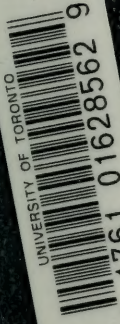

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01628562 9

Toronto University Library

Presented by

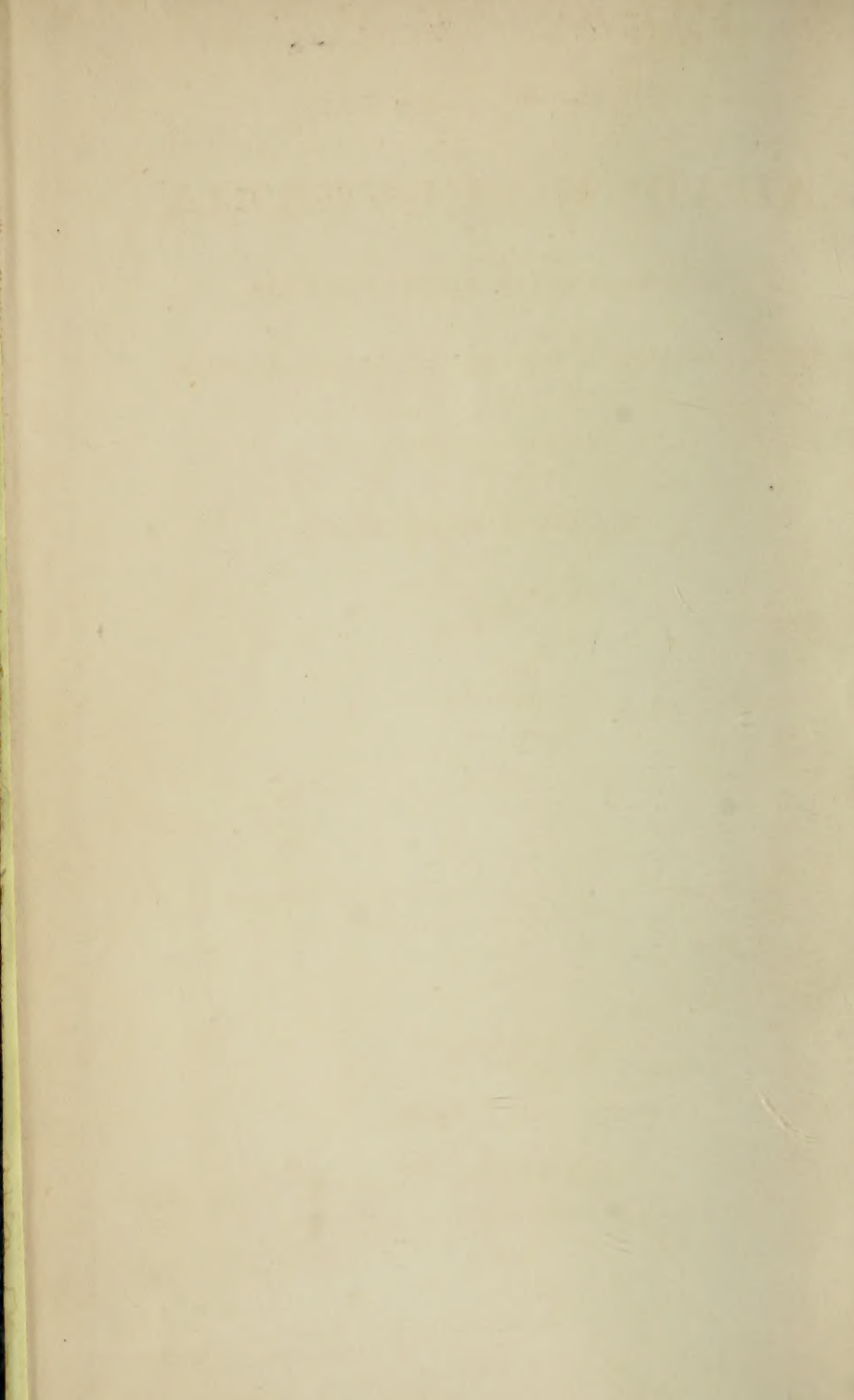
Messrs Joseph Baer & Co.

through the Committee formed in

The Old Country

to aid in replacing the loss caused by

The disastrous Fire of February the 14th 1890

895a

امثال العرب

77
2

ARABUM PROVERBIA

SENTENTIAEQVE PROVERBIALES

QUAE VOCALIBUS INSTRUXIT, LATINE VERTIT,

ET SUMTIBUS SUIS EDIDIT

G. W. Freytag.

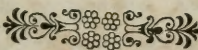
Handwritten notes and stamps, including a date stamp '1872' and some illegible scribbles.

TOM. III

pars prior.

Insunt

- 1) **proverbia sententiaeque proverbiales**
- 2) **dies inter Arabes pugnis celebres**
- 3) **facete ingenioseque dicta.**

Bonnae ad Rhenum,

MDCCCLIII.

Venditur apud **A. Marcum** bibliop. Bonnens.

1892
7822

14672
5/8/91

Bonnae, typis Fr. P. Lechneri.

Lectoribus libri benevolis

S. P. D.

Auctor.

Quod tertia proverbiorum Arabicorum pars serius, quam in votis erat, in lucem prolata est, id neque studio meo fatigato neque diligentiae diminutae, sed impedimentis tum e magnis impensis, quae mihi soli facienda erant, tum e difficultate atque mole laboris ortis tribuendum putetis. Quam moram quamquam aegre ferebam, magnum tamen solatium in eo videbam, quod sperabam fore, ut iterum iterumque perlectis proverbii in locos incurrerem, qui a me aut non bene intellecti (id quod in nova atque re tam difficili non poterat non accidere) aut non satis accurate ac dilucide explicati emendatione egerent et novis libris pertractatis in multas res inciderem, quae proverbii novam lucem adferrent. In illa autem priore re non parvo mihi adjumento erat amicus, clarissimus **Fleischerus**, professor Lipsiensis doctissimus, qui plurium codicum usu observationibusque a **Kunkelio** doct. de proverbii et codice Parisiensi factis adjutus, pro singulari erga me amicitia multa de proverbiorum Arabicorum priore parte doctissime observata, est

enim proverbiorum studio vehementer deditus, ad me transmisit, quas, si vellem, in meum usum converterem, ita enim factum est, ut de pluribus, quae in retractando opere, habet enim operis longi retractatio multum taedii, quamvis diligentissime quaerentem fugerent, monerer. Quam autem rem quominus prolixius tractarem, in dies crescens libri moles impedivit. Spei autem posterior pars etsi non tota impleta est, tamen non omnino me fefellit, ut si istam mihi, nec non fortasse aliis, ingratham moram commodi quid libro adtulisse dicam, a veritate non prorsus aberrasse mihi videar.

Tomus hic tertius pluribus partibus continetur, quas singulas si paucis describam, a re alienum non erit.

Prima pars ex proverbiiis, quae in Meidanii opere aut omnino non, aut mutata forma reperiuntur et sententiis in modum proverbiorum prolatis constat. Fonte enim illo proverbiorum apud Arabes, quae gens proverbiiis ita dedita esset, ut veteribus nova semper adderet, usque ad recentissima tempora semper manante, non est quod miremur, cur praeter illa a Meidanio collecta proverbialia tanta copia alibi reperiatur. Serius autem aevum et antiquum tempus eo vehementer distant, quod illud proverbialibus locutionibus atque sententiis abundans raro proverbialia, quibus momentum historicum est, protulit, hoc proverbialia proprie dicta et quibus momentum historicum est, potissimum invenit. Duae autem potissimum causae obstabant, quominus in hoc tomo, rejectis proverbialibus locutionibus, nonnisi proverbialia stricte sic dicta admitterem, una in eo posita, quod una pars ab altera a nemine nisi Arabibus, quibus sermonis usus patet,

recte distinguatur, (unum enim alterumque eodem ab Arabibus nomine مثل appellatur) altera in utilitate, quam ex proverbialibus locutionibus, quippe cogitandi rationem moresque depingant, legentibus prodituram esse cognoveram. Multum autem aberat, ut quascunque in Arabum operibus occurrentes ejusmodi locutiones, sunt enim innumerae, operi meo insererem, ut eas tantum admitterem, quibus, quum sint neque a forma neque a sensu neque ab usu proverbiorum alienae, proverbii (مثل) nomen ab Arabibus ipsis inditum esset. Proverbia autem illa, quae forma magis verbisque quam sensu ab illis discrepant, quae apud Meidanium sunt, eam ob causam non omisi, ut inde, quam temporis decursu mutationem proverbia, et forma et verbis mutatis, admiserint, cognoscatur¹⁾. Proverbia a Burckhardto collecta et a viro celeberrimo Ouseley sub titulo „Arabic proverbs or the manners and customs of the modern Egyptians²⁾“ Londini 1830. edita, nec non prover-

- 1) Quod si factum est, ut Meidaniū proverbium unum vel alterum in hoc tomō repetitum sit, tali errori lectores in tanta argumenti copia benevole veniam dent.
- 2) In isto opere novorum Aegyptiorum proverbia contineri libri titulus indicare videtur. Quae res ne legentes in errorem inducat, observandum est, plura ex eorum numero vetera proverbia esse, ut in ipso Meidaniū opere centum et triginta proverbia, quae eadem in Burckhardti libro sint, reperiantur. conf. num. 664. et Meid. C. 23. 533. Inde sequitur, ista a Burckhardto explicata proverbia, nemini nisi Aegyptiis propria non esse, sed in aliis quoque terris usitata. Dubitandum igitur est, num Aegyptiorum et agendi et cogitandi ratio istis accurate depingatur. Ne autem quis de magno illius operis merito me detracturum esse suspicetur, titulum libri a potiore parte desumptum mihi videri addo.

bia a Damasceno quodam dictata et a Rostgaardo explicata, quae Kallius sub titulo Arabum philosophia popularis³⁾ Hafniae 1764. edidit, quae cum nostris conjungendi consilium ceperam, libri mole nimium crescente et sumtibus nimium auctis omittere coactus sum. Quorum autem si singula quaedam in hocce libro invenitis, eam certam ob causam adlata esse putetis.

Majorem proverbiorum partem e manuscriptis desumsi, minorem e librorum, qui e codicibus manuscriptis editi sunt, fonte hauri. Quorum potissimam partem, paucis observationibus adjectis, breviter recensere in animo est.

1) Opus inscriptum *المستقصى في الامثال*. „Liber brevis de proverbiiis“ auctorem Samachscharium habet. De opere plura adnotata occurrunt in dissertationis parte, in qua de iis sermo erit, qui proverbialia collegerunt Nr. 24. Codex, cujus usum amicitiae benignitatisque clar. Weyersi debeo, in bibliotheca Lugdunensi asservatur. Qui quum a viro quodam Mohammede ben-Djemal-Aldin Alanzari negligentem exaratus sit (finitus est octavo mensis Schawwali anni 1034), multis vitiis scatet.

3) Proverbia a Damasceno dictata maximam partem in Syria esse usitata, non est cur non putemus. Eadem proverbialia in codice Paris. (fond St. Germain Nr. 674.) nec non in codice musei Britannici Nr. 3035. leguntur. Prior codex, cujus apographum amicitiae Schmoldersi nostri debeo, in disponendis proverbiiis cum libro Rostgaardii valde consentit; codex autem alter, cujus apographum singulari erga nos benignitate clar. Sprengerus mihi transmittendum curavit, ordine proverbiorum mirum in modum discrepat.

Proverbia ex isto opere translata litteris Sam. designata sunt.

2) Opus inscriptum *في سواير الامثال* „Ex-tremum perfectionis in proverbiiis vulgatis“ auctore Scharaf-Aldino Ismaile Almaahrri. Quod quum sit maximi pretii opus, in quo proverbia stricte sic dicta collecta sint, valde dolebam, quum codicem e bibliotheca Lugdun. a clar. Weyerso benigne mihi communicatum nonnisi totius operis priorem partem, litteram λ , amplecti viderem. De ipso opere in parte, ubi de operibus, in quibus proverbia collecta sunt, agitur, nonnulla inveniuntur

3) Duo codices in bibliotheca Guelpherbytana Nr. 60 et 61 insigniti et summa cum benevolentia in usum mihi concessi, quorum forma secunda (quart.) est. Prior 240 folia, posterior 125 continet. Uterque codex in charta Europaea calami Arabici ope exaratus est; quo autem tempore finitus sit, definire non ausus sim. Scriptura non pulchra quidem, sed bona est; at vero tam magna, ut in qualibet pagina decem tantum lineae, saepissime ad finem spatii non perductae, reperiantur. Cujus rei quum probabilis causa desit, scriptor lucri causa opus fecisse videtur. Eandem quoque ob causam negligentiam in scribendo non omnino a se removit. Christianum eum fuisse, ex verbis, quae lectionibus finitis subscripta sunt ex. gr. *بلغت القراءة والحمد لله امين* „Ad finem pervenit lectio et laus sit Deo Amen, Amen“ conjicere licet. Totum opus, in quo nonnisi vetera proverbia reperiantur, in lectiones (قراءة) divisum est. Singulae lectionum partes capitum (باب) nomen acceperunt. E specimine, quod doctissimus Bertheau,

suadente clarissimo Ewaldo, edidit, videre licet, auctorem in disponendis libri partibus argumenti rationem habuisse, ut lectionum inscriptio generale argumentum indicet. Lectio sexta ex. gr. inscripta est: في ذكر الامثال في مكارم الاخلاق „Proverbiorum memoratus, quibus virtutes in hominum natura describuntur.“ Habet autem sex capita, quorum primum est: في ذكر المثل في الحلم والصبر على كظم الغيظ „De proverbiiis, quibus mansuetudo et patientia in ira reprimenda describitur,“ In hoc capite nonnisi Meidanii proverbialia C. 1, 171; 6, 112; 23, 412; 24, 28; 1, 109 sunt: secundum caput: في الاغطاء على „De occultandis rebus ingratis et noxa ferenda.“ Proverbialia Meidanii C. 16, 1. 23, 18. 28, 121. 13, 40. continet; tertium caput في رتف الفتوق „De calamitatibus reparandis et inimicitia removenda; in quo Meidanii proverbialia C. 1, 9. 24, 106. 14, 22 sunt; quartum denique caput agit في العفو عند المقدرة „De venia concedenda in potestate vindicandi data“ et Meidanii proverbialia C. 24, 132. C. 1, 27 complectitur. Ex hisce quum qualis et lectionum et capitum ambitus sit et quale argumentum, cognoscatur, caeteris abstinemus. Quaelibet autem lectio pro argumenti ratione aut majorem aut minorem capitum numerum continet. Quae argumenti ratio in disponendis proverbiiis etsi pluribus grata est, tamen incommodo non caret. Videre enim licet parvum tantum proverbiorum numerum in singulis capitibus explicatum esse, ut repetitis inscriptionibus multum spatii occupatum sit. Nec vero evitari potest, quin tum ob dubium eorum sensum tum ob varium adhibendi modum eadem proverbialia variis lo-

cis occurrant. Postrema posterioris voluminis est lectio vicesima, quae non dubito, quin toti operi finem imponat. Sic enim statuo tum argumenti, quod vicesimae lectioni est, ratione habita tum verborum causa, quae in fine capituli undecimi eadem manu subscripta leguntur: *Ab-
 كمل كتاب الامثال ابي عبيد القاسم بن سلام والحمد لله* „*Absolutus est proverbiorum liber ab Abu-Ohbaido Alkasim ben-Salam compositus et laus sit Deo!* „*Quod si verum est, quinque priores operis lectiones desunt, ut opus, id quod initio tomi posterioris adscriptum legitur, multorum voluminum non fuerit. Quae autem in fine operis adscripta verba in causa fuisse videntur, cur operis auctor iste Abu-Ohbaid haberetur. Ex libri initio nil concludi potest, incipit enim versus finem lectionis quintae verbis: قال الاصمعي وابو عبيدة وابن الكلبي: Alazmäih et Abu-Ohbaidah et Ebn-Alcalbi.*“ *Doctissimus Bertheau in libello suo dixit: Num Abu-Obaid hujus collectionis auctor fuerit, dubium esse potest;*“ *sed libri subscriptionem falsam esse et Abu-Ohbaidum hujus collectionis auctorem non fuisse, dubio non caret; id quod paucis ostendere in animo mihi est:*

Tribus potissimum argumentis haec mea sententia nititur; quorum primum est, quod Abu-Ohbaidi nomen nullibi tanquam auctoris nomen legatur, sed fontis nomen sit, e quo libri auctor hauserit. Sic ad proverbium, quod in Meidanii opere. C. 1, 32. legitur, sequentia adnotata sunt: *قال الاصمعي ومنه قولهم العصا من العصية قال ابو عبيد هذا قال وانا احسبه العصية من العصا الا ان يرا ان الشى للجيل انما يكون في بدته صغيرا كما قال (قبيل) القره من الاثيل فياجوز حينئذ على هذا المعنى ان يقال العصا من العصية قال ابو عبيد العصية اسم فرس والعصا ايضا اسم فرس من نتاجها وهي*

Dixit Alazmäihus: hujusee generis proverbium est: العصا من العصية. Dixit Abu-Ohbaidus; sed ego puto proverbium esse العصا من العصية, nisi significare voluerunt, rem magnam initio suo parvam esse, quemadmodum dicitur: القرم من الافيل. Camelus admissarius ex anniculo. Tum, si talis sensus est, dicere licet: العصا من العصية. Dixit Abu-Ohbaidus: العصية equae nomen est et العصا etiam equi nomen est ex illa orti. Ille equus Kaziri ben-Sahd Lachmitae erat. Ad proverbium, quod in Meidanii opere C, 14, 22. invenitur, haec verba leguntur: اول من قاله أسن بن ابى الحجير الادى للحرث بن ابى شمر الملك وقد ذكر أبو عبيد خيرة معه ولم يذكر هذا المثل له est, أسن بن ابى الحجير الادى Primus verborum auctor, quae Haritso ben-Abi-Schamir regi dixit. Abu-Ohbaidus res, quae uni viro cum altero contigerint, narrans proverbium viro non vendicavit. Hisce igitur in locis Abu-Ohbaidi tanquam totius operis auctoris mentio facta non est.

Tum libri auctor in verbis, quae in majore volumine fol. 114. v. ad proverbium Meidanii C. 25, 16. leguntur, a caeteris se distinguit verbis: قال المصنف الفرار. Dixit libri auctor: forma فرار pluralis formae جمع فرير est.

Denique in ipso opere plures auctores post Abu-Ohbaidi tempus viventes citati sunt, e quorum numero Ebu-Alsiccitum (mort. 244.), Abu-Hatimum (mort. 250.), Ebn-Kotaibahum (mort. 270.), Thsählebahum (mort. 291.), Ebn-Sarradjum (mort. 316.), Ebn-Doraidum (mort. 317.), Ebn-Aldjinnium (mort. 392.) appellare liceat, nam Abu-Ohbaidus aut anno 222 aut 223 aut 224 diem supremum obiit.

Attamen vero in libro componendo, qui ex variis operibus exscriptus est, raro aliquid novi ex suo ingenio addentem auctorem, Abu-Ohbaidi opere potissimum usum esse apparet. Ex inscriptione, quae capiti quarto lectionis decimae nonae praemissa est, capitum inscriptiones ab auctore non inventas, sed ex aliis operibus derivatas esse, concludi potest; talis enim est: في فساد ذات السبيين وتاريخ الشر في القوم ويروى تاريخ الشر في القوم „De corruptione concordiae et accenso malo (bello) in gente et refertur: „تاريخ الشر في القوم“ ut inde, illam inscriptionem in alio quodam opere existere et duplicem legendi modum admittere apparet. Proverbia ex hoc opere in nostrum translata, quae pauca sunt, litteris Abu-Ohb. postscriptis designavi.

4) Sequitur codex inscriptus: كتاب الامثال السائرة „Liber proverbiorum quae sunt omnia vulgata inter homines“ a beato Diezio bibliothecae Berolin. dono datus. Idem in bibliotheca regia Paris. (ancien fond Nr. 1624.) existit, cujus apographum amicitiae doct. Schmoldersi debeo. Ordo proverbiorum alphabeticus, sed minus accuratus est. Primae tantum litterae in disponendo rationem habuit auctor non curans, num prima proverbii vox verbum an nomen aut particula sit. Inde factum est, ut in singulis capitibus omnia sine ordine mixta sint et idem proverbium variis interdum locis recurrat. Littera و litteram و praecedit et inter litteras و et ى proverbialia voce لا incipientia locum tenent. Ordo utriusque codicis aliis in locis idem observatur, in aliis multum diversus, ut magnus proverbiorum numerus non eodem loco in utroque codice inveniatur. Fit interdum,

ut in uno vel altero codice suo loco omissa proverbia in fine capitis suppleantur, nihilominus vero nonnulla proverbia tum in uno tum in altero desiderantur. Nonnulla autem ibi adnotata proverbia in Meidanii opere reperiuntur. Sermo modo in uno modo in altero codice vulgarem usum magis sequitur. Quae ex uno vel altero codice in meum librum recepi, ea aut littera D. aut littera P. insignita sunt.

5) Codex Berolinensis Nr. 70. formae secundae minoris in charta xyloni non sine diligentia scriptus duos libellos complectitur. Prior تعليم المتعلم „Instructio discentis“ inscriptus est, posterior duodecim capita continet, in quibus singulis in usum linguam Arabicam discentium, voces Arabicas additis Persicis, significatione quodammodo cognatas voces in eodem capite conjungens, auctor explicavit. In priore autem libello in decem capita diviso plura praecepta adhortationesque novem capitibus deposita sunt, dum decimum caput proverbiiis aut, ut rectius dicam, sententiis proverbialibus, ordine alphabetico descriptis dicatum est. Proverbiiis ex isto libello desumptis litteram B. subscripsi. In additionibus codicem Berol. recentiore appellavi.

6) Codex Paris. Nr. 1170. (fond Asselin) inscriptus est: كتاب امثال من مصنقات الشيخ اصلين الفرساوى „Liber proverbiorum, quem doctus Asselinus Franco-Gallus composuit.“ Libri agraphum mihi roganti doctissimus Schmölderus confecit. Multae autem in isto libello sententiae congestae sunt, quarum, quum proverbiiis Hebraicis similes essent, admisi partem, plures quum nimis longae proverbiorum indole modoque destitutae viderentur, omisi. Sententiae vulgari sermone con-

scriptae admissae non sunt. Nullus vero in proverbiiis disponendis ordo observatus est, qua in re causam video, cur eadem sententiae diversis locis saepius occurrant. Proverbiiis et sententiis excerptis litteram A. subscripsi.

7) Codicem Arabicum Göttingensem clar. Wüstenfeldius benigne mihi indicavit. Niebuhrii ex Aegypto redeuntis donum est I. D. Michaeli oblatum et anno 1791 in bibliothecam universitatis translatum. Christianus quidam in usum discipuli, ut linguam Arabicam disceret, librum composuit. Niebuhrium illum discipulum fuisse, ex verbis Michaelis, quas initio libri sua manu adscripsit „donum Niebuhrii, liber ex quo in Aegypto Arabica didicit facilitatemque Arabice loquendi sibi comparavit“ cognoscere licet. Liber initio haec verba: **بِسْمِ اللَّهِ الْحَيِّ الْأَزَلِيِّ السَّرْمَدِيِّ وَبِهِ تَقْتَنِي وَعَلَيْهِ اعْتِمَادِي** „Nomi-
ne Dei vivi, aeterni et sempiterni, in quo fiduciam pono et quo nitor“ literis invicem perplexis habet, tum sequitur: **نَبْتَدِي بِعَوْنِ الْعِنَايَةِ الْإِلَهِيَّةِ بِكِتَابَةِ بَعْضِ الْأَشْيَاءِ مَتَّخِذَةً مِنَ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ كَجَمْعَةٍ مِنْ أَحَدِ الْأَخْوَةِ الْمَسِيحِيِّينَ** „Incipimus cum auxilio divino scribere quasdam res desumptas ex lingua Arabica, collectas ab uno fratrum Christianorum,“ Totus liber in quatuor majores partes divisus est, quarum singulae pluribus minoribus constant. Majores voce **مقالة** sectio, minores voce **فصل** caput inscriptae sunt. Prima libri sectio litteras Arabicas et voces continet, secunda sermones inter diversas personas habitos, tertia fabulas, quarta denique inscripta est: **تَتَضَمَّنُ أَحَادِيثَ وَأَمْثَالَ مُسْتَعْمَلَةً بَيْنَ الْعَرَبِ لِتَعْلِيمِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ** „Continet effata (sententias) et proverbia usitata

inter Arabes ad discendam linguam Arabicam.“ Haec autem sectio in octo capita divisa est, quorum singula inscriptionibus secundum argumenti rationem; sed, ut mihi videtur, non bene inventis distincta sunt. Exempli gratia quintum caput *de sententiis et proverbiiis metricis modis compositis* in scriptum est. Pluribus in isto capite proverbiiis homoioteleuton est; sed ne omnibus quidam accuratum, ut in secundo observare licet: *العامة عرف الجاهل لانه من كنتم سره بلغ مراده* et tertio *In hoc* *صار جاهلا والجاهل لم يعرف العامة لانه صار عالما* quoque videre licet auctorem linguae non rectam habuisse rationem, quippe qui uno loco verbum *صار* loco verbi *كان* posuerit. Octavum, quod est postremum libri caput, Salomonis proverbialia continere inscriptio declarat. Haec numero, quem auctor adscripsit, quinquaginta sunt; sed re vera nonnisi quadraginta octo, quippe quum duo separata inter se conjungenda sint. Quae quamquam origine non sunt Arabica, ea tamen, quum ostendere videntur, nonnulla Hebraica Arabes Christianos in usum suum vertisse et interdum mutasse, inter caetera fontem Hebraicum indicans recepi. Nonnullis hujus libri proverbiiis sermo vulgaris est. Eadem quoque proverbialia interdum duobus locis occurrunt. Num ex memoriae fonte auctor an ex libris proverbialia hauserit, non liquet. Multa proverbialia recentiora sunt, pauca inter proverbialia a Meidanio collecta reperiuntur ex. gr. *Meid. C. 24, 367*. Scriptura libri recentior; sed bona est.

Praeter hosce codices manuscriptos plura opera, ex. gr. *Hamasa* carmina, liber *Fakihat-Alchola* a me editus, *Firuzabadii Djeuhari*que lexica,

Caliljah wa Dimnah opus inscriptum aliaque erant, e quibus proverbia in hunc librum transferrem. In tanta autem librorum varietate, e quibus proverbia sententiasque proverbiales hausit, non fieri potuit, quin vetera et recentiora miscerentur, quae vero maximam partem tum fontibus, e quibus profluxerunt, tum varia sua indole discerni posse puto. Tres enim priores libri, quos modo descripi, maxime veteribus proverbiiis colligendis dicati erant, caeteri quatuor recentioribus. Recentiora autem proverbia tum forma, quod saepissime homoioteleuto et verborum quodam lusu ornata sunt, tum sensu, quod potissimum sententias exponunt, a veteribus discrepant. Quas illustrandis proverbiiis inservientes adnotationes invenirem, eas paucioribus verbis utens apposui, raro de meo quid addidi; siquidem alia proverbia explicatione non egent, alia, quorum sensus latius patet, facile in errorem inducere possunt. Omnibus enim ab Arabibus inventis et adhibitis proverbiiis nonnisi historica quaedam intelligendi ratio, quam usus docet, esse potest, ut neminem nisi Arabes tanquam auctores nostros sequamur, necesse sit.

Quas autem a me de vulgaris sermonis usu in proverbiiis recentioribus factas observationes si non suo semper loco adnotavi, eas ea de causa omissas esse sciat, ne eadem res pluribus locis repetendae essent; rei enim convenientius atque legentibus utilius videbatur, si, quae variis locis dispersae legerentur, sub uno adspectu conjunctas et in ordinem quendam redactas in praefatione legentibus brevius ante oculos ponerem, ut quisque suo loco in proverbiiis legendis observationes factas adhiberet.

Quae igitur, ut ad rem ipsam veniam, ab usu librorum et grammatices in proverbii recentioribus vulgaris sermonis usui tribuenda recedunt, ea duplicis generis aut ad vocum usum enunciandique modum aut ad grammaticam pertinent. Illa tum in litteris mutatis ut littera د pro ذ (prov. 899.) littera س pro ص (prov. 1221.) littera ط pro ت (prov. 1716.) littera ط pro ص (prov. 2254.) ponatur, tum in vocibus contractis, ut بلاش pro بلا شى (prov. 1582.) ايش pro اى شى (prov. 1994.) لا شى pro لا شى (prov. 2938.) dicatur, tum in contracta voce et abjecta Hamza, ut اعداء pro اعداءه, غداه pro غداهه et عشاءه pro عشاءه (prov. 2340.) dicatur, tum in formarum usu, ut ex. gr. ألحمقا tanquam pluralis (prov. 2018.) et صرف pro صرف (prov. 1668.) adhibeatur, videre licet.

Quae grammaticen spectant, ea aut verbis aut nominibus propria sunt. In verbis, quorum media radicalis و aut ى est, ista littera tum in futuro apocopato, tum in imperativo non abjicitur; dicitur enim تعطى pro تعط (prov. 25.), احكى pro احكى (prov. 238.), تبكى pro تبكى (prov. 29.); قم pro قوم (prov. 110.); تخنه pro تخونه (prov. 215.); بيعها pro بيعها (prov. 2875.); طر pro طبر (prov. 64.); يصطد pro يصطان (prov. 540.). Forma quoque futuri apocopati pro plena invenitur. Sic تطلبوا pro تطلبون legimus (prov. 1374.). Rarius fieri solet, ut littera talis abiiciatur ex gr. تورث pro تورث (prov. 2610. 2615.). Interdum littera ب futuro antepositur ex. gr. بيرقص (prov. 436.) et 1001. Interdum genus negligitur; sic enim يهيمه المطر pro تهيمه المطر (prov. 2255.) dictum est. In nominibus adjectivis, participiis littera ى in fine vocis non abjicitur. Sic dicitur مرتبى

pro مربّ prov. 1118, غالى pro غال prov. 1119, راضى pro راض prov. 2464. Rarius littera abjicitur, ut الحيط pro المحيط prov. 2760, الملل pro الملال prov. 2615, جوارها pro جواربها prov. 1974 sit. Additur quoque littera حياتا pro حيات et عقارب pro عقارب prov. 2797. Si substantivum et cum eo conjunctum adjectivum articulis definienda sunt, substantivum articulo saepius caret. Sic dicitur التايب^١ pro شباب التايب; الصديق^٢ pro صديق الالوف والشاب^٣ conf. prov. 1956. 1974. Casus frequentissime negliguntur, dum forma nominativi loco accusativi ponitur. Sic تمر^٤ pro تمرًا, مطروح^٥ pro مطروحا prov. 169. صبى^٦ pro صبيا prov. 206 et ابوة^٧ pro ابا prov. 504 invenitur. Casum accusativi loco nominativi positum rarius invenimus ex. gr. المتهمون^٨ كثيرون pro المتهمين كثيرين prov. 31. et جيدين^٩ pro جيدان prov. 511. Conjunctio أن^{١٠} interdum omittitur prov. 1231 sq.

Secunda hujusce tomi sectio duabus partibus constat; una, quae dierum seu pugnarum inter Arabes celebrium (conf. Herbelot. T. 1. p. 132.) brevis enumeratio est; altera, qua Mohammedis aliorumque facete ingenioseque dicta continentur. Utraque autem pars proverbiorum Meidanii appendices, libri caput vicesimum nonum et tricesimum sunt. Meidanius in praefatione proverbii praemissa de illa priore sic exponit: وجعلت^{١١} الباب^{١٢} التاسع^{١٣} والعشرين^{١٤} في أسماء أيام العرب دون الوقائع^{١٥} فإن فيها كتبنا^{١٦} جمعت^{١٧} البدايع^{١٨} وإنما عنيت^{١٩} باسمائها^{٢٠} لكثرة ما يقع فيها من التصحيف^{٢١} Caput vicesimum nonum nomina dierum (pugnarum) apud Arabes celebrium exceptis singulis proeliis continet. Hisce de diebus libri compositi sunt, in quibus res admiratione dignae collectae sunt. Ego vero non-

nisi nominibus operam dedi ob multa, quae in illis occurrunt, errata.“ Inde conjicere licet, Meidanium nonnisi pugnas in quarum nominibus erratum sit graviusque adtulisse; apud scriptores enim multo plurium ex. gr. يوم الاصمغان conf. Ebn-Kotaib. p. 132. يوم صبرة, يوم الرغام, يوم الجونين, يوم عنبرة Abulf. hist. Anteis. p. 137. etc. mentio facta est. Grammaticus Abu-Ohbaidahus librum minorem composuit, in quo 75 dies descripsit, majorem, in quo 2200 dies enarravit. Praeterea in libro dies gentis Banu-Masen أيام بني مازن, caeteris neglectis, tractavit. Meidanus pugnas illas in duas partes aut ante Islamismum (a numero 1-132) aut post Islamismum (a numero 133-224) commissas dividens interdum erravit, diei enim يوم الحجاف appellato in numero ante Islamismum factarum locum concessit, licet Alhadjdjafus ille, qui isto die gentem Banu-Taghleb invasit, tempore Ahbd-Almalici ben-Merwan vixisse certum est. conf. Nr. 20. In enumerandis singulis quum ordo alphabeticus neglectus sit, auctor temporis quandam, sed non accuratam rationem habuisse videtur; diei enim ultimo يوم نهاوند appellato ante praecedentes ex. gr. يوم صفين (diem Ziffin) locus dandus fuisset. Illis Arabum diebus breves adnotationes addidi.

In posteriore autem sectionis hujus parte Mohammedis, tum ejus in imperio successorum, nec non aliorum celebrium virorum quaedam facete ingenioseque dicta collecta sunt. Quae in ista parte Meidanus sibi proposuerit, hisce in praefatione verbis declarat: وجعلت الباب الثلاثين في نبذ من كلام النبي عليه السلام وكلام خلفائه الراشدين رضي الله عنهم أجمعين مما ينخرط في سلك أمواعظ Caput tricesimum dicavi nonnullis dictis prophetae ejusque suc-

cessorum proborum, quibus Deus omnibus faveat, ex eorum numero, quae seriei filii margaritarum ad adhortationes pertinenti adjunguntur“. Vox *نَبِيّ*, qua Meidanius usus est, quum de partibus rei abjectis neglectisque adhibeatur, auctorem quaedam ab aliis neglecta dicta in libro suo posteritati conservasse, a veritate alienum non videtur.

Tertiae hujusce tomi sectioni de Arabum proverbiiis a Meidanio collectis dissertatio inest, cujus quis sit finis et quam in scribendo viam rationemque ingressus sim, paucis ostendere liceat.

Quod in dissertatione, caeteris neglectis, nonnisi a Meidanio collecta proverbialia in quaestionem vocaverim, si quis vitio mihi dederit, duas potissimum causas fuisse sciat, quarum una in eo posita est, quod illa a Meidanio collecta proverbialia Arabum veterum et cogitandi et agendi rationem accuratius veriusque depingant, ita ut, ne tota Arabum depicta effigies turbaretur, caetera recentiora a quaestione excludenda essent. Quo antiquius est tempus, eo puriores Arabum mores erant, serioribus temporibus ob mutuum cum aliis nationibus commercium et cogitandi et agendi ratio paulatim mutata est. Altera autem causa in eo videre licet, quod hanc dissertationem certis temporis finibus circumscribere cuperem; nam recentiora proverbialia etsi non omnino a veteribus discrepant, tamen ob mutatum et temporis et gentis statum diversa sunt.

In dissertatione ipsa primum ostendere mihi in animo erat, qualis sit proverbiorum Arabicorum propria conditio, quonam tempore ortae sint, quibusnam auctoribus singula adscribantur, tum qualis ex iis cognoscatur tam cogitandi quam agendi ratio, denique quonam modo et a quibusnam

inter Arabes proverbialia conservata, collecta et explicata sint. In illa prima disquisitione de proverbiorum propria conditione, de personis rebusque, quae iis ansam dederint, de mutatione singulorum proverbiorum et multiplicatis eo, quod mutata erant, proverbii, de proverbiorum momento historico et tempore, de proverbiorum forma egi. Illa autem de primis proverbiorum auctoribus et de tempore quo orta sint, quaestio perdifficilis est, qua in re si non claram lucem semper adtulerim; sed nonnisi tenebras paulatim disperserim, ob rei difficultatem viri docti veniam dent.

Absolutis illis externam proverbiorum conditionem magis spectantibus rebus, ad proverbiorum sensum et modos, quibus in usum hominibus venerint, accedendum erat. Qua in parte ut qui esset sensus ususque tam modus quam ambitus appareret legentibus, operam dedi. Quae vero res quum ob immensam rerum molem difficile disponantur, tum ob verborum difficultatem atque ambiguitatem magnam scribenti parant molestiam. Varias quoque et in intelligendis proverbis et in disponenda materiae nobis sese viae ostendebant, quibus fere aequali jure incedi posset.

In tertia denique dissertationis parte praemissis generalibus observationibus de conservatis, collectis et explicatis proverbii, opera, in quibus ab Arabibus doctis collecta atque explicata sint, recensui. Hisce absolutis primum de tempore et vita Meidanii, tum de opere, in quo proverbialia collegit et explicavit et denique de operis codicibus disserui.

Quarta denique hujusce tomi sectio e pluribus indicibus constat.

a) Index personarum et locorum. Personarum nominibus quasdam breves de tempore, quo vixerint, adnotationes adjunxi. Quae si quibusdam fortasse aut breviores aut non satis accuratae videntur, id codicum manuscriptorum penuriae rei que difficultati potius quam aliis causis tribuendum est. Quum enim difficile est e codicibus quandam de viris antiquo tempore viventibus aut minus notis lucem adferre, tum difficillimum, imo impossibile erit in librorum defectu. Quae adnotationes quamquam breviores sunt et minus accuratae, speramus tamen fore ut legentibus commodo sint.

b) Index latinus de proverbiiis in hoc tertio tomo collectis. Quo indice quum proverbiorum usum legentibus faciliorem reddere cuperem, verborum, quibus totius proverbii sensus nititur, in conficiendo potissimam rationem habui.

c) Index Arabicus proverbiorum Meidani. Proverbia illa quamquam ordine alphabetico disposita erant, tamen, quum re vera in capitibus accuratioris ordine omnino destituta essent, singula quaesituro index necessarius erat. In quo conficiendo partium proverbii omnino necessariarum, ut mutationi minus obnoxiae essent minusque facile abjici possent, maxima ratio habenda erat. Proverbii autem stabiles partes verbum nomenque sunt. Neglectis igitur particulis verbum aut nomen, quod in proverbio primum locum teneret, in indicem recepi et capituli numerum nec non proverbii in ca-

pite numerum apposui. Indicem verò proverbiorum Meidani latinum eam ob causam haud necessarium putavi, quod quisque in dissertatione nostra, argumenti ratione habita, proverbia singula facile invenire potest.

In quinta denique hujusce tomi sectione addenda quaedam ac corrigenda continentur, quibus tum operis nostri iterata pellectio, in qua Fleischeri mei doctissimis adnotationibus de multis proverbiiis adjunctus sum, tum quorundam librorum usus ex. gr. codicum duorum Guelpherb. ansam dederunt. Viro autem illi non possum non habere gratiam maximam, semperque habebo. Quod verò a me admissum enunciandi modum, qui saepius codicis auctoritate nitebatur, pluribus locis ex. gr. in formis verborum correxerim, id non eam ob causam me semper fecisse putetis, quod apertum in eo errorem agnoverim; sed quod a lexiographorum modo, qui classicum enunciandi modum adnotarunt, abhorreret. In proverbiiis autem haud raro accidisse videtur, ut populus in enunciandis proverbiiis a classicorum scriptorum modo recederet.

Praefationi finem imposituro mihi superest, ut omnibus patronis fautoribusque, qui in opere edendo eo, ut id se emtuos esse declararent, maximo adjumento mihi erant, sinceram amplissimasque gratias referam, quorum enim si auxilio destitutus fuisset, non erat spes fore, ut inceptum opus ad finem perducerem. Quo autem major in impensis faciendis mihi obstabat difficultas, eo majorum gratiarum officio obstrictum me sentio, quas si singulis persolvere non potero, tamen, quoad vivam, omnibus animo conservaturum me esse promitto. Patronorum fautorumque nomina, terrarum rationem habiturus et or-

dinem alphabeticum sequens, modo quo anno 1838 ad me transmissa sunt, enumero.

America.

Eduard Salisbury Prof. Boston. 1.

Anglia.

Dr. Macbride Prof. ling. Arab. Oxford. 1.

Dr. Pusey Prof. Oxford. 2.

Dr. Reau Bibliothec. Oxford. 1.

Carl. Pav. Reichel Londini. 1.

Societas Asiatica Londini. 1.

Dania.

Bibliotheca Regia Hafniae 1.

Dr. Westergaard Hafniae 1.

Franco-Gallia.

Mac Goc. de Slane liber Baro etc. 1.

Italia.

Abb. Arri Turin. 1.

Germania.

Dr. Achterfeld Prof. Bonnens. 1.

Bibliotheca Universit. Berol. 1.

„ „ Bonn. 1.

„ „ Gripsvold. 1.

„ „ Lipsiae. 1.

„ „ Marpurg. 1.

„ Paul. Monasteri. 1.

Dr. Bopp. Prof. Berol. 1.

Dr. Fleischer Prof. Lips. 2.

Dr. Gildemeister Privat. doc. Bonn. 1.

Dr. Goldstücker Regiomont. 1.

Dr. Habicht Prof. Vratisl. 2

- Dr. Hengstenberg Prof. Berol. 1.
Dr. Hitzig Prof. Zurich. 1.
Dr. Kosegarten Prof. Gripsvold. 1.
Dr. Lassen Prof. Bonn. 1.
Dr. Longard Confluent. 1.
Dr. Parthey Berol. 1.
Dr. Reinke Prof. Monaster. 1.
Dr. Rödiger Prof. Halens. 1.
Dr. Schleier Prof. Freiburg. 1.
Dr. Scholz Prof. Bonn. 1.
Dr. Stadler Prof. Monac. 1.
Dr. Stahelin Prof. Basil. 1.
Dr. Welcker Prof. Bonn. 1.

Hollandia.

- Illustr. Regis minister rerum internarum. 2.
D. W. Cannemann juris Candid. Lugduni. 1.
P. Cool minist. sacri cultus Harlingae. 1.
Lintelo de Geer Studios. Ultraject. 1.
P. de Goeije minist. sacri cultus Dronrypi. 1.
Dr. E. H. de Hernerden minister. sacri cultus Beetster-
zwaagi. 1.
M. F. Hoogvliet Candid. sacri cult. Lugduni. 1.
F. W. I. Juynboll Prof. ling. Or. Franeker. 1.
L. G. C. Ledebøer Candid. sacri cult. Rotterdam. 1.
A. Rutgers Prof. ling. Orient. Lugduni. 1.
E. Stolle minister sacri cultus in oppido Maastricht. 1.
I. I. P. Valetton Candid. theol. Lugduni. 1.
F. I. Veth Candid. theol. Lugduni. 1.
L. I. van der Vlis Candid. theol. Lugduni. 1.
Dr. A. A. G. Vorstmann minist. sacri cultus Goudae. 1.

Goudae.

- Dr. Weyers Prof. Lugdunens. 1.
L. Wroom minist. sacri cultus Almeloï. 1.

Russia.

- Academia Imper. scientiarum. 2.
Universitas Imper. 2.
de Adelung a consil. de republica. 2.
de Dorn Prof. litteraturae Asiat. 1.
de Frähn a consiliis de republica. 1.
Rud. de Frähn interpres Alexandriae. 1.
de Gregoriew Orient. ling. Candid. 1.
de Kowalinski. Orient. ling. Cand. 1.
de Maison Prof. ling. Persicae. 1.
de Muchlinski ling. Arab. et Pers. docens. 1.
de Saweliew. 1.
de Senkowski a consiliis Prof. ling. Arab. et Turc. 1.
de Tscherniaew ling. Orient. magister. 1.
de Wolkow a consiliis aulae. Arab. ling. adjunctus. 1.

Suecia.

- Bibliotheca Reg. Stockholmi. 1.
„ Univers. Lundini. 1.
„ Upsalae. 1.
Dr. Lindgren Ling. Orient. prof. adj. 1.
Dr. Schmidt ling. Orient. Cand. Stockholmi. 1.
Dr. Tornberg ling. Arab. docens Upsalae. 1.
Dr. Tullberg Upsalae. 1.

Proverbia sententiaeque proverbiales ex pluribus scriptoribus collecta et in ordinem alphabeti redacta.

بينهم ابن

1. Inter eos nodi sunt. I. e. inimicitiae Dj.

٢ يَا أَبَا دَغَفَاءَ وَوَلَدَهَا فِقَارًا

2. O Abu-Daghfa! impera ei, ut vertebrae pariat!

Abu-Daghfa cognomen stulti est. Vertebrae in proverbio rem neque caput neque caudam habentem designant i. e. impera ei rem, quae perfici non potest. Proverbio metrum Ramal est. Kam.

٣ أَنَّى أَبُو عَمْرٍوَ إِلَّا مَا أَتَاهُ

3. Abu-Ahmrah noluit nisi id quod contigit.

Abu-Ahmrah famis cognomen est. Viri quoque cognomen fuisse dicitur, quem, quotiescunque in gente degeret, fames calamitatesque sequerentur. Schar. Sam.

٤ أَنَّى أَنَّى أَلْبَاءَ

4. Pater meus colostrum noluit.

Verba ista puella dixisse narratur. Frater ejus, qui gentis princeps erat, sorori patris grandaevi curam mandaverat et ut colostrum ei daretur, imperaverat. Puella quum sibi colostrum sumsisset, pater macie adfectus est. Quam ob causam a fratre vituperata, proverbii verba, ut se excusaret, protulit. At vero pater ista audiens verba dixit: „Filiole mi! minime, id non dedit.“
Schar.

٥ أَنَى الْعَبْدُ أَنْ يَنَامَ حَتَّى يَحْلَمَ بِرَبَّتِهِ

5. Servus dormiens semper de domina somniare voluit.

De eo adhibetur, qui rem, qua indignus est, petit.
Schar.

٦ أَنَى أَبَدًا عَلَى لُبَدٍ

6. Tempus vulturem Lobad appellatum superveniens occidit. Sam. Schar. Conf. Meid. C. 7, 47.

٧ إِذَا أَتَى الْقَدَرُ عَمَى الْبَصَرَ

7. Quum fatum venit, oculus caecus est.

Contra dei decretum prudentia nil valet. Fakh. Alchol. p. 59. edit. meae.

٨ لَا آتِيكَ الْوَأَةُ بِنِ هُبَيْرَةَ

Non ad te veniam, donec Alwah ben-Hobairah redit.

I. e. Nunquam, nam ille vir nunquam reversus est.
Kam.

٩ يَا تَيْبِكَ مَا قُدِّرَ لَكَ

9. Contingent tibi res, quae a Deo tibi destinatae sunt. A. D.

١٠ مَا لَكَ أَثَرٌ وَلَا عَنِيْرٌ

10. Neque vestigium neque terra ei est. Sam.

١١ أَيَّاكَ وَالْمَاتُوْرَ مِنَ الْكَلَامِ

11. Cave sermonem, qui continua testium serie traditur!

Legitur quoque: „انقو ماتور انقول بعد اليوم: „Cave sermonem, qui continua testium serie post hodiernum diem traditur.“ Verba haec Hodsaisfahus ben-Badr fratri suo Haml ben-Badr die, quo Kaisus cum sociis in balneo versantibus supervenerat, dixit monens, ne Kaisi misericordiam implorans se abjiceret, futurum enim esse, ut posteri verba debilitati tribuerent. Proverbium igitur monet, ne hominum vituperationem agendo mereamur. Schar. Sam.

١٢ لِأَجْلِ عَيْنٍ تَكْرَمُ أَلْفَ عَيْنٍ

12. Ob oculum mille oculi honorantur D.

١٣ مَنْ أَخَذَ حَقَّهُ لَمْ يَذْكُرْ فَضْلَهُ

13. Qui accipit quod ei debetur, merita sua gloriari non potest A.

١٤ أَخَذَ الشَّائِشَ يَلْفَهُ لَفَةً

14. Vittam cepit convolvendo eam colvolvens. D.

In codice Berol الشاس; sed de voce conferas: De Sacy Chrest. Ar. T. II. 113. 577. et lib. Mille noctes etc. T. II.

١٥ مَنْ أَخَذَ عَهْدًا مِنْ عَدُوِّهِ لَا يَلْتَقِي لِنَفْسِهِ نَجَاةً

15. Qui ab inimico securitatis promissum accipit, is e periculo non liberatur. A.

١٦ أَخَذَ فِي التَّرَهَاتِ الْبَسَابِيسِ

16. Viis parvis terrarum incultarum incessit.

I. e. Inania et incredibilia verba protulit. Schar.

١٧ أَخَذَ مِنْهُ بِالْمَاخْنَفِ

17. Guttur ejus arripuit.

Summam diligentiam in re adhibuit. Dicitur quoque: Cod. Abu-Ohb. قد بلغ منه الماخنق

١٨ أَخَذَهُ مَا قَدَّمَ وَمَا حَدَّتْ

18. Cepit eum id, quod antiquum et id quod recens erat.

In Samachscharii opere أخذ legitur. Legitur quoque: „Quod antiquum et recens et quod propinquum et remotum erat.“ De irato adhibetur, cujus ira moerorque modum excedit Schar.

١٩ إِذَا أَخَذْتَ عَمَلًا فَفَعَّ فِيهِ فَإِنَّمَا خَيْبَتُهُ تَوَقُّبُهُ

18. Quum opus aggredieris, in id incide, nam cautio in eo ejus frustratio est.

Loco verborum فقع فيه legitur quoque: „in eo diligenter utere“. Sam. Schar.

٢. أَخَذْنَا فِي التَّوَكُّينِ

20. Incertam opinionem habere incepimus. Schar.

٢١. أَخَذْنَا فِي الدَّوَسِ

21. Incepimus polire.

I. e. Exornare et fraudem aequalem reddere. Schar.

٢٢. خُذِ الْفَالِ مِنْ فَمِ الْأَطْفَالِ

22. Ex ore infantium bonum omen capel D.

In codice G. فم omisum est.

٢٣. خُذْ مَا رَأَيْتَ وَدَعْ شَيْئًا سَمِعْتَ بِهِ

23. Cape id, quod vidisti, et sine id, quod audivisti! D.

٢٤. خُذْ مَا صَفَا وَدَعْ مَا كَدُرَ

24. Cape id quod purum est, et quod impurum est, omitte! Sam. et in Merzukii commentario ad Hamas.

٢٥. خُذْ مِنْ جَمَاعَةٍ وَلَا تُعْطِ جَمَاعَةً

25. Ab agmine sume et ne agmini da! D.

٢٦. خُذْ مِنَ الْجَمَامِ قَبْلَ أَنْ يَأْخُذَ مِنْكَ

26. A morte cape, antequam a te capiat! B.

خُذْ مِنَ الدَّهْرِ مَا صَفَا وَمِنَ الْعَيْشِ مَا كَفَا ٢٧

27. A tempore id cape, quod purum est et a vita id, quod sufficit! D.

خُذْ مِنْ نَفْسِكَ لِنَفْسِكَ وَقُسْ مِنْ يَوْمِكَ

بِأَمْسِكَ قَبْلَ أَنْ يَبْقِيَ الْأَجَلَ وَتَعْجِزَ عَنِ الْعَمَلِ

28. A te ipso tibi ipsi sume et per hesternum diem hodiernum defini, priusquam vitae finis advenit et tu infirmior es, quam ut opus facere possis! A.

خُذْ مِنْ يَمِيْنِي وَأَحْكِ عَنِّي ٢٩

29. A me cape et de me narra! D.

خُذُوا الْعِضَّةَ عَنِّي وَأَنْ لَمْ أَعْمَلْ بِهَا خُذُوا ٣٠

الدَّهَبَ مِنَ الْحَجَرِ وَالذُّلُوْءَ مِنَ الصَّدَفِ

وَالكَلِمَةَ الطَّيِّبَةَ مِمَّنْ قَالَهَا وَأَنْ لَمْ يَكُنْ مِنْ أَهْلِهَا

30. Admonitionem a me admittite et si eam in agendo non sequor; aurum e lapide, et unio-nem e concha sumite et verbum bonum a quolibet dicente, etsi ejus auctor non est. A.

٣١ اَلْأَخِذْ وَاحِدٌ وَاسْتَهْوَمِيْنَ كَثِيْرِيْنَ

31. Capiens unus est, suspecti multi sunt. G.

٣٣ أَخَذْتُ عِنْدَهُ يَدًا خَضْرًا فَمَا نِلْتُ

منه عَرَقًا

32. Viridem manum apud eum paravi; sed remunerationem ab eo non accepi. Schar.

Viridis manus beneficium designat.

٣٣ أَخَذْتُ عِنْدَهُ يَدًا بَيْضَاءَ وَيَدًا غَرَاءَ

33. Paravi apud eum manum albam et manum candidam.

Duae mihi videntur hisce verbis inesse proverbiali modo loquendi rationes, quibus beneficia manifesta in alterum collata significantur. Schar.

٣٤ آخِرُ الْفَرْحِ أَوَّلُ الْغَمِّ

34. Postrema gaudii pars initium tristitiae est. D.

٣٥ مِّنْ آخِرِ عَدَاةٍ إِلَى عَشَاءٍ مَا شَتَمْتُ بِهِ أَعْدَاءَ

35. Qui cibum matutinum suum usque ad tempus cibi vespertini sui differt, de eo inimici non laetabuntur. G.

٣٦ أَخُوكَ مِّنْ وَأَسَاكَ فِي شِدَّةٍ

36. Frater tuus is est, qui in calamitate solatium tibi adfert. B. A. conf. Meid. 1. 362.

٣٧ لِأَخِيكَ عَلَيْكَ مِثْلَ الَّذِي لَكَ عَلَيْهِ

37. Fratri tuo idem praestare debes, quod tibi praestare debet. A.

٣٨ إِنَّ أَخَاكَ فِي الْأَشْيَاءِ ضَرَعَكَ

38. Frater tuus in rebus tibi similis est. Schar.

٣٩ إِخْوَانُ هَذَا الزَّمَانِ خُونٌ

39. Fratres hujusce temporis perfidi sunt. B.

٤٠ أَدَبُ الرَّءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ

40. Cultura in viro melior est, quam aurum, quod possidet. B.

٤١ أَدَبُ النَّفْسِ خَيْرٌ مِنْ أَدَبِ الدَّرْسِ

41. Cultura in animo insita melior est, quam cultura libris legendis parata. D.

٤٢ الْأَدَبُ خَيْرٌ مِمِّرَاتٍ

42. Cultura optima haereditas est.

Verba haecce Actsamo b. Zaifi tribuuntur. Sam. Schar. In codice A. additur: وحسن الخلق خير قرين et corporis pulchritudo optima socia est.

٤٣ الْأَدَبُ رَفُوقٌ

43. Cultura res est, quae nobis in rebus necessariis acquirendis auxilium praestat.

Verba Actsamus b. Zaifi dixisse narratur. Schar.

٤٤ الأَدَبُ بَيْنَ غَنَى الْغَنَى وَيَسْتَرْفِقُ الْفَقِيرَ

44. Cultura animi divitias divitis ornat et pauperis paupertatem occultat. A.

٤٥ الأَدَبُ مَالٌ وَاسْتِعْمَالُهُ كَمَالٌ

45. Animi cultura opes sunt et eam adhibere perfectio est. A.

٤٦ مَنْ أَدَّبَ وَلَدَهُ صَغِيرًا قَرَّتْ بِهِ عَيْنُهُ كَبِيرًا

46. Qui filium suum, dum parvus est, excolit, is per eum, dum magnus est, gaudio adficitur A.

٤٧ أَدِّبْ أَبْنَكَ فَيَسُرَّكَ وَيَمَحُ نَفْسَكَ تَنَعْمًا

47. Si filium tuum instruis, te gaudio adficiet et animum tuum laetitia implebit. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 29, 17.

٤٨ أَدِّبْ عِيَالَكَ تَنْفَعَهُمْ

48. Si familiam tuam excolis, ei proderis. A.

٤٩ التَّادِيبُ فِي الصِّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ

49. Eruditio aetate puerili sculpturae in lapide similis est.

I. e. Non deletur. Schar.

٥٠ التَّادِيْبُ يَكُوْنُ أَكْثَرَ مَنَّفَعَةٍ لِّلْحَكِيْمِ مِنْ
مِائَةِ مِقْرَعَةٍ لِّلْجَاهِلِ

50. Eruditio sapienti utilior est, quam centum flagelli ictus insipido. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 17, 10.

٥١ اَدَى قَدْرًا مُسْتَعِيْرَهَا

51. Ollam qui mutuo accepit, eam reddat!

Officio nobis imposito satisfaciendum est. Sam. Schar.

٥٢ اِذَا اُذِنَ قُمْ صَلِّ

52. Quum ad preces publicas vocatur, surge, preces fac! D.

٥٣ الْاِذَانُ الَّتِي تَسْمَعُ التَّوْبِيْحَاتِ تَمَكْتُ بَيْنَ
الْحَكَمَا

53. Aures, quae reprehensiones audiunt, inter sapientes manent. G.

Salomoni tribuitur. Prov. Salom. 15, 31.

٥٤ لَا تَأْذِي مَا تُؤْذِي

54. Si noxam non infers, noxam non patieris. D.

٥٥ الْاَرْضُ وَاَسِعَةٌ وَالرِّزْقُ مَبْسُوطٌ

55. Terra lata est et victus quotidianus expansus. G.

٥٦ الأَرْضُ الوَاطِيَةُ تَشْرَبُ مَاءَهَا وَمَاءَ غَيْرِهَا

56. Terra mollis aquam suam et alius quoque aquam imbibit. G.

Vocabulum الواطية mihi pro الواطيئة esse videtur.

٥٧ أَسَدٌ حَطُومٌ خَيْرٌ مِنْ وَالِ ظُلُومٍ

57. Leo ossa frangens melior est, quam praefectus injustus. Schar.

In Merzukii commentario ad Hamas. legitur من سلطان غشوم. In libro Fakih. Alcohol. p. 220. l. 4. infr. legimus: امام عادل خير من مطر وابل وأسد حطوم خير من سلطان ظلوم „Praefectus justus melior est, quam pluvia larga et leo ossa frangens melior est, quam rex injustus“, quae verba imperatori Ahlio adscribuntur.

٥٨ الأَسَدُ مَا يَأْكُلُ إِلَّا مِنَ الْفَرِيَسَةِ

58. Leo nil nisi praedae captae partem edit. G.

٥٩ الأَسَى مَا يُنْتَسَا

59. Tristitiam non obliviscuntur. G.

٦٠ أَصْلُ الْحَبَّةِ الْهَدِيَّةُ وَأَصْلُ الْبِغْضَةِ الْأَسِيَّةُ

60. Radix amoris donum est et radix odii tristitia. G.

٦١ مَنْ لَا لَهُ أَصْلٌ لَا يُعَابُ عَلَيْهِ

61. Cui radix (origo nobilis) non est, ob eam non vituperatur. D.

In codice Par. يعرب legitur.

٣٦ الأصِيلُ يَجُودُ

62. Nobili loco natus generose agit. D.

٣٦ الأصِيلُ يَعْمَلُ بِأَصْلِهِ وَالرَّذِي يَنْضَحُ بِمَا فِيهِ

63. Loco nobili natus origini suae convenienter agit; vilis vero id, quod in eo est, transmittit. G.

Homo cum utre comparatus est.

٦٤ اسْتَأْصَلَ اللَّهُ شَافَةَ

64. Deus eum omnino delet!

In hac proverbiali locutione voci شافة aut ulceris aut radicis significationem tribuerunt. Kam. Dj. conf. Fakih. Alebol. p. 12.

٦٥ أَفٌ وَتَفٌ

65. Oh vilem rem!

Verbis hisce proverbiali modo ad despectum significandum utuntur; أف enim auris sordes et تف unguis sordes designat. Harir. p. 124.

٦٦ تَأْكِيْدُ الْحَبَّةِ فِي الْحَرْمَةِ

66. Confirmatio amoris in reverentia est. B.

٦٧ أَكَلَ مَالَهُ بِأَيْدِي دُبَيْدَحَ

67. Vano modo opes suas consumsit. Schar. Kam.

٢٨ أَنتُمْ أَكَلْتُمْ الْفُسْتَقَ وَحَنَنْتُمْ قُلُوبَكُمْ بِقُشُورِهِ

68. Vos pistacium edistis et nos ejus corticem auferimus. Sam.

٢٩ فُلَانٌ يَأْكُلُ التَّمْرَ وَأَنَا أَرْجِمُ بِالنَّوَا

69. Quidam dactylos edit; ego vero dactylorum ossibus petor. D.

٧٠ يَأْكُلُ الشَّصَّ فِي يَبْتِ اللَّصِّ

70. Fur in domo latronis edit. D.

٧١ يَأْكُلُ الْفَيْلَ وَيَغْتَصِّ مِنْ بَقَعِهِ

71. Elephantem edit et per culicem in faucibus haerentem angitur. D.

٧٢ يَأْكُلْنِي سَبْعٌ وَلَا يَأْكُلْنِي كَلْبٌ

72. Vorat me leo et canis me non vorat. D.

٧٣ كُلُّ مَنْ أَكَلَ الْيَهُودِيَّ وَبَاتَ عِنْدَ النَّصْرَانِيِّ

73. Cibum Judaei ede et apud Christianum pernocta! G.

٧٤ أَكَلُ الْقَلِيلِ مِمَّا يَضُرُّ أَنْفَعُ مِنْ أَكْلِ الْكَثِيرِ

مِمَّا يَنْفَعُ

74. Parum cibi, qui nocet, edere, utilius est, quam multum ejus, qui prodest. B.

الْأَكْلُ قَصٌّ وَالشُّرْبُ مَصٌّ ٧٥

75. Esus est resectio et potatio est suctus. D.

الْأَكْلُ وَالشَّرْبُ مَا عَلَيْهِمَا عَزِيمَةٌ ٧٦

76. Esus et fuga certo animi proposito non fiunt. D.

مَا لَأَكْلٌ ٧٧

77. Ei prudentia non est. Sam.

أَدْلَةٌ فِي الصَّعِيدِ مَا هِيَ بِبَعِيدٍ ٧٨

78. Comestio una in terrae superficie longeremota non est. D.

أَكْلُ الدَّوَابِّ بِرَذْوَنَةٍ رَغْوَتْ ٧٩

79. Voracissimum jumentum equa lactans est. Sam. Schar.

أَكْلٌ مِنْ رَدَامَةٍ ٨٠

80. Voracior quam Radamah.

Viri nomen est ad gentem Banu-Asad pertinentis, qui triginta ovium lac bibisse dicitur Sam. Schar.

أَكْلٌ مِنَ الْفَارِ ٨١

81. Voracior quam glis. Schar.

٨٢ أَلْفٌ دَرَاهِمٌ يُرْتَبِلُ مَا يُوفِي دَرَاهِمَ دِينِ

82. Mille drachmae, quae jussu sunt datae, unam drachmam religionis causa datam non aequant. D.

٨٣ أَلْفٌ ذَنْبٍ وَلَا ذَنْبِي

83. Mille menta et non mentum meum. D.

Simile est proverbium secundum apud Burckhardtium „Mille cervices (percutiant); sed non meam cervicem.“

٨٤ لَا أَلْفَ لَهُ وَلَا أَلْفَ عَلَيْهِ

84. Non mille pro eo et non mille contra eum. D.
De debito et credito verba intelligenda videntur.

٨٥ إِلَى الْأَفْهَاءِ تَقَعُ الطَّيْرُ

85. Ad socios suos aves decidunt.

Alazmäihus dixit, se proverbium non intellexisse, donec corvos ita in terram decedentes vidisset, ut species variae non miscerentur. Schar.

٨٦ إِذَا أَلِمَّ بِالْأَلَمِ فَاَلْمَعَاجِزَةُ بِالْمَعَاجِزَةِ

86. Quum dolore dolet (dolor percipitur), tum medicatio per medicationem est. D.

٨٧ اللَّهُ مَعَ الضَّعِيفِ حَتَّى يُعْجَبَ القَوِيُّ

87. Deus cum debili est, donec robustus admiratione adficiatur. G.

اللَّهُ يُدِثُ الزَّمَانَ الَّذِي أَعَادَنَا إِلَيْكَ ٨٨

88. Deus tempus humiliet, quod, ut ad te confugeremus, nos coegit!

إِذَا اللَّهُ سَلَّمَكَ مَا يَقْدِرُ أَحَدٌ أَنْ يُكَلِّمَكَ ٨٩

89. Si Deus te incolumem servat, nemo te vulnerare potest. G.

٩٠ وَاللَّهِ إِنْ فَعَلْتَ كَذَا وَكَذَا لَتَكُونَنَّ بِلَدَّةٍ مَا

بَيْنِي وَبَيْنَكَ

90. Quod si tu hoc vel illo modo agis, per Deum! separatio inter me et te erit!

In posteriore parte est proverbialis ratio. Vocabulum بلدة proprie de superciliorum intervallo usurpatur. Alomawi in codice Abu-Ohb.

اللَّهُمَّ ضَبْعًا وَذَيْبًا ٩١

91. O Deus! hyaenam et lupum!

Alii hisce verbis male precari, pecori alii bene precari dixerunt. Sam. Schar.

٩٢ أُمُّ الْأَخْرَسِ تَعْرِفُ بِلُغَاتِ الْخُرْسَانِ

92. Mater muti voces mutorum noscit. D.

٩٣ لِأَمِّكَ الْكَلْفُ وَلِعَيْنِكَ الْعَبْرُ

Matri tuae rasio crinium et oculo tuo lacrymarum fervor sit!

Hiscæ verbis male precantur. Sam.

٩٤ أَمْرٌ فِي حَجَرٍ لَا فِيكَ

94. Curvitas in lapide, non in te (sit)!

Hiscæ verbis bene precantur. Sam. Schar.

٩٥ أَمْرٌ اللَّهُ يَطْرُقُ كُلَّ لَيْلَةٍ

95. Dei mandatum qualibet nocte advenit.

De rerum vicissitudinibus adhibetur. Schar.

٩٦ أَمْرٌ مَغْوِيْنَهُنَّ يَتَّبِعُنَّ

96. Mandatum ejus, quæ ipsas in errorem inducit, sequuntur.

De eo adhibetur, qui amici fidum consilium non sequitur. Schar.

٩٧ الْأَمْرُ قَدْ يَعْرِضُ بِهِ الْأَمْرُ

97. Res jam per rem, ad quam refertur, cognoscitur.

Verbis hisce utuntur, dum res apparet, cujus adventum ex signis quibusdam cognoverant. Schar.

٩٨ الْأَمْرُ يَا تُبَيْكُ لَمْ يَخْطُرْ عَلَيَّ بِأَلٍ

98. Res ad te pervenit, quæ in mentem non inciderat.

Verbis hisce utuntur, dum res, sive bona sive mala sit, eis supervenit, quibus haud expectata erat. Schar.

٩٩ الْأَمْرُ يَبْدُو لَكَ فِي التَّدَبُّرِ

99. In meditando res tibi apparebit.

In re, quae dubia ac difficilis euidam videbatur, verba adhibent. Schar.

١٠٠ ما لَكَ فِي هَذَا الْأَمْرِ أَتُّ مَعَ أَسْنِكَ

100. Hac in re podex cum podice tuo tibi non est.
De eo adhibetur, cui adiutor in re non est. Sam.

١٠١ وَالْأَمْرُ مَبْنِيٌّ عَلَى السَّكُونِ

101. Res super quiete aedificata est. D. (Versus pars.)

١٠٢ مَا لَّا أَمْرٌ وَلَا أَمْرَةٌ

102. Neque agnus neque agna ei est. I. e. nil possidet. Sam.

١٠٣ أَمِيرٌ بِلَا عَدْلٍ كَغَيْمٍ بِلَا مَطَرٍ

103. Princeps sine justitia sicut nubes sine pluvia est. Fakih. Alchol. p. 224. 1. 2.

١٠٤ الْأَمِيرُ مَنْ لَا يَعْرِفُ الْأَمِيرَ

104. Princeps is est, qui principem non novit. B.

١٠٥ نِعَمَ الْأَمِيرِ إِذَا كَانَ عَلَى بَابِهِ فَقِيرٌ

105. Bonus est princeps, quum ad ejus portam pauper est! D.

١٠٦ أَمْرَتُهُمْ أَمْرًا بِمَنْقَطِعِ اللَّوِيِّ وَقَدْ بَسْتَبَانَ الرَّشْدُ

الْأَضْحَا الْعَدُ

106. Rem eos jussi in abrupto arenarum loco et rectum consilium non cognoscitur nisi meridie crastini diei.

Versus hic Doraidi b. Alzimmah, cui metrum Thawil est, ex Abu-Ohbaidi sententia proverbiali loquendi modo, bonum consilium non admissum esse, significat.

١٠٧ الأمل الطويل يسقم القلب ويضر الفكر

107. Longa spes animum aegrotum reddit et cogitationi nocet. A.

١٠٨ من أمن الزمان خانة ومن تعاطم عليه أهانه

108. Qui tempori fidem habet, eum decipit et qui erga id superbum se gerit, eum deprimit. A.

١٠٩ من أمن عدوه على نفسه كمثل من أدخل

يدّه في فم الأفاعي

109. Qui securum se esse putat ab inimico suo, is cum eo comparandus est, qui in viperae os manum immittit, A.

١١٠ من أمنك لا تخونه

110. Qui tibi fidem habet, in eum ne perfide agas! D.

Codex Gott. addit: „ولو كنت خايين“ et si deceptor fuisses.“

١١١ يامن الخاييف اذا وصل ما خافه

111. Timens securus est, quando id, quod metuit, advenit. A. B.

١١٢ لا تَأْمَنُ عَدُوًّا وَإِنْ كَانَ حَقِيرًا

112. Ne ab inimico, etsi despectus est, securus sis! B.

In codice loco vocis تَأْمَنُ legitur من, id quod vitiosum est.

١١٣ لا تَأْمَنُ قَارِئًا عَلَى طَحِيْفَةٍ وَلَا أَمْرًا عَلَى عِطْرٍ

113. Ne legentis fidei folium aut mulieris fidei aroma committe! D.

١١٤ لا تَأْمَنُ مَنْ كَذَبَ لَكَ أَنْ يَكْذِبَ عَلَيْكَ

114. Qui, ut tibi prosit, mentitur, fieri potest, ut contra te mentiatur. A. D.

١١٥ الْأَمْنُ مَعَ الْفَقْرِ خَيْرٌ مِنَ الْغِنَى مَعَ الْخَوْفِ

115. Securitas cum paupertate melior est quam opulentia cum timore. B.

١١٦ لا اُدِّمَانَ مَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ

116. Cui sinceritas non est, ei religio non est. D.

١١٧ مَنْ أَنْسَ لَا يَسْتَوْحِشْ

117. Qui familiari consuetudine utitur, is se solitarium non putabit. D.

١١٨ الْأَنْسُ يَذْهَبُ انْهَابَةً

118. Familiaris consuetudo verecundiam amovet.

Proverbii auctor Actsam b. Zaifi fuisse dicitur. Sam Schar.

١١٩ الْإِنْسَانُ أَيْنُ يَوْمِهِ فَلْيَنْتَبِهْ مِنْ نَوْمِهِ

119. Homo est filius diei sui; expergiscatur e somno suo! A.

I. e. Vita hominis diu non durat; ne igitur incurius sit.

١٢٠ الْإِنْسَانُ بِالتَّفْكِيرِ وَاللَّهُ بِالتَّنْذِيرِ

120. Homo cogitat et Deus res disponit. G.

١٢١ الْإِنْسَانُ عَبْدُ الزَّمَانِ وَالزَّمَانُ عَدُوُّ الْإِنْسَانِ

121. Homo temporis servus est et tempus inimicus hominis est. A.

١٢٢ الْإِنْسَانُ عَبِيدُ الْإِحْسَانِ

122. Homines servi benefactorum sunt. B.

Vox انسان aut plures homines designat aut عبيد legendum est.

١٢٣ الْإِنْسَانُ الْغَضُوبُ يَنْشِي الْخُصُومَاتِ وَالطَّوِيلِ

الْأَنَاءِ بِالشَّبِيهَا

123. Homo iracundus rixas excitat et qui multa patientia utitur, eas delet. G.

Salomoni tribuitur. conf. Prov, Salom. C. 15, 18.

١٢٤ الْإِنْسَانُ مَا يَعْزِفُ أَيُّ شَيْءٍ مَقْدَرٌ عَلَيْهِ

124. Homo nescit, quatenus res ei a Deo destinata sit. G.

١٢٥ الانسان مُرَكَّبٌ مِنْ مَاءٍ وَطِينٍ سَاعَةً يَتَعَكَّرُ

وساعة يَرُوقُ

125. Homo aqua lutoque compositus est, modo turbidus modo clarus est.

١٢٦ الانسانُ مِنْ حَيْثُ يَنْبُتُ لَا مِنْ حَيْثُ

يَنْبُتُ وَمِنْ حَيْثُ يُوجَدُ لَا مِنْ حَيْثُ يُوَلَدُ

126. Homo ex eo loco cognoscendus est, quo firmiter stat, non quo tanquam planta germinat et e loco, quo invenitur, non quo nascitur. A.

١٢٧ الانسانُ يَأْمَنُ لِقَبْرِهِ وَلَا يَأْمَنُ لِدَهْرِهِ

127. Homo sepulchri sui tutelae tradere se potest; sed non se tradere temporis sui tutelae. G.

١٢٨ مَنْ أَدْفَنَ مِنْ عَمَلٍ نَفْسَهُ اضْطَرَّ إِلَى عَمَلٍ

غَيْرِهِ وَمَنْ اسْتَأْنَفَ مِنْ أَبِيهِ فَقَدْ اسْتَفَى

مِنَ الرَّشْدِ وَمَنْ يَتَوَاضَعُ لِنَفْسِهِ يَرْتَفِعُ

عِنْدَ غَيْرِهِ

128. Qui suum opus facere fastidit, is ut aliorum opus faciat, cogetur, qui a suis parentibus abhorret, is a recta via recedit; qui se sibi ipsi humiliat, apud alios honoratus erit. A.

Plures in hisce verbis proverbiales loquendi modi conjuncti esse videntur.

١٢٩ بِالْتَّائِي تَدْرِكُ الْفَرَضَ وَالْغَرَضَ

129. Cunctando stipendium et propositum assequeris. D.

Fortasse loco vocis *الفرص* legendum est *الفرص* „occasions.“

١٣٠ أَهْلُ طُوسٍ بَقَرٌ

130. Incolae Thusi boves sunt.

Proverbium ex Ebn-Challikani opere Fasc. VII, 108. a clar. Wüstenfeldio mihi indicatum est.

١٣١ أَهْلُ الْقُرَى مِنْ أَهْلِ الْبَلَاءِ

131. Pagorum gens ad infortunii gentem pertinet. D.

١٣٢ أَهْلُ مَكَّةَ أَخْبَرُ بِشَعَابِهَا

132. Gens Meccae ejus vias optime noscit. Faki h. Alchol. p. 238. l. 4. infr.

١٣٣ لِأَهْلِ الْأَعْتِبَارِ يُضْرَبُ الْأَمْثَالُ

133. his, qui admonitionem admittunt, proverbialia proferuntur. B.

١٣٤ آفة الحديث الكذب وآفة العلم النسيان
وآفة الشجاعة البغى وآفة الجمال الخيلاء
وآفة الظرف الصلف وآفة الجود السرف
وآفة الحلم السخف

134. Corruptela narrationis mendacium est; corruptela scientiae oblivio; corruptela fortitudinis insolentia; corruptela pulchritudinis vana arrogantia; corruptela liberalitatis prodigantia; corruptela mansuetudinis exiguitas intelligentiae est. A.

Plures proverbiales locutiones in hisce verbis conjunctae sunt.

١٣٥ آفة أملاك سوء السيرة وآفة الوزراء خبث
السيرة وآفة الجنود مخالفة التباعة وآفة
الرعية مفارقة الطاعة وآفة الزعماء ضعف
السياسة وآفة العلماء حب الرياسة وآفة
القضاة شدة الطمع وآفة المذنب حسن الظن

135. Corruptela regum est prava agendi ratio; corruptela Vezirorum turpitudine cogitationum; corruptela exercitus repugnantia in sequendo; corruptela ducum debilitas in regendo; corrupte-

la iudicium vehementia cupiditatis et corruptela peccatoris bona opinio est. A.

Plures proverbiales sententiae conjunctae sunt.

أَوَّلُ صَوِّكَ وَنَوِّكَ ١٣٦

136. Prima omnium rerum.

Dicitur: „Non est in eo motus“ et „Fac id, priusquam alius se movet ad istam rem peragendam. Schar.

أَوَّلُ الْعِلْمِ الصَّمْتُ ثُمَّ الْإِسْتِمَاعُ ثُمَّ الْحَطُّ ثُمَّ

الْعَمَلُ ثُمَّ نَشْرُهُ

137. Prima doctrinae pars silentium est, tum sequitur auditio, tum scriptio, tum opus, et denique eam vulgare A.

أَوَّلُ الْغَضَبِ جُنُونٌ وَآخِرُهُ نَدَمٌ ١٣٨

138. Irae initium insania est, finis poenitentia. G.

أَوَّلُ الْفَرَحِ آخِرُ الضِّيقِ وَأَشَدُّ الْأَعْدَاءِ أَقْرَبُ

صَدِيقٌ

139. Initium laetitiae finis angustiae est et inimicus vehementissimus est amicus propinquissimus. A.

أَوَّلُ فُرْحِ الْخَيْلِ الْبَهَارُ ١٤٠

140. Pulli fiunt quinquennes equi.

Primo aetatis anno equus مهر, secundo جذع, tertio ثنى, quarto رباع, quinto قارح appellatur. Schar.

١٤١ من أول غزائه كسر عصاته

141. Statim ab initio incursionis suae baculus ejus fractus est. D.

١٤٢ أول الفكر آخر العمل

142. Primum cogita, post age! Fakih. Alcohol. p. 119. 1. 17.

١٤٣ الآن حمى الوطيس

143. Nunc fornax fervida est.

Die Honain, quo bellum grave esse videret, ista verba Mohammedem dixisse, narrant. Malum grave esse significaturi istis utuntur. Schar.

١٤٤ إذا أيسس الإنسان طال لسانه كسبور مجلوب

يصول على كلب

144. Quum homo desperat, ejus lingua longa est, sicut felis concitata contra canem insilit. D.

Conf. Saahdi Gulistan p. 1. ubi مغلوب victa legitur.

١٤٥ البئر أبقي من الرشاء

145. Puteus diutius durat, quam funis. Schar.

١٤٦ بحث العلم وتحريه عوامضه كالجهاد

146. Indagatio scientiae et accurata rerum obscurarum in ea descriptio bello sacro pares habendae sunt. B.

كَالْبَاحِثِ عَنِ حَتْفِهِ بِظُلْفِهِ ١٤٧

147. Sicut is, qui ungula sua mortem suam quaerit.

Hoc proverbium ab Haririo p. 1. loco ejus, quod Meid. C. 22, 132, legimus, adhibitum est.

مَنْ بَخَلَ بِمَالِهِ عَلَى نَفْسِهِ جَادَ بِهِ عَلَى زَوْجِ

عُرْسِهِ

148. Qui in opibus suis erga se avarus est, is erga conjugem suam iis liberalis erit. A.

الْبَخْلُ وَالْجَهْدُ مَعَ التَّوَضُّعِ خَيْرٌ مِنَ الْعِلْمِ ١٤٩

وَالسَّخَاءُ مَعَ الْكِبَرِ

149. Avaritia et ignorantia cum submissione meliores sunt, quam doctrina et liberalitas cum superbia. A.

١٥٠. الْبَخِيلُ حَارِسٌ نِعْمَتِهِ وَخَازِنٌ وَرَثَتِهِ

150. Avarus opulentiae suae custos et haeredum suorum thesaurarius est. A.

١٥١. الْبَخِيلُ الَّذِي يَسْتَعْجِلُ الْفَقْرَ يَعِيشُ فِي الدُّنْيَا

عَيْشَ الْفُقَرَاءِ وَجَاسِبٌ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَاتِ

الْأَغْنِيَاءِ

151. Avarus qui paupertatem celeriter advenire putat, in hoc mundo pauperum modo vitam degit et in altero mundo ob divitum bona opera computus cum eo initur. B.

١٥٢ أَخْلُ مِنْ أَبِي حُبَابٍ

152. Avarior quam Abu-Hobahib.

Dicitur quoque „أخْلُ مِنْ حُبَابٍ“ Avarior quam Hobahib.“ Narrant, Hobahibum inter Arabes avaritia notum fuisse. Tanta eius avaritia erat, ut ignem accensum, si clarius luceret, exstingeret, ne quis hospes sibi inde ignem accenderet. Alii dicunt vocem حُبَابٍ scintillas significare, quae equorum ungulis e lapidibus elicerentur. Alii denique dicunt, vocabulo حُبَابٍ papilionem designari, qui noctu volans scintillae similis sit. Sam. Schar.

١٥٣ لَا بُدَّ لِلْبَطْنَةِ مِنْ خَمَصَةٍ

153. Ventris impletionem vacuitas ventris necessario sequitur.

Legitur quoque : ليس للبطنه خير من خمصة تتبعها „Non est ventris impletioni melior res, quam ventris vacuitas, quae eam sequitur“ et ليس لشبعة خير من صفرة „Non est satietati melior res, quam vacuitas ventris.“ Quem fastidium rei abundantis capit, is proverbio monetur, ut, donec desiderium redeat, re abstineat Sam.

١٥٤ لَا بُدَّ لِلْحَوِينَةِ مَا تُرَغِّطُ

154. Tristis sine dubio laetitia exultabit. D.

In codice Par. تُرَغِّطُ legitur.

١٥٥ لا بُدَّ لِلزَّرْعِ مِنْ حِصَادٍ

155. Seges sine dubio demetitur. D.

١٥٦ لا بُدَّ لِلصَّيَّادِ مِنْ صُحْبَةِ الكَلْبِ

156. Venatori canis societas necessaria est. D.

١٥٧ لا بُدَّ لِلْفَقِيهِ مِنْ سَفِيهِ

157. Jurisconsulto stultus necessarius est. D.

١٥٨ لا بُدَّ مَا يَغْلَطُ السَّاقِي وَجِيئَنَا الدُّورُ

158. Necessario pocillator errabit et periodus ad nos veniet. D.

١٥٩ لا بُدَّ مِنْ شِدَّةٍ وَلَا يُدَّ مِنْ رَخَاءٍ

159. Et adversitas et commoda vita non effugitur. D.

١٦٠ بَدْءُ الحِكْمَةِ خَوْفُ الرَّبِّ

160. Timor domini (Dei) initium sapientiae est. G.
Salomoni tribuitur. conf. Prov. Sal. I, 7.

١٦١ أَبَدَحٌ وَدَبِيدِحٌ

161. Vanum.

Dicitur „Vanum adtulit.“ Unde voces ortae sint, ignorant. Schar. Kam. Conf. pro. 67.

١٦٢ البَدْرُ أَحْسَنُ أَشْرَاقًا مِنَ الظُّلْمِ

162. Luna plena pulchrior est, quam oritur, quam tenebrae. G.

١٦٣ بِأَدْرِ الْفُرْصَةَ قَبْلَ أَنْ تَعُودَ عُصَّةٌ

163. Occasionem arripe, priusquam angor redit! Proverbium monet, ne occasionem praetermittamus S.

١٦٤ بِأَدْرِ بِرَزْدِكَ أُخْذَةَ النَّارِ

164. Festina ignitabulo tuo ignem capere! Kam.

١٦٥ بَادِرُوا بِتَعْلِيمِ الْأَطْفَالِ قَبْلَ تَرَكَمِ الْأَشْغَالِ

165. Festinate instruere infantes, priusquam occupationes nimis multae fiunt! A.

١٦٦ بَدَنٌ لَا يَشْتَنِي مِثْلَ مَالٍ لَا يَتَرَكَى

156. Corpus non dolens opibus similis est, quarum tributum non solvitur. D.

١٦٧ كَمَا أَنَّ الْبَدَنَ إِذَا كَانَ سَقِيمًا لَا يَنْفَعُهُ

الطَّعَامُ كَذَلِكَ الْعَقْلُ إِذَا أُغْلِقَهُ حُبُّ الدُّنْيَا

لَا تَنْفَعُهُ الْمَوَاعِظُ

167. Ut corpori, si aegrotus est, cibo inutilis est, sic animo nostro, quem amor mundi clausit, admonitiones inutiles sunt. D.

Textum codicis Par. recepi. In codice Diez. loco vocis الطعام „cibus“ legitur الدواء „medicamentum“ loco

vocis ^{أغلقه} „legitur ^{أقله} „turbavit;“ loco vocis ^{تلفعه} le-
gitur ^{بمنعه}

١٦٨ بَدَتِ السَّمَاءُ نَفِيَّةً

168. Coelum purum apparuit.

Dubium remotum fuit. Harir. p. 260.

١٦٩ بَدَوِيٌّ مَشْلُوحٌ رَأَى ثَمْرَ مَطْرُوحٍ

169. Arabs campester nudatus dactylum projectum vidit. D.

١٧٠ مَنْ بَذَرَ حَبًّا فِي أَرْضٍ فَيَقْدِرُ بَذْرُهُ يَكُونُ الثَّمَرُ

170. Qui grana in terram spargit, ei fructus e ratione ejus, quod spargit, futurus est. A.

١٧١ أَبْدَى مِنْ مُطَلَّعَةٍ

171. Obscoenius loquens quam mulier repudio dimissa.

Ira commota in maritum obscoëna proferre solet. S a m.
S char.

١٧٢ لَا يَرْمَعُ شَخْصًا

172. Non est pietas (beneficentia) cum avaritia. D.

١٧٣ بِالْبِرِّ يُسْتَعْبَدُ الْحَرُّ

173. Beneficentia liber in servitutem redigitur. D.

١٧٤ أَبْرَ مِنْ الدِّئِبَةِ

174. Magis pia quam lupa.

Lupa a pullis se non separat, donec omnino adulti sunt. Schar.

١٧٥ بَرْدُ الرَّبِيعِ يَزِيدُ فِي وَرْدِهِ

175. Frigus veris rosas auget. D.

١٧٦ بَرِّدُوا أَبْدَانَكُمْ بِبَرْدِ الرَّبِيعِ

176. Frigore veris corpora vestra refrigerate! D.

١٧٧ أَبْرِدْ مِنَ النَّجْلِجِ

177. Frigidior quam nix. Sam. Schar.

١٧٨ الْبِرْطِيلُ أَعْمَى قَلْبَ يُوْدَاسَ

178. Donum cor Judae occoecavit. G.

١٧٩ بَرَكَةُ الرَّاسِ عَلَى الرَّاسِ ذَوِي الْعَدْلِ

179. Benedictio capitis super capite eorum, qui justitiam exercent. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Sal. 10, 6. على راس videtur pro رأس

١٨٠ بَرَكَةُ الْعُمْرِ فِي حُسْنِ الْعَمَلِ

180. Felicitas vitae pulchra agendi ratione nititur. A.

١٨١ تَبَارَكَ فِي آخِرِ الْعُمْرِ مَا فَاتَكَ فِي أَوَّلِهِ

181. In posteriore vitae parte in iis rebus felix eris, quae in priore ejus parte te fefellerunt. A.

١٨٢ إِذَا أْبْرِمَ الْقَدْرَ حَسَنَ الظَّفَرِ

182. Quum decretum divinum stabilitum est, victoria pulchra est.

Quod si fatum contra inimicos nos adjuvat, victoria potimur. Schar.

١٨٣ لَا تَبْرِمُ أَمْرًا حَتَّى تَتَفَكَّرَ فِيهِ

183. Ne rem apud animum constituas, priusquam de ea cogitas. D.

١٨٤ بَرْنِيَّةُ الْوَجْهِ لَا رَأْسَ وَلَا قَفَاءَ

184. Vas fictile quoad faciem, ut neque caput neque occiput sit. D.

١٨٥ أَبْزُقُ لَهٗ بَرْقَةَ حَتَّى يَعُومَ فِيهَا

185. Salivam ei ejice, ut in ea natet! D.

١٨٦ بَسْطُ مَا لَا يَجِبُ أَفْبَحُّ مِنْ مَنَعِ مَا يَجِبُ

186. Porrigere id, quod necessarium non est, turpius est, quam recusare id, quod necessarium est. B.

١٨٧ التَّبَسُّمُ مِفْتَاحُ الْأَمَانِ وَمُصْبَاحُ الْإِحْسَانِ

187. Risus gratus clavis securitatis et beneficii lucerna est. B.

١٨٨ بَشَاشَةُ الْوَجْهِ عَطِيَّةٌ ثَانِيَةٌ

188. Laetitia vultus alterum donum est. A.

١٨٩ بَشْرُ الْقَاتِلِ بِقَتْلِهِ وَالزَّانِي بِفَقْرِهِ

189. Occisori caedem annuntia, et scortatori paupertatem! G.

١٩٠ بَشِّرْ نَفْسَكَ بِالظَّفَرِ بَعْدَ الصَّبْرِ

190. Post patientiam animae tuae gratum victoriae nuntium fer! A. B.

١٩١ أَبَشِّرْ بَعْرُو كَوَلْعِ الدَّائِبِ

191. Laetus sis ob incursionem in hostium ditio-
nem factam ut lupus bibit!

Lupus modo canis inserta in vas lingua repetitis vi-
cibus bibit. Proverbium igitur in laeto nuntio de bono
continuo adhibetur. Schar.

١٩٢ أَبَشِّرْ بِمَا سَرَّكَ عَيْنِي تَخْتَلِجُ

192. Laetus sis ob rem, quae te gaudio adficit;
oculus meus commovetur.

Verba *فان عيني تختلج* sunt pro *تختلج عيني*. Verbis
hisce bonum annunciatur, quum ejus prima indicia adpa-
reant. Schar.

١٩٣ من أَبْصَرَ عَيْبَ نَفْسِهِ شَغِلَ عَنْ عَيْبِ غَيْرِهِ

193. Qui vitia sua videt, is nimis occupatus est,
quam ut aliorum vitiorum rationem habeat. A.

١٩٤ أَبْصِرْ وَسْمَ قَدْحِكَ

194. Vide signum sagittae tuae!

Sagitta significatur, qua in sortis ludo utuntur. Sig-
num considerandum est, ut cognoscatur, qua portione quis

in ludo potiat. Tum in rem translatum proverbium significat, rem considerandam esse. Sam. Schar.

١٩٥ الذی ما یبصر من الغربال یكون اعمی

195. Qui per cribrum non cernit, is caecus est. G.

١٩٦ ابصر من باز

196. Acutiore visu praeditus quam falco. Schar.

١٩٧ ابصر من حیة

197. Acutiore visu praeditus, quam serpens. Sch.

١٩٨ ابصر من عقاب

198. Acutiore visu praeditus, quam aquila. Sch.
Conf. Meid. C. 2, 147. adnott.

١٩٩ ابصر من نسر

199. Acutiore visu praeditus, quam vultur. Sch.

٢٠٠ ابطاء من حمة

200. Cunctantior quam ricinus parvus.

Lentissime repit. Sam. Schar.

٢٠١ ابطاء من غراب

201. Cunctantior quam corvus. Schar. Conf.
Meid 2, 168.

٢٠٢ البطر عند الرخاء حمق

202. Protervia in bono vitae statu stultitia est. Sch.

٢.٣ البَطْلُ بِالْقَلْبِ لَا بِاللِّقَابِ

203. Strenuus animo est; non cognominibus. B.

٢.٤ بَطَاةُ الطَّاحُونَ وَلَا بَطَاتِكَ

204. Molae strenuitas et non tua strenuitas. D.

٢.٥ لَا تُبْطِلْ فِي قَلْبِ شَرِبْتَ مِنْهُ

205. Ne contra puteum mendacia profer, e quo bibisti!

Ne ingratus sis contra benefactorem! Sam. Proverbium e proverbio, quod apud Meidanum C. 23, 270 legimus, ortum est. Conf. Burckh. prov. 151.

٢.٦ إِذَا بَعَثْتَ صَبِيًّا فِي حَاجَةٍ فَرِّجْ وَرَاءَهُ

206. Quum puerum ob rem necessariam mittis, post eum i! D.

٢.٧ مَنْ بَعْدَ خَيْرِهِ يَخْدُمُ غَيْرَهُ

207. Cujus bonum remotum est, is alii ministrat. D.

٢.٨ أَبْعَدُ عَنِ الْجَاهِلِ إِنْ طَلَبْتَ الرَّاحَةَ فَانْ

حَمَلِ الرَّمْلَ وَالنِّلْحَ وَالْحَدِيدَ أَسْهَلُ مِنَ التَّوْبِ

مَعَ الرَّجُلِ الْجَاهِلِ

208. Si quietem petis, ab ignorante remotus sis; nam arenam, sal ferrumque portare facilius est, quam cum viro ignorante habitare. A.

٢٠٩ أَبْعَدَ اللهُ الْأَخْرَ

209. Deus postremum removeat!

I. e. Deus inimicum perdat! Hisce verbis male precantur. Sam. Schar.

٢١٠ الْبَعْدُ جَفَاءُ

210. Longinquitas molestia est.

Hisce verbis amici in defectu epistolarum utuntur.

٢١١ بَعْدِي عَنْ حَبِيٍّ أَجْمَلٌ لِي وَأَحْسَنُ

211. Remotio ab amore meo (amato) pulchrior mihi est. D.

٢١٢ بَعِيدٌ مِمَّنْ أَسْقَطَ حَقَّ نَفْسِهِ أَنْ يَقُومَ بِحَقِّ غَيْرِهِ

212. Qui jus suum abjicit, eum alius jus observatum esse, sperare non licet. A.

٢١٣ رَبِّ بَعِيدٌ أَنْفَعُ مِنْ قَرِيبٍ

213. Interdum longe remotus utilior est, quam propinquus. D.

٢١٤ أَبْعَدُ خَيْرًا مِنْ قَتَادَةَ

214. Remotior a bono quam tragacantha.

Dixit poeta metro Thavil utens:

وَأَبْعَدُ خَيْرًا يُجْتَدَى مِنْ قَتَادَةَ أَطَافَ بِهَا وَهَذَا مِنَ اللَّيْلِ حَاطِبُ

Remotior a bono quod petitur, quam tragacantha, circum quam ligna colligens media nocte vagatur. Sam. Schar.

٢١٥ أَبْعَدُ مِنْ مَنَاطِ الثَّرِيَّاتِ

215. Remotior, quam distantia Plejadum. Schar.
Conf. Meid. 2, 146.

٢١٦ بَعْضُ الْقَوْلِ يَدَّهَبُ فِي الرِّيَّاحِ

216. Quidam sermo in ventum abit. D.

٢١٧ بَعْضُ النَّاسِ كَالْغِذَاءِ نَافِعٌ وَبَعْضُهُمْ كَالسَّمِّ النَّافِعِ

217. Quidam homines ut alimentum utiles sunt et
quidam ut venenum in corpus penetrans et
occidens. D.

٢١٨ أَبْغَضَ حَقَّ أَخِيكَ

218. Jus fratris tui odio habe!

Ne amor rei, quam tu fratri debes, te impediat, quominus eam ei deneges. Legitur quoque *أشبهاً* cum eadem significatione. conf. Meid. 13, 39. Schar.

٢١٩ أَبْغَضَ الْعُلَمَاءَ الَّذِي يُحِبُّ الذِّكْرَ وَأَنْ يُوَسَّعَ

لَهُ فِي الْجَلِيسِ وَأَنْ يَدْعَى إِلَى طَعَامِ الْأَغْنِيَاءِ

219. Odiosissimus doctorum is est, qui gloriam amat, et ut multum loci in consessibus ipsi concedatur et ut ad cibum divitum invitetur, cupit. A.

٢٢٠ أَبْغَضُ مِنَ الْجَرَبَاءِ ذَاتِ الْهِنَاءِ

220. Ingratior quam scabiosi cameli, quibus pix oblita est.

Schar. Sam. conf. Meid. 2, 154.

٢٢١ أَبْغَضُ مِنَ الْقَدَحِ الْأَوَّلِ

221. Ingratior, quam sagitta prima (in ludo alearum).

Proverbium seriore aetate e versu poetae ortum est:

وَأَنْقَلُ مِنْ حَصِيرِ بَادِيَا وَأَبْغَضُ مِنْ قَدَحِ أَوَّلِ

Molestior quam oppidanus incolae deserti et ingrator, quam sagitta prima“. Schar. Metrum Motakarib est.

٢٢٢ بَغْلٌ مُدَارٌ تَعْبَانُ الْقَلْبِ مُغْبِرُ الْخَصِي

222. Mulus circumactus, animo fatigatus, in testiculis pulvere inquinatus. D.

٢٢٣ الْبَغْلُ لَا تُفْرِغُهُ الْجَلَّاجِلُ

223. Mulum tintinnabula non terrent.

Ea scilicet, quae collo appensa sunt, quippe quibus ad-suefactus est. Schar. Verbis metrum Redjes est. In Meidani opere C. 2, 209 proverbium paulo aliter legitur.

٢٢٤ وَسَوْفَ عَلَى الْبَاغِي تَدُورُ الدَّوَابُّ

224. Et contra injustum vicissitudines sunt. D. G.

Versus hemistichium metri Thavil est.

٢٢٥ يَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يَدَارِيَ الزَّمَانَ مُدَارَاةَ السَّابِحِ

لِلْمَاءِ الْجَارِي

225. Prudentem decet tempori blandiri sicut natans aquae fluenti blanditur. A.

۲۲۶ یَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يَكُونَ فِي الدُّنْيَا كَالْمَرِيضِ
لَا بُدَّ لَهُ مِنْ قُوْتٍ وَلَا يُوَافِقُهُ كُلُّ طَعَامٍ

226. Prudens in hoc mundo aegroto similis esse oportet, cui alimenta necessaria sunt; sed cui non omnes cibi apti sunt. A.

۲۲۷ یَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ أَنْ لَا يَرْفَعَ نَفْسَهُ فَوْقَ قَدْرِهِ
وَلَا يَضَعَهَا عَنْ دَرَجَتِهِ

227. Prudentem non decet se ipsum supra dignitatem suam extollere aut sub dignitatem suam se demittere A.

۲۲۸ لَا يَنْبَغِي لِلْحَاكِمِ أَنْ يَسْمَعَ شَكْوَةَ أَحَدٍ إِلَّا
وَخَصْمَهُ مَعَهُ

228. Judicem non decet audire quaerimoniam ullius viri, nisi quum ejus adversarius adest. D. G. Eundem sensum codex A. verbis mutatis expressit.

۲۲۹ لَا يَبْقَى شَيْءٌ عَلَى حَالِهِ كَمَا خَطَبَ طَالُثٌ زَالَ

229. Nulla res statu suo perseverat; quot negotia longa erant, tum cessarunt. A.

۲۳۰ أَبْقَى عَدُوًّا مِنْ الذِّئْبِ

230. Minus cursu fatigatus quam lūpus.

Dixit poeta :

والله لو لا وجع في العرقوب لَكُنْتُ أَبْقَى عَسَلًا مِنَ الدَّيِّبِ

Per Deum! Si dolor in magno nervo non fuisset, pro-
fecto! cursu celeri minus fatigatus quam lūpus fuisset.
Sam. Schar. Metrum Sarih est. conf. lib. m. p. 246.

٢٣١ أَبْقَى مِنَ حَجَرِ

231. Durabilior quam lapis. Schar. Conf. Meid.
C. 2, 169.

٢٣٢ أَبْقَى مِنَ الذَّهَبِ

232. Durabilior quam aurum. Sam. Schar.

٢٣٣ رَاكِرٌ تَسْعَدُ

233. Si mane surgis, felix eris! A.

٢٣٤ أَبَكَّرُ مِنَ الخَنْزِيرِ

234. Ante porcum matutino tempore surgens. Sch.

٢٣٥ هَذَا بَكَلٌ مِنَ البَكَلِ

235. Haec confusio ex numero confusionum est.
De re ingrata adhibetur.

٢٣٦ أَبَكَّمُ مَا أَنَا أَبَكَّمُ لَكِنِ الحَيَا أَغْلَبُ

236. Mutus, non ego mutus sum; sed pudor om-
nino me vincit. D.

٢٣٧ لَا يَبْكِي لَكَ إِلَّا شُغْرُكَ وَلَا يَحْكُ لَكَ إِلَّا ظُفْرُكَ

237. Ne ploret pro te nisi crepido palpebrae tuae
et ne fricet pro te nisi unguis tuus! D.
Tibi ipsi auxilium fer!

٢٣٨ لَا تَبْكِي عَلَيَّ مِنْ مَاتَ

238. Ne eum, qui mortuus est, deplora!

٢٣٩ بَلَدٌ مَا تُعْرَفُ فِيهِ أَكْشِفْ حِجْرَكَ وَارْكُدْ فِيهِ

239. In terra, in qua non nosceris, gremium tuum
detege et in ea quiesce! D.

In codice Paris. كَشَفْ in D. حِجْرَكَ legitur. conf. Burk. 149. et Rostgard. prov. 85. Sensus est, in terra, ubi aliis ignotus es, liber es, ut, quid velis, agere possis.

٢٤٠ قَدْ بَلَغَ السَّيْلُ الرَّوَابِي

240. Fluctus ad colles jam pervenerunt.

Simillimum est proverbium, quod Me id. 2, 9. legitur.

٢٤١ قَدْ بَلَغَ فُلَانٌ السَّكَاكِي

241. Quidam ad coelum septimum jam pervenit.

Potentia ejus magna evasit. Sam.

٢٤٢ مَنْ بَلَغَ غَايَةَ مَا يُحِبُّ وَقَعَ فِي غَايَةِ مَا يَكْرَهُ

242. Qui ad extremum ejus, quod cupit, pervenit,
in extremum ejus, a quo abhorret, incidit. A.

٢٤٣ يَبْلُغُ الْإِنْسَانُ بِالصِّدْقِ مَنَازِلَ الْكِبَارِ

243. Per veritatem homo ad dignitatem magnorum
pervenit. A.

وَلَمْ تَبْلَغِ الْعَلِيَّا بِغَيْرِ الدَّرَاهِمِ ٢٤٤

244. Sine drachmis ad summum non pervenimus. D.
Hemistichium metri Thawil est.

الْبَلَاغَةُ مَا فَهِمَتْهُ الْعَامَّةُ وَرَضِيَتْ بِهِ الْخَاصَّةُ ٢٤٥

245. Eloquentia eo consistit, quod vulgus sermonem
intelligit et proceres eum gratum habent. D.

أَبْلَغُ الْعِظَاتِ النَّظْرُ إِلَى الْأُمُوتِ ٢٤٦

246. Efficacissima admonitio ad aspectus mortuorum
est. B.

أَبْلَغُ الْكَلَامِ مَا يَدُلُّ أَوَّلُهُ عَلَى آخِرِهِ وَيُفْهِمُ ٢٤٧

بِاطْنَهُ مِنْ ظَاهِرِهِ

247. Dissertissimus sermo est, cujus prior pars, qua-
lis posterior sit, indicat et cujus interior sen-
sus ex exteriori cognoscitur. A.

أَبْلَغُ مِنْ سَحْبَانَ وَابِيلَ ٢٤٨

248. Facundior quam Sahban-Wajel.
Sam. Schar. conf. Meid. C. 7, 34.

أَبْلَغُ مِنْ قُدَامَةَ ٢٤٩

249. Facundior quam Kodamah.

Vir, cui nomen Abu-lfaradj Kodamah b. Djahfar b. Kodamah b. Sijad, scriba Bagdadensis, facundia clarus erat. Tempus chalifae Almohtadir-billah ejusque filii Alradhi-billah attigit. Multos libros composuit. Harir. p. 9.

٢٥. بَلَاءُ الْإِنْسَانِ مِنَ اللِّسَانِ

250. Hominis aerumna e lingua oritur. A. B. D.

٢٥١. الَّذِي بُلِيَ يُدْتِيرُ وَالَّذِي كُسِرَ يَجْبِرُ

251. Qui calamitate adfligitur, consilio suo in rebus disponendis utitur, et qui frangitur, ossa sanare studet. G.

٢٥٢. إِذَا بُلِيَتْ بِالشَّحَاذَةِ دُقَّ أَبْوَابُ الْكِبَارِ

252. Quum importune rogare cogaris, divitum portas pulsa! D.

Paulo aliter in Buckhardtii libro prov 19.

٢٥٣. إِذَا ابْتَلَيْتَ أَوْ تَكَاثَرَتْ عَلَيْكَ الْبَنَاتُ فَعَلَيْكَ
بِالثَّبَاتِ

253. Quum infortunio adflictus es aut multae filiae tibi natae sunt, forti animo resiste! D.

٢٥٤. مَنْ يَبْنِدُقُ الْبَعْرَ فِي أَسْتِ الْجَمَلِ

254. Quis globulorum formam stercorei in podice cameli dat? D.

Praetuli legendi modum in codice Par.; in codice Diez. loco vocis البقر legitur البقر boum.

٢٥٥. ابْنُ آدَمَ مَا تُشْبِعُ عَيْنَهُ سِوَى لَمَشَةِ ذُرَابِ

255. Hominis oculus nil satiat nisi tantum terrae,
quantum manu capi potest. C.

٢٥٦ هُوَ ابْنُ اُنْسِه

256. Is ejus intimus est. Sam.

٢٥٧ الابنُ الحَكِيمُ يَسِرُّ اَبَاهُ وَاِبْنُ الْجَاهِلِ يَحْزَنُ اُمَّه

257. Filius sapiens patri suo gaudium parat et filius
insipidus matrem suam contristat. G.

Salomoni tribuitur. conf. Prov. Salom. 10, 1.

٢٥٨ بُسِ الْكَلْبِ فِي فَمِهِ حَتَّى تَقْضِيَ حَاجَتَكَ مِنْهُ

258. Oscula canis ori infige, donec rem tibi ne-
cessariam ab eo assequaris. D.

٢٥٩ بَالَ بَيْنَهُمُ النَّعَالِبُ

259. Vulpes inter eos minxerunt.

Inimicitia inter eos orta est. Schar.

٢٦٠ بُلٌّ بَعْدَ الْجَمَاعِ وَلَوْ بِقَطْرَةٍ

260. Minge post coitum et si una gutta esset. B.

٢٦١ بَاتَ بَلِيلَةَ بِنِ مَنْذِرِ

261. Pernoctavit nocte gravi (calamitosa). Kam.

٢٦٢ رُبَّمَا بَاتَ الْاِنْسَانُ مَسْرُورًا ضَاحِكًا وَالْمَوْتُ

وَاقِفٌ عَلَيَّ بَابِ دَارِهِ

262. Interdum homo laetus ridensque pernoctat,
dum mors ad ejus portam stat. A.

٢٦٣ باتَ بلا عَشَاءَ وَأَصْبَحَ بلا دِينِ

263. Pernoctavit sine cibo vespertino, et mane sine debito erat.

Fortasse voci بات modo vulgari imperativi significatio tribuenda est; sed tanquam praeterita enunciavi et verti verba.

٢٦٤ مَنْ لَا يَبِيْتُ لَا يَصْطَادُ

264. Qui noctu non obit, praeda non potitur. D.

٢٦٥ بَيْتُ الظَّالِمِ خَرَابٌ

265. Domus injusti vastabitur. D.

In codice Gott. additum est: ونو كان بعد حين et si post tempus esset.“

٢٦٦ بَيْضَةُ الْيَوْمِ خَيْرٌ مِنْ دَجَاجَةِ غَدَا

266. Ovum hodierni diei melius est, quam gallina crastini. D.

In codice Gott. loco vocis دجاجة legitur فرخة „pullus“.

٢٦٧ الْبَيْضَةُ مِنْ يَدِ الْفَلَّاحِ حُلْوَةٌ

267. Ovum e manu rustici dulce est. G.

٢٦٨ أَبْيَضٌ مِنْ دَجَاجَةٍ

268. Plura ova excernens quam gallina. S. Sch.

٢٦٩ بَاعَ فُلَانٌ عَلَى يَبِّعِ فُلَانٌ

269. Quidam emit majus pretium offerens quam alter.

Proverbium in Samachscharii opere sic explicatum est: *أى اشتراه على شراه هو أن يشتري صاحبه سلعة*, *أشترى على*, *فتجى فتزيد على ثمنها فتأخذها*, *شراه*, quod significat, unum mercem emisse, tum alterum aucto pretio eam sibi sumsisse, Proverbium significat, quendam adversarium vicisse, tum quoque significat, unum alteri parem esse, ut ejus locum tenere possit. Arabes dicere solent: *ما باع على بيعك أحد*; „Nemo tibi par est“;

٦٧. الذى باع صاحبه بأربعين وقد باعه رخيص

270. Qui socium suum pro quadraginta vendidit, is vili pretio eum vendidit. D.

٢٧١ لا تباع رخيص ولا توصى حريص

271. Ne vendas rem vilis pretii et ne avido testamento rem manda! G.

٢٧٢ لا تباع يوم صالح بيوم طاح

272. Ne diem bonum pro die malo vendas! D.

٢٧٣ لا يباع صديق الألف بالألف

273. Non venditur amicus valde familiaris pro milibus. D.

In hoc lusum verborum est et صديق loco صديق est.

٢٧٤ كالبايع الكبة بالهبة

274. Ut is, qui magnum camelorum gregem pro vento vendit.

De eo, qui in mercatura jacturam facit, adhibetur. S.

٢٧٥ أَنْبِعِ الْحَقَّ وَلَا تَبَالِي

275. Veritatem (jus) sequere, et ne cura! G.

٢٧٦ أَنْبِعِ الْكَذَّابَ حَتَّى لِبَابِ الدَّارِ

276. Sequere mendacem usque ad portam domus. D.

٢٧٧ مَنِ أَنْبَعَ أَعْرَاضَهُ مَرِئَتْ أَعْرَاضَهُ

277. Qui intentiones suas sequitur, ejus honor laeditur. D.

Lusus verborum inest.

٢٧٨ أَنْبِعْ مِنَ الظِّلِّ

278. Sequacior quam umbra. Sam. Schar.

٢٧٩ تَاجِرُ الأرواحِ لَا يَكُونُ نَوَاحٍ

279. Mercator animarum plangens non est. D.

٢٨٠ تَاجِرٌ وَمَنْجَمٌ مَا يَبْكُونُ

280. Mercator et astrologus quidam est. D.

In Syria Egyptoque usu vulgari interdum litteram ب futuro praefigi, vir il. Caussin de Perceval in grammatica vulg. p. 27. adnotavit.

٢٨١ النَّاجِرُ مَجْدُهُ فِي كَيْبِسِهِ وَالْعَالِمُ مَجْدُهُ فِي كَرَارِيسِهِ

281. Mercatoris gloria in crumena sua et docti gloria in libris suis est. B.

٢٨٢ اَلْمَتَّجِرُ يَقْطَعُ سِلَاسِلَ الْفَقْرِ

282. Mercatura catenam paupertatis rumpit. D.

٢٨٣ مَنْ تَرَكَ الْفَرَضَ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَمَنْ خَرَبَ
الْأَرْضَ ظَلَمَ غَيْرَهُ

283. Qui id intermittit, quod a Deo imperatum est, in se injustus est et qui terram vastat, in alios injustus est. A.

٢٨٤ مَنْ تَرَكَ نَفْسَهُ بِمَنْزِلَةِ الْعَاقِلِ تَرَكَهُ اللَّهُ
وَالنَّاسُ بِمَنْزِلَةِ الْجَاهِلِ

284. Qui se ipsum in gradu prudentis relinquit, eum Deus hominesque in gradu ignorantis relinquant. D. e codicis Par. lectione.

In codice Gott. والناس وomissum est.

٢٨٥ تَرَكَتَهُ قَدْ شَصَرَ بَصْرَهُ

285. Reliqui eum tempore, quo oculus jam obri-
guerat. Sam.

I. e. tempore, quo mortem obiit.

٢٨٦ تَرَكَنَاهُمْ فِي الْعَمَى

286. Morti propinquos eos reliquimus. Kam. Dj.

٢٨٧ لَا تَتْرُكْ قَلِيلَ مَا تَقْوَى عَلَيْهِ لِكَثِيرِ مَا لَا

تَقْوَى عَلَيْهِ

287. Ne paucum relinuas, quod potes, ob multum, quod non potes. A.

تَرَكَ الْجَوَابَ لِلْجَاهِلِ جَوَابٌ ٢٨٨

288. Quod responsum ignoranti dare omittis, responsum est. D.

تَرَكَ الْحَرَامَ خَيْرٌ مِنْ طَلْبِ الْحَلَالِ ٢٨٩

289. Intermittere illicitum melius est, quam petere licitum. B.

تَرَكَ الْكَسَدَ حِفْظُ الْجَسَدِ ٢٩٠

290. Omittere invidiam custodia corporis est. D.

تَرَكَ مَا لَا يَصْلَحُ أَصْلَحَ ٢٩١

291. Omittere id, quod non convenit, convenientius est. D.

التَّوَكُّلُ حَدُّ الْإِهَانَةِ ٢٩٢

292. Relictio terminus despectionis est. D.

مَنْ أَنْعَبَ جَسَدَهُ أَرَأَى قَلْبَهُ ٢٩٣

293. Qui corpus suum fatigat, cordi suo tranquillitatem comparat. G.

أَنْعَبُ مِنْ تَوَلَّى ٢٩٤

294. Magis fatigans quam asinae pullus. Schar.

Conf. Meid. 3, 154, quod mihi rectius videtur.

تَلَفُ الْإِنْسَانِ مِنْ طَرَفِ اللِّسَانِ ٢٩٥

295. Interitus hominis ex extremitate linguae pro-
venit. B.

٢٩٦ أَنْلَفَ مِنْ سَلَفٍ

296. Magis periciens quam majores. Sam. Schar.

٢٩٧ إِذَا تَمَّ الْعَقْلُ نَقَصَ الْكَلَامَ

297. Quando prudentia perfecta est, sermo paucus
est. A. D.

٢٩٨ لَا يَتِمُّ أَمْرُ الْمَلِكِ إِلَّا بِأَرْبَعَةِ الرَّأْيِ وَالْمُلْكِ

وَالْأَعْوَانِ وَكِتْمَانِ السِّرِّ كَمَا لَا يَتِمُّ أَمْرُ الزَّرْعِ

إِلَّا بِأَرْبَعَةِ الْأَرْضِ وَالْبَدْرِ وَالْمَاءِ وَالشَّمْسِ

298. Res regis non nisi per quatuor res perfecta est:
per prudentiam, imperium, auxiliares et per
id, quod secreta celantur; sicut res satorum
non succedit nisi per quatuor res: per terram,
semen, aquam, solem. A.

٢٩٩ لَا يَتِمُّ الْمَعْرُوفُ إِلَّا بِثَلَاثَةِ تَعْجِيلِهِ وَتَصْغِيرِهِ

وَسْتَرِهِ لِأَنَّكَ إِذَا عَجَّلْتَهُ هَنَأْتَهُ وَإِذَا صَغَّرْتَهُ

كَبَّرْتَهُ وَإِذَا سَتَرْتَهُ أَظْهَرْتَهُ

299. Non nisi tribus rebus beneficium completum fit:
accelerando, levifaciendo et occultando, nam
si id acceleras, efficis, ut bene proficiat et si

parvum id habes, maguum id reddes et si id occultas, manifestum id reddes. A.

٣٠٠ تَمَامُ الرَّبِيعِ بِالصَّيْفِ

300. Perfectio veris aestate est.

Vocabulum الربيع de pluvia veris tempore et الصيف de pluvia aestatis tempore intelligendae sunt. Proverbi-um hortatur, utrem necessariam perficiamus Cod. Abu-Ohbaid. Paulo aliter proverbium a Samachschario explicatum est. Meid. 3, 6.

٣٠١ تَمَامُ الْعَفْوِ أَنْ لَا يُذَكَّرَ الذَّنْبُ

301. Perfecta venia est, peccatum non recordari. D.

٣٠٢ مِنْ تَمَامِ النِّعْمَةِ طُولُ الْحَيَاةِ فِي الصِّحَّةِ

302. Ad omnino commodam vitam pertinet diu in sanitate vivere. D.

٣٠٣ أَنْتُمْ مِنْ قَمَرِ النَّتْمِ

303. Perfectior quam luna perfecta (plena). S. S ch.

٣٠٤ أَنْتُمْ مِثْلَ مَرَّةٍ وَقَيْسِيَا أُخْرَى

304. Num te geris tanquam Tamimitam una vice et altera vice tanquam Kaisitam.

I. e. num diverso modo agis, ut modo gentis Tamim laudabilem agendi rationem sequaris, modo gentis Kais vituperio dignam imiteris. conf. Harir. 415.

٣٠٥ النَّتْمُ عَجَالَةٌ الرَّكِبِ وَالسَّوَيْفُ عَجَالَةُ الرَّكِبِ

305. Dactyli sunt commeatus itineris equiti et po- lenta est commeatus itineris equiti.

Proverbium contentum animum in paucis, si multa nobis desunt, commendat. Harir. 494.

٣٠٦ تَمْرَةٌ وَزَنْبُورٌ

306. Dactylus et vespa. Sam.

٣٠٧ التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ

307. Poenitens peccati ei similis est, qui peccatum non commisit.

Verba Mohammedes dixisse fertur. Illis autem proverbii verbis addiderat: *المستغفر من الذنب وهو مقيم عليه* „Et qui peccati veniam rogat, dum in eo perseverat, ei similis est, qui dominum suum (Deum) ludibrio habet. Schar. conf. Meid. 23, 632.

٣٠٨ اسْتَنْبَسَتِ الْعَنْزُ

308. Caprae hircis similes factae sunt.

De debili, qui robustus fit, adhibetur. Sam. Schar.

٣٠٩ مَنْ تَاهَ فِي وَلَايَتِهِ ذَلَّ فِي عَوَّلِهِ

309. Qui tempore praefecturae suae superbus est, is tempore, quo removetur, despectus est. D.

٣١٠ تَهْ عَلَى التَّاهِي حَتَّى يَتْرَكَ نِيَهَهُ

310. Erga superbum superbus sis, ut superbiam suam relinquat! B.

التَّاهِي est pro التَّاهِي

٣١١ مَنْ ثَبَّتَ ثَبَّتَ

311. Qui firmus est, crescit. D.

٣١٢ تَبَاتُ الْإِيْمَانِ الْوَرَعُ وَزَوَالُهُ الطَّمَعُ

312. Firmitas fidei (religionis) timor Dei est et ejus finis cupiditas. D. G.

٣١٣ تَبَاتُ اَمْلُوْكَ بِقَدْرِ هَيْبَةِ وُزَرَآئِهِمْ

313. Regum firmitas reverentia consiliariorum nititur. A.

٣١٤ اَتْيَمْتُ جَنَانًا مِنْ ابْنِ اللَّيْثِ الصَّغَارِ

314. Firmiore animo praeditus quam Ebn-Allaits Alzaffar. Faki h. Alchol. p. 122. l. 4. c. Abulf. Ann. T. II, 256.

٣١٥ تَبُوْرُ الْاِنْسَانِ فِي فُجُوْرِهِمْ

315. Interitus hominis in improbitate est. B.

٣١٦ تَرِيْدٌ كَاَنَّهُ رِيْضَةٌ اَرْنَبٍ

316. Pulmentum ac si leporis corpus sit. Kam.

٣١٧ اَبِيْنَ الثُّرَيَّا مِنَ الثُّرَيَّا

317. Quam remotae sunt Plejades a terra
Faki h. Alchol. p. 193. l. 22.

٣١٨ مَا بَيْنِي وَبَيْنَكَ مَمْرِي

318. Conditio mutua nostra terra humida est.
I. e. amici sumus. Dj. conf. Meid.

٣١٩ التَّعَلُّبُ فِي أَقْبَالِ جَدِّهِ يَغْلِبُ الْأَسَدَ فِي

أَقْبَالِ حَدِّهِ

319. Vulpes favente fortuna vincit leonem favente fortitudine sua. D.

٣٢٠ أَنْقَلُ مِنْ حَضَنٍ

320. Gravior quam mons Hadhan. Schar. Conf. Meid. 4, 34.

٣٢١ أَنْقَلُ مِنْ لَيْلٍ عَلَى نَهَارٍ

321. Gravior (molestior) quam nox diei. Schar.

٣٢٢ أَنْقَلُ مِنْ مُجْدِي أَبْنِ رُكَانِهِ

322. Gravior quam lapis, quem Ebn-Rocanah sustulit.

Vocabulo مُجْدِي lapis designatur, quem, ut vires experiantur, robusti tollunt. Ebn-Rocanah nomen viri robusti fuisse dicitur. Sam. Schar.

٣٢٣ تَكَلَّتْكَ الرَّعْبِلُ

323. Te orbata sit stupida (mater)! Sam.

In male precando adhibetur. Kam. conf. Meid. 4, 20.

٣٢٤ ثَلَاثَ تَنْضِي رَسُولُ يَبْطِي وَسَرَّاجٌ لَا يَبْضِي

وَالْإِنْتِظَارُ عَلَى الْمَأْيِدَةِ مِنْ جِي

324. Tres emaciant: Legatus cunctans, lucerna non lucens et exspectatio ad mensam ei, qui venturus est. B.

٣٢٥ ثَلَاثٌ مُهْلِكَاتٌ بُخْلٌ وَشَحٌّ وَعَجْبٌ

325. Tres res ad interitum ducunt: avaritia, aviditas et amor sui. A.

٣٢٦ ثَلَاثٌ لَا يُؤَوِّفُ مِنْ خِدْمَتِهِمُ الضَّعِيفُ

وَالسُّلْطَانُ وَالْعَالِمُ

326. Tribus ministrare haud aegre fertur: hospiti, regi, docto. B.

٣٢٧ فَلَانٌ ثَالِثَةُ الْأَنْفِي

327. Quidam tertia pars tripodis est.

In desertis tertia pars tripodis petrae pars est, ad quam duos lapides ponunt, ut tripodis loco inserviant. Tertia illa pars hominem gravem designat, ut non facile moveri possit. Harir. p. 73.

٣٢٨ ثَلَاثَةٌ إِذَا كَانُوا مَعَ الْقَاضِي فَلَيْسَ بِقَاضٍ إِذَا

كَرِهَ اللَّوَائِمَ وَأَحَبَّ الْحَامِدَ وَخَافَ الْعَوَّلَ

328. Tres res si in iudice sunt, revera iudex non est: quod reprehensiones ei ingratae sunt, quod laudes amat, quod metuit, ne munere removeatur. A.

٣٢٩ ثَلَاثَةٌ أَشْيَاءُ تُسِرُّ الْعَيْنَ الْأَمْرَاءُ الْمَوَافِقَةُ وَالْوَلَدُ

الْأَدِيبُ وَالْأَخُ الْوَدُودُ

329. Trium rerum ad aspectus oculos exhilarat: uxor consentiens, filius bene instructus et frater amans. A.

٣٣٠ ثَلَاثَةٌ أَشْيَاءُ مِنْ طِبَاعِ الْجُهَالِ الْغَضَبُ مِنْ

غَيْرِ شَيْءٍ وَالْإِعْطَاءُ مِنْ غَيْرِ حَقِّ وَتَرْكُ التَّمْيِيزِ

بَيْنَ الصَّدِيقِ وَالْعَدُوِّ

330. Tres res naturae ignorantium propriae sunt: ira sine causa, dona dare sine meritis et non distinguere inter amicum et inimicum. A.

٣٣١ ثَلَاثَةٌ تُخْلِفُ الْعَقْلَ سُرْعَةُ الْجَوَابِ وَطُولُ التَّمْيِيزِ

وَالِاسْتِعْرَاقُ فِي الضَّحِكِ

331. Tres res prudentiae repugnant: celeriter respondere, multum optare et vehementer ridere. A.

٣٣٢ ثَلَاثَةٌ تَدُلُّ عَلَى الْعُقُولِ الرَّسُولُ وَالْكِتَابُ وَالْهَدِيَّةُ

332. Tria ingenium probant: legatus, epistola, recta rei ratio. D.

In codice Par. legitur: والهدية لها امانة

٣٣٣ ثلاثة تذهب عنا الحزن المال والخضرة والوجه

الحسن

333. Tria tristitiam a nobis depellunt: opes, color viridis et facies pulchra. D.

٣٣٤ ثلاثة تطيب العيش وسعة المنزل وكثرة

الخدم وموافقة الأهل

334. Tria suavem reddunt vitam: habitaculi amplitudo, ministrorum multitudo et gentis consensus. D.

In lexicis وسعة non legitur; sed سعة.

٣٣٥ ثلاثة تكدر العيش الجار السوء والولد العاق

والمرأة السبية الخلف

335. Tria vitam tristem reddunt: pravus vicinus, filius immorrigerus et uxor pravae indolis. D.

In codice Par. والامرأة الخايمة legitur.

٣٣٦ ثلاثة تكسب المقت الكبر والظلم والبخل

336. Tres res odium gignunt: superbia, injustitia, avaritia A.

٣٣٧ ثلاثة تورث المحبة الأدب والتواضع والحلم

337. Tres res amorem producent: cultura animi, modestia et mansuetudo. A.

٣٣٨ ثلاثة جمعت الرشيد كله مشاورة النصيح

ومدارة الحاسد والتحابب الى الناس

338. Tres res rectam agendi rationem complectuntur: consilium rogare sincerum amicum, adulari invido et amorem hominum sibi comparare. A.

٣٣٩ ثلاثة عن الانسان عن طلب المعالي قصر

الهمة وقلة الحيلة وضعف الرأي

339. Tres res hominem impediunt, quominus altos dignitatis gradus petat: propositum breve, parum prudentiae et consilium infirmum. A.

٣٤٠ ثلاثة لا تؤمن على ثلاثة شاب على امرأة

واموأة على سير وفقير على مال

340. Tres res fidei trium non committuntur: mulier juveni, secretum mulieri, opes pauperi. A.

٣٤١ ثلاثة لا تدرك بثلاثة الشباب بالخصاب

والصحة بالأدوية والمال بالكيمياء

341. Tres res ope trium rerum attingi non possunt: juvenus tinctura, sanitas medicamentis et opes arte alchymiae. A.

٣٤٢ ثلاثة لا تُعاند أبداً السلطان والولد والغريم

342. Tribus nunquam repugnatur: regi, filio, creditori. D.

٣٤٣ ثلاثة لا تمل الحياة والعافية والمال

343. Trium rerum fastidio non capimur: vitae, incolumitatis, opum. A.

٣٤٤ ثلاثة لا يعرف من أين هي الريح والضباب

والهباء

344. Tres sunt res, quae unde veniant, nemo scit: ventus et atomi in domo volitantes et nebula terram operiens. A.

٣٤٥ ثلاثة لا يعرفون إلا في ثلاثة مواضع لا

يعرف الشجاع إلا عند الحرب والحكيم إلا

عند الغضب والصديق إلا عند الحاجة

345. Tres non nisi in tribus locis cognoscuntur: fortis in bello, sapiens in ira et amicus tempore necessitatis. D.

In codice A. idem sed verbis mutatis. Loco vocis الحليم legitur mansuetus, quod praefendum est.

٣٤٦ ثلاثة لا ينفعون من ثلاثة شريف من دني

وبار من فاجر وحكيم من جاهل

346. Tres e tribus commodum non percipiunt: nobilis e vili, probus ex improbo et sapiens ex ignorante. D.

٣٤٧ ثَلَاثَةٌ لَا يُشْبَعُونَ مِنْ ثَلَاثَةٍ فَرَجٌ مِنْ ذَكَرٍ

وَحَطَبٌ مِنْ نَارٍ وَارِضٌ مِنْ مَطَرٍ

347. Tria tribus non satiantur: vulva pene, lignum igne, terra pluvia. D.

Verba من مطر ارض ex conjectura addidi. In codice Par. proverbium non legitur.

٣٤٨ ثَلَاثَةٌ لَيْسَ تَخْفَى أَبَدًا الْعُشْفُ وَالْجَبَلُ

وَرَكُوبُ الْجَمَلِ

348. Tria nunquam occulta sunt: amor, mons et camelo vehens. D.

٣٤٩ ثَلَاثَةٌ لَيْسَ لَهَا أَمَانَةٌ الْعِلْفُ وَالْفَحْبَةُ وَالْحَمَامَةُ

349. Tribus fides non est: sanguisugae, meretrici, columbae. D.

٣٥٠ ثَلَاثَةٌ لَيْسَ لَهَا حِيلَةٌ فَقْرٌ يَمَارِجُهُ كَسَلٌ وَعَدَاوَةٌ

يُدَاخِلُهَا حَسَدٌ وَمَرَضٌ يُقَارِنُهُ هَرَّةٌ

350. Tribus rebus remedium non invenitur: paupertati cum segnitie consociatae, inimicitiae cum invidia mixtae, et morbo quocum alvi profluvium conjunctum est. A.

In altero codicis loco sic legitur: ثلاثة ليس فيها حيلة فقر يخالطه كسل ومرض يخالطه هم وخصومة يداخلها "Tribus rebus remedium non invenitur: paupertati cum segnitie consociatae, morbo cum decrepita aetate conjuncto et rixae invidiâ mixtae. A.

٣٥١ ثلاثة ليس لها وفاء الفرس والسلطان والنساء

351. In tribus fides non est: in equo, in rege et in mulieribus. D.

٣٥٢ ثلاثة ليس لهم أمان البحر والسلطان والزمان

352. Tria sunt, quae securitatem nobis non concedunt: mare, rex et tempus. D.

Paulo aliter in codice G. legitur.

٣٥٣ ثلاثة ليس للعبارة المشط والمسواك والجارية

353. Tria mutuo non dantur: pecten, dentifricium et puella.

٣٥٤ ثلاثة يستأنس بها الزمان أمقبل والسلطان

العادل والصديق الصادق

354. Ad tres res nos adsuescimus: ad tempus fortunatum, ad imperatorem justum et amicum veracem. A.

٣٥٥ لولا ثلاثة أشياء ما وضع ابن آدم رأسه

لشيء الخوف والموت والفقر

355. Nisi tres res fuissent, timor, mors et paupertas, homo nulli rei se ipsum submisisset. A.

٣٥٦ ثَلَمَةُ الْحِرْصِ لَا يَسُدُّهَا إِلَّا التَّرَابُ

356. Rupturam aviditatis non nisi terra (sepulchrum) sanat. B.

٣٥٧ ثَلَمَةُ الدِّينِ مَوْتُ الْعُلَمَاءِ

357. Doctorum mors est ruptura religionis. B.

٣٥٨ ثَمَرَةُ الْإِحْسَانِ كَثْرَةُ الْأَخْوَانِ

358. Amicorum multitudo beneficiorum fructus est. D.

٣٥٩ ثَمَرَةُ التَّوَّاضِعِ الْمَاكِبَةُ

359. Amor est fructus modestiae. D.

٣٦٠ ثَمَرَةُ الْحِكْمَةِ الرَّاحَةُ وَثَمَرَةُ الْمَالِ التَّعَبُ

360. Fructus sapientiae quies et fructus divitiarum fatigatio est. A.

٣٦١ ثَمَرَةُ الْحِلْمِ السَّلَامَةُ

361. Fructus mansuetudinis integritas est. B.

٣٦٢ ثَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعَمَلُ

362. Opus est scientiae fructus. D.

٣٦٣ ثَمَرَةُ الْعَمَلِ الْأَجْرُ

363. Merces est fructus operis. D.

٣٦٣ ثَمَرَةُ الْعُجُورِ النَّدَامَةُ

364. Improbitalis fructus poenitentia est. B.

٣٦٥ ثَمَانِيَةٌ لَا تُشْبَعُ مِنْ ثَمَانِيَةِ الْعَالَمِ مِنَ الْعِلْمِ

وَالْغِنَى مِنَ الْمَالِ وَالْمَوْتُ مِنَ الْخَلْقِ وَالْإِنْسَانُ

مِنَ التَّمَتِّيِّ وَالْفَكْرُ مِنَ الرُّوِيَةِ وَالْفَلَكَ مِنَ

الدُّورَانِ وَالسَّرَاجُ مِنَ الدُّهْنِ وَالنَّارُ مِنَ

الْحَطَبِ

365. Octo res octo rebus non satiantur: doctus scientiis, dives opibus, mors creaturis, homo desiderii, cogitatio consideratione, orbis coelestis circumvertendo, lucerna oleo, ignis ligno. A.

Singula in aliis locis repetuntur. conf. p. 347.

٣٦٦ ثَمَانِيَةٌ مِنْ خِلَالِ الْجَهَامِ الْغَضَبِ لغيرِ مَعْنَى

وَالْإِعْطَاءِ فِي غيرِ حَقِّ وَأَنْعَابِ الْبَدَنِ فِي الْبَاطِلِ

وَفِلَّةِ مَعْرِفَةِ الصَّدِيقِ مِنَ الْعَدُوِّ وَوَضْعِ الشَّرِّ

فِي غيرِ مَوْضِعِهِ وَالنِّقَّةِ بِمَنْ لَا تُجَرِّبُهُ وَحُسْنِ

الظَّنَّ بِمَنْ لَا وِفَاءَ لَهُ وَكَثْرَةَ الْكَلَامِ مِنْ
غَيْرِ نَفْعٍ

366. Octo res insipidis propriae sunt: ira sine causa, dona dare sine meritis, corpus fatigare in re futili, haud bene distinguere amicum ab inimico, malum haud suo loco ponere, fiduciam ponere in eo, quem non expertus es, bonam opinionem de eo habere, cui fides non est, multa verba facere sine utilitate. A.

٣٦٧ لَا تَنَاءَ مَعَ كِبَرٍ وَلَا شَرَفٌ مَعَ سُوءِ آدَبٍ

367. Non est gloria cum superbia aut nobilitas cum pravis moribus. A.

٣٦٨ اِئْتَانُ مَرْحُومَانِ كَرِيمٍ سُلْطَانٌ عَلَيْهِ كَيْفٌ وَعَاقِلٌ

سُلْطَانٌ عَلَيْهِ جَاهِلٌ

368. Duo misericordia digni sunt: generosus, qui in vilis potestatem venit et prudens, qui in insipidi potestatem venit. A:

٣٦٩ اِئْتَانُ مَا يُشْبِعَانِ طَالِبُ الْعِلْمِ وَطَالِبُ أَمَالٍ

369. Duo non satiantur: scientiam quaerens et opes quaerens. G.

٣٧٠ اِئْتَيْنِ عَلَى قَلْبٍ وَاحِدٍ يَاخُذُوا بَلَدَ

370. Duo ejusdem animi oppidum capiunt.

Sic in utroque codice P. et D. contra regulas grammaticas ex vulgari idiomate legitur.

٣٧١ أَنْبِينَ فِي قَبْرِ وَلَا أَنْبِينَ فِي بَيْتِ

371. Duo in sepulcro uno et non duo in domo una D.

٣٧٢ - تَهْلَانُ الْهَضْبَاتِ مَا يَتَحَلَّلُ

372. Mons Tshalan colles habens non dissolvitur.

De gravi, qui auctoritate pollet, adhibetur. Sam. Conf. Meid. 4, 24.

٣٧٣ تَوْبُ السَّلَامَةِ لَا يَمْلَى

373. Vestis integritatis non atteritur. B.

٣٧٤ تَوَابُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ مِنْ نَعِيمِ الدُّنْيَا

374. Praemium alterius vitae commodis hujus vitae praefendum est. B.

٣٧٥ رَبِّ تَوَابٍ يَسْتَغِيثُ مِنْ صَاحِبِهِ

375. Interdum remuneratio a parte auctoris sui opem petit. D.

٣٧٦ حَبَّةٌ مَصْقُولَةٌ وَالْجَيْبُ مَا فِيهِ فُؤَلَةٌ

376. Tunica polita (elegans), dum faba una in gremio non est. D.

In codice G. قشرة فولة „fabae cortex“ legitur.

٣٧٧ جَبَّارٌ وَأَحْمَقٌ عَثَرَ وَتَوَحَّلَقَ

377. Superbus (gigas) et stultus caespitavit et volutus fuit. D.

جَبَلْتِ الْقُلُوبَ عَلَى حُبِّ مَنْ أَحْسَنَ إِلَيْهَا ٣٧٨
وَبُغِضَ مَنْ أَسَاءَ عَلَيْهَا

378. Animi a natura ita constituti sunt, ut, qui ipsis malefaciant, eos odio habeant. A.

٣٧٩ إِنَّ الْجَبَانَ حَتَفَهُ مِنْ فَوْقِهِ

379. Pavidio mors imminet. Ham. 93. l. 6.

٣٨٠ أَحْبَبْتُ مِنْ أُمَّ الْعَوِيفِ

380. Pavidior quam locusta.

Mater Alohwaifi cognomen locustae est. Schar. In Samachscharii opere أم عريف legitur.

٣٨١ أَحْبَبْتُ مِنْ وَطْوَاطِ

381. Pavidior quam vespertilio. Schar.

٣٨٢ مِنْ جَدِّ وَجَدِّ

382. Qui diligentia utitur, invenit. D.

Inest verborum lusus.

٣٨٣ الْجَدُّ عَرُوفٌ

383. Fortuna taedio capitur.

At vero in scholiis vox عروف voce صبور patiens, constans explicata est. Fortasse غير صبور „inconstans“ legendum est. Sam.

نَعَمَ الْجُدُودَ وَلَكِنْ بِئْسَ مَا خَلَقُوا ٣٨٤

384. Boni sunt avi; sed malum est, quod post se reliquerunt. D.

الْجَادَةُ كَثِيرَةٌ وَالطَّرِيقُ وَاحِدَةٌ ٣٨٥

385. Via major multiplex est; sed via, qua incedendum est, una B.

كَالْجَادِيعِ مَارِنَ أَنْفِهِ بِكَفِّهِ ٣٨٦

386. Sicut is, qui mollem nasi sui partem manu sua amputat.

Verba a nonnullis proverbii loco habentur, ita ut in eum adhibeantur, qui incuriâ noxam sibi intulerit. Alii proverbium esse negant. Harir. p. 10.

جُرُوا لَهُ الْخَطِيرَ مَا أُجْرَ لَكُمْ ٣٨٧

387. Trahite ei capistrum, quamdiu vobis trahi potest.

I. e. Sequamini eum, ubi locus sequendi est et cavete, ubi locus non est. In cautione et petenda salute adhibetur. C o d. Abu-O hb.

أَجْرًا مِنَ السَّبِيلِ ٣٨٨

388. Audacius irruens, quam torrens.

Dicitur quoque „أجرى من السبيل“, Magis currens quam torrens.“ Schar.

أَجْرًا مِنَ اللَّيْلِ ٣٨٩

389. Audacius irruens, quam nox.

Nocti tribuitur, id quod hominibus noctu audacius irruentibus tribuendum est. Dicitur quoque اجرى من الليل „Magis currens, quam nox“ Schar. Sam.

٣٩٠ مَنْ يُجَرِّبُ زَادَ عِلْمُهُ وَمَنْ يَوْمِنَ يَزِدَادَ غَلَطًا

390. Qui experientia res probat, ejus scientia augetur et qui credit, ejus error augetur. D.

Repetitur postea proverbium verbis paulum mutatis.

٣٩١ جَرِبَةٌ مِصْرِيَّةٌ لَا تَنْقَلِعُ وَلَا تَنْغَسِلُ

391. Scabies Aegyptiaca, non evellitur et non abluitur. D.

٣٩٢ تَجْرِبُ الْمَجْرَبِ تَضْيِيعٌ

392. Experiri eum, qui experientia edoctus est, inutile habendum est. D.

Fortasse autem voci تجريب significatio experientia docendi tribuenda est.

٣٩٣ التَّجْرِبَةُ مِرَاةُ الْعَقْلِ

393. Experientia speculum ingenii est. Fakh. Alchol. p. 84. l. 8.

٣٩٤ مَا عَلَيْهَا جَرِبِيصَةٌ

394. Panniculus super ea non est. Sam.

De voce جربيصية, quae in lexico meo جربيصية et جربيصية scripta est, non consentiunt. Alii dicunt inau-rem, alii rem esse parvam, splendidam in arena locustae oculi magnitudine.

٣٩٥ أَجْرَحْ وَكَبِّرِ الْجَرْحَ مَا بَعْدَ الْقِتَالَةِ إِلَّا الصُّلْحَ

395. Vulnura et magnum fac vulnus! Post pugnam nil nisi pax est. D.

٣٩٦ جَرْحُ الْكَلَامِ أَشَدُّ مِنْ جَرْحِ الْحُسَامِ

396. Vulnus sermone inflictum vehementius est, quam gladii vulnus. A.

٣٩٧ جَرْحُ اللِّسَانِ كَجَرْحِ الْيَدِ

397. Vulnus lingua inflictum simile vulneri manu factum est.

Hoc ex Amru-l-Kaisi verbis desumptum proverbium calumniarum dolorem ita magnum, ut cum vulnere comparetur, esse ostendit. Sam.

٣٩٨ جَرَّاحَاتُ اللِّسَانِ لَهَا أَلْبَنِيَامٌ وَمَا جَرَّحَ اللِّسَانِ

لَا يَلْتَنِمُ

398. Vulnura cuspide facta sanantur; sed vulnus lingua inflictum non sanatur. D.

٣٩٩ جَرَّاحَاتُ الصَّدِيقِ أَفْضَلُ مِنْ فُبَلَاتِ الْعَدُوِّ بِالْمَكْرِ

399. Vulnura ab inimico inflicta praeferenda sunt osculis ab inimico dolose datis. G. Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 27, 6.

٤٠٠ يَا جَرَّانُ جَاءَ كُمْ السُّورِمَرُ

400. O locustae! gryllivora avis ad vos venit. D.

In cod. Par. non legitur.

٤.١ لا حَرَمَ بَعْدَ النَّدَامَةِ

401. Non est crimen post poenitentiam. D.

٤.٢ جَرَى مَا جَرَى

402. Accidit id, quod accidit. D.

٤.٣ جَرَى وِرَاءَهَا مَا لَحِقَهَا قَالَ مَتْرُوكَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

403. Cucurrit post eam; eam non assecutus est; dixit: relicta in via Dei. D.

٤.٤ مَنْ جَرَى فِي عِنَانٍ أَمَلَهُ قَدْ عَثَرَ فِي أَجَلِهِ

404. Qui in habenis spei suae currit, is in termino vitae suae pedem jam offendit. D.

Proverbium, quod in codice Par. non est, paulo aliter in codice Ber. legitur.

٤.٥ أَجْرَى مِنْ السَّيْلِ تَحْتَ اللَّيْلِ

405. Magis currens quam torrens sub nocte.

Sic dicitur, quod noctis tempore ejus cursus sensibus non percipitur. Sam. Schar.

٤.٦ أَجْرَى مِنْ فَوْسٍ

406. Magis currens quam equus. Sam. Schar.

٤.٧ أَجْرَى مِنْ أَمَاءٍ

407. Magis currens (fluens) quam aqua. Sam. Sch.

٤.٨ فِي الْجَوْبَةِ تَشْتَرِكُ الْعَشِيرَةُ

408. In insula gens consortium habet. D.

٤٠٩ الْجَزَعُ أَنْعَبُ مِنَ الصَّبْرِ

409. Impatientia (moeror) magis fatigat quam patientia. A. D.

٤١٠ الْجَزَعُ عِنْدَ الْبَلَاءِ تَوَامٌ الْحِنَةِ

410. Impatientia (tristitia) in infortunio calamitatis perfectio est. D.

٤١١ الْجَزَعُ عِنْدَ الْمُصِيبَةِ مُصِيبَةٌ أُخْرَى

411. Impatientia (tristitia) in calamitate altera calamitas est. A.

٤١٢ مَنْ جَسَرَ كَسَرَ أَيْسَرَ

412. Qui strenue audet, frangit, prospere perficit. D.

٤١٣ أَجَشَّعُ مِنْ كَلْبٍ

413. Avidior quam canis. Schar.

٤١٤ لَا تَجْعَلْ حَاجَتِي مِنْكَ بِظَهْرٍ

414. Rem mihi necessariam in dorso tuo ne ponas! (ne negligas!) Sam.

٤١٥ لَا تَجْلِسْ فِي مَكَانٍ يَقُولُوا لَكَ قَوْمٌ مِنْهُ

415. Ne in loco sede, e quo te surgere jubent! G.

٤١٦ من جالَس الملوك بِغَيْرِ أدبٍ جالِسةٌ فانه

خاطرُ بروحه وعرضُ للمبلاء نَفْسَه

416. Qui sine eruditione in regum consortio est, is periculo se exponit et in interitum se con-
jicit. Fakh. Alchol. p. 87, l. S. inf.

٤١٧ جليسُ الخَيْرِ غَنِيمةٌ

417. Conviva bonus praeda est. A.

٤١٨ مَجْلِسُ العِلْمِ رَوْضَةُ الجَنَّةِ

418. Consessus doctrinae hortus paradisi est. A.

٤١٩ مَجْلِسُ الكِرَامِ حُصُونُ الكَلَامِ

419. Consessus nobilium arx sermonis est. A.

٤٢٠ إِذَا أُجِلَّ العُغْبَارُ تَنْتَظِرُ ائْتَكَّتْ فَرَسٌ أَمْ حِمَارٌ

420. Quum pulvis removetur, videbis, num sub te
equus an asinus sit. D.

In codice تنتظر legitur, quae vox si recta est, in
proverbio videndi significationem habere debet.

٤٢١ جَمْرَةٌ اللَّيْلِ أَصْبَحَتْ رَمَادٌ

421. Pruna noctis mane cinis est. G. D.

٤٢٢ اِجْمَعِ جَرَامِيكَ

422. Membra tua collige!

I. e. rem tuam dispersam collige! Sam. Schar.

٤٢٣ حَتَّىٰ يَجْتَمِعَ مَعْرَىٰ الْفِرَازِ

423. Donec caprae Alfrisri congregantur. Sam.
Conf. Meid. 23, 274.

٤٢٤ جَمِيعُ أَمْرِ الدُّنْيَا فِي أَرْبَعِ خِصَالِ الْعِلْمِ وَالْحِلْمِ

وَالْعَفَافِ وَالْعَدَالَةِ

424. Tota res hujus mundi quatuor proprietatibus
nititur, doctrina, mansuetudine, morum casti-
tate et justitia. A.

٤٢٥ جَمَلٌ تَرَكُمَانِي هَوَاجٍ وَوَقَفَ

425. Camelus Turcomanicus, impetum fecit et ste-
tit. D.

٤٢٦ الْجَمَلُ لَوْ تَطَّلَعَ إِلَىٰ حَدْبَتِهِ كَانَ وَقَعَ أَنْقَضَتْ

رَقَبَتَهُ

426. Camelus si gibbum suum respexisset, procidens
collum suum fregisset. D.

٤٢٧ جَمَالُ الْإِنْسَانِ فِي الْحِلْمِ

427. Hominis pulchritudo in mansuetudine cerni-
tur. A.

٤٢٨ جَمَالُ الْخَلْقِ أَبِيهِ مِنْ جَمَالِ الْخَلْقِ

428. Pulchritudo indolis praestantior est quam for-
mae pulchritudo. B.

٤٢٩ جَمَالُ الرَّجُلِ فَصَاحَةٌ لِسَانِهِ

429. Viri pulchritudo est linguae suae facundia. B.

٤٣٠ أَجْمَلُ مِنَ الْبَدْرِ

430. Pulchrior quam plena luna. Sam. Schar.

٤٣١ مَنْ أَجْمَلُ قَبِيلًا سَمِعَ جَمِيلًا

431. Qui pulchra verba profert, pulchra verba audit. A.

٤٣٢ جَنَّةٌ حَقَّتْ بِالْمَكَارِمِ

432. Paradisus factis generosis circumdatus est. D.

٤٣٣ الْجَنَّةُ دَارُ الْأَسْحَابِ

433. Paradisus generosorum domus est. B.

٤٣٤ الْجُنُونُ فُنُونٌ

434. Insania varia est. D. Conf. Meid. 6, 29. vers.

٤٣٥ الْمَجْنُونُ أَعْرَفُ بِشَأْنِ نَفْسِهِ مِنَ الْعَاقِلِ

بِشُورٍ النَّاسِ

435. Insanus suam conditionem melius novit, quam prudens hominum conditionem. Schar.

٤٣٦ الْمَجْنُونُ بِلَادِقِ بَيْرِقِصٍ

436. Insanus sine tympano saltat. G.

٤٣٧ تَجَنَّبْ ثَلَاثَةَ لِنْتَخَلَّصَ مِنْ ثَلَاثَةِ تَجَنَّبِ الْحَسَدَ
لِنْتَخَلَّصَ مِنَ الْحَزَنِ وَلَا تُجَالِسْ خَسِيسًا لِنْتَسَلَّمَ
مِنَ امْلَامَةِ وَلَا تَهْتَمَّ بِجَمْعِ اِمَالٍ لِنْتَسَلَّمَ مِنْ
مَعَادَاةِ النَّاسِ

437. Tres res evita, ut a tribus liber sis: Evita invidiam, ut a tristitia liber sis; ne cum ignobili sede, ut a vituperio liber sis; ne in colligendis opibus sollicitus esto, ut ab inimicitia hominum liber sis. A.

٤٣٨ جِنَازَةُ يَهُودِيٍّ سُكُوتٌ وَتَهْرُولَةٌ

438. Funus Judaei; silentium et celerincessus est. D.

٤٣٩ لِلْجِنَازَةِ حَافِلَةٌ وَامْيَتٌ كَلْبٌ

439. Exequiae funeris agmen sunt et mortuus canis est. D.

Vox حافلة idem quod حفيظة designare videtur. In Burekhardtii libro prov. 46. loco hujusce vocis حامية legitur.

٤٤٠ الْجِنْسُ إِلَى الْجِنْسِ يَمِيلُ

440. Genus ad genus se inclinat. A.

٤٤١ الْجِنْسُ مَعَ الْجِنْسِ

441. Genus cum genere. D.

٤٤٢ لَا تَجْنِي يَمِينِكَ عَلَى شِمَالِكَ

442. Ne dextera tua contra sinistram tuam iniustitia utatur! D.

Verti quoque potest: non utitur. تَجْنِي pro تَجْنِ est vulgaris scribendi modus.

٤٤٣ هَذَا جَهْدِي يَا عَبْدِي

443. Hoc est studium meum, o serve mi! D.

٤٤٤ اَجْهَدْ جَهْدَكَ

444. Diligentia utere! Schar.

٤٤٥ اَجْهَدْ الْأَمْرَ

445. Res in terra elata fuit. Schar.

٤٤٦ الْأَجْتِهَادُ أَرْبَحُ بِضَاعَةَ

446. Diligentia est merx, quae maximum lucrum nobis adfert.

Hortatur proverbium, ut in agendo diligentiam adhibeamus. Sam. Schar.

٤٤٧ جَوْهَرَةٌ فِي مَرَبَلَةٍ

447. Unio in fimeto. D.

٤٤٨ مَنْ جَهِلَ شَيْءٌ فَقَدْ عَادَاهُ

448. Qui rem ignorat, ei adversatur. D.

٤٤٩ مَنْ جَهِلَ قَدْرَ نَفْسِهِ كَانَ بِقَدْرِ غَيْرِهِ أَجْهَلُ

449. Qui valorem suum ignorat, aliorum valorem magis ignorat. D.

٤٥. جَهْلُ الشَّبَابِ مَعْدُورٌ وَعِلْمُهُمْ مُحَقَّقُونَ

450. Ignorantia adolescentum excusata et eorum doctrina despecta est. D.

٤٥١. لَوْلَا جَهْلُ الْجَاهِلِ لَمْ يُعْرِفِ اللَّيْبُ الْعَاقِلَ

451. Si ignorantia ignorantis non esset, cordatus, prudens notus non esset. D.

In codice G. voces جهل et اللبيب omissae sunt.

٤٥٢. الْجَهْلُ شَرُّ الْأَطْحَابِ

452. Ignorantia pessima socia est. A.

٤٥٣. الْجَهْلُ مَطِيَّةٌ مَنْ رَكَبَهَا ذَلٌّ وَمَنْ طَحَبَهَا ضَلٌّ

453. Ignorantia jumentum est, quo qui vehitur, vilis est; qua qui tanquam socia utitur, errat. A.

٤٥٤. الْجَاهِلُ لَا يَبْصُرُ مِنْ أَيْنَ تَأْتِيهِ سِهَامُ الْقَدَرِ

454. Insuper non videt, unde ad eum sagittae decretorum divinorum veniant. A.

٤٥٥. الْجَاهِلُ يَبْغِضُ مَنْ يُوَخِّحُهُ وَلَا يَدْهَبُ إِلَى الْكِبَاءِ

455. Insuper reprehensorem odit et ad sapientes non accedit G.

Salomoni tribuitur. Conf. Salom. Prov. 15, 12.

٤٥٦. الْجَاهِلُ يَطْلُبُ الْمَاءَ وَالْعَاقِلُ يَطْلُبُ الْكِبَالَ

456. Insuper opes petit et prudens perfectionem G.

لِلْجَاهِلِ يَعْجَلُ بِكَلَامِهِ وَالْحَكِيمُ يَتَمَهَّلُ وَيَتَأَخَّرُ ٤٥٧

457. Insuper in sermone suo festinat; sed sapiens cunctatur et retardat G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 29, 11.

جُبْتُ الْأَفْرَعِ بِوَأَنْسَى كَشَفَ قَرَعَتَهُ وَفَرَعَنِي ٤٥٨

458. Transii ad calvum, ut mecum consuetudinem iniret. Calvitiem suam retexit et timore me implevit D.

مَنْ يُجَابِبُ كَلَامًا قَبْلَ أَنْ يَسْمَعَ فَذَاكَ أَحْمَقٌ ٤٥٩

وَمُسْتَوْجِبُ الْحَزَى

459. Qui responsum dat, antequam audit, is stultus est et ludibrium meretur. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 18, 13.

٤٦٠. الْأَجْوِبَةُ اللَّيِّنَةُ تَكْسِرُ الْغَضَبَ

460. Responsa lenia iram frangunt G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 15, 1.

Sic in codice Gott. sed cum sequentibus verbis *والكلمة* et verbum durum poenam (s. iram) excitat, in unum proverbium conjungendum est.

٤٦١. مَنْ جَادَ بِمَالِهِ فَقَدْ جَادَ بِنَفْسِهِ

461. Qui opibus suis liberalis est, is anima sua liberalis est D.

٤٦٢ مَنْ لَا يَجُودُ لَكَ مَا يَجُودُ لِغَيْرِكَ

462. Qui liberalis in te non est, is in alios liberalis non est. D.

٤٦٣ جُدْ بِالكَثِيرِ وَأَقْنَعْ بِالْقَلِيلِ

463. Liberalis sis multo et contentus sis pauco! D.

٤٦٤ جُدْ بِمَا تَجِدُ

464. Liberalis esto in iis rebus, quas invenis! A.

٤٦٥ أَنْتَ أَجَدَّتْ طَبَخَهُ فَأَحْسُ وَذُقْ

465. Tu id bene coxisti; sorbe igitur et gusta!

Verbis hisce is utitur, qui ob alterius calamitatem, quam ille sibi paravit, laetatur. Sch. Conf. Me id. 6, 82.

٤٦٦ لَا جُودَ إِلَّا مَوْجُودٌ

466. Non est liberalitas nisi in eo, quod existit. D.

٤٦٧ الْجَوَادُ بِعَرَفَةٍ يَجْرِي

467. Equus generosus, non obstante sudore, currit. G.

٤٦٨ الْجَوَادُ يَأْكُلُ مَالَهُ وَالْبَتَّاحِيلُ يُوَكِّلُ مَالَهُ

468. Generosus opes suas edit et avari opes eduntur. D.

٤٦٩ جُودَةُ الْكَلَامِ فِي الْأَخْتِصَارِ

469. Praestantia sermonis in brevitate est. A. B. D.

٤٧٠ حَارَ الْبَتَّاحِيلُ فِي الْمَغَازَةِ تَوَالِكَ

470. Vicinus avari in deserto perit. D.

فَأَرْكَ الْفَقِيرُ يُفْقِرُكَ وَمَا يَسْتَعْنِي ٤٧١

471. Vicinus tuus pauper pauperem te reddet et dives non fiet. D.

يَا جَارِي أَنْتَ فِي دَارِكَ وَأَنَا فِي دَارِي ٤٧٢

472. O vicine mi! tu in domo tua es et ego in domo mea sum. D.

In codice G. „in statu tuo“ et „in statu meo“ legitur.

يَا جَارِنَا أُخْرَى عَلَيْنَا نُزِيدُ أَنْ نَغْتَسِلَ ٤٧٣

473. O vicine mi! Caca super nos, nos lavare volumus. D.

جَوْزٌ مَعْدُودٌ فِي جِرَابٍ مَرْبُوطٍ ٤٧٤

474. Nuces numeratae in sacco ligato. D.

كَمَا حَبِيرٌ أَمْلِجٌ إِلَى بَارِقٍ ٤٧٥

475. Sicut is, qui ad montem Barak sal mittit.

Barak nomen montis in Arabia felici, sale abundantantis est. Remis inutilem agit. Conf. Meid. 22, 100. Sch.

لِلْجُوعِ يُرْضَى الْأَسَدُ بِالْحَيْفِ ٤٧٦

476. Fames efficit, ut leo cadaveribus contentus sit. B.

لَا يَجُوعُ الْبَدْبُ وَلَا يَفْنَى الْغَنَمُ ٤٧٧

477. Lupus non esurit et oves non perdit.

I. e. Dum lupus non esurit, oves non perdit. D.

أَجْعُ كَلْبِكَ يَتَّبِعُكَ ٤٧٨

478. Si canem tuum fame adfligis, te sequitur.

Do vili adhibetur, qui oppressus obsequium praestat.
Sam. Schar. conf. Meid. 6, 44. 12, 25.

جَوْلَةُ الْبَاطِلِ سَاعَةٌ ٤٧٩

479. Impetus strenui momentum est. D.

جَاءَ بِالْحَظْرِ الرَّطْبُ ٤٨٠

480. Multa pecora (vel) multos homines adduxit
vel mendacium aliis ingratum et non probatum protulit D.

جَاءَ بِالْحَرْدِ بَيْسٌ ٤٨١

481. Infortunium adduxit. Sam.

جَاءَ بِالذَّهَارِيسِ ٤٨٢

482. Infortunium adduxit. Sam.

جَاءَ بِالْحَرَبِيَّاتِ ٤٨٣

483. Infortunium adduxit. Sam.

جَاءَ بِالسِّنِّينِ ٤٨٤

484. Infortunium adduxit. Sam.

جَاءَ بِالطَّلَاطِلِ ٤٨٥

485. Morbum incurabilem (infortunium) adduxit. S.
Dicitur quoque بالظلاطة.

جَاءَ بِالْعَنْقَبِيرِ ٤٨٦

486. Infortunium adduxit. Sam.

جَاءَ بِالْفَلَقِ ٤٨٧

487. Infortunium adduxit Sam.

جَاءَ بِالْفَلَيْقَةِ ٤٨٨

488. Infortunium adduxit. Sam.

جَاءَ بِالْقَنْطَرِ ٤٨٩

489. Infortunium adduxit. Sam.

جَاءَ بِالنَّيِّطْلِ ٤٩٠

490 Infortunium adduxit. Sam.

جَاءَ بِأَمِّ حَبُوكْرَى ٤٩١

491. Infortunium magnum adduxit. Sam.

جَاءَ بِرَغِيفِ صَارَ حَرِيفَ ٤٩٢

492. Adtulit libum, socius factus est. D.

جَاءَ بَعْدَ الْهَيْطِ وَالْمَيْطِ ٤٩٣

493. Venit post tumultum et increpationem.

Dicitur quoque بعد الهيظ والميظ Sam.

جَاءَ بِعَايِرَةِ الْعَيْنِ ٤٩٤

494. Rem oculum laedentem adduxit. Sam. Conf.
Meid. 5, 139.

جاء يَدْخُلُ خَرَجَ ٤٩٥

495. Venit, ut intraret; sed exivit. D.

جاء يَكْتَحِلُهُ عَمَاهُ ٤٩٦

496. Venit, ut ejus oculis collyrium illineret; sed
eum obcaecavit. D.

جاءكَ السَّعْدُ مِثْلَ الرَّعْدِ ٤٩٧

497. Fortuna ad te sicut tonitru venit. D.

إِذَا جَاءَ مُوسَىٰ بَطَلَ السِّحْرُ وَالسَّاحِرُ ٤٩٨

498. Quum Moses venit, incantatio et incantatores
irriti sunt. D.

In codice G. post موسى addita sunt verba et والقى
العصا „et projecit baculum“.

جَاءَنَا يَجِدُ نَحْلَنَا إِنَّمَا النَّخْلُ مِنْ أَبِيهِ ٤٩٩

499. Venit ad nos amputans (spinas) palmarum no-
strarum; palmae non nisi ei sunt, qui eas
fecundavit.

Haec verba dixit vir e gente Ahdi b. Alnidjar Me-
dinae, quum virum e gente Tobbah in palmam adscen-
dentem occidisset. Factum est tempore Ohaihahi ante
Mohammedem (Cit. Alaghani).

٥٠٠ إِذَا جَاءَ النَّصُّ بَطَلَ الْقِيَّاسُ

500. Quum res omnino evidens est, ratiocinatio irrita est. D.

٥.١ إِذَا جَاءَ الْوَرْدَ رَاحَ الْبَرْدُ

501. Quum rosa venit, frigus abit. D.

٥.٢ مَن جَاءَ مَا أَبْطَى

502. Qui venit, non cunctatur. D.

٥.٣ جَاءَتْ جَنَادِعُهُ

503. Venerunt ejus scarabaei nigri.

Cod. Abu-Ohb. I. e. vicissitudines fortunae et calamitatis initia. In Djeuharii opere *رايت جنادع الشر* legitur. Conf. lex. m. s. v. *جندع*.

٥.٤ مَن جَاءَهُ شَيْ فَرَدَّهُ الْعَنُوتَا ابُوهُ مَعَ حَدِّهِ

504. Qui rem ad ipsum venientem rejicit, ejus patri simul et avo maledicite! D.

٥.٥ مَن جَاءَنَا فَهُوَ حَبِيبٌ لَنَا وَمَنْ صَدَّ عَنَّا فَهُوَ
لَنَا صَاحِبٌ

505. Qui ad nos venit, is amatus nobis est et qui a nobis se avertit, is socius nobis est. D.

٥.٦ لَا يَجِيءُ مِنْ خَلَّةِ عَصِيدَةٍ

506. Ex aceto pulmentum non paratur. D.

٥.٧ مَا يَجِيءُ مِنَ الْمَلِيحِ إِلَّا مَلِيحٌ

507. Ex pulchro nonnisi pulcher provenit. G.

٥٠٨ الَّذِي مَا يَجِي بِعَصَاةِ مُوسَى يَجِي بِعَصَاةِ فِرْعَوْنَ

508. Qui Mosis baculum non adfert, is Pharaonis
baculum adfert. G.

٥٠٩ جِي مِنْ حَيْثُ وَلَيْسَ

509. Adduc id e loco, ubi est et non est. i. e. om-
nimodo.

Vulgus proverbio utitur. Cod. Abu-Ohb.

٥١٠ جِئْنَا نَعْرِي الْقَوْمَ رَجَعْنَا الْعَرَابِيَا

510. Venimus, ut gentem denudaremus; sed nudi
rediimus. D.

٥١١ جِيْدَيْنِ مَا يَخْتَلِفُوا

511. Duo praestantes non dissentiunt. D.

٥١٢ جِيْفَةٌ لَا تَعْكُرُ بَحْرًا

512. Cadaver mare turbidum non reddit. D.

٥١٣ مَنْ حَبَّ قُرْدَ عَبْدِهِ وَرَاحَ مَعَهُ إِلَى بَلَدِهِ

513. Qui simium amat, ei servit et cum eo in ejus
terram abit. D.

In Rostgardii libro Nr. 476 sic legitur: من حب من حب
,,Qui servum amat, adorat cum et
sequitur eum in regionem ejus.“ Est formula, qua excu-
sant nimium amorem erga personas minus pulchras.

٥١٤ مَنْ حَبَّ نَفْسَهُ بَغَضَتْهُ النَّاسُ

514. Qui se ipsum amat, cum homines odio habent. D.

٥٥ مَن حَبَّكَ سَبَّكَ

515. Qui te amat, te objurgat. D.

٥٦ حَبَّنِي بِالغَضَبِ

516. Amavit me cum ira.

Sic in codice Par. In codice Diez. بِالغَضَبِ cum violentia“ legitur.

٥٧ مَن أَحَبَّ أَنْ يَقْوَى عَلَى الْحِكْمَةِ فَلَا يُمَلِّكَ نَفْسَهُ

لِلنِّسَاءِ

517. Qui in sapientia confirmari vult, ne mulieribus se ipsum submittat. D.

٥٨ مَن أَحَبَّ شَيْءًا فَقَدْ عَمِلَهُ وَأَكْثَرَ ذِكْرَهُ

518. Qui rem amat, is eam peragit ejusque multam mentionem facit. D.

Idem proverbium paulo aliter Meid. 24, 52, legitur.

٥٩ مَن أَحَبَّ أَفْحَانَ الْخَيْلِ أَفْلَحَ وَمَن أَحَبَّ أَفْحَانَ

النِّسَاءِ لَمْ يُفْلِحْ

519. Qui femora equorum amat, prosper est et qui femora mulierum amat, prosper non est. D.

In codice Par. duo proverbia sunt.

٥٢. مَن أَحَبَّكَ أَطْعَمَكَ وَمَن بَغَضَكَ أَحْرَمَكَ

520. Qui te amat, cibum tibi dat et qui te odio habet, tibi eum denegat. D.

٥٢١ مَنْ أَحَبَّكَ نَهَاكَ وَمَنْ بَغَضَكَ أَغْرَاكَ

521. Qui te amat, is tibi interdicit et qui odio te habet, is te instigat. D.

Sic in codice Par., in quo proverbium in duas partes separatum est. In codice Diez. „in errorem inducit“ legitur.

٥٢٢ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يَفْعَلَ أَخُوكَ بِكَ فَافْعَلِ بِهِ

522. Quemadmodum cupis, ut frater tuus erga te agat, eodem modo erga eum age! A.

٥٢٣ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يَقْبَلَ النَّاسُ أَمْرَكَ يَنْبَغِي لَكَ
أَنْ تَقْبَلَ أَمْرَ النَّاسِ

523. Ut cupis homines rem tuam admittere, sic te decet hominum rem admittere A.

In apographo أمر العقل est, pro quo ex conjectura أمر الناس scripsi.

٥٢٤ حُبُّ الدُّنْيَا وَالْمَالِ رَأْسُ كُرِّ خَطِيئَةٍ

524. Amor mundi divitiarumque cujuslibet peccati principium est. D.

٥٢٥ لَوْلَا حُبُّ الْوَطَنِ لَكَانَ خَرِبَ الْبَلَدِ السُّوءِ

525. Si amor patriae non esset, terra prava desolata esset. D.

٥٢٦ حَبًا وَكَرَامَةً

526. Hydriam ejusque operculum (tibi dabo).

I. e. Omnia tibi concedo. Confer. libr. meum Selecta ex historia Halebi p. 82.

٥٢٧ الْحُبُّ أَعْمَى

527. Amor caecus est. Schar.

Conf. Meid. 6, 22.

٥٢٨ لَا تَحَبَّةَ بَعْدَ بُوسٍ وَلَا عَطْرَ بَعْدَ عَرُوسٍ

528. Non est amor post miseriam et non aroma post Ahrusum. D.

De posteriore proverbii parte conf. Meid. 23, 269.

٥٢٩ تَحَبَّةٌ بِلا حَيَّةٍ مَا تَسْوَى حَبَّةً

529. Amor sine re animata granum unum non valet D.

In codice Diez. loco vocis حَيَّةٍ legitur حَبَّة.

٥٣٠ الْحَبَّةُ مُكِبَّةٌ وَالْعَاشِقُ أَعْمَى

530. Amor in terram prosternit et amans caecus est. D.

٥٣١ مَا عِنْدَ الْحُبُوبِ إِلَّا الْهَاجِرُ

531. Apud amatum non nisi praestans res est. D.

٥٣٢ مَنْ حَبَسَ الدَّرَاهِمَ كَانَ لَهَا وَمَنْ أَنْفَقَهَا كَانَتْ لَهُ

532. Qui pecuniam apud se retinet, pecuniae submissus est et qui eum erogat, ei pecunia commodo est. A.

٥٣٣ لَا تَحْبِسِ الطَّائِرُوسَ وَالْحَمَامَةَ جَمْلَةً

533. Ne pavonem columbamque simul incarcerationa! D.

٥٣٤ حَبْسُ أَمْوَالٍ سَوِّ الظَّنِّ بِأَمْعُودٍ

534. Retinere rem (ne alii ea utantur), quae reperitur, prava opinio de Deo est. D.

٥٣٥ بَعْدَ مَا حَبِلَتْ سَكَرَتِ الْبَابَ

535. Posteaquam praegnans facta erat, portam clausit.

Hoc in proverbio voci سكر significatio hebraici sagar vel sa car tribuenda est.

٥٣٦ حَبْلٌ لَيْفٌ وَجَهَّازٌ ضَعِيفٌ

536. Funis e fibris palmae et apparatus infirmus D.

In codice Par. حبال legitur. conf. Meid. 6, 227.

٥٣٧ حَبْلُكَ عَلَى غَارِبِكَ

537. Funis tuus super dorso tuo.

A camelo desumptum voluntatem esse liberam significat, ut quo velit incedere possit. Kam. Har. p. 33.

٥٣٨ يَا حَابِلِ اذْكُرْ حَلًّا

538. O ligans, solvendi memor sis!

Initio operis de fine cogita! Kam. conf. رابطة.

٥٣٩ اِذَا حَجَّ جَارُكَ غَيَّرَ بَابَ دَارِكَ

539. Quum vicinus tuus Meccam iter facit, portam domus tuae muta! D.

٥٤٠ إذا حجَّ حاجتَيْنِ بيِعَهَا بِالَّذِينَ

540. Quum duabus vicibus Meccam iter facit, ob debitum eam (domum) vende!

Vox بيِعَهَا loco vocis بِهَا esse et proverbium cum praecedente conjugendum videtur. D.

٥٤١ حَتَّى يَحْجَّ الْبُرْعُوثُ

541. Donec pulex Meccam iter facit. D.

٥٤٢ الْحَاجَّ أَسْمَعَتَ

542. Meccam proficiscenti rem narrasti.

Qui Meccam proficiscenti rem narravit, eam multis narravit, quippe quum ille in itinere multis occurrat, qui in omnes terrae regiones disperguntur. De secretis vulgatis adhibetur. S a m. S c h a r.

٥٤٣ وَالْحَاجَّ وَالذَّاجَّ

543. Meccam proficiscens et mercaturae faciendae causa exiens.

Dicitur „ ما حجَّ ولكنه حجَّ“ Alii dicunt, voce الج واء الداج وليسوا بالحاج Sed traditionis verba sunt: الج واء الداج وليسوا بالحاج

٥٤٤ حَاجَّةُ الْقَحْبَةِ خَرَّاهَا

544. Argumentum contra feminam corruptum ventrem habentem ejus merda est. D.

٥٤٥ حَدَادٍ حَدِيَّةٍ

545. O impediens! eum impedi!

Arabes verbis de eo utuntur, qui cuidam supervenit et quem aegre ferunt. Sam.

٥٤٦ أَحَدٌ مِنْ ضُرْسٍ

546. Acutior quam dens molaris. Sam. Schar.

٥٤٧ يَجِدُّ مِنْ بَعْدِ الْأُمُورِ أُمُورٌ

547. Post res proveniunt res. D.

٥٤٨ الْحَدِيثُ مِنَ فِضَّةٍ وَالسُّكُوتُ مِنْ ذَهَبٍ

548. Narratio argentea, silentium vero aureum est. D.

٥٤٩ نِعَمَ الْمُحَدِّثِ الدِّفْتَرِ

549. Optimus narrator codex est. D.

٥٥٠ مُحَادَّةُ الْإِخْوَانِ أَلَدٌ مِنْ مُغَازَلَةِ الْغِزْلَانِ وَأَبْهَجٌ

مِنْ حَرَكَاتِ الرَّاحِ بَيْنَ الرَّجْحَانِ

550. Colloqui cum fratribus majorem voluptatem parat, quam joculari cum pulchris puellis et pulchrius est, quam motus manuum inter herbas odoratas. A.

٥٥١ أَحَدِي بَنَاتِ طَبَقٍ

551. Una filiorum temporis.

I. e. infortunium. Verba Lokmano Ahditæ tribuuntur. Dj. Schar.

٥٥٢ أَحَدَرٌ إِذَا أَحْمَرَتْ حَمَالِيْقُهُ

552. Cave quum ejus interiōres ciliorum partes rubrae sunt!

Cave inimicum, quando iratus est. Sam. Schar.

٥٥٣ أَحَدَرٌ تَسَلَّمَ

553. Si caves, incolumis eris.

Ut caveamus, proverbium nos hortatur. Schar.

٥٥٤ أَحَدَرُوا مِمَّنْ لَا يَرْجَى خَيْرَهُ وَلَا يَوْمُنْ شَرَّهُ

554. Cavete eum, cujus bonum non speratur et a cujus noxa nemo securus est. D.

٥٥٥ أَحَدَرٌ مِنْ عَقَقَ

555. Cautior quam pica. Sam. Schar.

٥٥٦ أَحَدَرٌ مِنْ يَدٍ فِي رَحِمِ

556. Cautior quam manus in utero. Sam. Schar.

٥٥٧ الْحَرُّ يُوذِي وَالْبَرْدُ يُوذِي

557. Calor nocet et frigus nocet. B.

٥٥٨ الْحَرُّ فِي كُلِّ زَمَانٍ حَرٌّ

558. Ingenuus omni tempore ingenuus est.

De viro dicitur, quem calamitates non mutant. Sch. conf. Me id. 6, 92.

٥٥٩ أَحْرٌ مِنَ الْمَرْجَلِ

559. Calidior quam olla. Sam. Schar.

٥٦. أَحْرَبُ مِنَ النَّارِ

560. Calidior quam ignis. Schar.

٥٦١. الْحَرْبُ عَشْوَةٌ

561. Bellum est agendi ratio prudentia carens.

Honain b. Haschram Sahdita ista verba dixisse fertur. Sam. Schar.

٥٦٢. أَحْرِزْ ذَا وَأَبْنَعِي النَّوْافِلَا

562. Custodio hoc et dona desidero.

Versus est metrum Redjes habens. Loco vocis أحرز legitur „يا حرزتى“ et „Eheu, portio custodita!“ „O optima pars mea!“ Sensus est: rebus, quas volui, potitus sum et plura peto. Proverbium in augendis opibus et quaestu adhibetur. Sam. Schar.

٥٦٣. أَحْرَسُ مِنَ خِنْزِيرٍ

563. Magis custodius quam porcus. Sam. Schar.

٥٦٤. أَحْتَرِسُ مِنْ تَدْبِيرِكَ عَلَى عَدُوِّكَ كَأَحْتَرِسُ مِنْ

تَدْبِيرِهِ عَلَيْكَ

564. Cave prudentiam, qua contra inimicum uteris, sicut ei prudentia cavenda est, qua in rebus contra te utitur. A.

٥٦٥. أَحْتَرِسُ مِنْ عَدُوِّكَ مَرَّةً وَمِنْ صَدِيقِكَ أَلْفَ مَرَّةً

لَنْ رُبَّمَا قَلْبُ الصَّدِيقِ وَصَارَ أَوْلَى بِالْمَضَرَّةِ

565. Ab inimico tuo semel cave; sed ab amico tuo millies, fieri enim potest, ut amicus tuus convertatur et ad noxam inferendam magis aptus fiat. G.

٥٦٦ الْحِرْصُ مِفْتَاحُ التَّعَبِ وَمِطْيَةُ النَّصَبِ

566. Aviditas clavis fatigationis et jumentum molestiae est.

In codice Ber. post *النصب* vox *مشقة* legitur, quae superflua ex proverbio omisso originem duxisse videtur.

٥٦٧ الْحِرْصُ مِفْتَاحُ الدَّلِّ وَالْحِقْدُ مِفْتَاحُ الْعَدَاوَةِ وَاتِّبَاعُ

الشَّهْوَةِ مِفْتَاحُ النَّدَامَةِ وَالْقَنَاعَةُ مِفْتَاحُ الرَّاحَةِ

567. Aviditas clavis vilitatis, odium clavis inimicitiae, sequi cupiditatem clavis poenitentiae, paucis contentum esse, clavis tranquillitatis est. A.

٥٦٨ أَحْرَصُ مِنْ خِنْزِيرٍ

568. Avidior quam porcus. Schar.

٥٦٩ أَحْرَصُ مِنْ ذئبٍ

569. Avidior quam lupus. Sam. Schar.

٥٧٠ حِرْفَةُ الْمَرْءِ كَنْزُهُ

570. Ars viri thesaurus est. B.

٥٧١ مَنْ لَمْ يَحْتَرِفْ لَمْ يَعْتَلِفْ

571. Qui artem non exercet, is cibum non invenit. D.

بَيْنَمَا تَتَحَرَّكُ فَطِيمَةٌ يَفُوتُهَا سُوقُ الْغَزَلِ ٥٧٢

572. Intereadum Fathimah se movet, forum filorum gossopinorum eam fugit. D.

٥٧٣ حَرَكَةُ الْأَدْبَارِ سَرِيعَةٌ

573. Motus infortunii (recessus) celer est. D.

٥٧٤ حَرَكَةُ الْأَقْبَالِ بَاطِنَةٌ

574. Motus fortunae (praecessus) tardus est. D.
Fortasse hoc cum praecedente conjungendum est.

٥٧٥ حَرَكَاتُ الْعُيُونِ تَدُلُّ عَلَى مَا فِي الْقُلُوبِ

575. Motus oculorum id, quod in animis est, ostendit. D.

٥٧٦ حَرِّكَ الْأَرْطَالَ وَلَا تَقْعُدْ بِطَّالٍ

576. Move libras et ne sede otiosus! D.

٥٧٧ حَرِّكَ لَحْيَيْكَ تَطْرَبُ مَعْدَتَكَ

577. Move maxillas tuas, ut stomachus tuus lactus sit!

Idem significat, quod Meid. 3, 45. Sam.

٥٧٨ لَا تُحَرِّكِ النَّارَ بِالسَّكِّينِ

578. Ne ignem cultro moveas! D.

٥٧٩ مَنْ حَرَّمَ الْعَدْلَ فَلَا خَيْرَ لَهُ

579. Qui justitiam prohibet, ei bonum non est. A.

Enunciari quoque potest in passivo „Qui a justitia prohibetur.“

٥٨٠ حُرِّمَ الْوَفَاءُ عَلَى مَنْ لَا أَصْلَ لَهُ

580. Fides ei non est, cui nobilitas generis non est. A.

٥٨١ حَرَامٌ عَلَيْنَا وَإِنْ حَظِينَا بِهِ قَبْلَ

581. Illicitum nobis est et si fortuna favente potimur. D.

حَظِينَا a radice حظ derivo.

٥٨٢ حِرْمَانُ الصَّبْرِ فِي الْمُصِيبَةِ أَشَدُّ مِنَ الْمُصِيبَةِ

582. Patientia carere in calamitate gravius est malum, quam calamitas. B.

٥٨٣ الْحَرَامِيَّةُ يَصِيحُوا عَلَى أَصْحَابِ الْبُيُوتِ

583. Impii (latrones) contra domorum possessores clamant. D.

٥٨٤ حَرَّقَ عَيْرٌ

584. Peditus asini.

De re nihili adhibetur. Sam.

٥٨٥ الْحَازِمُ مَنْ حَفَظَ مَا فِي يَدِهِ وَلَمْ يُوَخِّرْ شُغْلَ

يَوْمِهِ لِعَدِهِ

585. Providus is est, qui id, quod possidet, servat

et rem hodie peragendam in crastinum diem
non differt. A.

٥٨٦ أَحْزَمُ الْغَرِيقَيْنِ الزَّكَيْنِ

586. Cautissimus utriusque agminis certo sciens est. Sch.
De voce الزكَيْنِ dubito.

٥٨٧ أَحْزَمُ مِنْ سِنَانٍ

587. Cautior quam Sinanus. Sam. Schar. conf.
Meid. 6, 165.

٥٨٨ أَحْزَمُ مِنْ فَرَّخِ الطَّائِرِ

588. Cautior quam pullus avis. Sam. Schar. conf.
Meid. 6, 165.

٥٨٩ أَحْزَمُ مِنْ قِرِّي

589. Cautior quam avis Kirilla. Sam. Schar. conf.
Meid. 6, 203.

٥٩٠ أَنْ حَزِنْتَ عَلَى مَا فَاتَ فَاحْزَنْ عَلَى مَا لَمْ يَأْتِ

590. Si tristis es ob res, quae effugit, tum tristis
esto ob rem, quae non accidit! Schar.

٥٩١ حُزْنُ الْمَرْءِ عَلَى مَا فَاتَ جَهْلٌ

591. Tristitia viri ob id, quod effugit, ignorantia
est. B.

٥٩٢ حَزِينَةٌ وَوَأَعِبَةٌ

592. Tristitia adfecta et memoria tenens. D.

٥٩٣ حَسْبُكَ أَنْ تُعَامِلَ فِقِيهَ الَّذِي لَهُ يَكْتُبُهُ وَالَّذِي عَلَيْهِ يَمَاحِيه

593. Tibi sufficit commercium habere cum jurisconsulto. Quod pro ipso est, scribit, quod contra ipsum est, delet. D.

٥٩٤ مَنْ لَمْ يَحْسِبِ الْعَوَاقِبَ مَا الدَّهْرُ لَهُ بِصَاحِبِ

494. Qui de rerum fine non cogitat, ei tempus (fortuna) socius non est. D.

In codice Par. legitur: „ما له في الدهر بصاحب“
pore socius non est.“

٥٩٥ بِيَتَّحَسِبِ الْفِرَاءَ نَسِيحِ

595. Vestes pelliceas textas esse putat. D.

٥٩٦ بِيَتَّحَسِبِ مِنَ الْأَفْرَعِ شَعْرَ وَمِنَ الْحَافِي نَعْلَ

596. Putat in calvo crines et in nudipede calceum esse. D.

٥٩٧ مَا حَسَدْنَاكُمْ عَلَى الشَّوِيِّ وَالرِّقَاقِ تَحْسِدُونَا

أَنْتُمْ عَلَى النَّوْمِ فِي الرِّقَاقِ

597. Vobis carnes tostas et placentas non invidimus, vos autem nobis somnum in plateis invidetis. D.

In codice G. legimus لم احسدك على السمان والرقاق
تحسدني على النومات بالصفاق

٥٩٨ لَا تَحْسِدُنِي عَلَى رِزْقِي لِئَلَّا يَضِيعَ رِزْقُكَ وَرِزْقِي

598. Ne mihi victum quotidianum invide, ne et tuus et meus victus quotidianus pereat. G.

٥٩٩ الْحَسَدُ حَسَكٌ مَنْ تَعَلَّقَ بِهِ هَلَكَ

599. Invidia planta Hasac (tribulus) est, cui adhaeret, is perit. D.

٦٠٠ الْحَسَدُ كَصَدَاةِ الْحَدِيدِ لَا يَزَالُ بِهِ حَتَّى يَأْكُلَهُ

600. Invidia ferrugini ferri similis est, quae id perdere nunquam cessat. A.

٦٠١ الْحَسَدُ وَالنَّفَاقُ وَالْكَذِبُ أَثَاقِي الدَّلِّ

601. Invidia, hypocrisis et mendacium tripodes vitiositatis sunt. B.

٦٠٢ الْحَاسِدُ مُغْتَاظٌ عَلَى مَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ

602. Invidus ei iratus est, cui crimen non est. B.

٦٠٣ الْحَاسِدُ يَفْرَحُ بِزَلَّتِكَ وَيَعْيِبُ صَوَابَكَ

603. Invidus ob lapsum tuum laetatur et rectum tuum vituperat. B.

٦٠٤ لِحَسَنٍ مَا أَرْضَعْتِ إِنْ لَمْ تَرْضِعِي

604. Profecto! pulchrum esset id, quod lactandum dedisti, si duobus labiis non sugeres.

De eo dicitur, quem beneficia in alios conferentem metuunt, ne malefaciendo beneficium corrumpat. Sam.

٦.٥ مَنْ حَسَنَ خُلُقَهُ رَاحَ وَأَسْتَرَّاحَ

605. Cujus natura pulchra est, is quietem dat ei quietem percipit. D.

٦.٦ مَنْ حَسُنَتْ سِيَاسَتُهُ دَامَتْ رِيَاسَتُهُ

606. Cujus regendi modus pulcher est, ejus imperium durabit. A.

٦.٧ مَا أَحْسَنَ الْعِلْمَ لَوْلَا أَنَّهُ غَالِي وَلَيْسَ يُوجَدُ

الْعِلْمُ أَنْ يَنْبَاعَ بِالْمَالِ

607. Quam pulchra esset scientia, nisi cari pretii esset et scientia non invenitur, quae opibus vendatur. D.

٦.٨ أَحْسِنْ إِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُحْسِنَ إِلَيْكَ

608. Benefac si optas, ut alii tibi benefaciant! G.

٦.٩ أَحْسِنْ إِلَى مَنْ تَمْلِكُهُ يُحْسِنُ إِلَيْكَ مِنْ يَمْلِكُكَ

609. Si erga eum, qui in tua potestate est, pulchre agis, erga te is, in cujus potestate tu es, pulchre aget. A.

٦.١٠ أَحْسِنْ لِمَنْ شِئْتَ كُنْتَ أَمِيرَهُ رَأْسَتُغِي عَنْ مَنْ

شِئْتَ تَكُنْ نَظِيرَهُ وَسَلْ مَنْ شِئْتَ تَكُنْ أَسِيرَهُ

610. Cui benefecisti, ejus princeps tu es; quo ca-

rere potes, ejus aequalis tu es; quem rogas,
ejus captivus tu es. A.

٦١١ يَحْسِنُ بِيَدِ وَيَاسِي بِأُخْرَى

611. Una manu benefacit et altera manu malefacit. D.

ياسى mihi loco vocis يُسَى esse videtur.

٦١٢ مَنْ اسْتَحْسَنَ قَبِيحًا فَقَدْ عَمَلَهُ

612. Qui turpe pulchrum esse putat, id jam peregit. D.

٦١٣ حُسْنُ الْأَدَبِ يَسْتُرُ قُبْحَ النَّسَبِ

613. Morum pulchritudo generis turpitudinem tegit. B.

٦١٤ حُسْنُ الثَّنَاءِ عَلَى أُمَّيْتٍ خَيْرٌ مِنْ سُوءِ الثَّنَاءِ

عَلَى الْحَيِّ

614. Pulchra laus mortuo tributa melior est, quam
prava laus vivo. Faki h. Alchol. p. 159. l. 12.

٦١٥ حُسْنُ الْخَلْقِ غَنِيْمَةٌ

615. Pulchritudo formae praeda est. B.

٦١٦ حُسْنُ السُّؤَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ وَحُسْنُ التَّدْبِيرِ

نِصْفُ الْعَيْشِ وَحُسْنُ الْمُدَارَاةِ نِصْفُ الْعَقْلِ

616. Pulchritudo interrogandi dimidium doctrinae,
pulchra dispositio dimidium vitae et pulchre
modo lene tractare dimidium prudentiae est. A.

٦١٧ حُسْنُ الصُّورَةِ أَوَّلُ السَّعَادَةِ.

617. Pulchritudo formae initium felicitatis est. D.

٦١٨ حُسْنُ الْمَرْءِ غَنِيْمَةٌ

618. Pulchritudo viri praeda est. B.

٦١٩ أَحْسَنُ الْعِلْمِ مَا كَانَ مَعَ الْعَمَلِ

619. Optima scientia ea est, quae cum opere conjuncta est. A.

٦٢٠ أَحْسَنُ الْكَلَامِ مَا صَدَقَ بِهِ قَائِلُهُ وَأَنْتَفَعَ بِهِ

سَامِعُهُ

620. Sermo pulcherrimus est, quo loquens verax est et ex quo audiens commodum capit. D.

٦٢١ الْأَحْسَانُ يَقْطَعُ اللِّسَانَ

621. Beneficium linguam amputat. A.

٦٢٢ لَا أَحْسَانَ إِلَّا بِالتَّمَامِ

622. Non est beneficium, nisi quum perfectum est. D.

٦٢٣ الْمُحْسِنُ مُعَانٌ

623. Benignus adjuvatur (a Deo) Meid. praef. conf. Meid. C. 6, 141.

٦٢٤ كَحَسْوِ الدَّيْكَ

624. Ut sorbitio galli.

De re pauca adhibetur Sam. In Meidanii opere de celeritate. Meid. 24, 238.

٦٢٥ حَصَلَ لَهَا زَوْجٌ قَالَتْ أَعَوْرٌ

625. Conjugem obtigit, dixit ea: Monoculus. D.

٦٢٦ لَا يَحْصُلُ الْعِلْمُ إِلَّا بِخَمْسِ خِصَالٍ غَرِيبَةٍ

صَالِحَةٍ وَعِنَايَةٍ تَامَّةٍ وَكِفَايَةٍ قَائِمَةٍ وَقَرِيحَةٍ لَطِيفَةٍ

وَمُعَلِّمٍ مُرْشِدٍ

626. Doctrina nonnisi per quinque res acquiritur: Naturam bonam, studium perfectum, laborem constantem et praeceptorem bene ducentem. A.

٦٢٧ حُصُونُ الرَّجَالِ الْحَيْدُ وَالسَّلَاحُ

627. Arces virorum equi armaque sunt. D.

٦٢٨ مَنْ حَضَرَ طَعَامًا لَمْ يُدْعَى إِلَيْهِ اسْتَحَقَّ الطَّرْدَ

628. Qui apud cibum praesens est, ad quem invitatus non erat, is qui repellatur dignus est. D.

٦٢٩ أَحْضَرُ النَّاسِ جَوَابًا مَنْ لَمْ يَغْضَبْ

629. Qui non irascitur, in respondendo promptissimus hominum est. Schar.

٦٣٠ أَحْضَرُ عَطْبٍ عَدَمٌ أَدَبٌ

630. Qui eruditione caret, in iram vehementem maxime pronus est. Schar.

٦٣١ أَحْضَرُ مِنَ التُّرَابِ

631. Praesentior quam terra. Sam. Schar.

٦٣٢ حُطَّ رَأْسُكَ عِنْدَ رَأْسِي

632. Caput tuum apud caput meum demitte! D.

٦٣٣ حُطُّوا أَيِّدِيكُمْ عَلَى الْبَيْطَانِ وَقُولُوا حَكَمَ اللَّهُ وَكَانَ

633. Demittite manus vestras super muros et dicite:
Deus decrevit et factum est. D.

٦٣٤ حَطَبٌ فِي قُطْرٍ يَمِينِ صَاحِبِنَا

634. Lignatus est in ligno agollocho dexteræ socii
nostri. D.

٦٣٥ أَحْطَمُ مِنْ جَرَادٍ

635. Magis frangens quam locusta. Schar.

٦٣٦ حَظٌّ فِي السَّحَابِ وَعَقْلٌ فِي التُّرَابِ

636. Fortuna (sors) in nubibus et mens in terra. D.

٦٣٧ حَفَرَ لَهَا عَافُورٌ شَرَّةً

637. Fossam mali sui ei fodit.

Legitur quoque عَافُورٌ fossa, quam ad capiendum leonem fodiunt. In eum dicitur, qui socio suo interitum parat. Schar.

٦٣٨ مَنْ حَفَرَ لِأَخِيهِ جُبًّا وَقَعَ فِيهِ مِنْكَبًا

638. Qui fratri suo puteum profundum (ut in eum cadat) fodit, is pronus concidens in eum irruit. D.

In codice G. legimus حفرة يسقط بها „Qui foveam fodit, in eam incidit.“ In codice Asselini sic legitur: „Qui fratri suo puteum fodit, is in eum incidit“ et in altero loco sic: من حفر بئرًا لآخيه وقع فيه „Qui fratri suo puteum fodit, ejus mors in eo erit. Conf. Meid. 24, 256 et Rost g. libr. prov. 411.

٦٣٩ حِفْظُكَ لِسِرِّكَ أَوْحَبُّ بِهِ مِنْ حِفْظِ غَيْرِكَ لَهُ

639. Quod tu secretum tuum custodis, magis convenit, quam quod alius id custodit. D.

٦٤٠ حِفْظُ الصَّبِيِّ كَوَحْيٍ فِي الْحَجَرِ

640. Memoria pueri scripturae in lapide similis est.

Legitur quoque كوشى et كوشم „ut pictura.“ I. e. ut in lapide incisum non deletur, sic puer rerum non obliviscitur. S a m.

٦٤١ حِفْظُ اللِّسَانِ رَاحَةُ الْإِنْسَانِ

641. Custodia linguae est quies hominis. D.

٦٤٢ عَلَيَّكَ بِالْحِفْظِ دُونَ الْجَمْعِ مِنَ الْكُتُبِ

642. Memoriae operam des non ex libris colligens! A.

٦٤٣ أَحْفَظْ رَأْسَكَ مِنْ عِشْرَةِ لِسَانِكَ

643. Custodi caput tuum a consortio linguae tuae! B.

٦٤٤ مَنْ يَحْفَظْ فَاهُ يَحْفَظْ مِنْ الصَّيْقِ نَفْسَهُ

644. Qui os suum custodit, is se contra calamitatem defendit. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Sal. 21, 23.

٦٤٥ الْحَقُّ مَعْصِيَةٌ

645. Veritas est irae causa.

Verba haec ei dicuntur, qui, quod in re erga eum verax es, irascitur. Narrant Abu-Dsarrum dixisse: تركنى Veritas me reliquit et amicus mihi non est“ Schar.

٦٤٦ إِنَّ الْحَقَّ إِذَا قَامَ دَفَعَ الْبَاطِلَ

646. Veritas, quum stat, mendacium repellit. Sch.

٦٤٧ أَحَقُّ النَّاسِ بِالْمَلَامَةِ مَنْ مَدَحَ نَفْسَهُ عِنْدَ

قَوْمٍ عَرَفُوهُ

647. Vituperio dignissimus est is, qui apud homines eum noscentes se laudat. B.

٦٤٨ يَسْتَحِقُّ التَّفْضِيلَ عَلَى غَيْرِهِ مَنْ لَهُ عِلْمٌ وَشَرَفٌ

648. Cui doctrina et nobilitas est, is, qui aliis praeferatur, dignus est. A.

٦٤٩ اسْتَحَقَّ الْعَزْوَ أَطْكَابَ الْبَرَّانِينَ

649. Incursio hostilis dominos equorum in posteriore sellae parte portavit.

I. e. eos abstulit sicut equo vehens post sellam res, quas portat. Proverbium in rerum angustiis (في ضيق) (المخارج) adhibetur. Sam. Schar.

٦٥. أَحَقَدُ مِنْ جَمَلٍ

650. Odio plenior quam camelus.

Narrant camelum odium suum per plures annos servare Schar.

٦٥١ لا تَحْقِرْ ضَعِيفًا فِي تَقْلِيهِ إِنْ الْبَعُوضَةَ تَدَمَّى

مُقَلَّةَ الْأَسَدِ

651. Ne debilem in modo, quo se gerit, contempnas, nam culex interiorem oculi partem leonis vulnerat. D.

٦٥٢ مَا حَاكَ ظَهْرِي غَيْرُ ظَفَرِي وَمَا سَعَتَ فِي أُمُورِي

غَيْرُ رِجْلِي

652. Non fricat dorsum meum nisi unguis meus, et non incedit in rebus meus nisi pes meus. D. Conf. Meid. 24, 39.

٦٥٣ مَا يَحْكُ وَأَسْكُ إِلَّا أَظْفَارُكَ

653. Nonnisi unguis tui dorsum tuum fricant. D.

In Rostgaardii libro: „Nonnisi unguis tuus eutem tuam fricat“ legitur.

٦٥٤ تَحَكَّكَتِ الْعَقْرَبُ بِالْأَفْعَى

654. Scorpio ad viperam se fricuit.

De viro dicitur, qui ei, cujus malum quod aliis infert, majus est, adversatur. I. e. ejus malo se opposuit Sam. Kam.

٦٥٥ ما فِيهِ حَاكَةٌ وَلَا تَاكَةٌ

655. Non est in eo fricans (i. e. dens molaris) et non secans (i. e. dens caninus). Sam.

٦٥٦ فَحَكُّ أَمُودَةٍ وَالْإِخَاءُ حَالُ الشِّدَّةِ لَا الرَّخَاءِ

656. Lapis Lydius amoris fraternitatisque status calamitatis est, non status commoditatis. B.

٦٥٧ حَاكِمُكَ خَصْمُكَ

657. Judex tuus est adversarius tuus.

Dicitur, si quis eodem tempore judex et adversarius est. Schar.]

٦٥٨ لِلْحِكْمَةِ تُعْرَفُ عِنْدَ الْمُنْطَوِّقِ وَالشَّجَاعَةِ عِنْدَ
الْغَضَبِ وَالْعِفَّةِ عِنْدَ الشَّهْوَةِ

658. Sapientia in sermone, strenuitas in ira, morum castitas in cupiditatibus cognoscitur. A.

٦٥٩ لِلْحِكْمَةِ كَالْعُرُوسِ تُرِيدُ الْبَيْتَ خَالِيًا

659. Sapientia sponsae similis est, domum vacuum esse vult. A.

٦٦٠ الْحَكِيمُ مَنْ يَظْهَرُ فِعْلُهُ وَقَوْلُهُ وَفِكْرُهُ سَوَاءً

660. Sapiens est, cujus factum, verbum et cogitatio aequalia esse apparent. A.

٦٦١ الْحَكِيمُ يَسْتُرُ حِكْمَتَهُ وَأَنْ لَمْ يَكُنْ عَلَيْهِ نِيَابٌ
وَالْجَاهِلُ تَبْدُو عَوْرَتَهُ مِنْ تَحْتِ النَّيَابِ

661. Sapiens sapientiam suam tegit et si vestibus tectus non est; sed ignorantis pudendum apparet, et si vestibus indutus est. A.

٦٦٢ إِذَا حَلَّتْ أَمْقَادِ بَطَاتِ التَّدَابِيرِ

662. Quum res a Deo decretae adveniunt, res a nobis prudenter institutae irritae sunt. A.

٦٦٣ تَحَلَّلْ غَيْلٌ

683. Exceptionem juramenti tui concede, o Ghile!

Abschamsus ben-Sahd b. Said Manat Haidjomanijjam (s. Haidjomanam) Alahnbarii filiam accedens quum repelleretur, ejus patruus Alharitsus b. Cahb, qui amicum defendere vellet, in pede vulneratus est, ut claudicaret. Quam ob causam pretio sanguinis postulato Ghilanus b. Malic b. Ahmru quominus id solveretur, impedivit dicens:

لَا نَعْقِدُ الرَّجْلَ وَلَا نَدِيهَا
حَتَّى تَرَى دَاهِيَةً تُنْسِيهَا
أَوْ يَسِفِ فِي أَعْيُنِنَا سَافِيهَا

„Pedem non expiabimus et ejus pretium non solve-
mus, donec calamitas apparet, quae eum in oblivionem
adducit aut quidam in oculos nostros pulverem spargit.“

Metrum Sarih. est.

Hisce de verbis certior factus Abschamsus suis congregatis in gentem incursionem fecit. In Ghilani autem occisi oculos pulverem sparserunt, ista verba dicentes, quae in proverbii consuetudinem venerunt. Significant, minitantem victum esse. Sam.

٦٦٤ لَأَحْلَانِكَ حَلَاءَ غَيْرِ مُرْدُودٍ

664. Contritione non prohibenda te conteram!

Verbs minitantis sunt. Sam.

٦٦٥ حَلَبُ الشَّهْبَاءِ وَخَيْرُهَا النَّعْيُ وَرِجَالُهَا لِلدَّحْرِبِ مَا

تَلْتَقِي

665. Oppidum Haleb fulgens ejusque panis candidus est; et ejus viri ad bellum non concurrunt. D.

٦٦٦ أَحْلَبُ وَأَشْرَبُ

666. Mulge et bibe!

Sic nonnulli proverbium retulerunt. De re, quae prohibetur, id adhibent. Alii sic لَيْسَ كُلُّ أَوَانٍ أَحْلَبُ وَأَشْرَبُ „Non quodlibet tempus mulgendum et bibendum dat,“ id quod rectius putatur. Sensus hic est: Non omni tempore camelam invenio, quam mulgeam et cujus lac bibam. Non igitur me eam perdere decet. Schar. conf. Meid. 23, 103.

٦٦٧ هُوَ تَحْلُوسٌ عَلَى الدَّبْرِ

667. Is super podice strato tectus est.

De eo adhibetur, qui invitus ad rem adigitur. Sensus est. Is rei adhaeret, quemadmodum stratum dorso. S.

٦٦٨ إِذَا حَلَقُوا ذَفْنَ جَارِكَ بَدَلًا أَنْتَ ذَفْنُكَ

668. Quum vicini tui mentum radunt et tu mentum tuum madefac! D.

٦٦٩ مَن حَلَمَ سَادَ وَمَن سَكَتَ سَلِمَ

669. Qui mansuetus est, dominatur et qui tacet, salvus est. A.

In altero loco legitur: مَن لَّمْ يَحْلَمْ نَدِمَ وَمَن سَكَتَ سَلِمَ „Qui mansuetus non est, poenitentiam aget et qui tacet, salvus erit.“ A.

٦٧٠ حِلْمُ الْإِنْسَانِ عَوْنُهُ

670. Mansuetudo auxilium hominis est. A.

٦٧١ حِلْمُ الرَّجُلِ فِي غَيْرِ وَقْتِهِ جَهْلٌ

671. Mansuetudo viri tempore non conveniente insipientia est. D.

٦٧٢ أِنَّ لِيذِي الْحِلْمِ قَبْلَ الْيَوْمِ مَا تُقْرَعُ الْعَصَا

672. Viro intelligenti ante hodiernum diem baculus non pulsabatur.

Hoc e versu Almotalammesi desumptum esse dicunt:

لِيذِي الْحِلْمِ قَبْلَ الْيَوْمِ مَا يُقْرَعُ الْعَصَا وَمَا عَلِمَ الْإِنْسَانُ إِلَّا لِيَعْلَمَ

Intelligenti ante hunc diem baculus non pulsabatur et homo edoctus non est, nisi ut sciret.“ Metrum Thawil est. Sam. conf. Meid. 1, 146.

٦٧٣ أَحْلَمُ مِنْ سِنَانٍ

673. Mansuetior, quam Sinan. Schar. conf. Meid.
6, 165. ad nott.

٦٧٤ أَحْلَمُ مِمَّنْ قُرِعَتْ لَهُ الْعَصَا

674. Intelligentior quam is cui baculus pulsatus est.
Schar. Meid. 1, 146.

٦٧٥ حُلُوُّ اللِّسَانِ قَلِيلُ الإِحْسَانِ

675. Dulcis liuguae parum benefaciens. D. G.

In Rostgaardii et Burchhardtii libro loco vocis قَلِيلُ
legitur بعيد.

٦٧٦ حَلَاوَةُ الدُّنْيَا لِجَاهِلِهَا وَمَرَارَةُ الدُّنْيَا مِنْ عَقْلِ

676. Dulcedo mundi ejus ignoranti est et amaritudo
mundi prudenti est. G.

٦٧٧ حَلَى الرَّجُلِ الأَدَبُ

677. Cultura animi ornamentum viri est. B.

٦٧٨ حَلَى النِّسَاءِ الأَدَبُ

678. Aurum ornamentum mulierum est. B.

In codice Assel. verbis paulum mutatis hoc cum prae-
cedente conjunctum est.

٦٧٩ أَحْلَى مِنَ التَّمْرِ الجَنِيِّ

679. Dulcior quam dactylus recens.

Dixit poeta Alhothaiah:

وَأَحْلَى مِنَ التَّمْرِ الجَنِيِّ وَفِيهِمْ بَسَالَةٌ فَيَسُّ إِنْ أُرِيدَ بَسَالُهَا

„Dulcior quam dactylus decerptus et in iis est gentis
Kaisi strenuitas, si ejus strenuitas postulatur.“ Metrum
Thawil est.

٦٨٠ أَحْلَى مِنَ الْجَنَى

680. Dulcior quam recentes dactyli. Schar.

٦٨١ أَحْلَى مِنَ الشَّهْدِ

681. Dulcior quam favus mellis.

Dixit poeta Abu-l'Nedjm :

أَحْلَى مِنَ الشَّهْدِ وَمُرَّ حَنْظَلَهُ فَهُوَ يَسِيلُ شَرِبَهُ وَعَسَلَهُ

Dulcior quam favus mellis et ejus colocynthis amara
est. Fluit autem ejus colocynthis et mel.“ Metrum
Redjes est.

٦٨٢ أَيَنْشُ أَحْلَا مِنَ الْخَلَاةِ الصَّلْحِ بَعْدَ الْعَدَاةِ

682. Quam (ad verbum; quatenam res?) dulcior
quam dulcedo est pax post inimicitiam! D.

٦٨٣ أَيَنْشُ أَحْلَا مِنَ الْوَلَدِ وَلَدُ الْوَلَدِ

683. Quam dulcior quam filius est nepos! D.

Legitur quoque : ما احلى من الولد الا ولد الولد

٦٨٤ إِذَا حَمَّ الْقَدْرُ دَمَ الْبَصْرِ

684. Quum res a Deo decreta est, oculus tegitur
(ut res non cernat). Schar. conf. Meid. 1, 48.

٦٨٥ هُذِيكَ الْحَمَامَةُ طَارَتْ

685. Haec columba volavit. D.

٦٨٦ أَحْمَدُ اللَّهَ وَأَشْكُرُهُ وَهَذَا قَوْلٌ لَا تَذْكُرُهُ

686. Deum laudo eique gratias ago et hoc est verbum, cujus tu mentionem non facis. D.

٦٨٧ حُمْرَةٌ فِي الْوَجْهِ وَلَا مَغْصَمَةٌ فِي الْبَطْنِ

687. Rubedo in facie et non tormen in ventre. D.

٦٨٨ حِمَارٌ قَصَّارٌ إِنْ جَاعَ شَرِبَ وَإِنْ شَبِعَ شَغِبَ

688. Asinus fullonis, si esurit bibit et si satiatus est, malum infert. D.

٦٨٩ حِمَارٌ مَرْبُوطٌ فِي الشَّمْسِ

689. Asinus in sole ligatus. D.

٦٩٠ لِلْحِمَارِ يَرْتَبِطُ مِنْ رَسْنِهِ وَالْإِنْسَانُ مِنْ كَلَامِهِ

690. Asinus ad funem capistri sui ligatur et homo ad sermonem suum. G.

٦٩١ مِنْ حَمِيرٍ لِلْحِجَارَةِ الشَّقَاءُ وَالضَّرْبُ

691. Ad asinos lapidum (qui lapidibus portandis destinati sunt) miseria et percussio pertinet. D.

٦٩٢ كَأَحْمَرِ عَادٍ أَوْ كَلَيْبِ وَأَيْدِ

692. Ut Ahmar-Ahd aut Colaib-Wajil.

Hoc e versu Hodsailitae desumptum est:

مَنْ كَانَ يَرْجُو الصَّلَاحَ فِيهِ فَإِنَّهُ كَأَحْمَرِ عَادٍ أَوْ كَلَيْبِ نَوَائِدِ

Qui pacem in eo sperat, is ut Ahmar-Ahd aut Colaib genti Wajil est. Metr. Thawil est. p. 162.

Hoc proverbium de infelici, infausto adhibent conf.
Meid. 13, 114. 117. Sam.

٦٩٣ حُمُوزَاتُ الطَّعَامِ خَيْرٌ مِنْ حُمُوزَاتِ الْكَلَامِ

693. Acrimonia in cibo melior est, quam acrimonia
in sermone. A.

٦٩٤ الْحَمَقُ فِي الطَّوِيلِ صَغِيرِ الرَّأْسِ وَالْكَذِبُ فِي

الْقَصِيرِ وَالظُّلْمُ وَالرِّئَاءُ فِي ذِي الشَّامَاتِ وَالْحِفْظُ فِي

الْعُمَيَّانِ وَسُوءُ الْخُلُقِ فِي الْعُرْجَانِ وَخِفَّةُ الرُّوحِ فِي

الْحَوْلَانِ وَقِلَّةُ الْعَقْلِ فِي الْخَصِيَّانِ وَالْعَجَلَةُ فِي

الصَّبِيَّانِ وَالْكَسَلُ فِي الْمَشَايِخِ وَالْمَكْرُ فِي النِّسَاءِ

وَالْمِرَاءُ فِي الْعُلَمَاءِ وَالذُّلُّ فِي الْأَبْتَامِ وَالْحَسَدُ فِي

الْجَبِيرَانِ وَالْإِسْرَافُ فِي الشَّبَابِ وَالْحِرْصُ فِي الشُّيُوخِ

694. Stupiditas in longo, cujus caput parvum est,
mendacium in brevi, injustitia et scortatus in
iis, qui naevos habent, memoria in caecis,
prava naturae indoles in claudis, levitas animi
in strabis, parum ingenii in eunuchis, festi-
nantia in pueris, segnities in senibus, perfidia
in mulieribus, hypocrisis in doctis, despectus
in orphanis, invidia in vicinis, prodigentia in
juvenibus, aviditas in doctoribus conspicitur. A.

٦٩٥ الحَمَاقَةُ فِي الطَّوِيلِ

695. Stupiditas in longo est. Fakh. Alcohol. p. 170, l. 15.

٦٩٦ أَحْمَقِي وَتَيْسِي

696. Stupida sis et Tisi!

Verba haec mulieri contumeliae causa dicebantur. De eo quoque adhibentur, qui res nulli rei similes loquitur. Sam. Schar. conf. Meid. 3, 93.

٦٩٧ أَحْمَقُ تَأَقُّ

697. Stupidus fatuus.

Dicitur quoque 'أحمق فاك تاك' et 'أحمق فاك' cum eadem significatione. Sam.

٦٩٨ أَحْمَقُ مِنَ الْخَبَّارِي

698. Stupidior quam otis.

Otidem tempore, quo plumas amittat, plures simul abjicere narrant, dum caeterae aves nonnisi unam post alteram abjiciant, otidem quoque, aliis avibus avolantibus ob periculum, suo loco remanere et ob tristitiam mori. In hisce rebus proverbii causam vident. Sam. Schar.

٦٩٩ أَحْمَقُ مِنَ الرَّخْلِ

699. Stupidior quam agna ovis. Sam. Schar.

٧٠٠ أَحْمَقُ مِنَ الْقَابِضِ عَلَى الْمَاءِ

700. Stultior quam is, qui aquam manu capit.

In Corani Sur. 13, 15 legimus كَبَّاسُطٌ كَفَيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ

„Non aliter quam is qui manus ad aquam extendit, ut eam ad os adducat.“ Dixit poeta:

وَأَصْبَحْتُ مِنْ لَيْلَى الْعَدَاةِ كَقَابِضٍ عَلَى الْمَاءِ لَمْ تَرْجِعْ بِشَيْءٍ أَنْامِلَةً

Matutino tempore quoad Laitam ei similis eram, qui aquam manu capit, dum ejus digiti nil reportant. Metrum Thawil est. Schar.

٧٠١. أَحْمَقُ النَّاسِ مَنْ أَنْكَرَ مِنْ غَيْرِهِ مَا هُوَ مُقِيمٌ عَلَيْهِ

701. Stultissimus hominum is est, qui aliorum conditionem ferre non potest, dum ipse eadem utitur. A.

٧٠٢. أَحْمَقُ النَّاسِ مَنْ يَعْجِرُ وَيَسْتَعِيرُ

702. Stultissimus hominum est, qui mutuo dat et mutuatur.

Sic in codice Par. In codice Diez. legitur من يعيين qui auxilium fert et auxilium rogat.

٧٠٣. أَحْمَقُ مَنْ أَمَّ طَرِيفًا

703. Stupidior quam hyaena. Sam.

٧٠٤. أَحْمَقُ مَنْ أَمَّ عَامِرًا

704. Stupidior quam hyaena. conf. Meid. 6, 179. 24, 239. Sam. Schar.

٧٠٥. أَحْمَقُ مَنْ حَمَّامَةً

705. Stupidior quam columba. conf. Meid. 7, 116. S.

٧٠٦. أَحْمَقُ مَنْ شَبَّخَ مَهْوًا

706. Stultior quam senex gentis Mahw. conf.
Meid. 7, 98. Schar.

أَحْمَقُ مِنْ طَرِيقٍ v.v

707. Stupidior quam avis Thirrik.

Avis ista quoque كروان appellata, si hominem videt, corpus ad terram deprimit. Homines eam capturi dicunt: „أطرق كرا أن النعام في القرى لن ترى In terram caput demitte, o Carawan, nam struthiocameli in vicis sunt et tu non conspiceris.“ Tum vestimento superinjecto sine molestia eam capiunt. Sam. Schar.

أَحْمَقُ مِنْ عَدِيِّ بْنِ جَنَابٍ v.v

708. Stultior quam Ahdijj ben-Djanab. conf.
Meid. 21, 20. Schar.

أَحْمَقُ مِنْ قُبَاعِ بْنِ ضَبَّةٍ v.v

709. Stultior quam Kobah ben-Dhabbah.

Vir iste, cujus stultitia in proverbii consuetudinem venit, ante Mohammedis tempus vixisse traditur. Ab isto viro stultus quisque cognomen القُبَاعِ accepit. S. Sch.

أَحْمَقُ مِنْ لَاطِمِ الْأَرْضِ بِحَدِّهِ v.v

710. Stultior quam is, qui terrae genam suam in-
fligit. Sam. Schar.

أَحْمَقُ مِنْ مَاضِغِ الْمَاءِ v.v

711. Stultior quam aquam manducans. Sam. S.

أَحْمَقُ مِنْ مَاطِغِ الْمَاءِ v.v

712. Stultior quam aquam lambens. Sam. Schar.
conf. Meid. 6, 205.

٧١٣ أَحْمَقُ مِنْ مَالِكِ بْنِ زَيْدٍ مَنَاةَ

713. Stultior, quam Malic b. Said Manat. Sam.
Schar. conf. Meid. 1, 409. 12, 20. 23, 86.

٧١٤ أَحْمَقُ مِمَّنْ أَخَذَ أُمَّةً بِأَصْبِعِهِ

714. Stultior quam aquam digito capiens. Sam. S.

٧١٥ مَنْ حَمَلَ مَا لَا يُطِيقُ عَجْزٌ وَمَنْ أُعْجِبَ بِنَفْسِهِ

هَلَكَ وَمَنْ تَكَبَّرَ عَلَى النَّاسِ ذَلَّ وَمَنْ لَمْ يُشَاوِرْ

نَحِمَ وَمَنْ جَالَسَ الْعُلَمَاءَ عَلِمَ وَمَنْ قَلَّ كَلَامُهُ

دَامَتْ عَافِيَتُهُ

715. Qui in se suscipit, quod portare non valet,
impar erit et qui admiratione sui impletur,
peribit et qui erga homines superbum se ge-
rit, despectus fit et qui alios non consulit, poe-
nitentiam aget et qui doctorum societatem co-
lit, doctus fit et cujus sermo paucus est, ejus
incolumitas diuturna est. A.

٧١٦ مَا يَحْمِلُ الْجَوْرَ إِلَّا التَّوْرُ

716. Nonnisi taurus injuriam fert. D.

٧١٧ ما يَحْمِلُ الْحَقْدَ مَنْ تَعْلُو لَهُ الرَّتَبُ وَلَا يَنَالُ

الْعَلَا مَنْ طَبَعَهُ الْغَضَبُ

717. Cujus gradus dignitatis alti sunt, invidiam non habe et cujus natura ira est, dignitatis gradu alto non potitur. D.

٧١٨ لَا يَحْمِلُ اللَّهُ نَفْسًا غَيْرَ طَائِفَتِهَا

718. Deus nemini plus, quam ferre potest, portandum imponit. D.

٧١٩ لَا تُحْمِلُ نَفْسَكَ مَا لَا تُطِيقُ وَلَا تَعْمَلُ عَمَلًا لَا

يَنْفَعُكَ

719. Ne tibi rem, quam ferre non vales, imponas et ne opus facias, quod tibi inutile est. A.

٧٢٠ اِحْتَمِلُوا لِمَنْ دَلَّ وَاقْبَلُوا عُدْرَ مَنْ عَذَرَ الْبَيْكُم

720. Patienter eum ferte, qui indicat et ejus excusationem admittite, qui apud vos se excusat. A.

Videtur loco vocis دَلَّ indicat دَلَّ despectus est legendum.

٧٢١ الْجَمِيَّةُ أَشَدُّ مِنَ الْعِلَّةِ

721. Victus ratio tempore morbi durior est, quam morbus.

Sic dicitur, quod qui rebus abstinet tempore morbi, citius damnum ex eo capit, quod desiderio suo non sa-

tisfacit. Verba haec Abu-Korrahd Aldjajih أبو قرة الجايح dixisse fertur. Schar.

٧٢٢ حَامِي عَلَى الصَّدِيقِ وَلَوْ فِي الْحَرِيقِ

722. In honorando amico curam adhibe et si in incendio sit! D.

٧٢٣ أَحْمَى مِنْ جَهْرِ الْغَضَا

723. Calidior quam pruna arboris Ghadha. Fakihi. Alchol. p. 167. l. 4.

٧٢٤ يَجِنُّ الْكَرِيمُ إِلَى جَنَابِهِ كَمَا يَجِنُّ الْأَسَدُ إِلَى غَابِهِ

724. Generosus majestatis suae desiderio tenetur, quemadmodum leo saltuum suorum desiderio tenetur. D.

٧٢٥ أَحْنَى مِنْ الْوَالِدِ

725. Propensior in puerum quam pater. Schar. Samachscharius rectius من الوالدة „quam mater“ habet.

٧٢٦ الْحَاجَةُ خَيْرٌ مِنْ غِنَى مِنْ غَيْرِ حِلِّهِ

726. Paupertas melior est, quam opulentia illicita. De re nocente adhibetur. Sam. Schar.

٧٢٧ الْحَاجَةُ عَلَى قَدْرِ الرَّسُولِ

727. Res necessaria e ratione legati est. D.

٧٢٨ أَحْوَجُ النَّاسِ لِلنَّاسِ لِلنَّاسِ وَهُوَ غِنَى عَنِ النَّاسِ

728. Qui hominibus maxime necessarius est, is hominibus maxime carere potest. D.

٧٢٩ مَنْ أَحْوَجَ النَّاسِ إِلَى سَبِّهِ سَبَّوهُ بِالْحَقِّ وَالْبَاطِلِ

729. Qui homines cogit, ut eum probrosis verbis petant, eum tum vero tum falso petunt. D.

٧٣٠ لِلْحَوْرِ بَعْدَ الْكَوْرِ

730. Detrimentum post augmentum.

Legitur quoque: بعد الكون "post existentiam." De rerum vicissitudine adhibetur. Sam. Schar.

٧٣١ حَطَّ لِلْحُزْنِ فِي الْخُرْجِ

731. Custodi tristitiam in hippopera! D.

٧٣٢ حَائِطٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَفِيعٍ

732. Murus melior est, quam mille intercessores. D.

٧٣٣ أَيُّنْشَ حَالُكَ الْيَوْمَ

733. Quomodo status tuus hodierno die est? D.

٧٣٤ أَيُّنْشَ حَالُكَ قَالَ أَنَا فِي بَيْتِ وَحْدِي

734. Quomodo status tuus est? dixit: ego in domo mea solus sum. D.

٧٣٥ مَا لَهُ حَوْلٌ وَلَا مَعْقُولٌ

735. Neque potestas neque ingenium ei est. conf. Harir. p. 11. Schol.

٧٣٦ حَوْلٌ حَابِلَةٌ عَلَى نَائِلَةٍ

736. Convertit stamen telae super subtegmen i. e. superiorem rem fecit inferiorem. Kam.

٧٣٧ حَيْلٌ بِنَظَرِهِ وَبَيْنِكَ بِعَيْنَيْهِ

737. Irruit visu suo et oculis suis futuit. D.

٧٣٨ حَيْلَةُ الْمُقَلِّ دَمَعَةُ عَيْنِهِ

738. Astutia egeni est lacryma oculi. D.

٧٣٩ حَيْلَةٌ مِنْ لَا حَيْلَةَ لَهُ الصَّبْرُ

739. Remedium ejus, cui remedium non est, patientia est.

Haec verba Actsamo ben-Zaifi tribuuntur. Cod. Abu-O hb.

٧٤٠ رَبِّ حَيْلَةٍ خَيْرٌ مِنْ قَبِيلَةٍ

740. Astutia saepe melior (in adjuvando) est quam gens. D.

٧٤١ الْمُحْتَالَ يَمُوتُ قَبْلَ أَجَلِهِ

741. Qui alteri insidias struit, ante tempus suum morietur. Calil. p. 143.

٧٤٢ حَيْهَنَّ حِمَارِيَّ وَحِمَارِ صَاحِبِيَّ

742. Age! asinus meus et asinus socii mei. Sam.

٧٤٣ حَيْهَنَّ حِمَارِيَّ وَحَدِيَّ

743. Age! asinus nonnisi meus est.

Verbis hisce incitant et increpant. Proverbii causam hanc fuisse narrant. Mulier quaedam viro, qui asino vehabatur, socia erat, dum ipsa pedibus incedebat. Vir misericordia ductus mulieri asinum concessit, dum ipse pedibus incedebat. Post aliquod tempus mulier dixit: Age! asinus meus et asinus socii mei.“ Vir ista verba non curans nil respondit. Mulier ad homines veniens dixit: Age! asinus nonnisi meus.“ Homines mulieri, quam asino vehementem viderent, asinum adjudicarunt. De eo proverbium adhibetur, qui rei jus per injustitiam et insolentiam obtinet. Sam.

٧٤٤ حَيَاءُ الْإِنْسَانِ سِتْرُهُ

744. Pudor hominis velum est. A.

٧٤٥ لِلْحَيَاءِ يَمْنَعُ الرِّزْقَ

745. Pudor impedit, quominus homo res ad vitam necessarias assequatur. D.

٧٤٦ حَيَوَةُ الْبَشَرِ شَفَاءُ الْقَلْبِ وَالْحَسَدُ عُفُونَةُ الْعِظَامِ

746. Animi sanatio est vita hominis et invidia est putredo ossium. G.

Salomoni tribuitur. conf. Prov. Salom. 14, 30.

٧٤٧ حَيَوَانٌ أَكُولٌ وَقَعَ فِي أَطْيَبِ مَأْكُولٍ

747. Animal vorax in optimum cibum incidit. D.

٧٤٨ مَنِ اسْتَحَى مِنَ النَّاسِ وَلَمْ يَسْتَحَى مِنْ

نَفْسِهِ فَلَا قَدَرَ لِنَفْسِهِ عِنْدَهُ

748. Cui pador hominum est; sed sui ipsius non est, is se ipsum minimi habet. A.

۷۴۹ لَا تَسْتَنَحِي مِنْ بَدَلِ الْقَيْلِ فَإِنَّ الْحَرَمَانَ أَقَلُّ مِنْهُ

749. Ne te pudeat verba facere, nam frustratio minor est, quam illa. B.

۷۵۰ حَرَمْنَا فِيكَ يَا أَتْرَعَ مِنْ أَيْنَ نَمَشْطُكَ

750. Obstupefacti sumus in te, o calve! ubi te peccantes incipiamus. D.

۷۵۱ وَبِمَا تَخَيَّرَ مِنْ تَخَيَّرَ

751. Interdum obstupefactus haeret is, qui eligit. D,

۷۵۲ حَيْدٌ مُفْلِسٌ عَلَى مُفْلِسٍ تَرَى الْعَجَبَ

752. Pauper contra pauperem versutiam adhibuit, mirum videbis. D.

۷۵۳ الْحَيِّنُ مَجْلُوبٌ إِلَيْهِ الْحَايِنِ

753. Sultus ad interitum trahitur.

De eo adhibetur, qui a rebus ipsi perniciosis monitis non reducitur. Schar.

۷۵۴ أَحَبُّ مِنْ نَعَالَةٍ

754. Magis decipiens quam vulpes. Sam. Schar.

۷۵۵ أَحَبُّ مِنْ ذَنْبٍ

755. Magis decipiens quam lupo. conf. Meid. 7, 127.

٧٥٦ أَخْبٌ مِنْ ذِي ضَبِّ

756. Magis decipiens quam odium fovens. Schar.
conf. Meid. 7, 127.

٧٥٧ أَخْبْتُ مِنَ الدِّئِبِ

757. Malignior quam lupus. conf. Meid. 7, 125.

٧٥٨ خَبَرٌ مَا جَاءَتْ بِهِ الْعَصَا

758. Nuntius est, quem equa Alahza adtulit.

Verba haec Ahmruus b. Ahdi Lachmita conspiciens equam Djasimahi, quae sola advenit, protulit. Magnam calamitatem esse significant. conf. Meid. 7, 9. Sam.

٧٥٩ مَنْ يُجْبِرُكَ بِشْتَمِ أَحَدٍ فَهُوَ الشَّاتِمُ

759. Qui tibi cujusdam contumelias in te dictas nuntiat, is contumelias in te dicit. D.

٧٦٠ الْخُبْرُ قُوتٌ مِنْ لَا يَمُوتُ

760. Panis nutrimentum ejus est, qui non moritur. G.

٧٦١ كَوْلَا الْخُبْرِ لَمَّا عُبِدَ اللَّهُ

761. Si panis non fuisset, deus cultus non esset. D.

٧٦٢ هُوَ يَخْبِطُ خَبَطَ عَشَوَاءَ

762. Is pede offendit (s. vehementer conculcat) modo noctu non cernentis camelae.

De eo adhibetur, qui semper suum consilium sequens

et prouens finis rationem non habet Schar. Dj. conf.
Meid. 7, 135. Harir. 207.

٧٦٣ أَخْتَلُّ مِنْ تَعَالَى

763. Magis decipiens quam vulpes. Schar. conf.
أَخْبَ.

٧٦٤ أَخْتَلُّ مِنْ ذَنْبِ

764. Magis decipiens quam lupus. Schar. conf.
أَخْبَ et Meid. 12, 114.

٧٦٥ لِحَدِّ قَدْ تَعَوَّدَ لِلطَّم

765. Gena percutiendo jam adsuefacta est. D.
In altero codicis loco لهذا الحد معود للطم

٧٦٦ أَخْدَعُ مِنْ يَلْمَعُ

766. Magis decipiens quam vapor meridiei tempore
in desertis.

Aquam eum esse putantes, ut versus illum iter di-
rigant, viatores decipiuntur. Conf. Meid. 23, 41.

٧٦٧ الْمَأْخُذُوعُ فِي جَنْبِ الْخَادِعِ سَعِيدٌ

767. Deceptus in latere deceptoris felix est. A.

٧٦٨ مَنْ خَدَمَ السُّلْطَانَ فَلْيَدْخُلْ عِنْدَهُ أَعْمَى

وَلْيَخْرُجْ أَعْرَسَ

768. Qui regis minister est, is ad eum caecus in-
tret, mutus exeat. A.

٧٦٩ خَادِمٌ كَنَيْسٌ لَا أُجْرَ وَلَا أُجْرَةَ

769. Famulus ecclesiae; nulla est merces. D.

٧٧٠ الْخَاذِلُ أَخُو الْقَاتِلِ

770. Alterum deserens frater occisoris est.

Proverbia verba e sermone Hasani ben-Tsabet, quo, quum Ohtsmanus occissus esset, Ahlium allocutus est, desumta sunt. Hasani verba haec sunt: تَزْعَمُ أَنْكَ مَا قَتَلْتَهُ وَلَكِنْ كُنْتَ خَذَلْتَهُ وَالْخَاذِلُ أَخُو الْقَاتِلِ وَالسَّكُوتُ أَخُو الرِّضَى. „Dicis, te eum non occidisse; sed eum deseruisti et alterum deserens frater occisoris est et silentium frater consensus. Schar.

٧٧١ أَخَذَلُ مِنْ يَلْمَعُ

771. Magis spem fallens quam vapor meridiei tempore in desertis. Schar. Sam. conf. اخذع.

٧٧٢ خَرِيرُ أَمَاءٍ فِي الضَّبِيعَةِ عِبَارَةٌ عَنِ الْعِمَارَةِ

772. Murmur aquae in praedio culturam indicat. D.

٧٧٣ خَرَّتْ بَيْنَهُمُ الضَّبَعُ

773. Hyaena inter eos cacavit.

Inimicitia inter eos orta est. Schar.

٧٧٤ بَعْدَ خَرَابِ الْبَصْرَةِ

774. Post vastationem urbis Bazrae. D.

٧٧٥ مِنْ خَرِبَتْ دِيَارُهُ كَيْفَ لَا يَحْزَنُ عَلَى الزَّرَايَا

775. Cujus domus (s. provincia) vastantur, quomodo ob angulos domus tristitia non adificitur. D.

٧٧٦ من لا يَحْرِبُ لا يَبْنِي

776. Qui non destruit, non aedificat. D.

٧٧٧ قَدْ يَخْرُجُ مِنَ الصَّدْفِ غَيْرَ الدَّرِّ

777. Ex conchis aliae quoque res quam uniones prodeunt. D.

٧٧٨ لا تَخْرُجُ النَّفْسُ مِنَ الْأَمَلِ حَتَّى تَدْخُلَ فِي الْأَجَلِ

778. Anima spem non relinquit, donec fato obit. D.

٧٧٩ أَخْرَجَ أُسْتَهْرِيٌّ فُتَخْرَجَ مَعَهُ الْخُصُومَةُ

779. Si derisorem expellis, simul cum eo rixam expellis. G. Salomoni tribuitur. conf. Prov. Sal. 22, 10.

٧٨٠ ما يَخْرُجُ الزَّيْتُ إِلَّا بِإِعْصَارِ

780. Oleum non nisi ope preli elicatur. G.

٧٨١ الْحَارِجُ عَنْ مِلْتِهِ لِحَانٌ

781. Qui religionem suam relinquit, multum errat. D.

٧٨٢ خَرَّاجُ سُلْطَانِ الشَّيَاطِينِ عَلَى قُلُوبِ الْغَافِلِينَ

782. Tributum regis diabolorum animis inconsiderate agentium impositum est. D.

أَخْرَسَ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِّنْ جَاهِلٍ نَاطِقٍ ٧٨٣

783. Mutus intelligens melior est quam insipidus loquens. D.

In codice Paris. sententia non legitur. In codice Diez. أَخْرَسَ est et in codice G. quatuor voces cum articulo sunt simulque أَخْيِرٌ legitur.

خَرَقُ الْعَادَاتِ لِلْسَادَاتِ ٧٨٤

784. Asperitas in consuetudinibus dominis proprium est. D.

أَخْرَقَ مِنْ أُمَّةٍ ٧٨٥

785. Stupidior quam ancilla. Schar.

أَخْرَقَ مِنْ صَبِيٍّ ٧٨٦

786. Stupidior quam puer. Schar.

خَرِيَّةٌ فِي فَرَوَةٍ ٧٨٧

787. Merda in veste pellicea. D.

أَنَّ لِحَازِقُ وَرَقَةٍ ٧٨٨

788. Is folium transfigens est.

De eo dicitur, quem nemo aggredi audet vel de solerte et audace. Kam.

أَخْسَ مِنَ الْكَلْبِ ٧٨٩

789. Vilior quam canis. Fakh. Alchol. p. 236. l. 3.

٧٩٠ أَخْسَرُ مِنْ أَبِي غُبْشَانَ

790. Majorem jacturam faciens quam Abu-Ghob-
schan. Sam. Schar. conf. Meid. 6, 152.

٧٩١ أَخْسَرُ مِنَ الْقَائِضِ عَلَى الْمَاءِ

791. Majorem jacturam faciens quam aquam manu
capiens. Conf. احمف et Meid. 23, 82.

٧٩٢ أَحْشَنُ مِنَ الشَّيْهِمِ

792. Asperior quam herinaceus. Sam. Schar.

٧٩٣ أَحْشَنُ مِنْ شَوْكِ

793. Asperior quam spina. Sam. Schar.

٧٩٤ خَشْيَةُ الرَّبِّ تَوْبِدُ أَيَّامًا وَسَنُومُنَافِقِينَ تَتَنَاقَصُ

794. Timor domini (Dei) dies auget et anni hypo-
critarum diminuuntur. G. Salomoni tribuitur.
Prov. Salom. 10, 27.

٧٩٥ خَشْيَةُ اللَّهِ رَأْسُ كُلِّ حِكْمَةٍ

795. Timor Dei caput omnis sapientiae est. A.
Conf. Prov. Salm. 1, 6.

٧٩٦ خَصَلْتَانِ يَسُودُ بِهِمَا الْإِنْسَانُ بَدَلَ الْمَالِ وَالتَّجَاوُزُ

عَنِ النَّاسِ

796. Duae sunt res, per quas homo dominus est:
opes dare et hominibus non egere. A.

٧٩٧ إِذَا خَاصَمْتَ فَاعْدِلْ

797. Quum litigas, moderate, juste age!

Proverbium, quod Kosso ben-Säihdah adscribitur, docet adjuutores ejus, qui in litigando moderate et juste agat, multos esse. Schar.

٧٩٨ لَا تُخَاصِمَنَّ مَنْ إِذَا قَالَ فَعَلْ

798. Ne litiga cum eo, qui, quum loquitur, facit. D.

٧٩٩ خَطُّ الْأَعْوَجِ مِنَ الطُّورِ الْكَبِيرِ

799. Linea curva e magno monte. D.

٨٠٠ الْخَطَأُ مَعَ الْجَمَاعَةِ خَيْرٌ مِنَ الصَّوَابِ مَعَ الْفِرْقَةِ

800. Error cum coetu melior est, quam rectum cum agmine separato. Schar.

Videtur in religione adhiberi.

٨٠١ رَبَّمَا أَخْطَأَ الْبَصِيرُ قَصْدَهُ وَأَصَابَ الْأَعْمَى رُشْدَهُ

801. Interdum videns scopum suum non attingit et caecus rectam viam suam invenit. A.

٨٠٢ مَنْ أَخْطَأَتْهُ الْمَنَاقِبُ لَمْ تَنْفَعَهُ الْمُنَاسِبُ

802. Cui virtutes non sunt, ei majores inutiles sunt. B.

٨٠٣ لَا تُخْطِئْ يَا فَتَى عَجَلٌ وَتُؤَبُّ إِنْ أَخْطَأْتَ

803. Ne pecces, o juvenis! celeriter poenitentiam age, si peccas! D. G.

٨٠٤ مَنْ خَطَبَ لِحَسَنَةٍ يُعْطَى مَهْرَهَا

804. Qui pulchram in matrimonium petit, is ejus dotem dat. D

٨٠٥ لَا تُخَاطِبِ الْأَحْمَقَ وَلَا تُخَالِطْهُ فَإِنَّهُ مَا يَسْتَحْيِي

805. Ne loquere cum stulto et ne commercium cum eo habe, nam pudore non adficitur. D.

٨٠٦ لَيْسَ الْمَخَاطِرُ بِمَحْمُودٍ وَلَوْ سَلِمَ

806. Qui periculo se exponit, laudem non meretur, et si salvus evaserit. D.

٨٠٧ أَخْطَفُ مِنْ بَرْقٍ

807. Magis abripiens quam fulmen.

Quia oculorum lumen celeriter aufert. Sam. Sch.

٨٠٨ أَخْطَفُ مِنْ حَدَاةٍ

808. Magis abripiens quam milvus. Schar.

٨٠٩ أَخْطَفُ مِنْ عُقَابٍ

809. Magis abripiens quam aquila. Schar.

٨١٠ خَفِّفْ طَعَامَكَ تَأْمَنُ سَقَامَكَ

810. Si cibum tuum levem facis, a morbo securus eris. D.

٨١١ خَفِيفٌ نَظِيفٌ

811. Levis, mundus. D.

٨١٢ أَخْفَّ مِنَ النَّسِيمِ

812. Levior quam lenis ventus. Sam. Schar.

٨١٣ أَخْفَّ مِنَ الْهَبَاءِ

813. Levior quam atomi in aëre volitantes. Sch.

٨١٤ أَخْفَّ مِنْ رِيْشَةٍ

814. Levior quam pluma. Sam. Schar.

٨١٥ أَخْفَّ مِنْ سُرْفَةٍ

815. Levior quam teredo.

Vocabulum سُرْفَةٍ animalculum designat, quod araneae simile esse dicitur. Schar. Sam. conf. Meid. C. 14, 87.

٨١٦ أَخْفَّ مِنْ عُقَيْبِ مَلَاعٍ

816. Levior (velocior) quam accipiter deserti.

Hic passeret tantum capit, non majores aves. S. Sch.

٨١٧ أَخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنْ عَلَا وَوَطِي كَنَفِكَ لِمَنْ دَنَا

817. Demitte alam tuam ei, qui altus est et ei, qui propinquus est, latus tuum lene redde! A.

٨١٨ قَبِيْهَاتٍ أَنْ يُخْفِيَ الظَّلامُ المَشَاعِلَ

818. Multum abest, ut tenebrae lucernas occultent. D.

٨١٩ وَهَلْ يُخْفِي عِلْمَ النَّاسِ النَّيَّارَ

819. Num hominum scientiae dies occulta est? D.

٨٢٠ أَخْفَى مِنَ الدَّرَّةِ

820. Occultior quam formica parva. Sam. Sch.

٨٢١ أَخْفَى مِنَ السِّحْرِ

821. Occultior quam incantatio. Sam. Schar.

٨٢٢ أَخْفَى مِنَ الْهَبَاءِ

822. Occultior quam pulveris atomi. Schar.

٨٢٣ لَا خَلَّ فِيهِ وَلَا خَمْرٌ

823. Non est acetum in eo et non vinum.

Omnino liber ab ista re est. conf. lex. meum et Meid. 24, 123.

٨٢٤ خَلِيلُ الْإِنْسَانِ دَكِيلٌ عَقْلُهُ

824. Argumentum, quo hominis ingenium probatur, ejus amicus est. A.

٨٢٥ أَنْتَ مُخْتَلٌ فَتَحَمَضِ

825. Tu plantam Chollah depasceris; accede jam ad plantam Hamdh!

Arabes dicunt, plantam Chollah panem camelorum esse, plantam Hamdh eorum fructum. I. e. tu quasi e plantis Chollah indigestione laboras; adhibe igitur medicinam plantae Hamdh. Ei verba dicuntur, qui minas profert. Sam. Schar.

٨٢٦ بَيْنَ اللَّبِّ وَالْكَبِدِ

826. Inter carnem jecori adhaerentem et jecur.

In amico propinquo adhibetur. Sam.

كَيْفَ الْخَلَّاصِ مَنْ حَصَلَ فِي الْأَقْفَاصِ ٨٢٧

827. Quomodo liberari possunt, qui in caveis sunt. D.

In codice Paris. non legitur, لمن autem mihi rectius et clarius videretur.

تَخَلَّصَتْ قَائِبَةٌ مِنْ قُوبِ ٨٢٨

828. Pullus avis ex ovo prodiit.

I. e. Socius a socio se separavit. Kam. conf. Meid.

2, 48. 21, 30. 22, 169.

يُخَالِطُ الْأَفْرَنْجَ وَيَلْعَبُ بِالشَّطْرَنْجِ ٨٢٩

829. Commercium cum Francis habet et latrunculis (Schachi ludo) ludit. D.

لَا تُخَالِطُ صَاحِبَ زَعَامَةٍ وَلَا كَبِيرَ الْعِمَامَةِ ٨٣٠

830. Ne rem habeas cum eo, qui potestate praeditus est neve cum eo, qui magna fascia vestitus est. D.

خَلَعَ الْعِدَارَ ٨٣١

831. Fraenum exuit. D.

خَلَعَ رَسَنَهُ فَعَدَا عَلَى النَّاسِ بِشَرِّ ٨٣٢

832. Exuit fraenum suum et homines malo invasit. Lex. meum.

الْخُلْفُ ثَلُثُ النَّقَاقِ ٨٣٣

833. Promissis non satisfacere est tertia pars hypo-
crisis.

Proverbium hoc e Mohammedis verbis derivatum est:
من علامات المنافق أن يكذب إذا حدث ويخلف إذا وعد
Hypocrisis indicium est, quod narrans
mentitur, promissa dans iis non satisfacit et fidelis ab
aliis habitus perfidus est. Sam.

٨٣٤ . لَيْسَ الْخُلْفُ مِثْلَ الرَّدِّ

834. Contrarium promissis facere, repulsae simile
non est. B.

٨٣٥ خَلْفٌ لِعَدُوِّكَ لَا تَخْتَاجُ لِمُصَدِّيقِكَ

835. Si retro relinquis inimicum tuum, amicus ti-
bi necessarius non erit. D.

٨٣٦ خَالَفَ نَفْسَكَ تَسْتَرْحُ

836. Adversare animae tuae, ut tranquillus sis! A.

٨٣٧ خَلَفَ اللَّهُ لِمَنْ حَرَّبَ رِجَالَ

837. Ad bellum Deus viros creavit. D.

٨٣٨ مَا خَلِقَ الْفِرَاقَ إِلَّا لِنَتْعَذِيبِ الْعُشَّاقِ

838. Separatio non nisi ad puniendos amantes in-
stituta est. D.

Paulo aliter idem proverbium in codice B. legitur
ما خلف الفراق الا ليعذب به العشاق.

٨٣٩ خَلَقَ الْقَلْبَ خَيْرَ مِنْ مِلاءِ الْكَيْسِ

839. Indoles bona animi melior, est quam crumena plena. A.

٨٤٠ أَخْلَقَ مِنَ الْبُرْدَةِ

840. Usu magis attritus quam pallium.

Pallium sc. Mohammedis, quo in festis Mohammedanorum imperatores utebantur. conf. Abulf. Ann. T. 1, p. 180. Pallium illud, quod poeta Caahb ben-Sohair a Mohammede dono acceperat, ab imperatore Moahwijah pretio quadraginta millium drachmarum emptum imperatoribus tam Omajjadis quam Ahbbasidis ornamento et regiae potestatis signo serviebat, donec a Tartaris ablatum est.

٨٤١ لَا يَخْلُو السَّيِّدَ مِنْ وَدُوْدٍ يَفْرَحُ أَوْ حَسُوْدٍ يَفْرَحُ

841. Principi semper erit amans, qui laetitia affectus aut invidus, qui dolore adfflictus est. D.

٨٤٢ خَلِيَ الْحِسَابَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ

842. Relinque computum pro die extremi iudicii. D.

٨٤٣ خَلِيَ أَصْبَعَكَ طَكِيحٍ وَلَا يَدْمَلُ وَلَا يَقِيحُ

843. Relinque digitum tuum, dum sanus est, nam ulcera non habet et purulentus non est.

Verbum دمل a voce دمل ulcus derivatum videtur. D.

٨٤٤ مَنْ خَلَا مِنْ أُمُورِ الشَّرْعِ شَيْئًا أَحْوَجَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ

844. Qui rerum a lege praescriptarum quandam relinquit, eum ad eam exequendam Deus coget. D.

الخلاء بلاء ٨٤٥

845. In secessu vivere infortunium est.

Locmanus Ahdita virum mulieremque solos quum conspiceret, verba ista dixisse fertur. In codice Scharaf-Aldini apud proverbium آخر الداء الكى additum est: ورب ناعية نواعية ,,et interdum clamori causa est,“ puerum enim plorantem audiverat. conf. Meid. 10, 27.

٨٤٦ الخمر يظهر ما في قلب الإنسان

846. Vinum id, quod in hominis animo est, ostendit. G.

٨٤٧ خمسة أشياء من خمسة أنفس بحال الأولى

طلب التوفير من الجاهل والثانية طلب الهدية

من الفقير والثالثة طلب الوفاء من النساء

والرابعة طلب الخير من العدو والخامسة طلب

النصيحة من الحسود

847. Quinque res a quinque personis petere absurdum est: Prima est: petere reverentiam ab ignorante, secunda: donum a paupere, tertia: fidem a mulieribus, quarta: bonum ab inimico, quinta: sincerum monitum ab invidio. A.

٨٤٨ من الذى لا يخاف أحدا هو الذى لا يخافه أحد

848. Qui unum non timet, eum nemo timet. A.

٨٤٩ لَا تَخَفْ أَحَدًا يَسُوءُكَ فِرَاقُهُ وَلَا تَحُدَّ عَقْدًا

يُعِينِكَ أَيثَاقُهُ وَلَا تَفْتَحْ بَابًا يُعِينُكَ سَدُّهُ وَلَا

تَرْمِي سَهْمًا يُعْجِزُكَ رَدُّهُ وَلَا تُفْسِدْ أَمْرًا يُعِينُكَ

أَصْلَاحُهُ وَلَا تَغْلِقْ دَابَا يُعْجِزُكَ افْتِتَاحُهُ

849. Nullum metuas, cujus separatio tibi displicet; ne nodum solvas, quem firmiter constringere sine molestia non potes; ne portam aperias, quam obstruere non vales; ne sagittam jacias, quam reducere non potes; ne rem corrumpas, quam reparare non potes; ne portam claudas, quam aperire non potes. A.

٨٥٠ خَوْفُ اللَّهِ يَجْلُو الْقَلْبَ

850. Timor Dei animum dulcem (gratum) reddit. A.
Fortasse „polit“ legendum est.

٨٥١ مَنْ خَانَ هَانَ

851. Qui decipit, vilis est. Diez.

In codice Par. „Qui vilis est, decipit“ legitur.

٨٥٢ مَنْ خَانَ الْوَزِيرَ فَانَّهُ التَّدْبِيرَ

852. Erga quem Vezirus perfidus est, is res non bene disponet. A.

٨٥٣ مَنْ لَمْ تَخْنَهُ نِسَاوَهُ تَكَلَّمَ بِمِلاءٍ فِيهِ

853. Quem mulieres suae non decipiunt, pleno ore loquitur. D.

لِلْحَايِنِ خَائِفٌ ٨٥٢

854. Perfidus timens est. D.

أَخْيَبُ مِنْ نَاتِجِ سَقْبٍ مِنْ حَائِلٍ ٨٥٥

855. Spe magis frustratus, quam is, cui foetus cameli mas nascitur e camela aliquamdiu non gravida.

Vir, cujus camela per aliquod tempus non peperit, sperat fore, ut foetum sexus feminei enitatur. Schar. Sed in codice Samachscharii tanquam duo proverbia scripta sunt اخيب من حائل et اخيب من ناتج سقب.

خَيْرُ الْأَبْنِيَةِ مَا اتَّسَعَ طَحْنُهُ وَارْتَفَعَ سَقْفُهُ ٨٥٦

وَطَالَ مَدْخَلُهُ وَبَعْدَ مَتَوَضَّاهُ

856. Optima domus est, cujus impluvium largum, cujus tectum altum, cujus vestibulum longum et cujus latrina remota est. A.

خَيْرُ أَخْلَاقِ اللَّئِيمِ أَنْ يَكُفَّ شَرَّهُ ٨٥٧

857. Optima indoles vilis est, quod malum suum retinet. D.

خَيْرُ الْأَخْوَانِ مَنْ حَدَّرَ أَخْوَانَهُ مِنَ الشَّرِّ وَهَدَّاهُمْ ٨٥٨

إِلَى الْخَيْرِ

858. Optimus frater est, qui malum fratres cavere jubet et eos ad bonum ducit. G.

٨٥٩ خَيْرُ الْأَخْوَانِ مَنْ سَتَرَ ذَنْبَكَ وَلَمْ يَقْرَعَكَ بِهِ

وَيَشَمَّتْ بِكَ النَّاسَ

859. Fratrum optimus est, qui peccatum tuum occultat et tibi id non objicit, dum alii ob malum tuum laetantur.

٨٦٠ خَيْرُ الْأَشْيَاءِ جَدِيدُهَا وَخَيْرُ الْأَخْوَانِ قَدِيمُهَا

860. Optima res est nova; sed optimus amicus est vetus. B.

In codice Diez. prior pars sola est omissa posteriore.

٨٦١ خَيْرُ الْأَصْحَابِ مَنْ دَلَّكَ عَلَى الْخَيْرِ

861. Optimus sociorum is est, qui bonum tibi indicat. D.

٨٦٢ خَيْرُ الْأَطْعِمَةِ مَا طَابَتْ رَأَيْتُهُ وَحَسَنَ مَنَظَرِهِ

وَلَدَّ طَعْمُهُ وَجَادَ غِذَاؤُهُ وَخَيْرُ الْأَشْرِبَةِ مَا يَرُوقُ

الْعَيْنَ وَيُلْدُ الْقَمَّ وَيُسِّرُ الْقَلْبَ وَخَيْرُ الثِّيَابِ مَا

دَقَّ غَزْلُهُ وَرَقَّ نَسِجُهُ وَلَانَ مَسَّهُ وَطَابَ لُبْسُهُ

862. Optimus cibus est, cujus odor bonus, aspectus pulcher, sapor suavis et alimentum multum est; et optimus potus est, qui oculo placet, ori gratus est, animum exhilarat; et opti-

mum vestimentum est, cujus fila tenuia sunt, cujus textura tenera est, quod tactu molle et vestitu bonum est. A.

٨٦٣ خَيْرُ الْأَمْوَالِ مَا أَدَّخَرَ لِدَفْعِ الْبُوسِ وَوَقَّيْتُ بِنَفَائِسِهِ

النَّفُوسِ

863. Optimae opes eae sunt, quae asservatae sunt ad repellendum malum et quibus etiam pretiosis vita servatur. Fakih. Alcohol. p. 160. l. 4.

٨٦٤ خَيْرُ الْأَمْوَالِ مَا سَرَّكَ فِي يَوْمَيْكَ وَأَسْعَدَكَ فِي دَارَيْكَ

864. Optima res est, quae duobus diebus tuis (sc. vitae et mortis) laetum te reddit et in duabus domibus tuis (sc. hujus et alterius mundi) te beat. A.

٨٦٥ خَيْرُ التِّجَارَةِ مَكْسَبٌ بِغَيْرِ خَسَارَةٍ

865. Optima mercatura est lucrum sine jactura. D.

٨٦٦ خَيْرُ الْجَلِيسِ كِتَابٌ نَفِيسٌ

866. Optimus conviva est liber pretiosus D.

٨٦٧ خَيْرُ الزِّيَارَةِ لِحَظَةٍ

867. Optima visitatio est nictus oculi. D.

٨٦٨ خَيْرُ السَّلَاطِينِ مَنْ عَدَلَ فِي النَّاسِ

868. Optimus imperator is est, qui in homines justus est. D.

٨٦٩ خَيْرُ الْفَقْهِ مَا حَاضَرَتْ بِهِ

869. Optima jurisprudentia ea est, qua disceptas.
Cod. Ab. Ohbaid.

٨٧٠ خَيْرُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ

870. Optimus in gente est, qui ei ministrat. D.
In codice Gott. خيار legitur.

٨٧١ خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَدَلَّ

871. Optimus sermo is est, qui paucus est et indicat. D.

٨٧٢ خَيْرُ الْكَلَامِ مَا كَانَ لَفْظُهُ فَحْلًا وَمَعْنَاهُ بَكْرًا

872. Optimus sermo est, cujus verba admissarius sunt et cujus sensus juvenea camela est. D.

٨٧٣ خَيْرُ الْكَلَامِ مَا يُونِسُ مَسْمُوعًا وَيُوَيْسُ مَصْنَعًا

873. Optimus sermo est, qui eum proferenti animos conciliat et docturo desperationem adfert. D.

٨٧٤ خَيْرُ اللِّسَانِ الْمُخْتَزُونَ وَخَيْرُ الْكَلَامِ الْمُؤَزُونَ

874. Optima lingua est, quae asservata est et optimus sermo, qui ponderatus est.

In utroque codice Diez. et Par. الْمُخْتَزُونَ. Legendum autem puto الْمُخْتَزُونَ; significatio enim tristitia affecti, quae voci الْمُخْتَزُونَ propria est, sensui minus apta videtur.

٨٧٥ خَيْرُ اللَّعِبِ مَا يَرْضَى الصَّدُورَ

875. Optimus lusus est, qui animos contentos reddit. D.

٨٧٦ خَيْرُ الْمَالِ مَا أَنْفَقَ فِي الْفُقَرَاءِ

876. Optima opum pars ea est, quae in pauperum commodum erogata est. A.

٨٧٧ خَيْرُ أَمْوَالٍ مَا وَفِيَ بِهِ الْعَرَضُ

877. Optimae opes sunt, quibus honor defenditur.

In libro Fakihat-Alcholafa p. 125. l. 7. legimus: „Optimae opes sunt, quibus vita defenditur.“

٨٧٨ خَيْرُ الْمُلُوكِ مَنْ كَفَّ وَكَفَّ وَعَفَا وَعَفَّ

878. Optimus rex est, qui sufficit et abstinet et condonat castusque est. A.

٨٧٩ خَيْرُ الْمُنَادِمَةِ قَلَّةُ الْخِلَافِ

879. Optimum consortium est paucitas repugnantiae. D. G.

٨٨٠ خَيْرُ النِّسَاءِ وَدُودٌ وَوَدُودٌ

880. Optima mulier ea est, quae amat et liberos gignit. A.

٨٨١ خَيْرُ الْوَعْظِ مَا رَدَعَ وَخَيْرُ الْمَالِ مَا نَفَعَ

881. Optima admonitio ea est, quae retinet et optimae opes sunt, quae prosunt. A.

٨٨٢ خَيْرُ الْمَوَاهِبِ الْعَقْلُ وَشَرُّ الْمَصَائِبِ الْجَهْلُ

882. Optimum donum ingenium est et pessimum infortunium ignorantia est. A.

٨٨٣ خَيْرُ عَمَلِكَ مَا اسْتَصْلَحْتَ بِهِ يَوْمَكَ وَشَرُّهُ مَا

اسْتَفْسَدْتَ بِهِ قَوْمَكَ

883. Optimum opus tuum id est, quo diem tuum corrigere vis et pessimum est, quo gentem tuam corrumpere vis. A.

٨٨٤ الَّذِي مَا لَهُ خَيْرٌ مِنْ صَاحِبِهِ الْقَدِيمِ مَا لَهُ

خَيْرٌ فِي حَكِيمِهِ (صَاحِبِهِ) الْجَدِيدِ

884. Cui bonum non est e vetere socio suo, ei bonum non est in novo socio suo. G.

٨٨٥ لَا خَيْرَ فِي جِسْمٍ لَا يُصِيبُهُ سَقَمٌ

885. Nil boni in corpore est, quod morbus non adficit. D.

In codice Par. لم legitur.

٨٨٦ لَا خَيْرَ فِي السَّرْفِ وَلَا سَرَفٍ فِي الْخَيْرِ

886. In eo, quod supra modum fit, bonum non est et in bono nil supra modum fit. B.

٨٨٧ لَا خَيْرَ فِي غَمْدٍ إِذَا لَمْ يَكُنْ لَهُ نَصْلٌ

887. Nil boni in vagina est, in qua cuspis non est. D.

٨٨٨ لا خَيْرَ فِي لَذَّةٍ يُعَقِّبُهَا نَدَمٌ

888. Nil boni in voluptate est, quam poenitentia sequitur. A,

٨٨٩ لا خَيْرَ فِي مُوَآخَاةٍ مِّنْ لَا يَسْتُرُ عَيْبَكَ وَيُرَدُّ غَيْبَكَ

889. Nil boni in fraternitate ejus est, qui vitia tua non occultat, et qui eum, qui te absentem traducit, non repellit. A.

٧٩٠ لا خَيْرَ فِي مُعِينٍ مَّهِينٍ وَلَا فِي صَدِيقٍ ضَنِينٍ

890. Nil boni in adjutore despecto et in amico avaro est. A.

٨٩١ هُوَ مِنْ خَيْرِ قَوْسٍ سَهْمَا

891. Is optimus arcus quoad sagittam est.

I. e. Tibi contrarius erat, tum voluntati tuae satisfecit. Dicitur quoque خبير قويس Kam.

٨٩٢ أَخَيْرُ أَمْ شَرٌّ

892. Utrum bonum an malum? Schar.

Verbis idem sensus est, quam proverbio, quod Meid. 12, 5 legimus.

٨٩٣ الْخَيْرُ بِالْخَيْرِ وَالشَّرُّ بِالْوَيْلِ

893. Bonum cum bono (conjunctum est), malum cum infortunio. D.

٨٩٤ لَا عَلَى الْخَيْطِ وَلَا عَلَى الْمَسْطَبَةِ

894. Non ad filum et non ad canonem geometri-
cum. D.

أَنَّ مَنْ يَخْدُ يَنْظُرُ ٨٩٥

895. Qui opinatur, is observat.

I. e. qui eventum rei suae ante oculos sibi ponit,
is dignus est, qui rerum ipsi salutarium rationem habe-
at. Actsamo ben-Zaifi haec verba tribuuntur. Schar.

أَخْبِلْ مِنْ دِيكَ ٨٩٦

896. Superior quam gallus. Sam. Schar. conf.
Meid. 11, 41.

دَبَّتْ أَيْبِنَا عَقَارِيَهُمْ ٨٩٧

897. Scorpiones eorum ad nos repserunt. Sam.
conf. Meid C. 12, 3.

الدَّيْبَةُ شَقَّتْ كُتْسَهَا مَا ضَرَّتْ إِلَّا نَفْسَهَا ٨٩٨

898. Ursa vulvam suam laceravit; nonnisi sibi ipsi
nocuit. D.

الدِّبَانُ يَعْتَرِفُ دَقْنَ يَبَّاعِ الدِّبْسِ ٨٩٩

899. Muscae mentum ejus, qui mel vendit, noverunt. G.

In hocce proverbio voces دقن et الدبان rectius lit-
tera ذ scribendae sunt; sed vulgaris enunciandi modus
est.

٩٠٠ أَدَبٌ مِنَ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ الظُّلْمَةِ

900. Magis repens quam sol ad tenebras obscu-
ritatis. Sam. Schar.

٩.١ أَدَبٌ مِنْ حَبَابِ الْمَاءِ

901. Magis repens quam bulla aquae. Sam. Sch.

٩.٢ أَدَبٌ مِنْ عَقْرَبٍ

902. Magis repens quam scorpio. Sam. Schar.

٩.٣ أَدَبٌ مِنْ قَرَادٍ

903. Magis repens quam ricinus. Sam. Schar.

٩.٤ إِذَا أَدَبَرِ الْبَدَخْتِ لَا فَوْقَ وَلَا تَحْتِ

904. Quum fortuna retrocedit, neque supra neque infra est. D.

٩.٥ يُدَبِّرُ الْمُدَبِّرُونَ وَالْقَضَاءُ يَضْحَكُ

905. Prudentes res instituunt; at fatum ridet. D.

٩.٦ دَاجِجَةٌ لَهَا رِبَشٌ لَكِنْ مَا تَطِيرُ

906. Gallina quae pennis instructa est; sed non volat. D.

٩.٧ إِذَا دَخَلْتَ أَرْضَ الْحَصِيْبِ فَهَرِّوْا

907. Quum in regionem Alhozaib intras, celeriter incede!

Pulchritudine quum excelleant mulieres illius regionis in terra Iemen sitae, auctor, ut celeriter transeatur, suadet. Kam.

٩.٨ إِذَا دَخَلْتَ الْمَوْعِظَةَ أَدْنِ الْجَاهِلِ مَرَقَتْ مِنْ

الْأَذْنِ الْآخَرَى

908. Si adhortatio in aurem insipidi intrat, per aurem alteram transit. A.

٩٠٩ أُدْخِلْ مَعَ الدَّجَاجِ وَأَسْرَحْ مَعَ النِّعَاجِ

909. Cum gallinis intra et cum ovibus libere pastum incede! D.

٩١٠ لَا تَدْخُلْ بَيْتَ ظَنَّانٍ وَلَا تَأْكُلْ أَكْلَ مَنَّانٍ

910. Ne suspicacis domum intra et ne cibum ejus, qui beneficia exprobrat, ede! D.

٩١١ لَا تَدْخُلْ بَيْنَ السَّمْعِ وَالْبَصَرِ

911. Ne inter auditum et visum intres! D.

٩١٢ لَا تَدْخُلْ فِي أَمْرٍ لَا تَكُونُ فِيهِ مَاهِرًا

912. Ne rem aggrediaris, cujus tu omnino peritus non es! A.

٩١٣ أَنْ الدَّاخِلَ البَاحِرَ مَفْقُودَ وَالخَارِجَ مِنْهُ مَوْلُودَ

913. Qui in mare intrat, amissus est et qui inde exit, recens natus. G.

٩١٤ مَا أَنَا مِنْ دَدٍ وَلَا الدَّدُ مِنِّي

914. Ego Dadam non specto et Dada me non spectat.

Verba ei dicuntur, quocum omnino non consentimus. Sam. Dad nomen mulieris est.

٩١٥ لَا دَرَّ دَرَّةٌ

915. Ne ejus (viri) lactis radii copiose effluant!

Hisce verbis tum in male precando tum in bene precando utuntur. conf. lex. m.

٩١٦ الدَّرَّةُ عَلَى صِغَرِهَا خَيْرٌ مِنَ الصَّخْرَةِ عَلَى كِبَرِهَا

916. Unio, quamvis parvus est, melior est petrâ, quamvis magna est. A.

٩١٧ ادْرَعُوا اللَّيْلَ

917. Noctem tanquam lorica m induite!

Proverbio idem sensus est, qui proverbio, quod Meid. 3, 63 legitur et eidem Actsamo ben-Zaifi tribuitur. Schar.

٩١٨ دَرَّهَمٌ زَعْدٌ فِي الْحَكِّ يُبَانَ

918. Drachma adulterata in lapide Lydio cognoscitur. D.

٩١٩ دَرَّهَمٌ يَنْفَعُ خَيْرٌ مِنْ دِينَارٍ يَصْرَعُ

919. Nummus argenteus, qui utilis est, melior est, quam nummus aureus, qui prosternit. A.

٩٢٠ دَرَاهِمٌ يَلْمُ دَرَاهِمَ

920. Drachmae drachmas colligunt. D. Conf. Meid. 8, 24.

٩٢١ وَلَا يَدْرِي نُصَيْرٌ مَنْ دَحَاها وَمَنْ هُوَ سَاكِنٌ

العَرْشِ الرَّفِيعِ

921. Nozairus nescit, quis eam subegerit et quis super throno alto sedeat.

Proverbium ad Hamasam p. 65. adductum versus metri Wafir est.

٩٢٢ ما أدري أي الأورم هو

922. Nescio, quis homo sit. Sam.

٩٢٣ ما أدري أي البنسّا هو

923. Nescio, quis homo sit.. Sam.

٩٢٤ ما أدري أي الطّين هو

924. Nescio, quaenam creatura sit. Sam.

٩٢٥ ما أدري أي الطّمّش هو

925. Nescio, cujusnam generis sit. Sam.

٩٢٦ ما أدري أي النّحط هو

926. Nescio, quis homo sit. Sam.

٩٢٧ ما أدري أي الوّري هو

927. Nescio, quis homo sit. Sam.

٩٢٨ ما أدري أي ترخيم هو

928. Nescio, quis homo sit. Sam.

٩٢٩ ما أدري أي خابط ليل هو

929. Nescio, quis noctu sine directione proficiscens sit (quis homo sit) Dj.

٩٣٠ ما أدري أي خلق الله هو

930. Nescio, quaenam creatura Dei sit. Sam.

۹۳۱ ما ادرى اى دَهْدَاءِ الله هو

931. Nescio, quaenam creatura Dei sit. Sam.

۹۳۲ ما ادرى اى طَرَفَيْهِ اطول

932. Nescio, quaenam duarum ejus extremitatum longior sit.

I. e. Nescio quaenam generis pars num matris au patris nobilior sit. Aliis extremitates duae penis et lingua sunt. Sam.

۹۳۳ انا ادرى بِشَمْسِ بِلَادِى

933. Ego solem terrae meae optime novi. D.

Loco vocis ادرى dicunt quoque اخبر et اعرف. Clar. Wustenfeldius notam marginalem mihi indicavit, in quo dictum est, proverbium e sequente versu derivatum esse: اسایل عن ارض الفنت ربوعها وفيها حبيب نلت منه مرادى فقيل متى تظلم جلاها بوجهه فقلت انا ادرى بشمس بلادى De terra quum quaererem, ad cujus habitacula adsuefactus eram et in qua amicus erat, qui voluntati meae satisfecerat, dictum est: quando obscura est, ex ejus facie lucem accipiet; sed dixi: ego terrae meae solem optime novi. Metrum Thawil est.

۹۳۴ دارى اُمُورِكَ خَلِيلِى ثُمَّ دَارِيهَا وَاذَا نَضْرَتَ

عُيُوبَ النَّاسِ غَطَّيْهَا

934. Leniter tracta res tuas, o amice mi, tum eas leniter tracta et si vitia hominum vides, ea tege! G.

٩٣٥ دَعَا دَعْوَةً كَوَكْبِيَّةً

925. Invocarunt (Deum) invocatione oppidi Caucabijjah.

I. e. quae impleta est. Narrant, incolas illius oppidi contra praefectum, qui eos injuria afflixisset, Deum invocasse et praefectum statim post invocationem mortem obiisse. Kam.

٩٣٦ لَا يَدْعَى الْحَكِيمُ حَكِيمًا حَتَّى يَغْلِبَ جَمِيعَ

شَهْوَانِهِ

936. Sapiens suo nomine dignus non est, donec omnes suas cupiditates vincat. G.

٩٣٧ إِذَا ادَّعَيْتَ الْبَاطِلَ أَجْحَمَ بِكَ

937 Quum vanum tibi vindicas, id te vincet.

Legitur quoque: „Quum vanum vis.“ Proverbium significat, virum, qui rem, cui par non sit, suscipiat, ignominia adfici. Sam. Schar.

٩٣٨ الدَّعْوَةُ إِلَى ضِيَاةِ الْبُقُولِ بِالْحَبَّةِ أَفْضَلُ مِنْ

الدَّعْوَةُ إِلَى ضِيَاةِ الْعُجُولِ بِالْبَغْضَةِ

938. Invitare cum amore ad cibum hospitem melius est, quam invitare cum odio ad cibum hospitem vitulorum. G. Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Sal. 15, 17.

٩٣٩ الدَّعْوَى مِنْ صَدَقٍ لَيْسَ سَبْقُ

939. *Affirmatio rei ei est, qui verax est, non ei, qui praecessit.* D. Fakih. Alcohol. p. 99. l. 2 infr.

٩٣٩. أَدْفَأُ مِنْ شَجَرَةٍ

940. *Calidior quam arbor.*

Arbor ramis foliisque tanquam veste calida tecta esse videtur.

٩٤٠. ادْفَعُوا الشَّرَّ بِالْحَيْرِ يَغْلِبُهُ فَمَنْ دَفَعَ الشَّرَّ بِالشَّرِّ رَجَعَ عَلَيْهِ

941. *Malum per bonum repellite, nam hoc illud vincet; sed qui malum per malum repellit, contra eum redibit.* A.

٩٤١. دَفَنْ الْمَنَاتِ مِنَ الْمَكْرَمَاتِ

942. *Filias sepelire quaedam actio generosa est.* D. Conf. Meid. 3, 61.

٩٤٢. دَقَّ حَاجِرٌ عَلَى حَاجِرٍ قَالَ أَيُّنَّسُ أَنْتَ قَالَ أَنَا أَنْتَ

943. *Contritus fuit lapis super lapide; dixit: Quae nam res tu es? respondit: ego idem sum qui tu.* D.

٩٤٣. مَنْ دَقَّ الطَّبْلَ عَلَى بَابِ اصْطَبْلٍ

944. *Quis ante portam stabuli tympanum pulsat?*

Tympana enim ante portas principum pulsabantur.

٩٤٤. دَقَّ الْمَعْلَمَ بِالْف

945. Subtilitas ingenii magistri tanquam mille est. D.

Sed in codice G. رقة العلم „subtilitas scientiae“ est.

٩٤٦ أدق من الدقيق

946. Tenuior quam farina. Schar.

٩٤٧ أدق من الشعير

947. Tenuior quam crinis. Sam. Schar.

٩٤٨ أدق من الكحل

948. Tenuior quam stibium. Schar. Sam.

٩٤٩ أدق من الصبأ

949. Tenuior quam pulveris atomi. Sam. Schar.

٩٥٠ أدق من حدّ الجلم

950. Tenuior quam acies forficis. Sam. Schar.

٩٥١ أدق من حدّ السيف

951. Tenuior quam acies gladii. Sam. Schar.

٩٥٢ أدق من حدّ الشفرة

952. Tenuior quam acies scalpri sutorii. S. Sch.

٩٥٣ أدق من خيط

953. Tenuior quam filum. Sam. Schar. conf.
Meid. 8, 58.

٩٥٤ أَذَلَّ فَاَمَلَّ

954. Ob nimiam in alterius amore fiduciam audax erat et tum taedio adfecit. Dj.

٩٥٥ مَنْ تَدَلَّ عَبْدَهُ فِي صِغَرِهِ فَإِذَا كَبُرَ تَمَرَدَ عَلَيْهِ

955. Qui erga servum suum, dum parvus est, nimis lenem se gerit, erga eum rebellabit, quum magnus est. G.

Salomoni tribuitur. conf. Prov. Salom. 29, 21.

٩٥٦ يُسْتَدَلَّ عَلَى عَقْلِ الرَّجُلِ بِقَلَّةِ نُطْقِهِ وَمَقَالِهِ

وعلى فضله بكثرة حلمه واحتماله

956. Viri prudentia in paucio sermone paucisque verbis, ejusque praestantia in multa ejus mansuetudine et patientia cernitur. A.

٩٥٧ يُسْتَدَلُّ عَلَى عَقْلِ الرَّجُلِ بِقَوْلِهِ وَعَلَى أَصْلِهِ بِفِعْلِهِ

957. Qualis sit viri prudentia ex ejus verbis, e quonam genere ortus sit, ex ejus agendi ratione cognoscitur. A.

In altero loco eodem sensu legitur: دليل عقل الانسان قوله ودليل اصله فعله

٩٥٨ أَنَّ الدَّلِيلَ أَثَرُ الْفَوَارِسِ

958. Equitum vestigia indicia sunt. Schar.

De eo dicitur, cujus agendi ratio ipsi perniciosa, quid

cogitet, indicat. Kaisus ben- Sohair cognoscens vestigia equi Alhanfa, qui Hamalo erat, dixit:

هَذَا اَثَرُ الْكَنْفَا فَاتَّبِعُوهُ اِنَّ الدَّلِيلَ اَثَرُ الْفَوَارِسِ

„Haec Alhanfae vestigia sunt; ea sequamini, nam equitum vestigia indicia sunt.“ Sam. Schar.

٩٥٩ مِنْ دَلَائِلِ الْعَجْزِ كَثْرَةُ الْاِحَالَةِ عَلَى الْمَقَادِيرِ

959. Debilitatis indicium est, multa absurde loqui contra Dei decreta. D.

٩٦٠ دَلَكْتُ بِرَاحِ

960. Sol occidit.

De re gravi adhibetur. Proverbium ab eo desumptum est, quod proelii pulvere sol obscuratur. Sam.

٩٦١ دِينَارُ الشَّحِيحِ حَجَرٌ

961. Avari nummus aureus lapis est.

٩٦٢ لَا دُنْيَا فَالِحَةٌ وَلَا آخِرَةٌ صَالِحَةٌ

962. Non est mundus hic felix et non alter bonus.

٩٦٣ الدُّنْيَا دَارُ فَنَاءٍ وَزَوَالٍ وَيَبِيتُ هُمُومٌ وَأَكْدَارٌ

963. Mundus est domus interitus et finis nec non habitaculum curarum et rerum turbidarum. A.

٩٦٤ الدُّنْيَا عَسَلٌ مَشُوبٌ بِسَمٍّ وَفَرْحٌ مَوْصُولٌ بِغَمٍّ

964. Mundus mel est veneno mixtum et gaudium cum tristitia conjunctum. A.

٩٦٥ الدُّنْيَا قَحْبَةٌ فَيَوْمٍ عِنْدَ عَطَارٍ وَيَوْمٍ عِنْدَ بَيْطَارٍ

965. Mundus meretrix est; uno die apud aromata
vendentem, altero apud veterinarium. D.

الدُّنْيَا كَسْرَابٍ بَقِيْعَةٍ بِحَسْبِهِ الظَّمَانُ مَا حَتَّى

إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا

966. Mundus vapor meridiano in terrae tractu si-
milis est, quem sitibundus aquam esse putat;
sed perveniens nullam rem esse videt. A.

الدُّنْيَا لَمْ تَتْرِكِ المَاشِي مَاشِي وَلَا الرَّاكِبِ رَّاكِبِ

967. Mundus neque pedibus incedentem neque
equitem suo statu reliquit. G.

الدُّنْيَا مَمْلُوءَةٌ عِبْرًا مَشْحُونَةٌ غِبْرًا

968. Mundus lacrymis repletus et odio impletus
est. B.

أَدْنَى مِنْ حَبْلِ الوَرِيدِ

969. Propinquior quam vena colli. Sam. Schar.

أَدْنَى مِنْ شِرَاكِ نَعْلِهِ

970. Propinquior quam corrigia soleae suae. Schar.

الدَّهْرُ أَرْوَدُ ذُو غَيْرِ

971. Tempus lente procedens mutat.

I. e. sine strepitu agens omnia mutat. Dixit Ebn-
Mokbil :

أَنْ يَنْقُصَ الدَّهْرُ مِنِّي مَرَّةً لَيْلَى فَالدَّهْرُ أَرَوْدُ بِالْأَقْوَامِ ذُو غَيْرِ

„Quod si tempus una vice me adfligit me consumens (mirum non est); nam tempus lente abducit gentes omnia mutans.“ Metrum Basith. Conf. Meid. 8, 56.

٩٧٢ الدَّهْرُ لَه تَقَلِّبَات

972. Tempori vicissitudines sunt. G.

٩٧٣ الدَّهْرُ مَيْسُورٌ وَمَعْسُورٌ

973. Tempus fortunatum et adversum est. D.

٩٧٤ الدَّهْرُ يَوْمَيْنِ يَوْمٌ لَكَ وَيَوْمٌ عَلَيْكَ

974. Tempus duobus diebus constat, unus pro te est, alter contra te. D.

٩٧٥ مَا الدَّهْرُ إِلَّا هَكَذَا فَاصْطَبِرْ لَهُ

975. Tempus ita constitutum est; patienter igitur id fer! D.

٩٧٦ يَا مَنْ لَهُ الدَّهْرُ كُلُّهُ مَا لَنَا فِي الدَّهْرِ يَوْمٌ

976. O tu, cui tempus totum est, nobis in tempore dies non est. D.

٩٧٧ فَلَانٌ يَدَّهْنُ مِنْ قَارُورَةٍ فَارِغَةٍ

977. Quidam ex ampulla, quae oleo caret, ungit. D.

٩٧٨ دَاءُ النَّفْسِ فِي الْحَرِصِ

978. Animae morbus in aviditate positus est. D.

٩٧٩ لا دَاءَ أَدَوَا مِنْ الْجَهْلِ وَلَا مَرَضَ أَضْنَى مِنْ

قَلَّةِ الْعَقْلِ

979. Nullus morbus gravior quam ignorantia est et
nulla aegrotatio major quam parum prudentiae. A.

٩٨٠ دَارَتْ عَلَيَّ الظَّالِمِينَ الدَّوَابِيرُ

980. Vicissitudines temporis injustos adtingunt. D.

٩٨١ يَدُورُ القَمْحُ وَجِيءٌ فِي عَيْنِ الرَّحَا

981. Triticum circumvertitur et in molam venit. D.

٩٨٢ مَا بِالْدَّارِ أَرْمٌ

982. In domo ullus non est. Sam.

٩٨٣ مَا بِالْدَّارِ دَارِيٌّ

983. In domo ullus non est. Sam.

٩٨٤ مَا بِالْدَّارِ دُورِيٌّ

984. In domo ullus non est. Sam.

٩٨٥ مَا بِالْدَّارِ صَافِرٌ

985. In domo sibilans (ullus) non est. Sam.

٩٨٦ مَا بِالْدَّارِ طُورِيٌّ

986. In domo sibilans (ullus) non est. Sam.

٩٨٧ ما بالدار عاين^٥

987. In domo oculo adspiciens (ullus) non est. Sam

٩٨٨ ما بالدار نافع ضرمة

988. In domo torrem adflans (ullus) non est. Sam.

٩٨٩ دولة اذال آفة الرجال

989. Vilium imperium virorum noxa est. A. B.

٩٩٠ دولة الجاهل عبرة العاقل

990. Insuperbum imperium lacryma prudentis est. D.

٩٩١ دولة الجاهل كالغريب الذي يحن الى النقلة

ودرة العاقل كالنسيب المتمكن الوصلة

991. Imperium insuperbum peregrino similis est, qui desiderio in alium locum proficiscendi adfectus est et imperium prudentis cognato similis est, qui conjunctionis potestatem habet. A.

٩٩٢ دولة الجاهل من الممكنات ودولة العاقل من الواجبات

992. Imperium insuperbum res possibilis est et imperium prudentis res necessaria est. A.

٩٩٣ دولة الملوك في العدل

993. Regum imperium iustitia nititur. A.

٩٩٤ من دام كسله خاب أملة

994. Cujus segnities durat, ejus spes frustratur. A.

٩٩٥ ما يَدُومُ وَلَا يَبْقَى إِلَّا اللَّهُ

995. Nil praeter Deum manet et restat. G.

٩٩٦ دَمٌ عَلَى كَظْمِ الْغَيْظِ تُحْمَدُ عَوَائِبُهُ

996 Si iram tuam semper cohibes, ejus finis laudabitur. D.

٩٩٧ دَوَامُ الشُّرْفَةِ رُويَةٌ الْإِخْوَانِ

997. Celsitudinis perpetuitas in adspectu fratrum est. B.

٩٩٨ دَوَاءُ الْإِحْزَانِ رُويَةٌ الْإِخْوَانِ

998. Tristitiae remedium fratrum adspectus est. A.

٩٩٩ دَوَاءُ الْغَضَبِ الصَّمْتُ

999. Silentium remedium irae est. A.

١٠٠٠ دَوَاءُ الْقَلْبِ الرِّضَا بِالْقَضَاءِ

1000. Animi medicina in eo est, quod fato contenti sumus. A.

١٠٠١ دِيكَ الْفَصِيحِ مِنَ الْبَيْضَةِ يَبْصِيحُ

1001. Gallus disertus ab ovo clamat. D.

١٠٠٢ دِيكَ شَهْرٍ يَجْلِبُ دَجَاحَةَ سَنَةٍ

1002. Gallus mensis gallinam anni protrahit. D.

Loco vocis يَجْلِبُ in codice Par. يَغْلِبُ vincit legitur.

١٠٠٣ دَيْنُ الرَّجُلِ حَوْنُهُ

1003. Debitum viri est ejus tristitia.

١٠٤ الدِّينُ سَوَادُ الْحَدَّيْنِ

1004. Debitum est nigredo genarum G.

١٠٥ الدِّينُ هَمٌّ بِاللَّيْلِ مَدَلَّةٌ بِالنَّهَارِ

1005. Debitum noctu sollicitudo est, die vilitas. D.

١٠٦ هَذَا دِينٌ مَا هُوَ نَبِينِ

1006. Haec res est religio, non ficus. D.

١٠٧ الْمَدْيُونُ يَتَعَلَّقُ بِحَبَالِ الْعَرْمَطِ

1007. Obaeratus algae funibus inhaeret. G.

العرمض idem est quod العرمط.

١٠٨ أَبِكُ أُمَّ بِالذِّئْبِ

1008. Num pro te an pro lupo?

Verba heroi et poetae Taabbata-Scharran cognominato adscribuntur. Hic enim cum Schanfara et triginta viris e gente Fahm incursionem in gentem Banu-Asad facturus exierat. Ibi quum haedum vociferantem, quem gens ad capiendum lupum in fovea adligavisset, invenirent, ad foveam exspectabant, donec lupo incidisset. Advenit autem juvenis lupum sagittis in fovea petiturus et ab illis, in foveam quum incidisset, sagittis lapidibusque occisus est, dum Taabbata-Scharran ista verba proferbat. Occisi juvenis pater, Afthaschus, quamquam fugientes hostes acriter persequatur, vindictae desiderio satisfacere non potuit. Schar.

١٠٩ الدِّبَّانُ تَعْرِفُ وَجْهَ اللَّبَّانِ

1009. Muscae faciem ejus, qui lac vendit, noverunt.

Cl. De Slane Diwan Amru-l'Kaisi p. 103.
adnot. conf. prov. 899.

ا.ا. ذَبَابِيحُ الْمُنَافِقِينَ رَذَالَةٌ عِنْدَ الرَّبِّ وَنَذُورُ الصَّادِقِينَ
مَرْضِيَّةٌ لَهُ

1010. Sacrificia hypocritarum apud Deum vilia
sunt et vota proborum ei grata. G. Salomoni
adscribitur. conf. Prov. Salom. 15, 8.

ا.ا. إِذَا ادَّخَرْتَ فَلَا يَكُونَنَّ كَنْزُكَ إِلَّا فِعْلُكَ

1011. Quum opes colligis, non nisi agendi ratio sit
thesaurus tuus!

Proverbium, quod Kosso ben-Saihdah adscribitur,
nos monet, ut bene agendi rationi operam demus, quem-
admodum poeta dixit:

أَخْبِرْ أَبْقَى وَإِنْ طَالَ الزَّمَانُ بِهِ وَالشَّرُّ أَخْبَثُ مَا أَوْعَيْتَ مِنْ زَادٍ

Bonum diutissime restat, et si ante multum temporis
actum est et pravum turpissimus commeatus est, quem
collegisti. Schar.

ا.ا. إِدْخَارُ الرِّجَالِ أَوْلَى مِنْ إِدْخَارِ أَمْوَالٍ فَإِنَّ كُلَّ دِرْهَمٍ
يَغْنَى عَنْهُ غَيْرُهُ وَمَا كُلُّ رَجُلٍ يَرْجَى خَيْرَهُ

1012. Viros sibi comparare in temporis futuri usum,
convenientius est, quam opes colligere; nam
cujuslibet nummi vicem alter explet; sed non
a quolibet viro bonum sperari potest. A.

١٠١٣ مَنْ ذَكَرَنِي مَا حَقَّرَنِي

1013. Qui mei mentionem facit, me non contemnit D.

١٠١٤ مَنْ يَذْكُرُنِي بِعُظْمِهِ كُنْتُ عِنْدَهُ عَظِيمٌ

1014. Qui in magnitudine (superbia) sua mei mentionem facit, in ejus oculis ego magnus sum. G.

Fortasse legendum بعظمة tanquam excellentis.

١٠١٥ أَذْكَرِ الدِّئَابَ وَحَضِرُ لَهُ الْقَضِيبَ

1015. Lupum recordare et secantem gladium (baculum?) ei para! D.

Loco vocis حضر in codice G. هبى para legitur.

١٠١٦ أَذْكَرُ مَعَ كُلِّ نِعْمَةٍ زَوَالِهَا وَمَعَ كُلِّ بَلِيَّةٍ كَشْفُهَا

وَأَنَّ ذَلِكَ أَبْقَى لِلنِّعْمَةِ وَأَهْوَنُ لِلنِّقْمَةِ

1016. In omni vita commoda eam cessuram esse cogita et in omni infortunio id abiturum esse. Haec erit causa, ut vita commoda diutius maneat et vindicta levior sit. A.

١٠١٧ أَذْكَرُ النِّعْمَةَ الْقَدِيمَةَ عَلَيْكَ وَأَنْسَى النِّعْمَةَ

الْجَدِيدَةَ مِنْكَ

1017. Veteris beneficii, quod in te collatum est, memor sis et novi beneficii, quod a te prodiit, obliviscaris! A.

١٠١٨ ذَكَرُ الشَّبَابِ حَسْرَةٌ

1018. Iuventutis recordatio suspirium est. A. B.

١٠١٩ ذِكْرُ عِيُوبِ الْأَصْدِقَاءِ قَبِيحٌ

1019. Commemoratio vitiorum in amicis turpis est. D,

١٠٢٠ ذِكْرُ أَمْوَاتٍ جَلَاءِ الْقُلُوبِ

1020. Recordatio mortis animorum politio est. A.

١٠٢١ مَذَاكِرُ الْأَدْبَاءِ أَمْتَعٌ مِّنْ نَّسِيمِ السَّحَرِ الْمُتَعَطِّرِ
بِزَهْرِ السَّمَرِ

1021. Confabulari cum viris litteris elegantioribus ornatis praestantius est, quam aura lenis Aurorae floris spinae Aegyptiacae odore imbuta. A.

١٠٢٢ ذَلَّ مَنِ اسْتَدَّ امْرَأَةً إِلَى امْرَأَةٍ

1022. Vilis est, qui in re sua muliere nititur. D.

١٠٢٣ ذَلَّ مَنِ لَا سَيْفَ لَهُ

1023. Vilis is est, cui gladius non est. D.

١٠٢٤ لَقَدْ ذَلَّ مَنِ بَالَتْ عَلَيْهِ الشَّعَالِبُ

1024. Vilis is est, super quem vulpes minxerunt. D.

Hoc e proverbio vetere ortum est. Conf. Meid. 9, 57.

١٠٢٥ لَنْ يَدِدَّ إِلَّا صَاحِبَ الدُّنْيَا وَلَنْ يَحْزَنَ إِلَّا طَالِبُهَا

1025. Nemo vilis erit praeter eum, qui in rebus

mundanis summam curam impendit et nemo tristis erit, praeter eum, qui res mundanas petit. A.

١٠٢٦ ذُلُّ الْمَرْءِ فِي الطَّمَعِ

1026. Viri vilitas in cupiditate est. A. B.

١٠٢٧ الدِّئَالَةُ مَعَ الْفَضْلِ خَيْرٌ مِنَ الْعِزَّةِ مَعَ الْجَهْلِ

1027. Vilitas cum meritis melior est, quam potentia cum ignorantia. B.

١٠٢٨ الدِّئَالَةُ مَعَ الْقِلَّةِ

1028. Vilitas cum paucitate est. B. Schar.

Paucitatem in hoc proverbio paupertatem significare, dicunt.

١٠٢٩ ذَلِيلُ الْفَقْرِ عَزِيزٌ عِنْدَ اللَّهِ

1029. Vilis ob paupertatem honoratus apud Deum est. B.

١٠٣٠ كَمِّ مِنَ ذَلِيلٍ أَعَزُّ عَقْلُهُ وَكَمِّ مِنَ عَزِيزٍ أَدْنَى جِهْلُهُ

1030. Quot contemti prudentia sua honorem sibi compararunt et quot honorati ignorantia sua contemti facti sunt. A.

١٠٣١ أَدْنَى مِنَ الْقِرْدِ

1031. Vilior quam simia.

Dixit poeta Alfarasdak appellatus:

تَمَّتْ أَيْبِن رَاعِي الشُّوْلِي رَضِيَ وَدُونَهُ شَنَاخِيْبُ صَعْبَاتٍ تَشْفَى عَلَى الْعَبْدِ
شَنَاخِيْبُ تَوْ أَنَّ التَّمِيْرِي رَامَهَا رَأَى نَفْسَهُ فِيهَا أَذَلَّ مِنَ الْقِرْدِ

,Filius pascentis camelas lacte destitutas dignitatem me-
am optat; sed ut ad eam perveniat, montium cacumina
conscendenda sunt, id quod servo nimis difficile est, ca-
cumina talia, ut, si Nomairita ea petiturus esset, se ip-
sum simia viliorem in iis conspiceret. Sam. Schar.
Metrum Thawil est.

١٠٣٢ أَذَلُّ مِنَ الْقَشَعَةِ

1032. Vilior quam planta Kaschah. Sam. Schar.

Planta est, quae in arboribus crescens radicibus in
terra caret.

١٠٣٣ أَذَلُّ مِنْ فَقَعٍ بِقَاعٍ

1033. Vilior quam tuber terrae album in campo.
conf. Meid. 9, 53.

١٠٣٤ أَذَلُّ مِنْ هَرْمَةِ

1034. Vilior quam planta foetida arida.

Planta ista, quum viridis est, ضَرِيْعَةٌ appellatur. S. Sch.

١٠٣٥ ذَلَاقَةُ اللِّسَانِ رَأْسُ أَمَّالٍ

1035. Promta lingua opum fundamentum est. A. B. D.

١٠٣٦ أَيَّاكَ مِنَ الدَّمِيِّ إِذَا أَسْلَمَ

1036. Cave tributarium, quum religioni Mohamme-
dicæ se addicit. D.

Tributarius aut Judaeus aut Christianus est.

١٠٣٧ ذَنْبٌ وَاحِدٌ كَثِيرٌ وَأَلْفٌ طَاعَةٌ قَلِيلٌ

1037. Unum crimen multum est et mille obsequia pauca sunt. A. B.

١٠٣٨ ذَنْبِي ذَنْبٌ حَكْرَةٌ

1038. Crimen meum crimen Zahrae est.

Narrant Lokmanum Ahditam, qui cum Lokaimo praedatum exiisset et nil praedae reportasset, Zahrae filiae quod ex praeda, quae Lokaimi esset, cibum parasset, iratum colaphos duxisse, ut moreretur. Alii narrant, virum quendam, qui zelotypia tanta laboraret, ut uxori in summo montis fastigio habitaculum pararet, nihilominus tamen deceptum esse. Qui vir, dejecta a summo monte uxore, iratus Zahram obviam venientem, cui nil culpa esset, colaphis inflictis, quod e mulierum numero esset, occidit. Proverbium in eum quadrat, qui innocens malo adfligitur. Schar. conf. Meid. 24, 13.

١٠٣٩ ذَنْبُ الْكَلْبِ لَا يَتَقَوَّمُ وَلَوْ أُنْدَقَ فِي الْقَالِبِ

1039. Canis cauda recta non fit, et si in forma conteritur. D. conf. Burckh. 285. et Rostg. prov. 166.

١٠٤٠ إِذَا أذْنِبْتَ فَأَعْتِذِرْ وَإِذَا أَعْتِذَرَ إِلَيْكَ فَأَعْتَفِرْ

1040. Si peccatum commisisti, te excusa et si alius apud te se excusat, condona! A.

١٠٤١ ذَهَبَ ابْنُ فَسْوَةَ فِي بَنَاتِ طَمَارٍ

1041. Abiit Ebn-Faswah in infortuniis?

De rebus vanis adhibetur. Ebn-Alahrabi ad Hamas. p. ٣٠٧. l. 20. Ebn.-Faswah nomen poetae est. K.

١٠٤٢ ذَهَبَ لِلْحِمَارِ يَطْلُبُ صَاحِبَهُ عَادَ مَسْلُوبَ الْأَذَانِ

1042. Asinus abiit socium suum quaerens. Ereptis auribus rediit. D.

In codice مشلوب legitur conf. Meid. 9, 76.

١٠٤٣ ذَهَبَ اللَّذَاتُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثِ شَمِّ الصِّبْيَانِ

وَمَلَاذَةِ الْأَخْوَانِ وَخَلْوَةِ النِّسْوَانِ

1043. Voluptates non remanent nisi in tribus rebus: olfacere pueros, amicis occurrere, in secessu versari cum mulieribus. A.

De prima parte olfacere pueros dubito.

١٠٤٤ إِذَا ذَهَبَ الْوَفَاءُ نَزَلَ الْبَلَاءُ وَإِذَا مَاتَ الْأَعْتَصَامُ

عَاشَ الْإِنْتِقَامُ وَإِذَا ظَهَرَتِ الْخِيَانَاتُ مُحِقَّتِ الْبَرَكَاتُ

1044. Si fides abit, infortunium advenit; si cautio peccatorum cessat, vindicta vivit; si fraudes apparent, abundantia perit. A.

١٠٤٥ مَنْ ذَهَبَ مَالُهُ أَهَانُوهُ أَصْحَابُهُ وَأَفْرَبَاءُهُ

1045. Cujus opes pereunt, eum socii et propinqui levipendunt. D.

ذَهَبْتَ طَوِيلًا وَعَدِمْتَ مَعْقُولًا ١٠٤٦

1046. In longum abiisti et ingenio privatus es. D.

ذَهَبْتَ فِي الْهَيْبِ ١٠٤٧

1047. In vanum abiisti.

In eum dicitur, qui interrogatus rectum non respondet. conf. Meid. C. 9, 39.

ذَهَبُوا أَخَوَلَّ أَخَوَلَّ ١٠٤٨

1048. Omnino dispersi abierunt.

Ita dispersi, ut scintillis percussi ferri candentis si miles essent. Sam.

أَذْهَبَ عِنْدَ الَّذِي يُبَكِّيكِ وَلَا تَمْضِي لِعِنْدِ

الَّذِي يُضْحِكُكَ

1049. Ad eum i, qui ploratum tuum excitat neque eum accede, qui risum tuum movet. G.

Cohaerere videtur cum proverbio, quod Meid. C. 1, 116. legitur.

أَذْهَلَ خَلِيٍّ عَنِّ فِرَاشِي مَسَاجِدَهُ ١٠٥٠

1050. Effecit cultus Dei, ut amicus meus lectum meum negligeret.

Verba mulier dixisse fertur, quam maritus ob Dei cultum, cui omnino deditus esset, negligeret. Sam. S ch. Versus metri Redjes est.

أَذَا ذَابَ التَّلْحُ بَانَ الْحَرَّأ ١٠٥١

1051. Quum nix liquefit, merda apparet. D.

١٠٥٢ الذَّوْدُ إِلَى الذَّوْدِ أَبْدَى

1052. Parvum agmen cum parvo agmine conjunctum magnum camelorum agmen fit. Kam.

١٠٥٣ مَنْ ذَاقَ الصَّيْفَ عَرَفَ الْحَرَّ

1053. Qui aestatem gustavit, calorem novit. G.

١٠٥٤ مَنْ ذَاقَ الضَّيْقَ يَعْرِفُ الْهَمَّ

1054. Qui angustias gustavit, moerorem novit. G.

١٠٥٥ مَنْ ذَاقَ الْعَنَاءَ مِنْ بَعْدِ فَقْرٍ يَمُوتُ وَقَلْبُهُ مِنْ

الْفَقْرِ خَائِفٌ

1055. Qui opulentiam post paupertatem gustavit, ejus cor dum moritur paupertatem metuit D.

١٠٥٦ مَا ذُقْتُ شَهَاجًا

1056. Pelliculam uvae non gustavi (i. e. nil) Sam.

١٠٥٧ مَا ذُقْتُ لَمَاقًا

1057. Nil gustavi.

De potu adhiberi, dixit Alazmäihus.

١٠٥٨ مَا ذُقْتُ لَمَاقًا

1058. Non gustavi id, quod extrema oris parte editur (exiguum quid) Sam. conf. لَمَاج.

١٠٥٩ مَا ذُقْتُ مَا يُدَاقُ

1059. Non gustavi id, quod gustatur. Sam.

١٠٤٠ ما ذُقْتُ مَضَا

1060. Non gustavi rem, quae in ore circumvertitur. Sam.

١٠٦١ ما ذُقْتُ مَضَاغًا

1061. Non gustavi rem, quae manducatur. Sam.

١٠٦٢ مَنْ لَمْ يَذُقْ لَحْمًا أُعْجِبْتَهُ الرِّبِيَّةَ

1062. Qui carnem non gustavit, ei pulmo placet. D.

١٠٦٣ ذُقْ عَقْفَ

1063. Gusta, o inobediens!

I. e. Gusta inobedientiae retributionem! Narrant, patrem filio suo, qui inobsequens fuisset, ista verba dixisse, quum et ei filius obsequium non praestaret. Sam.

١٠٦٤ رَأْسُ الْحِكْمَةِ طَاعَةُ اللَّهِ

1064. Caput sapientiae est obedientia Dei. A.

١٠٦٥ رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ

1065. Caput sapientiae est timor Dei. A. D.

١٠٦٦ رَأْسُ الدِّينِ صِحَّةُ الْبَاقِينَ

1066. Integritas certae cognitionis caput religionis est. D.

١٠٦٧ رَأْسُ الْعَقْلِ التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ

1067. Prudentiae caput est hominibus amorem ostendere post fidem in Deo. D.

١٠٦٨ رَأْسُ الْعِلْمِ الرَّفِيقُ وَأَفَنَّهُ الْحَرْقُ

1068. Doctrinae caput benignitas est et ejus noxa asperitas est. A.

١٠٦٩ رَأْسٌ مَقْنَعٌ وَأَسْتٌ عَارِبَةٌ

1069. Caput calantica tectum et podex nudus. D.

١٠٧٠ فِي رَأْسِ الْيَتِيمِ يَتَعَلَّمُ الْحَجَامُ

1070. In capite orphani caput radens artem discit. D.

١٠٧١ مَنْ رَأَى الْعِبْرَةَ فِي غَيْرِهِ فَلْيَعْتَبِرْ

1071. Qui in aliis exemplum videt, is exemplum sibi capiat. D.

١٠٧٢ إِذَا رَأَيْتَ الرِّيحَ عاصِفًا فَتَطَأْ مَنْ

1072. Quum ventum vehementem esse vides, quietus sis!

Proverbium nos monet, ut vehementiae, cui viribus nostris resistere non valeamus, quietum animum opponamus. Dixit Abu-l'Thamhan:

بُنَى إِذَا مَا سَأَمَكَ الصَّيِّمَ قَاهِرٌ مَقْبِيَةٌ فَبَعْضُ الدَّلِّ أَوْفَى وَأَحْزَرُ
وَلَا تَحْتَمِ مِنْ بَعْضِ الْأُمُورِ تَعَزُّزًا فَقَدْ يُورِثُ الدَّلَّ الطَّوِيلَ التَّعَزُّزُ

O filiole mi! quum violenter agens et exosus tibi injuriam ferendam imponit, quodammodo te submittere majorem securitatem adfert; et ne quasdam res peragere

recuses ob superbiam; superbia enim diuturnam vilitatem adfert. Metrum Thawil est.

١٠٧٣ إذا رَأَيْتَ زَادَكَ يُوَكَّلُ فَأَعِزِّمْ عَلَيْهِ

1073. Quum proventum tuum edi vides, ei operam da! D.

١٠٧٤ إذا رَأَيْتَ عُرْيَانَ فَلَا تَسْأَلْ عَنْ ثِيَابِهِ

1074. Quum nudum conspicis, ne de ejus vestibus interroga! D.

١٠٧٥ إذا رَأَيْتَ نَعْلَ بُسَّةٍ وَإِذَا رَأَيْتَ سِمَارَ دُسَّةٍ

1075. Si calceum vides, osculare eum et si clavum ferreum vides, calca eum! D.

Vox سمار, nisi vitium est, est pro سمار. In codice Paris. بوسه et بوسه legitur.

١٠٧٦ رَأَيْتُ جَنَادِحَ الشَّرِّ

1076. Initia mali vidi. Dj.

١٠٧٧ مَا رَأَيْتُ سَمِينًا عَاقِلًا

1077. Pinguem et simul prudentem non vidi. A.

١٠٧٨ رَأَيْتُهُ بِهَذَا الْبَلَدِ عَنْدَرِيًّا

1078. Vidi eum esse in hac terra Ahnbaritam.

I. e. eum hujusce regionis viarumque maxime gnarum esse; gens enim Banu-l'Ahnbar viarum maxime gnara erat. Sam. Merzuk. ad Hamas.

١٠٧٩ مَا رَأَيْتَكَ يَا نَوْمٌ حَتَّى أَحْمَرَّتِ الْعَيُورُ

1079. O somne! te non vidi, donec oculi rubri erant. D.

In codice Par. „o lux“ legitur.

اذا رأيتم العالم يحب الأغنياء فاعلموا انه
صاحب الدنيا واذا رأيتموه يطوف ابواب
السلطين فاعلموا انه لص

1080. Si doctum videtis, qui divites amat, eum rebus mundanis deditum esse scitote, sin vero eum ad regum portas circumvagantem videtis, eum latronem esse scitote. A.

اذا رآه عبر عينه

1081. Ostendat ei (Deus) rem, quae fletum parit!

I. e. in calamitatem eum dejiciat! conf. lex. m. s. عبر et Sam.

اني لارى ضيعة لا يصلحها الا ضجعة

1082. Ego video negotium, quod nil nisi dormitatio reparat. Schar.

Scholion proverbium sic explicat: رفضت على راع ابله فجهد بالطاقة في جمعها فغلبته فاستغاث حينئذ بالنوم وجعل رعى الابل ضيعة لانها صناعته وحرفته يضرب فيمن يحجز عن Cameli nolente pastore in prato dispersi erant. Quos quum pastor congregare tentaret, non potuit. Somnum igitur in auxilium vocavit. Camelos pascere negotium suum appellavit, quod opus

suum et ars eo consistebat. De eo adhibetur, qui rem perficere non potest, ut eam relinquendam esse putet.“

١٠٨٣ الذی یراهُ للحاضرُ ما یراهُ الغایبُ

1083. Quod praesens videt, id absens non videt.

١٠٨٤ لا یرى شیءَ أعزَّ منَ الدنیا ولا طالبٌ أغشَمَ

مِنَ المَوْتِ ولا غافلٌ أغفَلُ مِنِ الإنسانِ

1084. Nulla res videtur honoratior esse, quam mundus, nullus quaerens iniquior, quam mors, et nullus socors socordior, quam homo. A.

١٠٨٥ لا رأى لمن لا یطیع

1085. Qui non obedit, ei consilium non est. D.

١٠٨٦ الرأى یخطأ مرةً ویصیبُ أخرى

1086. Consilium modo errat, modo rectum attingit. D.

١٠٨٧ رویةُ الحَبیبِ جلاءُ العینِ

1087. Conspectus amati collyrium oculi est. A.

١٠٨٨ لأن یربى فلان أحبُّ إلى من أن یربى فلان

1088. Quod quidam mihi dominus est, gratius mihi est, quam quod quidam mihi dominus est.

Sic quoque dicitur: لأن یربى رجل من قریش أحبُّ الى من أن یربى رجل من هوازن
Quod vir e gente Koraisch mihi dominus est, gratius habeo, quam quod vir e

gente Hawasen mihi dominus est. Proverbii sensus est: Inter dominos electio est. Sam.

١٠٨٩ الرَّبُّ يُقِيمُ مِنَ الْمُرَبَّلَةِ وَيَضَعُ فِي الْمُرْتَبَةِ

1089. Dominus (Deus) a fimeto erigit et in gradu dignitatis deponit. G.

١٠٩٠ رَبُّكَ وَصَاحِبُكَ لَا تَكْذِبُ عَلَيْهِ

1090. Contra dominum tuum sociumque tuum ne mentiaris! D.

١٠٩١ إِذَا لَمْ تَتَرَبَّحْ مِنْ تِجَارَةٍ فَاعْدِلْ إِلَىٰ غَيْرِهَا

1091. Quum e mercatura lucrum non facis, ad alteram te converte! D.

١٠٩٢ يَا رَابِطًا اذْكُرْ حَلًّا

1092. O ligans! solvendi memor sis! D. Conf. يا حابِل

١٠٩٣ اِرْبَعْ عَلَىٰ ظَلْعِكَ

1093. Contine te, quum claudicas!

Ne tibi majus, quam portare vales, onus impone! Sam. Schar. conf. Meid. 10, 34.

١٠٩٤ لَا يَرْبَعُ عَلَىٰ ظَلْعِكَ مَنْ لَا يَحْزِنُهُ أَمْرُكَ

1094. Quem res tua tristitia non adficit, is claudicationem tuam patienter non fert.

In Samachscharii opere امرى; sed in Kamuso امرك rectius legitur. Sensus est: Res tuas ei committe, qui tibi favet.

١٩٥ أَرْبَعَةٌ إِذَا أَفْسَدَهُمُ الْبَطْرُ لَا تَزِدُّهُمْ التَّكْرِمَةَ إِلَّا

فَسَادًا الْوَلَدَ وَالزَّوْجَةَ وَالْخَادِمَ وَاللَّيْمِ

1095 Si quatuor petulantia corrumpit, honor illatus eos magis corrumpet: filium, uxorem, ministrum, vilem. A.

١٩٦ أَرْبَعَةٌ أَشْيَاءُ إِذَا ظَفَرَتْ بِهَا لَا يَضُرُّكَ مَا فَانَكَ

بِهَا حُسْنُ خُلُقٍ وَصِدْقُ حَدِيثٍ وَعَفَافُ

نَفْسٍ وَحِفْظُ أَمَانَةٍ

1096. Quatuor res si habes, tibi non nocebit id, quod earum causa te fugit: pulchritudo indolis, veracitas in narrando, castitas animae, et fidem datam in deposito servare. A.

١٩٧ أَرْبَعَةٌ أَشْيَاءُ تُوْرَتْ السُّرُوْرُ فِي الدُّنْيَا دَارٌ وَسَبْعَةٌ

وَزَوْجَةٌ مُطِيعَةٌ وَجَوَارٌ سَرِيعَةٌ وَفَرَسٌ مُرْتَبَطٌ

1097. Quatuor res gaudio adficiunt in mundo: domus ampla, uxor obediens, servae celeres et equus paratus. A.

١٩٨ أَرْبَعَةٌ أَشْيَاءُ لَا يُسْتَنْقَلُ قَلِيلُهَا النَّارُ وَالْمَرَضُ

وَالْعَدُوُّ وَالذَّيْنُ

1098. In quatuor rebus nil paucum censen-

dum est paucum: in igne, morbo, inimico, debito. Calil. p. 205.

١٠٩٩ أربعة أشياء من أعظم البلاء كثرة العيال مع

قلة المال ولجار السيى الجوار والامراة التى

ليس لها وقار وطحبة الفجار

1099. Quatuor res maximis malis annumerandae sunt: magna familia cum parvis opibus, pravius vicinus, uxor levis et improborum societas. A.

١١٠٠ أربعة أيام لأربعة أعمال يوم الغيم للصيد ويوم

الرياح للنوم ويوم المطر للمنادمة ويوم الصحو

للكسب

1100. Quatuor dies quatuor operibus faciendis apti sunt: dies nubilus venando, dies ventosus somno, dies pluviosus convivio, dies serenus lucro faciendo. A.

١١٠١ أربعة تنوق الى أربعة العقول الى الرياسة والرأى

الى الكياسة والعلم الى التصديق والحلم الى

التوفيق

1101. Quatuor res quatuor alios desiderant: prudentia dominium, consilium prudentiam, sci-

entia pro verace haberi, et mansuetudo (intelligentia) a Deo secundari. A.

أَرْبَعَةٌ تَغْدِي مَنْ غَيْرَ أَكْلٍ وَلَا شَرِبَ النَّظَرَ إِلَى ١١.٢

كُلِّ شَيْءٍ حَسَنٍ وَشَمِّ الطَّيِّبِ وَالنَّوْمِ بَعْدَ الْغَدَاءِ

وَافْتِرَاسِ الْفُرْشِ الْوَطِيئَةِ وَأَرْبَعَةٌ تُضِرُّ الْبَصَرَ

وَتَعُودُ عَلَى النَّفْسِ بِالضَّرْرِ النَّظَرَ إِلَى عَيْنِ الشَّمْسِ

وَوَجْهَ الْعَدُوِّ وَالْجَرْحَى وَالْقَتْلَى

1102. Quatuor sunt res, quae absque cibo potu-
que nutriunt: adspicere rem pulchram, ol-
facere odores, dormire post cibum sumtum,
incubare tapetibus mollibus; quatuor autem
sunt, quorum adspicere nocet et animae no-
xam infert: adspicere solem ipsum, faciem
inimici, vulneratos et occisos. A.

أَرْبَعَةٌ خُلِقُوا لِنَفْسَادِ الْفَارِ وَالْجَرَادِ وَالْعَرَبِ وَالْكَرَادِ ١١.٣

1103. Quatuor, ut corrumpant creati sunt: glires
locustae, Arabes Curdique.

Vox الكراد videtur pro الاراد.

أَرْبَعَةٌ فِي أَرْبَعَةِ الْحُسْنِ فِي الْأَنْفِ وَالْحَلَاوَةِ فِي ١١.٤

الْعَيْنِ وَالْمَلَاحَةِ فِي الْقَمِّ وَالظَّرْفِ فِي اللِّسَانِ

1104. Quatuor in quatuor rebus sunt: pulchritudo

in naso, dulcedo in oculo, facetiae in ore,
elegantia in lingua. A.

١١.٥ أَرْبَعَةٌ لَا بُدَّ مِنْ مُدَارِنِهَا الْمَلِكُ وَالْأَمْرَاءُ وَالصَّبِيُّ

والمريض

1105. Quatuor personas necessario adulari debe-
mus: regem, mulierem, puerum, aegrotum.

١١.٦ أَرْبَعَةٌ لَا بَقَاءَ لَهَا مَا لَمْ يَجْمَعْ مِنْ حَرَامٍ وَحَالٍ

تَعْتَهُ مِنَ الْأَيَّامِ وَرَأَى يَعْرِى مِنَ الْعَقْلِ وَبَدَأَ

تَخَلَّوْا مِنَ الْعَدْلِ

1106. Quatuor res non durant: Opes, quae il-
licito modo collectae sunt, status qui diebus
proprius conspicitur, consilium quod prudentia
caret et regio in qua iustitia non est. A.

١١.٧ أَرْبَعَةٌ لَا تُقَابِلُ بِالْعَنْفِ فِي أَرْبَعَةِ أَحْوَالِ الْمَلِكِ

فِي حَالِ غَضَبِهِ وَالسَّيْلِ فِي حَالِ صَدْمَتِهِ وَالْفَيْلِ فِي

حَالِ غُلْمَتِهِ وَالْعَامَّةِ فِي حَالِ تَهَيُّجِهَا

1107. Quatuor sunt, quibus in quatuor statibus
cum violentia occurri non debet: regi in
statu irac, torrenti in statu, quo vehemen-
ter irruit, elephanti in statu libidinis et
plebi in statu, quo irruit. A.

11.8 أربعة لا تُقَدِّمُ عَلَيْهَا حَتَّى تَسْأَلَ عَنْهَا الْخَبِيرَ
السُّوقَ لَا تُقَدِّمُ عَلَيْهِ حَتَّى تَعْلَمَ النَّافِقَ فِيهِ
وَالكَاسِدَ وَالْأَمْرَأَةَ لَا تَخْطُبُهَا حَتَّى تَسْأَلَ عَنْ
مَنْصَبِهَا وَخُلُقِهَا وَالطَّرِيقَ لَا تَسْلُكُهَا حَتَّى تَسْأَلَ
عَنْ أَمْنِهَا وَخَوْفِهَا وَالْبَلَدَ لَا تَسْتَوِطِنُهَا حَتَّى
تَسْأَلَ عَنْ سِيرَةِ سُلْطَانِهَا وَأَخْلَاقِ أَهْلِهَا

1108. Ad quatuor res ne audacter accede, donec gnarum de iis interrogavisti. Ad forum ne venias, donec res vendibiles et haud vendibiles novisti; ne mulierem in matrimonium petas, donec quae ejus origo ac indoles sit, interrogavisti; ne in regio tibi domicilium constituas, donec, quaenam regis agendi ratio et incolarum naturae sint, cognovisti. A.

11.9 أَرْبَعَةٌ لَا رَدَّ لَهَا الْقَوْلُ الْحَكِيمِيُّ وَالسَّهْمُ وَالْقَدَرُ

الْجَارِي وَالزَّمَنُ الْمَاضِي

1109. Quatuor res reduci non possunt: verbum enunciatum, sagitta, decretum divinum emissum et tempus praeteritum. A.

1110. اربعة لا يطمع فيها العاقل غلبة القضاء ونصيحة

الأعداء وتغيير الحق وأرضاء الخلق

1110. Quatuor sunt res, quas prudens non cupit: de fato victoriam reportare, inimicorum consilium sincerum, veritatem mutare et homines contentos reddere. A.

1111. اربعة لا يوثق بها زهد الحصى وتوبة الجندي

ونسك النساء وتقوى الأحداث

1111. In quatuor rebus fiducia non ponitur: in abstinentia eunuchi, in poenitentia militis, in mulierum statu religioso et in timore Dei in adolescentibus. A.

1112. اربعة مذهبة لكل هم وحزن الماء والقهوة

والمستان والوجه الحسن

1112. Quatuor res omnem sollicitudinem et tristitiam depellunt: aqua, vinum (s. potus Kaffe), hortus et facies pulchra. A.

1113. اربعة ينبغي أن يكونوا من أوثق نقات الملك

وأصح نصحاية الوزير والطبيب والطباغ

والساعي

1113. Quatuor homines tales esse oportet, ut rex in iis maximam fiduciam ponat et ut sint ejus maxime sinceri amici: consiliarius, medicus, coquus et pocillator. A.

١١١٤ بَعْدَ أَرْبَعِينَ سَنَةً أَخَذَ الْبَدَوِيُّ نَارَهُ

1114. Post quadraginta annos Arabs campester vindictam suam sumsit. D.

١١١٥ رَبِّيَنَّهُ حَرَّوًا فَلَمَّا صَارَ كَلْبًا عَضَّنِي

1115. Quum catulus esset, eum educavi et quum canis factus esset, me momordit. D.

١١١٦ مَنِ يَرْبِي وَكَدَّ الْحَيَّةَ لَا يَرَى مِنْهَا إِلَّا الْعَضَّ

1116. Qui serpentis foetum educat, is ex eo nil nisi morsum videbit. D.

١١١٧ يَرْبِي الْوَلَدَ عَلَى مَا كَانَ وَالِدُهُ

1117. Filius educatur modo, quo ejus pater educatus est. D.

١١١٨ الَّذِي مَا لَهُ مَرْبِي الدَّهْرُ يَرْبِيهِ

1118. Cui educans non est, eum tempus educat. D.

١١١٩ الْمُرَبِّي غَالِي

1119. Educator carus pretii est. D.

١١٢٠ لَوْ لَا الْمُرَبِّي مَا عَرَفْتُ رَبِّي

1120. Si educans non fuisset, dominum meum non cognovissem. D.

١١٢١ رَتْبَةُ الْعِلْمِ أَعْلَى الرُّتَبِ

1121. Gradus doctrinae altissimus gradus est. D.

١١٢٢ أَرْتَعَنَ أَجَلِي أَنِّي سَيِّئٌ

1122. Pascere sine in loco Adjala, ubi vis! S c h.

Proverbio idem sensus est, quam C. 10, 67.

١١٢٣ هُوَ يَرْتَبِي

1123. Is confusus est.

De eo, qui non omnino verax est. S a m.

١١٢٤ هَيَّهَاتَ أَنْ يَرْجَعَ مَا فَاتَ

1124. Absit, ut id quod praeteriit, redeat! D.

In codice Par. ,,هيّهات على ما فات“ Apage id, quod praeteriit.

١١٢٥ هُوَ رَجُلٌ لَا يَسْقُطُ مِنْ كَفِّهِ خَرْدَلَةٌ

1125. Is vir est, e cujus manu semen sinapi non decidit. B.

In eodem codice iterum occurrit.

١١٢٦ الرَّجُلُ الَّذِي يُرِيدُ يَسْتَعْنِي وَيَحْسِدُ لَا يَعْلَمُ

أَنَّ الْحَاجَةَ تُدْرِكُهُ

1126. Vir, qui dives fieri vult et invidus est, nescit, penuriam eum assecuturam esse. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 28, 22.

١١٢٧ الرجل الصبور أفضل من الرجل الغني ومن

ملك نفسه أفضل من آخذ المدن

1127. Vir patiens praestantior est, quam vir dives et qui se ipsum regit, praestantior est quam is, qui urbes capit. G.

Salomoni tribuitur. conf. Prov. Sal. 16, 32.

١١٢٨ من رجال الصعيد كل اثنين بواحد

1128. Ex viris Alzäihdi (Aegypti superioris) duo viri semper loco unius sunt. D.

١١٢٩ الرجال أربعة رجل يدري ويدري انه يدري

فذلكم العالم فتبعوه ورجل يدري ولا يدري

انه يدري فذلكم النائم فأيقضوه ورجل لا

يدري ويدري انه لا يدري فذلكم مسترشد

فعلموه ورجل لا يدري ولا يدري انه لا

يدري فذلكم الجاهل فأرفضوه

1129. Virorum quatuor sunt species: Vir sciens, qui scit, se scire. Hic est doctus et a vobis sequendus; et vir sciens, qui nescit, se scire. Hic est dormiens, eum expergefaci-

te, et vir nesciens, qui scit, se nescire. Hic vos rectam viam interrogat et hunc docete. Denique vir, qui nescit et nescit, se nescire. Hic insipidus est. Eum igitur relinquit! A.

١١٣٠. كَوَلِّمْ أَرْجُو فَضْلَكَ كُنْتُ مِثْلَكَ

1130. Si beneficium tuum non sperassem, sicut tu fuisset. D.

١١٣١. لَا تَرْجُ خَيْرٍ مِنْ لَا يَرْجُو خَيْرٍ

1131. Ne ab eo bonum speres, qui bonum tuum non sperat. B.

In cod. A. legitur. لَا تَرْجُ مِنْ لَا يَرْجُو خَيْرٍ وَلَا يَأْمَنُ. „Ne in eo spem ponas, qui a te bonum non sperat et ne ab eo securus sis, qui a te securus non est. A.

١١٣٢. هَلْ يَرْجَى مَطَرٌ بِغَيْرِ سَحَابٍ

1132. Num sine nubibus pluvia speratur? D.

١١٣٣. لَا مَرْحَبًا بِالْوَأْصِلِينَ وَلَا سَهْلًا بِالْقَادِمِينَ

1133. Gratulatio non est (sit) advenientibus et bene venisti non dicitur (dicatur) accedentibus. D.

١١٣٤. بِرَحْلِهَا بَاتَتْ

1134. Cum sella sua pernoctavit (camela).

Suffixum ad camelam referendum est. I. e. Novum non ducitur, quod ea sellâ instructa pernoctat. De eo adhibetur, qui clarus fit agendi ratione, quae antea ipsi

tributa non erat, camela enim sellâ instructa pernoctare non solet. Sam.

۱۱۳۵ رَحِمَ اللهُ أَمْرًا نَكَلَّمَ فَعَنِمَ أَوْ سَكَتَ وَسَلِمَ

1135. Misericors sit Deus erga virum, qui si loquitur, praeda potitur et si silet, salvus est! B.

۱۱۳۶ رَحِمَ اللهُ مَنْ عَمِلَ شَيْبًا وَأَنْقَنَهُ وَلَوْ كَانَ سُخْرَةَ

1136. Deus erga eum misericors sit, qui opus, quod tractat, bene instituit et si ridiculum esset. D.

۱۱۳۷ مَنْ رَحِمَ رُحِمَ آجِلًا وَمَنْ ظَلَمَ ظَلِمَ عَاجِلًا

1137. Qui misericors est, in altero mundo misericordiam inveniet et qui injuste agit, is in hoc mundo injuria adfligetur. A.

۱۱۳۸ مَنْ يَرْحَمِ مِسْكِينًا يُقْرِضِ اللهُ وَسَيَكْفِيهِ عَلَى

قَدْرٍ عَظِيمَةٍ

1138. Qui erga pauperem misericors est, Deo mutuo dat et is e ratione doni ei pensabit. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom 19, 17.

۱۱۳۹ مَنْ لَمْ يَرْحَمْ لَمْ يَرْحَمْ

1139. Qui misericors non est, in eum misericordia non exercetur. A.

۱۱۴۰ أَرْحَمُ مَنْ دُونَكَ يَرْحَمُكَ مِنْ فَوْقِكَ

1140. Si erga inferiorem misericors es, erga te is, qui te superior est, misericors erit. A.

أَرْحَمُوا ثَلَاثًا عَزِيزَ قَوْمٍ ذَلَّ وَغَنِيَّ قَوْمٍ ائْتَنَقَرُوا وَعَالَمًا ۱۱۴۱

يلعب به الجاهل

1141. Erga tres misericordes estote: erga honoratum, qui contemptus factus est, erga divitem, qui pauper evasit et erga doctum, quocum ignorans ludit! A.

بِالرَّحْمَةِ وَالْأَمْنَةِ تَتَنَقَّا الْخَطَايَا وَخَشْيَةِ الرَّبِّ ۱۱۴۲

يَجَنِّمُ كُلَّ أَنْسَانٍ عَنِ الشَّرِّ

1142. Per misericordiam et sinceritatem peccata delentur et per timorem Dei quilibet homo a malo avertitur. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 16, 6.

هُوَ رَخِيٌّ أَلَّيْبٌ ۱۱۴۳

1143. Is levis antilenae est.

De divite adhibetur. Dicitur quoque هو في لئيب رخي Sam.

رُدِّيْ جِمَالَكَ الْحَقِيكَ الشَّرُّ بِأَهْلِكَ فَمِنْ أَنْبَسِ ۱۱۴۴

مَا أَنْتِ

1144. Repelle camelos tuos; malum (bellum) effecit, ut ad gentem tuam revertereris; nam tu es e numero hominum.

Verba sunt quae Alharitso ben-Ohbad tribuuntur. De sensu dubito. conf. Hamas. 252, l. 3.

رَزَقَ بِحَلِيبٍ كُلَّمَا بَرَدَ يَطِيبُ ١١٤٥

1145. *Oryza cum lacte quotiescunque frigida est, bona est.* D.

رِزْقٌ نَاسٍ عَلَى نَاسٍ وَرِزْقٌ الْكُلِّ عَلَى اللَّهِ ١١٤٦

1146. *Victus quotidianus hominum hominibus impositus est, omnium autem victus quotidianus Deo.* G.

رِزْقُكَ يَطْلُبُكَ فَاسْتَرِحْ ١١٤٧

1147. *Res tibi ad vitam necessariae te petunt, tranquillus igitur sis!* B.

أَرْزَنُ مِنْ أَبَانَ ١١٤٨

1148. *Gravior pondere quam Aban.*

Aban nomen montis est. Sam. Schar.

لَا تُرْسِلْ بِهَيْمَتِكَ لِلْمَرْجِ الَّذِي لَيْسَ فِيهِ سِيَّاحٌ ١١٤٩

1149. *Ne bestiam tuam in pratium mitte, cui sepes non est.* D.

لَا تُرْسِلْ كَلْبَكَ بِأَرْضِ النَّيِّ لَيْسَ فِيهَا صَيْدٌ ١١٥٠

1150. *Ne canem tuum in terram mittas, ubi praeda (fera) non est.* D.

لَا تُرْسِلْ كَلِمًا يُعْجِزُكَ رَدَّهٖ ١١٥١

1151. *Ne verbum dimitte, quod revocare non potes.* D.

رَسُولُ الْمَوْتِ الْوَلَادَةَ 1152

1152. Nativitas legatus mortis est. A.

الرَّسُولُ مُبْلَغٌ غَيْرُ مَلُومٍ 1153

1153. Legatus nuntium perfert, vituperatione dignus non est.

Verborum auctor Aetsam b. Zaifi fuisse dicitur. Sch.

بِالرَّسُولِ يُعْرَفُ قَدْرُ الْمُرْسَلِ 1154

1154. Per legatum missum cognoscitur, quid eum mittens valeat. A.

رَضِيَ بِحِطَّةِ الْحَسَفِ 1155

1155. Contentus est conditione vili.

Proverbium Arabibus non genuinis proprium erat. Conf. Harir. ٣٨.

مَنْ رَضِيَ بِالْقَدَرِ اسْتَخَفَّ بِالْعِبَرِ 1156

1156. Qui id gratum habet, quod Deus decrevit, is exempla (res calamitosas) levipendit. A.

رَضِينَا بِالْهَمِّ وَالْهَمُّ مَا رَضِيَ بِنَا 1157

1157. Curis contenti eramus ; sed curae nobis contentae non erant. D.

مَنْ لَا يَرْضَى بِحُكْمِ مُوسَى رَضِيَ بِحُكْمِ فِرْعَوْنَ 1158

1158. Qui Mosis imperio contentus non est, is Pharaonis imperio contentus esse debet. D.

1159. أَنْرَضِي يَا خَالَةَ بِالْمِلْحِ وَالذُّخَالَةَ

1159. Num contenta es, o matertera, sale furfuri
busque? D.

1160. مَا لَا تَرْضَاهُ لِنَفْسِكَ فَلَا تَصْنَعْهُ لِغَيْرِكَ

1160. Quod tibi factum non placet, id ne aliis
facias! Calil. p. 269.

1161. رِضَاءُ الْمَرْءِ بِالْقَضَاءِ مِنْتَهَى الرِّضَى

1161. Quod vir decreto divino contentus est, ex-
tremum animi contenti est. D.

1162. الرِّضَاءُ بِالْكَفَافِ خَيْرٌ مِنَ السَّعْيِ عَلَى الْإِسْرَافِ

1162. Contentum esse victu sufficiente melius est,
quam quaestum facere, dum prodigus es. A.

1163. أَرِطَى فَإِنَّ خَيْرَكَ فِي الرِّطِيطِ

1163. Stulte age, nam bonum tuum in stultitia
est.

In stultum enim ob misericordiam beneficia conferun-
tur. Kam.

1164. رَعْنَاءُ وَأَسْمَاهَا سِتُّ امِّلَاحُ

1164. Fatua, dum ejus nomen domina pulchrarum
est. D.

1165. رَعُونَاتُ النَّفْسِ تَتْعَبُهَا

1165. Laxitates (fatuitates) animae eam fatigant. A.

رَاعِ أَبَاكَ يَرَاعُ أَبْنُكَ ۱۱۶۶

1166. Si patrem tuum curas, filius tuus te curabit. A.

لِلرَّعِيَّةِ الْمَنَامُ وَعَلَى الْمَلِكِ الْقِيَامُ ۱۱۶۷

1167. Subditis somnus est, dum surgere (stare) regis officium est. A.

مَنْ رَغِبَ عَنِ الْإِخْوَانِ خَسَرَ لَذَّةَ الرِّمَانِ ۱۱۶۸

1168. Qui a fratribus alienus est, is voluptatibus temporis privatur. A.

رَفَعَ عَقِيرَتَهُ ۱۱۶۹

1169. Altum clamorem sustulit.

Proverbialis hujus locutionis originem ducunt a viro, cujus unus pes amputatus fuit, ut illo sublato propter vehementes dolores clamaret. Tum de omni clamante adhibita esse verba dicunt Harir. p. 133.

تُرْفَعُ الرَّحْمَةُ عَنْ مَنْ أَضَاعَ مَالَهُ فِي لَذَائِهِ ۱۱۷۰

1170. Misericordia removetur ab eo, qui opes suas in voluptatibus suis perdit. A.

تُرْفَعُ الرَّحْمَةُ عَنْ مَنْ كَذَبَ طَبِيبَهُ فِيمَا يَصِفُ

لَهُ مِنْ دَائِهِ

1171. Misericordia removetur ab eo, qui medico suo in describendo morbo, quo laborat, mentitur. A.

1172 مَنْ تَرَفَّعَ بِعِلْمِهِ وَضَعُ بِعَمَلِهِ 1172

1172 Qui per scientiam suam effertur, is per opera sua deprimitur.

In codice Diez. loco vocis ترفع legitur تروج.

1173 إِذَا أَرْتَفَعَ التَّكْلِيفَ سَقَطَ شُرُوطُ الْأَدَبِ 1173

1173. Quum officium nobis praestandum elatum est, conditiones eruditionis cadunt. D.

1174 أَرْتَفَاعُ الْجَاهِلِ كَأَرْتِفَاعِ الْمُحْمَلِ 1174

1174. Elatio ignorantis (ignominia est) sicut elatio cruci affixi. A.

1175 رِفْقُ الْإِنْسَانِ دَلِيلُ عَقْلِهِ 1175

1175. Lenitas homininis prudentiae indicium est. A.

1176 الرَّفْقُ لَوْ كَانَ خَلْقًا لَمَا رَأَى النَّاسُ أَحْسَنَ مِنْهُ 1176

1176. Benignitas si creatura esset, pulchriorem rem homines non viderent. B.

1177 الرَّفْقُ مِفْتَاحُ الرِّزْقِ 1177

1177. Comitas clavis rerum ad vitam necessariorum est. A.

1178 الرَّفْقُ يُلِينُ الْقَلْبَ الصَّعْبَ وَالْحَرَقُ يِقْسِي 1178

الْقَلْبَ اللَّيِّنَ

1178. Lenitas cor asperum lenit et asperitas cor
lene durum reddit. A.

رَفِيقٌ عَدُوٌّ ١١٧٩

1179. Socius, inimicus. D.

١١٨٠ لا تَرْتَفِقِ الْوَلَدَ وَلَا تَمْشِي مَعَهُ فَإِنَّ وَقَعَ حِمْلُكَ

يَضْحَكَ عَلَيْكَ وَإِنْ وَقَعَ حِمْلُهُ يَبْكِي عَلَيْكَ

1180. Ne filii socius sis et ne cum eo eas, nam si
tuum onus cadit, te deridebit et si ejus
onus cadit, de te flebit. G.

رَفَاهِيَةٌ الْعَيْشِ فِي الْأَمَنِ ١١٨١

1181. Bona vitae conditio securitate nititur. A.

أَرْقٌ مِنْ أَمَاءٍ ١١٨٢

1182. Tenuior quam aqua. Sam. Schar.

أَرْقٌ مِنَ الْهَوَاءِ ١١٨٣

1183. Tenuior quam aura. Sam. Schar.

أَرْقٌ مِنْ دَمْعِ الْغَمَامِ ١١٨٤

1184. Tenuior quam lachryma nubis. Sam. Sch.

رَافِبِ النَّجُومِ تَنَالِ الْعُلُومِ ١١٨٥

1185. Observa sidera et scientiam tibi compara-
bis. D.

مِنْ يَرْتَدُّ يَحْلُمُ ١١٨٦

1186. Qui dormit, somniat.

Abu-Mohammed Alahrabi ad Hamas. p. 289. l. 10.

أَرْقُصُ لِلْقَرْدِ فِي زَمَانِهِ ۱۱۸۷

1187. Salta simiae tempore suo!

Ebn-Challik. fasc. 9. 99. Vulgare est proverbium.
conf. Meid. 12, 181 et Burckh. prov. 87.

الارتقاء صعب والأخطاط هين كالحجر الثقيل ۱۱۸۸
رفعه عسير وحطه يسير

1188. Adscensus difficilis et dejectus facilis est,
sicut gravem lapidem tollere difficile est;
dejectum autem facile. A.

مَنْ رَكِبَ الْحَقَّ غَلَبَ الْخَلْقَ ۱۱۸۹

1189. Qui jure tanquam jumento utitur, is homines vincit. A.

لَا تَرَكِّبْ فَرَسَ غَيْرِكَ ۱۱۹۰

1190. Ne equo alius vehere!

مَنْ لَمْ يَرَكِّبْ الْأَهْوَالَ لَمْ يَنْدِلِ الْأَمْوَالَ ۱۱۹۱

1191. Qui pericula non obit, opibus non potitur. D.
Conf. Meid. 24, 609. Calil. p. 24.

أَنَّكَ لَا تَرَكِّضُ مَرَكَّضًا ۱۱۹۲

1192. Tu cursu magno non curris.

Verba haec Hodsafahus b. Badr Kaiso b. Sohair die,
quo equorum cursu inter se certabant, dixit, quum equum

suum Kaisi equum cursu superare videret. conf. Meid. 10, 11. Sam. Schar.

۱۱۹۳ رَمَحُ الْجَبَانِ أَطْوَلُ

1193. Timidi lancea longior est.

Vetus est proverbium, quod Alharits ben-Ohbad dixisse fertur. Hamas. p. 254.

۱۱۹۴ الرَّمْدُ خَيْرٌ مِنَ الْأَعْمَى

1194. Lippus melior est, quam caecus. D.

۱۱۹۵ رَمَضَانَ كَرِيمًا

1195. Mensis Ramadhan nobilis est. D.

۱۱۹۶ رُمِي بِحَاجَرٍ الْأَرْضِ

1196. Lapide terrae petitus est.

I. e. calamitate adfluctus est. Kam. conf. Meid. 10, 6.

۱۱۹۷ لَا يَرْمِي بِهِ الرَّجْوَانُ

1197. Ad duo putei latera non jacitur. Sam.

Despectus non est. conf. Meid. 6, 125. In Kamusi opere legitur رمى به الرجوان Projectus est ad duo latera putei. A situla proverbium desumptum est.

۱۱۹۸ لَا تَرْمِي حَجْرًا بِمُفْلَعٍ

1198. Ne funda lapidem jace! D. G.

۱۱۹۹ لَا تَرْمِي سَهْمًا فِي صُورَةٍ مِنْ حَدِيدٍ

1199. Ne in figuram ferro confectam sagittam jacias! D.

١٢٠٠ لا ترم سهامك يعسر عليك رده

1200. Ne sagittas tuas jacias, nam eas reducere tibi difficile est. G.

Rectius ردها scribitur.

١٢٠١ أرمى من بنى نعل

1201. Melior jaculator quam gens Banu-Tsoahl.

Fakih. Alchol. p. 248. infr.

١٢٠٢ أرمى من قطرة

1202. Melior jaculator quam Kathrah.

Viri nomen est artis jaculandi periti. Sed de enunciandi modo dubito. Schar.

١٢٠٣ لا ترهب إلا ربك ولا تخافن إلا ذنبيك

1203. Nonnisi dominum tuum venerare et nonnisi peccatum tuum time! D,

١٢٠٤ عند الرهن نعرف السوابق

1204. Pignore posito equi praecurrentes cognoscuntur. D.

١٢٠٥ راح العبد وقلقه وكل منا عاد الى خلقه

1205. Festum ejusque inquietudo abiit et quilibet nostrum ad naturam suam rediit. D.

١٢٠٦ راح الى القصد وجاء عطشان

1206. Ad furfures abiit et sitibundus venit. D.

In utroque codice القصل legitur; sed loco furfurum potius lacus aut talis significatio convenire videtur.

١٢٠٧ رَاحَ إِلَى الْمَاءِ وَجَاءَ فَارِغٌ

1207. Ad aquam ivit et vacuus venit. D.

١٢٠٨ رَاحَ خَرًا وَجَاءَ نُشَادِرٌ

1208. Merda abiit et sal ammoniacum venit. D.

١٢٠٩ رَاحَ ذَلِكَ الزَّمَانُ وَفَاسَهُ وَجَاءَ هَذَا الزَّمَانُ وَفَاسَهُ

وَكُلٌّ مِنْ تَكَلَّمَ الْحَقَّ كَسَرُوا رَأْسَهُ

1209. Tempus illud abiit cum hominibus suis et hoc tempus venit ejusque securis et omnis veritatem loquentis caput fregerunt. D.

In codice G. بفاسه et يكسروه يضربوه legitur.

١٢١٠ رَاحَ قِطًّا وَجَاءَ كَلْبٌ

1210. Felis abiit et canis venit. D.

١٢١١ رَاحَ مِثْلَ الضَّرَاطِ عَلَى الْبَلَاطِ

1211. Ut crepitus ventris super terrae superficie abiit. D.

١٢١٢ اسْتَرَاخَ مَنْ وَضَعَ الْمَكَارِمَ

1212. Quietem invenit is, qui actiones generosas deponit. Hamas. p. 65. l. 14.

١٢١٣ اسْتَرَاخَتْ الْعُرَاةُ مِنْ شَرَايَةِ الصَّابُونِ

1213. Nudis saponem emere necessarium non est. G.

رَاحَةُ الثَّوْبِ طَيِّبَةٌ ١٢١٤

1214. Quies vestis plicatura est. D.

رَاحَةُ الْجَسَدِ فِي قِلَّةِ الطَّعَامِ وَرَاحَةُ الرُّوحِ فِي قِلَّةِ ١٢١٥

الْأَنَامِ وَرَاحَةُ الْقَلْبِ فِي قِلَّةِ الْإِهْتِمَامِ وَرَاحَةُ

اللِّسَانِ فِي قِلَّةِ الْكَلَامِ

1215. Corporis quies in cibo paucis consistit et cordis quies in paucis peccatis et animi quies in pauca sollicitudine et linguae quies in paucis sermone.

Altero codicis loco, ommissa secunda parte راحة الروح etc. loco vocis الانتقام legitur الاهتمام.

١٢١٦ لَا رَاحَةَ إِلَّا فِي الْخَلْوَةِ وَلَا أَنْسَ إِلَّا مَعَ الْوَحْشَةِ

1216. Non nisi in loco, ubi soli sumus, quies est, et non est societas humana nisi cum solitudine. A.

رَوْحَةٌ وَتَخْفِيفَةٌ ١٢١٧

1217. Quies et levamen. D.

رَوَائِحُ الْجَنَّةِ فِي الشَّبَابِ ١٢١٨

1218. Paradisi odores in adolescentia sunt. D.

١٢١٩ إذا أَرَادَ اللهُ أَنْ يَسْلُبَ نِعْمَتَهُ مِنْ عَبْدٍ

فَأَوَّلُ مَا يَسْلُبُهُ عَقْلَهُ

1219. Si Deus homini beneficium suum eripere vult, ingenium ei eripere incipit. A.

١٢٢٠ رَبِّمَا أَرَادَ الْأَحْمَقُ نَفْعَكَ ضَرَكَ

1220. Saepe stultus commodum tuum volens tibi nocet. D.

١٢٢١ مَنْ أَرَادَ الْجَنَّةَ وَالنَّعِيمَ يَصْبِرْ عَلَى سَكِّ الْمُسْلِمِينَ

1221. Qui paradisum et gratiam sibi comparare vult, is Mohammedanorum percussione patienter fert.

Vox سَكَّ loco vocis صَكَ posita esse videtur. D.

١٢٢٢ مَنْ أَرَادَ الْعَصِيدَةَ عَلَيْهِ بِالْمَاءِ وَالذَّقِيقُ

1222. Qui pulmentum spissum vult, is aquam farinamque sumat!

١٢٢٣ مَنْ أَرَادَ الْمَلِيحَ يَبِيعُ دَارَهُ

1223. Qui pulchram vult, domum suam vendere debet. D.

١٢٢٤ مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُونَ سَلِيمًا فِي الدُّنْيَا فَلْيَجْتَنِبْ

خَمْسًا لَا يَشْهَدُ وَلَا يُؤْمِرُ بِالنَّاسِ وَلَا يَحْدِثُ

وَلَا يَقْبَلُ هَدِيَّةً وَلَا يَأْكُلُ لِأَحَدٍ شَيْئًا

1224. Qui salvus in mundo esse vult, is quinque res evitet: ne testimonium dicat; ne nutu homines indicet; ne narret; ne donum accipiat et ne edat rem, quae alteri est. A.

إذا أَرَادَكَ قَضَا مُرَادَكَ ١٢٢٥

1225. Si te vult, voluntati tuae satisfaciet. G.

إذا أَرَدْتَ النَّصِيحَةَ فَتَأَقَّبْ لِلظَّنِّ إِذَا بَالَعْتَ
فِي النَّصِيحِ فَتَأَقَّبْ لِلتَّهْمَةِ

1226. Quum monitum sincerum vis, ad suspicionem paratus sis; quum summo studio alterum mones, fieri potest, ut in suspicionem venias.

I. e. Quem sincere et cum studio monemus, saepe nos suspectos habet. Haecce verba Actsamo b. Zaifi. adscribuntur. Schar.

إذا أَرَدْتَ أَنْ تَعْرِفَ عَقْلَ الرَّجُلِ فَحَدِّثْهُ فِي
خِلَالِ كَلَامِكَ بِمَا لَا يَكُونُ فَإِنْ أَنْكَرَهُ فَهُوَ عَاقِلٌ
وَأَنْ صَدَّقَهُ فَهُوَ جَاهِلٌ

1227. Si prudentiam viri cognoscere vis, inter ea, quae ei dicis, rem non existentem narra. Si eam abnegat, prudens est, sin vero eam veram esse putat, insipidus est. A.

١٢٢٨ إذا أردت أن تنقشع الدنيا من بعدك فانشعها من

بعد غيرك

1228. Quum mundum post te dispellere vis, post alium quam te eum dispelle!

١٢٢٩ إذا أردت أن تنكسر بحين فعامل الفلاحين

1229. Quum calamitate frangi vis, cum rusticis commercium habe! D.

١٢٣٠ إذا أردت أن يكون عدوك لك صديق فافعل

مع خيراً

1230. Si vis, ut inimicus tuus tibi amicus fiat, bene erga eum agas! A.

١٢٣١ إذا أردت تأخذ بنتاً سل عن خصايل أمها

1231. Quum puellam in matrimonium ducere vis, indolem matris ejus sciscitare! D.

١٢٣٢ إذا أردت تحبب خيرة

1232. Quum efficere vis, ut dubius haereat, eligendi potestatem ei concede! D.

In codice D. تحطبه prosternere eum legitur.

١٢٣٣ إذا أردت تقتضج فمر على من لا يمتثل أمرك

1233. Quum ignominia adfici vis, ei impera, qui mandato tuo obsequium non praestat. D.

١٢٣٤ إذا أردت تهتك رجلا سلط عليه امرأة

1234. Quum virum ignominia adficere vis, ei mulierem praefice! D.

١٢٣٥ يُريد أن يأخذها بين الصحو والسكر

1235. Vult eam (rem) capere inter statum sobrii et ebrii.

De eo adhibetur, qui rem petit, dum ignorantem se esse simulat rei, cujus gnarus est. Sam.

١٢٣٦ تُريد العنب والناطور تغاتل الناطور

1236. Uvas vis et si non (eas accipis), contra vineae custodem pugnas. D.

١٢٣٧ راق الليل وظهر سهيل

1237. Clara fuit nox et stella Sohail apparuit. D.

١٢٣٨ رو تحزم فاذا روات فاعزم

1238. Considera ut prudenter agas et si considera- sti, consilium firmum cape!

Alter Almobarredi legendi modus est. فاذا استوضحت ,,et quum clare vidisti“ Sam. et Merzuk. ad Hamas.

١٢٣٩ أروى من الذقاة

1239. Magis potu satiatius quam rana. Sam. Sch.

١٢٤٠ ربح السلطان على قوم سهوم وعلى قوم نسيم

1240. Ventus regis quibusdam est ventus fervidus et quibusdam Zephyrus. D.

١٢٤١ انَّ الرِّيحَ إِذَا قَبَّتْ خَارِجَ الْبَيْتِ اسْتَتَرْتُ

مِنْهَا وَإِذَا كَانَتْ فِي الْبَيْتِ لَمْ يَكُنْ فِي الْاسْتِتَارِ

مِنْهَا سَبِيلِي

1241. Si ventus extra domum flat, tegumentis contra eum me defendo; sed si in domo est, contra eum me defendere non possum.

Proverbium vulgo usitatum, quod in interna conditione, quae corrupta est, usurpatur. Cod. Abu-Ohbaid.

١٢٤٢ رِيحَتُهُ وَلَا عَدْمُهُ

1242. Ventus ejus et non defectus ejus. D.

١٢٤٣ تَرَاحُمُ الْأَيْدِي عَلَى الطَّعَامِ بَرَكَةٌ

1243. In eo, quod manus in cibo capiendo se invicem comprimunt (ob multitudinem), benedictio est. A.

١٢٤٤ مَنْ زَرَعَ الْأَحْزَانَ حَصَدَ الْحَمَانَ

1244. Qui tristitiam serit, is calamitates demetet. D.

Vox الحمان ob homoioteleuton loco vocis الحنن posita esse videtur.

١٢٤٥ مَنْ زَرَعَ الْعَدَوَانَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ

1245. Qui inimicitiam serit, jacturam demetet. A.

١٢٤٦ الَّذِي يَزْرَعُ فِي شُبَّاطٍ مَا يَحْصُدُ إِلَّا الضَّرَاطَ

1246. Qui mense Februario serit, nil nisi crepitum
ventris metit. D.

١٢٤٧ مَنْ يَزْرَعُ الْأَثْمَ يَحْصِدُ الشُّرُورَ

1247. Qui crimen serit, mala metet. G.

Salomoni tribuitur. conf. Prov. Salom. 22, 8.

١٢٤٨ أزرع لكى تحصد

1248. Sere ut metas! G.

١٢٤٩ زرع رقيق وجاه غريق

1249. Satum tenue et dignitas submersa. D.

١٢٥٠ اذا تزرع الوالد تزرع الولد

1250. Quum pater commovetur, puer commovetur. D.

١٢٥١ زكوة العلم تعلية

1251. Scientiae tributum e t eam docere. D.

١٢٥٢ مَنْ يَبْرِكِ الْمُنَافِقِ وَيَقْضِي عَلَى الصَّادِقِ

كلاهما مودولان عند الرب

1252. Qui hypocritam innocentem esse declarat et
qui contra justum sententiam fert, Deo de-
spectus est. G.

Vox مودولان mihi pro مذلولان dictum videtur. Salo-
moni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 17, 15.

١٢٥٣ زلة الرجل عظم يجبر

1253. Lapsus pedis os est, quod consolidatur. D.

زَلَّةُ اللِّسَانِ لَا تَبْقَى وَلَا تَذِرُ ١٢٥٤

1254. Lapsus linguae non manet et non vulnerat. Diez.

Loco vocis تَذِرُ in codice Paris. تَضُرُّ nocet legitur. Fortasse proverbium cum praecedente coniungendum et aliter enunciandum est.

زَلَّةُ الْعَالِمِ كَأَنَّكَ سَارَ السَّفِينَةَ تُغْرَقُ وَتَغْرَقُ مَعَهَا ١٢٥٥

خَلَقَ كَثِيرًا

1255. Error docti fractae navi similis est, quae submergitur et quacum multi homines submerguntur. D. Conf. Meid. 1. 173.

زَلَّةُ الْعَالِمِ لَا تُقَالُ ١٢٥٦

1256. Lapsus docti non condonatur. D. Conf. Meid. 11, 52.

زَلَّةٌ فِي تَمُوزَ ١٢٥٧

1257. Lapsus in loco lubrico mense aestatis. D.

زَمَانَنَا كُلُّهُ وَأَهْلُهُ كَمَا تَرَى ١٢٥٨

1258. Totum tempus nostrum et gens ejus est, quemadmodum vides. G.

الزَّمَانُ يَسْلُبُ مَا أُعْطِيَ وَيُفَرِّقُ مَا جَمَعَ ١٢٥٩

1259. Tempus eripit, quod dedit et dispergit quod collegit. A.

زَنْبُورَيْنِ عَلَى خَرِيَّةٍ ١٢٦٠

1260. Duo crabrones ad unam merdam. D.

١٢٦١ الزَّانَاءُ يُوْرِتُ الْفَقْرَ

1261. Scortatio paupertatem adducit. B.

١٢٦٢ أَزْنِي مِنَ هَرَسٍ

1262. Magis scortans quam felis. S. Schar. Conf. Meid. 11, 42.

١٢٦٣ مَنْ زَهَدَ فِي الدُّنْيَا مَلَكَهَا وَمَنْ رَغِبَ فِي

الدُّنْيَا عَبَّدَهَا

1263. Qui in mundo (rebus mundanis) abstemius est, eum regit et qui mundum (res mundanas) cupit, ei servit. G.

١٢٦٤ زُهْدُ الْعَامِي مَضَلَّةٌ

1264. Devotio caeci error est. B.

١٢٦٥ زَهَادَةُ النِّسَاءِ جُلُوسُهُنَّ فِي الْبَيْتِ

1265. Devotio feminarum eo consistit, quod domi manent. B.

١٢٦٦ اِرْهَدُ مِنْ اِبْرَاهِيمَ بْنِ اَدْحَمَ

1266. Devotior quam Ibrahim b. Adham. Conf. Harir. 309.

١٢٦٧ زَهَتْ بِكَ زِنَادِي

1267. Ignitabulum meum per te ignem emisit. Per te auctus sum. Sam.

١٣٦٨ أَزْهَى مِنْ وَاشِمَةِ أَسْنِهَا

1268. Superbior quam ea, quae anum suum pingit.
Sam. Schar. Conf. Meid. 7, 99.

١٣٦٩ تَزَوَّجَ النَّوَانِي بِالْكَسَلِ فَأَوْلَدَ الرَّوَّحَانَ الْفَقْرَ وَالْحِرْمَانَ

1269. Cunctatio cum segnitie conjugium inierat.
Conjuges paupertatem frustrationemque genuerunt. Fak. Alchol. 193.

١٢٧٠ لَوْ تَزَوَّجَ السَّيْفُ مَا قَطَعَ

1270. Si gladius matrimonium iniisset, non secuisset. D.

١٢٧١ زَوْجُكَ عَلَى مَا عَوَّدْتَنِيهِ وَأَبْنُكَ عَلَى مَا رَبَّبْتَنِيهِ

1271. Maritus tuus modo se geret, ad quem eum adsuefecisti et filius tuus modo quo eum educasti. G.

١٢٧٢ التَّزْوِيجُ نَقْلُ شَهْوٍ وَشَوْكٍ دَهْوٍ

1272. In matrimonio est conditum mensis et spina aevi. A.

١٢٧٣ زَوِّدْ نَفْسَكَ الْخَيْرَاتِ بِالْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ

1273. Animam tuam commeatu bono proborum operum instrue! D.

١٢٧٤ زُرِ الْمَرْءَ عَلَى قَدْرِ إِكْرَامِهِ لَكَ

1274. Visita virum ratione ejus, quo te honorat. A. B.

١٢٧٥ زَايِرُ السُّلْطَانِ كَزَايِرِ الْأَسَدِ

1275. Imperatorem visitans ei similis est, qui leonem visitat. D.

Sed videtur inesse lusus verborum, nam زَايِرٌ rugitus leonis est.

١٢٧٦ يَا زَايِرًا عِنْدَ الْمَسَاءِ أَمَّا لِلْمَبِيتِ أَوْ لِلْعَشَاءِ

1276. O visitans tempore vespertino! utrum ad pernoctandum an ad cibum vespertinum sumendum? D.

١٢٧٧ الزَايِرُ فِي قَبْضِ الْمُرُورِ

1277. Visitans in possessione visitati est. D.

١٢٧٨ زِيَارَةُ الْحَبِيبِ تُطْرِي الْمَحَبَّةَ

1278. Visitatio amati amorem renovat. B.

١٢٧٩ زِيَارَةُ الضَّعَفَاءِ مِنَ التَّوَاضُعِ

1279. Visitatio debilium humilitatis species est. A. B.

١٢٨٠ الْمُرُورَةُ عَلَى الْحَكِيمِ

1280. Visitatae curandae officium medico est. D.

١٢٨١ مَنْ زَيْدٌ فِي عَقْلِهِ نَقَصَ مِنْ خَطِّهِ

1281. Cujus prudentia augetur, ejus scriptura diminuitur. A:

١٢٨٢ مَنْ زَادَتْ شَهَوَتُهُ نَقَصَتْ مَرْوَتُهُ

1282. Cujus cupiditas augetur, ejus virtus dimi-
nuitur. A.

١٢٨٣ زِدِ الْبِلَّةَ طَيْبِ

1283. Humore lutum auge! D.

١٢٨٤ زَادُ اثْنَيْنِ يَكْفِي ثَلَاثَةَ

1284. Duorum com meatus tribus sufficit. D.

١٢٨٥ زِيَادَةُ الْأَعْدَاءِ أَشَدُّ مِنَ الْمَرَضِ

1285. Inimicorum incrementum durius quam mor-
bus est. G.

١٢٨٦ زِيَادَةُ الْخَيْرِ مَا فِيهِ نَدَامَةٌ

1286. In boni augmento poenitentia non est. D

١٢٨٧ زِيَادَةٌ فِي الْحَدِّ نَقْصَانٌ فِي الْحُدُودِ

1287. Augmentum in uno termino detrimentum in
caeteris terminis est. D. G.

١٢٨٨ لَا يَبْرَأُ الْإِنْسَانُ فِي فُسْحَةٍ مِنْ عَقْلِهِ مَا لَمْ

يَقُولَ شِعْرًا أَوْ يُصَنِّفَ كِتَابًا

1288. Non cessat esse homo in amplitudine ingenii
sui, quamdiu carmen non dixit aut librum
non composuit. A.

١٢٨٩ لَا يَبْرَأُ الرَّجُلُ مُهَابًا مَا دَامَ سَاكِنًا فَإِذَا تَكَلَّمَ

زَالَتْ مُهَابَتُهُ أَوْ سَقَطَتْ رَتَبَتُهُ

1289. Quamdiu vir in silentio perseverat, venerabilis esse non cessat, sed si locutus est, ejus reverentia cessat aut ejus dignitas diminuitur. A

١٢٩٠ زَيْنَةُ الْبَاطِنِ خَيْرٌ مِنْ زَيْنَةِ الظَّاهِرِ

1290. Ornamentum interioris melius est quam exterioris ornamentum. A. B.

١٢٩١ مَنْ سَأَلَ صَاحِبَهُ فَوْقَ طَاقَتِهِ فَقَدْ اسْتَوْجَبَ لِلْحَرَمَانِ

1291. Qui a socio suo plus, quam praestare potest, petit, is repulsam meretur. S a m.

In Abu-Ohbaidi codice legimus, hoc apud vulgum in usu esse.

١٢٩٢ إِذَا سُئِلَ عَنِ الشَّيْءِ ذُلٌّ بَيْنَ الْمُهَيَّجَةِ وَالْعَجْفَاءِ

1292. Quando de re interrogatur, dicit: Inter eam, quae medullam habet et macilentam.

De re quae in medio est inter duas res. Cod. Abu-Ohbaid.

١٢٩٣ سَأَلْتُهَا عَنْ بَعْلِهَا قَالَتْ هَرَبَ

1293. Interrogavi eam de marito suo, dixit: fugit.

Cum hisce verbis in codice Par. conjuncta sunt sequentia: لا فارس البييدا ولا وجه العرب non eques deserti et non facies Arabum.“

١٢٩٤ الْمَسْتَلَّةُ أضعفُ الْمَكْسِبَةِ

1294. Mendicatio maxime infirmus quaestus est. S ch.

Verborum auctor Actsam ben-Zaifi fuisse dicitur. Conf. Meid. 24, 129.

١٢٩٥ اَسْئَلُ حَسْرَةً حَتَّى يَبْعُدَ

1295. Interrogatus suspiria ducit, donec promittit. B.

١٢٩٦ لَا تَسْبَحْ فِي الْمَاءِ الْبَارِدِ فَتَهْلِكَ

1296. Ne in aqua frigida nates, nam peribis. D.

١٢٩٧ لَا يَسْتَبِيحُ وَلَا يَعْبُرُ الْجَرَابَ

1297. Marsupium neque laudat neque opprobrio adficit. D.

١٢٩٨ السَّبْعُ سَبْعٌ وَإِنْ كَلَّتْ مَخَالِبُهُ وَالْكَلْبُ كَلْبٌ

وَلَوْ كَانَ مَرِيْبًا بَيْنَ السَّبْعِ

1298. Leo leo est et si ejus unguis obtusi sunt et canis canis est, etsi inter leones nutritus est. A.

١٢٩٩ سَبْعَةٌ لَا تَحْسُنُ بِكَ أَنْ تَمَهِّلَهُنَّ زَوْجَتَكَ مَا

وَأَفْقَتَكَ وَمَعِيشَتَكَ مَا كَفَّتَكَ وَحَلِيْمَتَكَ مَا حَمَلْتَكَ

وَصَاحِبَكَ مَا أَنْصَفَكَ وَحَلِيْمَتَكَ مَا فَهِمَكَ عَنكَ

وَوَلَدَكَ مَا لَمْ يَعْقِلْ وَضَيْفَكَ مَا لَمْ يَتَّقِلْ عَلَيْكَ

1299. Septem res te non decet negligere: uxorem tuam, quamdiu tecum consentit; victum tuum, quamdiu tibi sufficit; ornamentum

tuum, quamdiu te ornat; et socium tuum, quamdiu justus in te est et convivam tuum, quamdiu te intelligit et filium tuum, quamdiu prudens non est et hospitem tuum, quamdiu tibi molestus non est. A.

١٣٠٠ سَبَقَكَ بِهَا عَكَاشَةٌ

1300. Ohcaschus in eo te praecessit.

Mohammedes dixerat: nonnulli e gente mea paradisum intrabunt plenae lunae similes. Tum Ohcaschus ben-Mohzin dixit: Invoca Deum, ut ego ex eorum numero sim. Mohammedes viri precibus annuit, sed quum alter idem rogasset, renuens ista verba protulit, quae in proverbii consuetudinem venientia significant, unum alterum in re petenda praecessisse. S a m.

١٣٠١ مَنْ سَابَقَ الدَّهْرَ عَثَرَ

1301, Qui cum tempore cursu certat, pedem offendit. D.

١٣٠٢ سِتٌّ وَجَارِيَتَيْنِ عَلَى قَلَى يَبِضَّتَيْنِ

1302. Domina et duae servae, in sartagine duo ova.
 قلى significationem vocis مقلى habere videtur. D.

١٣٠٣ سِتِّي فِي لَدَّتِهَا وَأَنَا فِي أُفْسِي فِي شِدَّتِهَا

1303. Domina mea in voluptate sua et ego ejus calamitatem (vehementiam) perfero. D.

١٣٠٤ سِتَّةٌ إِذَا مَا أُهِنُوا فَلَا يَلُومُوا إِلَّا أَنْفُسَهُمْ

الْمُسْتَخَفُّ بِالسُّلْطَانِ وَالْمَتَأَمِّرُ عَلَى صَاحِبِ

الْبَيْتِ فِي بَيْتِهِ وَالِدَّخِلِ بَيْنَ اثْنَيْنِ لَمْ
يُدْخِلَاهُ فِي حَدِيثَيْهِمَا وَالْوَاصِلِ إِلَى مَأْيَدَةٍ لَمْ
يُدْعَ إِلَيْهَا وَالْجَالِسِ فِي مَجْلَسٍ لَمْ يَكُنْ لَهُ
بِأَهْلِ وَأُمَّقِيلِ حَدِيثُهُ عَلَى مَنْ لَا يَسْمَعُهُ

1304. Sex personae non nisi in se vituperii culpam videant, quotiescunque despectae sunt: Is, qui imperatorem levipendit; qui in domus principem in ipsa ejus domo imperium sibi arrogat; qui se duobus immiscet; qui eum sermonis participem non fecerunt; qui ad mensam haud invitatus accedit; qui in consessu sedet, qui ipso dignus non est; qui verba ad ipsum non audientem dirigit. A.

١٣٠٥ سِتَّةُ خِصَالٍ يُعْرَفُ بِهَا الْجَاهِلُ الثَّقَفَةَ بِكُلِّ أَحَدٍ
وَالكَلَامِ فِي غَيْرِ نَفْعٍ وَالغَضَبِ مِنْ غَيْرِ سَبَبٍ
وَالعَطِيَّةِ فِي غَيْرِ نَفْعٍ مَوْضِعِهَا وَأَنْشَاءُ السِّرِّ إِلَى
كُلِّ أَحَدٍ وَعَدَمُ التَّمْيِيزِ بَيْنَ العَدُوِّ وَالصَّدِيقِ

1305. Sex rebus insipidus cognoscitur: Fiducia in unoquoque posita; sermone inutili; ira sine causa; dono haud recto loco dato; secreto

cum quolibet communicato, eoque quod inimicum ab amico non discernit. A.

١٣٠٦ سِنَّةٌ لَا يُفَارِقُهُمُ الْحُزْنَ فَقِيرٌ غَرِيبٌ (قريب. I.)

عَهْدٌ بِيَعْنِي وَمُكْتَرٌ يَخَافُ عَلَى مَالِهِ التَّلَفَ

وَمَرِيضٌ لَا طَبِيبَ لَهُ وَمُحِبٌّ لِأَمْرَأَتِهِ وَهِيَ خَائِنَةٌ

وَالْحَسُونُ وَالْحَقُودُ

1306. Sex homines tristitia non relinquet: pauperem, qui paulo ante dives fuerat; locupletem, qui timet divitias interituras esse; aegrotus, cui medicus non est; uxoris suae amantem, dum ipsa perfida est; invidum et odio plenum. A.

١٣٠٧ أُسْتَرٌ عِبَادَتُكَ كَمَا تَسْتُرُ فَوَاحِشَكَ

1307. Probitatem tuam occulta, sicut improbitatem tuam occultas. D.

١٣٠٨ أُسْتَرٌ مِنَ اللَّيْلِ

1308. Magis tegens quam nox. Sam. Sch. Conf. Meid. 7. 115.

١٣٠٩ أَسْتُ أَمْرَأَةٌ أَحَقُّ بِالْجَمْرِ

1309. Anus mulieris thuribulo dignior est.

Proverbii auctorem Alahnafum ben-Kais fuisse dicunt, qui verba mulieri thuribulum ipsi adferenti dixerit. Schar. conf. Meid. 12, 18.

١٣١. مَا لَكَ أَسْتُ وَفَمٌ

1310. Podex et os tibi non est.

I. e. Radix et surculus. Poetae Djerir appellato
verba adscribuntur sequentia: مَا لَكَ أَسْتُ فِي الْعَلَى وَلَا فَمٌ
„Podex tibi in celsitudine non est et non os.“ Sam.

١٣١١. بِأَسْتِ بَنِي فَلَانٍ

1311. In podice filiorum cujusdam.

Qui alios despicit, hisce verbis utitur. Sam.

١٣١٢. السَّجُونُ قُبُورُ الْأَحِبَّاءِ وَشِمَانَةُ الْأَعْدَاءِ وَتَجْرِبَةُ

الْأَصْدِقَاءِ

1312. Carceres amatorum sepulchra, inimicorum
gaudium et amicorum probatio sunt. B.

١٣١٣. قَبْلَ السَّحَابِ أَصَابِنِي الْوَكْفُ

1313. Ante nubem stillicidium me attigit. D.

١٣١٤. لَا تَسَاخَرُ فِي شَيْءٍ فَيَجْرِبُوكَ

1314. Ne rem ludibrio habe, nam te experientur. D.
conf. Meid. 23, 405.

١٣١٥. السَّخِيُّ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ وَقَرِيبٌ مِنَ السَّمَاءِ

وَبَعِيدٌ مِنَ جَهَنَّمَ

1315. Liberalis Deo propinquus, coelo propin-
quus et ab igne inferno remotus est. G.

أَسْخَى مِنْ دِيكَ ١٣١٦

1316. Liberalior quam gallus,

Sic dicitur, quod gallinis grana concedit. Schar.

أَسْخَى مِنْ لَافِظَةِ ١٣١٧

1317. Liberalior quam columba.

Sic dicitur, quia ex ingluvie in pulli rostrum grana egerit; sed in voce لَافِظَةِ explicanda lexicographi non consentiunt. Conf. lexic. meum.

سَدَّ الْأَطْوَاقَ الْخَمْسَ لِيُضِيَ الْبَيْتَ وَالسَّاكِنَ فِيهِ ١٣١٨

1318. Quinque fenestras obstruxit, ut domui ejusque habitatori lucem adferret. D.

In codice G. الخمس الطوق omissa voce legitur.

مَنْ يَسُدُّ أذُنَيْهِ عَنِ صَرَخِ الْمُسْكِينِ فَهُوَ يَصْرُخُ ١٣١٩

وَلَا يُسْمَعُ لَهُ

1319. Qui aures suas claudit, ne pauperis clamorem audiat, ejus clamor non audietur. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 21, 13.

إِنْ سَرَكَ أَنْ لَا تَبَاسَ فَعَرِّ وَأَجْلِسْ ١٣٢٠

1320. Si te laetitia adfcit, quod miser non es, in depressas altasque terras iter fac!

Proverbium nos hortatur, ut ad opes acquirendas terram peragemus. Sam. Schar.

سِرُّ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ ١٣٢١

1321. Arcanum Dei in ejus creaturis est. D.

سِرُّ اَنْبِيَاۙءِ شَاعَ بَيْنَ الْغٰیِبِیۙنَ ۱۳۲۲

1322. Secretum inter duos inter duo millia divulgatum est. D.

Loco vocis شاع in codice G. „invenitur“ legitur.

سِرُّ بَيْنَ الْمُلُوكِ اَيْنَشَ وَصَلَهُ لِلدُّيُوكِ ۱۳۲۳

1323. Secretum inter reges quomodo ad gallos perveniet. G.

سِرُّكَ اَسْبِيْرُكَ اِنْ صُنْتَهُ وَاَنْتَ اَسْبِيْرُهُ اِنْ اَظْهَرْتَهُ ۱۳۲۴

1324. Secretum tuum captivus tuus est, si id custodis; sed si id divulgas, tu ejus captivus es. D.

In altero loco idem proverbium hisce verbis legitur:
سِرُّكَ اَسْبِيْرُكَ فَاِذَا تَكَلَّمْتَ بِهٖ صِرْتَ اَسْبِيْرًا لَهٗ

سِرُّكَ دَمِّكَ لَا تُرْفِقْهَا ۱۳۲۵

1325. Secretum tuum est sanguis tuus, ne eum effunde! D.

سِرُّكَ مِنْ دَمِّكَ وَبِمَا كَشَفْتَهُ فَيَكُوْنُ سَبَبَ مَوْتِكَ ۱۳۲۶

1326. Secretum tuum est pars sanguinis tui. Si id detexeris, mortis tuae causa erit. D. Conf. Meid. 12, 70.

وَسُرُوْرُ اَنْاسٍ عِنْدَ اَنْاسٍ مَا تَمُّ ۱۳۲۷

1327. Aliorum gaudia aliis causae luctus sunt. D.
In codicibus D. P. مائمم legitur, id quod correxi.

السُّرُورُ شَيْبَانُ رَفَعُ وَدُودُ وَوَضَعَ حَسُودُ ١٣٢٨

1328. Gaudium duplex est; quod amans tollitur et invidus deprimitur. A.

سُرُورُكَ بِالْكَذِّبِيَا غُرُورُ ١٣٢٩

1329. Laetitia ob mundum hunc deceptio est. D.

أَسْرٌ مِنْ سَلْعَةِ التَّلَاقِ ١٣٣٠

1330. Majore laetitia adficiens quam hora occursus (amicae) Sa m. Schar.

أَسْرًا مِنْ جَرَادٍ ١٣٣١

1331. Plura ova excernens quam locusta. Sa m. Sch.

السِّرَاجُ دُهْنُهُ قُوَّةٌ لَهَا وَإِذَا غَرَقَتْهُ فِيهِ طُفَى ١٣٣٢

1332. Lucernae nutrimentum oleum est, sed si eam eo submergis, exstinguitur. G.

سُرْعَةُ الْإِنْتِقَامِ لَيْسَتْ مِنْ دَعَاوَةِ الْكِرَامِ ١٣٣٣

1333. Celeritas vindictae res non est, quam generosi de se praedicant. B.

سُرْعَةُ الْغَضَبِ مِنْ أَخْلَاقِ السَّبَاعِ وَالصَّبِيَّانِ ١٣٣٤

1334. Celeriter irasci naturae ferarum et puerorum est. A.

١٣٣٥ أَسْرَعُ مِنَ الشَّفْرَةِ إِلَى سَنَامِ الْبَعِيرِ

1335. Celerior quam culter magnus versus gibbum cameli (in dissecando) Sam. Schar.

١٣٣٦ أَسْرَعُ مِنْ طَرْفِ الْمُوقِ

1336. Celerior quam nictus anguli oculi Schar.

١٣٣٧ أَسْرَعُ مِنْ عَصَا الْأَعْرَجِ

1337. Celerior quam baculus claudi naturá. S. Sch.

١٣٣٨ أَسْرَعُ مِنْ حَسَةِ الْكَلْبِ أَنْفَهُ

1338. Celerius quam quod canis nasum suum lambit. Sch.

١٣٣٩ أَسْرَعُ مِنْ لَمَعِ الْأَصَمِّ

1339. Celerius quam quod surdus innuit.

Dixit Bischr ben-Abi-Hasem:

أَشَارَ بِهِمْ لَمَعِ الْأَصَمِّ فَأَقْبَلُوا عَرَانِينَ لَا يَأْتِيهِ لِنَصْرِ مُجَلِبُ

Innuit eis modo, quo surdus innuit et advenerunt principes gentis, dum ad auxilium ei non venit clamorem tollens. Sam. Schar.

١٣٤٠ أَسْرَعُ مِنْ لَمَعِ وَمِيضِ الْبَرْقِ

1340. Celerior quam fulminis splendor rutilans. Sam. Schar. Conf. Meid. 12, 142.

١٣٤١ أَسْرَعُ مِنْ مَا وَلَا

1341. Celerior quam vox ما (non, quid) et لا (non) enunciata. Sam. Schar.

In Haririi opere p. 437 legitur أسرع من ها ولا

١٣٤٢ أسرع من مرّ الخيل

1342. Celerior quam transitus equorum (currentium). Sam. Schar. Conf. Meid. 12. 113.

١٣٤٣ أسرع من مرّ القطا الجون

1343. Celerior quam transitus avium Katha rubrarum (volantium). Sam. Schar.

١٣٤٤ من أسرف في حب الدنيا مات فقيرا ومن

قنع عاش غنيا

1344. Qui prodigus est in amore hujus mundi, pauper morietur et qui paucis contentus est, dives vivet. A.

١٣٤٥ من الأسرف أن يشتري كل ما يشتهي

1345. Prodigentiae est emere omne quod cupitur. D.

١٣٤٦ الأسراف في الشرف من طباع السفلة

1346. Prodigentia in nobilitate naturis infimatum propria est. A.

١٣٤٧ إذا سرقت فاسرق ذرة وإذا زينت فآزن بحرة

1347. Quum furaris, unionem furare, et quum scortaris, cum ingenua scortare! D,

١٣٤٨ يَسْرِقُ الْكُحْلَ مِنَ الْعَيْنِ

1348. Stibium ex oculo furatur. D.

١٣٤٩ الَّذِي يَسْرِقُ بَيْضَةَ يَسْرِقُ جَمَلًا

1349. Qui ovum furatur, camelum furabitur. D.

Simile est Gallorum proverbio: qui vole un oeuf, vole un boeuf. D.

١٣٥٠ أَسْرَقَ مِنَ الْعَقَّاقِ

1350. Furacior quam pica. Sam. Schar.

١٣٥١ أَسْرَقَ مِنْ جَرْدٍ

1351. Furacior quam mus surdus. Dj.

١٣٥٢ أُسْرِيَ عَلَيْهِ بَلِيلٌ

1352. Pro eo iter nocturnum factum est.

Proverbium de re adhibetur, quae jam antea bene instructa erat. Vulgus autem dicit: أمر عمل بليل Res, quae noctu acta est. Schar.

١٣٥٣ أُسْرِيَ مِنَ السَّرِيِّ

1353. Magis noctu factum quam iter nocturnum
Harir. 579.

١٣٥٤ مَنْ سَعِدَ سَعِدَ بِالدُّعَاءِ وَمَنْ شَقِيَ شَقِيَ

بِالدُّعَاءِ

1354. Qui felicitate utitur, per invocationem Dei

felix est et qui miser est, per invocationem
Dei miser est. D.

١٣٥٥ يَسْعَدُ الرَّجُلَ بِمُصَاحَبَةِ السَّعِيدِ

1355. Vir societate viri felicitis felix fit. A. B.

١٣٥٦ مِنْ لَا يُسْعِدُهُ رَبُّهُ يَا شَقَاةَ وَيَا تَعَبَ قَلْبِهِ

1356. Quem dominus suus (Deus) non beat, o
quam miser est et o quam fatigatus ejus
animus est! G.

١٣٥٧ السَّعِيدُ مَنْ وَعِظَ بِغَيْرِهِ وَالشَّقِيُّ مَنْ وَعِظَ

بِهِ غَيْرُهُ

1357. Felix est, qui per alium monetur, infelix per
quem alius monetur. A.

١٣٥٨ سَعَادَةُ عَلَى قَلَّةٍ دَيْنٍ

1358. Felicitas ratione paucitatis debiti est. D.

١٣٥٩ مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يَكُونَ خَصْمَهُ عَاقِلًا

1359. Fortunae viri tribuendum est, quod ejus ini-
micus prudens est. D.

١٣٦٠ السَّعَادَةُ كُلُّهَا فِي سِتَّةِ أَشْيَاءَ حُسْنِ الصُّورَةِ

وِطْحَةِ الْجَسَدِ وَطُولِ الْعُمُرِ وَسَعَةِ ذَاتِ الْيَدِ

وَطَيْبِ الذِّكْرِ وَالتَّمَكُّنِ مِنَ الصَّدِيقِ وَالْعَدُوِّ

1360. Beatitudo tota sex rebus nititur: forma pulchra, sano corpore, vita longa, largis opibus, bona fama et potestate, quam in amicum et inimicum habemus. A.

١٣٦١ أسعد الله أم جدام

1361. Num Sahd-Allah an Djodsam est?

Verba haec viro dicuntur, qui bonum a malo discernere non potest. conf. Meid. 23, 280. Schar.

١٣٦٢ الأسعار بيد الله

1362. Pretia annonae in manu Dei sunt. D.

١٣٦٣ سعى بقدمه الى اراقة دمه

1363. Pedibus suis ad sanguinem suum effundendum tetendit. D.

١٣٦٤ من سعى رعى

1364. Qui operam dat, pascit. D.

١٣٦٥ أسع بجدا أو دع

1365. I cum fortuna aut sine!

I. e. Nisi fortuna te adjuvat, molestia, quam in quaerendo toleras, inutilis est. Dixit poeta:

تَقَلَّبْتُ إِنْ كَانَ التَّقَلُّبُ نَافِعِي وَبِالْجِدِّ يَسْعَى الْمُرُّ لَا بِالتَّقَلُّبِ

Versatus sum in negotio, si mihi hoc prodesset, sed per fortunam vir it, et non per agendum. Metr. Thawil. conf. Meid. 12, 56.

١٣٦٦ سَفَرُ الْكِلَابِ لَا زَانَ وَلَا مَاءً

1366. Iter canum sine com meatu et sine aqua. D.

١٣٦٧ فِي الْأَسْفَارِ يَبْدُو الْأَخْتِيَارُ

1367. In itineribus apparet (incipit) electio. D.

١٣٦٨ سَفِينَةُ نُوحٍ

1368. Noae navis. D.

١٣٦٩ إِنَّ السَّفِيهَةَ وَاهِيَ الرَّأْيِ وَإِنْ كَانَ قَوِيَّ الْبَدَنِ

1369. Stultus infirmo consilio est et si robusto corpore praeditus est. Schar.

١٣٧٠ إِنَّ السَّفِيهَةَ إِذَا لَمْ يَنْهَ مَمُورٌ

1370. Stultus, quum ei non interdicitur, jussus est.

Proverbium eum vituperat, qui stultum negligit et a prava agendi ratione interdicto non retinet. Schar. conf. Meid. 12, 48.

١٣٧١ سَقَطَتْ بِهِ النَّصِيحَةُ عَلَى ظَنَّةٍ

1371. Monitum sincerum (quod dedit) in suspicionem (aliorum) eum conjecit. Schar. conf. Meid. 3, 23.

١٣٧٢ سَاقِي الْقَوْمِ آخِرُهُمْ شَرِبًا

1372. Qui genti bibendum dat, postremum bibit. D

١٣٧٣ يُسْقِيكَ مِنْ شَهْدِ اللِّسَانِ حَلَاوَةً وَيُرْوِغُ فِيكَ

كَمَا يُرْوِغُ التَّعَلَّبُ

1373. E favo linguae dulce tibi bibendum dat et modo vulpis erga te versute agit. G.

١٣٧٤ نُسْقُونَا خُمُورًا وَتَطْطَبُونَا مِنَّا عُقُولًا

1374. Vinum nobis bibendum datis et a nobis prudentiam postulatis. D.

١٣٧٥ لَوْ سَكَتَ مَنْ لَا يَعْلَمُ لَسَقَطَ الْاِخْتِلَافُ

1375. Si tacuisset qui nescit, dissensio cessasset. D.

In codice B. eadem sententia sequentibus verbis expressa est: لو سكت ما لا يعلم لا ترفع الاختلاف.

١٣٧٦ سَكُوتُ اللِّسَانِ سَلَامَةٌ الْاِنْسَانِ

1376. Linguae silentium hominis incolumitas est. A.

١٣٧٧ السُّكُوتُ اَخُو الرِّضَا

1377. Silentium frater consensu est. Sam. Sch.

Hocce proverbium diverso modo enunciatur. In codice D. الرضا من السكوت, in libro Fakihat Alcholafa p. 93. l. 21 السكوت كالرضا et p. 94. l. 14. السكوت الرضى legitur.

١٣٧٨ مَعَ السُّكُوتِ السَّلَامَةُ وَمَعَ الْكَلَامِ النَّدَامَةُ

1378. Cum silentio salus est et cum sermone poenitentia. A.

١٣٧٩ سُكْرُ الشَّبَابِ أَشَدُّ مِنْ سُكْرِ الشَّرَابِ

1379. Adolescentiae ebrietas vehementior est, quam ebrietas vini. D.

١٣٨٠ سَكَّرَ بِابِكَ تَأْمَنُ جَارَكَ

1380. Si portam tuam claudis, a vicino tuo securus eris. D.

In Rostgardii libro sic legitur : سَكَّرَ بِابِكَ وَلَا تَتَّهِمُ جَارَكَ „Claude portam tuam et ne vicinum tuum suspectum habeas.“

١٣٨١ أَيْنَ سُكَّانَ القُصُورِ أَصْحَوُا سُكَّانَ القُبُورِ

1381. Ubi incolae palatiorum sunt? Incolae sepulchrorum facti sunt. G.

١٣٨٢ مَنْ سَلَّ سَيْفَ البَغْيِ قَتَلَ فِيهِ

1382. Qui injustitiae (vis iniquae) ensem stringit, is in ea occidetur. D.

١٣٨٣ يَسُلُّ سِنَانَ الكَلْبِ وَهُوَ يَنْبَحُ

1383. Dentes canis extrahit, dum is latrat. D.

١٣٨٤ مَنْ سَلَبَ نِعْمَةً غَيْرَهُ سَلَبَ غَيْرَهُ نِعْمَتَهُ

1384. Qui aliorum commoditatem spoliat, ejus commoditatem alii spoliant. D.

١٣٨٥ سِلَاحُ الضُّعَفَاءِ الشُّكَايَةُ

1385. Quaerimoniae arma debilium sunt. A. D.

١٣٨٦ رَبِّ سِلَاحٍ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ دَعْنِي

1386. Saepe arma domino suo dicunt: Sine nos! D.

١٣٨٧ السِّلَاحُ زِينَةٌ وَعُدَّةٌ

1387. Arma sunt ornamentum et apparatus. D.

١٣٨٨ سَلَّطَ اللَّهُ الدَّبَّ عَلَى الْخَنْزِيرِ

1388. Deus praeficiat ursum porco! D.

١٣٨٩ سُلْطَانٌ بِلَا عَدْلٍ كَنَهْرٍ بِلَا مَاءٍ

1389. Rex sine justitia fluvio similis est, qui aqua caret. D.

١٣٩٠ إِنَّ السُّلْطَانَ لِلْأَنَامِ بِمَنْزِلَةِ الْكِهَامِ الْبَعِيدِ عَنْهُ

يَطْلُبُ قُرْبَهُ وَالذَّاخِلُ فِيهِ يَشْكُو كُرْبَهُ

1390. Rex hominibus comparandus est balneo, ad quod omnis remotus accedere cupit, dum in id intrans molestias ejus queritur. Fakih. Alchol. p, 183. l. 6.

١٣٩١ لَا سُلْطَانَ بِلَا رِجَالٍ وَلَا رِجَالَ إِلَّا بِأَمْوَالٍ وَلَا مَالَ

إِلَّا بِجَبَايَةٍ وَلَا جَبَايَةَ إِلَّا بِعِمَارَةٍ وَلَا عِمَارَةَ إِلَّا

بِعَدْلٍ وَالْعَدْلُ أَسَاسٌ لِسَائِرِ الْأَسَاسَاتِ

1391. Rex non est nisi per viros; viri non sunt nisi per opes; opes non sunt nisi per tribu-

tum collectum; tributum collectum non est nisi per terrae culturam; terrae cultura non est nisi per justitiam; justitia igitur omnium fundamentorum fundamentum est. A. conf. Fakih. Alch. p. 216. l. 13.

١٣٩٢ لَيْسَ لِسُلْطَانَ الْعِلْمِ زَوَالٌ وَلَا لِبُرْهَانِهِ اخْتِلَالٌ

1392. Imperio scientiae finis non est neque ejus argumento infirmitas. A.

١٣٩٣ سَلَاطِينُ تَنْزِلُ عَنْ كُرْسِيِّهَا

1393. Imperatores a thronis suis descendunt. D.

١٣٩٤ مَنْ سَلَكَ الْجِدَارَ أَمِنَ مِنَ الْعِثَارِ

1394. Qui in pariete incedit, a caespitando securus est. D.

١٣٩٥ لَا تَسْلُكُ عُرْيَانَ فِي الْأَسْوَاقِ

1395. Ne in foris nudus incedas! D.

١٣٩٦ لَوْ سَلِمَ أَبُو الْحُسَيْنِ مِنَ الْعَوَانِيَةِ لَدَخَلَ الْبَلَدَ

1396. Si Abu-l'Hosainus a mulieribus salvus fuisset, oppidum (terram) intrasset. D.

١٣٩٧ مَا سَلِمَتِ الْجِلَّةُ فَالَسَّخُلُ هَدْرٌ

1397. Quamdiu camela annosa integra est, foetus ovis vilis est.

Quodsi parvam jacturam facimus, ex eo solatium capiendum est, quod major pars nobis superest, Sam.

١٣٩٨ لَنْ تَسْلَمَ مِنَ النَّاسِ حَتَّى يَسْلَمُوا مِنْكَ

1398. Tu ab hominum noxa liber non eris, donec a tua noxa liberi sint. B.

١٣٩٩ سَلَّمَ الرِّيحَ لِأَبِي زُبَعَةَ

1399. Ventum turboni tradidit. D.

١٤٠٠ مَنْ سَلَّمَ نَفْسَهُ لِعَدُوِّهِ كَانَ الْهَلَاكَ لَهُ مُسْتَوْجِبًا

1400. Qui inimico suo se ipsum tradit, is necessario peribit. A.

١٤٠١ قَبْلَ مَا يُسَلَّمُ أُنْدَعَا بِالشَّرْفِ

1401. Antequam salutatur, cum nobilitate adnuens respondit. D.

١٤٠٢ لَا تُسَلِّمْ عَلَى أَمْوَالِكَ فَإِنَّ أَجَابَكَ شَقَّ عَلَيْهِ

وَإِنْ لَمْ يُجِيبِكَ شَقَّ عَلَيْكَ

1402. Ne regi salutem dic, nam si tibi salutem reddit, ei molestum est, et si tibi non reddit, tibi molestum est. D.

١٤٠٣ مَنْ سَأَلَ النَّاسَ رِبْحَ السَّلَامَةِ وَمَنْ تَعَدَّى

عَلَيْهِمْ اكْتَسَبَ النَّدَامَةَ

1403. Qui cum hominibus pacem colit, incolunitatem lucratur et qui contra eos inimicitiam gerit, poenitentiam acquirat. A.

١٤٠٤ أَنْتَ سَالِمٌ مَا سَكَتَتْ إِذَا تَكَلَّمْتَ فَلَكَ أَوْ عَلَيْكَ

1404. Quamdiu taces, salvus es, sed quum loqueris, aut pro te aut contra te erit. A.

١٤٠٥ سَلَامٌ اللَّهِ عَلَى قَلْبِ خَلِيلِ اللَّهِ

1405. Pax Dei super corde amici Dei (sit)! D.

١٤٠٦ سَلَامٌ يَجْرُ كَلَامٌ وَكَلَامٌ يَجْرُ بِطَيْخِ

1406. Salus dicta sermonem adducit et sermo melonem adducit. D.

١٤٠٧ سَلَامَةُ الْإِنْسَانِ فِي حِفْظِ اللِّسَانِ

1407. Viri incolumitas linguae custodia nititur.

١٤٠٨ السَّلَامَةُ غَنِيمَةٌ

1408. Incolumitas praeda est. B. G. conf. Meid. 12, 174.

١٤٠٩ السَّلَامَةُ فِي الْعَزَلَةِ وَالصِّحَّةُ فِي الْحِمِيَةِ

1409. Incolumitas in recessu a muneribus publicis et sanitas in victus ratione consistit. A.

١٤١٠ السَّلَامَةُ فِي الْوَحْدَةِ

1410. Incolumitas in vita solitaria est. D.

١٤١١ بِالسَّلَامَةِ وَبِنَزَائِدِ يَوْمٍ

1411. Cum incolumitate et cum addito die. D.

١٤١٢ مَنْ لَا يُسَامِحُ فِي أُمُورِ كَثِيرَةٍ يَمُوتُ وَمَا لَهُ فِي

الدَّهْرِ صَاحِبٌ

1412. Qui in multis rebus liberalis non est, moritur, dum ei in tempore socius non est. D.

١٤١٣ مَا سَمِعْتُ مِنْكَ فِي الْإِسْلَامِ فَهِيَ قَبْلَهَا

1413. Non audivi ex te tempore Islamismi caespitationem ante eam.

Verba haec Abu-Ohbaidahus ben-Aldjarrah Ohmaro dixit, quum ille dixisset: اَبِسط يَدَكَ اَبايَعَكَ. „Extende manum tuam, ut obsequium tibi fidemque sanciam!“ Samachscharius dixit, verba de duobus amicis adhiberi, quorum unus exiguum quid mali commiserit.

١٤١٤ الَّذِي مَا يَسْمَعُ كَلَامَ كَبِيرَةٍ يَكُونُ لَهُمْ تَدْبِيرَةٌ

1414. Qui sermonem ejus non audit, qui aetate provectus est, sollicitudo moderatio ejus erit. D.

١٤١٥ أَنْ مَنْ يَسْمَعُ يَجِبُ

1415 Qui audit, respondit.

In eum dicitur, qui boni consilii rationem non habet et non audit. Illic igitur non respondit, quomodo autem is, qui non audit, respondere potest. Schar.

١٤١٦ الْإِسْتِمَاعُ أَسْلَمُ مِنَ الْقَوْلِ

1416. Audire tutius est quam loqui. A.

١٤١٧ اَسْمَعُ مِنْ كَلْبٍ

1417. Auditu magis valens quam canis. Sam. Sch.

١٤١٨ اَلْمُسْتَمِعُ شَرِيكُ الْمُتَكَلِّمِ وَفِي الْاِسْتِمَاعِ سَلَامَةٌ وَتَعَلَّمَ

1418. Audiens socius loquentis est et in audiendo salus et instructio est. A.

١٤١٩ اَسْمَنُ مِنْ دُبِّ

1419. Pinguior quam ursus. Sam. Schar.

١٤٢٠ اِذَا سَمَّوْكَ سَيِّدٍ فَلَا تَزِيدُ

1420. Quum dominum te appellant, ne plus petas! D.

١٤٢١ اَسْمُ الرَّبِّ بُرْجٌ حَصِيْنٌ يَلْتَجِىْ بِهٖ (الصَّدِيْقُ)

وَيَسْتَعْلِيْ

1421. Nomen Dei turris munita est, ad quam (justus) confugit et elatus est. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 18, 10.

Vocem الصديق ex conjectura addidi.

١٤٢٢ بَعْدَ سَنَةٍ وَشَهْرَيْنِ جَاءَ صَبِيٌّ بِاِثْنَيْنِ

1422. Post annum et duos menses puer duobus oculis carens venit. D.

١٤٢٣ اَسْهَرُ مِنْ ظَالِعِ الْكِلَابِ

1423. Vigilantior quam canis claudicans. conf. Fakih. Alchol. p. 102. l. 14.

١٤٢٤ سَهْمُ الْكَلْبِ مِنَ الرَّفِيسَةِ

1424. Sors canis id est, quod pedibus percutitur. D.

١٤٢٥ سَهْمٌ عَلَيْكَ وَسَهْمٌ لَكَ

1425. Sors contra te est et sors pro te est. D.

١٤٢٦ مَنْ سَاءَ خَلْقُهُ عَذَبَ نَفْسَهُ

1426. Cujus forma prava est, ejus animus dulcis est. A.

١٤٢٧ مَنْ سَاعَتْ سِيرَتُهُ لَمْ يَأْمَنْ أَبَدًا وَمَنْ حَسَنَتْ

سِيرَتُهُ لَمْ يَخَفْ أَحَدًا

1427. Cujus agendi ratio prava est, nunquam securus est et cujus agendi ratio pulchra est, neminem metuit. A.

١٤٢٨ سُوءُ الْأَدَبِ يَهْدِمُ مَا بَنَى الْأَسْلَافُ

1428. Pravi mores id quod majores aedificarunt, destruunt. A.

١٤٢٩ سُوءُ الْخُلُقِ وَحَشَّةٌ لَا خِلَاصَ فِيهَا

1429. Pravitas naturae est consortii defectus, in quo liberatio non est. A.

١٤٣٠ سُوءُ الظَّنِّ مِنَ الْحَزْمِ

1430. Prava opinio pars providentiae est. A.

١٤٣١ سُوءُ قَوْلِهِ وَبَوْلُهُ سَكَابَةُ الْعَتِيفِ اثْبَتَتْ مِنْ قَوْلِهِ

1431. Pravitas dicti ejus et urinae ejus (eadem est);
nubes aestatis constantior est, quam dictum
ejus. D.

يا مَنْ أَسَاءَ فِيهَا مَضَى كُنْ مُحْسِنًا فِيهَا بَقِيَ ١٤٣٢

1432. O tu, qui malefecisti in eo quod praeteriit,
in eo quod restat, bene agas! D.

أَسْوَأُ النَّاسِ عَيْشًا مَنْ لَمْ يَعْشِ فِي كَنْفِهِ غَيْرَهُ ١٤٣٣

1433. Pessime vivit is, in cujus tutela alius non vi-
vit. D.

يَسُودُ الْإِنْسَانُ قَوْمَهُ بِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِمْ ١٤٣٤

1434. Beneficiis collatis homo in gentem suam do-
minatur. A.

سَوَّدَ وَجْهَهُ وَشَىءَ مَا نَالَهُ ١٤٣٥

1435. Faciem suam denigravit et nil cepit. D.

سَوَّادٌ فَوْقَ سَوَّادٍ يُعَمِّي الْقَوَادِ ١٤٣٦

1436. Opes multae super opibus multis cor caecum
reddunt D.

سَيِّدُ الْإِدَامِ لِحُومِ الْأَعْنَامِ ١٤٣٧

1437. Caro pecorum est domina opsonii. B.

سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ ١٤٣٨

1438. Princeps gentis est ejus minister. D!

Paulo aliter in Hamas. p. ١٣٢ l. 19. legitur: سَيِّدُ
Gentis princeps ejus miserrimus est.

١٤٣٩ السَّيِّدُ مِنْ أَوْرِي نَارُهُ وَحُمِي ذِمَارُهُ وَعَزَّ جَارُهُ
وَأَدْرِكُ نَارُهُ وَنَفَى عَارُهُ

1439. Dominus is est, cujus ignis accensus, dignitas
defensa, vicinus honoratus, vindicta sumpta
et dedecus remotum est. A.

١٤٤٠ سَاعَةٌ بِعُمَيْرِ الْوَرْدِ يَسْوِي الشَّقِيقَ

1440. Hora in vita rosae florem anemone aequat. D.
Ante vocem الشَّقِيقِ anemone, vox سِنَةٌ annum
omissa videtur.

١٤٤١ سَاعَةٌ لِغَلْبِكَ وَسَاعَةٌ لِرَبِّكَ

1441. Hora (una) animo tuo et hora altera domi-
no tuo. D.

١٤٤٢ سُوقُ الْمُعْتَرِبِينَ لِلْبِلَادِ الْوَحْمَةِ

1442. Forum pauperum terris insalubribus. D.

١٤٤٣ سُوْقُنَا سُوقُ الْجَنَّةِ لَا يَبِيعُ وَلَا يَشْرِي

1443. Forum nostrum est forum paradisi, in quo
neque venditio neque emtio est. D.

١٤٤٤ سَوَاءٌ عَلَيْكَ هُوَ وَالْفَقْرُ

1444. Is et desertum tibi aequalia sunt.

De avaro adhibetur. Cod. Abu-Ohbaid.

١٤٤٥ سَوَاءٌ هُوَ وَالْعَدَمُ

1445. Is et defectus aequales sunt.

De avaro adhibetur. Cod. Abu-Ohbaid.

۱۴۴۶ لَا تَسِيَّبُ بِهَيْمَتِكَ فِي مَرْجٍ مَا لَهُ سِيَّاحٌ

1446. Ne animal tuum in prato libere dimittas, cui sepes non est. D.

۱۴۴۷ قَدْ سِيرَبِهِ وَهَوَ لَا يَدْرِي

1447. Abreptus est nesciens.

De calamitate adhibetur. Cod. Abu-Ohbaid.

۱۴۴۸ لَا سَيْفٌ كَالْحَقِّ وَلَا عَدْلٌ كَالصِّدْقِ

1448. Gladius non est ut jus et justitia ut veritas

I. e. optimus gladius est jus et optima justitia est veritas.

۱۴۴۹ وَالسَّيْفُ أَهْوَلُ مَا يَرَى مَسْلُولا

1449. Ensis majorem terrorem incutit, quum evaginatus conspicitur. D.

Versus dimidium metri Camil est.

۱۴۵۰ لَا لِلسَّيْفِ وَلَا لِلضَّيْفِ

1450. Non gladio et non hospiti D.

۱۴۵۱ وَاللَّسِيُوفُ كَمَا لِلرِّجَالِ آجَالٌ

1451. Et gladii sicut viris termini vitae sunt. D.

۱۴۵۲ سَأَلَ بِهِ السَّيْلُ لَمْ يَدْرِ

1452. Eum nescientem fluctus aquae abripuit. D.
conf. Meid. 12, 162.

سَالٌ قَضِيبٍ بِمَاءٍ وَحَدِيدٍ ١٤٥٣

1453. Fluvius Kadhib aquam et ferrum abstulit.

Quum Ahmruus ben-Hind post patris sui Almondsiri ben-Amri-l-Kais mortem imperio potitus esset, fratres suos ex eadem matre natos Almondsirum, Malicum et Kabusum rebus praefecit, fratrem autem ex patre suo genitum Ahmruum ben-Omamah removit. Hic in regionem Jemamah se transferens et ab ejus rege auxilium petens gentem Morad auxilio accepit. Quae quum ad fluvium Kadhib castra posuisset, unus alterum culpans dixit: Opes vestras, domos vestras familiasque reliquistis hunc infelicem sequentes. Hobairahus autem ben-Ahbd-Jaghuts ibi aegrotum se esse simulavit. Misit igitur Ahmruus ben-Omamah medicum, qui eum visitaret. Hic eum in hypochondrio ussit, ex quo facto cognomen مكشوح accepit. Eadem autem nocte dum Ahmruus securus erat, hostis eum subito opprimere voluit. Ejus autem uxor Ghassanitica equorum strepitu audito eum ab hostibus jam cinctum commonefecit et ista verba dixit. Sunt qui eam sic dixisse narrent: لقد سال قضيب ١٤٥٣
Fluvius Kadhib ferro jam fluxit et gens Morad accedens advenit. Ille autem gladio stricto in fugam eos conjecit. In terram suam illi rediere. Mulieris autem verba significant, malum imminere. Sam.

أَشَامٌ مِّنَ الشَّقَرَاءِ عَلَى نَفْسِهَا ١٤٥٤

1454. Infaustior quam equa rufa sibi ipsi.

Equam istam Lakitho ben-Sorarah fuisse dicunt, qua die Djabalah veheretur. Alii dicunt, equam istam calcitrantem pulli sui ventrem lacerasse. Alii dicunt,

quendam ad gentem Locais pertinentem istam equam sternacem incitasse, ut saltu locum abruptum superaret. Equam autem ob saltum nimis brevem collum sibi frengisse, dum ea vehens salvus evaderet. Dixit Bischr ben-Abi-Hasem :

فَأَصْبَحَ كَالشَّقْرَاءِ لَمْ يَعُدَّ شَرَّهَا سَنَائِكَ رَجُلَيْهَا وَعَرَضُهَا أَوْفَرُ

Equae Alschakra (rufae) similis fuit, cujus malum ipsius unguis non transiit, dum ejus honor perfectus erat. „Metrum Thawil est.

Alii denique dicunt, equam fuisse Tsauri ben-Hodbah, cujus frater a gente Banu-Chamis occisus fesset. Quae quum ipsi duplex sanguinis pretium recusaret, se in illam incursionem facturum esse juravit, quamdiu equae suae unguis essent. Gente autem multis cladibus afflicta equae nomen in proverbii consuetudinem cessit. Sam. Schar. conf. Meid. 22, 47.

۱۴۵۵ شَابُ النَّيِّبِ حَبِيبُ اللَّهِ

1455. Adolescens resipiscens Dei amicus est. D.

۱۴۵۶ شَابٌ بِلَا تَوْبَةٍ كَبَيْتٌ بِلَا سَقْفٍ

1456. Adolescens sine poenitentia sicut domus sine tecto est. D.

In libro Fakih. Alchol. inscripto p. 224 legitur شَابٌ Adolescens sine poenitentia est sicut fenestella non penetrans sine lucerna.“

۱۴۵۷ الشَّبَابُ رَضِيعُ الْجُنُونِ وَالشَّيْبُ قَرِينُ السُّكُونِ

1457. Adolescentia collactanea insaniae et senectus socia quietis est. A.

١٤٥٩ مَن لَبَسَ تَشْبِعَهُ الْهَرِيْسَةُ فَكَيْفَ تَشْبِعُهُ الْقَلِيَّةُ

1458. Quem spissum pulmentum non satiat, quomodo cibus frixus eum satiabit. D.

١٤٥٩ وَشَبِعَ الْفَتَى لَوْمٌ إِذَا جَاعَ صَاحِبُهُ

1459. Satietas viri, quando ejus socius esurit, vituperio digna est.

Verba e versu Bischri ben-Almoghirah desumta sunt :

وَكُلُّهُمْ قَدْ نَالَ شِبْعًا لِبَطْنِهِ وَشَبِعَ الْفَتَى لَوْمٌ إِذَا جَاعَ صَاحِبُهُ

Quilibet eorum ventri suo tantum cepit, quantum satietati sufficit; sed satietas viri, quando ejus socius esurit, vituperio digna est. Metrum Thawil est.

١٤٦٠ أَشْبَقَ مِنْ هِرَّةٍ

1460. Libidinosior quam felis. Schar.

١٤٦١ هَذَا الشِّبْلُ مِنْ ذَاكَ الْأَسَدِ

1461. Hic catulus leonis ex illo leone. G.

١٤٦٢ أَشْبَهَ أُمَّرَاءَ بَعْضُ بِنَةٍ

1462 Viro quaedam utensilia sua similia sunt. Sch.

Verba haec Sohailus ben-Ahmru filio suo male ipsi respondententi dixisse fertur significaturus, eum matri suae, quae stupida esset, similem esse. Alii verborum auctorem Dsul-Azbahum Ahdwanitam fuisse dicunt, quae protulerit, quum filias suas, ante aliquod tempus viris in matrimonium datas, de statu interrogasset. Quartam enim earum et paupertatem et pravam ejus agendi rationem

descripisse, ut audiens pater ista proverbii verba proferret. Sam. Schar. conf. Meid. 12, 11.

إذا أَشْتَبَهَ عَلَيْكَ أَصْلُهُ فَاسْتَدَلَّ عَلَيْهِ بِفَعْلِهِ ١٤٦٣

1463. Quum ejus origo tibi ignota est, in ejus agendi ratione indicium invenies. D.

أَشْبَهُ النَّاسِ بِالْبَهَائِمِ مَنْ كَانَتْ هِمَّتُهُ بَطْنَهُ ١٤٦٤

1464. Bestiis simillimus homo is est, qui ventris sui summam curam agit. A.

أَشْبَهُ مِنَ الْبَيْضَةِ بِالْبَيْضَةِ ١٤٦٥

1465. Similior quam ovum ovo. Sam. Schar.

أَشْبَهُ مِنَ الذُّبَابِ بِالذُّبَابِ ١٤٦٦

1466. Similior quam musca muscae. Sam. Sch.

أَشْبَهُ مِنَ الْغُرَابِ بِالْغُرَابِ ١٤٦٧

1467. Similior quam corvus corvo. Sam. Schar.

أَشْبَهُ مِنَ الْقَتَّةِ بِالْقَتَّةِ ١٤٦٨

1468. Similior quam medica herba medicae herbae. Schar.

أَشْبَهُ مِنَ الْقُدَّةِ بِالْقُدَّةِ ١٤٦٩

1469. Similior quam ala sagittae alae sagittae. Sam. Schar.

الشِّتَاءُ شِدَّةٌ وَلَوْ كَانَ رَحَاءً ١٤٧٠

1470. Hiems dura est et si commoditas vitae est. D. G.

In Rostgaardii libro legitur الشدة شدة و لو كان رخاء
,,Angustia angustia est quamvis abundant opes (quod
dicunt aegroti adfflicti, licet prospera utuntur fortuna).

١٤٧١ أَشْجَعُ مِنْ كَيْثِ بَحْفَانٍ

1471. Strenuior quam leo in loco Chaffan. Sam.

Schar. Conf. Meid. 5, 186. 13, 121.

١٤٧٢ أَشْجَعُ مِنْ كَلْبٍ

1472. Strenuior quam canis. Sam. Schar.

١٤٧٣ شَحِيحٌ غَنِيٌّ أَفْقَرُ مِنْ فَقِيرٍ سَاخِيٍّ

1473. Avarus dives pauperior est quam pauper
liberalis. A. D.

١٤٧٤ أَشْحُ مِنْ صَدِيٍّ

1474. Avarior quam puer. Schar. Conf. Meid.

2, 178. 24, 425.

١٤٧٥ الشَّحَاذَةُ حُلْوَةٌ

1475. Mendicitas dulcis est. G.

الشَّحَاذَةُ est pro الشَّحَاذَةُ.

١٤٧٦ شَّحَاذَةُ وَأَسْمُهَا سِتُّ النِّعَامِ

1476. Mendica et ejus nomen est domina peco-
rum. D.

النِّعَامِ mihi pro الانعام esse videtur.

١٤٧٧ لَا شَّحْمٌ وَلَا نَفْسٌ

1477. Neque adeps neque lana est.

De capris in res transfertur, quae ab utraque parte vitiosae sunt. Sam.

شَخْصٌ بِلاَ أَدَبٍ كَتَجَسَّدَ بِلاَ رُوحٍ ١٤٧٨

1478. Persona sine cultura sicut corpus sine anima est. D. G.

كُلَّمَا أَشْتَدَّ الظَّلَامُ حَسَنَ ضَوْءِ المِصْبَاحِ ١٤٧٩

1479. Quotiescunque tenebrae magnae sunt, lucernae splendor pulcher est. B.

أَشْتَدَّتْ يَدُهُ ١٤٨٠

1480. Manus ejus robusta est. Schar.

Ejus res prospera est.

الشَّدُّ بَعْدَ الضَّرَاطِ ١٤٨١

1481. Cursus post crepitum ventris.

Hoc ab eo desumptum videtur, quod jumentum flagello incitatum interdum crepitum ventris emittit et tum currit, ut sensus esse videatur, bonam rem pravam sequi vel virum rem quandam facere, postquam re praecedente coactus sit. Ebn-Challik. Fasc. VIII, 42. A. cl. Wüstenfeldio mihi indicatum est proverbium.

الشَّدُّ مَعَ القِدِّ خَيْرٌ مِنَ الجُلُوسِ مَعَ الضِّدِّ ١٤٨٢

1482. Vinciri loro melius est quam cum adversario sedere. B.

الشِّدَّةُ مِنْ فِى القَرَبَةِ وَالْعَافِيَةِ مِنْ خَرَمِ الأَبْرَةِ ١٤٨٣

1483. Calamitas ex ore utris et incolumitas ex perforatione acus. G.

عِنْدَ الشِّدَّةِ يُعَرِّفُ الصَّادِقَ ١٤٨٤

1484. In calamitate amicus cognoscitur. D.

شَدِيدٌ عَلَى الْإِنْسَانِ مَا لَا يَتَعَوَّدُ ١٤٨٥

1485. Homini difficile est id, cui adsuefactus non est. D.

In codice Par. يعود legitur.

عِنْدَ الشَّدَايِدِ تَذْهَبُ الْأَحْقَادُ ١٤٨٦

1486. In calamitatibus invidia disparet.

E versu desumptum esse videtur, dixit enim poeta:

تَحَلَّتْ لَهُ نَفْسِي النَّصِيحَةَ أَنَّهُ عِنْدَ الشَّدَايِدِ تَذْهَبُ الْأَحْقَادُ

- „Anima mea ei bonum consilium largita est; nam in calamitatibus invidia disparet. Metrum Wafir est conf. Meid. 3, 29.

أَشَدُّ أَقْدَامًا مِنَ الْأَسَدِ ١٤٨٧

1487. Fortitudine majore praeditus, quam leo. Sch.

أَشَدُّ الْحَسْرَاتِ النَّدَمِ عَلَى مَا فَاتَ ١٤٨٨

1488. Vehementissima suspiria poenitentia ob res praeteritas parit. A.

أَشَدُّ حَمْرَةً مِنَ الصَّرْبَةِ ١٤٨٩

1489. Intentiore rubedine quam gummi rubrum. Sam. Schar. Conf. Meid. 1, 128.

١٤٩٠. أَشَدُّ حُمْرَةً مِنْ الْقَرَفِ.

1490. Intentiore rubedine quam corium rubrum.

Schar. In Samachscharii opere قر من est.

١٤٩١. أَشَدُّ حُمْرَةً مِنْ الْمِصْعَةِ.

1191. Intentiore rubedine quam fructus rubi. S. Sch.

١٤٩٢. أَشَدُّ حُمْرَةً مِنْ النَّكْعَةِ.

1492. Interiore rubedine quam fructus plantae Thartsuts appellatae.

Planta Thartsuts est planta rubra ad radicem plantae
crescens et ad speciem فطر pertinens. Sam. Sch.
conf. Meid. 22, 78.

١٤٩٣. أَشَدُّ سَوَادًا مِنْ حَنْكِ الْغُرَابِ.

1493. Intentiore nigredine quam corvi rostrum.

Legitur quoque من حلك الغراب „quam corvi nigredo.“ Sam. Schar.

١٤٩٤. أَشَدُّ عَصَبِيَّةً مِنَ الْجَاهِفِ.

1494. Fortius honorem suum defendens quam Al-djahhaf.

Proverbio eadem causa erat, quae proverbio, quod apud Meidanum. C. 20, 95. legitur.

١٤٩٥. مِنْ أَشَدِّ النَّوْازِلِ دَوْلَةَ الْأَرَاذِلِ.

1495. Vehementissimis calamitatibus vilium imperium accensendum est. A.

١٤٩٦ شِدْقُكَ وَالْأُمَانَةُ كَتَفِكَ

1496. Chalinus tuus et si non, malum Punicum scapulae tuae. D.

١٤٩٧ شَرُّ الْأَخْوَانِ مَنْ إِذَا حَضَرَ أَتَى وَمَدَحَ وَإِذَا

غَابَ عَابَ وَقَدَحَ

1497. Pessimus amicus is est, qui, dum praesens est, laudat et adtollit; absens vero vitio vertit et calumniat. A.

١٤٩٨ شَرُّ الْأَخْوَانِ مَنْ ظَاهِرُهُ مُوَافِقٌ وَبَاطِنُهُ مُنَافِقٌ

1498. Pessimus amicus est, cujus externum consentit et cujus internum hypocritam agit. A.

١٤٩٩ شَرُّ الْأَخْوَانِ مَنْ يَزِنُ أَخَاهُ بِالْمِيزَانِ الْخَفِيفِ

وَيَقْوِمُهُ بِالنَّهْمِ اللَّطِيفِ

1499. Pessimus frater est, qui fratrem (amicum) suum levi balance ponderat et parvi pretii eum aestimat. A.

١٥٠٠ شَرُّ السَّلَاطِينِ مَنْ خَافَهُ الْبَرِيُّ

1500. Pessimus imperator is est, quem insons metuit. D.

١٥٠١ شَرُّ الْغَرِيبَةِ يُعْلَنُ وَخَيْرُهَا يُدْفَنُ

1501. Pravum peregrinae publice ostenditur ejusque bonum occultatur. D. Sam.

١٥.٢ شَرُّ الْفُقْرِ الْخُضُوعُ وَخَيْرُ الْغِنَا الْقَنُوعُ

1502. Pessima paupertas est humilitas et optima opulentia est contentus animus.

In codice loco vocis الخضوع legitur القنوع

١٥.٣ شَرُّ النَّاسِ الْعَالِمُ لَا يَنْفَعُ بَعْلَمِهِ

1503. Pessimus hominum est doctus, qui doctrina sua utilis non est. D.

١٥.٤ شَرُّ النَّاسِ مَنْ يَتَّقِيهِ النَّاسُ

1504. Pessimus hominum is est, quem homines cavent. A.

١٥.٥ شَرٌّ فِي الْجَوَالِقِ

1505. Malum in sacco.

Quum cameli, super quibus Kazirus in oppidum reginae Sabae viros armatos introduceret, per portam intrarent, portae custos, stimulo, quem manu tenebat, saccum, in quo vir inclusus erat, transfodit, ita ut vir, cuius ventrem attingeret, crepitum emitteret. Quem audiens custos ista proverbii verba protulit conf. Meid. 7, 9.

١٥.٦ الشَّرُّ شَرُّهُ الْحِرْصُ أَبُوهُ وَالْبَغْيُ ابْنُهُ وَالظَّمْعُ

شَقِيقُهُ وَالْحَدَلُّ رَفِيقُهُ

1506. Malum est aviditas, cuius mater cupido, filia injustitia, cupiditas soror germana, vilitas socia est. A.

١٥٠٧ شَرَّارُ الْأُمَرَاءِ أَبْعَدُهُمْ مِنَ الْعُلَمَاءِ وَشِرَارُ الْعُلَمَاءِ

أَقْرَبُهُمْ مِنَ الْأُمَرَاءِ

1507. Pessimi principes ii sunt, qui remotissimi a doctis sunt et pessimi docti, qui propinquis-
simi principibus sunt. A.

١٥٠٨ أَشْرَبُ تَنْقَعُ

1508. Bibe, sitim sedabis!

De cautione adhibetur. Sam. Schar. conf. 13, 108.

١٥٠٩ أَنْهَ كَشْرَابٌ بِأَنْقَعِ

1509. Is aquas stagnantes bibit.

I. e. Multas res expertus est aut multum solers et gnarus est, vias enim in desertis qui perfecte novit, ad aquas stagnantes viatores ducere potest. Kam.

١٥١٠ مَشْرَبُ الْعَذْبِ مُزْدَحَمٌ

1510. Locus, ubi aqua dulcis bibitur, ob multitudinem accedentium angustus est. B.

١٥١١ الشَّرَاحُ مِنَ النَّجَاحِ

1511. Explicatio est modus quidam perficiendi.

I. e. quod si homini roganti non satisfacimus, sed statum explicamus, quodammodo rogantem contentum reddimus, ut illa explicatio modus perficiendi sit. Dixit poeta:

أَنْقَضِي حَاجَتِي فَأَحْطُ رَحْلِي وَالْأَقْلَشْرَاحُ مِنَ النَّجَاحِ

Num desiderio meo satisfacis, ut sellam meam deponam?
Sin aliter; tum explicatio modus quidam perficiendi est.
Metrum Wafir est. conf. Meid. 12, 7, 25, 31.

١٥١٢ شُرْطُ الْأَلْفَةِ تَرَكُ الْكُلْفَةَ

1512. Familiaritatis conditio est omissio molestiae.
A. D.

١٥١٣ شُرْطُ الْمُرَافَقَةِ مُوَافَقَةٌ

1513. Societatis conditio consensus est. G.

١٥١٤ لَا تَشْرَعْ فِيهَا لَا يَعْنِيكَ

1514. Ne rem, quae te non spectat, aggrediaris! D.

١٥١٥ شَرَعُكَ مَا بَلَغَكَ الْمَحَلَّ

1515. Commeatus tibi sufficit, cujus ope ad locum
pervenis.

In eum dicitur, qui pauco contentus est. Kam.

١٥١٦ شَرَفُ الْبِلَادِ بِسَوَاكِنِهَا لَا بِأَمَاكِنِهَا

1516. Nobilitas terrarum in incolis non in locis
est. B.

١٥١٧ الشَّرَفُ الظَّاهِرُ الرِّيشُ الْفَاخِرُ

1517. Nobilitas apprens est vestis splendida se
jactans. D.

١٥١٨ الشَّرَفُ بِالْعَقْلِ وَالْأَدَبِ لَا بِالْأَصْلِ وَالْحَسَبِ

وَالنَّسَبِ

1518. Nobilitas ingenio et animi cultura, non origine, majorum gloria et genere est. A.

In codice D. „الشرف بانفضل لا بالاصل والمحسب“ Nobilitas meritis comparatur non origine et genere.“

١٥١٩ الشرف بالهمم العالیه لا بالأُمور البالیة

1519. Nobilitas mente alta, non rebus vetustis comparatur. D.

١٥٢٠ الشرف تغافل

1520. Nobilitas negligentia est.

I. e. Nobilis nobilitatem suam ostendere negligit. Verba haec Actsamus ben-Zaifi dixit.

١٥٢١ قد يشرف الوضيعُ بِأَمال

1521. Despectus opibus honoratus fit. D.

١٥٢٢ يا شريكى بَارِكِ اللهُ فيك قال نِصفِ الدَّعْوَةِ لك

1522. O socie mi! Deus tibi benedicat! Dixit: Dimidium invocationis tibi sit! D.

١٥٢٣ مَنْ شَرِهَ وَقَعَ فِيهَا كَرِهَ

1523. Qui avidus est, in id, quod aversatur, incidit. A.

١٥٢٤ اذْهَبْ اَشْتَرَيْتُ الْغَنَمَ حِذَارَ الْعَادِيَةِ

1524. Oves emi cavens, ne pascendo procul evagarentur.

Narrant virum habuisse camelos, qui procul evagan-

tes noctu domum non revertentur. Hanc ob causam oves emit, qui eodem vitio laborabant. Proverbium igitur in eum dicitur, qui in molestiam, quam evitare vult, incidit. Schar.

١٥٢٥ لَا تَشْتَرِ عَدَاوَةَ وَاحِدٍ بِصَدَاقَةِ أَلْفٍ

1525. Ne unius inimicitiam pro amicitia mille hominum emas! B. D.

١٥٢٦ مَنْ يَشْتَرِي الْخُبْزَ بِالذَّيْنِ أَرْحَمُوهُ وَمَنْ يَشْتَرِي

اللَّحْمَ بِالذَّيْنِ أَرْحَمُوهُ

1526. Qui panem debito emit, ejus miseremini et qui carnem debito emit, eum lapidate (v. calumniis petite)! G.

١٥٢٧ شَيْطَانُ الْإِنْسِ غَلَبَ شَيْطَانَ الْجِنِّ

1527. Satanus hominum satanam daemonum vicit! D.

١٥٢٨ أَشْعَثُ مِنْ نَابِ جَايِعٍ

1528. Magis dirumpens, quam dens esurientis.

Activi significatio voci اشعث hoc in proverbio tribuenda videtur. Sam. Schar.

١٥٢٩ شَعْرَةٌ بَيْنَ عَائِلٍ وَمَجْنُونٍ مَا تَنْقَطِعُ

1529. Pilus unus inter prudentem et dementem non abrumpitur. D.

١٥٣٠ شَعْرَةٌ مِنْ خِنْزِيرٍ مَكْسَبٌ

1530. Pilus unus porci lucrum est. D.

١٥٣١ شَغَفَ الْمَرْءُ بِالْمَعَانِي أَشَدَّ مِنْ شَغَفِهِ بِالْغَوَانِي

1531. Amor, quo vir venustis sensibus deditus est, vehementior est, quam quo pulchris puellis deditus est. B.

١٥٣٢ مَنْ اشْتَغَلَ مَا لَا يَعْغِيهِ فَاتَهُ مَا يَعْغِيهِ

1532. Qui rebus ipsum non spectantibus occupatus est, eum res, quae ipsum contentum reddunt, fugiunt. D.

١٥٣٣ مَنْ يُشْفِقُ عَلَى عَصَاهُ يَبْغِضُ وَكَدَّهُ وَمَنْ يُحِبُّ

أَبْنَهُ يُوَدِّدُهُ بِأَهْتِمَامٍ

1533. Qui erga baculum suum benignus (ei parens) est, filium suum odit et qui filium suum amat, cum cura eam educat. G.

Salomoni tribuitur. Conf Prof. Salom. 13, 24.

١٥٣٤ شِفَاءُ الْقُلُوبِ لِقَاءُ الْحُبُوبِ

1534. Medicina animorum est occursus amati. D.

١٥٣٥ لَا أَنْشَقَ الظَّرْفُ وَلَا سَالَ اللَّبَنُ

1535. Vas ne rumpatur et lac ne fluat! D.

١٥٣٦ أَنْ الشَّقَاءُ عَلَى الْأَشْقِيَيْنِ مَصْبُوبٌ

1536. Miseria super miseros effusa est.

Hemistichium metri Basith est. De misero continuis malis afflicto adhibetur.

١٥٣٧ أن الشقي بكل حبل يخنق

1537. Miser omni fune strangulatur. Sam. Hemistichium metri Camil est.

١٥٣٨ أن الشقي ترى له أعلاما

1538. Misero signa esse vides.

Indicia, quibus miser cognoscitur, apparent. Hemistichium metri Camil est. Sam.

١٥٣٩ أشقى من وأفد البراجير

1539. Infelicior quam adveniens e gente Albaradjim. Conf. Meid. 1, 6, 13, 141.

١٥٤٠ من شكر دامت نعمته ومن صبر حقت طيبته

1540. Qui gratias agit, ejus beneficium durat et qui patiens est, ejus societas conveniens est. A.

١٥٤١ أشكر الأحسان تستحق إحسانا

1541. Pro beneficio gratias age, ut beneficiis dignus sis. A.

١٥٤٢ لا تشكر فتى حتى تجربه ولا تدم فتى إلا

من بعد تجرب ان الرجال صناديق مغلقة

ولا مفاتيحها إلا التجريب

1542. Ne virum laudes, donec eum experiris et ne virum vituperes, nisi postquam eum ex-

pertus es, nam viri comparandi sunt cistis clausis, quarum clavis nil nisi experientia est.

In hoc proverbio ut nec non sequentibus voci شکر laudandi significatio tribuenda est.

١٥٤٣ لا تَشْكُرُهُ تَحْتَاجُ تَدْمَمَ

1543. Ne eum lauda quem vituperes necesse est. D.

١٥٤٤ ما تَشْكُرُ الْعَرُوسَ إِلَّا أُمَّهَا وَالْمَاشِطَةَ

1544. Sponsam nemo laudat, nisi ejus mater et femina comens. D.

١٥٤٥ الشُّكْرُ تَمِيمَةٌ التِّمَامِ النِّعْمَةِ

1545. Gratiarum actio est amuletum, quo beneficia congregantur. B.

١٥٤٦ الشَّكْوَةُ لِغَيْرِ اللَّهِ مَذَلَّةٌ

1546. Querela cum alio quam Deo vilitas est. G.
Duobus codicis locis invenitur proverbium.

١٥٤٧ شُمَّنِي وَلَا تَدْعَكُنِي

1547. Olfac me et ne me frica! D.

١٥٤٨ شَمَّةٌ مِنَ الْمَعْرِفَةِ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرِ الْعَمَلِ

1548. Olfactus (parva pars) cognitionis melior est quam multum operis. A.

١٥٤٩ أَشْمٌ مِنْ كَلْبٍ

1549. Odoratu magis valens quam canis. S. Sch.

١٥٥. أَشْمٌ مِنْ هِقْلٍ

1550. Odoratu magis valens quam struthiocamelus mas. Sam. Schar. Conf. Meid. 13, 130.

١٥٥١ يا شَامِتَةً لَا تَشْمَتِي الْيَوْمَ لِي وَعَدَا لَكَ

1551. O ob meam calamitatem laeta, ne laeta sis! Hodie mihi, cras tibi. D.

١٥٥٢ أَشْمَسُ مِنْ عَرُوسٍ

1552. Splendidior quam sponsa. Schar.

١٥٥٣ شَمْعَةٌ مَا لَهَا وَجْهٌ مَعْلُومٌ

1553. Candela cui modus certus non est. D.

١٥٥٤ أَلْمَشْنُوقُ يَبْخَافُ مِنْ جَرَّةِ الْحَبْلِ

1554. Strangulatus lignum funis in laqueo metuit. G.

١٥٥٥ شَهَابُ الدِّينِ أَضْرَبُ مِنْ أَخِيهِ

1555. Schehab-Aldinus saepius pedit quam ejus frater. D.

Proverbio metrum Wafir est.

١٥٥٦ أَشْهَدُ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَشْهَدُ أَنَّ عَبَّاسًا جَبَانٌ

1556. Testificor Dei promissum verum esse et testificor, Ahbbasum esse timidum.

Versus metri Wafir est, quem femina dixit. Ahbbasus ben-Mohammed fratris mortem vindicare nolebat. Conf. Hamas. p. 25. l. 4.

١٥٥٧ شَاهِدُ الْكَلْبِ ذَنْبَهُ

1557. Testis canis cauda est. D.

شَهَادَةٌ بِشَهَادَةِ ١٥٥٨

1558. Testimonium pro testimonio. D.

شَهْرٌ مَا لَكَ فِيهِ رَاتِبٌ لَا تُعَدُّ لَهُ أَيَّامٌ ١٥٥٩

1559. Mensis dies non numerantur, in quo stipendium tibi non est. D. Conf. M. 13, 172.

In Rostgaardii libro prov. 223 الشهر et loco vocis رَاتِبٌ legitur علوفة conf. Burckhardt. 349.

١٥٦٠ أَنَّهُ لَا شَهْرٌ مِّنْ فَارِسٍ إِلَّا بَلَقَ

1560. Is notior est quam equus equi variegati.

Alazmäih. Dixit Abu-Ohbaidus, proverbium esse vulgo usitatum, vulgum autem dicere من فرس ابلق، quam equus variegatus.“

شَهْوَةُ الْعَاقِلِ مِّنْ وَرَاءِ فِكْرَتِهِ وَفِكْرَةُ الْأَحْمَقِ ١٥٦١

مِّنْ وَرَاءِ شَهْوَتِهِ

1561. Cupido prudentis post cogitationem et cogitatio stupidi post cupidinem est. A.

رُبَّ شَهْوَةٍ سَاعَةً تُورِثُ حَزْنًَا طَوِيلًا ١٥٦٢

1562. Cupido unius horae longam saepe tristitiam producit. A. B.

١٥٦٣ لَيْسَ فِي الشَّهَوَاتِ حُصُومَةٌ

1563. In cupiditatibus rixa non est. D.

١٥٦٤ أَشْهَى مِنَ الْقَنْدِ

1564. Magis cupitus quam saccharum. Sam. Sch.

١٥٦٥ أَشْهَى مِنْ كَلْبَةٍ مُجْعَلَةٍ

1565. Cupidior quam canicula libidinosa. S. Sch.

١٥٦٦ لَا تَشَاوِرْ مَشْغُولًا وَإِنْ كَانَ حَازِمًا فَلَا يَصْرِفْ

ذَهْنَهُ الْبَيْكُ وَلَا حَايِعًا وَإِنْ كَانَ فِيهِمَا فَلَا

يَصْفُو ذَهْنَهُ وَلَا مَدْعُورًا وَإِنْ كَانَ نَاصِحًا فَيَمْنَعُهُ

الْخَوْفَ مِنَ الرَّوِيَّةِ فِي أَمْرِكَ وَلَا مَهْمُومًا وَإِنْ

كَانَ ذَا رَأْيٍ فَإِنَّهُ مَشْغُولٌ بِهِمْ عِنْدَكَ وَلَا بَخِيلًا

وَإِنْ كَانَ فِطْنًا فَيُحْكِمُكَ عَلَى التَّقْصِيرِ بِدَنَانِهِ

وَلَا حَرِيصًا وَإِنْ كَانَ حَازِقًا فَيَغْرُكَ بِمَا يَرْجَى

1566. Ne consulas occupatum et si providus est, nam ingenium suum in te non convertet aut famelicum, et si intelligens est, nam ejus ingenium turbatum erit aut territum et si sincerus amicus est, nam metus a consideranda re tua eum retinebit, aut moestum, etsi prudens est, nam suo moerore nimis occupatus est aut avarum, etsi per-

spicax est, nam per vilitatem suam te impellet, ut minus facias, quam debes aut avidum, etsi ingeniosus est, nam rerum vanarum spe te decipiet. A.

In postrema parte plura ex conjectura correxi.

١٥٦٧ وفي الإشارات ما يُغني عن الكلام

1567. In signis datis sermone carere possumus. D.

١٥٦٨ المُستشار مُؤمن

1568. Qui consulitur, ei fides habetur. Meidanii praefat.

١٥٦٩ المُشاورة تُخلص الرأى من السقط كما تُخلص

النار الذهب من الغش

1569. Ut ignis aurum a sordibus liberat, sic consultatio consilium a vitiis. A.

١٥٧. الشوط بطين

1570. Cursus (terminus) longius remotus est.

I. e. in re amplitudo est. Narrant, Solaimanum ben-Zorad die pugnae, qui dies cameli cognominatur, ad Ahlium venisse. Ad quem quum Ahlius verba sequentia يابن صراا تمانات وتزحزحت وتاخرت وتربصت فكيف رأيت O Ebn-Zorade! Incertus in consilio capiendi fuisti et longe remotus fuisti et occasionem captasti. Et quemadmodum vidisti, Deus ita egit, ut te carere possim,“ illum respondisse: يا أمير المؤمنين الشوط بطين وقد نفى من الأمور ما تعرف به صديقك عن عدوك „O princeps fidelium! Cursus longe remotus est et jam

remotae sunt res, quibus amicum tuum ab inimico tuo discerneres.“ Schar.

لَوۡلِ مِنَ الشَّوۡكَةِ وَرَدَّةٍ وَمِنَ الْوَرۡدَةِ شَوۡكَةٌ

1571. E spina rosa et e rosa spina. D.

لَوۡلِ اَنْتَ شَوۡكَةُ النَّاطِقَةِ

1572. Tu Schaula fidelis es.

Hoc in fidelem stupidum dicitur, cujus fidelitas ipsi detrimento est. conf. Meid. 5, 129. 25, 131.

لَوۡلِ هُوَ شَوۡيٌ فِي الْحَرِيفِ سَمَكَتُهُ

1573. Is in incendio piscem suum assavit.

Proverbium Bagdadi incolis proprium in eo adhibetur, quod quis mentem suam celat, ut agendi occasione utatur. A furibus originem duxit, qui si incendium conspiciunt, propius accedunt, ut furandi occasione fruuntur; sed detecti istis excusandi causa verbis utuntur. II. 417.

لَوۡلِ شَاةٌ اَشَعَبَ

1574. Ovis Aschahbi.

Aschahbus aviditate notus interrogatus erat, num se avidiorem vidisset. Respondit se habuisse ovem, quae dum in tecto esset, Irin in coelo medicam herbam esse putans et aviditate incitata, assilierit et cervice fracta decidens perierit. Conf. Harir. 287.

لَوۡلِ اِنْ شِئْتَ فَارْجِعْ فِي فُوقِ

1575. Si vis, in crenam redi!

I. e. Redi ad statum pristinum amicitiae. Tsahlabus hunc versum recitavit:

قَدْ أَنْتِ قَائِلَةٌ خَيْرًا وَتَارِكَةٌ شَرًّا وَرَاجِعَةٌ إِنْ شِئْتِ فِي فَوَيْ

Num tu bonum dicis et malum relinquis et redis, si vis, in crenam? Metrum Basith est. Schar.

١٥٧٦ مَنْ يَشَاءُ أَنْ يَعْجِشَ سَأَلَهَا فَلْيَنْفَرِدْ عَنِ النَّاسِ صَامِتًا

1576. Qui incolumis vivere vult, ab hominibus silens se separet. D.

١٥٧٧ أَيُّ شَيْءٍ يَعْمَلُ الْكَاسِدُ مَعَ الرَّازِقِ

1577. Quamnem rem invidus beneficienti facit? D.

١٥٧٨ عِنْدَكَ شَيْءٌ وَإِلَّا لَا

1578. Apud te res est et si non, non. D.

١٥٧٩ لَا شَيْءٌ أَقْبَحُ لِلْعَاقِلِ مِنْ مَدْحِ نَفْسِهِ لِأَنَّهُ مَعَ

الصِّدْقِ يُسَامُ وَمَعَ الْكَذْبِ يُلَامُ

1579. Nulla res prudenti turpior est, quam propria laus, nam si verax est, fastidium ejus audiendi habent, sin mendax, eum vituperant. A.

١٥٨٠ لَا شَيْءٌ أَنْفَعُ لِلْإِنْسَانِ مِنْ حِفْظِ اللِّسَانِ

1580. Nulla res homini utilior est, quam linguae custodia. A.

١٥٨١ بِلَا شَيْءٍ مَا شِئِ وَلَوْ كَانَ اخُوكَ الْبَاشِي

1581. Pretio non dato nulla res est et si frater tuus praefectus esset. D.

١٥٨٢ بلاش ما يطرق الحداد رأس اصبعك

1582. Nullo pretio dato faber ferrarius digiti tui summam partem non percutit. D. G.

١٥٨٣ هَذَا شَيْءٌ يَشُقُّ الْأَرْضَ شَقًّا

1583. Haec est res, quae terram findit. D.

١٥٨٤ هُوَ فِي شَيْءٍ لَا يَطِيرُ غُرَابُهُ

1584. Is in re est, cujus corvus non avolat. D.

Vita bona commodaque utitur, corvus enim e terra, quae pabulo abundat, non avolat. Sam. conf. Meid. 27, 68.

١٥٨٥ شَيْبَانٌ لَا يَجْتَمِعَانِ فِي بَيْتِ الْغَنَاءِ وَالزَّوْنَاءِ

1585. Duae res in domo conjunctae non sunt: Opulentia et scortatus. A.

١٥٨٦ شَيْبَانٌ لَا يَنْقَطِعَانِ أَبَدًا الْمَصَائِبَ وَالْحَوَائِجَ

1586. Duae res nunquam abrumpuntur: Calamitates et necessitates. B.

١٥٨٧ مَنْ شَابَ رَأْسُهُ أُخْلِقَ لِبَاسُهُ

1587. Cujus caput incanuit, ejus vestimentum tritum est. A.

١٥٨٨ شَابَتْ وَمَا تَابَتْ

1588. Vetula illa evasit et non resipuit. D.

١٥٨٩ حَتَّى يَشِيبَ الْغُرَابُ

1589. Donec corvus canescit. Sam.

١٥٩٠ شَيْبُكَ فَاعْيُوكَ

1590. Canities tua est nuntia mortis tuae. A.

١٥٩١ لَيْسَ الشَّيْبُ مِنَ الْعُمُرِ

1591. Senectus vitae pars habenda non est. B.

١٥٩٢ شَيْخُ التَّايِبِ عَتِيقُ اللَّهِ

1592. Senex resipiscens Dei manumissus est. D.

١٥٩٣ الشَّيْخُ أَقْوَى عَصَبًا مِنَ الصَّبِيِّ

1593. Senex firmiores nervos habet quam puer. S.

١٥٩٤ شَاعَ وَذَاعَ وَمَلَأَ السَّمَاعَ

1594. Divulgatus est et palam factus est et aures implevit. D.

١٥٩٥ شِدْلُ سِمَاطِكَ مِنْ قُدَامِهِ

1595. Tolle stratum tuum (mensam tuam) e conspectu ejus. D.

١٥٩٦ شَيْنُ الْعِلْمِ الصَّافِ

1596. Falsa gloriatio dedecus doctrinae est. A.

١٥٩٧ صَبَّ لَهُ بِزَايِدٍ رِزَّةٌ

1597. Effunde ei plus oryzae! D.

١٥٩٨ صَبَّ فِي فَنْدِيلِهِ زَيْتٌ

1598. Effunde (vel. effusum est) in lucernam ejus oleum! D.

١٥٩٩ أَصْبَحَ قَلْبِي صَدْرًا

1599. Cor meum frigidum est.

In solatio de re, qua nos caremus, adhibetur. Ad hoc proverbium explicandum fabulam retulerunt. Narrant lacertam ranae caudam, qua praedita fuerit, abripuisse. Rei causam talem fuisse. Lacertam cum rana, utra sitim diutius tolerare posset, certamen iniisse. Tempore sitis quum utraque exiisset, lacertam percussisse ranam et ranam clamasse: „O lacerta! ad aquam veni, ad aquam veni!“ lacertam autem sponsisse:

أَصْبَحَ قَلْبِي صَدْرًا لَا يَشْتَهِي أَنْ يَرِدَا

„Cor meum est frigidum, ad aquam accedere non cupit.“

Die autem secundo clamanti ranae iisdem verbis lacertam respondisse et sequentia addidisse:

أَلَا عَرَارًا عَرَدَا وَصَلِيَانَا زَرَدَا وَعَمَكْنَا مَلْتَمِدَا

„O bupthalmum durum et plantam Zilijjan et plantam Almcats *) perplexam!

Tertio autem die quum rana eadem verba protulisset, lacertam non respondisse fabulantur et tum ranae ad aquam festinantis caudam lacertam, quae secuta esset, arripuisse. Alcomaitus ben-Tsahlebah rei in versu mentionem fecit dicens:

*) Vox عَنْكَث plantae nomen est. Kam.

عَلَى أَخَذَهَا يَوْمَ غَيْبِ الْوُرُودِ وَعِنْدَ الْحُكُومَةِ أَذْنَابَهَا

Quum illa die, quo ipsa, die intermisso, ad aquam accederet et apud iudicium caudam ejus arriperet. Metrum Motakarib est. Sam. Schar.

١٦٠٠ صَبَاحُكَ تَعَلَّبَا وَمَسَاكُ ذُنْبَا

1606. Tempus matutinum tuum est vulpes et vespertinum lupus. D.

١٦٠١ الصُّبْحَاةُ مَبْخَرَةٌ مَجْفَرَةٌ

1601. Somnus matutino tempore est res foetorem oris producens et Venerem impediens. Sch.

١٦٠٢ مَنْ صَبَرَ عَلَى تَعَبِ الْعِلْمِ تَمَتَّعَ بِرَاحَةِ الْأَدَبِ

1602. Qui fatigationem scientiae patienter fert, is tranquillitate culturae animi delectatur. B.

١٦٠٣ مَنْ صَبَرَ عَلَى جَارِهِ وَرَثَةِ اللَّهِ دِيَارَهُ

1603. Qui vicinum suum patienter fert, eum Deus haeredem domorum ejus constituit. D.

١٦٠٤ مَنْ صَبَرَ عَلَى مَوَدَّةِ الْكَاذِبِ فَهُوَ مِثْلُهُ

1604. Qui amorem mendacis patienter fert, is ei similis est. B.

١٦٠٥ مَنْ صَبَرَ عَنِ شَهْوَتِهِ بِالْغَى فِي الْمَرْوَةِ

1605. Qui cupiditatibus suis constanter resistit, is virtuti operam dat. A.

١٦٠٦ مَنْ صَبِرَ غَنِمَ وَمَنْ تَفَكَّرَ عَلِمَ

1606. Qui patiens est, rebus potitur et qui multum cogitat, scit. A.

١٦٠٧ مَنْ صَبِرَ قَدَرَ وَمَنْ لَجَّ كَفَرَ

1607. Qui patiens est, valet, et qui pertinax est, impius est. G.

In altero codicis loco in eodem proverbio loco vocis قدر legitur نال capit.

١٦٠٨ مَنْ صَبِرَ وَأَسْتَنَّ نَالَ مَا يَتَمَنَّ

1608. Qui cum patientia exspectat, is rebus desideratis potietur. G.

١٦٠٩ مَنْ لَمْ يَصْبِرْ عَلَى حُسْنِ التَّعَلُّمِ فَلْيَصْبِرْ عَلَى

قُبْحِ الْجَهْلِ

1609. Qui patienter non fert, quod pulchro modo docetur, is turpem ignorantiam patienter ferre debet. B.

١٦١٠ مَنْ لَمْ يَصْبِرْ عَلَى كَلِمَةٍ يَسْمَعُ كَلِمَاتٍ

1610. Qui unum verbum patienter non fert, plura verba audiet. D.

١٦١١ اصْبِرْ عَلَى جَارِكَ الْمَيْشُومِ اِمَّا يَرْحَلْ اِمَّا يَمُوتْ

1611. Patienter fer vicinum tuum infelicem, (molestum)! Aut itinere abibit aut morietur. G.

١٦١٢ أَصْبِرِي بِأَلَمِ مَا أَخْتَنِنُهُ

1612. Perfer, o femina, dolorem, dum circumcideris!

Apud Arabes feminae quoque circumciduntur. Proverbium igitur nos monet, ut patientia utamur in re, quae evitari non potest Sam. Schar.

١٦١٣ صَبْرُكَ يُورِثُ الظَّفَرَ

1613. Patientia tua victoriam producit. A.

١٦١٤ الصَّبْرُ حِيلَةٌ مَنْ لَّا حِيلَةَ لَهُ

1614. Patientia est remedium ejus, cui contra malum remedium non est. A.

١٦١٥ الصَّبْرُ سَلَامَةٌ وَالْعَجَلَةُ نَدَامَةٌ

1615. Patientia est salus, et festinatio est poenitentia. G. Conf. prov. في العجلة

١٦١٦ الصَّبْرُ عَلَى الغَصَّةِ يُوَدِّي الفُرْصَةَ

1616. Patientia in ferendis molestiis occasionem adducit. A.

١٦١٧ الصَّبْرُ عِنْدَ المَصَائِبِ مِنَ أعْظَمِ المَوَاهِبِ

1617. Patientia in calamitatibus donis (Dei) maximis accensenda est. A.

١٦١٨ الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الفَرْجِ وَالْيَقِينُ مِفْتَاحُ الصَّبْرِ

وَالدَّيْنُ مِفْتَاحُ التَّوْبَةِ وَالتَّوْبَةُ مِفْتَاحُ الغَفْرَةِ

والتَّوَّاضِعُ مِفْتَاحُ الرَّاحَةِ وَالْقَنَاعَةُ مِفْتَاحُ الرِّضَا
وَالرِّضَا مِفْتَاحُ الْمَحَبَّةِ

1618. Patientia clavis laetitiae, certitudo clavis patientiae, crimen clavis poenitentiae, poenitentia clavis veniae, modestia clavis tranquillitatis, contentus animus clavis favoris, et favor clavis amoris est. A.

١٦١٩ ما بَعْدَ الصَّبْرِ غَيْرُ الْقَبْرِ

1619. Post patientiam nil nisi sepulcrum est. G.

١٦٢٠ الصَّابِرُ يَدْبِرُ بِكَثْرَةِ الْفِطْنَةِ وَاللَّجُوجُ يَرْفَعُ جَهْلَهُ

1620. Patiens multa cum intelligentia res instruit; sed pertinax in litigando ignorantiam suam extollit.

١٦٢١ أَصْبِرْ عَلَى الدُّلِّ مِنْ وَتِدٍ

1621. Patientior in vilitate ferenda quam paxillus. conf. Meid. 11, 51. Sam. Schar.

١٦٢٢ أَصْبِرْ عَلَى السَّوَافِ مِنْ ثَالِثَةِ الْأَثَانِي

1622. Patientius ferens pecorum interitum, quam tertia pars tripodis.

Arabes in deserto ad montis partem duos lapides ponere solebant, ut tripodis loco, in quo ollam ponerent, inservirent. Illa montis pars tertia tripodis pars est. Conf. Meid. 14, 111. 27. 68. Sam. Schar.

١٦٢٣ اصْبَعٌ قَطَعَهَا الشَّرْعُ مَا تَرَجَّعَ

1623. Digitus, quem lex amputavit, non redit. D.

Sed in codice Par. loco vocis ترجع legitur توجع „dolore adficit.“

١٦٢٤ اصَابِعُكَ فِي اَيْدِيكَ مَا هُمْ سَوَاءٌ

1624. Digi in manibus tuis non sunt aequales. D.

In Rostgaardii libro سواد legitur.

١٦٢٥ صَبِيٌّ عَاقِلٌ اَفْضَلُ مِنْ شَيْخٍ جَاهِلٍ

1625. Puer prudens praestantior est quam senex insipidus. G.

١٦٢٦ الصَّبِيُّ صَبِيٌّ وَلَوْ خَاطَبَ النَّبِيَّ

1626. Puer puer est et si prophetam allocutus esset. G.

١٦٢٧ طَحَّةُ الْاِنْسَانِ فِي الصَّوْمِ

1627. Hominis sanitas abstinentia nititur. A.

١٦٢٨ طَحَّةُ الْجَسَدِ اَوْفَرُ الْقِسْمِ

1628. Corporis sanitas est maxime abundans portio. D.

١٦٢٩ طَحَّةُ الْجَسَدِ مِنْ قِلَّةِ الْحَسَدِ

1629. Sanitatis corporis causa in pauca invidia est. D.

١٦٣٠ طَحَّةُ الْجَسَدِ خَيْرٌ مِنْ شَرْبِ الدَّوَاءِ وَتَرْكُ

الدَّنْبِ خَيْرٌ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ

1630. Sanitas corporis melior est, quam medica-
menta bibere et peccata omittere melius est,
quam veniam petere. A.

١٦٣١ أَصَحُّ رِعَايَةٍ مِنْ كَلْبٍ

1631. Melius custodiens quam canis. Schar.

١٦٣٢ أَصَحُّ مِنَ الْخَوْتَعَةِ

1632. Integrior quam Chautaah.

De viro probo adhibetur. Kam.

١٦٣٣ لَا تَصْحَبِ الشَّرِيرَ فَإِنَّ طَبْعَكَ يَسْرِقُ مِنْ

طَبْعِهِ شَرًّا وَأَنْتَ لَا تَعْلَمُ

1633. Ne improbi socius sis, nam natura tua, te ne-
sciente, ejus naturam imitabitur. A.

١٦٣٤ لَا تَصْحَبْ مِنَ الْأَخْوَانِ إِلَّا كَدَّ صَادِقِ لِسَانٍ

1634. Non nisi cum iis fratribus societatem cole, quo-
rum lingua verax est. G.

١٦٣٥ مَنْ صَاحَبَ الْعُلَمَاءَ وَقُرَّوْهُمْ مِنْ عَاشِرِ السُّفَهَاءِ حَقَّرَ

1635. Qui societatem inicit cum doctis, honoratus
erit et qui consortium habet cum stultis, is
despectus erit. A.

صاحب الاخبار تَأْمَنُ مِنَ الْأَشْرَارِ ١٦٣٦

1636. Si honorum socius es, ab improbis securus eris. A. D.

صاحب البطن لم يَزَلْ غَضَبَانِ ١٦٣٧

1637. Is qui nonnisi ventri operam navat, iratus esse non cessat. D.

صاحب البيت أدري بلذی فيه ١٦٣٨

1638. Possessor domus optime scit eum, qui in ea est. D.

صاحب الصنعة خير من صاحب القلعة ١٦٣٩

1639. Artis possessor melior est quam arcis possessor. D. G.

صاحب أمالٍ لم يَزَلْ تَعْبَانِ ١٦٤٠

1640. Opum possessor molestia gravatus semper est. D.

صاحب سلطان كراكيب أسد يخافه الناس ١٦٤١

وهو لمركبه أخوف

1641. Socius regis ei similis est, qui leone vehitur. Homines eum metuunt; sed ipse jumentum, quo vehitur, magis metuit. B.

صاحبك اذا كان عسلا فلا تلاحسه كله ١٦٤٢

1642 Si socius tuus mel est, ne id totum lambas ! D.

١٦٤٣ طَحْبَةُ الْجَاهِلِ تَمْرِضُ الْقَلْبَ

1643. Societas insipidi animum aegrotum reddit. D.

١٦٤٤ طَحْبَةُ الْعَاقِلِ زِيَادَةٌ فِي الْمَعْرِفَةِ وَطَحْبَةُ الْجَاهِلِ

خَسَارَةٌ فِي الْمَعْرِفَةِ

1644. Consortium prudentis augmentum in cognitionibus et consortium ignorantis jactura in cognitionibus est. A.

١٦٤٥ الصَّحْبَةُ مَعَ الْأَحْمَقِ نَقْصَانٌ فِي الدُّنْيَا وَحَسْرَةٌ

فِي الْآخِرَةِ

1645. Societas cum stulto est detrimentum in hoc mundo et suspirium in altero mundo. B.

١٦٤٦ أَنْتَ كَصَاحِبَةِ النَّعَامَةِ

1646. Tu feminae similis est, quae struthiocamelam possidebat.

In eum dicitur, qui in homine fiducia non digno fiduciam ponit. S a m. Alludere videtur ad Meid. C. 24, 314.

١٦٤٧ مُصَاحِبَةُ السُّلْطَانِ خَطْرَةٌ وَإِنْ صَوِّحِبُوا بِالسَّلَامَةِ

وَالثِّقَّةِ وَالْمَوَدَّةِ وَحُسْنِ الصَّحْبَةِ

1647. Societas regis periculosa est et si conjuncta est cum integritate, fiducia, amore et bona conditione Calil. p. 117.

صُدُورُ الْأَحْرَارِ قُبُورُ الْأَسْرَارِ ١٦٤٨

1648. Pectora ingenuorum sepulcra secretorum sunt. D.

أَمَّصُدُورٌ أَنْفَتْ ١٦٤٩

1649. Pectoris morbo laborans multum sputum ejicit.

Verba in excusandis viri querelis ob tristitiam suam adhibetur. Sam. Schar. conf. Meid. 22, 444.

مَنْ صَدَقَ فِي مَقَالِهِ زَادَ فِي جَمَالِهِ ١٦٥٠

1650. Qui in sermone verax est, ejus pulchritudo augetur A.

لَا تَتَّصَدَّقُوا إِلَّا بِمَا نَكَرْتُمُوهَا ١٦٥١

1651. Ne eleemosynis date alias res, nisi eas quas inviti datis (i. e. bonas res). D.

صِدْقُ الرَّجَالِ أَوْضَحُ دَلِيلِ فَضْلِهِ ١٦٥٢

1652. Veracitas virorum manifestissimum indicium meriti est. B.

صِدْقُ أَمْرٍ نَجَاتُهُ ١٦٥٣

1653. Veracitas viri effugium est. A. B.

الصِّدْقُ فِي أَقْوَالِنَا أَقْوَى لَنَا وَالْكَذِبُ فِي أَعْمَالِنَا

أَفْعَى لَنَا

1654. Veritas in verbis nostris firmior nobis est et mendacium in factis nostris vipera nobis est.

Verbis lusus inest. D.

١٦٥٥ صَدَقَةٌ قَلِيلَةٌ تَدْفَعُ بَلَايَا كَثِيرَةً صَاحِبِهَا لَا يَعْلَمُ

وَلَا يَدْرِي

1655. Eleemosyna pauca calamitates multas repellit, dum is, qui dat, id nescit. G.

١٦٥٦ الصَّدَقَةُ تَدْفَعُ الْبَلَاءَ وَتَقْرِبُ الْعَبْدَ إِلَى اللَّهِ

1656. Eleemosyna infortunium repellit et servum ad Deum adducit. G.

١٦٥٧ صَدِيقٌ بِبَلَاءِ عَيْبٍ قَلِيلٍ وَقُوْعِهِ

1657. Amicus sine vitio raro invenitur. D.

١٦٥٨ صَدِيقٌ مَا لَهُ صَدِيقٌ مَا لَهُ

1658. Amicus opum ejus revera amicus ejus non est. D.

١٦٥٩ صَدِيقُكَ وَصَدِيقُ أَبِيكَ لَا تَهْمَلُهُ

1659. Amicum tuum et amicum patris tui ne negligas! G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 27, 10.

Cum hoc conjungenda sunt verba, quae in codice Gott. tanquam novum proverbium leguntur لا تدخلن منزل أخيك et ne in domum fratris tui die calamitatis tuae intres!

١٦٦٠ الصَّدِيقُ الْأَصِيلُ أَوْثَقُ وَالصَّاحِبُ الْقَدِيمُ أَشْفَقُ

1660. Firmus amicus fiducia dignior et vetus socius misericordior est. A.

١٦٦١ الصَّدِيقُ مِنَ الصِّدْقِ

1661. Amicus a sinceritate nomen accepit. D.

١٦٦٢ الصَّدِيقُ يَشْتَكِي أَوْلَىٰ عَلَىٰ ذَاتِهِ

1662. Justus primum de se queritur G.

Salomoni tribuitur. Fortasse ex Prov. Salom. 18, 17. desumptum est.

١٦٦٣ صَدَاقَةٌ فِي الْآبَاءِ قَرَابَةٌ فِي الْأَبْنَاءِ

1663. Amicitia inter patres est propinquitas inter filios. Conf. Fakh. Alcohol. p. 13. l. 9.

١٦٦٤ أَيَّاكَ وَمُصَادَقَةَ الْأَحْمَقِ فَإِنَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَنْفَعَكَ

فَيَضُرُّكَ وَأَيَّاكَ وَمُصَادَقَةَ الْكَذَّابِ فَإِنَّهُ يَقْرِبُ

عَلَيْكَ الْبَعِيدَ وَيَبْعِدُ عَنْكَ الْقَرِيبَ

1664. Cave amicitiam stupidi, nam tibi nocet, dum tibi prodesse cupit et cave amicitiam mendacis, efficit enim, ut res longe remotae tibi propinquae et tibi propinquae longe remotae esse videantur. A.

١٦٦٥ صَرِيرُ الْأَقْلَامِ كَصَرِيرِ الْحِسَابِ

1665. Stridor calamorum ut stridor computus est. D.

لَهُ صَرَخَةُ الْحَبْلِ ١٦٦٦

1666. Ei gravidae clamor est.

Vehementem clamorem in periculo, qualis gravida clamor est, tollit. Merzuki comment. in Ham. p. 127

مُصَارَعَةُ الْجَاهِلِ مُوَاصَلَةُ الْعَاقِلِ ١٦٦٧

1667. Lucta cum ignorante conjunctio cum prudente est. D.

أَصْرَفٌ مَا فِي الْجَيْبِ يَا نَبِيكَ مَا فِي الْغَيْبِ ١٦٦٨

1668. Si erogas id, quod in sinu habes, id quod te latet, ad te veniet. G.

اصرف significationem vocis صرف habet.

أَصْعَبُ عَلَى الْإِنْسَانِ مَعْرِفَةُ نَفْسِهِ ١٦٦٩

1669. Homini difficillimum est se ipsum nosse. G. D.

In codice Berol. معرفة عيبه „vitia sua nosse“ legitur.

لَا تَصْعَدُ لِقُلَّةِ الْجَبَلِ وَأَنْتَ مُزِينٌ لِّئَلَّا تَقَعَ ١٦٧٠

1670. Ne in montis cacumen adscende, dum ornatus es, timens ne cadas. D.

صَغَارُ الْأُمُورِ تَهْبِيجُ الْكِبَارِ ١٦٧١

1671. Parvae res magnas excitant. D.

وَكَمَّ صَغِيرٌ صَادَقَتْهُ عِنَايَةٌ ١٦٧٢

1672. Quot parvis molestia (cura) occurrit! D.

صَغَرَ اللَّهُ الشَّيْطَانَ بِتَكْبَرِهِ ١٦٧٣

1673. Deus Satanam per superbiam, qua impletus est, parvum reddat ! D.

أَسْتَصْغِرُ مَا فَعَلْتَ مِنْ أَمْعُرُوفٍ وَإِنْ كَانَ كَبِيرًا ١٦٧٤

وَأَسْتَعْظِمُ مَا أَنَاكَ مِنْهُ وَإِنْ كَانَ صَغِيرًا

1674. Quod ipse in alios contulisti beneficium, parvum esse puta, etsi magnum est et quod in te collatum est, magnum esse puta, etsi parvum est. A.

أَصْغَرُ مِنْ بَلْبَلٍ ١٦٧٥

1675. Minor corpore quam luscinia. Sa m. Sch.

مِنْ أَصْفَرٍ لَوْنُهُ مِنَ النَّصِيحَةِ أَسْوَدَ وَجْهَهُ مِنْ

الْقَضِيحَةِ

1676. Cujus color flavus ob sincerum monitum est, ejus facies nigra fit ob ignominiam. A.

صَفَعُ بِلَا نَفْعٍ لَكِنَّهُ صَاخِرِي ١٦٧٧

1677. Percussio sine utilitate; sed id saxum meum est.

Sed in codice Par. صَاخِرِي noxa loco vocis saxum meum legitur. D.

أَصْفَقُ مِنْ ظَفَرٍ ١٦٧٨

1678. Durior quam unguis. Sam. Schar.

١٦٧٩ أَصْفَقُ مِنْ وَجْهِ

1679. Impudentior quam facies. Sam. Schar.

١٦٨٠ عِنْدَ صَفْوِ اللَّيَالِي يَحْدُثُ الْكَدْرُ

1680. In claritate noctium impurum provenit. D.

١٦٨١ أَصْفَى مِنْ مَاءِ الْوَقْبَعَةِ

1681. Purior quam aqua in scrobe montis. Kam. Turc.

١٦٨٢ أَصْفَى مِنْ قَهْرِ الشِّتَاءِ

1682. Purior quam luna hiemis tempore. D.

١٦٨٣ الصَّغْرُ لَيْسَ بِصَايِدٍ فِي وَكْرِهِ

1683. Accipiter in nido suo non venatur G.

١٦٨٤ صَالِي أَشَدُّ مِنْ نَافِضِكِ

1684. Febris mea cum tremore conjuncta vehementior est quam febris tua.

Verba haec dicuntur, quum apud querentem alter quidam majus malum queritur. Sam,

١٦٨٥ صَلَاحَتِي لِي وَلِكَيْتَ لَكَ وَالذَّهْرُ وَفَوْقَ بَيْنَنَا

1685. Idoneum fuit mihi et tibi convenit et tempus inter nos conciliavit. D.

١٦٨٦ لَا يَصْلِحُ لِلصَّدْرِ إِلَّا وَاسِعُ الصَّدْرِ

1686. Supremo loco non convenit nisi is, qui amplum pectus habet. D.

١٦٨٧ من لا يصلح تركه أصلح

1687. Qui non convenit, eum relinquere magis convenit. D.

١٦٨٨ يصلح بيان العطار ما أفسد الدهن

1688. Facundia ejus, qui aromata vendit, id reparat, quod oleum corrumpit. D.

١٦٨٩ من لم يصلحه خير أصلحه الشر

1689. Quem bonum non reparat, eum malum reparare debet. D.

١٦٩٠ الصلح سيد الأحكام

1690. Pax est domina imperiorum. B.

١٦٩١ صلاح الإنسان في حفظ اللسان

1691. Bona hominis conditio linguae custodiâ nititur. B.

١٦٩٢ صلاح البدن في السكوت

1692. Corporis incolumitas silentio nititur. B.

١٦٩٣ لا صلاح الخاصة مع فساد العامة

1693. Bona conditio proceribus esse non potest, dum vulgus corruptus est. D.

١٦٩٤ صَلَاحَاتُ الْمُقْسِطِينَ تَسْرُّ الْمَدِينَةَ وَفِي قَوْلِكَ
الْمُنَافِقِينَ أَبْتَهَاجُهَا

1694. Justorum proba opera oppidum gaudio im-
plant; sed hypocritarum interitus ei laetitiae
est.

Salomoni tribuitur. conf. Prov. Salom. 11, 10.

١٦٩٥ أَصْلَاحُ الرَّعِيَّةِ أَحْسَنُ مِنْ كَثْرَةِ الْجُنُودِ

1695. Conditionem subditorum meliorem reddere
exercituum multitudini praestat. D.

١٦٩٦ مَنْ لَهٗ مَصْلَحَةٌ عِنْدَ الْكَلْبِ يَقُولُ لَهُ مَرْحَبًا

فِي الْحَاجِّ كَلْبِ

1696. Cui apud canem negotium est, ei dicit: Be-
ne venisti inter peregrinos sacros, o canis! G.

١٦٩٧ صَلَفٌ تَحْتَ الرَّاعِدَةِ

1697. Paucitas pluviae sub nube tonante.

De homine multiloquo, in quo nil boni est, adhibetur.
Kam. Dj. Harir. p. ٤٩٥.

١٦٩٨ صَلَاةُ الدُّبِّ وَالْغُوْلَةِ صَلَاةٌ لَا تَكُونُ مَقْبُولَةً

1698. Preces ursi et daemonis preces sunt, quae
non admittuntur. D.

١٦٩٩ صَمِتُ الْجَاهِلِ سِتْرٌ وَكَلَامُ الْعَالِمِ فَخْرٌ

1699. Silentium ignorantis velum est et sermo docti gloria. A.

In codicibus A. B. صمت الجاهل ستره Silentium ignorantis velum est legitur.

١٧٠٠ الصمت خير لمن لا يحسن الكلام

1700. Silentium ei, qui non bene loquitur, praeferendum est. D.

١٧٠١ الصمت يورث أهله محبة

1701. Silentium hominibus amorem comparat. G.

١٧٠٢ بيني وبينه ما صنع الحداد

1702. Inter me eumque id est, quod faber ferrarius fecit (i. e. gladius) D.

١٧٠٣ ما صنع الله فهو خير

1703. Quod Deus fecit, id bonum est. D.

١٧٠٤ ما أصنع بشمس لا تدفئني

1704. Quaenam solis utilitas mihi est, qui me non calefacit. D.

١٧٠٥ أصنع الخير الى من هو أهله والى من ليس

من أهله فإن أصبت أهله فهو أهله وإن لم

تصب أهله فانت أهله

1705. Bonum ei fac, qui eo dignus est et qui eo dignus non est. Si talem invenis, eo dignus est, sin vero non invenis, tu eo dignus es. A.

١٧٠٥ اصْنَعِ الْخَيْرَ عِنْدَ امْكَانِهِ يَبْقَ لَكَ حَمْدُهُ بَعْدَ

زَوَالِ زَمَانِهِ

1706. Bonum si peragis tempore, quo peragi potest, ejus laus cessante tempore tibi manebit. A.

١٧٠٦ اصْنَعِ الْمَعْرُوفَ وَلَوْ اِلَى كَلْبٍ

1707. Beneficium confer et si in canem conferendum sit!

Omnimodo et in quemlibet beneficos nos esse pro verbum jubet. Sam. Sch.

١٨٠٨ اصْنَعْ صَنْعَةً مِنْ طَبِّ مَنْ حَبَّ

1708. Fac id modo, quo agit solers erga eum, quem amat. Conf. Meid. 14, 19.

١٧١٩ صَنْعَةٌ بِلا اُسْتَاذٍ يُدْرِكُهَا الْفَسَادُ

1709. Artem sine magistro corruptio attingit. G.

١٧١٠ صَنْعَةٌ فِي الْيَدِ اَمِنْ مِنَ الْفَقْرِ

1710. Ars in manu a paupertate securum reddit. D.

١٧١١ اِذَا اَصَابَتِ الطِّبَاءُ الْمَاءَ فَلَا عِبَابَ وَاِنْ لَمْ

تُصِبَّهُ فَلَا اَبَابَ

1711. Quod si dorcades aquam inveniunt, non est sorptio, sin autem non inveniunt, non est quaerendi studium.

Sic verba in Kamusi opere explicantur: اى ان وجدته I. e. si eam inveniunt, tum eam non sorbent; sin vero eam non inveniunt, ad eam quaerendam et bibendam paratae non sunt.

١٧١٢ يَصِيبُ وَمَا يَدْرِي وَبُخَطِي وَمَا دَرِي

1712. Nesciens ratum attingit et nesciens errat.

Hemistichium metri Thawil est ab Abu-Mohammede Alahrabio ad Hamasam p. 60. citatum.

١٧١٣ أَصَوَّبُ الْأُمُورَ تَرَكَ الْفُضُولَ

1713. Rectissima res est superfluum omittere. Sch.

١٧١٤ لَا مُضِيْبَةَ أَعْظَمَ مِنَ الْجَهْلِ

1714. Infortunium majus non est quam ignorantia. D.

١٧١٥ الْمُضِيْبَةُ لِلصَّابِرِ وَاحِدَةٌ وَلِلجَزْوَعِ اثْنَيْنِ

1715. Infortunium patienti unum est, impatienti duplex. G.

١٧١٦ صِيْطٌ (صِيْتٌ) الْجَيِّدُ خَيْرٌ مِنْ مَالِ الدُّنْيَا

1716. Fama egregia melior est quam opes hujus mundi. G.

١٧١٧ الصِّيتُ الصَّالِحُ أَفْضَلُ مِنْ غَنَى كَثِيرٍ

1717. Fama bona praestantior est, quam divitiae multae. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 22, 1.

١٧١٨ كَو تَصَوَّرَ الْعَقْلَ صُورَةً لِأَضَاءٍ مَعَهُ اللَّيْلُ وَلَوْ

صُورَ الْجَهْلَ صُورَةً لِأَظْلَمَ مَعَهُ النَّهَارُ

1718. Si prudentiae forma data esset, cum ea nox clara esset et si ignorantiae forma data esset, cum ea dies obscurus esset. A.

١٧١٩ صُمْ وَصَلِّ وَأَعْبُدِ اللَّهَ قَالَ مَا بَقِيَ شَيْءٌ إِلَّا

بَعْدَ الْعَيْدِ

1719. Jejuna et preces fac et Deum cole! Dixit: Non restat res, nisi post festum. D.

١٧٢٠ كَمَ مِنْ صَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلَّا الْجُوعُ وَالْعَطَشُ

1720. Quot sunt jejunantes, quibus ex jejunio nil aliud est, nisi fames sitisque. A.

١٧٢١ كَمَ مِنْ صَائِمٍ مُفْطِرٍ وَكَمَ مِنْ مُفْطِرٍ صَائِمٍ

1721. Quot jejunantes jejunium solvunt et quot jejunium solventes sunt jejunantes. A.

١٧٢٢ رَبِّ صَيْحَةٍ تَدْبِحُ دِيكَ

1722. Saepe unus clamor gallum mactavit. D.

١٧٢٣ هَذَا يَصِيدُ وَهَذَا يَأْكُلُ السَّمَكَ

1723. Unus venatur et alter pisces edit. D.

١٧٢٤ إذا صَارَ لَكَ مَا تُرِيدُ أَرْضِي بِمَا صَارَ

1724. Quum id, quod vis, fit, eo, quod factum est, contentus esto. G.

١٧٢٥ يَصِيرُ أَمْرُ الصَّبُورِ إِلَى مَرَادِهِ

1725. Patiens in re voluntati suae satisfaciet. A.

١٧٢٦ هَلْ يَصِيرُ الْحُوتُ عَلَى وَجْهِ الْمَاءِ

1726. Num magnus piscis super aquae superficie provenit? D.

١٧٢٧ ذَاكَ ضَبٌّ أَنَا حَرَشْتَنَهُ

1727. Illa lacerta est, quam ego venatus sum.

Rei praefui, ut mihi omnino nota esset. Sam.

١٧٢٨ ضَحِكُ الْبُوزِ عَلَى الدَّرَجِ

1728. Risus falconum de attagine. D.

In codice Paris. loco vocis الكوز legitur البوز. الدرَج videtur pro الدراج.

١٧٢٩ ضَحِكٌ بِلَا سَبَبٍ مِنْ قِلَّةِ الْأَدَبِ

1729. Risus sine causa indicium levis educationis est. D.

In codice G. loco vocis سبب causa legitur عجب admiratio.

١٧٣٠ يَضُرُّ لِي وَلَا يَنْفَعُكَ

1730. Mihi nocet et tibi non prodest. D.

ضُرُّ أَيُّوبِ ١٧٣١

1731. Calamitas Jobi. D.

١٧٣٢ ضُرُّ الْجَهْلِ أَعْمٌ مِنْ ضُرِّ الشَّرِّ لِأَنَّ قَانُونَ الشَّرِّ

مَعْلُومٌ وَقَانُونَ الْجَهْلِ غَيْرُ مَعْلُومٌ

1732. Noxa ignorantiae generalior est, quam noxa mali, quia regula mali nota est et regula ignorantiae ignota. A.

١٧٣٣ الضَّرُورَاتُ تُبَيِّحُ أَحْظُورَاتِ

1733. Necessitates res illicitas licitas reddunt. D.

١٧٣٤ إِذَا ضَرَبْتَ فَأَوْجِعْ وَإِذَا أَطْعَمْتَ فَاشْبِعْ

1734. Quum percutis, dolorem fac et quum cibum das, satia! G. conf. Meid. 1, 103.

١٧٣٥ إِذَا ضَرَبْتَ فَلَا تُحَمِّطْ

1735. Quum percutis, studium in percutiendo adhibe! D. conf. Meid. 1, 108. 468.

١٧٣٦ قَدْ يَضْرِبُهُمَا الْهَرَمُ أَسْفًا عَلَى شَبَابِهِ

1736. Jam percutit utrumque senectute decrepitis tristitiâ ob suam juventutem. Sam.

١٧٣٧ قَدْ يَضْرِبُ الدُّبُرَ الدَّامِيَّ بِأَحْلَاسِ

1737. Interdum podex cruentus stragulis percutitur.

Hoc e versu poetae desumptum est:

وَلَا يَغْرَنُكَ أَحْقَانُ مَزْمَلَةٌ قَدْ يَضْرِبُ الدُّبُرَ الدَّامِي بِأَحْلَاسِ

Ne odia abscondita te decipiant, interdum podex cruentus stragulis percutitur. Metrum Basith est.

De eo adhibetur, qui tibi malum ostendit dum aliter cogitat. Sam.

۱۷۳۸ أَضْرِبُهُ ضَرْبَ غَرِيْبَةٍ الْآبِلِ

1738. Modo, quo peregrina camela percutitur, eum percutite!

I. e. vehementer; peregrina enim camela ab aqua verberibus vehementibus repellitur. Injuria adfluctus hisce verbis monetur, ut injuriam repellat. Schar. Simile proverbium in Meidanii opere legitur.

۱۷۳۹ ضَرْبُ الْحَبِيْبِ أَوْجَعُ

1739. Percussio amici majorem dolorem parat. A. B.

۱۷۴۰ ضَرْبُ الْحَبِيْبِ زَبِيْبٌ وَحِجَارَتُهُ رُمَانٌ

1740. Percussio amici est uva passa et ejus lapis est malum Punicum. D.

In Burckhardtii libro prov. 387 legitur ضرب الحبيب مثل اكل زبيب, „Percussio amici uvae passae, quae editur, comparanda est.“

۱۷۴۱ ضَرْبُ اللِّسَانِ اَشَدُّ مِنْ طَعْنِ السِّنَانِ

1741. Percussio linguae vehementior est, quam confossio cuspidis. A. B.

١٧٤٢ ضَرَبُ الْاَنْبَالِ وَلَا تَوْبِيخُ النِّسَاءِ وَالرِّجَالِ

1742. Jactus sagittarum et non comminatio feminarum et virorum. D.

١٧٤٣ ضَرْبَةُ النَّاصِحِ خَيْرٌ مِنْ تَحِيَّةِ الْكَاشِحِ

1743. Percussio sinceri amici melior est, quam salutatio clandestinum in animo odium foventis. A. B.

١٧٤٤ هُوَ اَضْرَبُ مَنْ مَشَى بِشَفْعَةٍ

1744. Is eorum, qui calumniantur, maxime percussus est. Hamas. ١٩٨ l. 12.

١٧٤٥ ضَرَسَ الْمُعْيُوبَ اَنْلَعَهُ تَسْرِيحَ

1745. Dentem vitiosum repudium uxoris evulsit. D.

١٧٤٦ ضَرَسُوا فُلَانًا

1746. Quendam dentibus momorderunt.

Vituperantes eum ignominia adfecerunt. Sam.

١٧٤٧ ضَرَاطَةٌ اَنْفَعُ مِنْ سَعَالِكَ

1747. Crepitus ventris ejus utilior est quam tussis tua. D.

١٧٤٨ الضَّرَاطُ عِنْدَ طُلُوعِ الرُّوحِ يُقْسِي قُلُوبَ الْمَلَائِكَةِ

1748. Crepitus ventris apud anhelitum prodeuntem corda angelorum dura reddit. D.

1749. ضَعِيفٌ وَجَبَّارٌ وَيَعِشِقُ نِسَوَانَ

1749. Debilis et superbus et amat mulieres. D.

Sed جبان „segnis“ ob homoioteleuton legendum videtur.

1750. ضَعِيفَانِ يَغْلِبَانِ قَوِيًّا

1750. Duo debiles robustum vincunt. D.

1751. أضعف الحيلة أنفع من أقوى الشدة وأقل

التناني أجدى من أكثر العجلة

1751. Levissima prudentia utilior est, quam gravissima vehementia et minima cunctatio utilior est quam maxima festinatio. A.

1752. الضالّ ضرّ

1752. Errans nocet. D.

1753. ضلال بن جوشن

1753. Dhalal ben-Djauschan.

Viri nomen est, qui viâ aberrans non inveniebatur. Sam. conf. Meid. 27, 83.

1754. أضلّ من ريح

1754. Magis errans quam ventus. Sam. Schar.

1755. أضئ سراجك قبل الظلمة

1755. Lucernam tuam ante tenebras accende! G.

1756. أضوا من الشمس

1756. Clarior quam sol. Sam. Schar.

أَنِّي كُنُّ أَضْيِرُهُ أَنَّمَا أَطْوَى مَصْبِرُهُ ١٧٥٧

1757. Ego ei non nocebo, nonnisi ejus viscera complico.

De eo dicitur, qui magnum quod facit opus, parvum id esse putat. Originem proverbii talem fuisse dicunt. Puerum avis viscera ventre diffisso extracta complicuisse et quum ob rem vituperaretur, ista verba dixisse. Sch.

ضَاعَ مَنْ نَامَ حَرَّاسُهُ وَسَقَطَ مَا ضَعَفَ أَسَاسُهُ ١٧٥٨

1758. Cujus custodes dormiunt, interit et cujus fundamentum infirmum est, corruiit. A.

ضَيَّعَتِ الْبِكَارَ عَلَى طِحَالِ ١٧٥٩

1759. Camelos juvencos ad locum Thihal amisisti.

Sowaidus ben-Abi-Cahil gentem Banu-Ghobbar appellatam satyra perstrinxerat dicens:

مَنْ سَرَّهَ النَّيْكَ بِغَيْرِ مَالٍ فَانْعَبْرِيَاتُ عَلَى طِحَالِ

Quemnam coitus sine opibus laetitia adficit, ei feminae gentis Ghobbar ad locum Thihal sunt (Metrum Sarih est conf. libri mei p. 246.).

Postea Sowaidus captivus factus a gente Ghobbar auxilium petiit. Ea autem proverbii verbis respondit. Proverbii verba igitur de eo adhibentur, qui bonum petit ab eo, cui malum intulit. conf. Sam. Kam.

لَوْلَا أَنْ يُضَيِّعَ الْغَتِّيَانِ الدِّمَّةَ لَحَبَّرْتَهَا فِيْمَا

تَجِدُ الْإِبِلَ فِي الرِّمَّةِ

1760. Nisi juvenes clientelam laederent, certiores eos facerem de eo, quod cameli in cariosis ossibus inveniunt.

Proverbium sequente scholio explicatum est: يقول لولا أن يدع الأحداث التمسك بالوفاء والرعاية لدحرمة لاعلمتها أن الأبل تتناول العظم البالي وهو أقل الأشياء فتجد له لذة „Dicit: si juvenes non negligerent observare fidem et curare reverentiam, eos certiores facerem de eo, quod cameli os cariosum, quae est levissima res, capiunt et ex eo voluptatem percipiunt. Sam.

١٧٦١ أَضِيعُ مِنْ تَمْرٍ بِلَادِ الطَّائِفِ

1761. Magis periens quam dactyli regionis Thajef. Sam. Schar.

١٧٦٢ أَضِيعُ مِنْ سِرَاجٍ فِي شَمْسٍ

1762. Magis periens (inutilis) quam lucerna in sole. D.

١٧٦٣ ضَيْفُ الْبَاخِيلِ فِي أَمَانٍ مِنَ التَّخَمَةِ

1763. Hospes avari ab indigestione stomachi securus est. B.

١٧٦٤ ضَيْفُ الْكِرَامِ يُضَافُ

1764. Hospes generosorum hospitio excipitur. D.

Conf. Burchhardtii librum prov. 384. ubi يضيف legitur.

١٧٦٥ يَا ضَيْفَنَا لَوْ زَرْتَنَا فَوَجَدْتَنَا نَحْنُ الضُّيُوفَ

وَأَنْتَ رَبُّ الْمَنْدَلِ

1765. O hospes noster! si tu nos visitasses, vidisses nos esse hospites et te habitaculi dominum esse. B.

Versus metri Camel est.

١٧٦٦ مَا أَضْيَفَ شَيْءٍ إِلَى شَيْءٍ أَحْسَنَ مِنْ عِلْمٍ إِلَى حِلْمٍ

1766. Nulla res pulchriore modo cum altera conjungitur, quam scientia cum mansuetudine. B.

١٧٦٧ ضَاقَ صَدْرُ مَنْ ضَاقَتْ يَدُهُ

1767. Cujus manus angusta est, ejus pectus angustum est. A.

١٧٦٨ ضَيْقُ الْقَلْبِ أَشَدُّ مِنْ ضَيْقِ الْيَدِ

1768. Angustia animi gravior est quam angustia manus (paupertas). A.

١٧٦٩ مِنَ الضَّيْقِ أَخْلَاقُ الرِّجَالِ تَضْيِقُ

1769. Ob angustiam vitae (penuriam) naturae virorum angustae sunt. D. conf. Burckh. prov. 419.

١٧٧٠ إِنَّهُ لَضَيْقُ الْحَبْلِ

1770. Is brevem funem habet.

De viro, cujus animus angustus est, adhibetur. S ch.

١٧٧١ لَكَ مِنْ هَذِهِ الضَّيْقَةِ فَرَجٌ

1771. Tibi ex hac angustia levamen (solamen) est. D.

١٧٧٢ ما بَعْدَ الضِّيْقَةِ إِلَّا الْفَرَجُ

1772. Non est post angustiam nisi solamen. D.

١٧٧٣ أَضْيَقُ مِنْ بَقَّةٍ فِي حُقَّةٍ

1773. Angustior quam culex in capsula.

Exeundi locum quaerens non invenit. Schar.

١٧٧٤ كَمَا أَنَّ الْأَطِبَّاءَ سَبَبٌ لِسَلَامَةِ الْمَرْضَى كَذَلِكَ

السِّنُّ سَبَبٌ لِسَلَامَةِ الْمَظْلُومِينَ

1774. Ut medici causa salutis aegrotorum sunt, sic
leges causa salutis eorum, qui injuste trac-
tantur. A.

١٧٧٥ أَيُّش مَا طَبَّخَتْهُ الرَّعْنَاءُ يَأْكُلُهُ زَوْجُهَا الْمَجْنُونُ

1775. Quomodo id, quod stupida coxit, ejus ma-
ritus insanus edit. D.

١٧٧٦ الطَّبْعُ أَغْلَبُ

1776. Natura maxime vincit. conf. Fakih. Al-
chol. p. 197. l. 23.

In Haririi opere p. 204. الطبع املك „natura magis
regit“ reperitur.

١٧٧٧ طَبَّقُ عَجِينٍ مِنَ الدَّارِ لِلنَّارِ

1777. Discus massae farinae ex domo ad ignem. D.

١٧٧٨ الطَّبْلُ لَا يُضْرَبُ تَحْتَ الْكِسَاءِ

1778. Tympanum sub tegumento non pulsatur.
conf. Fakh. Alcohol. p. 70. l. 19.

طَبَّلَ طَبْلَهُ وَزَمَرَ زَمْرَهُ 1779

1779. Tympanum suum pulsavit et buccina sua
cecinit. D. conf. Burckh. prov. 399.

مَا عَلَيْهِ طُحْرِبَةٌ 1780

1780. Nullo vestimento indutus est. Sam.

طَاحَانٌ يُغَيِّرُ عَلَى كَلَّاسٍ 1781

1781. Molitor pulverem excitat contra eum, qui
calcem praeparat. D.

مَنْ يُطْرِبُ جَسَدَهُ يَقْوَتُ عَدُوَّهُ 1782

1782. Qui corpus suum laetitia movet, inimicum
suum alit. D.

لَقَدْ طَرَحْتِكَ التُّرَاهَاتِ 1783

1783. Viae te projecerunt.

In perniciem irruisti. Sam.

لَا تَطْرَحِ الدَّرَّ تَحْتَ أَرْجْلِ الْخَنَازِيرِ 1784

1784. Ne margaritas sub pedes suum projicias! D.

بِأَطْرَافِ الْعَوَالِي تَجْتَنِي ثَمْرَةُ الْمَعَالِي 1785

1785. Hastarum cuspidibus fructus magnarum dig-
nitatum decerpitur. D.

١٧٨٦ طَرِيقُ الْكَسَّانِ مِثْلُ سِيَاجِ الشَّوْكِ وَطَرِيقُ

الصَّدِيقِ بَعِيرٌ عَثْرَةٌ

1786. Via segnis sepi spinarum similis est et justi via sine caespitatione est. G.

Salomoni tribuitur. conf. Prov. Salom. 15, 19.

١٧٨٧ مِنْ طَرِيقِ الْحِجَازِ كُلُّ مَنْ اسْتَهَوَّنَهُ كَفَرَ وَمَنْ

اسْتَصْعَبَهُ كَفَرَ

1787. Omnis qui regionis Hidjas viam (Meccam quae ducit) levipendit, incredulus est et qui eam difficilem esse ducit, incredulus est. D.

١٧٨٨ أَطْرُقِي أُمَّ عَامِرٍ

1788. Contice, o hyaena!

Verba haec ei dicuntur, qui multa loquitur, quae non admittuntur. Sam. Schar. conf. Meid. 7, 24.

١٧٨٩ الطَّوَأَشَى يَفْرَحُ بِأَوْلَادِ عَمِيرَةٍ

1789. Eunuchus ob liberos alius laetatur. D.

١٧٩٠ الَّذِي لَا يُطْعِمُكَ وَلَا يُسْقِيكَ لَا يُهَيِّتُكَ وَلَا يُجِيبُكَ

1790. Qui te neque cibis neque potu rigat, te neque occidet neque in vitam revocabit. G.

١٧٩١ طَعْنُ اللِّسَانِ كَنَحْرِ السِّنَانِ

1791. Confossio, quae linguâ fit, sicut cuspidis vulneratio est. D.

١٧٩٢ الطَّعْنُ ظَنَارُ الْقَوْمِ

1792. Confossio homines ad pacem faciendam propensos reddit. Kam. conf. Meid. 17, 1.

١٧٩٣ أَطْفَرُ مِنْ بَرَعُوثٍ

1793. Magis saliens quam pulex. Sam. Sch.

١٧٩٤ أَطْفَسُ مِنْ عَفْرِ

1794. Spurcior quam porcus. Sam. Sch. conf. Meid. 21, 142.

١٧٩٥ مَنْ طَلَبَ أَخًا بِلَا عَيْبٍ بَقِيَ بِلَا أَخٍ

1795. Qui fratrem liberum vitio quaerit, is fratre destitus manebit. B.

١٧٩٦ مَنْ طَلَبَ الرِّبَادَةَ وَقَعَ فِي النُّقْصَانِ

1796. Qui incrementum petit, in decrementum incidit. D.

١٧٩٧ مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ تَكَفَّلَ اللَّهُ بِرِزْقِهِ

1797. Qui scientiam quaerit, ei res ad vitam necessarias Deus spondet. D.

١٧٩٨ مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ عَلِمَ

1798. Qui scientiam quaerit, scientiam possidet. A.

١٧٩٩ مَنْ طَلَبَ رَاحَةَ نَفْسِهِ اجْتَنَبَ الْآثَامَ وَمَنْ

طَلَبَ رَاحَةَ بَنِيهِ رَحِمَ الْآيْتَامَ

1799. Qui animae suae tranquillitatem petit, is peccata evitat et qui liberorum suorum tranquillitatem petit, erga orphanos misericors est. A.

١٨٠٠ مَنْ طَلَبَ عَظِيمًا خَاطَرَ بِعَظِيمٍ

1800. Qui magnum petit, magno se periculo exponit. D.

١٨٠١ مَنْ طَلَبَ فَوْقَ قَدْرِهِ اسْتَوْجَبَ الْحُرْمَانَ

1801. Qui plus petit quam valet, repulsa dignus est. D.

١٨٠٢ إِذَا طَلَبْتَ الْغَنَاءَ أَطْلُبْهُ بِالْقَنَاعَةِ

1802. Quum contentum animum petis, in eo quod pauco contentus es, eum pete! A.

١٨٠٣ إِنْ طَلَبْتَ السَّلَامَةَ فَلَا تُعَادِيَ الْأَشْرَارَ وَإِنْ

طَلَبْتَ مِنْ صَدِيقِكَ الْكِرَامَةَ فَلَا تُودِعْهُ الْأَسْرَارَ

1803. Si incolumis esse vis, ne pravos infesta et si ab amico honorem petis, ne cum eo secretum communica! A.

١٨٠٤ يَطْلُبُ سَانَتَهُ بِلَا عَنَبٍ

1804. Petit canistrum suum sine uvis. D.

١٨٠٥ فلان يَطْلُب بِرَيْحٍ مِنْ حَيْثُ يَخْسِرُ النَّاسَ

1805. Quidam lucrum petit in eo, quo homines damno adficit. D.

١٨٠٦ يَطْلُبُكَ رِزْقُكَ كَمَا تَطْلُبُهُ

1806. Res ad vitam necessariae te petunt, sicut eas petis. A. B.

١٨٠٧ لَا تَطْلُبُ سُرْعَةَ الْعَمَلِ وَأَطْلُبُ تَجْوِيدَهُ فَإِنَّ

النَّاسَ لَا يَسْأَلُونَ فِي كَمِّ فَرَعٍ مِنْ هَذَا الْعَمَلِ

وَأَمَّا يَسْأَلُونَ عَنِ جُودَةِ صَنْعَتِهِ

1807. Ne operam des, ut opus celeriter perficias, sed operam des, ut id bene perficias; homines enim non interrogabunt, quanto tempore id perfeceris; sed nonnisi interrogabunt, num id bene perfeceris. A.

١٨٠٨ لَمْ يَطْلُبِ الْعِلْمَ مَنْ لَا يُطِيلُ دَرَسَهُ وَلَا يَكْدُ نَفْسَهُ

1808. Qui studiis non diu operam dat et se ipsum non fatigat, is doctrinam non petiit. A.

١٨٠٩ أُطْلُبُ الْعِلْمَ مِنَ الْمَهْدِ إِلَى اللَّحْدِ

1809. Doctrinam quaere a cunis usque ad sepulcrum. G.

١٨١٠ أَطْلُبُ ذَاكَ وَخَلَائِكَ ذَمًّا

1810. Pete hoc et vituperio liber eris! Sam. Sch. conf. Meid. 20, 65.

١٨١١ أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصِّينِ

1811. Doctrinam petite et si in regno Sinense. A.

١٨١٢ لَا تَطْلُبُوا عَالِمًا عَامِلًا فَإِنَّكُمْ تَتَّبِعُوا بِلَا عَالِمٍ وَلَا

تَطْلُبُوا طَاعِمًا بِلَا شُبْهَةٍ فَتَتَّبِعُوا بَغَيْرِ زَادٍ وَلَا تَطْلُبُوا

صَدِيقًا بِلَا عَيْبٍ فَتَتَّبِعُوا بِلَا صَدِيقٍ

1812. Ne quaerite doctum, qui opus facit, talem enim doctum non invenietis; ne cibum quaerite, in quo dubium non est, nam sine com-
meatu manebitis; ne amicum sine vitio quaerite, nam amicum non habebitis. A.

١٨١٣ طَلَبُ الْأَدَبِ خَيْرٌ مِنْ طَلَبِ الذَّهَبِ

1813. Quod animum excolere studemus, melius est, quam quod auro studemus. A. B.

١٨١٤ طَلَبُ الثَّنَاءِ بِالْإِجْمَانِ مِنْ عَادَةِ الْمُجَانِّ

1814. Laudem petere per negligentiam, mos eorum est, qui non curant quid faciant. B.

١٨١٥ طَلَبُ الْجَنَّةِ بِلَا عَمَلٍ ذَنْبٌ مِنَ الذُّنُوبِ

1815. Paradisum petere sine opere crimen est. B.

١٨١٦ طَلَبَ الْهَيِّنَ يُضِيعَ الْحَقَّ الْمُبِينِ

1816. Vile qui quaerit, veritatem manifestam perdit. D.

١٨١٧ كَالطَّالِبِ الْقَرْنَ جُدِعَتْ أُذُنُهُ جَاءَ يَطْلُبُ

زِيَادَةَ أَتْلَفَ مَا عِنْدَهُ

1817. Ut cornua quaerens, cujus aures amputatae sunt, venit augmentum petens, tum perdidit ea, quae possidebat. D. conf. Meid. 9, 76.

١٨١٨ طَلَعَ النُّورَ مِنَ التَّنُّورِ

1818. Apparuit lux e fornace. D.

١٨١٩ إِذَا طَلَعَ السِّمَّامُ بَرَدَ مَاءُ الْخَرَقَاءِ

1819. Quum pisces in coelo oriuntur, aqua stupidae frigida est.

Stupida femina, ut aqua aestatis tempore frigida sit, non curat. Hiemis autem tempore, quo pisces in coelo oriuntur, sine feminae cura frigida est. Schar.

١٨٢٠ إِذَا طَلَعَ السِّمَّامُ ذَهَبَتِ الْعِصَاكُ

1820. Quum pisces in coelo oriuntur, uteres, in quo butyrum reconditur, evanescent.

Isto enim hiemis tempore camelae lacte carent. Sch.

١٨٢١ إِذَا طَلَعَ الْقَمَرُ طَابَ السَّهْرُ

1821. Quum luna oritur, vigilia bona est.

In utroque codice السهر legitur; sed legendum esse
puto السمر nocturna confabulatio.

١٨٢٢ إذا طَلَعَتْ ذَقْنُ أَبْنِكَ أَحْلَقُ أَنْتَ ذَقْنَكَ

1822. Quum barba filii tui apparet, barbam tuam
tonde! D.

١٨٢٣ اَطَّلِعْ بِمِجْمَرَةٍ وَأَعْبِرْ بِمِرْوَحَةٍ

1823. Adveni cum thuribulo et transi cum flabello. D.

١٨٢٤ يَا لَيْتَ بَعْدَ هَذَا الطَّلَفِ الشَّدِيدِ غُلام

1824. O utinam post hunc vehementem cursum puer
esset!

Sed fieri potest, ut in hoc الطلاق vocis الطلاق
repudii“ significationem habeat. Vertendum tum esset: post
hoc grave repudium.

١٨٢٥ طَلَّقَهَا وَأَخَذَ أُخْتَهَا قَالَ هِيَ بِالْوَيْلِ وَأَخْتَهَا بِالْعَمَا

1825. Dimisit eam ejusque sororem in matrimo-
nium duxit. Dixit: ea in miseria et ejus soror
in caecitate est. D.

Conf. Rostgaard. prov. 255.

١٨٢٦ طَلَّقَهَا وَأَخَذَ أُخْتَهَا قَالَ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى النِّزْجِ

1826. Repudio eam dimisit ejusque sororem in ma-
trimonium duxit. Dixit: Maledictio dei con-
tra conjugem sit! D.

١٨٢٧ مَنْ أَطْلَقَ نَاطِرَةً تَعَبَ (ا. اتعب) خَاطِرَةً

1827. Qui oculum suum libere dimittit, ejus animus fatigatur. D.

۱۸۲۸ مَنْ أَطْلَقَ يَدَاهُ بِالْعَطَاءِ أَشْرَفَ وَجْهَهُ بِالضِّيَاءِ

1828. Cujus manus dona large dant, ejus facies splendore lucet. A.

۱۸۲۹ مَنْ طَمِعَ ذَلَّ

1829. Qui cupit, despectus est. D.

۱۸۳۰ لَا تَطْمَعُ فِي كُلِّ مَا تَسْمَعُ

1830. Ne desiderio cujuslibet rei, quam audis, implearis! D.

۱۸۳۱ لَا تَطْمَعَنَّ رَنَقَ أَمَاءٍ وَلَا نَقْوَعَ

1831. Ne cupias turbidam aquam aut insipidiam!

Interdicitur nobis vilium societas. De vocis نقوع significatione lexicographi non consentiunt. Sam.

۱۸۳۲ الطَّمَعُ وَالشَّرُّ وَكَثْرَةُ الْحَوَائِجِ تُذْهِبُ الْعِلْمَ مِنْ

قُلُوبِ الْعُلَمَاءِ بَعْدَ أَنْ حَفِظُوهُ

1832. Cupido, aviditas et multitudo necessitatum scientiam ex animis doctorum depellit, posteaquam eam memoriâ tenere. A.

۱۸۳۳ الطَّامِعُ لَمْ يَزَلْ فِي وَتَاقِ الدَّلِّ

1833. Cupidus in vinculo vilitatis esse non cessat. A.

۱۸۳۴ طُنْبُورٌ بِلَا وَتَرٍ

1834. Cithara sine chorda. D.

طَاعَةُ الْعَدُوِّ الْهَلَاكُ ١٨٣٥

1835. Inimico obsequium prestare interitus est. A.

مَنْ أَطَاعَ طَرْفَهُ وَجَبَ حَتْفُهُ ١٨٣٦

1836. Qui oculo suo obedit, ejus mors necessaria est. D.

مَنْ أَطَاعَ هَوَاهُ أَعْطَاهُ عَدُوَّهُ مَنَاهُ ١٨٣٧

1837. Qui cupidini suae obedit, is inimicum suum optatorum participem reddit. D.

مَنْ أَطَاعَ هَوَاهُ هَلَكَ ١٨٣٨

1838. Qui cupidini suae obedit, is peribit. A.

أَطِعْ أَخَاكَ وَإِنْ عَصَاكَ وَصِلْهُ وَإِنْ حَفَاكَ ١٨٣٩

1839. Obedi fratri tuo et si tibi inobediens est, et in ejus amicitia persevera et si tibi injuriam infert. A.

إِذَا لَمْ تَسْتَطِعْ شَيْئًا فَدَعَهُ لِيَبْلُغَ قَدْرَ بَاعِكَ ١٨٤٠

مَا تُطِيقُ

1840. Quum rem perficere non potes, sine eam, ut potestas tua ad eam rem perveniat, quam potes.

Abu-Mohammed Alahrabi. Hamas. p. 673.
Versus metri Wafir est.

أَطْوَعُ مِنْ آدَمَ لِإِبْلِيسَ ١٨٤١

1841. Obedientior quam Adamus (homo) diabolo. D.

١٨٤٢ طَاقَةٌ يَجِيئُكَ مِنْهَا الْهَوَى سُدَّهَا

1842. Fenestrum, per quod ad te cupido venit, claude! D.

١٨٤٣ طَال حُزْنٌ مِنْ طَال رَجَاةٌ

1843. Cujus spes longa est, ejus tristitia longa est. A.

١٨٤٤ طَال عُمُرٌ مِنْ قَصُرِ تَعَبٍ

1844. Cujus fatigatio brevis est, ejus vita longa est. A.

١٨٤٥ مَنْ طَال أَمَلُهُ سَاءَ عَمَلُهُ

1845. Cujus spes longa est, ejus opus pravum est. A.

١٨٤٦ مَنْ طَال حَسَدُهُ دَامَ مَكِيدُهُ

1846. Cujus invidia longa est, ejus molestia diuturna est. A.

١٨٤٧ مَنْ طَال صَبْرُهُ نَجَحَ أَمْرُهُ وَمَنْ عَجِلَ عَثَرَ

1847. Qui patientia utitur, ejus res prospera est et qui festinat, caespitat. A.

١٨٤٨ مَنْ طَال عُدْوَانُهُ زَالَ سُلْطَانُهُ

1848. Cujus injustitia longa est, ejus imperium cessat. D.

١٨٤٩ إِذَا طَالَتِ اللَّحِيَّةُ تَكْوَسَجَ الْعَقْلُ

1849. Quum barba longa est, mens rara barba
praedita est. D.

۱۸۵۰ مَن طَاثَ عِلَّتُهُ كَانَ الْقَبْرُ مَآوَاهُ

1850. Cujus morbus diuturnus est, ejus habitacu-
lum sepulcrum erit. G.

۱۸۵۱ مَن طَاثَ غُفِلَتْهُ زَالَتْ دَوْلَتُهُ

1851. Cujus socordia diuturna est, ejus imperium
cessat. A.

۱۸۵۲ لَا تُطِيلِ الصِّيَامَ وَلَا تُغْطِرْ عَلَى الْعِظَامِ

1852. Ne jejunium longum facias et ne in ossibus
jejunium solvas! D.

۱۸۵۳ طُولُ الْعُمَرِ مَعَ الطَّاعَةِ مِنْ خَلْعِ الْأَنْبِيَاءِ

1853. Longitudo vitae cum obedientia (erga Deum)
vestis est, qua prophetae ornati sunt. B.

۱۸۵۴ طُولُ اللِّسَانِ هَلَاكُ الْإِنْسَانِ

1854. Linguae longitudo hominis interitus est. A.

۱۸۵۵ عَلَى طُولِ كِسَاءِكَ مَدَّ رِجْلَكَ

1855. Secundum longitudinem tegumenti tui pedem
tuum extende! D.

۱۸۵۶ الطُّوْلُ طُولُ النَّخْلَةِ وَالْعَقْلُ عَقْلُ السَّخْلَةِ

1856. Longitudo est palmae longitudo et prudentia
est agni prudentia. D.

١٨٥٧ مِنْ شِعْرِ الْكَمِيَّتِ أَطْوَدُ

1857. Longior quam poesis Alcomaiti.

Tres sunt poetae Alcomaiti cognomen gerentes. Alcomait ben-Mahruf, qui paganismi et Islamismi tempore vixit. Habuit avum Alcomait ben-Tsahlebah appellatum tempore ante Mohammedem. Noster vero filius Saidi ben-Chonais ben-Mochaled ben-Wohaib pater Almostahilli est Asadita Cufensis tempore post Mohammedem vivens. Conf. Harir. 51.

١٨٥٨ طَابَ وَتَتْ مَنْ وَتَقَّ بِاللَّهِ

1858. Qui in Deo fiduciam ponit, ejus tempus bonum est. A.

١٨٥٩ مَنْ طَابَ رِيحُهُ زَادَ عَقْلَهُ

1859. Cujus ventus bonus est, ejus prudentia augetur. D.

١٨٦٠ لَا يَطِيْبُ حُضُورُ الْاِخْوَانِ اِلَّا مَعَ الْاِخْوَانِ

1860. Praesentia fratrum nonnisi cum fratribus bona est. D.

١٨٦١ مَا اَطْيَبَ الْعَرْسَ لَوْ لَا التَّفَقُّةَ

1861. Quam bonae essent nuptiae, nisi expensa esset! D.

١٨٦٢ طُوْبِيْ مِنْ رُزْقِ الْعَافِيَةِ

1862. Beatus est, qui a Deo sanitatem accepit. A.

١٨٦٣ طوبى لمن شغله عيبه عن عيوب غيره

1863. Beatus est is, quem sua vitia occupant, ut vitia aliorum non videat. B.

١٨٦٤ طوبى لمن عرف الناس ولم يعرفوه

1864. Beatus est is, qui homines novit et quem non noverunt. B.

١٨٦٥ طوبى لمن عمل بعلمه

1865. Beatus est, qui per scientiam suam opus agit! B.

١٨٦٦ أطيب من الأمن

1866. Melior quam securitas. Schar.

١٨٦٧ طارت الطيور بأرزاقهم

1867. Avolarunt aves cum portionibus eorum. D.

١٨٦٨ لا تطير السنونيات في زمان القبط

1868. Ne hirundines aestatis tempore ad volatum dimitte! D.

١٨٦٩ لا تطير الطير بأرض مغبرة

1869. Ne in terra, ubi pulvis excitatus est, aves ad volatum mitte! D.

١٨٧٠ لأطيرن نعرتك

1870. Profecto efficiam, ut musca tua avolet!

I. e. Superbiam tuam deprimam. Sic dicunt, quod asinus, quando musca eum pungit, se regi non patitur. Sam.

أَطَيْبِنَشُ مِنْ بَرَعُوثِ ١٨٧١

1871. Levior (inconstantior) quam pulex. S. S ch.

أَطَيْبِنَشُ مِنْ طَامِرِ ١٨٧٢

1872. Levior (inconstantior) quam saliens (i. e. pulex) Harir. 460.

مَا بِهِ ظَبَّابِ ١٨٧٣

1873. Pustulam in palpebra non habet.

Vitiis omnino liber est. Sam.

الظَّفَرُ يَعْشَقُ الصَّبْرَ كَمَا يَعْشَقُ الْحَدِيدُ ١٨٧٤

الْمَغْنَطِيْسُ

1874. Victoria patientiam amat, quemadmodum ferrum magnetem amat. A.

ظَلَلْتِ الْيَوْمَ تَلْهِيكَ الْجَرَادَتَانِ ١٨٧٥

1875. Te hodie duae cantatrices Aldjeradah cognominatae delectantur.

De eo, qui lusui et voluptatibus deditus est, adhibetur. conf. Meid. 3, 49. 23, 517.

ضَلَّ السُّلْطَانَ كَضَلَّ اللَّهَ ١٨٧٦

1876. Regis umbra ut Dei umbra est. D.

ظِلُّ الظَّالِمِ قَصِيرٌ ١٨٧٧

1877. Injusti umbra brevis est. D.

In codice Berol. legitur „ظل عمر الظالم قصير“ Umbra vitae injusti brevis est“ et sic in codice A.

ظِلُّ الظَّالِمِ يَقُودُهُ إِلَى الْهَلَاكِ ١٨٧٨

1878. Umbra injusti eum ad interitum ducit. B. D.

Sed rectius ظلم الظالم „injustitia injusti“ videtur, quemadmodum postea e loco codicis A. adtuli.

ظِلُّ الْأَعْوَجِ أَعْوَجٌ ١٨٧٩

1879. Umbra curvi curva est. D.

ظَلَمَ ظَلَمَ الْخَيْفَقَانِ ١٨٨٠

1880. Injustitia Alchaifakani injustus erat. S a m.

مَنْ ظَلَمَ يَتِيمًا ظَلَمَ أَوْلَادَهُ ١٨٨١

1881. Qui erga orphanum injustus est, erga suos liberos injustus est. A.

ظَلَمَ الْإِنْسَانَ يَصْرَعُهُ ١٨٨٢

1882. Injustitia hominis ipsum prosternit. A.

ظَلَمَ الظَّالِمِ يَقُودُهُ إِلَى الْهَلَاكِ ١٨٨٣

1883. Injustitia injustum ad interitum ducit. A.

ظَلَمٌ وَلَا كَظَمٍ الْخَيْفَقَانِ ١٨٨٤

1884. Injustitia est; sed non ut Alchaifakani injustitia.

Alchaifakan Saggiari nomen erat. Qui quum Ohwai-fum fratrem Auhfi ben-Alhalil occidisset, fuga salutem petens secum duos camelos commeatumque ducenti occurrit. Re narrata unum ejus camelum et commeatus mediam partem dono accepit; nihilominus tamen benefactorem occidens alterum quoque camelum ejusque commeatum abstulit. Sam.

الظلم أدعى شئاً إلى تغيير النعمة وتعجيل النعمة ١٨٨٥

1885. Injustitia inter omnes res ea est, quae conditionis mutationem et celerem vindictam maxime adducit. A.

الظلم مشوم وصاحبه مَلُوم ١٨٨٦

1886. Injustitia infausta est et qui eam exercet, vituperatur. A.

الظالم مَيِّتٌ ولو كان في منزلة الأحياء ١٨٨٧

1887. Injustus mortuus est, et si in vivorum habitaculo est. D.

In codice Gott. additum legimus: *والحسن حتى ولو* „benefactor autem vivus est, et si ad mortuorum habitacula translatus est.“

ظلمة الظالم تظلم الأيمان ١٨٨٨

1888. Injusti obscuritas religionem obscuram reddit. D.

ظلامه المظلوم لا تضيع ١٨٨٩

1889. Injustitia, qua quis oppressus est, non perit. A.

١٨٩٠. أَظْلَمُ النَّاسِ لِنَفْسِهِ مَنْ تَوَاضَعَ لِمَنْ يَكْرَهُهُ

وَمَدَحَ مِنْ لَا يَعْرِفُهُ

1890. Qui se ei submittit, quem non probat, eumque laudat, quem non novit, hominum injustissimus erga se est. A.

١٨٩١. ظَمَاءُ أَمْوَالٍ أَشَدُّ مِنْ ظَمَاءِ أَلْمَاءِ

1891. Sitis divitiarum vehementior est quam sitis aquae. A. B.

١٨٩٢. مَنْ ظَنَّ أَنَّ الْعِلْمَ غَايَةٌ فَقَدْ بَخَسَهُ حَقَّهُ

1892. Qui putat scientiam finem habere, eum stultitia sua detrimento adfecit. D.

١٨٩٣. مَنْ ظَنَّ بِكَ خَيْرًا فَصَدِّقْ ظَنَّهُ

1893. Qui bonam de te opinionem concipit, fac, ut ejus opinio vera sit. D.

١٨٩٤. أَظُنُّهُ قَفْلًا عَلَى خَوْبَةٍ

1894. Puto id esse claustrum super pudendo.

Verba haec Ferasdakus poeta dixisse fertur, quum feminam pulchro velo tectam vidisset. Sed quum re-tecto velo feminam pulcherrimam esse cognovisset, ver-sum sequentem recitavit:

قَدْ كُنْتُ أَحْسِبُ أَنَّ الشَّمْسَ وَاحِدَةً حَتَّى رَأَيْتُ لَهَا شَبِيهَا مِنَ الْبَشَرِ

Unum tantum solem esse putabam, donec ei similem ex hominum genere conspicerem“ Metrum Basith est. Sch.

ظَنَّ الْعَاقِلُ كِبَاهَنَةَ ١٨٩٥

1895. Opinio intelligentis ars hariolandi est. D.

ظَنَّ الْعَاقِلُ وَلَا يَقِينُ الْجَاهِلُ ١٨٩٦

1896. Opinio prudentis et non certitudo ignorantis. conf. Meid. C. 17, 19.

قَدْ ظَهَرَ نَجِيثُ الْقَوْمِ ١٨٩٧

1897. Terra putei gentis jam apparuit. conf. Meid. 2, 32.

يَظْهَرُ مِنْ صَلَاحِ الصَّالِحِ وَإِنْ جَهَدَ فِي كِتْمَانِهِ ١٨٩٨

مِثْلُ مَا يَسْطَعُ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ وَإِنْ كَانَ مَكْتُومًا

1898. Probitas probi apparet, etsi eam occultare studet sicut odor musci diffunditur, etsi absconditus est. A.

مَنْ أَظْهَرَ غَضَبَهُ قَلَّ كَيْدُهُ ١٨٩٩

1899. Qui iram suam ostendit, ejus astutia pauca est. D.

مَنْ أَظْهَرَ فَقْرَهُ أَسْقَطَ قَدْرَهُ ١٩٠٠

1900. Qui paupertatem suam manifestat, is dignitatem suam diminuit. D.

أَظْهَرَ لِعَدُوِّكَ الصَّدَاقَةَ إِذَا رَجَوْتَ نَفْعَهُ وَأَضْمَرْتَهُ

لِصَدِيقِكَ الْعَدَاوَةَ إِذَا خَشِيتَ ضَرَّهُ

1901. Inimico tuo amicitiam palam ostende, quum ab eo commodum speras et amico tuo animo occulta inimicitiam, quum ejus noxam times A.

١٩.٢ لَا تُظْهِرِ الشَّمَاتِ بِأَخِيكَ

1902. Ne ob fratris tui infortunium gaudium manifestes! D.

١٩.٣ اسْتُظْهِرْ عَلَيَّ مِنْ دُونِكَ بِالْفَضْلِ وَعَلَى نَظَرِ أَبِيكَ

بِالْإِنْصَافِ وَعَلَى مَنْ فَوْقَكَ بِالتَّوْبِيخِ

1903. Qui sub te est, eum meritis vince, qui tibi aequalis est, justitia, qui supra te est, prudentia in rebus instituendis. A.

١٩.٤ ضَاهِرُ الْعِتَابِ خَيْرٌ مِنْ بَاطِنِ الْحَقْدِ

1904. Reprehensio aperta melior est quam odium occultum. A.

١٩.٥ عَبْدُ الشَّهْوَةِ أَدْلُ مِنْ عَبْدِ الرِّزْقِ

1905. Servus cupiditatis vilior est quam servus stipendii ad vitam necessarii. B.

١٩.٦ رَبُّ عَبْدٍ أَنْفَعُ مِنْ شَرِيفٍ

1906. Interdum servus utilior est, quam nobilis. D.

١٩.٧ لَا عَبْدٌ مَشُومٌ وَلَا مُخَالَفٌ

1907. Servus neque infaustus neque adversans est. D.

١٩٠٨ هُوَ عَبْدُ الْعَصَا

1908. Is servus baculi est.

Baculo verberatur. Sam.

١٩٠٩ الْعَبْدُ إِنْ جَاعَ سَرَقَ وَإِنْ شَبِعَ فَسَقَ

1909. Si servus esurit, furatur, sin satiatus est, scortatur. D.

١٩١٠ الْعَبْدُ عَبْدُ الْإِحْسَانِ

1910. Servus servus benefaciendi est. D.

١٩١١ الْعَبْدُ مِنْ طِينَةِ مَوْلَاهُ

1911. Servus e natura (luto) domini sui est. D.

١٩١٢ الْعَبْدُ وَمَا مَلَكَ لِسَيِّدِهِ

1912. Servus et id quod possidet, domino suo est. D.

١٩١٣ الْعِبَادَةُ تُهَيِّبُ الشَّهْوَةَ

1913. Cultus Dei cupiditatem delet. G.

١٩١٤ إِذَا عَبَرْتَ بِلَادَ الْعُورَانِ فَاعْرِ عَيْنَكَ

1914. Quum monoculorum terram transgrederis, uno oculo te priva! D.

١٩١٥ الَّذِي يَعْبرُ بَيْنَ الْبَصَلَةِ وَقَشْرَتِهَا مَا يَنْوِبُهُ إِلَّا

صِنْتَهَا

1915. Qui inter cepam ejusque pellem transit, eum
nil nisi foctor ejus attinget. D.

١٩١٦ يَعْبِرُ عَلَى الْإِنْسَانِ اللِّسَانَ

1916. Quis homo sit, lingua declarat. D.

١٩١٧ أَعْتَبِرْ بِمَنْ مَضَى قَبْلَكَ فَلَا تَصِيرَ عِبْرَةً لِمَنْ
يَجِيءُ بَعْدَكَ

1917. Exemplum cape de iis, qui ante te fuerunt,
tum non fies exemplum iis, qui post te ve-
nient. A.

١٩١٨ أَعْبِيْطُ أَمْ عَارِضُ

1918. Num integer an fatigatus?

Vocabulum عبيط camelum significat, qui, quamvis
sine vitio est, mactatur. Proverbiū verba interrogans de
re bona et prava adhibet. Sam. Schar.

١٩١٩ الْعِتَابُ لِلْأَحْمَقِ مِثْلُ الْغِنَاءِ عِنْدَ رَأْسِ الْمَيِّتِ

1919. Objurgatio, qua stultus docetur, similis est
cantui apud mortui caput. D.

١٩٢٠ مَا (أ. م.) لَا لَهُ عَتِيقٌ مَا لَهُ حَدِيدٌ

1920. Cui vetus non est, ei novum non est. D.

١٩٢١ أَعْتَى مِنَ الدِّئِبِ

1921. Improbior quam lupus. Sam. Schar.

١٩٢٢ عَثَرِ بِاشْرَسِ الدَّهْرِ

1922. In tempus gravissimum incidit. Kam.

١٩٢٣ عَثَمَانِي فِي الصَّنَدُوقِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ مَشْنُوقِ

1823. Quarta pars drachmae (Ohtsmani) in cista melior est, quam mille desiderata (Ohtsmania) D.

Si lectio recta est voci مشنوق desiderati significatio tribuenda erit.

١٩٢٤ عَجِبْتُ مِنْ أَنْتَقَنَ بِالْمَوْتِ كَيْفَ يَفْرَحُ وَعَجِبْتُ

مِنْ أَنْتَقَنَ بِالْقَدَرِ كَيْفَ يَحْزَنُ

1924. Miror, quod, qui certo moriturum se esse sciat, laetus sit et miror, quod, qui Deum res decernere certo sciat, tristis sit. A.

١٩٢٥ أَعْجَبُ مِنْ أُمِّ مَاطِلِ

1925. Majore admiratione dignus, quam mater Mathili.

Scharaf-Aldinus narravit, se patrum patris sui dicentem audivisse: „Tu majore admiratione dignus es, quam mater Mathili“ et virum, ut rem explicaret, rogasse. Tum illum dixisse: Ego tibi nil nisi bonum pulchrumque dico, responsum autem tuum asperum ac laedens semper est. Ad haec Ohtsmanum sic respondisse: ان مثلك مثل ام ماطل فرکت زوجها فقتلت نفسها „Tu matri Mathili comparandus es, quae maritum suum odit, tum se occidit.“ Schar.

١٩٢٦ اعْجَابُ الْاِنْسَانِ بِنَفْسِهِ دَلِيلٌ عَلَى ضَعْفِ عَقْلِهِ

1926. Admiratio sui ipsius in homine indicium parvae prudentiae est. A.

١٩٢٧ لَنْ يَعْجَرَ الْقَوْمُ اِذَا تَعَاوَنُوا

1927. Debilis non erit gens, quando sibi invicem auxilium fert. Sam.

١٩٢٨ الْعَجْزُ آخِرُ حِيلَةِ الْاِنْسَانِ

1928. Debilitas est postremum hominis remedium. B.

١٩٢٩ الْعَجْزُ شَبَابٌ التَّقْصِيرُ فِي طَلَبِ الشَّيْءِ وَقَدْ

أَمَكَنَّ وَالْجِدُّ فِي طَلَبِهِ وَقَدْ فَاتَ

1929. Debilitas duplex est; aut minus facere quam debemus in quaerenda re, quam consequi possumus aut in quaerendo diligentiam adhibere tempore, quo res praeterit. A.

١٩٣٠ الْعَجْزُ نَائِمٌ وَالْحَزْمُ يَقْظَانُ

1930. Debilitas dormit, firmum autem consilium vigilat. A.

١٩٣١ اِنَّ الْعَجْزَ وَالتَّوَالِي تَرَاوَجَا فَانْتَجَبَا الْفَقْرَ

1931. Debilitas et pigritia matrimonium inierunt et paupertatem procrearunt. Sam. Schar. conf. Meid. 24, 308.

١٩٣٢ العَاجِزُ مَنْ عَجَزَ عَنِ سِيَاسَةِ نَفْسِهِ وَالْعَاقِلُ مَنْ

أَعْتَبَرَ يَوْمَهُ بِأَمْسِهِ

1932. Debilis est, qui se ipsum dirigere non potest et prudens est, qui ex hesterno die hodie-
no admonitionem admittit.

Legendum videtur في يَوْمِهِ.

١٩٣٣ لَقَدْ عَجَلْتُ بِأَمِّكَ الْعَجُولُ

1933. In matre tua Alahdjula properavit.

Samachscharius hoc scholion addidit: اى عاجل بها I. e. الزواج يعنى ما اعاجل ما تزوجت يضرب في ذم العجلة Matrimonium cum ea properavit i. e. quam celeriter nupta est. Adhibetur in vituperanda festinatione conf. Meid. 18, 118.

١٩٣٤ فِي الْعَجَلَةِ تَكُونُ النَّدَامَةُ وَفِي التَّوَانِي السَّلَامَةُ

1934. In festinatione poenitentia est et in cunctatione salus (integritas) D.

In codice Par. tanquam duo proverbia verba separata sunt.

١٩٣٥ الْأَسْتَعْجَالُ يُورِثُ الْأَسْتِخْجَالَ

1935. Nimium festinare velle pudorem parat. G.

١٩٣٦ مُعَاجَلَةُ الْمَوْجُودِ خَيْرٌ مِنْ أَنْتِظَارِ الْمَغْفُودِ

1936. Rem, quae adest, bene tractare melius est, quam rem desideratam expectare. D.

١٩٣٧ عَدُّوْا مَوْجَاتِ الْبَحْرِ الْجَائِيَاتِ أَكْثَرَ مِنَ الرَّايِحَاتِ

1937. Numerate undas maris! Advenientes plures sunt quam abeuntes. D.

١٩٣٨ لَا يُعَدُّ مِنْ أَهْلِ الْوَطَنِ مَنْ بَعَدَ عَنِ الْوَطَنِ

1938. Inter incolas non numeratur, qui a patria absens est. D.

١٩٣٩ لَا تَعُدُّ نَفْسَكَ مِنَ النَّاسِ مَا دَامَ الْغَضَبُ

مُسْتَحْوِذَا

1939. Ne ex hominum numero te esse putes, quamdiu ira te subigit. D.

١٩٤٠ مَا عَدَلَ السُّلْطَانُ الَّذِي ظَلَمَ رَزِيْرَهُ وَلَا صَلَحَ

مَنْ فَسَدَ مُشِيْرَهُ

1940. Rex justus non est, cujus consiliarius injustus est et probus non est, cujus consiliator improbus est. A.

١٩٤١ مَنْ عَدَلَ زَيْدٌ فِي قَدْرِهِ وَمَنْ ظَلَمَ نَقَصَ فِي عَمَلِهِ

1941. Qui justus est, ejus potentia augetur et qui injustus est, ejus vita deminuitur. A.

١٩٤٢ إِنْ عَدَلْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ عَدَلَ عَلَيْكَ مَنْ فَوْقَكَ

1942. Si erga te justus es, is qui super te est, justus erga te erit.

Verborum auctor Ebn-Sajhdahus esse dicitur. Sam.

عَدْلُ السُّلْطَانِ خَيْرٌ مِنْ خِصْبِ الزَّمَانِ ١٩٤٣

1943. Regis justitia melior est quam copia proven-
tus temporis. D. Conf. Fakih. Alchol.
p. 142. l. 8.

عَدْلٌ قَائِمٌ خَيْرٌ مِنْ عَطَاءٍ دَائِمٍ ١٩٤٤

1944. Justitia recta melior est quam donum con-
tinuum. A.

العَدْلُ سَوْءٌ لَا يُغْرِقُهُ الْمَاءُ وَلَا تُحْرِقُهُ النَّارُ وَلَا
تَهْدِمُهُ مَنَاجِنِيْقٌ ١٩٤٥

1945. Justitia murus est, quem aqua non submer-
git, ignis non comburit et machina bellica
non destruit. A.

العَدْلُ يَرْفَعُ الْأُمَّةَ وَالْخَطِيئَةَ تُشَقِي الْقَبَائِلَ ١٩٤٦

1946. Injustitia gentem extollit et peccatum tribus
infelices reddit. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Sal. 14, 34.

العَدْلُ فِي الرَّعِيَّةِ خَيْرٌ مِنْ كَثْرَةِ الْجُنُودِ ١٩٤٧

1947. Justitia erga subditos melior est quam mul-
titudine exercituum. A.

لَيْسَ مِنَ الْعَدْلِ سُرْعَةُ الْعَدْلِ ١٩٤٨

1948. Celeritas reprehensionis justitiae non est. D.

أَعَدُّ النَّاسِ مَنْ أَنْصَفَ عَقْلَهُ مِنْ هَوَاهُ وَمَنَعَ

نَفْسَهُ مِمَّا يَكُونُ سَبَبًا لِبُلُوَاهُ

1949. Justissimus hominum est, qui erga prudentiam in cupiditate sua juste agit et qui se ipsum ab iis rebus cohibet, quae ipsi calamitati sunt. A.

عَلَيْكَ بِالْأَعْتِدَالِ فَإِنَّ الْبَيَادَةَ عَيْبٌ وَالنَّفْصَانَ حَجَرٌ

1950. Moderationi operam des, nimium enim est vitium, defectus vero debilitas, A.

لَا تَعْدَمُ أَدْمَاءَ مَنْ أُمَّهَا حَنَّةٌ

1951. Fuscae puellae matris suae amor non deest. Sam.

لَا تَعْدَمُ الْخُرْقَاءُ عَلَنَةً

1952. Stultae excusatio non deest. Sam. Kam.

عَدِيمٌ وَوَقَعَ فِي قَفَّةِ تَيْنٍ

1953. Destitutus et incidit in ficorum canistrum.

Codex G. سلّة تين hadet.

عَدَى عَلَى عَدْوِكَ جَوْعَانٌ وَلَا تُعَدَى عَلَيْهِ عُرْيَانٌ

1954. Para contra inimicum tuum famelicum et ne para contra eum nudum! D.

Verbum عد in عدى, quemadmodum interdum fieri solet, mutatum est; nam femininum esse non puto.

١٩٥٥ عَدُوٌّ أَيْبِكُ عُمَرُ مَا يُصَادِقُكَ

1955. Inimicus patris tui, quoad vivit, amicus tibi non erit. D.

١٩٥٦ عَدُوٌّ الْعَتِيقُ مَا يَجِيءُ مِنْهُ صَدِيقٌ

1956. Ex inimico veteri amicus non fit. D.

١٩٥٧ عَدُوٌّ الْمَرْءِ مَنْ يَعْمَلُ بِعَمَلِهِ

1957. Inimicus viri is est, qui ejus opus tractat. D.

١٩٥٨ عَدُوٌّ بِلَا ضَرَرَ خَيْرٌ مِنْ صَدِيقٍ بِلَا مَنَفَعَةٍ

1958. Inimicus sine noxa melior est quam amicus sine utilitate. D.

١٩٥٩ عَدُوٌّ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ صَدِيقٍ جَاهِلٍ

1959. Inimicus prudens melior est quam amicus insipidus. D.

Codex A. loco vocis *خير* habet *ايسر* et altero loco *اسهل*, „facilius perferri potest“; sed in tertio loco *خير* est. In libro Fakih. Alchol. p. 189. l. 21. legitur: معاداة العاقل: „Inimicitia prudentis melior est quam amicitia insipidi“ conf. Burckh. 415.

١٩٦٠ عَدُوٌّكَ بَيْنَ جَنْبَيْكَ

1960. Inimicus tuus inter latera tua est. D.

١٩٦١ عَدُوٌّكَ وَحَاسِدُكَ لَا تُظْهِرْ لَهُمْ عَدَاوَتَكَ

1961. Inimico tuo et invidio tuo ne inimicitiam tuam ostende! D.

١٩٦٢ العَدُوُّ الضَّاحِكُ كَالْحَنْظَلَةِ الحَضْرَاءِ أَوْرَاقُهَا القَانِلِ

مَدَائِهَا

1962. Inimicus ridens similis est colocynthidi viridibus foliis, cujus gustus occidit. D.

١٩٦٣ عَدَاوَةُ الطَّبِيعِ وَأَنْ ضَعُفَتْ كَانَتْ شَرًّا

1963. Inimicitia a natura insita, etsi debilis est, tamen malum est. A.

١٩٦٤ مَنْ عَذَّبَ لِسَانَهُ كَثُرَ إِخْوَانُهُ

1964. Cujus lingua dulcis est, ejus fratres multi sunt. A. D.

١٩٦٥ لِأَعَذَّبَنَّكَ عَذَابَ سَبْعَةِ

1965. Equidem te puniam modo, quo Sabah puniebatur!

Sed vox سبعة diverso modo explicatur. conf. Kamus. sub. سبع i. e. vehementer te puniam.

١٩٦٦ إِذَا عَذَّرَ الْإِنْسَانُ نَفْسَهُ عَلَى فِعْلِهِ لَا يَنْبَغِي

أَنْ يَلُومَ غَيْرَهُ عَلَى مِثْلِهِ

1966. Quod si homo de facinore se ipsum excusat, ob isti simile alium vituperare eum non decet. A.

١٩٦٧ مَنْ تَعَدَّرَ عَلَيْهِ الرِّزْقُ فَعَلَيْهِ بِعَمَانٍ

1967. Cui difficile est quotidiana alimenta acquirere, is Ohmanum accedat!

Ohman oppidum est in Arabia felici, cujus situs in Hariri scholiis p. 430 describitur.

١٩٦٨ عُدْرَةٌ أَكْبَرُ مِنْ ذَنْبِهِ

1968. Ejus excusatio gravior est, quam ejus crimen. D.

١٩٦٩ الْعُدْرُ الْجَمِيلُ خَيْرٌ مِنَ الْمَطْلِ الطَّوِيلِ

1969. Excusatio pulchra melior est quam mora longa. D.

١٩٧٠ الْعُدْرُ عِنْدَ خِيَارِ النَّاسِ مَقْبُولٌ

1970. Excusatio apud bonos homines admissa est. D.

١٩٧١ مُعْتَذِرٌ بِغَيْرِ ذَنْبٍ يَجْلِبُ الذَّنْبَ لِنَفْسِهِ

1971. Qui sine crimine se excusat, crimen ad se attrahit. G.

١٩٧٢ الْعَرَبُ لَهَا بَدَوَاتٌ

1972. Arabibus diversa consilia sunt. D.

١٩٧٣ عَرَسُ أُخْتِي سَعَادَةٌ لِيَبْخَتِي

1973. Nuptiae sororis meae felicitas fortunae meae sunt. D.

١٩٧٤ عَرُوسَةُ الرَّعْنَا تَحْسِبُ الْمَدَائِي جَوَارِهَا

1974. Sponsa stulta putat, ad convivium vocatas esse suas puellas. D.

Vox جوارها est pro جواربها.

عَرَضَ سَابِرِي ١٩٧٥

1975. Oblatione (ad vendendum) panni Sabiritici.

Djeuharius (sub عرض) explicandi gratia addidit: „quod est pane pretiosus, qui statim quum offertur, emitur, ut diligentia adhibenda non sit.“ Videtur igitur de re adhiberi quae oblata statim accipitur et non rejicitur.

مَنْ لَمْ يَنْتَعِزَّ لِلْمَتَالِفِ سَلِمَ ١٩٧٦

1976. Qui periculis se non exponit, salvus est. D.

عَرَفَ الْكَلْبُ بَيْتَ الْعَمِيَا ١٩٧٧

1977. Canis domum caecae novit.

Proverbium quod in libro Fakihat Alcholafa p. 66. l. 3 infr. occurrit.

مَنْ عَرَفَ آلَةَ جَلَّ جَلَالُهُ قَلَّ مَقَالُهُ ١٩٧٨

1978. Qui Deum novit, cujus majestas elevetur, ejus sermo paucus est. D.

مَنْ عَرَفَ رَأْسَ مَالِهِ بَاعَ وَأَشْتَرَا ١٩٧٩

1979. Qui summam suam ad mercaturam destinatam novit, is vendit emitque. D.

مَنْ عُرِفَ بِالْحِكْمَةِ لَأَحْظَنَهُ الْعُيُونُ بِالْوَقَارِ ١٩٨٠

1980. Cujus sapientia cognita est, eum oculi cum gravitate adspiciunt. B.

١٩٨١ مَنْ عَرِفَ بِالْكَذِبِ لَمْ يُصَدَّقْ صِدْقَهُ

1981. Cujus mendacia nota sunt, ejus veris verbis fides non habetur. B.

١٩٨٢ لَا يَعْرِفُ الشُّوْقَ إِلَّا مَنْ يَكَابِدُهُ

1982. Amorem non novit, nisi qui eum tolerat. A.

Sed fortasse aut الشوك spinae legendum aut voci الشوق illa significatio tribuenda est.

١٩٨٣ يَعْرِفُ الْعَاقِلُ بِثَلَاثِ خِصَالٍ أَنْ يَكُونَ مُقْبِلًا

عَلَى شَأْنِهِ مَا لَمْ يَلِ لِسَانَهُ وَمَدَارِيًا لِأَهْلِ زَمَانِهِ

1983. Prudens tribus rebus cognoscitur; eo, quod ad suam rem intentus est, quod suam linguam cohibet, quod homines temporis sui benigne tractat. A.

١٩٨٤ لَا يَعْرِفُ الْأَخُ إِلَّا عِنْدَ الْحَاجَةِ إِلَيْهِ

1984. Frater (amicus) non cognoscitur, nisi quum nobis necessarius est. D.

١٩٨٥ مَنْ يَعْرِفُ الْمَعْرُوفَ لَا يَتَعَبُ وَلَا يَتَعَبُ النَّاسَ

1985. Qui bonum novit, is non fatigatur et homines non fatigat. D.

١٩٨٦ مَنْ يَعْرِفُ نَفْسَهُ يَصِيرُ خَاضِعًا لَهَا

1986. Qui animam suam novit, ei obsequens fit. D.

١٩٨٧ مَنْ لَا يَعْرِفُ الْبِنَاءَ يَتَعَجَّبُ عَلَى قِبَةِ الْكَمَامِ

1987. Qui aedificandi artem non novit, ob columbarum fornicem admiratione adficitur. D.

١٩٨٨ مَنْ لَا يَعْرِفُ الْخَيْرَ مِنَ الشَّرِّ الْحَقِّ بِالْبِهَائِمِ

1988. Qui bonum a malo discernere non potest, eum bestiis adnumeres! B.

In codice D. من الشر omissum est. In codice G. loco vocis الحق legitur شبهه.

١٩٨٩ مَنْ لَا يَعْرِفُكَ بِجِهْلِكَ

1989. Qui te non novit, ignorantem te esse dicet. D.

١٩٩٠ تَعْرِفُ أَمْرَتَهُ

1990. Agnum ejus novis.

De opibus adhibetur, quarum multitudinem, incrementum aut jacturam novis. Cod. Abu-Ohbaid.

١٩٩١ مَنْ لَا تَعْرِفُ نَسَبَهُ لَا حِظَّ أَدَبِهِ

1991. Cujus genus non novisti, ejus culturam animi observa! D.

١٩٩٢ الْعَارِفُ تُغْنِيهِ الْإِشَارَةُ

1992. Scienti nutus sufficit. G.

١٩٩٣ لِلْعَارِفِ لِسَانٌ عَقُولٌ وَقَلْبٌ مَعْقُولٌ

1993. Gnaro lingua prudens et cor prudens est. D.

١٩٩٤ أَيْشُ مَعْرِفَةِ الْحِمَارِ بِقَرُصِ النَّجْمِيِّ

1994. Quomodo asini sciunt modum amomi discindendi (aut decorticandi)?

In codice Par. loco vocis بقراط legitur بقرط.

١٩٩٥ الْمَعْرُوفُ أَوْتَفَ الْحُصُونِ

1995. Beneficium castellum firmissimum est. Sch.

١٩٩٦ إِنْ الْمَعْرُوفُ إِذَا نُحِضَ كَدُرٌ

1996. Beneficium, quando commovetur, turbidum est. Schar.

Beneficium cum lacte videtur comparari. Proverbium docet, beneficia exprobrando impura fieri.

١٩٩٧ إِنْ الْعُرُوقَ عَلَيْهَا تَنْبِتُ الشَّجَرَ

1997. Super radicibus arbores crescunt. S. Sch.

In codice Diez. sic legitur وعلى العروق تنبت الشجر. Illud hemistichium metri Basith est.

١٩٩٨ عَارِكٌ بِجَدِّ أَوْدَعُ

1998. Conflige adjuvante fortuna aut sine configere!

Si fortuna non adjuvat, nil possumus. Abu-Ohbaidi cod.

١٩٩٩ مَنْ تَعَرَّى مِنْ لِبَاسِ التَّقْوَى لَمْ يَسْتَرْ بِشَيْءٍ

مِنَ الدُّنْيَا

1999. Qui vestimento timoris Dei nudatus est, is nulla re hujus mundi tegitur. B.

٢٠٠ عَزَّ مِنْ صَدَقَ ذَلَّ مَنْ كَذَبَ

2000. Qui verax est, honoratus est, qui mentitur, vilis est. G.

٢٠١ مَا عَزَّ مَنْ ذَلَّ جِيرَانُهُ وَلَا سَعَدَ مَنْ شَقِيَ إِخْوَانُهُ

2001. Honoratus non est is, cujus vicini despecti sunt et felix non est is, cujus fratres infelices sunt, A.

٢٠٢ عِزُّ الْخَيْلِ مَرَابُطُهَا

2002. Stabula sunt dignitates equorum. D.

٢٠٣ عِزُّ الدُّنْيَا بِالْأَعْمَالِ وَعِزُّ الْآخِرَةِ بِالْأَفْعَالِ

2003. Dignitas hujus mundi dititionibus, dignitas alterius mundi actionibus nititur.

Lusus quidam verborum in voce أعمال esse videtur, quae aut ab عمل opus aut ab عمل ditio derivari potest. Sed in codice G. بالمال opibus et loco vocis بالافعال legitur ,,o peribus.“

٢٠٤ عِزُّ الْعِلْمِ أَفْضَلُ خَلْفِ وَالْعَمَلُ بِهِ أَكْمَلُ شَرَفِ

2004. Dignitas scientiae praestantissima remuneratio est eamque in agendo adhibere perfectissima nobilitas. B.

٢٠٥ عِزُّ الْمَجَالِسَةِ فِي سُرْعَةِ الْقِيَامِ وَطِحَّةِ الْكَلَامِ

2005. Dignitas consessus celeritate surgendi et integritate sermonis nititur. B.

٢٠٦ عَزُّ الْمَرْءِ مِنْ دُونِهِ ذَلٌّ وَذَلِكَ مِنْ فَوْقِهِ عِزٌّ

2006. Honor viri ab eo profectus, qui sub eo dignitate est, despectus est et despectus ab eo profectus, qui super eo est, honor est habendus. B.

٢٠٧ عِزُّ شَيْءٍ لَا يُوْجَدُ

2007. Dignitas rei non invenitur. D.

٢٠٨ لَيْسَ الْعِزَّةُ فِي لِبْسِ الْقَوَّةِ

2008. In vestimentis sericis dignitas non est. D.

٢٠٩ عَزُوزٌ وَلَهَا دَرَجَةٌ

2609. Angusta papillarum foramina habens, cui larga lactis copia est.

In avarum, qui larga dona dat, transfertur. Sam.

٢١٠ الْعَرِيْبُ الْعَاقِلُ يَتْرِكُ مَا يَجِبُ لِيَتَغَنَّى عَنِ الْعِلَاجِ
بِمَا يَكُونُ

2010. Honoratus prudens id, quod amat, relinquit, ne res ipsi ingratas ei tractare opus sit. B.

٢١١ أَعَزُّ مِنَ الْفَاحِلِ الْحَامِلُ

2011. Rarior quam admissarius praegnans.

Res omnino fieri nequit. Schar.

٢١٢ أَعَزُّ مِنَ بَيْضِ الْأَنْوَقِ

2012. Rarior inventu quam ovum avis Anuk. Kam.
conf. Meid. 8, 2.

٢٠١٣ العزلة عن العامة مروة كاملة

2013. Recessus a plebe est virtus perfecta. D.

٢٠١٤ إذا عزمت فتوكل

2014. Quum consilium capis, in Deo fiduciam
pone! D.

٢٠١٥ العزيمة حزم والاختلاط ضعف

2015. Firmum animi propositum est firmitas et
incertitudo in consilio est debilitas.

Proverbium Actsamo ben-Zaifi tribuitur. Cod. Abu-
Ohbai d.

٢٠١٦ استعسب فلان استعسب الكلب

2016. Quidam modo canis initus appetens est.

De eo dicitur, qui coitus multum appetens est. Sam.
Schar.

٢٠١٧ عسر الأمر مقدم اليسر

2017. Difficultas rei anterior pars felicitatis est. A.

٢٠١٨ من عاشر الحكماء يكون حكيماً ومن عاشر

الحمقاء يكون شبيهاً بهم

2018. Qui sapientum consortio utitur, sapiens fit

et qui stultorum consortio utitur, iis similis fit. G.

Salomoni tribuitur conf. Prov. Salom. 13, 20. Pluralis الْحَمَقَا aliter non reperitur.

٢٠١٩ مَنْ عَاشَرَ الْأَرْوَاحَ لَا يَكُونُ نَوَاحٍ

2019. Qui animarum consortio utitur, non planget. G.

٢٠٢٠ مَنْ عَاشَرَ الْعُلَمَاءَ وَقَرَّ وَمَنْ خَالَطَ الْأَنْذَالَ حَقَّرَ

2020. Qui cum doctis consortium habet, honoratus est et qui vilibus se immiscet, contemptus est. G.

٢٠٢١ عَاشِرُ أَرْبَابِ التُّهَمِ تَتُّهَمُ

2021. Si cum suspectis societatem inis, suspectus eris. D.

٢٠٢٢ عَاشِرِ الْمُفْلِحِ تَفْلِحُ

2022. Societatem ini cum fortunato, fortunatus eris! D.

٢٠٢٣ عَاشِرِينَا وَأَخْبِرِينَا

2023. Consortio nostro utere et nos proba!

Narrant puellam duos amatores habuisse, quorum alter pulcher, sed haud generosus, alter facie deformis, sed generosus esset. Priorem ei dixisse: عَاشِرِينَا وَأَنْظُرِ, „Consortio nostro utere et nos contemplare! posteriori autem proverbii verba dixisse. Ista verba de eo adhibentur, qui haud pulcher, sed generosus est. Sam.

٢٠٢٤ وَايُّ عُشُقٍ كَانَ بِاخْتِيَارٍ

2024. Quinam amor eligendo erat? D.

٢٠٢٥ مَا الْعُشُقُ إِلَّا شُغْلُ قَلْبٍ فَارِغٍ

2025. Amor nil est nisi occupatio cordis otiosi. D.

٢٠٢٦ عَاشِقٌ بَدْرِيٍّ وَالْمَحْبُوبُ لَا يَدْرِي

2026. Amans plenae lunae similis et amatus nescit.

In codice D. بدرى, in codice Par. clara non est ectio. Vix autem dubito, quin بدرى scit legatur.

٢٠٢٧ عَاشِقٌ مُفْلِسٌ الْمَسْكُ لَهُ دَوَاءٌ

2027. Amanti pauperi typus monetalis medicamentum est. D.

٢٠٢٨ قَبْلَ مَا يَتَعَشَّى فِيكَ أَتَعَدُّ فِيهِ

2028. Antequam in te cibum vespertinum sumit, in eo cibum matutinum sume! D.

Si lectio recta est. vox أتعددا notionem imperativi habere videtur.

٢٠٢٩ عَصْفُورٌ فِي الْكَفِّ خَيْرٌ مِنْ كُرْكِيِّ طَائِرٍ

2029. Passer in manu melior est quam grus volans. D.

In codice A. sic legitur كركى من كركى عصفور في اليد خير من كركى عصفور في الهواء

٢٠٣٠ الْعَصْفُورُ وَخَيْطُهُ

2030. Passer ejusque filum. D.

٢٠٣١ العَصْفُورُ يَتَّقَلَى وَالصَّيَّادُ يَتَّقَلَى

2031. Passer pediculorum causa se perscrutatur et venator odio exardet. D, G.

Hoc proverbium et in Rostgaardii et Burchhardtii libro legitur; sed uterque voci يتَّقَلَى diversam significationem tribuit; ille vertens torretur i. e. aduritur cupiditate illum visco suo vel laqueo capiendi, dum explicandi gratia addit: dicitur de duobus hominibus, quorum alter genio indulget alter vero maxime sollicitus est de aliquo negotio, quod ab illo priori pendet. Burckhardtius vero prov. 76. sic vocem explicavit: يتَّقَلَى „properly signifying to fry a piece of meat in te pan;“ here means „to turn the ends of the net-strings in the sportsman's hand, as meat is turned with a spoon in the frying-pan.“ Ego vero neque uni neque alteri assentiri possum, neque enim video, cur a significatione vocis usitata recedendum sit. Proverbii sensus, ni fallor, est, dum homo aut negotio aut voluptati incurius indulget, ab inimico interitus ei paratur.

٢٠٣٢ العَصَا لَا يُشَقُّ غُبَارُهَا

2032. Equi Alahzae pulvis non diffinditur.

Alahzae nomen equi, qui Djadsimaho esset, fuisse dicitur. Verba Kazirus fugae consilium Djadsimaho dans dixit. Conf. Meid. 7, 9. Proverbium in viro, qui virtute praestat, adhibetur. Sam. Schar.

٢٠٣٣ لَيْسَ فِي الْعَصَا سَيْرٌ

2033. In baculo lorum non est.

De eo, qui, quod vult, perficere nequit adhibetur seriore tempore ortum. Schar.

٢٠٣٤ ما عِنْدَ الْعَطَّارِ إِلَّا الصَّبِيرُ

2034. Non est apud aromatum venditorem nisi myrrha. D.

٢٠٣٥ أَعْطَشُ مِنَ الْحَوْتِ

2035. Sitibundior quam piscis magnus. Sam. Sch. conf. Meid. 10, 182.

٢٠٣٦ أَعْطَشُ مِنَ الرَّمْلِ

2036. Sitibundior quam arena. Sam. Schar.

٢٠٣٧ أُعْطِيَ كُرَاعًا فَطَلَبَ ذِرَاعًا

2037. Partem tenuiorem tibiae accepit, tum partem crassiorem petiit.

De viro plura, quam accepit, postulante adhibetur. Proverbii verba primum dixisse fertur serva Malici et Ohcaili Omm-Ahmrin appellata. Ahmruus ben-Ahdi, filius sororis Djadsimahi, per aliquod tempus amissus a Malico et Ohcailo inventus erat. Cui quum cibus oblatu esset, plus cibi postulavit. Quae res in causa erat, cur serva ista verba proferret. Malicus et Ohcailus autem, qui sororis filium ad Djadsimahum adduxissent, continuorum compotorum locum apud eum obtinuerunt. Conf. Meid. 22, 1. 37.

٢٠٣٨ مَا أُعْطِيَ الْبَغِيُّ شَيْئًا لِأَحَدٍ إِلَّا أَخَذَهُ مِنْهُ

مُضَاعَفًا

2038. Si injustus ulli rem dat, duplicem ab eo sumit. A.

٢٠٣٩ يُعْطَى الْجَوْرَ مَنْ لَا لَهُ سِنَانٌ

2039. Nucem ei dat, cui dentes non sunt. D.

٢٠٤٠ إِنْ تَعْطِ الْعَبْدَ كُرَاعًا يَطْلُبُ ذِرَاعًا

2040. Si servo tenuiorem tibiae partem das, cras-
siolem petit. Schar. conf. اعطى.

٢٠٤١ لَا تَعْطَى الْخَنَازِيرَ تَوْقِيرًا وَمَجْدًا

2041. Ne suis gravitatem (honorem) et laudem
des!

٢٠٤٢ لَا تَعْطَى نَفْسَكَ لِلْخَطِيئَةِ وَلَا تُسَلِّمَهَا لِلْإِشْرَارِ

2042. Ne animam tuam peccato da, neque malis
trade! D.

٢٠٤٣ لَا تَعْطِينَ الصَّبِيَّ وَاحِدًا يَطْلُبُ اثْنَيْنِ

2043. Ne unum puero des, nam duo petet! D.

٢٠٤٤ أَعْطِ أَخَاكَ مِنْ عَقْنَقِلِ الصَّبِّ

2044. Fratri tuo partem ventriculi lacertae da! D.
conf. Meid. 16, 9.

٢٠٤٥ أَعْطِينِي قَفَّتِي مَا حَاجَتِي بَعْبٌ

2045. Da mihi cophinum meum; uvae mihi neces-
sariae non sunt. D.

٢٠٤٦ مَنْ عَظَّمَ صِغَارَ الْأَصَايِبِ ابْتَلَاهُ اللَّهُ بِكِبَارِهَا

2046. Qui parvas calamitates magnas esse dicit,
eum Deus magnis adfligit. D.

٢٠٤٧ أعظم بركة من نخلة مريم

2047. Major benedictione quam palma Mariae.

Explicandi causa haec addita sunt: قيل كانت نخلة
,,Dicitur palma fuisse, quae optimos dactylos fer-
ret. Sam. Schar.

٢٠٤٨ أعظم في نفسه من ابن مزيقيا

2048. Major in animo suo quam Ebn-Mosaikija.

Vir iste Ahmru ben-Ahmir tempore antiquo Sail Al-
Ahrim dicto vivens ita cognominabatur, quod quovis die
novam vestem indueret, vespera veterem discindens. Poeta
Hasan ben-Tsabit dixit:

أنا ابن مزيقيا عمرو وجدى أبوه عامر ماء السماء

,,Ego sum filius Mosaikijae Ahmru et avi mei pater
erat Ahmir Maossema. Metrum Wafir est: Dixit Ahbd.-
Allah ben-Mohammed ben-Abi-Ohjainah ben-Almohalleb

أنا ابن مزيقيا عمرو أبيه تناهى المناجد والحسب واللباب
يمزق كلما أمسى ثيابا عليه ونستجد له ثياب

Ego sum filius Mosaikijae Ahmru, ad quem laus honor-
que purus pervenit, qui qualibet vespera vestes, quibus
tectus erat, discindebat et novae ei vestes conficiebantur.
Metrum Wafir est. conf. Abulf. hist. Anteis. p. 116.

٢٠٤٩ العفاف زينة الفقير والشكر زينة الغناء

2049. Morum castitas paupertatis ornamentum est et gratiarum actio opulentiae ornamentum. A.

٢٠٥٠ لا عَفَّةَ مِّنْ لَّا عِصْمَةَ لَهُ وَلَا مُرُوَّةَ لِمَنْ لَا

لَا صِدْقَةَ لَهُ

2050. Morum castitas ei non est, cui abstinencia a rebus illicitis non est et viri virtus ei non est, cui veracitas non est. A.

In hac sententia voci صدقة eandem significationem tribuendam esse putavi, quam voci صدق. Fortasse significatio eleemosynarum conveniret.

٢٠٥١ لا عَفَّةَ مَعَ شَحٍّ

2051. Morum castitas cum avaritia non est. D.

٢٠٥٢ الْعَفْوُ يَفْسِدُ مِنَ اللَّئِيمِ بِقَدْرِ مَا يُصْلِحُ مِنَ الْكَرِيمِ

2052. Condonatio in vili tantum corrumpit, quantum in generoso concinnat. A.

٢٠٥٣ الْعَافِيَةُ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبٍ كَثِيرٍ

2053. Sanitas melior est quam aurum multum. G.

٢٠٥٤ إِنَّ الْعِقَابَ الْوَلَقَى

2054. Poena est velox cursus.

De celeri vindicta adhibetur. Sam. Schar.

٢٠٥٥ عَقِيبَ كُلِّ يَوْمٍ لَيْلٌ

2055. Post quemlibet diem nox est. A.

٢٠٥٦ عاقبة الظالم خيبة

2056. Finis injusti frustratio est. D.

٢٠٥٧ عاقبة الظلم وخيمة

2057. Finis injustitiae noxius est. A.

٢٠٥٨ عقوبة الظالم سرعة الموت

2058. Injusti poena celeris mors est. A.

٢٠٥٩ عقدة تَنَحَّلُ بِاللِّسَانِ لَا تُؤَخِّرُ حَلَّهَا إِلَى الْأَسْنَانِ

2059. Si nodus lingua dissolvi potest, ne id facere differas, ut dentes eum solvant. conf. Fakih. Alcohol. p. 62. l. 7.

٢٠٦٠ عِنْدَ الْعُقْدَةِ بَحْرًا النَّجَارُ

2060. Apud nodum (in ligno) faber lignarius cacat. D.

٢٠٦١ اعْقِلْ لِسَانَكَ إِلَّا فِي أَرْبَعِ حَقِّ تَوْصِيحِهِ وَبَاطِلِ

تَدْحِضِهِ وَنِعْمَةٍ تَشْكُرُهُ وَحِكْمَةٍ تَضَاهِرُهُ

2061. Linguam tuam in omnibus, exceptis quatuor rebus, liges; in vero, quod manifestas; in falso, quod refutas; in beneficio dum gratias agis et in sapientia, quam ostendis. A.

٢٠٦٢ عَقْلُ الْمَرْأَةِ فِي جَمَالِهَا وَجَمَالِ الرَّجُلِ فِي عَقْلِهِ

2062. Prudentia feminae in pulchritudine et pulchritudo viri in prudentia est. D.

٢٠٦٣ لا عَقْلُ كالتَدْبِيرِ وَلَا وَرَعٌ كَكَيْفٍ عَنِ الْحَرَامِ

وَلَا حُسْنٌ كحُسْنِ الْخُلُقِ

2063. Non est prudentia ut bona rerum administratio et non timor Dei ut abstinencia a rebus illicitis et non est pulchritudo ut pulchritudo indolis. D.

In codice Par. tanquam tria proverbialia scripta sunt. Separare quoque licet singulas sententias.

٢٠٦٤ الْعَقْلُ أَحْسَنُ حَلِيَّةٍ وَالْعِلْمُ أَفْضَلُ قَنِيَّةٍ

2064. Ingenium ornamentum pulcherrimum et doctrina optima res est, quae comparatur. A.

٢٠٦٥ الْعَقْلُ بِغَيْرِ آدَبٍ شَبِيهُنَّ وَالْآدَبُ بِغَيْرِ عَقْلِ حَيْبٍ

2065. Prudentia sine cultura dedecus; cultura vero sine prudentia calamitas. A.

٢٠٦٦ الْعَقْلُ بِلا آدَبٍ فَقَدْ وَالْآدَبُ بِلا عَقْلِ حَيْفٌ

2066. Ingenium sine cultura est rem perdere et cultura sine ingenio injustitia est. A.

٢٠٦٧ الْعَقْلُ شَبِيهُنَّ الْحِلْمِ عِنْدَ الْغَضَبِ وَالْعَفْوُ عِنْدَ

الْقُدْرَةِ

2067. Prudentia in duabus rebus apparet; in mansuetudine, quum irati sumus et in venia, quum puniendi potestatem habemus. A.

٢٠٦٨ العَقْلُ صَفَاءُ النَّفْسِ وَالْجَهْلُ كَدْرُهَا

2068. Prudentia puritas animae est et ignorantia
ejus impuritas. D.

٢٠٦٩ العَقْلُ كَالسَّيْفِ وَالتَّجْرِبَةُ كَالْمِسْنِ

2069. Ingenium gladio simile est et experientia coti. A.

٢٠٧٠ العَقْلُ وَالْأَدَبُ كَالرُّوحِ وَالْجَسَدِ

2070. Ingenium et cultura animi ut ànima et corpus sunt. A.

٢٠٧١ العَقْلُ وَزَيْرٌ رُشِدٌ وَظَهِيرٌ سَعْدٌ مَنْ أَطَاعَهُ أَجَاهُ

وَمَنْ عَصَاهُ أَرْدَاهُ

2071. Ingenium recte agendi rationis consiliarius
et felicitatis adjutor est. Cui qui obedit, eum
e periculis liberat, cui qui inobsequens est,
eum in interitum conjicit. A.

٢٠٧٢ العَقْلُ وَزَيْرٌ نَاصِحٌ وَالْمَالُ ضَيِّفٌ رَاحِلٌ

2072. Prudentia consiliarius fidelis et opulentia hospes
abiens est. G.

٢٠٧٣ العَقْلُ وَسَبِيلُ السَّعَادَةِ

2073. Ingenium res est, qua felices fieri possumus. A.

٢٠٧٤ بِالْعَقْلِ تُدْرِكُ ذُرُوءَ الْأُمُورِ

2074. Ope prudentiae rerum fastigium attingitur. A.

٢٠٧٥ بِالْعَقْلِ يُصْلَحُ كُلُّ أَمْرٍ وَبِالْحُكْمِ يُقَطَعُ كُلُّ شَرٍّ

2075. Prudentia quaelibet res recta redditur et sapientia quodlibet malum abrumpitur. A.

٢٠٧٦ عَاقِلٌ بِلَا أَدَبٍ كَشُجَاعٌ بِلَا سِلَاحٍ

2076. Ingeniosus sine cultura strenuo sine armis similis est. A.

٢٠٧٧ الْعَاقِلُ إِذَا تَكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ أَنْبَعَهَا مَثَلًا وَالْأَحْمَقُ

إِذَا تَكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ أَنْبَعَهَا يَمِينًا

2077. Prudens si verbum profert, proverbio id confirmat, stupidus vero, si verbum profert, juramento. A.

٢٠٧٨ الْعَاقِلُ الْمَحْرُومُ خَيْرٌ مِنَ الْجَاهِلِ الْمُرْزُوقِ

2078. Prudens qui nil accepit melior est, quam insipidus, qui dona accepit. D.

٢٠٧٩ الْعَاقِلُ لَا يَتَكَلَّمُ إِلَّا لِحَاجَتِهِ أَوْ لِحِجَّتِهِ

2079. Prudens non loquitur nisi necessitate adductus aut ad se defendendum. B.

٢٠٨٠ الْعَاقِلُ لَا يَرْجُو مَا يُعْنَفُ عَلَى رَجَائِهِ وَلَا

يَسْأَلُ مَا يَخَافُ مِنْهُ وَلَا يُضْمِرُ إِلَّا مَا يَثْبُقُ

بِالْقُدْرَةِ عَلَيْهِ

2080. Prudens non sperat rem, propter quam sperans dure vituperatur et non rogat petendo rem, quam metuit et sibi non proponit rem, cujus perficiendae fiduciam in se non habet. A.

٢٠٨١ العاقل لا يشرب السم أتكأ على ما عنده من

الترياق

2081. Prudens venenum non bibit, confidens quod theriacam (antidotum) possideat. B.

٢٠٨٢ العاقل من راقب حوادث الزمان

2082. Prudens est, qui temporis casus observat. A.

٢٠٨٣ العاقل من يستدل بأساير الوجوه على

أسرار القلوب

2083. Prudens est, qui ex lineis faciei secreta animi cognoscit. B.

٢٠٨٤ العاقل يبلغ حكيمته ما ليس يبلغ جنده

2084. Prudens per prudentiam suam res consequitur, quas per exercitum suum consequi non potest. A.

٢٠٨٥ العاقل يتحفظ من شيبين مكر أعدائه وحسد

أَصْدِقَائِهِ وَيُرْهِدُ فِي شَبَابِهِ اسْتِشَارَةَ النِّسْوَانِ

وَأَمَارَةَ الصِّبْيَانِ

2085. Prudens duas res cavet; dolum inimicorum suorum et invidiam amicorum et duas res facere omittit; mulieres in consilium adhibere et pueris imperium tradere. A.

٢٠٨٦ العَاقِلُ يَرْغَبُ فِي الْأَدَبِ وَالْجَاهِلُ يَهْرَبُ مِنْهُ

2086. Prudens, ut animum excolat, optat, et insipidus hoc fugit. B.

٢٠٨٧ العَاقِلُ يَرَى بِأَوَّلِ رَأْيِهِ آخِرَ الْأُمُورِ وَيَكْشِفُ
مِنْ مَبْهَمَاتِهِ ظُلْمَ السُّنُونُورِ

2087. Prudens prima sua prudentia finem rerum videt et obscuritates tegumentorum a rebus incognitis detegit. A.

٢٠٨٨ العَاقِلُ يَضِلُّ عَقْلُهُ بِمُصَاحَبَةِ الْجَاهِلِ

2088. Prudentis ingenium ignorantis consortio in errorem ducitur. A.

٢٠٨٩ العَاقِلُ يَطْلُبُ الْكَمَالَ وَالْجَاهِلُ يَطْلُبُ أَمَالَ

2089. Prudens perfectionem petit, insipidus divitias. A.

٢٠٩٠ العاقِلُ يَسْتَنْبِطُ دَفَائِنَ الصُّدُورِ وَيَسْتَخْرِجُ

وَدَائِعَ الْغُيُوبِ

2090. Prudens thesauros occultos animorum elicit et arcanorum deposita educit. A.

٢٠٩١ لَيْسَ الْعَاقِلُ الَّذِي يَجْتَالُ فِي الْأَمْرِ وَبَعْدَ ذَلِكَ

يَقَعُ فِيهِ

2091. Prudens non est, qui, postquam in re versute egit, in eam incidit. D.

In codice Par. المعادل et tum يقع sedit legitur.

٢٠٩٢ لَيْسَ الْعَاقِلُ مَنْ تَخَلَّصَ مِنْ مَكْرُوهٍ وَقَعَ فِيهِ

بَدِ الْعَاقِلِ مَنْ لَا يُوقِعُ نَفْسَهُ فِي أَمْرٍ يَحْتَاجُ إِلَى

الْخِلَاصِ مِنْهُ

2092. Prudens non est, qui re ingrata, in quam incidit, se liberat; prudens potius is appellandus est, qui cavet, ne in rem incidat, qua liberari necesse est. A.

٢٠٩٣ عُقُولُ كُلِّ قَوْمٍ عَلَى قَدْرِ زَمَانِهِمْ

2093. Cujuslibet gentis ingenia e tempore, quo vivit, pendent. D.

٢٠٩٤ أَعْقَلُ النَّاسِ أَعْدَرُهُمْ لِلنَّاسِ

2094. Prudentissimus hominum est, qui apud homines maxime excusatus est. D.

٢٠٩٥ أَعْقَلُ النَّاسِ مَنْ أَعْتَبَرَ بِمَا رَأَى وَأَنْعَظَ بِمَا سَمِعَ

2095. Prudentissimus hominum est, qui eo, quod videt, docetur et eo, quod audit, monetur. A.

٢٠٩٦ أَعْقَلُ النَّاسِ مَنْ يَنْظُرُ الْعَوَاقِبَ

2096. Prudentissimus hominum est, qui rerum eventus videt. G.

٢٠٩٧ أَعْكُرْتَيْنِ بِضَفِيرٍ

2097. Num lora dupliciter contorso (percutis?)

Accusativus عَكْرَتَيْنِ e verbo تَعَكَّرَ pendet. Significatio vocis عَكْرَتَيْنِ eadem est, quam عَرَكْنَيْنِ. Ei, qui res alteri ingratas repetit, ista verba dicuntur. Sam. Schar.

٢٠٩٨ عِلَّةُ الْمَوْتِ مَا لَهَا دَوَاءٌ

2098. Morbo lethali remedium non est. D.

٢٠٩٩ قَدْ عَلِقَ بِدَلْوِكَ دَلْوُ آخَرَ

2099. Situlae tuae situla altera adhaeret. D.

٢١٠٠ عِنْدَ الْعَلِيقِ دَقِيقٌ

2100. Apud hordeum farina est. D.

٢١.١ لَوْ عَلِمَ الْجَاهِلُ جَهْلَهُ لَمْ يَكُنْ جَاهِلًا

2101. Si ignorans ignorantiam suam novisset, ignorans non fuisset. D.

٢١.٢ مَنْ عَلِمَ بِالصَّمْتِ فَضْلُهُ فَقَدْ ظَهَرَ لِلنَّاسِ عَقْلُهُ

2102. Cujus praestantia e silentio cognoscitur, ejus prudentia hominibus apparet. A.

٢١.٣ أَعْلَمَ أَنَّ سَبَبَ هَلَاكِ الْمُلُوكِ وَفَسَادِ الْأَمْوَالِكِ

أَطْرَاحُ ذَوِي الْغَضَائِلِ وَأَصْطِنَاعُ ذَوِي الْوَسَائِلِ

وَالِاسْتِخْفَافُ بَعْضَةِ النَّاصِحِ وَالِاغْتِرَارُ بِتَزْكِيَّةِ

الْمَادِحِ

2103. Scito causam interitus regum et regnorum corruptionis in eo esse, quod viri praestantes rejiciuntur et gratiosi apud regem adhibentur et admonitiones amicorum sincerorum levipenduntur et quod ipsi laude laudatorum decipiuntur. A.

٢١.٤ لَا يَعْلَمُ مَا فِي الْأَخْفَافِ إِلَّا اللَّهُ وَالِاسْكَافُ

2104. Quid in ocreis sit, nemo nisi Deus sutorque scit. D.

٢١.٥ لَا تُعَلِّمِ الدَّبَّ رَمَى الْحَجَرِ

2105. Ne ursum lapides jacere doce! D.

٢١٠٦ تَعَلَّمَ يَا فَتَى فَالْجَهْلُ عَارٌ وَلَا يَرْضَى بِهِ إِلَّا لِلْحِمَارِ

2106. Disce, o adolescens, nam ignorantia dedecus est et nemo nisi asinus eo contentus est. D.

٢١٠٧ تَعَلَّمَ يَا فَتَى لَتَكُونَ أَمِيرًا وَلَا تَكُونَ جَاهِلًا

فَتَصِيرَ حَقِيرًا

2107. Disce, o adolescens, ut princeps sis neque ignorans sis, ut despectus fias! D.

٢١٠٨ مَنْ لَمْ يَتَعَلَّمْ فِي الصَّغَرِ لَمْ يَتَقَدَّمْ فِي الْكِبَرِ

2108. Qui, dum parvus est, non docetur, is quum grandaevus est, alios non praecedet. A. B.

In altero codicis A. loco pro *لا يتقدم* legitur *هان* despectus erit.

٢١٠٩ عِلْمٌ بِلَا عَمَلٍ كَشَجَرَةٍ بِلَا ثَمَرٍ

2109. Scientia sine opere sicut arbor sine fructibus est. D.

٢١١٠ عِلْمٌ لَا يُصْلِحُكَ ضَلَالٌ وَمَا لَا يَنْفَعُكَ وَبَالٌ

2110. Scientia, quae te non corrigit, error est et opes, quae tibi non prosunt, noxa sunt. A.

٢١١١ لَا عِلْمَ إِلَّا مَا كَانَ مَكْتُومًا فِي الصَّدْرِ مَتَى

شِئْتَ أَظْهَرْتَهُ

2111. Non est scientia nisi ejus, quod in pectore

absconditum, quando vis, in publicum a te
emittitur. D.

٢١١٢ العِلْمُ أَنَيْسٌ فِي الْوَحْدَةِ وَصَاحِبٌ فِي الْخَلْوَةِ

وَدَلِيلٌ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَوَزِيرٌ عِنْدَ الْأَخِلَّاءِ

وَكَرِيمٌ عِنْدَ الْعُرَبَاءِ

2112. Doctrina est familiaris in vita solitaria, socia
in solitudine, et viae ductrix in rebus laetis
ac tristibus et praefecta apud amicos et cog-
nata apud peregrinos. A.

٢١١٣ العِلْمُ بِالشَّيْءِ وَلَا الْجَهْلُ بِهِ

2113. Scientia est res (cui operam dare debetis) et
non ignorantia. D.

٢١١٤ العِلْمُ تَاجٌ لِلْفَتَى وَالْعَقْلُ طَوْقٌ مِنْ ذَهَبٍ

وَالصِّدْقُ نُورٌ وَاضِحٌ وَالكَذِبُ نَارٌ تَلْتَهِبُ

2114. Doctrina est corona juveni et ingenium est
torques aurea et veritas lux clara et men-
daciū ignis ardens. G.

٢١١٥ العِلْمُ جَبَلٌ صَعْبٌ أَمَّصَعَدَ لِكِنَّهُ سَهْلٌ أَمَّحَدَرَ

2115. Scientia mons difficilis adscensu; sed facilis
descensu est. A.

٢١١٦ العِلْمُ حَلَاءٌ لِلْقُلُوبِ وَنُورٌ لِلْأَبْصَارِ وَشِفَاءٌ

لِلنُّفُوسِ وَمُرْشِدٌ لِلْعُقُولِ وَقُوَّةٌ لِلْأَبْدَانِ وَمِيزَانٌ

لِلطَّبَاعِ وَهَادٍ لِلأَرْوَاحِ

2116. Scientia est politio ingenio, lux oculis, medicina animis, dirigens ingeniis, robur corporibus, bilanx naturis, ductrix animis. A.

٢١١٧ الْعِلْمُ خَزَائِنُ مَفَاتِيحِهَا السُّؤَالُ فَاسْتَلُوا فَانَّهُ

يُوجِرُ أَرْبَعَةَ السَّابِلِ وَالْعَالِمِ وَالْمُسْتَمِعِ وَالْمُحِبِّ لَهُمْ

2117. Scientia thesaurus est, cujus clavis interrogatio est; interrogate igitur, nam quatuor personae rependuntur: quaerens, sciens, audiens et eos (doctos) amans. A.

٢١١٨ الْعِلْمُ خَلِيلُ الْإِنْسَانِ وَالْحِلْمُ وَزِيْرَةُ وَالْعَقْلُ دَكِيلُهُ

وَالْعَمَلُ قَائِدُهُ وَالرِّفْقُ وَالِدُهُ وَالصَّبْرُ أَمِيرُ جُنُودِهِ

2118. Doctrina amica hominis, mansuetudo ejus consiliatrix, prudentia ejus viae dux, opus ejus ductrix, benignitas ejus mater, patientia imperatrix exercituum ejus. A.

٢١١٩ الْعِلْمُ رُوحٌ وَالْعَمَلُ بَدَنٌ وَالْعِلْمُ أَصْلُ وَالْمَعْلَمُ

وَالِدٌ وَالْعَمَلُ مَوْلُودٌ

2119. Scientia est anima, opus est corpus, doctrina

est radix, docens est pater et opus est natus. A.

٢١٢٠ العِلْمُ فِي الصِّغَرِ كَالنَّقْرِ فِي الْحَجَرِ

2120. Doctrina tenera aetate comparata sculpturae in lapide similis est. G. conf. التناذيب، التعليم.

٢١٢١ العِلْمُ كَالشَّجَرَةِ وَالْعَمَلُ فِيهِ كَالثَّمَرَةِ

2121. Doctrina arbori similis est et opus in ea fructui. conf. Calil. p. 49.

٢١٢٢ العِلْمُ لَا يَتِمُّ إِلَّا بِالْعَمَلِ

2122. Doctrina nonnisi opere perfecta est. conf. Calil. p. 48.

٢١٢٣ العِلْمُ مُرْشِدٌ وَتَرْكُ أَدْعَائِهِ يَنْفِي الْحَسَدَ

2123. Doctrina bene dirigit et si eam tibi vindicare intermittis, invidia depellitur. Schar.

٢١٢٤ العِلْمُ وَالْأَدَبُ خَيْرٌ مِنَ الْفِضَّةِ وَالذَّهَبِ

2124. Doctrina et animi cultura meliores sunt quam argentum aurumque. A.

٢١٢٥ العِلْمُ وَسِيلَةٌ كُلُّ فَضِيلَةٍ وَذَرِيعَةٌ إِلَى كُلِّ شَرِيْعَةٍ

2125. Doctrina res est, cujus ope ad omnem praestantiam pervenire possumus et causa, qua ad rectam viam adducimur. A.

٢١٢٦ العِلْمُ وَالْعَمَلُ قَرِيبَانِ كَمُقَارَنَةِ الرُّوحِ وَالْجَسَدِ
لَا يَنْفَعُ أَحَدُهُمَا إِلَّا بِالْآخَرِ

2126. Doctrina opusque duo socii sunt consociati
ut animus corpusque, quorum unus nonnisi
alterius ope utilis est. A.

٢١٢٧ لَوْلَا الْعِلْمُ كَانَ النَّاسُ كُلُّهُمْ بَهَائِمَ

2127. Nisi scientia esset, omnes homines bestiae
essent. D.

٢١٢٨ الْعُلُومُ أَفْعَالٌ وَالسُّؤَالَاتُ مَفَاتِحُهَا

2128. Scientiae sunt claustra, quorum claves quae-
stiones sunt. D.

٢١٢٩ الْعُلُومُ تَدُورُ عَلَى أَرْبَعَةٍ النَّحْوِ لِتَقْوِيمِ اللِّسَانِ
وَالطِّبِّ لِتَقْوِيمِ الْأَبْدَانِ وَالْحِكَايَاتِ لِتَقْوِيمِ الْأُمُورِ
وَحُسْنِ التَّدْبِيرِ لِتَقْوِيمِ الْمَعِيشَاتِ

2129. Scientiae quatuor partes complectuntur: gram-
maticam, quae linguam conformare debet,
medicinam, ut corpora conserventur, narra-
tiones ut virtutes virorum provocentur et
pulchram rerum dispositionem, ut res ad
vitam necessarias comparentur. A.

٢١٣٠. الْعُلُومُ ثَلَاثَةٌ عِلْمُ الدِّينِ لِلْمَعَادِ وَعِلْمُ الطِّبِّ

لِلْمَعَاشِ وَعِلْمُ النَّحْوِ لِللِّسَانِ

2130. Scientia triplex est: scientia religionis ob vitam futuram; scientia medicinae ob vitam et scientia grammaticae ob sermonem. A.

٢١٣١. عَالِمٌ بِلَا عَمَلٍ كَسَحَابَةٍ بِلَا مَطَرٍ

2131. Doctus sine opere est ut nubes sine pluvia. D.
In codice G. كسحاب است.

٢١٣٢. عَالِمٌ بِلَا وَرَعٍ كَشَجَرٍ بِلَا تَمَرٍ

2132. Doctus sine timore Dei sicut arbor sine fructu est. conf. Fakih. Alchol. p. 224.

٢١٣٣. عَالِمٌ مُعَانِدٌ خَيْرٌ مِنْ جَاهِلٍ مُسَاعِدٍ

2133. Doctus adversans melior est quam ignorans auxilians. B.

٢١٣٤. الْعَالِمُ إِذَا لَمْ يَعْمَلْ بِعِلْمِهِ زَلَّتْ مَوْعِظَتُهُ مِنْ

الْقُلُوبِ كَمَا يَبْرُلُ الْقَطْرُ عَنِ الصِّفَا

2134. Docti, qui doctrinam suam in agendo non adhibet, adhortatio ex animis delabitur, sicut gutta a petra delabitur. A.

٢١٣٥. الْعَالِمُ وَالْمُنْعَلَمُ شَرِيكَانِ فِي الْخَيْرِ

2135. Doctus et is, qui discit, in bono consortes sunt. A.

العالم يَعرِفُ للجَاهِلِ لانه كان قَبْدَ عِلْمِهِ جَاهِلًا ٢١٣٦
والجاهل لا يَعرِفُ العالمَ اذ لم يَكُنْ قَبْدَ
جَهْلِهِ عَالِمًا

2136. Doctus ignorantem novit, quia ante doctrinam suam ignorans fuit et ignorans doctum non novit, quia ante ignorantiam suam doctus non fuit.

Codex G. eundem sensum verbis mutatis expressit.

٢١٣٧ ما عِنْدَ العالمِ اِلَّا الاجْرُ

2137. Non nisi apud doctum merces est. D.

العُلَمَاءُ اِذَا عَمِلُوا عَمِلُوا وَاِذَا عَمِلُوا شَغِلُوا وَاِذَا
شَغِلُوا فُقِدُوا وَاِذَا فُقِدُوا طَلَبُوا وَاِذَا طَلَبُوا هَرَبُوا

2138. Docti quum sciunt, opus faciunt et quum opus faciunt, occupati sunt et quum occupati sunt, desiderantur et quum desiderantur, quaeruntur et quum quaeruntur fugiunt. A.

٢١٣٩ عَلَامَةُ العَقْلِ اَنْ لَا يَشْكُو مِنَ المَصَائِبِ

2139. Prudentis signum est, quod de infortuniis non queritur. A.

٢١٤٠ مِنْ عَلَامَاتِ السَّيِّدِ بَابٌ بِلَا حِجَابٍ وَمَا يَدَّةٌ بِلَا

حِشْمَةٍ وَعَطَاءٌ بِلَا سُؤَالٍ وَتَفَقُّدُ ذَوِي الْحَاجَاتِ

وَعَفْوٌ عَنِ الْجَرَائِمِ

2140. Indicium domini est porta sine velo et mensa sine molestia, quae verbis creatur et dona data sine precibus et absentia egenorum et venia peccatorum. A.

٢١٤١ مِنْ عَلَامَاتِ الْعَاقِلِ أَنْ لَا يَكْذِبُ بِهَا لَا يَسْتَطِيعُ

تَكْذِيبَ

2141. Indicium prudentis est non abnegare id, quod abnegare non potest. A.

٢١٤٢ أَعْلَمُ مِنْ هِجْرَسٍ

2143. Docilior quam simia. Kam.

٢١٤٣ تَعْلِيمُ الْجَاهِلِ زِيَادَةٌ لَهُ فِي الْجَهْلِ وَتَعْلِيمُ الْأَبْلَدِ

إِبْطَالُ الْعُمُرِ

2143. Quum insipidum docemus, ejus ignorantiam augemus et quum socordem docemus, vitam nostram irritam facimus. A.

٢١٤٤ التَّعْلِيمُ فِي الصِّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ

2144. Doceri tenera aetate sculpturae in lapide simile est. A.

Conf. التاديب et العلم.

عَلَانِيَةُ الْعَاقِلِ سِرٌّ وَسِرُّ الْجَاهِلِ عَلَانِيَةٌ ٢١٤٥

2145. Res publica prudentis secretum est et secretum insipidi res publica est. A.

مَنْ عَلَتْ هَمَّتَهُ طَالَ قَوْمُهُ ٢١٤٦

2146. Qui altiora petit, ejus cura diuturna est. A.

أَعْلَى اللَّهِ كَعْبُهُ ٢١٤٧

2147. Deus ejus talum tollat!

I. e. Ejus dignitatem fortunamque augeat! Hisce verbis bene precantur. Sam. Schar.

نَعْلِي الْوَهَادَ عَلَى الْقَنْنِ ٢١٤٨

2148. Efficis, ut loca depressa super montium cacumina elata sint.

Elatum esse vilem super nobilem proverbium significat. Harir.

نَعْمَ وَتَعْلَيْتِ ٢١٤٩

2149. Certe et plus feci, quam quod fides postulat.

Narrant quendam ad uxorem, ejus maritum absentem putaret, noctu ivisse et maritum, qui interim rediisset, in parte tentorii anteriore cubantem pede tetigisse, quod amatam ibi esse putaret. Qui quum gladio arrepto surgeret, virum, qui in clientela Moahwijahi ben-Sinan esset, clamasse: هَلْ أَوْفَيْتِ „num fidem servasti?“ et virum, qui illum moerore adflictum putaret, proverbii verbis respondisse. Proverbium de viro adhibetur, qui

opus ut finiat, rogatus dicit: Certo et plus feci, quam debeo.

٢١٥. بَعَدَ الْعَوَالِي رَكْبَنَا الْحَمِيرِ

2150. Post altas res asinis vecti sumus. D.

٢١٥١. أَعْلَاهَا ذَا نُوقِ

2151. Supremus ejus (gentis) quoad sagittam est.

I. e. inter gentem potentia et dignitate longe praestat. Schar.

٢١٥٢. عَمَّرَ تَوْبَاءَ النَّاعِسِ

2152. Communis est oscitatio somnolenti.

Oscitatio ab uno ad alterum transit, ut multis communis fiat. De re nova dicitur, quae in omnes terras transgreditur. Sam.

٢١٥٣. عَمَّكَ خَالُكَ رَحٌّ فِي حَالِكَ

2153. Patruus tuus avunculus tuus est; i in statu tuo! D.

٢١٥٤. عَمَّكَ خُرْجُكَ

2154. Patruus tuus est saccus cibi tui.

Narrant virum cum patruo iter facientem nil commeatu secum portasse, et quum fame premeretur, patruum rogasse, ut ipsi cibum communicaret. Patruum ista proverbii verba dixisse. Cod. Abu-Ohbaïd.

٢١٥٥. عَمِّي خُدْنِي مَعَكَ أَضْرُكَ وَلَا أَنْفَعُكَ

2155. O patruè mi! tecum me sume! Tibi nocebo et tibi non prodero!

٢١٥٦ العِمَارَةُ تَصْلَحُ لِلْأَمَارَةِ

2156. Cultura principatui convenit. D.

٢١٥٧ أَعْمَرُ مِنْ حَيَّةٍ

2157. Diutius vivens quam serpens.

Serpens non mori dicitur, donec occidatur. Decrepitus et tum parvus fit. Dixit poeta :

أَمَا لَكَ عَمْرٌو إِنَّمَا أَنْتَ حَيَّةٌ مَتَى هِيَ لَمْ تُقْتَلْ تَعِشْ آخِرَ الدَّهْرِ

Num quid tibi est, o Ahmrue, tu serpens es, qui, nisi occideretur, usque ad temporis finem viveret. Metrum Thawil est. Schar.

٢١٥٨ أَعْمَرُ مِنْ لَبَدٍ

2158. Diutius vivens quam Lobad.

Lobad nomen postremi vulturis Lokmani Ahditae erat. Conf. Meid. 7, 47. 22, 233. Schar.

٢١٥٩ مَنْ عَمِلَ مَا يُحِبُّ لَقِيَ مَا يَكْرَهُ

2159. Qui id facit, quod ipsi placet, ei quod ipsi displicet, occurrit. A.

٢١٦٠ عَمَلْنَا مَا عَلَيْنَا بَقِيَ مَا عَلَيْكُمْ

2160. Quod nostrum erat, fecimus, quod vobis faciendum est, remanet. D.

٢١٦١ عَمِلُوا الدُّنْيَا دِيسَ وَطَاحِينَةَ

2161. Mundum mel farinamque fecerunt. D.

٢١٦٢ يَعمَلُ النَّمامَ في ساعَةٍ فتنَّةٌ أَشهرُ

2162. Susurro per horae spatium tumultus mensium producit. A. B.

٢١٦٣ لا تَعمَلُ شَئاً حَتَّى تَحسِبَ عَقباهُ

2163. Ne rem fac, antequam de ejus fine cogitas! G.

٢١٦٤ لا تُعامَلُ مِنَ تَوَدُّهِ وَبِنَقَطِ عَنكَ وَدُّهُ

2164. Ne cum eo, quem amas, commercium habe, nam amor ejus erga te cessabit! D.

٢١٦٥ مِنَ اسْتَعْمَلَ العَدْلَ حَصَّنَ مُلْكَهُ وَمَنِ ظَلَمَ

عَجَّلَ هُلُكَهُ

2165. Qui juste agit, regnum suum munit et qui injuste agit, interitum suum celeriter adducit. A.

٢١٦٦ مِنَ يَسْتَعْمِلُ البَخْلَ يَقلِبُ بَيتَهُ وَمَنِ يَقْمَتِ

أَخَذَ الهَدَايَا جَحِييَ

2166. Qui avaritiam adhibet, efficit, ut domus vacillet et qui dona accipere recusat, vivet G. Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Sal. 15, 27.

٢١٦٧ عَمَلٌ قَلِيلٌ في عِلْمٍ كَثِيرٍ خَيْرٌ مِنَ كَثِيرٍ مِنْهُ في الجَهْلِ

2167. Parvum opus cum cognitione multa factum melius est, quam multa opera cum ignorantia. A.

٢١٦٨ - الْمُعَامَلَةُ نِصْفُ الدِّينِ

2168. Commercium dimidium debiti (vel religionis) est. D.

٢١٦٩ عَمِيًّا تَكَحَّلَ مَجْنُونَةٌ وَتَقُولُ لَهَا حَوَاجِبُكَ سَوْدٌ

مَقْرُونَةٌ

2169. Caeca stultam collyrio ornat et ei dicit: Cilia tua sunt nigra conjuncta. D. conf. Burckh. prov. 420.

٢١٧٠ عِنْدَ عُمَيَّانِ الْقُلُوبُ تَنْفَقُ السَّلْعَ

2170. In caecitate animorum merces erogantur. D.

٢١٧١ عُمَيَّانِ الْقُلُوبُ مَا لَهَا طَيِّبٌ

2171. Caecitati animorum medicus non est. D.

٢١٧٢ أَعْمَى وَعَبَّرَتْ فِي عَيْنِهِ قَشَّةٌ

2172. Caecus et transii in ejus oculo tanquam simia. D.

٢١٧٣ الْأَعْمَى مَيِّتٌ وَأَنْ لَمْ يُقْبَرِ

2173. Caecus mortuus est et si non sepelitur. A.

٢١٧٤ الْعَيْنِ خَيْرٌ مِنَ الْعَاهِرِ

2174. Ad Venerem impotens melior est quam moechus.

Proverbium significat, rei defectum praeferendum esse rei possessioni, qua abutimur. Sam. Schar.

عَنْزَةٌ وَتَوَّطَّرَتْ ٢١٧٥

2175. Capra est et si volaret. D.

لَا تَعْنِفْ طَالِبًا لِرِزْقِهِ ٢١٧٦

2176. Ne dure tractes eum, qui res ipsi ad vitam necessarias quaerit. D.

فِي عُنُقِ الْحَسَنَاتِ يُسْتَحْسَنُ الْعِقْدُ ٢١٧٧

2177. In collo pulchrarum monile colli pulchrum putatur. B.

مِنَ الْعَنْكَبُوتِ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ نَسَاجٌ ٢١٧٨

2178. Aranea ab ortus initio textrix est. D.

عَادَةُ الْكُفْرَانِ تَقْطَعُ الْإِحْسَانَ ٢١٧٩

2179. Consuetudo ingritudinis beneficia abrumpit.

الَّذِي فِيهِ عَادَةٌ مَا يَغْيِّرُهَا سِوَى الْكَفْرِ ٢١٨٠

2180. In quo habitus (consuetudo) est, nil eum mutabit, nisi involucrum lineum cadaverale.

Usque ad mortem manebit.

عَوْدٌ عَادَةٌ وَلَا تَقْطَعُ عَادَةٌ ٢١٨١

2181. Adduc in consuetudinem et ne consuetudinem abrumpe! D.

De beneficiis videtur usurpatum.

عَوْدَتْ كَنَدَةٌ عَادَةٌ فَاصْبِرْ لَهَا ٢١٨٢

2182. Gentem Cendah ad consuetudinem adsuefecisti; cum patientia igitur illam (consuetudinem) fer!

Proverbium ex poetae Alahschae versu desumptum est:

عَوَّدَتْ كَنْدَةَ عَادَةً فَاصْبِرْ لَهَا اغْفِرْ بِجَاهِلِهَا وَرَوِّ سِجَالَهَا

Gentem Cendah ad consuetudinem adsuefecisti, cum patientia igitur illam fer! Ignoranti ejus veniam da ejusque situlas imple! Metrum Wafir est.

Proverbium monet, ne quis bonam agendi rationem, ad quam homines adsuefecerit, abrumpat. Sam.

٢١٨٣ الذِي تَعَوَّدَ عَمَلَ الْبِرِّ هَيِّنَ عَلَيْهِ عَمَلُهُ وَإِنْ
أَضْرَبَهُ

2183. Qui pia opera peragere consuevit, ei agendi ratio facilis est, et si ei noxia est. Calil. p. 153.

٢١٨٤ مَنْ اعْتَادَ الْبَطَالَهَ لَمْ يُفْلِحْ

2184. Qui joco otioque adsuescitur, prosper non est. D.

٢١٨٥ نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ أَمْرَةِ الصَّبِيَّانِ وَرِيَّاسَةِ النِّسْوَانِ

2185. Deus nos conservet a puerorum principatu et mulierum praefectura! A.

٢١٨٦ نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ حِسَابِ يُزَيْدٍ

2186. Deus a computo, qui auget, nos conservet. D.

In altero loco codicis Par. sic legitur: يعيذنا الله
من حساب يزيد الغلط „Deum rogamus, ut a computo, qui
errorem auget, nos servet. D.

٢١٨٧ نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ زَلَّةِ الْعَاقِلِ

2187. Deus a lapsu prudentis nos conservet! D.

٢١٨٨ عَوْرَةٌ بِمَكَحَلَّتَيْنِ قَرَعَةٌ بِمَشْطَيْنِ

2188. Pudendum cum duobus loculis, in quibus
stibium est, calvities cum duobus pectinibus. D.

٢١٨٩ عُوْكِيْ اِلَى بَيْتِكَ اِذَا اَعْيَاكَ بَيْتُ جَارَتِكَ

2189. Confuge ad domum tuam, si ad domum vi-
cinae tuae pervenire non potes! Kam.

٢١٩٠ مَنْ عَوَّلَ عَلَى الْقَضَاءِ حَصَلَ عَلَى الرَّجَاءِ

2190. Qui in fato fiduciam ponit, ejus spes con-
tingit. A.

٢١٩١ نَعِمَ الْعَوْنُ الْمُرُوَّةُ رَأْسًا

2191. Optimum auxilium strenuitas opesque sunt. D.

٢١٩٢ مَنْ اَعَانَ ظَالِمًا سَلَّطَ عَلَيْهِ

2192. Qui injuste opem fert, is imperio subji-
tur. D.

٢١٩٣ اسْتَعِينُوا عَلَى قَضَاءِ حَوَائِجِكُمْ بِالْاِبْرَامِ

2193. Si rem necessariam perficere vultis, firmum
animum in auxilium vocate!

٢١٩٤ العِيُّ اِنْ تَكَلَّمَّ يَفُوقُ مَا تَسُدُّ بِهِ حَاجَتَكَ

2194. Difficultas in loquendo frangit id, quo rem tibi necessariam reparas.

٢١٩٥ اَعْيَتْكَ حُمُرُ الْوَحْشِ اَنْ تَصْطَادَهَا فَعَبَّاتٌ

رُحُوكَ لِلْحِمَارِ الْاَهْلِ

2195. Asinos silvestres quum venari non posses, hastam tuam ad venandum asinum domesticum praeparasti.

Versus metri Camil ab Abu-Mohammede Alahrabi ad Hamas. p. ٣٩٨ adnotatus, qui proverbii loco inserviret ad significandum hominem, qui impar rei majoris momenti perficiendae ad minorem se adcinxerit.

٢١٩٦ اِنْ اَعْيَتْكَ الْاُمُورُ مِنْ رُوسِهَا فَاتِّبِهَا مِنْ اَذْنَابِهَا

2196. Si res, dum a capite venis, attingere nequis, a caudae parte eas aggredere! D.

٢١٩٧ اَعْيَى مِنْ اَيْمِرٍ

2197. Majore cum difficultate loquens quam serpens. Serpens omnino mutus est. Schar.

٢١٩٨ مَنْ عَابَ سَفَلَةً فَقَدْ رَفَعَهُ

2198. Qui infimam plebem vituperat, eum elevavit. D.

٢١٩٩ مَنْ عَابَ شَرِيْفًا فَقَدْ وَضَعَ نَفْسَهُ

2199. Qui nobilem vituperat, se ipsum depressit. D.

٢٢٠٠ عَيْبَ الدَّسْتِ إِلَى الْمَعْرِفَةِ قَالَ أَنَا أَسْوَدُ
وَأَنْتِ مَقْرَفَةٌ

2200. Manus haustum vituperans dixit: ego niger sum et tu e viliori stirpe oriunda es! Conf. Burckh. pr. 435.

٢٢٠١ مَنَ عَيْبَ أَبْتَدَأَ

2201. Qui vitio vertit, in calamitatem incidit. D.

٢٢٠٢ عَيْبٌ فِي الرَّأْسِ وَلَا عَيْبٌ فِي الدَّنْبِ

2202. Vitium in capite et non vitium in cauda. D.

٢٢٠٣ عَيْبُ الْكَلَامِ تَطْوِيلُهُ

2203. Vitium sermonis longitudo est. A. D.

٢٢٠٤ يَا عَائِبَ الشَّيْبِ لَا بَلَّغْتَهُ

2204. O tu, qui senectutem vituperas, ne ad eam pervenias! D.

٢٢٠٥ هُمْ عَيْبَتُهُ

2205. Ii ejus cophinus sunt.

I. e. ejus intimi, quibus secreta sua tradit, sicut in cophino vestimenta reconduntur. Sam.

٢٢٠٦ الْعَيْدُ لِمَنْ لَبَسَ جَدِيدَ

2206. Festum ei est, qui novas vestes induit. D.

٢٢٠٧ لا تُعَيِّرُ أَخَاكَ بِصَافِيَةِ اللَّهِ يُبْلِيكَ

2207. Ne fratrem tuum contumeliis adficias! Eum Deus incolumem servabit, te adfliget. D.

٢٢٠٨ وَكَيْفَ يُعَيِّرُ الْأَعْوَرَ مَنْ هُوَ أَعْوَرٌ

2208. Quomodo luscus luscum vituperat?

٢٢٠٩ مَنْ عَاشَ بِالْمَدَاوَةِ مَاتَ سَقِيمٌ

2209. Qui medicando vivit, aegrotus moritur.

Vox بالمداوة in duobus codicibus D. et P. legitur. Scriptam eam esse puto pro بالمداواة et in codice Gott. بالمداواة legitur.

٢٢١٠ مَنْ عَاشَ بِالْمَكْرِ مَاتَ بِالْفَقْرِ

2210. Qui dolo vivit, aegrotus moritur. D.

٢٢١١ مَنْ عَاشَ بَعْدَ عَدُوِّهِ يَوْمًا فَقَدْ بَلَغَ الْمَنَاءَ

2211. Qui post inimicum suum unum diem vivit, is votis suis politus est. D.

٢٢١٢ مَنْ عَاشَ غَيْرَ مِلَّتِهِ مَاتَ بَعْلَتِهِ

2212. Qui in alia quam sua religione vivit, is per morbum suum moritur. D.

In codice Par. loco vocis عاش legitur عاشر. „In Rostgaardii libro legitur:

من عاش غير ملتته مات بغير ملتته

“Qui societatem inquit cum hominibus alterius religionis, moritur alio morbo quam suo“, ut عاشر legerit. Addit au-

tem explicandi causa: Dicitur, eum quis ad eos, quos non noverat, probe se recepit ac deinde ab iis multa mala patitur.

٢٢١٣ لَا عَاشَ بَأَيْفٍ لَا حَرَاتٍ وَلَا دَرَّاسٍ

2213. Ne vivat Bolaikus neque arans neque via incedens. D.

Bolaik nomen equi velocis, sed vituperati est. Kam.

٢٢١٤ لَا عَاشَ مَالِي بَعْدَ حَالِي

2214. Ne vivant opes meae post statum meum! D.

٢٢١٥ عِشْ قَنَعًا تَكُنْ مَلِكًا

2215. Si pauco contentus vivis, rex eris. A.

٢٢١٦ عِشْ يَا جَحِيْشٍ حَتَّى يَجِيْبَكَ أَيَّامُ الرَّبِيعِ

2216. Vive, o pulle asini, donec veris dies ad te veniunt! D. Conf. Burckh. p. 425.

٢٢١٧ عِشْ يَا كَدِيْشٍ حَتَّى يَجِيْبَكَ الْحَشِيْشِ

2217. Vive, o eque onerarie, donec ad te foenum venit!

Amborum proverbiorum sensus est: Patientia utaris o stulta, in rebus angustis!

٢٢١٨ لَا عِيشَ لَخَافِيفٍ

2218. Vita non fruitur qui timet. Conf. Meid. 23, 447.

٢٢١٩ الْعَيْشُ السَّعَةِ

2219. Vita est commoditas vitae.

I. e. Nonnisi comoda vita re vera vita putanda est. Pauper est mortuus putandus. Sam. Schar.

٢٢٢٠ العَيْشُ بِالْهَيْئِ خَيْرٌ مِنَ الْأَكْلِ بِالْيَدَيْنِ

2220. Vita sine molestia melior est, quam edere duabus manibus.

Verba Lokmano Ahditae tribuuntur, quum mulier, quae antea denegans, postea timore perculsa cibum potumque obtulisset. Conf. Meid. 10, 27. Eodem tempore dixit: „Interdum res ad te non dertinens te adfliget.“ Schar.

٢٢٢١ لَا عِيَاظَ إِلَّا مِنْ شِدَّةٍ

2221. Non est vociferatio nisi ob calamitatem D.

٢٢٢٢ الْعِيَالُ سُوسُ الْمَالِ

2222. Domestici sunt tinea opum. Schar.

٢٢٢٣ بِعَيْنِ تَرَكَى يَا جَمِيلَ أَرَاكِ

2223. Oculo, quo me vides, o pulcher, te video. D.

٢٢٢٤ رَبَّ عَيْنٍ إِذَا رَأَتْ زَنْتَ

2224. Saepe oculus, quum videt, scortatur. D.

٢٢٢٥ عَيْنَا أَلَّيْبَ فِي كُلِّ مَكَانٍ يَرْتَقِبَانِ الصَّالِحِينَ

وَالطَّالِحِينَ

2225. Oculi Dei in quolibet loco probos improbosque observant. G.

Salomoni tribuitur. conf. Prov. Salom. 15, 3.

٢٢٢٥ العَيْنُ الَّتِي مَا نَظَرَتْ وَشَهِدَتْ حَلَّ قَلْعَهَا

2226. Oculus, qui non videns testimonium perhibet, eum erui licet. G.

٢٢٢٦ العَيْنُ تَعْرِفُ الْعَيْنَ

2227. Oculus oculum novit.

Conf. Fakih. Alchol. p. 172 l. 5.

٢٢٢٧ العَيْنُ مَا تَعْلُو عَلَى الْحَاجِبِ

2228. Oculus super supercilio elatus non est. G.

٢٢٢٨ عَيْنُكَ فِي الطَّيْفِ وَأُذُنُكَ مِنْ زَعَقِ

2229. Oculus tuus in scutella est et auris tua ei, qui clamat. D.

٢٢٢٩ عَيْنُكَ مَيِّرَانُكَ

2230. Oculus tuus trutina tua est. D.

٢٢٣٠ عَيْنُهُ تَشْفِي الْجَرَبَ

2231. Oculus ejus scabiem sanat.

I. e. oculus ejus comparandus est medicamento, quod ex siccata cameli urina paratur et contra scabiem adhibetur. De prudente adhibetur, cujus consilium noxam reparat. Sam.

٢٢٣١ عَيْنُهُ صَيَابَةٌ وَذَقْنُهُ خِيَابَةٌ

2232. Ejus oculus scopum attingit et ejus mentum fallens est. D.

٢٢٣٣ عَيْنُهُ فَرَّارَةٌ

2233. Oculus ejus est locus, e quo ejus conditio cognoscitur.

A camelo desumptum significat, non opus esse eum interrogare, quum ex adspectu rem cognoscas. Cod. Abu-Ohbaid.

٢٢٣٤ عَيْنِي مِنِّي وَإِنْ قُلِعَتْ

2234. Oculus meus pars mei est et si evellitur. D.

٢٢٣٥ الْعَيْانُ لَا يَحْتَاجُ إِلَى الْبَيَانِ

2235. Contemplatio, quae oculis fit, demonstratione non eget. B.

٢٢٣٦ غَدَرَكَ مَنْ دَلَّكَ عَلَى الْإِسَاءَةِ

2236. Perfide erga te egit, qui malefaciendi indicium tibi fecit. A.

٢٢٣٧ أَعْدَرُ مِنْ أُمِّ أَبْرَاصٍ

2237. Perfidior quam mater murium (i. e. talpa).

Hujusce proverbii causam in eo vident, quod ob terram a talpa emotam incedens, qui solum aequabile esse putet, pedem offendat. Dixit Ahmir b. Malic Djahfarita Kaiso ben-Sohair:

مَا أُمَّ أَدْرَاصٍ يَأْرِضُ مَصْلَةَ بَاغْدَرٍ مِنْ قَيْسٍ إِذَا اللَّيْلُ أَظْلَمَا

Non est mater murium (talpa) in terra, qua facile ab-

erratur, perfidior quam Kaisus, quum nox obscura est.
Metrum Thawil est.

Mihi autem talpa eam ob causam perfida appellata videtur, quod emota terra viae vestigia delet, ut in desertis facile a via aberretur. Hanc quoque ob rem infortunio cognomen أم ادراس datum videtur, dicunt enim Arabes: وقع في أم ادراس incidit in talpam (infortunium) Schar.

٢٢٣٨ مَنْ تَغَدَّى بِسَوْءِ السَّبِيْرَةِ تَعَشَى بِزَوَالِ الْقُدْرَةِ

2238. Qui cum prava agendi ratione prandit, is cum potentiae defectu cibum vespertinum sumet. D.

٢٢٣٩ غَرَبِي سَهِيْلٌ وَالْقَمَرِيُّ

2239. Canopus et turtur me decepit. D.

٢٢٤٠ لَا يَغْرُكَ فَحْوُ كَانُونٍ وَلَا غَيْمٌ شُبَاطٍ

2240. Neque serenitas mensis Canun neque nubes mensis Schubath te decipiat! D.

٢٢٤١ مَنْ اغْتَرَّ بِكَلَامِ عَدُوِّهِ فَهُوَ عَدُوُّ نَفْسِهِ

2241. Qui se decipi sinit sermone inimici sui, is sui ipsius inimicus est. D.

٢٢٤٢ لَا تَغْتَرَّ بِالْأَمَلِ وَلَا تُكْثِرِ الْعَمَلَ

2242. Ne spe decipiaris neque multum opus facias!

٢٢٤٣ لَا تَغْتَرَّ بِصَوَابِ الْجَاهِلِ فَإِنَّهُ خَوْلَةُ الْعَاقِلِ

2243. Ne recto insipidi decipiaris, nam fractura dorsi prudentis est. D.

٢٢٤٤ لا تَغْتَرَّ بِقَوْلِ الْجَاهِلِ لَكَ أَنْ فِي يَدِكَ لَوْلُوءٌ

وَأَنْتَ تَعَلَّمُ أَنَّهَا بَعْرَةٌ

2244. Ne diciaris, si insipidus tibi dicit: in manu tua unio est, dum stercus id esse scis. B.

٢٢٤٥ الْغِرَّةُ نَمْرَةٌ الْجَهْلُ وَالتَّجَرُّبَةُ مِرَاةُ الْعَقْلِ

2245. Socordia fructus ignorantiae et experientia speculum ingenii est. A.

٢٢٤٦ التَّغْرِيرُ مِفْتَاحُ الْبُؤْسِ

2246. Socordiae se tradere, clavis infortunii est.

Actsamus ben-Zaifi ista verba dixisse fertur. Sch.

٢٢٤٧ يَا لَيْتَ لِي عَلَى الْغُرَابِ دَيْنٌ

2247. Utinam mihi debitum esset, quod corvus praestare deberet. D.

٢٢٤٨ غُرْبَةٌ وَكُرْبَةٌ

2248. Peregrinatio et moeror. D.

In Rostgardii libro „Peregrinatio moeror est“, legitur.

٢٢٤٩ الْغَرِيبُ فِي الْغُرْبَةِ كَالْجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

2249. Peregrinus in terra peregrina similis est dimicanti in via Dei (religione). D.

٢٢٥٠. اَعْتَرَبُوا وَلَا تَضُؤُوا

2250. Peregrinas in matrimonium ducite, ne tenui corpore praeditos filios habeatis!

Dixit poeta:

فَتَى لَمْ تَلِدْهُ بِنْتُ عَمِّ قَرِيْبَةٍ فَيَضُؤِي وَقَدْ يَضُؤِي رَدِيْدُ الْاَقَارِبِ
هُوَ اَبْنُ غَرِيْبَاتِ الْمَسَاكِ وَاَنْهَا ذُوو الشَّارِ اَبْنَاؤُ الْمَسَاكِ الْغَرَايِبِ

Vir, quem non peperit filia patris propinqua, ut tenui corpore is esset, nam tenui corpore est pravus (filius) propinquarum. Is filius peregrinarum mulierum est; non-nisi filii peregrinarum valentes sunt. Metrum Thawil est.

In codice *لم تلده*, quod et sensui et metro contrarium est, legitur. Conf. Meid. C. 25, 72. Schar.

٢٢٥١. اَعْتَرَزَ فِي رِكَابٍ لَا تُؤَدِّيهِ اِلَّا اِلَى هَلَكٍ

2251. Pedem in stapede jumentum posuit, quod ad mortem eum ducit. D.

٢٢٥٢. مَنُ غَرَسَ الصَّبْرَ اجْتَنَى الطَّفْرَ وَمَنْ غَرَسَ الْعِلْمَ

اجْتَنَى النَّبَاهَةَ وَمَنْ غَرَسَ الْوَقَارَ اجْتَنَى الْمَهَابَةَ

وَمَنْ غَرَسَ الْمُدَارَةَ (ا. المدارة) اجْتَنَى السَّلَامَةَ

وَمَنْ غَرَسَ الْكِبْرَ اجْتَنَى الْمَقْتَ وَمَنْ غَرَسَ

الْاِحْسَانَ اجْتَنَى الْمَحَبَّةَ وَمَنْ غَرَسَ الْفِكْرَةَ اجْتَنَى

الْحِكْمَةَ وَمَنْ غَرَسَ الْكَرَمَ اجْتَنَى الْأُلْفَةَ وَمَنْ
غَرَسَ الْحِرْصَ اجْتَنَى الدُّدَّ وَمَنْ غَرَسَ الطَّمَعَ
اجْتَنَى الْحَزَى وَمَنْ غَرَسَ الْحَسَدَ اجْتَنَى الْكَمَدَ

2252. Qui patientiam plantat, victoriam, qui doctrinam plantat, gloriam, qui gravitatem plantat verecundiam, qui blanditias plantat, securitatem, qui superbiam plantat, odium, qui beneficentiam plantat, amorem, qui cogitationem plantat, sapientiam, qui liberalitatem plantat, familiaritatem, qui aviditatem plantat, despectum, qui cupidinem plantat, ignominiam, qui invidiam plantat, tristitiam colliget. A.

٢٢٥٣ إذا غَرِقَ مَرَكِبُكَ زِدْهُ رَفْسَةً

2253. Quum vehiculum tuum (navis) submergitur, ejus percussorem (sc. remis) auge! D.

٢٢٥٤ الْغَرِيقُ يَتَعَلَّقُ بِحِبَالِ الْعَرْمَطِ

2254. Submersurus funibus algae se adhaeret. D.

العرمط hoc in proverbio pro بهمة est.

٢٢٥٥ الْمَغْرُوقُ مَا تَهْمُهُ الْمَطَرُ

2255. Pluvia submersum non sollicitat.

بهمة est pro تهمه D.

٢٢٥٦ اَنَا مِنْ غَوِيَّةٍ

2256. Ego e gente Ghasijjah sum.

Verba haec is dicit, cujus sincerum consilium alter non admittit. Chalidus ben-Zafwan Tamimita Sofijanum ben-Moahwijah dehortatus erat a debellando Bahilita, qui Bazrae a Merwano ben-Mohammed missus praefecturam tenebat. Consilio non admissio fugatus est, dum ejus filius Moahwijah ben-Sofijan occidebatur. Tum ei Chaledus dixit: „Ego e gente Ghasijjah sum“ et interrogatus, quid verba significarent, respondit, se Doraidi ben-Alzimmah verba spectare dicentis:

أَمْرُهُمْ أَمْرِي بِمَنْعَرَجِ الْإِلْوَى قَلَمٌ يَسْتَبِينُوا الرُّشْدَ إِلَّا ضَلَّيَ الْعَدِيدِ
فَلَمَّا عَصَوْنِي كُنْتُ مِنْهُمْ وَقَدْ رَأَى غَوَايَتَهُمْ وَأَنْتَى غَيْرَ مُهْتَدٍ
وَمَا أَنَا إِلَّا مِنَ الْغَوِيَّةِ إِنْ غَوَتْ غَوِيَّتٌ وَإِنْ تَرَشَّدَتْ غَرِيْبَةٌ أَرشِدِ

Rem meam iis mandavi in loco inclinato arenarum; sed rectum non cognoverunt nisi versus meridiem diei sequentis. Et quum mihi obsequium non praestassent, ex ipsorum numero eram et eorum error jam apparuit et quod ego non bene directus eram. Ego enim e gente Ghasijjah sum, si illa errat, ego erro; sin vero bene dirigitur gens Ghasijjah, ego bene dirigor. Metrum Thawil est. Schar.

٢٢٥٧ سَأَغْسِلُ عَنِّي هَذَا الْعَارَ بِالسَّيْفِ

2257. A me hoc dedecus gladio removebo. D.

٢٢٥٨ غَشَّكَ مِنْ أَرْضَاكَ بِالْبَاطِلِ

2258. Qui vanis rebus contentum te reddit, te decipit. D.

Loco vocis أرضاك in codice A. اسخطك „ad iram te excitat“ legitur.

٢٢٥٩ كَمْ غُضِنَ أَخْضَرَ أَصْبَحَ جَهْرًا

2259. Quot rami virides mane prunae sunt! G.

٢٢٦٠ الْغُضْنُ اللَّيْنُ مَا يَنْكَسِرُ

2260. Ramus mollis non frangitur. G.

٢٢٦١ غَضَبُكَ عَنِ أَحَقِّ مَقْبَحَةٍ

2261. Ira tua sine jure res turpis est. A. D.

٢٢٦٢ الْغَضَبُ عِنْدَ الْمُنَاطَرَةِ مَنَسَاةٌ لِلْحُجَّةِ

2262. Ira in disputatione (disquisitione) efficit, ut argumentorum obliviscamur. B.

٢٢٦٣ الْغَضَبُ مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ وَالْحِلْمُ مِفْتَاحُ كُلِّ خَيْرٍ

2263. Ira cujuslibet mali, mansuetudo cujuslibet boni clavis est. A.

٢٢٦٤ عِنْدَ الْغَضَبِ تَعْمَى الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ

2264. In ira animi oculique caeci sunt. A.

٢٢٦٥ مَنْ أَعْزَبَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ حَبِيبُهُ

2265. Qui hunc mundum ad iram provocat, ejusque amatus alter mundus est? B.

۲۲۶۶ مَنْ اسْتُغْضِبَ وَلَا يَغْضَبَ فَهُوَ حِمَارٌ

2266. Qui ad iram excitatur et non irascitur, asinus est. D.

۲۲۶۷ يُغَطِّي عَيْنَ الشَّمْسِ بِالْغُرْبَالِ

2267. Solis faciem cribro tegit. D.

۲۲۶۸ اُمْتَّغَطَّى بِالْأَيَّامِ عُرْيَانٌ

2268. Qui diebus se tegit, nudus est. D.

۲۲۶۹ مَا أَغْفَلَهُ عَنْكَ شَيْئًا

2269. Quam socors est; ne dubites!

Samachscharius verba عنك شيئا a praecedentibus in explicando ita separavit, ut ei, quem alloquatur, loquens dicat: „Dubiura omnino abjice!“ De viro summopere socorde verba adhibentur. S a m.

۲۲۷۰ مَنْ غَلَبَ هَوَاهُ لَشَهَوَاتِهِ قَدْ غَلَبَ

2270. Cujus cupido cupiditates suas vincit, revera vicit. D.

۲۲۷۱ مَنْ غَلَبَ هَوَاهُ لِعَقْلِهِ هَلَكَ

2271. Cujus cupido prudentiam vincit, perit. D.

۲۲۷۲ مَا يَغْلِبُكَ إِلَّا مَنْ يَقُولُ لَكَ أَعْطِنِي مَتَاعِي

2272. Te non vincit, nisi qui tibi dicit: Suppellectilem meam mihi da! D.

۲۲۷۳ غَلَبَةُ الْمُتَقَاوِمِينَ غَلَبَةُ النَّارِ وَالْمَاءِ وَالرِّجَالِ

2273. Victoria adversariorum victoria ignis, aquae
et virorum est. D.

٢٢٧٣ غُلَامٌ بِإِلا جَمَكِيَّةٍ دُسْتُورُهُ مَعَهُ

2274. Juvenis (miles) sine stipendio adversaria sua
secum habet. D.

٢٢٧٤ غُلَامٌ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ شَيْخٍ جَاهِلٍ

2275. Adolescens prudens melior est quam senex
insipidus. A.

٢٢٧٥ مَنْ لَا لَهُ غُلَامٌ فَهُوَ غُلَامٌ نَفْسِهِ

2276. Cui servus non est, is sui ipsius servus est. D.

٢٢٧٦ أَعْلَمُ مِنْ سَجَاحٍ

2277. Libidinosior quam Sadjahi.

Prophetissae nomen est filiae Almondsiri, quae pseudoprophetae Mosailemaho se tradidit, Conf. Meid. 11, 38. Har. 445.

٢٢٧٨ غُلَامٌ وَكَيْلٌ سَوْءٌ

2278. Caritas pretii prava curatrix est. D.

٢٢٧٩ غَالِي السُّوقِ وَلَا رَخِيصِ الْبَيْتِ

2279. Carus pretii in foro et non vilis pretii in
domo. D.

٢٢٨٠ عَمْرَةٌ أَمُوتُ أَهْوَنُ مِنْ مُجَالَسَةِ مَنْ لَا يَهْوَاهُ قَلْبُكَ

2280. Gurgites mortis leviores sunt, quam consesus eorum, quos cor tuum non amat. A. B.

٢٢٨١ غَنِمَ مَنْ سَلِمَ

2281. Qui salvus est, praeda potitus est. A.

٢٢٨٢ اَغْنَيْتُمْ خَمْسًا قَبْلَ خَمْسِ شَبَابِكِ قَبْلَ هَرَمِكِ

طَحَنْتَكَ قَبْلَ سَقَمِكَ وَفَرَاغَكَ قَبْلَ شُغْلِكَ وَغَنَّاكَ

قَبْلَ فَقْرِكَ وَحَيَاتِكَ قَبْلَ مَوْتِكَ

2282. Utendum esse puta quinque rebus ante quinque res: juventute tua ante decrepitam aetatem; sanitate tua ante morbum; otio tuo ante occupationem; divitiis tuis ante paupertatem et vita tua ante mortem. D.

٢٢٨٣ اَغْنَى الصَّبَاحُ عَنِ الْمَصْبَاحِ

2283. Tempori matutino lucerna opus non est. D.

٢٢٨٤ مَنْ اسْتَغْنَى بِعَقْلِهِ ذَلَّ

2284. Qui prudentia sua contentus est, vilis est.

Conf. Meid, 24, 462. Fortasse ل; labitur legendum est. D.

٢٢٨٥ مَنْ اسْتَغْنَى كَرَمًا عَلَى اهْلِهِ

2285. Dives genti suae honoratus est.

٢٢٨٦ اسْتَغْنَى السَّلَاةُ عَنِ التَّنْفِيحِ

2286. *Palmarum spinae nodis privari non opus est.*

Sic dicitur, quod nodos omnino non habent. Loco vocis السلاة legitur الشوكة cum eadem significatione. De eo adhibetur, qui rem, quae recta est, mutando rectam reddere vult. Sam. Schar.

٢٢٨٧ غَنَى النَّفْسِ أَفْضَلُ مِنْ غِنَى الْمَالِ

2287. *Divitiae animae praestantiores sunt quam divitiae opum. D.*

٢٢٨٨ لَا غِنَا كَغِنَا النَّفْسِ

2288. *Nullae divitiae divitiis animae comparandae sunt. D.*

٢٢٨٩ الْغِنَى طَوِيلُ الدَّيْلِ مَبَّاسٌ

2289. *Opulentia longam laciniam habet modo superbo incedens.*

Opulentia apparet, non occultatur, Schar.

٢٢٩٠ غِنَى بِلا سَخَاوَةٍ كَشَجَرَةٍ بِلا ثَمَرٍ

2290. *Opulens sine liberalitate instar arboris sine fructu est, D.*

In libro Fakih. Alchol. p. 24. legitur غنى بلا سخاوة, „Dives sine liberalitate instar claustris sine clavi est.“

٢٢٩١ أَغْنَى الْعِنَاءِ الْعَقْلُ وَأَفْقَرُ الْفَقْرِ الْكَمَقُ وَأَوْحَشُ

الْوَحْشَةَ الْعُجْبُ وَأَكْرَمُ الْحَسَبِ حُسْنُ الْخُلُقِ

2291. Optima opulentia est prudentia, pessima paupertas est stupiditas, pessima solitudo est amor sui et nobilissimum genus est pulchritudo naturae. A.

عَاطُ بْنُ بَاطٍ ٢٢٩٢

2292. Inanis filius inanis.

De re omnino falso et errore adhibetur. Verba vocibus باطل بن باطل explicantur. Abu-Mohammedes Alahrabi proverbium ad Hamas p. ٤٠. l. 7. adnotavit.

عِنْدَ الْغُولَةِ دَعْوَةٌ يَا اللَّهُ شَيْءٌ يَكْفَاهُ ٢٢٩٣

2293. Apud daemonem est Dei invocatio: o Deus! res ei sufficit. D.

غَايَةُ كُلِّ مُتَحَرِّكٍ السُّكُونُ ٢٢٩٤

2294. Finis cujuslibet se moventis quies est. D.

غَابَ حَظٌّ مَنٍ غَابَ نَفْسُهُ ٢٢٩٥

2295. Qui ipse absens est, ejus portio absens est. A.

غَابَ حَوْلَيْنِ وَرَجَعَ بِخُفَيْنِ ٢٢٩٦

2296. Per biennium absens erat et duas ocreas reportavit. D. Conf. Meid. 19, 71.

مَنْ غَابَ خَابَ وَأَكَلَ نَصِيْبَهُ الْأَطْحَابَ ٢٢٩٧

2297. Qui absens est, jacturam facit ejusque portionem socii edunt. D. Conf. Meid. 24, 594. et Burekh. 637.

٢٢٩٨ مَنْ غَابَ عَنِ الْعَيْنِ غَابَ عَنِ الْخَاطِرِ

2298. Qui ab oculo remotus est, ab animo remotus est. D.

٢٢٩٩ الْغَيْثُ مُصْلِحٌ مَا خَبِلَ

2299. Pluvia id, quod vitiavit, reparat.

De viro adhibetur, cujus bona plura sunt, quam mala. Alazmäihus proverbium sic retulit, alii aliter. conf. Meid. 14, 36. 18, 59.

٢٣٠٠ غَيْرٌ يَأْكُلُ الدَّحَاجَ وَأَنَا أَقَعُ فِي السِّيَاحِ

2300. Alii gallinas edunt et ego in sepem incido. D.

٢٣٠١ هَذِهِ غَيْرُتِكَ فِي الدُّنْيَا فَكَيْفَ فِي الْآخِرَةِ

2301. Hic est commeatus tuus in hoc mundo; at quomodo in altero? D.

٢٣٠٢ غَيْظُ الْبَخِيلِ عَلَى مَنْ يَجُودُ أَحَبُّ عِنْدَ

الْعُقَلَاءِ مِنْ بُخْلِهِ

2302. Ira avari contra eum, qui liberalis est, prudentibus majori admiratione digna est, quam ejus avaritia. B.

٢٣٠٣ فَارَةٌ فِي كُوَارَةٍ

2303. Glis in alveari apum. D.

٢٣٠٤ لَا تَفْتَحِ الْأَطْوَاقَ قِبَالَ قَوْسِ الْمَلَائِكَةِ

2304. Ne fenestras ex adverso arcus coelestis aperias! D.

٢٣٠٥ لَا تَفْتَحْ أَبَا يَنْعَبُكَ سَدَّهُ

2305. Ne portam aperias, cujus obstructio te fatigat. D.

Codex Par. cum hoc alteram sententiam conjunxit: „Ne sermonem proferas, quam revocare non potes.“

٢٣٠٦ قَتَلَ ذُوَابَتَهُ

2306. Torsit crinem ejus in fronte propendulum.

A consilio suo eum removit. Kam. conf. Meid. 20, 7.

٢٣٠٧ فِتْنَةُ الْعَالَمِ أَنْ يَكُونَ الْكَلَامُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ

الِاسْتِمَاعِ

2307. Infortunium docti eo consistit, quod loqui ei gratius est, quam audire. A.

٢٣٠٨ الْفِتْنَةُ أَشْرُ مِنَ الْقَتْلِ

2308. Seditio peior est quam caedes. G.

٢٣٠٩ لَا فَتَى مَكَانَ عَجُوزٍ

2309. Juvenis non est loco anus. D.

٢٣١٠ فَاجِرَةٌ أَفْرَانَهَا سِتُّ حَيْرَانَهَا

2310. Improba inter compares suas, domina inter vicinas suas. D.

٢٣١١ قَحْلُ السُّوءِ يَبْدَأُ بِأُمَّه

2311. Admissarius pravus matre sua incipit. D.

٢٣١٢ فَخْرُ امْرَأٍ بِفَضْلِهِ أَوْلَىٰ مِنْ فَخْرِهِ بِأَصْلِهِ

2312. Gloria viri ob merita sua dignior est, quam gloria ob originem. A. B.

٢٣١٣ لَا فَخْرَ بِالْمَالِ وَالنَّسَبِ بَلْ فَخْرٌ بِالْعِلْمِ وَالْأَدَبِ

2313. Gloriandi causa non est in divitiis et genere; sed in scientia moribusque. D.

٢٣١٤ لَا تَفْتَخِرْ بِمَا فِي الْعَدِيِّ فَإِنَّكَ مَا تَعَلَّمْ مَا يُنْتَجِجُهُ

الْيَوْمِ الْوَارِدِ

2314. Ne re crastini diei gloriare, nam nescis, quid dies veniens adlaturus sit! G.

Salomoni adscribitur. Conf. Prov. Salom. C. 27, 1.

٢٣١٥ فَرَّ مِنَ الدُّبِّ وَقَعَ فِي الْحُبِّ

2315. Lupum fugit, in foveam incidit. D.

٢٣١٦ الْفَرَارُ فِي الْوَقْتِ ظَفَرٌ

2316. Fuga tempore suo victoria est. D.

٢٣١٧ مَا فَرِحْنَا بِإِبْلِيسَ كَيْفَ بِأَوْلَادِهِ

2317. Satanas gaudium nobis non adtulit; quomodo ejus liberi id facient? D.

٢٣١٨ لا تَفْرَحْ بِأَوَّلِ مَا تَرَاهُ فَأَوَّلُ طَالِعِ فَجَرٍ كَذُوبٌ

2318. Ne ob primum, quod vides, laetus sis; Aurora enim mentiens primum oritur. A.

٢٣١٩ لا تَفْرَحْ بِمَا حَوَّيْتُ

2319. Ne ob id, quod congregasti, laetus sis! D.

٢٣٢٠ الْفَرْحَةُ لِأَتْنَيْنِ وَالْحِكْمَةُ لِأَلْفَيْنِ

2320. Gaudium duobus est et sapientia duobus millibus. D.

Sed in codice Par. loco vocis والحكمة legitur والحكة ,et fricatio“.

٢٣٢١ فَرَّخَانٌ فِي نِقَابٍ

2321. Duo pulli in ventre.

I. e. duae res similes. Kam.

٢٣٢٢ الْفَارِسُ مَا يَتَفَرَسُ حَتَّى يَنْتَهَرَسَ

2322. Eques artis equestris peritum se non ostendit, donec vehementer contunditur. D.

٢٣٢٣ الْفَرَصَةُ تَمُرُّ مَرَّ السَّكَّابِ

2323. Occasio sicut nubes transit. B.

٢٣٢٤ أَفْرَطَ فَأَسْقَطَ

2324. Modum excessit et tum errorem commisit.

Hocce proverbium verbis Mohammedis comparandum est: من كثر كلامه كثر سقطه ومن كثر سقطه كثر كذبه ومن كثر كذبه كثر ذنوبه ومن كثرت ذنوبه كانت النار أولى به

„Cujus verba multa sunt, ejus errores multi sunt; cujus errores multi sunt, ejus mendacia multa sunt; cujus mendacia multa sunt, ejus peccata multa sunt; cujus peccata multa sunt, is igne inferno dignus est.“ Alii verba haec Ohmaro tribuerunt. Schar.

رَبِّ فَرَقَ خَيْرٍ مِنْ حُبِّ ٢٣٢٥

2325. Fieri potest, ut timor melior sit, quam amor. Sam.

لَا فَرَقَ بَيْنَ إِنْسَانٍ يُقَادُ وَبِهَيْمَةٍ تُقَادُ ٢٣٢٦

2326. Discrimen non est inter hominem, qui ducitur et bestiam, quae ducitur. D.

In codice Par. *تنقاد* *بهيمه* „et bestiam quae duci se patitur“ legitur.

لَا فِرَاقَ إِلَّا بِمَلِيحٍ ٢٣٢٧

2327. Non est separatio nisi per pulchrum. D.

تَفَرَّى اللَّيْلُ عَنِ صَبَاحِ ٢٣٢٨

2328. Nox, ut Aurora appareret, recessit.

Proverbium est, quod in re clara et manifesta adhibetur. Harir. p. 56. conf. Meid. 21, 34.

إِذَا فَرِحَ الْفَوَادُ ذَهَبَ الرَّقَادُ ٢٣٢٩

2329. Quum animus metuit, somnus abit. Sam.

فَسَدَّتْ نِعْمَةٌ مِنْ كَفَرَهَا ٢٣٣٠

2330. Beneficium, quod in ingratum confertur, corrumpitur. A.

٢٣٣١ إذا أفسدت أول كل أمر أبنت أحجازه إلا التواء

2331. Cujuslibet rei finis, cujus initium corrumpis, nonnisi inflexus erit.

Versus metri Wafir, quem proverbii loco Mohammedes Alahrabi in comentario ad Hamasam citavit p. ٧٣ l. 11.

٢٣٣٢ فساد العامة من فساد الخاصة

2332. Corruptio plebis e corruptione procerum oritur. D.

٢٣٣٣ أفسد من القمل

2333. Magis perdens quam insectum Kommal appellatum.

De voce قمل non consentiunt. Est res in segetes, priusquam spicae apparent, incidens, qua corrumpitur. Alii الدبا locustae, alii الذر formicae, alii الحمنان ricinos esse dicunt. Sam. Schar.

٢٣٣٤ فشر انهما الدنيا فشار

2334. Delira, mundus nil nisi delirium est! D.

٢٣٣٥ فشت عليه الضيعة

2335. Interitus (negotium) contra eum divulgatus est.

De eo, qui rem ipsum non spectantem tractat, adhibetur. Hamas. p. 33.

٢٣٣٦ من أفتشى سره أفسد أمره

2336. Qui secretum suum divulgat, rem suam corrumpit. A.

٢٣٣٧ أَفْشَاءُ السِّرِّ إِلَى النِّسَاءِ فَعَلُ الْأَحْمَقِ

2337. Qui secretum mulieribus divulgat, stulti modo agit. Fakih. Alchol. p. 44. l. 5. infr.

٢٣٣٨ أَفْصَى عَنْهُ الشِّتَاءُ

2338. Hiems ab eo recessit.

Penuria liberatus fuit. De eo, qui post molestias toleratas desiderio potitur, proverbium adhibent. Schar.

٢٣٣٩ بَيْنَ الْفِضَّةِ وَالْقَسْدِيِّ فَرْقٌ كَبِيرٌ

2339. Inter argentum stannumque magnum discrimen est.

In codice Par. sic legitur: *بين الذهب والقصدية* „Inter aurum et stannum multum discriminis est.“

٢٣٤٠ مَنْ فَضَّلَ مِنْ عَشَاءِ إِلَى غَدَاةٍ مَا يَشْتَمُ

بِهِ أَعْدَاءَهُ

2340. Qui a cibo vespertino suo usque ad cibum matutinum suum beneficium se gerit, ob ejus calamitatem inimici non gaudebunt. D.

Hoc in proverbio verbum فضل significationem „beneficium se gessit“ habere videtur. أعداؤه est pro عداؤه nec non عشاء et غداة pro عشاء et غداة.

٢٣٤١ الْفَضُولُ لَا بُدَّ لَهُ مِنَ الْكُدُورِ

2341. In superfluo necessario impuritas est. G.

٢٣٤٢ أَيَاكَ وَفُضُولَ الْكَلَامِ فَانْهَاهَا تَنْظِيرٌ مِنْ عَيْبِيكَ مَا

بَطْنٍ وَجَحْرُكَ مِنْ عَدُوِّكَ مَا سَكَنَ

2342. Cave sermonem superfluum, nam occulta vitia tua ostendit et in inimico tuo ea, quae quiescunt, movet. A.

٢٣٤٣ أَفْضَلَ الْعَقْلِ بِالْمَالِ

2343. Quam praeclarae opes ingenii sunt! G.

٢٣٤٤ أَفْضَلَ الْجِهَادِ كَلِمَةً حَقٌّ عِنْدَ أَمِيرِ جَابِرِ

2344. Optimum bellum sacrum est, verum dicere principi injusto. Fakh. Alchol. p. 180. l. 10. infr.

٢٣٤٥ أَفْضَلَ السُّلْطَانِ مَنْ أَمِنَهُ الْبَرِيُّ وَخَافَهُ الْحَرِمُ

وَشَرُّ السُّلْطَانِ مَنْ خَافَهُ الْبَرِيُّ وَأَمِنَهُ الْحَرِمُ

2345. Praestantissimus imperator est, a quo insons securus est et quem peccator metuit et pessimus imperator est, quem insons metuit et a quo peccator securus est. A.

٢٣٤٦ أَفْضَلَ الْعَقْلِ مَعْرِفَةَ الْإِنْسَانِ نَفْسَهُ

2346. Praestantissima hominis prudentia est se ipsum nosse. A.

٢٣٤٧ أَفْضَلَ الْمُلُوكِ مَنْ لَيْسَ أَحَدٌ أَحَقُّ بِهِ مِنْ

أَحَدٌ وَلَا يَطْمَعُ الْقَوِيُّ فِي حَبِيئِهِ وَلَا بَيْتَسُ
الضَّعِيفُ مِنْ عَدْلِهِ

2347. Praestantissimus rex est, quo unus altero dignior non est, dum neque robustus injuriam ei inferre cupit neque debilis justitiae ab eo exercendae spem abjicit. A.

أَفْضَلُ النَّاسِ مَنْ كَانَ بِعَيْبِهِ بَصِيرًا وَعَنْ عَيْبِ
غَيْرِهِ ضَرِيرًا

2348. Optimus homo est, qui vitia sua videt et aliorum vitia non videt. A.

أَفْضَلُ النَّاسِ مَوْقِرٌ زَاهِدٌ

2349. Praestantissimus homo est, qui honoratus est et a rebus illicitis abstinet. G.

الْفُطُورُ عَلَى بَاكِرٍ يَشْرَحُ الْخَاطِرَ

2350. Jejunium solvere matutino tempore animum dilatat. D.

لَا فَاطِمَةَ فِي الْمَعْلَمَةِ وَلَا مُحَمَّدًا فِي الْكِتَابِ

2351, Non est Fathimah in schola et non Mohammedes in schola. D.

إِذَا فَعَلْتَ مَعْرُوفًا فَاسْتَرِهِ وَإِذَا أَوْلَيْتَهُ فَاشْكُرْهُ

وَلَا تَفْعَلْ مَا يَسُوؤُكَ عَاجِلُهُ وَيَضُرُّكَ آجِلُهُ

2352. Si beneficium confers, id occulta, et si beneficium accipis, pro eo gratias age! ne id facias, quod in hoc mundo tibi displicet et in altero mundo tibi nocet. A.

۲۳۵۳ یَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَاءُ لَا تَكُنْ مُعْتَرِضًا

2353. Deus id, quod vult, facit, ne igitur impediens sis! G.

۲۳۵۴ مَنْ يَفْعَلُ الْخَيْرَ كُتِبَ مِنْ أَهْلِهِ

2354. Qui bonum facit, bonis adnumeratur. D.

۲۳۵۵ مَنْ يَفْعَلُ الْخَيْرَ لَا يَعْدَمُ جَوَابَهُ

2355. Qui bonum facit, is retributione destitutus non erit. D.

In cod. Gott. ثوابه legitur.

۲۳۵۶ لَا أَفْعَلُ الْاِزْلَمَ الْجَدْعَ

2356. Tempore non faciam.

I. e. nunquam faciam. الجذع الازلم hoc in proverbio temporis cognomen est. Conf. اودى الازلم الجذع. Sam.

۲۳۵۷ لَا أَفْعَلُ السَّمَرَ وَالْقَمَرَ

2357. Non faciam quamdiu nocturna confabulatio et luna existit.

Eodem modo dicitur: لا اتيك et لا اكلمه Conf. Meid.

23, 346. Sam.

۲۳۵۸ لَا أَفْعَلُ مَا اخْتَلَفَ الْاَجْدَانِ

2358. Non faciam, quamdiu duo nova diversa sunt.

Duo nova diem noctemque designant. Sam.

٢٣٥٩ لا أفعل ما اختلف الصرّان

2359. Non faciam, quamdiu duo rubra diversa sunt.

Duo rubra (ob auroram et solem occidentem) diem noctemque designant. Sam.

٢٣٦٠ لا أفعل ما اختلف الفتّيان

2360. Non faciam, quamdiu duo juvenes diversi sunt.

Duo juvenes dies et nox sunt. Sam.

٢٣٦١ لا أفعل ما اختلف الملوان

2361. Non faciam, quamdiu duo tempora diversa sunt.

Duo tempora diem noctemque designant. Sam.

٢٣٦٢ لا أفعل ما أطت الأبل

2362. Non faciam quamdiu cameli vocem edunt. S.

٢٣٦٣ لا أفعل ما أن في السماء نجوم

2363. Non faciam quamdiu in coelo stellae sunt.
Conf. Meid. 23, 345. Sam.

٢٣٦٤ لا أفعل ما باص الحمام وفرخ

2364. Non faciam, quamdiu columbae ova ponunt et pullos excludunt. Sam.

٢٣٦٥ لا أفعل ما حدا الليل والنهار

2365. Non faciam quamdiu nox diesque sequuntur. Sam.

٢٣٦٦ لَا أَفْعَلُ مَا حَمَلَتْ عَيْنِي الْمَاءَ

2366. Non faciam quamdiu oculus meus aquam portat.

Legitur quoque ما وسقت „quamdiu congestam portat.“

٢٣٦٧ لَا أَفْعَلُ مَا حَنَّتِ النَّيْبُ

2367. Non faciam, quamdiu camelae annosae gemunt.

Ob amorem in pullum camelae annosae id maxime faciunt. S a m.

٢٣٦٨ لَا أَفْعَلُ مَا دَامَ لِلزَّيْتِ عَاصِرُ

2368. Non faciam, quamdiu oleo exprimens est. S.

٢٣٦٩ لَا أَفْعَلُ مَا دَعَا اللَّهَ دَاعٍ

2369. Non faciam, quamdiu homo Deum invocat.

٢٣٧٠ لَا أَفْعَلُ مَا دَرَّ شَارِقُ

2370. Non faciam quamdiu sol oriens radios dispergit. S a m.

٢٣٧١ لَا أَفْعَلُ مَا طَافَ حَوْلَ الْأَرْضِ حَافٍ وَنَاعِلُ

2371. Non faciam quamdiu super terra nudipes et calceatus incedit. S a m.

٢٣٧٢ لَا أَفْعَلُ مَا عَوَّدَ رَاكِبٌ

2372. Non faciam quamdiu eques init.

De voce *عز* dubito et nescio, num significatio primae conjugationis huic proverbio conveniat. Sam.

٢٣٧٣ لا أفعل هبيرة بن سعد

2373. Non faciam, quamdiu Hobairah ben-Sahd absens est.

Nunquam iste vir rediit. Conf. Meid. 23, 273. S.

٢٣٧٤ ما أفعل ما اختلف العصران

2374. Non faciam, quamdiu duo tempora diversa sunt.

Duo tempora diem noctemque designant. Sam.

٢٣٧٥ ما أفعل معزى الغزير

2375. Non faciam quamdiu caprae Alfrisri dispersae sunt. Conf. Meid. 23, 274. Sam.

٢٣٧٦ من الأفاعي كلما طال عمره كثر شره

2376. Viperis proprium est, multum malum inferre, si diu vivunt.

Longa enim vita et venenum earum et noxa augetur. D.

٢٣٧٧ ما يفقى البيض ولا ينضج الكراع

2377. Neque rumpit ova neque bene coquit crura. Sam.

٢٣٧٨ لا فقير أشد من الجهل ولا مال أفود من العقول ولا

وَحَدَّةٌ أَوْحَشُ مِنَ الْعُجْبِ وَلَا مَظَاهِرَةٌ أَوْتَقُ مِنْ

الْمُشَاوَرَةِ

2378. Paupertas nulla durior est, quam ignorantia, opulentia nulla constantior quam prudentia, nulla vita solitaria tristior quam admiratio sui et nullum auxilium melius quam consultatio amicorum. A.

٢٣٧٩ لَا فَقْرٌ أَفْقَرُ مِنَ الْجَهْلِ وَلَا وَحْدَةٌ أَوْحَشُ مِنَ

الْعُجْبِ وَلَا صَاحِبَ أَكْبَسٍ مِنَ الشُّورَى

2379. Paupertas nulla pauperior est quam ignorantia et nulla vita solitaria tristior quam admiratio sui et nullus socius astutior quam consilium. A.

٢٣٨٠ لَا فَقْرٌ لِلْعَاقِلِ وَلَا حُرْمَةٌ لِلْفَاسِقِ

2380. Prudenti paupertas, improbo reverentia non est. A.

٢٣٨١ الْفَقْرُ بِغَيْرِ دَيْنٍ غَنَى

2381. Paupertas sine debito opulentia est. G.

٢٣٨٢ الْفَقْرُ خَيْرٌ مِنَ الْغَنَى الْحَرَامِ

2382. Paupertas melior est quam divitiae illicitae. G.

٢٣٨٣ الْفَقْرُ مَعَ الْأَمْنِ خَيْرٌ مِنَ الْغَنَاءِ مَعَ الْخَوْفِ

2383. Paupertas cum securitate melior est quam opulentia cum metu. D.

٢٣٨٤ الْفَقْرُ مِنَ اللَّهِ وَلَيْسَ الْوَسْخُ مِنْهُ

2384. Paupertas a Deo mittitur; sed non sordes. B.

٢٣٨٥ فَفَقِيرٌ بِبَلَاءِ أَدَبٍ كَطَائِبِخٍ بِبَلَاءِ حَطَبٍ

2385. Pauper sine animi cultura est instar coqui sine ligno. Fakih. Alchol. p. 224.

٢٣٨٦ فَفَقِيرٌ بِبَلَاءِ صَبْرٍ كَقَنْدِيلٍ بِبَلَاءِ زَيْتٍ

2386. Pauper sine patientia instar lucernae sine oleo est. D.

٢٣٨٧ فَفَقِيرٌ صَادِقٌ خَيْرٌ مِنْ غَنِيِّ كَاذِبٍ

2387. Pauper verax melior est, quam dives mendax. D.

٢٣٨٨ فَفَقِيرٌ وَأَبْرَةٌ كَبِيرٌ

2388. Pauper et ejus veretrum magnum est. D.

In Rostgaardii libro legitur فقير ونقير وزبه كبير et explicandi gratia addit: Dicitur in eos, qui, utut pauperes sunt, sumtus tamen magnos faciunt et genio indulgent aequae ac si essent maxime divites.

٢٣٨٩ كَمِ مَنْ مِنْ فَفَقِيرٍ غَنِيٍّ النَّفْسِ وَكَمِ مَنْ مِنْ غَنِيِّ

فَقِيرٍ النَّفْسِ

2389. Quot pauperes divites animo sunt et quot divites pauperes animo sunt. A.

٢٣٩٠. الْفَقِيرُ يَكُونُ مَبْغُوضًا عِنْدَ صَاحِبِهِ وَأَصْدِقَائِهِ

الْأَغْنِيَاءُ كَثِيرُونَ

2390. Pauper socio suo exosus est, sed divitum amici multi sunt, G.

Salomoni adscribitur. Conf. Prov. Salom. 14, 20.

٢٣٩١. أَفْقَرُ مِنْ وَدِّ

2391. Pauperior quam paxillus.

Vocem وِدٍ pro وَدِّ positum esse putant. Alii Wadd nomen pauperis fuisse dicunt. Sam. Schar.

٢٣٩٢. الْفِكْرُ نُورٌ وَالْغَفْلَةُ ظُلْمَةٌ

2392. Cogitatio lux est; socordia autem obscuritas. A.

٢٣٩٣. لَا تَفَكِّرْ فَإِنَّ لَهَا مُدَبِّرَ

2393. Non cogitat; nam ei moderator est. D.

٢٣٩٤. تَفَكَّرْ قَبْلَ أَنْ تَعَزِمَ وَتَبَيَّنْ قَبْلَ أَنْ تَهَاجِمَ

وَشَاوِرْ قَبْلَ أَنْ تَقْدِمَ

2394. Cogita, priusquam firmum consilium capis, et bene considera, priusquam audacter aggrederis et consilium ini, priusquam audes! A.

٢٣٩٥. مَنْ تَفَكَّرَ أَعْتَبِرْ وَمَنْ أَعْتَبَرَ أَعْتَزَلَ وَمَنْ أَعْتَزَلَ سَلِمَ

2395. Qui de rebus cogitat, exemplum ab iis su-

mit, et qui exemplum sumit, ab hominibus se separat et qui se separat, salvus est. A.

بِفَلْسٍ كَرَفَسٍ وَلَا تُهَيِّنِ النَّفْسَ ٢٣٩٦

2396. Pro obolo gossipium; ne igitur animam parvi habeas!

In Rostgaardii libro sic: بفلس كرفس ولا اهينك يا نفس „Obolo apium (comparare potes); neque despiciam te, o anima! I. e. Non esse precarium sumendum, quod parvi emere possimus.

بِفَلْسٍ كِبْرِيَّتٍ لَا تَنْفِخِ وَلَا تَتَّعَبِ ٢٣٩٧

2397. Pro obolo sulphur (comparari potest); ne igitur fles neque te fatiges!

Et hoc in Rostgaardii libro paulo vitiosum legitur.

أَفْلَسَ الْجُنْدِيُّ فَتَنَشَ الدَّفَاتِرَ العِتَاقَ ٢٣٩٨

2398. Miles pauper evasit; ratocinia vetera perscrutatus est. D.

Rostgaardius, in cuius libro paulo aliter legitur, explicandi causa addit: Dicitur in eos, qui oblitterata debita repetunt.

أَفْلَسُ مِنْ ضَارِبِ لِحْفِ آسْتِهِ ٢٣٩٩

2399. Pauperior quam is, qui podicem suum perculit.

I. e. Qui tantum non possidet, ut istam corporis partem tegere possit. K a m.

أَفْلَسُ مِنْ طُبُورِ عَلَيْهِ وَتَرٍ ٢٤٠٠

2400. Pauperior quam cithara nervo instructa. D.

۲۴.۱ المَغْلِسُ مَا لَهُ صَاحِبٌ

2401. Pauperi socius non est. G.

۲۴.۲ يَغْنَى مَا فِي الْقُدُورِ وَيَبْقَى مَا فِي الصُّدُورِ

2402. Quod in ollis est, perit et quod in animis est, manet. D.

۲۴.۳ الَّذِي مَا يَفْهَمُ بِالتَّلْوِيحِ مَا يَفْهَمُ بِالتَّنْصِيحِ

2403. Qui per metonymiam non intelligit, is aperte exponendo non intelliget. D.

۲۴.۴ مَنْ فَاتَهُ الْأَدَبُ لَمْ يَنْفَعَهُ الْحَسَبُ

2404. Qui animi cultura destitutus est, ei nobilitas generis nil prodest. D.

۲۴.۵ تَفَاوَدَ بِالْخَيْرِ تَنَالَهُ

2405. Si bono operam das, id assequeris. D.

۲۴.۶ مَنْ لَمْ يَسْتَفِدْ بِالْأَدَبِ مَالًا اسْتَفَادَ بِهِ جَمَالًا

2406. Qui exculpto animo divitias non acquirit, is pulchritudine per eum ornatur. B.

۲۴.۷ فَازَ مِنْ سَلَمٍ مَنْ شَرَّ نَفْسِهِ

2407. Qui a malo sui ipsius securus est, is victoria potitus est. B.

۲۴.۸ قَبَّحَ اللَّهُ مَعْرَى خَيْرِهَا خُطَّةً

2408. Deus capras perdat, quarum optima Choththah est!

Proverbium de hominibus pravis adhibetur, quorum cuidam levissimum meritum adscribitur. conf. Kam. sub. خط et Meid. 23, 32. Sam.

٢٤٠٩ قَبِيحٌ تَعْرِفُ

2409. Turpiter age, cognosceris! D.

٢٤١٠ مَا أَقْبَحَ الْخُضُوعِ عِنْدَ الْحَاجَةِ وَالتَّكْبَرِ عِنْدَ

الْأَسْتِغْنَاءِ عَنْهَا

2410. Quam turpis est submissio tempore necessitatis et superbia necessitate cessante! D.

٢٤١١ أَقْبَحُ مِنْ زَوَالِ النِّعْمَةِ

2411. Foedior, quam commoda vita cessans. Hamas. p. 819. l. 8.

٢٤١٢ أَقْبَحُ مِنْ قِرْدَةٍ

2412. Foedior quam simia femina.

Proverbium Arabibus non genuinis adscribitur. conf. Harir. 446 et Meid. 21, 142.

٢٤١٣ كَالْقَابِضِ عَلَى الْمَاءِ بِيَدِهِ وَهُوَ يَرِقُّ الْمَاءُ وَلَيْسَ

فِي يَدِهِ شَيْءٌ

2413. Ut is, qui aquam manu capit, nam aquam striis signat, dum nil aquae in manu habet. D.

Conf. Meid. 22, 82. Ex Djeuharii sententia verba: „Is aquam striis signat“ de homine ingenioso adhibentur.

٢٤١٤ فلان كالقايض على النار

2414. Quidam ei similis est, qui ignem manu capit. D.

٢٤١٥ لا يقبل الحمر الأدب ولا يثمر الشوك العنب

2415. Asinus culturam animi non admittit et rubetum uvas non profert. A.

٢٤١٦ لا تقبل الخبر من كتاب وإن أتى بحديث محباب

2416. Ne ex epistola nuntium admittas et si rem admirandam tibi adfert. A.

٢٤١٧ لا قبلن لك

2417. Profecto! versus te me dirigam! D.

٢٤١٨ قابل بعض أخلاقك ببعض قابل غضبك بحلمك

وجعلك بعلمك ولسانك بذكرك وغفلتك بحضورك

2418. Compensa unam partem indolum tuarum altera: iram tuam mansuetudine tua, ignorantiam tuam cognitione tua, linguam tuam recordatione tua, socordiam tuam praesentia tua. A.

٢٤١٩ مَنْ قَابَلَ السَّيِّئَةَ مِنْ عَدُوِّهِ بِالْحَسَنَةِ فَقَدْ

انْتَقَمَ مِنْهُ

2419. Qui pravum inimici sui factum benefacto pensat, is ab eo se vindicat. A.

٢٤٢٠ إِذَا أَقْبَلْتَ الدَّوْلَةَ خَدَمْتَ الشَّهَوَاتِ الْعُقُولَ

وَإِذَا أَدْبَرْتَ خَدَمْتَ الْعُقُولَ الشَّهَوَاتِ

2420. Quum imperium (tempus) fortunatum est, cupiditates prudentiae inserviunt; quum infelix est, prudentia cupiditatibus inservit. A.

٢٤٢١ إِذَا أَقْبَلْتَ بَاضَ الْحَمَامِ عَلَى الْوَتْدِ وَإِذَا حَمَلْتَ

شَخَّ الْحِمَارِ عَلَى الْأَسَدِ

2421. Quum irruis, columba super paxillo ova ponet et si tu impetum facis, asinus contra leonem urinam egeret. D.

٢٤٢٢ قَبُولُ الْعُذْرِ مِنْ مَحَاسِنِ الشَّيْمِ

2422. Excusationem admittere, pulchrae indolis signum est. D.

٢٤٢٣ مَقْبُولُ السُّلْطَانِ مَسْعُودٍ وَمَبْغُوضُ الْخَافَانَ مَرْدُودٍ

2423. Quem imperator acceptum habet, is fortunatus est et quem imperator odio habet, rejectus est. D.

٢٤٢٤ قَتَلَنِي وَبَكَى ثُمَّ سَبَقَنِي وَأَشْتَكَى

2424. Me occidit et ploravit, tum me praecessit et questus est. D.

٢٤٢٥ يَقْتُلُ الْقَتِيلَ وَيَمْشِي فِي حِنَازَتِهِ

2425. Occisum necat et ejus feretrum sequitur. G.

٢٤٢٦ لَا تَقَاتِلْ مَنْ يَعْرِفُكَ يَعْرِفُ بِكَ مَنْ لَا يَعْرِفُكَ

2426. Ne cum eo, qui te novit, dimices, nam ei notus fies, qui te non novit. D.

٢٤٢٧ تَقَاتِلُ الرِّيحَ وَالبَّاحِرَ وَقَعَ الصَّلْحُ عَلَى مَرْكَبِ

الرَّائِسِ

2427. Certantibus ventis marique, pax in navi praefecti producitur. D.

٢٤٢٨ الْقَتْلُ أَنْفَى لِلْقَتْلِ

2428. Caedes caedem maxime repellit. Fak. Alchol. p. 13.

٢٤٢٩ قَاتِلُ الحَرِيصِ حَرِيصٌ

2429. Avidi occisor aviditas est. B.

٢٤٣٠ يَا قَاتِلَ الرُّوحِ أَيَّنَ تَرُوحُ

2430. O animae occisor! quo is? D.

٢٤٣١ قَاحِبَةٌ وَسَاطِرَةٌ

2431. Meretrix et vafra. D.

٢٤٣٢ قَدُّهُ قَدُّ الْفَارَةِ وَصَوْتُهُ مِثْلُ الْحَارَةِ

2432. Statura ejus statura gliris est et vox ejus vicum implet. D.

٢٤٣٣ أَقْدُّ مِنْ شَفْرَةٍ

2433. Magis secans quam culter magnus.

Dixit poeta :

أَقْدُّ لِنَعْمَاكَ مِنْ شَفْرَةٍ وَأَقْطَعُ فِي كُفْرِهَا مِنْ جَلْمٍ

„Beneficium tuum magis dissecat, quam culter magnus et in ejus ingratitude magis amputans est quam forfex.“

Metrum Motakarib est. Sam. Schar.

٢٤٣٤ إِذَا مَا قَدَّرْتَ عَلَى عَدُوِّكَ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عِنْدَهُ

شُكْرًا لِقُدْرَتِكَ عَلَيْهِ

2434. Quum in inimicum tuum potestatem habes, fac ut venia, quam ei concedis, gratia tuae potestatis sit. D.

٢٤٣٥ مَا قَدَّرْتُ عَلَى كَذَا حَتَّى تَعَطَّفَتْ أَرْعَاطُ

النَّبِيلِ عَلَيَّ

2435. Hoc non possum, donec radices sagittarum contra me inclinantur.

I, e. nunquam id possum. Kam.

٢٤٣٦ أَقْدُرُ بِدَرْعِكَ

2436. Defini brachio tuo!

I. e. Suscipe id, quod perficere potes. conf. Meid. C. 21, 7. Dixit poeta:

فَاعْمَلْ لِمَا تَعْلَمُونَ فَمَا لَكَ فِي الْيَدَى لَا تَسْتَطِيعُ مِنَ الْأُمُورِ يَدَانِ

„Id fac, cui par es; nam tibi in rebus, quas perficere non potes, duae manus (potestas) non sunt.“ Metrum Camil est.

Dixit Ahmru ben-Mahdi Carb:

إِذَا لَمْ تَسْتَطِيعْ شَيْئًا فَدَعُهُ وَجَاوِزُهُ إِلَى مَا تَسْتَطِيعُ

Quod si rem perficere non potes, sine eam et transi eam omittens, ad rem, cui par es. Metrum Wafir est.

إِذَا لَمْ تَقْدِرْ عَلَى الْكُلِّ فَلَا تَتْرِكِ الْكُلَّ ٢٤٣٧

2437. Quum tota re potiri non potes, ne totam rem relinque! D.

٢٤٣٨ قَدِّرْ فِي الْعَمَلِ تَنْجُ مِنَ الزَّلَلِ

2438. Defini in agendo, ut lapsu liber sis! A.

٢٤٣٩ بِقَدْرِ الصُّعُودِ يَكُونُ الْهَبُوطُ فَايَاكَ وَالرُّتْبَةُ الْعَالِيَةَ

2439. E ratione adscensus erit descensus; cave igitur excelsum dignitatis locum! A.

٢٤٤٠ عَلَى قَدْرِ جَرْمِ الْغَيْلِ تُبْنَى قَوَائِمُهُ

2440. Secundum corporis molem pedes elephantis formati sunt. D.

٢٤٤١ الْمُقَدَّرُ كَالْبَيْنِ

2441. Res a Deo decreta futura est. D.

۲۴۴۲ قَدِمَ الْخُرُوجَ قَبْلَ الْوُلُوجِ

2442. Exitum ante introitum praecedere fac! D.

۲۴۴۳ مَن قَدَّمَ هَدِيَّةً قُضِيَتْ حَاجَتُهُ

2443. Qui donum praemittit, ejus desiderium impletur. D.

۲۴۴۴ يُقَدِّمُ رِجَالًا وَلَا يُؤَخِّرُ أُخْرَى

2444. Unum pedem praemittit, alterum retrahit. D.

۲۴۴۵ مَن لَا يُقَدِّمُ تَوْبَتَهُ قَبْلَ الْمَوْتِ فَقَدْ شَقِيَ

2445. Qui ante mortem poenitentiam non agit, is miser est. D.

۲۴۴۶ الْقَادِمُ بِيْرَارِ

2446. Adveniens (ex itinere) visitatur. D.

۲۴۴۷ عَلَى قَدُومِكَ يَا سَادَتِي خَرِبَ الْبِلَادِ

2447. In adventu tuo, o domina mea, terrae vastatae sunt. D.

۲۴۴۸ الْأَقْدَامُ عَلَى الْكِرَامِ مَدَمَّةٌ

2448. Audacia contra generosos vituperio digna est. D.

۲۴۴۹ مَا لَهْ أَقْدًا وَلَا مَرِيْبَشِ

2449. Neque alis carens (sagitta) neque alata ei est. Sam.

٢٤٤٥. لَا تَقْرَبُ السُّلْطَانَ إِذَا غَضِبَ وَالْبَحْرَ إِذَا مَدَّ

3450. Ne regi irascenti et mari crescenti appropinques! D.

٢٤٥١. تَقْرَبُ إِلَى اللَّهِ بَعْدَ أَوْ نَفْسِكَ

2451. Deo per inimicitiam erga te ipsum appropinqua!

٢٤٥٢. إِذَا تَقَارَبَ الشَّيْءُ أُعْطِيَ حُكْمَهُ

2452. Quum res propinqua est, rationem suam eam sequi sine! D.

٢٤٥٣. قَرُبُ الْأَشْرَارِ مَضْرُوبَةٌ

2453. Pravorum propinquitas noxa est. D.

In codice D. „قلب الأشرار“ legitur.

٢٤٥٤. الْقَرِيبُ مَنْ تَقْرَبُ لَا مَنْ تَنْسَبُ

2454. Qui tanquam propinquum se gerit, is propinquus est, non qui dicit, se genere esse conjunctum. Kam.

٢٤٥٥. الْقَرِيبُ مَنْ يَقْرَبُ نَفْسَهُ

2455. Qui se ipsum adducit (offert), propinquus est.

Verba haec Hozain ben-Hodsaiyah dixit. Schar.

٢٤٥٦. أَقْرَبُ الْأَشْيَاءِ الْأَجَلَ وَأَبْعَدُ الْأَشْيَاءِ الْأَمَلَ

2456. Propinquissima res mors et remotissima res spes est. A.

أَقْرَبُ الْأَشْيَاءِ صَدْرَةَ الظُّلْمِ وَأَنْفَدَ السَّهَامِ ٢٤٥٧

دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ

2457. Propinquissima res est, quod injustus prosternitur et sagitta maxime penetrans est, quod injuria adflictus Deum invocat. A.

الْقُرَادُ يَعْيشُ بِظَهْرِهِ عَامًا وَبِبَطْنِهِ عَامًا ٢٤٥٨

2458. Ricinus in dorso suo annum et in ventre suo annum vivit.

Ad patientiam in fortuna adversa significandam adhibetur. Narrant ricinum, quum lutum, quo insit, muro impingatur, in isto statu per anni spatium super ventre jacentem permanere, tum se convertentem per anni spatium super dorso esse. Schar.

قَرَعَ سِنَّ النَّادِمِ ٢٤٥٩

2459. Poenitentis dentem fricuit.

Eum rei poenituit. Sam.

مَنْ قَرَعَ بَابًا وَلَجَّ وَلَجٌ ٢٤٦٠

2460. Qui portam pulsat et assiduus est, intrat.

Inest verborum lusus. B.

قَرَعَهُ بِمِشْطَيْنِ وَعَمِيَا بِمُكْحَلَتَيْنِ ٢٤٦١

2461. Calvitium habens cum duobus pectinibus

et caeca cum duobus oculis, in quibus stibium est. D.

Propter vocem عميا vocabulo قِرْعَة istam significacionem tribui. Hoc non admissio عمى scribendum est, ut verti possit: „calvities et caecitas.“

٢٤٦٢ لا اَقْتَرِفُ مَعَ الاعْتِرَافِ

2462. Crimen non commisimus, si id confitemur. B.

٢٤٦٣ يا قَارِيَّ الحَطِّ لا تَرَكَنَّ لِاحِدٍ قَطَّ

2463. O tu, qui scripturam legis, ne in ullo unquam fiduciam ponas! D.

٢٤٦٤ القَسُّ راضِيٌّ عَلى الكَنِيسَةِ

2464. Presbyter ecclesia contentus est. D.

٢٤٦٥ لا يَقَاسِي المَحَبُّ اَشَدَّ مِنْ قَسَوَةِ قَلْبِ الحَبِيبِ

2465. Amans nullam rem ipsi molestiorem perfert, quam durum amati cor. A.

٢٤٦٦ قَسَوَةُ القَلْبِ مِنَ الشَّبَعِ

2466. Durities cordis e satietate oritur. A. B.

٢٤٦٧ قَشَرَ لَه عَصَاةَ

2467. Ei baculum decorticavit. D.

٢٤٦٨ اَشَعَ العَنَزَةَ وَحَدَّ مِنْ حَلِيبِهَا

2468. Capram mulge ejusque lac sume! D.

٢٤٦٩ بِيَقْشَعِ لِلْمَارَةِ مَعْطِيَّةً بِمَنْدِيلٍ فَيُظَنُّ أَنَّهَا

أُمَّ نَاصِرِ الدِّينِ

2469. Asinam mantili tectam mulget eamque matrem Nazir-Aldini esse putat. D.

٢٤٧٠ الْقَصَابُ مَا لَهُ صَاحِبٌ

2470. Lanio socius non est. D.

٢٤٧١ مَنْ قَصَدَ الْبَاحِرَ يَسْتَنْقِلُ السَّوَابِي

2471. Qui ad mare tendit, canales levipendit. G.

٢٤٧٢ قَصْدُ الْمَلِكِ إِذَا كَانَ صَالِحًا كَانَ أَمْرُهُ فِي جَمِيعِ

الْأَزْمَانِ نَاجِحًا

2472. Regis propositum si probum est, ejus res quolibet tempore bene se habent. Fakh. Alchol. p. 142. l. 9.

٢٤٧٣ الْقَصْدُ أَحْسَنُ لِلْمَسِيرِ

2473. Diligentia itineri prospera est.

Laudatio diligentiae in rebus peragendis. Dixit poeta Alahscha:

إِذَا حَاجَةٌ وَتَنَازُلٌ لَا تَسْتَطِيعُهَا فَخُذْ طَرَفًا مِنْ غَيْرِهَا حِينَ تَسْبِقُ

قَدْلِكَ أَحْرَى أَنْ تَنَالَ جَسِيمَهَا وَلِقَصْدِ أَحْسَنُ لِلْمَسِيرِ وَأَحْفَ

Quum res necessaria te fugit, ut ea potiri non possis,

alius oram cape, quando praecedit; est enim te dignius, ut magnum ejus capias et diligentia itineri prosperior est et magis perducens“. Metrum Thawil est. Sam. Sch.

٢٤٧٤ اَلْاِقْتِصَادُ اَبْقَى لِلْجَمَامِ

2474. Modum rectum tenere, quietem conservat.

Haec verba Actsamo ben-Zaifi adscribuntur. Schar.

٢٤٧٥ مَنْ قَصَرَ عَنِ السِّيَاسَةِ صَغَرَ (عَنِ) الرِّيَاسَةِ

2475. Qui res recte disponere non valet, regere non potest. A.

٢٤٧٦ لَا تَقْصُرُوا اَوْلَادَكُمْ عَلَى آدَابِكُمْ فَانْهَمَّ مَخْلُوقُونَ

لِزَمَانٍ غَيْرِ زَمَانِكُمْ

2476. Ne filios vestros nonnisi tanta doctrina imbuatis, quanta vos ornati estis, ii enim alii tempori quam vestro nati sunt. A.

٢٤٧٧ مَا اَقْصَرَ اللَّيْلُ عَلَى الرَّاقِدِ

2477. Quam brevis est nox dormienti! D.

٢٤٧٨ مَنْ اَقْتَصَرَ عَلَى الْحِلْمِ وَطِئَهُ اَقْدَامُ السَّفَلَةِ وَالْجَهَالِ

2478. Qui nonnisi mansuetudini operam dat, eum pedes plebis et insipidorum conculcant D.

Vocem وَطِئَهُ, uterque codex habet cum Teshdidi signo litterae ي imposito.

٢٤٧٩ مَنْ اَقْتَصَرَ عَلَى قَدْرِهِ كَانَ اَبْقَى لِجَمَالِ وَجْهِهِ

2479. Qui eo, quod valet, contentus est, ejus faciei pulchritudo diu manet. A.

٢٤٨٠ أَنْ الْقَصِيرَةَ قَدْ تُطِيلُ

2480. Brevis interdum longos parit.

Kamusi auctor haec verba tanquam proverbium adnotans Djeuharium, qui traditionis verba esse dixerit, vituperavit. Sed apud Djeuharium sub radice قصر sic legitur: „الطويلة قد تقصر والقصيرة قد تطيل“ Longa interdum breves parit, dum brevis interdum longos producit.“

٢٤٨١ قَاغِرٌ جَايِرٌ كَمَا لِحِجٌّ عَلَى حَرْحٍ

2481. Judex injustus instar salis super vulnere est. Fakih. Alchol. p. 224.

٢٤٨٢ الْقَاضِي لَا يَسْمَعُ إِلَّا مِنْ فَمِ الْاِثْنَيْنِ

2482. Judex non nisi ex ore duorum audit. D.

٢٤٨٣ قَضَاءُ الْحُقُوقِ مَشْفَقَةٌ وَتَرْكُهَا مَدَلَّةٌ

2483. Officia implere benignitas est et ea negligere vilitas. B.

٢٤٨٤ مَا أَنْقَضَتْ سَاعَةٌ مِنْ دَهْرِكَ إِلَّا بِقِطْعَةٍ مِنْ عُمْرِكَ

2484. Quodlibet momentum temporis tui vitae tuae partem aufert. A.

٢٤٨٥ الْقِطُّ يَعْرِفُ خِنَافَهُ

2485. Felis strangulatores suos novit. D.

٢٤٨٦ قَطْرَةٌ بِقَطْرَةٍ تَصِيرُ عَدِيْرًا

2486. Gutta cum gutta conjuncta stagnum fit. D.

الْقَطْرَةُ بِدَوَامِهَا تَحْتَفِرُ الصَّخْرَ ٢٤٨٧

2487. Gutta semper decidens petram excavat. Sch.

In codice Gott. legitur: „نقطة دائمة تخرق في الحجر Punctum continuo factum lapidem diffindit“.

أَفْطَعُ رَأْسَ تَقَّعَ خَبْرَ ٢٤٨٨

2488. Si caput amputas, nuntium amputas. D.

لَا تَقَّعْ صَدِيقًا وَإِنْ كَفَرُوا لَا تَرْكُنْ إِلَى عَدُوِّ

وَإِنْ شَكَرَ

2489. Ne amicum abjicias et si ingratus est et ne inimico nitaris et si gratiam dicit. A.

مَنْ لَا يَقَّعَ عِرْقَ مَا يُسِيلُ دَمَ ٢٤٩٠

2490. Qui venam non secat, non efficit, ut sanguis effluat. D.

أَنْقَطَعَ بِطَانُهُ ٢٤٩١

2491. Cingulum sellae ejus ruptum fuit.

Robur ejus disparuit. Schar.

أَنْقَطَعَ قُوَى مِنْ قَاوِبَةٍ ٢٤٩٢

2492. Ovum ruptum fuit, ut pullus prodiret.

Simili ratione dicitur تخلصت قَائِبَةٌ مِنْ قُوبٍ conf. Harir.

101. Sam. Schar.

2493. Artuum amputatio facilior est, quam consortii abruptio. D.

٢٤٩٣ قَطِيعَةُ الْجَاهِلِ تَعْدِلُ صِلَةَ الْعَاقِلِ

2494. Ignorantis aversio prudentis conjunctionem aequat. A.

٢٤٩٥ مَنِ قَعَدَ عَنْ حِيلَتِهِ أَضْعَفَتْهُ الشَّدَايِدُ وَمَنْ

نَامَ عَنْ عَدُوِّهِ أَبْقَطَتْهُ الْمَكَائِدُ

2495. Qui remedia sua non adhibet, eum calamitates debilitant et qui dormit inimici rationem non habens, eum doli expergefaciunt. A.

Posterior pars altero quoque loco legitur.

٢٤٩٦ مَقْعَدُ الْخَائِنِ

2496. Loco, ubi circumcidens sedet.

De maxime propinquo loco adhibetur, quia circumcidens in propinquo apud circumcidendum sedet. Harir. 428.

٢٤٩٧ قَدْ قَفَّ شَعْرُهُ

2497. Ejus pili jam erecti sunt.

Terrore impletus est. Sam.

٢٤٩٨ قَفَّلَ الْقَفْلَ وَضَيَعَ الْمِفْتَاحَ

2498. Portam sera clausit et clavem perdidit. G.

٢٤٩٩ مَنْ قَلَّ صِدْقُهُ قَلَّ صَدِيقُهُ

2499. Cujus sinceritas pauca est, ejus amici pauci sunt. A. D.

٢٥٠٠ مَنْ قَلَّ عَقْلُهُ كَثُرَ هَوَاهُ

2500. Qui parum prudentiae habet, ejus jocus multus est. D.

٢٥٠١ مَنْ قَلَّ كَلَامُهُ قَلَّتْ آثَامُهُ وَمَنْ كَثُرَ لَفْظُهُ

كَثُرَ غَلَطُهُ

2501. Cujus sermo paucus est, ejus delicta pauca sunt et cujus verba multa sunt, ejus errores multi sunt. A.

٢٥٠٢ إِذَا قَلَّتِ الْعُقُولُ كَثُرَ الْغُضُولُ

2502. Quum prudentia pauca est, superfluum multum est. D.

٢٥٠٣ مَنْ قَلَّتْ فِكْرَتُهُ كَثُرَتْ عَثْرَتُهُ

2503. Qui paucum cogitat, multum caespitat. A.

٢٥٠٤ قَلَّةُ مَعْرِفَةِ الرَّجُلِ بِعَيْبِهِ أَكْبَرُ عَيْبِهِ

2504. Quod vir vitia sua minime novit, maximum ejus vitium est. A.

٢٥٠٥ الْقَلَّةُ دَوَاءُ

2505. Paucitas (inopia) medicina est. G.

٢٥٠٦ قَلِيلُ الْعِلْمِ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرِ الْعَمَلِ

2506. Parum scientiae melius est quam multum operis. B.

٢٥٠٧ قَلِيلٌ مِنَ الْجَبْنِ وَلَا كَثِيرٌ مِنَ الرُّمَانِ

2507. Parum casei et non multum mali Punici. D.

٢٥٠٨ قَلِيلٌ مِنَ الْمُرَّارَةِ يُفْسِدُ كَثِيرٌ مِنَ الْحَلَاوَةِ

2508. Paucum amari multum dulcis corrumpit. G.

٢٥٠٩ قَلِيلٌ يَجِيءُ إِلَيْكَ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ تَسْعَى إِلَيْهِ

2509. Parum quod ad te venit, melius est, quam multum, ad quod tu venis. D.

٢٥١٠ قَلِيلٌ يُغْنِي خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ يُطْفِئُ

2510. Parum quod contentum reddit (prodest), melius est, quam multum, quod exstinguit. A.

٢٥١١ الْقَلِيلُ مَعَ التَّدْبِيرِ خَيْرٌ مِنَ الْكَثِيرِ مَعَ التَّبْدِيرِ

2511. Paucum cum prudentia in administrando melius est, quam multum cum profusione. A.

٢٥١٢ الْقَلِيلُ مَعَ قَلَّةِ الْهَمِّ أَهْنَأُ مِنَ الْكَثِيرِ ذِي التَّبِعَةِ

2512. Parum cum paucis curis melius est, quam multum cum noxa conjunctum. A.

٢٥١٣ الْقَلِيلُ مِنَ الضَّرِّ خَيْرٌ مِنَ الْكَثِيرِ مِنَ النَّافِعِ

2513. Parum a damnum inferente melius est, quam multum ab eo, qui utilis est. D.

٢٥١٤ أَقَلُّ النَّاسِ رَاحَةَ الْحَقُودِ

2514. Invidus inter omnes homines minimam quietem capit. Conf. Meid. 6, 239.

٢٥١٥ أَقَلُّ مِنْ لَفِظٍ لَا

2515. Minor (paucior) quam vox لا (non) conf. Harir. p. 437.

٢٥١٦ قَلْبُ الْأَحْمَقِ فِي فِيهِ وَلِسَانُ الْعَاقِلِ فِي قَلْبِهِ

2516. Cor stulti in ejus ore et lingua prudentis in ejus corde est. D. G. Conf. Jes. Sirac. C. 21, 28.

٢٥١٧ قَلْبُ الْكَذُوبِ أَكْذَبُ مِنْ لِسَانِهِ

2517. Cor mendacis magis mentitur quam ejus lingua. D. A.

٢٥١٨ قَلْبُ الْمُؤْمِنِ دَلِيلُهُ

2518. Cor Mohammedano dux viae est. D.

٢٥١٩ قَلْبُهُ فَاضِي وَرَبُّهُ رَاضِي

2519. Cor ejus amplum et dominus ejus (Deus) contentus est. G.

٢٥٢٠ قَلْبُهُ كَحَجَرِ صَوَّانٍ يَقْدَحُ النَّارَ وَهُوَ بَرْدٌ

2520. Ejus cor silici simile est, qui licet frigidus est, tamen ignem extundit. G.

٢٥٢١ قَلْبِي عَلَى ابْنِي وَقَلْبُ ابْنِي عَلَى الْحَجَرِ

2521. Cor meum filio et cor filii mei lapidibus
(deditum) est. D.

In codice Gott. *وَنَدَى* loco vocis *أَبِي* legitur.

۲۵۲۱ القلب العليل يميل الى الأباطيل

2522. Cor aegrotum in res vanas inclinat. A.

۲۵۲۲ القلب على القلب سواء

2523. Cor super corde aequale est. D.

۲۵۲۳ القلب قد يتهم وأن صدق اللسان

2524. Cor interdum suspectum habetur et si lin-
gua verax est.

Verborum auctor Actsamus ben-Zaifi fuisse dicitur. Sch.

۲۵۲۴ القلب يخلق كما يخلق الثوب

2525. Cor atteritur sicut vestis atteritur. A.

۲۵۲۵ من القلب الى القلب ساقية

2526. E corde ad cor canalis ducit. D. G.

۲۵۲۶ قلوب الأحرار قُبُور الأسرار

2527. Ingenuorum corda sunt secretorum sepulcra. D.

۲۵۲۷ لا تتقلب مع أسد ذي أربعة قوائم

2528. Ne cum leone quatuor pedes habente ver-
seris! D.

۲۵۲۸ انقلبَت القوس ركوة

2529. Arcus mutatus est in panniculum, qui lapidibus, quorum ope uvae exprimuntur, supponitur.

De re male cedente et in pejorem mutata. Hamas.

630. In Kamusi opere صارت legitur.

٢٥٣٠ قَلَايِدُ الْمَنِّ فِي أَعْنَاقِ الرِّجَالِ

2530. Torques donorum in collis virorum sunt.

Vocabulum المنن pluralis esse videtur ab المنّة derivandus, cui donorum significationem hoc in proverbio tribuendam esse putavi. In codice Par. المنن legitur. D.

٢٥٣١ اُقْلَعْ شَوْكَكَ بِيَدِكَ

2531. Manu tua spinam tuam evelle! G.

٢٥٣٢ بِالْأَقْلَامِ تُدَبِّرُ الْبُلْدَانَ

2532. Per calamos scriptorios terrae reguntur. D.

٢٥٣٣ فِي الْقَمَرِ ضِيَاءٌ وَأَمَّا الشَّمْسُ فَانُورٌ مِنْهُ

2533. In luna lux est; sed sol majorem lucem adfert. G.

٢٥٣٤ هُوَ يَقَامِسُ حُوتًا

2534. Is cum magno pisce submergendo certat.

Legitur quoque يماقِس. Sensus est: Occurrit ipso validiori, potentiori. Kam. s. قَمَس.

٢٥٣٥ قَنْبَرٌ ذَكَرَ لَا عُنُسَ وَلَا فَرَحَ

2335. Alauda mas; neque nidus neque pulli. D.

٢٥٣٦ مَنْ قَنَعَ شَبِعَ

2536. Qui pauco contentus est, satiatur. D.

In codice G. sic legitur: مَنْ قَنَعَ شَبِعَ! وَمَنْ طَمَعَ ذُلٌّ
„Qui pauco contentus est, satiatur et qui cupidus est,
vilis est.“ In codice A. sic:

وَمَنْ قَنَعَ شَبِعَ وَمَنْ سَكَتَ سَلِمَ وَمَنْ اعْتَزَلَ نَجَا
„Qui pauco contentus est, satiatur et qui tacet, salvus
est et qui ab hominibus se separat, e periculo liberatur.“

٢٥٣٧ مَنْ قَنَعَ لَمْ يَهْتَمَّ

2537. Qui pauco contentus est, curis non premi-
tur. A.

٢٥٣٨ أَقْنَعُ بِهَا قَسَمَ اللَّهِ لَكَ تَكُونُ غَنِيًّا

2538. Contentus esto eo, quod tibi Deus decrevit
et dives eris. D.

٢٥٣٩ الْقَنَاعَةُ رَأْسُ الْغِنَاءِ وَأَسَاسُ الْبَقَاءِ

2539. Paucis contentum esse contenti animi princi-
pium et vitae longae fundamentum est. A.

٢٥٤٠ الْقَنَاعَةُ كَنْزٌ لَا يَفْنَى

2540. Contentus animus thesaurus est, qui non per-
rit. A. G.

٢٥٤١ قُوَّةُ الْأَجْسَادِ الْأَطْعَمُ وَقُوَّةُ الْعُقُولِ الْحِكْمُ

2541. Corporum alimentum cibus et animorum
alimentum sapientia est. A.

٢٥٤٢ قُوْتُ الرُّوحِ رُوْحُ الأَزْهَارِ وَتَرْنَمُ الأَوْتَارُ

2542. Spiritus alimentum florum odor est et chordarum sonus. B.

٢٥٤٣ مَنْ قَالَ أَنَا وَقَعَ فِي العَنَا

2543. Qui dicit: ego; in aerumnam incidit. D.

٢٥٤٤ مَنْ قَالَ بِلا أَحْتَرَامٍ أُحْيَبُ بِلا أَحْتِشَامِ

2544. Qui loquitur sine veneratione, is sine reverentia responsum fert. A.

٢٥٤٥ مَنْ قَالَ كُلُّ النَّاسِ سَوَاءٌ مَا كَانَ جُنُونِهِ دَوَاءٌ

2545. Qui dicit, omnes homines aequales esse, ejus insaniae remedium non est. D.

٢٥٤٦ مَنْ قَالَ لا أَدْرِي وَهُوَ يَتَعَلَّمُ أَفْضَلُ مِمَّنْ

يَدْرِي وَهُوَ يَتَعَطَّمُ

2546. Qui dicit: nescio et discere cupit, praestantior est, quam is, qui scit et se magni facit. A.

٢٥٤٧ مَنْ قَالَ مَا لا يَنْبَغِي سَمِعَ مَا لا يَشْتَهِي

2547. Qui dicit id, quod non decet, is audit id, quod non cupit. A.

٢٥٤٨ مَنْ قَالَ نَارٌ مَا بَحْتَرِقُ لِسَانُهُ

2548. Qui dicit: Ignis; ejus lingua non comburitur. D.

٢٥٤٩ لَوَّ قَالَهَا نَيْسٌ مَا ذُبِحَ

2549. Si id hircus dixisset, mactatus non fuisset. D.

٢٥٥٠ قَالَتْ الْعَنْزَةُ وَهَى سَارِحَةً اللَّيْلَةَ مَا هِيَ

أُخْتُ الْبَارِحَةِ

2550. Dixit capra, dum libere pastum incedebat:
Nox haec soror praeteritae non est. D.

٢٥٥١ إِذَا قُلْتَ فَاقْصِدْ

2551. Quum loqueris, modum rectum tene!

Monet, ne nimium loquamur. Proverbii auctorem
Kossum ben-Säihdah esse dicunt. Schar.

٢٥٥٢ قَالُوا لِلْقُرَعَانِ لَا تَأْكُلُوا مَكْشُوفِينَ الرَّاسِ قَالُوا

أَقْوَى مِنَ الَّذِي جَرَى مَا بَقِيَ يَجْرِي

2552. Dixerunt iis, qui calvitie capitis praediti
erant: Ne capitibus detectis edite! Responde-
runt illi: Durius, quam id quod antea ac-
cidit, quod superest, accidet. G.

٢٥٥٣ قَالُوا لِلْقَطَاطِ خَرَائِمٌ فِيهِ نَفَعٌ حَفَرُوا وَطَمَوْهُ

2553. Dixerunt felibus: In vestra merda utilitas
est: Fodite eamque operite! D.

٢٥٥٤ قَالُوا لِلْكِلَابِ احْرِتُوا فَاَلَوْ مَا جَرَّتْ عَادَةٌ

2554. *Dixerunt canibus : Arate ! dixerunt : Consuetudo non est. D.*

٢٥٥٤ قَالُوا هَذَا الْأَمْرُ كَفَيْنَاهُ

2555. *Dixerunt : Huic rei pares nos sumus. D.*

٢٥٥٥ قِيلَ لِلْعَقْرَبَةِ لِمَ لَا تَمْشِينَ فِي الشِّتَاءِ قَالَتْ

مِنْ حُسْنِ فِعْلِي مَعَهُمْ فِي الصَّيْفِ

2557. *Scorpioni dicebatur : Quamnam ob causam hiemis tempore tu non incedis ? Respondit : Quod tempore aestatis erga eos pulchre ago. D.*

٢٥٥٧ يَقُولُ لَكَ يَا كَنَّةَ حَتَّى تَسْمَعِي يَا جَارَةَ

2557. *Dicit tibi : O nurus ! ut tu , o vicina ! audias. G.*

٢٥٥٨ لَا تَقُلْ بِغَيْرِ تَفْكِيرٍ وَلَا تَعْمَلْ بِغَيْرِ تَدْبِيرٍ

2558. *Ne sine cogitatione loquaris neque sine prudente institutione opus facias ! A.*

In codicis altero loco تفكر et تدبر legitur.

٢٥٥٩ لَا تَقُلْ فِي غَيْبَةِ أَخِيكَ مَا لَا تَقُولُهُ بِحَضْرَتِهِ

2559. *Ne absente fratre tuo id loquaris, quod praesente eo non loqueris. A.*

٢٥٦٠ لَا تَقُلْ فِي غَيْبَةِ أُمَّلُوكَ مَا لَا تَقُولُ بِحَضْرَتِهِمْ

2560. Ne in absentia regum id dicas, quod iis praesentibus non dicis. B.

٢٥٦١ لا تَقُولُ لَآ بَعْدَ مَا قُلْتَ نَعْمَ

2561. Ne dicas: Non, postquam certe dixisti. D.

٢٥٦٢ لا تَقُولُ لِلْجَرِيِّ كَيْفَ جَرَى كُلُّ شَيْءٍ بِقَدْرِ وَقَضَاءِ

2562. Ne dicas rei contingenti: Quomodo contigit? Omnis res per fatum decretumque divinum est.

Vocem للجرى loco verborum جرى positum esse puto, in codice Gott. enim legitur: لا تقول للذى جرى كيف جرى لان هذا كله بعلمه تعالى

٢٥٦٣ لا تَقُولُ لِلْمَعْنَى غَنَى

2563. Ne canenti dicas: Cane!

In codice Gott. hisce verbis praecedit: للمصلى صلى
,,preces facienti, preces fac!“

٢٥٦٤ قُلِ الْحَقُّ وَالْأَسْكُتُ

2564. Veritatem dic; sin aliter, tace! D.

٢٥٦٥ قُولُوا بِقَوْلِكُمْ وَلَا يَسْتَجْرِبَنَّكُمْ الشَّيْطَانُ

2565. Dicite verbum verbum et ne Satanas vos procuratores suos constituat!

Hisce verbis Mohammedes virum vituperavit, qui eum laudans dixerat: أنت افضل قريش قولا واعظمها فعلا
,,Tu inter gentem Koraisch sermone praestantissimus et factis maximus es“. Monet proverbium, ne in laude mo-

dum excedamus, ut loquendo Satanac quasi procuratores ad homines decipiendos simus. Sam.

٢٥٦٦ قَدْ قِيلَ أَنَّ الْإِنْسَانَ هُوَ ابْنُ نَقْصَانٍ

2566. Dictum est: Hominem filium defectus esse. G.

Sed fieri potest, ut قد قيل pars sententiae non sit.

٢٥٦٧ مَا يُقَالُ لِكُلِّ الْوَجُوهِ مَرْحَبًا

2567. Non omni faciei dicitur: Bene venisti! D.

٢٥٦٨ قَوْلُ أَمْرٍ يُخْمِرُ عَمَّا فِي قَلْبِهِ

2568. Viri verbum, quae in animo sunt, nuntiat. A. D.

٢٥٦٩ مَا قَوْلُ قَائِلٍ مَقْتُولٍ

2569. Quenam verba dicentis sunt, qui morti dicitur?

Verba haec Ohbaid ben-Alabraz dixisse fertur, quum Alnohmanus die infausto eum occisurus rogaret, ut versus diceret. Citab Ala'ghani.

٢٥٧٠ قَوْلُهُ وَبَوْلُهُ سَوَاءٌ

2570. Ejus verbum ejusque urina aequalia sunt. D.

٢٥٧١ قَامَ عَلَى مَنْرَعَةٍ زَلَّجٌ فَرَّجٌ

2571. Super saxo ad puteum in lubrico loco stetit; lapsavit igitur.

Legitur quoque زلج, id quod fere idem designat. De viro proverbium adhibetur, qui rem periculosam suscipiens in interitum irruit. Sam.

٢٥٧٢ لَا يَقُومُ بَطْنُ نَفْسِهِ

2572. Venter ipsius non stat.

Tantum, ut se nutriat, ei non est. De vili, debili adhibetur. S a m.

٢٥٧٣ مَا نَقُومُ رَأْبَضَتَهُ

2573. Praeda ejus jactu occisa non stat!

De viro perito adhibetur. Dj.

٢٥٧٤ قِيمِ الْكَلْبِ وَأَعْدَ مَكَانَهُ

2574. Surgere fac canem ejusque loco sede! D.

٢٥٧٥ قَوْمٌ كَانَهُمْ أَغْنِيَاءُ وَلَا شَيْءَ لَهُمْ وَقَوْمٌ كَانَهُمْ

مَسَاكِينٌ وَلَهُمْ غَنَاءٌ كَثِيرٌ

2575. Gens, quae opulenta esse videtur, dum nil possidet et gens, quae pauper esse videtur, dum magnas divitias habet. G.

Salomoni tribuitur. c onf. Prov. Salom. 13, 7.

٢٥٧٦ الْقَائِمُ بَرِّغِيفٍ وَالْقَاعِدُ بَرِّغِيفٍ

2576. Stans cum libo et sedens cum libo. D.

Videtur decretum divinum spectare, ex quo cuilibet sive stet sive sedeat, res contingunt.

٢٥٧٧ قَائِمَةٌ تَنْهَى وَعَقْلٌ يَخْرَى

2577. Pes crescit et mens abjecta est. D.

٢٥٧٨ قَيْدٌ قِيودَكَ بِالْقَيْدِ الْوَانِقَةِ

2578. Vincula tua firmiter constringe!

٢٥٧٩ قَيِّدُوا الْعِلْمَ بِالْكِتَابَةِ

2579. Scientiam per scripturam vincite! A. D.

٢٥٨٠ قَيِّدُوا نِعْمَةَ اللَّهِ بِالشُّكْرِ

2580. Dei gratiam gratis agendis vincite! D.

٢٥٨١ كَأْسُ الْمَوْتِ دَائِرَةٌ عَلَى الْجَمِيعِ مَفْنَى الْأُمَمِ

2581. Poculum mortis ad omnes pervenit, gentes perdens. G.

٢٥٨٢ فِي كَأْسِ الْجَسَدِ لَا تَشْرَبِ الْخَمْرَ

2582. In poculo corporis vinum ne bibas. D.

Sed in codice D. الخمر, in codice Par. الخمر legitur.

٢٥٨٣ هَلْ يَكُفُّ النَّاسَ عَلَى مَنَاخِرِهِمْ إِلَّا حَصَايِدُ

السِّنْتِهِمْ

2583. Non homines in faciem prosternit alia res, quam linguarum suarum messes. Conf. Harir. praef. 3. 4.

٢٥٨٤ مَنْ كَبُرَتْ هِمَّتُهُ كَثُرَتْ قِيَمَتُهُ

2584. Qui in proposito suo ad altiora tendit, ejus valor magnus est. A.

٢٥٨٥ أَكْبَرُ مِنْكَ بِيَوْمٍ أَعْرَفَ مِنْكَ بِسَنَةِ

2585. Qui uno die major natu est, quam tu, is uno anno gnarior est, quam tu. D. G.

٢٥٨٦ مَنْ تَكَبَّرَ عَلَى النَّاسِ ذَلٌّ وَمَنْ سَفِهَ عَلَيْهِمْ شَتْمٌ

2586. Qui erga homines superbum se gerit, vilis est et qui erga eos imprudens est, contumelia adfcitur. A.

٢٥٨٧ مَنْ تَكَبَّرَ فَقَدْ أَخْبَرَ عَنْ رِذَالَةِ نَفْسِهِ وَمَنْ

تَوَاضَعَ فَقَدْ أَظْهَرَ زَكَاةَ طَبْعِهِ

2587. Qui superbe se gerit, de animae suae vili conditione certiores nos facit et qui cum modestia agit, puritatem naturae suae nobis ostendit. A.

Vocem زكوة ex conjectura scripsi; in codice كرة legitur.

٢٥٨٨ كَمْ كَبِشٍ عِنْدَ الرَّاعِي وَ (كَمْ) حُرُوفٍ عِنْدَ الشَّوَاءِ

2588. Quot arietes apud pastorem sunt et (quot) agni apud coquum sunt. D.

Addidi vocem كم posteriorem ex conjectura.

٢٥٨٩ لَا تَكْنَهُ أَوْ تَكْتُّ الْمَنَاجِمِ

2589. Eum non numerabis aut stellas numerabis.

I. e. Ut stellas numerare non potes, sic eum non numerabis.

٢٥٩٠ مَنْ كَتَمَ سِرَّهُ أَحْكَمَ أَمْرَهُ

2590. Qui secretum suum celat, is rem suam confirmat. A.

٢٥٩١ مَن كَتَمَ سِرَّهُ بَلَغَ مَرَادَهُ

2591. Qui secretum suum celat, desiderio suo potitur. D. G.

٢٥٩٢ مَن كَتَمَ سِرَّهُ سَرَّهُ وَأَمِنَ شَرَّهُ وَمِنَ حَكْمِ لِسَانِهِ
شَانَهُ وَأَفْسَدَ شَانَهُ

2592. Qui secretum suum celat, gaudio adficitur et a malo ejus securus est et qui linguae suae potestatem concedit, is dedecore adfectus rem suam corrumpit. A.

٢٥٩٣ مَن كَتَمَ سِرَّهُ مَلَكَ نَفْسَهُ

2593. Qui secretum suum celat, se ipsum regnat. G.

٢٥٩٤ مَا كَتَمَهُ مِنْ عَدُوِّكَ فَلَا تَطْعَنْ عَلَيْهِ صَدِيقَكَ

2594. Quod ab inimico tuo occultas, de eo amicum tuum ne vituperes! B.

٢٥٩٥ أَكْتَمَ عَيْبَ أَخِيكَ بِمَا تَعَلَّمَ مِنْ نَفْسِكَ

2595. Vitium fratris tui cela, quia tui ipsius conditionem novisti. A.

٢٥٩٦ مَن كَثَرَ إِحْسَانَهُ كَثُرَ إِخْوَانُهُ

2596. Cujus beneficium multum est, ejus fratres multi sunt. B.

٢٥٩٧ مَن كَثُرَ كَلَامُهُ زَلَّ

2597. Cujus sermo multus est, errat. D.

٢٥٩٨ مَن كَثُرَ كَلَامُهُ كَثُرَ آثَامُهُ

2598. Cujus verba multa sunt, ejus peccata multa sunt. A.

٢٥٩٩ مَن كَثُرَ كَلَامُهُ كَثُرَ مَلَامُهُ

2599. Cujus sermo multus est, ejus vituperium multum est. A. B.

٢٦٠٠ مَن كَثُرَ مِنْ شَيْءٍ عُرِفَ بِهِ

2600. Qui rem saepe facit, ea notus fit. D.

٢٦٠١ مَن كَثُرَ هَاجِرُهُ وَجَبَ هَاجِرُهُ

2601. Cujus sermo turpis frequens est, eum fugere debemus. A. B.

٢٦٠٢ إِذَا كَثُرَتِ الْأَيْدِي شَاطَ الْعَدَسُ

2602. Quum manus multae sunt, lentae aduruntur (in coquendo). D.

٢٦٠٣ إِذَا كَثُرَتِ الرَّهْبَانُ خُرِبَتِ الْكَنِيسَةُ

2603. Quum monachi multi sunt, ecclesia vastatur. D.
Paulo aliter in Rostgaardii libro :

٢٦٠٤ مَن كَثُرَتْ مَخَافَتُهُ قَلَّتْ آفَتُهُ

2604. Cujus metus multus est, ejus damnum parvum est. A.

٢٦٠٥ مَن أَكْثَرَ النَّوْمَ لَمْ يَجِدْ فِي عُمَرِهِ بَرَكَاتًا

2605. Qui multum dormit, is in vita sua abundantiam non consequitur. A.

٢٦٠٦ مَنْ أَكْثَرَ الْعُدْوَانَ لَمْ يَأْمَنْ أَبَدًا وَمَنْ سَلَكَ
الْعَدْلَ لَمْ يَخْشَ أَحَدًا

2606. Qui multam inimicitiam exercet, nunquam securus est et qui via injustitiae incedit, neminem timet. A.

٢٦٠٧ مَنْ أَكْثَرَ مِنْ مَذَاكِرَةِ الْعُلَمَاءِ لَمْ يَنْسَ مَا
تَعَلَّمَ وَاسْتَفَادَ مَا لَمْ يَتَعَلَّمْ

2607. Qui doctorum saepe meminit, eorum non obliviscitur, quae didicit et id acquirit, quod non didicit. D.

٢٦٠٨ لَا تُكْثِرْ مِنْ عِشْرَةِ الْمُلُوكِ يَمْلُوكُ

2608. Ne mutuam consuetudinem cum regibus frequenter habe, nam tui fastidium habebunt. D.

٢٦٠٩ كَثْرَةُ الْإِخْوَانِ مَعُونَةٌ عَلَى الزَّمَانِ

2609. Fratrum multitudo contra tempus auxilium est. D.

٢٦١٠ كَثْرَةُ الْإِسْتِمَاعِ تُرْتِ الْإِنْتِفَاعَ وَكَثْرَةُ السُّؤَالِ
تُرْتِ الْمَلَالَ

2610. Multum audire commodum parat et multum interrogare, taedium parat. A.

videtur pro تورث, nam forma prima non bene admittitur.

٢٦١١ كَثْرَةُ الْأَيْدِي تَحْرِقُ الطَّعَامَاتِ

2611. Multae manus cibos comburunt (corrumpunt).

Sed de voce حرق dubito.

٢٦١٢ كَثْرَةُ التَّجَارِبِ زِيَادَةٌ فِي الْعَقْلِ

2612. Multitudo experientiarum prudentiam auget. G.

٢٦١٣ كَثْرَةُ الْجَرَادِ تُرَخِّصُ اللَّحْمَ

2613. Multitudo locustarum efficit, ut caro vilis pretii sit. D.

٢٦١٤ كَثْرَةُ الرُّوسَاءِ تَغْرِقُ الْمَرَاكِبَ

2614. Multitudo principum naves submergit. conf. Meid. 24, 535.

٢٦١٥ كَثْرَةُ الرِّيَابَةِ تَرِثُ الْمَلَلَ

2615. Multa visitatio fastidium parit. A.

٢٦١٦ كَثْرَةُ الْقُرْبِ إِلَى النَّاسِ تَجْلِبُ السُّوءَ

2616. Multa hominum propinquitas malum adducit. D.

٢٦١٧ كَثْرَةُ الْكَلَامِ نُزِلَ اللِّسَانَ وَنَمِلُ الْإِخْوَانَ

2617. Sermonis multitudo efficit, ut lingua erret et fratres fastidium capiant. B.

٢٦١٨ كَثْرَةُ النَّصِيحِ تَحْمِلُ عَلَى سُوءِ الظَّنِّ

2618. Multa monita malam opinionem excitant. A.

٢٦١٩ كَثْرَةُ النَّوْمِ تَجْلِبُ الدَّمَارَ وَتَسْلُبُ الْأَعْمَارَ

2619. Multus somnus interitum adducit et vitas rapit. A.

٢٦٢٠ كَثْرَةُ الْوَقَعَاتِ تُعَلِّمُ الطِّفْلَ الْمَشْيَ

2620. Multitudine lapsus infans ambulare discit. G.

٢٦٢١ أَيَّاكُمْ وَكَثْرَةَ الضَّحِكِ فَإِنَّهَا تُمِيتُ الْقَلْبَ

وَتُورِثُ النِّسْيَانَ

2621. Cavete multum risum, is enim animum occidit et oblivionem producit. A.

٢٦٢٢ مِنْ كَثْرَةِ لِحْظَاتِهِ دَامَتْ حَسْرَاتِهِ

2622. Ob multos ejus intuitus, suspiria ejus continua sunt. D.

٢٦٢٣ كَثِيرٌ مِنَ الْأُمُورِ لَا يَصْلَحُ إِلَّا بِقَرَائِنِهَا لَا

يَصْلَحُ الْعِلْمُ بِغَيْرِ وَرَعٍ وَلَا الْحِفْظُ بِغَيْرِ فَهْمٍ وَلَا

الْجَمَالَ بِغَيْرِ حَلَاوَةٍ وَلَا الْحَسَبُ بِغَيْرِ أَدَبٍ وَلَا

السُّرُورُ بِغَيْرِ أَمْنٍ وَلَا الْغِنَاءُ بِغَيْرِ كِفَايَةٍ وَلَا

الْاجْتِهَادُ بِغَيْرِ تَوْفِيقٍ

2623. Multae res nonnisi rebus cum iis conjunctis bonae sunt; doctrina nonnisi cum timore Dei conjuncta, memoria cum ingenio, pulchritudo cum morum suavitate, nobilitas majorum cum bonis moribus, gaudium cum securitate, divitiae cum sufficientia, studium cum Dei auxilio. A.

كثير من الخب يَكْفِيهِ قَلِيلٌ مِنَ النَّارِ ٢٦٢٤

2624. Multo ligno parum ignis sufficit. D.

إِنْ كَذَبَ الْغَنِيُّ قَالُوا صَدَقَ وَإِنْ رَقَصَ ٢٦٢٥

قَالُوا مَلِيحٌ

2625. Si dives mentitur, dicunt: verum dixit et si saltat, dicunt: pulchrum est. G.

الكذب حبله قصير ٢٦٢٦

2626. Mendacii funis brevis est. G.

الكذب داءٌ والصدق دواء ٢٦٢٧

2627. Mendacium morbus et veritas remedium est. A.

In codice G. loco vocis دواء legitur شفاء.

الكذب ذلٌ والصدق عزٌّ ٢٦٢٨

2628. Mendacium vilitas et veritas honor est. A.

الكذب صفة المنافقين ٢٦٢٩

2629. Mendacium qualitas hypocritarum est. G.

٢٦٢٩. الكَذِبُ لَا يُسْتَحْسَنُ إِلَّا مِنَ الشُّعْرَاءِ

2630. Mendacium pulchrum non putatur, nisi si a poetis provenit. B.

٢٦٣٠. الكَذِبُ وَالْمَيْتُ سَوَاءٌ لِأَنَّ فَضِيلَةَ أَحْيَى النَّطْقِ

وَإِذَا لَمْ يُوتَقَ بِكَلَامِهِ فَقَدْ بَطَلَتْ حَيَوْتُهُ

2631. Mentiens et mortuus aequales sunt, quia viventis praestantia loquela consistit. Si ejus sermoni fiducia haberi non potest, ejus vita irrita est. A.

٢٦٣١. أَكْذَبُ مِنْ نَمِيَةٍ

2632. Magis mentiens quam palumbes torquatus. Schar.

Conf. Meid. 22, 217. Vocabulum نَمِيَةٍ in scholis voce فَاخْتَهُ explicatur. Sam. Schar.

٢٦٣٢. مَنْ كَرَّمَ خُلُقَهُ وَجَبَ حَقُّهُ وَمَنْ سَاءَ خُلُقُهُ

ضَاقَ رِزْقُهُ

2633. Cujus indoles generosa est, ejus jus necessarium est et cujus indoles prava est, ejus portio parva est. A.

٢٦٣٣. مَنْ كَرَّمَ الْكَرِيمَ الدَّفْعُ عَنِ الْحَرِيمِ

2634. Generosi est uxores defendere.

Verba haec Aufus ben-Haritsah protulit. Sam.

أَكْرَمُوا الصَّرِيحَ ٢٦٣٥

2635. Prostratum honorate!

Proverbium vulgo usitatum, ne contra infelicem potestate nostra usi vindictam sumamus, monet. Cod. Abu-Ohb.

مَنْ أَكْرَمَ أَبَاهُ طَالَتْ أَيَّامُهُ ٢٦٣٦

2636. Qui patrem suum honorat, ejus dies multi sunt. D.

لَا يُكْرَمُ الْمَرْءُ فِي مَنْزِلِهِ وَلَا يَهَانَ ٢٦٣٧

2637. Vir in sua domo neque honoratur neque despicitur. D.

الْكَرِيمُ إِذَا رَهَنَ لِسَانَهُ بِالْإِجَابِ فَكِهِ بِالْأَجَازِ ٢٦٣٨

2638. Generosus si linguam promissis oppigneravit, perficienda re laetus est. B.

الْكَرِيمُ طُرُوبٌ ٢٦٣٩

2639. Generosus commotus est.

I. e. Alacritas eum movet, dum vilis naturam durities occupabit. Sam. Schar.

الْكَرِيمُ هُوَ الَّذِي يُخْفِي كَرَمَهُ حَتَّى لَا تَعْلَمَ ٢٦٤٠

شَمَالَهُ مَا تَنْفِقُ بِيَمِينِهِ

2640. Generosus est, qui generositatem suam oc-

cultat, ita ut ejus sinistra manus nesciat, quid
ejus dextera eroget. A.

٢٦٤١ اَنَّ الْكَرِيْمَةَ يَنْصُرُ الْكَرَمَ ابْنُهَا وَابْنُ اللَّئِيْمَةِ
لِللَّئَامِ نَصُوْر

2641. Generosae filius generosis auxilium fert, et
filius vilis vilium adjutor est. Abu-Mo-
hammed. Alahrabi Ham. p. 664.

Versus metri Camel est.

٢٦٤٢ اَكْرَهُ لِنَفْسِكَ مَا كَرِهْتَ لِغَيْرِكَ

2642. Ne tibi permittas, quod aliis permittere non
vis. A.

٢٦٤٣ لَا كَسَبَ ثَوَابَهُ وَلَا خَلَاءَ لِصَاحِبِهِ

2643. Ne remuneratione sua potiatur neque socio
suo eam relinquat! D.

٢٦٤٤ اَكْتَسَبَ اَدَبًا تَكْتَسِبُ نَسَبًا

2644. Si animi culturam acquiris, gloriam acqui-
res. A.

٢٦٤٥ رَبَّمَا كَسَدَتِ الْيَوَاقِيْتُ فِي بَعْضِ اُمُوَاقِيْتُ

2645. Interdum hyacinthi quibusdam temporibus
emtores non inveniunt. D.

٢٦٤٦ كَسِرَ بَيْنَهُمْ رُحْ

2646. Lancea inter eos fracta fuit.

I. e. Inimici facti sunt.

٢٦٤٧ أَنْكَسَرَتْ شَوْكَتَهُ

2647. Spina ejus fracta est.

Robur et potestas ejus evanuit. Schar.

٢٦٤٨ لَوْلَا الْكَاسُورَةُ مَا عَمِرَتِ الْفَاخُورَةُ

2648. Si olitores non fuissent, herba Majorana culta non esset. G.

٢٦٤٩ الْكَسَلُ وَكَثْرَةُ النَّوْمِ يَبْعِدَانِ مِنَ اللَّهِ

وَيُورِثَانِ الْفَقْرَ

2649. Pigritia et multus somnus a Deo removent et paupertatem adducunt. G.

٢٦٥٠ تَكَاسَلُ الْمَرْءِ فِي الصَّلَاةِ مِنْ ضَعْفِ الْإِيمَانِ

2650. Quum vir in precibus faciendis segnis est, hoc fidei infirmae indicium est. D.

٢٦٥١ مَنْ كَسَاهُ الْحَيَاءُ تَوَبَّ حَجَبَ عَنِ النَّاسِ عِيُونَهُ

وَمَنْ نَشَرَ صَبْرَهُ طَوَى عَنِ النَّاسِ أَمْرَهُ

2651. Quem pudor veste sua tegit, is vitia sua ab hominibus occultat et qui patientiam suam expandit, is rem suam ab hominibus complicat. A.

٢٦٥٢ لَا تَكْشِفُ سِرَّكَ لِلقُرُودِ

2652. Ne simiis secretum tuum detegas! D.

هَذَا الْكُعُكُ مَا هُوَ مِنْ ذَاكَ الْعَجِينِ ٣٦٥٣

2653. Hic panis bis coctus ex illa farinae massa non est. D.

مَنْ كَفَّ لِسَانَهُ عَنِ الْمَذَامِ كَفَّتْ عَنْهُ ٣٦٥٤

السِّنَّةُ الْآنَامِ

2654. Qui linguam suam a rebus vituperandis cohibet, ab eo hominum linguae cohibentur. A.

كَفَّ الْغَضَبُ تَمَامَ حُسْنِ الْخَلْقِ ٣٦٥٥

2655. Cohibere iram est perfectio pulchritudinis formae corporis. B.

الْكُفَّ عَنِ الشَّهَوَاتِ غَنَى ٣٦٥٦

2656. Cupiditatibus se abstinere opulentia est. G.

مَنْ كَفَرَ النِّعْمَةَ اسْتَوْجَبَ السَّلْبَ وَحَرَّمَ الْمَزِيدَ ٣٦٥٧

2657. Qui pro beneficio gratias non agit, meret, ut eo privetur et impedit, quominus augeatur. A.

كَفَّرَانَ النِّعْمَةَ مُزِيلَهَا ٣٦٥٨

2658. Ingratitudo efficit, ut beneficium cesset. A.

كَافِرِينَ وَمُرْزُقِينَ ٣٦٥٩

2659. Increduli et res ad vitam necessariam accipientes! D.

٢٦٦٠ الذي كَفَلَ الْغَرِيبَ يَبْتَلِي بِالشَّرِّ وَمَنْ يَحْذَرِ

الْفِخَاخَ يَكُونُ مُطْمَئِنًّا

2660. Qui peregrini sponsor est, malo adfcitur et qui laqueos cavet, tranquillus est. G.

Salomoni tribuitur. Conf. prov. Sal. 11, 14.

٢٦٦١ كَفَّنَ النِّعْمَةَ لَوْمٌ وَطُحْبَةٌ الْجَاهِلِ شُومٌ

2661. Occultare beneficium vilitas est, cum insipido consortium habere infelicitas. A.

٢٦٦٢ كَفَا أَدَبًا لِنَفْسِكَ مَا كَرِهْتَهُ مِنْ غَيْرِكَ

2662. Omnis res, quae tibi in alio ingrata est, te mores docere potest. B.

٢٦٦٣ كَفَى بِالشَّيْبِ دَاءًا

2663. Senectus morbus sufficiens est. A.

٢٦٦٤ كَفَى لِلْحَسُودِ حَسَدُهُ

2664. Invido invidia sua sufficit. A.

٢٦٦٥ كَفَاكَ مِنْ عِيُوبِ الدُّنْيَا أَنْ لَا تَبْقَى

2665. Contra vitia hujus mundi te defendit id, quod non durat. A. B.

٢٦٦٦ يَكْفِيكَ بِالْحَسَدِ أَنَّهُ يَغْتَمُّ عِنْدَ سُرُورِكَ

2666. Invidum ex eo cognoscere potes, quod in gaudio tuo moerore adficitur. D.

Vox الحاسد pro الحاسد videtur.

يَكْفِيكَ مَا بَلَغَكَ أَمَحَلَّ ٣٦٦٧

2667. Tibi id sufficit, quod ad locum te perducit.

Dixit poeta :

مَنْ شَاءَ أَنْ يَكْثُرَ أَوْ يُقَلَّ يَكْفِيهِ مَا بَلَغَهُ أَمَحَلَّا

Qui aut divitis aut pauperis modo se gerit, ei id sufficit, quod ad locum ipsum perducit. Metrum Sarih est.

Duplex explicandi modus est. Aut sensus est: postquam satiatus es, hominibus omnia, quae possides, da, aut: paucis contentus esto! Cod. Abu-Ohbaid.

كُلُّ أَحَدٍ يَجِرُّ النَّارَ إِلَى قَرَصِهِ ٣٦٦٨

2668. Unus quisque ad panem suum ignem trahit. D.

كُلُّ أَحَدٍ مَحْطَتُهُ فِي فَمِهِ حُلْوَةٌ ٣٦٦٩

2669. In cujuslibet ore mucus nasi sui dulcis est. D.

Vocabulum مَحْطَةٌ videtur pro مَخَاطَةٌ

كُلُّ أَخٍ مُفَارِقُهُ أَخُوهُ لِعَمْرِ أَبِيكَ إِلَّا الْفَرَقْدَانُ ٣٦٧٠

2670. Ab omni fratre frater se separat, exceptis stellis duabus Farkadan.

Tempus omnes homines separat; illae autem stellae semper conjunctae sunt Cod. Abu-Ohbaid.

كُلُّ أَمْرٍ فِي شَأْنِ نَفْسِهِ سَاعِي ٣٦٧١

2671. Omnis vir rei suae operam dat. D.

٢٦٧٢ كُلُّ إِنْسَانٍ بِنَاسٍ (أ. بِأَنْسٍ) إِلَى شَكْلِهِ وَكُلُّ

طَيْرٍ لَا يَأْلُفُ إِلَّا إِلَى جِنْسِهِ

2672. Quilibet homo cum eo, qui ipsi similis est, consuescit et quaelibet avis ad eas, quae ejusdem generis sunt, adsuescit. A.

٢٦٧٣ كُلُّ إِنْسَانٍ يَنْسَبُ إِلَى مَا كَانَ يَفْعَلُهُ وَيُذَكَّرُ

بِمَا كَانَ يَفْعَلُهُ

2673. Cuilibet viro id, quod faciebat, tribuitur et e ratione ejus, quod agebat, hominis mentio fit. A.

٢٦٧٤ كُلُّ جَدِيدٍ لَهُ لَدَدَةٌ أَمَّا الْعَتِيقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

2674. Cuilibet novo voluptas est; sed vetus a nobis salutatum sit! D. G. conf. Meid 23, 582.

٢٦٧٥ كُلُّ حَجْرَةٍ لَهُ أَجْرَةٌ

2675. Cuilibet lapidi pretium est. D.

٢٦٧٦ كُلُّ حَرَكَةٍ وَفِيهَا بَرَكَةٌ

2676. In omni motu felicitas est. D.

٢٦٧٧ كُلُّ دَاخِلٍ يَنْفَعُ

2677. Omnis intrans utilis est. D.

٢٦٧٨ كُلُّ دَوْلَةٍ وَرِجَالُهَا

2678. Omnis dynastia et ejus viri. D. Conf. Meid. 23, 201.

كل زمان له دولة ورجال ٢٦٧٩

2679. Cuilibet tempori dynastia (v. vicissitudo) et viri sunt. D. G.

كل زمان يعطى حكمه ٢٦٨٠

2680. Quodvis tempus imperium (judicium) suum fert. G.

كل سبع في غايه زها ٢٦٨١

2681. Omnis fera in saltu suo agmen est. D.

كل شاة بفعلها تطالب ٢٦٨٢

2682. Omnis ovis ob actionem suam punitur. D. Conf. Meid. 22, 15.

كل شىء اذا كثر رخص الا العقل ٢٦٨٣

2683. Omnis res, quum multa est, vilis pretii est, excepto ingenio. D.

In codice A. additur. فانه اذا كثر غلا „nam id, si multum est, magni pretii est.“

كل شىء بيديين حتى اللطم على الخدين ٢٦٨٤

2684. Omnis res est debitum (v. ob debitum) et ipsa genarum percussio. D.

كل شىء لا بد له من انتهاه ٢٦٨٥

2685. Cuilibet rei necessario finis erit. G.

كل شى لا يوافق الا حمق فاعلم انه الصواب ٢٦٨٦

2686. Omnis res, cui stupidus non adsentit, rectam eam esse scito! B.

كل شى يحسبني الا الجريب فانه يرويني ٢٦٨٧

2687. Omnis res mihi sorbendum dat, sed fluvius Aldjoraib potu me satiat.

Verba ista planitiei الرمة appallatae in regione Nedjd tribuuntur. Djoraib autem magni fluvii nomen est, qui in illam planitiem effunditur. K a m.

كل شى يميل الى شكله ٢٦٨٨

2688. Omnis res ad rem ipsi similem inclinatur. A.

كل شى ينفرد من ضده ويميل الى نده ولا

يألف الانسان الا نظيره

2689. Omnis res rem, quae ipsi contraria est, fugit et ad rem, quae similis est, inclinatur et homo non nisi ad eum adsuescit, qui ipsi similis est. A.

كل صاحب علم محتاج الى علم ٢٦٩٠

2690. Cuilibet, qui scientiis operam dat, scientia (doctrina) necessaria est. A.

كل ضيعة ولها درب الى المدينة ٢٦٩١

2691. Omni praedio via ad oppidum ducens est. D.

كل طائر يصيد قدره ٣٦٩٢

2692. Omnis avis tantum, quantum ei sufficit, venatur. Sam.

كل طير يستلذ بصوته ٣٦٩٣

2693. Omnis avis sua voce laetatur. G.

كل طويل الدقن قليل العقل ٣٦٩٤

2694. Quilibet longo mento praeditus parum ingenii habet. D.

كل عالم الذي لا يعمل بعلمه فهو واللص ٣٦٩٥

سواء وكل غني ليس له راحة فهو والفقير

سواء وكل رجل ليس له عقل فهو والبهيمة

سواء وكل حره ليس لها حياء فهي

والامة سواء

2695. Quivis doctus, qui in agendo doctrinam suam non adhibet, latroni aequalis est et quivis dives, cui quies non est, pauperi aequalis est et quivis vir, cui prudentia non est, bruto aequalis est et quaevis femina nobilis, cui pudicitia non est, servae aequalis est. A.

كل عقدة ولها طعم ٣٦٩٦

2696. Omni succo spisso gustus est. D.

كُلُّ عَلِيلٍ بِعَقَائِبِرِ بِلَادِهِ يُدَاوَى ٢٦٩٧

2697. Omni aegroto in plantis aromaticis regionis
suae remedium adfertur. D.

كُلُّ عُوْدٍ فِيهِ دُخَانُهُ ٢٦٩٨

2698. In quolibet ligno fumus suus est. D. Conf.
Meid. 23, 203.

كُلُّ فُوْلٍ لَاهِي فِي نُورِهِ ٢٦٩٩

2699. Omnis faba flore suo delectatur. D.

كُلُّ قَبْرِ مَشْغُولٍ بِبِلَادِهِ ٢٧٠٠

2700. Omne sepulcrum sua regione occupatum
est. D.

كُلُّ كَرَّةٍ مَا تَسَلَّمُ الْجَرَّةَ ٢٧٠١

2701. Non omni vice hydria salva est. D. Conf.
Fakih. Alchol. p. 19. l. 5.

كُلُّ كَلَامٍ وَلَا جَوَابَ ٢٧٠٢

2702. Cuilibet sermoni responsum est. D.

كُلُّ مَا فَتَنَنِي مِنَ الدُّنْيَا غَنِيمَةٌ ٢٧٠٣

2703. Omnis res mundi, quae me fugit, praeda
est. D.

كُلُّ مُبْتَدَأٍ لَهُ اَنْتِهَاءٌ ٢٧٠٤

2704. Cuilibet initio finis est. D. G.

In altero loco codicis D. legitur: لكل ابتداء انتهاء

٢٧٠٥ كل مُجْتَهِدٍ وَكُلُّ نَصِيبٍ

2705. Cuilibet diligentiam adhibenti portio est. D.

٢٧٠٦ كل مُجِدِّ مَعَ النَّوَاكَةِ مَوْدٍ

2706. Omnis cum stultitia dona dans perit.

I. e. Stulto divitiæ inutiles sunt. Laudatur igitur prudentia. S a m.

٢٧٠٧ كُلُّ مَحْنَةٍ إِلَى زَوَالٍ وَكُلُّ نِعْمَةٍ إِلَى انْتِقَالٍ

2707. Omnis calamitas cessatura est et omnis vitae commoditas ad alios perventura est. A.

٢٧٠٨ كُلُّ مَطْرَةٍ فِي نَيْسَانَ خَيْرٌ مِنَ السِّكَّةِ وَالْفَدَّانِ

2708. Omnis pluvia mense Nisan melior est, quam vomis et biga boum arantium. D.

٢٧٠٩ كل من اتَّقَى النَّقَى

2709. Omnis qui timet, occurrit. G.

٢٧١٠ كل من خَالَفَ بِهَا أَمْرُ اللَّهِ أَحْوَجَهُ اللَّهُ

2710. Omnis, qui in eo, quod Deus eum jussit, adversatur, eum Deus cogit. G.

٢٧١١ كل من فِي يَدِهِ حَجْرَةٌ رَمَاهُ فِي بَيْتِ

2711. Omnis qui in manu sua lapidem habet, in puteum eum jactit. D.

٢٧١٢ كل من يدعى بما ليس فيه كذبته شواهد

الامتنان

2612. Qui sibi arrogat id, quod non possidet, eum probandi testimonia mendacii arguunt. D.

٢٧١٣ كل من يعمل شيء قدامه يمشي

2713. Omnis qui rem agit, ex adverso ejus incidit. D.

٢٧١٤ فكل جرعة لها دواء وسوء الخلق ليس لها دواء

2714. Omni vulnere remedium est; sed pravitati naturae remedium non est. D.

٢٧١٥ في كل جرعة شرقة وفي كل أكلة غصة

2715. In quolibet haustu aquae praefocatio in gutture est et in quolibet esu angor. A.

٢٧١٦ في كل شيء سرف إلا في المعروف

2716. In omni re nimium est nisi in virtute. D.

٢٧١٧ في كل قلب شغل

2717. In omni corde negotium est, quo occupatur. A.

٢٧١٨ لكل باطن ظاهر ولكل أول آخر

2718. Omni interno externum est et omni primo postremum A.

٢٧١٩ لِكُلِّ بِنَاءٍ أُسٌّ وَلِكُلِّ تُرَابٍ عُرْسٌ

2719. Cuilibet aedificio fundamentum est et cuilibet terrae res plantata est. A.

٢٧٢٠ لِكُلِّ تَاجِرٍ بِضَاعَةٌ (وَبِضَاعَةٌ) الْإِنْسَانِ الْعَقْلُ

وَلِكُلِّ شَيْءٍ قِيَمٌ وَقِيَمُ الْإِنْسَانِ الْعَقْلُ

2720. Cuilibet mercatori merx est; hominis merx autem ingenium est; cuilibet rei valor est; valor autem hominis ingenium est. A.

Vocem *بِضَاعَةٌ* inclusam ex conjectura addidi.

٢٧٢١ لِكُلِّ دَاخِلٍ دَهْشَةٌ فَدَوَاءُهَا التَّحِيَّةُ

2721. Omni intranti stupor est, cujus remedium salutatio est. D. conf. Meid. 23, 75.

٢٧٢٢ لِكُلِّ شَيْءٍ دَعَامَةٌ وَدَعَامَةُ الْإِنْسَانِ عَقْلُهُ فَبِقَدْرِ

عَقْلِهِ تَكُونُ مَرْتَبَتُهُ

2722. Cuilibet rei fulcimentum est et hominis fulcimentum ingenium est; tum e ratione ingenii gradus dignitatis ejus est. A.

٢٧٢٣ لِكُلِّ شَيْءٍ سَبَبٌ

2723. Cuilibet rei causa est. D.

٢٧٢٤ لِكُلِّ شَيْءٍ سِرٌّ وَسِرُّ الرَّاحِ السَّرُورُ

2724. Cuilibet rei secretum est et vini secretum gaudium est. D.

لِكُلِّ شَيْءٍ طَرَفَانِ وَوَسْطٌ وَأَعْدَدُ الْأُمُورِ أَوْسَاطُهَا ٢٧٢٥

2725. Cuilibet rei duae extremitates et medium sunt; justissima autem res media est. A.

لِكُلِّ شَيْءٍ قَوْتٌ وَأَبْنُ آدَمَ قَوْتُ الْمَوْتِ ٢٧٢٦

2726. Cuilibet rei est nutrimentum; mortis autem nutrimentum homo est. A.

لِكُلِّ صَبَاحٍ صَبُوحٌ ٢٧٢٧

2727. Cuilibet tempori matutino potus matutinus est. Sam.

لِكُلِّ عِدَاوَةٍ مَصْلَحَةٌ إِلَّا لِعِدَاوَةِ الْحَسُودِ ٢٧٢٨

2728. Cuilibet inimicitiae res est, qua deponi potest, sed inimicitiae invidi nulla talis res est. A.

لِكُلِّ عَمُودٍ نَدَى ٢٨٢٩

2729. Cuilibet columnae pluvia est.

Columna (palus) tentorii hoc in proverbio familiam designat. I. e. Cuilibet familiae res ad vitam sustinendam necessariae a Deo concessae sunt. Sam. Sed conf. Meid. 23, 123.

لِكُلِّ عَمَلٍ ثَمَرَةٌ مِنَ الثَّوَابِ وَالْعِقَابِ ٢٧٣٠

2730. Cuilibet operi fructus est aut praemii aut poenae. conf. Calil. p. 267.

لِكُلِّ عَمَلٍ رِجَالٌ ٢٧٣١

2731. Cuilibet operi viri sunt. Ebn-Challik.
praef.

لِكُلِّ قَدَرٍ قَدَرٌ ٢٧٣٢

2732. Cuilibet rei sordidae sordidus est.

I. e. Cuilibet rei pravae pravus est, qui eam sus-
cipit. Sam.

لِكُلِّ قَرِيبِي قَرِيبٌ ٢٧٣٣

2733. Cuilibet propinquitati propinquitus est.

Vocabulum قَرِيبِي deminutivum vocis قَرِيبٌ esse scho-
lion docet, tum poetae versum sequentem proverbio si-
mitem esse dicit:

فَلَا تُفْشِ سِرِّي إِلَّا إِلَيْكَ فَإِنَّ لِكُلِّ نَصِيحٍ نَصِيحًا

Ne secretum alii quam tibi ipsi divulga, nam cuilibet
amico amicus est. Metrum Motakarib est. Sam.

لِكُلِّ قَوْلٍ جَوَابٌ وَلِكُلِّ جَمِيلٍ نَوَابٌ ٢٧٣٤

2734. Cuilibet verbo responsum est et cuilibet fa-
cto pulchro remuneratio. A.

لِكُلِّ قَوْمٍ يَوْمٌ ٢٧٣٥

2735. Cuilibet genti dies est. D.

لِكُلِّ مَقَامٍ مَقَالٌ وَلِكُلِّ مَوْضِعٍ مَجَالٌ ٢٧٣٦

2736. Cuilibet loco sermo est et cuilibet loco cir-
cuitus. Calil. p. 143.

٢٧٣٧ لِكُلِّ نَاجِمٍ قَوْلٌ

2737. Cuilibet astrologo verbum est. G.

Vox *ناجم* eandem significationem quam *مناجم* habere videtur.

٢٧٣٨ لِكُلِّ يَدٍ مَا صَرَبَتْ

2738. Cuilibet manui id est, quod acquisivit. S.

٢٧٣٩ لَا كُلُّ مَنْ عَلَيهِ جِلْدُ النَّهْرِ شَاجِبِع

2739. Non omnis cute pardi tectus strenuus est. D.

٢٧٤٠ لَهُ فِي كُلِّ قِدْرٍ مَغْرَفَةٌ

2740. Ei in omni olla haustum est. D.

٢٧٤١ مَعَ كُلِّ خَبْرَةٍ عِبْرَةٌ

2741. Cum omni rerum notitia exemplum est. A.

٢٧٤٢ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يَحْفَظُ الْأَحْمَقُ إِلَّا مِنْ نَفْسِهِ

2742. Ab omni re stultus se custodit nisi a se ipso. D.

٢٧٤٣ وَكُلُّ أَلْفٍ إِلَى أَلْفٍ لَقَاءٌ

2743. Omnis familiaris cum familiari suo se conjungit. D.

Inest lusus verborum.

٢٧٤٤ وَكُلُّ غَنِيِّ فِي الْعُيُونِ جَلِيلٌ

2744. Omnis dives in oculis (aliorum) magnus est. D.

٢٧٤٥ وَكُلُّ يَدْعَى بِوَصَالِ كَيْلِي

2745. Quilibet se cum Laila conjunctum esse sibi arrogat. D.

٢٧٤٦ كَلْبٌ حَىٰ خَيْرٌ مِّنْ أَسَدٍ مَيِّتٍ

2746. Canis vivus melior est quam leo mortuus. D. G.

٢٧٤٧ وَكَلْبٌ غَيْرِكَ مَا يَتَّبِعُكَ

2747. Alius canis te non sequitur. D.

٢٧٤٨ الْكَلْبُ الَّذِي مَا يَهْضِي لِلصَّيْدِ إِلَّا بِشِبَاقِ

مَا يَجْلِبُ غَنِيمَةً

2748. Canis, qui non nisi cum rete venatum it, nil praedae capiet. D.

Rostgaardius hoc proverbium adtulit; sed in voce شباق, quae mihi pro شباك posita videtur, mecum non consentit.

٢٧٤٩ الْكَلْبُ جَابَهُ وَالْكََلْبُ أَكَلَهُ

2749. Canis id laceravit et canis id edit. D.

٢٧٥٠ كَلَّفَتْنِي الْأَبْلَقَ الْعَقُوقَ

2750. Variegatum praegnantem mihi imperasti.

I. e. rem impossibilem mihi imposuisti. Sam. conf. Meid. 16, 8.

٢٧٥١ مَنْ تَكَلَّفَ مَا لَا يَعْينِيهِ وَأَتَدَّ مَا يَعْينِيهِ

2751. Qui in se suscipit id, quod ipsum non spectat, eum fugit id, quod ipsum spectat. A.

٢٧٥٢ كَلَامُ الْعَاقِلِ قُوَّةٌ وَكَلَامُ الْجَاهِلِ فُوتٌ

2752. Sermo prudentis alimentum et sermo insipidi exitium est. A.

٢٧٥٣ كَلَامُ الْإِنْسَانِ بَيَانٌ فَضْلُهُ وَتَرْجُمَانُ عَقْلُهُ

2753. Hominis sermo meriti argumentum et ingenii interpretis est. A.

٢٧٥٤ كَلَامُ الْمُلُوكِ مُلُوكُ الْكَلَامِ

2754. Sermo regum est rex sermonis. D.

٢٧٥٥ الْكَلَامُ الْحَسَنُ مَصَايِدُ الْعُقُولِ

2755. Sermo pulcher rete est, quo animi capiuntur. D.

In codice A. legitur الْمُرغوب مَصَايِدُ الْقُلُوبِ

٢٧٥٦ الْكَلَامُ كَالْعَدْوِ إِنْ أَقَلَّتْ مِنْهُ نَفَعٌ وَإِنْ كَثُرَتْ

(I. أَكْثَرَتْ) مِنْهُ صَدَعٌ

2756. Sermo inimico similis est; si paucum ejus profers, utilis est; sin multum, diffindit. A.

٢٧٥٧ الْكَلِمَةُ الْقَاسِيَةُ تَهَيِّجُ الرَّجْزَ

2757. Verbum durum poenam excitat. G.

Hoc Salomoni tribuitur.

أِذَا تَكَلَّمْتَ بِكَلِمَةٍ فَهَلَكْتَهَا وَإِنْ لَمْ تَتَكَلَّمْ
بِهَا أَحْبَبْتَهَا

2758. Si verbum profers, id perdis; sin vero id non profers, id conservas.

فَتَكَلَّمْ بِاللَّيْلِ حَيْثُ لَيْسَ طَائِرٌ لَيْلٌ

2759. Noctu loquere, ubi avis noctis non est! D.

لَا تَتَكَلَّمْ بِأَمَانِ الْحَيْطِ لَهُ أَدَانِ الْحَيْطِ مَا لَهُ

أَدَانِ لَكِنْ وَرَاهُ إِنْسَانٌ

2760. Ne cum securitate loquere, nam parieti aures sunt; parieti aures non sunt; sed pone eum homo est. G. conf. Meid. 1, 227. Burckh. 92.

كَمَالُ الْعِلْمِ فِي الْحِلْمِ

2761. Perfectio doctrinae iu mansuetudine est. A.

كَمَالُ الْجُودِ الْاِعْتِدَارُ مَعَهُ

2762. Liberalitatis perfectio in eo cernitur, quod excusatio cum ea conjuncta est. A.

كُمُونُ الْعَدَاوَةِ فِي الْفُؤَادِ كَكُمُونِ الْجَمْرَةِ

تَحْتِ الرَّمَادِ

2763. Inimicitia in animo latet sicut pruna sub cinere latet. A.

٢٧٦٣ لا كُنْزٌ أَنْفَعُ مِنَ الْعِلْمِ وَلَا شَيْءٌ أَرْبَحُ مِنَ الْأَدَبِ
وَلَا قَرِيبٌ أَزْبَنُ مِنَ الْعَقْلِ وَلَا غَائِبٌ أَقْرَبُ مِنَ
الْمَوْتِ وَلَا شَيْءٌ أَنْفَعُ مِنَ الصِّدْقِ وَلَا سَيِّئَةٌ
أَسْوَأُ مِنَ الْكَذِبِ وَلَا عَارٌ أَفْحَشُ مِنَ الْبُخْلِ

2764. Nullus thesaurus utilior est, quam doctrina et nulla res majus lucrum adfert, quam animi cultura et nullus socius magis ornat, quam ingenium et nullus absens propinquior est, quam mors et nulla res utilior est, quam veritas et nullum peccatum pejus est, quam mendacium et nullum dedecus turpius, quam avaritia. A.

٢٧٦٥ كَنْفٌ وَلَا ذَرَى

2765. Locus refugii et non tutela.

De patrono adhibetur inutili. Sam.

٢٧٦٦ كَانَ جِدْعًا بِاسِقًا مِنْ صَوْرَةٍ مَا بَيْنَ كَبِيئِهِ
إِلَى سِنْوَرِهِ

2766. Est procera palma a radice sua id quod inter ejus genas usque ad verticem cervicis est.

De longitudo colli in equis adhibetur. Sam.

٢٧٦٧ كان ذلك على أسن الدَّهْرِ

2767. Id super podice temporis erat.

I. e. prisco tempore. S a r a.

٢٧٦٨ كان كُرَاعًا وَصَارَ ذِرَاعًا

2768. Pars cruris tenuior erat et brachium factum est. D.

٢٧٦٩ إذا كان الدَّاءُ على السَّمَاءِ بَطَلَ الدَّوَاءُ

2769. Quum morbus e coelo est, remedium irritum est. D.

٢٧٧٠ إذا كانَ تَعَبُكَ فِي البِرِّ فَالتَّعَبُ بِبِرِّكَ وَالبِرُّ

يَبْقَى وَإِن التَّدَذَّتْ بِالأثْمِ فَإِنَّ اللَّدَّةَ تُرْوَلُ

وَالأثْمُ يَبْقَى

2770. Si tu pietate fatigaris, scias, fatigationem cessuram esse et pietatem mansuram; sin vero ex criminibus voluptatem capis, scias, voluptatem cessuram esse et crimina remansura. A.

٢٧٧١ إذا كانَ سَيِّدُكَ عادِلًا كانَ لَهُ الأَجْرُ وَعَلَيْكَ الشُّكْرُ

وَإذا كانَ جَائِرًا كانَ عَلَيْهِ الوِزْرُ وَعَلَيْكَ الصَّبْرُ

2771. Si dominus tuus justus est, ei praemium erit, tibi gratiarum officium; sin vero injus-

tus est, ei crimen erit, tibi autem patientia necessaria. A.

٢٧٧٢ إِذَا كَانَ صَاحِبُكَ مَجْنُونًا فَكُنْ أَنْتَ عَاقِلًا

2772. Quum socius tuus insanus est, tu prudens esto! D.

٢٧٧٣ إِذَا كَانَ صَاحِبُكَ عَسَلًا لَا تَأْكُلْهُ كُلَّهُ

2773. Quum socius tuus mel est, ne totum id ede! D.

٢٧٧٤ لَوْ كَانَ الصَّبْرُ رَجُلًا لَكَانَ كَرِيمًا

2774. Si patientia vir fuisset, generosus fuisset. B.

٢٧٧٥ لَوْ كَانَ فِي جِسْمِي بَرَصٌ مَا كَتَمْتُهُ

2775. Si in corpore meo lepra fuisset, eam non occultassem. D.

٢٧٧٦ لَوْ كَانَ صَدْرِي زَجَاجَةً أَكُلُ كُلَّ يَوْمٍ دَجَاجَةً

2776. Si pectus meum vitrum esset, quolibet die gallinam ederem. D.

Sic in codice B. et vox اكل scripta est.

٢٧٧٧ لَوْ كَانَ فِي الْبَقْلَةِ خَيْرٌ أَكَلَهَا الْكَلْبُ

2777. Si in olera bonum fuisset, id canis vorasset. D.

٢٧٧٨ لَوْ كَانَ لِي كُحْلٌ

2778. Si ei collyrium esset!

Si ei multae opes essent. Sam.

٢٧٧٩ مَنْ كَانَ الطَّمَعُ لَهُ مَرَكَبًا كَانَ الْفَقْرُ لَهُ صَاحِبًا

2779. Cui cupiditas jumentum est, ejus socia paupertas est. D.

٢٧٨٠ مَنْ كَانَ الْقَبْرِ دَهْرَهُ لَا يُكْتَرُ فِشَارَهُ

2780. Cujus domus sepulcrum est, ejus nugae multae ne sint! D.

٢٧٨١ مَنْ كَانَ (لَهُ) دُهْنٌ طَلَا أَسْتَهُ

2781. Cui oleum est, is podicem suum illinit. D.
Vocem له addidi.

٢٧٨٢ مَنْ كَانَ صَمْتُهُ بِغَيْرِ فِكْرٍ فَقَدْ لُهِىَ

2782. Cujus silentium sine cogitatione est, eo luditur. A.

٢٧٨٣ مَنْ كَانَ هَمُّهُ مَا يَدْخُلُ بَطْنَهُ صَارَتْ قِيَمَتُهُ مَا

يَخْرُجُ مِنْهُ

2783. Cujus cura eo occupatur, quod in ventrem intrat, ejus valor id fit, quod ex eo exit. G. B.

٢٧٨٤ كَانَتْ حَلَبٌ

2784. Fuit Aleppo. D.

٢٧٨٥ كَانَتْ كَأَمْسِ الدَّاهِبِ

2785. Erat ut hesternus dies, qui praeteriit.

De re adhibetur, cujus ne vestigium quidem superest. Sam.

٢٧٨٦ أَمَّتِي كَانَتْ حَلِيمَةً حَكِيمَةً وَيُوسُفَ عَطَار

2786. Quando Halima sapiens (medica) et Josephus aromata vendens erat?

De Halima conf. lexic. m.

٢٧٨٧ لَوْ كَانَتْ الشُّرُكَةُ مَلِيحَةً تَشَارَكُوا أَنْثَانِ فِي أَمْرَةٍ

2787. Si communio pulchra esset, duo unam uxorem communem haberent. D.

٢٧٨٨ لَوْ كَانَتْ مَرْيَمُ الْعَجَانَةَ لَا بُدَّ لِعَيْسَى مِنْ قُرْصٍ

2788. Si Maria mulier massam panis conficiens fuisset, Josephus panem accipere debuisset. D.

٢٧٨٩ لَا كُنْتَ وَلَا كَانَ وَلَا اسْتَمَرَ بِكَ الْمَكَانُ

2789. Ne sis et ne sit et ne in loco semper sis! D.

٢٧٩٠ لَوْ كُنْتَ رَجَحَانَ كَانَ الدَّبُولُ

2790. Si herba odorata esses, ea marcida esset. D.

٢٧٩١ لَوْ كُنْتَ شَمْسٌ مَا طَلَعْتَ عَلَى الْقَصَارِ

2791. Si sol esses, super fullone ortus non esses. D.

٢٧٩٢ بَعْدَ مَا كُنْتُ زَوْجِيهَا أَصْبَحَ أَرْقِصُ فِي عَرِسِهَا

2792. Posteaquam ejus maritus fui, in ejus nuptiis saltabam. D.

٢٧٩٣ وَكُنْتُ كَذَاتِ الْقَدِيرِ لَمْ تَدِرْ أَنْ غَلَّتْ أَنْثَرُهَا

مَذْمُومَةٌ أَمْ تَدِيهِيهَا

2793. Feminae similis eras, quae byturo in olla bulliente nesciebat, num eam removeret vituperata, an eam in igne sineret.

Versus metri Thawil, qui in homine inter duas res haerente et incerto adhiberi videtur. Hamas. 202. l. 7. infra.

كُنْ شَكُورًا فِي النِّعْمَةِ وَصَبُورًا فِي الشَّدَّةِ ٢٧٩٤

2794. In comoda vita gratus, in calamitate patiens esto! A.

كُنْ عِصَامِيًّا وَلَا تَكُنْ عِظَامِيًّا ٢٧٩٥

2795. Sis Ihzamo similis (virtute) neque ad magnos genere (sine virtute) referendus sis!

De Ihzamo conf. Meid. 25, 1. Kam. et Harir. 258.

كُنْ عَلَى حَدَرٍ مِنَ الْكَرِيمِ إِذَا هُنَّتْهُ وَمِنْ

الْأَحْمَقِ إِذَا مَارَحَتْهُ وَمِنَ الْعَائِلِ إِذَا أَعْضَبَتْهُ

وَمِنَ الْفَاجِرِ إِذَا عَاشَرْتَهُ

2796. Generosum (nobilem) cave, si eum levipendis, stultum, si cum eo jocularis, prudentem, si ejus iram accendis et improbum, si cum eo consortio junctus es! D.

كُنْ عَنِ النَّاسِ جَانِبًا لِيَحْسِبُوكَ النَّاسُ رَاهِبًا ٢٧٩٦

لَإِنَّ أَغْلَبَ النَّاسِ حَيَاتَنَا وَعَقَارِبًا

2797. Ab hominibus remotus esto, ut te monachum esse putent, nam major hominum pars serpentes et scorpiones sunt. G.

٢٧٩٨ كُنْ فِي أَوَّلِ وَلَوْ بِحَلْقِ اللَّحَا

2798. Inter primos sis et si in barbaradenda! D.

٢٧٩٩ كُنْ فِي الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ

2799. In mundo te ita geras, ut peregrino aut in via transeunti similis sis! A.

٢٨٠٠ كُنْ فِي طُفُولِيَّتِكَ مُتَضِعًا لِتَكُنْ فِي شَيْخُوخَتِكَ

مُرْتَفِعًا

2800. In infantia tua submissus esto, ut in senectute tua elatus sis!

In codice D. شَيْخُوخِيَّتِكَ, in Par. شَيْخُوخَتِكَ legitur. In codice G. فِي زَمَانِ طُفُولِيَّتِكَ et فِي أَيَّامِ شَيْخُوخَتِكَ et pro لَتَكُنْ est فَتَكُونُ.

٢٨٠١ كُنْ مِنْ فَوْقِكَ مَوْقِرًا

2801. Qui supra te est, eum reverearis! A.

٢٨٠٢ كُنْ نَحِيبًا كَافِيًا وَلَا تَكُنْ مُبِغِضًا شَافِيًا

2802. Sis amans sufficiens neque sis odium fovens medicans! D.

٢٨٠٣ كُنْ مَعَ الْجَاهِلِ حَكِيمًا وَمَعَ الْأَحْمَقِ عَاقِلًا

2803. Cum ignorante sapiens et cum stupido prudens sis! D.

٢٨٠٤ كُنْ مَعَ الْعَوْسَجِ زَيْتًا

2804. Cum rhamno oleum esto! D.

Sed in codice. G. زيتونا olea arbor legitur, id quod mihi magis placet.

٢٨٠٥ لَا يَكُونُ الْحَكِيمُ حَكِيمًا حَتَّى يَغْلِبَ جَمِيعَ شَهَوَاتِهِ

2805. Sapiens re vera sapiens non est, donec omnes cupiditates suas vincit. D.

٢٨٠٦ لَوْ يَكُونُ فِي الْبُومِ خَيْرٌ مَا فَاتَهُ الصَّيَادُ

2806. Si in bubone bonum esset, venator eam non reliquisset. D.

٢٨٠٧ لَوْ يَكُونُ فِيهِ خَيْرٌ مَا رَمَاهُ الطَّيْرُ

2807. Si in eo bonum esset, aves id non abjecissent. D.

٢٨٠٨ مَنْ يَكُونُ الْغُرَابُ لَهُ دَلِيلًا يَهْرَبُ عَلَيْهِ

حَيْفَ الْكَلَابِ

2808. Cui corvus viae dux est, eum ad cadavera canum traducit. G.

٢٨٠٩ إِذَا لَمْ يَكُنْ مَا تُرِيدُ فَارِدْ مَا يَكُونُ

2809. Quum non est id, quod vis, id cupe, quod est!

Adhortatur nos, ut rebus a Deo nobis concessis contenti simus. Sam. Schar. Abu-Ohbaidus إذا ما يكن
habet et vulgum proverbio uti dicit.

٢٨١. لِيَكُنَّ مَدِيحُكَ مِنْ فَمِ صَدِيقِكَ وَقَرِيبِكَ لَا

مِنْ فَمِكَ

2810. Laus tua sit ex ore amici et propinqui tui, non ex ore tuo. G.

Salomoni tribuitur conf. Prov. Salom. 27, 2.

٢٨١١. فَلْتَكُنْ كَلِمَتُكَ نَعَمَ أَوْ لَا لِتَكُونَ حَقًّا عِنْدَ

جَمِيعِ النَّاسِ

2811. Sermo tuus sit certe aut non, ut verus sis apud omnes homines. D.

De voce حقا dubito. Fortasse est pro حقا.

٢٨١٢. لَا تَكُنْ أَشْعَبَ فَتَتَّعَبَ

2812. Ne Aschahbus sis, nam fatigatus eris!

De illo viro avidissimo conf. Meid. 15, 71.

٢٨١٣. لَا تَكُنْ رَطْبًا فَتُعْصَرَ وَلَا يَابِسًا فَتَكْسَرَ

2813. Ne humidus sis, nam succus tuus exprimetur, et ne aridus sis, nam frangeris! D.

٢٨١٤. لَا تَكُنْ عَسَلًا فَيَأْكُلُوكَ النَّاسُ وَلَا تَكُنْ صَبْرًا

فَيَبْصُقُوكَ

2814. Ne mel sis, ut homines te edant, neque myrrha, ut te exspuant! G.

٢٨١٥ لَا تَكُنْ عَلَى الْإِسَاءَةِ أَقْوَى مِنْكَ عَلَى الْإِحْسَانِ

2815. Ne in malefaciendo validior sis quam in benefaciendo! B.

٢٨١٦ لَا تَكُنْ فَرَسًا مُحِبِّكَ لِئَلَّا تَقَعَ وَلَا كَلْبًا

2816. Ne amato tuo equus sis, ne cadas et ne canis sis! D.

٢٨١٧ لَا تَكُنْ فِي زَمَانِ الْقَيْظِ نَمَلَةً

2817. Ne tempore aestatis formica sis! D.

٢٨١٨ لَا تَكُنْ كَثِيرَ الْفَلَقِ وَالْخَوْفِ لِئَلَّا تَقَعَ فِي يَدِ

أَعْدَائِكَ

2818. Ne multa inquietudine et timore adficiaris, ne in inimicorum tuorum potestatem cadas! D.

٢٨١٩ لَا تَكُنْ كَثِيرَ الْكَلَامِ فَيَحْقِرُوكَ مَعَارِفُوكَ

2819. Ne multiloquus sis, nam qui te noverunt, te despicient. D.

٢٨٢٠ لَا تَكُنْ مِمَّنْ يَلْعَنُ إِبْلِيسَ فِي الْعَلَانِيَةِ

وَيُطِيعُهُ بِالسِّرِّ

2820. Ne ex eorum numero sis, qui diabolo publice maledicunt, dum in secreto ei obediunt D. B.

٢٨٢١ لو لم تكوني جحرى سميتك الضراطة

2821. Quod si tu foramen meum non esses, multum pedentem te appellassem. D!

٢٨٢٢ الكاين مَقْدُورٌ وَاللَّهُمَّ زِيَادَةَ

2822. Quae sunt, ea a Deo decreta sunt; moeror igitur augmentum est. B.

٢٨٢٣ الْمَكَانُ ضَيْقٌ وَالْحِمَارُ رَفَاسٌ

2823. Locus angustus est et asinus calcitrat. D.

٢٨٢٤ كَادَ الْفَقْرُ يَكُونُ كَفْرًا

2824. Non multum abest, ut paupertas impietas sit. Sam.

Sic dicitur, quod paupertas difficile ferri potest. De re, quae alteri similis est, adhibetur.

٢٨٢٥ كَادَ الْمُنْتَعِلُ يَكُونُ رَاكِبًا

2825. Non multum abest, ut, qui calceos habeat, eques sit.

Non magna inter utrumque differentia est. Sam.

٢٨٢٦ كَادَتِ الْقَمَرَاءُ تَكُونُ نَهَارًا

2826. Non multum abest, ut nox luna lucente dies sit.

Et hocce proverbium de re alteri simili, ut non multum inter utramque discriminis sit, adhibetur. Sam.

٢٨٢٧ يا كَايِدَ الرِّبِّتِ فِي الظُّلَمَاتِ اِنَّ اللّٰهَ نَاقِدٌ وَبَصِيْرٌ

2827. O tu, qui oleum in tenebris mensuras, (scias) Deum bona a pravis discernere et videre. D.

٢٨٢٨ اللّٰثِيْمُ اِذَا شَبِعَ بَغَىٰ وَاِذَا اَسْتَعْنَىٰ طَغَىٰ

2828. Vilis quum satiatus est, injustus est, quum dives est, injuriam infert. B.

٢٨٢٩ اَلْاَمِ اَعْمَالِ الْمُقْتَدِرِيْنَ اَلْاِنْتِقَامِ

2829. Vilissima potentium actio vindicta est.

Verborum auctor Actsamus ben-Zaifi fuisse dicitur. Sam.

٢٨٣٠ لَبِثٌ يَلْحَقُ الدَّارِيُوْنَ

2830. Paulisper exspecta, donec pecorum domini adveniant!

De cura, qua opes administrantur, adhibetur. Sam.

٢٨٣١ لَبِثٌ قَلِيْلًا يَلْحَقِ اَحْلَابِ

2831. Paulisper exspecta, donec adjutores adveniant!

De eo dicitur, qui adjutores habet. Sam. Verbis metrum Redjes est.

٢٨٣٢ لَبِثٌ يَلْحَقِ الْهَيْبَا حَمَلٌ

2832. Exspecta, donec Hamal ad proelii campum veniat!

Hocce proverbium e versu poetae desumptum est:

لَبِثْتُ قَلِيلًا يَلْحَقُ الْهَيْبَا حَمَلٌ مَا أَحْسَنَ أَمُوتَ إِذَا حَانَ الْأَجَلُ

Paulisper exspecta, donec Hamal ad proelii campum veniat! Quam pulchra est mors, quando ejus tempus destinatum adest! Metrum Redjes est.

Hamal ben-Sahdanah viri fortis nomen est, qui ad Mohammedem veniens provinciae praefecturam accepit. Sam.

مَنْ لَبِسَ نِيَابَ الْكَبِيرِ أَحَبَّتِ النَّاسُ ذِلَّتَهُ رَمَنْ ٢٨٣٣

رَكِبَ مَطِيَّةَ الظُّلْمِ كَرِهُوا دَوْلَتَهُ

2833. Qui vestes superbiae induit, eum vilem esse homines cupiunt et qui jumento justitiae vehitur, ejus imperium aegre ferunt. A.

لَا تَلْبَسْ أَبْيَضَ بِاللَّيْلِ الْمُظْلَمِ ٢٨٣٤

2834. Ne nocte obscura vestes albas indue! D.

لِبِاسِ الظَّالِمِ فِي الدُّنْيَا مَلَامَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ نَدَامَةٌ ٢٨٣٥

2835. Vestimentum injusti in hoc mundo vituperium, in altero mundo poenitentia est. A.

لَا لِبِاسِ أَجْمَلٍ مِنَ السَّلَامَةِ ٢٨٣٦

2836. Nullum vestimentum pulchrius quam integritas est. B,

لَا لِبِاسِ أَجْمَلٍ مِنَ الْعَافِيَةِ ٢٨٣٧

2837. Nullum vestimentum pulchrius quam incolunitas est. B.

٢٨٣٨ اَلْحَقُوا حَفْصًا بِابْنِ حَفْصٍ

2838. Hafzum cum Abu-Hafzo conjungite!

Proverbii, quod Reiskius ex Ebn-Kotaibaho ad Abulfedae Annales T. I. adn. 175 adtulit, sensus esse videtur: Idem malum, quo unus adflactus est, alteri inferte vel eadem poena utrumque adfligite! Anno 66 Mochtarus, ut Hosaini caedem vindicaret, rebellans Cufam occupaverat. Ad quem quum Abu-Hafzi caput ab Abu-Amara Baghalita adlatum esset et Hafzus Ohmari filius, num caput nosset, interrogatus respondisset: esse Abu-Hafzi caput, ista verba protulit Mochtarus significaturus, Hafzum occidendum esse.

٢٨٣٩ لَحْمُ الْأَسْنَانِ مَا يُشْبِعُ الْفَرَسَانَ

2839. Caro cuspidum equites non satiat. D.

٢٨٤٠ الْحِمُّ مَا أُسْدِيَتْ

2840. Cujus stamina disposuisti, ei subtegmen iutexte!

I. e. perfice id, quod incepisti. Conf. Har. 209.

٢٨٤١ اللَّحَىٰ أَيْسَرُ مِنَ الْوَلَّىٰ

2841. Decortitatio levior est quam ruptura.

Verba haec Lokmanus Ahdita Hanio dixit: Conf. Meid. T. I. p. 531. Schar.

٢٨٤٢ لَذَّةُ الدُّنْيَا فِي خَمْسَةِ أَشْبَاءَ طَحَّةِ الْبَدَنِ وَالْإِيْمَانِي

وَسَعَةِ الرِّزْقِ وَرَفِيقِ شَفِيقِ وَالْقَرَاعَةِ

2842. Voluptas mundi in quinque rebus consistit :
sanitate corporis, securitate, victus abundan-
tia, tenero amico otioque. A.

Vox الأيمى Persicae originis est.

٢٨٤٣ لَذَّةُ الْعَيْشِ بِالتَّنْقِلِ

2843. Vitae voluptas migrando nititur. G.

٢٨٤٤ لَذَّةُ الْعَيْشِ فِي ثَلَاثِ مُعَاقِرَةِ الشَّرَابِ وَمَذَاكِرَةِ

الآدَابِ وَمُنَادِمَةِ الْأَحْبَابِ

2844. Vitae voluptas in tribus rebus consistit :
assiduitate in bibendo, sermone de litteris
humanioribus et sodalitio amatorum. A.

٢٨٤٥ أَلَذُّ الْأَشْيَاءِ تَلَاوُةٌ أَخْبَارِ الْحُكَمَاءِ

2845. Jucundissima res est legere nuntios (histori-
am) sapientum. D.

٢٨٤٦ أَلَذُّ مِنَ الْأَمْرِ

2846. Gravior quam securitas.

Sine securitate vita jucunda esse non potest. Schar.

٢٨٤٧ مَنْ تَلَذَّذَ بِالْكَلَامِ تَنَغَّصَ بِالْجَوَابِ

2847. Qui ob sermonem laetatur, ob responsum
infelix est. D.

٢٨٤٨ أَلْرِقُ مَا دَامَ التَّنُّورُ حَامِي

2848. Conglutina, quamdiu fornax calida est! D.

مَنْ لَزِمَ الصَّمْتَ أَمِنَ مِنْ أَمَقَّتْ ٢٨٤٩

2849. Qui silentio deditus est, ab odio securus est. A.

مَنْ لَزِمَ الْعَافِيَةَ سَلِمَ وَمَنْ قَبِلَ النَّصِيحَةَ غَنِمَ ٢٨٥٠

2850. Qui incolumitati operam dat, salvus erit et qui consilium sincerum admittit, felix erit. A.

الزَّوْمُ الصَّمْتُ تُعَدُّ فِي نَفْسِكَ فَاضِلًا وَفِي جَهْلِكَ ٢٨٥١

عَاقِلًا وَفِي أَمْرِكَ حَكِيمًا وَفِي عَجْزِكَ حَلِيمًا

2851. Silentio si deditus es, in animo tuo excellens, in ignorantia prudens, in re tua sapiens, in impotentia tua mansuetus haberis. A.

الزَّوْمُ غَرَزُ فُلَانٍ ٢٨٥٢

2852. Cujusdam stapedi adhaere!

I. e. Cuidam obsequium praesta. Conf. Meid. 13, 24.

الزُّمُومُ النِّسَاءُ الْمُهِنَةُ ٢٨٥٣

2853. Efficite, ut mulieres semper in servitio sint!

Verba haec Hozainus ben-Hodsafah dixisse narratur. Schar.

مَنْ لَزِمَ يُلْزِمُ نَفْسَهُ حَقِّكَ لَا تُلْزِمُ نَفْسَكَ حَقَّكَ ٢٨٥٤

2854. Qui sibi id, quod tibi debetur, peragendum non imponit, ne tibi id peragendum imponas, quod ei debetur A.

٢٨٥٥ مِنْ لَسَعَتِهِ الْحَيَّةِ حَذَرَ الرِّسَنِ

2855. Quem serpens momordit, is funem cavet.

I. e. Quod funem serpentem esse opinatur. Vulgi proverbium est. Conf. Meid. 24, 383.

In codice G. legimus: مِنْ لَسَعَتِهِ حَيَّةٌ يَخَافُ مِنَ الْحَبْلِ

٢٨٥٦ لِسَانٌ أَخْرَسٌ خَيْرٌ مِنْ لِسَانٍ نَاطِقٍ بِالْكَذِبِ

2856. Lingua muta melior est quam lingua mendacium proferens. D. G.

٢٨٥٧ لِسَانُ التَّقْصِيرِ قَصِيرٌ

2857. Lingua neglecti officii (defectus) brevis est. D.

٢٨٥٨ لِسَانُ الْحَالِ أَفْصَحُ مِنْ لِسَانِ الْمَقَالِ

2858. Lingua status facundior est quam lingua sermonis. B. D.

٢٨٥٩ لِسَانُ الشَّمْعِ يَضْحَكُ عَنْ قَلْبٍ يَهْلِكُ

2859. Lingua candelae ridet; brevi peribit. D.

٢٨٦٠ لِسَانُ الْعَاقِلِ فِي قَلْبِهِ وَقَلْبُ الْأَحْمَقِ فِي فَمِهِ

2860. Lingua prudentis in corde est, et cor stulti in ore. A.

٢٨٦١ لِسَانٌ يَسْبِيحُ وَقَلْبٌ يَقْبَحُ

2861. Lingua, quae laudat et cor, quod turpat. D.

رَبِّ لِسَانٍ حَمَدَ رَأْسِ ٢٨٦٢

2862. Saepe lingua caput demessuit. D.

لِسَانُكَ سَبَعٌ أَنْ عَقَلْتَهُ حَرَسَكَ وَأَنْ أَطَلَقْتَهُ أَفْتَرَسَكَ ٢٨٦٣

2863. Lingua tua leo est, quam si ligas, te custodit; sin eam libere dimittis, te lacerat. A.
Conf. Fakih. Alchol. p. 90. l. 7.

اللِّسَانُ سَيْفٌ قَاطِعٌ حَدُّهُ وَالْكَلَامُ سَهْمٌ نَافِذٌ لَا
يُمْكِنُ رَدُّهُ ٢٨٦٤

2864. Lingua gladius est, cujus acies secans est et
verbum sagitta penetrans, quae retrudi non
potest. A.

اللِّسَانُ صَغِيرُ الْجُرْمِ كَبِيرُ الْجُرْمِ ٢٨٦٥

2865. Lingua parvum ambitum habens magna pec-
cata committit. B.

اللِّسَانُ عَدُوُّ الْإِنْسَانِ ٢٨٦٦

2866. Lingua hominis inimica est. G.

الصِّقُّ الْحَسَّ بِالْأَسِّ ٢٨٦٧

2867. Effice, ut malum radicibus (inimicorum) ad-
haereat!

Ita enim eorum rami intereunt, dum radix perit. Sch.

٢٨٦٨ بِاللُّطْفِ تُقْتَنَصُ الْأَسْوَدُ وَيَحْصُلُ كُلُّ مَقْصُودٍ

2868. Benignitate leones capiuntur et omne propositum contingit. A.

٢٨٦٩ الْعَبُّ وَحَدَّكَ مَا تَغْتَاظُ

2869. Lude solus, non irasceris! D.

٢٨٧٠ مَنْ يَلْعَبُ مَعَ الْقِطِّ يَصْبِرُ عَلَى خَرَامِيشِهِ

2870. Qui cum feli ludit, ejus unguis patienter ferre debet. G.

In lexicis voci خراميش ista significatio tributa non est; sed conferas خرش.

٢٨٧١ لَعَقَ أَصْبَعَهُ

2871. Digitum suum linxit.

Mortuus est. S a m.

٢٨٧٢ لَعَنَ اللَّهُ الْمُخَنَّثِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالمُتَرَجِّلَاتِ

مِنَ النِّسَاءِ

2872. Deus viris maledicat, qui turpi virorum amori addicti sunt et mulieribus, quae (in amore) tanquam viros se gerunt. D.

٢٨٧٣ لَعَنَ اللَّهُ الْكَاذِبَ وَلَوْ كَانَ مَارِحًا

2873. Deus mendaci maledicat et si jocans esset! D.

٢٨٧٤ لَعَنَ اللَّهُ عُشًّا دَرَجَتْ فِيهِ وَبَيْضَةً تَقَلَّتْ عَنكَ

2874. Deus nido maledicat, ad quem tu adscendisti et ovo, e quo tu produisti. Sam.

٢٨٧٥ القَطُّ وَطَيْرٌ أَنْ كُنْتَ خَبِيرٌ

2875. Collige et vola, si gnarus es!

In codice D. loco vocis طير, quam e codice Par. assumsi, طب esse videtur.

٢٨٧٦ لَقْمَةٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ كَلِمَةٍ

2876. Buccella una melior est quam mille verba. D.

٢٨٧٧ لَقِيَّ الشِّدَّةَ بِاصْبَارِهَا

2877. Toti calamitati occurrit.

Alazmaih. Et dicitur باصبارها اخذها. Totum id cepit. Kam. Dj.

٢٨٧٨ لَقِيَّ مِنْهُ أُذُنِي عَنَاقٍ

2878. Duas aures melis ab eo assecutus est.

I. e. Calamitate ab eo afflictus est. Sam. Conf. Meid. 5, 30.

٢٨٧٩ لَقِيَّ يَوْمَ الْعَنْزِ

2879. Diei Ahnsae occurrit.

In calamitatem incidit. Sam. Kam. Conf. Meid. 13, 9.

٢٨٨٠ مَنْ لَقِينَا بِأَنْفِ طَوِيلٍ لَقِينَاهُ بِخَرْطُومٍ فِيلٍ

2880. Qui cum longo naso nobis occurrit, ei cum rostro elephantis occurrimus. D.

٢٨٨١ لَقَيْتُهُ التَّقَاطَا

2881. Subito incedens ei occurri. Sam.

٢٨٨٢ لَقَيْتُهُ صِرَاحَا

2882. Palam ei occurri. Sam.

٢٨٨٣ لَقَيْتُهُ عَنْ عَفْرِ

2883. Post mensem (aut circiter) ei occurri.

Samachscharius dixit, istum loquendi modum a dorca-
dibus desumptum esse, quae pullos, quos ablectent, brevi
spatio intermisso lactent.

٢٨٨٤ لَقَيْتُهُ كَفَّةً كَفَّةً

2884. Coram ei occurri, aperte.

In Samachscharii opere verba sic explicantur: كَفَّةً كَفَّةً
اصلهما كَفَّةٌ وكَفَّةٌ فسلكن بهما طريق خمسة عشرة والمعنى كَفَّةٌ
منى وكَفَّةٌ منه وذلك ان المتلقيين اذا تلاقيا فقد كف كل واحد
منهما صاحبه عن مجاوزته الى غيره في دفعة التقايهما فهما مصدران
وضعا موضع الحال كانك قلت لَقَيْتُهُ متكافيين مثل لَقَيْتُهُ قاييمين
كَفَّةً كَفَّةً Voces كَفَّةٌ وبيروى كَفَّةً لكَفَّةً وكَفَّةً على كَفَّةً وكَفَّةً عن كَفَّةً
sunt pro كَفَّةً وكَفَّةً, ut omissa particula و similes sint vo-
cibus خمسة عشرة (quindecim), dum sensus est منى كَفَّةً
كَفَّةً, nam invicem occurrentium unus alterum impedit,
quominus momento occursus ad alium transeat. Sunt au-
tem duo nomina actionis, quae locum status (حال) tenent,
quasi dixisses: لَقَيْتُهُ متكافيين, quemadmodum dicitur
“occurri ei dum stabamus”, لَقَيْتُهُ قاييمين. In proverbio sic
quoque dici potest كَفَّةً على كَفَّةً aut كَفَّةً لكَفَّةً
عن كَفَّةً.

٢٨٨٥ أَلْقَى إِلَيْهِ يَدَيْهِ الْأَزْلَمُ الْجَدْعُ

2885. Extremas aurium partes amputatas habens, juvenis manus ei intulit.

I. e. Quum tempus manus ei inferret, periit. Sch.

٢٨٨٦ أَلْقَى عَلَى الرَّبِّ هَمَّكَ وَهُوَ يِعْوُكَ

2886. Deo curas tuas trade, nam te alit! G.

٢٨٨٧ لِقَاءِ الْأَدِيبِ كَلِقَاءِ الْأَطِيبِ يَدْحُ الْهَمِّ
مَوْلِيَا وَالْأَنْسُ مُسْتَوْلِيَا

2887. Quod occurrimus bonis moribus instructo, comparandum est cum occursu medici, nam moerorem tergum vertentem sinit et societatem contingentem. A.

٢٨٨٨ لِقَاءِ الْخَلِيلِ شِفَاءُ الْعَلِيلِ

2888. Aegroti medicina in occursu amici est. A.

٢٨٨٩ التَّلْمِيذُ الْعَاقِلُ شَرَفٌ لِمُعَلِّمِهِ

2889. Discipulus intelligens gloria magistri sui est. D.

In codicibus لعلمه legitur.

٢٨٩٠ لَوْ أَنَّ لُمَيَّا لَيْلَهُ كَنَهَارِهِ وَحَدِّكَ مَا بَعْنَا لُمَيَّا بِقَارِسَ

2890. Si nox Lomajji instar diei ejus fuisset, per fortunam tuam! Lomajjum pro equite non vendidisset.

Lomajj est nomen equitis gentis Kaisi. Proverbium significat, unam viri partem meliorem esse quam alteram. Abu-Mohammed Alahrabi in Hamasa p. 99v.

٢٨٩١ نَعَمَ لَهُوَ امْرَأَةٌ امْعَزَلُ

2891. Colus est optimus mulierum ludus. D.

٢٨٩٢ لَاحَتْ الشَّعْرَاتُ الْبَيْضُ وَأَبْيَضَتْ

2892. Crines albi apparuere et albi evaserunt. D.

٢٨٩٣ اللُّومُ يَهْدِمُ الشَّرْفَ وَيَهْدِفُ النَّفْسَ لِلتَّلَافِ

2893. Vilitas gloriam destruit animamque ad interitum ducit. A.

٢٨٩٤ لَوْنُ الْمَاءِ لَوْنُ أَنْاءِهِ

2894. Aquae color est color vasis lejus. Fakh. Alchol. p. 171. l. 11.

٢٨٩٥ الْوَى بَعِيدُ الْمُسْتَمِرِّ

2895. In litigando vehemens et multum perseverans.

De viro adhibetur, qui noxa adfici non potest. Verborum auctor Alnohman ben-Almondsir fuisse dicitur. Sch.

٢٨٩٦ لَيْتَ لَنَا مِنْ كُلِّ عَرَجَةٍ خُوصَةٌ

2896. Utinam nobis ex omni arbore spinosa folium esset!

I. e. utinam nobis e multo paucum esset. Legitur quoque: ليت حظي من العشب خوصة. „Utinam portio

mea ex herbis folium esset.“ Conf. Meid. 23, 60.
Haecce verba ei dicuntur, qui post multa promissa in
donando eunctatur.

٢٨٩٧ لَيْتَنَا فِي بُرْدَةِ أَخْمَاسٍ

2897. Utinam nos essemus in veste longitudine
quinque spithamarum.

Sic scholion sensum explicavit: I. e. Utinam nos
propinqui et uno loco congregati essemus. Conferas
opus Kamusi, cujus auctor unum factum eos peragere,
verba significare scripsit. Conf. Meid. 27, 114.

٢٨٩٨ لَيْسَ ابْنُ أُمِّكَ كَأَبْنِ عَلَّةٍ

2898. Non est filius matris tuae ut filius mulieris
cum altera communem habentis maritum.
Sam.

٢٨٩٩ لَيْسَ الْبُخْلُ مِنْ أَخْلَاقِي لَكِنْ لَيْسَ لِي مَا
أَجُودُ بِهِ

2899. Avaritia pars indolum mearum non est, sed
res mihi desunt, quibus liberalis sim. D.

Paulo aliter in codice Gott.

٢٩٠٠ لَيْسَ الْحَكِيمُ الَّذِي يُلَقِّنُكَ الْحِكْمَةَ بِلِسَانِهِ إِنَّمَا

الْحَكِيمُ الَّذِي يَفْعَلُ الْحِكْمَةَ فَيَقْتَدِي بِهِ

2900. Sapiens non est, qui lingua sua sapientiam
te docet; non nisi is sapiens est, qui sapien-

ter agit, ut alii eum imitentur. A.

٢٩٠١ لَيْسَ الْخَلْفُ مِثْلَ الرَّدِّ

2901. Contrarium promissis facere repulsae simile non est. B.

٢٩٠٢ لَيْسَ الشَّهْوَةُ مِنَ الرَّعُونَةِ

2902. Cupiditas pars laxitatis non est. A.

٢٩٠٣ لَيْسَ الشَّيْبُ مِنَ الْعُمُرِ

2903. Senectus pars vitae non est. A.

٢٩٠٤ لَيْسَ الْعَجَبُ مِنْ جَاهِلٍ صَحِبَ جَاهِلًا أَنْهَا

الْعَجَبُ مِنْ عَافِلٍ جَفَا عَافِلًا

2904. Admiratione nos adficere non debet, quod ignorans cum ignorante societatem colit; admiratione potius dignum est, quod prudens prudentem injuria adficit. A.

٢٩٠٥ لَيْسَ الْعَافِلُ الَّذِي يَحْتَالُ فِي الْأَمْرِ وَيَعْدُ

ذَلِكَ يَقَعُ فِيهِ

2905. Prudens non est, qui, postquam in re versute egit, in eam incidit. D.

٢٩٠٦ لَيْسَ الْهَنَا بِالدِّسِّ

2906. Non est inunctio in toto corpore inunctio in singulis locis. K a m.

I. e. Qui totam rem perficere debet, ne eam absol-
visse putet parte ejus absoluta.

٢٩٠٧ لَيْسَ الْبَيْتِمْ الَّذِي قَدَّمَ وَالِدَهُ أَنَّمَا الْبَيْتِمْ
الَّذِي نَقَصَ فِيهِ الْعَقْلَ وَالْأَدَبَ

2907. Re vera orphanus non est, cujus pater mor-
tuus est, is orphanus est, cujus ingenium et
animi cultura detrimentum ceperunt. A.

Paulo aliter in codicibus D. et G. legitur.

٢٩٠٨ لَيْسَ بَعْدَ الْوَرْدِ إِلَّا الصَّدْرُ

2908. Post accessum ad aquam nil nisi reditus ab
aqua est. S a m.

٢٩٠٩ لَيْسَ حِكْمَةٌ وَلَا فِطْنَةٌ وَلَا مَشْوَرَةٌ إِلَّا عِنْدَ الرَّبِّ

2909. Sapientia, intelligentia, consilium non nisi
apud Deum est. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 21, 30.

٢٩١٠ لَيْسَ ذُنَابَى الطَّيْرِ كَالْقَوَادِمِ وَلَا ذُرَى الْجِمَالِ

كَالْمَنَاسِمِ

2910. Pennae posteriores in ala avis non sunt ut
pennae anteriores et non sunt summi gibbi
in camelis ut eorum ungulae. S a m.

٢٩١١ لَيْسَ شَيْءٌ أَبْغَضَ مِنْ ثَلَاثَةٍ رُوِيَ الْمُتَكَبِّرُ وَرُوِيَ

شَيْخَ بَيْتِصَابَى وَأَمْرًا تَنَامِرُ

2911. Nulla res odiosior est, quam tres sequentes: adspectus superbi, adspectus senis, qui puerili modo se gerit et mulier, quae imperium sibi arrogat. A.

٢٩١١ لَيْسَ شَيْءٌ أَنْفَعُ لِلْإِنْسَانِ كَالدِّرْهَمِ وَالسَّيْفِ
لأنَّ الدِّرْهَمَ يَقْضِي لَهٗ حَاجَاتِهِ وَالسَّيْفَ
يَحْتَمِيهِ مِنَ الْخَيْفِ

2912. Non sunt res homini utiliores, quam nummi et gladius, nummi enim ejus res necessarias perficiunt et gladius ab injuria eum defendit. A.

٢٩١٢ لَيْسَ شَيْءٌ يَبْقَى مَعَ بَقَاءِ الدَّهْرِ كَالدِّكْرِ
الْجَمِيلِ أَوْ الْقَبِيحِ

2913. Nulla res durat cum tempore durante praeter-famam pulchram aut turpem. A,

٢٩١٣ لَيْسَ فِي الْبَيْتِ سِوَى الْبَيْتِ

2914. In domo praeter domum nil est. B.

٢٩١٤ لَيْسَ فِي الْجَنَّةِ نَعِيمٌ أَعْظَمُ مِنْ عِلْمِ أَهْلِهَا

أَنَّهَا لَا تَزُولُ

2915. In paradiso major voluptas non est, quam quod incolae ejus eam non cessaturam esse sciunt. A.

٢٩١٦ لَيْسَ فِي الْحُبِّ مَشُورَةٌ

2916. In amore consilium non est. D.

٢٩١٧ لَيْسَ فِي الدُّنْيَا خَيْرٌ مِنْ اٰثْنَيْنِ رَغِيفٍ تُشْبِعُ

بِهِ كَبِدًا جَائِعَةً وَكَلِمَةً تَفْرَجُ بِهَا عَنِ الْمَلْهُوفِ

2917. In mundo meliores non sunt res, quam hae duae: libum, quo esurientem stomachum satias et verbum, quo moerore adflicto solatium adfers. A.

٢٩١٨ لَيْسَ فِي الدَّارِ اِلَّا الدِّبَارُ

2918. Ullus in domo non est. D.

٢٩١٩ لَيْسَ فِي عَطَاءِ اللَّهِ شَيْءٌ هُوَ خَيْرٌ مِنَ الْحِكْمَةِ

2919. Inter dona Dei nulla res pretiosior est quam sapientia. A.

٢٩٢٠ لَيْسَ كُلُّ طَالِبٍ يُدْرِكُ وَلَا هَارِبٍ يَنْجُو

2920. Non quilibet quaerens attinget et non quilibet fugiens evadet. A.

٢٩٢١ لَيْسَ كُلُّ عَوْرَةٍ نَضَابٌ

2921. Non omnis locus patens in confiniis attingitur.

I. e. Non omnis locus, qui custodibus privatus est, a nobis attingitur. Sam.

٢٩٢٢ لَيْسَ كُلُّ مَنْ طَلَبَ وَجَدَ وَلَا كُلُّ مَنْ تَوَقَّى نَجَى

2922. Non quilibet quaerens invenit et non quilibet cavens salvus evadit. A.

٢٩٢٣ لَيْسَ لِلْأَحْسُوْدِ رَاحَةٌ فِي الدُّنْيَا

2923. Invidio quies in mundo non est. A.

٢٩٢٤ لَيْسَ بِمُخَضُّوبِ الْبَنَانِ يَمِينِ

2924. Cujus digiti tincti sunt, ei fides non est.
In mulieribus parum fiduciae ponendum est. Sam.

٢٩٢٥ لَيْسَ لِصَاحِبِ الْعِلْمِ زَوَالٌ

2925. Doctus existere non cessat. A.

٢٩٢٦ لَيْسَ مِنْ عَادَةِ الْكِرَامِ اسْرَاعُ الْاِنْتِقَامِ

2926. A generosorum consuetudine alienum est, celeriter vindictam sumere. A.

In altero codicis loco سرعة legitur.

٢٩٢٧ لَيْسَ مِنَ الْقُوَّةِ التَّوَرُّطُ فِي الْهُوَّةِ

2927. Quod quis in barathrum se conjicit, fortitudinis signum non est. Sam.

٢٩٢٨ لَيْسَ مَنْ يَعْلَمُ كَمَنْ لَا يَعْلَمُ

2928. Qui scit, non est, sicut is, qui nescit. A.

٢٩٢٩ لَيْسَتْ الْبَرَكَةُ مِنَ الْكَثْرَةِ وَأَنْمَا الْكَثْرَةُ مِنَ الْبَرَكَةِ

2929. Benedictio e copia non oritur; sed cōpia ex benedictione. B.

٢٩٣٠. لَسْتُ إِلَى تَكْذَابِكَ وَتَأْتِئَامِكَ شَوْلَانَ الْبُرُوقِ

2930. Mendaciis tuis, dum linguam tuam moves, sicut camela praegnans caudam movet, non faveo. Conf. Meid. 23, 313. Schar.

٢٩٣١. لَسْتَ عَلَى أُمَّكَ بِالْدَهْنَاءِ تَدُلُّ وَلَا عَلَى أَبِيكَ

فَارْحَلْ يَا رَجُلُ

2931. Tu non es apud matrem tuam in loco Aldahna, ut lascivum te geras aut apud patrem tuum; i igitur o vir!

De eo adhibetur, qui lascivum se gerit, ubi lasciviae locus non est. Schar. Conf. Meid. 23, 25.

٢٩٣٢. اللَّيْلُ أَخْفَى وَالنَّهَارُ أَفْضَحُ

2932. Nox multum abscondit et dies multum pro-
dit. Sam. Schar. Conf. Meid. 23, 119.

٢٩٣٣. اللَّيْلُ دَاجٌ وَالْكَبَاشُ تَنْتَطِحُ

2933. Nox obscura est et arietes cornibus se in-
vicem petunt.

De re gravi et calamitate adhibetur. Dixit poeta:

اللَّيْلُ دَاجٌ وَالْكَبَاشُ تَنْتَطِحُ نِطَاحَ أُسْدٍ مَا أَرَاهَا تَصْطَلِحُ

مِنْهُمْ مَجْرُوحٌ وَمِنْهَا مَنَّطِحٌ فَمَنْ نَجَا بِرَأْسِهِ فَقَدْ رَبِحَ

„Nox obscura est et arietes cornibus se invicem petunt modo leonum, pacem inter se facientes eos non video.

Alii eorum sunt vulnerati alii cornibus petentes. Qui

autem caput suum periculo eripit, is lucrum fecit.“ *Metrum Redjes est. Sam. Schar.*

٢٩٣٤ اللَّيْلُ يَسْتُرُّ كُلَّ وَبِيلٍ

2934. Nox omnem calamitatem occultat. G.

٢٩٣٥ لَيْلَةُ النَّابِغَةِ

2935. Nox Nabeghahi.

Nox gravis, calamitosa significatur. Proverbii causa in versu Nabeghahi est:

قَبِيتُ كَأَنِّي سَاوَرْتَنِي صَنْبِيلَةٌ مِنَ الرَّقِشِ فِي أَنْبَاهِهَا السَّمُّ نَافِعٌ

„Pernoctavi quasi in me insiliisset emaciatus punctis nigris albisque distinctus (serpens), in cujus dentibus venenum penetrans est.“ *Metrum Thawil est.*

Quo proverbio quum Alazmäihus apud Harun Alraschidum usus esset et Alraschidus versum illum tanquam proverbii fontem citasset, ille se sequentem versum in animo habuisse dixit:

كَلْبِي لِيَمِّرْ يَا أَمِينَةَ نَاصِبٍ وَكَيْدِ أَفَاسِيهِ بَطِيءِ الْكَوَاكِبِ

„Rem mihi committe, o Amina, si adest moeror adfligens et nox cum sideribus sero decedentibus, qua adfligor.“ *Metrum Thawil est. Conf. Harir. 286. 292.*

٢٩٣٦ لَيْنُ الْكَلَامِ قَيْدُ الْقُلُوبِ

2936. Lenitas sermonis vinculum animorum est. A.

٢٩٣٧ لَيْنُ قَوْلِكَ تُحَبِّبُ

2937. Si lenia verba profers, amatus eris. A.

الماش خَيْرٌ مِنْ لاش ٢٩٣٨

2938. Suppellex vilis melior est, quam nulla res. G.

مَثَلُ الْقَلْبِ كَرِيْشَةٍ فِيْ اَرْضِ فَلَآةٍ تَقْلِبُهَا ٢٩٣٩

الرِّيَّاحُ كَيْفَ شَاءَتْ

2939. Cor comparandum est cum pluma in deserto, quam venti, quomodo volunt, vertunt. A.

مَثَلُ الْعَالَمِ الَّذِي يُعَلِّمُ النَّاسَ الْخَيْرَ وَيَنْسِي ٢٩٤٠

نَفْسَهُ كَمَثَلِ السِّرَاجِ الَّذِي يُضِيءُ عَلَى النَّاسِ

وَهُوَ يَحْتَرِقُ

2940. Doctus, qui homines bonum docet et se ipsum obliviscitur, cum lucerna comparandus est, quae super hominibus lucet et ipsa comburitur. A.

الْأَمْثَالُ مَصَابِيْحُ الْأَقْوَالِ ٢٩٤١

2941. Proverbia lucernae verborum sunt. B.

الْجَانِبِينَ هُمْ أَوْلَادُ النَّاسِ ٢٩٤٢

2942. Daemonibus obsessi filii hominum sunt. D.

أَمْتَحِنَ الْإِنْسَانَ بِفِعْلِهِ لَا بِقَوْلِهِ ٢٩٤٣

2943. Homo factis suis, non verbis suis probatur. A.

٢٩٤٤ أُمْتَحِنُوا النَّاسَ فِي وَقْتِ تَمَكُّنِهِمْ وَتَسَلُّطِهِمْ دُونَ

وَقْتِ ذَلَّتِهِمْ كَمَا الْكُورُ يَمْتَحَنُ بِهِ الذَّهَبُ

كَذَلِكَ التَّمَكُّنُ يَمْتَحَنُ بِهِ النَّاسَ فَإِنَّ فِي ذَلِكَ

الْوَقْتِ يَظْهَرُ مِنَ الْخَيْرِ خَيْرُهُ وَمِنَ الشَّرِّ شَرُّهُ

2944. Homines tempore potestatis suae atque imperii probantur, non tempore vilitatis suae, nam ut fornace aurum probatur sic potestate homines probantur; isto enim tempore a bono bonum, a malo malum prodit. A.

٢٩٤٥ عِنْدَ الْإِمْتِحَانِ يُكْرَمُ الْمُرءُ أَوْ يَهَانُ

2945. In probando vir aut honoratur aut despicitur. D. G.

٢٩٤٦ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ يُوزَنُ بِدَمِ الشَّهِدَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

2946. Atramentum doctorum die resurrectionis cum sanguine martyrorum ponderatur. D.

٢٩٤٧ مَنْ مَدَحَ رَجُلًا بِمَا لَيْسَ فِيهِ فَقَدْ بَالَغَ فِي هَجْوِيَانِهِ

2947. Qui virum laudat ob res, quas non possidet, operam dat, ut eum satyra perstringat. D.

٢٩٤٨ هَلْ يَمْدَحُ الْعُرُوسَ إِلَّا أُمَّهَا وَالْمَاشِطَةَ

2948. Num sponsam alia persona laudat quam mater et comrix? D.

٢٩٤٩ اَلْمَدْحُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَيَاةٌ وَالْمَذَمَّةُ فِي الْحَيَاةِ مَوْتٌ

2949. Laus post mortem vita est et vituperium in vita mors. A.

٢٩٥٠ هُوَ يَمْتَدِّقُ

2950. Is aquâ mixtus est.

De mendace adhibetur.

٢٩٥١ الْمَرْءُ لَا يَدْرِي مَتَى يُمْتَكَنُ

2951. Vir nescit, quando calamitatibus tentabitur. G.

٢٩٥٢ الْمَرْءُ مِرَاةٌ أَخِيهِ

2952. Vir speculum fratris sui est.

I. e. Quod si res non probandas eum peragentem videt, certiorè eum reddit. Sam. Schar.

٢٩٥٣ الْمَرْءُ مِنْ حَيْثُ يُوجَدُ لَا مِنْ حَيْثُ يُوَلَدُ

2953. Vir ex eo cognoscitur, ubi invenitur, non ex eo, ubi nascitur. Fakih. Alchol. p. 204. l. 9.

٢٩٥٤ الْمَرْءُ يَطِيرُ بِهَيْمَتِهِ كَمَا يَطِيرُ الطَّيْرُ بِجَنَاحِهِ

2954. Vir animi proposito volat sicut avis alis suis volat. Fakih. Alchol. p. 117. l. 19.

٢٩٥٥ إِنَّ الْمَرْءَ لَيَكْذِبُ حَتَّى يُصَدَّقَ فَمَا يُصَدَّقُ قَوْلُهُ

2955. Vir mentitur, ut ipsi fides habeatur; sed verbum ejus verax non habetur.

Proverbium mendacii noxam describit. Sam. Schar.

٢٩٥٦ لا الْمَرْءُ فِي نَسِيْبِي وَلَا الْبُرْبُوعُ

2956. Neque viro neque muri mortis mora est. D.
Calamitates nemo cavere potest. Conf. Meid. 5, 150.

٢٩٥٧ امْرَأَةٌ بِبَلَاءِ حَيَاةٍ كَطَعَامِ بِلَاءِ مِلْحٍ

2957. Mulier sine pudore instar cibi sine sale est.
Fakih. Alchol. p. 224.

٢٩٥٨ امْرَأَةٌ مِنْ أُنْهَاهَا تَسْمَنُ

2958. Mulier ab aure sua pinguis est. D.

٢٩٥٩ مَنْ مَارَسَ الْأُمُورَ رَكِبَ الْبُحُورَ

2959. Qui res tractat, maribus vehitur. D.

٢٩٦٠ الْمَزَاحُ لِقَاحُ الضَّغَايِنِ

2960. Jocus foecundatio odiorum est.

Qui joco cum altero agit, ejus odium interdum excitat. Schar.

٢٩٦١ آيَاتِ وَالْمَزَاحِ فَانَّهُ يَجْرُ الْقَبِيْحَةَ وَيُوْرِتُ الضَّغِيْنَةَ

2961. Cave jocum, nam turpem agendi rationem adducit et odium parit.

Verba Ohmarus ben-Ahbd-Alahsis dixisse fertur.

٢٩٦٢ لا تَمَازِحِ الشَّرِيْفِ فَيَحْقِدُ عَلَيْكَ وَلَا الدَّنِيَّ

فَيَتَجَرَّأُ عَلَيْكَ

2962. Ne cum nobili jocare, nam te odio habebit neque cum vili, nam audacem se erga te geret. D.

Paulo aliter in codice. A.

وَالْمَسَاكِينِ أَيْضًا بِاللَّيْلِ وَلَع ٢٩٦٣

2963. Etiam pauperes liberalitatis cupidi sunt. D.

أَمِّشِ بِدَائِكَ مَا حَمَلَكَ ٢٩٦٤

2964. Morbi tui molestias, quas tibi imponit, perfer!

Monet nos proverbium, ut, quamdiu perferri possint, amici injurias perferamus. Schar.

أِذَا لَمْ يَمِّشِ الزَّمَانُ مَعَكَ عَلَى مَا تُرِيدُ فَأَمِّشِ ٢٩٦٥

مَعَهُ عَلَى مَا يُرِيدُ

2965. Quod si tempus tecum non incedit modo quo vis, cum eo, modo quo vult, incede! A.

لَا تَمِّشِ بِرِجْلِكَ مِنْ أَبِي ٢٩٦٦

2966. Ne pede ejus, qui non vult, incede!

Ne ab eo auxilium petas, qui auxilium tibi ferre aegre fert. Sam.

وَعَلَى مِصْرٍ رَاحَتِ الْأَرْوَاحِ ٢٩٦٧

2967. Et super Aegypto venti flant. D.

مَا مَضَتْ سَاعَةٌ مِنْ أَمْسِكَ إِلَّا بِيَضْعَةٍ مِنْ نَفْسِكَ ٢٩٦٨

2968. Quodlibet momentum hesterni diei particulam animae tuae abstulit. A.

٢٩٦٩ أَمْضَى مِنْ الصَّوْصَامَةِ

2969. Penetrantior quam gladius Alzamzamah.

Gladius celeberrimus Ahmrui ben-Mahdi Carb erat. Ahmrus in illum gladium dixit :

سِنَانِي أَرْزَقُ لَا عَيْبَ فِيهِ وَصَمَّامِي يُصَيِّمُ فِي الْعِظَامِ

„ Cuspis mea est caerulea, nil vitii in ea est et gladius meus in ossa penetrat.“

Metrum Wafir est; sed in priore parte Asrakon enunciandum est, ut metrum perfectum sit. Ahbd-Allahus ben-Ahbbas Jemanensis dixit: لكم من السماء „Vobis coeli sidus est, templi sacri angulus lapidis nigri et gladius Zamzam. Sam. Schar. Conf. Meid. 24, 433.

٢٩٧٠ هُوَ أَمْضَى مِنْ خَازِقٍ

2970. Ismagis perforans quam hastae cuspis est. Dj.

٢٩٧١ مَطَرٌ نَيْسَانَ فِي الْبَحْرِ دُرًّا وَفِي الْأَرْضِ بَرًّا

2971. Pluvia mensis Nisan in mari margaritas et in terra triticum producit.

Putant autem Arabes margaritas ex guttis pluviae decidentibus oriri.

٢٩٧٢ لَوْ تَمَطَّرَ غَيْمَتٌ

2972. Si plueres, tu nubibus obductum esses. D.

٢٩٧٣ مَطْلُ الْغَنِيِّ ظَلَمٌ

2973. Tardatio divitis in dando injuria est. Sam.

٢٩٧٤ مَطْلُ كَنْعَاسِ الْكَلْبِ

2974. Tardatio ut somnus canis.

I. e. longa. Sam.

٢٩٧٥ هُوَ مَا عَزَّ مَقْرُوظٌ

2975. Is pellis caprina concinnata est.

De viro experientia edocto adhibetur. Sam.

٢٩٧٦ إِنَّ الْمَعَا تَكْفِيهِ الْبَقْلَةَ وَتُرْوِيهِ الْمَذْقَةَ

2976. Visceribus olus sufficit et lac aqua mixtum
ea irrigat.

In eum dicitur, qui sua sorte contentus non est. Sch.

٢٩٧٧ هُوَ فِي مِلْيٍّ رَأْسِهِ

2977. Is in re est, quae caput suum implet.

Eum res omnino occupat. Sam.

٢٩٧٨ لَا مَلِيحَةَ وَلَا وَحْشَةَ

2978. Neque pulchra neque consortii defectus. D.

٢٩٧٩ هُوَ يَمْتَلِخُ

2979. Is non omnino verax est. Sam.

٢٩٨٠ إِذَا مَلَكَ الْأَرْدَلُ هَلَكَ الْأَفْضَلُ

2980. Quum vilis regnat, praestantissimus perit. B.

٢٩٨١ مَنْ لَمْ يَمْلِكْ لِسَانَهُ نَدِمَ

2981. Qui linguam suam non cohibet, poenitentiam aget. A.

٢٩٨٢ الْمَلِكُ يَبْقَى مَعَ الْكُفْرِ وَلَا يَبْقَى مَعَ الظُّلْمِ

2982. Regnum cum incredulitate manet; sed cum injustitia non manet. D.

٢٩٨٣ لَيْسَ لِلْمَلُوكِ أَخٌ وَلَا لِلْحَسُودِ رَاحَةٌ وَلَا

لِلْكَذُوبِ مَرُوءَةٌ

2983. Regibus frater non est et invido quies non est et mendaci virtus non est.

In codice Par. loco vocis للملوك regibus للمملوك ser-
vo legitur.

٢٩٨٤ مَنْ مَنَعَ الْمَالَ مِنْ سَبِيلِ حَمْدِهِ وَرَثَهُ مِنْ لَا يَحْمَدُهُ

2984. Qui opes non erogat, ut laude dignus sit, is eas haereditate ei relinquit, qui ipsum non laudat. D.

٢٩٨٥ مَنْ مَنَعَكَ الْخَيْرَ حَرَمَكَ وَمَنْ أَعَانَكَ عَلَى

الشَّرِّ ظَلَمَكَ

2985. Qui impedit, quominus bonum peragas, te privat et qui in male agendo te adjuvat, erga te injustus est. A.

٢٩٨٦ الْمَنَعُ أَوْجَزُ

2986. Recusatio (fuisset) brevior.

De hoc proverbio conf. Meid. T. 1. p. 529.

٢٩٨٧ الْمَنَعُ الْجَمِيلُ خَيْرٌ مِنَ الْوَعْدِ الطَّوِيلِ

2987. Pulchro modo recusare melius est, quam diu promittere. A.

٢٩٨٨ أَمْنَعُ مِنْ لِبْدَةِ الْأَسَدِ

2988. Magis defensus quam juba leonis. Dj.

٢٩٨٩ لَا يَمْنَعُ ذَنْبَ تَلْعَةٍ

2989. Non impedit (defendit) vallem rivi e monte defluentis.

De viro vili, abjecto adhibetur. Sam. Kam.

٢٩٩٠ لَا يَمْنَعُكَ سُوءُ حَالِ الْقَائِلِ مِنَ الْإِسْتِمَاعِ إِلَيْهِ

قَرَبًا فَمَرَّ كَرِيهٍ مَجَّ عَلِمًا زَكِيًّا

2990. Ne prava dicentis conditio te impediat, quominus ad ejus verba attendas, fieri enim potest, ut os ingratum probam scientiam proferat. A.

٢٩٩١ مَانِعُ الْحَقِّ فِي الشَّدَّةِ أَعْدَرُ مِنْ مَانِعِ الْفَضْلِ

فِي الرَّخَاءِ

2991. Qui alteri in statu penuriae jus denegat,

magis excusandus est, quam is qui beneficium denegat in statu fortunae secundae. A.

۲۹۹۲ اَمْنًا يَا عَلَيَّ الْبَلَايَا

2992. Mortes super calamitatibus.

In eos dicitur, quorum conditio vilis et quorum fortitudo vehemens est. Conf. Meid. 24, 286.

۲۹۹۳ مَهْدٌ لِنَفْسِكَ قَبْلَ عَثْرَةِ قَدَمِكَ وَكَثْرَةِ نَدَمِكَ

2993. Locum tibi para, antequam pes tuus caespitatus et poenitentia tua magna est. A.

۲۹۹۴ مَاءٌ مَطَرٍ نَيْسَانَ يُحْيِي قَلْبَ الْإِنْسَانِ

2994. Aqua pluviae mensis Nisan hominis cor recreat. D.

۲۹۹۵ الْمَاءُ إِذَا طَالَ مَكَتَهُ ظَهَرَ خَبْثَتُهُ

2995. Aquae, quum diu eodem loco manet, pravitatis apparet D.

۲۹۹۶ الْمَاءُ أَهْوَنُ مَوْجُودٍ وَأَعَزُّ مَفْقُودٍ

2996. Aqua vilissima res est, quum adest et honoratissima, quum deest. B.

۲۹۹۷ الْمَاءُ حَيَاةُ الْإِنْفِسِ

2997. Aqua animarum vita est. G.

۲۹۹۸ الْمَاءُ فِي الْعَيْنِ دَلِيلٌ عَلَى النَّارِ فِي الْقَلْبِ

2998. Aqua in oculo indicium ignis in corde est. B.

٢٩٩٩ الماء لا تَفُوتُ به على العَطْشان

2999. Ne cum aqua ad sitientem transi! G.

٣٠٠٠ الماء يُنَحِّي كُلَّ غَمَّة

3000. Aqua omnem moerorem removet. D.

٣٠٠١ إذا مات العالم مات العالم

3001. Quum doctus moritur, mundus moritur.

Lusus verborum inest. D.

٣٠٠٢ ما مات من أحياءِ علما وما افتتن من ملك فهما

3002. Mortuus non est, qui scientiam vivificat et in aerumnam non incidit, qui intelligentiam possidet. A.

٣٠٠٣ من مات قل حساده

3003. Qui moritur, ejus invidi pauci sunt. A.

٣٠٠٤ من مات تكموذا كان أحسن حالا ممن عاش

مذموما

3004. Qui laude dignus moritur, ejus status pulchrior est, quam qui vituperatus vivit. A.

٣٠٠٥ يموت الفلاح وعينه في الزلاية

3005. Agricola moritur et ejus oculus in dulciolis est. D.

٣٠٦ تَمِيَّتْ أَصْلِي حَتَّى حَصَلْتُ فِي فَلَمَّا حَصَلْتُ فِي

بَطَلْتُ أَصْلِي

3006. Occidis radicem meam, donec mihi provenit et quum mihi provenisset, radicem meam irritam fecisti. D.

٣٠٧ مَوْتُ الْحِمَارِ عُرْسُ الْكَلْبِ

3007. Asini mors canis convivium nuptiale est, G.

٣٠٨ مَوْتُ الرُّسَاءِ أَسْهَلُ مِنْ رِيَّاسَةِ السَّفَلَةِ

3008. Principum mors facilius ferri potest, quam infimorum regnum. A.

٣٠٩ مَوْتُ الصَّالِحِ رَاحَةٌ لِنَفْسِهِ وَمَوْتُ الطَّالِحِ

رَاحَةٌ لِلنَّاسِ

3009. Mors probo quietem parat et mors improbi hominibus. A.

٣١٠ الْمَوْتُ أَفْنَاءُ مَنْ مَضَى وَيَغْنَى مَنْ بَقَا

3010. Mors est perditio eorum, qui praeteriere et perdet eos, qui restant. G.

٣١١ الْمَوْتُ الْفَادِحُ خَيْرٌ مِنَ الْعَيْبِ الْغَاضِحِ

3011. Mors dira melior est, quam difficultas in sermone, qua ignominia adficimur. S. Sch.

٣.١٢ مَوْتُ يُعْطِي رَاحَةً

3012. Mors quietem dat. D.

٣.١٣ مَوْتُ فِي الْعِزِّ خَيْرٌ مِنَ الْحَيَاةِ فِي الدَّلَّةِ

3013. Mors, dum honorati sumus, melior est, quam vita, dum contemti sumus. B.

٣.١٤ مَوْتُ وَالْحَيَاةُ مِنَ اللِّسَانِ وَالذِّبْنِ يُجْبَوْنَ
بِأَكْلُونِ ثَمَرَتِهَا

3014. Et mors et vita e lingua pendet et qui eam amant, ejus fructus edunt. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Salom. 18. 21.

Rectius esset *يُجْبَوْنَ* et *ثَمَرَتِهَا*, nam vox *لسان* generis feminini est.

٣.١٥ لَوْ لَا الْمَوْتُ مَا خَضَعَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ

3015. Nisi mors fuisset, omnis validus, contumax oppressus non esset. B.

٣.١٦ مَنْ مَالَ إِلَى الْحَقِّ مَالَ إِلَيْهِ الْخَلْقُ

3016. Qui ad jus inclinatur, ad eum homines inclinant. A.

٣.١٧ الْمَالُ فِدَاءُ الْأَبْدَانِ وَالْأَبْدَانُ فِدَاءُ الْأَدْيَانِ

3017. Opes lytrum corporum et corpora lytrum religionum sunt. G.

٣٠١٨ الْمَاءُ كَالْمَاءِ الَّذِي فِي بَيْتٍ سُدَّتْ مَسَارِيهُ

إِذَا لَمْ يَجِدْ مَنَفِذًا يَخْرُجُ مِنْهُ غَرِقَ بِهِ صَاحِبُهُ

3018. Opes aquis comparandae sunt in domo, cujus canales obstructi sunt, quae si exeundi locum non inveniunt, possessor submergitur. A.

٣٠١٩ الْمَاءُ مَلَكَ لِمَالِكِهِ

3019. Opes rex (possessor) eius sunt, qui eas possidet. A.

٣٠٢٠ الْمَاءُ وَالْدُنْيَا تَزُولُ وَتَبْقَى الْأَعْمَالُ الصَّالِحَةُ

3020. Opes mundusque pereunt; sed proba opera manent. G.

٣٠٢١ الْمَاءُ يَغْنَى عَنِ قَرِيبٍ وَالْعِلْمُ لَيْسَ لَهُ زَوَالٌ

3021. Opes mox pereunt, sed doctrina nunquam cessat. A.

٣٠٢٢ الْمَاءُ يَنْفَدُ وَالذِّكْرُ يَبْقَى

3022. Opes pereunt, bona fama durat. G. A.

٣٠٢٣ الْمَيْلُ إِلَى الْعَضْبِ مِنْ أَخْلَاقِ الصِّبْيَانِ وَالْجُوعُ

عَلَى مَا ذَهَبَ مِنْ أَخْلَاقِ النَّسْوَانِ

3023. Ad iram inclinare puerorum naturae, tristi-

tia adfici ob id, quod praeteriit, naturae mulierum est. A.

٣٠٢٤ ما انتبل نبله الا باخرة

3024. Nonnisi in fine paratus promptusque erat.

Proverbium in virum adhibent, qui antea socors occasione elapsa vitium corrigere vult. Quatuor vocis نبله enunciandae modi sunt, aut نَبَلَهُ aut نُبِلْتَهُ aut نَبَّالَهُ aut نَبَّالَتَهُ. Kam.

٣٠٢٥ اَجَحْ اُمَّ خَيْبَةَ

3025. Num felix successus an frustratio?

Proverbium sensu ei simile est, quod Meid. C. 12, 5. legitur.

٣٠٢٦ لَمْ يَنْجُ مِنْ اَمَوْتٍ غَنِيٌّ بِمَالِهِ وَلَا فَقِيرٌ لِقَلَالَةٍ

3026. Dives opibus a morte non liberatur neque pauper paupertate. D.

٣٠٢٧ لَنْ تَنْجُو مِمَّا تَكْرَهُ حَتَّى تَصْبِرَ عَلَى كَثِيرٍ

مَا لَا تُحِبُّ

3027. Tu ab eo, quod tibi ingratum est, non liberaris, donec multa, quae non amas, patienter fers. B.

In codice voces ما لا omissae sunt, quas ex conjectura addidi.

٣٠٢٨ مَنَاجَا الدُّبَابِ

3028. Effugio muscae.

In vilem adhibetur, cujus vilitas eum defendit. Harir. 288.

٣٠٢٩ نَجَّ الْجَرَبِيُّ عَنِ الْعَارَةِ

3029. Scabiosos camelos ab ulcerosis separa!

A pravo socio, cujus morbi pars in te transiit, te separa, ne toto morbo adficiaris. Sam.

٣٠٣٠ النَّحْوُ فِي الْكَلَامِ كَالْمِلْحِ فِي الطَّعَامِ

3030. Grammatica in sermone sali in cibo similis est. D.

٣٠٣١ النَّحْوُ نَصَابُ الْعِلْمِ وَنِظَامُهُ وَعَمُودُهُ وَقِيَامُهُ

وَوَشْيُ الْكَلَامِ وَحَبِيلَتُهُ وَجَمَالُهُ وَزِينَتُهُ

3031. Grammatica scientiae principium et res, qua nititur, columna et sustentaculum, tum sermonis pictura, remedium, pulchritudo et ornamentum est. A.

٣٠٣٢ مِنَ الْمُنْخَلِ يُمْسِكُ النَّخَالَةَ وَيُرْمِي الدَّقِيقَ

3032. Cribrum furfures retinet et farinam projicit. D.

٣٠٣٣ أُنَدُّ مِنْ حِمَارٍ الْوَحْشِ

3033. Fugacior quam onager. Sam.

In codice Schar. حِمَارٍ مِنْ حِمَارٍ QUAM ASINUS LEGITUR, QUOD NON PROBO.

٣٠٣٤ النَّادِرُ كَالْمَعْدُومِ

3034. Rarus ut desideratus est. D.

النَّادِرُ لَا حُكْمَ لَهُ ٣٠٣٥

3035. De raro non est iudicium. D.

مَا نَدِمَ مِنْ سَكَتٍ ٣٠٣٦

3036. Silentii poenitentiam nemo egit. A. D.

نَدِمْتُ نَدَامَةَ الْكُسْعِيِّ ٣٠٣٧

3037. Alcosäihtae poenitentia adfectus sum. Schar.

I. e. maxima. Conf. Meid. 25, 102.

مَا نَدِمْتُ مَرَّةً عَلَى سُكُوتِي وَقَدْ نَدِمْتُ ٣٠٣٨

مِرَارًا عَلَى كَلَامِي

3038. Nunquam silentii mei poenitentiam egi; sed saepius sermonis mei. A.

لَا تَنْدَمُ عَلَى مَا فَاتَ ٣٠٣٩

3039. Ne rei, quae te fugit, poenitentiam agas! D.

نَدِمِي عَلَى مَا لَمْ أَفُتْ أَخَفَّ مِنْهُ عَلَى مَا قُلْتُ ٣٠٤٠

3040. Poenitentia mea ob id, quod non dixi, levior est, quam ob id, quod dixi. A.

النَّدَمُ عَلَى السُّكُوتِ خَيْرٌ مِنَ النَّدَمِ عَلَى الْقَوْلِ ٣٠٤١

3041. Poenitentia de silentio melior est, quam poenitentia de sermone. G.

۳۰۴۲ النَّدَامَاتُ ثَلَاثَةٌ نَدَامَةٌ يَوْمٌ وَنَدَامَةٌ سَنَةٌ

وَنَدَامَةٌ الْعُمُرُ فَمَا نَدَامَةُ الْيَوْمِ وَهِيَ أَنْ يَخْرُجَ

الرَّجُلُ مِنْ مَنْزِلِهِ قَبْلَ الْغَدَاءِ وَنَدَامَةُ السَّنَةِ

وَهُوَ تَرْكُ الزَّوْرَاعَةِ فِي وَقْتِهَا وَنَدَامَةُ الْعُمُرِ وَهُوَ

أَنْ يَتَزَوَّجَ امْرَأَةً غَيْرَ مُوَافِقَةٍ لَهَا

3042. Poenitentia triplex est, poenitentia diei, anni et vitae. Poenitentia diei eo consistit, quod vir mansionem suam relinquit, antequam cibum matutinum sumpsit; poenitentia anni, quod tempore suo non serit, et poenitentia vitae, quod uxorem sibi non convenientem in matrimonium ducit. A.

۳۰۴۳ كُنْدَمَانِي جَذِيمَةٌ

3043. Ut Djadsimahi duo compotores.

Diuturnum consortium proverbium designat conf. Meid. C. 22, 37. Schol.

۳۰۴۴ لَا تَنْدَى صَفَانُهُ وَلَا تَرَشَّحَ حَصَانُهُ

3044. Petra ejus uvida non est et lapis ejus madidus non est.

In avarum dicitur, qui dona non dat. Harir. 201.

۳۰۴۵ مَنْ أَنْدَرَ فَقَدْ أَعْدَرَ وَمَنْ بَصَرَ فَمَا قَصَرَ

3045. Qui monuit, excusatione dignus est et qui

docuit, is minus non fecit, quam debuit. Fakih. Alchol. p. 174.

٣٠٤٦ نَزَّاعُ النَّفْسِ أَهْوَنُ مِنْ نِزَاعِ الشَّقْوِ

3046. Animam suam e corpore extrahere, facilius est, quam amorem remove. D.

٣٠٤٧ إِذَا نَزَلَ الْقَضَاءُ بَطَلَ الْحَذَرُ

3047. Quum fatum advenit, cautio irrita est. A.

٣٠٤٨ إِذَا نَزَلَ الْقَضَاءُ عَمِيَ الْبَصَرُ

3048. Quum fatum advenit, oculus caecus est. A.

٣٠٤٩ مَا نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ أَمْرٌ مِنْ كَأْسِ الْعَمَاءِ

3049. Nulla res, quae e coelo descendit, amarior est, quam poculum caecitatis. G.

٣٠٥٠ هُوَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ الْيَمِينِ

3050. Is apud me locum dexteræ occupat.

Is apud me in magno honore est. Sam.

٣٠٥١ نَسِيَانُ الْمَوْتِ مِنْ صَدَأِ الْقَلْبِ

3051. Oblivio mortis est quaedam cordis rubigo. B.

In codice A. من omisum est.

٣٠٥٢ نَشِبَ الْحَدِيدَةَ وَالْتَوَى الْمِسْمَارَ

3052. Ferrum adhaesit et clavis inflexus fuit.

De re firmiter adhaerente, ut eam nemo a se remove possit, adhibetur. Sam.

٣٠٥٣ النَّشِيدُ مَعَ الْمَسْرَةِ

3053. Recitatio carminis cum laetitia est.

Alschanfara poeta ista verba dixit. Juraverat, centum se homines e gente Salaman occisurum esse. Quum nonaginta novem necasset, eum captivum fecerunt et, ut carmen recitaret, postularunt. Quapropter ista verba dixit. Scharaf - Ald. Conf. Hamas. ٢٢٤. l. 19. ubi المسرة على legitur.

٣٠٥٤ قَدْ نَصَبَ شَبَكَتَهُ

3054. Jam rete suum posuit.

Proverbium Arabibus non genuinis proprium in astutia de eo, qui dolum suum celat, adhibetur. Harir. 417.

٣٠٥٥ نَصِيْبُكَ يُصِيْبُكَ

3055. Portio tua ad te perveniet. D.

٣٠٥٦ مَنْ نَصَحَ جَاهِلًا فَقَدْ عَادَاهُ

3056. Qui ignorantem sincere monet, is ei inimicus est. D.

٣٠٥٧ مَنْ نَصَحَكَ أَحْسَنَ إِلَيْكَ وَمَنْ وَعَظَكَ

أَشْفَقَ عَلَيْكَ

3057. Qui sincerum consilium tibi dat, tibi benefacit et qui te monet, miseratione tui plenus est. A.

٣٠٥٨ نَصَحُ الْمُحِبِّ تَأْدِيبٌ وَنَصَحُ الْعَدُوِّ تَأْنِيبٌ

3058. Monito amici meliora edocemur, monito inimici dure vituperamur. A.

٣٠٥٩ ذَا نُصَحِ شَوْلَةَ النَّاطِحَةِ

3059. Hoc est monitum Schaulae fidelis.

Monitum, quod illa mulier dederat, ipsi perniciosum erat. Conf. Meid. 5, 129. 13, 153. 25, 131.

٣٠٦٠ النَّصْرُ مِنَ اللَّهِ

3060. A Deo victoria est. G.

٣٠٦١ نُصْرَةَ الْحَقِّ شَرَفٌ وَنُصْرَةَ الْبَاطِلِ سَرَفٌ

3061. Defensio veritatis est nobilitas et defensio vani est prodigalitas. A.

٣٠٦٢ أَمْتَصِرُ أَعْدَرَ

3062. Se vindicans omnino excusatus est.

Qui injuria adflictus se vindicat, excusatione dignus est, non item qui injuriam infert ab altero haud laesus. Sam. Schar.

٣٠٦٣ نِصْفُ الْأَلْفِ خَمْسُ مِائَةٍ

3063. Dimidium numeri mille quingenti sunt. D.

٣٠٦٤ نِصْفُ الْعَقْلِ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ مُدَارَاةُ النَّاسِ

3064. Dimidium prudentiae post religionem Dei est benigne tractare homines. D.

٣٠٦٥ أَنْصِفْ مِنْ نَفْسِكَ قَبْلَ أَنْ يَنْتَصِفَ مِنْكَ

3065. Erga te ipsum justus sis, priusquam alii a te justitiam postulant. A.

٣٠٦٦ ما أَنْصَفَكَ مَنْ كَلَّفَكَ

3066. Non juste erga te egit, qui rem molestam tibi imposuit. D.

٣٠٦٧ لَوْ تَنْصِفِ النَّاسَ لَأَسْتَرَّاحَ الْقَاضِي

3067. Si homines juste agerent, iudex quiete frueretur. G.

٣٠٦٨ مَنْ لَمْ يَنْصِفْ مِنْ نَفْسِهِ لَمْ يَخْلَصْ مِنْ حُزْنِهِ

3068. Qui per se ipsum justus non est, a tristitia sua non liberatur. A.

٣٠٦٩ أَنْصَجَ أَخُوكَ تَمَّ رَمَدًا

3069. Bene coxit frater tuus, tum in cinerem conjecit.

De eo dicitur, qui primum bene actam rem corrum-
pit. Schar.

٣٠٧٠ نَضْرَةُ الْوَجْهِ فِي الصِّدْقِ

3070. Pulchritudo faciei in veritate est. A. B.

٣٠٧١ ما بِهِ نَطِيشٌ

3071. Motus in eo non est.

Vocabulum نطيش genti Hudsailitarum proprium esse dixit Samachscharius. Alii بطيش scribunt, id quod a بطش convaluit a feбри derivant. Sam.

٣٠٧٢ النُّطْفُ بِغَيْرِ حِكْمَةٍ هَوَسٌ وَالصَّمْتُ بِغَيْرِ

فِكْرِ خَرَسٌ

3072. Loquela sine sapientia est amentia et silentium sine cogitatione status muti est. A.

٣٠٧٣ نَظَرْتُ إِلَيْهِ عَرَضَ عَيْنٍ

3073. Ex adverso ad eum oculos direxi. Sam.

٣٠٧٤ إِنْ نَظَرْتَ عَرِيَانَ لَا تَقُلْ لَهُ أَيْنَ ثِيَابُكَ

3074. Si nudum vides, ne ei dicas: ubi vestes tuae sunt?

٣٠٧٥ أَنْظِرِ الْعَوَاقِبَ تَسَلَّمْ مِنَ النَّوَابِيبِ

3075. Si rerum eventus observas, a calamitatibus securus eris. G.

٣٠٧٦ الَّذِي تَنْظُرُهُ قَبَّةٌ تَنْظُنُّ أَنَّهُ مَرَارٌ

3076. Quem concameratum opus esse vides, eum visitatum esse putas. D.

In codice Paris. loco vocis تَنْظُرُهُ legitur تَقْشَعُهُ.

٣٠٧٧ النَّظْرُ فِي الْعَوَاقِبِ تَلْقِيحُ الْعُقُولِ

3077. Consideratio finis rerum mentes fecundat. Sam. Schar.

Hoc viro أبو حازم (Abu-Hasem) appellato tribuitur. Cod. Abu-Ohb.

النَّظْرُ فِي عَوَائِبِ الْأُمُورِ مِفْتَاحُ لِأَبْوَابِ السَّرُورِ ٣٠٧٨

3078. Consideratio finis rerum clavis portarum laetitiae est. B.

النَّظْرَةُ الْأُولَى حَمَقَاءُ ٣٠٧٩

3079. Primus adspectus stultus est.

Decipit enim nos. Monet igitur proverbium, ne statim primo adspectu iudicium feramus. Sam. Schar.

مَنْ نَظَفَ ثَوْبَهُ قَلَّ هَمُّهُ ٣٠٨٠

3080. Qui vestem suam mundat, ejus curae paucae sunt. D.

مِنْ نَظَافَتِكَ يَا فَتَى لِبَسُكَ الْأَبْيَضِ فِي الشِّتَاءِ ٣٠٨١

3081. Munditiei tuae indicium est, o juvenis, quod hiemis tempore vestes albae te tegunt. D.

رُبَّ نَعْلٍ خَيْرٌ مِنْهُ الْحَفَا ٣٠٨٢

3082. Interdum nuditas pedis melior est quam calceus. D. Conf. Meid. 10, 50.

يَا حَبِّدَا الْمُتَتَعِلُونَ قِيَامًا ٣٠٨٣

3083. O quam pulchri sunt, qui stantes calceos sibi indunt!

Narrant mulierem, quae seni nupta esset, juvenes vidisse, qui stantes calceos sibi induerent et optantem, ut uni eorum nupta esset, proverbii verba dixisse. Quod quum maritus audivisset, dixit, se stantem calceos sibi induere posse, at quum tentasset, eum crepitum ventris

emisisse. Uxorem tum dixisse: *إذا ادعيت الباطل ابحج* „Quod si vanum tibi arrogas, te vincet.“ Proverbium significat, virum debilem cum robusto se comparare. S.

٣٠٨٤ نِعْمَ الْهَدِيَّةُ الْكَلِمَةُ مِنَ الْحِكْمَةِ

3084. Quam praeclarum donum est verbum a sapiente prolatum! A.

٣٠٨٥ نِعْمَةُ الْجَاهِلِ كَرَوْضَةٍ عَلَى مَوْلَةٍ

3085. Pulchra conditio ignorantis instar horti super fimeto est. D.

٣٠٨٦ النِّعْمَةُ إِذَا سَمِعَتْ نِعْمَةَ الشُّكْرِ تَهَيَّبَتْ لِلْمَذِيدِ

3086. Beneficentia, quando gratiarum sonum audit, mendaci parata est. B.

٣٠٨٧ نِعْمَتَانِ مَغْبُونٍ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ الصِّدْقَةِ

وَالْفَرَاغِ

3087. Duo beneficia sunt, quibus multi homines decipiuntur, sanitas et otium. A.

٣٠٨٨ هُوَ كَالنَّعَامَةِ لَا يَحْمِلُ وَلَا يَطِيرُ

3088. Is struthiocamelo similis est, neque portans neque volans.

De eo, qui inter res incertus haerens ultro citroque it. Fakih. Alchol. p. 109. l. 25.

٣٠٨٩ نَعَيْتَ نَفْسِكَ حِينَ شَابَ رَأْسُكَ

3089. Mortem tibi annunties, quum caput tuum
albicat! A. B.

أَنْتَفَخَ سَاكِرَهُ ٣٠٩٠

3090. Pulmo ejus inflatus fuit.

Terminum suum transgressus est. Et dicunt: انتفخت
مساحره, quod Djeuharius in timidum adhiberi adnotavit.

أَنْفَذَ رَمِيَّةَ كَلِمَةٍ خَفِيَّةٍ ٣٠٩١

3091. Verbum occultum jactus maxime penetrans
est. Schar.

أَنْفَرُ مِنْ ظَبِي ٣٠٩٢

3092. Fugacior quam dorcas.

Legitur quoque: من ظبي أفلت „quam dorcas e laqueis
evadens.“ Dixit poeta:

فَأَصْبَحْتُ ظَبِيًّا مَقْلَتًا مِنْ حِبَالَةِ صَخِيحِ أَدِيمٍ بَعْدَ دَاءِ إِسَافٍ

Dorcas e laqueis evadens fui cute integra post mor-
bum lethalem. Metrum Thawil est. Sam. Schar.

أَنْفَرُ مِنْ نَعَامَةٍ ٣٠٩٣

3093. Fugacior quam struthiocamela. Schar.

مَا يَنْفَعُ الْكَبِدَ يَضُرُّ الطِّحَالُ ٣٠٩٤

3094. Quod jecori utile est, spleni nocet. D.

يَنْفَعُكَ مِنْ رَدِي حِدَارٍ ٣٠٩٥

3095. A pravo cavere tibi non prodest. Sam.
Conf. Meid. 23, 398.

٣٠٩٦ ما يَنْفَعُكَ إِلَّا مَا مَعَكَ

3096. Tibi non prodest nisi id, quod tecum est. G.

٣٠٩٧ لَا تَنْفَعُكَ حِيلَةٌ مَعَ غِيْلَةٍ

3097. Remedium cum fraude inutile tibi est. A.

٣٠٩٨ مَا تَنْفَعُ السُّيُوفُ إِلَّا رِجَالَ

3098. Gladii sine viris utiles non sunt. D.

٣٠٩٩ لَا يَنْتَفَعُ بِالْمَالِ السَّاكِنُ فِي قَرَارِ الْأَرْضِ وَلَا

بِالذَّهَبِ مَا لَمْ يُسْتَخْرَجْ وَلَا بِالْعِلْمِ مَا دَامَ

مَكْتُومًا

3099. Quamdiu opes in terrae fundo manent, aurum non producitur, doctrina occulta est, inutilia sunt. A.

٣١٠٠ مَنَفَعَةُ أَمْوَالٍ يَبْرُؤُ بِزَوَالِهَا وَمَنَفَعَةُ الْعِلْمِ بِاقْبَانِهِ

عَلَى مَمَرِ الدُّهُورِ وَالْعِلْمُ حَاكِمٌ وَالْأَمْوَالُ مَحْكُومٌ

عَلَيْهِ وَالْعِلْمُ يَبْرُؤُ بِالْإِنْفَاقِ وَالْأَمْوَالُ يَنْقِصُ بِالْإِنْفَاقِ

3100. Opum utilitas iis cessantibus cessat et utilitas doctrinae tempore elabente manet et doctrina est domina et opes sub potestate retentae et

doctrina erogando augetur, dum opes erogando diminuuntur. A.

٣١.١ مَنَقَبَةُ الْمَرْءِ تَحْتَ لِسَانِهِ

3101. Viri virtus sub lingua est. A. B.

٣١.٢ أَنَّهُ لَنْقَدَ أَبَدًا

3102. Scrutator rerum et penetrans in res obscuras est. D.

٣١.٣ نَقَطَةُ دَمٍ تَفْرِجُ هَمًّا

3103. Punctum sanguinis moerorem levat. D.

٣١.٤ مَنْ نَقَلَ إِلَيْكَ فَقَدْ نَقَلَ عَنْكَ

3104. Qui nuntium ad te defert, is de te quoque ad alios defert. D.

In codice A. plura addita sunt, sic enim legitur: من نقل لك فقد نقل عنك ومن شهد لك فقد شهد عليك ومن
تجرتي لك فقد تجرتي عليك. Qui ad te nuntium defert,
idem ad alios de te defert; qui in tuum commodum testi-
monium dicit, idem contra te testimonium dicet; qui
pro te audacem se gerit, idem contra te audacem se
geret. Vox تجرتي est pro تجرا.

٣١.٥ نَقَلَ الشَّرَّ عَنْ شَرِّهِ أَيْسَرَ مِنْ نَقْلِ الْحَزَنِ
عَنْ حَزْنِهِ

3105. Malum a malis suis removerè facilius est,
quam tristem a tristitia sua abducere. D.

٣١٠٦ نَقَلَ الصَّخْرَ عَلَى الْعُنُقِ أَيْسَرُ مِنْ تَفْهِيمِ

مَنْ لَا يَفْقَهُ

3106. Transportare petram super humeris facilius est, quam intelligentem reddere eum, qui intelligens non est. A.

٣١٠٧ نَقَلَ الصَّخْرَ مِنْ قَلْبِ أَهْوَى مِنْ حَمَلِ الْمَنَنِ

3107. Transportare petram a collibus facilius est quam dedecora ferre. D.

٣١٠٨ أَنْكَحُ مِنْ خَوَاتٍ

3108. Cupidior initus quam Chawwatus.

Viri nomen est Chawwat ben-Hobair Alanzari; sed in scribendo nomine patris codices non consentiunt. In Scharaf-Aldini opere Hobair scriptum est. Conf. Meid. 13, 115. 19, 62. 25, 100. Sam. Schar.

٣١٠٩ لَا يَنْكِرُ وَلَا يَدِي حَقَّ

3109. Non abnegat et non persolvit debitum. D.

٣١١٠ النَّمَامُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ

3110. Obtrectator paradisum non intrabit. D.

٣١١١ هُوَ مَنَّامِسُهُ

3111. Is arcani ejus particeps est. Sam.

٣١١٢ مِنَ النَّمْلِ ضَعِيفُ حَبَّارٍ

3112. Inter formicas est debilis, valida. D.

٣١١٣ وَهَذَا يَنْهَضُ الْبَارِي بِغَيْرِ الْجَنَاحِ

3113. Num vultur sine alis in aerem se extollit. D.

Hemistichium metri Thawil est.

٣١١٤ إِذَا نَهَيْتَ عَنِ الشَّيْءِ فَاَبْدَأْ بِنَفْسِكَ

3114. Quum rem interdicis, in te ipso incipe!

Dixit poeta:

لَا تَنْهَ عَنْ خُلْفٍ وَتَأْتِي مِثْلَهُ عَارٌ عَلَيْكَ إِذَا فَعَلْتَ عَظِيمٌ

„Ne agendi rationem interdicas, dum tu similem agendi rationem sequeris; magnum enim tibi dedecus erit, si facis.“ Metrum Camil est. Conf. Meid. 23, 416.

٣١١٥ إِذَا أَنْتَهَى الْأَمْرُ مَا لِرَبِيدٍ إِلَّا عَمْرٌ

3115. Quum res ad finem pervenit, Saido nemo est nisi Ahmruus. D.

٣١١٦ نِهَآيَةُ الْهُمُومِ أَوَّيْلُ السُّرُورِ

3116. Curarum finis laetitiae initium est. D.

٣١١٧ نَارُ الْفُرْقَةِ أَحْرَمٌ مِّنْ نَّارِ الْجَهَنَّمَ

3117. Ignis separationis ardentior est quam ignis inferni. A.

٣١١٨ النَّارُ فَكِهَةٌ الشِّتَاءِ

3118. Ignis fructus hiemis est. D.

٣١١٩ النَّارُ وَلَا الْعَارُ

3119. Ignis et nou dedecus. Sam. Schar.

٣١٢٠ فلان كَنَارِ الْحَبَابِ

3120. Quidam est instar ignis insecti volantis. D.

٣١٢١ نُوْرُ الْحَقِيْقَةِ اَحْسَنُ مِنْ نُوْرِ الْحَدِيْقَةِ

3121. Flos veritatis pulchrior est, quam flos horti. D.

٣١٢٢ نُوْرُ الصَّبَاحِ يَغْنِي عَنِ الْمِصْبَاحِ

3122. Lux Aurorae efficit, ut lucerna carere possimus. B.

٣١٢٣ نُوْرُ جَمِيْعِ اَعْمَالِكَ لِتَكُنْ كَلِمَتِكَ حَقَائِيَّةً

3123. Fac ut omnia facta tua luceant, ut verbum tuum vera charitas sit. D.

٣١٢٤ النَّاسُ اَبْنَاءُ الدُّنْيَا وَلَا يَلَامُ الرَّجُلَ عَلٰى حُبِّ اُمِّهِ

3124. Homines filii hujusce mundi sunt et vir ob amorem in matrem non vituperatur. B.

٣١٢٥ النَّاسُ اَتْنَانٌ بِالِغِ لَا يَكْتَفِي وَطَالِبٌ لَا يَجِدُ

3125. Homines duplicis generis sunt, unus qui ad scopam pervenit et satis non habet, alter qui petit et non invenit. D.

٣١٢٦ النَّاسُ اَعْدَاءُ مَا جَهِلُوا

3126. Homines inimici ejus sunt, quod ignorant. Schar.

٣١٢٧ النَّاسُ بَيْنَ حَازِفٍ وَقَازِفٍ

3127. Homines tum (fuste) percutientes tum (lapide) jacentes sunt. Schar.

De rebus duabus ingratibus adhibetur. Sam. Schar.

٣١٢٨ النَّاسُ رَجُلَانِ مُخْتَرِسٍ وَمُخْتَرِسٍ مِنْهُ

3128. Homines duo viri sunt aut cavens aut talis, a quo alii cavent. Schar.

٣١٢٩ النَّاسُ فِي عَفْلَةٍ عَمَّا يَرَادُ بِهِمْ

3129. Homines negligunt, quod per ipsos intenditur. B.

٣١٣٠ النَّاسُ لِلنَّاسِ بِقَدْرِ الْحَاجَةِ

3130. Homines hominibus ratione necessitatis sunt. Schar.

٣١٣١ النَّاسُ مَعَ الْوَاقِفِ

3131. Homines cum eo sunt, qui stat. G.

٣١٣٢ النَّاسُ مِنْ خَوْفِ الدُّلِّ فِي دُلِّ

3132. Homines ob metum vilitatis viles sunt. D.

٣١٣٣ النَّاسُ هَوَسَى وَالرِّمَانُ هَوَسٌ

3133. Homines vehementer edunt; sed tempus eos vehementius edit. Schar. Kam.

٣١٣٤ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّبِعُوا النَّاسَ

3134. O vos homines! sequamini homines!

۳۱۳۵ وَلِلنَّاسِ فِيهَا يَعْشُقُونَ مَذَاهِبَ

3135. Hominibus in eo, quod amant, viae (rationes) sunt. D.

۳۱۳۶ هَذَا مِنِّي مَنَاطُ الثُّرَيَّا

3136. Hoc a me Plejadum distantia est.

Multum a me remotum est. Sam. Hamas. ۱۱.

۳۱۳۷ أَبَعَدَ النَّوْقِ الْعُنُقِ

3137. Num post camelas capellae? Schar.

۳۱۳۸ إِذَا نَامَ عَدُوُّكَ عِنْدَكَ غَطَّهُ وَلَوْ بِمِكْنَسَةٍ

3138. Quum inimicus tuus apud te dormit, eum tege et si scopis! D.

۳۱۳۹ مَنْ نَامَ لَمْ يَشْعُرْ بِهِمْ يَسْهَرُ

3139. Qui dormit, is eum non noscit, qui vigilat. A.

۳۱۴۰ نَامَتَ عَلَيْكَ سُرْبَةُ الْعَرَبِ

3140. Agmen Arabum contra te dormivit. D.

۳۱۴۱ نَمَّ آمِنًا تَكُنْ فِي أَمْهِدِ الْفِرَاشِ

3141. Si securus dormis, in strato mollissimo eris. A.

۳۱۴۲ نَمَّ فِي بَطْنِ سَبْعٍ وَلَا تَنَامُ فِي بَطْنِ ابْنِ آدَمَ

3142. In ventre ferae dormi et ne in ventre hominis dormi! D.

٣١٤٣ مَنْ لَمْ يَنَمْ كَأَنَّهُ زَيْدٌ فِي عَمْرِهِ لِأَنَّ النَّوْمَ أَخُو الْمَوْتِ

3143. Qui non dormit, ejus vita quasi augetur, quia somnus frater mortis habetur. A.

٣١٤٤ لَا تَنَامُ إِلَّا خَالِيَ الْبَالِ

3144. Ne dormi nisi animo curis vacuo! G.

٣١٤٥ لَا تَنَامُ بَيْنَ الْقُبُورِ وَلَا تَقْشَعُ مَمَامَاتِ فَاِسِدَّةِ

3145. Ne inter sepulcra dormias, ut somnia mala non videas. D.

٣١٤٦ لَا أَنَامُ حَتَّى يَنَامَ ظَالِعُ الْكِلَابِ

3146. Non dormio, donec claudicans canis dormit.

De sollicito adhibetur, qui curis plenus sero dormit. Conf. Meid. 1. 88. D.

٣١٤٧ مَا نَالَ الْجَدَّ مَنْ فَاتَهُ الْجَدُّ

3147. Sorte bona is non potitur, cui studium non est. A.

٣١٤٨ لَنْ تَنَالَ مَا تُحِبُّ حَتَّى تَصْبِرَ عَلَى كَثِيرٍ

مِمَّا تَكْرَهُ

3148. Rebus, quas amas, non poteris, donec multa, quae tibi ingrata sunt, patienter fers.

٣١٤٩ لَنْ تَنَالَ مَا تُرِيدُ إِلَّا بِتَرْكِ مَا تَشْتَهِي وَلَنْ

تَبْلُغَ مَا تَبْلُغُ إِلَّا بِصَبْرِكَ عَلَى مَا تَكْرَهُ

3149. Rebus, quas vis, non poteris, nisi dum ea, quae cupis, relinquis et non pervenies ad finem tibi propositum, nisi dum res tibi ingratas patienter fers. A.

٣١٥٠ النَّوَى أَوَّلُ الشَّجَرَةِ

3150. Nucleus initium arboris est. G.

٣١٥١ هَاتِ شَيْءٌ وَخُذْ حِسَابَهُ

3151. Adfer rem et ejus computum accipe! D.

٣١٥٢ هَاتِ عُمْرَ خُذْ رِزْقَ

3152. Adfer vitam et res ad vitam necessarias accipe! D.

٣١٥٣ هَاتِ مَا عِنْدَكَ تَعْرِفْ بِهِ

3153. Adfer id, quod apud te est, ut eo cognoscaris! A.

٣١٥٤ يَهْبُ مَعَ كُلِّ رِيحٍ

3154. Cum omni vento flat. D.

٣١٥٥ إِذَا هَبَّتْ حَوْرَانٌ مِنْ أَرْضِ عَالِجٍ فَقَوْلَا لَهَا

لَيْسَ الطَّرِيفُ هُنَالِكَ

3155. Quum descendit Hauranum e terra Ahlidj, ei dicite, haec via non est!

Versus est metri Thawil, quem Abu-Mohammedes Alahrabi in commentario ad Hamasam p. 70. tanquam proverbium citavit. De errante adhibitus est.

مَتَى تَهَاجِرُ الدُّنْيَا وَتَنْوِي لَهَا بَغْضًا ٣١٥٦

3156. Quando mundum fugies et odium ei concipies? D.

Hemitichium metri Thawil est.

أَهْجَى مِنْ ابْنِ الرَّومِي ٣١٥٧

3157. Excellentior in satyra quam poeta Ebn-Al-rumi. Conf. libr. meum: Darstellung d. Arab. Verskunst. p. 403.

مَنْ يَهْدِدُ عَرِيَانَ بِدِيْبَاجٍ ٣١٥٨

3158. Quis nudo veste serica terrorem incutit? D.

هَدَمُ الْأَرْكَانِ فَقَدُ الْأَخْوَانِ ٣١٥٩

3159. Destructio columnarum defectus fratrum est. D.

هَدِيَّةُ الْيَمَنِ الْقُرُودِ ٣١٦٠

3160. Donum regionis Jemen simiae sunt. D.

أَهْدَى مِنْ يَدِ الْإِنْسَانِ إِلَى فِيهِ ٣١٦١

3161. Melius ducens quam manus hominis ad os.

Dicitur quoque: „Melius

ducens quam homo ad os suum.“ Conf. Meid. 27,
171. Schar.

٣١٦٢ هَذَا بِدَاكَ وَلَا عَتَبَ الزَّوْمَانَ

3162. Hoc pro illo et objurgatio temporis non est. D.

٣١٦٣ هَذَا وَمَا وَكَيْفَ وَلَوْ

3163. Hoc et non et quomodo et si. D.

٣١٦٤ هَذِهِ مَا هِيَ رَمَانَةٌ هَذِهِ قُلُوبٌ مَلَانَةٌ

3164. Hoc non est malum Punicum, haec sunt
corda plena. D.

٣١٦٥ هَرَبَ مِنَ الدَّبِّ وَقَعَ فِي الْجُبِّ

3165. Ursum fugit, in foveam incidit. D.

٣١٦٦ هَرَبَ مِنَ الْمَوْتِ حَصَلَ لَهُ مِنْ خَنْقِهِ

3166. Mortem fugiens in eum incidit, qui eum
strangulavit. D.

٣١٦٧ هَرَبِكَ مِنْ نَفْسِكَ أَنْفَعُ مِنْ هَرَبِكَ مِنَ الْأَسَدِ

3167. Quod te ipsum fugis, utilius est, quam quod
leonem fugis. A. B.

٣١٦٨ يَا هَارِبٍ مِنْ قَضَائِي مَا لَكَ رَبُّ سَوَائِي

3168. O tu, qui meum imperium fugis, tibi prae-
ter me dominus non est. G.

٣١٦٩ إِذَا هَرَمَ الْبَارِي لَعَبَتْ بِهِ الْعَصَافِيرُ

3169. Quum accipiter decrepitu est, eo passeres ludunt. B.

٣١٧٠ اَهْتَرِمُوا ذَبِيحَتَكُمْ مَا دَامَ بِهَا طَرُقُ

3170. Hostiam vestram mactare properate, quamdiu pinguis est!

Conf. Kam. Proverbium nos monet, ne agendi occasionem praetermittamus Sam. Schar.

٣١٧١ مَا عَلَيْهَا هَلْبَسِيَسَةٌ

3171. Super ea mundi quid non est.

Legitur quoque هلبسيس. Mulierem omni ornamento carere significat. Sam.

٣١٧٢ هَلَكَ الْحَرِيصُ وَهَوَّلاً يَعْلَمُ

3172. Avidus, dum nesciebat, periit. A. B.

٣١٧٣ لَمْ تَهْلِكْ مَنْ قَصَدَ وَكَمْ يَفْتَقِرُ مَنْ زَهَدَ

3173. Qui agit, non perit et qui rebus abstinet, in paupertatem non redigitur. A.

٣١٧٤ هَلَكَ الْمَرْءُ فِي الْعُجْبِ

3174. Viri interitus in sui ipsius admiratione est. A. B.

٣١٧٥ هَلَكَ النَّاسُ فِي حَصَلَتَيْنِ فَضُولِ الْمَالِ وَفُضُولِ

الْكَلَامِ

3175. Hominum interitus ob duas res est: ob ex-

uberationem opum et ob exuberationem sermonis. D.

٣١٧٦ مَهْلَكَةُ الْإِنْسَانِ حِدَّةٌ طَبَعَهُ

3176. Hominis exitium per vehementem impetum naturae suae adducitur. A.

٣١٧٧ لَا هَمَّ إِلَّا هَمُّ الدَّيْنِ وَلَا وَجَعَ إِلَّا وَجَعُ

الْعَيْنِ وَلَا غَضَبُ إِلَّا غَضَبُ الْوَالِدَيْنِ

3177. Non est cura nisi cura ob debitum et non est dolor nisi dolor oculi et non est ira nisi ira parentum. D.

٣١٧٨ هِمَّةُ الرِّجَالِ تَقَطُّعُ الْجِبَالِ

3178. Virorum propositum montes transcendit. D.

٣١٧٩ هِمَّةُ الرَّجُلِ قِيَمَةُ

3179. Ex proposito, quid valeat vir, cognoscitur. A. B.

٣١٨٠ بَعْدَ الْهَمِّ تَكُونُ الْهَمُومُ

3180. Post consilia capta sollicitudines sunt. D.

٣١٨١ هُمُومُ الْمَرْءِ يَقْدِرُ هِمِّهِ

3181. Viri sollicitudines e ratione propositorum sunt. A. B.

٣١٨٢ هَنِيَا لِكَلْبِ السُّوقِ مَا لَدَّ عَيْشِهِ يُقَرِّطُ

عُظَيَّمَاتِ الضَّحَاةِ وَيَنَامُ

3182. Bene est cani fori! quam grata ejus vita est, nam ossicula prandii rodit et dormit. D.

Versus metri Thawil est.

٣١٨٣ هَذِهِ هَامَةٌ الْيَوْمِ أَوْ غَدِ

3183. Haec est bubo hōdierni diei aut crastini.

De eo adhibetur qui ob decrepitam aetatem morti propinquus est. Dixit Alachthal:

وَكَمْ مِنْ حَمِيمٍ مُدَّ رَأْسِي قَاتِلٍ مِنْ أَجْلِكَ هَذَا هَامَةٌ الْيَوْمِ أَوْ غَدِ

„Et quot propinqui, quum me viderent, dicentes: tua causa est bubo hodierni diei aut crastini.“ Metrum Thawil est. Schar.

٣٠٨٤ هَانَ عَلَى النَّظَارَةِ مَا يَمُرُّ بِظَهْرِ الْجَلُونِ

3184. Videntibus leve id est, quod dorso flagellati contingit.

Harir. 559. Simile proverbium Meid. Cap. 27, 61. legitur.

٣١٨٥ مَنْ أَهَانَ مَالَهُ أَكْرَمَ نَفْسَهُ

3185. Qui opes suas levipendit, is se ipsum honorat. D.

٣١٨٦ أَهْوَنُ الْجُنُونِ مَا يَقَعُ وَيَقُومُ

3186. Levissima insania est id, quod cadit et surgit. D.

أَنْتَ أَهْوَنُ عَلَيَّ مِنَ الطَّبَّوعِ ٣١٨٧

3187. Te magis despicio, quam cameli pediculum.
Schar.

هَوَاءٌ كُرِّ نَفْسٍ أَيْنَ حَلَّ حَبِيبُهَا ٣١٨٨

3188. Amor cujuslibet animae ibi est, ubi ejus
amatus versatur. D.

Voci هواء amoris et non aurae significationem hoc
in proverbio tribuendum putavi.

مَنْ هَابَ خَابَ وَأَكْرَ نَصِيْبُهُ الْأَطْحَابُ ٣١٨٩

3189. Qui timet, jacturam facit et ejus portionem
socii edunt. D.

الْهَيْبَةُ خَيْبَةٌ ٣١٩٠

3190. Timor est frustratio Kam.

الْهَيْبَاتُ وَالْمَيْبَاتُ ٣١٩١

3191. Clamor et increpatio.

Dicitur هيبات وميبات ووقعوا في هيبات ووقعوا في ميبات
que inciderunt. De verborum significatione non consen-
tiant. Alferra dixit, vocem هيبات significare camelorum
ad aquam adcedentium confluxum, ut unus alterum pre-
mat et ميبات idem esse in recedentibus camelis. Allibja-
nita dixit, هيبات esse procedere (أقبال) et ميبات recedere
(ادبار). Alii dicunt, هيبات significare homines ad pacem
componendam convenire, هيبات homines dispergi, ut pax non
componatur. Schar.

أُمُوتُورُ أَبَتْ ٣١٩٢

3192. Qui se vindicare nequit, multum divulgat.

Haec verba excusationi ei inserviunt, qui de curis, quibus premitur, apud alios queritur. Sam. Schar.

٣١٩٣ لا تَتَّقِ إِلَى امْرَأَةٍ وَلَا تُحْمِلْ مَعِدَتَكَ فَوْقَ

طَاقَتِهَا وَاحْفَظْ لِسَانَكَ وَخُذْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ

كِفَايَتَكَ

3193. Ne in muliere fiduciam ponas neque stomachum tuum pluribus, quam iis, quae ferre potest, onera! Linguam tuam custodi et cujuslibet rei tantum sume, quantum tibi sufficit! A.

٣١٩٤ لا تَتَّقِ بِالذَّوْكَةِ فَإِنَّهَا زَائِلَةٌ وَلَا تَعْتَمِدْ عَلَى

النِّعْمَةِ فَإِنَّهَا ضَيْفٌ رَاحِلٌ

3194. Ne in imperio fiduciam pone, nam cessat neque commoda vita nitere, nam hospes abitura est! A.

٣١٩٥ لا تَتَّقِ بِثَلَاثَةِ الْمَلِكِ وَالْفَرَسِ وَالْامْرَأَةِ فَإِنَّ

الْمَلِكَ مَمْلُوكٌ وَالْفَرَسَ شَرُودٌ وَالْامْرَأَةَ خَتُونٌ

3195. In tribus fiduciam ne ponas: in rege, equo et muliere; rex enim fastidiosus, equus fugax et mulier perfida est! A.

٣١٩٦ لا أَنْفٌ بِسَيْلٍ تَلْعَنُكَ

3196. In fluxu rivi tui fiduciam non pono. Kam.

يَجِبُ أَنْ الْعَاقِلَ يَكُونَ عِنْدَ الرِّلَاتِ وَقُورًا ٣١٩٧

وَمِنَ الْمُعَاصِمِ نَفُورًا وَفِي الْمَكَارِهِ صَبُورًا وَفِي الرَّخَاءِ

شُكُورًا وَلَا يَحِيفُ عَلَى مَنْ يَبْغِضُهُ وَلَا يَأْتِمُرُ

فِي مَنْ حُبَّهُ وَلَا يَنْتَقِمُ مِمَّنْ يَظْلِمُهُ

3197. Necessè est, prudens sit in erroribus gravis, ab inobedientia abhorrens, in rebus iugratis patiens, in vita comoda gratus. Injustus esse non debet in eum, qui eum odio habet et non peccare erga eum, qui eum, amat et vindictam non sumere ab eo, qui eum injuste tractat. A.

إِذَا وَجَدْتَ حَاجَتَكَ فِي السُّوقِ فَلَا تَطْلُبْهَا ٣١٩٨

مِنْ أَخِيكَ الْمَخْلُوقِ

3198. Quum in foro rem tibi necessariam non invenis, ne eam a fratre tuo creato petas! D.

٣١٩٩ إِنْ وَجَدْتَ لِشَفْرَةٍ مَحْرًا

3199. Si cultro magno secandi locum invenio. Sch.

٣٢٠٠ لَا تَجِدُ ذَا غَضَبٍ مَسْرُورًا وَلَا عَاقِلًا حَرِيصًا

وَلَا كَرِيمًا حَاسِدًا وَلَا قَنُوطًا غَنِيًّا

3200. Neque iratum laetitia adfectum invenies aut prudentem avidum aut generosum invidum aut desperantem divitem. A.

٣٢٠١ إذا لم تجدَ عزًّا فسَمِّحْ

3201. Si potentiam non invenies, leniter agas!

Quod per vim perficere non potes, id leniter agendo tracta! Ham. ٤٩٩.

٣٢٠٢ لَمْ يُوْجَدْ بَيْنَ الْكَلِمَاتِ حَيَّةٌ صَالِحَةٌ

3202. Inter serpentes serpens probus inventus non est. G.

٣٢٠٣ أَوْجَرَّ مَا أَنَا مِنْ سَمَلَقَةٍ

3203. Nomen Samlakah ego timeo.

Samlakah viri cognomen erat, qui hoc cognomine ipsum appellari volebat. Qui quum apud regem quendam isto nomine appellatus esset, iratus ista verba dixit significaturus, se istam rem timere. Alii dicunt, cognomen illud habuisse Ketadahum ben-Altuam. Qui quum apud regem Alnohmanum ben-Almondsir esset, Alnohmanum ben-Sihan regem de re certiore fecisse, ut rex eum isto cognomine appellari juberet. Vox سَمَلَقٌ desertum amplum designat. Schar. Conf, Meid. 23, 10.

٣٢٠٤ وَجَعُ سَاعَةٍ وَلَا كُلُّ سَاعَةٍ

3204. Dolor unius horae (momenti) et non cujuslibet horae (momenti). D.

٣٢٠٥ وَجَّةُ الَّذِي تُصَابِحُهُ وَلَا تُقَابِحُهُ

3205. Facies ejus, ad quem tu mane venis et eum opprobrio non adficiis. D.

۳۲.۶ وَجْهٌ بِلَا حَيَاءٍ عَوْدٌ قُشِرَ لَيْطُهُ وَسِرَاجٌ فَنِي سَلِيطُهُ

3206. Facies sine pudore similis est ligno, cujus cortex detracta est et lucernae, cujus oleum absumtum est. B.

۳۲.۷ وَجْهٌ بِلَا صَفَاءٍ عَدُوٌّ بِلَا خَفَاءٍ

3207. Facies sine puritate est inimica sine occultatione. D.

۳۲.۸ وَجْهٌ تَاجَةٌ مَا يَقْضَى حَاجَةٌ

3208. Facies coronae rem necessariam non perficit. D.

۳۲.۹ وَجْهُهُ أَسْوَدٌ عِنْدَ الْعَبِيدِ وَعِنْدَ اللَّهِ

3209. Facies ejus nigra est apud servos Dei et apud Deum. G.

۳۲.۱۰ وَجِيهُوا أَمْوَالَكُمْ إِلَى مَنْ تَحِبُّهُ قُلُوبُكُمْ

3210. Opes vestras ad eum mittite, quem corda vestra amant! D.

۳۲.۱۱ وَحَدِّكَ وَحَدِّكَ وَلَا قَرِينَ صَالِحٍ

3211. Solus, solus sis! nam socius probus non est. D.

۳۲.۱۲ وَاحِدٌ بَاعَ ابْنَهُ مِنَ الْعَارَةِ وَالْآخِرُ اشْتَرَا بِالَّذِينَ

3212. Unus filium suum ob paupertatem vendidit
et alter debito emit. D.

٣٢١٣ واحدٌ بَعَثُوهُ يَخْطُبُ نَزْوَجَ وَقَعْدَ

3213. Unus, quem ut in matrimonium peteret, mi-
serunt, in matrimonium duxit et sedit. D.

٣٢١٤ واحدٌ قَلْبَهُ عَلَى تَمْرَةٍ وَأَخْرَقَلْبَهُ عَلَى حَمْرَةٍ

3214. Unius cor dactylo occupatur et alterius cor
pruna. D.

٣٢١٥ واحدٌ يَحْلُبُ واحدٌ يَشُدُّ القُرُونُ

3215. Unus mulget, alter cornua ligat. D.

٣٢١٦ وَحَدَّةُ الْإِنْسَانِ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ سَوْءٍ

3216. Solitudo hominis melior est, quam socius
pravus.

In codice G. paulo aliter legitur.

٣٢١٧ وَحَشَّةُ الْوَحْدَةِ خَيْرٌ مِنْ مُجَالَسَةِ الدَّقِيقِ

3217. Solitudinis sollicitudo melior est quam con-
sortium molesti. B.

٣٢١٨ مَا أَوْحَشَكَ مِنْ غَابٍ وَلَا آتَسَكَ مِنْ حَظَرٍ

3218. Qui absens est, te moerore non adficiat et
qui praesens est, te laetum non reddiat. D.

٣٢١٩ إِنَّ الْوَحَا مِنْ طَعَامِ الْحَرَمَةِ

3219. Cauti in cibo sumendo celeres sunt.

Proverbio celeritas laudatur. Sam. Schar.

دَعِ الْمَقَادِيرَ تَجْرِي فِي أَعْيُنِهَا وَلَا تَبَاتِ إِلَّا خَالِي ٣٢٢٠
 الْبَالِ مَا بَيْنَ غُمَّةٍ عَيْنٍ وَأَنْتَ رَاقِدُهَا يَغْيِرُ
 اللَّهُ مِنْ حَالٍ إِلَى حَالٍ

3220. Sine res a Deo decretas cursum suum agere, et semper curis vacuus pernocta! Dum tu nictu oculi dormis, Deus rerum status mutat. D.

دَعِ الْمَكَارِمَ لَا تَرَحَّلْ لِبُغْيَتِهَا وَأَتَعَدَّ فَإِنَّكَ أَنْتَ ٣٢٢١
 الطَّاعِمُ الْكَاسِي

3221. Sine actiones generosorum! Ne iter fac eas expetens et sede, dum tu cibum sumis et vestitus es!

Hic Alhothaihi versus, cui metrum Basith est, ex Abu-Ohbaidahi sententia in proverbii consuetudinem venit. Legitur quoque: فانت لعمري طاعم كاس. Nisi fallor, sensus est, omnes actiones generosas, praeter eas, quibus in cibum et vestitum sumtus fierent, relinquendas esse; nam similem sensum Ahbd-Alrahmanus ben-Hassan versibus sequentibus expressit:

إِنِّي وَجَدْتُ مِنَ الْمَكَارِمِ حَسْبِكَ أَنْ تَلْبَسُوا حَرَّ الثِّيَابِ وَتَشْبَعُوا
 فَإِذَا تَدَوَّرَتْ الْمَكَارِمُ مَرَّةً فِي مَجْلِسٍ أَذْخَمَ بِهِ فَتَقَنَعُوا
 .,Inveni actiones generosorum vobis sufficientes in eo,

quod optimas vestes induitis et satiati estis. Quod si in consessu, in quo praesentes estis, actionum generosarum mentio fuit, veste vos operite!“

Metrum versus Camil est; sed in priore versu licentia est.

٣٢٢٢ يَدَعُ الْعَيْنَ وَيَتَّبِعُ الْأَثَرَ

3222. Rem sinit et vestigium sequitur. Sam.

In codice Abu-Ohbaidi: وتطلب الأثر: يدع العين legitur conf. Meid. 23, 289.

٣٢٢٣ الْوَدْعَةُ إِلَى الْوَدْعَةِ فَلَادَةٌ

3223. Concha alba cum concha alba conjuncta torques est. Sam. Schar.

٣٢٢٤ أَنْتَ فِي وَادٍ وَنَحْنُ فِي وَادٍ

3224. Tu in valle es et nos in valle sumus.

Proverbium vulgo proprium, quo diversa esse proposita significant. Harir. 380.

٣٢٢٥ دِبْيَةُ الذَّنْبِ عِنْدَ الْعُقَلَاءِ حُسْنُ الْإِعْتِدَارِ

3225. Peccati lytrum apud prudentes pulchra excusatio est. D.

٣٢٢٦ دِبْيَةُ الذَّنْبِ عِنْدَهَا الْإِعْتِدَارُ

3226. Peccati lytrum apud eam excusatio est. D.

٣٢٢٧ مَا بِهِ وَذِيَّةٌ

3227. In eo vitium non est.

Abu-Said grammaticus ما به وذی adnotavit. Sam.

٣٢٢٨ مِّنَ الْوَرْدَةِ تَخْرُجُ شَوْكَةٌ وَمِنَ الشَّوْكَةِ تَخْرُجُ وَرْدَةٌ

3228. E rosa spina prodit et e spina rosa. D.

٣٢٢٩ أوردته مياة طسيم

3229. Ad aquas Thosaim eum adduxit.

In vano et errore erat et nulla re potitus est. Kam.

٣٢٣٠ الورع سيد الأعمال

3230. Abstinentia a rebus illicitis factorum domina est. B.

٣٢٣١ الورع شجرة أصلها القناعة وثمرتها الراحة

3231. Abstinentia a rebus illicitis arbor est, cujus radix contentus animus et fructus tranquillitas est. D. G.

٣٢٣٢ زن الرجال بموازينهم

3232. Viros ponderibus suis pondera! A. B.

٣٢٣٣ وزن صدقة ائنان أكثر من أجره

3233. Onus eleemosynae ab eo datae, qui beneficia exprobrat, majus est quam ejus praemium. B.

٣٢٣٤ ميزان الغش مردول أمام الرب

3234. Libra fraudis coram Deo reprobata est. G.

Salomoni tribuitur. Conf. Prov. Sal. 11, 1.

سَطَى نَجْر تَرَكَب هَاجِر ٣٢٣٥

3235. In medio coelo esto, o via lactea, ut ad regionem Hadjar pervenias!

Tempore, quo via lactea in medio coelo est, dactyli maturescunt. Regio autem Hadjar palmis abundat. Proverbi igitur verba enunciāns optat, ut abundantiae tempora adveniant. Schar.

سَعَةُ الصَّدُورِ أَفْضَلُ مِنْ سَعَةِ الدَّوَرِ ٣٢٣٦

3236. Amplitudo animorum praestantior est, quam amplitudo domorum. B.

أَنَّهُ لَوَاسِعُ الحَبْلِ ٣٢٣٧

2237. Is largum funem habet.

Animum angustum non habet. Sam. Schar.

أُرْسِعْتَ وَهَيْبًا فَارْقَعَهُ ٣٢٣٨

3238. Largam fecisti rupturam; eam igitur repara!
Hamas. p. 628.

نُوسِعْنَا عَقْصَاءَ سَلْحَا وَلَا نَرَى لِعَقْصَاءِ دَرَا ٣٢٣٩

فَارْجِعَاهَا إِلَى عَمْرِ

4239. Capra cornibus inflexis multam merdam nobis facit et non videmus eam lactis copiam habere. Reducite igitur eam ad Ahmruum.

Versum hunc, cui metro Thawil est, Abu-Mohammedes Alahrabi ad Hamas. 4vv adnotavit. Rem inutilem esse significare videtur.

٣٢٤٠ أَنْسَعَ الْحَرَقُ عَلَى الرَّاقِعِ

3240. Nimis larga erat ruptura reparanti.

De calamitate, quae nimis magna est, quam ut reparari possit, adhibetur. Sam. Schar. Harir. ٣٣٣.

٣٢٤١ وَأَسَاكَ مَنْ تَغَاغَلَ عَنْكَ

3241. Qui te negligit, is tibi solatium adfert. A.

٣٢٤٢ الْوَشْوَشَةُ عَرَبِيَّةٌ

3242. Insusurratio malignitas est. D.

الوشوشة quemadmodum in codicibus legitur, pro الوسوسة esse videtur.

٣٢٤٣ وَصَلَ الْكَيْدُ إِلَى حَدِّهِ

3243. Mensuratio ad terminum suum pervenit. D. G.

٣٢٤٤ مَنْ وَأَصْلَهُ الْحَبِيبُ هَانَ عَلَيْهِ الرَّقِيبُ

3244. Qui cum amico conjunctus est, custodem non magni facit. B.

٣٢٤٥ لَا تُوصِي يَتِيمٍ عَلَى بُكَاهِ

3245. Ne orphano, ut ploratum intermittat, impera! D.

٣٢٤٦ وَضَحَ الصُّبْحُ لِدَى عَيْنَيْنِ

3246. Aurora duos oculos habenti manifesta est.

De re omnino manifesta adhibetur.

٣٢٤٧ قَدْ وَضَعَ الْحِلْسَ عَلَى بَكَرٍ عَلَطَ

3247. Stratum camelo juvenco habena haud instructo imposuit.

Rem difficilem suscepit. Sam.

يَضَعُ الْهِنَاءَ مَوَاضِعَ النَّقَبِ ٣٢٤٨

3248. Picem liquidam in locis scabiei ponit.

Rectam in agendo viam sequitur, ut rectum in loquendo attingat. Har. 422.

مَنْ يَضَعُ يَدَهُ تَحْتَ رَأْسِهِ بِيَلَاقِيهَا ٣٢٤٩

3249. Qui manum suam sub capite suo ponit, eam inveniet. G.

ضَعِ الْعَاسَ فِي الرَّأْسِ ٣٢٥٠

3250. Securim ad caput pone!

I. e. Paratus esto, ut opus aggrediaris, quemadmodum is, qui ligna caedit, securim super capite tenet, ut magna vi in percutiendo utatur. Proverbium vulgo proprium est. Harir. 312.

ضَعِ عَلَى بَابِكَ اللَّجَامَ وَلَا تَخَافِ مِنْ أَعْدَائِكَ ٣٢٥١

3251. Ad portam tuam habenam pone et ne hostes tuos timeas!

Paratus sis ad invadendum et defendendum.

مَنْ تَوَاضَعَ وَقَرَّ وَمَنْ تَعَاظَرَ حَقَّرَ ٣٢٥٢

3252. Qui se humiliat, honoratur et qui se extollit, contemnitur. A.

وَضَعِ الْمَعْرُوفَ فِي غَيْرِ مَوْضِعِهِ ظَلَمَ ٣٢٥٣

3253. Beneficium alieno loco collocare injuria est. D.

In codice A. et B. loco vocis المعروف legitur الاحسان „beneficentia;“ in altero codicis loco الشئ res legitur.

٣٢٥٤ تَوَاضَعُ الْمَرْءِ يَكْرِمُهُ

3254. Modestia virum honorat. D.

٣٢٥٥ التَّوَاضَعُ زِيَادَةُ الشَّرَفِ وَبِهِ تَتِمُّ النِّعْمَةُ

3255. Modestia nobilitatis augmentum est, quo beneficentia perfecta est. G.

٣٢٥٦ أَوْطَاهُ عَشْوَةٌ

3256. Effecit, ut prudentia in re tractanda non uteretur.

In errorem eum conjecit. Sam. Schar. Conf. Djeuh. s. v. عشوة

٣٢٥٧ إِذَا وَعَدْتَهُ بِالْكَفَنِ يَمُوتُ عَلَى بَابِ الدَّارِ

3257. Quum involucrum ei promittis, ad portam domus (tuae) moritur. D.

٣٢٥٨ وَعَدُّ الْكَرِيمِ دَيْنٌ

3258. Promissum generosi debitum est. D.

٣٢٥٩ وَعَدُّ الْكَرِيمِ نَقْدٌ وَتَعْجِيلٌ

3259. Promissum generosi pecunia parata et festinatio in solvendo est. D.

٣٢٦٠ وَعَدُّ اللَّئِيمِ مَطْلٌ وَتَعْلِيلٌ

3260. Promissum vilis mora in solvendo et praetextus est. D.

Hoc cum praecedente in unum conjungendum videtur.

٣٢٦١ وَعَدَّ بِلاَ وَفَاءَ عِدَاوَةً بِلاَ سَبَبِ

3261. Promissum, quod non servatur, inimicitia sine causa est. D.

٣٢٦٢ مَن وَعَظَّكَ فَقَدْ أَيَقْظُكَ

3262. Qui te monuit, te jam expergefecit. A.

٣٢٦٣ مَن أَنْعَظَ وَأَسْتَيْقِظَ قَبْلَ أَنْ يُوقِظَ فَهُوَ مِّنْ

أَشْرَفِ النَّاسِ

3263. Qui admonitionem admittit et evigilat antequam eum expergefaciunt, is nobilissimis hominibus accensendus est. A.

٣٢٦٤ أَوْقَدَ بِالْحَظْرِ الرَّطْبِ

3264. Viridi ligno usus ignem accendit.

I. e. Calumniatus est. Kam.

٣٢٦٥ مَن وَفَّرَ أَبَاهُ طَالَتْ أَيَّامُهُ

3265. Qui patrem suum veneratur, ejus vita longa est. D. G.

٣٢٦٦ وَقَعَ فِي الْحَظْرِ الرَّطْبِ

3266. Incidit in lignum viride.

I. e. Incidit in rem, cui par non erat. Kam.

۳۳۶۷ وَقَعَ فِي حِنْدِ الْأَحَامِسِ

3267. In gentem Hind fortem incidit.

Hind nomen gentis fuisse dicitur. Alii الاحامس dicitur dicunt. I. e. In fortes incidit, quibus oppressus est vel in calamitatem irruit. Conf. Meid. 23, 231. Sam.

۳۳۶۸ وَقَعَ فِي دَوَكَةَ

3268. In rixam (malum) incidit. Sam.

۳۳۶۹ إِذَا وَقَعَ الْقَدَرُ بَطَلَ الْحَذَرُ

3269. Quum decretum divinum impletur, cautio irrita est. D.

۳۳۷۰ قَدْ وَقَعَ غُرَابُهُ

3270. Ejus corvus jam decidit.

De eo dicitur, qui tranquillus est, postquam ira efferbuerat. Conf. Meid. 22, 69.

۳۳۷۱ وَقَعْتَ وَالَّا وَمَاكَ الْجَمَلُ

3271. Cadas, et si non, camelus te projiciat! D.

۳۳۷۲ قِفِ الْعَبِيرَ عَلَى الرَّدْهَةِ وَلَا تَقُلْ لَهُ سَا

3272. Ad stagnum asinum stare fac et ne ei dicas: Sa!

Sa vox est, qua asinus ad potum vocatur. I. e. Puta eum recte agere, ne igitur eum prohibeas! Sed diverso modo proverbium legitur: إذا أدنيت للامار من الردهة فلا تقل تشو. „Quando asinum ad stagnum adduxisti, ne ei dicas: bibe!“ et „فلا تهتهت به“ ne eum incre-

pa!“ et *ولا تدعه به*, „ne ei inclama!“ id quod idem quam *تهتت* esse videtur. Sam.

٣٢٧٣ وَقَفَّةٌ فِي الطَّرِيقِ نِصْفُ الرِّبَاةِ

3273. Rem legare in via (Meccae) est dimidia pars visitationis sacrae. D.

٣٢٧٤ عَلَى فُلَانٍ وَاقِبَةُ الْكَلَابِ

3274. Cuidam canum custodia mandata est.

De eo, qui ob vilitatem nil boni consequitur. Sam.

٣٢٧٥ أَنْتَ تَوْقَهُ

3275. Cave, tu custoditus eris!

I. e. Si caves, tu custoditus eris. Ut caveamus, proverbium monet. Schar.

٣٢٧٦ اتَّقُوا الرِّزَا فَانَّهُ يُذْهِبُ الْوَقَارَ وَيُورِثُ الْفَقْرَ

وَيَنْقُصُ الْعَمْرَ

3276. Scortatum cavete, nam gravitatem aufert et paupertatem adducit et vitam diminuit! A.

٣٢٧٧ اتَّقُوا صَوْلَةَ الْكَرِيمِ إِذَا جَاعَ وَاللَّيْمِ إِذَا شَبِعَ

3277. Cavete impetum vehementem generosi, quum esurit et vilis, quum satiatus est. A.

٣٢٧٨ لَقَدْ أَنْقَبْتَهُمْ حَتَّى مَا أَسْمَى الْبَقْلَ بِأَسْمَائِهِ

3278. Eos cavi, ut olus suo nomine non appellerem. Conf. Meid. 23, 10.

٣٢٧٩ الاتِّقَاءُ فِي الْعَمَلِ أَشَدُّ مِنَ الْعَمَلِ

3279. Cautio in opere difficilior est quam opus.

Proverbii auctor Mohammedes ben-Wasih esse dicitur. Cavendum est, ne in agendo ostentationis amor animum nostrum occupet. Schar.

٣٢٨٠ إِلَى مَنْ أَكَلَهَا أُذُنٌ

3280. Cuinam ego eam committam?

De viro se defendente verba dicuntur. Virum, cui se defendenti dicerent: de te ipso pulchre loqueris, ista verba protulisse narrant. Suffixum *ها* ad vocem *نفس* animam referendum est. Schar.

٣٢٨١ لَا تَلِدُ الْأَفْعَى إِلَّا الْأَفْعَى

3281. Vipera nil nisi viperam gignit. D. Conf. Meid, 23, 625.

٣٢٨٢ وَكَدُّ غَيْرِكَ مَا يَنْفَعُكَ

3282. Alius filius tibi non prodest. D.

٣٢٨٣ وَكَدُّ مَا لَنَا وَالْحَرَامُ فِي أَذْيَالِنَا

3283. Filius nobis non est et merda in laciniis nostris est. D.

٣٢٨٤ وَكَدُّهُ عَلَى كَتِفِهِ وَهُوَ يَشْوِشُ عَلَيْهِ

3284. Filium suum in humero portat et ob eum conturbatus est. D.

De voce *يشوش* dubito.

الْوَلَدُ ثَمَرَةُ الْقَوَادِ ٣٣٨٥

3285. Filius fructus cordis est. D.

نَحْنُ أَوْلَادُ الْيَوْمِ ٣٣٨٦

3286. Nos hodierni diei filii sumus. D.

وَلِيَّ الشُّكْلِ غَيْرِكِ ٣٣٨٧

3287. Orbitas aliam quam te adfligat! Sam.

وَلِيَّ أذْنَا عَنِ الْفَاحِشَةِ صَمًّا ٣٣٨٨

3288. Averte aures, ut verba turpia non audiant! D.

وَلِ الْمَالِ رَبٌّ ٣٣٨٩

3289. Opibus dominum suum praefice!

Proverbium nos monet, ut quisque suarum opum curam ipse habeat neque alii eam tradat. Sam. Cod. Abu-Ohb. Conf. Meid. 24, 88.

مَنْ وَالَا السُّلْطَانَ أَخَذَ مَالَهُ وَمَنْ عَادَاهُ أَخَذَ رَأْسَهُ ٣٣٩٠

3290. Qui imperatoris amicus est, ejus opes submit; qui ejus inimicus est, ejus caput submit. B.

وَالِي ظُلُومٍ خَيْرٌ مِنْ فِتْنَةٍ تَدُومِ ٣٣٩١

3291. Praefectus injustus melior est, quam bellum civile (turbae) quod durat. D.

وَالِي عَادِلٌ خَيْرٌ مِنْ مَطَرٍ وَوَابِلِ ٣٣٩٢

3292. Praefectus justus melior est quam pluvia
larga. D.

٣٢٩٣ وَايَةُ الْأَحْمَقِ سَرِيعَةُ الزَّوَالِ

3293. Stulti dominium celeriter cessat. A.

٣٢٩٤ النَّوَالِي يُنْتِجُ الْهَلَكَةَ

3294. Cunctatio (in periculo) interitum producit.
Schar.

٣٢٩٥ أَبْعَدَ الْوَهْيِ تَرْفَعِينَ وَأَنْتِ مَبْصُورَةٌ

3295. Num post rupturam reparas (o femina) et
tu videns es?

Proverbium de viro adhibetur, qui data opera pec-
cat. Ahlius Mohammedanorum imperator ista verba ad-
hibuisse narratur. Sam. Schar. Conf. Meid. 18, 132.

٣٢٩٦ وَبَدَلٌ لِلرَّأْسِ مِنَ اللِّسَانِ

3296. Vae capiti a lingua! D.

٣٢٩٧ وَبَدَلٌ لِلْكَسُودِ مِنْ حَسَدِهِ

3297. Vae invido ob invidiam suam! A.

٣٢٩٨ وَبَدَلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ وَيَكْذِبُ لِيُضْحِكَ النَّاسَ

3298. Vae ei, qui narrat et mentitur, ut hominum
risum moveat! A.

٣٢٩٩ وَبَدَلٌ مِّنْ سَاءِ خَلْقِهِ وَقَبِيحِ خَلْقِهِ

3299. Vae ei, cujus natura prava est et forma deformis est. A. B. D.

وَيْدٌ لِّمَنْ وَتَرَ الْأَحْرَارَ ٣٣٠.

3300. Vae ei, qui ingenuos odio habet! A.

وَالْيَأْسُ حُرٌّ وَالرَّجَاءُ عَبْدٌ ٣٣٠.١

3301. Desperatio est libera et spes serva est. A.

وَالْيَأْسُ يُعْزِ الْفَقِيرَ وَالطَّمَعُ يُذِلُّ الْأَمِيرَ ٣٣٠.٢

3302. Desperatio pauperem honoratum reddit et cupido principem vilem reddit. A.

لَا تُؤْبِسَنَّ الثَّرَى بَيْنِي وَبَيْنَكَ ٣٣٠.٣

3303. Ne terram humidam inter me et te siccam reddas!

Ne amicitia inter nos cesset. Cod. Abu-Ohbaid. et Diw. Djerir.

مِنْ أَيْنَ لِّلْيَتَامَى الْكَعْكُ فِي أَيَدِيهِمْ ٣٣٠.٤

3304. Quomodo in orphanorum manibus panis bis coctus est? D.

يَدُ الْحُرِّ مِيزَانٌ ٣٣٠.٥

3305. Ingenui manus bilanx est. D.

يَدٌ تَشْجُ وَآخَرَى مِنْكَ تَأْسُونِي ٣٣٠.٦

3306. Una manus vulnerat et altera tua manus me sanat.

Hoc e poetae versu desumptum esse dicunt:

أَنْتَى لَأَكْثَرِ مِمَّا سُمْتَنِي عَجْبًا يَدٌ تَشْمُ وَأُخْرَى مِنْكَ تَأْسُونِي

„Ego magna ob id, quod mihi imperasti, admiratione adfectus sum. Manus una me vulnerat et altera tua manus me sanat.“ Metrum Basith est. De eo qui primum malefacit, tum benefacit adhibetur. Sam.

يَدٌ مَا تَقْدِرُ تَعْضُهَا بُوْسَهَا ٣٣٠٧

3307. Manum quam mordere non potes, osculare!
B. D. G.

وَلَا يَدٌ إِلَّا وَبِئَدِ اللَّهِ فَوْقَهَا ٣٣٠٨

3308. Non est manus, nisi super qua Dei manus est. D.

مَا لِي بِهِ يَدَانِ ٣٣٠٩

3309. Non sunt mihi in eo duae manus.
Nil valeo. Sam.

يَدُكَ فِي الْجِيفَةِ حَرَامٌ ٣٣١٠

3310. Manus tua in cadavere res illicita est. D.

الْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى ٣٣١١

3311. Manus superior (dans) melior est, quam manus inferior (accipiens). D.

يَوْمُ السَّرُورِ قَصِيرٌ ٣٣١٢

3312. Dies gaudii brevis est. D.

٣٣١٣ يَوْمَ الْمَظْلُومِ عَلَى الظَّالِمِ أَشَدُّ مِنْ يَوْمِ الظَّالِمِ

على المظلوم

3313. Dies injuste tractati contra injustum gravior est, quam dies injusti contra injuste tractatum. A.

٣٣١٤ يَوْمَ الْوَدَاعِ أَشَدُّ مِنْ يَوْمِ النِّزَاعِ

3314. Dies valedictionis durior est, quam dies pugnae. B.

٣٣١٥ يَوْمٌ جَدِيدٌ وَرِزْقٌ جَدِيدٌ

3315. Dies novus et res ad vitam necessariae novae. D.

٣٣١٦ يَوْمٌ ذُكُورٌ وَكُؤُوبٌ

3316. Dies quo stellae in coelo apparent.

Dies calamitosus. Kam.

٣٣١٧ يَوْمٌ مَا لَكَ فِيهِ جَامِكِيَّةٌ لَا تَحْسِبُهُ

3317. Dies, quo tibi stipendium non est, ne eum numera! D.

٣٣١٨ يَوْمٌ نَعَمٌ وَيَوْمٌ بَؤْسٌ

3318. Dies fortunae secundae et dies infortunii. D.

٣٣١٩ يَوْمٌ وَاحِدٌ لِلْعَالَمِ خَيْرٌ مِنَ الْحَيَاةِ كُلِّهَا لِلْجَاهِلِ

3319. Dies unus docti melior est, quam vita tota ignorantis. D. G.

كُنَّا يَوْمًا وَلِلْكَرْوَانِ يَوْمًا ٣٣١٩.

3320. Nobis dies et pernici dies est. D.

الْيَوْمِ سَلَامٌ وَغَدًا كَلَامٌ ٣٣٢٠.

3321. Hodie salus et cras sermo. G.

II.

أَيَّامُ الْعَرَبِ

Dies inter Arabes pugnis celebres.

يَوْمُ النَّسَارِ !

1. Dies Alnisar.

Isto die inter gentem Banu-Dhabbah et gentem Banu-Tamim pugnatum est. Nisar nomen montium parvorum (collium) est, apud quos pugna erat. Alii dicunt, Nisar aquae gentis Banu-Ahmir nomen esse. Sic in Kamuso legitur.

يَوْمُ الْجِفَارِ ٢

2. Dies Aldjifar.

Aldjifar nomen aque gentis Banu-Tamim erat (sic in Kamuso), ad quam anno post diem Alnisar inter gentem Becr et gentem Banu-Tamim proelium commissum est. Dixit Bischr (بشْر) poeta :

ويوم النِّسَارِ ويوم الجِفَارِ كَانَا عَدَايَا وَكَانَا غَرَامَا

„Dies Alnisar et dies Aldjifar erant poena et interitus.“
Metrum Motakarib est.

٣ يَوْمُ الْإِسْتَارِ

3. Dies Alsitar.

Alsitar nomen montis est, cujus in Amrul'-Kaisi carminibus mentio facta est. Pugnatum est isto die, quo eques gentis Becr Kais ben-Ahzim Ketadah ben-Moslimah Alhanafi occidebatur, inter gentem Becr ben-Wajel et gentem Banu-Tamim. Dixit poeta:

قَتَلْنَا قَتَادَةَ يَوْمَ الْإِسْتَارِ وَزَيْدًا أَسْرًا لَدَى مُعْنِقِ

„Occidimus Ketadahum die Alsitar et apud terram elatam asperamque Saidum captivum fecimus.“ Metrum Motakarib est.

٤ يَوْمُ الْفَجَارِ

4. Dies Alfidjar.

Quatuor dies sunt, quibus nomen illud impositum est, de quibus pluralis أَفْجَارَةٌ adhibetur. Nomen inde ortum esse dicunt, quod, quum mense sacro pugnatum esset, dixissent: „فَجَرْنَا“, improbe egimus“. Primo eorum die inter gentem Cenamah et posticam partem gentis Hawasin (هَجَزِ هَوَازِنِ) i. e. gentem Banu-Nazr ben-Moahwajah et gentem Banu-Djoscham ben-Becr pugnatum est, secundo inter gentem Koraisch et gentem Cenamah, tertio inter gentem Cenamah et gentem Nazr ben-Moahwajah. Hoc vero die non multum pugnatum est. Quarto denique die, qui omnium maximus erat, inter gentem Koraisch et Hawasin pugna erat. Inter hunc diem et tempus, quo Mohammedes legatum Dei se esse declaravit, viginti sex annorum spatium elapsum est. Mohammedes, qui proelio intererat, quatuordecim annos natus erat. Proelii causam

fuisse, quod Albarradhus ben-Kais Alcenani occidisset Ohrwahum Alrahhah ¹⁾).

٥ يَوْمَ تَحْلَةَ

5. Dies Nachlah.

Dies hic diebus, qui Alfidjar cognominati sunt, adnumerandus est. Nachlah autem locus est inter Meccam et Althajif situs. Hujusce diei Chidaschus ben-Sohair sequente versu mentionem fecit:

يَا شِدَّةَ مَا شَدَدْنَا غَيْرَ كَاذِبَةٍ عَلَى سَاحِبِنَةَ لَوْلَا اللَّيْلُ وَالْحَرَمُ

„O impetum vehementem! quo contra Sachinah ²⁾ incurrimus, nisi nox et sacra ditio fuisset.“

Pugnabatur enim isto die, donec gens Koraisch in sacram urbis regionem vesperâ intraret. Metrum Basith est.

٦ يَوْمَ شَهْطَةَ

6. Dies Schamthah.

Neque vocis enunciandae modum neque significationem Meidanius aut Kamusus definivit. Hic quoque dies, quo inter gentem Banu-Haschim et gentem Ahbd-Schams pugnabatur, diebus, quibus cognomen Alfidjar est, accenseri debet. Illius diei Chidaschus ben-Sohair sequentibus versibus mentionem fecit:

1) Kamusi auctor cum hoc non consentit. Dixit pugnatum esse istis diebus inter Koraischitas et cum istis conjunctos Cenanitas gentemque Kais Ghailan. Devictam esse Kais Ghailan. Mohammedem viginti annorum aetatem isto tempore habuisse. Pugnatum igitur est aut anno 585 aut anno 591 post Chr.

2) Cibi sorbilis e farina parati nomen est, quo Koraischitae tempore duro uti solobant. Isto cognomine ludibrii causa appellabantur.

أَلَا أَيْلُغُ أَنْ عَرَّضْتَ بِنَاهِشَامَا وَعَبَدَ آلِهِ أَيْلُغُ وَأَوْلِيدَا
بَانَا يَوْمَ شَمَطَلَةَ قَدْ أَقَمْنَا عَمُودَ الْمَاجِيدِ إِنَّ لَهُ عَمُودَا
جَلَبْنَا الْخَيْلَ سَاهِمَةً إِلَيْهِمْ عَوَائِسَ يَدْرِعْنَ النَّقْعَ قُودَا

„Perfer, si nostrorum tibi in mentem venit, Hischamo et Ahbd-Allaho, perfer et Alvalido nuntium, nos die Schamthah stetisse tanquam columnam gloriae, gloriae enim columna est. Nos equos itinere adflictos adduximus ad eos, austeros, pulvere tanquam pallio obtectos, robūsto collo praeditos.“ Metrum Wafir est. conf. Meid. 20, 94.

٧ يَوْمَ الْعَبْلَاءِ

7. Dies Alahbla.

Alahbla nomen petrae albae in latere loci Ohcaths sitae esse putant. Chidaschus hujusce diei sic mentionem fecit:

أَلَمْ يَبْلُغَكُمْ أَنَّا جَدَعْنَا نَدَى الْعَبْلَاءِ خِنْدِفَ بِالْقِيَادِ

„Nonne audivistis, nos apud Alahblam Chindifum cum habena amputasse.“ Metrum Wafir est.

٨ يَوْمَ عَكَازِ

8. „Dies Ohcaths.“

Ohcaths nomen aquae in regione Meccae erat, ad quam quotannis per mensis spatium nundinae erant.¹⁾ Et hic dies illis, qui cognomen Alfdjar habent, adnumerandus est.

٩ يَوْمَ حَرِيرَةَ

9. Dies Horairah.

1) Paulo aliter Kamusi auctor. conf. lex. meum.

Horairah est locus petrosus ad latus australe Oh-cathsi (Kamusi auctor adnotavit, locum esse in propinquo Nachlae situm). Illius diei Chidaschus in versu sequente mentionem fecit:

وَقَدْ بَلَوْتُمْ فَا بَلَوْتُمْ بَلَاءَ هُمْ يَوْمَ الْحَرِيرَةِ صَرْبًا غَيْرَ تَكْذِيبِ

„Adflixistis, sed ego et vos eodem modo adfligam die Alhorairah ictibus duris.“ Metrum Basith est.

١. يَوْمِ ذِي قَارِ

10. Dies Dsu Kar. 1)

Die isto celebri Arabes Persas prima vice magna strage adflixerunt. Persarum enim imperator Parwiz contra gentem Banu-Schaiban exercitum miserat, qui fugatus est.

Istum diem Bacirus ben Alazanin, unus e gente Kais ben-Tsahlabah, versibus celebravit dicens:

هُمَّ يَوْمَ ذِي قَارٍ وَقَدْ حَمِشَ الْوَعَا خَلَطُوا لَهَا مَا جَاحِقًا يَلْهَامَ
صَرَبُوا بَنِي الْأَحْرَارِ يَوْمَ لَقَوْهُمْ بِالْمَشْرِفِيِّ عَلَى صَمِيمِ الْهَامِ

„I die Dsu-Kar, et proelium vehemens erat, miscuerunt exercitum magnum cum exercitu; percusserunt generosos die, quo iis occurrerunt gladio Maschrafitico super os medium cranii.“ Metrum Camil est. c. p. 213. Locus Dsu-Kar inter Cufah et Waseth situs erat, alter hujusce nominis locus in regione oppidi Rei reperitur. Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 88. et Geogr. Abulph. ٢٩٢ ed. Par. Pugnatum est anno, quo Mohammedes quadraginta annos natus erat. Alii dicunt anno pugnae Bedrensis Abulf. hist. Anteis. p. 146.

1) Conf. Citab Alaghani.

يوم جبلة ۱۱

11. Dies Djabalah. ¹⁾

Djabalah nomen collis rubri inter aquas Schoraif et Scharaf, quarum prior genti Nomair, posterior genti Banu-Cilab erat. Iste locus quoque شعب جبلة appellatur. Pugna erat inter gentem Banu-Ahbs et Banu-Dsobjan, quae a Baghidho originem duxerunt. Hujusce diei in versibus sequentibus mentio facta est:

لَمْ أَرِ يَوْمًا مِثْلَ يَوْمِ جَبَلَةَ يَوْمَ اتْتَمْنَا أَسَدًا وَحَنَظَلَةَ

وَالْغَطَفَانَ وَالْمُلُوكَ أَرْفَلَةَ نَضْرِبُهُمْ بِقُضْبٍ مُنْتَاخِلَةَ

لَمْ تَعُدْ أَنْ أَرِشَ عَنْهَا الصَّقَلَةَ

„Non vidi diem instar diei Djebelah. Dies erat, quo gens Asad et Hentschlah ad nos venerunt et Ghathafan et reges agminatim, quos percutimus gladiis secantibus, qui optimos eligunt, quos politores modo acuerant Metrum Redjes est. p. 231.

يوم الرحرحان ۱۲

12. Dies Alrahrahan. ²⁾

Alrahrahan nomen terrae prope ad Ohcats sitae est. Ad istum locum duobus diebus pugnatum est, uno inter gentem Banu-Darim et Banu-Ahmir ben-Zahzaah, altero inter gentem Banu-Tamim et gentem Banu-Ahmir. Dixit Alnabeghah Aldjahdi:

1) Hoc die poeta Lebidus decem annos natus fuisse dicitur. Lebidus autem versus finem Moahwijjahi aetate 145 annorum diem obiisse dicitur. Conf. de hoc die Abulf. hist. Anteisl. p. 146.

2) Kamusi auctori mons est. De hoc die conf. Abulf. hist. Anteisl. p. 144.

هَلَا سَأَلْتِ يَوْمِي زَحْرَحَانَ وَقَدْ ظَنَنْتِ تَهْوِازُنَ أَنَّ الْعِرْقَ قَدْ زَالَ

„Nonne interrogasti de duobus diebus Rahrahan et gens Hawasin jam putaverat, honorem desiisse.“ Metrum Basith est.

١٣ يَوْمُ الْفَلْجِ

13. Dies Alfaldj.

Alfaldj nomen vici gentis Banu-Ahmir ben-Zahzaah infra Alahkik versus Hadjar diei spatio in via Zanaah siti est. Duobus diebus ibi pugnatum est, uno gens Banu-Ahmir contra gentem Banu-Hanifah, altero gens Banu-Hanifah contra gentem Banu-Ahmir victoriam reportavit.

١٤ يَوْمُ النَّشَّاشِ

14. Dies Alnaschschasch.

Naschschasch vallis est abundans plantis salsis et amaris (حمص) (in regione gentis Nomair Kam.). In ea post pugnam Alfaldj praelium inter gentem Banu-Ahmir et incolas regionis Aljemamah commissum est. Dixit poeta:

وَبِالنَّشَّاشِ مَقْنَلَةٌ سَتَبْقَى عَلَى النَّشَّاشِ مَا بَقِيَ الْبَيْبِ
فَإِذْ لَنَا الْيَمَامَةُ بَعْدَ عِزِّ كَمَا دَلَّتْ لِيَوَاطِيهَا النَّعَالُ

„In valle Alnaschschasch caedes erat, cujus memoria restabit, quamdiu noctes restant. Nam gentem regionis Jemamah vilem reddidimus, posteaquam potentia exceluerat, quemadmodum soleae per conculcantem viles fiunt.“ Metrum Wafir est.

١٥ يَوْمُ الْهَابَةِ

15. Dies Allihabah.

Allihabah regionis nomen est in valle Alschawadjin¹⁾, circa quam loca erant الطويل, لصف, وَّجَّ, الرمان, القرع, appellata. Ibi inter gentem Banu-Cahb et gentem Ahhd-Schams pugnabatur. Dixit poeta:

مَنَعَ اللَّهَابَةُ حَمَصُهَا وَجَبِيلُهَا وَمَنَابِتُ الصَّمْرَانِ صَدْرَةَ أَسْفَعِ

„Impediverunt in regione Allihabah plantae Hamdh, Nadjil et loca ubi plantae Dhamran crescunt, percussionem accipitris. Id est: Tam densae ibi sunt plantae, ut aves ab accipitre securae sint. Metrum Camil est. p. 212.

١٦ يَوْمَ خَزَّازِي

16. Dies Chasasae.

Nomen montis est nec non خزاز appellati, apud quem inter gentem Banu-Rabiah ben-Nesar et Jemanenses pugna erat²⁾. Dixit poeta:

وَحْنُ غَدَاةٍ أُوقِدَ فِي خَزَّازِي هَدَيْتُ كِتَابِيَا مُتَجَبِّرَاتِ

„Et nos matutino tempore, quo in loco Chasasa ignis accensus erat, ducebam agmina superbientia.“ Metrum Wafir est p. 204.³⁾

Metri causa كِتَابِيَا loco vocis كِتَابِيَا est. In codice meo et Berol متجبرات „stupefacta“ legitur. In hist. anteisl. p. 144. خزاز impressum legimus. Colaib Wajel dux gentis Banu-Rabiah fuisse dicitur.

- 1) Nomen vallis magnae est in ditone gentis Banu-Dhabbah. conf. Kam.
- 2) In isto monte die incursionis ignis accendebatur. Est mons inter Bazram et Meccam.
- 3) Observandum est, prius hemistichium legi in versu Moallak. Ahmrui ben-Celsum v. 68.

يَوْمُ الْكَلَابِ ١٧

17. Dies Alcolab.

Alcolab nomen aquae est in dextero latere loci Djabalah¹⁾ et montis Schamam, ad quam tempore Actsami ben-Zaifi proeliis duobus pugnatum est. Unus dies prior, alter posterior appellatur. Conf. de die priore Abulf. hist. Anteisl. p. 144. et Cit. Alaghani.

يَوْمُ الصَّفَقَةِ ١٨

18. Dies Alzafkah.

Dicunt, hunc diem primum eorum fuisse, qui nomen Alcolab habeant. Est dies arcis Almoschakkar (in regione Albahrain, qui inde nomen Alzafkah accepit, quod Cosrois praefectus gentem, quae in camelorum aromata portantium agmina irruperat, in arcem invitaverat et tum portam clauserat (اصفق) Duo inde orta sunt proverbialia, unum ليس بعد الاسار الا القتل „Non est post captivitatem nisi caedes,“ alterum: ليس بعد السلب الا الاسار „Non est post direptionem nisi captivitas.“ Conf. Nr. 61.

يَوْمُ طَخْفَةَ ١٩

19. Dies Thichfah.

Thichfah seu Thachfah nomen loci²⁾ in ditione gentis Banu-Jarbuhi siti est, quo gens Banu-Jarbuhi contra Kabusum ben-Almondsir ben-Mäi s'Sama feliciter pugnavit. Istum diem Schoraihus Jarbuihta versu sequente celebravit:

1) Plures loci nomen Djabalah gerunt. Est locus in regione Nedjd, (ة) vicus in regione Tehamah, (د) oppidum in littore maris Syriae, vicus in regione Bahrain et locus in regione Hidjas. Pugna erat in loco inter Bazram et Cufam.

2) In Kamusi opere legimus, nomen montis longi, rubri fuisse.

عَلَا جَدْعَمُ جَدِّ الْمَلُوكِ فَاطْلُقُوا بِطَحْفَةِ أَبْنَاءِ الْمَلُوكِ عَلَى الْحَكَمِ

„Superavit felicitas eorum felicitatem regum et die Thichfah filios regum contra Albacamum dimiserunt.“

Metrum Thawil est p. 162.

٢٠ يَوْمُ الْوَقِيطِ

20. Dies Alwakith.

Proelium illud commissum est tempore Islamismi inter gentem Banu-Tamim et gentem Becr ben-Wajel. Hujusce diei Jasidus ben-Henthselah in versu sequente mentionem fecit:

وَجَاءَهُ مِنْ قَتْلِ الْوَقِيطِ مَقْلَصٌ أَقْبَبَ عَلَى فَأْسِ اللَّجَامِ أَرْدَمَ

„Et liberavit eum a caede die Alwakith facta longos pedes habens (equus), medio corpore gracilis, toto ore fraeni ferrum mordens.“ Metrum Thawil est ¹⁾.

٢١ يَوْمُ الْمَرُوتِ

21. Dies Almarrut.

Almarrut vallis (in regione gentis Banu-Djoman ben-Ahbd-Alohssa sitae Kam.) nomen est, in qua inter gentem Tamim et Koschair proelium commissum est. Dixit poeta:

فَإِنْ تَكَ هَامَةً يَهْرَاءَ تَرَفُو فَقَدْ أَرْقَيْتَ يَا مَرُوتِ هَامَا

„Si bubo in oppido Harath vociferatur; ego in loco

1) Kamusi auctor, diem istum, quo Albacamus ben-Chaitsamah occideretur et Ahtsdjalus ben-Almamun et Almamunus ben-Schaiban captivi fierent, isto nomine ob summum moerorem, quo addigeret, appellatum esse.

Almarrut plures bubones, ut vociferarentur, coegi.“
Metrum Wafir est. p. 204. 1).

يوم الشقيقة ٢٢

22. Dies Alschakikah.

Dies iste quoque nomen النقا يوم Dies Alnaka (collis arenae) et يوم الحسن Dies Alhasan habebat. Vocabulum شقيقة interstitium inter duos montes arenosos significat. Ebn-Akchdhar istius diei mentionem fecit dicens :

ويوم شقيقة الحسين لآقت بنو شيبان آجالاً قصاراً

„Et die Schakikat-Alhasanain gens Banu-Schaiban breves vitae terminos invenerunt.“

Die autem isto, quo Abu-l'Zahba Bistham ben-Kais Schaibanita occidebatur, gens Banu-Schaiban victa est. Dicunt isto loco duos montes esse, quorum alter Alhasan, alter Alhosain nomen haberet, et hanc esse causam, cur poeta شقيقة الحسين dixerit 2).

يوم قشاوة ٢٣

23. Dies Koschawah.

Isto die gens Banu-Schaiban gentem Salith ben-Jar-buh vicit. Appellatur quoque يوم نعف السويقة „Dies Nahf-Alsowaikah 3)“ Istius diei Djerirus versu sequente mentionem fecit :

- 1) Arabes enim putarunt, ex capite occisi, cujus caedes vindicata non esset, bubonem prodire vociferantem : Bibendum mihi date! i. e. vindicate caedem meam.
- 2) Kamusi auctor dixit, Alhasan et Alhosain duorum montium vel collium arenarum nomina esse. Apud illum Alhasan appellatum Bisthamum sepultum esse.
- 3) Vocibus قشاوة et نعف locus elatus in valle seu agger

بِئْسَ الْفَوَارِسُ يَوْمَ نَعْفِ سَوَيْكَةَ وَالْحَيْلِ عَادِيَةَ عَلَى بَسْطَامِ

„Vae equitibus die Nahf-Sowaikah, dum equites contra Bisthamum incurrebant.“ *Metrum Camil est.* p. 213.

٢٤ يَوْمَ أَرَابِ

24. Dies Irab.

Aliis Irab nomen aquae, aliis loci in ditione gentis Balahubar est. Gens Taghlab isto die gentem Jarbuh in fugam egit ¹⁾).

٢٥ يَوْمَ ذِي طُلُوحِ

25. Dies Dsu-Tholuh. ²⁾

Dies quoque يوم الصمد Dies Alzamd appellatur. Alzamd autem nomén aquae est genti Aldhibab, quae aqua tempore Meidanii in latere regionis interdictae ad oppidum Aldharijjah ³⁾ pertinentis erat (في شاكلة الحمى من الضريبة) Die isto gens Banu-Jarbuh victoriam reportavit. Alfa-rasdakus istius diei mentionem fecit dicens:

قَدْ تَعْلَمُونَ غَدَاةَ نَطْرُدُ سَبِيكُمْ بِالصَّمَدِ بَيْنَ رَوِيَّةٍ وَطَحَالِ

„Num scitis tempus matutinum, quo feminae vestrae captivae propellebamus apud aquam Alzamd inter locum Roajjah et Thihal.“ *Metrum Camel est.*

longus significatur. Sowaikah autem nomen pluribus locis commune est.

- 1) In Kamusi opere legimus, vocem اَرَابِ tribus vocalibus enunciari.
- 2) In codice Lugd. ذِي طُلُوحِ legitur.
- 3) Aldharijjah est vicus (ة) inter Bazram et Meccam.

٢٦ يَوْمُ ذِي أَرَاطَى

26. Dies Dsi-Oratha.

Dicitur quoque اراط „Dies Orath“ Die inter gentem Banu-Hanifah et ejus foederatos e gente Banu-Djahdah et gentem Banu-Tamim pugnatum est. Conf. Moall. Ahmrui ben-Celtsum Vers. 69.

٢٧ يَوْمُ ذِي بَهْدَى

27. Dies Dsu-Bahda.

Bahda vel Dsu-Bahda nomen loci est, quo pugna inter gentem Banu-Taghlab et gentem Banu-Sahd ben-Tamim erat. Gens Banu-Taghlab victa est.

٢٨ يَوْمُ ذِي نَجَبٍ

28. Dies Dsu-Nadjab.¹⁾

Die isto gens Banu-Tamim gentem Ahmir ben-Zahzaah proelio profligavit.

٢٩ يَوْمُ أَلَلْوَى

29. Dies Alliya.

Diem hunc diem Waridat²⁾ esse contendunt, quo gens Banu-Tsahlebah gentem Jarbuh vicit. Dixit Djerirus:

كَسَوْنَا ذُبَابَ السَّيْفِ هَامَةً عَارِضَ غَدَاةِ أَلَلْوَى وَأَحْبِيلُ تَدْمَى كُلُّوْمَنَا

1) In Kamusi opere legimus, Dsu-Nadjab vallem gentis Moharib (محارب) esse.

2) واردة Waridat nomen proprium loci est; لوى Liwa vero appellativum, quo loca arenosa etc. designantur, esse videtur.

„Vestivimus aciem gladii capite Ahridhi tempore matutino diei Alliwa, dum equi nostris vulneribus sanguine infecti erant.“ Metrum Thawil est. p. 162.

٣٠ يَوْمُ أَعْشَاشَ

30. Dies Ahschasch ¹⁾

Pugnatum est inter gentem Banu-Schaiban et gentem Banu-Malic.

٣١ يَوْمُ عَاقِلَ

31. Dies Ahkil.

Ahkil montis nomen est. Pugna erat inter gentem Banu-Djoscham et gentem Banu-Henthselah²⁾

٣٢ يَوْمُ الْهَيْبِمَاءَ

32. Dies Alhojaima.

Et legitur الْهَيْبِمَى. Nomen aquae est, ad quam gens Banu-Taim-Allat gentem Banu-Modjaschih in fugam coniecit.

٣٣ يَوْمُ سَفَارِ

33. Dies Safari.

Est nomen putei ³⁾. Erat ibi via exercituum (مَجَازُ الْجَبُوشِ). Inter gentem Becr ben-Wajel et gentem Tamim ibi proelium commissum est. Dixit Farasdakus:

1) In Kamusi opere legimus أَعْشَاشَ loci nomen esse intergentis Banu-Asad in propinquo montis Thamijjan in deserto.

2) In codice Lugdun. dies hic adnotatus non est.

3) Puteum istum gentis Banu-Masin ben-Malic ante locum Dsu-Kar appellatum esse, Kamusi auctor adnotavit.

مَتَى مَا تَرِدَ يَوْمًا سَفَارِ تَجِدُ بِهَا أَدْيَهُمْ يَرْمِي الْمُسْتَكْبِرَ الْمَغُورًا

„Quando aliquo die ad puteum Safari devertis, ibi invenies numerum magnum¹⁾, qui aquam petentem, meridiei tempus intrantem sagittis petit.“ Metrum Thawil est. p. 162.

٣٤ يَوْمُ الْبِشْرِ

34. Dies Albischr.

Bischr nomen montis (in Mesopotamia الجزيرة Kam.) est. Dies quoque appellatur: Dies Alhadjjaf.

٣٥ يَوْمُ الْحَجَّافِ

35. Dies Alhadjdjaf²⁾.

Dixit Alachthal hujusce diei mentionem faciens:

لَقَدْ أَوْقَعَ الْحَجَّافَ بِالْبِشْرِ وَقَعَةَ إِلَى اللَّهِ مِنْهَا الْمَشْتَكِي وَالْمَعُولِ

„Jam ad montem Bischr Alhadjdjafus proelium commisit, de quo querentes ad Deum confugiunt.“ Metrum Thawil est. p. 162.

٣٦ يَوْمُ مُحَاشِنِ

36. Dies Mochaschin³⁾

1) Adyehum videtur despiciendi aut magnificiendi ergo dictum fuscus parvus.

2) Dubitari potest, num الحجاف an الجحاف legatur. In codice Lugd. et meo الحجاف, in codice Berol الجحاف et sic in Hamasa p. 61 scriptum est, sed nescio, an recte impressum sit. Alhadjdjafb. Hocain Solamita isto die gentem Banu-Taghleb invadit. (Citab Alagh.) Hic dies inter dies ante Islamismum locum obtinuit; at vero Alhadjdjaf tempore Ahbd-Almalici b. Merwan vixit.

3) In libro Citab. Alaghani legitur هذا اليوم يوم البشر ويسمى ويوم عاجة الرهوب ويوم محاسن ويوم جبل الى جانب البشر; sed videtur legendum محاشن ومخاشن جبل.

Mochaschin nomen montis est. Hoc quoque die Hadjdjafus victoriam reportavit. Poeta Djerir istius diei mentionem fecit dicens:

لَوَّانَ جَمْعَهُمْ غَدَاةَ مُخَاشِينَ يَرْمِي بِهِ جَبَلٌ لَكَادَ يَزُولُ

„Si matutino tempore pugnae Mochaschin agmen eorum montem petiisset, is paene loco cessisset.“ Metrum Camil est. p. 213.

٣٧ يَوْمَ الْخَابُورِ

37. Dies Alchabur.

Chabur nomen loci in Syria siti est, apud quem proelio commisso Ohmairus ben-Alhobab occidebatur. Poeta Alnofaih ben-Salim id celebravit verbis sequentibus:

وَلَوْعَةُ الْخَابُورِ إِنْ تَكُ خِلْتَهَا خَلِقَتْ فَإِنَّ سِمَاعَهَا لَمْ يَخْلِفْ

„Proelium Chaburi si putas id tritum esse (tibi dico), ejus famam tritam non esse.“ Metrum Camil est. p. 212.

٣٨ يَوْمَ دَرْنِي

38. Dies Dorna.

Dorna nomen loci est, apud quem gens Banu-Thohajjah gentem Taim-Allat proelio vicit. Dixit poeta:

حَدَّ أَهْلِي مَا بَيْنَ دَرْنِي قَبَادُونِي وَحَلَّتْ عَلَيَّ بِالْسَّخَالِ

„Gens mea inter Dornam et Badulam castra posuit et gens Ohlwijjah ad Alsichal castra posuit.“ Metrum Chafif est. p. 262.

٣٩ يَوْمَ الْعِظَالِي

39. Dies Alohtsala.

De nominis causa non consentiunt. Alii contendunt, nomen inde desumptum esse, quod una pars hominum altera quasi vecta esset, alii, quod ob principatum pugnantibus quasi cohaesissent, alii denique, quod uno jumento plures vecti essent. Ultimum autem proelium erat, quod ante Islamismum inter gentem Beer ben-Wajel et gentem Tamim commissum est. Dixit poeta :

فَإِنْ تَكُ فِي يَوْمِ الْعُضَالَى مَلَامَةً فَيَوْمِ الْغَيْبِطِ كَانَ أَخْزَى وَالْوَمَا
 „Quod si in die Alohtsala vituperii causa est ; at vero dies Alghabith majore ignominia adficit et majus vituperium meretur.“ Metrum Thawil est. p. 162.

٤٠. يَوْمُ الْغَيْبِطِ

40. Dies Alghabith. ¹⁾

Hic dies idem est, quam dies Ahschasch conf. 30 ²⁾). Victoriam reportavit gens Banu-Jarbu., dum gens Modjaschih (مَجَاشِيعُ) ³⁾ praesens non erat. Dixit Djerir :

وَلَا شَهِدَتْ يَوْمَ الْغَيْبِطِ مَجَاشِيعٌ وَلَا نَقْلَانُ الْخَيْلِ مِنْ قَلْتَى نَسِيرٍ
 „Gens Modjaschih die Alghabith praesens non erat et

- 1) In Kamusi opere legimus, Alghabith nomen loci esse in regione gentis Jarbu siti; sed statim post sequitur: وغيبط المدرة Et Ghabith-Almadarah locus est, apud quem pugna erat.“
- 2) Legitur وهو يوم اعشاش يوم لبنى يربوع. Reiskius autem putavit, legendum esse ويوم, ut sensus sit. Die isto ut die Ahschah Banu-Jarbu victoriam reportasse.
- 3) Modjaschih ben-Darim auctor gentis est ad tribum Tamim pertinentis.

non erat cursus equorum a duobus fastigiis montis Nasr.“ Metrum Thawil est. p. 161.

٤١ يَوْمُ الْغَيْطَيْنِ

41. Dies Alhabithain.

Hoc quoque die gens Banu-Jarbuḥ victoriam reportavit et Wadiahus ben-Aus Hanium ben Kabizah Schaibanitam captivum fecit ¹⁾).

٤٢ يَوْمُ ضَرِيَّةَ

42. Dies Dharijjah.

Dharijjah nomen vici esse dicunt in ditione gentis Cilab siti ad viam, quae ab urbe Bazra Meccam ducit. Ibi gens Banu-Sahd et gens Banu-Ahmru ben-Hentse-lah convenerant, ut proelium committerent; sed pax inter utramque partem composita est. Dixit poeta Ferrasdak :

وَحْنٌ كَفَفْنَا الْحَرْبَ يَوْمَ ضَرِيَّةَ وَحْنٌ مَنَعَنَا يَوْمَ عَيْنَيْنِ مَنَقَرًا

„Nos die Dharijjah a proelio abstinuimus et nos die Aihnain ²⁾ gentem Minkar impedivimus.“ Metrum Thawil est. p. 162.

٤٣ يَوْمُ الْكَحِيلِ

43. Dies Alcohol.

Hujusce proelii Nofaihus ben-Salim Hidjasita mentionem fecit dicens :

1) Silentio praetereundum non est, in codice Berol. voci اسر vocalem Dhamma superscriptam esse, ut verti possit; Et Wadiahus ben-Aus Hani ben-Kabizah Schaibanita captus est.

2) Conf. Nro. 50.

وَأَخْبِيلُ يَوْمَ كُحَيْلِ رَجُلَةً إِذْ غَدَّتْ مِنْ كُلِّ فَايَجَةٍ يَجْتَمِينَ رِعَالًا

„Et equites die Cohail Ridjlah ex omni loco amplo mane catervatim venerunt.“ Metrum Camil est. p. 213.

٤٤ يَوْمُ الْكَفَّافَةِ

44. Dies Alcofafah.

Alcofafah aquae nomen est, ad quam inter gentem Banu-Fesarah et gentem Ahmru ben-Tamim pugna erat. Hujusce pugnae Alhadirahus mentionem fecit dicens:

كَمَا كَبَسْنَا يَوْمَ الْكَفَّافَةِ خَيْلَنَا لِنُورِ أَخْرَى أَخْبِيلَ إِذْ كَرِهَ الْوَرْدُ

„Ut die Alcofafah equos nostros retinimus, ut alios equos admitteremus, quum non amplius prodire vellent.“ Metrum Thawil est. p. 161. Pugnam, qua equi fatigati erant, cum aqua poeta comparavit.

٤٥ يَوْمُ الْقَرْنِ

45. Dies Alkarn.

Alkarn nomen montis est. Ibi pugna erat inter gentem Chatsahm et gentem Banu-Ahmir, qua illa fugata est.

٤٦ يَوْمُ بَسْيَانَ

46. Dies Bosjan.

Bosjan loci (montis Kam.) nomen est, ubi gens Fesarah conf. Meid. 13, 122. gentem Banu-Djoscham ben-Beer proelio vicit. Dixit poeta:

وَكَمْ غَادَرَتْ خَيْلِي بَسْيَانَ مِنْكُمْ أَرَامِلَ عَقْرَى أَوْ أُسِيرًا مَكْفَرًا

„Quot ex vobis caelibes saucios vel captivos compedibus vinctos in loco Bosjan equites mei reliquerunt.“ Metrum Thawil est. p. 162.

٤٧ يوم الوثبي

47. Dies Alwakaba.

Alwakaba nomen campi est, in quo stagna et loti sunt ¹⁾. Ibi duobus diebus inter gentem Masen et gentem Beer pugnatum est.

٤٨ يوم الصمتين

48. Dies Alzimmatan.

Cognomine الصمتان designantur Alzimmah Djoschamita Doraidi pater et Aldjahdus ben-²⁾Alschammach. Haec autem nomina conjuncta sunt, quod Alzimmahus, qui Aldjahdum occiderat, post aliquod tempus pro eo occidebatur. Quae res erat in causa, cur inter gentem Banu-Malic et gentem Jarbuh bellum accenderetur.

٤٩ يوم قراقر

49. Dies Korakir.

Isto die gens Modjaschih ³⁾ contra gentem Beer ben-Wajel victoriam reportavit.

٥٠ يوم بلقاء

50. Dies Balka.

1) In Kamusi opere legimus, Alwakaba nomen aquae gentis Banu-Schaiban esse.

2) In Kamusi opere legimus cognomine الصمتان patrem Doraidi poetae ejusque fratrem Malic designari.

3) مجاشع بن دارم tribus auctor est, quae ad gentem Tamim pertinet.

Balka¹⁾ regionis nomen est. Hujus diei Djerirus in sequente versu mentionem fecit:

أخيلك أم خيلى ببلقاء أحرزت دعائم عرش الحي أن يتضعصعا

„Num equites tui an equites mei in terra Balka columnas throni gentis custodiverunt, ne destrueretur?“ Metrum Thawil est. p. 162.

أه يوم عينين

51. Dies Aihnain.

Dixit Abu-Ohbaidahus locum Aihnain in regione Hadjar²⁾ esse. Ibi inter gentem Minkar et gentem Ahbd-Alkais pugna erat. Conf. 41.

أه يوم الجنو

52. Dies Alhinw.

Istius diei, quo gens Becr gentem Taghleb vicit, mentionem fecit Alahscha versu sic incipiente:

بعينيك يوم الجنو أن صباحتهم

„Ante oculos tuos dies Alhinw etc.“ Metrum Thawil est. p. 162. Kamusi auctor dixit: حنو القرافر „Hinw“ ol'Karakir“ nomen loci esse. conf. Nr. 48.

أه يوم السويان

53. Dies Alsuban.

Alsuban regionis³⁾ nomen est, in qua proelium inter

1) In Kamusi opere legimus Balka regionis nomen in Syria sitae, nec non aquae gentis Banu-Becr nomen esse.

2) Kamusi auctor dixit, oppidi nomen esse in regione Bahrain siti.

3) In Kamuso legimus, Alsuban nomen vallis, montis aut terrae esse.

inter gentem Banu-Ahbs et gentem Banu-Henthselah erat. Hujusce diei mentionem faciens dixit Ausus :

كَانَهُمْ بَيْنَ الشَّيْطِ وَصَارَةَ وَجَرْتُمْ وَالسُّوْبَانَ خُشْبٌ مُصْرَعٌ

„Quasi ii inter Alschomaith et Zarah et Djortsom, et Alsuban ligna dura prostrata sint.“ Metrum Thawil est. p. 162.

٥٤ يَوْمُ الْفَسَادِ

54. Dies Alfesad (corruptionis).

Pugna erat inter gentem Alghauts et Djodailah, quae ad tribum Thai pertinent. Istius diei mentionem fecit Djabirus ben-Horaisch Thajjita dicens :

أَذْ لَا تَخَافُ حُدُوجَنَا قَدْ أَفَّ النَّوَى قَبْلَ الْفَسَادِ أَقَامَةً وَتَدَبَّرًا

„Non timebant pilenta nostra (mulieres) absentiam longe remotam ante diem Alfesad manendo et meditando.“ Metrum Camil est. p. 212. Isti diei et الفساد زمان tempus corruptionis et عام الفساد „annus corruptionis“ nomen datum est.

٥٥ يَوْمُ فَيْفِ الرِّيحِ

55. Dies Faif-Alrih.

Faif-Alrih ¹⁾ nomen loci est, quo inter gentem Chotsolm et gentem Banu-Ahmir proelium commissum est. Ahbd ben-Ahmru istius diei mentionem facit dicens :

طَلَّقْتِ إِنْ لَمْ تَسْأَلِي أَيَّ فَايِسِ

1) In Kamusi opere legimus, فيوف الرِّيحِ nomen loci esse in deserto (الدهناء) siti. Quod vero Djeuharius فيف الرِّيحِ nomen loci esse dixerit, id errori tribuendum esse.

„Repudio dimittaris, si non interrogas, quinam eques... Prius hemistichium metri Thawil est, in cujus initio syllaba brevis abest. p. 162. 170. Versus in Hamasa reperitur.

٥٦ يَوْمٌ أَوَارَةٌ

56. Dies Owarah.

Owarah ¹⁾ nomen aquae est, ad quam inter regem Ahmru ben-Hind et gentem Banu-Tamim pugnabatur. Conf. Abulf. hist. Anteisl. p. 144. et Citab Alaghani.

٥٧ يَوْمُ الْبَيْدَاءِ

57. Dies Albeida.

Dies iste antiquissimis Arabum diebus annummerandus est, multis quoque carminibus celebratus. Inter gentem Himjar et gentem Calb pugnabatur.

٥٨ يَوْمُ غَوْلٍ

58. Dies Ghaul.

Ghaul nomen loci est. Dies quoque *يوم حزيز غول*. „Dies loci salebrosi Ghaul“ appellatur. Isto die gens Dhabbah gentem Cilab proelio vicit. Dixit Aus ben-Ghalfa:

وَقَدْ قَالَتْ إِمَامَةٌ يَوْمَ غَوْلٍ تَقَطَّعَ يَا أَبْنَ غَلْفَاءَ الْجِبَالَ

„Dixit Omamah die Ghaul: O Ebn-Ghalfa! funes abscinduntur.“ Metrum Wafir est. p. 204.

٥٩ يَوْمُ السَّلَانِ

1) In Kamusi opere legimus Owarah nomen aquae aut montis in regione gentis Tamim esse.

59. Dies Alsollan.

Alsollan regio terrae Tehamah est terrae Jemen adjacentis¹⁾. Isto die gens Rabiah gentem Modshidj proelio fugavit et Ahmir cognomen الاسنة ملاعب accepit. Dixit Sohairus ben-Hobab :

شَهِدْتُ الْمُوقِدِينَ عَلَى خَزَازٍ وَبِالسَّلَانِ جَمْعًا نَا زُهَامًا

„Adfui ignem accendentibus in monte Chasas et in regione Alsollan magno agmini congregato.“ Metrum Wafir est. p. 204.

٦٠ يَوْمُ صَنْبِيعَاتٍ

60. Dies Zonaibiaht.

Zonaibiaht nomen aquae est, ad quam puer parvus, qui a Haritso ben-Ahmru genti Banu-Tamim ad lactandum traditus erat, a serpente morsus est. Tum temporis gens Banu-Tamim et gens Becr eodem loco commorabatur. Alharitsus, cui utriusque gentis suspicio incidisset, ad ipsum excusatum missos viros ad unum omnes trucidavit. Isti diei cum die Alcolab dicto conjunctio est. Conf. 17.

٦١ يَوْمُ جَوِّ نَطَاعٍ

61. Dies Djaww-Nithah.

Alasharius Nathahi enunciavit. Est aquae nomen, quae genti Banu-Tamim erat, ibique commorabatur. Erat enim puteus dulcem aquam habens. Ibi erat pugna inter gentem Banu-Sahd et Haudsah. Causa erat diei Almoschakkar.

1) In Kamusi opere legimus السلان vallis in ditione gentis Banu-Ahmru ben-Tamim nomen esse.

يوم المشقر ٦٢

62. Dies Almoschakkar¹⁾.

Almoschakkar arcis nomen est in regione Hadjar in terra Albahrain. Diei huic quoque nomen Dies Alzafkah est. Conf. 18. Conf. Meid. C. V, 177.

يوم ذرحرح ٦٣

63. Dies Dsorohroh.

Die hoc inter gentem Banu-Sahd et gentem Ghassan pugnabatur.

يوم وج ٦٤

64. Dies Wadjdj.

Wadjdj nomen vallis in regione Althajif (non terrae) inter montem Almochtarik et montem Alozaihirain esse Kamusi auctor adnotavit. Proelium erat inter gentem Tsakif, quae ad Hawasin pertinebat et Chalidum ben-Haudsah.

يوم البسوس ٧٥

65. Dies Albasus.

Conf. Meid. prov. C. XIII, 114.

يوم التخالق ٦٦

66. Dies Altahalok²⁾.

Iste dies quoque يوم تحلاق اللمم. Dies rasurae comae, capita enim isto die raserunt, ut ipsis signum

1) Tempore Cosrois dies iste erat.

2) Conf. Hamas. 253.

cognoscendi esset¹⁾). Die isto proelium inter gentem Beer et gentem Taghleb commissum est et quidem tempore, quo Alharits b. Ohbad propter occisum Bodjairum se cum gente Beer b. Wajel conjunxerat. Hamas 452.

٦٧ يَوْمُ دَاهِسٍ وَغَبْرَاءَ

67. Dies Dahis et Ghabra.

Dahis et Ghabra nomina equorum sunt, quorum causa inter gentem Ahbs et gentem Fesarah et Dsoobjan diu pugnabatur. Isto die gens Ahbs victoriam reportavit. Conf. Meid. prov. C. XXI, 102.

٦٨ يَوْمُ الصَّلِيبِ

68. Dies Alzolaib.

Isto die inter gentem Beer ben-Wajel et gentem Ahmru ben-Tamim pugnabatur²⁾.

٦٩ يَوْمُ ظَهْرٍ

69. Dies Thsahr.

Isto die inter gentem Ahmru ben-Tamim et gentem Banu-Hanifah proelium commissum est.

٧٠ يَوْمُ ذِي ذَرَارِيحِ

70. Dies Dsu-Dsararih.

Meidanio Dsararih colles designat³⁾). Discordia erat

1) Kamusi auctor Taghlebitas capita sua rasisse et praelio vicisse adnotavit.

2) Kamusi auctor Alzolaib nomen loci et montis esse adnotavit.

3) A singulari ذَرَارِيحِ derivanda vox. Sed in Kamusi opere legimus, ذُو ذَرَارِيحِ esse regulum in terra Jemen et principem gentis Tamim.

inter gentem Banu-Tamim et Jemanenses; sed pacem fecerunt.

٧١ يَوْمُ الدَّثِينَةِ

71. Dies Aldatsinah.

Aqua erat gentis Banu-Sajjar ben-Ahmru, cujus nomen tempore ante Mohammedem Aldafinah (الدَّفِينَة), ob malum omen, quod in nomine iis esse videbatur, mutatum est ¹⁾). Proelium ibi erat, quo gens Banu-Masen gentem Solaim vicit.

٧٢ يَوْمُ ذَاتِ الرَّمَرَمِ

72. Dies Dsat Alramram.

Meidanio videtur الرَّمَرَمِ abbreviatum ex الرَّمَرَامِ, qua voce species arborum designatur. Isto die gens Banu-Ahmir gentem Banu-Ahbs fudit.

٧٣ يَوْمُ جَدُودِ

73. Dies Djadud ²⁾).

Isto die Alhaufesan ben-Schoraik gentem Banu-Sahd vicit. Illum Kaisus ben-Ahzim hasta in ventre vulneravit, quo ex vulnere post mortuus est.

٧٤ يَوْمُ الْقَرَعَاءِ

74. Dies Alkarah.

1) De vocis enunciandae modo Aldotsainah aut Aldatsinah non consentiunt. In Kamusi opere legimus aut loci aut aquae nomen fuisse in ditioe gentis Banu-Sajjar ben-Ahmru.

2) Djadud nomen loci esse in opere Kamusi legimus.

Regionis nomen, in qua genti Banu-Ghodanah putei erant ¹⁾). Ibi inter gentem Banu-Malec et gentem Banu-Jarbuḥ pugnabatur.

يَوْمَ مَلْهَمٍ ٧٥

75. Dies Malham.

Malham nomen loci palmis abundantis est. Proelium ibi erat inter gentem Banu-Tamim et gentem Banu-Hanifah commissum. conf. Kam.

يَوْمَ كَوْكُوهٍ ٧٦

76. Dies Kohkoh.

Kohkoh nomen terrae est, in qua Masuḥd ben-Alkoraim ²⁾), eques gentis Beḥr ben-Wajel occisus est. Dixit poeta:

وَنَحْنُ قَتَلْنَا ابْنَ الْقَرِيمِ بِقَوْكُوهٍ صَدِيْعًا وَمَوْلَاهُ الْمَأْجِبَةَ لِلْقَمْرِ

„Nos occidimus Ebn-Alkoraimum in loco Kohkoh, in os prostratum, dum ejus patrona via erat.“ Metrum Thawil est. De verbis *المأجبة* dubito. Non inveni *المأجبة* viri nomen esse, sin vero est, vertendum erat: ejusque clientem Almadjabbah.

يَوْمَ مَنْعَجٍ ٧٧

77. Dies Manahdj.

Manahdj, aliis Manihdj ³⁾) nomen loci est, ubi gens Banu-Jarbuḥ gentem Banu-Cilab proelio fudit.

1) Kamusi auctor, Alkarab stationis (منهل) nomen esse in via Meccam ducente inter Kadesiam et Alahkabah sitae.

2) In codice Lugd. *الصرم* legitur.

3) Kamusi auctor Djeuharium vituperavit, quod vocem cum vocali Kesre enunciandam esse putaverit.

يوم زرون ٧٨

78. Dies Sarud.

Sarud nomen loci est, ubi inter gentem Banu-Taghleh et gentem Banu-Jarbuḥ proelium erat.

يوم الغنّاة ٧٩

79. Dies Alfotah.

Gens Banu-Ahmir isto die in gentem Banu-Chaled ben-Djahfar incursionem faciens magna clade adflicta fugata est.

يوم الرّقم ٨٠

80. Dies Alrakam.

Alrakam aquae gentis Banu-Morraḥ nomen est, ad quam inter gentem Banu-Fesarah et gentem Banu-Ahmir proelium erat. Isto die equo Ahmiri ben-Althofail, Korskol appellato, nervi pedis incisi sunt.

يوم طوّالة ٨١

81. Dies Thowalah.

Thowolah aquae (vel putei Kam.) nomen est, ad quam inter gentem Banu-Ahmir et gentem Banu-Ghathfan pugnatum est.

يوم خو ٨٢

82. Dies Chaww.

Chaww nomen loci est. Isto die gens Asad victoriam reportavit et Ohtaibah ben-Alharits ben-Schehab, qui صيّا الفوارس „venator equitum“ cognominabatur, a Dsuabo Asadita occisus est.

٨٣ يَوْمٌ خَوْيٌ

83. Dies Chowajj¹⁾.

Isto in proelio, inter gentem Tamim et gentem Becr ben-Wajel commisso, Jasidus ben-Alkoharijjah eques gentis Tamim cecidit.

٨٤ يَوْمٌ بَعَاثٌ

84. Dies Boahs²⁾

Proelium ante Islamismum inter gentem Aus et gentem Chesredj commissum est.

٨٥ يَوْمٌ أَلْدَرَكٌ

85. Dies Aldarc³⁾.

Pugnatum est inter gentem Aus et gentem Chesredj.

٨٦ يَوْمٌ أَحْتَالٌ

86. Dies Ahtsál.

In codice Berol. يوم ذي احتال legitur. In isto proelio, inter gentem Tamim et gentem Becr ben-Wajel commisso, Alhaufesan ben-Schoraic, قاتل الملوك occisor regum cognominatus, captivus factus est.

٨٧ يَوْمٌ ثَبْرَةٌ

87. Dies Tsabrah.

Tsabrah nomen loci⁴⁾ est, in quo pugna erat.

1) Forma nominis deminutivi est احوو derivatl.

2) Conf. Citab. Alaghan.

3) Sed in Kamusi opere cum vocali Fatha litterae Ra enunciatur Aldarac.

4) In Kamusi opere legimus, ثَبْرَةٌ Tsabrah vallis in ditione gentis Dhabbah nomen esse.

٨٨ يَوْمُ الثَّانِيَةِ

88. Dies Altsanijjah ¹⁾.

Die isto Mafrukus ben-Ahmru, princeps gentis Banu-Schaiban, a Kahnabo ben-Ihzmah occisus est. Dixit poeta:

وَفَاظَ أَسِيرٌ هَانِيٌّ وَكَانَمَا مَفَارِقُ مَفْرُوقٍ تَغَشَّيْنَ عِنْدَمَا

„Exspiravit captivus, servus et quasi vertex capitis Mafruki sanguine draconis tectus esset.“ Metrum Thawil est.

٨٩ يَوْمُ النَّبَاحِ

89. Dies Alnibah.

Alnibah nomen vici in deserto (البادية) est, quem Ahbd-Allahus ben-Ahmir ben-Corais restauravit. Ibi gens Tamim gentem Schaiban vicit.

٩٠ يَوْمُ حَلِيمَةَ

90. Dies Halimah.

Inter Ghassanitas et Lachmitas pugnatum est. Conf. Meid. prov. C. XXIV, 64. Conf. Abulf. hist. Ant. teisl. p. 144.

٩١ يَوْمُ الْوَتْدَةِ

91. Dies Alwatidah ²⁾.

Dies iste pugnae quoque يوم الوتدات dies Alwatidat et ليلة الوتدة „Nox Alwatidah“ nomen gerit.

1) In Kamusi opere invenimus Altsanijjah nomen loci esse.

2) Alwatidat (الوتدات) nomen montium in ditone gentis Ahbd-Allah ben-Ghathfan sitorum esse, Kamusi auctor adnotavit.

Gens Banu-Tamim gentem Ahmir ben-Zahzaah proelio isto vicit.

يَوْمُ النَّجِيرِ ٩٢

92. Dies Alnodjair.

In codice Berolin. legimus, istum locum in regione Hadhramaut in extremis finibus regionis Jemen situm esse ¹⁾. Gens Cendah isto die victa est.

يَوْمُ الْهَرِيرِ ٩٣

93. Dies Alharir.

Pugna erat inter gentem Becr et gentem Tamim, in qua Alharits ben-Albaibah (in cod. Berol. الببيجة) Olmodjaschihta, princeps gentis Tamim, occisus est. Conf. Kam. et Hamas. 242. V. I.

يَوْمُ هَرَامَيْتِ ٩٤

94. Dies Haramit.

Haramit trium puteorum nomen est. Ibi inter gentem Aldhibab et gentem Djahfar ben-Cilab ob puteum, quem quidam isto loco effodere volebat, proelium commissum est.

يَوْمُ الْأَلَيْلِ ٩٥

95. Dies Alalil.

Proelii nomen est, quod ad locum Zalah Alnahm ²⁾ erat.

1) Kamusi auctor adtulit, النَّجِيرِ Alnodjair arcis nomen in propinquo Hadhramauti sitae nec non aquae e regione vici Zofainah sitae esse.

2) Locus iste in terra gentis Bannu-Cilab vel gentis Ghathfan inter Alnohrah et Almoghitsah situs est. Kam.

٩٦ يَوْمُ الْأَمِيلِ

96. Dies Alamil.

Iste dies quoque ^{يَوْمُ الْحَسَنِ} Dies Alhasan et
يوم فلك الاميل Dies Falac Alamil appellabatur.
Isto die Bistham ben-Kais occisus est. Conf. Nr. 22.

٩٧ يَوْمُ الْهَبَاءَةِ

97. Dies Alhibaah.

Gens Ahbs isto die gentem Fesarah et Dsohjan
vicit.

٩٨ يَوْمُ الْخَوْعِ

98. Dies Alchauh.

Die isto Schaiban ben-Schehab, eques equi Maudun
appellati, qui suae gentis princeps tum temporis erat,
captivus factus est. Dixit poeta:

وَوَحْنٌ غَدَاةَ بَطْنِ الْخَوْعِ أَبْنَا بِمَوْدُونٍ وَقَارِسِهِ جِهَارًا

„Nos matutino tempore vallis Alchauh equum Maudun
ejusque equitem palam reduximus.“ Metrum Wafir est.
p. 204.

٩٩ يَوْمُ الصَّعَابِ

99. Dies Alziahb¹⁾.

Die isto Cenanus ben-Dahr a Chalifahō ben-Mich-
bath²⁾ occisus est. Dixit poeta:

1) In Kamusi opere legimus, Alziahb montis nomen esse inter re-
giones Bahrain et Jemamah siti.

2) De hoc nomine codices non consentiunt. Meus habet مَخِيْطٌ,
Lugd. مَحْبِيْطٌ. Berol. مَحْبِيْطٌ vocalibus additis.

تَرَكْنَا ابْنَ دَعْرِ بِالصَّعَابِ كَأَنَّمَا سَقَّنَهُ الشَّرْبَى كَأَنَّ الْكَبْرَى فَهُوَ نَاعَسٌ

„Reliquimus in loco Alziahb Ibn-Dahrum, quasi iter nocturnum poculo somnolentiae eum irrigasset, et erat somnolentus.“ Metrum Thawil est. p. 162.

١٠٠ يَوْمٌ كَنَفَى عَرُوشَ

100. Dies Canafai Ohrusch.

Vox عَرُوش pluralis vocis عَرِش est. Isto die Alchamchamus ben-Djaml Hadjibum ben-Sorarah captivum fecit.

١٠١ يَوْمٌ مَبَايِضَ

101. Dies Mobajidh.

Isto die Hamazizahus ben-Djendal Tharifum ben-Tamim occidit, Dixit poeta:

خَاصَّ الْعُدَاةَ إِلَى تَلْرِيفٍ فِي الْوَعَا حَمِصِيصَةَ الْمِغْوَارِ فِي الْهَيْبِجَاءِ

„Ingressus est in hostes Tharifum petens in proelio campo Hamazizahus bellicosus in pugna.“ Metrum Camil est. p. 213.

١٠٢ يَوْمٌ تَرَجَ

102. Dies Tardj.

Tardj nomen loci leonibus abundantis est, in cujus propinquo pugnabatur.

١٠٣ يَوْمٌ أَحْرَانَ

103. Dies Nadjran¹⁾.

1) Nadjran pluribus locis commune nomen est. 1) Loci in Arabia felici siti, anno decimo expugnati nomen, quod accepit a Nadjranuo ben-Saba 2) Loci in regione Bahrain siti 3) In regione Hauran apud Damascum 4) Loci inter Cufam et Wasethum siti. Kam. conf. Abulf. Geogr. p. 92. sq.

Isto die gens Tamim gentem Alharits ben-Cahb vicit. Post hunc diem in codicibus varius ordo est.

١٠٤ يَوْمَ وَارِدَات

104. Dies Waridat ¹⁾).

Dies pugnae inter gentem Becr et gentem Taghleb. Est pars belli Basus. Vicerunt Taghlebitae Abulf. hist. Anteisl. p. 138. 4. conf. Nro. 29.

١٠٥ يَوْمَ بَنَاتِ قَيْن

105. Dies Benat-Kain.

Benat Kain nomen loci est, ubi tempore Ahbd-Almalici ben-Merwan pugna erat, Nonnisi in cod. Berol.

١٠٦ يَوْمَ نَبِيِّ الْأَنْبَلِ وَالْأَرْضَى

106. Dies Dsu-l'Atsl wa'lArtha.

Ibi gens Djoscham gentem Ahbs vicit. Nonnisi in codice Berol.

١٠٧ يَوْمَ الْأَذْنَابِ

107. Dies Aldsanajib.

Pugna erat inter gentem Becr et Taghleb. Est pars belli Basus et maxima pugna, in qua Taghlebitae vicerunt. Abulf. hist. Anteisl. p. 138. Nonnisi in cod. Berol.

١٠٨ يَوْمَ الْجَبْرَةِ

108. Dies Aldjirah.

In meo et in codice Lugd. يوم الجيرة legitur; in co-

1) Waridat loci nomen est. Kam.

dice Berol. الحيرة Alhirah. Isto die inter gentem Lachm et Ahmruum ben-Hind pugnatum est.

١٠٩ يَوْمَ عَيْنِ أَبَاغ

109. Dies Aihn Abagh ¹⁾).

Gens Ghassan isto die gentem Lachm et Nesar proelio vicit.

١١٠ يَوْمَ قَارَةَ أَهْوَى

110. Dies Karah Ahwa.

Isto die gens Ahmir ben-Zahzaah victoriam reportavit.

١١١ يَوْمَ سَفَوَانَ

111. Dies Safawan ²⁾).

Isto die gens Djahdah et Koschair regem Alnohmannum ben-Almondsir et gentem Lachm vicit.

١١٢ يَوْمَ قَبَاءَ

112. Dies Koba.

In codice Lugd. يوم قباء legitur ³⁾. * Pugna erat inter gentem Aus et gentem Chesredj.

1) عَيْنِ أَبَاغ, quod tribus vocalibus litterae ا enunciatur, locus est in Syria aut inter Cufam et Rakkam situs. Kam. Fons Obagh in loco Dsat-Alchabar fuisse dicitur. Abulf. hist. Anteisl. p. 144.

2) Safawan loci apud Bazram siti nomen est. Kam.

3) In aliis sine Hamza. Cum Hamza et sine Hamza loci nomen est in propinquo Medinae siti, nec non loci inter Meccam Bazramque siti. Sine Hamza oppidi nomen est in regione Farghanah. Abulf. Geogr. 81.

يَوْمُ الْقَصْبِيَّةِ ١١٣

113. Dies Alkozaibah.

Appellatur quoque يوم القصبية Dies Alkozabijjah¹⁾.
Isto die rex Ahmru ben-Hind gentem Tamim fugavit.

يَوْمُ سَاكِبَلٍ ١١٤

114. Dies Sahbal.

Isto die Harits ben-Cahb victoriam reportavit. Sah-
bal vallis nomen est. Kam.

يَوْمُ حَارِثِ الْجَوْلَانِ ١١٥

115. Dies Haritsi-Aldjaulan.

Aldjaulan locus in Syria est²⁾. Isto die gens Ghas-
san victoriam reportavit.

يَوْمُ الْمُضَيِّحِ وَالصَّكَّصَكَانِ ١١٦

116. Dies Almodhajjih et Alzahzahan.

Isto die gens Kais (aliis gens Ahbs) de Jemanen-
sibus victoriam reportavit.

يَوْمُ حَجْرٍ ١١٧

117. Dies Hodjr.

Isto die gens Banu-Asad Hodjrur ben-Alharits gen-
tis Cendah regem occidit.

1) Alkozaibah loci in regione Jemamah in ditone Taimi, Ahdiyyi
et Tsauri filiorum Ahbd-Manati, nec non loci inter locos Jan-
boh et Chaibar, locique in regione Bahrain siti nomen est. Kam.

2) Kamusi auctor Aldjaulan montis in Syria siti nomen esse ad-
notavit.

يوم الزويرين ١١٨

118. Dies Al-Sowairain.

Isto die gens Schaiban ben-Tamim victoriam reportavit. Meid. ¹⁾).

يوم سنجار ١١٩

119. Dies Sindjar ²⁾).

Isto die gens Taghleb gentem Kais vicit.

يوم دارة ماسل ١٢٠

120. Dies Darat Masal.

In isto proelio gens Dhabbah gentem Cilab vicit.

يوم منلق ١٢١

121. Dies Mosallak.

Gens Sahd, quae ad tribum Tamim pertinebat, gentem Ahmir ben-Zahzaah fugavit. In meo cod. non est. In Meidanii proverbii C. 6. 32. diei Masluk مسلوق mentio facta est.

يوم قادم ١٢٢

122. Dies Kadim.

Gens Dhabbah gentem Cilab isto die vicit. In meo codice hic dies non est.

يوم الفروق ١٢٣

123. Dies Alfaruk.

1) Kamusi auctor, diem Alsowair (الزوير) notum esse, adnotavit.

2) Sindjar oppidi nomen est trium dierum spatio ab oppido Mosul remoti. Kam.

Isto die gens Ahbs gentem Sahd, quae pars tribus Tamim erat, vicit.

١٢٤ يَوْمُ دَابَّ

124. Dies Dab.

Gens Ahbs gentem Sahd, quae pars tribus Tamim erat, fugavit.

١٢٥ يَوْمُ الرَّخِيخِ

125. Dies Alsochaich.

Scribitur a Schoraicho الرجيج. Gens Tamim isto die Jemanenses vicit.

١٢٦ يَوْمُ دَارَةِ جُلْجُلِ

126. Dies Darah Djoldjol.

١٢٧ يَوْمُ بَلْدَحِ

127. Dies Baldah¹).

Baldah aquae nomen in regione Nedjd est. Meid.

١٢٨ يَوْمُ تَعَشَارِ

128. Dies Tihschâr.

Tihschâr nomen loci est. K a m.

١٢٩ يَوْمُ الْحَفْرَةِ

129. Dies Alhofrah.

Schoraihus الجفرة scripsit.

1) In Kamusi opere legimus Baldah vallis nomen esse e regione (قبل) Meccae aut montis in via ad locum Djoddah ducente.

١٣٠. يَوْمُ الدَّهْنَاءِ

130. Dies Aldahna¹⁾.

١٣١. يَوْمُ تَيْتَلْ

131. Dies Tsaital.

In meo codice تَيْتَلْ, in codice Berol. تَيْتَلْ scriptum est.

١٣٢. يَوْمُ الْقَعَّاحِ

132. Dies Alkah²⁾.

١٣٣. يَوْمُ أَفَّاقِ

133. Dies Ofak.

Ofak nomen loci esse Kamusi auctor adnotavit.

1) Nomen deserti, tum nomen loci in regione Nedjd, gentis Tamim. conf. Abulf. Geogr. 84.

2) Alkah nomen loci prope apud Sobalah (سبالة) siti esse, nec non isto die a Bisthamo ben-Kais Ausum ben-Hodjr captivum factum esse, Kamusi auctor adnotavit.

Dies temporis Islamitici.

يوم العشييرة ١٣٤

134. Dies Alohschairah.

Interdum quoque العشييرة scribitur ; sed alterum rectius habetur. Nomen loci est in valle Janboh (بطن ينبع) Prima incursio hostilis erat, quam Mohammedes fecit. conf. Abulf. geog. 88. sq.

يوم بدر ١٣٥

135. Dies Badr¹⁾.

Badr nomen putei esse dicitur, qui viro Badr appellato erat. Et masculini tanquam nomen viri aut aquae, et feminini genus tanquam putei voci tribuitur.

يوم أحد ١٣٦

136. Dies Ohod.

Conf. Abulf. Ann. T. I, p. 90. et Ahulf. de vita Moham. C. XXXI.

يوم سريّة الرجيع ١٣٧

137. Dies Sarijjah Alradjih.

Conf. Abulf. de vita Moham. XXXIII. Abulf. Ann. T. I. p. 98.

يوم بئر معونة ١٣٨

138. Dies Bir Mahwenah.

1) Hic dies quoque يوم الفرقان. Dies Alforkan (Corani) appellatur. Kam. conf. Abulf. De vita Mohammed, C. XXVII. ed Gagnier.

Conf. Abulf. de vita Moham. C. XXXIV. ed. Gagnier et Abulf. Ann. T. I. p. 100.

يَوْمُ النَّضِيرِ ١٣٩

139. Dies Alnodhair.

In codice Lugd. النغير legitur. Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 102. et Abulfar. p. 163.

يَوْمُ ذَاتِ الرَّقَاعِ ١٤٠

140. Dies Dsat-Alrikah.

Dies sic appellatus est, quod pedibus vulneratis pannos obvolverunt. Conf. Abulf. vit. Moham. C. XXXVI. ed. Gagnier. Abulf. Ann. T. I. p. 102.

يَوْمُ الْحَمْدَقِ ١٤١

141. Dies Alchandak.

Abulf. vit. Moh. C. XXXVIII. ed. Gagnier. Abulf. Ann. T. I. p. 104.

يَوْمُ بَنِي قَرِيظَةَ ١٤٢

142. Dies gentis Banu-Koraithsah.

Conf. l. cit. C. XXXIX. Abulf. Ann. T. I. p. 110.

يَوْمُ بَنِي الْمُصْطَلِقِ ١٤٣

143. Dies gentis Banu-l'Mozthalik; qui etiam appellatur.

يَوْمُ الْمَرِيْسَبِيعِ ١٤٤

144. Dies Almoraisih.

Conf. libr. citat. C. XLII. Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 114.

يوم الحديبية ١٤٥

145. Dies Alhodaibijah.

Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 120 sqq.

يوم خيبر ١٤٦

146. Dies Chaibar

Conf. libr. cit. C. XLV. et Abulf. Ann. T. I. p. 128.

يوم موتة ١٤٧

147. Dies Mutah.

Mutah nomen loci in orientale Syriae parte siti est, ubi Djahfarus ben-Abi-Thaleb occidebatur. (Ibi enses cudebantur Kam.). Conf. libr. cit. C. XLIX. et Abulf. Ann. T. I. p. 142.

يوم الفتح ١٤٨

148. Dies Alfath (expugnationis).

Isto enim die Mecca expugnabatur. Iste dies appellatur quoque يوم الخدمة Dies Alchandamah, a viro hujusce nominis in oppido Mecca. Conf. libr. cit. C. LI. et Abulf. Ann. T. I. p. 142 sqq.

يوم حنين ١٤٩

149. Dies Honain ¹⁾.

Conf. Libr. cit. C. LIV.

1) Honain vallis nomen est trium dierum spatio a Mecca distantis. conf. Abulf. Ann. T. 1. p. 158 et Hamas p. 62.

١٥٠ يَوْمَ أَوْطَاسٍ

150. Dies Authas.

Conf. Libr. cit. C. LV.

١٥١ يَوْمَ الطَّائِفِ

151. Dies Althajef.

Conf. Libr. cit. C. LVI.

١٥٢ يَوْمَ ذَاتِ السَّلَاسِلِ

152. Dies Dsat Alsasil.

Aquae nomen in ditione gentis Djodsam est.

١٥٣ يَوْمَ تَبُوكَ

153. Dies Tabuc.

Nomen inde accepisse dicitur, quod Mohammedes nonnullos e sociis suis vidisset scyphum in arenam immittentes, ut inde aquam elicerent et dixisset: ما زنتم تبوكونها بوكا. Mohammedis ista fuit expeditio postrema. Conf. Libr. cit. C. LVII. et Abulf. Ann. T. I. p. 174.

١٥٤ يَوْمَ الْأَبْوَاءِ

154. Dies Alabwa.

١٥٥ يَوْمَ قَيْنَقَاعِ

155. Dies Kainokah.

Banu-Kainokah tribus Judaeorum erat. Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 86.

١٥٦ يَوْمَ دَوْمَةِ الْجَنْدَلِ

156. Dies Dumat-Aldjandal.

يَوْمُ السَّقِيْفَةِ ١٥٧

157. Dies Alsakifah.

يَوْمُ بُوَاخَةَ ١٥٨

158. Dies Bosachah.

Nomen loci est, in quo Abu-Becrus gentem Asad et Ghathfan fugavit.

يَوْمُ الْيَمَامَةِ ١٥٩

159. Dies Aljamamah.

Isto die gens Hanifah victa est.

يَوْمُ التَّمْرِ ١٦٠

160. Dies Altamr.

Isto die gens Taghleb victa est.

يَوْمُ جَوَانِي ١٦١

161. Dies Djuatsa.

Nomen arcis in regione Bahrain est, ubi gens Asd (ازن) victa est.

يَوْمُ صَنْعَاءَ ١٦٢

162. Dies Zanah.

Die isto gens Sobaid et Modshidj fugata est.

يَوْمُ الْحَيْرَةِ ١٦٣

163. Dies Hirae.

Isto die Chaledus gentem Banu-Bokailah xicit.

يَوْمُ الْبِرْمُوكِ ١٦٤

164. Dies Aljarmuc.

Jarmuc nomen loci in tractu Syriae est. Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 220.

يَوْمُ أَجْنَادَيْنَ ١٦٥

165. Dies Adjnadain.

Tempore Ohmari in Syria hoc proelium erat.

يَوْمُ مَرَجِ الصُّفَرِ ١٦٦

166. Dies Mardj Alzoffar.

يَوْمُ جَلَوْلَاءَ ١٦٧

167. Dies Djalula.

Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 234.

يَوْمُ أَمْدَائِنَ ١٦٨

168. Dies Almadajin.

يَوْمُ الْقَادِسِيَّةِ ١٦٩

169. Dies Alkadesia.

يَوْمُ نِهَآوَدَ ١٧٠

170. Dies Nehawend.

Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 246. Istis quatuor diebus Persae a Sahdo, Alnohmano ben-Mokarren, Abu-Ohbaidaho aliisque fugabantur. Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 230.

يَوْمُ اللَّيْسِ ١٧١

171. Dies Allais.

Isto die Persae victi sunt.

يَوْمُ قُسِّ النَّاطِفِ ١٧٢

172. Dies Koss Alnathif.

Isto die Persae fugati sunt.

يَوْمُ نَسْتَرٍ ١٧٣

173. Dies Tostar.

Isto die Abu-Musa Alaschahri victoriam reportavit.
Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 240.

يَوْمُ قَدَيْسٍ ١٧٤

174. Dies Kodajs.

Isto die Persae victi sunt.

يَوْمُ أَرْمَاتٍ وَأَغَوَاتٍ ١٧٥

175. Dies Armats et Aghwats.

Videntur duo dies esse, quibus Arabes Persas fugarunt.

يَوْمُ النَّحْفِ ١٧٦

176. Dies Alsahf.

Isto die Alahnaf ben-Kais victoriam reportavit.

يَوْمُ الْعَرَبِيشِ ١٧٧

177. Dies Alahrisch.

In Aegyptum proficiscens ibi Ahmruus ben-Alahz vicit.

يَوْمُ قَبْرِسٍ ١٧٨

178. Dies Cypri.

Moahwijahus victoriam reportavit. Conf. Abulf.
Ann. T. I. p. 262.

١٧٩ يَوْمٌ قَيْسَارِيَّةٌ

179. Dies Caesareae.

Isto die Moahwijahus vicit.

١٨٠ يَوْمُ الْحَرَّةِ

180. Dies Alhirrah.

Die isto Jasidus incolas Medinae vicit.

١٨١ يَوْمُ مَرْجِ عَدْرِي

181. Dies Mardj Ahdsra.

Isto die Moahwijahus Hodjrum i. e. Ebn-Ahdium ejusque socios occidit.

١٨٢ يَوْمُ مَرْجِ رَاهِطِ

182. Dies Mardj Rahith.

Nomen loci in Syria siti est, ubi Merwanus ben-Al-hacim Aldhahhacum ben-Kais Alfihri vicit.

١٨٣ يَوْمُ الْبِشْرِ

183. Dies Albischr.

Isto die gens Kais gentem Taghleb vicit.

١٨٤ يَوْمُ الْبَلِيخِ

184. Dies Albalich.

Die isto gens Kais cum gente Taghleb pugnavit.

١٨٥ يَوْمُ صَوَّءِ

185. Dies Zauad.

Schoraihus صور Zauar scripsit. Est locus in pro-

pinquo Cufäe, ubi gens Modjaschih cum gente Jahrbuh pugnavit.

يَوْمَ الْكَشَاكِ ١٨٦

186. Dies Alhaschsac.

يَوْمَ الثَّرَنَارِ ١٨٧

187. Dies Altsartsar.

Hisce duobus diebus gens Kais cum gente Taghleb pugnavit.

يَوْمَ الْبَحْرَيْنِ ١٨٨

188. Dies Albahrain.

Isto die Ohmar ben-Ohbaid-Allah ben-Mahmar vicit Abu-Fodaicum rebellem.

يَوْمَ سُؤْلَافِ ١٨٩

189. Dies Sulaf.

يَوْمَ دُولَابِ ١٩٠

190. Dies Dulab.

يَوْمَ دُجَيْلِ ١٩١

191. Dies Dodjail.

Hisce tribus diebus incolae Bazrae cum haereticis (الخوارج) pugnarunt.

يَوْمَ سَلَّى وَسَلْيَرِي ١٩٢

192. Dies Silla et Sillira.

Pugnatum est inter Almohallebum et haereticos ازارقة appellatos.

يَوْمُ مَسْكِنَ ١٩٣

193. Dies Mascin.

Ahbd-Almalicus vicit Mozahbum ben-Alsobair. A bulf. Geogr. p. 37. l. 18.

يَوْمُ خَازِرَ ١٩٤

194. Dies Chasir.

Isto die gens Iracae et Ibrahimus ben-Alashtar vicit Ohbaid-Allahum ben-Sijad et Syriae gentem. Isto quoque die Ebn-Sijadus occisus est.

يَوْمُ جَبَانَةَ السَّبِيحِ ١٩٥

195. Dies Djabbanat Alsobaih.

يَوْمُ شَعْبِ بَوَّانَ ١٩٦

196. Dies Schihb Bawvan.

Isto die Almohallebus haereticos الأزارقة appellatos vicit.

يَوْمُ الرَّبْدَةِ ١٩٧

197. Dies Alrabadsah.

Isto die Alchantafus ben-Alsadjf cum gente Iracae, Hobaischum ben-Dilhah (al. رُدْجَةَ) Alkaini cum gente Syriae vicit.

يَوْمُ تَلِّ مَحْرَى ١٩٨

198. Dies Tell-Mahra.

Pugnatum est inter gentem Kais et gentem Taghlab ¹⁾.

1) Codex Lugd. مجرى habet.

يَوْمُ قَصْرِ قَرْنَبِي ١٩٩

199. Dies Kazr Karanba.

Iste locus in Chorasana, secundum alios apud Merw situs est. Ibi Ahbd-Allahus ben-Hasim gentem Tamim vicit.

يَوْمُ الْخَنْدَقَيْنِ ٢٠٠

200. Dies Alchandakain.

Isto die gens Rabiah fugata est.

يَوْمُ الْعَقْرِ ٢٠١

201. Dies Alahkr.

Locus apud Babelum. Ibi Moslimahus ben-Ahbd-Almalic vicit Jasidum ben-Almohalleb. In isto proelio Jasidus occisus est.

يَوْمُ قَنْدَابِيلِ ٢٠٢

202. Dies Kandábil.

Isto die Helalus ben-Ahwas Masenita gentem Almohallebi vicit.

يَوْمُ الْمَدَارِ ٢٠٣

203. Dies Almadzar.

Isto die Mozihbus ben-Alsobair vicit Ahmarum ben-Schomaith Albadjali.

يَوْمُ الْقَصْرِ ٢٠٤

204. Dies Alkazr.

Isto die Almochtarus ejusque socii fugati sunt.

يَوْمُ قَرْقِيسِيَا ٢٠٥

ist. dies libobob

205. Dies Circesiae.

Isto die Ahbd-Almalicus ben-Merwan Sofarum ben-Alharits Cilabitam fugavit.

يَوْمُ بَلْدَجَرٍ ٢٠٦

206 Dies Balandjar.

Pugnatum est inter Solaimanum, gentem Rabiah et Chesredj.

يَوْمُ الْكِنَاسَةِ ٢٠٧

207. Dies Alconasah.

Josephus ben-Ahmru Saidum ben-Ahli vicit.

يَوْمُ قَدِيدٍ ٢٠٨

208. Dies Kodaid.

Isto die Abu-Hamsah haereticus incolas Medinae fugavit.

يَوْمُ وَادِي الْقُرَى ٢٠٩

209. Dies Wadi-l'Kora.

Isto die Merwanus Alhimar haereticos fugavit.

يَوْمُ دَسْتَبِي ٢١٠

210. Dies Destebi.

Isto die haeretici Hauschabum ben-Rowaim et incolas oppidi Rei vicerunt.

يَوْمُ الزَّأْوِيَةِ ٢١١

211. Dies Alsawijah.

يَوْمُ الدَّجِيلِ ٢١٢

212. Dies Aldodjail.

يَوْمُ رَسْتَقَابَانَ ٢١٣

213. Dies Rostakabads.

يَوْمُ دَيْرِ الْجَمَاحِمِ ٢١٤

214. Dies Dair-Aldjamadjim.

His quatuor diebus Alhedjdadjus gentem Iracae vicit.

يَوْمُ الْاَهْوَازِ ٢١٥

215. Dies Alahwas.

Ahbd-Alrahmanus ben-Alaschahts isto die victoriam reportavit.

يَوْمُ النَّجْرَانِ ٢١٦

216. Dies Alnadjra.

Isto die Jasidus ben-Alwalid vicit occiditque Alwalidum ben-Jasid.

يَوْمُ الْاَسَابِ ٢١٧

217. Dies Alsab.

Isto die Merwanus ben-Mohammed haereticos vicit.

يَوْمُ الْمَاجُورَانَ ٢١٨

218. Dies Almadjuran.

Isto die Almosawwodus Nazrum ben-Sajjar vicit¹⁾.

يَوْمُ حَرِجَانَ ٢١٩

219. Dies Djoraidjan.

Isto die Kahthabahus gentem Syriae et Tamimum ben-Nazr ben-Sajjar vicit.

1) Sed in cod. L. المسودة legitur, quod mihi Ahbbasidas designare videtur. conf. vocem المبيضة.

٢٢٠ يَوْمُ زَبْطَرَةَ

220. Dies Sibtharah.

Isto die Graeci tempore Almohthazemi victoriam reportarunt.

٢٢١ يَوْمُ فَجِّجَ

221. Dies Fadjdj.

Isto die Ahbbasidae gentem Abu-Thaleb vicerunt.

٢٢٢ يَوْمُ جَوْخَى

222. Dies Djaucha.

٢٢٣ يَوْمُ الطَّفِّ

223. Dies Althaff.

١٢٤ يَوْمُ الدَّارِ

224. Dies Aldar.

٢٢٥ يَوْمُ الْجَمَلِ

225. Dies Aldjamal.

Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 294. sq.

٢٢٦ يَوْمُ صَفِيَيْنِ

226. Dies Ziffin.

Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 304 sqq.

٢٢٧ يَوْمُ النَّهْرَوَانِ

227. Dies Alnahrawan.

٢٢٨ يَوْمُ نَهَاوَنْدِ

228. Dies Nahawend.

Conf. Abulfar. p. 179.

III.

Facete ingenioseque dicta.

1.

موسى عليه السلام **Mohammedes.**

١ الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ

1. Mohammedanus is est, a cujus lingua et manu Mohammedani securi sunt.

٢ الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ

2. Prudens is est, qui animam suam subigit et statui post mortem operatur.

٣ كَلِّمُوا رَاعٍ مَسْتَوْلاً عَنْ رَعِيَّتِهِ

3. Omnes vos pastores estis, qui de pecoribus pascentibus suis (a Deo) interrogabuntur.

٤ أَوْلُ مَا تَفْقِدُونَ مِنْ دِينِكُمْ الْأَمَانَةُ وَأَخْرَمَا تَفْقِدُونَ

الصَّلَاةَ

4. Res prima religionis vestrae, quam amittetis, fides (Rechtgläubigkeit) est, postrema autem res, quam amittetis, preces sunt.

٥ الرِّزْقُ أَشَدُّ طَلْبًا لِلْعَبْدِ مِنْ أَجَلِهِ

5. Res ad vitam necessariae servum Dei magis quaerunt quam vitae finis.

٦ النَّظْرُ إِلَى الْخَضِرَةِ يَزِيدُ فِي الْبَصَرِ

6. Adspectus rerum viridium videndi facultatem auget.

Codex Lugd. addidit المرأة الحسناء يزيد في البصر
„et adspectus feminae pulchrae videndi facultatem auget.“
Codex Berol. habet والنظر الى الامرأة الحسناء كذلك
adspectus feminae pulchrae eodem modo“; sed dubitare licet, num verba Mohammedi tribuenda sint.

٧ الشُّومُ فِي الْمَرْأَةِ وَالْفَرَسِ وَالْدارِ

7. Infelicitas in muliere, in equo et domo est.

٨ نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ الْبَصِيحَةُ
وَالْفَرَّاحُ

8. In duobus beneficiis multi homines decepti sunt: in sanitate et otio.

٩ اَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الدُّنْيَا هُمُ اَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الْاٰخِرَةِ

9. Virtute praediti in hoc mundo, etiam in altero mundo virtute praediti erunt.

١٠ السُّلْطَانُ ظَلُّوا اللّٰهَ فِي اَرْضِهِ يَأْوِي اِلَيْهِ كُلُّ مَظْلُومٍ

10. Rex umbra Dei est in terra ejus, ad quam qui-
libet injuria laesus se recipit.

السَّعَادَةُ كُلُّ السَّعَادَةِ طَوْلُ الْعَمِيرِ فِي طَاعَةِ اللَّهِ تَعَالَى ۱۱

11. Felicitas, summa felicitas est vita longa in
obedientia erga Deum altissimum.

خَصَلْتَانِ لَا تَكُونَانِ فِي مُنَافِقِ حَسَنِ سَمْتِ ۱۲

وَفَقْهِ فِي الدِّينِ

12. Duae proprietates in hypocrita non reperun-
tur: pulchritudo agendi rationis et intelligen-
tiae in religione.

فقّه in cod. Lugd.; sed Reisk. in margine f. فقّه ad-
scripsit.

الشَّيْخُ شَابٌ فِي حُبِّ اتْنَيْنِ فِي حُبِّ طَوْلِ ۱۳

الْحَيَاةِ وَكَثْرَةِ الْمَالِ

13. Senex juvenis est in amore duarum rerum: in
amore vitae longae et multarum opum.

فُضُوحُ الدُّنْيَا أَهْوَنُ مِنْ فُضُوحِ الْآخِرَةِ ۱۴

14. Ignominia hujus mundi levior est, quam ig-
nominia alterius mundi.

كَانَتْ الْأَرْوَاحُ جُنُودًا مُجَنَّدَةً فَمَا تَعَارَفَ مِنْهَا ۱۵

أَتَنَلَفَ وَمَا تَنَآكَرَ مِنْهَا اِخْتَلَفَ

15. *Animae fuerunt exercitus collecti. Quae se invicem cognoverunt, eae societatem coluerunt, quae autem se non cognoverunt, eae dissen- serunt.*

١٦ الرُّغْبَةُ فِي الدُّنْيَا تَكْثُرُ الِهْمَ وَالْحُزْنَ

16. *Desiderium hujus mundi quo quis impletus est, curas et tristitiam auget.*

١٧ البِطَالَةُ تَقْسِي الْقَلْبَ

17. *Fortitudo cor indurat.*

١٨ الرِّثَا يُورِثُ الْفَقْرَ

18. *Scortatus paupertatem adducit.*

١٩ رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ

19. *Principium sapientiae timor Dei est.*

٢٠ صَنَائِعُ الْمَعْرُوفِ تَقِي مَصَارِعَ السُّوءِ

20. *Artificia virtutis a locis periculosis mali cu- stodiunt.*

٢١ صَلَاةُ الرَّحِمِ تَزِيدُ فِي الْعَمْرِ

21. *Conjunctio propinquitatis vitam auget.*

٢٢ الرَّجُلُ فِي ظِلِّ صَدَقَتِهِ حَتَّى يَقْضَى بَيْنَ النَّاسِ

22. *Vir in umbra eleemosynarum suarum est, ut inter homines iudicium ferat.*

In cod. Berol. يقضى على (damnet) legitur.

٢٣ الْعُلَمَاءُ أَمْنَاءُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ

23. Sapientum fidei Deus creaturas suas commisit.

٢٤ الْمُؤْمِنِينَ لِلْمُؤْمِنِينَ كَالْبَنِيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُمْ بَعْضًا

24. Mohammedanorum ratio inter se aedificio similis est, cujus pars una alteram firmat.

٢٥ مَا وَفَى بِهِ الْمَرْءُ عِرْضَهُ كُنْتَبَتْ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ

25. Res per quam vir honorem suum custodit, pro ea ei eleemosyna adscribitur.

٢٦ النَّاسُ مَعَادِينُ كَمَعَادِينِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ

26. Homines sunt fodinae ut fodinae auri argentine.

٢٧ لِكُلِّ شَيْءٍ عِمَادٌ وَعِمَادُ الدِّينِ الْفَقْهُ

27. Cuilibet rei columna est, religionis autem columna est intelligentia (s. scientia rerum divinarum).

٢٨ الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ

28. Mohammedanus Mohammedani frater est; eum neque injuria adfcit neque prodit (inimico).

٢٩ الْوَيْلُ كُلُّ الْوَيْلِ لِمَنْ تَرَكَ عِيَالَهُ بِخَيْرٍ وَقَدَّمَ

عَلَى رَبِّهِ بِشَيْرٍ

29. Vae illi! vae illi, qui familiam suam e vita decedens in bono relinquit et ad dominum suum cum malo accedit.

٣٠ من سرته حسنته وساءت له سيئته فهو مومن

30. Quem benefactum suum gaudio implet et cui malefactum suum displicet, is credens in Deum (Mohammedanus) est.

٣١ من يشته كرامة الآخرة يدع زينة الدنيا

31. Qui honorem alterius mundi cupit, is ornamentum hujus mundi relinquit.

٣٢ من أصبح معافى في بدنه آمناً في سربه عنده

قوت يومه فكانما حيرت له الدنيا بحذافيرها

32. Qui incolumis est in corpore suo, securus in animo suo, alimenta dici praesentis habens, ei mundus cum lateribus suis (totus mundus) collectus esse videtur (i. e. omnia hujus mundi bona necessaria possidet).

٣٣ رحم الله عبداً قال خيراً فغنم أو سكت فسليم

33. Misereatur Deus servi (Dei), qui bonum dicit, et tum re potitur, aut silet et tum salvus est!

٣٤ جبلت القلوب على حب من أحسن إليها وبغض

من أساء

34. Animi ita constituti sunt, ut ament eum, qui ipsis benefecit et odio habeant, qui ipsis malefecit.

٣٥ دَعَّ مَا يُرِيدُكَ إِلَى مَا لَا يُرِيدُكَ

35. Omitte facere id, de quo dubium habes et ag-gredere id, de quo non dubitas!

In codice Lugd. verba إلى ما لا يريدك omissa sunt.

٣٦ اَتَمَرُوا الرِّزْقَ فِي خَبَايَا الْأَرْضِ

36. Quaerite res ad vitam necessarias in locis ab-ditis terrae?

٣٧ اَطْلُبُوا الْفَضْلَ عِنْدَ الرَّحَمَاءِ مِنْ أُمَّتِي تَعِيشُوا

فِي أَكْنَافِهِمْ

37. Si praestantiam (beneficium) apud misericordes e populo meo quaeritis, in eorum tutela vi-vetis.

٣٨ لِيَأْخُذِ الْعَبْدُ مِنْ نَفْسِهِ لِنَفْسِهِ وَمِنْ دُنْيَاهُ

لَاخِرَتِهِ وَمِنْ الشَّيْبَةِ قَبْلَ الْكِبَرِ وَمِنْ الْحَيَاةِ

قَبْلَ الْمَمَاتِ فَمَا بَعْدَ الدُّنْيَا مِنْ دَارٍ إِلَّا الْجَنَّةُ

أَوْ النَّارُ

38. Capiat servus Dei a se ipso pro se ipso et ab hoc mun-do pro altero et ab adolescentia ante senectutem

et a vita ante mortem; nam post hunc mundum domus non est, nisi paradus aut ignis infernus.

٣٩ اَنْقُوا دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَانْهَآ تُحْمَلُ عَلٰى الْغَمَامِ

يَقُولُ اللّٰهُ تَعَالٰى وَعِزَّتِيْ وَجَلَالِيْ لَانَصُرَنَّكَ وَلَوْ

بَعْدَ حِينٍ

39. Timete invocationem Dei, ab injuria adfflicto proficiscentem; nam a nubibus tollitur. Dicit deus altissimus: Juro per potentiam et majestatem meam, profecto! opem tibi feram et si post aliquod tempus.

٤٠ لَا يَفْلِحُ قَوْمٌ تَمَلِكُهُمْ امْرَاةٌ

40. Felix non est gens, quam mulier regit.

٤١ لَا يَبْلُغُ الْمَرْءُ حَقِيْقَةَ الْاِيْمَانِ حَتّٰى يَعْلَمَ اَنْ مَا

اَصَابَهُ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئْهُ وَمَا اَخْطَاهُ لَمْ يَكُنْ

لِيُصِيْبَهُ

41. Non pervenit vir ad veram in religione fidem, donec scit, res, quas assecutus sit, ipsum fugere non potuisse, et res quas assecutus non sit, ipsum attingere non potuisse.

٤٢ لَا يَشْبَعُ عَالِمٌ مِّنْ عِلْمٍ حَتّٰى يَكُوْنَ مِّنْتَهَا الْجَنَّةِ

42. Non satiatur doctus scientia, donec extremum ejus paradus sit.

٤٣ لَا يُعْجِبَنَّكُمْ إِسْلَامُ رَجُلٍ حَتَّى تَعْلَمُوا كُنْهَ عَقْلِهِ

43. Ne admiratione adficiat vos viri religio Moham-
medica, donec sciatis, quaenam ingenii ejus
ratio sit.

٤٤ إِنْ أَلَّ اللَّهُ إِذَا أَنْعَمَ عَلَيَّ عَبْدٍ نِعْمَةً أَحَبَّ أَنْ
تُرَى عَلَيْهِ

44. Deus, quum in servum (Dei) beneficium con-
fert, cupit, ut illud ex ejus habitu appareat.

٤٥ إِنْ أَلَّ اللَّهُ يُحِبُّ الرِّفْقَ فِي الْأَمْرِ كُلِّهِ

45. Deus bonitatem (lenitatem) in tota re amat.

٤٦ إِنْ هَذِهِ الْقُلُوبُ تَصْدَأُ كَمَا يَصْدَأُ الْحَدِيدُ قَبْلَ
ذَمِّ جَلَاوِهَا قَالَ ذِكْرُ الْمَوْتِ وَتَلَاوَةُ الْقُرْآنِ

46. Corda haec rubigine inficiuntur, sicut ferrum
rubigine inficitur. Interrogabatur: Sed per
quamnam rem poliuntur? Respondit: Per mor-
tis recordationem, et Corani lectionem.

٤٧ لَيْسَ مِنْنا مَنْ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ ثُمَّ قَتَرَ عَلَى عِيَالِهِ

47. Is e nostrorum numero habendus non est, qui
a Deo opibus largis donatus, erga familiam
suam parcus est.

٤٨ كَيْسَ لَكَ مِنْ مَالِكَ إِلَّا مَا أَكَلْتَ فَانْبَيْتَ

أَوْ كَبِسْتَ فَأَبْلَيْتَ أَوْ تَصَدَّقْتَ فَأَمْضَيْتَ

48. Ex opibus tuis commodo tibi non est, nisi id quod edisti et tum perdidisti aut quo tanquam vestimento usus es, et tum consumsisti; aut pauperibus dedisti, et tum a te removisti.

٤٩ الْخَلْقُ كُلُّهُمْ عِيَالٌ لِلَّهِ فَاحْبِبْهُمُ إِلَيْهِ أَنْفَعَهُمُ

لِعِيَالِهِ

49. Homines omnes sunt Dei familia; omnium carissimus autem ei is est, qui familiae suae maximam utilitatem adfert.

٥٠ كَفَى بِالسَّلَامَةِ دَاءً

50. Integritas sufficit tanquam morbus.

٥١ رَبٌّ مُبَلِّغٌ أَوْعَى مِنْ سَامِعٍ

51. Saepe nuntium perferens melius memoria tenet quam is, qui audit.

٥٢ جَمَالَ الرَّجُلِ فَصَاحَةُ لِسَانِهِ

52. Pulchritudo viri in linguae facundia consistit.

٥٣ الصَّوْمُ فِي الشِّتَاءِ الْغَنِيمَةُ الْبَارِدَةُ

53. Jejunium hiemis tempore est bona praeda, quae sine molestia contingit.

٥٤ الْخَيْرُ مَعْقُودٌ بِنَوَاصِي الْخَيْلِ

54. Bonum adligatum est ad capronas equorum.

٥٥ التَّاجِرُ الْجَبَّانُ تَحْرُومُ

55. Mercator meticulosus nil lucratur.

٥٦ السَّلَامُ تَحِيَّةٌ لِمَلَّتِنَا وَأَمَانٌ لِدِمَّتِنَا

56. Salus, quam dicimus, est salutatio religioni nostrae et securitas clientelae nostrae.

٥٧ الْعَالِمُ وَالْمُنْعَلِمُ شَرِيكَايْنِ فِي خَيْرِ

57. Sciens et discens sunt duo consortes in bono.

٥٨ مَنْ صَمَتَ نَجَا

58. Qui silet, is salvus est.

٥٩ مَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ رَفَعَهُ اللَّهُ

59. Qui Deo se submittit, eum Deus tollit.

2.

Abu - Beer.

٦. اِنَّ اَللّٰهَ قَرَنَ وَعَدَّةً بِوَعِيْدِهِ لِيَكُوْنَ الْعَبْدُ

رَاغِبًا رَاهِبًا

60. Deus promissum suum cum minis suis conjunxit, ut servus (Dei) desiderans et simul timens sit.

٦١. لَيْسَتْ مَعَ الْعَرَاءِ مُصِيبَةٌ

61. Non est cum pulchra patientia (solatio) afflictio.

٦٢. اَمُوْتُ اَهْوَنُ مَا بَعْدَهُ وَاَشَدُّ مَا قَبْلَهُ

62. Quae post mortem sunt, ea leviora sunt, quae ante mortem sunt, ea duriora sunt.

٦٣. ثَلَاثٌ مِّنْ كُنَّ فِيْهِ كُنَّ عَلَيْهِ الْبَغْيُ وَالنَّكَتُ وَالْمَكْرُ

63. Tres res contra eum sunt, in quo sunt: injustitia, pacti violatio et dolus.

٦٤. ذَلَّ قَوْمٌ اَسْتَدْوَا اَمْرَهُمْ اِلَى اَمْرَاةٍ

64. Gens vilis est, quae res suas mulieri tradidit.

٦٥. لَا يَكُوْنَنَّ قَوْلُكَ لَعْوًا فِي عَفْوٍ وَلَا عَقُوْبَةٌ وَلَا تَجْعَلْ

وَعِيْدَكَ ضَجَاجًا فِي كَلِّ شَيْءٍ

65. Ne sit verbum tuum vanum in condonando et in puniendo et in nulla re cum clamore mimeris!

٦٦ إِذَا فَانَكَ خَيْرَ فَادِرِكَ وَأَنْ أَدْرَكَكَ شَرَّ فَاسْبِقَهُ

66. Quod si bonum te fugit, id assequere et si malum te assequitur, sine id praeterire!

٦٧ إِنْ عَلَيَّكَ مِنَ اللَّهِ عَيْنًا تَرَكَ

67. Super te a Deo oculi (speculatores) sunt, qui te vident.

٦٨ أَحْرَصْ عَلَى الْمَوْتِ تُوَهَّبْ لَكَ الْحَيَاةَ

68. Mortem avide cupi, ut vita tibi detur!

Verba haec Chalido ben-Alwalid dixit, quum eum contra eos misisset, qui a religione Mohammedis defecissent. Conf. Abulf. Ann. T. I. p. 24.

٦٩ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا أَعَانَ أَخَاهُ بِنَفْسِهِ

69. Deus viri misereatur, qui fratrem anima sua adjuvavit!

٧٠ يَا هَادِيَ الطَّرِيقِ جُرْتَ وَالْفَجْرِ أَوْ الْبَحْرِ

70. O dux viae! deflexisti. Prima lux aurorae aut mare. Conf. Meid. prov. C. 1, 345.

٧١ أَطْوَعُ النَّاسِ لِلَّهِ أَشَدَّهُمْ بَغْضًا لِمَعْصِيَتِهِ

71. Obedientissimus hominum erga Deum est, qui inobedientiam erga eum maxime odit.

٧٢ إِنَّ اللَّهَ يَرَى مِنْ بَاطِنِكَ مَا يَرَى مِنْ ظَاهِرِكَ

72. Deus internam conditionem tuam non minus videt, quam externum statum tuum videt.

٧٣ إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِاللَّهِ أَشَدُّهُمْ تَوَلِّيًّا لَهُ

73. Omnium hominum Deo dignissimus est is, qui eum sibi amicum eligere maxime cupit.

٧٤ أَيَاكَ وَعِبِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَإِنَّ اللَّهَ أَبْغَضَهَا أَوْ
أَبْغَضَ أَهْلِهَا

74. Cave injustitiam temporis ante Mohammedem, nam Deus eam odit aut ejus fautores odit.

٧٥ كَثِيرٌ الْقَوْلُ يُنْسِي بَعْضُهُ بَعْضًا وَأَنْهَا لَكَ مَا
وَعَى عَنكَ

75. Multa verba in causa sunt, cur unius ob alterum obliviscamur; tibi (sc. commodo) autem non nisi id est, quod memoriae mandatum est.

٧٦ لَا تَكْتُمِ الْمُسْتَشَارَ خَيْرًا فَتَوْتِي مِنْ قِبَلِ نَفْسِكَ

76. Ne celes eum, quem consilium rogasti, bonum (nuntium), nam a parte tua tibi periculum imminet!

Loco vocis خيرا bonum codex Berol. خبرا nuntium habet, quod praefendum videtur.

٧٧ أَصْلِحْ نَفْسَكَ يَصْلَحْ لَكَ النَّاسُ

77. Quod si te ipsum recte instituis, homines tibi apti erunt.

٧٨ لَا تَجْعَلْ سِرَّكَ مَعَ عِلَانِيَتِكَ فَيَمْرُجَ أَمْرُكَ

78. Ne secretum tuum cum re tua publica ponas, res enim tua turbabitur!

٧٩ خَيْرُ أَحْصَلْتَيْنِ لَكَ أَبْغَضُهُمَا إِلَيْكَ

79. Optima duarum proprietatum ea est, quae tibi maxime exosa est.

٨٠ وَاللَّهِ مَا نِمْتُ فَحَلَمْتُ وَمَا شَبَّهْتُ فَتَوَهَّمْتُ

وَإِنِّي لَعَلِّي السَّبِيلُ مَا زِعْتُ وَكَمْ آلَ جَهْدًا وَإِنِّي

أَوْصِيكَ بِتَقْوَى اللَّهِ وَأَحْذِرْكَ يَا عَمْرُ نَفْسَكَ

فَإِنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ شَهْوَةً إِذَا أُعْطِيَتْهَا تَمَادَتْ فِيهَا

وَرَغِبَتْ إِلَيْهَا

80. Per Deum! non dormivi et tum somniavi et non incertam opinionem habui et tum opinatus sum. Et ego profecto in via non declinavi a vero, et in diligentia studioque officio non defui. Ego tibi praecipio, ut Deum timeas et te ipsum cavere jubeo, o Ohmare! nam

cuilibet animae cupiditas est, cui si tu obedis, permanet in ea, eique dedita est.

Haec verba successori suo Ohmaro morte appropinquante dixit.

٨١ هَكَذَا كُنَّا حَتَّى قَسَتِ قُلُوبُنَا

81. Ita constituti eramus, donec animi nostri induruerunt.

Haec verba dixit, quum viri, quibus e regione Jemen venientibus Coranum praelegisset, plorarent.

٨٢ مَا حَبَوْنَاكَ بِمَا إِنِّهَا حَبَوْنَاهَا بِكَ

82. Non id (imperium) tibi dedimus; sed te ei dedimus.

Haec verba Ohmaro dixit roganti, ut alium quam ipsum successorem in imperium constitueret.

٨٣ لَا تَمَاطْ جَارَكَ فَإِنَّهُ يَبْقَى وَيَذْهَبُ النَّاسُ

83. Ne adverseris vicino tuo, nam ille remanet et homines abeunt!

Haec verba filio suo Ahbd-Alrahmano dixit, quem vicino suo adversantem conspiceret.

٨٤ اسْتَمْسِكْ بِغُرْزِهِ فَإِنَّهُ عَلَى الْحَقِّ

84. Prehende ejus stapedem, nam in recta via est!

filio Haec verba Ohmaro dixit, quum contra Mohammedis sententiam pacem cum Meccae incolis faciendam esse negaret.

٨٥ اِنْ اَكْبَسَ الْكَيْسَ النَّقْيَ وَاِنْ اَعْجَزَ الْعَجْزَ
 الْعَجْزُ وَاِنْ اَفْوَاكُمُ عِنْدِي الضَّعِيفُ حَتَّى
 اَعْطِيَهُ وَاِنْ اَضْعَفَكُمُ عِنْدِي الْقَوِيُّ حَتَّى
 اَخَذَ مِنْهُ الْحَقَّ اِنْكُمْ فِي مَهَلٍ وَّرَاءَهُ اَجَلٌ
 فَبَادِرُوا فِي مَهَلٍ اَحَالِكُمْ قَبْلَ اَنْ تَنْقَطَعَ اَمَالِكُمْ
 فَتَرْدُكُمْ اِلَى سَوْءِ اَعْمَالِكُمْ

85. Maxima prudentia est Dei timor et infirmissima debilitas est improbitas. Et vestrum robustissimus apud me debilis est, ut ei dem, et infirmissimus vestrum apud me robustus est, ut ab eo veritatem capiam. Vos in lento progressu estis, postquam vitae finis est. Festinate igitur in lento progressu fatorum vestrorum, antequam spes vestra abrum-pitur; nam (ea spes) ad prava facta vestra vos propellit.

Verba haec in oratione (خطبة) dixit.

٨٦ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَقْبَلُ نَافِلَةً حَتَّى تَوَدِيَ قَرِيْبَةً

86. Deus sponte susceptam rem non admittit, donec lege praescriptae rei satisfactum est.

In codice Lugd. haec verba cum praecedentibus conjuncta sunt.

Quum virum vestem qui portaret, interrogasset
 أتبيع الثوب „Num vestem vendis?“ et hic respondisset:
 لا عافاك الله Non, incolumem te Deus servet! ei dixit:

قد علمتم لو تعلمون قل لا وعافاك الله

Jam edocti estis, si discere velletis. Dic! non; et incolumem
 te Deus servet! Causa cur Abu-Becrus ista verba di-
 xerit, in eo posita est, quod omissa voce و, negandi par-
 ticula لا cum verbo عافاك conjungi possit, ut vertatur:
 Ne incolumem te Deus servet!

٨٧ أَرْبَعٌ مِّنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مِنْ خِيَارِ عِبَادِ اللَّهِ مَنْ
 فَرِحَ لِلنَّايِبِ وَأَسْتَغْفَرَ لِلْمُدْنِبِ وَعَدَا لِلْمُدْبِرِ
 وَأَعَانَ الْحَسِنِ

87. Quod si quatuor res in homine sunt, optimis
 Dei servis accensendus est: qui ob poeniten-
 tem laetatur et peccatori veniam a Deo rogat
 et Deum rogat, ut infelici auxilium ferat et
 benefactori opem praestat.

٨٨ حُقِّ لِمِيزَانٍ إِنْ يُوَضَّعَ فِيهِ الْحَقُّ أَنْ يَكُونَ
 ثَقِيلًا وَحَقٌّ لِمِيزَانٍ إِنْ يُوَضَّعَ فِيهِ الْبَاطِلُ أَنْ
 يَكُونَ خَفِيفًا

88. Convenit librae, si veritas in ea ponitur, ut
 gravis sit et convenit librae, si in ea vanum
 ponitur, ut levis sit.

3.

Ohmarus.

٨٩ مَنْ كَتَمَ سِرَّهُ كَانَ الْخِيَارُ فِي يَدِهِ

89. Qui secretum suum occultat, in ejus manu electio est.

٩٠ أَشَقَى الْوَلَاةِ مَنْ شَقِيَتْ بِهِ رَعِيَّتُهُ

90. Praefectorum miserrimus est, cujus subditi per ipsum miseri redduntur.

٩١ اتَّقُوا مَنْ تَبَغَضَ قُلُوبَكُمْ

91. Cavete eum, quem animi vestri odio habent.

٩٢ أَعْقَلُ النَّاسِ أَعْذَرُهُمُ لِلنَّاسِ

92. Hominum prudentissimus est, qui hominibus maxime excusatus est.

٩٣ لَا تُؤَخِّرْ عَمَلَ يَوْمِكَ لِغَدِكَ

93. Ne differas opus hodierni diei in crastinum!

٩٤ اجْعَلِ الرَّأْسَ رَأْسَيْنِ

94. Fac caput esse duo capita!

٩٥ أَحْبِبُوا الْهَوَامَّ قَبْلَ أَنْ تُخَيِّفَكُمُ

95. Metum injicite reptilibus, priusquam vobis metum injiciunt!

٩٥ لِي عَلَى كُلِّ خَائِنٍ أَمِينَانِ الْمَاءِ وَالطِّينِ

96. Mihi contra omnem deceptorem sunt duae res fidae, aqua scilicet et lutum.

٩٦ أَكْثَرُوا مِنَ الْعِبَالِ فَانْكُمُ لَا تَدْرُونَ بِمَا تُرْزَقُونَ

97. Magnam vobis parate familiam, nam vos nescitis id, quod vos a Deo dono accipietis.

٩٧ لَوْ أَنَّ الشُّكْرَ وَالصَّبْرَ بَعِيرَانِ لَمَا بَالَيْتُ
أَيُّهُمَا رَكَبْتُ

98. Quod si gratia et patientia duo jumenta essent, non curarem, quonam eorum veherer.

٩٨ مَنْ لَمْ يَعْرِفِ الشَّرَّ كَانَ أَحَدَرًا أَنْ يَقَعَ فِيهِ

99. Qui malum non novit, is dignior est, ut in id incidat.

٩٩ مَا الْحَمْرُ صِرْفًا بِإِذْهَبَ لِلْعُقُولِ مِنَ الطَّمَعِ

100. Vinum purum non magis aufert mentem, quam cupido.

١٠٠ قَدْ مَا أَدْبَرَ شَيْءٌ فَأَقْبَلَ

101. Raro res, quae retrocessit (infelix), tum processit (felix).

١٠٢ إِلَى اللَّهِ أَشْكُو ضَعْفَ الْأَمِينِ وَخِيَانَةَ الْقَوِيِّ

102. Cum Deo queror debilitatem fidi et perfidiam robusti.

١٠٣ مَرَّ ذَوِي الْقُرَابَاتِ أَنْ يَنْتَرَاوِرُوا وَلَا يَتَجَاوِرُوا

103. Impera propinquis, ut se invicem visitent, sed invicem vicini ne sint.

١٠٤ غَمَضُ عَنِ الدُّنْيَا عَيْنَكَ وَوَلَّيْتُ عَنْهَا قَلْبَكَ وَإِيَّاكَ

أَنْ تُهْلِكَ كَمَا أَهْلَكْتَ مَنْ كَانَ قَبْلَكَ فَقَدْ

رَأَيْتَ مَصَارِعَهَا وَعَايَنْتَ سُوءَ أَثَرِهَا عَلَى أَهْلِهَا

وَكَيفَ عَرَى مَنْ كَسَتْ وَجَاعَ مَنْ أَطْعَمَتْ

وَمَاتَ مَنْ أَحْيَيْتَ

104. Contrahe palpebras tuas, ne mundum adspicias, et ab eo animum tuum remove et cave, ne te perdat, quemadmodum ante te viventes perdidit, nam tu loca ubi eos prostravit, jam vidisti et oculis tuis vestigia, quae ipsi deditis impressit, conspexisti, et quam nudus esset, quem vestivit et famelicus esset, quem cibavit, et mortuus esset is, cui vitam conservavit.

١٥ أَيَاكُمْ وَالْفَاحِمَ النَّيِّ مَنْ هَوَى فِيهَا أَنْتَ

عَلَى نَفْسِهِ وَأَلَمْتُ بِهِ

105. Cave actiones temerarias, in quas si quis incidit, eum obruunt et occupant.

١٦ اِحْتَفِظْ مِنَ النِّعْمَةِ اِحْتِفَاطَكَ مِنَ الْمَعْصِيَةِ

فَوَاللَّهِ هِيَ أَخْوَفُهَا عِنْدِي عَلَيْكَ أَنْ يَسْتَدْرِكَكَ

وَيَجِدَّكَ

106. Cave commodam vitam, quemadmodum inobedientiam erga Deum caves, nam, per Deum! ea ex mea sententia tibi magis timenda est, ne te fallat et decipiat.

107. Filio suo Ahbd-Allah haec scripsit :

أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّهُ مِنْ أَنْقَى اللَّهِ وَفَاهُ وَمَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ

كَفَاهُ وَمَنْ أَفْرَضَهُ جَوَاهُ وَمَنْ شَكَرَهُ زَادَهُ فَلْيَكُنِ التَّقْوَى

عِمَانَ بَصْرِكَ وَجَلَاءَ قَلْبِكَ وَأَعْلَمُ أَنَّهُ لَا عَمَلَ لِمَنْ لَا

نِيَّةَ لَهُ وَلَا أَجْرَ لِمَنْ لَا حِسَبَةَ لَهُ وَلَا مَالَ لِمَنْ لَا رِفْقَ

لَهُ وَلَا جَدِيدَ لَهُ لِمَنْ لَا خَلْفَ لَهُ وَالسَّلَامُ

Praemissa laude etc. : Qui Deum timet, eum

custodit (Deus) et qui in Deo fiduciam ponit, ei sufficit Deus et qui ei mutuo dat, ei retribuit, et qui gratias ei agit, ei auget (beneficia). Sit autem timor Dei columna visus tui et politio animi tui. Scias, non esse opus sine proposito et non esse mercedem ei, cui merces non sit, et non esse opes ei, cui adjumentum non sit, et non esse novum ei, cui tritum (vetustum) non sit. Salutem!

١٠٨ لَيْسَ لِأَحَدٍ عُدْرٌ فِي تَعَمُّدٍ ضَلَالَةٍ حَسِبَهَا
هُدًى وَلَا تَرَكَّ حَقٌّ حَسِبَهُ ضَلَالَةً

108. Nulli est excusatio in proposito erroris, quod rectum esse putavit et non in recto omisso, quod falsum esse putavit.

١٠٩ شَرَّارُ الْأُمُورِ يُحَدِّثَانَهَا

109. Pessimae res sunt novae.

١١٠ اِقْتِصَادٌ فِي سُنَّةٍ خَيْرٌ مِنْ اجْتِهَادٍ فِي بِدْعَةٍ

110. Modum tenere in lege vetere melius est, quam summa diligentia in nova haeresi.

١١١ لَا يَنْفَعُ تَكَلُّمٌ بِحَقِّ لَا نَفَاذَ لَهُ

111. Inutile est sermonem proferre rectum, cui efficacia non est.

١١٢ لَا تَسْكِنُوا نِسَاءَ كَمِ الْغُرَفِ وَلَا تَعْلَمُوهُنَّ الْكِتَابَةَ

وَأَسْتَعِينُوا عَلَيْهِنَّ بِالْعُرَى وَعَوْدُوهُنَّ لَا فَإِنَّ نَعَمَّ

بِحُرَّتِهِنَّ

112. Ne mulieribus vestris loca superiora habitanda date et ne artem scribendi eas docete, et in auxilium contra eas adhibete nuditatem, et verbo minime eas adsuefacite, nam vox sane eas audaces reddit.

113. Quum vir quidam, quem rem interrogasset, dixisset: Deus optime scit: الله اعلم: dixit:

قَدْ شَقِينَا إِنْ كُنَّا لَا نَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ أَعْلَمُ إِذَا سُئِلَ
أَحَدُكُمْ عَنْ شَيْءٍ لَا يَعْلَمُهُ فَلْيَقُلْ لَا أَدْرِي

Jam miseri sumus, si nescimus, Deum optime scire. Quum vero unus vestrum de re interrogatur, quam nescit, dicat: Nescio.

Ipse dicere solebat.

إِذَا لَمْ أَعْلَمْ مَا لَمْ أَرْ فَلَا عَلِمْتُ مَا رَأَيْتُ

Quum ego rem nescio, quam non vidi, tu quoque rem nescis, quam ego vidi.

۱۱۴ الدُّنْيَا أَمَلٌ مُخْتَرَمٌ وَأَجَلٌ مُنْتَقِصٌ وَبَلَغٌ إِلَى

دَارٍ غَيْرِهَا وَسَيْرٌ إِلَى الْمَوْتِ لَيْسَ فِيهِ تَعْرِيجٌ

114. Mundus est spes morte nobis erepta et terminus deminutus, et perductio ad domum alteram

et iter ad mortem, in quo non est commo-
ratio.

١١٥ فَرَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا فَكَّرَ فِي أَمْرِهِ وَنَصَحَ لِنَفْسِهِ

وَرَأَى رَبَّهُ وَأَسْتَقَالَ ذَنْبَهُ

115. Deus misereatur viri, qui de re sua cogitat et
se ipsum monet et dominum suum observat
(timet) et ut a peccato suo liberetur, rogat.

١١٦ إِذَا تَنَاجَى الْقَوْمُ فِي دِينِهِمْ دُونَ الْعَامَّةِ فَهُمْ فِي

تَأْسِيسٍ ضَلَالَةٍ

116. Quum homines inter se clanculum loquuntur
de religione sua caeteris non admissis, erroris
fundamentum jaciunt.

١١٧ أَيَّاكُمْ وَالْبِطْنَةَ فَانْهَى مُكْسِلَةً عَنِ الصَّلَاةِ

مُفْسِدَةً لِللَّحِيسِ مُوَدِّعَةً إِلَى السُّقْمِ

117. Cavete ventris impletionem, efficit enim, ut in
precibus segnes simus, sensus nostros corrup-
pit et ad aegritudinem ducit.

١١٨ مَنْ يَيْئَسَ عَنِ شَيْءٍ أَسْتَغْنَى عَنْهُ

118. Qui de re desperat, ea carere potest.

١١٩ الدِّينُ مَيْسَمُ الْكِرَامِ

119. Religio nota pulchritudinis generosorum est.

١١٩ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا أَدَّى إِلَى عِيُوبِي

120. Deus viro faveat, qui vitia mea ad me adducit (ut ea noscam).

١٢٠ السَّيِّدُ هُوَ الْجَوَادُ حِينَ يُسْأَلُ الْكَلِيمُ حِينَ

يُسْتَجْمَلُ الْبَارُّ بِمَنْ يُعَاشِرُهُ

121. Dominus est is, qui beneficus est, quando rogatur, intelligit, quando alii ignorantem eum esse putant, pius (beneficus) erga eum est, qui cum eo consortium habet.

١٢١ أَمَلَحَ مَنْ حَفِظَ مِنَ الطَّمَعِ وَالغَضَبِ وَالهُوَى نَفْسَهُ

122. Felix est, qui ab aviditate, ira et amore se ipsum custodit.

Ohtsman.

١٢٣ اِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ آفَةٌ وَلِكُلِّ نِعْمَةٍ عَآهَةٌ وَاِنَّ آفَةَ
هٰذَا الدِّينِ وَعَآهَةٌ هٰذِهِ النِّعْمَةِ عِبَابُونَ طَعَانُونَ
يُرُونَكُمْ مَا تُحِبُّونَ وَيَسِرُّونَ مَا تَكْرَهُونَ

123. Cuilibet rei est corruptela et cuilibet pulchrae conditioni est noxa et corruptela hujus religionis et noxa hujus pulchrae conditionis sunt multum vituperantes, obtrectatores, qui vobis ostendunt id quod amatis et occultant id, a quo abhorretis.

١٢٤ طَعَامٌ مِّثْلُ النِّعَامِ يَتَّبِعُونَ اَوَّلَ نَاعِقٍ

124. Viles similes sunt ovibus, quae primum increpantem sequuntur.

النعم est pro الطعام.

١٢٥ مَا يَنْزُحُ مِنَ اللّٰهِ بِالسُّلْطَانِ اَكْثَرُ مِمَّا يَنْزُحُ بِالْقُرْآنِ

125. Quod prohibet Deus per regem plus est, quam id, quod prohibet per Coranum.

١٢٦ الْهَدِيَّةُ مِنَ الْعَامِلِ اِذَا عَزَلَ مِثْلَهَا مِنْهُ اِذَا عَمِلَ

126. Donum a praefecto oblatum, quando remove-

tur, simile ei est quod offert, quando praeficitur.

In codice Ber. الهدية legitur. Vox الهدية in meo codice signum Teschdidi habet.

١٢٧ يَكْفِيكَ مِنَ الْحَاسِدِ أَنَّهُ يَغْتَمُّ وَقْتِ سُرُورِكَ

127. Invidum ex eo cognoscere potes, quod tristis est tempore laetitiae tuae.

١٢٨ خَيْرُ الْعِبَادِ مَنْ عَصِمَ وَأَعْتَصَمَ بِكِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى

128. Optimus servorum Dei is est, qui immunis habitus est et per librum Dei se defendit.

Sepulcrum quum videret plorans dixit:

١٢٩ هُوَ أَوْلُ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ وَأَخْرُ مَنَازِلِ الدُّنْيَا فَمَنْ

شَدَّ عَلَيْهِ فَمَا بَعْدَهُ أَشَدُّ وَمَنْ هَوَّنَ عَلَيْهِ

فَمَا بَعْدَهُ أَهْوَنُ

129. Illud primum habitaculum alterius mundi et postremum habitaculum hujus mundi est, et cui id durum fit, ei res id sequentes duriores sunt et cui id leve fit, ei res sequentes leviores sunt.

١٣٠ أَنْتُمْ إِلَى إِمَامٍ فَعَالٍ أَحْوَجُ مِنْكُمْ إِلَى إِمَامٍ قَوَالٍ

130. Vobis antistes agens necessarius est, quam antistes loquens.

Haec dixit die, quo quum suggestum adscendisset, homines contra eum commoti sunt.

Die, quo obsessus erat, dixit:

لَا نَأْتِدُ قَبْلَ الدِّمَاءِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُقْتَلَ
بَعْدَ الدِّمَاءِ

131. Quod occidor ante caedem gratius mihi est,
quam quod occidor post caedem.

5

Alii.

مَنْ رَضِيَ عَنْ نَفْسِهِ كَثُرَ السَّخِطُ عَلَيْهِ

132. Qui se ipso contentus est, contra eum multi
irascuntur.

مَنْ ضَيَّعَهُ الْأَقْرَبُ أَنْبَحَ لَهُ الْأَبْعَدُ

133. Quem propinquus deserit, ad eum longe re-
motus a Deo adducitur.

مَنْ بَالَغَ فِي الْخُصُومَةِ أَنْتَمَ وَمَنْ قَصَرَ فِيهَا ظَلَمَ

134. Qui in rixa summam diligentiam adhibet, is
peccat, et qui in ea minus facit, quam debet,
is injuria adficitur.

۱۳۵ مَنْ كَرَّمَتْ عَلَيْهِ نَفْسَهُ هَانَتْ عَلَيْهِ شَهْوَتُهُ

135. Qui sibi ipsi honoratus est, ei cupiditas sua despecta est.

۱۳۶ أَلَا حَرِيْدَعُ هَذِهِ اللَّمَاطَةَ لِأَهْلِهَا

136. Nonne ingenuus has cibi reliquias iis relinquit, qui iis egent.

۱۳۷ أَنَّهُ لَيْسَ لِنَفْسِهِمْ ثَمَنٌ إِلَّا الْجَنَّةُ فَلَا تَتَّبِعُوهَا

أَلَّا بِهَا

137. Animis vestris pretium non est, nisi paradisos, et ne eas vendatis nisi isto pretio.

۱۳۸ مَنْ عَظَّمَ صِغَارَ الْمَصَائِبِ ابْتَلَاهُ اللَّهُ بِكِبَارِهَا

138. Qui parvas calamitates magnas esse ducit, ei Deus magnas mittit.

۱۳۹ الْوِلَايَاتُ مَضَامِيرُ الرِّجَالِ

139. Provinciae hippodromi virorum sunt.

۱۴۰ لَيْسَ بَلَدٌ بِأَحَقَّ بِكَ مِنْ بَلَدٍ

140. Una regio te dignior non est, quam altera.

۱۴۱ خَيْرُ الْمِلَادِ مَا حَمَلَكَ

141. Optima regio ea est, quae te portat.

١٤٢ إِذَا كَانَ فِي رَجُلٍ خَلَّةٌ رَابِعَةٌ فَانْتَظِرِ أَخْوَانَهَا

142. Quum in viro indoles grata est, ejus sorores
exspecta !

١٤٣ الْغَيْبَةُ جَهْدُ الْعَاجِزِ

143. Sermo, quo absens vituperatur, est potentia
debilis.

١٤٤ رَبَّ مَفْتُونٍ يَحْسِنُ الْقَوْلَ فِيهِ

144. De eo, qui in aerumnam conjectus est, in-
terdum pulchre loquuntur.

١٤٥ مَا لِابْنِ آدَمَ وَالْفَخْرِ فَإِنَّ أَوْلَاهُ نَطْفَةٌ وَآخِرُهُ

جِيْفَةٌ لَا يَرْزُقُ نَفْسَهُ وَلَا يَدْفَعُ حَتْفَهُ

145. Quatenam homini est causa gloriandi, initium
enim ejus est gutta et finis ejus est cadaver,
se ipsum non sustentat et mortem suam non
repellit.

١٤٦ الدُّنْيَا تَغْرُ وَتَضُرُّ وَتَهْرُ أَنْ اللَّهَ لَمْ يَرِ فِيهَا

تَوَابًا لِأَوْلِيَائِهِ وَلَا عِقَابًا لِأَعْدَائِهِ وَإِنَّ أَهْلَ

الدُّنْيَا كَرَكِبٍ بَيْنَهُمْ حَلَوْا إِذْ صَاحَ سَابِقُهُمْ

فَارْتَحَلُوا

146. Mundus decipit, nocet et transit. Non voluit

Deus esse in eo aut praemium amicis suis aut poenam inimicis suis; incolae enim mundi similes sunt viam facientibus, quibus, dum descenderunt, propellens acclamat, et tum pergunt.

۱۴۷ مَن صَارَ الْحَقَّ صِرْعَةً

147. Qui contra rectum luctatur, prosternitur.

۱۴۸ الْقَلْبُ مِصْحَفُ الْبَصْرِ

148. Animus codex intelligentiae est.

۱۴۹ التَّقَى رَيْبُ الْأَخْلَاقِ

149. Timor Dei princeps facultatum hominis est.

۱۵۰ مَا أَحْسَنَ تَوَاضُعِ الْأَغْنِيَاءِ لِلْفُقَرَاءِ طَلَبًا لِمَا

عِنْدَ اللَّهِ وَأَحْسَنُ مِنْهُ تَيْبَةُ الْفُقَرَاءِ عَلَى الْأَغْنِيَاءِ

اتِّكَالًا عَلَى اللَّهِ

150. Quam pulchrum est, quod divites pauperibus se submittunt, dum Dei gratiam quaerunt; sed pulchrior etiam est superbia pauperum erga divites, quod in Deo fiduciam ponunt.

۱۵۱ كُلُّ مُقْتَصِرٍ عَلَيْهِ كَافٍ

151. Omne id, quo solo contenti sumus, aliud non petentes, nobis sufficit.

۱۵۲ مَن لَّمْ يُعْطَ قَاعِدًا لَّمْ يُعْطَ قَائِمًا

152. Qui donum non accipit sedens, is donum non accipit stans.

١٥٣ الدَّهْرُ يَوْمَانِ يَوْمٌ لَكَ وَيَوْمٌ عَلَيْكَ فَإِنْ كَانَ
لَكَ فَلَا تَبْطُرْ وَإِنْ كَانَ عَلَيْكَ فَلَا تَضْجِرْ

153. Tempus duobus diebus constat, quorum unus pro te est, alter contra te. Ne te insolenter geras, si contra te est; ne angore perturberis, sin contra te.

١٥٤ مَنْ طَلَبَ شَيْئًا نَالَهُ أَوْ بَعَضَهُ

154. Qui rem quaerit eam aut totam aut ejus partem accipiet.

١٥٥ الرُّكُونُ إِلَى الدُّنْيَا مَعَ مَا تُعَايِنُ مِنْهَا جَهْلٌ

155. Quod si quis mundo nititur, quamquam talem eam esse oculis videt, ignorantiae est.

١٥٦ التَّقْصِيرُ فِي حُسْنِ الْعَمَلِ إِذَا وَتَقَّتْ بِالثَّوَابِ
عَلَيْهِ غَبْنٌ

156. Officio non satisfacere in pulchre agendi ratione, si praemium exspectas, erroris est.

١٥٧ الطَّمَانِينَةُ إِلَى كُلِّ أَحَدٍ قَبْلَ الْاِخْتِبَارِ عَجْرٌ

157. In omniquoque acquiescere, quem experientia nondum probasti, debilitatis est.

١٥٨ البُخْلُ جَامِعٌ لِمَسَاوِي الْأَخْلَاقِ

158. Avaritia omnes pravitates naturae in se continet.

١٥٩ مَنْ كَثُرَتْ نِعْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ كَثُرَتْ حَوَائِجُهُ

النَّاسِ إِلَيْهِ فَمَنْ قَامَ لِلَّهِ فِيهَا بِمَا يَجِبُ

عَرَضَهَا لِلدَّوَامِ وَالْبَقَاءِ وَمَنْ لَمْ يَقُمْ عَرَضَهَا

لِلزَّوَالِ وَالْفَنَاءِ

159. In quem Deus multa beneficia confert, eo hominibus multum opus est, et qui in iis, quemadmodum decet, Deo satisfacit, ei ista sempiterna esse sinit, et qui Deo non satisfacit, efficit Deus, ut cessent et intereant.

١٦٠ الرُّغْبَةُ مِفْتَاحُ النَّصَبِ وَالْحَسَدُ مَطِيَّةُ التَّعَبِ

160. Desiderium clavis lassitudinis et invidia est fundamentum fatigationis.

١٦١ الحُرْقُ مَعَالِجَةٌ قَبْلَ الْإِمْكَانِ وَالْإِنَاءَةُ بَعْدَ الْفُرْصَةِ

161. Imperitia est rem tractare, antequam possibilis est et segnitia est, eam tractare post occasionem elapsam.

١٦٢ مَنْ عَلِمَ أَنَّ كَلَامَهُ مِنْ عَمَلِهِ قَلَّ كَلَامُهُ إِلَّا فِيهَا

يَعْنِيهِ

162. Qui scit, sermonem suum partem operis sui esse, ejus sermo paucus erit, nisi in rebus ad ipsum spectantibus.

١٦٣ مَنْ نَظَرَ فِي عِيُوبِ النَّاسِ فَأَنكَرَهَا ثُمَّ رَضِيَهَا
لِنَفْسِهِ فَذَلِكَ أَحْمَقُ بِعَيْنِهِ

163. Qui vitia hominum observans ea rejicit, tum vero eadem in se grata habet, is stultus re vera est.

١٦٤ صَوَابُ الرَّأْيِ بِالذِّوَالِ يَبْقَى بِبَقَائِهَا وَيَذْهَبُ
بِذَهَابِهَا

164. Rectitudo consilii in temporis vicissitudinibus remanet cum continuatione earum et abit cum abitu earum.

١٦٥ الْعِفَافُ زِينَةُ الْفَقْرِ وَالشُّكْرُ زِينَةُ الْغِنَى

165. Morum castitas est ornamentum paupertatis et gratiarum actio est ornamentum opulentiae.

١٦٦ الْمُؤْمِنُ بِشْرُهُ فِي وَجْهِهِ وَحُزْنُهُ فِي قَلْبِهِ

166. Laetitia Mohammedani in facie est, et tristitia in animo.

١٦٧ الْجَاهِلُ الْمُتَعَلِّمُ شَبِيهُ بِالْعَالِمِ وَالْمُنْعَسِفُ
شَبِيهُ بِالْجَاهِلِ

167. Ignarus discens similis est gnaro et gnarus
non recte agens ignaro similis est.

١٦٨ يَنَامُ الرَّجُلُ عَلَى الْشَّكْلِ وَلَا يَنَامُ عَلَى الْحَرْبِ

168. Vir dormit in statu orbitatis et non dormit in
statu irae.

١٦٩ النَّاسُ أَبْنَاءُ الدُّنْيَا وَلَا يَلَامُ الرَّجُلُ عَلَى

حُبِّ أُمِّهِ

169. Homines filii mundi sunt et vir ob amorem
erga matrem non vituperatur.

١٧٠ رَسُولُكَ تَرْجَمَانُ عَقْلِكَ وَكِتَابُكَ أَبْلَغُ مَا يَنْطِقُ بِهِ

170. Legatus tuus est interpretes prudentiae tuae
et epistola tua est facundissimum ejus quod
loquitur.

١٧١ الْكَفْظُ يَأْتِي مَنْ لَا يَأْتِيهِ

171. Fortuna ad eum venit, qui ad eam non venit.

١٧٢ الطَّمَعُ ضَامِنٌ غَيْرُ وَفِيٍّ

172. Aviditas est sponsor haud integer.

١٧٣ الْأَمَانِيُّ نَعْمِيَّ أَعْيِنَ الْبَصَائِرِ

173. Desideria obcaecant oculos rationis.

١٧٤ لَا تِجَارَةَ كَالْعَمَلِ الصَّالِحِ وَلَا رِبْحَ كَالثَّوَابِ وَلَا

قَائِدًا كَالْتَوْفِيقِ وَلَا حَسَبًا كَالْتَوَاضِعِ وَلَا شَرَفًا

كَالْعِلْمِ وَلَا وَرَعَ كَالْوُقُوفِ عِنْدَ الشَّبْهَةِ وَلَا قَرِيبًا

تَحْسُنِ الْخُلُقِ وَلَا عِبَادَةَ كَأَدَاءِ الْفَرَائِضِ وَلَا

عَقْلًا كَالْتَدْبِيرِ وَلَا وَحْدَةً أَوْحَشُ مِنَ الْعَجَبِ

174. Non est mercatura melior quam bonum opus et non est lucrum melius quam remuneratio, et non est dux melior quam Dei auxilium et non est nobilitas tam bona quam se humiliare et non generositas quam scientia et non probitas quam cunctatio in dubio et non socia quam pulchritudo indolis animi et non cultus dei quam officia peragere, et non prudentia quam rerum recta institutio et non solitudo ingratorum quam amor sui.

۱۷۵ مَنْ أَطَالَ الْأَمَلَ أَسَاءَ الْعَمَلَ

175. Qui diu sperat, opus non bene facit.

Audiens virum ad sectam Harurijjah pertinentem, qui e somno evigilans Coranum legeret, dixit:

۱۷۶ نَوْمٌ عَلَىٰ يَقِينٍ خَيْرٌ مِنْ صَلَاةٍ فِي شَكٍّ

176. Somnus cum certitudine melior est quam preces cum dubio.

۱۷۷ إِذَا تَمَّ الْعَقْلُ نَقَصَ الْكَلَامُ

177. Quum prudentia perfecta est, sermo diminuitur.

قَدْرُ الرَّجُلِ عَلَى قَدْرِ هِمَّتِهِ ١٧٨

178. Tantum valet vir quantum intendit.

١٧٩ قِيمَةُ كُلِّ امْرِءٍ مَا يُحْسِنُهُ

179. Tantum valet vir quantum bene agit.

١٨٠ الْمَالُ مَادَّةُ الشَّهَوَاتِ

180. Opes sunt nutrimentum cupiditatum.

١٨١ النَّاسُ اَعْدَاؤُكُمْ مَا جَهِلُوا

181. Homines inimici ejus, quod ignorant, sunt.

١٨٢ نَفْسُ الْمَرْءِ خُطَاهُ اِلَى اَجَلِهِ

182. Anhelitus viri sunt quasi passus, quibus ad mortem tendit.

6.

Ebn - Abbas.

١٨٣ صَاحِبُ الْمَعْرُوفِ لَا يَقَعُ فَإِنْ وَقَعَ وَجَدَ مَتَكًا

183. Qui virtutem exercet, non cadit et si cadit, fulcimentum invenit.

١٨٤ الْحِرْمَانُ خَيْرٌ مِنَ الْأَمْتِنَانِ

184. Frustratio melior est, quam exprobratio beneficii.

١٨٥ مَلَائِكُ أُمُورِكُمْ الدِّينُ وَزِينَتِكُمْ الْعِلْمُ وَحَصُونُ

أَعْرَاضِكُمْ الْأَدَبُ وَعِزُّكُمْ الْحِلْمُ وَصِلَتِكُمْ الْوَفَاءُ

185. Id, quo res vestrae subsistunt, religio est, ornamentum vestrum scientia est, arces honoris vestri boni mores sunt, potentia (dignitas) vestra mansuetudo et donatio vestra fides.

١٨٦ الْقَرَابَةُ تَقْطَعُ وَالْمَعْرُوفُ يُكْفِرُ وَلَمْ تَرَ كَالْمُودَةِ

186. Propinquitas abrumpitur, beneficium abnegatur, et non vidisti (rem) ut amorem.

Quum vir apud eum loquens res turbaret. dixit :

١٨٧ بِكَلَامٍ مِثْلِكَ رُزِقَ الصَّمْتُ الْمَحْبَبَةُ

187. Propter sermonem similem tuo silentium amatum est.

١٨٨ لا تُمارِ سَفِيهَا وَلَا حَلِيمًا فَإِنَّ السَّغِيَةَ يُؤْذِيكَ
وَالْحَلِيمُ يَقْلِبُكَ

188. Ne cum ignorante et mansueto disputando contende, nam ignorans tibi nocebit et mansuetus te coquet.

١٨٩ اَعْمَلْ عَمَلًا مِّنْ يَعْلَمُ أَنَّهُ مَجْرِيٌّ بِالْحَسَنَاتِ
مَأْخُودٌ بِالسَّيِّئَاتِ

189. Age modo ejus, qui scit, se praemio ornari ob bonas actiones et puniri ob pravas actiones.

Quum Ohmarus eum de viro, quem Emessae praeficeret, rogaret, dixit:

١٩٠ لا يَصْلَحُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ رَجُلًا مِّنْكَ

190. Non convenit nisi quod sit vir a te missus

Et quum Ohmarus dixisset: *كُنْ* Sis ille vir! Dixit: „Non ex me utilitatem capies! et quum Ohmarus interrogasset: quamnam ob causam? respondit:

لِسُوءِ ظَنِّي فِي سُوءِ ظَنِّكَ بِي

„Quod ego malam opinionem de tua erga me mala opinione concepi.“

Ahbd-Allah ben-Masuhd.

(In codice meo haec Ahbd-Allahi verba post Almo-
ghirahi verba leguntur.)

۱۹۱ شَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا

191. Pessimae res sunt recentiores.

۱۹۲ حُبُّ الْكِفَايَةِ مِفْتَاحُ الْمَعْجَزَةِ

192. Amor sufficientiae est clavis infirmitatis.

۱۹۳ مَا الدُّخَانُ عَلَى النَّارِ بِأَدَلٍّ مِنَ الصَّاحِبِ

عَلَى الصَّاحِبِ

193. Fumus non clarius indicat ignem, quam so-
cius indicat, qualis socius sit.

۱۹۴ مَنْ كَانَ كَلَامُهُ لَا يُوَافِقُ فِعْلَهُ فَإِنَّمَا يُوَبِّخُ نَفْسَهُ

194. Cujus factum sermoni non consentaneum est,
is se ipsum graviter perstringit.

۱۹۵ كُونُوا يَنْبَايِعَ الْعِلْمِ مَصَابِيحَ اللَّيْلِ جَدَدَ

الْقُلُوبِ خُلُقَانِ التِّيَابِ

195. Estote fontes scientiae, lucernae noctis, cordi-
bus novis praediti et laceris vestibus induti!

١٩٦ الدُّنْيَا كُلُّهَا غُمُومٌ فَمَا كَانَ مِنْهَا فِي سُرُورٍ

فَهُوَ رِيحٌ

196. Totus mundus est moeror, pars autem ejus, in qua gaudium est, lucrum est.

8

Almoghirah ben-Schobah.

١٩٧ مَنْ أَخَّرَ حَاجَةَ رَجُلٍ فَقَدْ ضَمَّنَهَا

197. Qui rem viri necessariam differt, is ejus rei sponsor factus est.

١٩٨ إِنَّ الْمَعْرِفَةَ لَتَنْفَعُ عِنْدَ الْكَلْبِ الْعَفُورَ وَالْجَمَلِ

الصَّوُولَ فَكَيْفَ بِالرَّجُلِ الْكَرِيمِ

198. Cognitio in mordace cane et camelo saeviente prodest et quomodo in viro generoso non prodesset.

Abu-Darda.

السُّودُّ أَصْطِنَاعُ الْعَشِيرَةِ وَاحْتِمَالُ الْجَرِيرَةِ ١٩٩
وَالشَّرْفُ كَفُّ الْأَذَى وَبَدَلُ النَّدَى وَالْغِنَى
قَلَّةُ التَّمَنَّى وَالْفَقْرُ شَرُّهُ النَّفْسِ

199. Principatus est beneficium genti tribuere et peccatum in se sumere, et nobilitas est aliis noxam non inferre et liberalitatem exercere, et vera opulentia est parum optare et vera paupertas est animae aviditas.

Abu-Dsarr.

٢٠٠ إِنَّ لَكَ فِي مَالِكَ شَرِيكَيْنِ الْحَدَثُ وَالْوَارِثُ
فَإِنْ قَدَّرْتَ أَنْ لَا تَكُونَ أَحْسَنَ الشُّرَكَاءِ حَظًّا
فَأَفْعَلْ

200. Tibi in opibus tuis duo socii sunt: casus for-

tunae et haeres. Si igitur efficere potes, ut inter socios vilissimam portionem non accipias, fac!

Dicere solebat:

٢٠١ اللَّهُمَّ مَتَّعْنَا بِخَيْرِنَا وَأَعِنَّا عَلَى شَرِّارِنَا

201. O Deus! Fac ut bonis nostris fruamur et auxilium praesta nobis contra prava nostra.

11

Ohmar ben-Ahmad-Alahsis.

٢٠٢ مَا أَجْرُ مِمَّا لَا بُدَّ مِنْهُ وَمَا أَلْطَمَعُ فِيهِمَا لَا

يُرْجَى وَمَا الْحِيلَةُ فِيهِمَا سَبَّوْلُ

202. Quaenam est tristitia ob rem, quam effugere non possumus et quodnam desiderium rei est, quae non speratur et quodnam remedium est in re, quae cessabit.

٢٠٣ مَنْ يَزْرَعُ خَيْرًا يُوشِكُ أَنْ يَحْصِدَ (غَبْطَةً)

وَمَنْ يَزْرَعُ شَرًّا يُوشِكُ أَنْ يَحْصِدَ نَدَامَةً

203. Qui bonum serit, fieri potest, ut (invidiam me-

tāt et qui malum serit, fieri potest ut) poenitentiam metat.

Verba uncinis inclusa nonnisi in codice B. leguntur.
Viro cuidam ipsi dicenti :

جَزَاكَ اللَّهُ عَنِ الْإِسْلَامِ خَيْرًا

Praemio te ornent Deus ob religionem Mohammedicam!

Dixit:

٢٠٤ بَلَىٰ جَزَا اللَّهِ عَنِّي الْإِسْلَامَ خَيْرًا

204. Mimime; sed Deus religionem Mohammedicam ob beneficia in me collata praemiis ornent.

Quum vir, cui irasceretur, adductus esset, eum percuti jussit, tum dixit:

٢٠٥ لَوْلَا أَنِّي غَضَبَانُ عَلَيْكَ لَضَرَبْتُكَ

205. Nisi in te iratus essem, te percuterem.

Tum eum libere dimisit.

Alhasan Albazri.

٢٠٧ مَا رَأَيْتُ يَقِينًا أَشْبَهَ بِالشَّكِّ مِنَ يَقِينِ النَّاسِ
بِالمَوْتِ وَغَفَلْتَهُمْ عَنْهُ

207. Non vidi certitudinem similiorem dubio, quam certitudinem hominum de morte eorumque socordiam.

208. Quum interrogatus esset, quinam pessimus hominum esset, dixit:

الذی یری انه خیرهم

Eum esse, qui se eorum optimum esse putet.

209. Quum rem retulisset et quidam interrogasset, quis ejus auctor esset, dixit:

ما تصنع بعمن أما أنت فقد نالتك عظته وقامت
عليك حنته

Quid est, quod, quis sit auctor, interrogas? Adhortatio enim ejus ad te attinet et argumentum contra te valet.

210. Quum ei dictum esset,

كثر الوباء

Multa est pestilentia.

Dixit :

أَنْفَقَ مِمِّسِكَ وَأَقْلَعَ مُذْنِبٍ وَلَمْ يُغْلَطْ بِأَحَدٍ

Avarus opibus erogatis pauper factus et peccator remotus est et in nullo erratum est.

211. Dixit vir quidam Ebn-Sirino :

أَبِي وَقَعْتَ فِيكَ فَأَجْعَلِنِي فِي حِلِّ

Ego tibi maledixi (te obtrectavi); fac autem, ut sim in licito (liber a culpa).

Respondit :

مَا أَحِبُّ أَنْ أُحِلَّكَ مِمَّا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْكَ

Mihi non placet, ut te liberum esse faciam in eo, quod Deus tibi interdixit.

212. Audivit Alschohbius virum ipsum vituperantem et se non commovit. Quum ille loqui cessasset, dixit :

إِنْ كُنْتَ صَادِقًا فَغْفِرَ اللَّهُ لِي وَإِنْ كُنْتَ كَاذِبًا

فَغْفِرَ اللَّهُ لَكَ

Si verax es, Deus mihi veniam det, et si mendax es, Deus tibi veniam det!

213. Ebn-Alsammaeus dixit :

خَفَّ اللَّهُ حَتَّى كَأَنَّكَ لَمْ تُطِعْهُ وَأَرْجَى اللَّهُ حَتَّى

كَأَنَّكَ لَمْ تَعْصِهِ

Time Deum, quasi ei obsequium non praestasses et spem in Deo pone, quasi tu ei inobsequens non fuisses!

214. Dixit Manzurus ben-Ahmmar:

مَنْ أَبْصَرَ عَيْبَ نَفْسِهِ اشْتَغَلَ مِنْ عَيْبِ غَيْرِهِ وَمَنْ
تَعَرَّى مِنْ لِبَاسِ التَّقْوَى لَمْ يَسْتَتِرْ بِشَيْءٍ مِنْ
لِبَاسِ الدُّنْيَا

Qui vitium suum videt, aliorum vitia non videt, et qui nudus est vestimento timoris Dei carens, tectus non est aliquo vestimento hujusce mundi.

215. Interrogatus Chalilus ben Ahmed, quis abstinens a rebus caducis mundi esset, respondit:

الَّذِي لَا يَطْلُبُ الْمَفْقُودَ حَتَّى يُفْقَدَ الْمَوْجُودَ

Qui non quaerit desideratum, donec desideratur inventum.

216. Dixit quidam eorum, qui majores (*السلف) appellantur:

الْأَيْدَى ثَلَاثٌ يَدٌ بَيْضَاءُ وَهِيَ الْإِبْتِدَاءُ وَيَدٌ خَضْرَاءُ
وَهِيَ الْمَكَافَاةُ وَيَدٌ سَوْدَاءُ وَهِيَ الْمَمْنُ

Manus (beneficia) sunt tres: manus alba, quae

*) De hac voce conferas lexicon meum.

est initium beneficii et manus viridis, quae est retributio et manus nigra, quae est exprobratio.

217. Quidam interrogatus, quomodo ingenium (العقل) definiri posset, dixit:

الاصَابَةُ بِالظُّنُونِ وَمَعْرِفَةُ مَا لَمْ يَكُنْ بِمَا قَدْ كَانَ

Attingere opinione et cognitio ejus, quod non erat, per id, quod erat.

Received of the Treasurer of the State of New York
the sum of \$100.00 for the year 1888

in full for the year 1888

for the year 1888

for the year 1888

for the year 1888

for the year 1888

for the year 1888

for the year 1888

for the year 1888

for the year 1888

امثال العرب

ARABUM PROVERBIA

SENTENTIAEQUE PROVERBIALES

QUAE VOCALIBUS INSTRUXIT, LATINE VERTIT

ET SUMTIBUS SUIS EDIDIT

G. W. Freytag.

TOM. III

pars posterior.

Insunt

- 1) Commentatio de proverbiiis Arabicis a Meidano collectis et explicatis.**
- 2) Indices tres.**
- 3) Addenda et corrigenda.**

Bonnae ad Rhenum,

MDCCLXIII.

Venditur apud **A. Marcum** bibliop. Bonnens.

ANATOMIE DES THIERES

DE LA FACULTÉ DE MÉDECINE DE BONNE

PAR M. J. J. ...

... ..

Bonnae, typis Fr. P. Lechneri.

Partis posterioris epitome.

III.

Commentatio.

Praefamen.

De proverbiorum fonte inter gentes Orientis et magna proverbiorum copia p. 1. 2. Proverbiorum definitio p. 2—5. Proverbia Arabum in tres classes dividenda p. 5. 6. Proverbia Arabum cum proverbiiis aliarum gentium tum consentiunt tum ab iis diversa sunt; nec non, si gentium inter quas et terrarum, ubi orta sunt, ratio habetur, inter se diversa esse debent. Diversitas autem, qua ab aliarum gentium proverbiiis discrepant, in tribus potissimum rebus quaerenda est 1) in origine 2) in sensu et usu 3) in modo, quo prolata sunt, formaque p. 6—13.

LIBER I.

De origine proverbiorum Arabicorum p. 14—73.

Sectio I. De proverbiorum primis auctoribus p. 14—19.

Sectio II. De locis, gentibus, hominibus, bestiis rebusque, a quibus tanquam a materia proverbia desumpta sunt aut quibuscum cohaerent p. 19—64.

CAP. I. De locis, gentibus, personis, bestiis rebusque, quae ob indolem iis adjudicatam in proverbii consuetudinem venerunt. p. 20—38. §. 1. Loca. p. 20. §. 2. Gentes. p. 21. §. 3. Personae, p. 21—25. §. 4. Bestiae p. 25—30. *a)* quadrupedes. *b)* aves. *c)* pisces. *d)* amphibia *e)* insecta et vermes. §. 5. Arborea et plantae. p. 31. §. 6. Terra coelumque et res quodammodo cum iis cohaerentes. p. 31—33. §. 7. Homo. p. 33—35. §. 8. Res *a)* res quae homini alimento sunt. *b)* arma. *c)* instrumenta, utensilia, vasa, vestimenta. *d)* opes. *e)* morbi et remedia. *f)* lapides, metalla. *g)* excrementa. *h)* varia, p. 35—38.

CAP. II. De locis, gentibus, personis, bestiis rebusque etc., quae etsi indole, qua distincta sunt, carent, tamen proverbiiis originem dederunt aut cum iis cohaerent. p. 39—64. §. 1. Loca p. 39—40. §. 2. Gentes p. 40. §. 3. Personae p. 40—42. §. 4. Bestiae. p. 42—44. §. 5. Arbores et plantae. p. 44. §. 6. Terra coelumque et res quodammodo cum iis cohaerentes. p. 45—47. §. 7. Personae praeter hominem. p. 47. §. 8. Homo diversaeque ejus aetates, status et agendi rationes etc. p. 47—52. §. 9. Anima et corpus ejusque partes. p. 52—54. §. 10. Bestiae p. 55. §. 11. Corpus bestiarum et ejus membra p. 55—56. §. 12. Res *a)* gener. *b)* res, quae homini alimento sunt. *c)* habitacula et ejus partes. *d)* utensilia, vasa, instrumenta. *e)* vestimenta. *f)* opes. *g)* morbi et remedia. *h)* bestiarum habitacula et alimenta. *i)* plantae et arbores. *k)* lapides, metalla. *l)* excrementa eorumq. locus. *m)* varia mixti generis p. 56—64.

CAP. III. De proverbiorum historico momento et ratione p. 64—66.

CAP. IV. De tempore, quo proverbia orta sunt. p. 66—69.

CAP. V. De proverbiiis usu mutatis et auctis p. 69—73.

LIBER II.

De proverbiorum sensu usuque p. 74—130.

Sectio 1. Proverbia describentia p. 75—117.

CAP. I. Proverbia in quibus indoles, conditio, actio majori gradu tributa descripta est p. 75—81. §. 1. De animalibus *a)* indoles corporis et animi p. 75—77. *b)* conditio corporis, animi, societatis p. 77—78. *c)* actio p. 78—79. §. 2. De locis, rebus, conditionibus etc. *a)* indoles corporis et animi p. 79—80. *b)* conditio p. 80. *c)* actio p. 81.

CAP. II. Proverbia in quibus homines indole, conditione et agendi ratione insignes et conditiones, denique agendi rationes et res describuntur p. 81—96. §. 1. Homines *a)* indole insignes. *b)* conditione et statu insignes p. 81—95. §. 2. Status et conditionis descriptio p. 96. 97.

CAP. III. De agente et agendi ratione p. 96—112. §. 1. De diversis agendi modis *a)* gener. *b)* de labore et molestia, difficultate et facilitate in agendo. *c)* de celeritate, festinatione et cunctatione in agendo. *d)* de vehementia in agendo, fortitudine, timore, fuga p. 96—98. §. 2. De recta agendi ratione *a)* gener. *b)* de prudentia, diligentia, cura, studio et solertia in agendo. *c)* de constantia. *d)* de fiducia in aliis posita et auxilio p. 98—99. §. 3. De falsa agendi ratione *a)* gener. *b)* de rebus inconvenientibus, vanis, inutilibus, noxiis, de tempore rei non apto et eo quod fines transgreditur. *c)* de prudentia neglecta, diligentia omissa, socordia, incuria. *d)* de inconstantia. *e)* de auxilio aliorum male adhibito et fiducia, quam in aliis non recte ponimus p. 99—102. §. 4. De agendi ratione in re-

bus et conditionibus, quibus felicitas hominis aut promovetur aut perturbatur *a)* de divitiis et paupertate. *b)* de honore, gloria, dignitate et contemptu. *c)* de calamitate, infortunio, malo, vi, periculo. *d)* de contento animo et aviditate p. 102. 103. §. 5. De agendi ratione erga alios *a)* de auxilio, solatio, quod aliis ferimus, de noxa etc. *b)* de mutua consuetudine. *c)* de justitia et injustitia. *d)* de promissis et fide. *e)* de fraude, dolo, perfidia etc. *f)* de duritie, violentia vehementia, vi. *g)* de generositate, liberalitate, beneficentia, hospitalitate et avaritia. *h)* de gratitudine et ingratitude *i)* de falsa gloriatione, arrogantia, superbia, impudentia. *k)* de consensu, amore, amicitia. *l)* de dissensione, ira, odio, inimicitia, suspicione, vindicta, invidia p. 103—108. §. 6. De agendi ratione erga socios, amicos propinquos, cognatos, gentem p. 109. §. 7. De sermone *a)* general. *b)* de sermone stulto et improbo. *c)* de sermone suspecto, falso et mendacio. *d)* de minis, rixa et litigatione. *e)* de precibus et quaerimoniis. *f)* de vituperio, ludibrio, sermone contumelioso. *g)* de silentio q. 109—112.

CAP. IV. De rebus et rerum conditionibus, quae in proverbiiis describuntur p. 113—116. §. 1. De rebus.

CAP. V. Locus et tempus. §. 1. De loco. §. 2. De tempore p. 116 et 117.

Sectio 2. Sententiae et judicia p. 117—128.

CAP. I. De homine p. 117—123. §. 1. General. p. 117. 118. §. 2. De homine conditione et statu insigni p. 118—121. *a)* corporis. *b)* animi. *c)* societatis. §. 3. De homine agente p. 121. 122.

CAP. II. De statu et conditione p. 123—125. §. 1. gener. §. 2. corporis. §. 3. animi. §. 4. societatis humanae.

CAP. III. De actione et sermone p. 125—126. §. 1. De actione. §. 2. De sermone.

CAP. IV. De rebus p. 126—127. §. 1. Gener. §. 2. Special.

CAP. V. De loco et tempore p. 128. §. 1. De loco. §. 2. De tempore.

Sectio 3. De optatis, adhortationibus, mandatis, interdictis minisque p. 128—129.

Sectio 4. De laude, admiratione et benedictione p. 129. 130.

Sectio 5. De conviciis, ludibrio, sarcasmo et execrationibus p. 130.

LIBER III.

De modo, quo proverbia prolata sunt et proverbiorum forma p. 131—136.

CAP. I. De modo, quo proverbia prolata sunt p. 131—134.

CAP. II. De proverbiorum forma p. 134—136.

LIBER IV.

De cogitandi et agendi ratione, qualis ex Arabum proverbiiis cognoscitur p. 137—180.

Sectio 1. De Deo, mundo et hominibus, tempore, fortuna, fato et morte.

CAP. I. De Deo p. 137. 138.

CAP. II. De mundo et hominibus p. 138.

CAP. III. De tempore, fortuna, fato, morte p. 138—139.

Sectio 2. De virtute, officiis, peccatis, poenitentia et cupiditatibus p. 140—142.

CAP. I. De viro bono et pravo p. 140.

CAP. II. De virtute et officio.

CAP. III. De peccatis p. 141.

CAP. IV. De poenitentia et peccatis corrigendis p. 141—142.

CAP. V. De cupiditatibus virtuti contrariis p. 142.

Sectio 3. De agendi modo et ratione p. 142—150.

CAP. I. De praecipua agendi causa p. 142.

CAP. II. De labore et industria p. 143.

CAP. III. De rebus agendis aut omittendis p. 143—145.

CAP. IV. De tempore agendi p. 145.

CAP. V. De modo agendi p. 146—150.

Sectio 4. De rebus, quibus hominis felicitas aut adjuvatur aut diminuitur p. 150—158.

CAP. I. De sanitate p. 150.

CAP. II. De doctrina, ignorantia, stupiditate p. 151.

CAP. III. De sapientia et stultitia.

CAP. IV. De divitiis et paupertate p. 151—153. §. 1. De divitiarum commodis. §. 2. De divitiis comparandis. §. 3. De opum usu. §. 4. De opibus conservandis. §. 5. De paupertate.

CAP. V. De laude et honore, dedecore et ignominia p. 153—154.

CAP. VI. De dignitate, potentia p. 154.

CAP. VII. De malo et calamitatibus p. 154—157.

CAP. VIII. De contento animo et aviditate p. 157—158.

Sectio 5. De agendi ratione erga alios p. 158—164.

CAP. I. Praecipua erga alios agendi causa p. 158.

CAP. II. De auxilio aliis ferendo p. 158—159.

CAP. III. De mutua hominum consuetudine p. 159. 160.

CAP. IV. De justitia, aequitate et injustitia p. 160—162.

CAP. V. De fide in promissis p. 162.

CAP. VI. De fraude, dolo, astutia.

CAP. VII. De mercatura et rebus cum ea conjunctis p. 162. 163.

CAP. VIII. De duritie, asperitate, lenitate, comitate, mansuetudine p. 163. 164.

CAP. IX. De generositate, liberalitate, beneficentia p. 164. 165.

CAP. X. De avaritia p. 165. 166.

CAP. XI. De gratitudine et ingratitude p. 166.

CAP. XII. De falsa gloriatione, arrogantia, superbia, impudentia p. 166. 167.

CAP. XIII. De amore amicitiaque p. 168.

CAP. XIV. De ira, odio, inimicitia, invidia p. 168. 169.

Sectio 6. De agendi ratione erga socios, vicinos, clientes, hospites, amicos, inimicos, hostes, propinquos et cognatos, gentem, familiam, regem, dominum subditumque.

CAP. I. De agendi ratione erga socios, vicinos, clientes, hospites p. 169. 170.

CAP. II. De agendi ratione erga amicos, inimicos, hostes p. 170—172.

CAP. III. De agendi ratione erga cognatos, propinquos, gentem, familiam p. 172—173.

CAP. IV. De agendi ratione erga regem, dominum subditumque p. 173—174.

Sectio 7. De sermone ejusque variis modis.

CAP. I. General. p. 174—176.

CAP. II. De veritate et mendacio. §. 1. De veritate. §. 2. De mendacio p. 176. 177.

CAP. III. De sermone turpi, blanditiis, ignominii p. 177. 178.

CAP. IV. De silentio.

Sectio 8. De mulieribus p. 179. 180.

CAP. I. De mulieribus earumque agendi ratione.

CAP. II. De agendi ratione erga mulieres.

LIBER V.

De modo, quo proverbia posteris conservata, a grammaticis collecta et explicata sunt.

CAP. I. De modo, quo proverbia conservata sunt p. 181. 182.

CAP. II. De grammaticorum operibus, in quibus Arabum proverbia collecta et explicata sunt p. 182—191.

CAP. III. De Meidanio p. 191—193.

CAP. IV. De Meidanii opere p. 193—197.

CAP. V. De fontibus, e quibus Meidanius proverbia hausit p. 197—216.

CAP. VI. De Meidanii commentario p. 216—220.

IV.

INDICES.

1) Index gentium, virorum et locorum etc., qui in Meidanii proverbiiis occurrunt additis quibusdam de tempore, quo vixerint, observationibus p. 221—323.

2) Index proverbiorum sententiarumque simulque dierum pugnis illustrium, quorum in tomo tertio mentio facta est p. 324—363.

3) Index Arabicus proverbiorum Meidanii p. 364—418.

V.

ADDENDA et CORRIGENDA ad Meidanii proverbialia.

CAP. I. p. 419—427. CAP. II. p. 427—430. CAP. III. p. 430—433. CAP. IV. p. 433. CAP. V. p. 433—437. CAP. VI. p. 437—441. CAP. VII. p. 441—444. CAP. VIII. p. 444—445. CAP. IX. p. 445—446. CAP. X. p. 446—449. CAP. XI. p. 449—450. CAP. XII. p. 450—452. CAP. XIII. p. 452—454. CAP. XIV. p. 454—456. CAP. XV. p. 456—457. CAP. XVI. p. 457—459. CAP. XVII. p. 459. CAP. XVIII. p. 459—466. CAP. XIX. p. 466—467. CAP. XX. p. 467—470. CAP. XXI. p. 470—476. CAP. XXII. p. 476—485. CAP. XXIII. p. 485—497. CAP. XXIV. p. 497—509. CAP. XXV. p. 509—512. CAP. XXVI. p. 512—514. CAP. XXVII. p. 514—519. CAP. XXVIII. p. 518—520.

III.

Commentatio

de proverbiiis Arabicis a Meidanio collectis et explicatis.

Praefamen.

Gentibus, quae a Semo originem duxisse putantur, sententias in sermone adhibere atque proverbiiis uti proprium erat. Cujus rei causam non tam singulis ex rebus explicare, quam in tota gentis cogitandi ratione atque indole poetica videre licet. Hebraeis antiquis ille mos, hominum animis innatus et cum sermone intime conjunctus tribuitur et Salomo ille sapientissimus permultorum proverbiorum auctor fuisse traditur. Apud Arabes proverbiorum origo usque ad tempora antiquissima et fabulosa deducta inter alios praecipue sapientibus, poetis, heroicis regibusque vindicatur. Arabes, quum in desertis longe remotis vitam a caeteris gentibus separatam degerent neque artes colentes neque in scientias incumbentes, non fieri poterat quin, quod esset eorum ingenium poeticum animique alacritas, poesis atque eloquentia apud eos in summo honore esset. Poetarum igitur et oratorum, qui maximam in totam gentem vim haberent, verba ab aliis memoriae tradita et in terras divulgata in proverbii consuetudinem venerunt. Inde illa apud Ara-

bes immensa proverbiorum multitudo, quae antiquissimis temporibus incipientia usque ad novissima tempora novis additis semper aucta sunt; in gente enim Arabum animo moribusque sic constituta iste fons semper apertus erat.

Priusquam vero ad proverbia ipsa accedo, ut, qualia sint, ostendam, tum de proverbii definitione tum de Arabum proverbii et ratione ac modo, quo a caeteris Arabum proverbia distincta sunt, pauca praemittam.

Meidanius in praefatione proverbii praemissa grammaticorum verba, quibus ratione etymologica proverbii (مثل) significatio definitur, adnotavit. Quae qualisve sit definitio, jam videamus. Almobarredus grammaticus¹⁾ haec habet: المثل ماخوذ من المثل وهو قول ساير يشبه به حال الثاني بالاول فقولهم مثل بين يديه اذا انتصب معناه اشبه الصورة المنتصبة وفلان امثل من فلان اى اشبه بما له من الفضل والمثال القصاص لتشبيه حال المقتص منه بحال الاول فحقيقة المثل ما جعل كالعلم للتشبيه بحال الاول كقول كعب ابن زهير

1) Nomen istius grammatici Abu-l'Ahhbas Mohammed ben-Jasid Ahbd-Alacbar b. Ahmir etc. Altsomali Alasadi Albazri, notus cognomine Almobarred, Bagdadi incola grammatices et lexicographiae scientiis insignis erat. Plures in ea parte, quam ادب appellant, utiles libros composuit, inter quos liber كتاب الكامل appellatus praecipuum locum tenet. Magistris Abu-Ohtsmo Almaseni et Abu-Hatimo Alsidjistani usus est. Discipulos habuit Naftujahum aliosque. In ipso et grammatico Altsahlebah cognominato doctorum series, quibus nomen اديب datum erat, finitur. Die lunae, festo عيد الضحى anni 210 (aliis anni 207) natus, die lunae, secundo ante finem mensis Dsu-l'Hidjtjah vel Dsu-l'Kahdah aut anni 286 aut anni 285 Bagdadi diem obiit. Cognomen التمالى a gente تمالة, quae pars tribus ازد a viro Auhf ben-Aslam originem duxit, derivanda est. De causa cognominis Almobarred docti dissentiunt.

كانت مواعيد عرقوب لها مثلا وما مواعيدها الا الاباطيل
 فواعيد عرقوب علم مثل لكل ما لا يصح من المواعيد
 „Proverbium (مثل) desumptum est ab imagine, forma
 (مثال); proverbium enim est sermo divulgatus, quo sta-
 tus posterioris cum statu prioris comparatur. Verborum
 erectus coram eo stetit“ مثل بين يديه
 „similis est figurae erectae et si dicimus: فلان امثل من
 فلان“ Quidam praestantior est quodam,“ eo significamus,
 quendam similiorem praestantiae esse, quae ei insit.
 Talio quoque مثال appellatur, quod status ejus, a quo
 nos vindicamus, statui prioris similis redditur. Re vera
 proverbium signum est, quo statui prioris alterum quid
 simile redditur. Sic in versu (v. 11) Caahbi ben-Sohair:
 „Promissa Ohrkubi ejus promissis similia sunt; sunt
 enim ejus promissa nonnisi vana.“

Ohrkubi enim promissa signum sunt, quo omnia pro-
 missa vana comparando designantur.“

Ebn-Alsiccius¹⁾ sententiam suam hisce verbis pro-
 fert: امثل لفظ يخالف لفظ المضروب له ويوافق معناه معنى
 Proverbium „ذلك اللفظ شبهوه بالمثل الذي تعمل عليه غيره“
 vocabulum est, quod a vocabulo ejus, in quod dictum est,
 dissentit; cum sensu vero consentit. Sensum illius vo-
 cis cum exemplari comparant, ad quod altera res for-
 matur.“

1) Nomen hujus grammatici Abu-Jusuf Jakob ben-Ishak est. Ebn-
 Alsiccit cognomen gessit. Multa opera ex gr. كتاب المنطق,
 كتاب القلب والابدال, كتاب في معاني الشعر, كتاب الالفاظ
 كتاب الاجناس, كتاب المقصور والمدود, كتاب الامثال, كتاب
 الذكر والمونت composuit. In numero eorum erat, qui Ah-
 lium imperatorem caeteris chalifis praeferebant. Die lunae,
 quinto mensis Redjeb anni 244, aut ut alii dicunt, 246 diem su-
 premum obiit. Conf. De Sacy Anthol. gr. p. 137.

Alius quidam sic dixit: سميت الحكم القايم صدقها في العقول امثالا لان تصاب صورها في العقول مشتقة من المثل Sententiae, quarum veritas in hominum animis stat, امثال (proverbia) appellantur, quod earum figurae in hominum animis erectae sunt. A voce مثل derivanda sunt, quae rem erectam esse significat.“

Ibrahimus Alnathsthsam²⁾ cognominatus sic tradidit: يجتمع في المثل اربع لا يجتمع في غيره من الكلام ايجاز اللفظ واصابة المعنى وحسن التشبيه وجودة الكناية فهو نهاية البلاغة „In proverbio quatuor res conjunctae sunt, quae in reliquo sermone non junguntur: vocis brevitatis, aptus sensus, comparatio pulchra et praeclara metonymia, quibus rebus summa eloquentia efficitur.“

Quae autem Arabum grammatici ad definiendum proverbium attulerunt, ea neque accurate dicta esse, neque satis patere videntur. Neque enim aut comparatio atque similitudo aut dissensus in verbis cum consensu in sensu aut veritas sententiae stabilita in animis proverbium efficiunt. In brevitate, sensu apto, pulchra comparatione et metonymia praeclara proverbium non cernitur, fit enim interdum, ut uno vel altero illo proverbium destitutum sit. Vera autem proverbii conditio in eo potius cognoscitur, quod verba, sive multa sive pauca sint, tum ob auctorem, qui ea protulit, tum ob tempus quo dicta sunt et occasionem, quae iis ansam dedit, tum ob modum singularem, qui iis proprius erat, tantam in hominum animos vim exercebant, ut memoria tenerentur et divulgarentur, quae res in causa erat, cur et posteri iis tanquam suis, eodem aut paulum mutato modo uterentur. Quae res quum ita sit, quod verba in proverbii consue-

1) Viri nomen Ibrahim ben-Sajjar est, metaphysici (المتكلم) cognominati.

tudinem venerint, id neque e modo, quo prolata sint, neque e sensu, quem offerant, cognosci posse, nemo non videt. Usus, in quem apud gentem venerint, unicus et verus magister nobis est. Quis autem est, qui Arabes doctos in colligendis proverbii illarum rerum accuratam semper rationem habuisse, pro certo affirmet? Qui doctos Arabes errori interdum obnoxios fuisse dicit, ut in libris suis sententias proverbiorum loco admitterent, is mihi a vero non prorsus aberrare videtur. Vocis autem مثل in lingua Arabica significatio quum latius pateat, in proverbiales locutiones atque sententias, nec non in fabulas parabolisque transfertur. In sermone philosophiae technico vocabulo مثل ideae significatio tribuitur. Sic dissertatio de idea Platonica verbis رسالة في مثل الافلاطونية in-scripta est.

Arabum proverbialia in tres partes mihi dividere licet, quarum una proverbialia complectitur, quibus Arabes genuini originem dederunt. Arabes genuini sunt gentes in desertis vitam nomadum degentes, quarum lingua, quippe cum aliis sese non miscerent, pristinam puram conditionem conservavit, ut grammatici eorum effata linguae normam habendam esse censerent. Urbis Meccae incolae Arabibus genuinis adnumerandi videntur; num Medinae omnes incolae, quorum lingua dialecto a Koraischitarum idiomate discreparet, in eorum numero haberentur, pro certo affirmare non ausus sim. Proverbialia illa ad unum omnia re vera et proprie sic dicta proverbialia putanda sunt. Altera parte proverbialia Arabum non genuinorum, Arabica lingua مولدون¹⁾ dictorum continentur. Quae ab illis non genuinis Arabibus orta proverbialia eam

1) In Haririi opere pag. 333 vox مولد vocibus محض عربى (Arabs purus, genuinus) opposita est.

ob causam recentiora appellavi, quod lingua Latina vocabulo, quo accuratius designentur, caret. Proverbia haec مولدون appellata ab Arabibus urbes ac vicos incolentibus, quorum lingua ob mutuam plurimum gentium commercium a pristino statu paulatim remota erat, originem traxisse putantur. In hisce proprie dicta proverbia cum proverbialibus locutionibus mixta videntur. Quod Meidanus alteram classem a priore suo in libro distinxit, id laude dignissimum est. Tertia autem pars novissimis proverbii constat, quae post Meidanii tempus orta novis semper aucta sunt et augentur. Sententiae sunt atque proverbiales locutiones, quae aut sermone regulis grammaticis apto aut vulgari prolata sunt. Tertius hic proverbiorum ordo tam merito quam momento inferior est; tempore enim, quo orta sunt, Arabes varias ob causas mutati ac corrupti erant. Attamen quum Arabes novissimi temporis a veteribus proverbii adhibendis non abhorreant, vetera proverbia a novis distinguere, res facilis non est putanda. Quibus autem in proverbii sermonis vulgaris usus apparet, ea novissimis temporibus adscribenda esse dubium non est.

Proverbia Arabica quamvis a singulis personis originem trahunt, quum ob gentis usum in consuetudinem venerint, tamen toti genti adjudicanda sunt. Quae res in causa est, cur cum gente intime conjuncta, quae ejus indoles agendique ratio sit, optime nos doceant. Omnia illa, quae menti humanae in omnibus gentibus eodem modo insita sunt, in proverbii omnium gentium eodem modo expressa se ostendent, quae autem inter varias gentes diversa tum cogitandi tum agendi ratio existit, eadem in proverbii variarum gentium diverso modo depicta apparebit. Arabes quum solo et coeli temperie ab aliis diversas regiones incolerent et ab antiquissimis temporibus

a caeteris gentibus. separatam vitam degerent, tam moribus quam cogitandi ratione ab aliis discreparent necesse erat, quae diversitas in eorum proverbiiis non potest non cognosci. Quatenus autem Arabum diversae gentes natura, situ coelique temperie multum diversas regiones habitabant et hanc ob causam diversis moribus vivendique rationi dediti erant, proverbiorum in diversis Arabum gentibus ortorum diversitas cognoscenda erit. Cujus rei singula vestigia cuilibet diligenter legenti ante oculos erunt. Proverbia, ut paucis exemplis rem illustrem, in quibus palmarum mentio facta est, nonnisi in illis regionibus orta putanda sunt, in quibus palmae frequentes essent conf. C. 2, 124. 5, 102. 14, 51. Illa, in quibus de animalibus marinis marique sermo est, ab Arabibus, quibus mare ejusque animalia nota essent, prolata esse, non est cur dubitemus conf. C. 6, 30. 8, 46. Proverbium C. 2, 155, in quo glaciei frigus confertur, ab Arabe primum dictum censemus, qui glaciei frigus senserat. Ut autem proverbia, quae de ovibus caprisve conf. C. 1. 183. 184. agunt, in gente originem duxisse videntur, quibus oves et caprae cordi essent, sic proverbia illa multa a camelis desumpta, maximam partem in gentibus orta putamus, in quibus camelus unica vel praecipua pars opum esset. Tales autem res, quas paucis tantum verbis et quasi nutu indicavimus, prolixius et accuratius describi possent, si quae singulis Arabum gentibus tribuenda essent proverbia et quales a diversis gentibus incultae regiones essent et inde ortae diversae agendi rationes, sciremus. Sed Mohammedis religio, quae omnes Arabum gentes separatas in unum populum coageret, ut in lingua Arabica, sic in caeteris vitae rebus diversitatem diminuens et magis magisque tollens effecit, ut quae antea essent diversarum gentium propria proverbia, jam totius

populi fierent. Pauca tantum proverbia excipienda sunt, quippe quae singulis gentibus, oppidis regionibusque propria manerent. Conf. C. 8, 67. 14, 104. 21, 133—135. 138. Praetermisso igitur in singulis Arabum gentibus diverso proverbiorum modo, qui vix accurate describi possit, eas res, quibus Arabum proverbia a reliquarum nationum proverbii differant, breviter recensere in animo est. Diversitas autem illa tribus in rebus, origine, sensu, modo formaque proverbiorum potissimum quaerenda est.

Proverbiorum Arabicorum origo rebus, a quibus desumpta sunt, a caeteris ita discrepare, ut in iis vera eorum conditio atque indoles cognoscatur, dubium non est. Arabes enim ut situ, natura ac coeli temporie distinctas regiones incolebant, sic diversam vivendi rationem sequebantur, ut res, quae aut ad terras aut ad diversam vivendi rationem spectarent, in proverbii propriam gentis conditionem et indolem non possent non significare. Quae res ne male intelligatur, sed clarius appareat, paucis exemplis illustranda est.

Proverbia a regionibus earumque natura, ut C. 1, 230. 12, 130. 21, 33. 148. a locis, montibus, fluviis C. 1, 404. 407. 423. 445. 2, 36. 3, 20. 4, 24—28. 5, 132. etc. oppidis arcibusque 3, 32. 10, 195. 201. derivata sunt. Illa quum, paucis exceptis, in terris, quas Arabes incolerent, sita sint, inde Arabicorum proverbiorum propria conditio elucere, quis est, qui non videat. Quid dicam de proverbii, quae ad tempestatem, ventos, fulmina pluviamque spectant. Nonne in iis propria terrae conditio saepissime cernitur? In proverbio C. 2, 8. frigoris matutini et diei aestus mentio fit, quae res illis regionibus propriae sunt, conf. 18, 110. Sic C. 2, 56. fulmini, quod pluvia non sequitur, externa pulchritudo adjudicatur, sed internum meritum denegatur, quippe

in illis regionibus summo cum studio fulgura observare et timentes ne pabuli inopia oriatur, pluviam optare solent homines conf. 10, 35. 100. Nubes aestatis, quae res in illis regionibus observatur, mox abire in proverbio (C. 12, 87) dicuntur. Ibi quoque quum verna pluvia non sufficiat; sed aestatis pluvia, ut herbae conserventur et frumenta omnino maturescant, necessaria sit, haec illius pluviae perfectio in proverbiiis conf. C. 3, 6. appellatur. Quis autem nescit, vapores illos meridianos in desertis, aquae speciem praebentes, in interitum saepius ducere viatores? In proverbiiis igitur fallaces et mendaces appellantur C. 19, 42. 22, 212. 213. In proverbio C. 2, 158. frigidi venti, C. 9, 17. fervidi venti, C. 10, 162. occidentalis venti mentio facta est, quales in illis regionibus flare solent. Sidera quoque Arabibus nota, quae in tempestatem vim exercere iis videbantur, in proverbiiis occurrunt. C. 1, 477. 7, 73.

Plantae autem, arbores, fruges fructusque, a quibus proverbialia desumpta sunt, in Arabum terris potissimum crescunt et eorum indoles naturaque ita descripta est, ut proverbiorum primis auctoribus eos optime notos fuisse videamus. De plantis conferas C. 1, 127. 6, 76; de arboribus C. 1, 124. 382. 2, 120. 8, 13. 36. 9, 18. 58. 13, 139. 18, 196.; de frugibus fructibusque 1, 128. 167. 3, 75. sq. 8, 12. 22, 78. 28, 108.

Ab animalibus tot proverbialia orta sunt, ut in qualibet fere pagina occurrant et exemplis vix opus sit. Maximus eorum numerus in Arabum terris vivunt. Aut domestica sunt ut camelus C. 1, 69. 72. 75, equus 18, 161, ovis 1, 183. 184. etc. aut ferae, ut hyaena 14, 9. 23, 449, lupus 9, 7. sqq. 22, 293. Ab animalibus, quae Arabibus notissima erant et magnam in vitae rationem vim habebant, maximus proverbiorum numerus, ex. gr.

a camelis, derivatus est; animalia iis minus nota, ut elephas, conf. 1, 413. 13, 146. paucorum tantum proverbiorum ansam dederunt. In proverbiiis autem quum animalium indoles 7, 111. tum conditiones 23, 68. et consuetudines 3, 1. saepe descriptae sunt.

Sed ut ad homines progrediamur, dicendum est, plura proverbialia a gentibus desumpta esse, quae aut eadem origine, qua Arabes gauderent, ut C. 2, 30. 99. 9, 46. 63 aut Arabibus propter belli aut pacis nexum notae essent conf. 9, 4. 22, 211, 240.

Personae autem, quae in proverbiiis appellatae sunt, ad unam paene omnes ad Arabum gentes pertinent. Proverbialia autem quum vivendi rationem C. 10, 110. 23, 382. 392, mores ususque C. 1, 257. 417. 419. 2, 9. 115. 138. 6, 193. 7, 2. 9, 48. 55. 13, 1. 75. 15, 1. 18, 103. 21, 65. 23, 114. 28, 20, cogitandi rationem 2, 168. 5, 44. 6, 45. 8, 53. 13, 126. sqq. 16, 2. 24, 409. 28, 94 describant, a caeterarum gentium proverbiiis multum distincta sint, necesse est.

Non pauca quoque proverbialia eo, quod cum Arabum fatis rebusque gestis aut antiqui aut recentis temporis conf. 1, 6. 15. 57. 146. 2, 4. 21. 5, 72. 6, 74. 7, 1. 21, 1 cohaerent, distinguuntur.

Multa quoque proverbialia a rebus, utensilibus, instrumentis derivata esse videmus. Quae res si Arabibus usu propriae sunt, fit, ut proverbialia Arabum quasi proprium colorem accipiant. Sagittis plures gentes utebantur, sed in sorte ducenda non nisi Arabibus inserviebant conf. C. 6, 3. Arabum pueri in ludo et exercitatione sagittas breves et cuspidem carentes adhibebant 1, 287. 7, 112. Proprius quoque Arabum usus fuisse videtur in palis tentorii 9, 1. igniario 14, 21. 23, 230, lapidi-

bus et petrae parte loco tripodis in deserto 10, 5. 27, 78, utris 1, 466. 5, 56. 16, 1, sella camelina 10, 159, panno, quo cameli scabiosi pice illiniebantur 27, 93 aliisque rebus conf. 21, 113.

Sed ut ad alterum disquisitionis locum veniam, proverbialia Arabica tam sensu quam usu ab aliis distincta esse, quis negare potest? Proverbiorum sensus cum Arabum vivendi ratione et situ convenire et tam agendi quam cogitandi rationi aptus esse debet; fines, quos natura isti genti praescripserit, excedere nullo modo potest. Arabes quum solo et coeli temperie distinctam terram incolerent, vitam a caeteris gentibus separatam solitariamque degerent et ut vivendi rationi sic moribus multum diversis indulgerent, quae in proverbiiis reperiuntur, status conditionisque descriptiones diversas esse quis non putat. Ut uno verbo rem illustrem, multis periculis et inopiae in desertis obnoxii calamitatum periculorumque describendorum in proverbiiis ansam saepe habuerunt

Tum quibus in rebus inter diversas gentes cogitandi consensus existit, in iis proverbialia dissentire non possunt; at vero quibus in rebus diversum cogitandi sentiendique modum secuti sunt, in iis proverbiorum diversitatem esse neminem latebit. Omnes gentes in eo, quod status felix et status infelix oppositi sint, consentiunt, in describendo autem statu felici et infelici vehementer dissentiunt. Arabum status felix pabulo abundante nitebatur, quapropter in proverbiiis, si status felix describitur, terram longas et florentes herbas producere legimus C. 1, 122. Qui votis potitus est, is pabulum invenisse dicitur C. 18, 169. Pabulo abundante cameli lac abundans emittunt; in Arabum proverbiiis igitur lac copiosum bonum, lac paucum malum significat C. 12, 13 et vita commoda in eo, quod butyrum caseumque parant, cerni-

tur 12, 46. Status autem infelix anno infertili, in quo pabulo destituti sunt C. 26, 5 et eo, quod in deserto arenoso infertili vitam degunt C. 26, 10, oritur. Opulentia paupertasque omnibus gentibus sibi oppositae res habentur, res autem qua una aut altera efficitur, diversis gentibus diversae sunt. Opulentia Arabibus tanquam vallis pabulo abundans C. 24, 91. et camelorum possessio describitur, ut pauperem nonnisi capras possidere dicant C. 18, 36. Arabes in desertis vastis errantes et periculis variis expositi post abundantiam mox inopiam saepe patiuntur et tempestatis vi omnino subjecti pericula calamitatesque effugere vix possunt, quapropter hominem fatum suum effugere non posse credunt conf. C. 1, 10. 48. 22, 12.

De bono et malo, virtutibus vitiisque omnes fere gentes idem paene sentiunt; unam vero gentem virtutem quandam magis exercere, vitio cuidam magis indulgere videmus quam alteram. Arabum vivendi ratio periculis malisque exposita fortitudinem patientiamque desiderabat, quapropter illas animi indoles in proverbiiis descriptas et laudatas saepe observamus conf. C. 1, 10. 13, 36. et C. 1, 464. 4, 113. Divitiae quum essent saepe brevi interiturae et contra calamitates minus utiles, factum esse videtur, ut Arabes illis conservandis minorem operam dantes liberalitatis maxime studiosi essent conf. C. 12, 42. Huc accedebat, ut quae esset eorum vitae ratio, cuilibet e divite mox pauperi facto et, abundantia fugiente, ad penuriam redacto aliorum liberalitas hospitalitasque opus esset, ut hanc ob causam in summo honore omnibus haberentur. Ut autem liberalitatis hospitalitatisque virtus multis locis laudatur, sic avaritiae vitium saepissime reprehenditur conf. C. 2, 81. 23, 484.

Nec vero silentio praetermittendum videtur, in pro-

verbiis a Meidanii collectis, quorum primi auctores tam nomades quam oppidani essent, quum plurium saeculorum spatium amplectantur ab antiquissimis temporibus incipientia et Abbasidarum tempora attingentia, magnam tum agendi tum cogitandi diversitatem existere debere. Islamismi victoriis magna orbis terrarum parte subacta, multi nomadum vitam deserentes in oppida transmigrarunt, multi a maxima paupertate ad summam opulentiam eveci vitam simplicem cum luxuria permutarunt.

Modum autem, quo proverbia prolata sint et formam, quam habeant, differre, quum cuilibet genti proprius quidam loquendi modus et sermonis forma sit, dubium esse non potest.

Lib. I.

De origine proverbiorum Arabicorum.

Omnibus gentium proverbiiis, quibus verba tempore praecedente prolata et agendi rationes et conditiones tam hominum quam rerum originem dederunt, tempus decursu suo proverbii notam impressit. At vero proverbiiis Arabicis quodammodo proprium est habendum, quod ista proverbiorum verba interdum bestiis, imo rebus tribuuntur. Sunt quoque proverbialia, quae personis fictis fabulisque originem debeant. Sic C. 1, 251 proverbii verba camelo juvenco; C. 2, 63 muri; C. 15, 15 asino; C. 20, 19 ¹⁾ lacertae; C. 22, 64. 23, 433 vulpi; C. 22, 66 serpenti; C. 23, 482 cani; C. 23, 262 pani tribuuntur. Praeterea proverbialia C. 6, 75; 7, 47. 10, 126. 16, 3. 18, 45. 22, 42. cum fabulis cohaerent.

Sect. 1.

De proverbiorum primis auctoribus.

Virorum effata in proverbiorum consuetudinem venisse diximus. Quo quisque in gente majore sapientia et auctoritate inclaruerat, eo plurimum proverbiorum auctor event. Quae res in causa fuisse videtur, cur et Mohammedis pseudo-prophetae et Actsami ben-Zaifi viri circa idem tempus viventis sapientissimi tot effata ob vim in homines singularem tanquam proverbialia posteris adhiberentur. Singularem doctorum Arabum studio, qui summa cum diligentia a primis Islamismi temporibus omnia ad gentem suam spectan-

1) Ad hoc proverbium plura lacertae dicta adferuntur, quae in proverbialia cessisse dicuntur.

tia colligerent et memoriae traderent, primorum auctorum nomina oblivioni erepta debemus. In aliis pro-
 verbiis quae de primis proverbiorum auctoribus tradita sunt,
 nuntiis inter se differentibus, dubio non carent, in aliis,
 quum ex versibus poetarum sint derivata, dubitare interdum
 licet, num poeta primus proverbii auctor fuerit an in ver-
 sum vetus proverbium inseruerit. Inter primos auctores una
 et viginti feminae reperiuntur, quae fere omnes, nisi toto coelo
 erro, exceptis Ajescha, Mohammedis uxore, nec non canta-
 tricibus servisque, tempori ante Islamismum vendicandae sunt.
 Cujus rei causa in eo quaerenda est, quod religione Mo-
 hammedica feminarum status paulatim ita mutabatur, ut e
 vita publica omnino remotae, in tentoriis domibusque inclusae
 essent. Ajescha vero illa magnam in rebus publicis personam
 egit. Iam sequuntur ordine alphabetico disposita auctorum no-
 mina, quorum de tempore si quis relata desiderat, indicem
 personarum adeat, ubi quaedam breviter adnotata inveniet.

Abdjar ben-Djabir Alihdjli 1, 370. 22, 105. Abu-
 Becr 1, 35. Abu-l'Derda Anzarita 1, 274. 6, 22. 24, 276.
 Abu-Djabir ben-Molail Hodsailita 13, 98. Abu-Djondab
 Hodsailita 23, 437. Abu-Dsarr 21, 85. Abu-Hajjah No-
 mairita 24, 426. Abu-Hasim 23, 133. Abu-Henesch Thagh-
 lebita ¹⁾ 1, 166. Abu-Merhab 28, 283. Abu-Musa Al-
 aschahri 22, 1. Abu-Sajjarah 13, 29. Abu-Sofjan ben-Harb
 23, 321. Alachnas b. Cahb 18, 2. Alachnas ben-Sche-
 hab 16, 76 ²⁾. Actsam b. Zaifi 1, 146. 149. 210. 216. 397.
 3, 63. 6, 72. 91. 10, 60. 65. 109. 153. 13, 65. 14, 38.
 18, 76. 164. 20, 50. 21, 74. 77. 22, 14. 23, 40. 47. 92.
 108. 285. 24, 22. 65. 85. 129. 166. 192. 282. 291. 318.
 330. 335. 344. 364. 26, 44. 76. Aladbath b. Koraih 1,

1) In aliis codicibus ابو حشرو Abu-Haschar, in aliis ابو حنش Abu-Henesch legitur.

2) In versibus dubitare licet, num poeta proverbii auctor sit an
 vetus proverbium in versum inseruerit.

219. Alafah Djorhomita 1, 32. 24, 408. Alaghlab Ihdjlita 15, 25. 19, 8. 23, 95. Alahbbas b. Merdas 1, 301. Alahbbas b. Ahbd-Almothaleb 5, 137. Ahbd-Allah b. Alhedjdjadj Altsahlebi 2, 11¹⁾. Ahbd-Allah b. Alsobair 1, 399. 9, 23. 21, 56. Ahbd-Almalic b. Merwan 6, 138. 24, 309. Ahbd-Alrahman b. Abu-Becr 24, 84. Ahbd-Alrahman b. Ahntab 24, 319. Alahdjfah (filia Ahlkamahi) 22, 26²⁾. Ahdijj b. Djenab Calbita 21, 20. Ahdijj b. Hatim 23, 327. Ahjids 27, 126. Alahjjar b. Ahbd-Allah 23, 283. Ahli 1, 81. 217, 5, 4³⁾. 6, 96. 137. 140. 10, 28. 13, 74. 23, 325. 440. 449. 24, 252. 268. 303. 25, 64. 27, 154. Ahlkamah (frater Alnohmani) 1, 263. Ahlkamah b. Ghalatsah 12, 76. Ahmar Ahd 24, 302. Alahmasch 24, 350. Ahmir b. Dsohl b. Tsahlebah 10, 25. Ahmir ben-Althofail 19, 7. Ahmir b. Althsarib Aladhwani 1, 206. 10, 51. 166. 24, 240. 387. Ahmir b. Zahzaah 13, 42. Ahmran ben-Hozain 1, 26. Ahmru 23, 82. Ahmru filius Hamrani Djahdita 22, 99. Ahmru Ahdita 1, 142. Ahmru ben-Ahdi 24, 416. Ahmru ben-Alahlba b. Alhaitsum Sadiusita 23, 29. Ahmru b. Ahmru b. Ohdos 20, 2. Ahmru b. Alahz 1, 110. 6, 1. 10, 59. 24, 36. Ahmru b. Celtsum 24, 329. Ahmru b. Hacim Alnahdi 10, 14. Ahmru b. Hind 5, 140. Ahmru b. Ohmamah 1, 10. Ahmru b. Tsahlebah Calbita 3, 62. Ahmru b. Alzahik 21, 37. Alahnaf b. Kais 10, 109. 14, 80. Ahnbari 23, 88. Ahns (mulier) 13, 9. Ahntarah 23, 472. Ahscha 22, 309. Ahtsma (filia Mathrudi) 3, 77. Ajeschah (filia Abu-Becri) 2, 38. Aljas b. Modhar 12, 55. Amru-l'Kais 1, 139. 8, 20. 10, 41. 20, 18. 24, 112. 369. 28, 46. 71. 106. Asad b. Chosaimah 12, 58. Alasahr b. Abi-Homran Aldjohfi 24, 316. Asma (filia Ahbd-Allahi) 23, 269. Auhf Alcalbi 1, 269. Aus b. Haritsah 3, 86. 7, 55. 18, 141. 24, 287. 315.

1) Hoc proverbium fortasse alicui auctori adscribendum est, ut Ahbd-Allahus id adhibuerit.

2) Proverbium hoc alteri quoque personae adscribitur.

3) De hoc proverbio dubium est.

Auhn b. Ahbd-Allah b. Ahtabah 1, 104. Baihas 4, 1. 18, 26.¹⁾ 23, 2. 248. 249. 28, 48. Bischr b. Abi-Hasim Asadita 3, 42. Bistham b. Kais 23, 422. Cabscha (filia Ohrwahi) 2, 69. Cahb. b. Mamah 27, 76. Cahb. b. Sohair 3, 37. 24, 274. 26, 21. Calhab b. Schubub Asadita 24, 292. Chaled b. Alazbagh 23, 481. Chaled b. Alwalid 18, 1. Chaled b. Zafwan 6, 63. 24, 167. Chansa (filia Ahmrui) 24, 92. Chidasch b. Habis Tamimita 12, 57. 18, 160. Chidhr b. Schibl Chotsamita 24, 293. Alchonabis b. Almokannah 6, 35. Cilab b. Rabiah 11, 16. Colaib b. Wajel 8, 36. Costajjir 27, 30. Costajjir b. Almothalleb b. Abi-Medaah 10, 135. Aldhabb b. Ahmru Alciläihita 23, 306. Dhabbah b. Odd b. Thabichah 6, 29. 12, 1. Dhamdham b. Ahmru Jarbuihta 9, 1. Dhamrah b. Dhamrah 23, 189. Dhirar b. Ahmru Dhabbita 24, 272. Djabir b. Ahbd-Allah Alanzari 18, 18. Djabir b. Ahmru Masenita 20, 32. Djabir b. Ralan 24, 299. Djadsimah Alabrasch 22, 37. Djahd b. Alhozain Chodhrita 24, 304. Djassas b. Morrah 3, 124. Djauschan Cilabita 6, 2. Djendelah (filia Alharetsi) 5, 9. Djerir 1, 102. 3, 103. 24, 125. Djerir b. Ahbd-Allah Albadjli 7, 81. Djidsah b. Ahmru Ghassanida 7, 1. Djorajjah b. Ahmir 6, 32. Dogha (filia Mihnadji) 27, 4. Dsul-Roaih 1, 363. Ebn-Ahbas 3, 58²⁾. Ebn-Djoraih 13, 14. Ebn-Almohtass 2, 189. Ebn-Schehab (conf. Alachnas) 1, 396. Ebnat-Alchoss (femina) 6, 203. 16, 18. Fakira (uxor Morrac Asaditae) 7, 39. Fathimah filia Chorschobi 6, 11. Fathimah filia Morri 21, 57. Alferasdak 1, 264. 294. 10, 18. Find 3, 81. Ghanijjah Alahrabijjah (poetrix) 1, 145. Alhacam b. Ahbd-Jaghuts Almenkeri 10, 62. Hadsami (femina) 23, 4. Hammam b. Morrah 12, 11. Alhamara filia Dhamrahi b. Djabir 14, 10. Harim b. Kothbah Fesarita 27, 56. Alharits b. Ahbbad b. Kais b. Tsahlebah 18, 5²⁾. 23, 318. Alharits

1) De hoc proverbio dissentiunt.

2) De hoc dissentiunt.

b. Ahmru 24, 42. Alharits b. Djassas 23, 244. Alharits b. Djebellah Ghassanida 1, 57. Alharits b. Alhillisa 13, 69. 14, 68. Harits b. Solaic Alasadi 3, 11. Alharits b. Thsalim Morrita 12, 47. 24, 298. Harun Alraschid 22, 283. Alhasan filius Ahli 12, 54. Hasim b. Abbd-Almondsir Alhammani 12, 25. Hatim Thai 12, 18. 23, 205. Hatim b. Homairah Hamdanida 12, 56. Alhobab b. Almondsir 1, 125. Hedjdadj b. Jusuf 20, 35. 23, 62. 333. 363. Henesch (conf. Abu-Henesch) 24, 368. Himjarij b. Albadah 23, 79. Hobba filia Malici 23, 276. Hocaim b. Moajjah b. Rabiah 23, 375. Hodsail b. Hobairah Tsahlebta 1, 63. Honaif Alhanatim 10, 67. Honain b. Cheschram 17, 5. Horaits b. Hassan Schaibanita 6, 5. Hosaim b. Naufal 1, 362. 23, 251. Alhothaiah 7, 8. 23, 323. 442. Jasid b. Almohalleb 1, 309. Jasid b. Rowaim 18, 28. Jasid b. Althatsrijjah 16, 51. Iherimah 26, 91. Ins (rectius Anas) b. Abi'l-Hodjair 9, 24. 23, 3. Kabats b. Alaschjam Cinanita 23, 33. Kais b. Sohair 2, 110. 3, 5. 6, 11. Kais b. Tsahlebah 24, 121. Kazir b. Sahd 2, 4. 7, 9. 20, 65. 23, 424. 24, 236. Konfods b. Djahwanah 24, 261. Korad b. Adjdah 1, 361. Lakith b. Sorarah 8, 11. Lebid 1, 77. Allodjaim b. Schonaif 8, 22. Lodjaim b. Zahb 21, 61. Lokaim 13, 31. Lokman Ahdita 10, 27. 12, 4. Lokman (sapiens) 3, 80. 129. 24, 366. Maahds b. Zirm Chosäita 11, 12. Madjnun 23, 506. Mahn b. Ahtijjah 19, 12. Malic b. Ahmru Alahmeli 3, 44. Malic b. Auhf 10, 36. Malic b. Djobair Alahmeri 18, 84. Malic b. Masmah 27, 113. Malic b. Almotafic 23, 422. Malic b. Said Manat 12, 20. Almamun 8, 37. Mortsad b. Sahd Ahdita 12, 77. Merwan b. Alhacim 24, 44. Mikdam b. Ahtif Ihdjlita 20, 37. Miscin Aldaremi 1, 64. 24, 48. Moahwijjah 1, 15. 280. 10, 29. 64. 12, 32. 20, 10. 66. 23, 288. Mochalis b. Mosabim Calbita 6, 93. Mohalhel b. Rabiah 12, 19. Mohammed 1, 1. 2. 3. 126. 5, 33. 6, 113. 147. 7, 92. 8, 51. 9, 21. 17, 6. 18, 91. 104. 168. 179. 20, 9. 66. 21, 68. 23,

46. 146. 362. 368. 24, 87. 94. 253. 366. 25, 14. 58. 28, 18. Mohammed b. Sobaidah 1, 279. Moharrem 1, 371. Almondsir b. Mäissema 3, 47. 23, 403. Morair 6, 75. Morrah b. Dsohl 23, 6. Morrah b. Mahkan 2, 150. Mosafir b. Abi-Ahmru 21, 21. Almosthaugir b. Rabiah 23, 148. Almotalammes 9, 52. 22, 44. Motharref b. Alschajjir 23, 242. 24, 250. Alnabeghah Dsobjanita 1, 65. 10, 64. 22, 136. 23, 333. 24, 12. 25, 1. Nahschal b. Darrem 23, 313. Alnohman b. Almondsir 21, 49. 23, 116. 283. Ohaihah b. Aldjolah 1, 43. 3, 75. Ohbaid-Allah b. Sijad 2, 80. Ohbaid b. Alabraz 1, 57. 2, 128. 6, 2. 9, 9. 13, 41. 27, 121. Ohbaid b. Dharijjah Namirita 20, 49. Ohkail (rectius Ahkil) b. Ohlfah 6, 20. 24, 333. Ohmar 13, 109. 23, 243. 26, 49. 28, 70. 123. Ohmar b. Ahbd Alahsis 1, 24. 3, 85. 6, 138. 10, 173. 20, 54. Sabba (femina) 13, 47. 18, 54. 23, 143. Sahd Alkarkarah 2, 26. Sahd b. Malic Cenanita 10, 176. 12, 48. Sahd b. Said 12, 20. 23, 30. 86. Sahl b. Malic Fesarita 1, 187. Said b. Djobair 23, 103. Said b. Zuhan Ahbdita 24, 345. Saihd b. Ahbd-Alrahman b. Hassan 13, 39. Saihd b. Alahz 23, 418. Alsajjid Himjarita 22, 282. Sarijjah b. Ohwaimir 23, 119. Sarkaah Aljemamah (femina) 18, 37. Sathih 2, 33. Schaiham b. Dsi-l'Nabain 5, 78. Scharich (v. Schoraich) b. Alharits 24, 164. Schotair b. Chaled 14, 83. 27, 140. Sibrikan b. Badr 6, 47. Sijad (b. Abi-Sofjan) 25, 25. Sobair b. Ahbd-Allah 10, 87. Sohair b. Chabbab Calbita 23, 402. Sohair b. Djadsimah Ahbsita 22, 16. Alsolaic b. Alsolacah 1, 117. 15, 13. 18, 79. Sorarah b. Ohdos 28, 1. Taabbata Scharran 14, 27. Tharafah b. Alahbd 2, 28. 7, 27. 21, 17. Wacih b. Salamah Ijadita 22, 15. 58. Wahab b. Munabbih 1, 196. Walid b. Ahkabah 22, 92. Alwaratsah (filia Tsahlebahi) 2, 138. Zachr b. Ahmru 21, 23. Alzadufa (filia Djalisi Ohdsritae) 23, 318. Alzahb b. Ahmru Alhindi 23, 189. Zahzaah b. Zuhan 24, 402.

Sect. 2.

De locis, gentibus, hominibus, bestiis rebusque etc., a quibus tanquam a materia proverbia desumpta sunt aut quibuscum cohaerent.

CAP. I.

De locis, gentibus, hominibus, bestiis rebusque, quae ob indolem iis adjudicatam in proverbii consuetudinem venerunt.

Loca, gentes, personae, bestiae et res, quibus indoles quaedam prae caeteris magna adjudicata erat, ea comparatione instituta propter illam ipsis propriam indolem in proverbii consuetudinem venerunt. Quae proverbiorum ratio quamvis caeteris gentibus non prorsus incognita est, Arabes tamen tum multitudine et varietate comparandi tum frequentissimo proverbiorum talium usu caeteras omnes superant. Singula adposita indole propter quam in proverbium venerint, ut quae ejusdem generis sint, conjungamus, ordine alphabetico jam recensebimus.

§. 1. *L o c a.* Alablak (arx potens) 3, 32. Adjla (pratum bonum) 10, 67. Ahmajak (mons gravis) 4, 26. Chai-bara (locus febribus periculosus) 2, 36. 108. Aldahna (desertum amplum) 18, 261. Damch Aldimach (mons gravis) 4, 28. Djildsan (locus planus, aequabilis) 12, 130. 14, 61, 21, 33. Djorad (locus arenosus, nudus) 5, 181. Alghin (locus febribus periculosus) 1, 423. Marid (arx pervicax) 3, 32. Nadhad (mons gravis) 4, 25. Ohod (mons gravis) 4, 27. Schamam (mons cujus cacumina semper in societate sunt) 16, 61. Susa (oppidum remotum) 23, 548. Tahort (oppidum altum) 23, 548¹⁾. Tebalah (oppidulum

1) In hoc et praecedente comparatio non est.

Hedjdjado contentum) 24, 3. Tsahlan (mons gravis) 4, 24.

§. 2. Gentes. Ahbd-Kaisita (pedens) 20, 101. Ahnasah (gentis captivi generosi) 22, 245. Ahnsita (non rediens, errans) 15, 52. Vir e gente Baradjim (avidus) 13, 141. Barmacidae (tempus pulchrum) 6, 206. Dausar (cohors fortis) 2, 163. Dilemita (captivus mentiens) 22, 240. Kaisita (vilis in oppido Emessa) 9, 46. Mahw (senex jacturam faciens) 7, 98. (poenitens) 25, 132. Omajjah (gens vilis in oppido Cufah) 9, 63. Sindus (captivus mentiens) 22, 211. Tsakefita (amissus) 3, 149. (superbus) 3, 150.

Major quidem horum proverbiorum numerus a personis originem duxerunt, at vero quum illae personae gentis nomine addito insignitae essent, hic omittendae non erant.

§. 3. Personae. Abu-Ahmru Ahmir (memoria tenens) 6, 212. Abu-Djahl b. Hescham (imbecillis in Venere) 7, 97. Abu-Ghobschan (stultus) 6, 152. (gemens) 23, 512. (poenitens) 25, 132. Abu-Hanbal (fidelis) 26, 97. Abu-Lahab (detrimento adfluctus) 3, 159. Abu-Omajjah (hospitio excipiens) 21, 138. Ahbbud (dormiens) 25, 125. Ahbd-Allah b. Djadah (hospitio excipiens) 21, 138. Ahbd-Allah b. Habib (hospitio excipiens) 21, 138. Ahbd-Manafi b. Kozajj filii (lucrantes) 21, 132. (accedentes ad reges) 26, 101. Ahjeschah (robustus) 13, 164. (firmiter tenens) 15, 45. Ahkrab (mercaturae faciendae deditus) 3, 145. (multum donans) 18, 264. Ahmallas (pius) 2, 144. Ahmar Ahd (infaustus) 13, 117. Ahmir (bonus eques) 20, 92. Ahmru b. Celtsum (audax) 20, 97. Alahnaf (mansuetus) 6, 164. (potens) 12, 145. Ahticah (femina nobilis) 25, 107. Amru-l'Kais (excellens carmine amatorio) 19, 49. Aschabb (avidus) 16, 71. Aslam (vilis) 23, 486. Auhf b. Mohallem (fidelis) 26, 94. Baihas (stupidus) 6, 174. Bakil (cum difficultate loquens) 18, 212. Basus (femina infausta) 13, 114. Bistham b. Kais (magno pretio redemptus) 19, 53. (bonus eques) 20, 93. Bordjan (furax) 12, 126.

23, 524. Cahb b. Mamah (liberalis) 5, 156. (hospitio excipiens) 21, 137. Catsir (praestans encomio amicae) 25, 98. Cenanah b. Ahbd-Ialil Tsakefita (hospitio excipiens) 21, 136. Chabiah (mulier nobilis) 25, 106. Chautaah (infaustus) 13, 116. Chaww at (libidinosus) 19, 62. Alchidr (multum iter faciens) 12, 148. Chomaah (femina fidelis) 26, 99. Chorafah (narratio inutilis) 24, 431. Choraim (commode vivens) 25, 126. Colaib Wajel (potens) 18, 211. Cosäihita (magnam poenitentiam agens) 25, 102. Daghfal (genealogiae gnarus) 25, 96. Dallal (imbecillis in Venere) 7, 96. Dhobarah (vilis) 23, 498. 25, 94. Aldjahhaf (audax) 20, 95. Djadrah (vilis) 23, 498. 25, 94. Aldjeradatan (duae puellae bene canentes) 23, 517. Djerir (magno ore praeditus) 20, 104. Djoha (mulier stupida) 6, 175. Aldjolanda (injustus) 17, 25. Djumalah (libidinosus) 13, 136. Doaih Miz (viarum gnarus) 8, 65. 27, 165. Dogha (mulier stupida) 6, 163. Dokkah (insanus) 5, 176. Ebn-Ahtsm (robustus) 13, 164. Ebn-Alghasa (vehemens in initu) 25, 100. Ebn-Hidsjam (bonus medicus) 16, 78. Ebn-Kardhih (vilis) 23, 497. Ebn-Lisan Alhommarah (longaevus) 18, 238. (genealogiae gnarus) 25, 97. Ebn-Modsallak (pauper) 20, 76. Ebn-Tikn (bonus jaculator) 10, 196. (ingeniosus) 18, 250. Falhas (pius) 2, 143. (petens) 12, 106. (avidus) 16, 73. (injustus) 17, 26. Fathima (femina nobilis) 25, 104. Find (tardus) 2, 159. Focaihah (mulier fidelis) 26, 100. Hababah (puella pulchre canens) 23, 516. Habannakah (stupidus) 6, 154. Hadjib b. Sorarah (magno pretio redemptus) 19, 53. Hajjan (mollior vivens) 25, 127. Halima (filia Alharetsi potens) 18, 222. Harem b. Kothbah (bene judicans) 6, 172. Harem (b. Sinan) hospitio excipiens) 21, 137. (liberalis) 6, 183. Alharits b. Ahbbad (fidelis) 26, 98. Harits b. Hillisah (se jactans) 20, 105. Harits b. Thsalim (audax impetu) 20, 96. (fidelis) 26, 95. Haschim (lucrans) 21, 132. Hatim (liberalis) 5, 155. (hospitio excipiens) 21, 137. Hautsarah (vehemens in initu) 25, 101. Hirra (mulier scortans)

11, 35. Hit (imbecillis in Venere) 7, 95. Hobba (libidinosa) 13, 135. Hodadjah (celer) 12, 108. Hodjainah (stupidus) 6, 156. (mentiens) 22, 220. Hodsannah (stupidus) 6, 155. Honaif Alhanatim (camelorum gnarus) 1, 408. (viarum gnarus) 8, 64. Honajj (fortis) 13, 161. Honain (frustratus) 7, 121. Hormos (impius) 22, 226. Alidhdhan (duo viri diserti) 20, 98. Iesar (multum iniens) 25, 109. Ihdjl (stupidus) 6, 153. Ihjas (intelligens) 11, 34. Iht (defensus) 24, 427. Joseph b. Ohmar (superbus) 3, 150. Kadhib (patiens) 14, 84. (gemens) 23, 485. (poenitens) 25, 132. Kais b. Ahzim (perfidus) 19, 51. (mentiens) 22, 229. Kais b. Sohair (intelligens) 8, 66. Kartsah (petens) 12, 107. Kazir (vindictae cupidus) 4, 39. Ketadah b. Maslemah (hospitio excipiens) 21, 135. Kird (scortans) 11, 36. Koaihs (contemptus) 27, 155. Koss (facundus) 2, 139. (disertus) 7, 138. 25, 145. Lafithsah (liberalis) 12, 124. Lokman (vorax) 1, 44. (robustus) 13, 145. (aleis deditus) 28, 127. Lokman (sapiens) 6, 171. Mader (avarus) 2, 140. Mahdi Schiihtarum (cunctans) 2, 168. Malic b. Said Manat (camelorum gnarus) 1, 409. Manschima (femina infausta) 13, 124. Maria (inaures pretiosas habens) 25, 149. (nobilis) 25, 103. Merwan Alkarats (potens) 18, 221. Moahds (diu vivens) 18, 249. Moahwijjah (vorax) 1, 422. Almohallab (mentiens) 22, 221. Almorakkisch (amore perditus) 3, 148. Mosafir (hospitio excipiens) 21, 133. Mosis mater (curis vacua) 20, 102. Naschirah (ingratus) 22, 235. Nazr (diu vivens) 18, 248. Nazr b. Hedjdjadj (optans, perditte amans) 14, 104. Ohkail (zelotypus) 19, 55. Ohmra (celeriter nubens) 12, 109. Alohrjan (pauper) 20, 77. Ohrkub (promissa non perficiens) 7, 103. Ohtaibah (bonus eques) 20, 90. Omm-Albanin (femina nobilis) 25, 105. Omm-Djamil (femina frustrata) 7, 118. (fidelis) 26, 96. Omm-Kirfah (femina potens) 18, 223. (inaccessa) 24, 414. Omm-Raifa (stupida) 7, 117. Rabiah (stupidus) 6, 176. Robb (dedi-

tus amori cum mare) 25, 509. Sabba (mulier potens) 18, 213. Sabban (narrans mendacia) 7, 120. Sadjahi (femina scortans) 11, 38. Sabban (disertus) 7, 94, 25, 145. Saihd b. Ahmru (superbus) 2, 152. Saihd b. Alahz b. Omajjha (pulcher) 5, 182. Salamah (puella pulchre canens) 23, 516. Sallagh (cujus sanguis vindicatus non erat) 15, 49. Sarih (femina grandaeva) 22, 223. Sarkaah Aljemamah (femina sapiens) 6, 171. (acuto visu praeditus) 2, 145. Scharanbats (stupidus) 6, 173. Schaula (serva infausta) 13, 153. (fidelis) 25, 131. Schithsaths (furax) 12, 105, 23, 525. Sinan b. Abi-Haritsah (errans) 15, 51. Al-solaic b. Alsolacah (celeriter currens) 24, 419. Tadjah (furax) 12, 127. Thofail (bibentibus superveniens) 26, 106. Thowais (inbecillis in Venere) 7, 124. (infaustus) 13, 158. Thsilmah (mulier lenocinium exercens) 21, 121. Tsawab (obediens) 16, 76.

Ex hisce modo adductis proverbiiis, indolem tam corporis quam animi, agendi rationem variasque conditiones atque rationes ad proverbialia inveniendae ansam fuisse, cognoscere licet. Unum proverbium C. 25, 149. a possessione rei rarae atque pretiosae originem habet. In indolibus atque agendi rationibus non tam in personis, quibus illae propriae erant, quam in vi, quam in alios haberent aut modo, quo se ostenderent, causa quaerenda est, cur in proverbialia cesserint. In scholiis ad Haririi opus (p. 449 ed. de Sa-cy) Abu-Ohbaidahum grammaticum miratum esse legimus, quod Maderi, viri obscuri, unum factum (conf. C. 2, 140) proverbii causa fuerit, siquidem Ebn-Alsobairi avaritia, quae tanta fuerit, ut tam in verbis quam in factis saepissime se manifestaverit, nullum proverbium produxerit. Aliae res singulorum tantum proverbiorum, aliae plurium causae erant, ut quo gravior aut praeclarior aut turpior indoles esset, eo aptior Arabibus ad proverbialia inveniendae videretur. Sic hospitalitas novem, beneficentia quatuor, fides octo, stupiditas decem, potentia sex, conditio infausti sex, vilitas

quatuor proverbialia produxit. Aliae indoles nonnisi viris aut feminis tributae sunt, aliae viris feminisque communes. Nonnisi de pulchre canentibus feminis tria proverbialia adhibuerunt. Ut virorum sapientia, fidelitas, libido, scortatio, infausti conditio, potentia, longaevitae et grandaevitae proverbiorum causa evenit, sic quoque feminarum. A feminis, quarum major pars ante Mohammedem vixerunt, viginti proverbialia derivata sunt. Feminae post Mohammedis tempus viventes, quae proverbialibus originem dederunt aut cantatrices aut servae erant, ut statu et vitae ratione coactae e domorum secessu in publicum, id quod Mohammedis lege feminis interdictum esset, prodirent. Ut eadem conditio in variis personis observata ad plura proverbialia inveniendae ansa erat, sic ab eadem agendi ratione plura proverbialia, quae aut eundem aut paulo diversum sensum praebent, derivata sunt, qua in re quantum sit Arabum et inveniendi et utendi proverbialium amor, observare licet. Quid, quod ab una eademque persona, cui varias aut cognatas indoles adscripserint, plura proverbialia desumserint?

Sic a Falhaso, Haritso b. Thsalim, Hatimo, Hodjainaho, Kadhibo, Kaiso b. Ahzim, Kosso, Lokmano, Maria, Omm-Djamila, Omm-Kirfa, Schaula ¹⁾, Thowaiso.

§. 4. Bestiae. a) quadrupedes. 1) Camelus bene ducens 21, 171. audax, quum libidine incensus est 5, 154. zelotypus 19, 55. levis prudentia 7, 111. mordax aut irruens 14, 102. camelus sitibundus multum bibit 13, 150. aquam e puteo hauriens despectus est 9, 48. annosus patiens in molestiis ferendis est 14, 87; camela annosa in pullum propensa est 6, 201. camela pice oblita ingrata est 2, 154. fusca colore infausta putatur 13, 129. noctu non cernens multum offendit 7, 135. Cameli pullus stupidus est 6, 180. pullus mas 9, 54. et nondum ablactatus 9, 66. et potu satiatus 24, 503. viles habentur. Cameli pullus sto-

1) Hoc nomen duae diversae personae gessisse videntur.

machum corruptum habet 3, 160. et juvenis inequitantem multum fatigat 3, 161. Caro pulli recens nati insipida putatur 24, 424.; cameli gibbus altus et pinguis esse dicitur 3, 151. Cameli urina contraria est 7, 105. et saccus, in quo veretrum est, diversus 7, 106. Cameli ungula ad incessum apta 10, 185. 191. et crepitus ventris contemptus est 27, 168. 2) Taurus stupidus 2, 170. et superbus est 11, 41. 3) Capra saepe pedit 15, 61.; frigus sentit, si scabie adfecta est 14, 96. Caprae crepitus ventris contemptu dignus 27, 158. et levis (despectus) est 27, 152. 4) Hircus quarundam personarum libidinosus fuisse dicitur 3, 152. 153. 19, 54. 21, 130. 131. 5) Hoedus in fovea capiendi leonis causa adligatus vilis appellatur 9, 55. 6) Canis tanquam obediens 16, 77., gratis agens 13, 140., custodiens 6, 211., mansuetus 1, 419. laudatur; tanquam esuriens 2, 172.; avidus 6, 200. 208., multum insistens petendo 23, 495. turpis 20, 87., multum mingens 2, 166. vituperatur. Nasum suum celeriter lingit 12, 142., nubem adlatrat, quod contemptui est 27, 163. 7) Felis est pia 2, 153., celeriter rapit 4, 38., venatur 14, 111., scortans est 11, 42., repens 8, 61. et mas ejus libidinosus est 9, 63. 8) Ovis stupida 6, 181., vilis 9, 56., ad aquae receptaculum festinans 18, 238. est. Ovis lana spurca foetida 25, 108., mulso celeris 12, 141. dicitur. 9) Agnus vilis 9, 60. est. 10) Equus acuto visu praeditus 2, 147., celer 5, 184. 12, 113. 13, 148., obediens 16, 77., contumax 14, 109. est. Equus albo nigroque variegatus notus 13, 118., niger, in cujus pedibus album est, pulcher dicitur 6, 219. Equum contumacem repellere difficile est 14, 109. et equus variegatus praegnans rarus esse dicitur 18, 215. Equo aquam porrigere breve 21, 123. appellatur. Equuleus ductilis est 21, 126. 11) Asinus patiens est 14, 112., saepe pedit 15, 61., pedibus vinctus vilis est 9, 52. Asina stupida dicitur 6, 204. Asino aquam porrigere breve dicitur 21, 123. Asini cauda veterinario contempta est 27, 168.

12) Mula sterilis est 18, 216. 13) Sus tanquam levis seu inconsiderans describitur 16, 67. 14) Mus est furax 12, 128; foetus muris campestris errans est 15, 53. 15) Glis corrumpere solet 20, 100., furax 23, 525 et quaestui deditus est 22, 224. 16) Elephas robustus 13, 146. et vorax 1, 413. est. 17) Onager sanus est 14, 114. 18) Dorcas est sana 14, 114., socors luna lucente 19, 44. et secura in territorio Meccae 1, 418. 19) Caper montanus superbus est 11, 40. 20) Vulpes est astuta 10, 199., superba 7, 130. 11, 41., sitibunda 18, 234., vulpes fem. est meticulosa 5, 164. 166. Caudae vulpis astutia tribuitur 10, 199. 21) Simius est pavidus 5, 165., imitans 6, 220., lusui deditus 18, 240., scortans 11, 37., salax 12, 144. 19, 63. Simiae pullus astutus dicitur 22, 231. 22) Animal Jahru appellatum pingue esse dicitur 12, 141. 23) Animal Wabr vile 8, 68. appellatur. 24) Animal Toffah stramine carere posse dicitur 19, 45. 25) Animal Thsariban multum pedere dicitur 20, 83. 26) Animal Kothrob obire 5, 169. et vigilare 12, 137. dicitur. 27) Herinaceus noctu incedit 12, 135. auditu valet 12, 143. 28) Hystrix auditu valet 12, 143. 29) Chamaeleon cautus appellatur 6, 167.; ejus oculus frigidus est 14, 98. 30) Ichneumon multum pedit 20, 85. 31) Leo est audax 5, 167. 168. 185. 186., fortis 13, 161., vehemens 13, 162., generosus 22, 243; venans 14, 111., avidus 13, 133. Ejus nasus defensus est 6, 213, nec non columella faucibus ejus impendens 18, 258. 32) Pardi podex defensus est 6, 170. 18, 257. 24, 415. 33) Lupus est esuriens 5, 173., cautus 6, 188., astutus 6, 199, levis capite 7, 108. malignus 7, 125., perfidus 7, 126. 12, 114. 19, 61., injustus 18, 226., odoratu valens 13, 130., sanus 14, 114., vilis 23, 519. Lupa est audax 12, 129. et crudelis in propinquum 18, 233. Pullus lupae ex hyaena auditu valet 12, 123. 34) Lupus cervarius gravis capite est 4, 40. et quaestum faciens 22, 230. 35) Hyaena est stupida 6, 179 et corrumpens 18, 241. 20, 81. Pullus

hyaenae attonitus est 19, 50. Hyaenae duae res odiosae sunt 22, 237.

b) Aves. 1) Avis levis capite est 7, 109., parva avis pavida 5, 158. 2) Gallus est superbus 11, 41., fortis 13, 161., salax 12, 144., zelotypus 19, 55. Ejus oculus purus esse dicitur 14, 108. 3) Gallina est cacans 12, 131. et propensa in pullos 18, 256. 4) Columba est stupida 7, 116., scortans 11, 42., tristis 13, 160. Columba Meccae est mansueta 1, 419 et securo 1, 417. 5) Pavo est pulcher 6, 206 et superbus 11, 41. 6) Passer est levis intellectu 7, 110, salax 12, 144., parvus 14, 115. 7) Struthio est stupidus 6, 182., 24, 418., pavidus 5, 161., cautus 6, 189., fugax 13, 137., potu satiatus 10, 178., odoratu valens 13, 160. 168., sanus 14, 114., celeriter currens 18, 224. Struthionis ovum integrum est 14, 103., periciens 15, 60., vile 9, 61.; ovum struthionis relictum corrumpitur 28, 82. 8) Corvus acuto visu est praeditus 6, 187., superbus 7, 128. 11, 39., niger 19, 56., improbus 20, 103.; corvus regionis Ohk-dah est mansuetus 1, 420., corvus separationis est infaustus 13, 128., corvus, unum pedem album qui habet, rarus esse dicitur 18, 218. Corvi oculus purus est 14, 108. 9) Perdiciis pullus pavidus est 5, 160. 162. 10) Tardae pullus pavidus dicitur 5, 163. 11) Avis Hobara celeriter volat 16, 64. 12) Aquila celeriter volat 16, 63., potens est 18, 271. et inaccessa 24, 416. Aquillae pullus cautus est 6, 166. et auditu valet 12, 143. 13) Avis Rachama est stupida 6, 123. 24, 417. 14) Pica est stupida 6, 184., furax 23, 526., et infausta 13, 123. 15) Avis Abu-l'Barakat mutabilis dicitur 6, 198. 16) Avis Kirilla est cauta 6, 203., abripiens 7, 136., avida 16, 74., in aquam se immergens 19, 57. 17) Avis Anuk appellatae ovum rarum esse dicitur 18, 217. et remotum 2, 146. 18) Avis Katha est verax 14, 90., vocem suam celeriter edit 12, 142.; pollex ejus brevis est 21, 140. 19) Otis cacans 12, 131. et tristis 22, 232. est. 20) Upupa odorans est 12, 146. 21) Avis

Som mah infausta est 13, 156. 22) **Avis Tanawwuth** artifex est 14, 88. 23) **Luscinia sibilat** 14, 110, 24) **Vultur diu vivit** 18, 247. 25) **Avis Wazah parva** est 14, 115. 26) **Palumbes mentitur** 22, 218. 27) **Avis Zifrid pavida** est 5, 159.

c) **Pisces**. **Piscis magnus bene natat** 12, 132., vorax est 1, 410., sitiens 17, 30. simulque potu satiat 10, 182.

d) **Amphibia**. 1) **Crocodilus est injustus** 17, 24. 2) **Testudo stupida** est 2, 170. 3) **Rana sitiens** est 18, 235. et nates macras habet 10, 187. 4) **Lacerta diu vivit** 6, 159. 18, 246, diu vitae indicia ostendit 16, 55, attonita est 6, 196. 197. et decipiens 7, 127., se occultans 7, 131., potu satiata 10, 179. celeriter linguam movens 12, 119., auditu acri praedita 12, 143., fugiens 13, 138., patiens 14, 112., errans 15, 53., crudelis erga pullos suos 18, 232, injusta 17, 22. Intervallum inter lacertae unguulas breve est 21, 141. et pollex lacertae brevis 21, 140. Locus in lacertae latibulo, ubi id diffindit, angustus est 15, 56. 5) **Serpens potu satiat** 10, 180., acri auditu praeditus 12, 143., diu vitae indicia ostendens 16, 57., nudus 18, 262., injustus est 17, 20. Cutis serpentis Schodjah tenuis est 10, 193. 6) **Vipera vitae extremum motum diu retinet** 16, 56. et injusta 17, 21. esse dicitur. 7) **Animal Dalam appellatum robustum esse dicitur** 13, 165.

e) **Insecta et vermes**. 1) **Locusta vorax** est 5, 192., corrumpens 20, 78., noctu proficiscens 12, 134., frigus sentiens 14, 95., volans 16, 80., copiosa 22, 140. Locustae saliva pura est 14, 94. Locustarum agmen errans dicitur 19, 47. 2) **Gryllus vigilans** est 12, 140. 3) **Formica** est potu satiata 10, 181., sitiens 18, 236, odoratu valens 13, 130., colligans 5, 179., quaestui dedita 22, 224., avida 6, 208., firmiter tenens 15, 62., robusta 21, 122., copiosa 22, 241. Formicae membrum virile breve est 21, 140. 4) **Scorpio** est stupidus 5, 188., infestus seu injustus

18, 227. 5) *Millepeda vilis* est 19, 46. 6) *Scarabaeus viperae* celeriter iram ostendit 12, 121. et latet 22, 238-239. 7) *Scarabaeus pilularius adhaerens* 23, 490., et insistens est 23, 495. 8) *Pediculus cameli* firmiter adhaerens 4, 35. 18, 263. 23, 487., famelicus 5, 174., contemptus 9, 50., auditu acri praeditus 12, 116., parvus 14, 114., diu vivens 18, 245. 9) *Insectum Karanba* firmiter adhaeret 23, 490. 10) *Tinea vorax* est 1, 411., et corrumpens 20, 80. 11) *Animalculum Sorfah* bonus artifex est 14, 87. et fila bene ducit 19, 48. 12) *Bombyx magnus* artifex dicitur 14, 113. 13) *Pulex salit* 16, 81. et ejus ovum parvum est 14, 115. 13) *Teredo gentis Banu - l'IIobla* corrumpens fuisse dicitur 20, 79. 100. 15) *Apis* artifex magna est 14, 89. 16) *Vespa* domus angusta esse dicitur 15, 57. 17) *Musca* est audax 5, 149., errans 7, 132., inconstans 16, 66., superba 11, 41., insistens 23, 495., imbecillis 24, 435. 18) *Pyrallis* (*papilio*) est ignorans 5, 178., levis 7, 107. 16, 65., errans 7, 133., debilis 15. 58. 19) *Culex* est debilis 15, 58., et *culicis medulla* rara 18, 271. 20) *Vermis filia pluviae* cognomen habens rubicundus esse dicitur 13, 122. 21) *Pediculus* contemptus est 27, 168. 22) *Araneae* domus infirma habetur 26, 124.

Aliis gentibus ejusmodi a bestiis derivata proverbia esse non nego; sed Arabes proverbiorum talium copia excellere contendo. Ab aliis bestiis nonnisi unum proverbium, ab aliis plura orta esse videmus. In omnibus autem hisce proverbii Arabes quam sint diligentes atque accurati naturae scrutatores cognoscere licet. Quo autem frequentiore quodvis animal cum hominibus consuetudine conjunctum erat, eo plura ab eo proverbia orta in usu habebant. Quid quod Arabes a caeterarum gentium more tantum recesserint, ut pluribus bestiis nonnisi hominibus convenientes indoles saepissime adjudicarent. Sic tauro, vulpi, capromontano superbia, feli pietas, leoni generositas, gallo superbia, corvo superbia et improbitas, avi *Katha* veracitas, lacertae

injustitia, serpenti, viperae et scorpioni injustitia, tum scorpioni stupiditas et muscae denique superbia tribuitur.

§. 5. **Arbores et plantae.** **Palmae** duae **Hulwani** diuini societate erant 16, 62., palma dactylis abundans honorata est 22, 236. **Arbor Karmalah** vilis est 9, 58. **Arbor Barwakah** bene agit gratias 13, 139. et debilis appellatur 15, 59. 21, 121. **Arbor Katadah** dispersa appellatur 13, 143. **Arbor Ala amara** est 24, 423. **Oleander amara** dicitur 24, 436. **Aloe amara** est 24, 422. **Myrrha amara** est 24, 436. **Portulaca stupida** dicitur 6, 185. **Tuber terrae album** vile est 9, 53. **Medica difficilis fractu** est 14, 109. **Planta Caschuts** adhaeret 23, 488. **Planta Chotban amara** est 24, 422. **Cepa vestita et tuta** dicitur 22, 225. **Colocynthis amara** 24, 436. et odiosa 22, 244. est. **Rutae odor serpentibus odiosus** est 2, 165. **Arundo** est levis 7, 113. **Arundinis cortex** est acuta 6, 217. **Rosa** est fragrans 9, 62. **Arboris truncus** est asper 7, 137. **Arboris Salam folia contemta** sunt 27, 168.

Arboribus quoque ac plantis indoles quaedam in proverbii concessae sunt, quae nonnisi hominibus conveniunt. Sic arbor **Barwakah** gratiarum actione pulchra, portulaca stupiditate describitur.

Quae hucusque recensuimus, nominibus propriis distincta erant, jam ad ea venimus, quae amplio rem significationem habentia ob quasdam iis tributas indoles, conditiones atque agendi rationes ad proverbia invenienda ansam dederunt. In terra coeloque et rebus cum iis cohaerentibus incipientes ad homines eorumque conditiones et agendi rationes transimus et in rebus finimus.

§. 6. **Terra coelumque et res cum iis quodammodo cohaerentes.**

Mundus est pulcher 6, 206. **Terra** est portans 1, 416. 6, 221.; abscondens 1, 416. 22, 242., conculcata 26, 123., inventa 26, 119., vilis pretio 10, 195., divulgans 25, 111., fidelis 1, 415., custodiens 1, 416., fiducia digna 26, 122.,

patiens 14, 112., petens 12, 151. Terra in loco, ubi ventus flat, est periens 15, 60., in arenae cumulis est stupida 6, 186., humus praesens et contemta 6, 222. Arena est bibens 13, 151. 163., sitiens 17, 31. et copiosa 22, 241. Mons est gravis 4, 34. et firmus 4, 41. Petra est arida 28, 125. et nuda 5, 180. Petram transportare difficile est 14, 109. Desertum est amplum 26, 121, viae parvae in desertis perpendentes sunt 27, 164., paransangae Dair-Cahbi sunt longae 16, 59. Hortus est florens 25, 140. et fragrans 16, 68.

Mare est humidum 25, 141., profundum 18, 270. Fluctus est exundans 16, 79., fluctus aquarum irruens est terrens 27, 169. Torrens est impetuose prouens 19, 60., torrens sub nocte est penetrans 24, 433., torrens ad locum declivum defluens est celer 12, 142.

Aqua est pura 14, 108., similis aquae 13, 155., bona sitientibus 16, 84., inventa 26, 119.; aqua defluens est celeris 12, 142, aqua Euphratis est licita 6, 215., aqua sub palea est occulta 7, 114, aqua in locis glareâ impietis est pura 14, 92., aqua nubis matutinae est grata 23, 522.

Coelum est altum 10, 198., sol splendidus 2, 174. et pulcher 6, 206. Luna est splendida 2, 174. et pulchra 6: 206.; luna autem hiemis inutilis 15, 47. esse dicitur. Aura coeli longa est 16, 54. 84. Sidus est remotum 2, 146, divulgans 25, 135., sidus aquilarum duarum est durable 2, 173. Stella est remota 25, 143., vigilans 12, 138, ducens 27, 171., stella Schihra sequax 3, 147., stella, quae Plejades sequitur infausta 25, 116. dicitur. Stellae Ferkedan durantes in societate sunt 16, 60. Aer amplus est 26, 121., aer Bazrae mutabilis 10, 201., aura coeli longa 16, 54. 84. dicitur. Ventus est celer 12, 142., intrans 26, 113. et penetrans 24, 433. Aurora est clara 15, 63., longa 16, 53., divulgans 25, 110., lucens 25, 129. Lux Aurorae erumpens est clara 13, 131., longa 16, 53. Nubes est humida 25, 141. Fulgur est celere 12, 141. Pluvia est humida 25, 141, pluvia tempore suo est utilis 5, 191., pluviae finis est

frigidus 2, 157. Grando est frigida 2, 156., glacies est frigida 2, 155. Frigus mensium Alcanun est vehemens 2, 164. Vapor meridiei in desertis est decipiens 19, 42 et mentiens 22, 212. 213.; splendor se movens vaporis meridiani est tenuis 10, 190.

Ignis est vorax 1, 413., pulcher 6, 193. celerque 12, 142. Flamma incendii est terrens 27, 169. Scintillae celeres sunt 12, 142. Pruna est calida 6, 190.

Tempus est longum 16, 84., injustum 5, 190., tempus mortis est praecedens 12, 147.; tempus matutinum post noctem tenebrosam abundans proventu erat 7, 140. Fatum est penetrans 24, 433. et custodiens 6, 211. Annus infertilis est longus 16, 82., mensis jejunii est longus 16, 82. Dies est clarus 15, 63., diei lux est lucens 25, 139., dies separationis est longus 16, 82. Nox Alzadar est vacua 14, 110., nox pluviosa humida 25, 141. Res autem, quam nox tegit, occulta est 7, 115. Tenebrae sunt lenocinium exercentes 21, 127. Feria quarta est molesta 4, 43. Senectus est injusta 17, 33.

§. 7. Homo. a) Diversae ejus aetates, status et agendi rationes etc. Puer est avarus 2, 178., vilis 23, 520., recusans 24, 425., injustus 17, 27., mentiens 22, 217. Filii sunt dulces 6, 207., filius parvus est gemens 23, 514. Mulier austerum vultum habens et emaciata est foeda 21, 150. Senex peregrinus est mentiens 22, 214. Orphanus est plorans 2, 177. Puella vivens sepulta est errans 15, 50.; puella sororiantibus mammis est pudibunda 6, 219., domi retenta est pudibunda 6, 219. Virgo est pudibunda 6, 219. Eunuchi filius est rarus 18, 271., calvus pectine non indiget 19, 39., educatus in opum abundantia est delicate habitus 3, 156., captivus est mentiens 22, 227., aegrotus est desiderans 6, 214., monachus est, addictus amori maris 23, 511., caecus est saepe iniens 25, 146 et memoria tenens 6, 211., fatuus est debilis 18, 251. Custos inter amantes est molestus 4, 42. occupatum distinens est molestus 4, 44.; equuleos docens est fatigatus 3,

146.; claudus naturâ est debilis 26, 125., capiens sagittarum crenas est jaculans 10, 197., uvas e rubeto colligens est debilis 18, 255., qui uvas e nerio edere vult, est debilis 18, 254., in quem vulpes minxit, debilis 9, 57., aquam manu capiens frustratus 7, 120. Captivi fumi erant avidi 5, 177. Fraudatus est jacturam faciens 7, 119, noctu ligna colligens est offendens 7, 134., alearum ludo victus est pavidus 16, 75., alearum ludi non particeps ob avaritiam est vilis 23, 501. 502., molles lapides fricans est otiosus 20, 88., aquâ submersus est desperabundus 28, 126. Submersus margaritarum onere erat gemens 23, 513., nec non saxum vertens 23, 515. Camelos scabiosos habens est mentiens 22, 215., sic quoque mulier butyrum purgans 22, 216. Calumniatrix est celeris 12, 120., contentus est potens 18, 219; pellem super sordibus concinnans est stupidus 6, 177. Castrati lacryma est celeris 12, 142., lac sugens e mammis est vilis 23, 499., qui cibi reliquias dentibus adhaerentes edit, vilis est 23, 500. Iudex Sodomii injustus appellatur. 5, 194.

b) Corporis humani partes etc. Latus anguli interioris oculis celere 26, 111., crinis deciduus contemptus 27, 168., calvities nuda 5, 180., canities mulieribus odiosa 2, 165. appellatur. Canities in juventutem ingreditur 16, 83. Oculi nictatio celeris est 12, 122. Facies mercatorum die, quo merces non venduntur, odiosa est 2, 165 Dens esurientis vehemens 13, 162., dens molaris vorax dicitur 7, 412. Arteria colli propinqua est 21, 144., crines pectoris adsidui sunt 23, 491. Motus manus est celer 12, 142., manus ad os ducta est celeris 12, 111., manus ad os directa est 21, 146. et ducta 27, 171, manus recta sinistrae adsidua est 23, 493, manus in utero haesitans 18, 214., attonita 6, 209., debilis 15, 46., vilis est. 9, 47. Vola manus est nuda 18, 262., pura 25, 136. Digitus est nudus 18, 262., digiti extremitas pulposa brevis 21, 140. Pes est incedens 12, 136., crura sponsae pulchra sunt 6, 206.

c) *Hominis status, conditio, actio etc.* Desperatio est quieta 10, 200., solutio pretii ante mercem traditam periciens 3, 158. Debitum est periciens 3, 155. Haereditas amitae est grata 6, 202. Vita consueta est dulcis 6, 207., nec non desiderii completio 6, 207. Sternutamentum est celere 12, 110., sic quoque contagium oscitationis 12, 118. Responsum est celere 12, 142. et signum nutu factum 12, 142. Intuitus est celer 12, 142., separatio est celeris 12, 142., poesis est proficiscens 12, 133., cogitationes sunt praecedentes 12, 147. Nodatio, qua arboris rami conjunguntur, est inutilis 24, 429., salutes domorum vestigiis dictae sunt inutiles 24, 430., sic quoque Chorafahi narrationes 24, 431. et nugae 24, 432. et ploratus ob vestigia habitaculi 24, 438. Colaphus in terra peregrina ingratus habetur 6, 216. Religio Karamitharum est levis (commoda) 10, 194., potatio facilis 27, 154., verbum sine facto foedum 21, 141., exprobratio beneficii foeda (turpis) 21, 142. Praestigiae sunt foedae 21, 142., resurrectio est propinqua 21, 144., separatio resecans 21, 145., contumelia cognominis est adsidua 23, 493, sic quoque conditio naturae 23, 494. Optatum est jucundum 23, 505, dormitio tempore Aurorae jucunda 33, 506, somnus alto die gratus 23, 522., osculum in festinatione gratum 23, 522., hypocrisis mollis 25, 110., jactus, qui fit stercoris globo, contemptus habetur 27. 161.

§. 8. Res a) quae homini alimento sunt. Dactyli in oppido Bazra viles pretio sunt 10, 195, dactylus dactylo similis est 13, 132, dactyli manducatio celeris 12, 142, dactyli petiolus vilis 9, 64. Triticum antiquum est 18, 266. 21, 149. Lac matris licitum est 6, 215 lactis radius tenuis 8, 59. Lac in mammam reducere difficile appellatur 14, 100. Cremor lactis lenis 23, 496 et jucundus est 23, 508. Caro super lanario periciens 15, 60, medulla liquida liberalis 12, 125, esse dicitur. Mel est purum 14, 93, dulce 6, 207. Apum sputum tenue est 10, 194. Vinum est concupitum 13, 152, vini gustus gratus 23, 522. Olei mensura

perfecta dicitur 26, 118., sal in aqua inutile 14, 105., res molita (farina) contrita 8, 60., granum est parvum 14, 115., et breve 21, 140. Ovum in prato pulchrum habetur 6, 210., ovi pellicula tenuis 10, 192. Malum Punicum plenum est 26, 120. Uvae passae sunt concupitae 2, 172. nuces duae in sacco inutiles 14, 106., nuces in sacco divulgantes 25, 135. Cucurbita in aqua est decipiens 19, 41.

b) Arma. Lanceae umbra est angusta 15, 55., et longa 16, 51. Lanceae inferior cuspis est angusta 15, 56. Sagitta transfigens est 14, 99. 24, 420. 421. 433., sagitta, qua pueri ludunt, levis 7, 112., sagitta folium transfigens penetrans est 14, 97. Cuspis est penetrans 25, 142., et cuspis ferrea in inferiorem hastae partem intrans 26, 113. Vagina sine cuspe inutilis putatur 15, 48. Gladius penetrans est 24, 433., sic quoque hastae cuspis 24, 433. 25, 142.

c) Instrumenta, utensilia, vasa. Aquae receptaculum decipiens est 19, 45., acus penetrans 25, 142., acus foramen angustum 15, 56., ampulla infirma 15, 58., atramentarium concupitum 2, 172., bilanx aequa 18, 265., baculus claudi propinquus 21, 144. Baculi dissecti partes multae sunt 22, 234. Culter magnus in venam cordis penetrans est 24, 433., colus nuda 18, 262; funis stolidae longus 16, 51. Infundibulum sitiens dicitur 18, 259., bibens 13, 163. Lanae tonsae particula decidua est contempta 27, 168., acus concupita 2, 172., lorum album ephippii emollitum lene 23, 496. Mola est vorax 1, 422., mola seminis gravis 4, 33., novaculum acutum 6, 217. Paxillus dispersum capillum et pulvere inquinatum caput habet 13, 166., et vilis est 9, 65., nec non patiens in ferenda vilitate 14, 112. In paxillo stare difficile putatur 14, 101. Palus in campo vilis est 9, 51. Postilena iuuenti est addicta amori praepostero 23, 510. Poculum medicamenti est odiosum 2, 165., et pix et viscus firmiter adhaerent 23, 490. Pelvis sponsae pura dicitur 25, 136. Pellis corrupta est contemptibilis 27, 156. Pannus, quo menstruus sanguis excipitur con-

temtibilibis 27, 160., et spurcus 21, 129., est. Panni, quo pes obvolvitur, odor foetidus est 25, 117. Subulae confossio vehemens est 13, 162. Solea vilis est 19, 59; soleae corrigia vilis 9, 68., et propinqua 8, 63. Stragula, quae humi sternitur, vilis est 9, 69. Stratum, in quo scortum adorandi ritum peragit, odiosum est 2, 165. Speculum peregrinae est purum 25, 115., et clarum 26, 109. Straminis particula super latere est pauca 21, 13., et contempta 27, 167. Tripodes sunt patientes in ferendo igne 14, 112. Tintinnabulum est divulgans 25, 112. 135. Uter, qui nondum agitur, dum in eo lac coagulatum est, levissimus injuriâ afflictorum dicitur 27, 153. Vas vitreum divulgans est 25, 113.

d) Vestimenta. Pallium detrahere celere est 12, 142., inaures pulchrae sunt 2, 175. 6, 194., inaures Mariae pretiosae 25, 149.

e) Opes. Opes sunt dulces 6, 207., et opulentia post inopiam laetitia adficit 12, 150; opulentiae autem finis foedus vestigio est 21, 142. Thesaurus Alnathi gratus est 27, 166. Drachma negotium bene perficit 21, 124., et penetrat 24, 433. 25, 142.

f) Morbi et remedia. Febris adhaeret 1, 421. 423., et familiaris 1, 424., atque insistens 23, 495., est. Febris quartana firmiter adhaeret 23, 490. Scabies est contagiosa 18, 228. Ulcus post ulcus est dolens 24, 434., pustula alba est calida 6. 191., nec non pustula cauterio orta 6, 192. Remedium pectus aegrotum habenti jucundum dicitur 23, 507. Medicina Lablab ingrata est 4, 45., theriaca rara 18, 271. Sanitas post morbum laetitia adficit 12, 150.

g) Lapides, metalla. Lapis durus est 13, 162., patiens 14, 112., in aquae fundo resistens 10, 189., densiorem umbram faciens 17, 32. Aurum durum est 14, 107., et grave 4, 34. 10, 138. Argentum vivum grave est 4, 31.

h) Excrementa. Excrementa foeda vestigio sunt

21, 142. Stercus est vile pretio 10, 195., stercoris globulus vilis 8, 68., merda humana foetida 25, 118.

i) *Varia.* Ambarum est fragrans 9, 62., nec non muscus 9, 62. 16, 69; idolum pulchrum 6, 195., lacryma pura 25, 136., lens (dis) contempta 27, 168., pluma ad gluten firmiter adhaerens 23, 490., paries firmus in domo 4, 37., venenum necans 21, 147., venenum confestim necans celere 12, 142., Praeda in qua nil ingrati est, jucunda habetur 23, 504. Scriptura in lapide est durabilis 2, 169., et pictura in manu firmiter adhaeret 4, 36. Proverbium non divulgatum est vile 2, 170. Echo est celeris 26, 111., auditu valens 12, 143. Umbra est adsidua 23, 492; phantasma noctu incedit 12, 139., et spectrum familiare est 1, 424. Unus et unicus est paucus 21, 139; nonaginta (numerus) est angustus 15, 56. Nihil in numero est paucum 21, 139; sic quoque non in sermone 21, 139.

Quod jam supra exposui, id hoc loco repetendum est, Arabes tam rerum multitudine, quibus indoles tribuunt quam indolum multitudine ac varietate, quas singulis rebus adjudicarunt, a caeteris gentibus distingui, qua ex re, vehementer deditos eos fuisse proverbialiter loquendi modo videre licet. Quod vero in proverbiiis Arabicis terra petere dicitur, quod fidelis est, quod terra in arenae cumulis tanquam stupida describitur, quod bilanci aequitas, paxillo patientia in ferenda vilitate tribuitur; quod manus in utero attonita, postilena jumentum addicta amori praepostero putatur, tintinnabulum et vas vitreum tanquam divulgans, medulla liquida tanquam liberalis depingitur, echo auditu valens, nox injusta et lenocinium bene exercens appellatur, id Arabum poetico ingenio tribuendum videtur.

CAP. II.

De locis, gentibus, personis, bestiis et rebus, quae omnia etsi indole, qua distincta sunt, carent, tamen proverbiiis originem dederunt aut cum iis cohaerent.

Finitis iis, quae eo, quod indole aliave re distincta erant, in proverbii consuetudinem venerunt, ea, quae ista indole carent, breviter recensere in animo est. Quae quamquam ab illis diversa non sunt, tamen ob discrepantem inter utraque proverbiorum rationem omitti non possunt. Id quod eam ob causam moneo, ne quis in hoc nil nisi superfluum repetitionem conspiciat. Eundem, qui in praecedentibus est, ordinem secuturus, ab iis quae nominibus propriis distincta sunt, initium facio, ita ut a specialioribus ad generaliora procedam.

§. 1. Loca. Ahbbadan (insula) 23, 533. Auhf (vallis) 23, 403. Bakkah (locus) 2, 4. Albark (mons) 27, 14. Bazra (urbs) 10, 195. 201. 23, 508. 28, 129. Birc (vallis) 23, 391. Bonan (locus) 23, 475. Chaffan (locus) 5, 186. Codojjon et Codaon (montes) 1, 407. Cufa (urbs) 23, 508. Dair-Cahb 16, 59. Djadabat (vallis) 26, 4. Djobbal (locus) 5, 193. Dobajj (locus) 5, 86. Dsat-Alhabakat (locus) 18, 202. Euphrates 6, 215. 23, 360. Alghabar (fons) 1, 175. Ghaur (regio) 24, 231. Hadhan (mons) 23, 56. 25, 24. Hadjar (locus) 23, 363. Harscha (clivus) 22, 76. Haubar (locus) 1, 404. Haudh-Altsahlab (locus) 23, 58. Hauran (regio) 13, 93. Jasum (mons) 23, 55. Alihalah (desertum) 1, 382. Ihfirrin (locus) 13, 121. Mina (locus) 10, 195. Naahm (vallis) 23, 391. Nedjd (regio) 24, 231. Odhach (locus) 1, 230. Alohnzolain (via) 1, 264. Ramah (locus) 3, 20. Ras-Alaihn (oppidum) 22, 314. Roha (oppidum) 8, 50. Sabath (locus) 20, 89. Salaman (locus) 23, 57. Schadjaat (clivus) 1, 140. Scha-

kik (locus) 26, 32. Schardj (locus) 13, 31, Taghari (vicus) 24, 296. Tardj (locus) 5, 152. Tehamah (regio) 27, 102. Torbah (regio) 18, 23. Tsabir (mons) 13, 29. Tsamanin (forum) 28, 3. Tsermida (locus) 25, 50. Wadjra (locus) 10, 162. Waseth (oppidum) 3, 130. Zadda (puteus) 24, 98.

§. 2. gentes. Aethiops 12, 177 22, 326. Arabs 2, 64. Ahnasah 22, 245. Ahnsita 15, 52. Albaradjim 1, 6. Banu-Cahil 22, 162. Curdus 22, 290. Dhabbita 14, 83. Djodsam 23, 280. Ebn-Afza 13, 154. Fesarah 10, 16. Ghathfanita 23, 384. Graeci 10, 113. Hentselita 5, 100. Banu-Himman 19, 54. 21, 131. 25, 147. Banu-l'Hobla 20, 79. Ibadita 22, 171. Israelitae 22, 223. Judaeus 1, 438. 18, 281. 22, 279. Kadarita (secta) 24, 560. Karah 21, 38. Kasith 28, 14. Maahd 20, 3. Maahdita 11, 6. Magi 24, 470. Mohammedanus 3, 172. 24, 366. Name-rita 12, 21. Ohclita 6, 47. 23, 435. Sabaci 9, 4. Sahd 2, 99. Sahd-Allah 23, 280. Sahdus 22, 106. Sophi (secta) 21, 163. Syriacus 23, 539. Thesm 6, 66. Towait 3, 152. Tsahlebah 2, 30.

Cum singulis quidem ex horum numero in proverbiiis attributa conjuncta sunt aut bestiae ex. gr. hircus Banu-Himman et teredo gentis Banu-l'Hobla, ut haec de causa praecedentibus proverbiiis adnumerari potuissent; attamen vero quum gentis nomine ista proverbialia potissimum niti viderentur, inter gentes iis locum dedi.

§. 3. Personae. Abraham 23, 547. Abu-Carb 23, 128. Abu-Dolamah 6, 229. Abu-Duad 5, 27. Abu-Jasar 13, 3. Abu-Ijjub 23, 564. Abu-Lahab 18, 282. Abu-Rabih 6, 104. Abu-l'Rauka 7, 72. Abu-Sajjarah 14, 86. Abu-Watsil 1, 349. Achsam 13, 20. Ahbbud 25, 22. Ahbidah 24, 150. Ahdjah 18, 111. Alahdjulah (mulier) 18, 118. Ahdl 18, 19. Ahjjar 19, 26. Ahkil 13, 54. Ahmru 26, 51. Ahmru b. Tikn 23, 426. Ahus (mulier) 10, 95. Ahtib 26, 70. Ahzami 24, 12. Alnas 1, 283. Anas b. Malic 27, 193. Asahd

10, 184. 18, 239. Alaswad b. Almothaleb 21, 133. Auhf 3, 141. Auhf b. Mohallem 23, 403. Albajjah 3, 153. Balal 25, 60. Bothain 26, 60. Caisan 22, 195. Calb 12, 40. Chidsam 9, 30. Dahd (mulier) 13, 17. Dahr 5, 144. Darim 26, 52. Dhabb 3, 67. Aldhalal b. Bahial 27, 83. Aldhalal b. Assebahlal 5, 85. Djahd 13, 87. Djahisa (serva) 21, 8, 28, 13. Djarijah 2, 34. Aldjeradatan (cantatrices duae) 3, 49. Ebn-Baidh (v. Bidh) 12, 4 Ebn-Darah 24, 107. Ebn-Alghasa 5, 26. Ebn-Habannakah 10, 183. Ebn-Karzah 26, 112. Ebn-Tsathan 24, 153. Enochus 1, 40. Falidj b. Chalawah 1, 179. Faras 6, 123. Alfisr 23, 274. Ghamman 2, 90. Gharib 24, 257. Hafazah (mulier) 23, 217. Hajj 18, 27. Hajjan 14, 70. Halimah (mulier) 24, 67. Hamsah 23, 146. Hathib 14, 7. Haumala (mulier) 5, 170. 13, 134. Hind (mulier) 22, 183. 24, 198. Hisl 28, 196. Iiththan 3. 138. Hobairah 23, 273. Hobba 24, 152. Hothsobijj 13, 82. Jadsacor b. Ahnasah 1, 371. Ihdd 1, 38. Iesâr 28, 11. Ihcabb 24, 258. Ihzam 25, 78. Ihzam b. Schohair 25, 1. Kakhah b. Ahmru 23, 439. Koaihs 1, 302. Kotsam 5, 137. Laila (femina) 18, 4. Locais 28, 2. Lokaim 20, 30. Lokman 3, 21. Mahn 6, 88. Malic 25, 68. Malic b. Nowairah 20, 39. Manschim (femina) 2, 21. Maria (femina) 2, 21. Maschihah (femina) 27, 38. Masin 24, 108. Mihran 27, 87. Almoaihdi 3, 47. Almonachchal 6, 110. Moses 21, 160. 24, 456. Almotalammes 5, 101. Almotsallam 6, 149. Naschith 6, 151. Alnathf 23, 71. Noa 9, 66. 25, 154. Ohcasch 27, 193. Ohkbah 5, 157. Ohrkub 24, 325. Omamah 24, 198. Omm-Djabirah 10, 160. Pharao 24, 456. Pinehas 7, 169. Rabbiah 28, 55. Rajjah (femina) 3, 16. Rakaschi (femina) 12, 22 Rikah 18, 201. 26, 46. Sabra (serva) 27, 6. Sahd 8, 18. Sahd b. Said Manat 26, 23. Sajidah 2, 1. Sainab (mulier) 11, 1. Sallagh 8, 48. Salma (mulier) 25, 151. Samorah 3, 56. Samuel 23, 93. Schann 28, 12. 14. Schaur 10, 161. Schoraih 12, 167. Sinan b. Abi-Haritsah 23, 384. Sinimmar 5, 8. Sochail (mulier) 24, 240. Tha-

(mulier) 26, 1. Thajjab 6, 229. Tsalabah 18, 95. Wahwah 23, 436. Alwalid b. Tharif 18, 283. Zohra (femina) 24, 13.

Quod in gentibus dixi, in personis repetendum est. Inter personas proverbia nonnulla locum obtinuerunt, quod non tam in bestiis, quae cum iis conjunctae erant, quam in personis, quibus illae bestiae erant, proverbii momentum esse videbatur. Duarum personarum nomina non vera, sed ficta esse conf. 5, 85. 27, 83., silentio praetereundum non est.

§. 4. Bestiae. a) quadrupedes. 1) Camelus 1, 69. 73. 75. 80. 85. 95. 248. 251. 257. 272. 329. 375. 377. 378. 440. 2, 10. 19. 154. 3, 160. 161. 4, 29. 5, 40. 108. 154. 205. 6, 1. 21. 40. 41. 57. 74. 105. 117. 130. 131. 137. 180. 201. 7, 4. 105. 106. 111. 135. 8, 16. 17. 26. 9, 6. 48. 54. 66. 10, 31. 47. 96. 108. 120. 124. 175. 183. 11, 7. 49. 12, 23. 64. 13, 90. 129. 150. 14, 1. 71. 85. 103. 15, 1. 5. 10. 30. 39. 40. 18, 28—31. 61. 93. 98. 99. 19, 3. 55. 20, 7. 12. 17. 23. 36. 68. 69, 21, 17. 18. 55. 67. 100. 106. 22, 7. 16. 21. 31. 36. 49—55. 79. 97. 136. 138. 140. 186. 187. 194. 216. 23, 9. 23. 30. 69. 104. 121. 261. 284. 301. 314—318. 320. 322. 323. 407. 503. 24, 9. 23. 37. 43. 55. 74. 97. 278. 388. 424. 25, 15. 26. 32. 44. 26, 2. 57. 27, 3. 13. 14. 26. 62. 86. 92. 171. 28, 10. 22. 53. 79. 94. 98. 2) Taurus 1, 81. 4, 5. 12. Boves 5, 41. 3) Capra 1, 83. 15, 36. 18, 43. 22, 2. 23, 32. 329. 24, 46. 47. Capella 23, 327. 328. 4) Canis 1, 88. 2, 3. 3, 193. 5, 47. 172. 6, 257. 9, 73. 12, 25. 13, 154. 18, 47. 268. 20, 33. 22, 56. 63. 150. 193. 200. 323. 23, 35. 124. 290. 334. 5) Felis 1, 90. 439. 4, 38. 12, 184. 19, 63. 22, 282. 6) Ovis 1, 331. 10, 98. 12, 142. 13, 179. 18, 238. 21, 24. 179. 24, 95. Agnus 1, 242. 7, 23. 9, 60. Aries 18, 42. 7) Equus 1, 297. 2, 214. 5, 150. 151. 7, 8—20. 14, 53. 15, 14. 28. 17, 6. 18, 25. 26. 131. 161. 21, 158. 22, 48. 141. 23, 238. 531. 24, 559. 596. 8) Asinus 2, 49. 193. 200. 3, 66. 6, 253.

254. 9, 76. 11, 48. 14, 69. 15, 27. 18, 40. 41. 21, 157. 22, 3. 294. 23, 31. 326. 9) *Mulus* 2, 212. mula 21, 93. 22, 196. 10) *Sus* 5, 197. 22, 62. 11) *Mus* 1, 453. 15, 61. 23, 625. 12) *Elephas* 9, 79. 22, 299. 13) *Onager* 1, 82. 5, 42. 14, 114. 22, 189. 23, 324. 14) *Dorcac* 2, 2. 22. 194. 3, 1. 5, 16. 15) *Caper montanus* 3, 89, *Rupicapra* 10, 157. 16) *Lepus* 10, 126. 16, 19. 17) *Vulpes* 9, 57. 18) *Simia* 12, 181. 19) *Meles* 18, 134. 20) *Animal Thsariban* 20, 25. 21) *Herinaceus* 2, 44. 10, 160. 22) *Leo* 1, 452. 3, 68. 5, 153. 6, 102. 9, 75. 15, 38. 16, 93. 23, 333. 23) *Lupus* 1, 433. 436. 9, 9. 11. 13. 14. 45. 70. 71. 12, 24. 18, 185. 19, 6. 22, 293. 23, 33. 24, 359. 463. 24) *Hyaena* 1, 87. 3, 93. 6, 42. 7, 24. 43. 14, 9. 40. 15, 16. 18, 44. 22, 61. 237. 24, 239.

b) *Aves* 1) *Gallus* 8, 42. 13, 10. 22, 5. 23, 573. 24, 238. 2) *Passer* 14, 32. 16, 13. 22, 296. 23, 339. 3) *Struthio* 1, 108. 2, 46. 7, 26. 9, 61. 10, 178. 11, 8. 13, 130. 14, 103. 15, 60. 20, 82. 24, 349. *Augmentum in struthione mare* 27, 146. 4) *Corvus* 3, 68. 14, 51. 22, 69. 159. 23, 538. 5) *Perdix* 16, 11. 12. 6) *Avis Hobara* 6, 143. 7) *Avis Carawan* 6, 143. 8) *Avis Rachamah* 9, 31. 9) *Pica* 23, 37. 10) *Avis Anuk* 8, 2. 11) *Avis Katha* 23, 4. 12) *Otis* 18, 256. 23, 573. 13) *Avis Sommah* 22, 70. 14) *Vultur* 15, 9. 16. 3. 15) *Palumbes* 20, 129. 16) *Gryps* 16, 2. 17) *Falco* 23, 601. 637. 18) *Accipiter* 1, 434. 14, 18.

c) *Amphibia*. 1) *Lacerta* 1, 91. 92. 94. 304. 312. 6, 110. 127. 7, 42. 12, 100. 110. 15, 35. 40. 18, 242. 23, 336. 432. 24, 61. 127. 2) *Serpens* 1, 93. 5, 133. 6, 248. 13, 26. 18, 225. 262. 22, 65. 3) *Vipera* 15, 70.

d) *Insecta et vermes*. 1) *Locusta* 5, 45. 86. 14, 108. 18, 48. 21, 140. 22, 184. 257. 23, 337. 2) *Formica* 1, 431. 24, 226. 228. 3) *Scarabaeus viperarum* 1, 137. 2, 73. 12, 60. 21, 26. 24, 495. 4) *Pediculus cameli* 1, 108. 3, 94. 8, 21. 18, 184. 5) *Musca* 9, 43. *Scorpio* 2, 62. 3, 33. 12, 3.

Pro cujuslibet animalis diversa ratione diversa proverbium orta esse videmus. Ab aliis unum tantum proverbium, ab aliis pauca, ab aliis multa derivata sunt. Cujus rei causa tum in cujuslibet animalis indole, tum in majore aut minore nexu, quo cum hominibus conjuncta erant, quaerenda est. Quo enim magis natura atque indole excellabant, quo arctius vita cum hominibus conjuncta erant, eo plura proverbium inde provenire. Ita factum est, ut a camelo, in cujus natura atque indole tota Arabum vita niteretur, tantus proverbiorum numerus oriretur.

§. 5. Arbores et plantae. Arbor Marchah 1, 124. 20, 29. Palma 1, 135. Arbor Karfah 1, 381. Arbor Idhah 1, 383. 23, 130. Arbor Thalh 2, 120. Tragacantha 8, 13. 36. Arbor Karmalah 9, 18. Arbor Artha 16, 24. Arbor Sajal 17, 11. Arbor Salamah 18, 56. Arbor Ahfar 20, 29. Arbor Difla 20, 36. Arbor Nabh 22, 267. Planta Kaziz 1, 127. 18, 209. Planta Zilijjan 5, 7. 6, 76. Planta Kilkil 8, 12. Planta Dsunun 9, 27. Planta Hasa 15, 14. Planta Orfoth 10, 25. 18, 196. Medica 20, 73. Planta Ahrfadj 22, 81. Planta Sahdan 23, 383. 24, 93. Planta Hollah 24, 91. Planta Chollah 23, 605. Olus Ailamah 24, 93. Cepe 23, 631. 24, 481. Fructus plantae Thortsuts 22, 79.

Finitis his, quae nominibus propriis insignita sunt, ad generaliora procedimus. Istarum autem rerum, a quibus proverbium deducta sunt aut quibuscum cohaerent, numerus permagnus est. Totum mundum amplectuntur, imo mundi fines transgrediuntur. Terra, coelum, mare, homo diversa vitae aetate, situ, conditione atque agendi ratione, corpora animalium et membra, omnesque, ut breviter dicam, res tam parvae, quam magnae Arabibus ad inveniendum proverbium occasionem dederunt. Quae, quum sint tam diversa, difficile erit, ita disponere, ut facile sub aspectum veniant. Eundem quam antea secuti sumus, ordinem retinemus.

§. 6. Terra coelumque et res cum iis quodammodo cohaerentes.

Mundus futurus 5, 199. 8, 70. 79. 81. 13, 107. Paradisus 8, 277. Gehenna, ignis infernus 18, 277. 279. 24, 561.

Terra 5, 23. 6, 2. 23. 12, 75. 18, 188. 20, 46. 21, 80. 23, 51. 246. 646. 24, 563. 26, 43. Terra dura et plana 24, 294. culta 18, 143. sole torrida 22, 84. humida 5, 18. 23, 352. 24, 357. 28, 155 mollis 24, 295. lapidosa, aspera 26, 82. terra putei 2, 32, terrae pars propinquior 28, 62. Humus 23, 476. Pulvis 27, 21. 28, 56. Lutum siccum 28, 136. Coenum 4, 3. Campus apertus 20, 14., campus vacuus 7, 27., campi arenosi 18, 53. Arena 5, 62. Arenae 25, 2. Desertum 23, 25. 52. Collis 1, 23. 12, 85. Mons 1, 102. 18. 205. Vallis 12, 65. 25, 84. 159. Vallis lotos proferens 23, 354. Vallis erroris 9, 41. Spelunca parva 18, 54., latebrae silvosae 28, 38., pratum 3, 35. 21, 108. 22 187. 24, 92. 95., pascuum 23, 389., hortus 24, 562. 26, 35. arboretum densum 20, 45., ripa exesa 1, 325., petra 11, 51. 24, 73. regio petrosa 26, 81., solum durum 22, 119., terrae durae podex 3, 14., barathrum 26, 79., insula 22, 22., territorium 6, 235., via 10, 132. 16, 49. 88. 18, 100. 22, 155. 23, 467., semita viae 27, 145., viae 10, 39. 13, 2., viae parvae 18, 190., viae minores 8, 32., viae breviores 8, 32., via per montes ducens 24, 33., viarum angustiae 23, 450. Cacumen 18, 77.

Aqua 1, 129. 130. 2, 126. 14, 74. 17, 3. 22, 82. 23, 66. 67. 306. 643. 24, 98. 99. 170. 235. 26, 59. 85. 86. 27, 107. 28, 41. Aqua pauca 2, 45. 21, 47. aqua multa 5, 18. aqua dulcis, salubris 5, 134. aqua perennis 27, 108. aqua corrupta 14, 73. aqua in ore 20, 108. aquae membranae 20, 24. aquae fluxus 22, 168. Humores duo 23, 53. Gutta 20, 112. gutta nigri 24, 223. Prunae 23, 262. 27, 112. Glacies 22, 324. Fons calidus 24, 131. 5, 197. Torrens 5, 73. 6, 109. 12, 97. 102. 162.

15, 17. 19, 4. 21, 35. 91. 24, 100. 297. Alveus 12, 29. Alveus largus 7, 4. Fluvius 12, 69. Stagnum 22, 173. Aquae stagnantes 13, 14. Aquarum gurgites 19, 8. Mare 1, 345. 5, 74. 8, 46. 16, 34. 19, 27. 21, 160. 23, 293. 361. 28, 75. 160.

Coelum 2, 75. 6, 89. 14, 58. 23, 345. 616. Aer 9, 22. 28. Aura lenis 22, 205. Sol 5, 17. 13, 104. 22, 273. 23, 236. 24, 532. 566. Solis facies 28, 112. Aurora 1, 345. 10, 40. 21, 34. 24, 434. Luna 6, 90. 12, 27. 20, 26. 23, 346. 27, 133. 137. Lux 24, 569. Tenebrae 6, 90. 23, 346. Sidus 8, 3. 9, 38. Sidus ad occasum se vergens 21, 71. Stella 6, 89, 16, 31. 23, 563. Stellae 18, 38. 84., stellae duae 25, 76., stellae capellae 8, 4. Plejades 14, 68. 23, 206. 26, 58. Ventus 1, 113. 5, 17. 62. 10. 15. 212. 213. 22, 278. 23, 619. 24, 558. 27, 180. 28, 135., ventus fervidus 9, 17., venti 3, 173., venti Wadjrae 10, 162. Nubes 12, 98. 114. 19, 32. 21, 154. 23, 131. 236. 24, 245. Nubes (pl.) 6, 23. 20, 127. Nubes tonans 5, 119. 10, 35., nubes fulgurans 18, 183. 24, 446. nubes pardi colorem habens 10, 37., nubes gravis 10, 100., nubes vacua 10, 151., nubes aestatis 12, 87. 17, 14., nubes pluviam non emittens 24, 177. Nix 12, 156., Pluvia 12, 35. 24, 477. pluvia (grando) 14, 36. 18, 59. 28, 39., pluvia veris 3, 6., pluvia tenuis 6, 7. pluvia lenis 24, 1. pluvia mense Nisan 24, 576. Fulmen 2, 56. Fulgur splendens 23, 574. Frigus 22, 114. Vapor meridianus 13, 96. 22, 139. 23, 41. 24, 357.

Ignis 2, 72. 10, 81. 12, 156. 21, 111. 22, 409. 24, 8. 205. Ignis Magorum 24, 470. Flamma ardens 5, 46.

Tempus 1, 159. 8, 54—57. 11, 27. 13, 58. 20, 23. 63. 23, 108. 183. 201. 209. 348. 413. 24, 290. 344. 471. 497. 610. 25, 56. 180. 26, 34. 27, 192. Tempus Fithahl 22, 74., tempus futurum 16, 3., tempus crastinum 28, 30., temporis vicissitudines 14, 55., temporis spatium 23, 157., temporis spatia intermissa 23, 140., aetas 16, 38. Annus 14, 126, 23, 158. Annus infertilis 1, 333. 26, 5.

Anni 23, 45. Ver 26, 74. Aestatis tempus 20, 2. Hiems 27, 98. Mensis 13, 84. 172. Mensis spatium 24, 66. Mensis veris (Alrabih) 13, 94. Mensis Schahban 28, 148. Mensis Schawwal 23, 351. Dies 1, 247. 474. 8, 35. 22, 283. 24, 292. 591. 612. 27, 195. 28, 24. 31—33. 59. 60. 83. 111. 120. 169. Dies Ahlaki et Kumi 2, 94. Dies profectionis 28, 167. Dies hesternus 9, 1. 24, 532. Dies hodiernus, crastinus 28, 71. Dies crastinus 18, 182. 19, 22. Dies nubium 28, 28. Dies pessimus duorum 13, 9. Matutinum tempus 10, 231. 18, 1. 23, 44. 200. Dies altus 23, 174. 176. Dies medius 23, 175. Meridies 10, 38. Postmeridianum tempus 12, 28. Vespera 1, 194. 196. 24, 240. Nox 1, 117. 290. 374. 3, 63. 14, 50. 23. 48. 49. 56. 119. 588. 24, 86. 234. Noctes 22, 204. Noctis pars 1, 22. Nox libera 2, 74. Nox herinacei 5, 120. Nox optima 7, 28. Nox tenebrosa 23, 347. 427. Nox Alzàdar 3, 3.

§. 7. Personae praeter hominem. Deus 1, 474. 10, 174. 12, 86. 182. 16, 31. 20, 54. 22, 55. 24, 253. 525. 554. 25, 52. 26, 68. Tum saepe in maledictionibus et interdum in benedictionibus nomen Dei occurrit ex. gr. 2, 83. 105. 3, 52. 5, 67. 71. 113. 123. etc. 2, 136. 7, 35. 23, 11. etc. Satanus, diabolus 1, 190. 191. 13, 180. 14, 124. 20, 110. 28, 143. 145. Angeli 3, 69. Daemones 15, 61. 21, 142.

§. 8. Homo. a) Diversae ejus aetates, status et agen'di rationes etc. Populus 1, 471. Gens 21, 81. 187. 22, 146. 26, 130. 28, 97. Gens paradisi 13, 171. 27, 185. Familia 24, 169. Exercitus 23, 190.

Homo 2, 211. 216. 22, 270. 23, 535. Homo optimus 13, 76. 7, 160. 161. Homo pessimus 13, 175. Homines 7, 51. 24, 312. 25, 13. 42—44. 62. 73. 86. 87. 166. 168. 171. 174. 175. 177. 26, 18. 28, 54. Homines optimi 7, 6. Mas 22, 112. Vir 1, 65. 3, 104. 8, 23. 71. 72. 18, 174. 22, 13. 17. 24. 25. 107. 108. 147. 267. 23, 88. 244. 24, 372. 567. 584. 589. 28, 66. 86. 106. 159. Viri 23,

610. 24, 601. **Mulier** 7, 79. 20, 71. 21, 119. 22, 11. 23, 404. 24, 384. 587. **Mulier filio orbata** 23, 186. **Mulieres** 1, 42. 16, 40. 25, 45. 28, 110. **Feminae** 3, 61. **Pater** 1, 88. 23, 307. 603. 24, 274. 275. 607. 27, 147. 148. **Mater** 1, 62. 188. 2, 118. 3, 43. 4, 20. 13, 78. 21, 151. 22, 45. 23, 25. 26. 456. 611. 27, 51. 52. 144. 28, 23. **Mater timidi** 1, 30. **Paterfamilias** 3, 166. **Parentes** 24, 570. **Proles** 18, 136. **Filius** 2, 69. 210. 3, 50. 11, 3. 23, 414. 24, 540. 26, 17. **Filius familiaritatis** 22, 165. 166. **Filius scorti** 2, 125. **Filiolus** 28, 20. **Filii** 1, 131. 249. 2, 135. 24, 272. 442. **Filiae** 6, 98. **Maritus** 7, 30. 11, 9. **Uxor** 1, 44. 292. 22, 10. **Uxores** 23, 397, 24, 533. **Conjuges** 11, 25. **Procus** 23, 596. **Vidua** 6, 34. **Frater** 1, 63. 64. 68. 70. 71. 166. 198. 355. 362. 384. 3, 123. 165. 7, 67. 10, 27. 76. 13, 39. 18, 124. 175. 23, 295. 24, 40. 365. 391. 25, 14. 66. **Frater pessimus** 13, 103. **Patruus** 14, 125. 18, 102. 152. 23, 225. **Avunculus** 23, 225. **Patruelis** 23, 282, 28, 57. **Patruelis prophetae** 2, 212. 10, 119. **Socera**, **nurus** 1, 14. **Amita**, **matertera** 3, 48. **Amita liberis orba** 26, 47. **Avia** 5, 201. **Cognatus** 23, 283. **Cognati** 11, 14. **Propinquus** 6, 35. **Propinqui** 3, 164. 17, 35. **Infans** 22, 198. 26, 28. 136. 27, 50. **Infans matre orbatus** 16, 45. **Infans recens natus** 3, 57. **Puer** 1, 280. 450. 14, 13. 15, 33. 23, 595. 24, 180. 343. 24, 412. 27, 182. **Adolescens** 2, 100. 22, 139. **Adolescentes** 3, 77. **Puella** 2, 26. 183. 23, 389. **Puella parva** 8, 7. **Puella immatura** 5, 8. **Puella domi se continens** 7, 43. **Virgo** 24, 15. 70. **Juvenis** 20, 39. 23, 298. **Juvenes** 14, 10. **Mulier mediae aetatis** 5 4. **Senex** 2, 43. 10, 28. 13. 57. 93. 18, 89. 24, 185. **Collactanci** 24, 358.

Imperator 1, 428. **Rex** 5, 74. 12, 176. 24, 531. **Rex injustus** 12, 153. **Regina in ludo latrunculorum** 24, 571. **Princeps** 18, 38. 23, 144. 223. 624. **Praefectus** 16, 95. **Praefecti** 14, 22. **Judex** 1, 448. 18, 275. 20, 19.

24, 324. Legatus prudens 10, 86. 87. Legatus pravus 12, 164. Dominus 2, 193. 10, 176. Dominus elephantis 22, 299. Dominus pecorum 8, 8. 10, 12. Possessor 24, 88. Herus 24, 339. Servus 2, 8. 6, 24. 36. 37. 7, 45. 10, 144. 18, 5—9. 66. 132. 140. 22, 148. 23, 251. 284. 472. 24, 65. 81. 27, 5. 28, 15. Servus alienus 12, 6. Servus oculi 27, 101. Serva 1, 45. 23, 477. 285. 286. 24, 590. Serva mutuo accepta 24, 17. Liber 6, 241. 23, 403. Vicinus 2, 82. 5, 27. 88. 99. 116. 21, 84. 24, 169. 27, 16. Vicinus propinquus 27, 97. Vicinus pravus 23, 398. Vicina 1, 187. 5, 24. Vicinae 1, 402. Hospes 2, 137. Hospes leonis 15, 38. Peregrinus 22, 253. Peregrini 19, 81. Peregrinae 25, 72. Spōsus 22, 143. Sponsa 24, 323. Custos 6, 12. Custos mulieris 21, 185. Janitor bonus 25, 156. Nutrix 2, 186. Nutrix amans 17, 15. Pastor 7, 29. 23, 64. Pastor pessimus 13, 33. Pastores 2, 86. Agaso praecinens 22, 55. Faber 1, 155. Veterinarius 22, 160. Medicus 3, 129. 16, 87. 27, 184. 28, 3. Medici 23, 258. Fur 7, 447. 12, 53. 24, 545. Fur (divinator) 24, 494. 26, 129. 28, 156. Fures 1, 443. Vafer 28, 144. Latro 8, 45. Hariolus 18, 165. Incantator 5, 9. 20, 62. Musicus 3, 19. Cantatrices 5, 215. Lanius 21, 179. Calcearius 5, 215. Pannorum venditor 1, 447. Portitor (urinator) 1, 271. Satelles praetorianus 23, 609. Pedites 18, 198. Aleatores 21, 65. Nautae 24, 535. Leno 22, 276.

Sanus (aegrotus) 15, 68. Incolumis 12, 172. Salvus 20, 8—10. Aegrotus 25, 36. Vivus (mortuus) 2, 47. 21, 61. 23, 441. 580. Vivens 23, 417. 537. Mortuus 23, 87. Occisus 24, 606. Caccus 2, 6. 10, 125. 14, 117. 18, 115. 296. 23, 226. Caeci 21, 173. Surdus 14, 33. Surdi 6, 65. Luscus 18, 11. Monoculus 22, 72. Calvus 24, 114. Claudicans 17, 12. Strangulatus 1, 262. 20, 42. Castratus 7, 150. 171. 22, 328. Morsus a serpente 12, 55. Laborans umbilici hernia 18, 24. Laborans hydrope 20, 68. Laborans linguae difficultate 18, 113. Lumbum

fractum habens 22, 72. **Curvus** 23, 279. **Longa cilia habens** 23, 122. **Rara barba praeditus** 23, 636. **Integro dorso praeditus** 27, 61. **Satiatus** 10, 148. 13, 49. 55. 73. **Potu satiatus** 1, 392. **Esuriens** 1, 479. 19, 5. **Laborans appetitu vehemente** 26, 19. **Sitibundus** 28, 75. **Sitientes** 18, 199. **Pinguis** 12, 38. 50. 18, 68. **Nudipes** 22, 32. 24, 157. **Firmus in loco cinguli** 13, 80. **Debilis** 17, 18. 24, 311. **Ligatus** 14, 83. **Ore foetens** 22, 288. 289. **Angusta ingluvie praeditus** 16, 65. **Dormiens** 23, 480. **Mollis (aridus)** 23, 604. **Aetate decrepitus** 24, 277. **Elegans** 17, 34. **Armillâ ornata** 23, 1. 205. **Virginitate privata** 4, 2. **Pulchra** 7, 10. 23, 376. 24, 271. **Angore suffocata** 22, 157. **Mammosa** 22, 281. **Gravida** 1, 380. 11, 20. 21, 3. **Praegnans** 24, 116. **Praegnantes** 25, 152.

Prudens 1, 437. 6, 115. (cautus) 18, 172. 23, 260. **Propinquus consilii** 27, 84. **Peritus** 25, 95. **Versutus** 2, 40. **Intelligens** 6, 225. 17, 19. 23, 412. **Doctus (ignorans)** 10, 145. 11, 29. 33. 22, 291. 23, 74. 24, 131. **Gnarus** 18, 84. **Recordans** 22, 300. **Infirmus mente** 26, 84. **Imbecillis mente** 27, 79. **Stupidus** 18, 33. 23, 366. **Stupida** 7, 10. **Stultus** 6, 56. 71. 94. 10, 130. 11, 58. 12, 48. 54. 79. 23, 428. **Stulti** 22, 116. 24, 204. **Stulta** 3, 12. 10, 128. **Socors** 3, 130. 10, 142. **Negligentes** 12. 52. **Ignorans** 24, 408. 527. **Delirus** 27, 82. **Insanus** 1, 432. **Liberalis** 12, 42. **Generosus** 26, 135. **Ingenuus** 3, 133. 6, 108. 247. 25, 6. **Fortis** 3, 86. 13, 36. **Fortes** 24, 333. **Audax** 20, 72. 23, 598. **Timens Deum** 3, 85. **Credens** 23, 287. 24, 94. **Fidus** 10, 147. **Confidens** 10, 221. **Verax** 18, 75. 23, 455. **Benignus** 24, 534. **Beneficus** 27, 98. **Avarus** 2, 81. 7, 46. 13, 42. 23, 484. 25, 160. **Parcus** 24, 164. **Mansuetus** 6, 112. **Gravis** 26, 127. **Lenis** 23, 268. **Pudicae** 8, 76. **Pavidus** 5, 106. 27, 128. **Impius** 22, 321. 322. **Malus** 13, 53. **Pravus** 10, 235. 236. **Mendax** 1, 470. 2, 205. 14, 43. **Mendacii argutus** 23, 381. **Avidus** 6, 246. 21, 82. 23, 134. 536. **Cupidus** 26, 55.

Invidus 6, 258. 23, 191. 28, 154. 170. Invidi 22, 311. 24, 451. Zelotypus 24, 218. Superbus 23, 85. Plenus admiratione sui 24, 581. Fastidiosus 23, 133. Amicus 6, 61. 7, 173. 10, 218. 14, 125. 21, 85. 22, 262. 24, 87. Amici 22, 105. Amans 5, 10. 25, 4. Inimicus 24, 60. Adversarius 1, 303. 23, 159. Adversarius tergi 21, 89. Adversarii 10, 210. Odium habens 10, 75. 23, 275. Iratus 19, 18. Contentus 23, 210. 214. 242. 24, 344. 373. Tristis 24, 85. Anxius 24, 69. Curis pressus 26, 44. Segnis 23, 238. 25, 92. Asper 23, 216. Calidus (frigidus) 28, 116, 118.

Dives 1, 135. 10, 153. 12, 179. 19, 27. 24, 529. Multum habens 10, 53. Opulens 3, 99. Pauper 22, 154. 268. Nil secum ducens 12, 85. Nobilis 21, 186. Vilis 9, 30. 31. 74. 23, 163. Vilissimus 9, 35. Honoratus 10, 146. Contemptus 9, 18. Amatus 6, 73. 24, 579. Vituperatus 10, 109. Humiles 12, 152. Felix 12, 77. 173. Fortunatus 24, 467. Infelix 28, 93. Miser 1, 322. 21, 27. 23, 310. Nuda pudenda habens femina 18, 200. Praesens 25, 70. 28, 172. Socius 10, 90. 14, 83. 21, 118. 23, 304. Socius pravus 24, 26. 26, 33. Socii pravi 21, 77. Socius aptus 23, 461. Absens 19, 78. 24, 255. 594. Longe remotus 10, 143. Primus 24, 549. Inferior ipso 24, 515. Minimus gentis 14, 48. Unicus matris 26, 133. Propinquus exspectanti 1, 361. Propinquus interitui 28, 104. Propinquior 24, 370. Ducens extremum spiritum 25, 48. Orphanus 23, 402. Orbi 2, 26. Orbata 4, 7. Prole orba 22, 277. Inermis 23, 207. 24, 10. Coactus 24, 368. Importunus amico 24, 439. Pares 12, 78. Audiens excusationem 10, 56. Audiens nuntium 10, 61. Quietus 23, 602. Quieta 3, 46. Tranquillus 16, 43. Paucus 24, 312. Dispersi 24, 406.

Donator 1, 36. Monitor nudus 1. 186. Monitor fidus 28, 36. Sugens 1, 340. Sugens matrem 18, 298. Exspectans 1, 361. Mulgens 1, 377. 7, 22. Mulsos 13, 1. 22, 80.

23, 378. **Litigantes** 1, 387. **Adjutor** 1, 393. **Conterens** 1, 405. **Iter facientes** 21, 168. 23, 321. **Clamans** 2, 84. **Movens caput** 3, 88. **Sectator feminarum** 3, 95. **Retia tendens** 4, 4. 5, 135. **Firmiter incedens** 4, 18. **Trahens pedes** 5, 36. **Castrans asinum** 5, 43. **Destructores** 5, 57. **Concutiens clunium extremitates** 5, 81. **Evellens crines in medio capite** 5, 109. **Secans (femina)** 6, 81. 23, 73. **Mundans pellem (femina)** 6, 8. **Scortator** 6, 233. **Jaculatores** 7, 50. **Indistincte loquens (femina)** 9, 2. **Distincte loquens** 24, 219. **Victum quaerens** 9, 25. **Vituperans** 10, 60. **Festinans** 10, 73. **Festinus** 23, 469. **Currens celeriter** 10, 101. **Cunctans** 21, 88. 24, 175. **Bibens aquam** 10, 223. **Vehementer bibens** 19, 19. **Occisores** 12, 32. **Rogans Deum** 12, 86. **Intercessor** 13, 174. **Increpans multum** 14, 25. **Abiens** 16, 15. **Veniens ad epulum haud invitatus** 16, 105. **Capiens** 18, 85. **Colligens tubera terrae** 18, 110. **Excusans se** 18, 144. **Auxiliator** 18, 192. **Caput perscrutantes feminae** 18, 195. **Fugiens** 20, 32. 24, 52. **Tacens** 21, 99. **Silens** 24, 308. **Narrator** 21, 180. **Curator** 22, 122. **Irruens inter duos camelos** 22, 138. **Intrans** 23, 75. **Consilium rogans** 23, 162. **Accedens ad aquam** 23, 193. **Colligens fructus Karaths** 23, 271. **Errans** 23, 294. **Errabundus gentis Ghathfan** 23, 384. **Denegans** 23, 340. **Opem rogans** 22, 371. **Quaerens pabulum** 23, 382. **Indicium faciens** 23, 540. **Iter facientium cohors** 21, 168. **Benefaciens** 24, 14. **Sufflans ligna accensa** 24, 104. **Sibilans** 24, 143. **Lingens vas** 24, 232. **Insidians** 24, 233. **Mutuo petens** 24, 583. **Tegens** 26, 73. **Perseverantissimus** 26, 92. **Obsequens** 27, 41. **Baculo percutiens** 27, 67. **Incipiens** 27, 122. **Observantes** 27, 175. **Pedens in domo vacua** 27, 179. **Ligna colligentes (ancillae)** 27, 188. **Ligans** 28, 2. **Plorans** 28, 5.

§. 9. **Anima et corpus ejusque partes.** **Anima** 14, 41. 15, 3. 21, 45. 63. 24, 84. 25, 2. 3. 7. 8. 9. 63. **Animus** 21, 181. 182. **Corpus** 2, 199. 10, 227. 23, 11.

13. *Statura hominis* 2, 92. *Membra* 5, 53. *Caput* 5, 111. 10, 7. 18. 118. 133. 203. 20, 4. 109. 22, 155. 23, 141. 559. 24, 263. 26, 61. 27. 8. *Caput Chakani* 5, 72. *Occiput* 5, 195. 27, 9. *Frons* 2, 207. 23, 98. *Os* 2, 35. 36. 9, 3. 20, 1. 118. 28, 75, 90. *Os vacuum* 6, 4. *Oris anguli* 23, 578. *Oris inferior pars* 24, 264. *Facies* 3, 22. 14, 122. 15, 11. 22, 184. 24, 499. 26, 20. 28, 171. *Facies servae* 4, 10. *Facies socii* 23, 433. 556. *Facies inimici* 26, 65. *Facies oleo uncta* 26, 132. *Facies juvenilis* 26, 137. *Vultus* 6, 130. *Vultus adversus* 23, 165. *Vultus hilaris* 2, 206. *Vultus austerus* 21, 5. *Dens* 3, 51. 10, 233. *Dentis radix* 18, 97. *Dens molaris* 28, 61. 107. 165. *Dentes molares* 1, 144. *Dentes longi* 1, 270. *Dentes genuini* 21, 6. *Dentes acuti* 18, 14. *Lingua* 1, 218. 7, 41. 11, 52. 53. 16, 23. 86. 90. 18, 16. 21. 22, 146. 263. 23, 83. 178. 313. 566. 871. 572. 24, 4. 210. 265. 347. 27, d5. *Lingua impedita* 18, 88. *Lingua blaesa* 23, 590. *Mandibula* 13, 77. 21, 95. 24, 22. *Gingivae* 5, 29. *Fauces* 1, 474. *Guttur* 2, 66. *Cranium* 10, 3. *Gena* 23, 227. *Coma* 3, 140. *Crines* 18, 149. *Crines albi* 23, 411. *Coma propendula* 21, 72. *Pilus* 3, 176. *Nasus* 1, 50. 51. 5, 33. 10, 20. 13, 18. 16, 32. 24, 23. 261. *Nares* 23, 19. 575. *Labium* 1, 52. 7, 184. *Crines in labio* 14, 13. *Oculus* 2, 67. 130. 5, 28. 6, 25. 63. 10, 115. 171. 219. 16, 48. 18, 13. 173. 204. 22, 199. 23, 16. 299. 24, 160. 389. 28, 137. *Oculus Mihrani* 27, 87. *Oculus caeruleus* 27, 11. *Oculi pars anterior* 27, 131. *Oculi pupilla* 27, 12. *Oculi sordes* 23, 608. *Palpebrae* 1, 49. *Palpebrae crepido* 24, 211. 379. *Mentum* 23, 20. *Barba* 20, 75. *Rugae* 23, 115. *Auris* 2, 27. 3, 143. 5, 30—32. 6, 16. 10, 233. 12, 41. 21, 161. 23, 18. 300. 24, 182. 25, 51. *Colli obliquitas* 23, 234. *Humeri* 5, 34. *Brachium* 23, 153. *Brachia* 2, 31. 12, 20. *Brachium validissimum* 6, 9. *Manus* 3, 52. 54. 84. 5, 143. 7, 16. 144. 10, 22. 23. 12, 12. 13, 24.

14, 14. 133. 16, 6. 25. 35. 19, 16. 21, 165. 22, 310.
23, 138. 168. 243. 304. 546. 597. 24, 31. 32. 226. 27,
43. 46. 28, 17. 51. 72. 109. 114. Manus sinistra 23, 303.
Manus dextera 25, 629. Manus superior 28, 18. Tergum
manus 18, 20. Vola manus 3, 4. 22, 43. Manus duae
24, 404. Digitus 2, 119. 14, 72. 18, 176. 23, 93. 129.
Dorsum 6, 39. 21, 9. 24, 39. Pectus 1, 163. 13, 18.
56. 14, 15. Pectus morbidum 23, 444. Pili pectoris 27,
10. Latus 15, 69. 18, 22. 23, 102. Latus dexterum 27,
44. Latus sinistrum 27, 45. Latera 23, 156. 24, 174.
Venter 2, 114. 215. 5, 195. 14, 32. 16, 29. 18, 23.
22, 259. 24, 36. 265. Venter matris 22, 287. Hypo-
chondrium 1, 164. Intestinum 1, 201. Cor 1, 385. 3, 55.
7, 149. 23, 194. 338. 607. 24, 410. Jecur 1, 390. Jecur,
splen 24, 546. Pulmo 3, 114. 5, 118. Peritonaeum 21, 103.
Costa 27, 199. Podex 1, 50. 59. 442. 5, 196. 7, 69. 10,
26. 203. 12, 17—19. 58. 62. 15, 41. 16, 7. 18, 297.
20, 15. 58. 22, 134. 149, 23, 177. 24, 18. 243. 26, 131.
284. 27, 136. 28, 54. 161. Podex Mariae 3, 112. Gre-
mium 5, 97. Penis 21, 72. 24, 265. 268. 459. Glans
penis 22, 154. Testiculi 23, 263. Pudendum 2, 105. 12,
47. 23, 239. 27, 48. Pudendum sponsae 13, 47. Vulva
1, 241. Vulvae ora 27, 94. Lumbus 22, 72. Clunes 5,
37. 21, 13. Pes 4, 6. 5, 36. 10, 74. 18, 179. 20, 13.
23, 24. 27, 47. 28, 146. Pedis inferior pars 23, 23.
Pedes 28, 92. Crus 2, 139. Tibia 21, 12. Tibiae os 21,
11. Tibiae tenuior pars 21, 1. Talus 2, 89. Talus ro-
tundus 24, 577. Calces 26, 17. Cutis 2, 95. Cutis interior
5, 96. Caro 1, 165. Sanguis 9, 16. 18, 119. 21, 42.
23, 370. 600. 24, 375. 28, 138. Sanguis occisi. 22,
187. Sanguis regum 8, 53. Sanguis menstruus 24, 397.
Nervus 21, 59. Vena magna brachii 27, 42. Venae sectio
27, 76. Venae uteri 10, 129. Arteriae motus 24, 54.
Musculi sub axilla 5, 131. Secundinae longae 24, 27.
Ossa 24, 461.

§. 10. a) **Bestiae.** Animal 2, 183. 24, 125. Animal mactatum 24, 581. Pecus 9, 5. Pecora 5, 146. 147. 12, 86. 18, 27. 24, 130. Pecus pastum incedens 24, 279. Pecora tributi 27, 95. Jumentum 8, 78. 10, 237. 24, 595. 26, 16. 28, 151. Jumenta duo 22, 181. Admissarius 27, 86. Fetus immaturus 24, 35. Fetus pilis adhuc carens 1, 356. Fetus primus 21, 92. Agmen parvum camelorum 9, 6. Agmen magnum pecorum 15, 37. Fera 13, 81. 14, 24. Ferae 2, 60. 4, 11. Pullus 20, 36. Pullus camelae 20, 69. Pullus equi ungula laesus 23, 470. Avis 1, 109. 301. 2, 134. 137. 146. 187. 16, 28. Aves 3, 91. 16, 99. Aves parvae 14, 130. Aves viles 2, 187. Pullus avis 21, 30. 31. Pullus ex ovo 22, 169. Pulli avis 20, 66. 28, 91. Piscis magnus 6, 30.

§. 11. b) **Partes corporis et membra animalium.** Caput 1, 47. 189. Caput canis 10, 204. Caput camelorum 7, 15. 18, 121. Facies pecorum 20, 6. Cornu 22, 42. 25, 57. Cornu resectum 3, 118. Cornu dorcadis 6, 429. Cornua 1, 293. Cornua ibicum 21, 102. Cornua asini 5, 52. Oculus equi 1, 5. Oculus canis dormientis 22, 193. Pupilla cameli 27, 13. Antiae equorum 18, 292. Frons asini 2, 200. Gena equi 3, 21. Os (oris) 20, 12. Anguli oris leonis 6, 102. Nasus 23, 301. Mucro nasi 13, 91. Dentes asini 12, 9. Dens lacertae 23, 335. Mentum 24, 24. Labium leonis 3, 123. Labia cameli 10, 31. Ingluvies 1, 425. 6, 230. Collum ovis 27, 39. Tendo colli 23, 429. Collare columbae 3, 131. Scapula 1, 164. 18, 210. Humerus 23, 474. Dorsum 10, 68. 22, 44. Vertebrae dorsi 1, 317. Gibbus cameli 3, 151. Gibbi vertex 6, 69. 20, 7. Venter 2, 29. Venter asini 3, 66. Venter onagri 22, 30. Venter gracilis 3, 102. Ventres camelorum 21, 100. Ventriculi augmentum 11, 30. Ventriculi os 23, 21. Intestinum et ventriculus 27, 37. Ren leporis 16, 19. Mamma pessima 13, 75. Mammae caprarum 15, 36. Ubera ovis 10, 32., ubera caprae 10, 33.

Peritoneum asini 3, 111. Nates ovis 10, 98. Cauda 2, 10, 9, 73. Cauda asini 22, 294. Cauda canis 20, 33. Caudae boum 9, 82. Clunes 13, 170. Aculeus scorpionis 20, 117. Podex caniculae 23, 124. Genua cameli 21, 18, 22, 140. 27, 56. Ala 22, 275. Alae struthionis 10, 63. Ungula 1, 56. 2, 200. 17, 13. 22, 200. Ungues 24, 352. Cruris tenuior pars 24, 215. Pellis 12, 94. 22, 92. Pellis caprina 1, 229. Pellis ovilla 3, 137. Pellis pardi 23, 34. Pellis haedina 24, 2. Pellis animalis Thsariban 27, 66. Pellis stramine impleta 23, 446. Cutis 1, 153. 10, 2. 30, 41, 31. 18, 180. Cutis latus utrumque 27, 116. Cutis prava 23, 373. Cutis, qua fetus involutus est 21, 8. 24, 353. Membrana cameli 26, 2. 27, 14. Crinis 24, 56. Crines colli 18, 40. Pili auris 28, 103. Macula alba (in fronte) 19, 1. 23, 466. 24, 247. Lana 6, 257. 7, 10, 10, 168. 14, 75. 16, 5. Pennae anteriores 23, 218. Carnes 13, 111. 21, 65. Os (ossis) 21, 65. 28, 131. Adeps (lana) 1, 183. 221. 482. 12, 36. 13, 38. 21, 75. 23, 107. 24, 74. 121. Adeps non foetens 27, 120. Adeps liquefactus 1, 163. Adeps cito liquescens 26, 40. 54. Sanguis 2, 23. 23, 114. Nervus camelinus 5, 91. Nervus in muscae pene 24, 217. Medulla 12, 99. Medulla magni nervi 13, 4. Medulla spinalis 5, 51. Medulla culicum 22, 71.

§. 12. Res. a) Gener. Res, 1, 397. 18, 178. 22, 246. 24, 119. 132. 224. 484. 28, 122. Res parva 7, 9. Res pauca 24, 57. Res optima 7, 52. 53. Res pretiosa 24, 77. Res vilis 18, 32. 24, 479. Res gravis 23, 309. Res mira 18, 34. 87. Res mixta 18, 82. Res nova 22, 35. Res commodata 18, 130. 23, 92. Res infixata 22, 188. Res custodita a venditione 23, 377. Res custodienda 28, 52. Res oculos laedens 5, 139. Res in locum succedens 24, 604. Res fuitiles 5, 64. Res vanae 1, 308. 24, 307. 26, 7. Res admirabiles 24, 557. Res duae gratiae 9, 32.

*) De carne vide quoque alimenta.

Res duae bonae 26, 18. **Res** duae rubrae 20, 53. **Res** duae minimae viri 24, 237. **Caput** rei 1, 338.

b) **Res** quae homini alimento sunt. **Alimentum** 5, 103. **Alimentum** optimum 7, 87. **Victus** 10, 52. 24, 260. **Victus** quotidianus 23, 568. 602. **Victus** sufficiens 25, 163. **Victus** pessimus 13, 64. **Commeatus** 23, 416. 24, 514. **Commeatus** itineris 6, 54. 7, 57. **Commeatus** pessimus 13, 41. **Annona** 12, 175. **Annonae** inopia 24, 402. **Cibus** 1, 381. 479. 22, 104. 23, 200. 642. **Cibi** pars 22, 203. **Cibus** optimus 7, 59. **Cibus** matutinus 7, 59. **Cibus** vespertinus 12, 2. **Cibus** corruptus 3, 142. **Cibus** deficiens 13, 43. **Cibus**, quo excipitur hospes 18, 144. **Cibus** paucus 21, 70. **Cibus** multus 24, 58. **Cibus** pinguis 24, 476. **Cibus** puerperii 3, 27. **Cibus** furti 22, 33. **Cibus** frixi 24, 457. **Cibus** Sicbadj 1, 461. **Cibus** Dhabibah 15, 33. **Cibus** Rabicah 19, 5. **Cibus** Bacilah 19, 18. **Edulium** Faludj 20, 116. **Coena** 12, 91. **Buccella** parva 13, 102. **Buccellae** 1, 337. 28, 41. **Bucceae** 23, 199. **Panis** (caro) 1, 404. 13, 27. 21, 102. 22, 95. 109. 23, 567. 613. 28, 139. **Panis** in cineribus coctus 1, 404. **Frustum** panis 13, 49. **Libus** 2, 18. **Mica** offae 1, 18. 71. 23, 544. 24, 134, 235, 474. **Caro** assata 3, 120. 22, 96. **Caro** dorcadis 5, 116. **Caro** pulli camelini 22, 97. **Carnes** 13, 111. **Carnes** otidum 18, 49. **Dactylus** 1, 399. 6, 83. 13, 97. 22, 99. 100. 101. 28, 129. **Dactyli** recentes 5, 78. **Dactylus** corvi 14, 51. 26, 15. **Dactylus** Medinensis 16, 18. **Mel** 1, 15. 16, 37. 22, 18. 23, 552. **Mel** mixtum 24, 209. **Mel** album 15, 42. **Uva** 2, 204. **Uvae** 23, 358. **Uvae** passae 1, 450. 24, 503. **Ficus** 3, 191. 23, 614. **Intrita** 14, 119. 23, 569. **Butyrum** (caseus molli) 12, 37. 46. **Butyrum** purum 1, 389. **Granum** (mola) 6, 251. **Milium** 7, 151. **Malum** Persicum 7, 170. **Malum** Punicum 22, 308. **Cucurbita** 2, 185. 23, 356. **Raphanus** 23, 549. **Olus** 22, 264. 23, 10. 357. **Nux** 23, 579. 634. **Nucis** risus 16, 64. **Portio** cocti in lapide candente 18, 167.

Farinae postrema pars molenda 22, 157. Sal 24, 48. 564. Granum salis 24, 555. Potus 12, 21. Potus primus 1, 235. Potus matutinus 6, 99. 44, 70. 136. 18, 69. 23, 44. 27, 22. (vespertinus) Lac. 6, 150. 8, 16. 17. 26. 19, 28. 20, 2. 21, 48. 23, 376. 378. 24, 42. 124. 186. 28, 42. 43. Lactis radius 13, 37. Lactis gruma 12, 44. Lactis copia 22, 28. 24, 212. 23, 106. 211. Lac acidum 1, 7. Lac acre 18, 70. Lac in utrem inditum 1, 160. 161. Lac purum 2, 80. 14, 62. 63. Lac emissum 6, 59. Lac effluens 13, 13. Lac multà aqua mixtum 6, 52. Lac aqua mixtum 24, 78. 346. 28, 101. Lac coagulatum 7, 32. Lac pessimum 13, 69. Lac in uberibus collectum 16, 45. Lac non prorsus crassum 24, 350. Colostrum 23, 375. Cremor lactis 10, 149. 24, 301. Lactis flores 24, 251. Vinum 7, 46. 72. 10, 70. 21, 115. 24, 557. 27, 21. 28, 46. 84. Acetum 7, 166. 22, 276. 23, 589. 24, 123. 28, 153. Oleum 8, 5. 11, 23. 24, 592. Oleum Abu-Jjubi 23, 564. Succus expressus 9, 78. Succus spissus 24, 395. Jusculum 23, 102. 233. Jusculum principis 24, 597. Ptisana 5, 6. Ovum 2, 48. 20, 60. 70. 23, 430. Ovum sterilitatis 2, 39. Ovum struthionis 2, 46. Ovum avis Katha 2, 134. Ovum testudinis 5, 44. Ovum avis Anuk 8, 2. Ovum galli 22, 5. Ova avis Summach 22, 70. Ovi rupti cortex 20, 52.

c) Habitacula et ejus partes. Oppidum 1, 442. Vicus 23, 553. Arx Marid, arx Alablak 3, 32. Templum Dei 22, 268. 269. Aedificium Abrahami 23, 547. Habitaculum 23, 127. 27, 32. Mansio firma 14, 34. Palatium (urbs) 28, 142. Domus 1, 400. 2, 15. 131. 181. 182. 3, 109. 6, 114. 8, 50, 10, 167. 20, 19. 23, 550. 24, 19—21. 142. 143. Domus firma 26, 32. Domus arundinea 12, 178. Domus distantia 2, 65. Domus coriorum 2, 41. Murus 23, 545. Paries 1, 428. Paries arundineus 3, 194. Columnae 27, 173. Columna fundamentis carens 1, 352. Sepulcrum 1, 444. 21, 155. 23, 86.

d) *Utensilia, vasa, instrumenta.* Supellex 23, 12. Supellex prava 2, 117. Supellectile exercitus 21, 164. Utensilia 15, 2. Vas 14. 134. 22, 179. 24, 229. Vasis dorsum 27, 147. Vas grande 1, 288. Vas amplum 5, 40. Vas figlinum 5, 210. Vas optimum 7, 33. Vas inclinatum 24, 122. Vasa com meatui destinata 5, 138. Instrumentum, quo abstergitur 23, 161. Igniarium 11, 4, 5. 15, 18. 23, 137. 230. 26, 37. Igniaria 1, 132. Igniarium ligni firmi 11, 13. 14, 21. Igniarium ignem non emittens 11, 26. 27, 111. Igniarium fractum 5, 132. Igniarium ardens 4, 19. 27, 110. Ignitabulum pravum 18, 207. Olla 1, 192. 199. 346. 3, 175. 6, 226. 18, 206. 22, 98. 27, 58. 28, 99. 128. Ollae spuma 13, 21. Ollae sustentaculum 10, 5. 27, 78. Ollae inferior pars 23, 388. Ahenum 6, 132. Ahenum gentis Sahdus 22, 106. Sartago 6, 70. Situla 6, 133. 8, 28. 21, 46. 22, 93. 23, 81. 97. 28, 77. Situla magna 10, 163. Situla aquâ impleta 27, 118. Urceus 18, 103. Uter 1, 466. 16, 1. 18, 162. 23, 181. 296. 27, 182. 28, 96. Utris sudor 5, 56. Uter aquam non emittens 5, 55. Uter ruptus 7, 31. Uter lactis crassi 21, 69. Uter tritus 24, 362. Uter amplus 23, 374. Utres vacui 14, 27. Utres veteres 24, 7. Culter 1, 430. 2, 37. 22, 132. 23, 72. Culter in aqua 1, 299. Culter magnus 14, 48. Falx 24, 348. Securis 22, 66. Malleus ingens 15, 22. Forcipes 18, 154. Forfex 22, 201. Incus 1, 465. 22, 274. Specillum 22, 160. Cucurbitularum instrumentum 22, 309. Acus 22, 295. Cos 22, 128. Pistillum 8, 12. Cochleare majus 3, 87. Scopae 5, 124. 24, 244. Sella 11, 22. 20, 37. 21, 110. 23, 91. 406. Sella dominae 22, 38. Sella camelina 10, 159. Sellae 24, 286. Clitella 23, 204. Habena 3, 62. 5, 39. 136. 10, 96. 175. 11, 49. 23, 184. Fraenum 5, 21. Fraeni lorum 21, 159. Hippopera 1, 426. 18, 102. Stratum equi 4, 22. Dorsuale 6, 79. Cingulum 5, 50. 23, 252. 24, 37. Calcar 5, 145. Funis 1, 326. 5, 4. 6, 21. 23, 261. 445. 641. 28, 100.

Funes 6, 227. Funis, quo pilentum adstringitur 18, 128. Funes duo 1, 297. Funiculus 1, 162. Lorum 22, 8. Lorum Wadsam 24, 150. Lora 21, 98. Lora duo 12, 72, 28, 40. Vinculum 5, 22. 6, 80. 18, 153. 21, 37, 76. 23, 555. 24, 103. Vinculum pediculosum cervicis 19, 4. Vinculum pedis et brachii 22, 9. Storeum templi 21, 163. Stratum domus 14, 57. Strata duo 22, 89. Corium ad insidendum 27, 117. Stragula 23, 531. Tegumentum 5, 206. Saccus 10, 72. Saccus ex pilis caprinis 3, 9. Saccus calcis vivae 15, 70. Rete dorcadis 3, 39. Retia 7, 50. Retis lignum 25, 38. Pannus lacerus 7, 165. Pannus, quo pice cameli illinuntur 27, 93. Panni farcti in camelorum dorsis 2, 128. Laqueus 2, 70. 7, 7. 25, 55. Pera super ariete 6, 93. Sarcinula 22, 161. Crumena 7, 142. 20, 16. 24, 526. Puteus 1, 336. 6, 256. 23, 270. 24, 230. Puteus neglectus 14, 118. 28, 90. 102. Puteus recens 21, 101. Putei latus 24, 214. Putei duo latera 6, 125. Putei interna latera 10, 105. Receptaculum aquae 1, 335. 6, 101. 24, 334. 386. Lacus 13, 87. Lacus mortis 26, 45. Aquaria magna 3, 36. Modius 5, 61. Scala 8, 82. Cithara 11, 46. Tympanum 16, 89. 101. 18, 280. Organum 23, 120. Fistula 25, 176. Annulus 23, 527. Annulus solidus 27, 96. Annulus ligneus 6, 111. Dolium 14, 81. Trutina 12, 89. Cophinus 1, 154. Cophini 14, 56. Clavis 14, 131. Paxillus 24, 492. Paxilli 18, 117. 23, 341. Lectum 17, 2. Pulvinar 21, 14. Navis 3, 37. 24, 535. 553. Cymba 10, 215. 11, 55. Ancora 13, 65. Mensae 24, 493. Mola 23, 84. Molae strepitus 5, 13. Tintinnabulum 23, 473. Calamus siccus 22, 266. Calamus scriptorius 22, 177. 183. Cuspides pennarum 18, 285. Lodix 23, 577. Pecten 24, 500. 573. Pectinis dentes 25, 42. Tabula latruncolorum 24, 504. Poculum 25, 71. Poculum mortis 12, 61. Ampulla vacua 28, 130. Infundibuli crustula 28, 80. Thuribula 14, 4. Pila 3, 178. Fustis 1, 32. Baculus 1, 146. 2, 16. 13, 59. 16, 21. 18, 65.

66. 21, 43. 44. 23, 448. 551. 24, 115. 175. 28, 158.
Baculus capite adunco 23, 393. **Baculus infirmus** 15, 20.
Baculus Mohammedanorum 13, 35. **Baculi dorsum** 27, 35.
Baculi partes dissectae 1, 145. **Lignum transversum** 24.
102. **Flagellum** 13, 50. 18, 104. **Solium** 4, 8. **Ellychnium** 22, 130.

e) **Vestimenta**. **Vestimentum** 24, 118. **Operimentum** 24, 322. **Vestis** 4, 23. 18, 67. **Vestis texenda** 23, 96. **Vestis involutio** 24, 117. **Vestis interior** 24, 364. 376. **Vestis largissima** 26, 67. **Vestes** 19, 11. 23, 532. **Vestes mendacii** 22, 191. **Indusium** 7, 30. **Amiculum** 23, 220. **Amiculum interius** 2, 179. 27, 115. **Cilicium** 18, 200. **Tunica** 1, 478. **Pallium** 16, 91. 27, 187. **Calantica** 24, 207. **Velum** 1, 37. 24, 469. **Vela** 23, 197. **Vela dubii** 27, 194. **Velamen** 22, 286. 24, 161. **Cidaris** 3, 168. **Femoralia** 12, 159. **Lacinia** 13, 25. 28. 92. 24, 269. 270. 28, 140. **Lacinia infima** 20, 90. **Pannus lineus** 23, 576. **Pannus striatus Chims** 27, 114. **Cingulum** 1, 55. **Cingulum pectorale** 18, 62. **Annuli cinguli** 23, 68. **Collare** 18, 274. **Armillae duae** 24, 11. **Compedes mulieris** 1, 358. **Solea** 10, 50. 11, 10. 25, 180. **Soleae** 2, 5. 16, 4. 23, 256. **Calceus** 5, 115. 22, 32. 23, 6. 27, 89. **Ocrea** 23, 482. 28, 132. **Ocreae Honaini** 10, 49. **Corrigia** 1, 152. 316. **Corium** 28, 34. **Corii corruptio** 21, 112. **Torques** 6, 20. 22, 37. **Inaures Mariae** 7, 3. **Ornamentum** 13, 112. **Ornamenti parva res** 24, 105. **Amuletum** 18, 147. **Annulus ex auro confectus** 7, 71.

f) **Opes**. **Opes** 1, 330. 2, 189. 7, 34. 9, 26. 18, 287. 20, 21. 48. 22, 102, 117. 23, 108. 134. 216. 264. 24, 93. 128. 321. 332. 363. 378. 382. 440. 491. 586. 25, 60. 178. 26, 77. 28, 8. 163. **Opes magnae** 9, 121. **Opes optimae** 7, 60. 86. 157. **Opes pessimae** 13, 8. 11. **Opum pars exigua** 2, 88. **Opum copia** 26, 75. **Divitiae** 16, 42. 18, 12. **Divitiae optimae** 7, 55. **Thesaurus Alnathfi** 23, 71. **Pecunia** 7, 40. **Pecunia pauca** 13, 98.

Pecunia parata 14, 123. 23, 638. 25, 23. 169. *Nummi* 1, 207. 8, 77. 80. 84. *Nummus aureus* 8, 83. 23, 639. *Drachma* 23, 640. *Drachmae* 24, 567. *Drachmae duae* 14, 76. *Drachmae inventae* 26, 38. *Margarita* 1, 295. 8, 18.

g) *Morbi et remedia*. *Febris* 1, 421. 423. 424. 2, 36. 108. 4, 34. 6, 75. 14, 79. *Ulcus* 1, 110. 13, 52. 25, 69. *Vibex* 22, 22. *Verruca* 4, 14. *Nodi in corpore* 7, 17. *Pus* 2, 108. *Vulnus* 22, 4. 23, 258. *Carbunculus pestilentialis* 19, 7. *Lepra* 23, 241. *Scabies* 26, 78. *Medicamentum* 5, 14. *Medicina pessima* 13, 90. *Theriaca* 1, 467. *Remedium mordens* 25, 65. *Myrobalanum* 24, 539.

h) *Bestiarum habitacula et alimenta*. *Stabulum vicini* 24, 405. *Caula* 1, 181. 11, 56. 26, 83. *Nidus* 3, 79. 23, 38. *Domicilium lupi* 3, 141. *Pabulum* 18. 169. 22, 190—192. 24, 91. *Pabulum vespertinum* 18, 28. 51. *Pabuli copia* 1, 169. *Pabuli inopia* 5, 93. 127. 25, 29. *Pabuli cornu* 14, 20. 23, 61. *Foenum* 6, 40. *Hordeum* 13, 46, 73. *Esca leonis* 16, 93.

i) *Plantae et arbores*. *Plantae spinosae* 18, 57. *Plantae dulces* 22, 79. *Plantae salsae et amarae* 18, 129. *Herba* 2, 98. 23, 59. 60. *Herba vilis* 5, 133. *Herbae* 18, 58. *Herbae aridae* 15, 4. 27, 148. *Herbarum odoriferarum manipulus* 27, 176. *Fungi* 16, 24. *Tuber terrae* 22, 298. 24, 412. *Frutex spinosa* 3, 71. 20, 28. *Spina* 23, 359. *Spinae* 19, 9. 24, 367. *Spinae palmarum* 13, 89. *Spinae et arbores* 5, 49. *Spina fruticis Orfuth* 26, 87. *Arbor* 18, 32. 23, 392. *Arbores virides* 5, 141. *Radix* 1, 308. 18, 148. *Truncus arboris* 5, 12. 21, 10. 23, 305. *Truncus parvus* 1, 125. *Ramus amputatus* 24, 109. *Rami palmae* 24, 127. *Palmae medulla* 5, 15. *Involucra floris palmae* 5, 102. *Folia* 14, 47. 23, 126. *Palmarum folia* 10, 110. *Surculus palmae parvus* 2, 124. *Lignum* 8, 9. 10, 100. 12, 170. 22, 325. 23, 147. 203. *Lignum*

parvum 21, 113. Lignum arboris Diflah 21, 36. Lignum arboris Nabah 23, 267. Ligna 22, 252. Festuca 5, 16. 22, 115. Semina 10, 111. Semen sinapi 23, 618. Fructus Zizyphi 27, 103. Fructus arboris Arac 28, 103. Colocynthis 6, 51.

k) Lapidēs, metallā. Lapis 10, 6. 121. 22, 75. 23, 54. 344. 353. 24, 172. 26, 13. 90. Lapis candens 5, 77. 6, 31. 7, 2. 18, 167. 22, 197. 24, 72. 90. Lapis Haluah 6, 103. Lapidis fissura 22, 6. Lapidēs duo 5, 114. Lapidēs rotundi 21, 54. Lapidēs magni 5, 19. 20. Lapillus 6, 146. Silex 14, 3. Silices 28, 87. Glarea alba 3, 53. Glarea super petra 19, 38. Later 7, 146. Later coctus (crudus) 26, 134. Aes 13, 86. Ferrum 1, 13. 23, 364. Ferrum frigidum 3, 30. 27, 19. Argentum vivum 4, 31. Aurum 4, 34. 10, 196. 14, 107. 21, 134.

l) Excrementa eorumq. locus. Excrementum 6, 23. Merda 3, 56. Stercus 1, 232. Fimus 20, 47. Urina 2, 49. 12, 157. 14, 126. 18, 61. Saliva 6, 94. 21, 83. 22, 19. 23, 461. Sputum 10, 216. 13, 19. 79. 24, 413. Fimetum viride 1, 126. Latrina 16, 103.

m) Varia mixti generis. Latus 1, 123. 23, 478. 24, 33. Fumus 1, 134. Praelium 1, 137. Onus 23, 498. Sarcina 24, 30. Sarcinae asini 24, 44. Onus grave 18, 96. Onus gravius 1, 386. Onus camelae Aldohaim 6, 74. Onera 23, 180. Mutuum 1, 458. Rubigo 1, 459. Faex 1, 476. Donum 2, 58. 103. 24, 176. 25, 157. Merx 2, 184. 12, 167. Resina Manna 2, 490. 27, 106. Gummi 3, 2. Gummi frustum 23, 62. Nodus 3, 132. Fermentum 5, 48. Litterae 22, 280. Epistola Motalammesi 5, 112. 14, 31. Praeda 6, 224. 22, 135. 272. 25, 77. Praeda cubans 24, 110. Praedae 22, 202. Muscus 6, 232. 20, 111. Vesicula musci 22, 131. Aroma 23, 269. Odoramentum 23, 617. Odoramentum Manschimaie 2, 21. Bonum parvum 7, 39. Portio 28, 45. Portio optima

7, 54. Lutum sigilli 7, 172. Lacryma 8, 38. 27, 178. Carmen 10, 10. Verbum 10, 19. Vox viri 14, 40. Forum 13, 44. 23, 145. Fora 12, 168. Spuma 14, 26. Lendes 14, 67. 28, 78. Ventris crepitus 15, 12. 13. 15. 18, 123. Peditus (asini) 15, 27. Segmenta 18, 107. Pix 18, 120. Sordes in corpore 18, 135. Sordes 18, 155. Succus vitilitatis 18, 278. Pignus 19, 25. Vitrum 20, 61. Concha 21, 156. Res Omzucha 22, 77. Fructus plantae Thortsuts 22, 78. Sagittariorum scopus 22, 86. 24, 79. Fovea venatoris 22, 88. Fovea capiendo leoni facta 22, 163. Fossa calamitatis 26, 41. Dos 22, 208. Crocus 22, 304. Sutura 23, 76. Collyrium 23, 409. Locus 23, 169. 250. Locus potus puri 23, 462. Locus bibendi 23, 560. 612. Locus nudus 24, 75. Locus pabulo abundans 24, 96. Locus ante habitaculum 24, 123. Locus sole non illustratus 24, 351. Loca mala 24, 466. Locus asper, fervidus 27, 28. Fatum 23, 211. 212. Signum inustum 23, 312. Stigma 25, 26. Tritum, novum 23, 372. Novum, antiquum 28, 582. 583. Versus poenae 23, 615. Filum 24, 49. Chorda uvida 24, 71. Scrobiculus nuclei dactyli 24, 126. Regnum 24, 320. Granum 24, 377. Furfures 24, 465. Nota sponsae 25, 46. Naphtha 25, 85. Guttae seminis ebriorum 25, 164. Signum 27, 181. Fascis 28, 88. Parvum, multum 28, 121.

CAP. III.

De proverbiorum historico momento et ratione.

Multa proverbia a personis derivata esse aut cum iis cohaerere vidimus. Quae personae si in gentis historia locum obtinuerunt, aut si indoles illa, ob quam proverbium divulgatum fuit, ad rem gestam gravioris momenti ex. gr. C. 5, 8. 156. 13, 14. referenda est, illis proverbii momentum historicum adjudicamus. Quae quoque res et in animalibus conf. C. 6, 74. et in locis conf. C. 3, 124. cernitur. Sunt quoque proverbia, quae ad res gestas per-

tineant, quae quo majoris momenti sunt, eo majus proverbii momentum historicum inesse existimandum est. Proverbia autem illa quum sine rerum gestarum cognitione accurate intelligi non possint, Arabum grammatici, qui proverbii explicandis operam dederunt, istas res gestas collegerunt et ad explicanda proverbia adhibuerunt. Quae autem a grammaticis collectae et narratae res num re vera omnes gestae an proverbii explicandi causa interdum fictae atque inventae sint, jure dubitare licet; nonnullae enim a grammaticis adlatae res a veritate prorsus abhorrent. Sic (C. 1, 201) proverbii verba protulisse vir dicitur tempore, quo a lupo laceraretur. conf. C. 6, 75. 7, 11. 8, 14. 13, 99. Idem in omnibus proverbii, quae fabulis ex. gr. C. 6, 78. nituntur, statuendum est. Magnum autem proverbiorum numerum esse, quae nonnisi e rerum gestarum, quibuscum cohaereant, cognitione recte atque accurate intelligi possint, e sequentibus locis cognoscere licet. C. 1, 1. 6. 11. 15. 21. 32. 35. 43. 57. 63. 71. 112. 146. 117. 134. 140. 142. 146. 160. 165. 166. 185—188. 201. 206. 207. 217. 219. 232. 241. 280. 302. 361—363. 369. 374. 382. C. 2, 4. 6. 13—15. 21. 28. 29. 30. 34. 52. 57. 76. 78. 80. 81. 87. 89. 109. 110. 135. C. 3, 3. 5. 11. 12. 21. 32. 37. 42. 44. 47. 49. 50. 55. 56. 60. 62. 67. 71. 74. 75—77. 81. 103. 106. 124. 130. 135. 229. C. 4, 1. 12. C. 5, 8. 9. 24. 27. 38. 57. 78. 109. 112. 129. 144. C. 6, 2. 5. 10. 11. 13. 29. 32. 34. 35. 47. 70. 74. 93. 110. 123. 149. 151. C. 7, 1. 8. 9. 11. 22. 27. 29. 30. 39. 72. 81. C. 8, 9. 14. 28. 36. 37. C. 9, 1. 3. 4. 9. 19. 23. C. 10, 2. 9. 11. 18. 25—27. 36. 49. 62. 64. 95. 109. 150. 176. C. 11, 1. 6. 12. 14. 16. C. 12, 1. 2. 4. 5. 10. 11. 17—21. 25. 28. 40. 48. 53. 55—57. 73. 76. 101. C. 13, 3. 9. 20. 31. 47. 98. 99. C. 14, 1. 4. 10. 30. 31. 40. 50. 83. C. 15, 12. 13. C. 16, 3. 4. 33. C. 17, 3. C. 18, 2. 21. 23. 26—28. 35. 38. 39. 46. 48. 51. 52. C. 19, 5. 7. 10—12. 26. C. 20, 1. 2. 10. 18. 21. 30. 35. 37. 39. 59. 71. C. 21, 1. 2. 17. 18. 20. 21. 23. 29. 32. 37. 38. 45.

46. 49. 56. 57. 61. 64. 96. C. 22, 4. 11. 26. 27. 30. 31.
33. 34. 37. 49. 60. 61. 72. 95—97. 99. 106. 114. 120. 132.
134. 142. 148. 155—157. 162. 167. C. 23, 1—7. 9. 10. 29.
30. 33. 35. 55. 71. 78. 79. 82. 86. 114. 119. 128. 143.
146—150. 196. 205. 219. 239. 248. 249. 269. 271. 272—274.
276. 283. 287. 288. 313. 318. 319. 321. 333. 341. 344. 366.
375. 381. 384. 402. 403. 422. 424, 435. 439. 472. 479—481.
C. 24, 12—14. 43. 65. 67. 92. 107. 108. 120. 121. 132. 170.
181. 236. 240. 261. 272. 282. 292. 293. 298. 299. 304. 309.
316. 317. 319. 325. 333. 368. C. 25, 6. 14. 22. 37. 40. 94.
C. 26, 1. 17. 21. 23. 44. 50—52. 57. 60. 70. 91. C. 27,
4. 6. 9. 25. 30. 38. 48. 53. 56. 76. 100. 102. 117. 121. 122.
124. 126. 140. C. 28, 1. 6. 11. 12. 14. 17. 20. 21. 24. 32.
46—48. 55—57. 68. 74. 82. 84.

In nonnullis proverbiiis explicandis grammaticos de rebus gestis, quibuscum cohaereant, dissentire, silentio praetermittendum non est.

CAP. IV.

De tempore, quo proverbialia orta sunt.

Quodsi tempus, quo quodlibet proverbium ortum ac divulgatum esset, sciremus, ea inde nobis utilitas oriretur, ut ex proverbiorum ratione et sensu quum, quae fuerit et cogitandi et agendi ratio cuilibet tempori propria, cognosceremus, tum qualis temporis decursu mutatio provenerit, accuratius judicaremus. Quae vero res quominus perficiatur, impediunt tum proverbiorum rationes, tum tenebrae, quibus proverbiorum multorum antiquitas obscurata est. Nihilominus vero, etsi illa quaestio ad finem, ita ut nil desideretur, perducere non potest, tamen silentio omnino praetereunda non est, nam paucis proverbiiis isto modo illustratis, toti eorum multitudini lux quaedam adfertur.

Proverbiorum pars rebus gestis nititur aut cum iis cohaeret. Quae res si in gentis historia ad nos perlatae

sunt, ad proverbiorum tempus definiendum conferunt, liquet enim proverbium tale ante illam rem gestam neque ortam esse neque multo post in consuetudinem venisse. At vero quo tempore post divulgatum sit, quis est, qui accuratius definire audeat?

Proverbia a personis derivata ante personarum illarum vitam originem non habuisse, nemo non videt, sed quonam tempore, num viventibus personis an paulo post mortem, in consuetudinem venerint, difficile dictu est. Nec non proverbiorum tempus, quae personarum effata fuisse dicuntur, accuratius definire extra facultatem nostram putamus. Quae autem proverbia e poetarum versibus (conf. C. 14, 103. 22, 135. 146. 163) derivata esse constat, ea ante versum orta non esse, nemo negabit, sed quonam tempore, si versus dicti tempus notum est, inde prodierint, num statim versu dicto an aliquo tempore post, dubitationem habebit. Ea non nisi proverbia, quae e re quadam gesta prodire, si quo tempore acta sit, suo tempore memoriae traditum est, historiae ope accuratam temporis definitionem admittunt.

Quae autem proverbia omnibus talibus indiciis destituta sunt, in eorum sensu aut verbis interdum causa invenitur, cur tempori aut adjudicentur aut abjudicentur. Proverbia a viris aut antiquo aut recenti tempore adhibita, illis viris origine anteriora esse, sole clarius est.

Proverbia a Meidano Arabibus haud genuinis adjudicata quum ad unum paene omnia expositione historica careant, et sensum tam generalem offerant, ut inde nil concludi possit, raro (conf. 22, 282. 283) tempori accuratius definiendo apta sunt. Aliis eorum priore aliis posteriore tempore ortis, maximam partem nisi omnia tempori post Mohammedem vendicanda esse, inde sequi videtur, quod, quemadmodum dixi, a grammaticis adlata expositione historica carent; Arabum enim grammatici veteres, qui antiquitati illustrandae vehementer dediti essent, non nisi recentiora, post Mohammedem orta proverbia, quippe

quae expositione historica minus egerent, neglexisse videntur. Proverbiorum autem ante Mohammedis temporum origo, quum accurata illius temporis chronologiae notitia omnino destituti simus, annis accurate definiri non potest; Arabes enim ipsi antiquioris temporis novos ordines non tam annis quam rebus gravioris momenti et pugnis describere ac definire consueverunt. Nulla quidem hac in re cura atque diligentia a nobis intermissa est; nihilominus vero accidere debuit, ut in rei difficultate et librorum manuscriptorum inopia alia minus accurate definirentur, alia haud definienda negligerentur, cujus rei veniam a viris doctis petimus.

Omnia autem proverbia temporis ratione habita in quinque partes dividimus. Prima pars proverbia complectitur tempore fabulosa i. e. tempore ante Mohammedem orta, in quo res a scriptoribus narratae ad fabulas referendae sunt; secunda pars temporis ante Mohammedem adjudicanda; tertia pars incidit in tempus Mohammedis ejusque quatuor successorum seu chalifarum usque ad annum 41 Hedjrae; quarta pars continet proverbia tempore imperatorum Omajjarum, quod ab anno 41 Hedjrae incipit; quinta deuique pars constat proverbiiis, quae tempore imperatorum Ahbbasidarum orta sunt. Incipit illud tempus ab anno 132 post Hedjram. Major proverbiorum pars, quorum primi auctores noti sunt, tempus originis vero ignotum est, in tempus ante Mohammedem cadere videntur.

Ut diversa proverbiorum temporumque ratio statim in oculos incurrat, tabellarum, ut dicunt, formam elegi omnia Meidanii proverbia octo seriebus describens. In prima serie proverbia haud definienda enumeravi; in secunda personarum nominibus distincta, sed tempore accuratius non definienda; in tertia proverbia a me conjectura quodammodo definita; in quarta proverbia fabuloso tempore orta, in quinta proverbia temporis ante Islamismum; in sexta proverbia temporis Islamismi seu Mohammedis et quatuor Chalifarum; in

| I.
Proverbia non definita. | II.
Proverbia distincta nomine; sed Aliter non definita. | III.
Proverbia, quorum tempus conjectura a me definita est. | IV.
Paoverbia temporis fabulosi. | V.
Proverbia temporis ante Hedjram s. Mohammedis actam. | VI.
Proverbia temporis Mohammedis et quatuor Chalifarum. | VII.
Proverbia temporis Chalifarum e gente Omajjarum. | VIII.
Proverbia temporis Chalifarum e gente Abbsidarum. |
|---|--|---|--|---|---|--|--|
| <p>C. 1, 4, 5, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21—23, 25, 27, 29, 30, 33, 34, 36, 37, 39, 40, 41, 44, 45—53, 55, 56, 58, 59, 61, 66, 67, 69, 72, 76, 78, 79, 80, 83, 84, 87, 89, 90—92, 95, 97—101, 103, 107—109, 111, 113—116, 119, 121—124, 127—133, 134—138, 140, 141, 144, 147, 148, 150—164, 167—178, 180—184, 188—205, 207—209, 211—215, 218, 220—260, 262, 264—268, 270, 273, 275—278, 281, 284—293, 295—300, 303—308, 340—318, 320—348, 372—381, 383—395, 398, 400—407, 410—413, 415—421, 423, 424, 425—482, 484, 485, C. 2, 3, 5, 7—30, 27, 29, 31, 32, 35—37, 39—68, 70—75, 77, 79, 81, 86, 88, 91—108, 111—127, 129—137, 141, 146—149, 153—158, 160—162, 164—167, 169—177, 179—188, 190—211, 213, 217, C. 3, 2, 4, 6—10, 12—15, 17, 18, 20, 22—28, 30, 31, 33—36, 38—41, 43, 45, 46, 48, 50—53, 55, 59, 60, 64—68, 70—73, 78, 79, 84, 87—99, 101, 102, 104, 105, 107—111, 113—123, 125—128, 131—134, 136, 137, 139, 140, 142—144, 146, 147, 151, 152, 154—158, 160,</p> | <p>C. 1, 26, 31, (dissensio est, sed videtur ante Mohammedis tempus.) 54, 104, 106, 118, 120, 145, 269, 279 (videtur post Mohammedis tempus). 349, 362, 396, C. 2, 1, 34, 87, 90, 140, 144, 151, 178, C. 3, 11, 16, 42, 54, 56, 67, 77, 86, 100, 112, 135, 141, 153, C. 4, 9, 12, C. 5, 6, 7, 8, 137, 144, 176, C. 6, 2, 4, 3, 35, 46, 62, (sed fort. nonni adhibitum). 74, 104, 120, 123, 155—157, 163, 176, 229—259, C. 7, 11, 30, 39, 55, 72, 77, C. 8, 14,</p> | <p>C. 1, 11, ante Hedjram. 28, post Hedjram. 50, 60, 62, 63, post Hedjram. 69, vetus puer. 73, aut vetus proverbium, ut Laia id in versu adhibuerit, aut e Laiae post Mohammedem viventis versu desumptum. 74, ante Mohammedis tempus. 82, post Mohammedem, quom nonnisi in Syria usitatum esset. 85, ante Mohammedis tempus ob sensum. 86, ante Mohammedis, quom regis in eo mentio fiat. 88, ante Mohammedis tempus, quia poeta Alhothaiab eo usus est. 93, ante Mohammedis tempus, quom Nabeghabus id adhiberet. 105, ante Mohammedem, quia Alhothaiabus ei adludit. 112, ante Mohammedis tempus. 143, post Mohammedis tempus. 185, ante Mohammedem. 219, 362, 371, 396, 408, 409, ante Mohammedem. 422, ante Mohammedem antiquo tempore. C. 2, 2, ante Mohammedem, nam Ferasdakus id adhibuit. 11, post Mohammedem; sed fortasse est vetus, et postea adhibitum. 30, ante Mohammedem. 143, post Mohammedem. 151, ante Mohammedem. 212, post Mohammedem. C. 3, 11, ante Mohammedem. 86, ante Mohammedem. C. 4, 12, ante Mohammedem. 29, ante Mohammedem. C. 5, 129, post Mohammedem. C. 5, 137, videtur circa Mohammedis tempus. C. 5, 170, ante tempus Omajjarum. C. 5, 186, tempore Abhd-Almalici b. Merwan. C. 5, 194, post Mohammedem. C. 6, 10, ante Mohammedem. C. 6, 75, tempore veteri. C. 6, 129, ante tempus Omajjarum aut circa eorum tempus. C. 6, 148, ante Mohammedem. C. 6, 176, videtur multo ante Mohammedem. 7, 55, ante Mohammedem. 7, 89, post Mohammedem. 7, 98, ante Mohammedem.</p> | <p>1, 124, tempore Ahmru b. Hind. 1, 10. — Ahmru b. Omahmah. 1, 31. — Sahdi b. Matic. 1, 32. — Alafabi Djorhomitae. 1, 43. — Ohaibahi b. Aldjolah. 1, 57. — Alharitsi b. Djebellah aut Ohaibadi b. Alabraz. 1, 65. — Alnabeghahi. 1, 117. — Solaicis b. Alsolaca. 1, 139. — Ahmru-l'Kaisi. 1, 146. — Dissensio est de auctore. 1, 149. — Actsami b. Zeifi. 1, 165. — Alahjari. 1, 166. — Abu-Heneschi. 1, 179, non diu ante Hedjram. 1, 186, tempore Almondsiri b. Mai-ssema. 1, 187. — Nohmani b. Almondsir. 1, 206. — Ahmiri b. Althsarib (circiter 200 annos ante Islamismum). 1, 210. — Actsami b. Zeifi. 1, 216. — Actsami b. Zaiifi. 1, 262 (de auctore est dissensio). 1, 283. — ante Hedjram. 1, 361. — Nohmani b. Almondsir. 1, 363. — Hasani Himjaritarum regis. 1, 382. — Cosrois. C. 2, 4, Kazir b. Sahd-Allahmi. 2, 21. (post Manschimam) 2, 26, Nohman b. Almondsir. 2, 28, Tharafah b. Alahhd. 2, 33, Sathib. 2, 69, non multo ante Mohammedem. 2, 76, tempore Ahmru b. Hind. 2, 78, tempore Sahdi b. Said Manat. 2, 110, Kais b. Sohair. 2, 128, Ohaidd b. Alabraz. 2, 138, multo ante Mohammedem. 2, 139, paulo ante Islamism. (Koss b. Sajidah). 2, 163, tempore Nohmani b. Almondsir. C. 3, 5, Kais b. Sohair. 3, 1, 32, ante Mohammedem. 3, 37, Cahb b. Sohair puer. 3, 44, tempore regis cujusd. Ghassanidarum. 3, 43, Mondsir b. Mai-ssema. 3, 49, tempore Moahwijjahi Amalekitarum principis. 3, 61, 62, ante Mohammedem. 3, 63, Actsam b. Zaiifi. 3, 74, multo ante Mohammedem. 3, 75, tempore Amru-l'Kaisi b. Hodjr. 3, 76, ante Mohammedem. 3, 124, Djassas. 3, 138, ante Mohammedem. 3, 148, ante Mohammedem (sed dissensio est). C. 4, 1, Baihas. 4, 8, ante Mohammedem. 4, 39, Kazir b. Sahd Allahmi. C. 5, 8, ante Mohammedem (sed dissensio est). 5, 9, videtur multo ante Mohammedem. 5, 26, ante Mohammedem. 5, 27, tempore Almondsiri b. Mai-ssema. 5, 47, Himjaritarum rex. 5, 57, 5, 112, paulo ante Mohammedem. 5, 140, tempore Ahmru b. Hind. 5, 148, (dissensio de auctore). 5, 150, videtur ante Mohammedem. 5, 151, tempore Almondsiri b. Ahmru-l'Kaisi. 5, 155, paulo ante Mohammedem. 5, 156, tempore Almondsiri b. Mai-ssema. 5, 177, tempore Cosrois. 5, 182, ante Mohammedem. 5, 183, paulo ante Mohammedem.</p> | <p>C. 1, 6, Tempore Ahmru b. Hind. 1, 10. — Ahmru b. Omahmah. 1, 31. — Sahdi b. Matic. 1, 32. — Alafabi Djorhomitae. 1, 43. — Ohaibahi b. Aldjolah. 1, 57. — Alharitsi b. Djebellah aut Ohaibadi b. Alabraz. 1, 65. — Alnabeghahi. 1, 117. — Solaicis b. Alsolaca. 1, 139. — Ahmru-l'Kaisi. 1, 146. — Dissensio est de auctore. 1, 149. — Actsami b. Zeifi. 1, 165. — Alahjari. 1, 166. — Abu-Heneschi. 1, 179, non diu ante Hedjram. 1, 186, tempore Almondsiri b. Mai-ssema. 1, 187. — Nohmani b. Almondsir. 1, 206. — Ahmiri b. Althsarib (circiter 200 annos ante Islamismum). 1, 210. — Actsami b. Zeifi. 1, 216. — Actsami b. Zaiifi. 1, 262 (de auctore est dissensio). 1, 283. — ante Hedjram. 1, 361. — Nohmani b. Almondsir. 1, 363. — Hasani Himjaritarum regis. 1, 382. — Cosrois. C. 2, 4, Kazir b. Sahd-Allahmi. 2, 21. (post Manschimam) 2, 26, Nohman b. Almondsir. 2, 28, Tharafah b. Alahhd. 2, 33, Sathib. 2, 69, non multo ante Mohammedem. 2, 76, tempore Ahmru b. Hind. 2, 78, tempore Sahdi b. Said Manat. 2, 110, Kais b. Sohair. 2, 128, Ohaidd b. Alabraz. 2, 138, multo ante Mohammedem. 2, 139, paulo ante Islamism. (Koss b. Sajidah). 2, 163, tempore Nohmani b. Almondsir. C. 3, 5, Kais b. Sohair. 3, 1, 32, ante Mohammedem. 3, 37, Cahb b. Sohair puer. 3, 44, tempore regis cujusd. Ghassanidarum. 3, 43, Mondsir b. Mai-ssema. 3, 49, tempore Moahwijjahi Amalekitarum principis. 3, 61, 62, ante Mohammedem. 3, 63, Actsam b. Zaiifi. 3, 74, multo ante Mohammedem. 3, 75, tempore Amru-l'Kaisi b. Hodjr. 3, 76, ante Mohammedem. 3, 124, Djassas. 3, 138, ante Mohammedem. 3, 148, ante Mohammedem (sed dissensio est). C. 4, 1, Baihas. 4, 8, ante Mohammedem. 4, 39, Kazir b. Sahd Allahmi. C. 5, 8, ante Mohammedem (sed dissensio est). 5, 9, videtur multo ante Mohammedem. 5, 26, ante Mohammedem. 5, 27, tempore Almondsiri b. Mai-ssema. 5, 47, Himjaritarum rex. 5, 57, 5, 112, paulo ante Mohammedem. 5, 140, tempore Ahmru b. Hind. 5, 148, (dissensio de auctore). 5, 150, videtur ante Mohammedem. 5, 151, tempore Almondsiri b. Ahmru-l'Kaisi. 5, 155, paulo ante Mohammedem. 5, 156, tempore Almondsiri b. Mai-ssema. 5, 177, tempore Cosrois. 5, 182, ante Mohammedem. 5, 183, paulo ante Mohammedem.</p> | <p>C. 1, 1, 2, 3, Mohammedes. 1, 35, Abu-Becr. 1, 38, Ihd. 1, 42, Ohmar. 1, 77, Lebid. 1, 81, Ahli. 1, 110, Ahuru b. Ahlahz. 1, 120, Sohaim b. Watsil. 1, 125, anno Hedjrae uderimo. 1, 126, Mohammedes. 1, 217, Ahli. 1, 274, Abu-Derda. 1, 280, Moahwijjah. 1, 301, Alahbbas b. Merdas. 1, 397, Actsam b. Zaiifi. 1, 483, post Mohammedem. C. 2, 38, Ajescha. 2, 159, Find. C. 3, 3, (videtur non multo post Islamismum). 3, 58, Ohmar. 3, 69, Mohammedis tempore. 3, 81, Find. 3, 149, Initio Islamismi. 3, 159, tempore Mohammedis. C. 5, 4, de auctore dubitatur. 5, 33, 88, Mohammedes. C. 6, 1, Ahmru b. Alahz. 6, 3, Ohmar, 6, 5, tempore Mohammedia. 6, 22, Abu-Derda. 6, 23, Mohammedis tempore. 6, 47, Mohammedis. 6, 63, Fortasse in initium temporis Omajjarum cadit. 6, 113, Mohammedes. 6, 137, 140, Ahli. 6, 147, tempore Mohammedis. 6, 151, tempore Mohammedis aut ejus successorum. 6, 212, tempore Mohammedis. C. 7, 8, fortasse in initium Omajjarum cadit. 7, 92, Mohammd. 7, 95, tempore Mohammedis. 7, 117, tempore Mohammedis aut paulo ante. 7, 118, Mohammedis tempore. 7, 124, Mohammedis tempore. C. 8, 51, Mohammedes. C. 9, 51, Mohammedes. C. 10, 28, Ahli. 10, 29, Moahwijjah anno 36.</p> | <p>C. 1, 15, Moahwijjah. 1, 19, Ibrahim Nohaita. 1, 24, Ohmar b. Ahhd-Alahsis. 1, 64, Miscin Aldaremi. 1, 96, Wahab b. Munabbih. 1, 102, Djerir. 1, 294, Ferasdak. 1, 309, Jasid b. Almohalleb. 1, 319, Alahnaf. 1, 399, Ahhd-Allah b. Alsobair. 1, 458, Mohalleb. C. 2, 6, 80, anno sexagesimo Hedjrae. 2, 109, tempore Moahwijjahi. 2, 150, Morrah b. Malikan. 2, 152, tempore Heschami b. Abhd-Almalic (post ann. 119). C. 3, 29, Alkothiam. 3, 82, Rubah (tempore Omajjarum et Abbsidarum). 3, 83, tempore Hedjdjadj. 3, 85, Ohmar b. Ahhd-Alahsis. 3, 103, Djerir. 3, 106, Kotsibaib b. Muslim. 3, 130, tempore Hedjdjadj. 3, 145, tempore Ferasdaki. 3, 150, tempore Heschami b. Abhd-Almalic. C. 5, 72, post annum 119. C. 6, 20, Ohkail b. Ohloffah. 6, 138, Ohmar b. Ahhd-Alahsis. 6, 149, 154, fortasse paulo ante tempus Omajjarum. 6, 164, tempore Moahwijjahi vel paulo ante. C. 7, 81, Djerir b. Ahhd-Allah. 7, 94, tempore Moahwijjahi aut post. 7, 96, tempore Solaimani b. Abhd-Almalic. C. 9, 13, Djerir (sed fortasse nonni adhibitum proverbium). 9, 23, Ahhd-Allah b. Sobair. C. 10, 14, tempore Jasidi b. Almohalleb. 10, 15, Ferasdak. 10, 135, Tempore Heschami. 10, 173, Ohmar b. Ahhd-Alahsis.</p> | <p>C. 1, 261, Abu-Ohjainah initio temporis Abbsidarum (sed fortasse proverbium nonni adhibitum). 2, 142, Abu-Tammam. 2, 168, seriore tempore. 2, 189, Ebn-Almohtass. 3, 19, Abu-Nowas. C. 5, 157, tempore Almahdi. C. 6, 88, 175, 206, post tempus Barmacidarum. 6, 229, initio temporis Abbsidarum (Manzuri). C. 7, 140, tempore Almahdi.</p> |

| I.
Proverbia non definienda. | II.
Proverbia distincta nomine seduliter non definienda. | III.
Proverbia, quorum tempus conjectura a me definitum est. | IV.
Proverbia temporis fabulosi. | V.
Proverbia temporis ante Hedjram s. Mohammedis aetatem. | VI.
Proverbia temporis Mohammedis et quatuor Chalifarum. | VII.
Proverbia temporis chalifarum e gento Omajjadarum. | VIII.
Proverbia temporis Chalifarum e gento Abbasidarum. |
|---|---|--|--|---|---|--|--|
| <p>161. 162—195. C. 4, 2—7, 10. 41. 13—28. 30—38. 40—45. C. 5, 1—3. 5. 7. 10. 11—25. 28—32. 35. 36. 48—56. 58—69. 70. 71. 73. 77. 79—87. 89—111. 113—128. 130—136. 138. 139. 141—143. 145—147. 149. 152—154. 158—169. 171—175. 178—181. 184. 188—192. 195—215. C. 6, 4. 6—8. 12. 14—18. 24—28. 30. 31. 33. 34. 36—45. 48. 61. 64—70. 73. 76—87. 89. 90. 94—103. 105—109. 111. 112. 114—119. 121. 122. 124—128. 130—132. 134. 135. 136. 139. 141—146. 148. 150. 158—162. 165—167. 170. 177—194. 196. 205. 207—222. 223—228. 230—259. C. 7, 2. 4—7. 10. 12—26. 28. 29. 31—38. 40—46. 48—54. 56—71. 73—77. 79. 80. 82—88. 90. 91. 93. 99—102. 104—116. 119. 120. 125—139. 141—174. C. 8, 1—10. 12. 17—19. 21. 23—27. 29. 30—35. 38—47. 49. 52. 56—61. 63. 68—84. C. 9, 2. 3. 6—8. 10. 20. 25—29. 31—45. 49. 51. 53. 55—58. 60. 61. 64—69. 70—82. C. 10, 1. 3. 7. 8. 10. 12. 13. 15—17. 19—24. 30—35. 37. 39.</p> | <p>C. 8, 22. 28. 48. 65. C. 9, 1. 19. 30. C. 10, 9. 67. 95. 184. C. 11, 1. 6. 9. 12. 16. C. 12, 11. 15. 22. 25. 50. 56. 57. 65. 109. 46. tempore Omajjadarum. C. 9, 50. tempore Omajjadarum aut antea. C. 9, 52. ante Mohammedem. C. 9, 63. post Mohammedem. C. 10, 6. vetus proverbium. C. 10, 25. multo ante Mohammedem. C. 10, 38. ante Mohammedem. C. 10, 113. post Mohammedem. C. 10, 195. post Mohammedem. C. 10, 202. post Mohammedem. C. 11, 10. ante Mohammedem. C. 12, 32. ante Moahwijnahum. 13, 126. post Mohammedem. C. 13, 6. ante Moh. C. 13, 35. post Mohammedem. C. 13, 126—128. ante Mohammedem. 13, 153. post Mohammedem. C. 13, 156. ante Mohammedem. C. 14, 4. ante Mohammedem, quum Ferasdakus eo usus st. 14, 12. post Mohammedem. 14, 22. ante Mohammedem. C. 15, 25. ante Mohammedem. C. 16, 48. ante Mohammedem. 16, 62. videtur tempore Abbasidarum. 16, 72. post Mohammedem. 16, 76. ante Mohammedem, quia Alachnasus eo usus est. 16, 78. ante Mohammedem. C. 17, 5. vetus proverbium quia Kaisus b. Sohair eo usus est. C. 17, 25. ante Islamismum, quia Ahscha ejus mentionem fecit. C. 18, 38. ante Mohammedem. C. 18, 84. ante Mohammedem, quia Ferasdakus eo usus est. 18, 141. ante Mohammedem. 18, 217. vetus proverbium, nam Alachthalus eo usus est. C. 18, 230. ante Mohammedem. C. 18, 282. post Mohammedem. C. 18, 292. post Mohammedem.</p> | <p>8. 13. ante Mohammedem. 8, 16. post Mohammedem. C. 8, 28. ante Mohammedem. C. 8, 62. vetus proverbium, nam Althoathaius id adhibuit. C. 8, 64. ante Mohammedem. Cap. 8, 67. post Mohammedem. C. 9, 1. ante Mohammedem. C. 9, 4. multo ante Mohammedem. C. 9, 46. tempore Omajjadarum. C. 9, 50. tempore Omajjadarum aut antea. C. 9, 52. ante Mohammedem. C. 9, 63. post Mohammedem. C. 10, 6. vetus proverbium. C. 10, 25. multo ante Mohammedem. C. 10, 38. ante Mohammedem. C. 10, 113. post Mohammedem. C. 10, 195. post Mohammedem. C. 10, 202. post Mohammedem. C. 11, 10. ante Mohammedem. C. 12, 32. ante Moahwijnahum. 13, 126. post Mohammedem. C. 13, 6. ante Moh. C. 13, 35. post Mohammedem. C. 13, 126—128. ante Mohammedem. 13, 153. post Mohammedem. C. 13, 156. ante Mohammedem. C. 14, 4. ante Mohammedem, quum Ferasdakus eo usus st. 14, 12. post Mohammedem. 14, 22. ante Mohammedem. C. 15, 25. ante Mohammedem. 16, 62. videtur tempore Abbasidarum. 16, 72. post Mohammedem. 16, 76. ante Mohammedem, quia Alachnasus eo usus est. 16, 78. ante Mohammedem. C. 17, 5. vetus proverbium quia Kaisus b. Sohair eo usus est. C. 17, 25. ante Islamismum, quia Ahscha ejus mentionem fecit. C. 18, 38. ante Mohammedem. C. 18, 84. ante Mohammedem, quia Ferasdakus eo usus est. 18, 141. ante Mohammedem. 18, 217. vetus proverbium, nam Alachthalus eo usus est. C. 18, 230. ante Mohammedem. C. 18, 282. post Mohammedem. C. 18, 292. post Mohammedem.</p> | <p>C. 10, 27. Lokman Ahdita. 10, 86. 87. Lokman Ahdita. C. 10, 186. Amru b. Tikn. C. 12, 4. Ebn-Bidh. C. 12, 77. Merdsaita. 7, 27. Tarafah puer. 7, 121. ante Mohammedem. C. 13, 9. 31. Lokman Ahdita. C. 13, 117. Ahmar Ahd. C. 13, 145. Lokman Ahdita. C. 14, 30. tempore Lokmani Ahdita. C. 14, 37. Lokman sapiens. C. 16, 3. nitiur fabula antiqua. C. 18, 46. de auctore dissentiunt. C. 8, 248. et 250. C. 20, 30. Lokaim.</p> | <p>C. 6, 1. tempore Kaisi b. Sohair. 6, 2. tempore Almondsiri b. Mai-ssema. 6, 19. Amru-l'Kais. 6, 21. ante Islamismum. 6, 29. vetere tempore. 6, 32. ante Mohammedem. 6, 71. Actsam b. Zaiifi. 6, 91, 92. Actsam b. Zaiifi. 6, 93. 110. tempore Nohmani. 6, 133. 152. 153. veteri tempore. 6, 169. tempore Amrui b. Mahdi Carb. 6, 171. antiquo tempore ortum. 6, 172. paulo ante Mohammedem. 6, 174. tempore veteri. 6, 195. ante Mohammedem. C. 7, 1. ante Mohammedem. 7, 3. ante Mohammedem. 7, 9. Kazir b. Sahd Lachmita. 7, 27. Tarafah puer. 7, 121. ante Mohammedem. C. 8, 41. tempore Almondsiri b. Mai-ssema. 8, 20. Amru-l'Kais. 8, 36. Colaib Wajel. 8, 66. Kais b. Sohair. C. 9, 5. ante Mohammedem. 9, 9. Ohbaid b. Alabraz. 9, 24. tempore Alharitsi b. Abi-Schamir Ghassanidae. 9, 54. paulo ante Mohammedem. 9, 59. tempore Amru-l'Kaisi. C. 10, 2. vetus proverbium. 10, 5. ante Mohammedem aut Mohammedis tempore. 10, 11. Kais b. Sohair. 10, 26. ante Mohammedem. 10, 39. tempore Amrui b. Hind. 10, 41. Amru-l'Kais. 10, 49. ante Mohammedem. 10, 51. (circiter ducentos annos ante Islamismum). 10, 60. Actsam b. Zaiifi. 10, 62. ante Mohammedem. 10, 64. tempore Nohmani b. Almondsiri aut Moahwijnahi. 10, 65. Actsam b. Zaiifi. 10, 109. Actsam b. Zaiifi. (al. Ahnaf b. Kais). 10, 112. Actsam b. Zaiifi. 10, 153. Actsam b. Zaiifi. 10, 166. ante Islamismum. 10, 176. Nohman b. Almondsir. C. 12, 1. ante Mohammedem (sed de auctore dissentiunt. 12, 5. ante Mohammedem. 12, 17. tempore Amrui b. Alnohman. 12, 18. ante Mohammedem. 12, 19. Mohalhel. 12, 20. vetus proverbium. 12, 21. tempore Mondsiri. b. Mai-ssema. 12, 39. Actsam b. Zaiifi. 12, 48. tempore Nohmani b. Mondsiri. C. 12, 55. 58. (vetus proverbium). 12, 108. tempore Mondsiri b. Mai-ssema. C. 13, 20. 29. ante Mohammedem. 13, 40. Actsam b. Zaiifi. 13, 41. Ohbaid b. Alabraz. 13, 47. tempore Djdmsihahi. 13, 65. Actsam b. Zaiifi. 12, 69. Harets b. Hillisah. 13, 114. ante Mohammedem. 13, 115. paulo ante Mohammedem. 13, 119. 120. 124. ante Mohammedem. 13, 134. vetus proverbium videtur. 13, 141. 144. 157. ante Mohammedem. C. 14, 10. tempore Amrui b. Hind. 14, 18. Haritz b. Hillisah. 14, 22. ante Mohammedem. 14, 27. Taabata Scharran. 14, 31. Motalammes. 14, 34. Tarafah. 14, 38. Actsam b. Zaiifi. 14, 50.</p> | <p>C. 10, 59. Amru b. Alahz aut initio temporis Omajjadarum. 10, 89. Mohammedes. 10, 175. Ajescha. C. 11, 35. versus finem temporis Mohammedis. 11, 36. tempore Mohammedis. 11, 38. tempore Abu-Becri. C. 12, 12. Mohammedes. 12, 73. initio Islamismi. C. 12, 76, 77. circa Mohammedis tempus. C. 13, 11. 37. Mohammedes. 13, 74. Ahli. C. 14, 104. Ohmari tempore. 16, 98. (licet inter proverbia Arabum haud genuinorum est, tamen anteriori tempori ad iudicandum videtur). C. 17, 6. Mohammedes. C. 18, 1. tempore Abu-Becri. 18, 91. 104. Mohammedes. 18, 112. Alachnaf. 18, 168. Mohammedes. C. 19, 7. tempore Mohammedis. 19, 13. Mohammedes. 19, 51. Mohammedis tempore. C. 20, 9. Mohammedes. 20, 40. Moahwijnah. 20, 39. Mohammedis tempore. 20, 52. circa Mohammedis tempus aut paulo anteriore. 20, 91. circa Mohammedis tempus aut paulo anteriore. 20, 92. circa Mohammedis tempus aut paulo anteriore. 20, 92. circa Mohammedis tempus. 20, 98. Mohammedis tempore. C. 21, 20. Ohmar (sed dissensio est). 21, 52. anno 36. 21, 68. Mohammedes. 21, 136. circa tempus Mohammedis. C. 22, 1. Abu-Musa Alaschahri. 22, 226. tempore Abu-Becri. 22, 229. circa Mohammedis tempus. 22, 240. tempore Abu-Becri.</p> | <p>10, 183. (circiter medio primi saeculi). C. 11, 34. tempore Ohmari b. Ahhd-Alahis. C. 12, 54. Hasan b. Ahli. 12, 104. tempore Moahwijnahi. 12, 145. Alachnaf. C. 13, 98. anno 72. aut 73. 13, 135. tempore quo Merwanus b. Haccem Medinae praefectus erat. 13, 158. videtur post annum 92. ortum. C. 14, 59. tempore Solimani b. Ahhd-Almalec. 14, 80. Alachnaf. 14, 85. tempore Ahhd-Almalec b. Merwan. 14, 93. Alachthal. 14, 103. Ferasdak. C. 16, 8. Moahwijnah. 16, 71. tempore Omajjadarum. C. 18, 67. tempore Omajjadarum vel paulo ante. 18, 267. tempore Moahwijnahi. 19, 39. 55. tempore Omajjadarum. C. 20, 35. Hedjdjadi. 20, 54. Ohmar b. Ahhd-Alahis. 20, 95. tempore Ahhd-Almalec b. Merwan. 20, 104. Djerir. C. 21, 53. (ante annum 53). 21, 56. Ahhd-Allah b. Sohair. C. 22, 92. tempore Moahwijnahi. 22, 135. Thirimmah. 22, 221. Tempore Hedjdjadi. C. 23, 62. Hedjdjad. 23, 82. anno 60. 23, 103. tempore Hedjdjadi. 23, 119. tempore Merwani b. Alhaccem. 23, 217. (post mortem Omm-Ah-zimahae). 23, 244. tempore Omajjadarum. 23, 288. anno 45 (Moahwijnah). 23, 323. anno 59 (Althoathaius). 23, 333. Hedjdjadi (tempore Ahhd-Almalec). 23, 363. Ahhdjdjadi pater Rubahi. 23, 375. tempore Djeriri. 23, 442. Althoathaius.</p> | <p>C. 8, 37. Almamun. 8, 55. Abu-Muslim (sed fortasse proverbium nonnisi adhibuit). 10, 192. 194. tempore Abbasidarum. C. 16, 51. tempore Abbasidarum sed fortasse antea. C. 18, 249. tempore Abbasidarum.</p> |

| I.
Proverbia non definita. | II.
Proverbia distincta nomine sed aliter non definita. | III.
Proverbia, quorum tempus conjectura a me definitum est. | IV.
Proverbia temporis fabulosi. | V.
Proverbia temporis ante Hedjram s. Mohammedis aetatem. | VI.
Proverbia temporis Mohammedis et quatuor Chalifarum. | VII.
Proverbia temporis Chalifarum e gente Omajjadarum. | VIII.
Proverbia temporis Chalifarum e gente Abbasidarum. |
|---|--|--|--|--|---|--|---|
| <p>C. 10, 40, 42—48, 50, 52—58, 61, 63, 66, 68—86, 88—94, 96—108, 110, 111, 114—134, 136—152, 154—165, 167—172, 174, 177—182, 185, 187, 193, 196—204, 203—210, 212—237, C. 14, 2—5, 7, 8, 11, 13—15, 17—33, 37, 39—42, 43—58, C. 12, 2, 3, 6, 9, 10, 13, 14, 16, 23, 24, 26—31, 33—38, 41—47, 49—53, 59—72, 74, 75, 76, 78—104, 110—125, 128—144, 146, 147, 149—151, 152—184, C. 13, 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 22—28, 30, 32, 34, 36—39, 42—46, 48—64, 66—68, 70—73, 75—81, 83—86, 88, 90—97, 99—113, 121, 122, 126, 127, 129—133, 137, 140, 142, 143, 146—152, 154, 155, 159, 160, 162, 163, 165—168, 169—180, C. 14, 1—3, 5, 6, 8, 11, 13—17, 19—21, 23—26, 28, 32, 33, 35, 36, 39—49, 51—58, 60—69, 71—79, 82, 86—93, 95—102, 105—112, 113—115, 116—136, C. 15, 1—12, 14—24, 26—44, 46—48, 53—63, 64—70, C. 16, 1, 2, 4—7, 9—17, 19—50, 52, 63—70, 74, 75, 77, 79—85, 86—97, 99—105, C. 17, 1—4, 7, 9—24, 27—35, C. 18, 3—18, 20—25, 29—36, 39—45, 47—49, 51, 53, 55—65, 68—75, 77, 78, 80—83, 85, 86, 88—90, 92—94, 96—103, 105—110, 113—117, 119—122, 124—137, 139, 140, 142—159, 161—163, 165—167, 169—200, 202—219, 214, 216, 218—220, 224—229, 233—238, 240—247, 251—263, 265, 266, 269—271, 272—281, 284—291, 293—298, C. 19, 1—4, 6, 8—11, 14—24, 27, 28, 40—45, 47, 48, 50, 55, 56—61, 63, 64—76, 77—83, C. 20, 1, 3—7, 11—17, 19—29, 31, 33, 34, 36, 38, 40—48, 51, 53, 55—64, 66—70, 72—75, 78—90, 99, 100—103, 106—130, C. 21, 2—13, 16, 18, 22, 24—36, 38—48, 50, 51, 55, 58—60, 62—67, 69—76, 78—83, 86—95, 97—118, 120, 122—129, 131, 139—150, 151—189, C. 22, 2—10, 12, 13, 17—25, 27—29, 31—36, 39, 41, 42, 45, 46, 48—53,</p> | <p>C. 21, 1, 14, 21, 37, 85, 121, 130, 134, 138, C. 22, 26, 72, 99, 104, 106, 137, 167, 195, 198, 220, 327, C. 23, 29, 33, 36, 95, 133, 148, 152, 242, 251, 280, 306, 307, 417, 436, 437, 439, 481, 485, 497, 509, 523, 620, C. 24, 107, 151, 152, 215, 250, 261, 293, 315, 316, 431, 588.</p> | <p>C. 19, 53, 54, ante Mohammedem. C. 19, 76, post Mohammedem. C. 20, 8, antiquo tempore, nam jam in versu Amru-l-Kaisi invenitur. C. 20, 30, ante Mohammedem. C. 20, 36, ante Mohammedem. C. 21, 54, Mohammedes verbis usus est. C. 21, 84, post Mohammedem. C. 22, 30, ante Mohammedem, nam Mohammedes id adhibuit. C. 22, 35, ante Mohammedem, nam Alachthal id adhibuit. C. 22, 57, ante Mohammedem, nam Anas b. Modric ejus mentionem fecit. C. 22, 65, ante Mohammedem. C. 22, 66, vetus, nam Nabeghah Dsohanita eo usus est. C. 22, 105, videtur initio Islamismi. C. 22, 136, Nabeghah auctor est aut eo usus est. C. 22, 199, vetus, nam Ferasdakus eo usus est. C. 22, 268, 269, post Mohammedem. C. 23, 24, vetus proverbium, quia Moahwijjah id adhibuit. C. 23, 35, ante Mohammedem. C. 23, 287, post Mohammedem. C. 23, 306, quia Ferasdakus eo usus est, vetus proverbium videtur. C. 23, 365, quia Abu-Dsuabid versus id inseruit, vetus proverbium esse videtur. C. 23, 374, ante Mohammedem. C. 23, 486, post Mohammedem. C. 23, 498, ante Mohammedem. C. 23, 524, post Mohammedem. C. 24, 93, post Mohammedem. C. 24, 164, post Mohammedem. C. 25, 91, videtur ante Mohammedem.</p> | <p>C. 22, 222, sed do auctore dissentiunt. C. 22, 233, de tempore dissentiunt. C. 23, 426, Ahmrui b. Tikn. C. 23, 517, Moahwijjah b. Beer. C. 24, 13, 257, 302, Almarahid. C. 24, 427.</p> | <p>14, 50, tempore Amru-l-Kaisi b. Hodjr. 14, 83, tempore Nohmani 14, 84, antiquo tempore. C. 15, 13, Solaic b. Solacah. 15, 50, ante Mohammedem. 15, 51, tempore belli Dahes et Ghabra. 15, 52, ante Mohammedem. C. 17, 8, ante Mohammedem. C. 18, 19, 26, 28, 37, 50, 52, ante Mohammedem. 18, 54, tempore Sabae et Kaziri. 18, 76, Actsam b. Zaiifi. 18, 79, Solaic b. Solacah. 18, 164, Actsam b. Zaiifi. 18, 211, tempore Colaibi Wajel. 18, 213, ante Mohammedem. 18, 215, tempore Nohmani. 18, 221, tempore Ahmrui b. Hind. 18, 222, tempore Alharitsi b. Abi-Schamir. 18, 223, non multo ante Mohammedem. 18, 231, ante Mohammedem. C. 19, 25, ante Mohammedem (obres). 19, 26, tempore Nohmani b. Almondsir. 19, 46, 49, ante Islamismum. 19, 52, paulo ante Mohammedem. 19, 62, paulo ante Islamismum. C. 20, 2, Mondsir b. Mai-ssema. 20, 18, Amru-l-Kais. 20, 37, tempore Cosrois. 20, 50, Actsam b. Zaiifi. 20, 65, 93, ante Mohammedem. 20, 94, tempore Nohmani b. Almondsir. 20, 96, tempore Alaswadi b. Almondsir. 20, 97, tempore Ahmrui b. Hind. 20, 105, Harits b. Hillisah. 21, 17, Tharafah b. Alahbd. 21, 23, ante Islamismum. 21, 49, Nohman b. Mondsir. 21, 57, ante Mohammedem. 21, 77, Actsam b. Zaiifi. 21, 96, 132, 133, 435, 137, ante Mohammedem. 22, 11, tempore Colaibi Wajel. 22, 14, Actsam b. Zaiifi. 22, 15, multo ante Mohammedem. 22, 16, tempore Nohmani b. Almondsir. 22, 37, Djasimih Alabrasch. 22, 40, Motalammes. 22, 47, tempore die Djebelah. 22, 54, Lebid. 22, 44, Saba. 22, 58, ante Mohammedem. 22, 60, Ahmrui b. Hind (tempore Coswis b. Kobad). 22, 102, tempore Amru-l-Kaisi. 22, 189, tempore Mondsiri b. Mai-ssema. 22, 235, 245, ante Mohammedem. 23, 1, 2, Harits b. Abi-Schamir. 23, 4, tempore Ahmrui b. Hind. 23, 6, 9, 30, ante Moh. 23, 40, 47, Actsamb. Zaiifi. 23, 71, tempore Cosrois. 23, 78, die Almoschahkar tempore Cosrois. 23, 79, eod. tempore. 23, 86, ante Mohammedem. 23, 87, Ohbaid b. Alabraz. 23, 92, 108, Actsam b. Zeifi. 23, 116, Nohman b. Almondsir. 23, 128, ante Mohammedem. 23, 143, Sabae tempore. 23, 189, tempore Nohmani b. Almondsir. 23, 205, Hatim Thai. 23, 249, Baihas. 23, 272, tempore Nohmani b. Almondsir. 23, 273, 274, diu ante Hedjram. 23, 276, ante Hedjram. 23, 283, Nohman b. Almondsir. 23, 285, Actsam b. Zaiifi. 23, 313, 316, diu ante Mohammedem. 23, 318, tempore Colaibi. 23, 344, 366, ante Mohammedem. 23, 368, Mohammedes. 23, 372, Ahjescha. 23, 381, ante Mohammedem. 23, 384, tempore belli Dahes et Ghabra. 23, 402, ante Mohammedem tempore Abrahami.</p> | <p>C. 22, 282, tempore Ahjschae. 22, 309, circa Mohammedis tempus. 23, 146, anno 3 Hedjrae. 23, 213, tempore Mohammedis. 23, 243, tempore Ohmari. 23, 256, circa tempus Mohammedis aut antea. 23, 308, Ohmar aut Ahli. 23, 319, circa tempus Mohammedis. 23, 321, anno 2 Hedjrae. 23, 325, Ahli. 23, 327, anno 35 Hedjrae. 23, 362, Mohammedes. 23, 397, initio temporis Abu-Becri. 23, 418, Saihd b. Alah. 23, 435, tempore Mohammedis. 23, 440, Ahli. 23, 449, Ahli. 24, 36, Ahmrui b. Alah. 24, 84, Abbd-Alrahman filius Abu-Becri. 24, 87, Mohammedes. 24, 129, Actsam b. Zaiifi.</p> | <p>C. 23, 516, tempore Jaside b. Ahbd-Almalic. 24, 29, Moahwijjah. 24, 44, Merwan b. Alhacem. 24, 125, Djerir. 24, 167, tempore Alhothaiah. 24, 304, videtur tempore Omajjadarum vel antea. 24, 309, Ahbd-Almalic b. Merwan. 24, 333, tempore Jaside b. Ahbd-Almalic vel antea. 24, 428, tempore Ferasdaci. 24, 534, aut tempore Omajjadarum. 25, 8, Djerir. 25, 25, tempore Moahwijjah.</p> | <p>C. 21, 119, post annum 265. C. 22, 283, Harun-Alraschid. 24, 277, tempore Almanzuri.</p> |

| I.
Proverbia non definita. | II.
Proverbia distincta nomine; sed aliter non definita. | III.
Proverbia, quorum tempus conjectura a me definitum est. | IV.
Proverbia temporis fabulosi. | V.
Proverbia temporis ante Hedjram s. Mohammedis actatem. | VI.
Proverbia temporis Mohammedis et quatuor Chalifarum. | VII.
Proverbia temporis Chalifarum e gente Omajadarum. | VIII.
Proverbia temporis Chalifarum e gente Abbasidarum. |
|--|---|---|---|---|---|--|--|
| <p>C. 22. 55. 56. 59. 61—64. 67—71. 73—91. 93—95. 100. 104. 103. 107—134. 138—166. 168—188. 190—194. 196. 197. 200—209. 210—219. 223—225. 230. 234. 236—240. 241—244. 246—267. 270—281. 284—308. 310—326. 328. C. 23. 5. 7. 8. 10—28. 31. 32. 37—39. 41—46. 48—61. 63—70. 72—77. 80. 81. 83—85. 88—91. 93. 94. 96—102. 104—107. 109—115. 117. 118. 120—127. 129—132. 134—142. 144. 145. 147. 149—151. 153—188. 190—204. 206—212. 214—216. 218—241. 245—248. 250. 252. 257. 268. 270. 271. 275. 278. 279. 281. 282. 284. 286. 289—305. 309—312. 314. 315. 317. 320. 322. 324. 326. 328—332. 334—343. 345—361. 367. 369—371. 373. 376—380. 382. 383. 385. 387—396. 398—401. 404. 405. 407—417. 419—421. 423. 425. 427—434. 438—443—448. 450—471. 473—478. 482—484. 487. 499—508. 510—515. 518—522. 525. 526. 527—619. 621—645. C. 24. 1—11. 14—24. 23—28. 30—35. 37—44. 45—64. 66. 68—83. 88—91. 93. 95. 106. 108—120. 122—124. 126—128. 130. 131. 133—149. 150. 152—163. 165. 168—174. 176—194. 193—197. 199—214. 217—235. 237—239. 241—249. 251. 254—256. 259. 260. 262. 264—267. 169—271. 273. 275. 278—281. 284. 285. 287—290. 294—297. 300. 301. 305—208. 310. 312—314. 317. 324. 326—328. 331. 332. 334. 336—343. 346—363. 367. 369—390. 392—398. 398—407. 409—413. 415. 417. 418. 420—426. 429. 430. 432—438. 439—511. 513—529. 531—537. 539—614. C. 25. 2—5. 7. 9—13. 15—21. 23. 24. 26—29. 31—39. 41—44. 47—57. 59. 61—63. 65—67. 69—77. 79—93. 95. 99. 108. 110—121. 123. 124. 128—130. 133—137. 138—144. 146. 150. 152—175. 177—180. C. 26. 2—13. 15. 16. 18—20. 22. 24. 30. 32—43. 45. 47. 48. 50. 53—59. 60—62. 64—69. 71—75. 77—90. 92. 107—111. 113—125. 126—139. C. 27. 1—3. 5. 7—23. 25—29. 31—37. 39—47. 49—53. 55. 57—72. 74. 75. 77—112. 114—116. 118—120. 123. 125. 127—138. 141—153. 156. 157. 159—161. 163. 167—169. 171. 172—192. 194. 195. C. 28. 2—5. 7. 15—17. 20. 33—45. 49—54. 56—69. 72—76. 78—109. 111—122. 124—126. 128—173.</p> | <p>C. 25. 22. 45. 78. 97. 101. 102. 106. 109. 125. 132. 151. C. 26. 46. 102. 112. C. 27. 4. 24. 38. 54. 126. 155. 165. C. 28. 13. 14. 19. 32. 47. 55.</p> | <p>C. 25. 131. post Mohammedem. C. 26. 106. post Mohammedem. C. 28. 11. vetus proverbium, quia Ferasakus eo usus est C. 28. 12, videtur vetus proverbium.</p> | <p>C. 25. 137. Ahmar Ahd. C. 27. 48. Lok man Ahdita. C. 27. 117. 170. C. 28. 127.</p> | <p>23, 403. tempore Ahmrui b. Hind. 23, 406. Ohbaidi b. Alabraz die, quo a Nohmano b. Mäi-ssema occidebatur. 23, 422. tempore Bisthami b. Kais. 23, 424. tempore Djadsimahi Alabrasch. 23, 472. Ahntarah. 23, 479. Hodjr b. Alharitis. 23, 480. Ahmrui Kais. 23, 512. ante Mohammedem. 24, 12. Alharitis b. Ahmrui rex Ceadae. 24, 22. Actsam b. Zaiifi. 24, 65. tempore Actsam b. Zaiifi. 24, 67. tempore mortis Almondsiri b. Mäi-ssema. 24, 92. Chansa. 24, 121. ante Mohammedem. 24, 166. Actsam b. Zaiifi. 24, 175. ante Mohammedem. 24, 192. Actsam b. Zaiifi. 24, 198. tempore Ahmrui b. Hind. 24, 236. Djadsimah Alabrasch. 24, 240. circiter ducentos annos ante Mohammedem. 24, 258. tempore Nohmani b. Almondsir. 24, 272. tempore Nohmani vel paulo ante. 24, 274. Caahb b. Sohair. 24, 276. tempore Mohammedis 24, 282. Actsam b. Zaiifi. 24, 286. tempore Mondsir b. Mäi-ssema. 24, 291. Actsam b. Zaiifi. 24, 292. tempore vetere. 24, 298. tempore Ahmrui b. Alnohman. 24, 299. tempore Nohmani b. Mäi-ssema. 24, 311. 318. Actsam b. Zaiifi. 24, 325. ante Mohammedem. 24, 329. Ahmrui b. Celtsu. 24, 330. 335. 344. 364. Actsam b. Zaiifi. 24, 368. ante Mohammedem. 24, 381. Actsam b. Zaiifi. 24, 387. circiter ducentos annos ante Mohammedem. 24, 408. vetus proverbium. 24, 414. ante Mohammedem. 24, 416. tempore Sabae et Kaziri. 24, 419. Solaic b. Solacah. 24, 512. Actsam b. Zaiifi. 25, 1. tempore Nohmani b. Almondsir. 25, 6. Haritis b. Ahmrui. 25, 30. Haidjomanijjah. 25, 40. vetus proverbium. 25, 100. 103. 104. 107. ante Mohammedem. 25, 127. Ahscha. 25, 132. 149. ante Mohammedem. 26, 17. ante Mohammedem. 26, 21. ante Hedjram. 26, 23. ante Hedjram. 26, 44. Actsam b. Zaiifi. 26, 51. ante Mohammedem. 26, 52. tempore Nohmani b. Almondsir. 26, 63. Actsam b. Zaiifi. 26, 70. vetus proverbium. 26, 76. Actsam b. Zaiifi. 26, 93. tempus post Amru-^lKaisum. 26, 94. tempus Ahmrui b. Hind. 26, 95. tempus Ahmrui b. Nohman. 26, 96. circa tempus Mohammedis. 26, 97. tempus Amru-^lKaisi. 26, 98. ante Mohammedem. 26, 99. ante Mohammedem. 26, 100. tempore Solaici b. Alsolacah. 26, 101. ante Mohammedem. 27, 73. 75. ante Mohammedem. 27, 121. tempore Mondsir b. Mäi-ssema. C. 27. 124. 139. ante Mohammedem. 27, 140. tempore Nohmani. 27, 166. ante Mohammedem. 28, 1. tempore Ahm ui b. Hind. 28, 6. tempore Djadsimahi. 28, 46. Amru-^lKais. 28, 48. Baihas. 28, 71. Amru-^lKais.</p> | <p>C. 24. 132. anno 36 Hedjrae. 24, 253. Mohammedes. 24, 263. anno 37 Hedjrae. 24, 268. 303. Ahli. 24, 319. anno 36 Hedjrae. 24, 345. (videtur initio anni 36 Hedjrae). 24, 365. tempore Mohammedis. 24, 366. Mohammed. 25, 14. Mohammedes. 25, 94. tempore Mohammedis. 25, 58. Mohammedes. 25, 60. Mohammedes. 25, 64. Ahli. 25, 145. circa Mohammedis tempus. 26, 31. tempore Mohammedis. 26, 49. Ohmar. 26, 91. tempore Mohammedis et Ahli. 26, 103. tempore Abu-Becri. 26, 104. tempore Abu-Becri. 27, 56. circa tempus Mohammedis. 27, 154. tempore Ahlii. 27, 193. tempore Mohammedis. C. 28, 18. Mohammedes. 28, 70. 123. Ohmar.</p> | <p>C. 25, 46. Djerir. 25, 68. tempore Jasidi b. Moahwijjah. 25, 126. tempore Hedjradji. 25, 145. tempore Moahwijjah. 26, 14. anno 38 Hedjrae. 27, 6. tempore Moahwijjahi. 27, 30. tempore Omajadarum aut Abbasidarum. 27, 113. tempore Moahwijjahi. 27, 122. Djerir. 27, 158. tempore quo Sobair occidebatur. 27, 162. ante annum 68 Hedjrae. 28, 77. tempore Ferasaki. 28, 110. Moahwijjah.</p> | <p>C. 25, 98. 122. Rubah. 25, 176. tempore Almatawaceli.</p> |

septima temporis chalifarum Omajjarum; in octava temporis Ahbbasidarum. Singulis proverbii personarum nomina tum auctorum tum earum, a quibus derivata sunt, aut in quarum tempus cadunt, adposuimus. Qui igitur earum personarum aetatem accuratius scire cupit, indicem gentium, virorum etc. adeat, in quo nonnulla huc spectantia adnotata sunt.

Jam tabellae sequuntur.

Cap. V.

De proverbii usu mutatis et auctis.

Verba, quae hominum usu in proverbiorum consuetudinem venerant, eo quod memoria comprehendebantur et communi in usu erant, oblivioni crepta posteris tradebantur. Multo antequam a grammaticis in libris collecta erant, hominum memoria conservabantur. Omnia autem, quae non scripta, sed vulgi memoriae tradita pluribus hominibus saepius in usum veniunt, magis magisque mutantur necesse est. Quaedam in proverbii verba ad sensum constituendum minus necessaria omitti possunt, verborum ordo sine damno interdum invertere, unam vocem pro altera, qua sensus totius proverbii non variatur, ponere licet. Rem ita factam esse, ex eo conjicio, quod eadem proverbii vario modo prolata ad nostrum tempus pervenerunt conf. C. 1, 334. 2, 110. 15, 30. 44. 22, 27. 23, 1. 205. 24, 268. 269. 270 et a grammaticis vario modo adnotata sunt. Conf. 26, 70. Sic quoque proverbium طئار قوم طعن C. 17, 1. transpositis verbis in Kamusi opere الطعن طئار قوم legitur.

Poetas variorum temporum proverbii modo immutata modo quemadmodum res postulabat, mutata versibus inseruisse, saepius observamus. Prioris rei exempla pluribus locis conf. C. 16, 5. 8. 18, 160. 19, 26. 20, 2. 21, 22. 38. 49. 22, 31. 32. 44. 135. 146. occurrunt. Mutationem, quam in versibus proverbii subierint, aut minorem aut ma-

jorem et pro necessitudinis ratione variam fuisse exemplis e Meidanii opere desuntis probari potest. In versibus C. 18, 46. 28, 8. nil nisi verba proverbii transposita; C. 17, 5. unam vocem pro altera positam; C. 16, 1. 18, 22. mutationem minoris momenti et C. 21, 1. verbi formam mutatam videmus. In aliis vero versibus major verborum mutatio invenitur. C. 16, 9. in versu apud Meidanium et Scharaf-Aldinum loco verborum كشبة عقنقل الصب occursit. In eodem proverbio verba simul transposita et mutata conf. C. 21, 98. aut mutata additis simul verbis conf. C. 16, 88 et 22, 53. conspiciuntur. Quid, quod interdum a poetis sensus mutatur conf. C. 16, 27. aut ab usu proverbii vulgari receditur conf. C. 20, 66. Factum quoque est, ut poetae neglectis verbis nil nisi proverbii sensum sibi vindicarent conf. C. 18, 112. 22, 38. 47.

Quae proverbiorum mutationes si nonnisi in versibus occurrerent, poetas id metri necessitate coactos fecisse, excusandi causa dicere liceret; at vero quum et in aliis scriptoribus, in quibus tam cogens mutandi necessitas existere non possit, proverbiorum mutationes reperiantur, generalior quaedam mutandi causa quaerenda est. Quod hujusce rei plurima exempla in operibus, in quibus homoiteuton adhibitum est, obviam habemus, ejus rei causam non tam in eo videmus, quod illis scriptoribus in stylo artificioso, quo uterentur, maxima mutandi causa fuerit, quam quod tales scriptores opera sua proverbii insertis exornarent et verborum minorem rationem haberent. Rei exempla ex duobus tantum operibus adferemus. In Haririi opere p. 284. الطراوة سفتاجة الامنية لا الدنية لا الدنيا pro الامنية لا الدنية لا الدنيا scriptum legimus. conf. Meid. 26, 137. Proverbia quoque omissis verbis breviora reddiderunt. Sic in Haririi opere p. 6. legimus يكون كحاطب ليل; sed proverbium est المكنار كحاطب ليل et p. 267. legimus اشام من غراب البين pro اشام من الغراب. In Haririi

loco p. 37. verba **حدو النعال** e proverbio **جزيته حدو** **النعال** desumta sunt. Conf. quoque Haririi locum p. 31., ubi Meidanii proverbium C. 24, 346. adhibitum est. In loco p. 44. l. 8. proverbium **رب اكلة منعت اكلات** respicit auctor conf. Harir. 32. 277. 428. et p. 56. mutato proverbio **كل امرى اعرف بشانه** novum proverbium **كل امرى اعرف بوسم قدحه** finxisse videtur. In libro a me edito **Fakihat-Alcholafa** inscripto p. 5. l. 15. verbis **شق عصاعم نوى شاجور** auctor ad proverbium **شق العصا ما بها نافخ صرمة** alludit et p. 59. l. 2. ad proverbium **نافخ نار** (Meid. C. 24, 104.) respicit, cujus verba ob sensum et homoioteleuton in **فلم يبف في الدار نافخ نار** mutata sunt. Cum verbis p. 6, l. 17. **ان رفع ابلغ الثريا** sensum proverbii **من مناط الثريا ابعد** conjunxisse videtur.

Mutatis igitur duplici ratione et sermonis et scripti proverbiorum verbis, proverbiorum numerus non poterat non augeri, dum idem proverbium tum forma tum sensu aut minus aut magis mutatum inter homines divulgabatur et a pristina forma deflexum nulli jam mutandi cupidini resistebat; id quod nonnullis exemplis illustrare in animo est.

Mutato verborum ordine proverbia mutata sunt. Proverbium **كسبير وعوير** sic prolatum invenimus **كسبير وعوير** conf. C. 22, 72. et C. 1, 366. 22, 300. Novum proverbium ortum est omissis verbis. Sic e proverbio C. 27, 54. **هذا اوان الشد فاشندي زيم** omissa priore parte **اشندي زيم** C. 13, 45. ortum est. Interdum una vox significatione non diversa pro altera posita est. Sic proverbium **امرعت فانزل** C. 18, 169, nam invenitur **امرعت فانزل** C. 24, 96. Proverbium 21, 16. triplici modo adnotatum est **قد ينال** et **قد يدرك** et **قد يبلغ الخضم بالقضم**. Proverbium C. 22, 49. **كانت عليهم كراغية البكر** mutatum est in **كانت عليهم كراغية السقب**. Sic idem proverbium tri-

plici sub forma adparet C. 2, 139. et C. 7, 138. *conf.* *et* C. 25, 145. *et* C. 6, 170. *et* 18, 257; 24, 415 *et* 12, 105; 23, 523 *et* 18, 266; 21, 149 *et* 23, 497; 26, 112 *et* 12, 128; 23, 524 *et* 8, 65. 27, 165. Interdum vocem cum altera sono simili mutarunt, ut in proverbio C. 22, 94. *عريف القربة* invenitur *عريف القربة* *كلفت عليك عريف القربة*, aut loco vocis minus placentis aliam posuerunt, ut in proverbio C. 22, 45. *الرضاع كعملمة امها البصاع* legitur *الرضاع*, aut vocem addiderunt, ut C. 5, 83. *لا بكذك لا جدك لا كذك* C. 12, 56. *mutatum* occurrit. Pluribus quoque tum formis tum vocibus mutatis nova proverbia orta sunt. Sic proverbium C. 12, 15. *كل شاة برجلها ستمناط*, C. 12, 58. *كل شاة برجلها معلقة*, *et* apud Burekhardtium Nro. 545. *كل شاة معلقة بعرقوبها* *mutatum* videmus *conf.* C. 20, 8. 22, 63. Pluribus proverbii eandem causam esse et non multo diversum sensum offerre videmus. Sic proverbio *كاستبضع التمر الى اهل خيبر* *et* *كاستبضع التمر الى هاجر* C. 22, 100. *et* proverbii C. 22, 40. *كفا مطلقه تفتت* *et* C. 15, 25. *25. افرغ من يد تفتت اليرمع* *et* C. 20, 88. *ليتني وفلانا* C. 23, 95. *ضربا وطعنا اوييموت الاعجل* *et* *يفعل بنا كذا حتى يموت الاعجل* *et* *tribus* proverbii C. 6, 21. *رمى فلان يرسنه على* *et* C. 10, 175. *حبلك على غاربه* *et* C. 23, 261. *القى حبله على غاربه* *et* C. 24, 388. *من ابعد ادواتها تكوى الابل* *et* C. 28, 194. *conf.* C. 1, 109 *et* 27, 69. C. 6, 47 *et* 23, 435. C. 10, 36. 73. *et* C. 8, 48. 15, 49 *et* C. 20, 49. 117. Quali mutationi vetera proverbia temporibus recentioribus obnoxia fuerint, id e duobus proverbii cognoscere licet. Proverbium, quod in Meidani opere C. 24, 256. sic invenimus *من حفر مغرودة* *من حفر لاخيه جبا* *ووقع فيها*

من حفر et من يحفر حفرة يسقط بها et وقع فيها منكبا
et من حفر بثرا لآخيه كان حنقه فيه et بثرا لآخيه وقع فيه
proverbium quod C. 24, 39. legitur: ما حك ظهري مثل يدي
sic mutatum invenimus: ما حك جلدي مثل ظفري
et in codicibus D. P. uno loco اظعارك الا (pro quo
in codice G. لا تحك راسك الا باضافيرك
وما حك ظهري غير ظفرتي وما سعت في اموري غير رجلي
pro quo in codice G. est ما حك جسمي بلده غير ضفرتي
وما سعى في اموري غير رجلي). Singula autem proverbia,
quibus magna sensus similitudo est, vario tempore et
variis in gentibus orta esse existimamus conf. C. 6, 12.
10, 167.

Lib. II.

De proverbiorum sensu usuque.

Omnia proverbia tam sensu quam usu quodammodo ad hominem referenda sunt. Major proverbiorum pars ab hominis indole, conditione agendive ratione derivata arcte cum hominibus cohaeret, minor eorum pars, quae res spectant, latiore sensu ad hominem pertinet. Omnibus autem proverbiiis ab hominibus inventis hominumque usu constitutis vix ullum cogitari potest, quod ad homines referendum non sit. Proverbiorum sensus ususque a proverbii verbis eorumque significationibus saepe recedit, id quod saepe observatur in proverbiiis, quae veteribus genuinisque Arabibus tribuenda sunt. Sensus vero ususque maxime consentanei sunt verborum significationibus in proverbiiis, quae ab Arabibus haud genuinis inventa sententiarum modum sequuntur. Idem in proverbiiis, quae ab indole majori gradu aut personae aut animali aut rei tributa desumpta sunt, observare licet. Omnia autem illa, quorum sensus a verborum significatione abhorret, nonnisi Arabibus ducibus recte a nobis intelligi possunt, ut omnis sensus, qui cum Arabum intelligendi modo non consentiat, dubium movere debeat, nam in intelligendis proverbiiis usus optimus magister est. Quae ad res gestas referenda sunt, eorum sensus nonnisi accurata rerum gestarum cognitione accurate percipi potest. Quae res quoniam ita sint, tamen proverbiorum singulorum sensum usumque primis temporibus eis tributum, postea ratione verborum, quae varium sensum usumque admitterent, paulatim mutatum esse negari non potest. Qua in re causa quaerenda est, cur grammatici in sensu usuque proverbiorum constituendo interdum in tam varias opiniones abierint

conf. C. 24, 2. 27, 50. Singulorum proverbiorum et sensus et usus ratio grammaticis prorsus incognita mansit.

E sensu vero usuque proverbiorum quum qualis sit et gentis [conditio et agendi cogitandique ratio, cognoscatur, utrumque perquirere operae pretium erit, qua in re tum argumenti magna diversitas tum rerum magna copia non parvam scribenti molestiam exhibet. Proverbia enim tam hominum quam animalium rerumque varios status conditionesque describunt, laudem vituperiumque, minas atque promissa, consilia et admonitiones, mandata et interdicta, opiniones atque sententias, vota et spes, admirationes, benedictiones et imprecationes continent.

A proverbiiis, quibus descriptiones insunt, initium capturus, primo loco proverbia pono, quae ab indole aliave re majori gradu tributa derivata sunt. *) Primum igitur de animalibus tam hominibus quam bestiis sermo sit, tum de locis rebusque et denique de actionibus conditionibusque. A corpore incipientes ad animum transimus et in agendi ratione finimus.

Sect. 1.

Proverbia describentia. **)

CAP. I.

Proverbia, in quibus indoles, conditio, actio majori gradu tributa descripta est.

§. 1. De animalibus. a) Indoles corporis et animi. ***) Gravis capite 4, 40.; levis capite 7, 103. 109.;

*) Quamquam illae indoles et res jam supra enumeratae sunt, tamen repetitio hoc loco evitari non potuit, quo clarius cognoscatur et quasnam indoles rebus et quam diversis rebus eadem indoles ab Arabibus adjudicatae sint.

***) In descriptione interdum aut laudem aut vituperium esse nemo non videbit.

****) Accidit, ut indoles animi ejusque conditio et status arte cohaerent et difficile distinguantur. Quod uni indoles animi videtur, id fieri potest, ut alteri conditio et status sit.

magno ore praeditus 20, 104.; foetidus ore 2, 160. 7, 102. nates macras habens 40, 187.; robustus 13, 113. 145—147. 149. 164. 165. 21, 122.; imbecillis, debilis 18, 251—255. 24, 435. 26, 125.; imbecillis Venere 7, 95. 97. 124.; magnus 5, 175.; durus 24, 153.; levis 7, 107.; parvus 14, 15.; pulcher 5, 182. 6, 206. 219.; foedus 12, 149.; niger 19, 56.; rubicundus 13, 122.; diu vivens 6, 159. 18, 245—249.; perennis 2, 161. 162.; diu vitae indicia ostendens 16, 55—57.; formam diversam a patre et matre habens 7, 100.; mutabilis 16, 198.; sterilis 18, 216.; lenis 23, 496.; adhaerens 23, 490.; celer 5, 184. 12, 108. 113. 120. 142. 13, 148.; celeriter currens 18, 224. 24, 419.; celeriter volans 16, 63. 64.; acuto visu praeditus 2, 245. 147—150. 6, 187.; auditu valens 12, 112. 123. 143.; auditu acri praeditus 12, 116. 143.; odorans 12, 146.; odoratu valens 12, 130. 160. 168.; bene natans 12, 132.; bonus eques 20, 90. 93.; bonus jaculator 40, 196.; artifex 18, 87—89. 113.; loquens cum difficultate 18, 212.; cupidi 13, 134. 25, 148.; vorax 1, 410—414. 422. 5, 192. 14, 90.; libidinosus 3, 152. 153. 9, 62. 63. 13, 126. 135. 136. 19, 54. 21, 130. 131.; salax 12, 144.; infaustus 13, 114. 116. 117. 119. 120. 123. 124. 126—129. 153. 156. 158.

Fortis 2, 163. 13, 121. 162.; audax 5, 149—154. 157. 167. 168. 185. 186. 12, 129. 20, 95. 97.; audax impetu 20, 94—97.; meticulosus 5, 164. 166.; pavidus 5, 158—163. 165. 16, 75.; placidus 6, 165.; fugax 13, 137. 138.; sapiens 6, 171.; ingeniosus 18, 250.; intelligens 8, 66. 11, 34.; astutus 6, 199. 10, 199. 22, 231.; bonus medicus 16, 78.; gnarus genealogiae 25, 96. 97.; gnarus viarum 8, 64. 65. 27, 165.; gnarus camelorum 1, 409. 8, 64.; verax opinione 14, 91.; memoria tenens 6, 211. 212.; imitando deditus 26, 108.; cautus 6, 166. 167. 188. 189. 203. 12, 143.; stultus 6, 152. 205.; stupidus 2, 170. 6, 153—157. 160—163. 173—182. 184. 187—189. 204. 7, 113. 116. 117. 24. 417. 418.; insanus 5, 176.; levis intellectu 7, 110.; levis pru-

dentia 7, 111.; imprudens 20, 99.; inconsiderans 16, 67.; socors 19, 44.; excellens carmine amatorio 19, 49. 25, 98.; Disertus 7, 94. 138. 20, 98.; facundus 2, 139.

Pius 2, 143. 144. 153.; impius 22, 222. 226.; ingratus 22, 235.; improbus 20, 103.; aequus 18, 265.; injustus 5, 190. 194. 17, 20—22. 23—27. 8, 225—227.; fidelis 1, 445. 25, 131. 26, 94—100.; fiducia dignus 26, 122.; perfidus 7, 126. 12, 114. 19, 46. 51. 52, 61.; malignus 7, 125.; generosus 22, 243.; liberalis 5, 155. 156. 183. 6, 183. 12, 124, 125.; avidus 5, 177. 6. 200. 208. 13, 133. 141. 154. 16, 70. 71—75.; deditus mercaturae faciendae 3, 145. 22, 224.; avarus 2, 140—142. 178.; obediens 16, 76.; contumax 14, 109.; ductilis 21, 126.; vehemens 13, 162.; patiens 14, 84. 85. 87. 112.; mansuetus 1, 419. 420. 6, 164.; superbus 2, 151. 152. 3, 150. 7, 99. 128—130. 11, 39—41.; levis, inconstans 16, 65—67.; pudibundus 6, 158. 218.; impudens 26, 116.; furax 12, 105. 126—128. 23, 523—526.; aleis deditus 28, 127.; zelotypus 19, 55.; deditus amori cum mare 23, 509. 511.; deditus amori praepostero 23, 510.; propensa in pullum 6, 201. 18, 256.

b) *Conditio corporis, animi, societatis.* Longaevus 18, 248. 249. 268.; annosus 22, 33.; aetate decrepatus 27, 170.; grandaeva 22, 223.; sanus 14, 86. 114.; vehementi morbo laborans 8, 67.; pinguis 12, 141.; siti-bundus 17, 30. 18, 234—236. 259; potu satiatus 10, 178—184.; esuriens 5, 170—174.; stomachum corruptum habens 3, 160.; frigus sentiens 14, 95. 96.; vigilans 12, 137. 138. 140. 28, 124.; somnolentus 25, 122.; dormiens 25, 123—125; occupatus 13, 115. 20, 89.; fatigatus 3, 146. 161.; adhaerens 4, 35. 18, 263. 23, 487. 490.; offendens pede 7, 134. 125.; conveniens 26, 102.; pectine indigens 19, 39.; stramine carens 19, 40.

Poenitens 25, 102, 132.; desiderans 6, 214.; tristis 13, 160. 22, 232.; desperabundus 28, 126.; amore perditus 3, 148. 14, 104.; vindictae cupidus 4, 39.; alacer 25, 119.;

curis vacuus 20, 102.; haesitans 18, 214.; attonitus 6, 196. 197. 209. 19, 50.; doctus 18, 267.; bene sciens 18, 269.; ignorans 5, 178.; fugax 25, 120. 134.

Inaccessus 24, 414—416.; securus 1, 417. 418.; potens 12, 145. 18, 211. 213. 219. 221—223. 271.; nobilis 25, 103—107.; commode vivens 25, 126. 127.; delicate habitus 3, 156.; contemptus 27, 155. 168.; detrimento adlictus 3, 159.; ignominia adfectus 7, 123.; miser 13, 142.; humilis 26, 112.; vilis 2, 171. 9, 46. 48—50. 52. 54—57. 60. 66. 10, 195. 23, 486. 497—503. 518—520.; pauper 20, 76. 77.; lucrans 21, 132.; frustratus 7, 118. 120. 121.; jacturam faciens 7, 98. 119.; is cujus sanguis vindicatus non erat 15, 49.; molestus 4, 32. 42. 44.; ingratus 2, 154.; levis periens 27, 50.; levis injuriâ adlictorum 27, 151.; habens in aures pretiosas 25, 149.; latens, occultus 7, 114. 115. 22, 238. 239.; generosum captivum habens 22, 245.; redemptus magno pretio 19, 53. 26, 104.; notus 13, 118.; paucus 21, 139.

c) Actio. Plorans 2, 177.; gemens 23, 485. 512—515.; lingens nasum 12, 142.; linguam celeriter movens 12, 119.; inserta in vas lingua bibens 26, 107.; sibilans 14, 110.; cacans 12, 131.; mingens 2, 166.; pedens 15, 61. 20, 83—85. 101.; repens 8, 61. 62.; festinans 18, 239.; festinans ad aquae receptaculum 18, 238.; celeriter abiens 12, 115.; celeriter currens 18, 230. 231.; discurrens 25, 144.; obiens 5, 169.; errans 7, 132. 133.; errabundus 3, 157.; noctu proficiscens 12, 134.; noctu incedens 12, 135. 139.; saliens 16, 81. 25, 130.; assiliens 25, 128. 129. 147.; insiliens 26, 115.; ascendens altum in montem 26, 114.; volans 16, 80.; multum iter faciens 12, 148.; accedens ad reges 26, 101.; matutino tempore surgens 2, 176.; scabens 21, 141.; effodiens terram 25, 121.; jaculans 10, 186. 197.; resecans 21, 145.; celeriter rapiens 4, 38.; abripiens 7, 136.; venans 14, 111.; in aquam se immergens 19, 57.; se occultans 7, 31.; tardus 2, 159.; cunctans 2, 168.; tardus in solvendo 24, 428.; firmiter tenens 15, 45. 62.; tenax 13, 144.; multum

bibens 13, 150.; mentiens 22, 210. 211. 214—221. 227—229. 240.; narrans mendacia 7, 120.; narrans inutilia 24, 431.; gloriosus 25, 138.; promissa non perficiens 7, 103.; spem fallens 7, 101.; lenocinium exercens 21, 121.; superveniens bibentibus 26, 106.; lusui deditus 18, 240.; crudelis in pullos 18, 232.; crudelis in propinquum 18, 233.; decipiens 7, 127.; se jactans 20, 105.; scortans 11, 35—38. 42.; celeriter nubens 12, 109.; vehemens in initu 25, 100. 101.; multum iniens 25, 109. 146.; hospitio excipiens 21, 133.; epulum instruens 26, 103.; multum donans 18, 264.; gratias agens 13, 140.; bene gratias agens 13, 139.; bene perficiens 21, 124.; bene judicans 6, 172.; questum faciens 22, 230.; petens 12, 106. 107.; insistens petendo 23, 495.; corrumpens 18, 241. 19, 78—81. 100.; irruens 14, 102.; turpis 20, 86. 87.; adlatrans nubem 27, 163.; ostendens celeriter iram 12, 121.; saepe memorans genus 25, 99.; edens celeriter vocem 12, 141.; recusans 24, 425. 25, 137.; bene canens 27, 516. 517.; obediens 16, 76. 77.; custodiens 6, 211.; imitans 6, 220.; ducens 27, 171.; gestibus amatoriiis utens 19, 58.; defendens 6, 168. 169.; custodiens sanguinem suum 26, 117.

§. 2. De locis, rebus, conditionibus, actionibus etc.

a) *Indoles corporis et animi.* Gravis 4, 24—29. 31. 33. 34. 10, 188, 196.; amplus 18, 261. 26, 121.; planus 12, 130.; nudus 5, 180. 181. 18, 262.; altus 3, 151. 10, 198.; angustus 15, 55—57.; longus 16, 51—54. 59. 82. 85.; brevis 21, 123. 140.; plenus 21, 129. 26, 120.; vacuus 7, 122.; desolatus 7, 122.; vastus 21, 148.; profundus 18, 270.; propinquus 8, 63.; parvus 115.; firmus 4, 37. 41.; infirmus 15, 58. 26, 124.; durus 13, 162. 14, 107. 21, 143.; crassus 19, 59.; aridus 28, 125.; humidus 25, 141.; lenis 23, 496.; multos nodos habens 18, 242.; asper 7, 137.; mollis 26, 110.; purus 14, 92—94. 108. 25, 114. 115. 136.; spurcus 21, 129.; foedus 21, 142.; frigidus 2, 155—158. 164. 14, 98.; calidus 6, 190—192.; difficilis fractu 14, 109.;

acutus 6, 217.; amputans 21, 125.; transfigens 14, 99. 24, 420. 421.; penetrans 14, 97. 24, 433. 25, 141.; tenuis 8, 59. 10, 190. 192—194.; levis 7, 112. 113.; aptus ad incessum 10, 185. 191.; contrarius 7, 105.; diversus 7 106.; dispersus 13, 143.; clarus 2, 167. 13, 131. 15, 63. 26, 109.; splendidus 2, 174.; lucens 25, 139.; obscurus 17, 28.; densiorem umbram faciens 17, 32.; vestitus 22, 225.; bonus 16, 84.; concupitus 2, 172. 13, 152.; pulcher 2, 175. 6, 193—195. 210.; pretiosus 25, 149.; contemptibilis 27, 156—161.; odiosus 2, 165.; infaustus 13, 125. 25, 116.; fragrans 9, 62. 16, 69.; foetidus 25, 108. 117. 118.; dulcis 6, 207. 18, 237.; jucundus 23, 504—507. 508.; gratus 6, 202. 23, 522. 27, 166.; ingratus 6, 216.; laetitia adficiens 12, 150.; odiosus 2, 165. 22, 237. 244.; molestus 4, 30. 43. 45.; amarus 24, 422. 423. 436.; insipidus 24, 424.; portans 4, 416. 6, 221.; intrans 26, 113.; debilis 15, 59. 25, 133.; imbecillis 15, 46. 58. 21, 120. 24, 435. 26, 125.; celer 12, 109—111. 117. 118. 122. 26, 105. 111.; firmiter adhaerens 1, 421. 423. 4, 36.; adsiduus 23, 492. 493.; durabilis 2, 169. 173.; mutabilis 10, 201.; contagiosus 18, 228.; dolens 24, 434.; necans 21, 147.; difficilis 14, 100. 101. 109.; facilis 4, 43. 45. 27, 154.; rarus 18, 215. 217. 218. 220. 271.; licitus 6, 215.; similis 13, 132. 155.; utilis 5, 191.; inutilis 14, 105. 106. 15, 47. 48. 24, 429—432. 438.

Stupidus 6, 185. 186.; liberalis 12, 125.; fallax 7, 104.; injustus 17, 29.; deditus amori praepostero 23, 510.

b) *Conditio*. Integer 14, 103.; perfectus 26, 118.; conculcatus 26, 123.; contritus 8, 60.; corruptus 20, 82.; periens 3, 155. 158. 15, 60.; praesens et contemptus 6, 222.; vilis 23, 521.; propinquus 21, 144.; remotus 2, 146. 25, 143.; adhaerens 23, 491—494.; in aquae fundo resistens 10, 189.; habens caput pulvere inquinatum 13, 166.; directus ad os 21, 146.; florens 25, 140.; fragrans 16, 68.; copiosus 22, 241.; multus 22, 234.; exundans 16, 79.; abundans proventu 7, 140.; inventus 26, 119.; paucus 21,

139; vacuus 14, 110.; licitus 6, 215.; levis 10, 194.; periculosus febribus 1, 423.; contagiosus 18, 228. 229.; anti-
quus 18, 266. 21, 149.; quietus 10, 200.; otiosus 20, 88.;
sitiens 17, 31.; errans 15, 54.; societate conjunctus 16,
60—62.; familiaris 1, 424.; defensus 6, 170. 213. 18, 257.
258. 24, 426. 427. 437.; honoratus 22, 236.; vilis 9, 47.
51. 53. 58. 59. 61. 64. 65. 67. 68.; contemptus 27, 158—162.
163. 167. 168.; levis 27, 152.; levissimus injuria affli-
ctorum 27, 153.; gratus 23, 522.; jucundus 23, 505. 506.;
odiosus 2, 165.

c) Actio. Incedens 12, 136.; proficiscens 12, 133.;
intrans 26, 113.; ingrediens in diem 16, 83.; prouens im-
petuose 19, 60.; praecedens 12, 147.; ducens 12, 171.;
sequax 3, 147. 154.; necans 21, 147.; perdens 27, 164.;
multum bibens 13, 151. 163.; terrens 27, 169.; abscondens
1, 416. 22, 242.; divulgans 25, 110—113. 135.; lenocinium
exercens 21, 127. 128.; custodiens 6, 211.; mentiens 22,
212. 213. 240.; decipiens 19, 41—43. 45.

CAP. II.

**Proverbia in quibus homines indole, conditione et
agendi ratione insignes, tum status et conditiones
denique agendi rationes et res describuntur.**

§. 1. Homines. a) Indole insignes. Diversam
naturae indolem habens 22, 31.; pulchra indole praeditus
27, 1.; prava indole praeditus 5, 25. 21, 112.; pravus cui
honor denegatur 23, 6.; duo quodammodo similes, sed re
vera diversi 23, 107.; celerrimus 24, 236.; fortis 1, 110.
227. 296. 405. 471. 2, 91. 113. 10, 124. 11, 17. 23,
607. 643. 24, 7. 8. 30.; fortis et alacer 1, 191.; fortis et
prudens 1, 276.; pavidus et tremens 5, 131.; multum pa-
vidus 5, 106.; pavidus et simul fortis 27, 128.; timidus
18, 65. 27, 128.; timidus et ignavus 24, 410.; timidus
minas non exsequens 5, 13.; ad iram pronus 3, 175.

19, 83. 24, 48.; prudens 1, 164. 229. 8, 210.; prudens, qui aliis auxilio est 5, 12. 18, 61.; prudens et aliorum consilio non egens 25, 71.; prudens et diligens 1, 214.; prudens et cautus 6, 115.; prudens et cautus, qui astutia non vincitur 15, 40.; prudens ab ignorante deceptus 26, 84.; is cujus consilium propinquum est 27, 84.; is cujus falsum proprius ad veritatem accedit, quam alius rectum 7, 68.; verum a falso distinguens 28, 164.; rerum veram conditionem cognoscens 13, 21.; ingeniosus 1, 373.; altos animi recessus habens, ut, quid cogitet, nesciatur 1, 312.; perspicax 1, 133.; sagax 4, 19.; versutus 2, 40. 6, 228.; multum versutus 20, 110.; intelligens et versutus 1, 95. 6, 30. 16, 10. 18, 81.; ingenii acumine praeditus 23, 267.; duo ingenii acumine aequales 25, 25.; astutus 1, 89. 17. 3.; astutus, qui decipit 14, 40.; callidus sed insipientem se simulans 3, 14.; multum cautus 18, 37.; solers 21, 60.; piger 17, 2.; stupidus 1, 341. 20, 129. 23, 612. 614. 24, 49. 50. 155. 156. 284.; stupidus alios multum vituperans 7, 13.; prudentia carens 5, 136. 10, 177. 18, 105. 23, 7. 24, 242.; stupidus et timidus 28, 82.; firmo animo et prudentia carens 24, 214.; stultus 1, 25. 134. 6, 56. 28, 25. 81.; stultus et simul despectus 24, 204.; stulta 22, 208. 28, 13.; is cujus stultitia augetur 4, 3.; mente imbecillis 24, 273. 27, 79. 28, 135.; is, a quo bonum non speratur 11, 26.

b) *Conditione et statu insignes.* Juvenis, qui barbatus evasit 2, 164.; is cujus adolescentia diu duravit 22, 8.; senex 9, 32.; senex corpore et mente juvenis 3, 59.; senex juvenis more se gerens 5, 201.; senex morosus 8, 40.; senex robustus 21, 35.; senex delirus 18, 89.; senex delirus, qui lusui deditus est 18, 89.; senex decrepitus 21, 95.; senex qui docetur 18, 29. 30.; is, cujus vita diu duravit 1, 159.; annosus 16, 3.; diu vivens qui multa expertus est 18, 97.; grandaevus 1, 270. 13, 57. 23, 20. 33. 459. 24, 181. 25, 154.; grandaevus, cui vires restant 25, 15.; grandaevus, qui temporum vicissitudines vidit 28, 31.;

grandaevus, quem parvus ad stultitiam impellit 20, 64.; aetate et ignorantia crescens 22, 327.; decrepitus et robore destitutus 24, 76. **Is**, cujus in corpore perfecto vilis animus et nil boni est 2, 56. 199. 12, 14. 95. 13, 32. 15, 36. 17, 11. 20, 116. 21, 87. 26, 132. 27, 121. Externam boni speciem sine internis virtutibus habens 20, 116.; corpore longo praeditus; sed aliis inutilis 9, 37. 17, 94. **Is** ex cujus externo bono habitu bona interna conditio cognoscitur 20, 6, 12. **Is** ex cujus externo habitu ejus interna conditio cognoscitur 3, 22. 10, 21. 28, 37. 57.; maxime pinguis 12, 38.; pumilis, qui aliis utilitati non est 18, 191.; ingratus ad aspectu 1, 138. 13, 26. Deformi corporis habitu praeditus, cujus interna conditio pejor est 20, 15.; foedus 22, 286. 288. 27, 94.; neque pulchritudine corporis neque sermone se commendans 24, 83.; sub foeda corporis forma animi pulcherrimis dotibus ornatus 5, 24. 15, 42.; facie deformi praeditus 26, 130. 28, 145.; spurcus 28, 80.; gravis 24, 563.; durus, firmus 24, 153.; robustus, qui debilis evasit 22, 3. 46.; rebus peragendis aptus 1, 141. 5, 94.; magnis molestiis par 10, 163.; is, qui omnes adversarios vincit 6, 109.; is, qui vigilias perferre potest 1, 49.; debilis 1, 317. 13, 78.; debilis, infirmus 23, 256. 641. 24, 158.; debilis, qui in robusti tutela est 11, 28.; debilis, qui rem perficere non potest 18, 112.; rei perficiendae impar 12, 19. 15, 39. 21, 97. 23, 72.; duo rei perficiendae impares 14, 71.; alteri impar 1, 113.; debilis, cujus auxilium in re gravi adhibetur 28, 98.; debilis cum robusto certans 12, 100.; debilis potentem laedens 21, 104.; debilis, ut minas ejus non curent 24, 202.; incolumis 12, 172.; sanus 2, 22.; nudus 5, 43. 24, 118.; calceis indutus 5, 215.; elegans 24, 562.; vigilans 23, 449. 24, 160.; vigilans tota nocte 2, 44.; quietus et placidus 22, 68.; inquietus et inconstans 20, 5.; non quiescens 12, 55.; maxime occupatus 1, 242. 2, 86. 6, 4. 81. 27, 50.; suis rebus occupatus 27, 125.; otiosus 3, 88. 5, 34. 28, 150.; quiescens 21, 43.; ignaviae

indulgens 18, 193.; is, qui se non defendit 23, 393.; fatigatus opere 1, 196. 23, 98.; adflictus re, quam dicere non potest 5, 9.; adflictus, qui insuper molestia adflicitur 10, 159.; summa molestia adflictus 2, 66.; penuria adflictus 3, 122.; onere gravi onustus 5, 36.; satiatus ad fastidium 1, 461.; esuriens 14, 32. 24, 119. 25, 88.; cibi vehementer avidus 22, 104.; summo periculo expositus 1, 197. 3, 114. 123. 178.; interitui se exponens 22, 60.; vix salvus 3, 176. 20, 8. 10. 21, 83. 25, 48.; salvus 24, 262. 25, 94.; paratus ad rem 13, 18. 25, 176.; impeditus a re 6, 2. 21, 23. 23, 555.; impeditus a re necessaria 7, 29. 21, 46.; difficultatibus retentus 1, 297.; inapeditus quominus rem perficiat 20, 108.; is, qui priore operis parte absoluta posteriorem perficere non potest 22, 157.; experientiâ edoctus 1, 41. 98. 174. 222. 6, 18. 13, 14.; experientia magis edoctus quam alter 1, 278.; is cui res ex indiciis apparentibus indicantur 18, 94.; rem statim experturus 21, 32.; rei omnino gnarus 1, 178.; peritus rei 24, 110.; rei perficiendae conveniens 24, 10.; peritissimus 18, 165. 25, 95. rei notitiam habens 12, 17. 18, 103. 23, 391.; perquam gnarus 1, 37. 38. 60. 163. 336. 7, 19. 18, 18. 84. 190. 209. 19, 33. 28, 49. 132.; res sibi necessarias noscens 1, 127.; is, qui in scientiis ad extremum pervenit 1, 25.; maxima doctrina ornatus 2, 25.; alteri scientiâ et prudentia par 1, 91.; rei narratae non obliviscens 18, 106.; ignorans 24, 175. conf. 23, 337.; ignorans qui non corrigitur 10, 161.; rem nesciens 1, 238.; nesciens quomodo agat timore percussus 18, 62.; rem non expertus 18, 143.; difficultates rei nesciens 5, 140.; coactus ad rem cui impar est 2, 43.; rei impar 5, 39. 23, 551. 24, 32. 216.; alteri impar 1, 113.; errore captus 9, 29.; deceptus 6, 70. 20, 58.; non deceptum se putans 1, 11. 358.; metu et curis liber 21, 31.; haud timidus 18, 79. 22, 86.; vitae periculum non timens 15, 38.; is, qui fortunae casibus non deprimitur, et quem non terret res, in qua terroris causa non est 24, 7.; pa-

tienter ferens calamitates 12, 26. 13, 80. 22, 6. 28, 92.; firmus animi 23, 256.; fastidium rei non habens 13, 83.; timens 23, 616.; multum timens 1, 299. 5, 130.; omnes res timens ob timiditatem 7, 24. 25.; timens antequam res accidit 21, 21. 28, 9.; metuens aliam rem, quam dicit 6, 122.; metuens cognatos 1, 130.; meticulosus 14, 11. 23, 623.; is, qui satyrae alius se exponere non vult 23, 375.; terrore percussus 16, 13. 21, 72.; obstupefactus 15, 31.

Ad silentium redactus 22, 75; tristitia et curis afflictus 3, 53. 23, 248. 249.; summa tristitia afflictus, quum re privatus esset, quae ipsius non erat 12, 53.; moerore afflictus 19, 26.; moerore afflictus, quum ei inutilis esset 18, 208.; curis liberatus 20, 47.; laetus re, e qua nil boni percipit 21, 90.; laetus re, quam audivit 10, 133.; laetus ob aliena mala, dum tristitiam ostendit 18, 204.; curis liber et hilaris animo 12, 85.; cupidus 5, 29.; cupidus rei, qua potiri non potest 26, 55.; desiderium rei magnum ostendens 10, 31.; plenus desiderio 5, 31.; desiderio adfectus et res ipsi ingratas videns 25, 51.; omnem rem cupiens 21, 3.; parum petens; sed multum cupiens 28, 101.; avidus 1, 357. 23, 197. 26, 49. 28, 91.; avidus et noctu mendicans 27, 64.; invidus 28, 170.; invidus alteri invidia haud digno 18, 149.; is, cui invidetur res, quam non accepit 9, 14.; rei omnino deditus 6, 116. 19, 30. 23, 171.; rem necessariam in animo habens 20, 4.; suspicionem habens 2, 195. 196. confidens se rem possidere 4, 6.

Iratus 1, 143. 144. 3, 51.; vehementer iratus 6, 132.; is, cujus ira sedata fuit 5, 132.; gravis 24, 563. 27, 69.; gravis et mitis 1, 109.; quietus, gravis 27, 69.; gravis, morosus 7, 141. 149.; austerus et simul avarus 22, 102.; tranquilli et laeti 23, 65.; inquietus et re adfectus 11, 18.; multum versabilis 1, 258.; mutabilis 12, 51.; is, cujus conditio semper mutatur 23, 355.; incertus inter duas res 22, 89. 24, 120.; haesitans in re peragenda 28, 146.; socors 3, 130. 26, 73.; incuriosus 13, 34.

Incomparabilis 1, 151. 23, 408—426.; excellentes paene aequali virtute 22, 52.; praestans, quem videntes ob sordidum habitum aspernantur 24, 372.; praestantia insignis, ut magna onera ferret 23, 94.; praestantissimus 27, 77.; praevertens caeteros in bono 20, 13.; alios virtute vincens 5, 1. 2. 22, 30.; perfectus 27, 116.; pulcherrimis animi dotibus praeditus 5, 134.; virtute praeditus, quum in eo externi nil esset 27, 4.; virtute maxima praeditus 1, 39. 121. 23, 408. 27, 110.; fiducia dignus 1, 4. 27, 113.; verax 14, 1. 18, 187.; interiorem partem pulchriorem quam exteriorem habens 22, 131. 27, 9.; is cujus virtutes misera conditione occultae sunt 3, 102.; dignus ad quem magnae res conferantur 1, 372.; laude dignus 6, 123. 10, 72.; duplici ratione laudem merens 1, 430.; summa laude dignus 9, 40.; multum utilis 27, 182.; donis parvis aliis utilis 14, 74.; generosus 23, 238.; generosus, qui vicinos defendit 7, 74.; liberalis, ut roganti nil recuset 23, 126.; beneficus 18, 20. 23, 354.; beneficus erga alios, qui sibi nocet 28, 54.; natura beneficus, qui beneficia conferre non potest 2, 15.; beneficentia clarus 1, 230.; propitius et misericors 21, 94.; beneficentissimus et potentissimus 26, 67.; sua aliis facile impertiens 23, 67.; debilibus parcens 15, 20.; nobilis vitii expers 21, 106.; liber a re 1, 179. 23, 318.; liber a vitiis 12, 94. 14, 119. 24, 64.; liber a crimine 18, 134.; liber suspitione 1, 310.; insons aliorum culpa 27, 117.; immeritus poenam passus 2, 87. 22, 136.; innocens 24, 13.; pudicus 1, 52.; poenitentiam agens 21, 57. 74. 24, 187. 27, 22. 28, 109.; simplex 27, 185.; pudore et prudentia carens 24, 161.; impudicus 21, 165.; poenitentiam non agens 24, 187.; suo contentus et aliorum opes non cupiens 1, 311.; paucis contentus 18, 155. 24, 170.; contentus parte rei ipsi necessariae 28, 53.; vanus 27, 83.; is in quo nil boni est 1, 314. 316. 3, 36. 9, 27. 23, 80. 24, 53. 74. 241. 353.; is in quo parum boni est 5, 40. 23, 617. 27, 111.; is, in quo fiducia ponenda non est 23, 230.;

inutilis 1, 235. 3, 66. 11, 13. 30. 31. 22, 51. 281. 24, 6. 101. 147. 27, 20.; parum utilis 2, 117. 5, 102.; is qui in bello sociis utilitati non est 22, 161.; is cujus bonum cupitur; sed cujus malum timetur 22, 133.; merito carens 24, 194. 196.; is cujus crimen ad gentem spectat et qui ei tam verbis quam factis nocet 18, 201.; is in quo neque bonum neque malum est 18, 158. 24, 123. 201. 27, 146.; suspectus 1, 378.; is, in quem suspicio cadit 3, 182. 6, 34. 18, 67. Is, e quo nonnisi res ingratae proveniunt 22, 204.; ingratus 23, 92.; is sine cujus ope res perficiuntur 24, 150.; avarus 1, 425. 12, 49. 13, 87. 97. 14, 21. 15, 65. 18, 27. 22, 83. 23, 353. 618. 25, 161. 28, 136.; avarus et dives 10, 168. 17, 14. 18, 58. 60.; avarus qui rem dare cogitur 15, 10.; avarus, e quo nonnisi magna cum molestia beneficia extorquentur 22, 203.; avarus, quem homines fugiunt 24, 139.; avarus dives qui a paupertate praetextum petit 28, 16.; is qui suis opibus parcens aliorum opibus nutritur 28, 41.; avarus, qui et alium quominus beneficus sit, impedit 28, 43.; avarus in suum usum opes erogans et aliis beneficia exprobrans 28, 8.; avarus promissis non satisfaciens 5, 13.; valde avarus 23, 353. 608. 618. 24, 31. 71—73. 90. 177. 26, 88. 27, 2. 28, 152.; pravus 3, 31.; pravus moribus 2, 61. 14, 73.; pravus, qui honore adficitur 18, 196.; pravus et turpis 27, 91.; duo pravi conjuncti 1, 453. 9, 36.; vituperio digni 26, 18.; non omnino corruptus 1, 153.; perniciosus 1, 93. 275; ingratus in benefactorem 6, 40. 18, 206. 28, 63.; beneficiis in ipsum collatis indignus 23, 91.; ingratus, inobediens 1, 399.; ingratus noxam inferens 23, 158. 552.; is cujus natura maligna est in defendendo 25, 32.; ad malum inferendum paratus 3, 92. Malefaciens alteri ex more suo 15, 9.; is, cujus mala, quae infert majora sunt, quam bona 28, 142.; perditores 18, 44.; corruptores duo 27, 21.; se praeparans ad malum inferendum 2, 62.; is cujus noxa timetur 24, 308.; multum cavendus 1, 374.; castitatem ostendens dum

ejus propinquitas caveatur necesse est 13, 93.; timendus 14, 18.; rapax, periculosus 12, 24.; periculosissimi 15, 35.; duo vitia habens 3, 103. 6, 83.; multis vitiis laborans 18, 43. 23, 373.; omnino perditus 22, 326.; non corrigendus 4, 14.; turpis 28, 74.; turpis sub specie probi 9, 70. 71.; amore sui impletus 23, 606.; turpis verbis et factis 28, 165.; petulans 23, 9. 25, 11.; versatissimus in lenocinio 28, 147.

Omnibus cognitus 1, 120.; potens 19, 4.; potens factus 4, 9.; potens e vili factus 1, 8. 22, 1. 2. 274.; potens et fortis, ut nemo ad eum pervenire possit 24, 8.; potens, cui parvum opus est 1, 466.; potens, ut alios adversantes opprimat 24, 9.; potens, qui alios non bene adjuvat 24, 351.; potentissimus 23, 545.; dignitate pollens, qui contemptus factus est 10, 211.; difficilis accessu 6, 51.; is, qui vinci non potest 1, 312.; non victus 2, 74.; superbiens in provincia sua 14, 124.; libera potestate utens 10, 175. 24, 240.; in socium potestatem habens 23, 564.; is, cujus gloria diminui non potest 2, 121.; is, in quem nemo potestatem habet 24, 61.; omnia defendens, quae pone eum sunt, ut nemo iis potiri cupiat 24, 391.; custoditus 23, 619.; ii, quorum res bene dispositae sunt 27, 37.; celebris sua agendi ratione 25, 1.; laude ornatus 18, 16.; honoratus 24, 163. 26, 133.; is, qui in magno honore est 27, 193.; is, in cujus honorem omnes res pretiosae exhauriuntur 23, 269.; honoratus, postquam vilis fuerat 14, 23. 24, 244.; apud nos summum dignitatis locum occupans 1, 246. 390.; duo externa dignitate praeclari, sed parum boni adferentes 25, 76.; Nobilis 22, 126. 23, 457. 27, 86.; nobilis a vili oppressus 14, 83. 24, 197.; nobili loco natus, sed factis turpis 21, 105.; nobiles, qui viles facti sunt 18, 205. A stirpe mixta oriundus 1, 132.; is, qui cursu non vincitur 24, 236.; rem suam dejiciens et dignitatem diminuens 23, 321.; potentia carens 24, 213.; vilis 1, 54. 9, 30. 31. 35. 74. 11, 5. 23, 35. 628. 24, 77.; vilis et avarus 1, 181.; vilis, cui nil ro-

boris restat 26, 22.; vilis, quem fortis custodit 2, 134. 5, 133.; vilis custoditus 18, 177.; vilis factus 16, 31. 22, 88.; vilis factus postquam potens fuerat 3, 26. 22, 188. 24, 45.; vilis a viliori adjutus 18, 5.; vilis dives factus et honoratus 21, 75.; vilis, qui e stirpe vili prodiit 1, 72.; vilis natura, quamquam parentibus nobilibus natus est 7, 71.; vilis origine turpiter agens 2, 106.; maxime vilis 27, 63.; vilissimi 27, 136.; is, cui origo non est, ad quam redeat 16, 24.; turpem originem habens 23, 453.; is, cui nulla dignitas est 5, 200.; is, cui nulla ratio habetur 2, 46. 23, 146. 152. 24, 33. 34. 25, 21.; is, cujus curam nemo habet 24, 233.; humilis, qui elevatur 14, 118.; contemptus 24, 17.; contemptus sed contemptu haud dignus 1, 251.; despectus 6, 125. 24, 117. 215. 504.; despectus, quum honoratus esse debeat 1, 365.; primo adspectu despectus 8, 43.; is, qui se defendere non potest 20, 41. 23, 59.; opprobrio adfectus 27, 181.; omnino ignotus 14, 65.; is, cui omnimodo malum inferre cupiunt homines 23, 212.; arbitrio suo non utens 14, 59.; is, qui servitio adhibetur 27, 129. 28, 15.; is, quo tanquam famulo usi sunt 3, 65.; opus suum ipse faciens 18, 132.; servus 27, 5.; serva 15, 34.; is, qui se submitit 5, 145.; obsequens, postquam refractarius fuerat 6, 75. 8, 1. 9, 34. 16, 25. 21, 116.; obsequens 27, 41. 43.; obediens factus 12, 8.; inobediens factus 21, 159. 23, 153.; refractarius 10, 131.

Dives factus, ut commode viveret 2, 120.; dives et commode vivens 3, 99.; dives, cui edentes non sunt 12, 98.; dives haeredibus opes suas relinquens 3, 90.; dives quocum pauper certat 13, 92.; dives ad quem pauper confugit 13, 101.; is cujus res magna evasit, postquam parva fuerat 19, 3.; opes majores habens, quam necessitas postulat 13, 49.; tantas opes possidens, ut eas non bene tueri possit 21, 103.; magnoas divitias possidens 14, 20.; divitiis potitus, quibus haud dignus est 18, 7. 8.; opes acquirens, quibus non fruitur 21, 101.; is, qui opibus suis parum tantum frui

potest 22, 186, 187.; opulens 23, 109.; opulens tempore mortis 24, 37.; dives, cujus opibus nemo fruitur 24, 95.; dives et prodigus 24, 270.; dives, qui caeteros divites esse putat 28, 39 ; dives, qui turpem originem habet 4, 40.; is, quem opes suae e periculo liberarunt 25, 18.; opes habens postquam pauper fuerat 1, 122. 14, 68.; conditione bona utens 8, 21. 18, 166. 24, 91.; is, cujus conditio bona evasit, postquam prava fuerat 13, 35.; molli vita cui ad-suefactus non est, utens 12, 18. 21, 18.; rebus prosperis usus 22, 287. 27, 13.; victus copia abundans 7, 23.; pabuli copiâ gaudens 20, 24.; alimentis abundans post inopiam 12, 46.; alimentis abundans 26, 35. 27, 14. 68. pulchra conditione, qua indignus est, utens 24, 11.; commode vivens dum captivus est 21, 37.; votorum compos 10, 158.; is, qui res necessarias assequi potest 7, 27.; is, qui instrumentum ad desiderium suum implendum invenit 26, 16.; rei propinquus, ut eam facile assequatur 16, 50.; is, quem omnis res, qua nititur, sustinet 22, 59.; pauper 2, 126. 3, 180. 6, 99. 11, 4. 12, 159. 13, 173. 19, 65. 24, 25. 46. 51. 53. 55—58. 211. 230. 279.; pauper in potentis tutelam se recipiens 15, 37.; pauper in aliam regionem migrare coactus 23, 463.; pauper qui dives putatur 9, 13.; nil possidens 24, 51.; is cui nil opum restat 24, 162.; rebus omnibus carens 3, 2. 111.; omnibus bonis carens 3, 4.; penuriam questus 13, 96.; magna fame adfectus 15, 32.; tenui victu et sordido amictu contentus 18, 200.; sortem suam bonam esse ostendens; dum omnes miseram eam esse sciant 14, 67.; parum possidens 24, 35.; exiguam opum partem possidens 2, 88.; conditione difficili utens 24, 27.; vita molesta fruens 26, 87.; familiae cura occupatus, ut dona dare non possit 13, 2.

Fortunatus 2, 194.; felix 6, 41.; felices 26, 56.; rem inveniens, quae ei invidetur 10, 16.; inveniens rem haud quaesitam 10, 125.; rem facile consequens 28, 69.; aliam rem, quam sibi proposuerat, assecutus 23, 2.; bonum, quo

ei non opus est, assecutus 24, 300.; rem desideratam assecutus 24, 350.; re necessaria potitus, licet a nemine adjutus erat 23, 258.; rem post longum temporis spatium assecutus 24, 234.; rem consecutus quam antea consecutus non erat 23, 237.; contentus eo quod salvus evasit, dum re, quam petierat, potitus non erat 9, 41.; a noxa remotus 27, 39.; is cujus conditio talis est, ut Deum eum tuitum esse, cognoscatur 18, 176.; curis liber, ut rei suae vacet 22, 198.; is cujus conditio melior evasit 1, 349.; is qui e periculo liberatur, in quo socii retinentur 25, 68.; e magno periculo liberatus 3, 82. 10, 24.; vix e periculo evadens 3, 176.; utilitatem e re capiens, quae aliis molesta fuit 24, 354.; is cujus conditio antea pessima fuit 1, 484.; is, cujus conditio bona evasit, antequam pessima fuerat 28, 84.; infelix qui in re, quam assequitur, interitum suum videt 28, 93.; is cujus fortuna adversa facta est 13, 58.; is, qui in infortunium incidit 11, 10. 27, 97.; in malum incidens, dum bonum quaerebat 23, 5.; is cujus status in pejus semper ruit 23, 240.; in res adversas incidentes, qui salutem negligebant 22, 79.; in calamitatem incidens 1, 57. 9, 25. 12, 13. 18, 95. 20, 113. 21, 35. 23, 121. 23¹. 26, 41. 48. 71. 79.; calamitate afflicto, ut aliis opem ferre non posset 4, 56.; in calamitatem incidens quam effugere non potest 14, 52.; detrimento afflicto, ut res male se habeat 14, 16.; afflicto ex afflicto solatium capiens 26, 51.; in malum coniectus bono, quod possidebat 15, 17.; temporis calamitatibus afflicto 18, 57.; magna calamitate afflicto 10, 38. 84.; calamitate afflicto (gens), quae in alios superbe se gerit 7, 75.; calamitatibus iterum iterumque afflicto 23, 262.; in angustias redactus 3, 39.; rebus ingratis ab utroque latere propinquorum afflicto 24, 174.; is cui res ingrata accidit 24, 409. 25, 55. 26, 81. 82.; in duas res ingratas incidens 7, 44.; is qui desiderio affectus res sibi ingratas videt 25, 51.; ad rem ingratham coactus 24, 328.; in angustiam redactus per mendacium 28, 157.; is qui in loco

est, ubi paucum boni 25, 84.; re adfectus et inquietus factus 11, 18.; is qui in litigando ab adversario urgetur 23, 204.; is qui pari sibi occurrit 23, 207.; malo adfflictus 26, 2—7. 10.; magno malo adfflictus 14, 66.; magno malo a tempore adfflictus 11, 27. 18, 159.; in magnum malum incidens, dum re levioere querebatur 22, 22; in majus malum incidens dum levius fugiebat 13, 90. 20, 112.; in alterum malum incidens dum unum fugiebat 20, 113.; magno malo semper adfflictus 13, 15.; duobus malis modo hoc modo altero adfflictus 27, 67.; in magnum malum diu durans incidens 21, 96.; detrimento adfflictus 14, 16.; malo summopere adfflictus 25, 34.; temporis vicissitudinibus adfflictus 1, 348. 25. 56.; ii, quorum habitacula destructa erant 3, 109.; e periculo liberatus sed damno adfflictus 25, 54.; is cujus damnum parva re non reparatur 24, 78.; is, qui in summo periculo erat 21, 73.; periculo expositi 25, 152; rei optatae particeps non factus 18, 49. 23, 161.; is, qui re necessaria potiri non potest 7, 80.; non assequens rem, quam petit 7, 69. 10, 93. 102. 24, 303.; is, cui portio non est 20, 1.; nulla portione potitus quum absens esset 1, 353.; utilitatem capiens e re, quae postea damno est, 5, 108.; is cui res, quae utilitati propinquior erat, nocuit 13, 19.; is, cui res ab una parte profuit ab altera nocuit 13, 23.; impedimentis a proposito retentus 23, 263.; impeditus a re 12, 4.; omnino frustratus 5, 23. 9, 12. 10, 43, 49. 20, 122. 24, 226. 594.; jure frustratus 26, 28.; omnino spe frustratus 5. 143.; 11, 15. 23, 578. 24, 548. 26, 70. 27, 81.; bonum expectans malum assecutus est 16, 16.; desperans 5, 118. 24, 231.; statu mutato et corrupto utens 11, 21.; impune injuria adfflictus 8, 48.; re gravi adfflictus 23, 113. 213.; molestia adfflictus 27, 24.; e loco securo obrutus 13, 89.; re implicitus, e qua se expedire nescit 6, 50. 13. 54. 19, 25.; ad rem ipsi inconvenientem coactus 24, 368.; in turbas incidens ut quid agendum sit, nesciat 7, 21.; diu adfflictus et fatigatus 23, 310.; injuria adfflictus et adiutorem non

habens 3, 117.; ab adjuatore injuria laesus 18, 40.; is cui res, quam a viro petierat, eripitur 22, 163.; commodo carens in re sua 12, 78.; e longa absentia nil commodi percipiens 19, 71.; solus et ab omnibus relictus 3, 3.; relictus in loco deserti 3, 64.; relictus in periculo 3, 141.; interitui se exponens 22, 60.; ob falsam spem in interitum irruens 14, 31.; tot negotiis oneratus, ut ei pereundum sit 23, 64.; miser semper afflictus 18, 125.; infelicissimus 22, 47. 23, 553. 568. 576.; pecorum interitum ferre adsuetus 27, 78.; infaustus 24, 577.; dispersa (gens) in varias regiones 18, 107.; dispersi 7, 26. 9, 4. 15. 18. 38. 13, 85, 16, 21. 24, 406.; omnino perditus 3, 118. 6, 45. 12, 162. 14, 27. 16, 2. 26, 26. 29. 30. 34. 27, 145.; periens sua culpa 6, 5. 23, 147. 28, 17.; periens per eum (id), in quo fiduciam posuerat 23, 66.; ob falsam spem in interitum irruens 14, 31.; calamitatibus periens 14, 55.; is cui mors supervenit 16, 22.; perire 26, 27. 45.; is, qui per suam culpam in interitum irruit 23, 147.; fato periens 7, 47.; occisus 18, 19. 21, 42.; mortuus 12, 75. 14, 120. 24, 23. 36. 54. 25, 35.; magna tristitia mortuus 24, 62.; mortuus, qui ploratum non valet 27, 177.

Familiae suae amore plenus 22, 26.; familiam secum ducens 5, 41.; sincerum amorem erga alium ostendens; sed ejus benevolentia carens 1, 355.; intimi amoris vinculo conjuncti 27, 114. 115. Totum se amore alteri dicans 23, 11.; propitius in nos et misericors 21, 94.; propensus ad sui similem 6, 146.; is, qui alterius commiseratione non commovetur 24, 151.; is e cujus agendi ratione malevolentia, quam in animo abscondit, cognoscitur 10, 160.; amicitiam ostendens; sed animo odium occultans 6, 27.; is, qui tibi ingratham rem semper facit 23, 435.; maxime odiosus et ingratus 5, 14. 13, 106. 18, 15. 24, 555.; magis exosus factus 18, 14.; malam opinionem concipiens 10, 7.; suspicans 10, 214.; cognatus 6, 143.; amicus verus 1, 137.; amicus sincerus 21, 44.; amici 10, 15.; amici intime con-

uncti 2, 16.; *amici consentientes* 2, 53.; *amicis privatus* 21, 85.; *duo consentientes in una re* 22, 159.; *consentientes in re alteri ingrata* 3, 115.; *cum quolibet consentiens* 27, 72.; *ad turpia convenientes* 13, 88.; *conjuncti contra alterum* 10 44. 27. 46.; *plures natura diversi conjuncti* 2, 41.; *intime conjuncti et non dissentientes* 27, 96.; *conjunctus cum adversario* 23, 54.; *cum pravo junctus* 10, 55.; *unus cum altero congruens* 26, 1.; *adhaerens semper alteri* 23, 563. 27, 10. *Ii, qui unum consilium ceperunt* 20, 60.; *ii, qui unum finem assequi student* 27, 55.; *is, qui pro altero res ingratas ferre paratus est* 23, 575.; *is, qui nobis maxime opus est* 23, 573.; *adjutor, in quo alter fiduciam ponere potest* 1, 125.; *is, cui adjutores sunt* 24, 275.; *is, qui multos adjutores habet* 24, 412.; *socii duo in se invicem irruentes* 5, 114.; *is, cui cum opulento avaro consortium est* 28, 75.; *vicinum malum habens* 2, 82.; *vicinus optimus* 5, 27.; *is cujus vicinus ab omnibus laeditur* 5, 116.

Omnino aliis contrarius 10, 162.; *duo contrarii, qui congregantur* 12, 156.; *hominibus omnino contrarius* 1, 87.; *repugnans fido monitori* 6, 68.; *refractarius, ut summa paupertate pressus se non submittat* 28, 134.; *dissentientes* 7, 15. 13, 59.; *sibi invicem adversantes* 1, 14.; *adversarii in una re consentientes* 2, 131.; *duo sibi oppositi* 22, 141.; *inimicus et nobis invisus* 1, 133.; *hostes* 2, 198. 14, 12.; *natura dissentientes* 1, 180.; *molestus alteri propter odium* 27, 12.; *noxius nobis a quo liberari non possumus* 27, 36.

Similis patri 2, 59. 13, 20. 20, 28.; *similes in malo* 25, 42.; *simillimus* 27, 147. 148.; *aequales inter se* 6, 26. 12, 9. 26, 24. 27, 56.; *aequales in malo* 25, 196.; *duo inter se aequales* 2, 11.; *duo vehementer similes* 24, 81.; *quodammodo similes; sed re vera diversi* 23, 107.; *dissimilis* 23, 186.; *adversario dissimilis* 22, 196.; *diversi* 21, 187.; *omnino diversus* 27, 26. 95.; *diversi uno loco mixti* 2, 182.; *duo inter se cupiditatibus discrepantes* 23, 170.; *solus* 3, 13. 14. 23, 139.; *numerousus* 5, 45.; *pauci* 1, 189.;

omnes 5, 125. 24, 63.; nemo 24, 19—21. 52. 104. 143. 157. 219—221. 232.

§. 2. Status et conditionis descriptio. Adolescentia 13, 63.; adolescentia durans 12, 8.; maturitas adolescentis ad prudentiam 2, 100.; senectus 13, 62.; diversitas maris et feminae 22, 112.; habitus externus talis est, ut ejus interna conditio cognoscatur 3, 22. 28, 37.; bona conditio 1, 73.; pulcher cujus status deterior evasit 18, 36.; conditio prava in meliorem mutata 24, 380.; mutata vitae ratio, ut malum cum bono conjunctum esset 26, 74.; pulchritudo cum pinguedine conjuncta est 10, 140.; opulentia 6, 48. 22, 190.; penuria maxima 13, 64.; molestia itineris 12, 78.; molestiae 1, 255. 429. 13, 43.; occurris pari tibi 18, 25.; occurristi pari tibi, ut eum vincere nequeas 22, 119.; periculum instans 2, 37.; periculum magnum 25, 30.; periculum subeundum 1, 226.; periculum, quod in loco, ubi securi sumus, oriri potest 22, 200.; bonum breve et malum diuturnum 2, 54.; malum et noxa 2, 79.; malum homini instans 5, 100. 119. 28, 6.; malum magnum 6, 17. 19, 14.; malum invalens 2, 21. 6, 150.; malum unum per alterum repulsum 14, 8.; malum cujusdam bono non compensatur 23, 128.; malum grave, quod depelli non potest 19, 31.; malum cui nullum remedium est 1, 262.; mali indicium 13, 81.; mali initium, quod adest 1, 347. 2, 73.; mala majora timenda 23, 78. 79.; mala duo conjuncta 19, 10.; mala duo commixta 28, 85.; calamitas 5, 68. 77.; calamitates 2, 13. 5, 35. 44. 14, 46.; calamitas magna 1, 398. 13, 4. 14, 47.; calamitas summa 2, 35. 5 50. 15, 4. 18, 157.; calamitas gravis 1, 184. 5, 82. 6, 74. 10, 38.; calamitas instans 5, 122. 8, 28.; calamitas magna instans 5, 69. 104. 112.; calamitas subito irruens, ut nullum in eo dubium sit 1, 186.; calamitas cui extremitas non est 5, 105.; calamitas quaecum altera parva conjungitur 22, 98.; calamitas, quae effugi non potest 1, 220.; calamitates multae 1, 21.; calamitatum tempus 23, 330.; calamitatum initia

27, 85.; calamitatem magnam fugiens a levi subigor 9, 75.; infortunium 24, 394.; infortunium magnum 1, 175. 19, 14.; infortunium maximum 13, 68.; infortunium instans 21, 92.

Consensus et consociatio 24, 371.; consensus inter duos 5, 60.; consensus celer 23, 53.; consensus paucus 1, 66. 23, 338.; consensus inter fratres 22, 7.; amor vetus 13, 17.; amor vetus et sincerus 23, 301.; amor matris 23, 317.; amor apertus et sincerus 19, 1.; amor ruptus 14, 56.; misericordia, qua quis erga propinquos adficitur 2, 26.; devotio 19, 36.; mens corrupta 27, 1.; laetitia ob laetum nuntium 26, 14.; laetitia e qua non multum boni percipitur 25, 61.; laetitia ob alienum malum 6, 82. 27, 80. 28, 24.; laetitia quam quis calamitate pressus ostendit 15, 64. 70.; moeror 22, 277.; poenitentia de re, quae hominem fugit 1, 31.; poenitentia, qua quis a facto desistit 21, 74.; poenitentiam egit 27, 15.; superbia 2, 85. 12, 6. 16, 44. 18, 16.; calliditas 1, 207.; amicitia rupta 4, 4. 17, 8.; amicitia in inimicitiam mutata 9, 1.; amicitia firmissima 1, 154. 24, 103.; in amicitiam mutuam redire 10, 46.; causa cur quidam amicitiam abruptit, haud sufficiens est 5, 144.; separatio 2, 47. 48.; inimicitia et mala inter homines 2, 94.; inimicitia stabilita 2, 20.; bellum 6, 133. 136.; bellum vehemens 21, 54.; bellum civile 21, 184.; caedes magna 14, 3.; vilitas et boni paucitas 21, 172.; contemptus 8, 12.; victoria, quam ignorans de intelligente reportat 23, 412.; viri praefectura non durans 22, 275.

CAP. III.

De agente et agendi ratione.

§. 1. De diversis agendi modis. a) Generalia. Multum vagans et oberrans 7, 169.; nunquam rediens 1, 371.; is cui primum res tribuenda est 18, 152.; agis rem, cujus auctor non es 23, 82.; opus statim aggrediuntur 23, 378.; si res possibilis fuisset, eam perfecissem

23, 21.; rem suscipiam, quamvis difficilis est 18, 53.; conjungit duo negotia in uno 12, 72.; invite rem tractat 22, 194. 195.; agit aliter quam modo consueto 10, 157.; rediit ad pristinum morem 10, 170. 18, 148. 163.; rediit via, qua abiit 10, 39.; tractavit rem, postquam eam corruperat 22, 92.; uterque varia re occupatus 5, 205.; intuitus subitus 25, 10.; impedit rem 24, 138.; nil facit hac in re 24, 195.; gentis suae necessariam rem non peragit 24, 213.; rem petiturus eam in propinquum transtulit 6, 69.

b) De labore et molestia, difficultate et facilitate in agendo. Labore et molestia mihi id comparavi 5, 79.; obtinebis rem non nisi cum molestia 23, 104.; rem molestam suscipit 18, 181. 22, 304.; incidis in duplicem molestiam 1, 257.; molestiam quieti praefert 3, 10.; magnas molestias sine utilitate perpessus est 19, 70.; molestiam fert, ex qua commodum non capit 24, 386.; tua causa multam molestiam perpessus sum 5, 56. 22, 94.; perfero tua causa molestias 23, 132.; rem molestam suscipiens 22, 304.; ut rem assequantur, molestiam sibi parant 2, 185. 186.; rem difficilem aggressus est 9, 47.; rem difficilem inventu quaerit 28, 85.; rem difficilem perfectu petiit 3, 20.; rem gravem suscepisti 1, 346.; res magnas et periculosas suscipit 3, 68.; negotium tuum sine molestia perficere potuisti 26, 86.; facile consecutus est 22, 134.

c) De celeritate, festinatione et cunctatione in agendo. Celeriter incedens 22, 285.; celeriter rediens 1, 108.; celeritas, qua rebus necessariis satisfacit 23, 28.; celeriter aggredieris rem sive bona sive mala est 18, 185.; opus celeriter perficere studet, cujus tempus nondum elapsum est 24, 355.; festinat in re necessaria petenda 22, 85.; impellit ad festinandum 22, 197.; festinatio 21, 65.; cunctanter opus faciens festinantis speciem prae se fert 12, 101.; diu cunctans rem pravam apportavit 19, 37.; tardo opus perficis 3, 9.; rem prius differebam, sed non amplius cunctor 21, 14.; petit rem, postquam ea abiit 25, 78.; oc-

casione attingendi praetermissa rem cupit 12, 28.; ipse cunctans alios ad festinandum impellit 28, 35.; cras istam rem perficiam, si nil me impedit 19, 22.; excusat, quod agendi tempus praetermiserit 1, 247.; excusat intermissionem facti ob instrumenti defectum 2, 29.; concessisti ei moram longam 24, 285.

d) De vehementia in agendo, fortitudine, timore, fuga. Cum vehementia rem tractavit 28, 79.; fortitudinis indicium 3, 168.; petit tales res, quales viri fortes petere solent 25, 79.; unus alterum timuit 20, 63.; fuga acerrima 25, 82.; fugae causa adest 1, 205.; fuga turpis 20, 114.; fugis post quietem 24, 322.; fugit vehementer 18, 99.; timiditas negatur 1, 124.; timidus fuga se eripuit 16, 7. 20, 9.; timidus qui fugit 22, 62.

§. 2. De recta agendi ratione. a) Gen. Bene et celeriter perfecit rem, quam justo tempore ante alios aggredereetur 8, 23.; omnes res, quas suscipit ad finem perducit 23, 137.; statum rei omnino mutat bene tractando 15, 11.; primum bonum opus faciens 1, 304.; opus facit rectum, ut nobis probetur 24, 14.; virtute reparat mala alterius 18, 59.; rem necessariam perfecit, antequam petebatur 22, 53.; rem necessariam petiturus erat 5, 111.; rem sibi necessariam petens dulcia verba proferre solet 22, 101.; duas res necessarias uno modo colligit 28, 40.; recedit a re, qua non eget 23, 471.; relinquo rem, cujus finem malum esse scio 10, 83.

b) De prudentia, diligentia, cura, studio et solertia in agendo. Tractavit rem cum prudentia 21, 9.; in re perficienda prudentes occupati erant 14, 22.; astute egit 15, 1.; rem videns veram conditionem cognovit 18, 13.; magna in re diligentia adhibetur 10, 12.; diligentiam in re adhibuit 10, 63. 150. 22, 90.; feci id diligenter et data opera 20, 57.; summa cum diligentia facit negotium 28, 77.; diligentiam cum studio conjunxit 21, 11.; attentus est ad rem, quam antea neglexerat 3, 16.; cura

adhibita est in re 8, 8.; studio et celeritate utitur in re, 1, 67.; cum multo studio agens, sed rectum agendi modum non inveniens 1, 256.; omnino rei se dedidit 12, 60.; solertem se ostendit contra ipso solertiozem 22, 290.

c) De constantia. Constans in re 24, 182.; constanter permansit in re 2, 95.; rem semper ante oculos habuit 5, 28.; rem, quam mihi proposui, semper ante oculos habeo 28, 39.; adsuefecit se ad rem 15, 3.; adhaesit semper rei 23, 563.; consueto mori adhaerens 9, 17.; consilium quod ceperat, non mutavit 16, 36.; a re se nunquam separavit 27, 33.; rem non deserit, quam aggressus est 27, 143.; constans eras in re assequenda 1, 29.; rem potit eique insistit, donec desiderio potiatur 19, 20. 22, 167.; firmo cum proposito rem aggreditur 1, 253. 21, 91.; efficiam, ut posterior pars priorem attingat 23, 27.

d) De fiducia in aliis posita et auxilio. Nul- lam in hominibus fiduciam posui 24, 39.; fiduciam in eo ponere non possum 11, 51.; confugis ad multas opes alius 4, 330.

§. 3. De falsa agendi ratione a) Gener. In er- roris via incessit 9, 41. 10, 26.; errarunt 1, 264. 12, 65.; saepius errans et semel rectum inveniens 24, 113.; volu- ptatibus occupatus ab officio distrahitur 3, 49.; malefactum cui pejus antecessit 10, 58. 12, 32. 24, 67.; malum eligit bonum relinquens 21, 48.; malum sibi intulit 18, 136.; modo false modo recte agit 27, 119. 28, 26.; rectum rei modum non invenit 15, 8.; vitium quod a prudente et cauto com- mittitur 11, 32.; rem non bene tractavit, tum eam corre- cturus pejorem fecit 12, 30.; se fefellit in re, quam cupivit 6, 224.; in re tibi necessaria non agis, quemadmodum decet 23, 363.; negotium perdidit antequam ei perficiendo par erat 6, 79.; corrumpit rei majorem partem 15, 24. 26.; res corrumpit et non reparat 24, 47. 28, 34.; corrumpit res, quas alter extruxit 28, 19.; neque rem bene tractat neque relinquit 24, 60.; verba pulchra proferens agendi rationem

pravam sequitur 3, 43.; plura bona facta uno pravo delevit 14, 127.; malefecit antequam benefecerat 12, 34.; minus fecit in re quam debuit 26, 23.; perturbarunt omnino res 8, 33.; incidit in rem, quam alteri objecerat 5, 38.; duae malefaciendi proprietates contra eum conjunctae erant 22, 84.; excusat se, quod unum peccatum commiserit 12, 10.; culpa tua est 1, 241.; ad pravam agendi rationem rediit 10, 132. 18, 4. 100.

b) De rebus inconvenientibus, vanis, inutilibus, noxiis, de tempore rei non apto, loco non apto, et eo, quod quis fines transgreditur. Conditioni suae non convenientem rem agit 12, 23.; aliter se gerit, quam naturae et conditioni suae convenit 3, 101.; res tractans, quae ipsum non decent 17, 34.; quaerit rem, quam habet 2, 210.; quaerit rem, quam initio amisit 20, 2.; petiit rem impossibilem 16, 8. 22, 139.; rem aggressus est, quam perficere non potest 3, 140. 5, 138.; peragens rem, quam non bene callet 6, 8.; rem tractat cujus perficiendae ignarus est 28, 87.; incipit rem, quam prima vice non bene perficere potest 1, 130.; vanas res adduxit 5, 66.; vanis rebus occupatus erat 5, 85. 21, 50. 69. 24, 388.; accurrit ad rem sibi ignotam et in re vana 5, 65. 66.; occupatus fuit re ipsum non spectante 1, 340. 2, 19. 22, 162. 24, 398.; haud occupatus rebus ipsum spectantibus 16, 105.; rem petit ipsi haud necessariam 6, 54.; rem facit, quae ipsi magno commodo non est 22, 100.; rem inutilem agit 27, 19.; tractat rem sibi noxiam 1, 249.; rem ei ingratam et noxiam peregit 6, 111.; quaerit rem ipsi perniciosam 22, 132.; rem petit, quae in causa est, cur in interitum irruat 22, 42.; rem vis ante tempus suum 24, 246.; res ante tempus suum acta est 18, 118.; ante tempus conveniens re occupatus est 5, 5.; agendi tempus praetermisisti 18, 195.; voluptatibus a re agenda abstrahitur 3, 49.; rem alieno loco petis 3, 124.; quaeris rem in loco, ubi quaerenda non est 22, 41.; transgressus es fines propositi 10, 122.;

plus fecit, quam imperatum erat 27, 65.; in re fines a natura praescriptos transgredieris 6, 119.; terminum suum transgressus est 21, 110.; limites suos transgrediens 12, 50.; modum ipsi tenendum transgressus noxam sibi intulit 15, 16.

c) De prudentia neglecta, diligentia omissa, socordia, incuria. Rem sine prudentia fecit 2, 104.; recedit a re, ut ejus notitiam non habere videatur et sine prudentia in ea proruit 28, 22.; res magnas non satis praeparatus aggrediens 24, 362.; abscondere se vult loco ad occultandum haud apto 10, 126.; diligentiam non adhibens corrumpit rem cui praefectus erat 10, 1.; invitus quum rem aggressus esset, diligentiam non adhibuit 12 43; negligo rem 12, 57.; socors est 12, 69.; socors fit multa laude 12, 68.; malo, quo remotus est, propter incuriam se exponit 24, 114.; sermonis mei nullam rationem habuit 5, 32.

d) De inconstantia. Levis et inconstans 16, 28.; inconstans est aut timore ad festinandum impellitur 11, 8.; ab agendo desistere videtur, antequam ad finem res perducta est 12, 103.; praefectus rei cam reliquit 13, 111.; levis et inconstans in rixa est 25, 67.; multum mutabilis est 28, 114.; semper mutans agendi rationem 1, 228.; remprehendens sed statim dimittens 1, 368.; arte conditionem suam mutavit, tum ad naturam rediit 28, 103.; in re quaerenda diligentiam adhibet, tum lassus desistit 14, 25.

e) De auxilio aliorum male adhibito et fiducia, quam in aliis non recte ponimus. Adhortationes non admisit 21, 161.; in alius comiteatu fiduciam ponit, qui lucrum facere non potest 24, 512.; bonum petis ab eo, qui boni expers est 6, 124.; adiutorem stultum sibi comparavit 22, 116.; auxilium petit ab eo, qui auxilium ferre non potest 24, 24.; ipso debiliorem in auxilium vocavit 18, 140.; ab homine calamitate afflicto opem petit 28, 97.; a paupere petens ad locupletem impellitur 28, 102.; auxilio petiit id, quod ipsi pernicii erat 19, 21.; fugit ad virum fiducia indignum 1, 352.; spes te fallit, si in mo

fiduciam posueris 1, 55.; in homine fiducia indigno fiduciam posui 12, 178.; is, in quo, a nobis posita spes nos fefellit 3, 44. 22, 54.; commisisti ei rem, qui perficiendae impar est 6, 117.; misit ad rem difficilem virum debilem 20, 68.; praefecit virum haud fidum rei 24, 282.; conquereris cum eo, qui querelae tuae nullam rationem habet 3, 34.

§. 4. De agendi ratione in rebus et conditionibus, quibus felicitas hominis aut promoveatur aut turbatur. a) De divitiis et paupertate. Inferiorem vitae sortem in se suscipit, ut opibus potiatur 28, 88.; bono potiturus est, 1, 202.; alius opes cupiens suas perdit 19, 11.; divitias modo haud conveniente adhibet 24, 269.; opulentus pecuniam multam erogat 28, 160.; opes dilapidat 5, 89. 20, 21.; opes perdit quas invenit 7, 10.; opes suas non bene administrans 26, 75.; suas aut alias opes perdit 23, 105.; perditor opulentiâ nisus 20, 72.; dilapidator fortunatus 5, 176.; perditores 18, 44.; opes vitio perdidisti 27, 90.; lucrum desiderans opum summam amittit 28, 52.; majore opum parte reliquam conservare studet 2, 12.; paupertate pressus opes acquirere studet 24, 102.; ad summam paupertatem redactus ultra modum petiit 1, 369.

b) De honore, gloria, dignitate et contemptu. In honore eum habeo 27, 44.; honore te adicit, quod tu ei necessarius es, non quod te amat 24, 337.; in honore eum non habeo 27, 45.; tibi hunc honorem paravi 23, 179.; de gloria unus cum altero certavit 12, 33.; ad certamen de excellentia provocans, qui indignus est 24, 135.; contemptum dignitati praefert 18, 73.; eum non curo 24, 89.; despicias hominem magni se facientem 3, 28.; parvi habet rem ob consuetudinem 18, 83.; desiderium hominis, qui loco palam detestati, sed occulte honorati esse cupit 28, 56.

c) De calamitate, infortunio, malo, vi, periculo. Infortunio magno eum afflixit 10, 164.; calamitate

summa eum adflixit 21, 52.; gens in regione grassans, quae a principe non punitur 7, 77.; adflixit eum calamitate sermonis 16, 20.; boni portio periens 13, 37.; patienter tuli illud et occultavi 18, 22.; re ipsi accidente adfectus multum clamat 22, 43.; vi oppressus amantem intuitus est 25, 36.; periculo me non exponam 23, 473.; e periculo liberatus celeriter surrexit 22, 9.; in rem difficilem (periculum) eum coniecit 6, 129. 130.; in angustias nos redegit 7, 142.; ad angustias redactus benefici tutelae se committit 1, 329.; se defendit, ne periret 5, 51. 18, 95. 119.

d) De contento animo et aviditate. Pauco contentus animus 1, 183. 23, 114. 173.; pauco contentus est 5, 78.; contentus rebus necessariis, quae paucae sunt 23, 135.; una re contentus alteram non expetit 2, 17.; parvo dono contentus est contra expectationem 24, 180.; te contentum reddam 23, 210.; avidus multum rei petens, qua potiri potest 26, 53.; illam rem cupit, in qua ei felicitas non est 18, 167.; inter utramque rem eligendi potestate concessa utramque petit 22, 99.

§. 5. De agendi ratione erga alios. a) De auxilio, solatio, quod aliis ferimus, de noxa etc. Auxilium pulchrum 25, 155.; aliorum causa se fatigat 22, 129.; parum adjuvare 20, 125.; sero auxilium fert et promittens moram trahit 24, 327.; adjuvit eum infirmum 27, 118.; debilis alteri ipso debiliori opem fert 17, 12.; debilis debili opem fert 18, 115.; vilis ad vilem confugiens 9, 18.; qui auxilio destitutus aliis auxilium fert 16, 87.; fecisti id, quod mihi auxilio erat 26, 37.; etsi tibi omnino satisfacere non possum, tamen pro facultate studeo 1, 286.; plures in re tibi ingrata mutuam auxilium sibi praestarent 2, 49.; omnibus viribus nos defendit 28, 168.; custodia optima 26, 25.; dum alteri auxilium ferre videtur, suo commodo inservit 28, 42.; sui tantum curam habet 27, 187.; reparat id, quod alius corrupit 1, 283. 14, 36.; consolatur una alteram mutua tristitia 4, 7.; ejus sincerum consilium est periculosum 20,

117.; nullum tibi solatium adtulit 24, 223.; omnimodo, et si ipse noxa adficio, alteri nocere volo 21, 56.; nocere mihi cupivit re, quae in ipsum cecidit 10, 105.; operam dat, ut omnimodo noxam inferat 20, 44.; alteri re haud noxia noxam inferre cupit 23, 290.; adjuturus qui noxam fert 1, 393.

b) De mutua consuetudine. Cum uno quoque est personae nullam rationem habens 2, 42.; cibi cupidus et hanc ob causam societatem colens 13, 110.; domi semper mansit 14, 57.; solus mansi quum scirem, quales homines essent 3, 8.; e loco suo non prodiit 27, 105.; natura alienus ab hominum bona consuetudine signis amoris manifestati propitius non redditur 20, 69.; generosum relinquens ad vilem se convertit 3, 35.

c) De justitia et injustitia. Par pari refert 28, 117.; par pari tibi reddidi 27, 124.; jus ad eos, quibus debebatur, rediit 18, 63.; alios opprobrio non adfeci ob peccatum quod ipse commiseram 23, 242.; rem similem, quam a me petis, ego a te peto 8, 30.; injuriam maximam intulisti 1, 376.; ob vitium suum eum punivit 15, 66.; ob alius peccata poena a viro exigitur 22, 57.; rem quam ipse agit, alii tribuit 28, 20.; poena alteri grata eum punivit 5, 25.; remuneratione injusta remuneratus est 5, 8.; portare onera sua alterum jussit 23, 180.; injuriam mihi dum infert, quaerelae meae causam ignorat 28, 171.; posterior licet indignus praecessit anteriorem 14, 49.; injustus, qui injuria se violatum simulat 2, 77. 3, 33.; injusti contra alium 27, 99.; injustitiae et ignominiae se submittit, ut aliis placeat 10, 30.; ab injusto se non vindicavit 26, 91.; ad rem perficiendam te cogit, cujus finis tibi gratus non est 24, 200.; judicium quod non nisi opinione nititur 17, 9.

d) De promissis et fide. Promitto tibi rem, quae praesens non est, patientiam igitur utaris 14, 69.; rem promittit, quam cum antea fecisse nemo scit 27, 74. 75.; promissa non impleta 24, 325.; promisit ei modo, quo plejades

lunae promittuntur 26, 58.; promissa non perficiuntur 6, 128.; non omnia promissa implentur 24, 446.; rem, quam promittit, in serius tempus differt 1, 239. 240.; non bene perficit rem, quam promiserat 9, 33.; vanum promittit 15, 21.; promissa non servat 2, 197. 22, 324. 28, 136.; contentus est dare paucum, si promissis stare non potest 10, 85.; promissis non stantes 22, 64.; multum promittens, sed parum praestans 6, 105.; multum promittens, sed nil praestans 10, 120.

e) De fraude, dolo, perfidia etc. Deceptio 9, 7. 23, 294.; blanditiis decipere studens 1, 105. 20, 7. adulator 27, 101.; verbis pulchris decipitur 24, 590.; malo eum adfligit, quum bonum speraret 22, 205.; spem aliorum fallens 7, 73. 27, 25.; debilis robustum decipere cupiens 6, 100.; is qui te decipere vult, quomodo alium decept 23, 148.; beneficiis eum decept 21, 67.; dolose agere vult, dum in vinculis est 24, 309.; lenitati tuae fraus subest 1, 34.; fidum se ostendit, quum perfidus sit 23, 433.; perfidus et fraudulentus 9, 45.; dolosus et perfidus 3, 125.; hypocrisis 12, 45. 20, 118. 24, 222.; astutiam adhibet, ut aliis calamitatem inferat 1, 313.; perdere eum vult, dum eum se honore adficere de se palam facit 9, 9.; aliam rem ostendit aliam intendit 2, 14.

f) De duritie, violentia, vehementia, vi. Modo duriter modo leniter in eum agit 28, 118.; duriter tractavit eum vel sine labore vicit 17, 91.; domare te volo 23, 19.; vehementer et cum duritie eum tractavit 18, 180.; violenter tractatur, ut ei res eripiatur 13, 50.; vehementer cepit et occidit 1, 92.; vehementer punit 1, 86.; mansuctum et mitem ad impetum instigas 1, 364.; recusantes vi coguntur 5, 136.

g) De generositate, liberalitate, beneficentia, hospitalitate et avaritia. In rebus, quas agit, alius commodi rationem habet 27, 109.; praeferimus alios nobis 1, 351. 23, 131.; generosus est et vicinis securi-

tatem dat 7, 74.; ego non nisi modo generosorum ago 27, 76.; liberalis est in aliorum opibus 5, 6.; liberaliter dona dare solet, qui de re in locum succedente securus est 24, 604.; beneficium, quod pro novo habetur 24, 80.; beneficium viri, qui rarissime beneficia confert 1, 84.; beneficium omnibus clarum 22, 81.; beneficium praecipuum in virum confert, hunc aliis praeferens 8, 34.; beneficium in alium contra ejus voluntatem confert 22, 160.; beneficia majora in nos confert quam alius 22, 173.; benefacit ipsum non amanti etc. 22, 21.; beneficium te ostendis, beneficii virtutem audiens 2, 27.; beneficus est in hominem, qui beneficiis haud eget 1, 288.; ut commodo mihi esses, beneficia in te contuli 23, 102.; aliis dum benefacit, bonis ipse caret 22, 295.; beneficus haberi vult, dum opes in suum commodum erogavit 12, 37.; beneficium exprobrationibus corrumpit 13, 12.; beneficii loco escam dare 22, 316.; dono mihi dedit partem redundantem commeatus 23, 220.; bona hospitalitate eos exceptit 6, 31.; parum e multo dat 27, 108.; dives quum sit in alios beneficia non confert 7, 72. 10, 100.; cibo nullo eum exceptit 1, 342.; excusat se, quod sit avaritiae accusata 2, 16.; avarum ursit, ut dona daret 8, 17. 18, 56.; avarus rem dare cogitur 15, 20. 21, 86.

h) De gratitudine et ingratitude. Possibilitas pensandi 23, 546.; gratias summas persolvit 21, 160.; ingratus est 6, 40.; ingratitude 1, 99.; bene faciens vituperatur 28, 21.; prava est rei restitutio 2, 50.; negantes in te beneficia collata 6, 249.

i) De falsa gloriatione, arrogantia, superbia, impudentia. Glorians de re 22, 36.; se ipsum laudans 22, 165. 166.; prae se fert rem, quam non possidet 3, 21.; propter debilitatem, quum aliis noxam inferre non possit, se laudat 22, 204.; se jaetat ob conditionem bonam 19, 27.; gloriatur de aliena aerumna 1, 188.; glorians de alio bono 22, 328.; glorians de viro ipsius nullam rationem habente 22, 206.; arrogat sibi res, quas non possidet 1,

383. 18, 85. 23, 159.; praestantiorem se putans aliis, licet in eo nil praestantiae sit 18, 6.; dum solus est, sibi arrogat rem, quam perficere non valet 9, 43.; amore sui impletus 23, 606.; superbus 1, 146. 13, 91. 22, 273.; superbus, qui strepitum edit 13, 28.; superbia et elegantia magna 3, 19.; calamitate adflictus, qui erga alios superbe se gerit 7, 15.; insilit in homines, quamquam genere ignotus est 16, 15.; neminem veneratur et a nemine abstinet 24, 470.; sequitur semper alterum, ut desiderio satisfaciat 3, 94.; donum petens id (impudentia) assequi studet 2, 58.; importunus in petendo et cunctans in donando 1, 104.

k) De consensu, amore, amicitia. Cum quolibet consentit 27, 72.; duo viri in una re consentientes, qui societatem inierunt 1, 397.; semper adnuit invitanti 2, 123.; obediens postquam refractarius fuerat 21, 116. 26, 12.; pavidi obedientia 2, 10.; amore tenero cum amplexus est 1, 62.; totum se amore ductus ei dedit 23, 11—13.; accedere cupit ad eum, qui eum a bono prohibet 28, 89.; amantis est adspectus 25, 4.; amor et amicitia eorum sincerus non erat 8, 25.; neque amicitiam ostendit, neque se sincerum amicum esse 2, 93.; amicitiam contrahit cum inimico ob quandam causam 11, 2.; ob negotia non evitanda amicum non visitat 28, 108.

l) De dissensione, ira, odio, inimicitia, suspicione, vindicta, invidia. Dissensionem inter omnes excitat 28, 151.; consensum hominum sustulit 13, 35.; sequitur aliis diversam rationem 28, 162.; celeriter irascitur, sed ab ira celeriter recedit 16, 14.; ira inflammatur 4, 15.; ira ejus sedata est 3, 132.; excitavit inter eos bellum et tum auxilium non praestavit 27, 130.; odium manifestum 23, 437.; odio habemus agendi rationem vestram 21, 29.; odium aperte ostendit 28, 158.; odians eum perdere cupit quem odit 23, 275.; inimicitiam et odium fovit 27, 11.; ostendit palam contra eum inimicitiam 9, 42. 23, 34.; palam inimicitiam ostendam, si secreto nil obtinere possum

24, 310.; inimici facti sunt 28, 155.; primum inter eos inimicitia mutua erat, tum cessavit 2, 104.; inimicitiam animo occultat 22, 168.; fugit quoquo modo virum 2, 130.; se separavit ab eo, ut nunquam conjungi posset 20, 61.; turbae inter gentem ortae sunt 17, 7.; primum adversatur, tum ad consensum cogitur 25, 38.; tibi adversatur haud praeparatus 25, 57.; mihi adversatur, sed noxam inferre non potest 17, 13.; rebellavit postquam obediens fuerat 23, 227.; te palam aggressus sum, quod decipiendi occasionem non invenirem 23, 192.; adversarium non aggreditur, quum ejus notitiam habeat 18, 131.; insidiatus est sui simili in malignitate 15, 14.; incursionem hostilem in eos fecit in medio domorum 14, 82.; impetus hostilis haud interruptus 19, 6.; hostem tuum adjuvat 27, 71.; gladio pugnabimus, donec unus e nobis pereat 15, 25.; invidi agendi ratio 28, 170.; invidens alteri invidiâ haud digno 18, 14 .

§. 6. De agendi ratione erga socios, amicos, propinquos, cognatos, gentem. Res socio ingratas egit 21, 10.; molestias socii sui non curavit 24, 385.; res socii sui parum curat 27, 61. 175.; socium decipit 28, 38.; amicum suum omnino reliquit 3, 1.; vir amico suo rem revelat, quam alii occultat 23, 241.; propinquum summa cum diligentia educat 11, 24.; is qui re ingrata ab utraque parte propinquorum petitur 24, 174.; tu es generis mei 23, 245.; multos quamquam cognatos habebat, ab aliis tamen auxilium petiit 20, 67.; cognatus cognato auxilium fert 1, 165.; interrogans (sollicitus) de cognatis 12, 5.; fratrem caeteris praefers 1, 166.; gentis res omnino corrumpit 18, 185.; gentem suam reliquit, quam ipsi injuriam inlaturam esse cognoverat 20, 43.; familiae honorem parum defendit, sed commodum tantum suum sequitur 6, 43.; conjunctio intima cum familia 5, 95.

§. 7. De sermone ejusque variis modis.
a) General. Sermones continuos faciunt, quum dissensio

sit 1, 148.; summa cum celeritate cum eo locutus sum 24, 238.; coram nullo intercedente mecum locutus est 6, 38.; neque jussit neque interdixit 23, 409.; clamor magnus 24, 116.; clamans quum officia exsequi deberet 18, 128.; aliam rem, quam quae verbis inest, significare vult 1, 187.; per metonymiam aliam rem indicare vult 18, 69.; mutato sensu vocis vitium, quod in sermone fecit, corrigit 21, 20.; locutus est aenigmatis modo 23, 10.; ut dubium tollat, operam dat 3, 5.; verba tua parum intelligit is, quem alloqueris 18, 153.; interrogatus de origine clarum responsum non dedit 1, 223.; nuntiat rem ante tempus 12, 36.; nuntii haud data opera adferentur 28, 119.; nuntius divulgatus 12, 160.; nuntiavit ei rem, postquam cunctatus erat 5, 37.; patefecit rem de se 1, 23. 1, 232.; patefeci ei tam vitia externa quam interna 7, 17.; internam rei meae conditionem ei patefeci 20, 119.; clare ei rem meam exposui 20, 49.; de statu meo eum certiozem feci 7, 64.; indicavit mihi animi cogitationes 14, 28.; indicavit mihi, quomodo res se haberet 14, 60.; forma exteriore quandam indolis tuae partem indicas 28, 57.; excusat manifesta excusatione 18, 111.; res notas mihi narras 8, 50. 21, 64.; narras mihi rem, quam melius quam tu scio 3, 24.; addit in narrando res, quae ad rem non pertinent 27, 89.; narras rem aliis dubiam 18, 137.; narratio, qua altera in mentem revocatur 6, 29.; una re alteram in memoriam mihi revocasti 9, 19.; verum sermonem esse testificatur 21, 61.; multum loqui 24, 265.; a sermone, dum omnia, quae in mentem veniunt, profert, retineri non potest 1, 359.; omnia, quae in animo habet, loquitur 18, 186. 24, 179.; tam parvum, quam magnum dixit 28, 133.; loquax es 8, 10.; multa verba faciens 23, 443.; secreta mea ei dixi 20, 14.; divulgavit secretum meum 16, 89.

b) De sermone stulto et improbo. Delirans et negligens in sermone 23, 215.; stulte loquenti alii adsentiunt 21, 24.; improbe loquitur 12, 157. 13, 171.; sermo

tuus t̄rpi est 6, 23.; obscœna unus contra alterum profert inimicitia inter eos excitata 27, 66.

c) De sermone suspecto, falso et mendacio. Verba tua suspecta sunt 23, 39.; bilinguis est 28, 156. diversa sunt sermo et factum 22, 18.; perturbat omnia miscens 5, 135. 21, 93. 28, 148. 149.; comparationis instituta ratio recta non est 24, 2.; magnum cum parvo comparat 24, 41.; falso respondit male audiens 12, 11.; iuramentum temerarium 3, 105. 5, 7.; iuramentum, quod jurantem rem perficere non cogit viis effugii relictis 28, 76.; praetextu falso uteris 23, 341.; consilium datur ei contrarium, quod faciendum 14, 13.; consilium perniciosum dat 28, 143.; verbis adulatus es, absens autem me contemnis 8, 5.; interrogatus comiter respondet, sed aliter cogitat 3, 138.; confirmat rem, de qua alter dubitat 18, 123.; mendax 3, 93. 11, 49. 28, 140.; mendax, qui mendacii sui oblitus est 1, 366.; mendax, cujus facta dictis non respondent 23, 178.; proferens turpe mendacium 5, 30.; mendacium proferens 22, 156.; mentiens et actate provectus 18, 34.; is cujus dictis fides habenda non est 28, 100.; mendax absurda profert 1, 470.; in narrando mentiens 27, 87. 88.; alium se ostendens, quam re vera est 22, 91.; satietatem prae se ferens, quum satiatus non sit, 2, 215.; mendacia sunt 6, 120.; mendacium est, quod profers 1, 71. 27, 27.; mendacium et absurdum protulit 5, 52.; veritatem manifestam celat 28, 112.; dixit se bene fecisse, quum male fecerit 6, 53.

d) De minis, rixa et litigatione. Minatur 23, 15. 28, 19.; minatur sed minas perficere non potest 25, 41.; minans minas non exsequitur 3, 116. 10, 35. 151.; timens minatur tum minas abrumpit 5, 11.; minae, quas factum non sequitur 5, 76. 81.; minae debilis contra fortio-rem 26, 26.; minae factum ejus praecedunt 12, 35.; minans, cujus facta non sequuntur 6, 7. 22, 149.; minans potentiori 8, 47.; minae deridentur, minas tuas contemno

7, 7.; litigans de re ipsi prorsus aliena 1, 284.; litigat cum aliquo de re futili 15, 27.; duo in re inutili litigantes 7, 78.; stulti inter se concitati 24, 280.; duo in litigando se mutuo repulerunt 10, 92.; unus de altero in litigando victoriam reportavit 11, 6.; adversario ita respondit, ut ad silentium redigeretur 10, 45.; argumentis suis adversarium vicit 25, 28.; argumentum haud rectum proferens, se expedire nequit 1, 243.; oblitus est argumenti inter litigandum 15, 6.

e) De precibus et quaerimoniis. Preces facit 2, 207.; rogatur, ut rem det, qua carere non potest 13, 112.; instanter in petendo urgens 19, 82.; parum rogans 7, 148.; parum petens magna quoque cupit 28, 101.; parum petens ob pudicitiam 1, 52.; noxa laesus qui queritur 22, 110.; statum suum semper querens 13, 94.; aliis malum inferens queritur 28, 58.; quaerela sine causa 25, 83. 28, 95.

f) De vituperio, ludibrio, sermone contumelioso. Pravam agendi rationem vituperat, dum ipse pejori deditus est 24, 399.; vituperans alium quamquam in ipso vitia sunt 7, 70.; me semper laedit dictis 23, 454.; haud animadvertentem ludibrio habet 10, 215.; deridet verbis ipso praestantiorem 10, 25.; obtrectator est 8, 42.; traducit absentem 28, 139.; sine causa alios contumelia adficit 1, 388.; clam contumelias nos affligerunt 12, 3.; patienter fers verba contumeliosa 3, 143.; contumelias in homines dixit 28, 50.; majori contumelia quam me, eum adficere potuissem 24, 38.; vitia sua aliis objecit 10, 2.; tribuit alii rem, quam ipse fecerat 28, 2.; dixit me fecisse quod non feci 13, 70.; malum inter homines disseminat 10, 101.

g) De silentio. Silentium tenens 22, 289.; obiit circum rem voluntatem non patefaciens 6, 76.; tacui tanquam socors quasi nil audivissem 23, 18.; ad silentium eum redegit 22, 93.; is qui arcanum occultare non potest 14, 41. 21, 103.; infimi ordinis homo, qui tacere debeat, loquitur 21, 25.

CAP. IV.

De rebus et rerum conditionibus, quae in proverbis describuntur,

§. 1. De rebus. Res impediri non potest 1, 345.; res ad te pervenit 1, 192.; res haud diu exspectanda imminet 10, 32.; res exspectanda haud propinqua est 10, 33.; res una per alteram in memoriam vocata est 9, 19.; res nonnisi postquam apparuit cognosci potest 2, 110.; res ei commissa, qui eam perficere potest 18, 72.; res quae ad extremum pervenit 21, 8. 23, 68.; res pone quam nulla res est 23, 533.; res ultra fines transgressa 2, 9. 21, 113.; res quam non assequimur 22, 99.; res ad quam perveniri non potest 27, 73.; res quam non accipio et non adduco 27, 58.; res quae evanuit 26, 52.; res, qua altera subsistit 24, 99.; res haud praeparatis subito superveniens 1, 114.; res subito occurrens 13, 100.; res ad quam omnino praeparati erant 1, 115.; res celeriter accidens 23, 203. 26, 39. 90.; res antiquo tempore facta 1, 40.; res contingens desideranti 6, 73.; res semel tantum accidens 22, 5.; res quae semel tantum existit 2, 39.; res confecta 14, 24.; res capienda 7, 3.; res quocunque modo perficienda 8, 14.; res suscipienda 23, 429. 431.; res necessario peragenda 18, 48.; res manifesta 1, 112. 2, 80. 84. 14, 26. 61. 62. 20, 52. 21, 30. 33. 34.; rei manifestae et occultae discrimen 23, 172.; res omnibus nota 24, 239.; res cognita 27, 48.; res nemini occulta 23, 236.; res de cujus genere incerti sumus 14, 45.; res abscondita 22, 193.; res abscondita, quae apparebit 14, 63.; res occulta apparuit 2, 32. 33. 80.; res dubia 1, 321. 23, 466. 482.; res dubia noctu 1, 252. 320.; res omnibus ignotae 5, 110.; res quae omnino disparuit 23, 385.; res quae evanuit etc. 26, 43.; res praeterita et non reparanda 21, 1. 27, 23.; res quae perdita reparari non potest 21, 76.; res rubra 22, 88.; res valde rubra 1,

128. 27, 103.; res alba tenuis 22, 77.; res haud stabilis et firma 23, 229.; res quae spurca habetur 25, 37.; res pulchra 2, 138.; res floridae 27, 180.; res pulchra a vilibus corrupta 5, 197.; res bona 24, 209.; res bona primum apprensens 1, 85.; res bona, sed alterâ inferior 24, 92. 98.; res bona et pacis conditio turbata 27, 40; duae res bonae 26, 8; res bona, ut ea homines contenti sint et praeteritae obli-
viscantur 18, 38; res optima 26, 15; res laudanda, 7, 81.; res gentis bene dispositae 27, 37.; res duae in homine praecipuae 23, 66.; res recta et non perversa 1, 139.; res media inter eximiam et pravam 22, 122.; res duae malae, quarum una alterâ pejor est 19, 7.; res prava in locum rei bonae succedens 2, 6.; duae res pravae, ut neutra praefere-
nda sit 22, 171.; plures res pravae gradu inter se aequales 22, 96.; res prava ab utraque parte 22, 72.; res sum-
mopere corrupta 10, 50.; res duae turpes 21, 119.; res non bene perfecta 14, 7.; res pretiosa 14, 51.; res pretiosa cum vili conjuncta 24, 43.; res nullius pretii 23, 17. 554.; res vilis 23, 605.; 24, 217.; res pro parvo pretio data 2, 125.; res neglecta et contemta 14, 81.; res contemta 24, 154.; res de qua nemo sollicitus est 23, 328. 329.; res par-
vi habita, quae in oblivionem venit 3, 37.; res magna e parvâ orta 1, 73. 267. 5, 72. 8, 46. 18, 233. 23, 414.; res magna quae attingi non potest 3, 32.; res magnae in quibus ferendis patientia utendum est 19, 8.; res magnae et parvae 5, 19.; res parva cujus desiderio capimur 25, 77.; res parva putata, quae augetur 28, 60.; res parvi momenti 1, 280.; res parva cum magna conjuncta 7, 9.; res minima 24, 126. 134. 135. 26, 126. 134; 135.; res pauca 24, 228.; res pauca, qua nos ab inopia defendimus 12, 44.; res pauca et parum utilis 24, 235.; parum de multo 19, 15.; res tota 1, 131. 23, 156.; tota res nullo pretio accepto data 18, 10.; res omnes 5, 49.; res nulla 23, 410. 24, 46. 51. 55. 124. 140-142. 199. 229.; res nunquam futura 6, 110. 127.; res cujus existentia omnino negatur 18, 151.; res impossibilis,

ut spes non impleatur 6, 67.; res, quae fieri non potest 6, 2.; res optata, quae attingi non potest 1, 102. 13, 27.; res quae in nostra potestate est 13, 38.; res relicta, ut alter in ea libere agere posset 6, 21.; res difficilis 1, 204. 404. 16, 49. 22, 11.; res difficilis, quam se consequi posse sperant 22, 189.; res difficilis inventu 3, 100. 22, 70. 71.; res difficilis et molesta 19, 38. 23, 579.; res difficilis, ut multi in ea dissentiant 24, 411.; res perdifficilis, ut ad bonum finem perducere non possit 10, 149.; res difficillima 8, 46.; res molesta, ut eam nemo ferre possit 23, 407.; res ad quam non nisi magna cum molestia pervenitur 27, 28.; res ab utraque parte molesta 1, 429.; res rara et difficilis acquisitu 8, 2-4.; res cujus pars difficile quaeritur, pars facile invenitur 6, 98.; res una facilis altera difficilis 1, 271.; res quae facile attingitur 27, 18.; res levis et facilis 22, 34.; res facilis perventu 24, 183. 184.; res ad quam duabus viis facile pervenitur 22, 76.; res facilis perfectu 26, 40.; res, quae sine molestia attingitur 27, 35. 104.; res gravis 18; 70. 23, 252.; res gravis et periculosa 2, 70. 23, 124.; res gravis expectanda 1, 379.; res gravis, quae ferri non potest 27, 62.; res est, quae mali timendi suspicionem nobis dat 18, 54.; res timenda et fugienda 10, 14.; res relinquenda 27, 32.; res calamitosa 24, 286.; res infausta 22, 49.; res periculosissima 24, 263.; duae res cavendae 23, 48.; rem haud periculosam subire 6, 131.; res innoxia 23, 327.; res valde utilis 1, 145.; res utilissima, quae vilipenditur 8, 83.; res inutilis 24, 148.; res innoxia, si eam tecum portas; sed utilis tempore necessitatis 24, 97.; res vana 9, 22. 10. 213. 15, 21.; res vanae 1, 308.; res futiles, nugae 5, 53. 64.; res omni veritate destitutae 6, 66.; res incredibilis 6, 13.; res necessaria 14, 39.; res necessario peragenda 14 48.; res necessaria et non evitanda 23, 444. 445.; res haud repellenda quum accidit 23, 344.; res alteram impediens 1, 193.; res hominem impediens 24, 338.; res non impedienda 1, 343. 24, 345.; res duae convenientes 16, 18.; res ad

quam perficiendam omnes parati erant 1, 45.; res non am-
 plius conveniens est 22, 37.; res cuidam non conveniens 23
 338.; res non decens et alieno loco posita 7, 30.; res ingrata et
 non evitanda 7, 76.; res alteri ingrata 24, 122. 564.; res tam
 ingrata, ut eam tolerare nolumus 21, 111.; res ingrata et mo-
 lesta 18, 120.; res ab utraque parte ingrata 22, 65. 28, 5.
 70.; res ingrata, quae alteri imponitur 23, 198.; res duae
 ingratae 18, 45.; res ad rem ingratam impellens 21, 14.;
 res omnino similis 22, 124.; duae res valde similes 3, 104.
 24, 86.; res dissimiles 23, 542.; res multum diversae 1,
 483. 485. 24. 59.; res aliter se habens ac dictum fuit 1,
 208.; res, cui insunt indicia contraria aliorum sermoni 20,
 18.; res omnino aequales 6, 15.; res paene aequales 13, 31.;
 res duae aequales 6, 15. 21, 98. 22, 140. 172.; res alteri
 non aequalis 23, 36.; res propinqua ut facile capiatur 27,
 42.; res duae invicem propinquae 2, 92.; res dissita et re-
 mota 5, 73.; res dispersa 9, 26.; res disgregatae, quae con-
 gregatae sunt 28, 59.; res incepta, quae periculosa est 3,
 136.; res incepta, quae neque abrumpitur neque finitur 6,
 84.; res incepta quae non recte aptata est 24, 109.; res
 neque crescens neque diminuta 22, 294.; res, cujus status
 omnino mutatus est 22, 106. 23, 57.; res permixtae et
 confusae 7, 32. 21, 17.; res perturbata 19, 29.; res gentis
 perturbatae 21, 81.; una res alteri praeferenda 20, 26. 29.
 23, 218. 24, 127.; duae res, quarum altera alteri parum
 praestat 27, 60.; res mira 15, 12.; res metonymice appel-
 lata 11, 1.; una res cum altera compensata 3, 78.; res in
 alterius locum succedens 13, 67.; res quae non urgetur 18,
 31.; una res vehementior alterà 14, 79.; res celeriter abso-
 luta 22, 69.; res palam tractanda 25, 75.

Rei cognitio 18, 2.; rei apparentis indicium 23, 4. 125.
 25, 24.; rei unum indicium sufficit ad eam cognoscendam
 20, 111.; rei eventus expectatus propinquus est 22, 182.;
 rei gravitas et gentis interitus 22, 184.; rei utilitas magna

22, 144.; rei consequendae spes, quae fallitur 22, 82.; rei conditio corrupta 20, 31.; rei initium 20, 36.; rei agenda tempus disparuit 2, 4.; rei perficiendae occasio elapsa est 18, 195.; rerum similitudo et cognatio 1, 152.; rerum similitudo maxima 1. 162.; rei finis celer 12, 87.; rei defectus 22, 95.; rerum diversitas 3, 48.; duarum rerum differentia 24, 198.; rei utilitatem evanuisse, molestiam remansisse 9, 78.; rem omnino evanuisse 1, 190.; rem hominis magnam factam esse 18, 3.; rei graviorem partem restare 2, 63.

Negotia molesta, quae continua serie sequuntur 1, 102.; reditus Mohammedanorum magni 8, 16.; donum, quod neque multum neque purum est ab exprobratione 24, 176.; magnum donum 27, 106.; dona parva, quae magna futura esse sperantur 9, 28.; copia magna 5, 139. 141. 199.; copia bonorum 26, 9.; opes 24, 25.; opes multae 5, 62. 86.; opes optimae 7, 60.; opes aequali modo divisae 24, 93.; opes pessimae 13, 11.; divitiae magnae 23, 71.; divitiae maximae 18, 12; boni magna copia et boni paucitas 24, 141.; paucum e multo 2, 45.; apparatus debilis 6, 227.; pabuli copia 3, 98.; pabuli maxima copia 22, 190—192.; pabuli copiosi indicium 7, 85.; herbarum copia 3, 70.; cibus et potus 5, 87.; coelum et stella 6, 89.; tenebrae et luna 6, 90.; pluvia vehemens 14, 9.; sagitta in arcu 10, 106.

CAP. V.

Locus et tempus.

§ 1. De loco. Locus vacuus 23, 51.; locus in quo bene vivitur 25, 81.; locus pabulo abundans (aut omnino desertus) 3, 98.; locus densis herbis obtectus 3, 97.; locus in quo injusti et debiles adjutoribus destituti sunt 26, 83.; desertum omnino vacuum 23, 52.; via manifesta et aequalis 3, 121.; e propinquo 23, 166. 167.; palam 24, 342.; vultu in eum directo 23, 165.

§. 2. De tempore. Tempus praecedens 23, 45.; parvum temporis spatium 24, 42. 44.; temporis magnum spatium 24, 66.; tempore cujusdam 27, 47.; tempus secundum est 8, 55.; tempus dolorem lenivit 22, 4.; spatiis intercedentibus 23, 140.; post longum spatium 23, 158.; post spatium nonnullorum dierum 23, 157.; annus sterilis 14, 58.; dies calamitosus 28, 169.; dies cujus malum diuturnum est 28, 83.; alto die 23, 174.; altissimo die 23, 176.; medio die 23, 175.; ante ortum Aurorae 23, 42.; summi meridiei tempus 23, 43.; nox calamitosa 14, 50.; nox prosperrima 7, 28.; semel per mensem 23, 206.; ante omnia 21, 22. 23, 14. 22. 235. 253-255.; subito 23, 164.; nunquam 6, 149. 151. 23, 271. 272-274. 284. 299. 315. 316. 322. 326. 331. 335. 336. 345—350. 361. 376. 383. 427. 27, 183.

Sect. 2

Sententiae et judicia.

CAP. I.

De Homine.

§ 1. Gener. Homo ex se ipso aut bene aut male judicare solet 24, 169.; homo necessitate jubente ad rem sibi ingrata[m] cogitur 6, 32.; hominis sors ex ejus alimentis cognoscitur 5, 103.; hominis natura ex ejus consortio cognoscitur 5, 102.; hominibus, quorum exterior habitus parum se nobis commendat, interdum virtutes insunt 2, 190.; ex hominis intuitu odium cognosci potest 13, 22.; homines per homines 25, 175.; homines sunt narrationes 25, 114.; homines dum commode vivunt insolenter se gerunt 10, 152.; quum homines congregantur, discordia et malum nasci solent 24, 326.; anima res ingratas, si ab aliis auxilium non exspectat, patienter fert 25, 9.

Vir per fortunam in cursum agitur 24, 584.; vir per eor et linguam est perfectus 24, 237.; vir ab omni re nisi a se ipso custodiri potest 28, 86.; vir non peribit, qui quantum valuerit, cognovit 23, 47; vir non semper consequitur, quod optat 3, 173.; vir non nisi per propinquos cum ipso junctos potens est 23, 81.; vir quum tentatur aut honoratur aut despicitur 18, 174.; vir melior nobis videtur rumoribus ad nos perlatis quam quum oculis eum viderimus 3, 47.; vir quilibet tandem vincitur 22, 17.; viri ingenium ex ejus opinione cognoscitur 17, 10.; viri optima arma filii sunt 7, 65.; viri meritum probat, quod ejus vitia enumerantur 22, 267.; viri in rerum vicissitudinibus cognoscuntur 20, 121.

§ 2. De homine conditione et statu insigni.

a) Corporis. Aetate decrepitem condocere molestum est 24, 277.; qui ad aetatem septuaginta annorum pervenit sine causa queritur 24, 458.; diu vivens calamitates effugere non potest 24, 84.; debilis robustum vincere nequit 24, 596.; debilis lucrum faciens praefendus est robusto pigro 22, 63.; ultra posse nemo obligatur 1, 318.; absens argumentum suum secum habet 19, 78; praesens videt id, quod absens non videt 28, 172.; qui in potestate tua non est, eum punire non potes 1, 462.; quilibet e majori periculo salvus evadens, malum minoris momenti contento animo tolerat 28, 104.; dormiens somnia videt 24, 510.; vivens invenit alios, quorum comite ad tuos perveniat 23, 417.; mortuus dolorem non sentit 13, 179.

b) Animi. Si prudentem legatum mittis, ei mandata dare necesse non est 10, 87.; multum stultus tamen omni intelligentia non caret 18, 33.; stultus interdum ad propositum venit 6, 71.; stultus nulla re laetatur 11, 58.; stulto non medicamur, si ab eo declinamus 24, 448.; docti lapsus causa est, cur alii labantur 1, 133.; docti lapsus omnibus notus fit 11, 29.; quilibet animi sui cogitationes melius scit quam alius 25, 3.; intelligentis opinio melior est,

quam certitudo ignorantis 17, 19.; intelligens putat homines esse suos adjuutores contra ignorantem 6, 225.; interdum ignorans intelligentem vincit 23, 413.; fieri potest, ut imperitus rectum attingat 10, 62.; Is cujus opinio bona est, ejus vita bona est 24, 513.; cujus animi arcanum aegrotum est, ejus respublica ingemit 24, 486. conf. 602.; socors interdum invenit viam suam 10, 142.; fortis magno hostium numero non terretur 21, 179. 22, 256. 257. fortis non timet debilis clamorem 23, 637.; fortis et haud attonitus e periculo liberatur 3, 86.; fortis est custoditus 13, 36.; id quod forti utile est, debili nocet 16, 93.; par cum pari se conjungit 16, 100.; qui virtute caret, ab eo nil postulatur 10, 237. timidus terrore percussus contra fortem audax est 21, 157.; generosus familiam contra mala omnino defendit 20, 17.; generosus etsi debilis est, genereose agit 7, 18.; generoso in pabuli copia contentus animus est 1, 169.; generosum non decet precibus urgere 21, 36.; ingenuus ingenuus est, etsi calamitas eum adfligit 6, 92.; ingenuo signum nutu factum sufficit 6, 247.; fidus saepe in suspicionem incidit et suspectus pro fido habetur 10, 47.; confidens saepe pudore confusus est 10. 221.; benignus et comes reparat, stupidus lacerat 24, 534.; impius victum quotidianum accipit 22, 322.; impius custoditur, Mohammedanus excipitur 22, 321. conf. 24, 94.; pravus res pravas aliorum melioribus praefert 6, 254.; ex avaro interdum donum elicitur 21, 115.; irascentes si excusationem admittunt ira sedatur 16, 26.; zelotypus nunquam gloriatus est 24, 218.; invidus non dominatur 6, 258.; invidi medicinam tibi adfert, quod is ob laetitiam tuam moerore adficitur 28, 154.; curis pressus ab eo, qui curis liber est, auxilium non accipit 25, 69. 26, 44.; anxius a curis libero solatium non accipit 24, 69.; amans rem in ea acquirenda solers est 24, 283.; amans adspectum suum ornat 5, 10.; cupidiores sumus rerum, quas non possidemus 22, 158.; amans rem in ea acquirenda solers est 24, 283.; qui rem amat, ejus multam mentionem facit 24, 521.

c) **Societatis.** Dives divitias celare non potest 1, 135.; dives sine necessitate opes erogat 24, 592.; dives omnis superbus est 22, 23.; opibus abundans saepe generosus est 10, 148.; qui desiderio potitur, celeriter desperare solet 24, 598.; qui commoda vita utitur, ad eum homines facile adsuescunt 3, 179.; qui re necessaria non eget, ea carentes deridet 2, 64.; paupertate pressus opes acquirere studet 24, 402.; qui necessario eget re, caecus est 14, 117.; pauper beneficia conferre solet 22, 154.; potens iratus timendus est 23, 333.; magnus si magnum consequi non potest, parvo contentus est 1, 452.; qui cum potentiore rem habet, vincatur necesse est 23, 557.; qui bonum non noscit ei pravum placet 24, 474.; qui re caret eum deridere solet, qui eam possidet 7, 150.; vilis a calamitate gentis commodum saepe percipit 25, 19.; a vili inlatam ignominiam ferre non possumus 23, 4.; vili nobis interdum opus est 1, 446.; qui a vili regnatur ejus conditio pessima est 7, 79.; adjutores non habens in patria peregrinus est 20, 74.; cui pauci adjutores sunt, is vincitur, at cujus propinqui multi sunt, ejus inimici pauci suat 24, 313.; si injuria laesus queritur excusandus est 23, 151.; qui malum expertus est, timet 24, 333.; miser cum misero se conjungit 1, 322.; amatus convicio petitur 24, 579.; adversarium non habens sibi vincere videtur 22, 27. 29.; vituperatus interdum sine culpa est 10, 100.; amicus patris patruus est filii 14, 125.; quilibet amicus non est amicus unicus 22, 125.; quot amicos lacryma mihi acquisivit, tot notitia eripuit 22, 262.; qui totus pro te est, is totus contra te est 24, 444.; qui commodi tui particeps est, ejus noxa quoque ad te perveniet 5, 70.; vinculo quodam tecum non conjunctus non nisi tantum auxilium tibi feret, quantum sibi utile est 18, 192.; fit saepe, ut qui conjuncti odio se persequantur, separati se ament 20, 3.; saepe ea, quae odit tibi molestior est, quam mater 10, 75.; peregrinus peregrino cognatus est 22, 253.; peregrini regionum tabellarii

sunt 19, 81.; propinqui nobis non semper auxilium ferunt 10, 143.; propinqui sibi mutuam auxilium praestant 24, 323.; pater etsi noxam tibi intulerit, optimus tuus amicus est 23, 603.; ut pater sic filius 23, 357. 625.; qui patrem ignorat, is re vera ignorans est 24, 607.; matris amor erga filios tanta est, ut amet eum qui ipsi malefacit 3, 55.; filius patri pulcher videtur 11, 3.; filius matri pulcher videtur 21, 26.; filius tuus est, qui in atrio tuo natus est 2, 69.; filius alter a matre alteri praefertur 28, 12.; filium suum amans erga orphanos misericors est 24, 540.; quem filii laetitia adficiunt, ei anima sua displicet 24, 272.; cui pudor est filiae patris sui, ei filii non nascuntur 24, 473.; orphanus ploratum non discit 23, 402.; infans fructus cordis est 26, 136.; fieri potest, ut qui frater non sit, tibi tanquam frater auxilium praestet 10, 27. 76.; majores praeferendi sunt posteris 23, 217.; quod fur relinquit, divinator sumit 24, 494.; rex scitur et non discitur 12, 176.; regis umbra citius cessat 17, 17.; imperator forum est, ubi tam bona quam mala emi possunt 1, 428.; princeps gentis socios non decipit 23, 223.; qui princeps factus est, ei meritum et dignitas non desunt 23, 144.; principis jusculum qui edit, labium laedit 24, 597.; quando principes, ad quos in periculis confugiunt, desunt, homines metuunt 26, 76.; judicis cura melior est quam duo testes 18, 275.; apud medicum facundia est 1, 451.; sponsus maxime honoratus est 22, 143.; liber quando cupit, servus est; servus quando contentus est, liber 6, 241.; nobilem experientiae intelligentem non reddunt 22, 320.; inobediens saepe ad obedientiam cogitur 10, 224.; servus res eligere non potest 23, 538.; servus est pulchritudo et non est opum pars 10, 144.; ex omni exercitu malum aliis oritur 23, 190.

§ 3. De homine agente. Qui rem saepius facit, is per eam cognoscitur 24, 484.; qui agit rem magnam, absconditus esse non potest 24, 278.; excitans ad agendum ei similis est, qui agit 23, 120. 123.; qui necessitate coa-

ctus rem aggreditur, excusandus est 20, 65.; qui parvum laborem recusat, ei major imponendus est 15, 30. 44.; quilibet operi suo similis est 22, 153.; quilibet aut bonam aut pravam naturam agendo ostendit 22, 179. 23, 130.; nemo altius salit, quam vires permittunt 26, 138.; qui rem corrumpit, ab eo reparatio exspectatur 24, 106.; omni intranti stupor est 23, 75., qui in loca mala intrat, suspectus est 24, 466.; non omnis jaculans scopum ferit 24, 79.; solus ad iudicem veniens desiderio potitur 24, 324.; fieri potest, ut, qui festinet, redeat 28, 115.; interdum is, qui nasum tuetur, eum amputat 10, 20.; indicium rei faciens omnino gnaro similis non est 23, 540.; qui indicia rei videt, rem scit 10, 37.; unus qui alterum rem facientem videt, ad idem incitatur 18, 28.; qui viris servit, ei servitia praestantur 24, 601.; qui sibi non benefacit, is aliis non benefacit, 24, 520.; suam rem custodire, quemlibet maxime decet 12, 20.; qui vincit rapit 24, 509.; qui certamen contra alios omittit, virtute integra est 24, 248.; qui pulchritudinem petit, is molestias perferre debet 6, 33.; qui vitium quaerit, id invenit 24, 575.; qui ab aliis comoda petit, eis antea utilis esse debet 6, 255.; qui e calamitate gentis suae commodum petit, vituperandus est 12, 40.; qui viris fortibus occurrit, is vulneratur 24, 33.; qui aliis prodest, se perdit 22, 130.; qui primum rem concessit, postea eam negare non debet 1, 51.; multi sibi mutuum auxilium non praestant, dum pauci se invicem defendunt 1, 289.; mutuum rogantis pedes celeriores sunt quam solventis 10, 74.; qui optat, multum optet 1, 435., qui rem tuam expertus non est, rei tuae curam non habet 13, 73.; qui occisum parvi facit, is eius occisorem parvi facit 24, 606.

CAP. II.

De statu et conditione.

§ 1. **Gener.** Status saepe facundior est quam lingua 10, 172.; status praesens tempore mutatur 18, 82.; mutata conditio efficit, ut rem haud noscamus 20, 71.; interna conditio ex signis externis cognosci potest 25, 26.; in corpore pravo potest esse animus nocendi pravus 14, 30.; ejus vita nobis non prodest, ejus mors convivium nuptiale est 24, 505.; quamdiu vivis res admirabiles videbis 24, 224.

§ 2. **Corporis.** Candor dimidium pulchritudinis est 2, 213.; quies sine opulentia inutilis est 28, 65.; debilitas est dubium 18, 194.; sanitas loco incantatoris est 20, 62.; incolumitas praeda est 12, 174.; pulchritudine corporis viri meritum haud nititur 3, 77.; juvenus insania est, ejus sanatio senectus 13, 177.; facies juvenilis commendat 26, 137.; ex oculo, qualis vir sit, cognosci potest 16, 48.

§ 3. **Animi.** In amplitudine naturarum sunt thesauri rerum necessariarum 20, 106.; naturae pravitas contagio ad alios transit 12, 154.; saepe animi affectio ex uno oculi intuitu oritur 10, 219.; quum cor vulneratur, oculi plorant 1, 385.; ingenium virorum sub cuspidibus pennarum est 18, 285.; ingenium magis venerantur quam ensem 18, 295.; viri prudentia ex eo, quod eligit, cognoscitur 8, 72.; cognitio est caput religionis 10, 206.; scientiae pestis est oblivio 1, 268.; optima scientia ea est, quae omni tempore praesto est 7, 37.; doctrinae (s. elegantiae) non est ostendere doctrinam (s. elegantiam) 24, 578.; ignorantia, quae me alit melior est, quam prudentia, quam ego alo 5, 198.; ignorantia tua gravior est, quam paupertas tua 5, 204. oblivio est amuletum sterilitatis in scientia 18, 147.; dubitatio multa oritur e sinceritate, qua certum custodimus 22, 261.; nil dubii restat in animo tuo, quum veritas manifesta

est 18, 126.; metus ad rem invitam cogit 16, 17.; quod nos metuunt melius est, quam quod nos amant 10, 57.; quod nos metuunt, melius est, quam quod misericordiam nobis impertiunt 10, 8.; pertinacia tum nocet tum prodest 24, 316.; amor efficit, ut molestias perferamus 1, 203.; in amore consilium non est 23, 528.; in amore, qui per intercedentem oritur, nil boni est 23, 592.; amoris oculus verax non est 18, 276.; quo magis rei dediti sumus, eo magis eam amittere timemus 12, 90.; in amore electio non est 1, 481.; odium e sermone et facie cognoscitur 19, 72.; odium inimici e facie cognosci potest 26, 65.; ira amanti-um cito cessat 19, 67.; ira est indicium, quod quis rem expedire nequit 1, 215.; desperatio a desiderio cum retinet 28, 141.; in invidia invidio nulla est utilitas 23, 191.; invidia est noxia 10, 142.; hypocrisis e vilitate oritur 25, 158.; consuetudo efficit, ut a re ingrata nos separare nolimus 10, 117.; consuetudo est naturae soror 28, 288, 290.; consuetudinis remotio difficilis est 1, 439. 18, 298. 20, 130. 25, 74.; consuetudo peior est quam debitum 18, 86.; somnium et vota fratres sunt 6, 145.

§ 4. Societatis humanae. Hominum conjunctione utilitas paratur 8, 15.; qui est laetitiae modus in conjunctione idem in separatione est 2, 127. 201.; congregati-
oni omni separatio 23, 127.; principatus initium dulce est, finis amarus 1, 473.; imperium ei non est, cui non obeditur 23, 292.; propinquitatis vincula rumpuntur, si gens de regno pugnat 24, 320.; remotio a munere virorum repudium est 18, 289.; absentiae diurnitas causa est, cur mutuus amor cesset 16, 41.; opulentia est incantamentum scortati-
onis 19, 79.; abundantia est additamentum ejus, quod satis est 20, 123.; necessitas nos cogit ad res ingratas 6, 98.; necessitas astum rumpit 6, 245.; distinctio est infelicitas 3, 185.; calamitas una levior est quam duae 26, 62.; una ca-
lamitas alteram adducere solet 1, 333.; malum, quo plures adficiuntur, facilius ferri potest 13, 72.; periculum in loco,

ubi securi sumus, oriri potest 18, 39.; bellum injustum est 6, 77.; belli ignis multum ardet 25, 90.; bellum civile tristitiae fons est 20, 128.

CAP. III.

De actione et sermone.

§ 1. De actione. Factum laudabile cum molestia conjunctum est 2, 115.; negotia sunt vices 7, 163.; factorum testimonia justiora sunt quam virorum 13, 176.; laboris fructum saepe non percipimus 10, 166.; pertinacia tum prodest tum nocet 24, 316.; migratio est poena, quae in exemplum sumitur 25, 165.; iter magnis molestiis conjunctum est 12, 88.; inspectio nuntio praeferenda est 6, 203. 23, 46.; visus saepe disertior est quam lingua 10, 115. 171.; risus multus verecundiam tollit 22, 301.; coitus amorem corrumpit 25, 167.; venditio cum pecunia parata melior est, quam magna summa cum solvendi mora 14, 123.; venditio modo magni modo parvi pretii est 1, 43.; quaestus pravitas impedit, quominus, qui simus, aperiamus 12, 71.; electio inter duas res, quas ambas cupimus, difficilis est 21, 45.; victoria de debili reportata fuga est 17, 18.; injustitia propinquorum magis laedit, quam gladii ictus 17, 35.; male ferre paupertatem nobilitatem diminuit 12, 39.; perfidia librorum ex infirmitate virtutis viri oritur 19, 73.; error redit 19, 80.

§ 2. De sermone. Lingua est serva cordis 23, 571.; lingua vani haesitat in re apparente 23, 572.; linguae difficultas miserior est, quam manus ariditas 18, 21.; sermo mas est et responsio femina, e quibus fetus gignatur necesse est 22, 178.; sermoni conveniens locus est 23, 169.; e sermone calamitas oritur 1, 35.; qui e sermone voluptatem capit, is per responsum infelix est 26, 614.; omni verbo responsum non est 24, 551.; verba verbis repellere res

facilis est 12, 73.; loquens modo errat modo rectum dicit 13, 13.; narratio ad imitandum incitat 6, 121.; narrationi aromata necessaria sunt 23, 599.; rumor etsi falsus est, tamen nobis nocere potest 24, 49.; rixa interdum utilis est 28, 73.; quum inter si disputant litigantes, stultos se ostendunt prudentes 1, 387.; mendacium non est res nova 24, 82.; minae sine factis contra hostem inutiles sunt 14, 29.; reprehensio inutilis est, se res corrigi non potest 12, 1.; reprehensio maxime ingrata est 10, 216.; vituperans interdum vituperatione dignus est 10, 60.; objurgatio inutilis est, si non admittitur 23, 88.; objurgatio melior est quam odium occultum 18, 142.; objurgatio post mortem non est 23, 591.; quamdiu unus alterum objurgat, eum amat 18, 150.; monitor nobis suspectus est 23, 424.; qui tacet confitetur 21, 99.

CAP. IV.

De rebus.

§ 1. Gener. Res auctori similis est 24, 533.; res ex eventu cognoscuntur 25, 33.; res nonnisi postquam apparuit, cognosci potest 2, 110.; res ad eos maxime spectat, qui de ea solliciti sunt 1, 147.; res ad quam adsuefacti sumus non terret 2, 209.; rem, quam ad finem perduximus, abjicere solemus 12, 171.; una rei pars alteri apta esse debet 6, 232.; rem quam parvi facimus, periculo exponere debemus, ut commodum inde capiamus 6, 37.; omnis res initio suo, qualis futura sit, docet 18, 83.; omnis res originem habet 22, 169.; omnis res et ejus pretium 22, 246.; omnis res vendibilis est, si pretium datur 23, 377.; quaelibet res nostra, si eam cum altera haud comparamus, optima videtur 22, 27.; res quae parvo sufficit, magno haud sufficiens est 1, 331.; omni rei apparenti est interna conditio naturae apta 23, 203.; saepe res angusta fit ampla

10, 226.; res parvae magnae fiunt 28, 121.; parvum cum parvo conjunctum magnum fit 9, 6.; saepe res vilis cara pretii est 10, 225.; res pretiosae admodum paucae sunt 1, 302.; res difficilis et facilis inter se conferri non possunt 24, 159.; omnis res prohibita desiderata est 22, 248.; res praesens tempore mutatur 18, 52.; rem naturae contrariam nemo ferre potest 23, 589.; si res nobis utiles bono statu sunt; minus utiles sine dolore amittimus 1, 69.; sirei initium bonum est, ejus quoque finis bonus est 24, 173. 28, 62.

§. 2. Special. Bono carere melius est quam malum habere 11, 56.; bonum est consuetudo 7, 83.; malum malo simile est 13, 66.; maximo malo parva causa esse potest 13, 99.; malum est antiquum 13, 178.; saepe mala homini commodum parant 10, 228.; prava res nonnisi pravam producit 5, 127.; omne veniens propinquum est 22, 254.; omni antiquo est reverentia 23, 583.; novum non vincit antiquum 18, 173.; omni novo est voluptas 23, 582.; omne auctum diminuitur 22, 250.; omni capiti cephalaea est 22, 255.; caro et vinum homines corruperunt 20, 53.; alimentum optimum est id, quod sufficit et optima laus est occulta 7, 87.; nobilis viri sanguis est vindicta, quae iram sedat 8, 53.; nummi animae sunt quae fluunt (currunt) 8, 77.; nummi emplastra sunt 8, 80.; nummi nummis acquiruntur 8, 84.; nummus aureus parvus multos argenteos aequat 8, 84.; pecunia est optimus legatus 23, 640.; pecunia parata est animorum sapor 25, 169.; pecunia parata pauca aeri alieno incerto praeferenda est 13, 98.; opibus est incrementum 5, 147.; una opulentiarum est parvus familiae numerus 21, 169.; ubi divitiae sunt, ibi petentes sunt 2, 98. et ibi homines conveniunt 1, 332.; parvum donum ab avaro datum gratum est 8, 38.; parvum donum ab avaro datum multum habendum est 22, 28.; dona, quae judicantur, ipsi perniciose sunt 23, 199.; quum gladius acutus est, efficitur ut vagina attrita sit 21, 176.; sol in pauperem magis misericors est 13, 104.

CAP. V.

De loco et tempore.

§ 1. De loco. Non omnis locus haud custoditus talis est, ut per eum in hostium terram intres 24, 75.; una regio prosperior alterâ est 2, 109.; fora sunt mensae Dei cibis obiectae 12, 168.; in foro aut mercatura friget aut multa est 23, 148.;

§ 2. De tempore. Tempus nunquam senescit 20, 23.; tempus omnes res mutat 8, 54.; tempori vicissitudines sunt 1, 118. 182. 261.; omne tempus rem, quae in eo exspectari potest, adfert 23, 44.; omni tempori viri sunt 23, 201.; dies profectionis tibi tantam molestiam adfert, quantam dimidium itineris 28, 167.; nox caeca est 23, 49.; nox omnes res tegit 23, 56.; nox est clypeus fugientis 23, 588.

Sect. 3.

De optatis, adhortationibus, mandatis, interdictis minisque.

Utinam longe a me remotus sis! 23, 58.; utinam omnes homines praestantia inter se sint aequales 23, 77.; o Deus! fac, ut alii felicem me esse opinentur, non mei miseratione moveantur! 23, 265.; recens natus infans commodo tibi sit! 27, 139.; conjugium cum concordia et liberis conjunctum sit! 2, 68.; conf 5, 97.; sit ejus initium bonum et felix! 18, 138.; Deus a nobis inopiam post abundantiam retineat! 25, 52.; ne res perficiatur! 12, 92.; intres et agas! 23, 86.; vinum gustes! 9, 20.; opertet ita

*) Lectores monemus, in capite quae de cogitandi et agendi ratione, qualis ex Arabum proverbii cognoscatur, agat, plura proverbialia reperiri, quae ad optata, adhortationes, mandata et interdicta pertineant. Quae generaliore sensum praebent, hoc loco adnotavimus.

agas! 6, 148.; prodi contra me! 6, 236.; fac, ut quisque rem suam agat! 24, 88.; imple omnino viri desiderium! 10, 67.; absconde id, quod Deus abscondit! 12, 182.; vehementer agas et tibi praemium erit! 14, 76.; libero arbitrio utaris! 6, 230.; bono animo sis! 23, 257.; curis liber sis! 20, 66.; ex externis signis, qualis sit! cognoscere studeas, 23, 312.; malum ei infer! 18, 154.; relinquo virum ejusque opus! 22, 56.; loca aliis suspecta evita! 8, 45.; bene interroges, ut scias! 24, 498; in dubio interroges! 27, 194.; nuntia ei rem sensim sensimque! 7, 56.; explica mihi rem, tum rebus meis prosper successus erit! 25, 31.; omittas rem decretam! 8, 39.; ne rem dissipas et laceres! 23, 422. ne rem omnino manifestam abneges! 2, 90.; ne ita agas, ut amicitia nostra rumpatur! 23, 352.

Minae autem, quae in proverbiiis occurrunt, variae sunt et Arabum conditioni aptae. Sic in locis C. 23, 20. 23. 24. 31. 62. 76. 90. 93. 115-117. 141. 142. 160. 181. 184. 194. 214. 219. 221. 232-234. 250. 374.

Sect. 4.

De laude*), admiratione et benedictionibus.

Ars divinandi laudatur 24, 603.; securitas (laudatur) 23, 447.; vir laudatur 24, 112. 27, 51.; agendi ratio laudatur 1, 305.; res admiratione digna est! 18, 37.; Res bona et admiratione digna! 23, 106.; mendacium admirabile! 28, 7.; In benedictionibus aut longa vita optatur 2, 136. 16, 38.; aut pulchra vitae conditio 7, 35. 16, 6. 18, 78. 24, 40. 27, 30. 49.; interdum beatitudo in

*) Multa proverbii, quibus laus inest, in proverbiiis describentibus inventiri, jam supra observavimus; benedictiones autem cum optatis quodammodo consentiunt.

altera vita 10, 173.; Proverbia autem in quibus Dei nomen in benedictionibus occurrit, post Islamismum orta putanda sunt.

Sect. 5.

De conviciis, ludibrio, sarcasmo et exsecrationibus.

Et convicia dicta in proverbii consuetudinem venerunt. Aut a matre et patre, ut 23, 428. 456 28, 67.; aut a corporis, ut 28, 80. 145.; et animi conditione C. 28, 82.; aut ab agendi ratione, ut 28, 165. desumta sunt. Deridetur quoque in proverbiiis tum conditio tum agendi ratio in homine. Adflictus et frustratus deridetur C. 13, 47.; infelix 10, 95.; timidus 10, 13.; odiosus 26, 57.; delirans 27, 82.; et bonum consilium non admittens 26, 50.; et potestatem sibi arrogans, quam non habet 1, 224.; et minans 23, 95. 387. 24, 393. 25, 142. Exsecrationes in proverbiiis aut generales sunt aut ad Deum directae. Calamitates imprecantur vario modo ex. gr. Adfligatur! 2, 2. 3. 11. 12, 84. 14, 17. 18, 280.; infelix sit! 4, 22. 14, 14. 23, 37. 401. 24, 130. 206. 212.; ne gaudio adficiatur! 12, 41.; pauper sit! 21, 48.; morbo adfligatur! 2, 24. 36. 108. 26, 80.; prole careat (mulier)! 5, 97.; occidatur! 10, 3.; pereat! 2, 36. 18, 77. 179. 188. 189. 279. 19, 34. 20, 11. 23, 243. 548. 549. 27, 141. 144. 28, 123.; mortuus sit! 2, 35. 36. 3, 54. 91. 4, 20. 21. 10, 6. Ea autem, in quibus Deus tanquam auctor nominatur, non multum diversa sunt, ex gr. Deus eum calamitate adfligat! 10, 127. 138.; ne Deus eum a calamitate liberet! 23, 332.; dedecore eum Deus adfligat! 5, 67.; paupertate Deus eum premat! 2, 105. 5. 113.; Deus eorum bona perdat! 2, 83.; morbo eum Deus adficiat! 24, 59.; stultitiam ejus Deus augeat! 19, 11.; Deus eum perdat! 1, 307. 3, 52. 5, 71. 123. 10, 4. 5. 99. 134—137. 12, 83. 14, 54. 64. 23, 32. 460. 465.

Lib. III.

De modo, quo proverbia prolata sunt et proverbiorum forma.

CAP. I.

De modo, quo proverbia prolata sunt.

Venienti mihi ad tertiam disquisitionis partem, modum sc. quo prolata sint proverbia et formam, qua gaudeant, primum observare liceat, proverbii omnes loquendi modos contineri, ut describentis et narrantis tam negantis quam affirmantis verba sint C. 21, 44. 64. 24, 35. aut imperantis 21 56. 23, 268. aut optantis 18, 111. 23, 173. aut interdicentis 23, 339.; aut rogantis et respondentis 27, 2. 74. 75. 133. 28, 9. aut exclamantis 23, 73. 28, 7. 85. aut invocantis 28, 13. 80. *Conditio quoque interdum verbis inest, e qua altera res pendet.* 23, 170. 262. In proverbiiis ellipses aut majores aut minores saepe invenimus 1, 88. 22, 103. 24, 394.; In hisce rebus proverbia Arabica, nisi quod Arabibus diversus loquendi modus est, ab aliis non differunt. Inveniuntur quoque proverbia, quorum sententiae propriis verbis expressae sunt conf. 24, 381. sq.; magna autem proverbiorum Arabicorum differentia in eo cernitur, quod Arabibus proprius comparandi et metonymice loquendi modus saepe adhibitus est. Istae autem comparationes et metonymiae tum e vita Arabum derivatae, tum cogitandi et loquendi rationi aptatae sunt. Quae quum variae sint, exemplis illustrare necesse est. Ab hominibus, quorum status agendique ratio cum hominibus, bestiis rebusque comparantur, initium facimus.

Homo probus, qui vitium semel commisit, cum pulchra femina, quae menstruis subjecta est 6, 55.; bonus vicinus

cum Cahbo ben-Mamah 5, 27.; is qui promissis non satisfacit cum Ohrkubo 7, 103.; secreta bene servans cum eo, qui aquam in utrem indit, bene consutum, ut humorem non transmittat 5, 55. comparatur. Qui res suas bene ac firmiter instituit, is utrem suum modo non facile solvendo ligare dicitur 23, 296.; qui autem rem non diligenter tractat, is cum eo confertur, qui camelam toto corpore unguendum non nisi in quibusdam corporis partibus unguat 23, 69.; conf. 20, 1. 21, 67. Qui rem alteri ingratham peragit, is cameli annulum ligneum movere dicitur 23, 296.

Hominis conditio cum bestiis eorumque partibus membrisque comparatur. Qui omnibus rebus destitutus est, ejus status similis perinaco asini est 3, 114. Qui omnibus inutilis est cum ventre asini 3, 66.; homo inquietus cum corvo decidente, qui mox avolat, 22, 69. comparatur; homines autem deleti cum cornu resecto, cujus vestigium vix superest 3, 118.; hominum commoda vita cum cameli pupilla 27, 13. conferuntur.

Dives avarus cum capra quae lacte abundat; sed papillarum foramina angusta habet 4, 83.; generosus vitiorum expers cum admissario, cujus latera libera sunt funibus contortis 21, 106.; multis vitiis laborans cum capris multis morbis expositis 18, 43, qui rei omnino deditus est, ut ab ea non recedat, cum chamaeleonte arboris Tandhobah 6, 116.; qui aliter quam modo consueto se gerit cum rupicapra, quae in campo depresso pastum it 10, 157.; qui multum corrumpit, cum locustis, teredine, tineae etc comparatur 20, 78.; sqq. Qui negotium finierat, fracnum ex ore dejecisse dicitur 5, 21.; qui e loculo suo alitur, is camelus est, qui e ventre suo ruminat 5, 108.; conf. 1, 359. Qui alteri ipsi benefacienti malefacit, cum bestia comparatur, quae fimo ipsi foenum porrigentem conspurcat 6, 40.; cui negotium difficile impositum est, quod perficere nequit, cum pedes trahere tanquam onere gravatum animal dicunt 5, 36. Qui negotium ipsi impositum perficere re-

cusat, is cum camelo comparatur, qui onus portans mugit et cujus onus eam ob causam augetur | 1, 75. 76.; conf. 1, 93. 312. 343. 3, 33. 39, 84, 110. 5, 2. 40. 9, 45. 10, 120. 124. 12, 60. 79. 100. 18, 29. 30. 24, 177. 26, 26.

Qui magno honori Arabi est, cum inter aurem humerumque sibi esse dicit 1, 246. Vir prudentia aliis utilis truncus appellatur, ad quem cameli se fricant 5 12.; avarus autem est igniarium ligni duri 11, 13. 14, 21. Duo intime conjuncti amici cum baculo ejusque cortice interiore comparantur 2, 16. Homo gratias agens cum arbore Barwakah 13, 139.; pravus qui honore adficitur cum arbore Ohrfuthah pluvia irrigata 18, 196.; duo diurna societate conjuncti cum duabus Hulwani palmis 16, 2.; aut cum locis, sideribusque 16, 60. 61. conferuntur.

Qui obedientiam praestat, postquam rem recusaverat, de eo dicunt: submitit se hasta, quum instrumentum, quo recta redditur, eam momordisset 8, 1.; qui autem summo-pere adflicto rem imponit, cum sella, quae verticem gibbi vulnerati adficit, comparatur 10, 159. Homo denique furibundus cum torrente, qui arbores obruit, confertur 19, 4.

Amicitiam inter homines firmissimam eo designant, quod cophinum laqueolis invicem insertis clausum esse dicunt 1, 154.; iram cum prunis ardentibus 27, 112. conf. 19, 2.; beneficium, cujus utilitas statim adparet, cum pluvia, qua planta Arfadj irrigatur, comparant 22, 81.

Rarius bestias cum hominibus comparant, ut in proverbio 1, 73.; factum esse videmus, ubi cameli pulchri, quos possessor mactare recuset, lanceas suas sumsisse se pulchritudine quasi defendentes dicuntur.

Res cum bestiis rarius, cum rebus saepius comparantur. Res multae cum locustis 5, 86.; comparantur. Pullus asini, qui onagro opponitur, rem paucam designat 5, 42. Describentes rem parvam, quae magna evaserit, juvenum factum esse admissarium dicunt 1, 78. Locus

herbis densis tectus cum struthiocamela in pectore decumbente comparatur 3, 97.

Res similes et cognatas dicunt esse corrigia e corio suo dissecta 1, 152. 3, 121. Res difficilis cum ovis avis Sammah 22, 70.; res clara cum lacte puro 14, 62. 63.; res excellens cum dactylo corvi, quod corvus optimos dactylos semper eligit 14, 51.; res pauca cum gruma lactis 12, 44.; res impossibilis cum lacte, quod in mammam reduci non potest 14, 100.; res duae aequales cum genibus cameli 22, 140. comparantur.

CAP. II.

De proberbiorum forma.

Quod ad formam adinet, proverbia in tres classes dividere licet. Habent aut versus metrum aut homoioteleutum sive magis perfectum et cum membris conjunctum sive minus perfectum, ut in singulis vocibus reperiatur, quibus interdum lusus inest aut prosa et simplici oratione constant.

Poetae antiquissimis temporibus in magna erant auctoritate (conf. libr. meum: Darstellung d. Arab. Verskunst p. 374. sqq.), ita ut eorum verba legum et oraculorum loco haberentur. Mirum igitur non videtur, quod singuli poetarum versus, qui vim in hominum animos maximam haberent, in proberbiorum consuetudinem venirent. Sed ob indolem gentis poeticam haud raro factum videtur, ut qui poetarum nomine non uterentur, haud animadvertentes versus dicerent. Non omnia igitur proverbia, quibus metrum est, poetis adscribenda sunt. Quod proverbia, quibus metrum est, inter ea praesertim locum habent, quae ab Arabibus genuinis originem traxerunt, hujus rei causam in eo videre licet, quod inter Arabes, deserti incolas, poesis maxime floreret et poetae maximam auctoritatem haberent. In proberbiis, quorum auctores

Arabes haud genuini sunt, metrum non tam frequenter invenitur. Difficile autem est dictu, quibusnam semper proverbii poetarum versus subjaceant; fieri enim potuit, ut verbis aut mutatis aut auctis aut diminutis metrum corrumpetur *conf. C. 1, 62, 64. 2, 62. 18, 64. 21, 61. 23, 97. 333. 24, 112. 150. 263. 277. 329. 26, 22.* Poetae quoque quum versibus suis proverbialia intexerent, non omnia proverbialia, in quibus metri pedes conspiciuntur, poetis tanquam primis auctoribus adscribendi sunt. Sic in proverbio, quod *C. 1, 64.* legitur, res dubium habet, poeta enim iste, quemadmodum ex aliis locis intelligimus, in istam consuetudinem se adduxerat. Quamquam plures auctores nonnisi proverbialia e poetarum versibus derivatis operam dederunt, ita ut caeteris exclusis ea tantum colligerent, Meidanius tamen aliique auctores huic rei parum tantum, curae impendisse videntur, quippe quum proverbium e poetae versu desumptum esse adnotare interdum neglexerit: *conf. Harir. schol. p. 555,* quo in loco proverbium *C. 3, 30.* explicatur tanquam e versu derivatum. Inter proverbialia, quae ab Arabibus genuinis originem traxerunt, septingenta septuaginta septem reperiuntur, quae ad metrum revocare licet, inter proverbialia, quae Arabibus haud genuinis tribuuntur, unum et septuaginta. At vero quaedam metra in singulis pedibus aequalia sunt, ut, ad quaedam metra proverbialia pertineant, interdum non liqueat. Metri *Monsarij* appellati pedes -- o - | --- cum metri *Sarij* et metri *Redjes* pedibus consentiunt, tum pedes metri *Camil* -- o - | -- pedibus metri *Sarij* et pedes metri *Wafir* o --- | o -- pedibus metri *Hesedj* conveniunt. Saepissime autem quum accidat, ut pedes metri *Sarij* et metri *Redjes* conveniant, non dubitamus, quin inter proverbialia, quae ad metrum *Sarij* retulimus, plura metro *Redjes* accensenda sint. Quae vero dubitatio inde orta est, quod in proverbialibus neque finalis enunciandi modus certus est neque semper omnes metri pedes continentur. Quo autem minus recedit metrum a sermonis communis modo et ratione, eo pluribus prover-

biis proprium est. Inde factum est, ut metri Redjes appellati pedes trecenta sexaginta quatuor proverbialia habeant, metri Sarih ducenta quadraginta sex, metri Camel appellati sexaginta quinque, metri Ramal triginta octo, metri Basith triginta quinque, metri Wafir triginta duo, metri Thawil viginti septem, metri Chafif viginti et unum, metri Motakarib sedecim, metri Monsarih duo conf. C. 7, 24 in quo dubium est, et 11, 3.; metri Madid unum C. 26, 15. et metri Hesedj unum 3, 77, quod utrumque dubium est.

In quibusdam proverbialibus ex. gr. C. 2, 85. 3, 77. 182. 5, 135. 21, 103. 23, 122. 357. 24, 234. 523. 28, 46. quum et metri pedes et homoioteleuton nec non verborum similem sonum observemus, in iis non tam metri quam homoioteleuti et verborum soni rationem habuisse videntur auctores.

Magna quoque quum sit homoioteleuti facilitas in lingua Arabica, ut in ipsa prosa oratione obviam saepe sit, in proverbialibus omnium quidem temporum; sed in proverbialibus senioris temporis frequentius occurrit. Quod homoioteleuton aut magis aut minus perfectum est, aut membra habet C. 22, 72. 112. aut nonnisi verborum simili sono nititur C. 23, 176. 24, 265. 401. 488. 27, 145. Interdum fit, ut utraque res conjuncta sit conf. 24, 534. In quibusdam denique proverbialibus lusus in verborum sono observatur conf. 3, 32. 18, 118. 24, 459. 526. 586. Illud autem tum homoioteleuton tum verborum similis sonus in trecentis octoginta novem proverbialibus, quae Arabibus genuinis tribuuntur, invenitur; in proverbialibus centum et quinquaginta, quae Arabum haud genuinorum sunt, eadem res existit.

Hisce autem rebus diligenter perpensis sequitur, pane quartae omnium proverbiorum Arabicorum parti, quae res majoris momenti videtur, tum metri pedibus tum homoioteleuto et verborum simili sono, poeticum colorem et rationem inesse.

Lib. IV.

De cogitandi et agendi ratione, qualis ex Arabum proverbiiis cognoscitur.

Sect. 1.

De Deo, mundo et hominibus, tempore, fortuna, fato et morte.

CAP. I.

De Deo.

Deo est summa potestas, contra quam homo nil valet 1, 445.; et omne, quod fecit, bonum est 7, 167. 24, 554. Contra Dei decreta hominis diligentia nil valet 1, 323. et nemo diutius vivit, quam a Deo decretum est 1, 440. 23, 537. 580. Quivis dies homini a Deo decretas res adfert 28, 30., quae ei contingunt 12, 165. Infortunium ab eo destinatum nemo effugere potest 2, 128. 11, 57.; cautio igitur in rebus a Deo destinatis inutilis est 5, 91. 23, 343. 415., nec non labor a nobis susceptus 10, 174. et astutia 24, 189. Sed in ipso Deo supplementum omnis rei invenitur, quae e manibus nostris elapsa est 20, 54.; quapropter*) Deum timere debemus 3, 85. et in eo fiduciam ponere 3, 167. 23, 200. In Dei auxilio spes ponenda est 12, 86.; nam si Deus nos servat, melius est, quam quod incantamentis utimur 6, 140. 26, 69. Quum Deus animi

*) Proverbia singula sensu inter se non cohaerere nemo non videt, quae si vero tanquam cohaerentia descripsimus, id eam ob causam factum esse putetis, ut cogitandi et agendi causam indicemus et legenti minus fastidii oriatur.

propositum noscat 23, 55., erga cum sincere nobis agendum est 24, 253. Religio nobis sincerum monitum est 8, 51.; sed si panis non fuisset, Deus cultus non esset 23, 567.

CAP. II.

De mundo et hominibus.

Mundus hic est aes alienum et compensatio 8, 81., nec non pons, per quem in alterum (qui pulcher est 6, 206.) transimus 8, 79. Ne magna ob res mundanas tristitia adficiaris, quum mundum relicturus sis 27, 135. Qui a rebus mundi liber esse vult, eas relinquat 1, 28.

Hominum naturae diversae sunt 13, 1. 24, 121. 190. 199. 25, 13. 86, ut eandem ob rem, etsi minimi momenti sit, alii tristes alii laeti fiant 24, 115. Res quoque uni nocens alteri utilis est 24, 546. Hominum naturae in itinere se ostendunt 12, 89.; natura ipsa difficilis mutatu est 18, 291. 294. 298. Omnes quum sint peccatis subjecti 1, 65. 22, 107. 183. 23, 276. 25, 42. 47, optimus quisque labitur 23, 73. 74. et in magno hominum numero parum boni est 25, 44. 26, 16. Viles numerosiores sunt 2, 187. Homines vitam commodam ferre non possunt 2, 211. et res ipsis denegatas maxime cupiunt 2, 216. 3, 31. 24, 136. Nemo igitur eis satisfacere potest 10, 65., ut melius sit, ab hominibus metui quam amari 7, 91. 20, 35.

CAP. III.

De tempore, fortuna, fato, morte.

Tempus maximam vim in homines exercet, ut ei similiores quam parentibus sint 25, 168. Quamquam leniter agere videtur, tamen omnes res perficit 8, 56., ut efficacissimum sit in rerum permutatione 8, 54. Dies omnem statum mutant, ut nova res vetus fiat 22, 35.; nam, quando

res perfecta est, diminui incipit, 12, 74.; et res peregrinas mirasque nobis ostendunt 28, 33. Tempus omnes res perdit 23, 209., a modo recto declinat et in una ratione non perseverat 8, 57., nam ei vicissitudines sunt 28, 46. 71. 111. 120. Tempus hominem rem peragere cogit, quam antea noluit 28, 32. Qui igitur cum tempore certat, pedem offendit 24, 471. et vincitur 24, 612. Contra tempus patientia tanquam medicina adhibenda est 27, 192. Qui ob tempus plorat, is, qui deploretur, dignus est 24, 497., et qui tempus objurgat, ejus objurgatio longa est 24, 290. 344. Nihilominus optimus est praeceptor 25, 180.

Fortuna multum adjuvat 5, 208. et scientiae praeferenda est 23, 265. Fortuna vera ea appellanda est, quae a nobis res ingratas depellit 23, 288. Fortuna dormienti favere potest 23, 480.; eadem multum, molestia parum juvat 5, 83. Eaque cessante hostis valet 1, 101. Sed fortuna, quam sequens infortunium delet, commodo nobis non est 23, 100.

Fatum*) virum optime custodit 6, 140. Omni fato est adducens 23, 241. Dei praedestinatio una lucrificantium est 3, 189. Ne autem fato deditus sis, nam te impellit ad male faciendum et te incitat ad minus faciendum, quam debes 23, 644. Mortem nemo effugere potest 1, 48. 284. 22, 137. 23, 413. 24, 585. 25, 62.; nam cuilibet mors subeunda est 23, 202. Qui mane vivit, certus esse non potest de vita tempore vespertino 10, 231. Praeclarus clypeus est vitae finis tardans 25, 64. Quam pulchra est mors, quando vitae finis adest! 24, 550. et mors in agmine bona est 24, 580. Post mortem dolores non sunt 24, 581., et qui mortuus est, in vitam non redit 22, 302. 23, 40.

*) Non habet significationem, quam Graeci aut Latini admiserunt; sed praedestinationis et decreti divini.

Sect. 2.

De virtute, officiis, peccatis, poenitentia et cupiditatibus.

CAP. I.

De viro bono et pravo.

Vir bonus, cujus fama obscura est, ei praefendus est, qui ob malefacta in hominum ore est 7, 43.; optimus autem is putatur, qui de salute hominum laetatur 7, 161., sibi optimus est 7, 160. et viam in medio positam tenet 7, 61. Pravus autem jumentum suum non aequat 10, 235. et pessimus is est, qui levis, ad iram pronus et perfidus est 13, 76., tum is, qui non curat, quod ipsum prave agentem alii videant 13, 175.

CAP. II.

De virtute et officio.

Probum id factum appellatur, quo homo tranquillus et contentus sit 22, 249.; et optima opera sunt, quae diu durant 7, 158.; virtus est animi interna conditio 23, 531. 532. Locus officii portioni homini datae aptus est 24, 400. Est autem hominis officium se ipsum cognoscere 3, 79. et bonum a malo discernere 20, 16. In agendo id nobis cavendum est, de quo excusare debemus 1, 172. 13, 71.; et ita agendum est, ut nobis honori sit 1, 265. 5, 117. 6, 36. Ne id facias quod te indignum est, quum te alii in agendo sequantur 23, 423. Recta via nobis incedendum est, dum veritatem sequimur 23, 226. Viam manifestam relinquere non debemus via dubia incedentes 23, 467. Castitas vitae maximum homini adjumentum est 18, 293. et si quis probe

egit, in ipso damno, quod tempus ei intulit, solatium habet 20, 37. Bene igitur agat, ut fructum sibi ferat 28, 85. et paradisum sibi petat, nam ignis infernus in manu est 18, 277. Sed ante alios bene agas, nam incipienti praestantia est, etsi imitans pulchre agit 20, 126. Mohammedano autem non licet in incredulorum regione habitare 23, 362.

CAP. III.

De peccatis,

Timor Dei a rebus illicitis hominem retinet 3, 85. Malefactum quodlibet punitur 3, 7. 71. 142. 22, 15. 18. 24. 231. 28, 173.; nam omni operi retributio est 23, 565. 25, 59. Qui res pravas consulto aggreditur, vituperatione dignus est 10, 54. conf. 1, 263. Patientia autem in rebus illicitis evitandis facilior est quam in ferenda poena Dei 14, 129. Excusandum quidem est peccatum ob res ad id excitantes 2, 34., et bonus vir, qui semel peccavit, excusationem meretur 6, 55.; nam optimus quisque errare potest 10, 71. et generosus interdum peccat; sed peccatum iterum non committet 23, 287. Nihilominus tamen vitii contemplatio vitium est 3, 169., et pudor, quo quis a rebus illicitis retinetur, pars religionis est 6, 113. Si a crimine liber es, propinquus esto 22, 152.; si crimen commisisti, procul abi! 22, 151.

CAP. IV.

De poenitentia et peccatis corrigendis.

Qui peccavit, peccatum confiteatur et ad Deum se convertat 25, 58.; poenitentiam agat 3, 126. 162. 13, 174. et peccati veniam petat 24, 255.; nam poenitentia crimen delet 23, 632. Se corrigat homo, priusquam magna calamitate adfligatur 20, 27.; qui ad pristinam naturam redit,

vituperandus est 10, 170. Sed potius vituperium et malum fugiat 13, 41.; nam crimen omittere facilius est, quam poenitentiam agere 3, 7. Pravus autem naturâ semper sic manebit 10, 236.; nam cujus interna conditio corrupta est, ei nullum remedium est 24, 364.

CAP. V.

De cupiditatibus virtuti contrariis.

Cupiditates, quae diversae in hominibus sunt 23, 177., hominem in servitutem redigunt 24, 485. Consentientibus cupiditatibus, in quibus litigatio non est, 23, 529., ratio vincitur 22, 176. Resistendum igitur nobis est 1, 273. 7, 162. 174. 23, 593., quum sint perniciosissimae 3, 107. 10, 80. 89. 123. 11, 48. 12, 2. 91. 16, 97. 98. 20, 51. 22, 176. 23, 425. 24, 376. 27, 190.; nam desiderium saepe ad mortem ducit 10, 78. 79. 229. Vinculum quoque sunt, quo homo maximo dedecore adficitur 20, 51. Bona autem contra cupiditates janitrix demissio oculorum est 25, 156.

Sect. 3.

De agendi modo et ratione.

CAP. VI.

De praecipua agendi causa.

Omnis vir commodo suo inservit 22, 252. et bonum sibi comparare vult 22, 109. Operam igitur des, ut commodum assequaris 24, 507. et laetitiae occasionem arripias 27. 138. Sui quisque ipsius rationem habeat, priusquam alios curet 28, 3.; sed qui virtutis specie suo tantum commodo inservit, vituperandus est 24, 144.

CAP. VII.

De labore et industria.

Labor commendandus est 456. 6, 231. et industria 23, 278, nam qui opus semper facit, postea quiete frui potest 24, 613. et qui operam dat, is pascit 24, 506.; sed ne continuo opere tuo aliis molestiam crees! 10, 10. Ignavia vero est vituperio digna 18, 193. Qui bonum assequi vult, clamorem tollat 10, 48. et qui bono frui vult, molestias perferat 6, 253. 23, 634. conf. 22, 80. 6, 93. Ut ad laetitiam perveniat, res ingratas homo suscipere debet 1, 376.; quamquam in voluptate, quae nobis grave onus imponit, nil commodi est 24, 568. Res autem gravis paucio labore non perficitur 23, 530.; sed, ut rebus speratis potiamur, pericula subeunda sunt 24, 609. Vituperandus est, qui cibum avidè deglutit et in opere tardus est 1, 339. Sed opus leniter tracta, ne noxiam inde capias 24, 50.; molestia superflua evitanda est 10, 42. Ars in manu est securitas a paupertate 14, 133. 24, 508. et qui artem suam relinquit, eum fortuna relinquit 24, 496.; omnibus vero artibus agricultura praefenda est 7, 86. Mendicatio est postremus viri quaestus 24, 129.

CAP. VIII.

De rebus agendis aut omittendis.

Quaeras res statui tuo convenientes 1, 377.; nam qui rem haud convenientem agit, vituperandus est 9, 76. conf. 3, 74. Ne petas rem, quam petere non debes 13, 6. 23, 225. neque rem, cui impar 1, 294. aut cujus omnino ignarus es 11, 80., suscipias. Prudentis est, rem abjicere, quam non bene tractat 23, 293. Rem agas, quam perficere potes 10, 34.; non remotam, sed quam attingere potes 7,

155. Qui rem difficilem perficere valet, eam suscipiat 16, 4. Occupatus sis rebus, quae te decent 3, 84. Rem petere potes, etsi incertum est, num eam obtineas 7, 49.

Necessitati quum obediendum sit, quippe quae nos cogat, ut omnem rem, qua potiri possimus, arripiamus 22, 32., res necessarias comparare debemus 22, 147.; eique ante omnia operam dare 19, 5. 18. In rebus necessariis voluptates sunt 23, 586. et rem necessariam, etsi eius conditio bona non sit, possidere, melius est quam ea carere 11, 9. Rem necessariam neque differre 1, 88. neque relinquere debes 28, 23. Qui rem sibi haud necessariam peragit, vituperandus est 6, 34. 22, 138.

Qui rem utilem fugit 28, 23. aut inutilem peragit, vituperio dignus est 3, 30. 4, 21. 23, 307. 24, 225. 307. 566. 28, 96.; rem autem inutilem abjicere prudentis est 1, 434. Sed res tibi utilis potius relinquenda est, quam ut cum vilibus certes 7, 151.

Res graviores caeteris praefer 2, 52.; non nisi stultus re parvi pretii decipitur 1, 450. Necessitas quidem nos cogit, ut res periculosas aggrediamur 3, 139.; sed eligendae sunt res haud periculosae 8, 82.; nam qui rem periculosam aut noxiam suscipit, a noxa securus non est 6, 248. 24, 476. Ne obliviscaris, rem, quae non existat aut impossibilis sit, perfici non posse 4, 12. 24, 532.; nam qui vanum petit, votis non potitur 1, 170. Vanum non diu manet 23, 185.; vano enim fundamentum non est 23, 534. Res prava curanda non est boni ratione habita cum ea conjuncti 25, 47. Ne autem quis petat res nimis remotas 1, 463.; propinquas primum curet, tum remotas adeat 8, 6. Res ad ipsum non spectantes quisque suo loco sinat 1, 495. 15, 67. 16, 5. 39.; nam res, quae nos non spectant, negligere boni Mohammedani est 24, 366. conf. 6, 72.; et nostrae res nobis majori curae esse debent quam alius 19, 12. Parva quoque res negligenda non est 3, 75.; nam e re parva magnae oriuntur 24, 377. 538. 28, 21. et parum

boni melius est quam multum pravi 13, 170. Qui despicit parvum, quod assequi potest, magno non potitur 24, 331.

CAP. IV.

De tempore agendi

Ante tempus aptum opus ne aggrediaris 16, 27. 23, 367. 24. 246. Festinatio, qua ante tempus re potiri vis, vituperanda est 1, 22. 185. 7, 57. 40, 36. 88. 15, 7., quum damnum adferat 1, 455. Fortuna maximum adjumentum adfert; sed non omne tempus nos adjuvat 12, 56. 23, 103. Justo igitur tempore et perficiendi potestate data agas 7, 82. 18, 93. et occasione temporeque utaris 2, 124. 5, 4. 7, 5. 172. 8, 52. 12, 27. 13, 45. 21, 178. 27, 34.; nam occasiones transeunt 20, 127. Incurius agendi occasionem praetermittit 28, 28. Festines igitur 1, 119. 194. 13, 29.; ne cuncteris 18, 98., dum usque ad crastinum diem rem differs 18, 182. 23, 621.; nam cunctatio saepe in causa est, cur res transeat 10, 77. conf 23, 476.; quamquam cunctans jam parte portionis suae potitur 22, 88. Tarditas in agendo non est laudanda 1, 158. 3, 9. Celeriter quaeras, celeriter invenies 12, 82. Debilitate et cunctatione paupertas gignitur 24, 335. et praecedere in opere debemus, ne ultimi simus 1, 338. Tempore autem adverso expectandum est, donec secundum sit 6, 10. 7, 153.; nam si hodie, quod petimus, nos fugit, postea id assequemur 20, 23. Tunc cunctatio necessaria fit 21, 88. 24, 480. et festinatio vituperatione digna est 1, 185. 3, 81. 7, 57. 40, 36. 73. 23, 469. Nimia autem festinatio noxam adfert 1, 2. 18, 47. 71. 171. Ne ei festinationem imponas, qui consilium capere vult 23, 541.; sed moram in re difficili concedas 10, 9.

CAP. V.

De modo agendi.

Multa rei consideratio commendanda est 24, 455, ne inconsulte rem perficias, quam mox delere debes 5, 57. et de rerum fine cogita 23, 189. et rei exitum vide 18, 172. 28, 2.; nam saepe rem utilitati nobis futuram esse putamus, quae nobis noxia est 10, 81. Cogites primum, quomodo rem aggrediaris 3, 120. 21, 170.; nam opinio nil valet 1, 406. Fieri potest, ut quis aggrediatur rem nesciens, quid ingrati insit 1, 47. Ante congressum deliberatio sit 24, 193, ut ad rem paratus et instructus sis 13, 82.; nemo enim propter deliberationem perit 24, 188. Instrumenta agendi parentur, antequam res accidit 21, 13. 39. 41, ne rem difficilem haud praeparatus aggrediaris 1, 293.

In re initium faciendum est, ut videamus, quoniam sit 3, 45. Qui ad scopum pervenire vult, iter ingredi debet 6, 226.; nam qui nil agit, dum rem necessariam petit, vituperandus est 1, 360. Opus aggredere 23, 183. et rem tuam age 18, 178. 22, 122. 23, 150. et quaere, ut invenias 16, 46. 47. 21, 78. 23, 392. 24. 387., quaere autem quocumque modo potes 16, 47. Incipias quoque rem, priusquam nimia fit et supra vires te onerat 7, 159. Ne duabus rebus simul occupatus sis 24, 404.

Conditionis tuae in agendo rationem habe 1. 442, 465. et agendi rationem, quae cuilibet situi convenit, sequere! 10, 68. Quamlibet rem suo modo tractare debemus 1, 335. 5, 107. 19, 23. 26, 60.; fieri enim potest, ut rem tanquam remotam quaeras, quae in propinquo est 1, 59. Pulchre quaerere rem, dimidia pars scientiae est 6, 237. Modum in re haud transgredi debemus, et viam proximam et praestantissimam in agendo eligere 12, 59. Rei praecipua pars,

dum minus gravem relinquimus, praeferenda est 8, 32. Caveas autem, ne vestigium rei ipsi praeferendum habeas 22, 118. aut rem relinquens vestigium petas 28, 122.

Fortiter rem aggrediaris 1, 213. 13, 56.; nam audacia in rebus peragendis laudanda est 22, 40.; metus vero vituperio dignus et inutilis, 1, 10. 300. 4, 17. 5, 98. 15, 41. 24, 410. conf. 22, 16., nec non causa frustrationis est 1, 213. 21, 66. 27, 123. Sed ne nimis audax sis propter statum, ad quem sine instrumento pervenisti 23, 598. Cum fortitudine autem diligentia conjungenda est 13, 25.; nam diligentia, ut re potiaris, necessaria est 1, 103. 200. 370. 389. 468. 2, 97. 3, 63. 76. 5, 80. 13, 28. 44. 14, 19. 23, 69. 96. 24, 251. 27, 54. Quod si vero rem neglexisti, ejus curam habe, ut salva sit 6, 39. Qui summo cum studio in rem incumbit, ei facilis est 24, 450.; studium igitur et diligentiam in re perficienda adhibeas! 2, 1. Ne autem rem obiter agas, sed altius penetres 28, 153.; nam quod incepisti, summa cura perficiendum est 6, 256. Non est laudandus, qui modo pessimo finem operi imponit 1, 142. et rem, cui praepositus est, non bene perficit 13, 33. aut minus facit quam debet 25, 23. Diligentia igitur cum patientia conjungenda est 18, 1. In rebus quaerendis patientia necessaria est 1, 117.

Prudentia quoque commendatur 3, 195. 18, 76.; (raro vituperatur 5, 198. 10, 59); nam prudens non nisi semel decipitur 23, 451.; et ostendit prudentia, quem ducem sequamur 3, 193. Bene agas, qua es prudentia! 2, 57. et instrumento ad rem apto utaris 3, 87. Intelligentia quoque laudatur et in quibusdam rebus astutia adhibenda est 3, 41.

Constantia quoque in consilio capiendonecessaria est 13, 24. 18, 164. 21, 51. 23, 149. 26. 92. Ne igitur in agendo ante tempus lassus fias conf. 5, 21. 27, 102. 28, 116. neque quietem tibi concedas, donec rem omnino perfeceris 1, 211. 24, 16.; non enim est laudandus, qui rem non omnino perficit 3, 134. Inconstans et semper mobilis

vituperio dignus est 3, 46.; firmum igitur consilium adhibeas 12, 183. firmiterque rem agas 14, 76. 22, 20. neque in re perficienda haesites 3, 112. Si una res te fallit, alteram aggrediaris 1, 123.

Ubi violentia nullam utilitatem habet, lenitas adhibenda est 10, 96.; nam interdum lenitas rei convenit 10, 108. Lenitas in agendo commendatur 10, 96. 19, 19. Dum leniter agendo ad finem longe remotum pervenimus 21, 16. conf. 1, 392., alacritas nimia damnum nobis infert 1, 90. 391. Cum otio igitur rem agas, ut bonus successus sit 18, 68. et commode et sine festinatione agas 16, 34, 27, 126. Moderatio adhibenda est 1, 266. 426. 7, 52.

Qui necessario re eget, caecus est 14, 116.; cautio igitur ante rei initium sit 6, 78. et in re tractanda 6, 80. Cautus sis neque in re futura spem ponas; sed praesente utaris 18, 51. Cautio praecipue nimium confidenti naturae suae commendanda est 1, 58. et quo indoctior et imperitior quisque in re est, eo major cautio necessaria est 21. 2. Cave igitur et bona instrumenta in re adhibe! 6, 80. 23, 322. Qui rem sibi cavendam negligit, vituperandus est 28, 68.

Ne, si initium bonum est, socors sis; sed exitus boni rationem habeas 18, 110.; optima enim res est, cujus exitus laudatur 7, 53.; cave igitur rei infelicem eventum 25, 17.

Rem autem, quam agis, omnino occulta 5, 48. 55. 12, 70. 23, 320. 596. 24, 171. 468.; nam felis vociferans nil venatur 12, 184. Quod peragere vis, noctu perage, nox enim secreta tua tegit 23, 119. Vituperandus est, qui arcana sua non occultat 6, 94. 24, 207. In secretis conservandis summa cautio necessaria est 1, 290. 427. Secretum tuum apud virum firma mente praeditum depone! 24. 395.

Qui prudentiam suam admiratur 24, 461. aut scientia sua contentus est, errat 24, 462. Qui sua prudentia contentus est, discrimen subit 7, 147. et qui facit, quod vult ei quod malum est, occurrit 24, 542. Vituperandus igitur

est, qui suum tantum consilium sequitur 18, 41. et bonum aliorum consilium non admittit 26, 59. 28, 166. Prudentis est admonitionem admittere 1, 146. 21, 62. 23, 300. 25, 26. Admonitio verorum amicorum, etsi nobis ingrata, rejicienda non est 1, 116. Fido monitori ne repugnes, nam excusandus est, qui te res cavere jussit 18, 114. Consultatio maxime utilis est in consilio capiendo 1, 459. 18, 80. 28, 406. conf. 23, 162., est enim initium prudentiae cautae 1, 216.; sed prudens consulendus est 1, 437. conf. 21, 74. nec non is, qui Deum timet 13, 109. Senis autem consilium melius est quam juvenis fortitudo 10, 28, nam cujus vita longa est, is experientia docetur 18, 101.; sed quoque cautio erga senes commendatur 23, 411. Ne vero omnino negligas ejus consilium, qui astutiae experts est, nam interdum bonum est 10, 155. Ex aliorum quoque exemplis admonitionem cape 12, 77. et rerum praeteritarum exemplis disce 28, 113., nam exemplis optime erudimur 20, 20. et experientiae optime monent 24, 447.; experientiae tibi igitur acquirendae sunt 1, 254. 20 55.

In agendo quisque sui curam habeat 3, 25. 27. conf. 22, 111. et nonnisi in se fiduciam ponat 7, 63. 24, 203.; nam nemo alius tantam nobis curam habet 24, 445. Ne in hominibus nimiam fiduciam ponas 28, 36. Quisque quoque suam rem optime novit 24, 191. (conf. 23, 29.) et in ea diligentiam adhibet 22, 24. eamque peragere potest 23, 527. Qui alius opus tractat, fastidium habebit 24, 378. Non nimium aliis confidere animi studium confirmat 6, 91. Ne in alius comite fiduciam ponas 24, 514.

Si tu auxilio aliorum cges, ne eum ad rem mittas, qui eam perficere non valet 23, 470; sed omni rei virum ei convenientem praefice! 24, 88. Nimia adjutorum copia noxia est 24, 535. Si sufficiens auxilium tibi praestatur, ne tibi nimium laborem crees 1, 454. Mitte prudentem legatum eique quid dicendum sit, praecipe 10, 86. conf. 87. Potentes ad auxilium voca 7. 4. et si praestans tibi

auxilium ferre non potest, eo debilior tibi inutilis est 22, 39. Nonnisi in fortiore fiduciam pone et experientia edoctos adhibe 11, 7. conf. 18, 64.; nam difficili in re fortis adhibendus est, 3, 110, 23, 298. et in magnis periculis parvum auxilium non prodest 23, 574. Ad rem gravem non vocatur nisi ei perficiendae par 23, 309.; sed ad vilem rem peragendam fortem ne mittas! 23, 601. Ne quoque in magnis periculis longe remotorum auxilium adhibeas 1, 467. Qui fiducia tua indignus est, ejus auxilium ne implora 23, 406.; sed in rebus necessariis cum adhibe, qui beneficii tui particeps est! conf. 1, 221. 8, 27. 26, 49.; nam qui tecum vinculo conjunctus non est, nonnisi tantum auxilium tibi praestabit, quantum sibi utile est 18, 192. Qui de te sollicitus est, rei tuae operam dabit 6, 87. conf. 27, 17.; cui ipsi res gravis accidit, alios negligit 27, 8. Rem necessariam ei in mentem revoca, ut ad agendum impellatur 6. 1.

Sect. 5.

De rebus quibus hominis felicitas aut adjuvatur aut diminuitur.

CAP. I.

De sanitate.

Sanitas corporis quum sit res maximi pretii 10, 153., conservanda est tum eo, quod rebus ad vitam necessariis modice utimur 5, 58., tum opere faciendo 23, 384. conf. 6, 244. Moderatio laudanda est 7, 52.; evites igitur nimium in rebus et modum rectum teneas 26, 36. Gulositas 2, 107. 114. et aviditas noxia 10, 51. et vituperanda est 23, 303. 24, 493. Cibum paucum sumas, ut somnus laudabilis sit 21, 70., sic enim sanus eris 22, 259. Ne edas,

donec cibi desiderio inciteris 23, 1339. Omne multum naturae contrarium est 22, 260.; quilibet autem vitae diebus modice utatur 8, 35.

CAP. II.

De doctrina, ignorantia, stupiditate.

Doctrina nullo in loco proverbiorum aut describitur aut commendatur, sed doctum homines non amant 10, 145. et docti societatem vicini maxime fugiunt 11, 33. conf. 24, 131. Scientia autem in homine laudatur 21, 79. Qui scientiam occultat, est ac si eam ignorat 24, 565. Vincite scientiam scriptura! 21, 152. Si doctus es, sis ut ignarus 22, 291. Ignorantia autem noxia 5, 204. 26, 85. et vivorum mors est 5, 209. Stupiditas malum est 11, 11.

CAP. III.

De sapientia et stultitia.

Sapientiam semper quaerere Mohammedanum decet 6, 137.; stultus nulla re laetatur 11, 58. et despectus est 12, 54.

CAP. IV.

De divitiis et paupertate.

§. 1. De divitiarum commodis. Etsi nonnulli rerum mundanarum desiderium vituperant 7, 54., nam divitiae pereunt et virtutes manent 28, 128. et pecuniae cupidinem Mohammedanos separasse dicunt 3, 172.; tamen divitiis sua laus in proverbiiis est. Opes sunt dulces 6, 207.; et dives fratribus dilectus 1, 168. et familiae honoratus est 24, 529. Opulentia contentum reddit generosum 1, 69. et diu divitiis oblectamur 16, 42. Divitiae ipsam stupidi

stupiditatem tegunt 26, 38. In opibus solis fiducia ponenda est 22, 102.; pauperi tantum divitiae noxiae fieri possunt, dum superbus fit 5, 93.

§ 2. De divitiis comparandis. Dives fias aut moriaris 12, 179. et ut dives fias, regis aut maris (mercaturae operam des) vicinus sis 5, 74. Sed ne magna cum molestia opes colligas, quas haeredi stulto relinquis 5, 15. Turpi quoque modo opes acquirendae non sunt 3, 11., dum aliis opes eripis 12, 99. Sed ne sis in opibus acquirendis insatiabilis, ut extremo augmentum petas 23, 585., nam qui nimium cupit, saepe tota re privatur 10, 22. Tantas tibi acquire, quantis frui potes 18, 127. Qui occasione opum acquirendarum non utitur, vituperio dignus est 24, 239.

§ 3. De opum usu. Opes tuas eroga neque ab alio pete 18, 120. neque alius opibus confide 18, 162. 24, 405. Ne edas panem tuum ad mensam alius 23, 613. Rebus ad vitam necessariis, quas possides, utaris 5, 59. Opibus utaris, ut res tibi necessarias compares 24, 302.; nam opum pars, quae nobis profuit, optima est 7, 34. Modo conveniente eas adhibeas 7, 157. Qui opes colligit, e quibus neque ipse neque alius utilitatem capit, vituperandus est 6, 104. 22, 202.; nec non qui eos sine utilitate perdit 23, 306. aut res nullius pretii acquirit 23, 462. 28, 131. Ne res tibi haud necessarias emas 24, 522. Opibus laudem emere 24, 478. et aliorum favorem tibi conciliare debes 24, 271.; nam opulentus aliis parum utilis et in suum tantum usum opes erogans laudem non meret 18, 202. 24, 363.

§ 4. De opibus conservandis. Rei conservatio una duarum lucrantium est 14, 132.; res igitur nobis comparatas custodire et conservare debemus 4, 23. 23, 389., sic quoque opes 22, 48. 24, 382. 25, 29. Crumenam obsignare prudentiae est 24, 526. Opes quidem erogandae sunt 24, 332.; sed non ultra quam satis est 1, 375. In opibus erogandis computatio sit, ne eas nescientes per-

damus 24, 491. Interdum opum erogatio laudem nobis non acquirit 24, 304. Ea autem opum jactura, qua moniti sumus 23, 108. et qua prudentia nostra augetur 24, 128, re vera jactura appellanda non est. Opum autem dilapidatio vituperio digna est 20, 72. 75. 23, 129. 24, 257. In opibus parva pars negligenda non est 3, 75.; sed parsimonia in expensis commendanda 24, 164. 300. Usu tritae vestis novam nobis conservare debemus 23, 372. In opibus parvis sumtus magni faciendi non sunt 5, 89. Opes asservandas aliis ne tradas 26, 77.; id enim qui fecit, eis valedixit 26, 77. Mutuum quoque cavere debemus 1, 458. 24, 583.; sed mutuum a nobis ipsis petere 24, 489. Qui ab uno sumit, ut alteri det, rem inutilem facit 28, 158. Quisque rei parte amissa, id, quod restat, sibi conservet 25, 40.; sed ne magnum perdas, ut parvum conserves 23, 430. Danda est res minoris pretii, ut res majoris liberetur 2, 200. neque rei vestigium quaeras post rem amissam 3, 44. 23, 289. In opibus conservandis pericula subeunda sunt 2. 5. 14, 44.; sed opibus amissis fortitudinem ne abjicias! 1, 357.

§ 5. De paupertate. Paupertas quum efficiat, ut alii nos evitent 19, 74. et ad furtum nos impellat 7, 36.; vehementer evitanda est. In paupertate vero ne mendices 28, 45., nam humilitas est pessima paupertas 7, 55.

CAP. V.

De laude et honore, dedecore et ignominia.

Laus opibus nobis emenda est 24, 478.; sed ne laude tua decipiaris 24, 137. Laudem quaerere debemus et vituperium fugere 6, 139.; nam qui se ipsum contemptu dignum habet, eum alii contemnunt 24, 464. 465: Vir ibi est, ubi se ipsum collocat 24, 589. Honor in antiis equorum, (fortitudine) est 18, 292. et qui opes suas parvi facit, ho-

nore se ornat 24, 440. Honorem conserves, etsi cum molestia conjunctus est et opprobrium fugias, etsi commodam vitam tibi parat 17, 4. Ne te abjicias 5, 195. 23, 187.; nam qui sibi contemnendus est, is aliis majore contemtionem dignus est 24, 519.611. Viri honor e desiderio ejus oritur quo hominum honorem cupit 18, 272, nam qui viros reveritur, eum reveruntur 24, 453. Honorem, quo ab aliis ornatur, nemo recuset 23, 325.; sed honor quocum pernicies conjuncta est, pessimus est habendus 13, 9. 10. Qui ob parvum commodum ignominia se adficit, poenitentiam sentiet 7, 39.; nam turpitudine vilitatem procreat 18, 278. Ne permittas, ut alter erga te audacem se gerat 23, 434.; sed gravem te ostendas, ut alii te venerentur 26, 127. Dede-
cori mortem praeferre debemus 24, 287. 289. 219, 370. 374.; nam mors nobilis melior est quam vita ignobilis 24, 336. Sis igitur sollicitus de honore tuo conservando, nam honor res vendibilis est 24, 403. Hominum vituperatio, etsi immerita est, tamen nocet 6, 11.

CAP. VI.

De dignitate, potentia.

Dignitas opibus aequalis est 2, 188.; sed ne quis in dignitate nova fiduciam ponat 2, 122. 23, 452. aut modum ipsi convenientem et dignitatem transgrediatur 13, 48. Si celsitudinem petis, res praestantissimas facias 16, 92.; et qui dignitatis altos gradus conscendere vult, beneficia in alios conferat 23, 567. Potentia viri in eo consistit, quod hominibus carere potest 18, 108. Qui prave agere incipit, ejus potestas diminuitur 24, 541.

CAP. VII.

De malo et calamitatibus.

Quilibet quum temporis vicissitudinibus sit subjectus 8, 54. 23, 351. 24, 369.: nemo a calamitatibus securus est

22, 12. et in omnibus locis res nobis ingratae sunt 1, 219. 2, 30. 99. 6, 47. Nullum vero est malum, quod leniri non possit 23, 581., exceptis interioribus 24, 558. Una calamitas levior est quam duae 26, 63. et unum infortunium altero majus 20, 115. aut levius est 1, 12. Infortunia non una serie sequuntur 2, 180. et vehemens calamitas mox cessat. Ut cum quolibet bono malum est 21, 572., sic in calamitate saepe commodum est 10, 128. 227. 11, 44. Saepe angustia ad locum amplum et fatigatio ad quietem ducit 10, 222. Unum enim malum saepe plura avertit 2, 102., ut febris remedium est 25, 65. et fames saepe salutaris 10, 104. Post jacturam prudentia est 2, 203. Ut omnis adversitas et voluptas cessat 22, 247. et ex laetitia ploratus oritur 10, 103. 24, 490, sic omnis moeror ad gaudium ducit 22, 251. Post calamitatem laus est 2, 202.

Cautio mali, quod ex desiderio boni oritur 1, 396, contra calamitatem multis locis et diverso modo commendatur 1, 129. 209. 303. 319. 382. 432. 2, 8. 3, 83. 192. 5, 120. 6, 12. 46. 78. 107. 7, 50. 10, 167. 13, 108. 18, 11. 91. 21, 107. 23, 244. 296. 356. 366. 24, 149. 360. Ne adversarium debilem despicias 13, 169. et contra inimicum semper paratus sis 24, 359. Salutem quaere, antequam viro, cui impar es, occurris 1, 149. Para te contra calamitatem instantem 21, 12., antequam irruit 8, 11. Cuiuslibet res inopinatae superveniunt 22, 108.; sed evitanda sunt pericula, antequam adsunt 1, 49. 3, 73. 24, 179. 295. Incolumitatem quaere conf. 1, 363. 24, 294.; nam incolumitas praeda est 12, 173. Quocumque modo nos defendere debemus 3, 56.; nam qui se ipsum non custodit, de eo custodiendo alii solliciti non sunt 24, 608. Ne te defendas post rem finitam! 22, 266. Cautus sis in malo, quod times 1, 433. 436., et quo majus periculum tibi instat, eo major cautio necessaria est 2, 89. Semper cogites, nullam rem tam bonam esse, in cujus propinquitate malum

non sit 24, 247. **Remedium et fugam appropinquante malo** quaeras 6, 64. conf 18, 42. et e periculo te liberares 20, 42. **Fuga, ut e mortis periculo evadamus, excusanda est** 20, 114. 23. 266. (Fuga quoque deridetur 23, 246.) **Celeriter fugiendum est in re periculosa** 20, 32. **Dum a malo fugis** 7, 42., omnes vires adhibe! 5, 54. **Si quis in rem periculosam incidit, concedere debet, quod petitur, ut e periculo liberetur** 24, 360.; nam malum a te depellas quocunque modo 8, 19.; 21, 28. **Noxam repares** 1, 9.; interdum leniter agendo noxa reparari potest 7, 164. **Ne te malo exponas** 3, 72. 80.; sed id transire sinas 8, 37. **Ne prope ad malum accedas, sed e longinquo remedium petas** 25, 20. **Remedia contra calamitatem non desunt, sed debilis iis non utitur** 24, 311. **Socordia fugienda est** 2, 67.; est enim caput ignorantiae 10, 208., et incuria est vituperanda 4, 389.; nam qui cum incuria rem agit, finem non respicit 3, 38. **Ne malum parvi habeas** 13, 61.; nam e parvo malo interdum maxima calamitas oritur 1, 20. 32. 13, 49. 22, 13. 14. et homo interire potest re, quae ipsi periculosa non videtur 1, 15. **Repellas igitur parvum, antequam magnum exadit** 28, 94. **Malum per malum sanes** 13, 52, 53.; nam in re dura durus agendi modus adhibendus est 1, 13. 23, 364. **Si in malum incidisti, caveas, neque te securum putes** 23, 410.; qui vero monitus cautionem omittit, calamitate obruitur 26, 89. **Sed ne nimium caveat homo** 13, 105. 24, 318. neque rem caveat, quam effugere non potest 22, 44. **In pravo vicino cautio inutilis est** 23, 398.

Fortitudinem ostendas in calamitatibus 3, 15. 86.; nam qui fortiter aggreditur, is hostem vincit 1, 233. 234.; et fortis est custoditus 13, 36.; sed audacia contra nobiles periculosa est 21, 186.

Contra temporis calamitates patientia uti debemus 8, 74.; ea autem est in rebus ingratis et calamitatibus vehementer laudanda 1, 464. 4, 13. 12, 39. 14, 42. 127. 24, 413.;

omnis enim res, quae mutari nequit, patienter ferenda est 6, 60. Patientia est clavis gaudii 14, 131. Qui ob molliem aerumnam patienter non fert, vituperio est dignus 19, 36. et qui parvum ferre non vult malum, majus ferre debet 24, 456. Patientia est optimum contra molestias remedium 1, 457. 13, 40. et in calamitatibus reparandis diligentia adhibenda est 2, 97.

CAP. VIII.

De contento animo et aviditate.

Sapientis est paucò contentum esse et opes non colligere 6, 144.; nam quum mundum relicturi simus, non est, cur magna ob res mundanas tristitia adficiamur 27, 137. Paucò contentos esse debemus 7, 1. 88. 10, 160. 13, 30 et rebus necessariis 6, 19. 20.; nec non parte rerum necessariorum 21, 15., si totum magnasque res consequi non possumus 4, 2. 5, 42. 10, 69. 94. Quiescendum nobis est, si adtigimus quod nobis opus est 23, 101. 259. 24, 96.; et si rebus, quas alii possident, potiri non possumus, eis frui, quas possidemus 1, 402. conf. 24, 389.; nam qui satis habens majora petit, in res ingratas incidit 18, 203. 24, 373. Ne tristis sis ob rem, quae te fugit 23, 477. 24, 85. conf. 24, 357.; praecique si in ea nil boni est 23, 50. aut ob res antea amissas, quae recuperari non possunt 3, 135. In incolumitate cum victu sufficiente bona hominis sors est 25, 163. Cavendum est, ne rem absurdam et impossibilem optemus 13, 6. 21, 117.; et rebus quas optaveramus potiti, contenti esse debemus 18, 169. 28, 90. Stultitiae est tribuendum, si quis rem, quam possidet, optat 22, 120. Contentus animus divitiarum locum tenet 7, 55. 24, 305. Sed qui contentus est sordido victu, dum meliorem sibi parare potest, laudem non meretur 18, 20.

Aviditas est periculosa 1, 6. 16. et vituperanda 5, 97. 11, 20. et frustrationis ductrix 6, 134. 246. Avidus

qui eo contentus non est, quod possidet 23, 134., noxam sibi parat 15, 16., in res turpes incidit 22, 33. et interdum perit 21, 82. Avido autem res ad vitam necessariae non augentur 23, 536.

Sect. 5.

De agendi ratione erga alios.

CAP. I.

Praecipua erga alios agendi causa.

Sincerum praesta amorem Mohammedano, bonam naturam improbo 7, 89. Se pulchre gerere pulchritudini praefendum est 3, 188. Bene autem agas erga homines, ut erga te bene agant 26, 31.; nam ut aliis facis, sic alii tibi facient 22, 113. Qui vult, ut alii ipsi diligentiam adhibeant, prius id faciat 5, 92.; nam qui erga homines prave se gerit, erga eum eodem modo agent 24, 312. 357. Prosis antea socio parum, ut postea majori commodo tibi sit 7, 144.

CAP. II.

De auxilio aliis ferendo.

Mutuum inter homines auxilium commendatur 20, 22. 27, 134.; nam frater consolandus est 16, 9. Auxilium ei ferat, qui rei perficiendae ob virium defectum impar est 10, 98. Da homini dolenti rem necessariam, ut tranquillus, sit 10, 29. Eum adjuves, qui tibi utilis esse potest 13, 16., ut tibi quoque auxilio sit 6, 14. 15, 18. 22, 121.; sed turpe est nonnisi tandiu auxilium ferre, quamdiu secunda fortuna quis utitur 28, 27. Desiderio opem rogantis satisfac, antequam auxilium tuum imploravit 23, 371. Consilium occasione elapsa datum nihili est 13, 5. Si modo perfecto adjuvare non potes, aliquo modo adjuva 1, 395.;

nam infelici omne auxilium gratum est 1, 478. 479. Si rem, quam alter a te petit, perficere non potes, statim denegare praestat 12, 7. Vota sola in calamitatibus inutilia sunt 26, 66. et verba sola non sufficiunt 5, 96. Qui tempore penuriae frumentum non vendit, diris devotus est 5, 207. Sed ne quis ignorantia auxilium praestet 24, 408. aut pauperi qui in vitiis perseverat, fieri enim potest, ut hic paupertate corrigatur 18, 74. Contra alium ab eo auxilium ne petas, cui cum illo major amicitia est quam tecum 23, 359. Eum sinas, qui opem ferre non potest, eidem periculo, quam tu, expositus 28, 1. A noxa, quam sibi ipsi infert, alterum defendere non potes 24, 40.

Alios a malo depellere 18 122 et monere debemus 23, 360., nam qui bonum indicat, ei similis est, qui id peregit 8, 22. Gaudium ob alienum malum vilitati tribuitur 13, 65. Qui autem adhortationes tuas rejicit, eum fugias 1, 231. 8, 24. 23, 88. et qui consulto errat, eum in viam rectam dirigere ne velis 1, 328. Sed quum monitum fidum ingratum sit 20, 49., cave, ne verbis tuis laedas 10, 156. conf. 23, 399. Ne in hominum coetu monitum des 25, 170. aut in monitis modum excedas, nam ita suspectus fies 1, 341. 3, 23. 12, 66. Ne virum rem, quam scit, docere velis 23, 609; neque eum vituperes, in quo amor et virtus non est 27, 29.

CAP. III.

De mutua hominum consuetudine.

Separata ab hominibus vita commendatur 2, 181. conf. 24, 266. In consuetudine hominum cautio sit 16, 30. Stultum est, se aliis immiscere, quorum neque finem neque agendi rationem novimus 28, 25. Utile igitur est homines nosse 2, 13. et qui hominis conditionem cognoscere vult, ad ejus familiam se convertat 22, 146.; sed ne hominum

originem scruteris, nam eodem modo erga te agent 24, 407. Repudiandus est is, qui nobis non bene notus est 24, 145. et qui te non vult, eum tu ne velis 24, 524. Homines non consentientes separandi sunt 7, 206. Duos viros sibi contrarios uno loco ne conjungas 23, 365., nam consensus inter homines utilissimus est 23, 8. Relinque eum, qui modum in re excedit 12, 29.; et sine eum, qui in agendo suo tantum commodo inservit 7, 62. Viri turpis et pravi consuetudinem fugias 3, 57. 7, 66. 25, 16. 26, 78. Socius pravus semper nobis noxius est 24, 26.; nam qui lupus non est, eum lupi vorant 24, 463.; solitudo igitur melior est quam socius pravus 36, 33. Non nisi in factis probis cum hominibus societatem inite, in vituperandis vos separate! 7, 51. 22, 127. Societatem ejus, cui fides non est, fugias 24, 133. et bonum ejus caveas, in quo majora mala sunt 5, 58. Ne cum stulto societatem ineas 10, 130.; alienatio ab ignorante conjunctio cum prudente est 24, 527. Qui genti se immiscet, ejus mores imitari debet 24, 296. Caeterorum agendi rationem sequere! 3, 42. Nimum quoque in hominum consuetudine evites, ne pravos socios acquiras 20, 50. et raro visita, ut amore crescas 11, 12. conf. 1, 400. Interdum vitiorum, quae aliis sunt, rationem non habere debemus 6, 112. Parva vitia in aliis videre et magna in se negligere vituperandum est 22, 110. Qui autem vitium in altero quaerit, id inveniet 34, 575. Ne de hominibus bonam semper opinionem habeas, nam falleris 6, 135.

CAP. IV.

De justitia, aequitate et injustitia.

Justus est, qui sibi praestanda praestat 1, 199. et alteri tam benefacta quam malefacta aequali ratione pensat

5, 61. 115. 27, 122. Tanta cuique dare debemus, quanta meret 3, 60. et prout quis erga te agit, sic erga eum agas! 23, 84. Ita agendum est, ut malum eos adtingat, qui id meruere 23, 228. Se ostendit quoque justitia in eo defendendo, quod defendere debemus 1, 74. et justitia postulat, ut excusatio andiatur 23, 136., fieri enim potest, ut condemnemus hominem, quod ejus excusationem non audivimus 10, 61. Injustitia nobis noxia est 16, 5. 24, 460. Ne injuste contra eum agas, cujus vindicta timenda est! 23, 319. Qui pensare omittit 3, 181. et minus facit, quam debet 2, 214. aut de jure aliis aliquid detrahit 18, 32., tum modum justum in rebus excedit, injustus est appellandus 11, 46. 47. 18, 129. conf. 12, 76. Aequus igitur sis in eo, quod postulas 1, 449.; nam ab homine nonnisi id postulandum est, quod perficere potest 23, 535. conf. 12, 104. 24, 185. et 23, 302. Onus gravius nonnisi valentibus imponitur 1, 386. Ne igitur ei, qui magnum onus portat, parvam rem addas 1, 79., aut injuste punias 1, 403., nam poena secundum criminis rationem esse debet 25, 173., et retributio injusta vituperio est digna 5, 129. Prudentis igitur est, in puniendo non festinare 3, 17. 106. Injustitia multis locis tanquam homini periculosa tum in hoc tum in altero mundo describitur et vituperatur 1, 210. 279. 2, 129. 17, 5. 23, 358. 450. 24, 313. Ne ad malum inferendum prope- res, 1. 171. 291. 18, 141., nam qui noxam aliis inferre cupit, saepe in interitum irruit 10, 230. conf. 24, 256. Ne rei amore seductus fratri debitum deneges 13, 39.; sed ei, qui minus accepit, quam meretur, adde! 3, 60. Injustitia excusatione minus digna est, quam avaritia 13, 42. et lenia verba injustitiam non minuunt 22, 307. Maxime vituperanda est injustitia erga inferiorem, qui se defendere nequit 1, 285. 24, 352. et erga propinquum 17, 35. aut debilem 16, 45. Quod aliis fecisti, si idem tibi faciunt, patienter ferendum est 23, 481. Sed injuriam tibi illatam vindicare debes 22, 105. 23, 342., nam ea patienter ferenda

non est 10, 121. Qui se vindicavit, aequitatem non deseruit 23, 208.

CAP. V.

De fide in promissis.

Fides in promissis Deo grata est 26, 68. Promissa necessario perficienda sunt 26, 135. 18, 116. 25, 6., nam promissis non satisfacere 1, 111. 269. 12, 81. 13, 102. 23, 60. 26, 72. et fiduciam in nobis positam fallere turpe est 18, 9. Ne igitur quis promissa faciat, quae complere non potest! 4, 11. Qui fidem datam fefellit, ei postea fides habenda non est 22, 66. Promissa, quae non implentur, vituperio sunt digna 23, 400. 458. 28, 44.

CAP. VI.

De fraude, dolo, astutia.

Si homines decipis, Deus te punibit 1, 260. Vituperandus est, qui dissimulatione in agendo alios decipere studet 3, 137. 6, 57. Dolus in hominum consortio condemnatur, quippe qui et alios erga nos ad perfidiam impellit 24, 249. conf. 3, 125. 20, 30. 28, 99.; astutia vero et calliditas commendantur conf. 1, 136. 207. 2, 76. 6, 28. 240. 15, 1. 22, 315. Astutiae vero est, non adhibere astutiam 24, 593. Contra inopinatum insultum 23, 395. et ut rem necessario peragendam evitemus, astutia inutilis est 10, 97.

CAP. VII.

De mercatura et rebus cum ea conjunctis.

In negotiis mercatoriis tanquam peregrinos se gerant

homines 3, 165. **Rei vitia celanda sunt** 7, 11. **Pretium rei venditae pactum augere, stulti est** 11, 16. **Qui rem vilem re vili data emit, is deceptus domum redit** 24, 479. **Cautionem in emendare** 5, 210. **et in mercis vitiis cognoscendis prudentiam adhibe, ut iterum vendi possit** 1, 367; **intuitus autem veracior est quam vox** 23, 264. 562. **Si pannorum venditor pannum vituperat, eum ipsi necessarium esse scito!** 1, 447. **Pretium ante mercem traditam ne solvas!** 12, 167. **Si vendere vis, mercis praestantiam expone!** 3, 136. **Vende quoque mercem primum quaerenti** 2, 184., **nam prompta venditio praefenda est** 7, 156. **Venditio autem pro pecunia parata melior est, quam summa cum solvendi mora** 14, 123. **et pars deminuta pretii melior est quam lucrum tardum** 26, 128.; **mora enim in solvendo obli- vio est** 25, 172. **Ne pecuniam paratam pro debito vendas!** 23, 638. **Debitor autem urgendus est** 7, 40.

CAP. VIII.

De duritie, asperitate, lenitate, comitate, mansuetudine.

Qui levibus remediis non corrigitur, in eum dura adhibe 24, 487. 516. 574., **ut molestiis ab agendi ratione retineatur** 11, 19 **Vilem dure tractes, nam commodo tibi erit** 6, 24. **Pravum vilemque opprimas, ne tibi noxam inferat** 5, 47. 6, 44. **Pravo in agendo praevenias!** 7, 143. **Tardum et segnem incitando propelle** 25, 92., **nam humiles per timorem instigantur** 12, 152. **et viles per durum agendi modum ad consensum commoventur** 17, 1. **Durities honoratum vilem saepe reddit** 10, 146. **Ne autem duriter tractes eum, qui victum quotidianum petit** 23, 602. **et qui potentia gaudens non nisi debilibus adversatur, vituperandus est** 9, 44. **Asperitas est infelicitas** 10, 112. **et austeritas non laudatur** 21, 5. **sed hilaris vultus commendatur** 2, 206. **Attamen vero asperitas in rebus consequendis interdum uti-**

lis est 23, 216. *Morum lenitate opes acquiruntur* 23, 464. conf. 268. *Qui nos adit eum lenibus verbis excipere debemus* 24, 5. *Ferre debemus virum, in quo vitia sunt, si in eo amor erga nos remansit* 16, 1. *Peccatis dare veniam generosi est* 18, 170. *et condonare debet, qui rebus positus est* 7, 48. 24, 132. *Virtute praeditis leviora peccata condonanda sunt* 21, 109. *Ne vitia hominis detegas, nam is tua deteget* 12, 47; *sed interdum condonatio debilitas est* 2, 191. *Objurga antequam punis* 18, 141. *Benignitas et comitas laudantur* 10, 154. 24, 534. 25, 73. 93., *nam comitas columnen vitae et fulcrum consortii est* 24, 194. *Hilaris vultus donum est fratribus datum* 2, 206. *Mansuetudo modo laudatur, modo vituperatur* 2, 192. 6, 112. 24, 28; *sed ne erga vilem mansuetudine utaris!* 23, 163.

CAP. IX.

De generositate, liberalitate, beneficentia.

Generositas laudatur 22, 318, *nam generoso tota terra patet* 20, 46. *Liberalis autem sis* conf. 6, 88., *ut alii erga te liberales sint* 12, 42. *Beneficentia commendatur* 1, 36. 8, 31. 13, 69., *nam cum beneficentia lucrum est* 6, 141. 10, 66. 13, 69. 16, 35. 22, 117. *Beneficus igitur sis* 1, 36., *nam qui opes erogat, pudorem non concipit* 24, 332., *dum comeatum relinquere inutile est* 23, 416. *Beneficium, quod damus, quasi tributum ab opulentia et dignitate nobis impositum* 11, 43. 50. *et debitum est* 1, 472. *Beneficia conferre a calamitatibus tuetur* 14, 77., *nam beneficio remuneratio erit* 23, 442. 633. *Beneficiis alios in servitutum redige!* 25, 177. conf. 19, 16. *Ex beneficiis gratiae laudesque nobis proveniunt* 24, 511. conf. 1, 259. *et dona dare debemus, ut negotia facilia reddantur* 2, 103. *Dono parvo iram sedare potes* 1, 7. *et dono favorem tibi conciliare* 18, 206. *Qui sibi benefacit, ne alium vituperet* 1, 107. *In*

nobilem beneficia conferas 23, 154. Ne sis beneficus in eum, qui beneficiis haud eget 1, 28. 28, 129, aut in vilem 3, 127. 12, 25. et indignum 20, 73. 23, 297. 438. Pravum, cui benefecisti, cave! 3, 127. 12, 25. Ne alteri beneficia exprobres 23, 436. 24, 165. neque eorum mentionem facias 1, 97. Iteratio in beneficiis dandis majori laude digna est 18, 160; abrumpere beneficia, quae quis in alios conferre consuevit, turpe habetur 24, 3. Excusatio in hospitio vituperatur 18, 144. Beneficium quod damus, oportet sit perfectum 3, 62., quo alteri perfectum commodum paretur 3, 6., conf. 1. 356. Ne alteri pravam res des 24, 481. aut rem, quam possidet 28, 129. aut nonnisi res tibi superfluas 1, 161. aut donum parvum, e quo alter utilitatem capere non potest 24, 1. Majori vituperio dignus est, qui cunctans vilem rem dat 6, 52. Justo quoque tempore beneficium conferatur, nam tale plures res aequat 24, 576. Qui in vivum beneficia non confert, sed mortuum deflet, laudandus non est 23, 87. Ne in dando cuncteris; sed ante necessitatem des 25, 157. et opem rogantis desiderio satisfac, antequam te imploravit 20, 371. Qui personae propiores sunt, majora dona postulant 2, 135. Ab avaro donum parvum accipias 7, 2. 146., nam gratum nobis est 8, 38. et pro praeda habendum 7, 1. Liberalitate notum adire debes 25, 50; nam qui a vili beneficia petit, vituperandus est 20, 33. 21, 47. Ne spem beneficiorum abjicias! 18, 183.

CAP. X.

De avaritia.

Avarus laudem non acquirit 23, 484., nam turpe est accipere velle et non dare 3, 113. 28, 61. conf. 20, 30. schol. et 23, 41. Avarus nullum commodum ex opibus suis capit 26, 32. et contentus non est 10, 53. Avaritia inutilis est, quum aut infortunia aut haeres opes eripiant 2, 189.

20, 48. Avaritiam igitur fuge! 25, 60. Avaritia, quaecum austeritas conjuncta est, maximo vituperio digna putatur 22, 103. Avarus qui aliorum quoque res ad se rapere studet, maxime vituperandus est 2, 81. Maxima avaritia est, si quis et alios avaros esse vult 6, 108. Avarus autem, qui nonnisi coactus in alios beneficia confert, laudem non meretur 13, 75. Denique excusatio tanquam avaritiae pars vituperanda censetur 18, 145. 168. 21, 4. 23, 340.

CAP. XI.

De gratitudine et ingratitude.

Gratus erga alios animus eorumque laus, nobiles nos esse probat 6, 49., nam remuneratio nonnisi ab eo, in quo virtus est, exspectari potest 1, 77. Beneficia beneficiis 12, 22. et merita aequalibus pensanda sunt 3, 170. Dei beneficia gratis nobis conservanda sunt 21, 153. et qui hominibus gratias non agit, erga Deum ingratus est 23, 627. Qui facile ab hominibus accipit res, solvendi vero tempus differt, vituperandus est 1, 157. Saepe autem is, in quem multa beneficia contulisti, pauca ea esse putat 10, 169. et ingratus nocere vult 10, 114. et vituperat ipsi beneficientem 18, 130. 22, 150. 23, 92. Ne autem beneficium vituperes 13, 46. aut de eo, qui tibi benefecerit, male loquaris 23, 270. Ingratitudo vituperanda est 7, 22. 22, 177. Ingrato qui benefecit, gratias non accipiet 22, 61.

CAP. XII.

De falsa gloriatione, arrogantia, superbia, impudentia.

Amor sui homini odium gignit 4, 16., nam admiratione sui plenus semper iratus est 24, 582; vituperanda igitur est admiratio sui 16, 11. Falso glorians et falsa gloriatio de-

scribitur, vituperatur et deridetur 1, 201. 380. 2, 55, 22, 38, 55. 27, 70. 28, 161. Viles, quas non possident, res gloriantur 18, 199. conf. 20, 40. Arrogantia multis locis et describitur et vituperatur 1, 250. 2, 212. 5, 101. 6, 3. 7, 12. 13. 10, 202. 16, 32. 18, 6. 161. 198. 21, 189. 23, 38. 159. Monemur, ne arrogantes sed originis nostrae memores simus 2, 118. Qui beneficium, quod non suum est, sibi arrogat, vituperandus habetur 2, 38, nam externa species non sufficit, ut nobis rem arrogemus 23, 556. Ne scientiam tibi arroges, ut invidiam a te depellas 3, 183. Vituperandus quoque est, qui laudari cupit, quamvis nemini benefecit 28, 107. Loco tibi conveniente sedeas! 5, 212. Qui viros praestantissimos imitatur, quum vir nullius pretii sit, vituperio dignus est 12, 31. Retromane potius, ut ampliorem locum occupes! 26, 64. Vilis est habendus, qui, si parva res conceditur, magnam sibi arrogat 5, 213. Superbia vituperatur conf. 9, 72. 15, 28. 21, 63. 22, 145. Qui se nimium extollit, interire potest 1, 431. Se submittere, quum res postulat, viro res conveniens est 7, 168. et se negligentem ostendere, decus nobilitatis est 11, 54. Superbia impotentis maximo vituperio digna habetur 1, 50. Superbus laudem non meretur 28, 85.; sed odium contra se excitat 22, 313, Hanc ob causam nocet 18, 286. et periculosissima est 24, 356, nam pessimus incedendi modus elatior est 24, 370. Ne ullum ob externam ejus conditionem despicias! 7, 90. Humilitas est laudanda et utilis 3, 184. 190. Insolentia inde orta, quod aliquis dives factus est, vituperatur 1, 237. 2, 96. Pudor vero viri alieno loco debilitas est 6, 238. 243. Impudentia (conf. 27, 38.) quodammodo utilis est 14, 122.; nihilominus modestia quae nobiles nos reddere potest 3, 190. et laudatur 3, 184. et commendatur 5, 211.

CAP. XIII.

De amore, amicitiaque.

Amor contentus esse dicitur 27, 31. et caccos nos reddit 1, 401. 6, 22. 25. Non emitur 6, 252. et non permittit, ut eligamus 1, 481; sed in nos cadit 26, 11. Amato primo est 24, 552. et ex absentia oritur 27, 127. et vituperio deletur 24, 556. In amore per intercedentem orto nil boni est 23, 592. Amor parentum est propinquitas filiorum 24, 570. Sincere amans se ipsum pro altero perdit 24, 375; sincerum igitur amorem frater vult 1, 355.; praesta igitur sincerum amorem 7, 89. In amore qui multum mutabilis est, dignus habetur, qui vituperetur 13, 107. In sene juvenilis amor vituperatur 12, 79. 14, 2. Lenitas in amore commendatur, ne omnino nos occupet 23, 308. Homines inter se amorem amicitiamque colant! 15, 33. Sunt, qui amicitiam ostendant; sed animo iram odiumque occultant 6, 27. conf. 12, 102. 24, 358., qui sinceram amicitiam simulent, sed noxam inferre cogitant 1, 198. 5, 16., nam saepe amicus ob ignorantiam paratur non ob bonam intentionem 10, 218. Amicus noster non est, quem studio ac molestia contentum reddere debemus 1, 70. conf. 7, 173.; sed qui verax et sincerus in nos est 1, 68. et solatium nobis adfert 1, 362. Amicus est, qui in infortunio te non deserit 1, 245. et te aliis praefert 1, 167. Legatus pravus amicitiam corrumpit 12, 164. Duos amicos intimos ne separe! 23, 369. 631.

CAP. XIV.

De ira, odio, inimicitia, invidia.

Ira tanquam inutilis et noxia describitur 24, 29.; mitiganda igitur est 27, 112.; efficit enim, ut contenti non

simus 23, 469. et intelligentiam perdit 19, 24. conf. 1, 215. Aviditas et ira caput peccatorum est 10, 207. Ira stulti in verbis, prudentis in factis est 19, 68. Potestas iram amovet et iratus quum dormit, ira abit 25, 53. Irae tuae ne obedias! 23, 461. 24, 449. Qui ob nil irascitur, is nihili contentus est 24, 472. Ira inutilis evitanda est 19, 2. Non nisi in ira perseverare debemus, si ad rem consequendam, quae nobis debetur, utilis est 3, 119. Ne ira injusti adfigaris! 23, 291. Mitis homo verba turpia se non audire simulat 3, 133. conf. 143. Lenitas autem animi atque tranquillitas quum sit prudentiae columna, commendanda est 8, 69. 10, 112. Odium leve sit! 2, 116. Odium erga homines occultare debemus 1, 274. In inimicitia odioque paucum non est 23, 630. Inimicitia mutua genti nocet 24, 205, nam inimicitia homines dispersi sunt 20, 25 et cui multi inimici sunt, is ut prosternatur, exspectet 24, 600. Inimicitia clandestina vituperio est digna 5, 90. Ne contra fortunatum inimicitiam geras 24, 467. Invidia inutilis 22, 311. 23, 191 et nobis noxia est 2, 179. 6, 239. 242. 258. 259. 28, 154, ne igitur homini bonorum, quae ei dantur, invideas 23, 432. Ne te inferiori invideas! 24, 515. Invidos benigne tracta! 24, 451.

Sect. 6.

De agendi ratione erga socios, vicinos, clientes, hospites et amicos, inimicos, hostes, propinquos et cognatos, gentem, familiam, regem, dominum subditumque.

CAP. I.

De agendi ratione erga socios, vicinos, clientes, hospites.

Cum sociis consentire debemus 1, 441. conf. 443, nam

cum iis nobis vivendum est 1, 282. Qui inter se dissentiunt, tanquam socii conjungendi non sunt 23, 539. Ne socium e pravis parentibus ortum tibi eligas 23, 334, neque cum iis societatem ineas, qui tibi dissimiles sunt 23, 483, nam e sociis vir cognosci potest 28, 159. Inter socios caveas 23, 324 et socii pravi semper noxii sunt 24, 26. Socium contentum reddas! 24, 178. Ne te durum geras contra eum, cujus societas a te inita est! 1, 350. Qui opem non fert sociis, vituperio dignus est 6, 126. Qui tibi magis nocet, quam prodest, relinquendus est 25, 80.

Vicinus qui sit, antequam domum emis, vide 5, 88 et domum custodi ab eo, qui tecum habitat! 6, 114. Pulchra erga vicinos agendi ratio laudatur 23, 439. Dona des vicino tuo propinquo 27, 97. et proximum vicinum custodias! 5, 99. Ne vicini estote; sed visitatum vos venite! 3, 163.

Clientem custodire debemus et si nos adfligit 24, 339; frustrari eos, qui in clientela nostra sunt, dum aliis donamus, vituperandum est 7, 33.

Hospes a te laute excipiendus est, etsi ipse inopia labores 2, 72., tu autem ne diu apud hospitem commoreris! 23, 193.

CAP. II.

De agendi ratione erga amicos, inimicos, hostes.

Amicos multos tibi para 22, 105, antequam tibi necessarii sunt 3, 129, nam in calamitatibus fratres desiderantur 27, 173. Cui multi sunt amici, is potens et honoratus est 24, 268 et opes potentiaque amici morte deminuantur 1, 81. Ex amico, quo utitur, vir cognoscitur 24, 87. Fugias eum, cujus amicitia sincera non est 7, 31.; sed fratri ingenuo fiduciam habe 1, 225. et qui tibi fraterno animo deditus est, ei deditus sis! 1, 212. Fraternalis amoris of-

ficiam praestare debemus 1, 362. 13, 39. et conditionibus inter fratres factis satisfacere 13, 60. Fratrem honora 1, 64.; sed veteri fratri laudem impertire indignum est 1, 460. Adjuva eum omni modo 18, 124. 25, 14. et solatio erige! 16, 3. 19. Summo cum periculo amicum defende. 6, 61. eumque injuria laesum et si tibi odio venit, vindica! 6, 86. In calamitate frater cognoscitur 18, 175. Amicis nonnihil concedendum est 21, 118. 24, 276. Lenis sis in fratrem! 1, 63. Fratrum malefacta oblivisci debemus 3, 128., nam fratrum objurgatio melior est quam defectus 13, 103. 24, 365. Amicus quum in omnibus rebus tibi placere non possit, eum patienter feras oportet 24, 276. Si fratrum in te animum mutatum vides, hujusce rei excusationem quaeras, ut animus tuus irâ liber et tranquillus sit 24, 381. Perfer amici peccatum unum, cujus tu multas virtutes noscis! 1, 281. Ne fastidiosum te geras erga amicum 23, 433, nam fastidium impedit, quominus amicos habeamus 23, 469. Qui amico importunus est, is inimico suo levis est 24, 139. Puni fratrem ob primum errorem, quem in sermone commisit 7, 67; sed ne amicum dedecore adficias 24, 330 et fratrem calumniis ne laedas! 3, 96. Sequaris consilium eorum, qui tibi vere amici sunt, etsi tibi ingratum est 1, 106, nam fidorum monita audire debemus 12, 96 et inobedientia erga amicum poenitentiam gignit 23, 26. Amicis tuis vilem rem dono ne mittas! 23, 474. Fraus amici turpitude est 19, 75. conf. 28, 38. 64.

Amicorum ingratitude injusta est 22, 19. Fieri potest, ut ex amico inimicus fiat 21, 40. Fortunae autem viri tribuendum est, quod ejus adversarius prudens est 24, 536. Ne inimicum negligens dormias! 24, 543. Sis erga inimicos dissimulator! 1, 384. Sinceritate in agendo hostis a te repellendus est, non minis vanis 14, 30. 15, 29. Qui cum altero modo ipsi conveniente dimicat, injustus non est 21, 38. Hostem praevenias 10, 113. aliosque, qui ignominiam nobis inferre cupiunt 2, 78; sed caedes dolo facta a lege

Mohammedica interdicta est 21, 68. Hostibus malum inferre debemus 28, 14.; sed ne robore et armis praestantiorum te aggrediaris 6, 101 aut experientis probatum experiaris, poenitentiam enim ages 24, 518. Incursio in terram hostilem commendatur 19, 77; quod si vero homo infestus se submitit, eo abstinendum est 1, 53.

CAP. III.

De agendi ratione erga cognatos, propinquos, gentem, familiam.

Cognatio sine amore inutilis est 17, 15., nam si cognatus tibi utilis non est, idem est ac si cognatus non sit 2, 65. Cognatus cognato auxilium fert 1, 165. et si ei inimicus est 23, 282. 283. Cognatio autem propior remotiori in concedendis rebus praefenda est 8, 41.

Propinquo auxilium fer et si eum odio habes 3, 29, nam propinquum tueri debes 6, 35. Propinqui sibi mutuum auxilium ferunt 24, 323. et vir non nisi per propinquos cum ipso junctos potens est 23, 81. Propinqui estote cum amore, sed ne in propinquitate fiduciam ponite 3, 164., nam propinqui tibi debitum auxilium non semper praestant 10, 119. et si gens de regno pugnat, propinquitatis vincula rumpuntur 24, 320. Propinquorum injustitia magis laedit, quam gladii ictus 17, 35, ne igitur propinquos viles familiamque parvi habeas 24, 260. Beneficia in propinquos conferre debemus 11, 23, nam propinquos negligere et in peregrinos beneficia conferre, vituperio dignum est 19, 32. In propinquorum nobis ingrata agendi ratione patientia utendum est 18, 55.

Qui contra gentem suam injustus est 18, 46 et qui genti suae noxam infert, vituperandus est 10, 139. No contra gentem tuam injustus sis 26, 46.; sed ejus res ne-

cessarias perficias! 24, 213. Talem autem te gere, ut te metuat! 18, 104.

Familiae jura defendere debemus 4, 5. Generosus omnimodo familiam contra mala defendit 20, 17, nam tuus est nasus et si amputatus est 24, 261. Pulcher in familia conversandi modus laudatur 22, 25 et optimus is est, qui erga familiam optimus est 7, 92. Familiars excuses, si minus faciunt, quam debent 1, 51. 10, 52. 28, 72. et a familia in calamitate auxilium petas! 1, 61. 6, 235. Bonis moribus familiam instruas! 25, 368. Uxores defendere debemus 23, 397; omnem vero rem vir patienter ferre potest excepta uxorum suarum mentione 2, 10. Infanti matris amor non deest 23, 314, nam matri filius placet, etsi turpis est 21, 25. Stultissimus quisque filium suum amat 22, 67. Filii optima viri arma sunt 7, 60 et qui filios non habet, is gloria caret 24, 459. Filio semper est desiderium beneficiorum matris 27, 52. Similitudo cum patre conveniens est 24, 274, nam ramo radice natura est 10, 111. 20, 45. Cura atque diligentia in custodiendo puero adhibenda est 8, 7. Puer educandus est 8, 29. Qui filios suos bene instruit, invidios ad iram excitat 24, 442. Inobsequentia filiorum erga parentes vituperio est digna 3, 50. 18, 50. 21, 155. conf. 22, 209. Puellas recens natas occidere beneficium est 3, 6.

CAP. IV.

De agendi ratione erga regem, dominum, subditumque.

Qui rei praefectus suae verae dignitatis rationem non habens inter gentem praecellere vult, vituperatur 24, 390. Ob diversam naturam homines necesse est gradu et dignitate inter se sint distincti 23, 247, ut sint aut jubentes aut obediens, nam aequales perirent 25, 43; dominium autem cum hominum multitudine est 28, 47, et homines cum

qui vicit 25, 166. et regum religionem sequuntur 25, 171. Qui bene interdicens obsequium non praestat, noxam inde capiet 12, 80 et inobedientia erga principem (conf. 7, 16.) vituperanda est 23, 440. Praefectis obedire debemus 16, 95; sed qui te subjugat, major te sit 15, 22. Adora simium pravum tempore suo 12, 181; nam rex injustus melior est, quam bellum civile quod durat 12, 153. Caveas igitur rebellionem turbasque 1, 327; sed ne tyranno perfidoque obedias! 24, 258. 259. Qui fame laborat, tumultum excitat 24, 502; sed severitatis exempla in inobsequentem edenda sunt, ut caeteri deterreantur 18, 109. Homo si mandatum perficere recusat, majori re imposita cogendus est 1, 75. 7, 145. Difficile est tempore haud conveniente principatum exercere 14, 70. Cui rex benefacit, eum diabolus amittit 24, 531; nihilominus vero a principe securus sis, si ejus Vezirus te odio habet 23, 624.

Dure agere contra servum vilis est 3, 187; sed servum fratris loco ne habeas! 23, 251. 480. Servus baculo percutitur et in libero vituperium sufficit 18, 66. Serva ubique negotium invenit 1, 45.; sed cum serva secretum ne communices 23, 285 neque joceris 23, 286.

Sect. 7.

De sermone ejusque variis modis.

CAP. I.

General.

Sermonis facultatem rem maximi momenti Arabes habent 24, 210 et eloquentiae vim maximam esse dicunt 1, 1. Verbum gratiam tum eripit 10, 107, tum conciliat 10, 141. 14, 38. Sermo noxius esse potest 1, 35 et linguae caespitatio perniciosior est, quam pedis 18, 146. Verbum in-

terdum durius est, quam vehemens impetus 10, 19 et saepe ustionis signum relinquit 10, 165. Confossio linguae ad cor penetrat 16, 23 et una voce saepe bellum accensum fuit 10, 220. Periculosum esse sermonem indicaturi dicunt: lingua collum amputat 1, 218. 10, 118 et carcere dignissima est 24, 4. Verbum ad nos non revertitur 23, 396.; quapropter cautio in loquendo necessaria est 13, 77. 23, 396. 24, 4. Linguam cohibere debemus 24, 347, proferre enim potest tam malum quam bonum 23, 83. Ne linguae obsequium praestes 16, 86.; sed ejus, quod loquaris, rationem habeas. Sermonis initium pravum vituperatur 2, 112. Sermo brevis sit! 21, 58. Multa quae quis facit verba, vituperantur, quum fieri possit, ut absurda sint 7, 58. 10, 116. 23, 313. 24, 254. 291. Generoso multis verbis rem exponere opus non est 18, 156. Generoso multis verbis ne sis molestus! 10, 42. Ingenuo quoque signum nutu factum sufficit 6, 227. Multa verba, quorum major pars nihili est, vituperantur 24, 245, nec non sermo inutilis 22, 278, nam qui vanum profert, in apparente et occulto haesitat 23, 573. Vituperanda quoque sunt verba pulchra, quae his contraria facta turpia sequuntur 6, 103. 12, 45. 13, 95. 20, 118. 24, 222. 25, 158. Ne igitur laudes rem, dum nemo laudem tuam curat 24, 348. Obscurus sermo 9, 81 et indistinctus, ut intelligi nequeat, vituperatur 6, 42. conf. 6, 65. Delirans in sermone 7, 81 et duas res dissimiles comparans 3, 69 aut discrepantes conjungens vituperio dignus est 3, 89. Ne dubium cum certo misceas! 23, 468. Male audienti et non intelligenti rem pluries dicas! 6, 6. Ne quis de rebus ipsum non spectantibus loquatur 18, 17 aut loco alieno se excuset 1, 160. Excusatio nimia non probatur, fieri enim potest, ut, qui excusationem tuam audiat, crimen tuum non audiverit 9, 56. Ne te de vitio, quod alii in te esse nesciunt, excusa! 10, 56. Qui tecum non consentit, eum ne edoceas 23, 645 aut eum, cui id opus non est 19, 9. Si te doctiorem docere vis, vi-

tuperationem mereris 22, 45. Jocus a serio regnari debet 6, 115. Jocus et lascivia alieno loco vituperandi sunt 23, 25. Qui joco semper indulget, is desiderio non potitur 24, 477. Jocus verecundiam tollit 24, 166. 167, ne igitur cum nobili aut vili joceris! 23, 418. conf. 23, 25. In joco interdum serium est 5, 75. 10, 217.

CAP. II.

De veritate et mendacio.

§. 1. De veritate. Veritas clara est 6, 85, ut si quis de veritate, num veritas sit, dubitat, hoc ignorantiae tribuendum sit 12, 93. Omnium dictorum est optimum 6, 250 et maximam vim habet 12, 93. In ipsis quoque ingratissimis rebus erga alios veraces esse debemus 12, 63, licet interdum nocet 14, 80. Qui verax erga nos est, is nos amat 14, 116., nam veritas mendacio vili praefenda est 1, 354. Veritas honorem nobis parat 14, 78. conf. 24, 306. et remedium est 22, 207. Qui eam relinquit, in periculum incurrit 24, 517. Interdum veracitate notus ad mendacium cogitur 18, 75 et in quibusdam rebus dicenti veritas nocet 14, 80. Ne dubium cum certo misceas 23, 469; sed fratri tuo purum atque immutatum nuntium feras! 25, 66. Major opinionum pars mendacia sunt 22, 123. Ne igitur quis inconsiderate loquatur 23, 118. aut rem, quam non bene cognoverit, laudet 23, 277. 311. In ipsa laude rectum modum teneat 11, 22. 24, 314, nam laus, si nimia est, audienti ingrata fit 8, 9. 13, 3.

§. 2. De mendacio. Mendacium describitur 8, 18. 23, 455. 24, 208 et vituperatur 1, 24. 2, 71. 14, 43. 23, 313. 381. 394. Mendacii finis timendus est 23, 382, etiamsi utile videtur, tamen nocet 8, 49. Mendacium morbus 22, 207 est, qui ignominiam et dedecus nobis adfert 2, 205. 14, 78. 23, 260. Mendacium etsi nos e periculo

liberat, fugiendum est 1, 354. Ne igitur mentiaris aut mendaci similem te geras 23, 419., nam mendacium, etsi utile videtur, tibi nocebit 8, 49. Cui mendacium dictum est, is nescit, quomodo mandato obsequatur 23, 394. Praesertim mendacium annosi vituperio dignum est 18, 34. Qui mendacium protulit, saltem mendacii sui ne obliviscatur! 1, 336. 22, 300. In sententiis non clare explicatis libertas a mendaciis est 1, 26. Licet mendax interdum verax est 1, 33, tamen mendaci ne fides habeatur 1, 155. conf. 1, 448. Qui scabiosos habet camelos, ei nunquam fidem habeas! 23, 390. Antequam cognita est, ne rei fidem habeas 1, 334; sed audi et non verum esse puta! 12, 180. Praetextus quoque falsus vituperatur 18, 117. 23, 341 et excusationes nimiae 1, 19 et quibus veritas non est 18, 284. conf. 24, 250. Minae, quae non peraguntur, vituperium merentur 24, 107. conf. 6, 105. 22, 14. Minas leni 10, 70. neque plus mineris, quam perficere potes! 21, 7.

CAP. III.

De sermone turpi, blanditiis, ignominis.

Sermo turpis vituperandus est 12, 157 eiusque rationem ne habeas 8, 44., nam verba turpia nos non audire decet 6, 16 et vir generosus turpia audire non vult 14, 33. conf. 3, 133. 6, 16. 92. Juramentum temerarium vituperio dignum est 5, 7. et juramentum falsum multum nocet 28, 105. Rixam evita 1, 236. et litigationem 1, 387. cave, nec non contentionem in disputando 8, 75, nam qui disputavit, deliravit 27, 174. Ne vero animum deprime, ut respondere non possis 23, 286. Sed adversare et tu in memoriam revocaberis! 7, 8. Sermo lenis amorem nobis conciliat 24, 528. Longitudo linguae vituperanda est 16, 90. Unum verbum patienter audi, ne plura tibi audienda sint! 24, 605. Ne auscultes, fieri enim potest, ut verba, quae tibi displiceant, audias 24, 482.

Blanditiae, ut (voti compotes fiamus, commendandae sunt 1, 44. 272 et adulatio commodo nobis est 9, 73., sed qui vili blanditur, nil nisi pravam retributionem expectare potest 5, 196. Qui vultu verbisque, non factis placere studet, vituperatur 2, 133.

Honorem virorum ne laedas 1, 309 nec alios opprobri adicias 24, 475 aut contumelia, nam pari modo te adficiens 23, 611. Neminem sine causa contumelia adicias! 1, 338. Non nisi vilem contempnas, ne ob honorem arrogans fiat 1, 30. Si vilem opprobrio adicis, ejus reditum time! 23, 558. Vituperio amor non comparatur 24, 556 et objurcationis multitudo odium gignit 22, 175. Obtrectatio inimicitiae fomes est 25, 89 et obtrectator, qui non nisi aliorum verba repetit, vituperio dignus est 14, 5. Maxime vituperatur, qui contumelias ad alios defert 26, 20. Ne hominem vituperes, antequam res tibi omnino nota est 23, 112, neque vitupera rem, quae vituperio digna non est! 21, 19. 23, 222. 349. 23, 404. Ne fratrem tuum vitupera; sed lauda dominum, qui tibi condonavit 23, 295. Dum ipse vitii laboras, neminem vituperio adicias! 7, 90. 9, 80. 12, 62. 18, 24. 133. 22, 115. 23, 279. conf. 28, 65. 78. aut alium ob rem, qua ipse liber non es, irrideas! 22, 128. 23, 636. Ne rem derideas! 23, 405. Ne indolem, quae tibi ipsi est, alteri interdicare velis! 23, 420. Qui nos coram laudat et absentes nos vituperat, vituperio dignus est 14, 72.

CAP. IV.

De silentio.

Silentium est sapientia 14, 37 et vehementer commendatur 7, 41. 10, 37. 118. 11, 52. 53. 18, 88. 113. 21, 166. 24, 22. 25, 91; nec vero silentium cogitatione carens 22, 174. Secretum loco depositi habendum est 12, 16, quod servare debemus 14, 15. Cujus arcanum integrum est, ejus publicitas integra est 24, 602. (458.)

Sect. 8.

De mulieribus.

CAP. I.

De mulieribus earumque agendi ratione.

Mulieres sunt laqueus diaboli 25, 45, viles 1, 42 et partes virorum resectae 1, 100. Mulieris animus ad stultitiam inclinat 23, 155. Mulier stragula est, eam mollem vobis reddite! 24, 587. Mulieres generosos vincunt; sed a vilibus vincuntur 28, 110. Mulieres negligentes et lusui deditae sunt 12, 52. Virgines intactae sunt optimae conjuges 1, 292. Mulieres generosae sunt viae, quibus ad celsitudinem adscenditur 24, 192. Mulier male olens impudica est 13, 51. Mulier prava est vinculum cervicis ferreum 24, 588. Feminae nobili turpitude in agendo contraria est 3, 11. Mulierum dedecus manet 18, 273. Turpitude est custos mulieris 21, 185. Zelotypia mulieris excusatur 23, 155.; sed est clavis repudii 19, 64. Pudicitia 6, 106 et modestia contra corruptores 6, 233 et solitudo in domibus ad pudorem conservandum 7, 38 commendantur. Stultitia 24, 186 et audacia cum impudentia vituperantur 1, 180.

CAP. II.

De agendi ratione erga mulieres.

Peregrinas et non propinquas in matrimonium ducite! 25, 72. Caveas feminam pulchram e stirpe ignobili! 1, 126. 295. De rebus publicis cum feminis non est consultandum 24, 70. Mulieribus obsequium ne praestes! 16, 40. Qui cum feminis pudicis et noctibus litigat, injuriae accusandus

est 7, 154. Ne feminas pudicas convicio laedite! 8, 76. Mulierem audacem repellas 7, 14; sed anum, quae reverentiam meretur, reverearis! 1, 344. Puellas recens natas occidere beneficium est 3, 61. Qui mulieribus omnino deditus est 28, 137. et earum vestigia semper sequitur, vituperio dignus est 3, 95. Zelotypia (quae describitur 22, 11.) modo laudatur 19, 76, modo cum ignavia conjuncta vituperatur 19, 10.

Lib. V.

De modo, quo proverbia posteris conservata, a grammaticis collecta et explicata sunt.

CAP. I.

De modo, quo proverbia conservata sunt.

Proverbia usu frequenti, quo inter homines divulgarentur, conservata et ad posteros delata esse, jam supra dixi. Poetae versus suos tanquam margaritis ornaturi proverbii utebantur. Sic proverbia in vulgi ora venientia simul cum versibus posteritati tradebantur. Nec non antiquissimis temporibus cuilibet insigni poetae relator ab Arabibus *Rawi* appellatus erat, qui poetae versus, ne in oblivionem adducerentur, memoriae suae mandaret conf. libr. meum inscriptum: *Darstellung der Arab. Verskunst* etc. p. 393. Poetas et veteris et recentis aevum isti deditos fuisse, exemplis versuum multis in commentario *Meidanii* obviam venientium probari potest. Nonnulli inter poetas prae caeteris isti mori adhaerebant; at vero quosdam isti mori quam maxime incubuisse eo, quod uni versui interdum duo proverbia inseruerint, declaratur. conf. C. 3, 118. 6, 29. vers. et C. 16, 8. 21, 87.

Primo post Mohammedem saeculo, quo Arabes maximo cum studio omnibus rebus, quae ad Mohammedem ipsum ejusque successores spectabant, imo omnibus rebus, quae antiquitatem illustrabant, aut ad viros suae gentis pertinebant, conservandis operam dabant, proverbia, quorum magnum momentum in gentis tum interna tum externa historia non ignorarent, viri, quibus nomen *محدثون* narratores nomen est, ne in oblivionem venirent, curarunt.

Majus etiam meritum in proverbii conservandis grammaticis et lexicographis veteribus adjudicandum est, quos, quum in omnia, quae ad linguam bene intelligendam facerent, colligenda et explicanda incumberent, proverbiorum maximum momentum non fugit, ut iis in operibus suis locum darent.

CAP. II.

De grammaticorum operibus, in quibus Arabum proverbialia collecta et explicata sunt.

Grammaticorum et lexicographorum opera partim pluribus simul rebus impleta sunt, partim nonnisi proverbii colligendis et explicandis inserviunt. Quae nil nisi proverbialia continent, ea tum fontibus, e quibus hausta sunt, tum argumento formaque diversa sunt. Operum pars proverbialia e Corano aut e Mohammedis sermonibus derivata, ut opus Abu-Mohammedis Alhasani b. Ahbd-Alrahman Alrahmhor-mosi complectitur, pars proverbialia e poetarum versibus desumpta, ut opus Hamsahi b. Alhasan. Alii auctores proverbii quibusdam gentibus propriis, alii proverbii divulgatis السايرون operam dederunt, alii proverbialia veteris temporis cum iis, quae Arabibus haud genuinis propria erant, conjunxerunt, alii aut unam aut alteram proverbiorum partem separatim ediderunt, alii denique nonnisi recentioris aevi proverbialia in operibus suis admiserunt. Quo autem quisque grammaticus veteriore tempore vixit, eo majorem veteribus proverbii operam dicavit. Inveniuntur quoque recentioris aevi grammatici, qui veteribus colligendis curam atque diligentiam adhiberent. Nonnulli grammatici ex. gr. Hamsahus b. Alhasan et Mohammedes b. Habib, caeteris neglectis, nonnisi proverbii, in quibus adjectiva formae comparativi افعل primum locum habent, operam navarunt. Abu-Ohbaidahus denique proverbialia, quae viris aut feminis adjudicantur, in opere suo distinxisse vi-

detur, legimus enim in scholio ad proverbium C. 28, 5. „Hoc e numero وهذا من امثال النساء الا ان ايا عبيدة حكاه proverbiorum est, quae feminis sunt propria; nisi quod Abu-Ohbaidahus id retulit“; ex quibus verbis sequi videtur, Abu-Ohbaidahum nonnisi proverbiiis, quae ad viros spectant, operam dedisse.

Finitis hisce observationibus praemittendis, ad opera ipsa enumeranda venio et sequens, quoad fieri potest, temporis ordinem, quo auctores vixerint, quae nonnisi de proverbiiis agunt, caeteris praemitto. Fontes autem, e quibus res praesertim hausi, hi quatuor sunt:*)

1) Opus inscriptum فهرس العلوم „Index scientiarum“ auctore Abu-l'Faradjo Mohammede b. Ishak Alwarrak nomine Ebn-Abi-Jahkub Alnadim Albaghdadi noto, quod mense Schahban anni 377 absolvit. Auctor die decimo ante finem mensis Schahban anni 385 diem obiit. Conferas primum tertii libri caput. 2) Opus omnibus notum, quod Hadji-Chalifah de libris composuit. 3) Opus طبقة الحديث „Classis nuntiorum de Mohammede“ cod. Paris. 736. 4) Opus معرفة القراء „cognitio lectorum Corani“ inscriptum. De hisce duobus nil certi habeo. Jam libri de proverbiiis sequuntur.

1) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ cujus auctor Ohbaid b. Sarijjah (عبيد بن سريه الههزمي) tempore Moahwijjahi vivens. Moahwijjahus (mort. ann. 60) ex Zanaa oppido Arabiae felicis eum arcessivit, ut de historia antiqua, regibus Arabum Persarumque eum interrogaret. Idem imperavit, ut res ad librum componendum necessarias

*) Gratissimo animo egregium auxilium a juvenibus doctissimis D.D. Gildemeistero et Schmolderso mihi praestitum agnosco, uterque enim meo rogatu et Parisiis et Lugduni Batavorum diligentissime excerpta mecum communicavit, ut si hac in re aliquid novi adtulerim, id me eorum diligentiae praesertim debere, ingenue fateor.

colligeret. Mohammedis tempus eum adtigisse; sed nil de eo retulisse narrant. Usque ad tempus Merwani b. Alhacem vixit.

2) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ Auctor Zahhar b. Alahbbas حكار بن العباس ad gentem Ahbd-Alkais pertinens et parti Ohtsmanicae addictus erat. Genealogiae gnarus et orator duas vel tres de Mohammede traditiones retulisse fertur.

3) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ auctore viro Ihlakah b. Carim Cilabita علاقة بن كريم. Unus familiae Banu Gham بنو غام, quae pars gentis Cilab erat, pugnarum inter Arabes celebrium nuntiorumque gnarus fuisse dicitur. Usque ad tempus Jasidi b. Moahwijjah (regn. anno 60 mort. 64) vitam degebat. Liber de proverbiiis quinquaginta circiter foliis constat.

4) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ auctore Al-mofadhdhelo Dhabbita. Nomen ejus est Abu-fAhbbas Almofadhdhel b. Mohammed. Ad gentem Banu-Tsahlebah ben-Alsid b. Dhabbah pertinebat. Alii Abu-l'Dhabbii filium eum fuisse dicunt e conf. ill. de Slane Diw. Amrul-Kaisi p. 117. Ebn-Alcufi ei cognomen Abu-Ahbd-Alrahman dedit. Quum Ibrahimum b. Ahbd-Allah b. Hasan (anno 145) rebellantem secutus in Almanzuri (mort. 158.) potestatem cecidisset, criminis veniam accepit. Tum inter socios Mahdil, jubente Manzuro, receptus circiter 128 carmina collegit, quibus nomen المفصليات inditum est. Haec carmina alterum quoque nomen الاختيارات (electiones) habere a vero non abesse videtur. Plures praeterea libros ex. gr. كتاب الشعر, كتاب العروس, كتاب الانفاظ composuit.

5) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ auctore Junuso ben-Habib, qui inter socios Abu-Ahmru b. Alahla (mort. 183.) locum habebat.

6) كتاب امثال الحمير „Liber proverbiorum Himjaritarum“ auctore Heschamo Alcalbi. Nomen hujus viri, genealogiae, rerum Arabicarum, pugnarum proverbiorumque perquam gnari Hescham b. Mohammed b. Osajeb (اسايب) b. Bischr erat. Anno 206. obiit.

7) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ auctore Abu-Ohbaidaho Mahmar b. Almotsanna lexicographo, qui natus anno 214, anno 210 aut 211 (ex Abu-Saidi sententia 209.) diem supremum obiit. Ex verbis وفي امثال ابي et in proverbiiis Abu-Ohbaidahi in capite الحلف inscripto, quae in commentario ad Haririi opus p. 139. ed. de Sacy occurrunt, Abu-Ohbaidahum in disponendis proverbiiis argumenti rationem habuisse, conicere licet. Sed Abu-Ohbaidi opus quum ita constitutum esse videatur, nura in Haririi commentario ابي عبيد pro ابي عبيدة legendum sit, dubitari potest.

8) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ auctore Alazmäiho, qui natus est anno 122 aut 123, mortuus anno 216. (secundum alios 214, 215 aut 217.).

9) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ auctore Abu-Ohbaido Alkasem b. Salam Alchosäi mortuo ann. 222, aut 223 aut 224. Auctor in disponendis proverbiiis argumenti rationem habuit conf. Harir. p. ٥٣.

10) كتاب الامثال auctore Altaury Abu-Säih-dus eum nomen Ahbd-Allah b. Mohammed b. Harum gessisse, ad gentem Asad pertinuisse et Koraischitam, quod gentis Koraisch cliens esset, cognominatum esse dixit. Alazmäihi discipulus et Abu-Ohbaidahi relator (راوى) erat.

11) كتاب تفسير الامثال „Liber explicationis proverbiorum“ auctore Ebn-Alahrabio mortuo anno 231 aut 230.

12) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ auctore Al-sijadio. Hic auctor Alazmäihî discipulus, si Abu-Säihdo fides est, nomen Abu-Ishak Ibrahim b. Sofjan b. Sijad Abijjah (أييه) gessit.

13) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ auctore Jahkubo b. Alsiccit mortuo an. 244 aut 246.

14) كتاب حكم الامثال „Liber sententiarum in proverbiiis“ auctore Ebn-Kotaibaho mortuo anno 270 aut 271. (Hujusce viri vita in beati Hamakeri specim catal. p. 3. sqq. legitur).

15) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ auctore Tsahlebah, cui auctore Ebn-Alcufio, nomen Ahmed b. Jahja b. Said b. Sajjar Abu-l’Ahbbas Tsahlab, auctore autem Ahbd-Allaho b. Moklah, nomen Abul’Ahbbas Ahmed. b. Jahja erat. Mortuus est anno 291.

16) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ auctore Nafthujaho, cujus nomen est Abu-Ahbd-Allah Ibrahim b. Mohammed b. Ahrafah (عرفد) b. Solaiman b. Almoghirah b. Habib b. Almohalleb b. Abi-Zofrah Alasdi. Natus anno 244 (alii dicunt anno 250.) in oppido Waseth Bagdadum incolebat, ubi anno 323 (al. 324.) vitam expiravit. Cognomen a deformitate et fusco colore, qui cum naphtha (نفت) comparatus sit, accepisse dicitur.

17) Sententiae et proverbia „الحكم والامثال“ collecta ab Abu-Mohammede Alhasan b. Ahbd-Allah Alahscari (العسكري), qui anno 382 obiit. Liber proverbia e sermonibus Mohammedis derivata continere videtur (Meidani praefat.).

18) كتاب الامثال الصادرة عن بيوت الشعر „Liber proverbiorum e versibus derivatorum“ auctore Abu-Ahbd-Allaho Hamsah b. Alhosain Alizpahani, qui etiam historicus saeculo quarto vivens cum seriore tempore vi-

vente auctore ejusd. nominis confundi non debet. Composuit quoque librum inscriptum: كتاب الامثال على افعال „Liber proverbiorum, quibus forma comparativi est“. Izpahani incola erat.

19) Proverbia e Corano collegit Abu-Ahbd-Alrahamanus Mohammed b. Hosain Alsalami Alnisaburi, qui anno 412 obiit.

20) Idem fecit Abu-l'Hasanus Ahli b. Mohammed Habib Almawerdi Schafeita, qui anno 450 mortuus est.

21) سوابق الامثال „Equi vincentes proverbiorum“*) i. e. proverbia praecipua auctore Djar-Allah Abu-l'Fadhl (cod. 1370. Abu-l'Kasem) Mahmud b. Ohmar Alsamachshari, qui anno 538. obiit.

22) كتاب الامثال „Liber proverbiorum“ ab Abu-Mohammede Kasem b. Mohammed ben-Baschschar Alanbari (Anbari incola) compositus. Salamii aliorumque sociorum Alferäii (mort. 510.) et multorum lexicographorum consortio usus est. Erat historiarum studiosus اخبارى.

23) Liber brevis de proverbiiis „المستقصى في الامثال“ eodem auctore. In proverbiiis disponendis ordinem alphabeti secutus est. Mense Ramadhano anni 499 opus absolvisse dicitur. In hujus operis, quo usi sumus, praefatione haec leguntur: وقد عنيت في شرحها بايراد قصصها وذكر النكت والروايات فيها والكشف عن معانيها والانباء على مضاربيها والتقاط الابيات الشواهد لها. In interpretandis iis operam dedi, ut historias eorum adferrem et acuta eorum dicta commemorarem et referrem eorum modos legendi et sensum eorum exponerem et indicarem modos, qui-

*) In codice Lugdun. 1370. سوابق الامثال „Proverbia divulgata“ legitur.

bus adhibentur et versus, qui testimonio essent, colligerem“. Hisce vero in rebus brevitati auctor studuit.

24) **مجمع الامثال** „Collectio proverbiorum“ auctore Meidanio (mort. 539.). Quum de ipso opere postea fusius disserere in animo mihi sit, hic dixisse sufficiat, Meidanii opus a viro docto dynastiae Osmanidarum in versus transcriptum esse anno 1079., a viro Schehab Aldino Mohammede b. Ahmed Alkodhai (القضاءى) abbreviatum esse, tum vero sub titulo sequente editum esse.

25) **فرايد الخرايد في الامثال والحكم** „Pretiosissimae margaritae in proverbiiis et sententiis“ ab Abu-Jahkubo Josepho b. Thaher Meidanii discipulo et grammatico (mort. 532.).

26) **نجب الامثال** „Praecipua proverbia“ auctore Abu-Ahbd-Allaho Thafar (طفر) Mohammede b. Ahmed Alzakbali (mort. 565.)

27) **غور الاقوال ودرر الامثال** „Sermonum maculae splendidae et proverbiorum uniones“ auctore Mohammede b. Abi-Djalil (cod. 1370. Alchalil) Alwathwath Alohmavi Albalchi (mort. 573.). Epitome est in usum Sultani Schah Mohammedis b. Arslan Alseldjuki in quatuor foliis (ورقات) facta. Ejusdem tituli liber auctore Abu-l'Hasano Ahlio b. Mohammed Albaihaki ab Hadji-Chalifah citatus est. Proverbia e Meidanii opere desumpta ordine litterarum alphabeti disposita sunt. Causam proverbii et adhibendi modum adjunxit et sensum auctor grammaticè explicavit.

28) **الفلك السائر على المثل السائر** „Coelum circumversum super proverbia vulgata“ auctore Ihss-Aldino Ahbd-Alhamid b. Hebut-Allah Almadajeni, qui cognomine Abu-l'Hadid notus erat (mort. 655.).

29) Schams-Aldinus Mohammedes b. Abi-Beer b.

Kajjem Aldjusijjah (mort. 751.) proverbia e Corano collegit.

30) نزهة الناظر في المثل السائر „Deliciae ejus, qui proverbia vulgata considerat“ auctore Abu-l'Ahbaso Ahmede b. Mohammed Aldinaseri الدينسرى, qui notus erat nomine ابن العطار poeta. (mort. 794.)

Ad haec nonnulla opera adjungo, quorum in una parte accuratiore auctoris notitia careo, in altera plures simul res tractatas esse cognovi.

1) Proverbia Sophorum auctore Mohammede b. Mohammed b. Solaiman.

2) خريدة الامثال „Margarita non perforata proverbiorum“.

3) كتاب الفاخر „Liber praestantis“ auctore Mo-fadhdheli b. Salamah (floruit circa annum 250.), quo in libro vulgata inter homines proverbia collecta et explicata sunt.

4) مجمع الاقوال في معاني الامثال „Collectio sermonum de proverbiorum sensibus“ auctore Mohammede b. Ahbd-Ahrahman b. Abi-l'Baka Ahbd-Allah b. Alhosain Albecri. Continet sex tomos. Se librum ex quatuor operibus collegisse et multa ex memoria addidisse dixit. In codice 1371 auctoris nomen sic scriptum est: زين الدين محمد بن الشيخ عبد الرحمن بن ابي البقا العكبرى. Mortuus est auctor anno 728.

5) مجمع الاقوال في الحكم والامثال „Collectio sermonum de sententiis et proverbiiis“ auctore Alschehabo (Schehab-Aldin) Ahmede b. Ahli, qui notus cognomine Aldamamini Alsiwasi anno 835 diem obiit.

6) نزهة الانفس وروضة المجلس „Deliciae animorum et hortus consessus“ auctore Mohammede b. Ahli Alibraki, Auctor collegit ea, quibus homines utuntur non cogno-

scentes accuratum verborum sensum et proverbia, quibus homines falso modo utuntur. Addidit historias et in ordinem alphabeticum proverbia redegit.

7) الحِصَالُ auctore Abu-l'Hasano Ahlio b. Mahdi Alizpahani, quo in libro versus, sententias et proverbia auctor congegssit. (Hadji-Chalifa)

8) رفع اللباس وكشف الالتباس في ضرب المثل من القرآن وSublatio vestis et remotio dubii in adhibendis proverbiiis e Corano et eorum conjunctione cum sermone“ auctore Djelal-Aldino Alsojuthi (mort. 611.). Opus inter libros, qui de jurisprudentia agunt, Hadji-Chalifahus enumeravit.

9) وقع الاثمل في ضرب المثل وCuspidis casus in adhibendo proverbio eodem auctore.“

10) قرأصة الابرار في الامثال المستخرجة من الكتاب العزيز وRamenta auri piorum in proverbiiis, quae e Corano deducta sunt“ auctore Badr-Aldino Hasan b. Alkerat.

11) كتاب الامثال السائرة وLiber proverbiorum vulgatorum“ auctore Ohjainaho b. Alminhal (عبينه بن المنهال)*)

12) كتاب الامثال على افعال وLiber proverbiorum, quibus forma comparativi est“ auctore Abu-Djahfaro Mohammede b. Habib b. Omajjah b. Ahmru.

13) تحفة الاكبار في الحكم والامثال وDonum nobilium in sententiis proverbiiisque“. Liber citatus est in illust. de Hammeri opere inscripto „Encyklopaed. Uebersicht etc. p. 13. Huic similis titulus legitur apud Hadji-Chalifam Nro. 2535. تحفة الاخيار في الامثال والاشعار وDonum optimorum in proverbiiis versibusque.“

14) كتاب الامثال وLiber proverbiorum“ auctore Abu-

*) In voce priore puncta diacritica desunt.

Mohammede Alhasano b. Ahbd-Alrahmano Alrahmhor-mosi“.*)

15) غاية الكمال في سواير الامثال „Extremum perfectionis in proverbiiis vulgatis.“ auctore Scharaf-Aldino Is-mäilo Almaahrri. Opus, quod in enumerandis proverbiiis ordinem alphabeticum sequitur, maximi momenti est. Plura quam Meidanii opus proverbia complectitur et proverbia, quae littera prima alphabeti incipiunt, totum primum amplum volumen implent. Maximum mihi dolorem adtulit, quod nonnisi primus operis tomus in bibliotheca Lugdu-nensi asservatur, non enim dubito, quin reliqua operis pars maximae mihi utilitati fuisset. Magna quoque cum cura atque diligentia opus descriptum est. Quo autem tempore auctor opus composuerit, quo tempore vixerit, non habeo quod dicam, nam et nostra et amicorum opera in detegendis illis rebus frustranea erat. Eum et Sa-machschario et Meidanio seriorem fuisse, ex operis locis con-jicere licet.

Opera illa, in quibus inter alia proverbia passim oc-currunt, ne lectores fatigem, omitto.

CAP. III.

De Meidanio.

Quae de Meidanio in Ebn-Challikani opere celeberrimo invenimus, breviora sunt. Potiorem eorum partem jam Albert. Schultensius in praefatione praemissa libro

**) Ram-Hormos nomen oppidi est in provincia Khoufistau siti, quae provincia antea nomen Ahwas *أهواز* gerebat. Oppidum anno 17 Hedjrae in Mohammedanorum potestatem venit. Abulf. Ann. T. I. p. 241.

inscripto: Meidanii proverbiorum Arabic. pars p. XI. sqq. excerpit et Hamakerus beatus in Specimine catalogi p. 51. textum Arabicum cum latina versione publici juris fecit. Meidanii nomen erat Ahmed. Filius erat Mohammedis, nepos Ibrahimi et cognomen Abu-l'Fadhl Almeidani Alnisaburi gerebat. Cognomen Almeidani (Meidanensis) a vico urbis Nisabur, Meidan (campus) Sijadi b. Ahbd-Alrahman appellato, ad cujus portam sepeliebatur, accepit. Cognomen Alnisaburi (Nisaburensis) inde ortum videtur, quod in urbe Nisabur natus esset. Sunt quoque, qui ab urbe, quam incolerent, cognomen gererent. Abu-l'Hasani b. Wahedi, viri commentario suo de Corano conscripto celeberrimi, qui anno 468 Nisaburi diem obiit, intimo consortio gaudebat. Meidanius aliis quoque praeceptoribus usus accuratam linguae Arabicae et lexicographiae cognitionem sibi acquisivit. Traditiones quoque de Mohammede et ab aliis audivit et ipse alios docuit. Eum litteris elegantioribus operam dedisse ex eo concludi potest, quod titulum honorificum الاديب acceperit. Sequentes duo versus ei adscribuntur:

تَنْقَسَ صُبْحِ الشَّيْبِ فِي لَيْلِ عَارِضِي فَقُلْتُ عَسَاهُ يَكْتَفِي بَعْدَارِي
فَلَمَّا فَشَا عَاتَبْتُهُ فَأَجَابَنِي أَيَا هَلْ تَرَى صُبْحًا بَغَيْرِ نَهَارِ

„Illuxit canitiei Aurora in nocte genae meae et dixi: Fortasse ei gena mea sufficit. Sed quum diffusa esset, eam vituperavi, sed mihi respondit: Oh! num Aurora sine die vides?“. Metrum Thawil est.

Provectus aetate, ut videtur, Mercurii die, vicesimo quinto mensis Ramadhan anni 518 diem supremum obiit. Ejus filius Saihd, patris exemplum sequens doctrinae copia insignis erat. Librum inscriptum: كتاب السامي في

الاسامي, „Liber alti in nominibus“ *) composuit. Meidanium plura opera composuisse mihi certum videtur; sed quum proverbiorum opus tantam famae celebritatem consequeretur, factum est, ut caetera omnia obscurata in oblivionem adducerentur. Consentientibus Ebn-Challikano et Hadji-Chalifahō Meidanii opus anteriora omnia meritis longe superavit. Samachscharius, qui paulo ante Meidanium opus de proverbiiis ediderat, invidia incensus, Meidanii nomen in النميداني, quae vox si e lingua Persica derivatur, ignarum designat, mutasse; Meidanius autem, ut injuriam ulcisceretur, Samachscharii nomen in الرذخشري corripisse narratur. Vocem hanc eum designare, qui uxorem suam vendiderit بايع زوجته, Sojuthius in libro suo طبقات النحاة „classes grammaticorum“ auctor est, id quod ab Ebn-Alhannatio rejicitur dicente, vocem Persico زن „femina“ et خشر „hominum faex“ constare, ut mulier prava designetur. Sunt, qui Samachscharium, quum intellexerit, quantum Meidanii meritum esset, sui operis poenituisse narrent.

CAP. IV.

De Meidanii opere.

Meidanii opus الامثال „Collectio proverbiorum“ inscriptum est. Tituli causam eam esse dicit, quod opus majorem proverbiorum partem, plura quam sex millia „macra et pingua“ i. e. graviora, et minus graviora, ante Mohammedis tempus et post Mohammedem orta complectatur. Auctorem in opere suo proverbialia e Co-

*) Est lexicon, in quo voces Arabicae Persice explicantur. Ni fallor a quodam ipsi Meidanio adscribitur.

rano et Mohammedis sermone derivata et quae in variis regionibus, oppidis inque variis gentibus usurpata essent, conjunxisse videmus conf. C. 20, 106. et C. 8, 67. 13, 156. 14, 104. 17, 25. 18, 38. et C. 21, 133. 135. 138. Rogante Schaicho Abu-Ahlio Mohammed Ebn-Arslan, apud quem per aliquod tempus versaretur, opus se perfecisse ipse narrat. Totum opus in triginta capita divisum ita disposuit, ut viginti octo capita proverbii concederet, in vicesimo nono dierum pugnis inter Arabes celebrium nomina enumeraret, tricesimum Mohammedis, quatuor ejus successorum aliorumque virorum sermonibus dicaret. Qui autem horum duorum capitum modus et ratio sit, e nostro huic tomo praemisso praefamine cognoscere licet. Ex eo autem, quod Meidanius in viginti octo capitibus proverbialia descripserit, adparet, eum in disponendis proverbii litterarum alphabeti rationem habuisse. Modum, quo in disponendo usus sit, hisce verbis in praefatione *) operis auctor describit: واقتتح كل باب بما في كتاب ابي عبيد او غيره ثم اعقبه على ما افعل من ذلك الباب ثم امثال المولدين حتى اتى على الابواب الثمانية والعشرين على هذا النسق ولا اعتد حرفي التعريف ولا الف الوصل والقطع والامر والاستفهام ولا الالف المخبر عن نفسه حاجزا الا ان يكون قبل هذه الحروف ما يلزم المثل نحو قولهم

*) Praefatio ipsa minoris momenti est, quam ut tota exscribatur. Ejus stylus maximam partem cum homoioteleuto conjunctus artificiosus et difficillimus est, ut vix verbotenus et omnibus claro modo verti possit. Praemissa Dei laude et prophetarum, qui mos a scriptoribus Arabicis non negligitur, de magno proverbiorum momento ac difficultate sermo est. Tum de operis causa, ambitu, fontibus, de capitibus ejus, vicesimo nono et tricesimo, loquitur et denique vocis „proverbii“ explicatione praefationi finem imponit. Quae autem sunt in praefatione res majoris momenti prolatae, eas diversis locis adnotavi.

كالمستغيث من الرضا وبعدها نحو المستشار مؤتمن والمحسن معان فاني اورن الاول في السكاف والثاني والثالث في الميمر واتميت الباقي على ما ورد نحو تحسبها حمقاء وبيدين ما In quolibet capite primo اوردها زائدة في باب التناء والباء loco proverbia posui, quae in Abu-Ohbaidi opere aliisque adlata sunt, tum ordine sequuntur proverbia, quibus forma comparativi est, denique proverbia, quae ab Arabibus non genuinis originem duxerunt. Sed in omnibus viginti octo capitibus litterarum articuli ال, litterae Elif sive cum Hamsa sive sine ea enunciatur, litterae Elif imperativi, interrogandi et primae personae nullam rationem habui, nisi quum littera in proverbio necessaria eam praecederet ex. gr. كالمستغيث من الرضماء (C. 22, 84.)

aut eam sequeretur ex. gr. in verbis: المستشار مؤتمن et المعسن معان*) primum enim in littera ك; secundum vero et tertium in littera م adfero. Caetera eodem modo adnoto, ut proverbium تحسبها حمقاء (conf. C. 3, 12.) in littera ت et اوردها زائدة et بيدين ما اوردها (conf. C. 2, 1.) in littera ب locum obtineat. " Ordini alphabetico, et si accuratissimus est ut in Scharaf-Aldini opere, haec duo repugnant, unum quod particula in initio proverbii in locis, ubi citatum invenimus proverbium, saepius abjecta sit, ita ut sic mutatum proverbium, alphabetici ordinis in quaerendo ratione habita, nullibi invenias, alterum vero, quod eadem proverbia a diversis auctoribus diverso modo adnotata sint. Sic proverbium ان اردت المحاجة فقيل المناجمة (C. 1, 149,) apud Scharaf-Aldinum C. 5, 12. جذل حكاك, المحاجة قبل المناجمة apud eundem هم المعاك والكروش انه لجذل حكاك et proverbium

*) Mirum est, quod in toto Meidanii opere haec duo proverbia sic prolata non reperiantur. Conf. Meid. 6, 141.

in Kamusi opere, *المعنا والكرشن* legitur. Sed in Meidanii opere quum auctor, accuratiore ordine prorsus neglecto, primae in proverbio litterae nonnisi quandam rationem habuerit, nullam fere ordo utilitatem quaerenti adfert, totum enim caput in quaerendo percurrendum est. Quo in neglecto ordine causa quaerenda est, cur eadem proverbia aut paulo mutata duobus vel tribus locis occurrant conf. C. 1, 231. et 8, 24. C. 1, 52. et 7, 148. C. 1, 416. et 22, 242. et 6, 221. C. 1, 425. et 15, 65. (conf. C. 22, 268.) C. 2, 215. et 26, 132. C. 3, 30. et 27, 19. C. 5, 112. et 14, 31. C. 6, 21. et 23, 261. C. 6, 47. et 23, 435. C. 6, 149. et 23, 272. C. 10, 27. et 76. C. 10, 38. et 84. C. 12, 72. et 28, 40. C. 18, 283. et 24, 538. C. 22, 140. et 27, 56. C. 23, 1. et 205. C. 23, 264. et 562. C. 24, 32 et 196. Unicus autem quaerentibus in disponendis proverbiiis utilissimus modus in eo cernitur, quod primi aut nominis aut verbi, quippe quae rarissime mutantur, ratio habeatur. Singula autem capita auctor in tres partes divisit. Prima pars proverbia continet, quae ab Arabibus genuinis originem duxerunt, secunda pars proverbia, a quadam indole, quae aut personae aut animali aut rei aut conditioni majori gradu tribuitur, derivata, ita ut in iis duae semper res comparentur, in tertia denique parte proverbia sunt, quae ab Arabibus non genuinis profecta sunt. Maximi momenti esse proverbiorum distinctionem in prima et tertia parte nemo non videt. In capite vicesimo tertio proverbia voce *ب* incipientia in fine post numerum 268 ante proverbia, quae ab indole majori gradu derivata sunt, posuit. Sic quoque in fine totius capituli post proverbium 588 locum obtinuerunt. Quod vero in Meidanii opere proverbia sensu simillima saepe conjuncta sunt, id non tam

Meidanii in disponendo diligentiae quam ei tribuendum videtur, quod ex libris, in quibus argumenti ratio praevaluerit, argumentum hausit.

CAP. V.

De fontibus, e quibus Meidanius proverbialia hausit.

De fontibus, quibus usus sit, Meidanius in praefatione sic refert: فطالعت من كتب الأئمة الأعلام، ما امتد في تقصيصها نفس الأيام، مثل كتاب أبي عبيدة وأبي عبيد، والأصمعي وأبي زيد، وأبوي عمرو وأبي فيد، ونظرت فيما جمعه المفصل ابن محمد والمفضل بن سلمة حتى لقد تصفحت أكثر من خمسين كتابا، وتخلت ما فيها فصلا فصلا وبابا بابا، مفتشاً عن صوابها زوايا القناع، مشذباً عنها ابنها بصارمى القطاع، علماً أني أصب به الدينار في كف ناقد، واجلو منه البدر لطرف غير راقد، يزيد بانظر فيه رونقا وبهاء، ويكسبه بالاقبال عليه سنا وسناء، ونقلت ما في كتاب حمزة بن الحسن إلى هذا الكتاب، إلا ما ذكره من خرافات الرقا وخرافات الأعراب، والامثال المزدوجة لاندماجها في تضاعيف الأبواب، وجعلت الكتاب في نظام حروف المعجم في أويلها، ليسهل طريق الطلب على متناولها، وذكرت في كل مثل من اللغة والأعراب ما يفتح الغلف، ومن القصص والأسباب ما يوضح الغرض ويسبيغ الشرح، مما جمعه عبيد بن شريح وعطا بن مصعب والشرقي بن القطامي وغيرهم وإذا قلت قال المفصل مطلقاً فهو ابن سلمة، وإذا ذكرت الآخر ذكرت Perlegi igitur virorum doctissimorum libros, in quibus diligenter tractandis multum temporis consumtum est ex. gr. librum Abu-Ohbaidahi, Abu-Ohbaidi, Alazmäihi, Abu-Saidi utriusque Abu-Ahmru et Abu-Faidi. Inspexi quoque ea, quae collegerat Almofadhhelus b. Mohammed et Almofadhhelus b. Salamah, ita ut plures quam quinquaginta libros perscrutarer. Et e singulis capitibus et libris meliora elegi, dum angulos campi, ut

ratum invenirem, diligenter perquirebam, nodos inde removens secante meo gladio; sciebam enim, me eo nummos aureos effundere in manum, quae bonos a pravis secernit et oculo non dormienti ejus plenam lunam me ostendere, cujus adspectu splendorem et pulchritudinem suam augeat et propius accedendo lucem eminentiamque sibi acquirat. Transtuli quoque res in opere Ham-sahi b. Alhasan descriptas in huncce librum, exceptis conchis incantamentorum et fabulis Arabum et proverbiiis conjunctis propterea, quod duplicatis capitibus firmiter inhaerebant. Librum autem secundum alphabeti ordinem disposui, ut via inveniendi usuro facilior esset. In quolibet proverbio adnotationes, quae verborum significationem et grammaticen spectant, adtuli, quibus clausum aperiretur, nec non historias proverbiorumque causas, quibus propositum intelligeretur et res in gutture praefocans leniter in gulam descenderet (i. e. quibus difficultas removeretur), in usum meum adhibens, quae Obbaidus b. Scharijjah, Atha b. Mozihb, Alscharkius b. Alkathami aliique collegerant. Quod si vero scripsi: Dixit Almo-fadhdhelus nulla re addita, Ebn-Salamah intelligendus est, in altero patris nomen addidi.⁶⁶

Quibus ex verbis, quibusnam auctoribus Meidanius prae aliis usus sit, cognoscere licet. Praeter illos vero nominatim dictos auctores multos alios ei fuisse, ex eo apparet, quod plures, quam quinquaginta libros in usum proverbiorum se perscrutatum esse dicit. Quorum librorum auctores, quot e diversis commentarii locis in notitiam nostram venerint, adpositis quibusdam de tempore, quo vixerint, et operibus, quae composuerint, adnotationibus, ex ordine alphabetico jam breviter recensere operae pretium erit.

Abu-Ahli Aljemami. Inter celebres gramma-

ticos C. 23, 500. appellatus est. De viri aetate, licet multum quaesiverim, nil inveni.

Abu-Ahmru. Multis locis ex. gr. 1, 80. 166. 5, 40. 9, 22. 13, 42. ejus mentio facta est. In praefatione, quam Meidanius proverbiiis praemisit, de duobus, quibus tale nomen erat, sermo est. In commentario ita distincti sunt, ut unus Abu-Ahmru, alter Abu-Ahmru b. Alahla appellaretur. Plures quidem sunt grammatici illud nomen gerentes; sed non dubito, quin noster sit Ihsa filius Ohmari, qui in gente Tsakif sedem habens, Sibawaihi praeceptor erat. Librum inscriptum الجامع في النحو composuit et anno 149 diem obiit. Conf. Ebn-Challickan, Abulfedae Annal. T. II. p. 149. 674. De Sacy Anthol. gram. p. 434.

Abu-Ahmru b. Alahla. Ejus nomen C. 18, 46. occurrit a Junuso citatum. Abu-Ahmru b. Alahla b. Ahmmar secundum alios anno 65, secundum alios anno 68, secundum alios anno 70 in urbe Mecca natus, unus e septem celebribus Corani lectoribus erat, insignis Corani, linguae Arabicae, grammatices poesisque scientia. Sunt qui dicant, ejus cognomen loco nominis proprii fuisse, dum alii ejus nomen زبان (Sabban) aut, quemadmodum in aliis codicibus legitur ريان (Rajjan) fuisse contendant. Viginti circiter annos natus cum patre, cui Hedjdjadus infensus esset, ex oppido Bazra fugere coactus est. Inde in deserto Arabiae felicis iter faciens, de tyranni morte nuntium accepit et redux factus est. Jam senex quum ad Ahbd-Alwahhabum b. Ibrahim, Syriae praefectum donum petiturus iter fecisset, Cufam redux aut, ut alii narrant, in ipso itinere diem obiit. Alii obitus annum 154, alii 159, alii 156 fuisse dicunt.

Abu-ʿDjarrāh (C. 7, 64.). In codice Lugdun.

الجراج أبو legitur. Grammaticus hic anno 248 aut 254 aut 255 mortuus est.

Abu-Idokaisch (C. 20, 86.). Arabs genuinus, deserti incola tempore Junusi vivens. Legimus in Kamusi opere eum, quum Junusus, quid نقيش significaret, rogasset, se nescire respondisse.

Abu-Faid Almoarredj (المورج). Filius Ahmrui b. Alharits b. Tsaur etc. Sadusita*), grammaticus Bazrensis est. Grammatices doctrinam a Chalilo accepit, traditionum scientiam a Schohbaho b. Alhedjdjad, Abu-Ahmruo b. Alahla aliisque. Praecipuam lexicographiae poesique operam navavit. Plura opera edidit ex كتاب الانواء, كتاب المعاني, كتاب جماهير القبائل, وكتاب غريب القرآن gr. aliaque. Genealogiam gentis Koraisch abbreviavit sub titulo: حذف نسب القريش. Cum Mamuno ex Iraca in Chorasnam iter faciens in oppido Merw habitabat et Nisaburum veniens doctis dictabat. Ejus cognomen المورج a verbis ارجت بين القوم „discordiam inter homines excitavi“ derivant. Nomen Martsad مرثد eum habuisse dicunt. Anno 195 eodem die, quo poeta [Abu-Nowas, diem supremum obiit.

Abu-Hatem C. 18, 2. Abu-Hatem Sahl b. Mohammed b. Ohtsman b. Jasid Aldjoschami**) Alsidjistani. In scientiis elegantioribus اداب multum versatus multos viros doctos ex. gr. Ebn-Doraidum, Almobarredum discipulorum loco habuit. Lexicographia, poesi, arte metrica et explicandis aenigmatibus (اخراج المعنى) insignis erat.

*) Sadus pars gentis Schaiban erat.

***) Djoscham plurium familiarum in diversis gentibus nomen est. Et de voce Sidjistan dissensio est. Alii nomen regionis notae, alii vici apud Bazram siti fuisse dicunt.

In grammatica eum non multum valuisse dicunt; sed pulchros versus eum composuisse. Vitae probae studio deditum eum quotidie nummum aureum pauperibus dedisse narrant. Plura scripta edidit. Alii mense Moharrem, alii mense Redjeb anni 248 mortuum eum esse dicunt. Sunt, qui anno 250 aut 254 aut 255 eum Bazrae obiisse contendunt. conf. De Sacy Anthol. gram. p. 143. Reisk. Abulf. Annal. T. II, 754.

Abu-l'Haitsam (C. 3, 21. 10, 19. etc.) De hoc viro nil inveni.

Abu-l'Hasan Alachfash. (C. 1, 324.) Tres personae sunt, quibus cognomen *الأخفش* est. Aetate primus nomen Abu-l'Chaththab Ahbd-Alhamid b. Ahbd-Almodjid gerens et gentis Hadjari cliens, grammaticus et lexicographus erat. Discipulis gaudebat Abu-Ohbaidaho, Sibawaihio aliisque. Rariorum vocum linguae Arabicae cognitione insignis erat. Quo anno obierit, ignorant. Secundus Abu-l'Hasan Saihd b. Masahdah, cliens familiae Modjaschih b. Darim (quae ad gentem Tamim pertinebat), grammaticus urbis Balch scholae Bazrensi addictus et discipulus Sibawaihii erat. Anno 215 aut 221 mortuus est. Tertius denique Abu-l'Hasan Ahli b. Solaiman anno 315 aut 316 vitam exspiravit. Medius, scholae Bazrensis grammaticus celeberrimus (conf. Abulf. Ann. T. II. p. 149.) ut in Meidanii commentariis sic in omnibus locis, in quibus simplex cognomen legitur, intelligendus est. Multa opera composuit.

Abu-l'Hasan Althusi (C. 18, 52.). Abu-l'Hasan Ahli b. Ahbd-Allah b. Sinan Taimita (*التيمى*), cognomine Althusi notus, gentium et carminum praestantissimorum cognitione clarus erat. Grammaticis tam scholae Bazrensis quam Cufensis tanquam magistris usus est, maxime autem Ebn-Alahrabio (mort. 230.). Ebn-Alsaliti

adversarius, quod in scriptis Bozrani Chorasaniensis, quo uterque magistro usus erat, post ejus mortem non consentiebant. Libros non composuit.

Abu-l'Jekthsan (C. 21, 137. 22, 221.). Abu-l'Jekthsan أبو اليقظان genealogiae gnarus Sahim b. Hafz nomen habuisse dicitur; aliis autem Sahim cognomen fuisse videtur. Anno 170 obiit.

Abu-Mohammed Aldimarti. Cognomen Aldimarti a loco, qui ad regionem Izpahanensem pertinet, accepit. Vir disertus et grammaticus erat, sed de tempore, quo vixerit, nil certi habeo.

Abu-l'Neda (C. 5, 51. 13, 129. 15, 45. 19, 116. 21, 20.) Erat magister Abu-Mohammedis Alahrabii (videtur idem quam Ebn-Alahrabi) conf. Hamas. p. 8. l. 3.

Abu-Ohbaid. Abu-Ohbaid Kasem b. Sallam Alchosami patre servo Graeco, in oppido Herat vivente, natus est. Abu-Ohbaid traditionibus, litteris elegantioribus (ادب) et jurisprudentia clarus erat. Vir religiosus, moribus pulchris meritisque insignis omnia bene agebat. Muneri in oppido Tharsus per octodecim annos praeerat. Abu-Saidi Alanzari, Abu-Ohbaidahi, Alazmäihi, Ebn-Alahrabii, Alcesäii, Alferräi multorumque aliorum relator (Rawi) erat. Eum primum fuisse dicunt, qui de eo, cui nomen غريب الحديث est, scripserit. Illum librum quum Ahbd-Allaho b. Thaher obtulisset, decem millium drachmarum stipendium mensis accepit. Postquam Bagdadi aliquamdiu docuerat, Meccam peregrinatus aut ibi aut in oppido Medina anno 222 aut 223 aut 224 decessit. Alchathibus, eum tempore mortis 62 annos natum fuisse, dixit. Alii eum anno 150 aut 154 natum esse dicunt.

Abu-Ohbaidah (C. 2, 31. 39. 5, 158. 159. etc.) Abu-Ohbaidah Mahmar b. Almotsanna Alteimi (cliens

gentis Teim Koraisch) Bazrensis grammaticus mense Redjeb anni 110 (dum alii annum 111 aut 114 aut 109 nominant) appellatus est. Aldjahitsus in nemine majorem doctrinae copiam conjunctam fuisse tradidit; sed eum sermone haud elegante in docendo usum fuisse. Prope ducentos libros composuit. Anno 209 in oppido Bazra defunctus est. Alii anno 211 aut 213 dicunt.

Abu-l'Samah (C. 1, 176. 23, 180.) Quo tempore vixerit, ignotum mihi est. In Kamusi opere legimus, hoc nomen habuisse ministrum خادم Mohammedis et asseclam تابعى, qui praeterea nomen عبد الرحمن et cognomen الدرج haberet. Arabem campestrum, qui in oppido Herat habitaverit et librum de camelis composuerit, cognomen ابو الشمس gessisse, in libro فهرست inscripto doctissimus Schmolderus invenit.

Abu-Said (C. 2, 137. 6, 32. 69. 10, 36. etc.) Abu-Said Saihd b. Aus e familia Medinensi oriundus ce- leber grammaticus et philologus scholae Bazrensis, qui aetate prope centum annorum anno 215 aut 216 aut 217 in oppido Bazra diem supremum obiit. Multos libros composuit.

Abu-Säihd (C. 18, 75. 20, 27. 24, 48.). Hoc nomine pluribus locis, ubi proverbiorum sensus describitur, citatus auctor fortasse idem est, quam Alazmäih appellatus celeberrimus grammaticus, qui eodem cognomine gavisus opus de proverbiiis scripsit.

Abu-Sijad Cilabita (C. 18, 18. 20, 29.). Abu-Sijad Cilabita nomen Jasid b. Ahbd-Allah b. Alhasan gessit. Arabs genuinus et deserti incola tempore ch- alifae Almahdii (regnavit fine anni 158 mort. 168.) fame quum homines laborarent, Bagdadum perveniens in fun- do Alahbbasi b. Mohammed sedem fixit, ubi post spatium

quadraginta annorum diem obiit. Poeta gentis Banu-Ahmir b. Cilab plurium quoque librorum auctor est.

Ahbd-Alrahman b. Almofadhdhel (C. 24, 67). De hoc viro nil certi habeo. Nil obstare videtur, quin filius unius virorum celeberrimorum sit, quibus nomen Almofadhdhel est.

Alahmar seu Chalf Alahmar (C. 21, 36. 23, 157.). Tempore Abu-Saidi, qui anno 215 aut 214 aut 216 obiit, degit.

Atha b. Mozihb. De hoc viro, cujus in praefatione Meidanii mentio facta est, nil habeo, quod dicam. Occurrit ejus nomen in scholiis C. 21, 45.

Alashari. Nomen gessit Abu-Manzur Mohammed b. Ahmed b. Alashar b. Thalhah b. Nuh b. Ashar Alashar Alheravi lexicographia tam insignis, ut ad unum omnes in ejus laude consentiant. Jurisconsultus scholae Schafeihi addictus et relator (Ravi) Almondsarii, Abu-l'Ahbbasi Tsahlab aliorumque. Inter gentes Arabum iter faciens linguae perfectissime descendae studebat. Natus anno 282, fine anni 370, secundum alios 371, in oppido Herat obiit. Ab avo suo cognomen Alashari accepit.

Alazmäih. Nomen viri est Abu-Säihd Ahbd-Almalic b. Koraib b. Zalih etc. Genus ejus usque ad Modhar b. Nesar deducitur. Cognomen Albaheli aut a Bahilah uxore Malici b. Ahzar, aut a Bahilaho b. Ahzar, cognomen Alazmäih, quo maxime notus est, ab avo suo Alazmah cognominato accepit. Lexicographia, grammatica, historia (اخبار), rarioribus (النوادير), narrationibus lepidis, peregrinis vocibus (غريب) clarus erat. Sunt autem, qui ei non tantam doctrinae copiam, quantam sermonis elegantiam tribuant, ut sermone suo alios minus doceret quam delectaret. Discipulos, qui ejus dicta referrent, habuit Ahbd-Alrahmanum, filium fratris sui Ahbd-

Allahi, Abu-Ohbaidum Alkasim et Abu-Hatimum Alsijdjistani et Abu-l'Fadhlum Alrijaschi aliosque. Natus anno 122 aut 123 anno 216 (secundum alios anno 214 aut 215) in oppido Bazra aut in oppido Merw, ut Alchathib se audivisse dixit, aetate 88 annorum mortuus est. Tot libros composuit, ut eorum enumeratio fatigaret.

Abaheli (C. 24, 9.). Cognomine Albaheli Alazmäihus grammaticus quoque utebatur; sed quum altero illo cognomine, quod toties in commentario occurrit, notior sit, jure dubitare licet, num uno tantum loco citatus Albaheli Alazmäihus sit. Corani quidam lector in oppido Bazra Mohammedes b. Ahmed b. Ahli appellatus cognomine illo quoque utebatur, ut in libro *Thabakat Alhadits* legimus. Hic anno 385 vivens in Meidanii opere citatus auctor non est.

Albijari (scriptoris cognomen mihi ignoti) C. 23, 497.

Alcalbi. Nominibus usus est Abu-l'Mondsir Hescham b. Abi-Nadhr Mohammed b. Alsajib b. Bischr b. Ahmru Alcalbi. Genealogiarum optime gnarus in traditionibus patris sui auctoritatem sequebatur, in referendis rebus ipsius auctoritate nitebatur filius Alahbbas Chalifah b. Chajjath, Mohammed b. Sahd scribe Alwakedii, Mohammed b. Abi-l'Seri Albaghdadi, Abu-l'Asaths Ahmed b. Almikdam alique. Alchathibus in historia Bagdadi retulit, eum Bagdadum venientem traditiones docuisse. Plures libros quam centum et quinquaginta composuit. Utilissimus est liber *كتاب الجمهرة في النسب*, major est liber *كتاب الفريد في* et *كتاب المؤخر في النسب* et *المنزل في النسب*, quem Mamuno et *الملكى في النسب*, quem Djahfaro b. Jahja Barmacidae composuit. Mortuus est anno 204. Alii anno 206 dicunt, quod minus verisimile est. In Meidanii commentario modo Alcalbi modo Ebn-

Alcalbi occurrit ; dubitare autem licet, num persona Ebn-Alcalbi filium an patrem designet. Errorem in scribendo commisisse scriba potest, nam viro Ebn-Alcalbi idem quod patri opus *جمهرة النسب* adscribitur.

Alcendi (C. 12, 155). De viro cognominato *الكندى* nil certi habeo. Cendah *كنده* cognomen Tsauri b. Ohfair auctoris gentis Jemanensis est. Herbelotius dixit, Candi cognomen fuisse Abulaithi, legis Mohammedicae doctoris periti, qui librum *مقتصر مقدمة الصلاة* inscriptum composuerit. Sed eum a Meidanio citatum auctorem esse dubito.

Alcesäi (C. 1, 36. 6, 28.). Abu-l'Hasan Ahli b. Hamsah b. Ahbd-Allah b. Bahman b. Firus gentis Asad cliens, scholae Cufensi addictus grammaticus cognomine Alcesai *الكساي* notus est. Unus e numero septem Corani lectorum grammatica, lexicographia et Corani legendi modo clarus; imperitus vero in pœsi erat. Litteras elegantiores (*ادب*) Aminum, filium Harun-Alraschidi, docuit. Relator (Rawi) Abu-Becri b. Alahbbas et Hamsahi cognomine Alsajjat (*الزيات*) et Ebn-Ohjainahi aliorumque erat. Ejus vero relatores (Rawi) erant Alferra, Abu-Ohbaid Alkasem aliique. Anno 189 in oppido Rei, quo cum Harun-Alraschido iter fecerat, mortuus est. Alsimahnus (*السمعاني*) vero, eum in oppido Thus anno 182 aut 183 diem obiisse narravit. Cognomen accepisse dicitur eo, quod in oppido Cufah ad Hamsahum b. Habib pallio *كسا* tectus venerit. Hamsaho interrogante, quis legit? *صاحب الكساء* pallio tectus, discipulos respondisse narrant. Alii contendunt, eum pallio tectum in sacrum Meccae territorium venisse *احرم في كساء*.

Chalil (C. 1, 79). Chalil b. Ahmed grammaticus celeberrimus, doctrinae artis metricae inventor, natus anno

100, anno 190 vel secundum alios anno 175 obiit. Vitam hujus auctoris in libro meo: *Darstellung der Arab. Verskunst* p. 18. sqq. fusius descripsi.

Alcharsendi scriptoris cognomen C. 23, 497.

Aldjahits (C. 2, 145.). Nomen Abu-Öhtsman Ahmru b. Bahr b. Mahbub Alcinani Allaitsi habet. Cognomen Aldjahits ab oculorum conditione accepit, quod protuberantem iridem haberet. Eam quoque ob causam الحديق cognominabatur. Allaitsi cognomen a gente Laits b. Becr b. Ahbd-Manat b. Cinanah b. Chosaimah accepit. Ab eo pars haereticorum (Mohtaselitarum) nomen habuit. Discipulus Abu-Ishaki Ibrahim b. Sajjari erat.

Inter multa ejus opera praecipuum locum habet liber كتاب الحيوان inscriptus, in quo multa scitu digna collegit et كتاب البيان والتبيين. Tanta autem corporis deformitate erat, ut chalifa Almotawaccilus, qui eo ad instruendum filium uti vellet, dono decem millium drachmarum dato eum remitteret. Mense Moharremi anni 255 in oppido Bazrae plures quam nonaginta aetatis annos habens obiit.

Ebn-Alahrabi (C. 1, 176. 183. 334. etc.). Grammatici celeberrimi hujus scholae, quae in oppido Cufah florebat, addicti nomen Abu-Ahbd-Allah Mohammed b. Sijad erat. Almofadhdheli b. Mohammed Aldhabbi, qui librum القضايات inscriptum composuit, privignus erat. Natus mense Redjeb anni 150, eadem nocte, qua Abu-Hanifah, anno 231 aut 230, quod minus verisimile est, mortuus est. Multorum scriptorum auctor est.

Ebn-Bahr (Uno tantum loco citatus est. Pluribus autem locis appellatus Djahiths filius Bahri citatus est. Quin idem auctores sint, non dubito.

Ebn-Alcalbi conf. Alcalbi.

Ebn-Cetswah (ابن كتواء) sed in codice Ber. (ابن خثوة) Nil de hoc viro habeo.

Ebn-Djinni. Hic grammaticus celebris Abu-l'Fatah Ohtsman b. Mosulensis in litteris elegantioribus اداب Abu-Ahlium Alfaresi praeceptorem habuit. Abu-Manzur Aldilemi ejus nomen aliter referens, viri patrem militem Saif-Aldaulahi b. Hamdan, bonumque poetam fuisse narravit. Natus anno 330 Mosulae, die Jovis secundo ante finem mensis Zafar anni 392 Bagdadi vitam finivit. Multos et quidem utiles libros composuit.

Ebn-Doraid (C. 20, 1.). Viri hujusce nomen est Abu-Becr Mohammed b. Alhasan Ebn-Doraid b. Ahtahijah b. Hantam Alasdi. Scholae Bazrensi addictus lexicographia, litteris elegantioribus poesique clarus erat. Anno 317 vitam exspiravit. De hoc viro multi disseverunt. De ejus vita et scriptis confer beati Hamakeri specimen catalogi p. 33. sqq. cl. Boisen carmen Makzura p. 25. sqq.

Ebn-Faris. Nomine usus est Abu-l'Hosain Ahmed b. Faris b. Sicrija Alrasi pluribus scientiis insignis, praesertim lexicographia. Anno 390, secundum alios 375 decessit. Maximum ejus opus المجلد في اللغة est. Cognomen Alrasi ab oppido Rei, ubi natus erat, accepit.

Ebn-Alsarradj (C. 9, 39.). Vir nomen gerebat Abu-Becr Mohammed b. Alseri السرى ben-Sahl. Cognitione grammatices et litterarum elegantiorum insignis Almobarredo aliisque praeceptoribus usus est. Ejus discipuli plures erant ex. gr. Abu-Saihd Alsirafi, Ahli ben-Ihsa Alrummani aliique. Djeuharius ejus opera in lexico suo saepissime adhibuit. Maximi momenti opus, quod edidit, كتاب الاصول inscriptum est. Ob linguae vitium loco litterae ر litteram غ enunciare solebat. Die solis tertio ante finem Dsu'l-Hidjdjah anni 316 obiit.

Ebn-Alsiccit (C. 6, 157. 10, 49. 13, 124 etc.)

Abu-Joseph Jahkub b. Ishac cognomen Ebn-Alsiccit a silentio, quod tenere solebat, accepit. Chalifa Motawacelus filios suos erudiendos ei tradiderat, sed quum partibus Ahlii se deditum ostendisset, crudeli morte anno 244 vel 246 eum mulctavit. Plures, quos composuit libros, Ebn-Challikan enumeravit.

Ebn-Wafid (C. 21, 38.). Scriptor tale nomen gerens in Chrestomathia Arab. de Sacy. T. III. p. 429 ed. pr. citatus est, sed num idem sit, quis affirmet.

Alferra (C. 4, 30. 7, 64 etc.). Abu-Sierijjah Jahja b. Sijad b. Ahbd-Allah cognomine Alferra Dilemita notus, scholae Cufensi addictus, grammaticus celeberrimus, lexicographus, philologus. Mamunus eum magistrum filiis suis praeposuerat. Circiter sexaginta tres annos natus in via Meccae anno 207 diem obiit. Vestimenta فراء appellata neque confecit neque vendidit; sed cognomen accepit eo, quod quasi pellibus sermonem fulciret (يفرى الكلام). Multorum librorum auctor est. Alter vir doctus idem cognomen الفراء gerens jurisconsultus est, qui anno 510 obiit.

Hamsah b. Alhasan Izpahanac incola erat. Proverbia, quae voce formae comparativi incipiunt, collegit, nec non proverbia e versibus desumta. Plurium librorum auctor est. conf. libr. Fihrist.

Alhaitsam b. Ahdi. De hoc viro nil inveni.

Hescham Alcalbi. Idem est, qui Alcalbi dicitur, de quo vide supra.

Ishak b. Ibrahim Almauzeli (C. 6, 163). Abu-Mohammed Ishak b. Ibrahim b. Mahan b. Bahman cliens gentis Tamim e loco Arradjan أركان provinciae Ahwas اهواز oriundus, notus cognomine Ebn-Alnadim (pa-

ter ejus cognomen النديم habebat) Almauzeli*) natus anno 150, mense Ramadhani anni 235, secundum alios mense Schawwal aut mense Dsu-l'Hidjdjah anni 236 mortuus est. Plurium scientiarum, ut grammatices, lexicographiae, poesis, metaphysicae, jurisprudentiae doctrina imbutus cantus arte excelluit.

Junus b. Habib (C. 15, 18, 46, 123.). Junus b. Habib Abu-Abbd-Alrahman, cliens gentis Banu-Laits b. Becr b. Manat b. Cenanah fuisse dicitur. Ab aliis vero hoc in dubium vocatur. Auctor libri مناخر العجم (?), cum Arabem non fuisse; sed oriundum e gente regionis Adjebal الجبل appellatae dicit. Optime gnarus formarum grammatices تصارييف النكو erat. Socius Abu-Ahmruï b. Alahla Bazrae docuit. Abu-l'Abbasus Tsahlab narravit, cum plures quam centum annos vixisse. Mortuus est anno 183. Multorum librorum auctor est.

Alizthachri (C. 12, 15.). Pauca de hoc viro nota sunt. Non dubito, quin hic in Meidaniï opere citatus nomen gesserit Abu-Ishak Alfaresi et librum climatum composuerit a clariss. Moellero editum ita ut codicem perfectissime imitaretur. Illic vir doctissimus ex ipso opere auctorem inter annum 303—307 aut 309 opus confecisse conjecit. Eum quoque librum de proverbiiis composuisse ex verbis commentarii Meidanensis conjicere licet. Non autem est silentio praetermittendum, auctoris nomen in primo codicis folio prima manu scriptum esse: الشيخ ابي على الفارسي النكوي, Schaich

*) Cognomen Almauzeli ejus pater accepit, quod per aliquod tempus Mosulae habitaverat; oriundus enim erat e gente celebri Persica, et avus ejus Cufam trausmigraverat.

(doctor) Abu-Ahli Persa, grammaticus“, tum correctum esse *ابى اسحق الفارسي* „Abu-Iskak Persa.“ In opere Ebn-Challikani Nr. 157 cognomen Izthæhri doctus jurisconsultus doctrinae Schafeiticae Abu-Saihd Alhasan b. Ahmed, qui anno 328 obiit, gessit. Cognomen ab oppido *اصطخر* derivatum est, quod oppidum milliariis ambitum habuisse et antiquissimum et celeberrimum fuisse, in quo Persiae reges sedem habuerint, antequam Ardeschirus Djurum *جور* transmigraverit, legimus.

Allaits (C. 3, 93. 6, 26. 76. etc.). In libro Ebn-Challikani vir nominatur Abu-l'Harits Allaits b. Sahd b. Ahbd-Alrahman inter Aegyptios jurisprudentiae et traditionis doctrina clarus. Natus anno 92 aut 94, anno 175 mortuus est. Sed in hoc auctores non consentiunt. In proverbiiis citatum virum eundem esse, vehementer dubito, nam grammaticus erat.

Allihjani (C. 23, 43. 427). Allihjani cognomen ministri Cesäii (*غلام الكساي*) est. Nomen habuit Ahli b. Almobarèc secundum alios Ebn-Hasem. Abu-l'Hasani quoque cognomine usus est. Abu-Ohbaidus Alkasem ab eò plura accepit. Librum inscriptum *كتاب النوادر* composuit.

Almadajeni (C. 26, 44.).

Almoarredj conf. Abu-Faid.

Almobarred (C. 10, 8. 11, 9. 16, 4. etc.). Viri nomen est Abu-l'Ahbbas Mohammed b. Jasid Ahbd-Alacbar etc. Altsomali*) Alasdi, Bazrensi scholae addictus grammaticus et lexicographus celeber. In litteris elegantioribus *اب* Abu-Ohtsman Almaseni et Abu-Hatem

*) A familia gentis Auhf ben-Aslam, quae pars tribus Asd est, derivatum cognomen.

Alsidjistani ejus praeceptores erant. Almobarredus et Abu-l'Ahbbas Ahmed ben-Jahja duo coetanei (متعاصران) erant, quibus series philologorum (اديب) finitur. Multos libros, qui ad scientiam اب appellatam pertinent, composuit, quorum magnus numerus in libro Fihrist enumeratur. Die lunae, festi الضحى appellati, anni 210 (sec. alios 207) natus, die lunae secundo ante finem mensis Dsu'l-Hidjdjah aut Dsu'l-Kahdah anni 286 (aut 285) in urbe Bagdado, quam habitaverat, e vita excessit. De cognominis Almobarredi causa dissentiunt. Conf. Abulf. Ann. T. II, 284.

Almofadhdhel b. Mohammed (C. 1, 112. 116.). Conf. Nr. 4. librorum pag. 184.

Almofadhdhel b. Salamah (C. 23, 500.). Almofadhdhel b. Salamah b. Ahzim Abu-Thaleb lexicographus doctus et scholae Cufensi addictus erat. Primum inter socios Alfatahi b. Chakan Veziri Almotawaceli erat, tum cum Ebn-Alahrabio convenit. Opus Chalili العيين inscriptum correxit et de eo opus composuit. Inter ejus opera liber inscriptus: كتاب التاريخ في علم اللغة „Historia lexicographiae“ commemoratus est. Librum quoque de proverbiiis scripsit. Medio saeculi tertii floruit.

Mohammed b. Habib (C. 5, 158. 175. 6, 157. 178.). Abu-Djahfar Mohammed b. Habib b. Omajjah b. Ahmru. In numero doctorum Bagdadensium Ebn-Alahrabio, Kothrobo, Abu-Ohbaidaho, Abu-l'Jekthsano aliisque magistris usus erat. Hamsahus b. Alhasan cum citavit, conf. Fihrist.

Mohammed b. Selam Aldjimahi. C. 26, 44.

Almondsari (C. 1, 305, 15, 45. 21, 24). Almondsarium seriore aetate quam Almofadhdhelum b. Salamah vixisse ex eo concludi potest, quod illius auctoritate nititur.

Alnadhr b. Schomail (15, 49). **Abu-l'Hasan Alnadhr b. Schomail b. Charaschah** بن شمائل بن خراسه b. **Jasid b. Celtsum b. Ahbdah b. Sohair Tamimita Masenita**, grammaticus scholae Bazrensis. In grammatica, jurisprudentia, poesi, pugnarum historia, traditionibus versatus fide dignissimus erat. Discipulus Chalili erat ejusque Abu-Ohbaidahus in scriptis mentionem fecit. Quum in oppido Bazra vitam miserrimam ageret, in Chorasanam migrandi consilium cepit. Pluribus eum comitantibus usque ad locum المرید appellatum dixit: quod si quotidie nil nisi fabarum tantum habiturus sit, quantum vitae sustinendae sufficiat, se mansurum esse. Sed nemine id pollicente Merwum se conferens magnas divitias acquisivit. Ejus magistri Hescham b. Ohrwah, Ismail b. Abi-Chaled, Hamid Althawil alique ex eorum numero, qui التابعون (sectatores Mohammedis,) cognomen acceperunt, erant. Multis ipse discipulis gavisus est. Nisaburi saepius docuit. Quum Chalifa Mamunus Merwum venisset, cum eo convenit. Multos libros composuit. In Chorasana natus est, sed quum in oppido Bazra adultus esset, ex eo cognomen accepit. Fine mensis Dsu-l'Hidjdjah anni 204 in oppido Merw diem supremum obiit. Alii autem dicunt initio illius anni, alii anno 203. Eum librum de proverbiiis composuisse, e loco C. 15, 49 cognoscimus.

Nozair (C. 24, 217.) Discipulus Alceasäi erat. Conf. Kamus. sub. v. نصر.

Alomawi (1, 36. 119. 2, 27. 5, 87.). Sic in locis libri mei, ubi Alamawi impressum est, legendum esse puto. Quo tempore vixerit, nescio. In libro معرفة القراء „Cognitio lectorum Corani“ inscripto (cod. Par. num. 742.). Mohammedes b. Jusuf b. Mohammed b. b. Ahbd-Allah Alomawi nominatur, sed quum in oppido

Cordoba Hispaniae post annum 382*) docuerit, cum in libro Meidanii citatum auctorem non fuisse puto.

Sajidah (C. 24, 57.). In libro طبقة الحديث in-scripto (cod. Par. 736.). Sajidah b. Kodamah Abu-Zalt Tsakafita Cufita nominatur. Eundem, qui in Meidanii opere citatus est, esse, affirmare non ausus sim.

Alsalami. Socius Alferrae erat.

Alscharkijj b. Alkathami (C. 6, 121. 10, 26. 25, 22.). Cognomen Abu-l'Motsanna Alcalbi et nomen Alwalid b. Alhozain gerens in genealogia, rebus antiquis et carminibus versatus erat. (Sic in libro Fihrist).

Sibawaihi (24, 63.). Sibawaihi cognominatus grammaticus celeberrimus Abu-Bischr Ahmru b. Ohtsman b. Konbor (قنبر) nomen habuit, cliens gentis Banu-l'Harits b. Cahb (sec. alios gentis Alrabih), quae ad gentem Sijad pertinebat. Omnes tam veteres quam recentes grammaticos doctrinā superavit. In grammatica Chahili, Ihsae b. Ahmru, Junusi b. Habib, in lexicographia Abu-l'Chatthabi Alachfaschi primi discipulus erat. Bazrâ Bagdadum veniens cum Alcesäio, tum temporis Aminum Haruni filium docente, saepius convenit. Ibi quum accidisset, ut Arabs quidam ab Amino introductus pro Alcesäii sententia contra Sibawaihium rem decideret, ista injuria, qualis ei videbatur, adflictus Bagdadum relinquens in Persiam migravit, ubi in pago البيضا appellato, apud Schirasum sito, aetate quadraginta annorum anno 180 aut 177 vitam finivit. Ebn-Kanihus (قانع) eum in oppido Bazra anno 161 aut 188 vitam exspirasse retulit. Aldjafithsus Abu-l'Faradj Ebn-Aldjusi eum anno 194 aetate 32 annorum in oppido Sawah (سواه) decessisse

*) Natus paulo post annum 350 anno 429 diem obiit.

dixit. Alchathibus autem in historia Bagdadi auctoritatem Ebn-Doraidi secutus, eum natum in pago Albeidha in oppido Schiras mortuum esse adnotavit. Cognomen Persicae originis est et a Persis Sibujah enunciatum odorem pyrae significat. Ibrahimus Alharbi eum ita cognominatum esse contendit, quod ejus genae pulchritudine duabus pyris similes fuissent.

Sijad Cilabita. Idem est quam Abu-Sijad Cilabita de quo vide supra.

Alsijadi (C. 18, 246.). Cognomine hoc usus est Abu-Ishak b. Sofjan b. Solaiman b. Abi-Becr b. Ahbd-Alrahman b. Sijad. Paulo seriore eum fuisse quam Alazmäihum (mort. an. 216) ex eo concludo, quod in referendis rebus ejus auctoritate nititur. Plures libros scripsit, inter quos est liber, quo Sibawaihii librum explicavit et liber de proverbiiis.

Thabarita (C. 4, 32. 23, 103.). Thabaritae cognomen historicus celeberrimus gessit, qui natus anno 224 anno 310 mortuus est. conf. beati Hamak. specim. catal. p. 21. sqq.; sed num in Meidanii opere citatus auctor sit, vehementer dubito.

Thajjita (C. 23, 500.). Ab Almofadhdhelo b. Salamah citatus auctor est.

Tsahlab (23, 221). In grammatica et lexicographia hic auctor celeberrimus scholae Cufensis nomen Abu-l'Ahbbas b. Jahja b. Said b. Tsahlab Sajjar (سيار) gerens, et anno 200 natus in Mahni b. Sajidah clientela erat. Apud Ebn-Alahrahbium, ejus discipulus erat, tanta auctoritate pollebat, ut, si in argumentis dubitaret, ad eum se converteret. Praeterea Sobairum ben-Baccar docentem audiverat. Ejus autem relatores (Rawi) Alach-faschus minor, Abu-Becrus Alanbari et Abu-Ohmarus Al-sahid erant. Memoria, recto enunciandi modo, gramma-

tica et carminum veterum eruditione insignis erat. Studio grammatices et lexicographiae absoluto anno 216 legibus Corani legendi operam dederat. Annum aetatis 25 quum attigisset, omnes quaestiones memoria tenebat. Mense Djumadae prioris anni 291 Bagdadi exspiravit. Sic Ebn-Challikanus. In libro Fihrist inscripto ei praeter librum de proverbiiis plures libri adscribuntur.

CAP. VI.

De Meidanii commentario.

Quum tantus ille in commentario citatorum auctorum numerus sit, sequitur, ut magna fuerit Meidanii doctrina atque diligentia. Omnes libros, in quibus proverbialia collecta et explicata sint talesque, qui lucem adferre proverbiiis possent, nullo neglecto in conscribendo opere suo auctorem adhibuisse videmus. Quaestio autem, quomodo aliorum opera in usum suum converterit, quum isti libri nobis non pateant, neque aut argumenti aut modi usus diligentiaeque ratione habita institui potest; at vero ex toto commentarii tenore, nulla eum gravioris momenti et ad intelligenda proverbialia necessaria atque utilia prorsus neglexisse, sed magnam in scribendo diligentiam eum adhibuisse adparet et tam ex locis quibusdam, in quibus singularis singulorum interpretum dicendi ratio conf. C. 24, 176. observatur, quam ex more, apud Arabes usitato, eum aliorum opera verbotenus excerpsisse conijcere licet. Meidanii commentario triplicem rationem, unam ad criticam, alteram ad linguam, tertiam ad historiam spectantem esse videmus. Prima pars varias lectiones tractat conf. ex. gr. C. 8, 7. 21, 16. Quod in hac commentarii parte interdum quasdam adnotationes

facere omiserit ex. gr. C. 26, 50 legendi modum اودى دارم Ebn-Doraido proprium, dum Samachscharins اودى دارم كما اودى ابن دارم scripserit, id in tanta rerum varietate ac copia excusatione non indignum videtur. At vero in proverbiiis, quorum verba post Meidanii tempus usu mutata sint, extra omnem culpam est. Secunda commentarii pars singulorum verborum significatione, proverbii sensu et grammaticae construendi modo occupata est. Hac in re auctorem partes suas tam egregie egisse, ut Arabibus doctis omnino satisfecerit, quis est, qui neget, nos vero tanta linguae Arabicae et proverbiorum inter vulgum usitatorum cognitione non imbutos aut unum aut alterum interdum desiderare, quis infitias ibit. In proverbiiis, quae ab Arabibus haud genuinis originem habent, sensus explicatione nos saepe destitutos videmus. Quibusdam vero proverbiiis sensus generalior, quam conveniebat, tributus videtur. Sic proverbio C. 3, 83. „Prande haedum, priusquam te vesperâ edet!“ nil explicandi gratia additur nisi *يضرِب في اخذ الامر بالحزم*, ita ut cautio generaliore modo commendetur. Nihilominus vero sensus specialior proverbio inest, quo, ne inimici potiundi et de eo nos vindicandi occasionem praetermittamus, monemur. Multa quoque tum e Samachscharii tum e Scharaf-Aldini opere ad Meidanii explicationem complendam adtulimus conf. C. 6, 32. 34. 13, 37. 18, 68. 112. In tertia commentarii parte origine, occasione, primo proverbii auctore indicando auctor ita occupatus erat, ut diversas quoque plurium auctorum opiniones adferret conf. C. 20, 66. Quam magnam in illas res illustrandas curam atque diligentiam impendit, ea summam omnium laudem meretur. Arabum scriptores in rebus historicis enucleandis et accuratissime describendis inter omnes excellere notatu dignum videtur. Quod Meidanius in istis rebus

explicandis prolixior fuit; id sane doctis Arabibus, quibus et minimae ad gentem suam res pertinentes cordi essent, vehementer probatur, nobis vero non aequè gratum atque utile videtur. De vario quoque nonnullorum proverbiorum sensu et usu, auctoribus dissentientibus, agere non supersedit conf. C. 24, 6 et interdum denique proverbium a viro quodam celeberrimo in sermone adhibitum esse, certiores nos fecit conf. C. 22, 30. Quae quum ita sint, Meidanium interpretis boni officio non defuisse videmus et in laude, qua ab omnibus auctoribus summo cum consensu ornatus sit, dissentire non possumus; opus enim praeclarum et in suo genere unicum sine ulla dubitatione dicendum est.

In tanta autem argumenti varietate ac difficultate, in tanta rerum multitudine vitia omnia evitari posse, quis est, qui contendat? Plura huc spectantia variis libri nostri locis occurrunt, hisce nonnulla rei explicandae causa addimus. Eadem proverbia variis locis obviam habemus et in commentario easdem res variis locis repetitas legimus conf. C. 6, 182. 183. et C. 24, 417. 418. eosdemque versus duobus locis citatos invenimus conf. C. 13, 127. 23, 37. In nonnullis autem proverbiiis res notatu dignae omissae sunt. Sic proverbium C. 18, 50 Ausum ben-Haritsah habere auctorem, in Haririi opere p. 410 legimus et proverbium C. 3, 11. Actsamo ben-Zaifi adscribi invenimus. Quod in Haririi opere proverbium C. 22, 30. diverso modo explicatum est, quod idem in codice Guelph. factum observavimus, id non tam negligentiae Meidanii, qui istas varias sententias adnotare omiserit, quam saepissime mutato proverbii usui tribuendum putamus. Quae autem res si in operibus Meidanio anterioribus, quae in commentario conscribendo adhibuit, observatur, in auctoris

incuriam atque negligentiam culpa transferenda videtur. Proverbium C. 13, 164. sic adnotatum est *اشد من عيشة ومن ابن عثم*. Quo in proverbio si non vitium latet, at saltem obscuritas est. Duo enim proverbia quum primo adpectu esse videantur, tamen unum tantum est, nam C. 15, 45. proverbium est *اضبط من عيشة بن عثم*, unde Ahjischahum filium Ahtsmi fuisse adparet. Admittendum igitur est, verbis C. 13, 164. unum tantum proverbium contineri duplici modo prolatum, siquidem Ahjischah et Ebn-Ahtsm ejusdem personae nomina sunt. Observandum autem est, in codice Krüg. et Berol. legi *اشد من عيشة بن عثم*. Aut igitur legendi modus, quem admisimus, scribae tribuendus est, ut Meidanio nil obijciendum sit aut scribae Meidanii vitium corrigendum esse putarunt. Proverbia C. 22, 151. 152, ni fallor, in unum conjugenda fuissent, homoioteleuton quum idem sit in utroque et sensus unius ad alterum referatur necesse sit. Idem proverbium uno loco C. 23, 442. Arabibus genuinis, altero loco C. 23, 633. Arabibus haud genuinis adjudicatur. Qua in re si Meidanii error non est, varias de re auctorum sententias explicare auctor debebat. Idem in proverbii C. 23, 264. et 562. cernitur. Ad proverbium *اجرا من اسامة* C. 5, 185. versus: *ولانت اشجع من اسامة ان دعيت نزال ولج في الذعر* citatus est, qui ad proverbium *من اسامة* C. 12, 161. rectius locum habuisset.

Codicum operis, quot in notitiam nostram venerunt, tot ex eodem fonte manasse videntur, quum neque proverbiorum ordine neque commentarii verbis multum diversi sint. In nonnullis tantum locis, quod nescio an scribarum negligentia factum sit, diversus proverbiorum ordo est. Sic in meo codicis exemplari, quod e codice de Sacyano desumptum apographum est, proverbia C. 6,

229. 230. in codicibus Berol. Lugd. Pocock. ante proverbium **227** (conf. prov. **18, 209.**) et **C. 18, 61.** post sequens legitur proverbium. **C. 18, 196** in codice Berol. post proverbium **141**, proverbium **C. 23, 87.** in codicibus Berol. et Pocock. post proverbium **484.** (conf. **C. 25, 51.**), proverbium **C. 23, 143.** in codice Ber. post sequens, proverbia **C. 23, 151—156.** post **Nr. 174.** in codice Berol. et Poc. leguntur. In meo codice proverbium **C. 23, 169** post **149** legitur (conf. **C. 23, 342.** schol. **C. 23, 393.**). Post **C. 24, 405.** insertum est in codicibus **B. P.** proverbium **569** et proverbium **C. 23, 268** in codice Lugd. post proverbium **460** invenitur. Pauca proverbia in quibusdam codicibus desunt. Sic proverbium **C. 18, 121,** nec non proverbium **C. 18, 210,** quod a proverbio **C. 1, 164** sensu non differt, nonnisi in codice Berol. et codice, quo Pocockius usus est, existit et sic proverbium **C. 23, 408.** Proverbium **C. 23, 157.** in meo codice non est.

IV.

Index gentium,

virorum et locorum etc. qui in Meidanii
proverbiis occurrunt additis quibusdam de
tempore, quo vixerint, observationibus.

Abdjar ben-Djabir Alihdjli 1, 370. 22, 105.

Habuit filium حَجَّار Hadjdjar appellatum.

Abidah 18, 87.

Frater Ahzimi Almokschäih Dhabbitae ab Alcho-
naifiso ben-Cheschrem Schaibanita occisus).

Alablak (arx) 3, 32. 18, 213. 26, 93.

Appellabatur quoque الأبلق الفرد Hamas. p. 51. l. 6.

Abraham 23, 547.

Conf. Pocock. spec. hist. Arab. mult. locis. ed. nov.

Abrak-ol-Ahssaf (arena) 21, 148.

Abschams 23, 381.

Filius Sahdi ben-Said Manat conf. Ebn-Kotaib. p. 96.

Abu-Achsam Thajjita 24, 333.

Avus aut pater avi Hatimi Thajjitae erat conf. Harir. 516.

Abu-l'Ahbbas Alsaffah 21, 43.

Primus Ahbbasidarum chalifa obiit anno 136.

Abu-Ahcraschah 19, 53.

Conf. Said ben-Sorarah.

Abu-Ahmed Manzur ben-Mohammed Alha-
rawi (poeta) 24, 22.

Abu-Ahmru Ahmir b. Schaharil Schahbita 6, 212

Post Islamismum vivens Mohammedis socios, Ahlium, Ebn-Ahbbasum aliosque vidit conf. Harir. 451.

Abu-Ahmru ben-Alaslat (poeta) 23, 36.

Abu-l'Aswad Aldoali 6, 5. 149. 16, 46. 23, 272.

Nomen habens Thsalem in pugna Bedrensi cum Mohammedis sociis erat. De Ohmaro, Ohtsmano Ahlioque retulit. Ab Ahlio post Ebn-Ahbbasum in urbe Bazra praefectus constitutus est. Primum eum fuisse narrant, qui artis grammaticae initium faceret, quum linguam Arabicam ob mutuum cum Persis commercium corrumpi vidisset. Senex Moahwijahi tempore vixit conf. Ebn-Kotaib. 73. Anthol. gram. p. 218. Ebn-Challik. 312. Citab-Alagh.

Abu-Auhsadjah 27, 32.

Abu-Beer 1, 35. 125. 2, 139. 5, 177. 18, 1.

Chalifa salutatus anno 11, anno 13 obiit.

Abu-Beer Ahli b. Alhasan Alkohestani 6, 29.

Abu-Bera, Molahib Alasinnah cognominatus, Ahmir 25, 105.

Frater est Thofaili Alchail, qui pater Ahmiri b. Althofail erat.

Abu-Cahb (muli cognomen) 22, 28.

Abu Carb 14, 31.

Praefectus oppidi Hadjar erat ab Amruo b. Mondsir b. Amru'l-Kais constitutus conf. Harir. 103.

Abu-Chorascha 20, 81.

Abu-l'Derda Anzarita 1, 274. 6, 22. 24, 276. 365. 26, 31.

Unus e sociis Mohammedis.

Abu-Djabir b. Molail Hod sailita 1, 98.

Abu-Djahfar Almanzur 5, 157.

Chalifatum obtinuit 156, mortuus est 158.

Abu-Djahl b. Hescham 7, 97.

Conf. Ebn-Kotaib. 78.

Abu-Djondab Hod sailita (poeta) 9, 53. 23, 437.

Conf. Hamas. 421.

Abu-Dolamah 6, 229.

Anno 161 eum mortem obiisse dicunt, alii seriore tempore. conf. Ebn-Challik. p. 243. et Harir. 450.

Abu-Dsarr (socius Mohammedis) 20, 129. 21, 85.

Ab-Ohtsmano in exilium missus est circa ann. 34 aut 35. Ebn-Kotaib. 74.

Abu-Dsarr Alghifari (poeta) 9, 57.

Abu-Dsuaib (poeta) 1, 371. 14, 93. 23, 365. 481.

Duó sunt poetae unus Jjadita, alter Hodsailita. Hodsailita hisce in locis significatur. Nomen gessit Chowaid ben-Chaled cognomen Alkathil (القطيل).

Abu-Duad (poeta) 1, 186. 5, 27.

Vicinus Almondsiri b. Mäissema.

Abu-ʿFatah (poeta) 22, 129.

— — Albosti (poeta) 24, 22.

Abu-Feras (poeta) 22, 117.

Poeta e gente Hamdanidarum natus anno 320, occisus est anno 357. Conf. lib. meum Selecta ex historia Halebi adnot. p. 134. 138.

Abu-Gobschan 6, 152. 23, 512. 25, 132.

Vixit ante Mohammedem. Gente Chozaah e Mecca emigrante Halilus b. Habschijjah filiae suae cum Abu-Ghobschano templi praefecturam testamento legaverat conf. Abulf hist. Anteis. p. 186.

Abu-ʿGhozn 6, 175.

Tempore Ihsae b. Musa Haschemitae et Abu-Muslimi Cufae vixit.

Abu-Hadhir Osaidita 18, 67.

Vixit post Mohammedem tempore Ferasdaki. conf. Ebn-Kotaib 93.

Abu-Hafz 2, 6.

Abu-Hajjah Nomairita (poeta) 24, 426.

Erat Arabs campester, vir timidus et segnis. conf. Hamas. 578. 600. Ebn-Kotaib. p. 113.)

Abu-Hanbal Thajjita 26, 97.

Tempore Amru'l-Kaisi vixit.

Abu-Hasim (sapiens) 23, 133.

Abu-Henesch 4, 1.

Tempore Baihasi.

Abu-Henesch Thaghlebta 1, 166.

Tempore Schorahbili regis.

Abu-Hibal 23, 319.

Filius Tholaihahi b. Chowailid Mohammedis tempore vivens.

Abu-Horairah (e gente Dus) 10, 64. 24, 253. 26, 96. 27, 193.

Socius Mohammedis, qui anno 59 obiit conf. Abulf. Ann. T. I. p. 375. et adnott.

Abu-Iasar 13, 3.

Abu-Ijjub 23, 564.

Abu-Kabus 6, 93. 23, 333.

Cognomen Nohmani b. Almondsir b. Mäi-ssema, Hamas. 717 infr. Ebn-Kotaib. 194. conf. Abulf. hist. Anteisl. p. 126.

Abu-Kirfah 21, 96.

Filius Chodsaijadi vixit tempore, quo bellum Dahis et Alghabrah incepit.

Abu-Koaihs 1, 302.

Abu-Korrahd Aldjah 26, 110.

Abu-Lahab 3, 159. 7, 118. 18, 282.

Tempore Mohammedis conf. Anthol. gram. 28. 59. Harir. 181. et Pocockii specim. hist. Ar. p. 52. ed. nov.

Abu-Malichah (conf. Hothaiah) 23, 323.

Abu-Masuhd Alanzari 26, 49.

Jam vixit tempore Ohmari.

Abu-Mathsun 1, 11.

Abu-Merhab 1, 165. 23, 283.

Tempore regis Alnohman b. Almondsir.

Abu-Mihdjan (مِهْدَجَان) Tsakafita

Vulneravit die Althajef dicto Ahbd-Allahum, filium Abu-Becri. conf. Hamas. 493 et Ebn-Kotaib. p. 119.)

Abu-Mohammed Ahbd-Allah ben-Almokaftah 25, 98.

Persa, qui antequam Mohammedanum se confessus erat, aliud nomen gerebat. Ejus pater cognomen Almo-kaffah acceperat, quod ab Alhadjdjadjo verberatus in pede incurvatos digitos acciperet.

Abu-Moslim 6, 175. 8, 55. 23, 386.

In ditone Cufae natus ab anno 129 in Chorasana Ahbbsidarum imperium praeparavit, ut ejus fundator appellari possit. Anno 132 Chorasanae praefecturam accepit, anno 137 ab Abu-Djahfaro Manzuro occisus est.

Abu-Moslim Chaulanita 10, 29.

Tempore Moahwijjahi contra Ahlium erat.

Abu-ʿMotsallem Hodsailita (poeta) 1, 74.

Abu-Musa (gens) 5, 160.

— — Alaschahri 10, 6. 20, 3. 22, 1.

Unus arbitratorum duorum (ab Ahlio constitutus), qui dissidias inter Ahlium et Moahwijjahum post pugnam Ziffinensem componerent. conf. Abulf. Ann. 1, 317. Eum in oppido Cufae anno 44 obiisse dicunt. conf. Harir p. 529.

Abu-ʿNadjm (poeta) 24, 473.

Carminibus metri Redjes clarus.

Abu-Nochailah 21, 87.

Abu-Nochailah est nomen, non cognomen. Ejus cognomen ابو الجنييد, aliis ابو العرماس fuisse dicitur. Vixit tempore chalifarum Omajjadarum et Ahbbsidarum. Almanzurum instigavit carminibus, ut, Ihsa ben-Musa posthabito, filio suo Almahdio imperium traderet. Quae res in causa erat, cur in Chorasanam fugiens jubente Ihsa occisus est. Citab-Alaghani.

Abu-Nowas (Alhasan b Hani) 3, 126. 12, 12.

Natus anno 136 aut 145 aut 148 aut 149 obiit aetatis anno quinquagesimo nono anno 195 aut 196 aut 197 aut 198 aut 199.

Abu-Ohjaïnah Almohallebi 1, 261.

Erat filius Almohallebi b. Abi-Zofrah naturae indole poeta tempore Ahbbsidarum, Bazrae incola. Cit. Alaghani.

Abu-Ohssah (poeta) 23, 287.

Tempore Mohammedis.

Abu-Ohmajjah ben-Almoghirah 21, 133.

Tempore parentum Mohammedis. conf. Hamas. 464.
l. 14 sqq.

Abu-Otsal 22, 16.

Tempore Said-Alchaili, de quo videas suo loco adnotationes.

Abu-Rabih 6, 104.

Abu-Rabiah 2, 138.

Filius Dsohli ben-Schaiban e Rikascha

Abu-l'Rauka 7, 72.

Abu-Saffanah (est Hatim Thai) 23, 205.

Abu-Sahl (poeta) 24, 22.

Videtur idem, cujus apud Ebn-Challikanum Nr. 589. mentio facta est. Natus anno 296 anno 369 obiit.

Abu-Sahl b. Hescham 12, 11.

Ante Mohammedem vixisse videtur.

Abu-Said (conf. Find) 6, 6.

Abu-Sajjarah 13, 29. 14, 86.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Abu-Salim b. Ahbd-Allah 16, 71.

Tempore Ahbd-Allahi b. Sobair vixit.

Abu-Schafkal 22, 199.

Poetae Ferasdaki relator (Rawi) erat.

Abu-Sobaid (Thajjita) (poeta) 23, 379. 24, 288.

Conf. Herbelot. T. I. p. 62.

Abu-Sofjan b. Harb 7, 118. 21, 21. 23, 321. 26, 96.

Erat dux Koraischitarum die pugnae Bedr. conf. Ebn-Kotaib. p. 87. Harir. p. 274. Pocock. spec. hist. Ar. p. 11. 138. 163.

Abu-Sohair Alsahrani 26, 96.

Cognatus Abu-Sofjani b. Harb erat.

Abu-Tammam 20, 94.

Habib b. Aus poeta gentis Thai. Mortuus est anno 221.

Abu-Thaleb 1, 146.

Frater Ahbd-Almothallebi avi Mohammedis. Pocock. spec. hist. Ar. mult. loc.

Abu-Thaleb (poeta) 20, 27.

In Hamasa p. 793 citatus est.

Abu-Tharif (Ahdijj b. Hatim) 23, 327.

Ohtsmani occisor.

Abu-Tsaur Asadita 21, 23.

Tempore Zachri b. Ahmru, fratris Alchansae, die pugnae in loco Dsat-Atsal vixit.

Abu-Watsil 1, 349.

Alachnas ben-Cahb (e gente Djohainah) 18, 2.

(in uno codice الاخش Alachasch est.)

Alachnas ben-Schehab b. Scharik 12, 11. 16, 76.

Ante Mohammedem vixisse videtur. conf. Hamas. 344.

Achsam Thajjita 13, 20.

Erat abavus Hatimi Thajjitae vel abavus patris ejus.

Alachthal (poeta) 14, 94. 18, 160. 217. 20, 95.

22, 38. 23, 332. 25, 116.

Tempore Omajjadarum et Ahbd-Almalici ben-Merwan vixit. conf. Ebn-Kotaib p. 127. Citab Alagh. Cum Dje-riro et Ferasdako carminibus certabat. Harir. 452. Anthol. gram. 89. 457.

Actsam ben-Zaifi 1, 146. 149. 210. 216. 397.

3, 63. 6, 72. 91. 10, 60. 65. 109. 153. 13, 65.

14, 38. 18, 76. 164. 20, 50. 21, 74. 77. 22, 14.

23, 40. 47. 92. 108. 285. 24, 22. 65. 85. 129.

166. 192. 282. 291. 318. 330. 335. 344. 364.

26, 44. 76.

Pater ejus Zaifi filius Rubahi cognomen نو الحكم gerebat. Ipse octavo anno fugae Mohammedis obiit. conf. Ebn-Kotaib. 93. Abulf. Annal. 2, 730. conf. Hamas. 730 l. 9.

Adam 22, 199.

Aladbath ben-Koraih 1, 219.

Ante Mohammedis tempus vixisse videtur. Erat mulieribus exosus conf. Ebn-Kotaib. p. 96. Schult. monum. vetust. p. 32. Citab Alaghani.

Adjla (locus) 10, 67.

Aethiops 22, 326.

Aethiopes 12, 177.

Alafah Djourhomita 1, 32. 24, 408.

Arbiter inter Arabes tempore antiquo.

Alafwah (poeta) 13, 41.

In Hamasa p. 189 citatus est.

Afza ben-Ahbd-Alkais 7, 98.

Ante Mohammedem vixisse videtur.

Alaghlab Ihdjlita 15, 25. 19, 8. 23, 95. 24, 298.

Longo tempore ante Mohammedem vivens Islamismum attigit et professus est. Cum Sahdo ben-Abi-Wakkaz Cufam proficiscens in proelio Nehawend cecidit. Primus fuisse dicitur, qui in carminibus longioribus metro Redjes uteretur. Citab Alaghani.

Alahazz (aqua) 3, 124.

Conf. Abulf. Geogr. p. ۳۳۳. sq.

Alahbahb (idolum) 10, 62.

Ahbbadan (insula) 23, 533.

Herbelot T. I, p. 2. Abulf. Geogr. p. ۳۳ ۳۳۴.

Ahbbasidae 6, 206.

Conf. Pocockii spec. hist. Ar. p. 13. 52. ed. nov. Herbel. T. 1. p. 7.

Alahbbas ben-Merdas 1, 301. 19, 52. 23, 348.

Tempore Mohammedis vivens fratre Onaiso utebatur. In Hamasa saepius occurrit. conf. Pocockii specim. hist. Ar. p. 112 sq. ed. nova. Anthol. gram. p. 337.

Alahbbas filius Ahbd-Almothallebi 5, 137. 23, 213.

Socius Mohammedis est.

Ahbhud 25, 22. 125.

Ahbd-Alahsis ben-Merwan 23, 217.

Frater Chalifae in Aegypto, cujus praefecturam tenebat, anno 85 obiit.

Ahbd-Allah 22, 327.

— — (filius Almothallebi) 21, 51.

Pater Mohammedis natus anno 53 ante Hedjram conf.

Ebn-Kotaib. p. 78. Pocockii spec. hist. Ar. p. 7. 52, 177.
ed. nov.

Ahbd-Allah ben-Abi-Omajjah 7, 95.

Socius Mohammedis erat.

Ahbd-Allah ben-Ahmir b. Corais 3, 58. 10, 64.
25, 65.

Praefecturam Bazrae sub Ohtsmano gerebat et tempore Moahwijjahi vivebat conf. Hamas. p. 15.

Ahbd-Allah ben-Alahwar Alcadsdsab Alhirmasi (poeta) 1, 175.

Ahbd-Allah ben-Baidarah 7, 98.

— — — Chaled b. Osaïd 28, 47.

— — — Djaduhn Taimita 21, 134.

— — — Djahfar 28, 49.

Vixit tempore Hosaini b. Ahli, Ahbd-Allahi b. Ohmar et Ahmrui ben-Ohtsman.

Ahbd-Allah ben-Djarud 20, 35.

Quum cum incolis Bazrae rebellantibus Hedjdjadjum a praefectura removisset et diripuisset, tandem ab illo victus et occisus est.

Ahbd-Allah ben-Habib Ahnbarita 21, 138.

— — — Hammam 21, 96.

Poeta gentis Ahbd-Allah b. Ghathfan eodem tempore, quo Nabeghah Dsobjanita, tempore belli Dahis et Algahabra vivens.

Ahbd-Allah ben-Hammam Alsaluli*) 25, 68.

Tempore Jasidi ben-Moahwijjah vivens. Conf. Hamas. 507.

Ahbd-Allah ben-Alhedjdjadj Altsahlebi (e gente Tsahlebah b. Dsobjan) 2, 11.

Tempore vixit quo Catsir ben-Schehab Haretsita praefecturam oppidi Rei gerebat.

Ahbd-Allah ben-Hobal 23, 402.

Ante Mohammedem vixit.

*) Salul pars gentis Kais i. e. Morrah ben-Zahzaah a matre appellata.

Ahbd-Allah ben-Alhozain Haretsita 20, 91.
— — — Iherimah ben-Ahbd-Alrah-
man Almachsumi 11, 1.

Ahbd-Allah ben-Alsobair 1, 399. 9, 23. 13,
98. 16, 71. 18, 44. 21, 56.

Anno 62 Meccae et Medinae chalifa salutatus et anno
73 Meccae ab Hedjdjado victus et vita privatus est
septuagesimum secundum aetatis annum agens. Conf.
Herbel. T. I. p. 12.

Ahbd-Allah ben-Zafwan 18, 67.

Tempore, quo Ahbd-Allah b. Sobair in regione Hidjas
et Ihrak regnabat, vivens.

Ahbd-Ahmru 14, 31.

Inimicus Tharafahi tempore Nohmani ben-Almondsir.

Ahbd-Ahmru ben-Ahmir 24, 481.

Tempore Abu-Dsuaibi vixit.

Ahbd-Aldar 6, 152.

Ante Mohammedem vivens. Ebn-Kotaib. p. 81. 82.
Conf. Abulf hist. Antisl. p. 186. et Pocockii spec. hist.
Ar. p. 45. 51. 104.

Ahbd-Alkais (poeta) 27, 50.

— — (gens) 3, 47. 5, 157. 18, 72. 20,
101. 24, 125.

Ahbd-Almalic b. Merwan 6, 138. 20, 35. 95.
23, 333. 24, 309.

Chalifa quintus Omajjadarum patri anno 65 successit,
anno 86 obiit.

Ahbd-Manaf ben-Kozajj 21, 132. 25, 107. 26, 101.

Ante Mohammedem. Conf. Pocockii spec. hist. Ar.
p. 51. 104. ed. nov.

Ahbd-Almothaleb (ben-Hescham) 1, 146. 12, 109.
21, 57.

Avus Mohammedis. Mortuus est octavo aetatis ejus
anno. Conf. Ebn-Kotaib. p. 53. 83. Pocockii spec.
hist. Ar. p. 7. 52.

Ahbd-Alohssa ben-Cahb 19, 54. 23, 381.

Ebn-Kotaib. p. 82.

Ahbd-Alrahman (filius Abu-Becri) 24, 84.

Ante Islamismum appellatus Ahbd-Alohssa. Mater ejus erat mater Ajischae. Obiit anno 58. Cit. Alaghani.

Ahbd-Alrahman b. Ahrtab b. Osaid b. Abil'Ahz b. Omajjah 24, 319.

Pugnavit die cameli anno 36.

Ahbd-Alrahman b. Chaled b. Alwalid 23, 288.

Mortuus est anno 45.

Ahbd-Alrahman ben-Djohaim Asadita (poeta) 1, 382.

— — — **Masuhd Fesarita 20, 35.**

Tempore Ahbd-Almalici b. Merwan vixit.

Ahbd-Schems b. Sahdetc. Makruh 6, 10, 21, 132, 23, 381.

Ante Mohammedem vixit. Conf. Ebn-Kotaib. p. 96. Pocock. spec. hist. Arab. p. 52.

Ahbidah 24, 150.

Ahbisah ben-Ahts 15, 45.

Ahblah (gens) 21, 96.

Conf. Ebn-Kotaib. 85.

Ahbs (gens) 8, 66, 21, 96, 26, 94.

Ahd (gens) 3, 149.

Conf. Herbel. T. I. 85. Abulf. hist. Anteis. p. 178. Pocock. spec. hist. Ar. mult. loc. ed. nov.

Ahdhal et Aldisch filii Alhuni 21, 38.

Ante Mohammedem.

Ahdi (fons) 23, 321.

Ahdjab 18, 111.

Alahdjfaha (filia Alalkamahi Sahditae) 22, 66.

Ahdi ben-Said (poeta) 14, 34, 19, 7, 23, 66.

Ab Alnohmano occidebatur. Conf. Ebn-Kotaib. p. 94. 196. Cit. Alaghani.

Ahdijj b. Djenab Calbita 3, 62, 21, 10.

Paulo ante Alnohmanum b. Almondsir vel ejus tempore vixit.

Ahdijj ben-Hatim 23, 327.

Filius Hatimi Thai, occisor Ohtsmanni obiit anno 68, aetatis centesimo vicesimo.

Ahdijj ben-Nazr

Tempore Djadsimahi Alabrasch vixit. Conf. Ebn-Kotaib. p. 180.

Ahdijj ben-Rabiah 26, 98.

Tempore, quo Colaib occidebatur, vixit et postea.

Alahdjadj (poeta) 18, 70. 22, 74. 23, 363.

Pater Rubahi est. Conf. Anthol. gram. 69, 94, 125, 140. Cit. Alaghani.

Alahdjul (mulier) 18, 118.

Ahdl 18, 19.

Praefectus satellitum regis Jemanensis (Tobbah).

Alahdsrah (gens) 23, 269.

Ahdwan (gens) 13, 153. 14, 86. 23, 43.

Ebn-Kotaib p. 98. et Abulf. hist. Anteis. p. 194.

Ahjids filius Jasidi Jescheoritae 27, 126.

Alahjjar (b. Ahbd-Allah Dhabbita) 1, 165. 19, 26.
23, 283

Tempore regis Alnohman b. Almondsir.

Ahjischah 10, 175: 18, 168. 218. 22, 282. 23, 372.
24, 132. 345.

Uxor Mohammedis mortua est anno Hedjr. 58.

Ahjischah b. Ahtsm (vel b. Ghanam) 13, 164. 15, 45.

Ahkil 13, 54.

— ben-Ohloffah vid. Ohkail b. Ohloffah

Alahlah ben-Alhadhremi 5, 177.

Vixit tempore chalifae Abu-Beer.

Ahkrab 3, 145. 18, 264. 24, 429.

Tempore Ferasdaki. Conf. Alfadhil b. Ahbbas.

Ahlaki et Kumi (nomina dierum) 2, 94.

Ahlba ben-Arkam Jescheorita 22, 60.

Tempore Ahmrui ben-Hind, quem Cosroes ben-Cobad regno Hiraë praefecerat.

Ahlba (vel potius Ihlba) b. Alhaitsum Sadusita 23, 29.

Vixit tempore Ohmari.

Ahli 1, 25. 81. 217. 280. 2, 46. 5, 4. 6, 96. 137.
140. 10, 28. 29. 135. 192. 13, 74. 18, 112. 23,
325. 440. 449. 24, 132. 252. 268. 303. 25, 64.
27, 154.

Quartus post Mohammedem chalifa. Occisus est anno
40. Aetatis annum egisse alii sexagesimum tertium, alii
quintum, alii denique quinquagesimum nonum dicunt.

Ahlijj ben-Hasan Albachersi (poeta) 23, 505.

Ahlijjah (regio) 4, 24.

Ahlkamah (frater Nohmani b. Almondsir) 1, 263.

— — Sahdita 22, 26.

— — ben-Chazafah Thajjita 3, 11.

— — ben-Djisil Althiahn etc. 23, 402.

Ante Mohammedem tempore Sohairi ben-Chabbab vixit.

Ahlkamah ben-Ohlatsah (v. Ghalatsah) Djahfarita
6, 172. 27, 56.

Ejus mater erat Laila filia Abu-Sofjani b. Helal.
Cum Ahmiro b. Althofail de gloria certavit. Ab Ohmaro
Alhaurani praefectus constitutus, tempore, quo poeta Al-
hothaiha ab Ohmaro e carcere dimissus eum adire vo-
lebat, diem supremum obiit. conf. Ebn-Kotaib. p. 115.
Harir. 274.

Ahmajah (mons) 3, 103. 4, 26.

Ahmalekitae 3, 49.

Ahmalles filius Ahkili 2, 144. 24, 333.

Tempore Omajjadarum vixit.

Ahmar Ahd 13, 117. 24, 302. 26, 137.

Tempore antiquissimo vixit, nam causa fuisse dicitur,
cur gens Tsamud periret. conf. Harir. 174.

Ahmarah (vel Ohmarah) Alwahhab 25, 104.

Tempore Kaisi ben-Sohair vixit. conf. Hamas. 231.

Alahmasch 24, 530.

Cognomen Solaimani b. Maharan nati an. 60 in oppido
Rei, mortui an. 148, qui in traditionibus doctor celebrer
erat.

Ahmilah (gens) 9, 4.

Ahmir (gens) 12, 76. 20, 95. 22, 57. 23, 214.

— 23, 148.

— (Abu-l'Bara, cognominatus collusor cuspidum) 21, 94.

Est Ahmir ben-Malic conf. Abulf. Ann. 1, 100.

Ahmir filius Ahbd-Allahi b. Sobair 12, 54.

Conf. Ahbd-Allah b. Sobair.

Ahmir ben-Djodsaimah (vel Djadsimah) 5, 47.

Ante Mohammedem vivens.

Ahmir ben-Djowain 23, 480.

Tempore Amru'-l'Kaisi ben Hodjr vixit conf. Hamas. 148.

Ahmir ben-Dsohl ben-Tsahlebah 10, 25. 24, 121.

Tempore antiquo vixit.

Ahmir ben-Alharits (Cosäihita) 25, 102.

Ante Mohammedem vixisse videtur.

Ahmir ben-Malic b. Djahfar b. Cilab 20, 91. 92.

Est filius fratris Thofaili b. Malic conf. Ahmir b. Thofail.

Ahmir ben-Ohbaid b. Wahab 24, 282.

Maritus sororis Actsami b. Zaifi.

Ahmir ben-Althofail Djafarita 6, 172. 19, 7.

20, 92. 25, 105. 27. 56.

Matrem habuit كتيبة appellatam et tempore Moham-
medis vixit. Hic vir et Ahmir ben-Malec النعامان ap-
pellabantur. Conf. Ebn-Kotaib. p. 115. Harir. 274.
Citab Alaghani.

Ahmir ben-Althsarib Aladhwani 1, 146. 206.

10, 166. 24, 387.

Circiter 200 annos ante Islamismum vixisse dicitur.
Hamas. 124 conf. Ebn-Kotaib. p. 98.

Ahmir ben-Zahzaah 1, 185, 13, 42.

Gentis auctor est. conf. Ebn-Kotaib. p. 112.

Ahmmar 1, 6. 28, 127.

Vir hujus nominis tempore antiquo Lokmani Ahditae
vixisse videtur, alter tempore Amrui b. Hind conf. An-
thol. gram. p. 125.

Ahmmar ben-Jasir (socius Mohammedis) 5, 4.

Ahlii chalifae tempore adhuc vixisse videtur conf. Abulf. Ann. 1, 311. et Hist. Anteis. p. 188.

Ahmrah filia Moahwijjahi ben-Ahmru 24, 215.

— — — Sobaii 23, 306.

Ahmran (vel Ihmran) ben-Hozain 1, 26.

Ahmru (videtur filius Ohtsmani chalifae) 23, 82. 426.

— (filius Cobaischi) 3, 47.

— (filius Homrani Djahditae) 22, 99.

— (filius Rikaschae) 22, 37.

Tempore Djadsimahi Alabrasch.

Ahmru (Hasani regis Himjaritarum frater) 1, 363.

— Ahdita 1, 142.

Tempore Lokmani Ahditae.

Ahmru ben-Abi-Rabiah 23, 214.

Vir hujus nominis aderat tempore, quo Djassasus Colibum occidebat.

Ahmru ben-Ahbd-Aldjinn 7, 9.

Tempore Djadsimahi et Kaziri Lachmitae.

Ahmru ben-Ahbd-Wodd 13, 116.

Ab Ahlio occisus est conf. Hamas. 250.

Ahmru ben-Ahdi 20, 65. 24, 416. 28, 6.

Tempore Kaziri Lachmitae vixit. Conf. Ebn-Kotaib. p. 186. Successit Djadsimaho in imperio. Abulf. hist. Anteis. p. 122. 190. Pocock. spec. hist. Ar. p. 68. sq. ed. alt.

Ahmru ben-Ahmir (eques Aldhahjae) 25, 105.

Avus Thofaili Alchail conf. Ebn-Kotaib. p. 113.

Ahmru ben-Ahmru (ben-Ohloss) 5, 148. 20, 2.

Vixit tempore Almondsiri ben-Mäi-ssema conf. artic. Lakith. Anthol. gram. p. 105. 146.

Ahmru ben-Alahtan 1, 1.

Vixit Mohammedis tempore.

Ahmru ben-Alahwaz b. Djahfar ben Cilab 26,

51, 27, 124.

Ante Mohammedem in pugna **ذو نجب** appellata occisus est.

Ahmru ben-Alahz 1, 110. 6, 1. 10, 6. 59.

Anno 43 occisus est.

Ahmru ben-Allaits 21, 119.

Anno 265 patri in praefecturam Chorasani successit.

Ahmru ben-Celtsum 18, 67. 20, 97. 24, 329.

Mater ejus filia Mohalheli fratris Colaibi erat. Tempore Nohmani ben-Almondsir vixit. conf. Ebn-Kotaib. p. 127 et clar. Kosegarteni Moallaka 1. seqq.

Ahmru ben-Hacim Alnahdi 10, 14.

Vixit tempore Jasidi ben-Almohalleb.

Ahmru ben-Hamran Djahdita 27, 126.

— filius Alharitsi (b. Alhilissa) 13, 69. 114.

Conf. Harits b. Alhilissa et Herbel. T. I. p. 218.

Ahmru ben-Hind (rex) 1, 6. 263. 2, 76. 5, 140. 6, 93. 22, 60. 23, 403. 26, 94. 27, 1.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 193. sqq. Abulf. hist. Anteisl. p. 126. Octavo ejus imperii anno Mohammedes natus est.

Ahmru ben-Homamah Dausita 1, 146.

— — Hormus (poeta) 27, 158.

Vixit tempore, quo Alsobair occidebatur.

Ahmru ben-Karib 26, 94.

— — Mahdi Carb (b. Ahbd-Allah vel Ebn-Rabia) 6, 75. 26, 104.

Cognomen ejus Abu-Tsaur erat. Erat eques gentis Jemen initio temporis Mohammedis. Ad Mohammedem tendens ejus religionem amplexus est, tum defecit, quod Kirwahum gentibus Morad, Sobaid et Modshidj ille praefecerat. Mohammedes proelio commisso eum vicit. Ahmru b. Mahdi Carb fine temporis Ohmari obiit. Alii eum tempore Ohtsmani, alii Moahwijjahi tempore senem grandaeum diem supremum obiisse dicunt. Conf. Pocock. spec. hist. Ar. p. 62. ed. alt.

Ahmru ben-Mahmar 23, 363.

Vixit tempore poetae Alahdjadj.

Ahmru ben-Mamah 23, 4.

— — Almondsir 14, 31.

Vixit tempore Tharafahi poetae.

Ahmru ben-Alnohman (rex) 26, 95.

— — Ohdajj 7, 9.

Tempore Djadsimahi et Kaziri.

Ahmru ben-Ohdoss (conf. Ahmru ben-Ahmru ben-Ohdoss) 12, 108.

Ahmru ben-Ohmamah (frater regis Ahmru ben-Hind 1, 10. 2, 76.

Ahmru ben-Ohtsman Taghlebita 2, 138.

Vixit tempore antiquo, tempore Dsohli ben-Schaiban.

Ahmru ben-Sabban 4, 29. 6, 74. 13, 116.

— — Sahd b. Malec b. Dhobaiah Morakisch (tempore Nohmani ben-Almondsir) 1, 146, 148.

Ahmru ben-Alscharid 24, 92.

Ante Mohammedem vixit.

Ahmru ben-Said Alaschdak 6, 164.

Vixit tempore Moahwijjahi, quo Jasidum successorem sibi constituere volebat.

Ahmru ben-Tikn 10, 186. 23, 426.

Tempore Lokmani Ahditae.

Ahmru ben-Tsahlebah Calbita 3, 62.

Tempore Nohmani ben-Almondsir vel antea.

Ahmru ben-Tsahleb ben-Wajel 7, 30.

Videtur ante Mohammedis tempus vixisse.

Ahmru ben-Alzahik ben-Chowailid 6, 82. 21, 37.

Alahnaf (ben-Kais Tamimita) 6, 164. 10, 6. 109. 12, 145. 14, 80. 18, 112. 19, 54. 24, 366. 27, 6.

Tempore Moahwijjahi conf. Ebn-Kotaib 103. Ebn-Challik. 304. Harir. 56.

Ahnasah (gens in Arabia felice) 14, 39. 15, 52. 22, 245. 23, 205. 271.

- Ahnbarius (pater Haidjomanijae) 24, 381.
Ahnbasah ben-Jahja 10, 49.
Ahnif Thajjita 5, 155.
Pater Hatimi Thajjitae.
Ahns (mulier) 10, 95. 13, 9.
Ahns (filia Lokmani Ahditae) 2, 145.
Ahnsita 1, 371.
Ahntarah (poeta) 1, 10. 13, 127. 21, 96.
Conf. Moallak. Antarah. et Anthol. gram. 123.
Ahntarah ben-Alachras Thajjita. 16, 2.
Carmine deploravit mortem Chaledi ben-Jasid ben-Moahwijjah. Conf. Harir. 594.
Alahnud (mulier) 20, 2.
Ahracijj ben-Ahmirah (v. Ohmairah) 21, 96.
In bello Dahes et Ghabrah ad aquam Aljamorijjah occisus est.
Alahran ben-Auf Ahbdita. 5, 148.
Conf. Lodjaim. Ante Mohammedem vixit.
Ahrar 2, 11.
Ahrus 23, 269.
Antiquo tempore vivens, nam die التحالف Sahd ben-Malic b. Dhobaih proverbium adhibuit.
Ahsahs ben-Selamah (poeta) 25, 30.
Ahscha (poeta) 2, 139. 7, 103. 17, 25. 22, 309.
23, 256. 25, 127. 27, 57.
Tempore Ahmiri ben-Althofail et Ahlkamahi vixit.
A filio Samuelis b. Ahdia e captivitate liberatus est.
Ahscha Taghlebita 12, 107.
Tempore Moahwijjahi vixisse videtur.
Ahssah (femina) 25, 98. 27, 30.
Tempore poetae كثير appellati in oppido Bazra vixit.
Ab eo amata, sed alii nupta erat.
Ahtabah (filius Schotairi ben-Chaled) 21, 21. 27, 140.
Tempore Nohmani vixit.

Ahtba ben-Rabiah 24, 92.

Ante Mohammedis tempus. conf. Ebn-Kotaib. p. 85.

Ahtha ben-Muzihb 21, 45.

Ahthijjah ben-Wajel 3, 62.

Tempore Nohmani ben-Almondsir vel paulo ante.

Ahtib (gens Jemanae) 14, 34. 26, 70.

Ejus auctor erat Ahtib ben-Aslam ben-Malec b. Schanuah b. Kodail.

Ahtica (filia Morri ben-Helal Solamitae) 12, 109.

Sed nomen patris diverso modo traditur. Multo tempore ante Islamismum vivens Ahbd-Almanafu ben-Kozajj nupta erat, ex quo nati sunt Haschem, Ahbd Schems et Almothalleb.

Ahthis ben-Challadj (vel Ihladj) ben-Dsi'Djenah 21, 61.

Ahtsma (filia Mathrudi) Albadjelijja 3, 77.

Ahwarah ben-Almoschtahil 24, 132.

Tempus Islamismi attigit.

Alahz ben-Wajel 1, 146.

Alahza (equus) 7, 9.

Ahzami (femina) 24, 12.

Tempore Haritsi ben-Ahmru regis Cendah vivens; sed dubito, num potius Ihzami enunciatur.

Ahzim (tempore Ohmari vivens) 23, 217.

— ben-Almokschäihr Dhabbita 18, 87.

Asad (gens) (ben-Nesar ben-Mahd) 5, 156. 10, 9.

Ajeschah 2, 38. 6, 23.

Abu-Becri chalifae filia.

Ajeschah (filia Sahdi ben-Abi-Wakkaz) 3, 81.

Sahd dux erat sub Ohmaro, praefectus Cufae sub Ohtsmano et obsequium Ahlio recusabat.

Aihn-Obah (locus) 1, 57.

Alakrah ben-Habes 1, 146.

Tempore vixit quo Mohammedes mortuus est.

Alakthanatan (locus) 13, 116.

Aljas (Elias) ben-Modhar 12, 55.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 66. Harir. 448.

Alnas 1, 283.

Amamah (v. Omamah) (filia Noschbahi ben-Morrah) 22, 72.

Amina (filia Wahabi) 21, 57.

Mater Mohammedis erat conf. Pocock. spec. hist. Arab. p. 7.

Amru'Y-Kais (poeta) 1, 139. 8, 20. 10. 41. 18, 207. 19, 49. 20, 8. 18. 23, 323. 401. 24, 112. 369. 26, 93. 97. 28, 46. 71. 106.

Ante annum 565 p. Chr. n. ad imperatorem Graecum fugit. conf. cel. de Slaine Diwan d'Amri Olkais p. XXII. sqq. conf. Abulf. hist. Anteis. p. 132. Pocock. spec. hist. Ar. plur. loc.

Anas (conf. Ins.)

Anas b. Malic (conf. Ins. b. Malic. 27, 193.

Anmar (filius Nisari) 1, 32.

Tempore antiquo. Ebn-Kotaib. p. 54. 65.

Anmar (gens ad Kais pertinens) 9, 4.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 104. et Abulf. hist. Anteis. p. 194.

Alanzari (poeta) 24, 8.

Arbad ben-Kais 19, 7.

Ejus frater erat Lebid ben-Rabiah Alahmeri ex eadem matre natus. Cognomen habuit أبو حدار. Vixit initio Mohammedis et Islamismum non confessus est. Citab Alaghan.

Ardeschir ben-Babec (Persarum rex) 2, 102. 7, 9.

Asad (gens) 21, 148.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 67.

Asad ben-Chosaimah (auctor illius gentis) 12, 58. 28, 46.

Asad ben-Haschim ben-Ahbd-Manaf. 10, 49.

Conf. Haschim b. Ahbd-Manaf.

Asahd 10, 184. 18, 239.

Asahd ben-Kais 27, 31.

Alasahr ben-Abi Homran-Aldjohfi (poeta) 24, 316.

Aschahb ben-Djobair 16, 71.

Mortuus est anno fugae 54 Harir. 287.

Alaschahib (cohors Nohmani) 2, 163.

Alaschahr Alrakaban 24, 424.

Poeta e gente Asad.

Alaschahr (cognomen Naiti ben-Ohbaid) 22, 50.

Alaschahts ben-Kais Cendita 19, 53. 26, 103. 104.

Tempore Abu-Becri vixit.

Aschdjah (gens) 4, 1.

Alaschtar (Tempore Moahwijjahi anno 38 veneno necatus est.) 1, 15. Idem est ac sequens.

Alaschtar Alnachahita (Malic ben-Alharits) 21, 56.

Poeta vivens tempore sociorum Mohammedis cum Ahbd-Allaho b. Sobair pugnavit.

Alasd (gens) 3, 47. 9, 4. 18, 72.

Conf. Ebn-Kotaib. 143. 144. 156.

Asd Schanuah (gens) 26, 96.

Aslam b. Sorarah (Chorasanae praefectus) 23, 486.

Asma (filia Ahbd-Allahi) 23, 269.

Alaswad ben-Jahfur (poeta) 25, 116.

Ante Mohammedem vixit. conf. Ebn-Kotaib. p. 186
Citab-Alaghani.

Alaswad ben-Almondsir 20, 96. 26, 95.

Tempore regis Ahmru ben-Alnohman.

Alaswad ben - Almothallab ben - Asad ben -
Ahbd-Alohssa 21, 133.

Primis Islamismi temporibus vixisse videtur. conf.
Hamas. 398.

Auhf 3, 141.

— Alcalbi 1, 269.

— ben-Ahmir 24, 121.

— — Alahwaz 21, 49.

Tempore Nohmani ben-Almondsir.

Auhf ben-Badr 21, 96.

Vixit tempore belli Dahes et Ghabra. conf. Abulf. hist. Anteis. p. 142.

Auhf-ben-Cahb ben-Sahd ben-Said Manat ben-Tamim 23, 403.

Tempore regis Almondsiri b. Mäissema.

Auhf ben-Mathr Masenita 18, 231.

— — Mohallem ben-Dsohl b. Schaiban

Vixit tempore pugnae dies التحوالف appellatae. Haritsi b. Ahmru regis Cendah, Ahmru ben-Hind et Mondsiri ben-Mäi-ssema. conf. Anthol. gram. p. 452. Ebn-Kotaib. p. 133. Kamus. s. عوف.

Auhn ben-Ahbd-Allah ben-Ahtabah 1, 104.

Alaukaz ben-Lodjaim 5, 148.

Aus (gens) 7, 103.

Conf. Ebn-Kotaib. 90. 126. et Abulf. hist. Anteis. p. 184.

Aus (poeta) 23, 374.

— ben-Ghalfa Alhodjaimi (poeta) 12, 131.

— — Haritsah 3, 86. 7, 55. 12, 39. 18, 141.

Matrem habuit Sohda appellatam. Tempore Nohmani ben-Almondsir vixit conf. Chrest. meam novam p. 41.

Aus ben-Hadjar (sic in Hamas; at Hodjr in Cit. Alaghani) 24, 287. 315.

Vixit tempore Thofaili ben-Malic ante Mohammedem.

Aus ben-Malic Djarmita 20, 91.

Badjilah (gens) 7, 81. 9, 4.

Conf. Ebn. Kotaib. p. 65. 137. et Abulf. hist. Anteis. p. 190.

Badsan 23, 71.

Videtur Cosrois praefectus in regione Jemen.

Bagidh 21, 96.

Vixit tempore antiquo, nam filii ejus erant: Ahbs et Dsobjan. conf. Ebn-Kotaib. p. 104.

Bahilita (poeta) 19, 53.

Fortasse ابو جمانه الباعلى. Ebn-Kotaib. p. 102.

Bahilah (gens) 5, 151. 7, 94.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 99.

Albahrah (gens) 1, 186.

Bahrain (regio) 4, 26. 5, 157. 177. 9, 13. 56. 18, 72.

De hae conf. Abulf. Geogr. p. 99.

Albajari 19, 26.

Bajj et Hajj 23, 410.

Baihas 4, 1. 6, 174. 18, 26. 23, 2. 248. 249. 366.
28, 48.

Albajjah ben-Ahbd-Jalil b. Naschib etc. 3, 153.
21, 130.

Albäihts (poeta) 9, 59.

Citatur in Hamas. 242. 604.

Baihts ben-Howaiz 8, 20.

In codice Berol. Meid. ejus nomen scriptum est
بعيٓث بن حويص; in Hamas. حريٓث بن حويص.

Bakil 18, 212.

Bakkah (oppidum) 2, 4. 7, 9.

Balahm ben-Kais (poeta) 23, 11.

Balal 25, 60. 27, 193.

Mohammedis tempore precibus annunciandis praeerat.
conf. Herbel. T. 1, 391. De Sacy Anthol. gram. p. 210.

Baldah (locus) 23, 248.

Balijj (gens ad Kodhah pertinens) 20, 96. 27, 39.

Balkisa 24, 67.

Regina antiqui temporis in Arabia. Multa de Salo-
mone et ea fabulantur.

Banu-Abi-Beer ben-Cilab (gens) 21, 96.

— Aladh bath 3, 124.

— Ahbd-Allah b. Cenamah 23, 402.

— — — b. Ghatfan 21, 96. 24, 107.
26, 21.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 104.

Banu-Ahbd-Schems b. Sahd 15, 45. 20, 76.

Banu-Ahbs 12, 108. 13, 119.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 104.

Banu-Ahdi 22, 57.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 126.

Banu-Ahmar b. Baghid 6, 11. 25, 104.

— Ahmir b. Zahzaah 1, 408. 16, 42. 21, 96.
23, 481. 24, 298.

Banu-Ahmir b. Lawi 12, 11. 23, 119.

Ebn-Kotaib. p. 77.

Banu-Ahmru b. Ahmru b. Tamim 7, 11. 18, 67.

23, 381.

Ebn-Kotaib. p. 93.

Banu-Ahn'bar b. Tamim 3, 12. 6, 163. 21, 138.

Ebn-Kotaib. p. 93.

Banu-Ahwafah b. Sahd b. Said Manat b. Tamim 13, 120.

Banu-Asad 12, 73. 13, 34. 82. 123. 18, 66. 67.
21, 11.

— b. Chosaimah 21, 23.

Ebn-Kotaib. p. 69.

Banu-Auhf 23, 109.

Ebn-Kotaib. p. 98.

Banu-Aus b. Tsahlebah 12, 107.

Ebn-Kotaib. p. 145. 146.

Banu-Basbasah 23, 10.

— Cahil 22, 162.

— Chafadhah 23, 119.

Ebn-Kotaib. p. 117.

Banu-Colaib 1, 105.

— Connah 3, 149.

— Cors 18, 54.

— Darim 1, 6.

Ebn-Kotaib. p. 95.

Banu-Dhabbah 1, 63. 21, 96. 27, 31.

— Dhid (pars gentis Ahd) 18, 46.

- Banu-Djadilah 8, 20.**
Ebn-Kotaib. p. 111.
- Banu-Djahd 4, 9.**
Ebn-Kotaib. p. 117.
- Banu-Djahfar b. Cilab 21, 96.**
Ebn-Kotaib. p. 115.
- Banu-Djasimah 21, 96.**
— Dsacwan 23, 332.
— Dsoobjan 13, 119. 123.
Ebn-Kotaib. p. 104.
- Banu-Dsohl b. Tsahlebah 25, 96.**
Ebn-Kotaib. p. 159.
- Banu-Fesarah b. Dsoobjan b. Baghid 4, 1. 14, 85. 24, 107.**
- Banu-Fihr 6, 152.**
Ebn-Kotaib. p. 75.
- Banu-Ghofailah b. Kasith b. Hinb. 13, 116.**
— Helal b. Ahmir b. Zahzaah 2, 140.
— Himman (ad gentem Tamim pertinens) 19, 54. 21, 131. 25, 147.
- Banu-Hentselah b. Malic 1, 6. 21, 96.**
— l'Hoblah 20, 79. 26, 51.
— Honah 5, 157.
— l'Horraisch 5, 141.
— Jarbuh 1. 165.
Ebn-Kotaib. p. 94. 107. 200.
- Banu-Ihdjlan 5, 141.**
Ebn-Kotaib. p. 116.
- Banu-Insan 13, 123.**
— Kais 1, 146 20, 94. 95. 22, 83.
— Koraisch 1, 146.
Conf. Harir. p. 408.
- Banu-Lihjan 16, 150.**
Ebn-Kotaib. p. 68.

Banu-Machsum 7, 97. 21, 96.

— Malic b. Sahd 2, 78.

— Masin b. Ahmru b. Tamim 18, 215.

— Minkar 19, 51.

Ebn-Kotaib. p. 96.

Banu-Moahwijjah 13, 156.

— Nahschal 3, 47. 27, 124.

— l'Ohfail 2, 78.

— Ohwar 26, 100.

— Omajjah 5, 170.

Ebn-Kotaib. p. 85.

Banu-Osaid b. Ahmru 1, 146.

— Rabiah b. Malic 6, 169.

— Rasib 6, 154.

— l'Sabban Aldsohli 13, 116.

— Sahd b. Said Manat b. Tamim 2, 99. 13,
125. 18, 231. 19, 46. 21, 96.

Ebn-Kotaib. p. 95.

Banu-Sadus 22, 106.

Ebn-Kotaib. p. 131.

Banu-Salith 23, 375.

— Samrah 31, 138.

— Sijad 6, 11.

— Solaim 19, 52. 26, 105.

Ebn-Kotaib. p. 109.

Banu-Sofrah 23, 321.

— Sorarah 5, 148. 19, 46.

— Taghleb 13, 116.

Conf. Ebn-Kotaib. 126.

— Taim Allat b. Tsahlebah 1, 408. 8, 64.
25, 97.

Banu-Tamim 1, 146, 408. 14, 10. 15, 50.

Conf. Harir. 408.

Banu-Thsafar 10, 150.

— Tsahlebah b. Said b. Dhabbah 1, 112.
21. 96.

— Tsoahl (ad gentem Thai pertinentes) 24, 1.

**Albaradjiin (familia gentis Tamim) 1, 6. 13, 141.
14, 10.**

Conf. Ebn-Kotaib. p. 94. Anthol. gram. 126.

**Barakisch (canis aut femina, uxor Lokmani Ahditae)
18, 46.**

Albark (mons) 27, 144.

Barmacidae 6, 206.

De iis conf. de Sacy Chrest. T. II. p. 8. 9. ed. pr.

Albarradh ben-Kais 20, 94.

Vixit tempore Nohmani ben-Almondsir. conf. Harir.
181.

Barwakah (planta) 21, 120.

Basbas (fons) 23, 321.

Baschar conf. Bischr.

Baschschar ben-Bord 2, 39. 3, 19. 23, 305.

Occisus est anno 168 aut 167 plures quam nonaginta
annos natus. conf. Citab-Alaghani et Ebn-Chal-
lik.

Bastham conf. Bistham.

Basus (Bassah) 13, 114.

Femina vivens tempore Colaibi et Djassasi. conf.
Abulf. hist. Anteis. p. 138.

Bathn Nachl (vallis) 21, 96.

Bazra (urbs) 10, 195. 201. 11, 31.

Conf. Abulf. Geogr. 309.

Beer (gens) 15, 52.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 122. 126.

Beer ben-Ahbd-Menaf b. Cenanah (gens) 21, 38.

Conf. Monum. vetust. p. 5.

Beer b. Wajel (gens) 2, 139. 5, 148. 13, 114. 116.

18, 231. 22, 235. 26, 100.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 118.

Bedr (locus) 6, 3, 23, 321.

Bidh 28, 127.

Tempore Lokmani Ahditae conf. Ebn-Bidh.

Bihram Djur 23, 479.

Conf. Monum. vetust. 49.

Bint-Alfarrudj (femina tempore Ferasdaki vivens) 18, 67.

Birc (vallis) 23, 391.

Bischr (poeta) 23, 214.

Videtur ante Mohammedis tempus, nam versus ejus de die Alnisar agunt, qui non multo ante fuisse videtur. Fortasse idem est, quam filius Abu-Hasimi.

Bischr ben-Alhadjir Ijadita 22, 58.

— — Abi-Hasim Asadita 1, 371. 3, 42. 131. 6, 62.

In Meidanii opere a me Baschar appellatus est, quod corrigendum puto. Vixit tempore Ausi ben-Haritsah.

Albischr (aqua) 20, 95.

Bistham ben-Kais (a nonnullis Bastham scribitur; sed fortasse falsum hoc est Kam.) 8, 28. 19, 53. 20, 93. 23, 422.

Bistham filium habebat ذريق appellatum, e quo nata est filia, quae Ferasdako nupta erat. Occisus est ab Ahzimo ben-Chalifah. conf. Hamas. p. 457.

Bodjair 13, 114.

Filius Alharetsi ben-Ahbbad Alharitsus tempore, quo Colaib occidebatur, vixit. conf. Abulf. hist. Anteisl. p. 138. ubi Bohair legitur.

Bodjair et Bodjairah (fratres, qui tempore antiquo vixisse dicuntur) 18, 24.

Bohaih ben-Ahbd-Allah ben-Modjaschi 18, 234.

Albohtori (poeta) 18, 23, 114.

Mortuus est anno 283. conf. Selecta ex histor. Halebi p. 94. adn. Anthol. gram. p. 131. 476. Citab-Alaghan.

Bolaik (equus) 28, 21.

Bonan (locus) 23, 475.

Bondokah ben-Mathsthsah (gens) 6, 46.

Bordjan 12, 126. 23, 524.

Videtur seriore tempore, nam Cufae cruci adfixus est.

Borguts (filius Cobaischi) 3, 47.

Tempore Mondsiri ben-Mäi-ssema.

Bosjan (dies cladis) 13, 123.

Ante Mohammedis tempus.

Bothain 26, 60.

Cabscha (filia Ohrwahi) 2, 69. 26, 17.

Vixit tempore Thofaili ben-Malic.

Cahba (templum Meccae) 7, 3. 21, 38.

Cahb ben-Malic ben-Taim-Allah b. Tsahlebah
b. Ohcabah 2, 138. 3, 74.

Tempore antiquo Dsohli ben-Schaiban.

Cahb ben-Mamah 5, 156. 12, 21. 21, 137. 22,
245. 23, 439. 27. 76.

Vixit tempore Mondsiri b. Mäi-ssema.

Cahb ben-Rabiah 11, 56.

Videtur tempore antiquo vixisse. conf. Ebn-Kotaih.
p. 116. Anthol. gram. 150.

Cahb ben-Sahl b. Taim ben-Morraah 7, 117.

Videtur paulo ante Mohammedem aut ejus tempore.

Cahb ben-Sohair (poeta) 1, 60. 3, 37. 24, 274.
26, 21.

Ante Islamismum natus Moahwijahi tempore mortuus
est. conf. libr. meum Cahbi b. Sohair Carmen etc. p. XII. sq.

Cahb ben-Teken Ahdita 1, 142.

Tempore Lokmani Ahditae.

Cahil ben-Asad b. Chosaimah 5, 148.

Tempore antiquo, nam Asad b. Chosaimah auctor gen-
tis est.

Cahla 2, 11.

Caisan 22, 195.

Calb 12, 40.

Calb (gens) 14, 85. 20. 95.

— (filius Ahmiri b. Ohbaid etc.) 24, 282.

Vixit tempore Zaifii patris Actsami, qui ejus patruus erat.

Calb ben-Wabrah (gens) 3, 62.

Calhab ben-Schubub Asadita 24, 292.

Ante Ahmirum b. Althsarib vixerit necesse est.

Capella (sidus) 8, 4.

Casbar 6, 211.

Caschuts (planta) 23, 488.

Cathsimah (locus) 22, 256.

Catsif ben-Ahmru Taghlebita 13, 116.

Catsir 25, 98.

Nomen Catsir in Cotsajjsir mutatum videtur aut in versu Catsir est ob licentiam poeticam. conf. De Sacy Anthol. gr. p. 133.

Cenanah (gens) 6, 169. 18, 66. 20, 94. 21, 38.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 67. 70. 126. sqq. et Abulf. hist. Anteis. p. 188. 196.

Cenanah b. Ahbd-Jalil Tsakefita 21, 136.

Aut ante Mohammedem aut circa Mohammedis tempus vixisse videtur.

Cendah (gens) 9, 4. 18, 66. 23, 323.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 144.

Chabiah (femina) 23, 106.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Chach (locus) 7, 95.

Chofaf ben-Nadbah 10, 5. 24, 13.

Tempore Mohammedis.

Chaffan (locus) 5, 186.

Chaibar (locus) 2, 36. 108. 7, 103. 22, 100.

Conf. Abulf. Geogr. 88. sqq.

Alchaiserana (uxor Almahdii) 7, 140.

Est mater Alraschidi mortua anno 173.

Chakan 2, 152. 5, 72.

Chaled Alazbagh 25, 106.

Chaled (filius sororis Abu-Dsuaibi Hudsailitae) 23, 481.
— ben-Djahfar b. Cilab 20, 96. 22, 16.
24, 298. 26, 95.

Vixit tempore regis Alaswadi ben-Almondsir. conf. Abulf. hist. Anteisl. p. 140. Occidit Kaisum b. Sohair.

Chaled ben-Jasid

Est filius Jasidi ben-Moahwijjah, qui arte Chemia occupatusse perdidit. Citab-Alaghani et Ebn-Challik.

Chaled ben-Malic Alnahschali 18, 215.

Tempore Alnohmani.

Chaled ben-Malic ben-Ribih 26, 51.

Vixit ante Mohammedem tempore pugnae نو نجب appellatae.

Chaled ben-Moahwijjah (Sahdita) 22, 92, 23, 116.

Tempore Nohmani ben-Almondsir.

Chaled ben-Osaid 11, 1.

Videtur post Mohammedem vixisse conf. Ahbd-Allah b. Iherimah. Ebn-Kot. p. 87.

Chaled ben-Ribih ben-Dsilm b. Djandal 24, 65.

Vixit tempore Actsami ben-Zaifi. Fortasse idem est, qui Chaled b. Malic b. Ribih appellatur.

Chaled ben-Sadus b. Azmah Alnabhani 8, 20.

Vixit tempore Amru' PKaisi.

Chaled ben-Alwalid 18, 1. 22, 226.

Tempore Abu-Becri strenuissimus Arabum dux.

Chaled ben-Zafwan 6, 63. 16, 98. 24, 167.

Coaeuus poetae Hothaiahi.

Chalf ben-Rewahah 22, 72.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Chansa (filia Ahmrui b. Alharits ben-Alscharid) 5, 107.
12, 9. 21, 23.

Habuit fratrem Zachr, quem occisum elegiis deplorabat. Doraid ben-Alzimmah eam in matrimonium petierat. Ante Islamismum vixit. conf. Cit. Alaghani.

Charidjah 12, 109. 18, 118.

In Hamasa p. 631. est Charidjah b. Dhirar Morrta;
sed quo tempore vixerit, nescio. Anthol. gram. p.
77. 128. sqq.

Chatnah ben-Aus (familia) 13, 156.

Chautaah 13, 116.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Chawarnak (arx) 5, 8.

Conf. Abulf. Geogr. 291.

Chawwat ben-Djobair Alanzari 13, 115. 19, 62.

(In nonnullis codicibus Haibar legitur, sed in Haririi
opere Djobair). Vixit ante Islamismum; tempore Isla-
mismi in pugna Bedrense dimicavit.

Chazaf (equus) 5, 150.

Chesredj (gens) 7, 103.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 145. sq. Anthol. gram. 141.
et Abulf. hist. Anteis. p. 184.

Alchesredj ben-Taim Allah 2, 78.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 125.

Chidasch ben-Habis Tamimita 12, 57. 18, 160.

Chidr ben-Schibl Chotsamita 24, 293.

Alchidr 12, 148.

Quae de hoc viro fabulantur, vide apud Herbelot s. v.
Khadher.

Chidsam 9, 30.

Chijam (mons) 1, 10.

Chims 27, 114.

Chindif (gens) 20, 94.

Chizaf (equus) 5, 151.

Conf. Chazaf.

Chofrah (femina ante Mohammedem vivens) 13, 12.

Cholaidah (femina e gente Ihdjl tempore Almondsiri
b. Mäi-ssema) 3, 47.

Chomaah (filia Auhfi b. Mohallem) 26, 94. 99.

Chonaber ben-Morraah 6, 35.

Alchonabis ben-Alnokannah 6, 35.

Alchonaifis ben-Cheschrem Schaibanita 18, 87.

Chorafah 6, 13, 24, 431.

Choraim ben-Chalifah etc. 25, 126.

Vixit tempore Hedjdjadji.

Choraim ben-Sinan 21, 96.

Ante Mohammedem tempore pugnae شعوا appellatae,
quae ad bellum Dahes et Ghabra pertinet.

Chorasan (regio) 2, 6.

Chosaah (gens) 2, 21, 6, 152, 18, 144.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 154. et Abulf. hist. Anteisl.
p. 186.

Chosaf (desertum) 21, 148.

Chosaimah ben-Fahd (s. Nahd) 1, 371.

Est idem quam sequens.

— — — Malic b. Nahd 15, 52.

Poeta celebrer ante Mohammedem conf. Cit. Alaghani.

Alchossi filia 21, 14.

Choththah (capra) 23, 32.

Christiani 22, 62.

Chud (puella) 3, 77.

Cilab b. Farih 6, 35.

**Cilab ben-Rabiah b. Zahzaah Kaisita 4, 12,
11, 16.**

Est frater Cahbi ben-Rabiah.

Cobaisch ben-Djabir 3, 47.

Tempore Mondsiri ben-Mäi-ssema.

Codaon et Codojjon (montes) 1, 407.

**Colaib ben-Wajel (conf. Wajel b. Rabiah) 3, 124,
8, 36, 12, 19, 13, 114, 18, 211, 22, 235.**

Fathimah mater Amru' l'Kaisi erat soror Colaibi et
Mohalheli. conf. Ebn-Kotaib. p. 127. Cit. Alaghan.
et Abulf. hist. Anteisl. p. 136.

Comaisch (frater Rabiahi b. Cahb Masenitae) 24, 261.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

**Alcomait ben-Said (poeta) 1, 181, 5, 170, 6, 129,
14, 17, 18, 54, 267, 23, 24, 24, 107, 25, 21.**

Natus anno 60, mortuus anno 126. Deditus erat genti

Banu-Haschem et multa carmina composuit. conf. Harir. p. 51. Cit. Alaghan.

Cosah 2, 178.

Cosäihta 22, 199. 25, 102.

Tempore vetere, quum Ferasdakus poeta proverbium de eo agens adhibuerit.

Cosrões 5, 177. 19, 46. 20, 37 23, 71.

Cosrões ben-Kobad 22, 60.

Conf. Herbel. T. III. p. 55.

Cotsair ben-Schehab Alharetsi 2, 11.

Praefectus in oppido Rei erat.

Cotsajjir (poeta) 12, 9. 27, 30.

Mortuus est 105. conf. Ebn-Challik. et Anthol. gram. 133.

Cotsajjir b. Almoththalib b. Abi-Medaaah 10, 135.

Nomen fortasse Catsir scribendum est. Vixit vir tempore Heschami b. Ahbd-Almalic, qui 105 in imperio succedens anno 125 obiit.

Dachtenus (filia Lakithi b. Sorarah) 5, 148. 20, 2.

In opere Haririi p. 503 Rachtenus scriptum est. Vixit tempore Almondsiri ben-Mäi-ssema. conf. Lakith. conf. Anthol. gram. p. 105. 146. 185.

Daghfal (filius Hentselahi Schaibanitae Dsohlitae) 1, 35. 25, 96. 18, 267. 20, 98.

Vixit initio Islamismi et arbiter gentis Rabiah fuit. conf. Hamas. 124. Tempus Moahwijjahi attigit. conf. Ebn-Kotaib. 44. 131. Herbelot. T. 1. p. 557.

Dahd (videtur nomen mulieris generale) 13, 17.

Dahes (equus) 2, 110. 10, 11. 13, 119. 21, 96.

Finis belli Dahes et Ghabra tempore Nohmani b. Almondsir erat. conf. Citab Alaghani, in quo opere plura de Dahes et Ghabra leguntur et Abulf. hist. Anteis. p. 140 sq.

Aldahna (regio) 6, 5. 18, 261.

Est regio gentis Tamim conf. Hamak. specim. 100 et Anthol. gram. 292. 302. Abulf. Geogr. 84.

Dahr 5, 144.

Daimas ben-Thsalim Alanzari 21, 61.

Videtur quoque ante Islamismum vixisse.

Dair-Cahb 16, 59.

Dalam (animal) 13, 165.

Daldala (muli nomen) 2, 212.

Dallal 7, 96.

Vixit tempore Solaimani b. Ahbd-Almalic.

Damch (mons) 4, 28. 16, 2.

Dammun (locus) 28, 46.

Darat-Schobaits (locus) 3, 124.

Conf. Abulf. Geogr. 232. sq.

Darim (gens) 22, 57.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 95.

Darim ben-Dobb b. Morrah b. Dsohl b. Schai-
ban 26, 52.

Vixit tempore Nohmani ben-Almondsir.

Aldausar (cohors Nohmani) 1, 186. 2, 163. 15, 50.

Dhabb 3, 67.

Aldhabb ben-Arwa Alciläihtä 23, 306.

Dhabbah (gens) 3, 62. 14, 84.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 88.

Dhabbah ben-Odd ben-Thabichah 6, 29. 12,
1. 5. 25, 40. 27, 73.

Dhabbita 14, 83.

Dhabis ben-Scharis 23, 344.

Dhadjaih 23, 479.

Reges qui tempore Bihram-Djuri in Syria regnabant.

Aldhahhac ben-Kais 6, 164. 25, 25.

Tempore Moahwijahi cohortis praetorianae praefectus
in pugna ^{أعط} ^{مرج} anno 64 a Merwano b. Alhacem
victus et occisus est. conf. Ebn-Kotaib. p. 76. 133.
Ebn-Challik.

Aldhalal b. Bahlal (nomen fictum) 27, 83.

Aldhalal b. Alsebahlal (nomen fictum) 8, 85.

Dhamdham 21, 96.

Ab Antaraho occisus est. conf. Moallak. Antarahi.

- Dhamdham ben-Ahmru Jarbuihta** 9, 1.
Dhamrah ben-Dhamrah 1, 146. 14, 10. 23, 189.
Vixit tempore Ahmru ben-Hind et Nohmani ben-Almondsir. conf. Hamas p. 70.
Dhamrah ben-Djabir 3, 47. 14, 10.
Est pater praecedentis conf. Hamas. 116 et vixit tempore Almondsiri ben-Mäi-ssema.
Dharijjah (regio) 4, 28.
Aldhirar (nomen angeli, qui Adamum e Paradiso expulisse dicitur) 22, 199.
Dhirar ben-Ahmru Dhabbita 1, 165. 3, 62. 14, 83. 20, 91. 23, 283. 24, 272. 27, 140.
Cognomen habet ابو قبيصة et Nohmani tempore aut paulo ante vixit.
Dhirar b. Alchaththab 26, 96.
Tempore Sofjani b. Alharb.
Dhobarah 23, 498. 25, 94.
Tempore ante Mohammedem vixisse videtur.
Djabir ben-Ahbd-Allah Ahmirita 23, 280.
Doctus Arabs, quem Alazmäihus citat.
Djabir ben-Ahbd-Allah Alanzari 18, 18.
Celeber socius Mohammedis Medinensis, qui anno 74. (aliis 78) aetate 94 annorum diem obiit. conf. Anthol. gr. 292. 310.
Djabir ben-Ahmru Masenita 20, 32.
Hariolus, qui ante Mohammedem vixisse videtur.
Djabir ben-Ralan 24, 299.
Vixit tempore Nohmani b. Mäissema.
Djadabat (vallis) 2, 13. 26, 4.
Djadd Ahdita 27, 117.
Tempore antiquo vixit.
Djadsimah Alabrasch (rex) ben Malic b. Nazr 2, 4. 4, 39. 7, 9. 13, 47. 18, 213. 22, 37. 24, 236.
In libro Citab Alaghani Djodsaimah scriptum. Appellatur filius Fibri filii Ghanimi. conf. Ebn-Kotaib. p. 179. Abulf. hist. Anteisl. p. 122.

Djahd 13, 87.

— ben-Alhozain Chodhrita 24, 304.

Pater Zachri ben-Djahd.

Aldjahdi (est poeta Alnabeghah Aldjahdi) 22, 49.

Djahfar ben-Celab 25, 106.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Aldjahhaf ben-Hocaim Solamita 20, 95.

Sed in Hamasa ^{الحجاف} Alhadjdjaf est, qui tempore
Ahbd-Almalici ben-Merwan vixit.

Djahisah 6, 157. 21, 1. 28, 13.

Aldjahul (camela) 15, 51.

Djala 1, 120.

Aldjalilah (soror Djassasi) 13, 114.

Djalis Ohsdrita 23, 318.

Djamah (filia Chabisi) 1, 146.

Aldjamuh 10, 150.

Djarijah ben-Salith 2, 34.

Djarim (v. Djoraim) (aqua) 23, 119.

Aldjarrah ben-Ahbd-Allah 1, 152.

Djassas ben-Morraha 3, 124. 8, 36. 12, 19. 13,
114. 22, 235. 23, 318. 28, 46.

Vixit tempore Colaibi.

Djauf (vallis) 7, 122.

Aldjaun (rex Hadjari) 21, 96.

Tempore Kaisi ben-Sohair.

Djauschan Cilabita 6, 2.

Djaw (locus) 2, 145. 13, 120.

Djebelah (dies pugnae) 22, 147.

Djebelah 13, 119.

Ultimus princeps Ghassanidarum, qui tempore Ohmari
ad Islamismum transiit, tum defecit et Christianum se
fecit. Abulf. hist. Anteis. p. 130. conf. Ebn-Kotaib.
p. 144. 170. Harir. p. 310. Cit. Alaghani.

Aldjebelah (locus) 21, 96.

Djendelah (filia Haretsi) 5, 9.

— — (frater Jasidi Jeschoritae) 27, 126.

Aldjeradatan (nomen duarum cantatricum tempore antiquo) 3, 49. 23, 517.

Conf. Cit. Alaghani.

Djerir ben-Ahthijjah (poeta) 1, 102. 3, 103. 9, 18. 12, 1. 15, 59. 18, 144. 19, 26. 20, 104. 21, 120. 23, 375. 517. 24, 106. 125. 25, 8. 46. 27, 122. 28, 20. 76.

Cognomen ابو حريزه habet et inter poetas satyra ce-
leber mortuus est anno 111 aetate plurium quam 80 an-
norum. conf. Ebn-Challik. Cit. Alaghani. Harir.
p. 453 et Anthol. gr. mult. locis.

Djerir ben-Ahbd-Allah Albadjali 1, 280. 7, 81

Socius Mohammedis conf. Abulf. hist. Anteis. p. 190.

Djerwal (conf. Alhothaiah) 7, 8.

Djidsah ben-Ahmru Ghassanida 7, 1.

Tempore illo vixit, quo Ghassanidae tributum regibus
gentis Salih denegabant conf. Ebn-Kotaib. p. 160.

Djildsan (regio) 12, 130. 14, 61.

Aldjinah (filius Hatimi ben-Homair) 12, 56.

Dilemita 22, 240.

Dinar 24, 107.

Djoaid (legas Ebn-Djoaid) 1, 10.

Vixit tempore Ahmru ben-Hind, conf. C. 2, 76.

Djobaiha Aschdjaitha 25, 109.

In Hamasa citatur.

Djobailah ben-Ahbd-Allah 6, 32.

Vixit ante Mohammedem.

Djobarah 23, 498.

Djobbal (locus) (seu Djabbol) 5, 193.

Conf. Abulf. Geogr. 294.

Djodsam (gens) 9, 4. 23, 280.

Djofainah 18, 2.

Djoha 6, 175.

Vixit tempore, quo Ihsa ben-Musa praefectus Cufae erat et tempore quo Abu-Muslim in illo oppido erat.

Djohainah 18, 2.

— — (gens) 18, 2.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 139. et Abulf. hist. Anteisl. p. 184.

Djohaisch 11, 12, 12, 25.

Aldjolanda 17, 25.

Commune cognomen regum, qui ante Islamismum Ohmani erant. conf. Abulf. hist. Anteisl. p. 186.

Aldjomaih (Monkids) 12, 17.

Tempore regis Ahmrui b. Alnohman vixit.

Djondob 28, 12.

Citatur in Hamasa.

Djondob ben-Djenadah 20, 129.

Djorad (locus) 3, 97, 5, 181.

Djorajjah ben-Ahmir 6, 32.

Ante Mohammedem vixit.

Djorhom (gens) 2, 2, 12, 15, 44, 58.

Conf. Monum vetust. p. 6. Herbel. T. II. p. 148.

Djortsumah Ahnsita (poeta) 6, 153.

Djoscham ben-Moahwijjah 18, 123.

Conf. Ebn-Kotaib. 126.

Djowain 5, 6.

Djumalah 13, 136.

Doaih Miz 8, 65, 27, 165.

Dobajj (v. Dobajjan (locus) 5, 86.

Dobas (incertum quid sit) 8, 10.

Dogha (filia Mihnadji) 6, 163, 7, 11, 99, 27, 4.

Ejus nomen erat Maria. Pater ejus Rabiah ben-Sahd

b. Ihdjl ben-Lodjaim; nam مَعْنَج vel مَعْنَجْ est cognomen.

Aldohaim (camela) 4, 29, 6, 74, 13, 116.

**Dokkah ben-Ohbajah ben-Asma ben-Chari-
djah 5, 176.**

Domjah (idolum) 6, 195.

Doraid ben-Alzimmah 24, 102.

Erat princeps et dux gentis Banu-Djoscham, qui multis pugnis intererat. Se Mohammedanum non confessus die Alhonain occisus est. Plures fratres habuit e Rihanah filia-
Mahdii Carb, sorore Ahmrui ben-Mahdi Carb natos. conf Ebn-Kotaib. et lit. Alaghan.

Dsa-Thowan (locus) 28, 12.

Dsat-Atsal (locus) 21, 23.

— Alhabakat (locus) 18, 202.

— Alizad (locus) 21, 96.

Dsib (filius Ahmiri ben-Ohbaid) 24, 282.

Vixit tempore Zaifii patris Actsami, qui ejus avunculus erat.

Dsobjan (gens) 21, 96.

Dsohl ben-Schaiban 2, 138.

Auctor gentis.

Dsohl ben-Tsahlebah 24, 121.

Dsokafah 28, 127.

Tempore Lokmani Ahditae.

Dsowaib (filius Cobaischi) 3, 47.

Tempore Mondsiri ben-Mäi-ssema.

Dsowaib ben-Cahb b. Ahmrui b. Tamim 5, 170.

Dsuab ben-Asma 26, 94.

Quidam vir ذؤاب appellatus die خو, qui ante Islamismum erat, a gente Jarbuh captus est.

Dsu'l-Azbah Aladhwani 11, 9.

Dsu'l-Chalazah (locus) 18, 123.

— l'Moraikib (locus) 21, 96.

— l'Nadjab (dies pugnae) 26, 51.

Ante Islamismi tempus Nr. 28.

Dsu-l'Roaihn 1, 363.

Tempore Hasani regis Himjaritarum.

Dsu-l'Rokaibah 19, 53.

— l'Rommah (poeta) 20, 66. 22, 68. 25, 46. 115.
26, 133.

Actatis anno quadragesimo mortuus est anno 117. conf.
Harir. 280. Anthol. gr. 106. 366. 146. Ebn-Challik.

Dsu-l'Wadaat (medio primi saeculi) 6, 154.

Aldul (filius Honaifahi) 21, 96.

Tempore antiquo.

Ebn-Abi-l'Sinad 16, 71.

Vixit tempore, quo Ahbd-Allahus ben-Sobair in oppido
Medina erat. Hic anno 54 interiit.

Ebn-Abi-Zofrah (vid. Almohalleb) 22, 221.

— Afza ben-Tadmor (ad gentem Badjilah perti-
nens familia) 13, 154.

Ebn-Ahbbas 1, 48. 3, 58. 6, 23. 13, 74.

Patruelis Mohammedis, partes Ahlii sequens qui eum
arbitrum sibi constitui voluit. conf. Harir. 56.

Ebn-Alahmar (poeta) 1, 63.

In Hamasa saepe citatur.

Ebn-Ahnsan 23, 271.

Ante Islamismum vixisse videtur.

Ebn-Alahrabi (grammaticus) 1, 4. conf. T. III. p. 207.

— Ahtsm 13, 164.

— Alaschahts 22, 47.

Tempore Hedjdjadi.

Ebn-Auhn 18, 88.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Ebn-Baidh (v. Bidh) 12, 4.

Tempore Lokmani Abditae.

Ebn-Alcajjis Nomairita 18, 267.

Vir quidam doctus.

Ebn-Darae 24, 107.

Vixit tempore, quo Moahwijjahus Syriae praefectus sub
Ohtsmo erat. conf. Hamas. 191.

Ebn-Aldjaun 21, 96.

Tempore Ahmrui ben-Hind.

Ebn-Aldjoahid 2, 76.

Tempore Ahmrui ben-Hind.

Ebn-Djoraih 13, 14.

— Doraid (poeta) 6, 139. conf. T. III. p. 208.

— Fartana 6, 93.

Tempore Ahmrui ben-Hind fratris regis Nohmani ben-Almondsir.

Ebn-Alghasa Jjadita 5, 26. 10, 26. 25, 100.

Ante Mohammedem.

Ebn-Habannakah 10, 183.

Idem est quam Habannakah.

Ebn-Harinah (poeta) 6, 182.

In Hamasa occurrit.

Ebn-Hasan Alanzari 7, 96.

Medinae praefectus tempore Solaimani ben-Ahbd-Almalic.

Ebn-Haub 27, 24.

— Hidsjam 16, 78.

Ante Mohammedem vixit, nam Aus ben [Hodjr ejus mentionem fecit.

Ebn-Kais Alrakijjat 14, 12.

Poeta, qui cognomen a mulieribus accepit, quas in carminibus laudaverat.

Ebn-Kardhih 23, 497.

— Karzah 26, 112.

— Lisan Alhommarah 18, 268. 19, 5. 25, 37.

Nomen habuit Waka (cod. B. Warkah) b. Alaschahr.

Ebn-Malec ben-Ribih 24, 65.

Est idem qui Chaled b. Ribih appellatur.

Ebn-Masuhd (Ahbd-Allah) 25, 45.

Mohammedis socius, cui solearum ejus cura mandata erat. conf. Alnawawi p. 36. et Abulf. hist. Anteisl. p. 196. Loco 26. 48. falso Abu-Masuhd appellatus videtur.

Ebn-Merwan (imperator) 1, 109 27, 69.

— **Mihdjan** 21, 136.

Mohammedis tempore aut paulo ante vixisse videtur. Fortasse est eadem persona, quae Abu-Mihdjan appellatur.

Ebn-Almodsalieb 20, 76.

— **Almohtass** 2, 189.

Natus 247 (v. 246), mortuus 296. conf. **Ebn-Challik**.

Ebn-Almokaffah 23, 505. 25, 98.

Ejus pater tempore Hedjdadji vixit. conf. **Abu-Mohammed**.

Ebn-Rewahah 20, 65.

— **Schehab** (idem est q. **Alachnas**) 1, 396.

— **Sirin** 1, 106.

Poeta mortuus eodem anno quo **Ferasdakus** aut anno 114 aut 110.

Ebn-Sobair (patruelis Mohammedis vid. **Ahbd-Allah b. Sobair**) 23, 34.

— **Sohaimah** 11, 1.

Poeta Medinensis, ut videtur post Mohammedem vivens.

Ebn-Tikn 10, 186. 18, 250.

Conf. **Ahmru b. Tikn**.

Ebn-Tsathan 24, 153.

Ebnat-Choss 6, 203. 16, 18. 21, 14. 23, 505.

Conf. **Hind filia Alchossi**.

Edessa (oppidum) 23, 124.

Elias 1, 283.

Emessa (oppidum) 4, 46.

Enochus 1, 40.

Euphrates 6, 215. 24, 345.

Fachir (vir gentis **Tamim**) 13, 124.

Alfadhl b. Ahbbas b. Ahtabah b. Abi-Lahab (poeta) 13, 124.

Ahtabahus avus **Alfadhli** filiam **Mohammedis Omm-**

Djamilam repudio dimiserat Ipse tempore Ferasdaki vixit. conf. Meid. T. I. p. 613. Citab-Alaghani.

Fahm (gens) 27, 53.

Fakid Tsakifi 3, 149.

Primis Islamismi temporibus.

Fakira (uxor Morrae Asaditae) 7, 39.

Falhas Schaibanita 2, 143. 12, 106. 16, 73. 17, 26.

Falid ben-Chalawah (videtur persona ficta) 1, 179.

Faraah 1, 179. 28, 127.

Tempore Lokmani Ahditae.

Alfarafizah ben-Alahwaz Alcalbi (gens) 7, 81.

Faras 6, 133.

Alfareah (filia Saidi ben-Alachnas) 23, 318.

Alfarighah ronf. Koraih.

Alfaruk (locus) 21, 96.

Farwa (camela) 6, 57.

Farwah (filia Abu-Kahafae et soror Abu-Becri) 26, 103.

Fathimah (Mohammedis filia) 5, 33.

— — (filia Chorschobi Anmaritae) 6, 11. 12, 109.
25, 104.

Vixit tempore Kaisi ben-Sohair conf. Ebn-Kotaib. p. 105.

Fathimah (filia Jedscori ben-Ahnasah) 15, 52.

— — (filia Ahbd-Almaleci b. Merwan nupta Ohmaro ben-Ahbd-Alahsis) 6, 138.

Fathimah (filia regis Almondsiri) 3, 148.

— — (filia Morri) 21, 57.

Vixit tempore Ahbd-Allahi ben-Ahbd-Almoththaleb.

Alferasdak (poeta) 1, 264. 294. 2, 2. 6, 29. 9, 50.
10, 18. 13, 34. 127. 14, 4. 103. 18, 67. 84. 22,
199. 23, 306. 27, 122. 28, 20.

Nomen ejus est همام بن غالب بن صعصعة. Habuit fratrem هيم et filium محمد appellatum, qui ante eum mortuus est. Ejus avus et pater ad Mohammedem ve-

nientes Islamismum professi sunt. Ejus pater, obviam veniens Ahlio post pugnam cameli, in oppido Bazra filium ad eum introduxit. Ferasdakus aetate paene centum annorum anno 114, aliis 110, diem obiit. conf. Cit. Alagh. Anthol. gr. p. 125. 375. 335. 457.

Alferkedan (stellae duae) 16, 60.

Fesarah (gens) 10, 16. 21, 96.

Fesaritae 2, 140. 6, 204.

Alfidjar (bellum ante Mohammedem gestum) 20, 94.

Conf. hist. Joctan. p. 40. Cit. Alaghan et Dies Nr. 4.

Find (Abu-Said) 2, 159. 3, 81.

Tempore Mohammedis, cliens Ajeschae filiae Sahdi b. Abi-Wakkaz Cit. Alaghan.

Alfind (poeta) 21, 28.

Vixit tempore belli Basus appellati. Hamas. p. 8. Ebn-Kotaib. p. 128.

Alfisir (Sahd b. Said-Manat) 23, 30. 274.

De hoc conf. Hamas. p. 161.

Alfithahl 18, 246. 24, 264.

Tempore antiquo.

Focaihah 26, 100.

Matertera Tharafahi poetae. Erat uxor Dhamrahi b. Dhamra, filia Almodharrabi tempore Nohmani ben-Almondsir vivens. conf. Hamas. p. 70.

Alfodjah 26, 106.

Tempore Abu-Becri.

Fokaim (gens) 9, 56.

Foraiah conf. Koraiah.

Algafr (stellae) 7, 28.

Alghabra (equa) 21, 96.

Alghadhban 11, 2.

— — ben-Alkabahtsara Schaibanita
20, 35.

Ghailan ben-Salamah Altsakefi 1, 146.

Arbiter gentis Kais, qui post expugnationem Thajefi se Mohammedis fidei addixit. Filium Ahar et Ahmi-

rum habuit, qui eques gentis Tsakif ante patrem in Syria mortuus est. conf. Citab. Alaghani.

Ghallak 21, 96.

Vixit tempore certaminis inter equos Dahes et Ghabrah-
conf. Hamas. p. 224.

Ghamman 2, 90.

Ghani (gens) 12, 2.

Ghanijjah Alahrabijjah (poetrix) 1, 145.

— — (filia Abnifi mater Hatimi) 5, 155.

Gharib ben-Ihmlik ben-Lauds 24, 257.

Antiquo tempore vixisse videtur.

Ghassan (gens) 5, 150. 7, 1. 9, 4.

Conf. Anthol. gram. 410. Harir. 21.

Ghassan ben-Hodsail 9, 59.

Ghatfan 15, 51. 18, 248. 23, 384.

Conf. Ebn. Kotaib. p. 99. 135 sq.

Ghatfan (gens) 21, 96. 23, 384.

Ghaur (regio) 24, 231.

Conf. Abulf. Geog. p. 226.

Alghin (locus) 1, 423.

Gholajjan (admissarius) 8, 36.

Ghorrah ben-Thsahlebah Jarbuihta 9, 1.

Ghowair (aqua) 18, 54.

Conf. Anthol. gram. 388.

Hababah (cantrix tempore Jasidi ben-Ahbd-Almalic)
23, 516.

Alhabah (locus) 21, 96.

Habannakah 6, 154. 19, 54.

(C. 10, 183. Ehn-Habannakah) Appellabatur Jasid ben-
Buran (al. شروان) Kaisita et cognomina habebat ابو
الودعات et ابو نافع conf. Ebn-Challikan (in vita
Almobarredi) et cod. Abu-Ohbaidi. Vixit medio pri-
mi saeculi.

Alhacam 21, 84.

Post Mohammedem.

Alhacam ben-Ahbd-Jaghuts Almenkeri 10, 67.

Ante Mohammedem.

Alhacim ben-Zachr Tsakefita 20, 71.

Hadhan (mons) 23, 56. 25, 24.

Hadhar (stella) 7, 73.

Hadjar (locus) 22, 100. 23, 79. 363.

Conf. Abulf. Geogr. 99.

Alhadjdjaf vide Aldjahhaf.

Hadjdjar (filius Abdjari ben Djabir) 22, 105.

Videtur initio Islamismi vixisse.

Hadjib ben-Sorarah 1, 146. 19, 53. 28, 32.

Tempore Kaisi ben-Sohair ben-Djadsimah.

Hadsami (femina, quae ante Mohammedem vixisse videtur) 5, 148. 21, 61. 23, 4.

Conf. Anthol. gram. p. 97 text.

Hafazah 23, 217.

Est soror Omm-Ahzimae.

Hafz ben-Alahnaf Alcenani 6, 169.

Ante Mohammedem.

Alhai et Aldjai 5, 87.

Alhaidjumanijjah (al. Alhaidjumanah filia Alahnbarii etc.) 6, 10. 23, 381. 25, 30.

Ante Mohammedem.

Haif (ventus) 9, 17.

Hajj 18, 27. 23, 410.

Hajjan 14, 70.

— — (frater Djabiri).

Vixit tempore poetae Alahschae, qui ejus compotor erat.

Hajub (mulier poetrix) 22, 137.

Halimah (dies pugnae) 13, 124.

— — (filia Alharitsi b. Abi-Schamir (al. loco b. Djebelah) 18, 222. 24, 67.

Conf. Ebn. Kotaib. p. 164. 165.

Hamal ben-Badr 17, 5. 21, 96.

Tempore Kaisi ben-Sohair conf. Ebn. Kotaib. p. 106.

Hamal ben-Jasid b. Dsohl b. Tsahlebah 5, 151.

Tempore Almondsiri ben-Amru l'Kais.

Hamdanidae (gens) 12, 25. 23, 306.

Conf. Ebn. Kot. 144.

Hamid ben-Tsaur (poeta) 6, 188. 7, 108, 22, 47.

Tempore Hedjadjji conf. Harir. 90.

Hammam ben-Kabizah 26, 14.

Tempore Moahwijjahi. Jam vixit anno 64, quo in pugna
مرج راحط dimicavit.

Hammam ben-Morra 12, 19. 13, 114. 22, 11.
235. 23, 6. 28. 47.

Tempore Colaibi Wajel. Ejus filius Alharits versus
finem belli Basus dux gentis Beer b. Wajel erat. Occi-
sus est die Waridsat.

Alhammam ben-Motharref Ohkailita 23, 119.

A Merwano ben-Alhacem decimis gentis Banu-Ahmir
praefectus erat.

Alhamra (filia Dhamrahi ben-Djabir) 14, 10.

Hamsa filia Naufeli 12, 73.

Erat uxor Nimri ben-Taulab.

Hamsah (patruus prophetae) 23, 146.

— — ben-Bidh (poeta) 18. 46.

— — Aldhillil Albelewi 23, 280.

Videtur ante Mohammedem.

**Hamsah ben-Tsahlebah b. Djahfar b. Tsahle-
bah ben-Jarbuh** 25, 6.

Videtur ante Mohammedem.

Hanbal (filius Hatimi b. Homairah) 12, 56.

Hani 10, 27.

Lokmani Ahditae tempore.

Hani ben-Ohrwah Almoradi 2, 80.

Vixit anno 60 Cufae. conf. Abulf. Ann. T. 1. p. 386.

Hanifah ben-Lodjaim 5, 148.

Ante Mohammedem. conf. Lodjaim.

Harb ben-O majjah.

Familia Meccae tempore Nohmani ben-Almondsir. conf. Ebn. Kotaib. p. 86 sq. Harir. 181.

Harim 7, 95.

Harim ben-Kothbah Fesarita 5, 183, 6, 172. 27, 56.

Vixit tempore Ahmiri ben-Althofail et arbiter gentis Kais Aihlan erat. Adhuc tempore Ohmari in vivis erat conf. Harir. 274.

Harim ben-Sinan ben-Abi Haritsah Almorri 5, 183. 15, 51. 21, 137.

Vixit tempore Sohairi ben-Abi-Solma.

Harits 18, 66.

Harits ben-Ahbbad (in Hamas: Ohbad) ben-Kais ben-Tsahlab 18, 52. 23, 318. 26, 98.

Vixit tempore, quo Colaib occidebatur et tempore Maliciben-Dhobaiah, avi Tharafahi. conf. Ebn. Kotaib. p. 131.

Alharits ben-Abi-Schamir Ghassanida.

Rex Arabum in Syria degentium, tempore Mondsiri ben-Mäi-ssema ante annum 564 p.C. conf. Ebn. Kotaib. p. 162 et 164 sq. conf. Abulf. hist. Anteisl. p. 126 et 134.

Alharits ben-Alahjjaf Ahbdita 1, 57.

Tempore Alharitsi ben-Djebellah Ghassanidae et Almondsiri ben-Mäi-ssema.

Alharits ben-Ahmru 25, 6.

Cognominatus أكمل المرار (conf. Hind Alhonud) rex Cendah. conf. Ebn. Kotaib. p. 65. 186.

Alharits ben-Auhf ben-Badr 21, 96.

Conf. Abulf. hist. Anteisl. p. 142.

Alharits ben-Cahb 1, 158. 23, 381.

Ante Mohammedem tempore Ahbd Schamsi conf. Herbel. T. II. p. 201.

Alharits ben-Caladah 25, 65.

Tempore Ohmari medicus Arabum conf. Ebn. Kotaib. p. 120. Herbel. T. II. p. 201.

Alharits ben-Djassas 23, 244.

Primo saeculo et initio secundi vixit.

Alharits ben-Djebellah Ghassanida.

Videtur idem quam Alharits ben-Abi-Schamir. Vicit Mondsirum ben-Mäi-ssema eumque occidit. conf. Anthol. gr. 275.

Alharits ben-Dsohl 2, 138.

— — — Alhillisa (poeta) 13, 69. 14, 18. 20, 105.

Conf. ejus Moallak.

Alharits ben-Mondolah 23, 479.

— — — Ohdajj ben-Djondobben-Alahubar (gens) 23, 498.

Alharits ben-Sadus 24, 268.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 132.

Alharits ben-Solaic Alasadi 3, 11.

— — — Thsalim (Morrita) 12, 17. 24, 298. 26, 95.

Vixit tempore regis Ahmrub ben-Alnohman conf. Ebn-Kotaib. p. 115. et Abulf. hist. Anteis. p. 140.

Alharits ben-Warka Alzaidawi 26, 21.

Vixit tempore Caahbi ben Sohair.

Haritsah ben-Ahbd-Alahsis 12, 76.

Vixit initio Islamismi.

Haritsah ben-Badr 18, 112.

Vixit tempore quo Ahlius regnabat.

Haritsah ben-Lam Thajjita 24, 292.

Tempore Calhabi ben-Schubub.

Haritsah ben-Morr Abu Hanbal 6, 168. 26. 97.

Ante Mohammedem tempore l'Amru-Kaisi.

Haritsah ben-Morraha 22, 72.

Harscha (clivus) 22, 76.

Harun-Alraschid 22, 283.

Aetate quadraginta et septem annorum anno 193 diem obiit. conf. Herbel. T. II. p. 203. et Abulf. Annal.

Alhasan (Albazri) 22, 199.

Natus sub Ohmaro mortuus est anno 110 aut 114 eodem anno quo Ferasdakus. conf. Harir. 588. Abulf. Ann. 1, 451. Ebn-Challik.

Alhasan (filius Ahlii) 1, 116. 10, 59. 64. 12, 54. 24. 86.

Anno 3 natus, anno 40 obiit.

Haschim (filius Ahbd-Manafi ben-Kozajj) 21, 132. 25, 107.

Ante Mohammedem vixit. conf. Ebn-Kotaib. p. 83. Herbelot. T. II. p. 210.

Hasim ben-Ahbd-Almondsir Alhomani 12, 25.

Alhasn (regio) 1, 408.

Hassan b. Thobbah (Himjaritarum rex) 1, 363. 2, 145.

Dsu-l'Schanajir eum occidit. conf. Citab. Alaghan.

Hassan ben-Tsabet Alanzari (poeta) 20, 13.

Poeta celeberrimus inter oppidanos, vixit sexaginta annos ante Islamismum et sexaginta post Islamismum. Ejus cognomen erat Abu-l'Walid. Ejus mater erat الفريضة filia Djeischi b. Ludan. conf. Ebn. Kotaib. p. 168. Anthol. gr. 141 sq. Harir. p. 6. Chrest. mea nov. p. 74.

Haswarah (anzilla) 22, 58.

Antiquo tempore vivens.

Hathib ben-Abi-Baltaah 14, 7.

Hatim ben-Ahbd-Allah ben-Sahd ben-Alchesredj Thajjita 5, 155. 12, 18. 13, 20. 21, 137. 22, 245. 23, 205.

Paulo ante Mohammedem vixit. Ejus filius septimo Hedjrae anno Islamismo se addixit. conf. Ebn. Kotaib. p. 140. Herbel. T. II. p. 218.

Hatim ben-Homainah Hamdanida 12, 56.

Haubar (locus) 1, 404.

Haudh-Altsalab (vallis) 23, 58.

Haudsah ben-Ahli 23, 79.

Tempore Cosröis die Almoschakkar.

Haudsah ben-Djerwal 14, 10.

— — ben Ihtrim 24, 292,

Vixit tempore Calhabi b. Schubub.

Alhaura (femina) 13, 125.

Haumala (femina) 5, 170. 13, 134.

Poeta Alcomait ejus, tempore priore viventis, mentionem fecit.

Hauran (regio) 13 93.

Ejus urbs Bozra erat. Abulf. Geogr. 253.

Hauschab 6, 35.

Hautsarah 25, 101.

Alhobab b Almondsir b. Aldjamuh Anzarita.

Videtur primis Islamismi temporibus vixisse.

Hedhremi ben-Ahmir (poeta) 16, 60.

Hedjdjadj ben-Jusuf 1, 143. 3, 103. 130. 10, 26. 12, 5. 13, 98. 14, 104. 18, 56. 20, 35. 22, 47, 23, 62. 333. 363. 25, 1. 40. 126. 27, 162.

Conf. Herbel. T. II. p. 225. Ebn-Challik. Ebn-Kotaib. p. 119.

Helal 18, 123.

— ben-Falih ben-Morraha ben-Dsicwan

25, 107.

Ante Islamismum.

Hemamah (conf. Bint-Alfarrudj) 18, 67.

Vixit tempore Ferasdaki.

Henesch (Baihasi avunculus conf. Abu-Henesch)

24, 368.

Henthselah (gens) 5, 100. 177. 19, 52.

— — — (vir e gente Thai) 1, 361.

— — — ben-Malic 5, 9.

Videtur antiquo tempore vixisse, conf. Ebn-Kotaib. p. 94.

Henthselah ben-Zafwan (propheta) 16, 2.

Antiquo tempore vixit.

Hercules Melampyges 1, 58.

Hermelah ben-Sahd 1, 148.

Hesasi 9, 33.

Hescham ben-Ahbd-Almalic 2, 152. 3, 150. 10, 135. 27, 161.

Natus anno 71, in chalifatum anno 105 successit et anno 125 mortuus est.

Heschamben-Alwalid ben-Almoghirah Machsumita 20, 96.

Hibal 18, 66.

Videtur tempore Moahwijahi vel paulo ante vixisse.

Hibal filius Tholaihahi ben-Chowailid 23, 319.

Tempore Mohammedis.

Hidaah ben-Namirah ben-Sahd (gens) 6, 46.

Hidjas (regio) 2, 11. 4, 25. 24, 4. Herbel T. II. p. 229. Abulf. Geogr. p. 78.

Himar 3, 66. 5, 187.

— ben-Malic ben-Nazr 22, 222.

— ben-Mowailic Ahdita 5, 187. 7, 122. 22, 222.

In uno loco مويك in altero مويك legitur.

Himjarijj ben-Ahbadah 23, 79.

Tempore Cosrois die Almoschakkar appellato.

Hinbiz 21, 96.

Tempore Kaisi ben-Sohair versus finem belli Dahes et Ghabra.

Hind 22, 183. 24, 198.

Est mater regis Amrui ben-Hind. conf. Anthol. gr. 452.

Hind (filia Ahtbahi ben-Rabiah) 24, 92.

Ante Islamismum. conf. Ebn-Kotaib. p. 85.

Hind (filia Asmai ben-Charidjah). 3, 103.

Habuit duos fratres Malic et Ohtaibah. Pluribus Ira-
cae principibus nupta erat; primum Ohbaid-Allaho b.
Sijad, tum Bischro ben-Merwan, denique Hedjdjadjo, a
quo postea repudio dimissa est.

Hind (filia Auhfi ben-Ahmir) 24, 121.

Antiquo tempore.

Hind (filia Alchossi al. Alchesri) 1, 148.

Femina ante Mohammedem arbitria agens. conf. Eb-
nat-Choss.

Hind (filia Carbi ben-Zafwan) 3, 47.

Tempore Almondsiri ben-Mäi-ssema.

Hind Alhamis 23, 231.

— Alhonud 7, 3. 23, 479.

Uxor Hodjri cognominati اكل المرار, qui tempore Bih-
ram Djuri vivebat conf. Harits b. Ahmru.

Hira (oppidum) 22, 60.

Oppidum antiquum spatio trium milliarium a Cufa distans.
Abulf. Geogr. 299.

Hirra (filia Jamini) 11, 35.

Tempore mortis Mohammedis.

Alhisl (filius Hatimi ben-Homairah) 12, 56. 28, 19.

Hissan (gens) 21, 21.

Hit 7, 95.

Tempore Mohammedis et Ohtsmani.

Hiththan 3, 138.

Tempore antiquo.

Hizn 21, 96.

Filius Hodsaifahi b. Badr, qui tempore belli Dahis et
Ghabra et versus finem ejus vixit Islamismum professus
est; postea hypocritam egit. conf. Abulf. hist. Anteisl.
p. 194.

Hobahib 22, 83.

Nonnullis est viri avari nomen ante Mohammedem
viventis.

Hobairah ben-Sahd 23, 30. 273.

Filius Fisri. conf. Ebn-Kotaib. p. 96.

Hobaisch ben-Dulaf Dhabbita 1, 165.

Tempore Nohmani.

Hobara (avis) 25, 47.

Hobba 13, 135. 24, 152.

Tempore Merwani b. Alhacem.

Hobba filia Holaili 6, 152.

Kozajjo b. Cilab nupta erat.

Hobba (filia Malici b. Ahmru Adhwanitica) 23, 276.

Tempore regis Ghassanitici.

Hocaim ben-Moajjah b. Rabiah 23, 375.

Tempore Djeriri poetae.

Hosl 22, 74.

Tempore antiquo.

Hodadjah 12, 108.

Tempore Almondsiri ben-Mäi-ssema.

Hodjainah 6, 156. 22, 220.

Hodjr (urbs regionis Jemamah; rectius Hadjar).

Conf. Hadjar. Herbel. T. II. p. 176.

Hodjr ben-Alharits b. Ahmru

Cognominatus اكل المرار (Secundum Alazmäihi sententiam avus abavi (Ururgrossvater) Amru l'Kaisi fuit, id quod difficile intelligitur, quum tempore Haritsi ben-Djebellah vixerit necesse sit. conf. De Slaine vita Amru l'Kaisi, P o c o c k. spec. hist. Arab. p. 80. ed. nov.

Hodjr (Amru-l'Kaisi poetae pater) 28, 46.

Genti Banu-Asad praeerat. conf. Abulf. hist. Anteis. p. 132.

Hodsaiyah ben-Badr Fesarita 2, 110. 3, 5. 10, 11. 21, 96.

Vixit tempore Kaisi ben-Sohair conf. Ebn-Kotaib. p. 106. conf. Abulf. hist. Anteis. p. 140.

Hodsail (ben-Modricah) 4, 26. 5, 8. 12, 104. 27, 53.

Gentis nomen. conf. Ebn-Kotaib. p. 67 sq. Anthol. gram. p. 322. 409. Abulf. hist. Anteis. p. 196.

Hodsail ben-Hobairah Tsahlebíta 1, 63.

Videtur ante Mohammedem vixisse. In Hamasa p. 459 sq. ejus versus citati sunt.

Hodsonnah 6, 155.

Hofainah 18, 2.

Holail ben-Habschijjah 6, 152.

Diu ante Mohammedem.

Homaik 18, 33.

Homairah (equus) 13, 123.

Homamah 28, 127.

Lokmani Ahditae tempore.

Honaif Alhanatim 1, 408. 2, 151. 8, 64. 10, 67.

Honajj 13, 161.

Honain 7, 121. 8, 14. 10, 49.

Ante Mohammedem. conf. Cit. Alaghani.

Honain ben-Cheschram 17, 5.

Antiquo tempore vivens, nam Kaisus ben-Sohair proverbio illo usus est.

Horaits ben-Hassan Schaibanita 6, 5.

Tempore Mohammedis.

Hormos 22, 226.

Tempore Abu-Becri.

Hosaim (ben-Naufal Alhamdani) 1, 362. 12, 1. 23, 251.

Alhosain ben-Ahli 2, 79. 18, 84.

Anno 4 Hedjrae natus anno 61 occisus est. conf. Herbel. T. II. p. 266.

Alhothaiah (poeta) 1, 88. 4, 32. 7, 8. 8, 60. 23, 323. 442.

Nomen ejus est Djerwal. Ante Islamismi tempus natus anno 59 mortuus est. conf. Abulf. Ann. T. I. p. 375 adn. p. 78. Cit. Alaghani.

Hothsabijj 13, 82.

Alhozain 10, 62.

Ante Mohammedem.

Hozain ben-Ahmru ben-Moahwijah ben-Ci-
lab 18, 2.

Hozain ben-Dhamdham 21, 96.

— -- ben-Nobait Ohelita 21, 21.

— — ben-Sobaih 18, 2.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Hud (propheta) 3, 49.

Tempore Lokmani Ahditae.

Hulwan 16, 62.

Postremum Iracae oppidum in regionem Djibal profi-
ciscenti. conf. Abulf. Geogr. 307.

Alhun ben-Chosaimah 21, 38.

Ante Mohammedem.

Jadscor ben-Ahnasah 1, 371. 15, 52.

In libro Citab-Alaghani تَدَسْكَر (Tadscor) scriptum
legitur. Res ibi aliter narratae sunt.

Jahfur (asini nomen) 2, 212.

— (equi nomen) 9, 34.

Aljahmorijjah (aqua) 21, 96.

Aljahmum (equus) 1, 361. 2, 26.

Jahru (animal) 12, 141.

Jakthin 7, 175.

Vixit tempore Abu-Muslimi.

Jasid 6, 82.

— (filius Moahwijahi) 10, 64. 23, 34

Anno 56 Moahwijahus cum successorem sibi consti-
tuit. Anno 60 imperium suscepit et anno 64 diem obiit.
conf. Anthol. gr. p. 133.

Jasid ben-Ahbd-Almalic 23, 516.

Anno 101 in imperium successit conf. Herbel. T. II.
p. 313. Anthol. gram. 107. 147.

Jasid ben-Alazam Helalita 10, 175.

Filius sororis Maimunae, uxoris Mohammedis erat.

Jasid ben-Almohalleb 1, 309. 2, 6. 23, 244.

Filius Mohallebi ben-Abi-Zofrah pluribus regionibus, ut

Iracaë, Chorasanaë præfuit. Occisus est anno 101 conf. Ebn-Challik. Abulf. Ann. T. 1. p. 443. adn. hist. 206. 207. Cit. Alaghan. Herbel. T. II. p. 315.

Jasid ben-Almokannah Alghdsri 6, 164.

Moahwijahi tempore.

Jasid ben-Almondsir 27, 124.

Ante Mohammedem.

Jasid ben-Rowaim Schaibanita 18, 28.

Ante Mohammedem tempore Solaici ben-Alsolacah.

Jasid ben-Sobaih 21, 96.

Tempore certaminis Dahis et Ghabra.

Jasid ben-Althatsrijjah (poeta) 1, 51.

A matre e gente Jeman. *ضئر* cognomen accepit. Filius est viri *الصمه* appellati. Tempore regni Ahbbasidarum a gente Banu-Hanifah occisus est.

Jasid ben-Tserwan 6, 154. 10, 183.

Medio primi saeculi.

Jasid ben-Alzahk 9, 19.

Jasum (mons) 23, 55.

Aljatimah (videtur nomen libri) 25, 98.

Ibrahim Nachäita 1, 19.

Mortuus anno 94 aut 95 secundum alios aetate 49, secundum alios 58 annorum.

Alidhdhan 20, 98.

Cognomen duorum virorum genealogiae peritissimorum. Unus (Daghfal) initio temporis Islamismi vixit.

Jemamah (regio) 5, 157. 18, 1.

Ibi gens Banu-Hanifah et pars gentis Modhar habitabant. conf. Harir. 551. Abulf. Geogr. p. 96.

Jemanenses 1, 46.

Jesar (cliens gentis Banu Taim) 25, 109.

— Alcawäihb 14, 4. 28, 11.

Videtur tempore ante Mohammedem, nam poeta Ferrasdakus proverbio usus est.

Aljeschcori 6, 71.

Cognomen inde ortum videtur, quod in gente Jesch-

cor, quae ad gentem Beer ben-Wajel pertinebat, de-
gebat. conf. Ebn-Kotaib. p. 127 et Anthol. gram.
s. v. Jeschor et Monakkhal.

Ihcabb 24, 258.

Tempore Nohmani ben-Almondsir.

Iherimah (cliens Ebn-Ahbbasi) 26, 91.

Tempore Solaimani b. Ahbd-Almalic Rakkae praefec-
tus fuisse videtur. Cognomen Alfajjadh liberalis habe-
bat. conf. Chrest. m. nova p. 44.

Ihdh 1, 38.

Ihda (vel Ihdan) servus 23, 152.

Ihdjl (gens) 23, 473.

— ben-Lodjaim (et gens) 5, 148. 6, 153.

Lodjaim nepos Becri ben-Wajel est.

Ihfirrin (locus) 13, 123. 14, 111.

Ihjadh ben-Daihats 26, 95.

Tempore Ahmrui ben-Alnohman regis.

Ihsa ben-Musa Haschemita 6, 175.

Anno 132 praefectus Cufae anno 165 (aetate 65 anno-
rum) mortuus est. conf. Citab-Alaghan.

Ihtr 24, 427.

Tempore Lokmani Ahditae.

Ihtrim 24, 292.

Tempore Calhabi b. Schubub.

Ihzam 25, 78.

— ben-Schahbar (v. Schohair) 24, 12. 25, 1.

Cubicularius Nohmani ben-Almondsir. conf. Ahzami.

Ijad (filius Nesari, auctor gentis) 1, 32.

— (gens) 7, 98. 18, 72.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 64.

Ijas ben-Moahwijah b. Korra Masenita
11, 34.

Tempore Ohmari b. Ahbd-Alahsis per anni spatium in
oppido Bazra iudex erat. Mortuus est anno 122 (aut
121) aetate 76 annorum. conf. Ebn-Challik.

Indus 22, 211.

Ins ben-Abi-l'Hodjair 9, 24. 23, 3.

Tempore Alharitsi ben-Abi-Schamir Ghassanidae.

Ins (rect. Anas Hamas.) Alfawaris 25, 104.

Tempore Kaisi ben-Sohair Ham. 231.

Ins ben-Malic 23, 62.

Per decem annos Mohammedi servivit. Mortuus est Bazrae anno 90 aetate 103 annorum. Postremus sociorum Mohammedis erat. conf. Herbel. T. I. p. 228.

Ins ben-Modric Chosamita 2, 140. 22, 57.

Vixit ante Mohammedem et Solaicum occidit. conf. Ebn-Kotaib. p. 120.

Ins ben-Sohail 12, 11.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Josephus ben-Ohmar 3, 150.

Heschami ben-Ahbd-Almalic praefectus in utraq. Iraca erat. conf. Anthol. gr. 108. 147 sp.

Iracae incola 23, 539.

Kabats ben-Alaschjam Cinanita 23, 33.

Kadarita 24, 560.

Non est personae nomen.

Kadhib 14, 84. 23, 485. 25 132.

Diversarum personarum nomen.

Kahbus (frater Ahmru ben-Almondsir, Hind) 14, 31.

Conf. Abulf. hist. Anteis. p. 126.

Kahkah ben-Ahmru (v. b. Schaur) 23, 439.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 131.

Alkahkah ben-Mahbad ben-Sorarah ben-Oh-dos etc. 24, 65.

Tempore Actsami ben-Zaifi.

Kahlan (filius Sabae) 2, 76.

Kail ben-Ahnak 3, 49. 16, 3.

Tempore Lokmani Ahditac.

Kaila 6, 5. 19, 7.

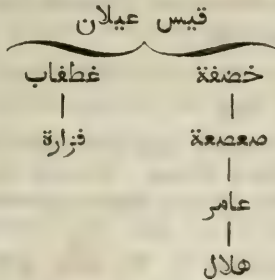
Tempore Mohammedis.

Kais ben-Ahzim Tamimita 1, 1. 6, 164. 15, 50. 19, 51. 22, 229.

Tempore paganismi et Islamismi vixit vir dignitate et victoriis insignis. conf. Citab-Alaghani. Chrest. mea nova p. 52.

Kais ben-Aihlan (b. Modhar) 1, 283,

Tanquam persona et gens. Sic ex eo gentes ortae sunt.

Kais ben-Chaled ben-Dsil-Djaddain 1, 146.

Kais b. Chaled Schaibanita avus Bisthami ben-Kais est. conf. Hamas. 98.

Kais ben-Alhathim (poeta) 9, 54.

Paulo ante Mohammedem vixisse videtur. Pluries in Hamasae opere occurit. conf. Cit. Alaghan Harir. p. 113.

Kais ben-Hadsimah (v. Djadsimah) Ahbsita 10, 11. 21, 96.

Erat possessor equi Dahis appellati.

Kais Alhafiths 25, 104.

Filius Fathimae et Sijadi Ahbsitae tempore Kaisi ben-Sohair vixit. conf. Hamas. 231.

Kais ben-Sohair Ahbsita 2, 110. 3, 5. 6, 11. 8, 66. 13, 119. 17, 5. 21, 96. 24, 175. 298.

Eadem persona est quam Kais ben-Hadsimah, nam in multis Hamasae locis est appellatus Kais ben-Sohair ben-Badr die حفر الهبائة appellato. conf. Abulf. hist. Anteis. p. 140. Pocock spec. hist. Ar. p. 84 ed. alt.

Kais ben-Tsahlebah (gens) 6, 154, 155, 13, 136, 21, 17, 23, 244, 26, 100.

Kais ben-Tsahlebah (patruus Ahmiri et Schaibani) 24, 121.

Videtur tempore antiquo vixisse.

Kaisita 9, 46.

Kallabah Asadita 21, 49.

Nohmani ben-Almondsir tempore vixit.

Karah (gens) 21, 38.

Ebn-Kotaib. p. 70. conf. Abulf. hist. Anteisl p. 196.

Karamitae 10, 194.

Sectae nomen, quam jam sub Mamuno et Alraschido in occulto exstitisse dicunt. Versus finem saeculi tertii et saeculo quarto potens quum evasisset, multum mali hominibus intulit. conf. plur. loc. libri mei Select. ex. hist.

Karanbah (insectum) 8, 62, 23, 490.

Kardaah (filia Mendusi) 24, 65.

Erat mater Chalidi ben-Ribih.

Kartsah 12, 107.

Tempore Moahwijahi.

Kaschir (camelus) 13, 120.

Aliis est frater mulieris, cui Sarkaah nomen erat. conf. Harir. 459.

Kathah (avis) 25, 99.

Alkathami (poeta) 1, 61, 3, 29, 22, 83.

Enunciatur quoque Alkothami. Ejus nomen est Ohmair ben-Schojaim. Antea Christianus fidei Mohammedicae se addixit. Tum ad laudandum Alvalidum ben-Ahbd-Almalic Damascum profectus est. conf. Cit. Alaghan.

Kathan (locus) 21, 96.

— — ben-Nahschalben-Darem Alnahschali (gens) 1, 194.

Katilaha (mulier ignota) 23, 276.

Kazir (ben-Sahd) Allachmi 2, 4, 4, 39, 5, 142, 7, 9, 18, 54, 20, 65, 23, 143, 424, 24, 236.

In Hamasa Kazir enunciatur; interdum vero apud alios Kozair. Pocock. spec. hist. Ar. p. 68. ed. alt. Tempore Djadsimahi Alabrasch vixit. conf. Ebn-Kotaib. p. 186. Abulf. hist. Anteisl. p. 122.

Kazir ben-Salamah Dsobjanita 6, 19.

Tempore Nohmani ben-Almondsir.

Ketadah Aljeschcori 1, 143.

Vixit tempore Hedjadjji.

Katadah ben-Maschnu 26, 100.

Avus Tharafahi e matre.

Ketadah ben-Maslamah 21. 96. 135.

Vixit tempore belli Dahis et Ghabrah in regione Jemamah.

Kiblah (regio, ad quam se convertunt precantes Arabes) 10, 202.

Kidhah (mons) 13, 114.

Kird ben-Moahwajah Hodsailita 11, 36.

Mohammedis tempore.

Kirwah ben-Honajj 21, 96.

Captivus factus est in pugna شعواء appellata, quae belli Dahis et Ghabra erat.

Koaih (gens) 27, 136.

Koaihkiahn (duo montes) 27, 81.

Conf. Abulf. Geog. p. 78.

Koaihs (Cufensis) 27, 155.

Post Mohammedem; nam oppidum Cufa anno 17 fundata est.

Kodar ben-Salif (v. ben-Kodairah) 13, 117. 22, 49.

Kodhaah (gens) 11, 5. 15, 52. 21, 38.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 54. 64. 138. et Abulf. hist. Anteisl. p. 182. Pocock. spec. hist. Arab. p. 41. 46. 82. 141. ed. alt.

Kodhäihtä 7, 81.

Tempore Djeriri ben-Ahbd-Allah.

Alkolach (poeta) 24, 278.

In Hamasa citatus est.

Konfods ben-Djahwanah Masinita 24, 261.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Korad 1, 105.

Tempore Alhothaiahi.

Korad ben-Adjdah Calbita 1, 361.

Tempore Nohmani ben-Almondsir.

Korad ben-Djorm 24, 261.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Korad ben-Ghowajjah (poeta) 1, 62.

Videtur aute Mohammedem vixisse.

Alkoraiha (filia Hammami) 14, 104.

In codice Berol. الفريضة, in Ebn-Challik. libro ed. Wüstenf. الغارضة. Mater Hedjdjadji ben-Jusuf erat.

Koraisch (gens) 1, 35. 7, 117. 118. 21, 38. 23, 321.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 67. Pocock. spec. hist. Arab. mult. loc. ed. alt.

Korran ben-Balijj 28, 12.

Koss ben-Säihdah (interd. Kass scriptum est) 2, 139. 7, 138. 25, 98. 145.

Magnus orator, quem Mohammedes, antequam prophetam se confessus erat, audivit. Ante Islamismum diem obiisse videtur. conf. Anthol. gr. 348. 357. Harir. 276.

Kotaibah ben-Muslim 2, 6. 3, 106. 12, 5.

Natus anno 49, mortuus est anno 96 aut 97. conf. Ebn-Kotaib. p. 94. 103. Harir. 63. Ebn-Challik.

Kothrob (animalculum) 5, 169. 22, 137.

Kotsam 5, 137.

Socius Mohammedis.

Kozajj 6, 152. 21, 38.

Ante Mohammedem.

Kozair vid. Kazir

Lachmita 18, 2.

Allaffah (camela) 20, 96.

Lafithsah (multum dissentiunt de hoc nomine) 12, 124.

Laila 14, 81.

— (filia Holwani) 12, 55.

Conf. Abulf. hist. Anteis. p. 196.

Laila Alachjalijjah.

Poetrix insignis Islamismi tempore. Jam vixit tempore Ahbd-Almalici ben-Merwan, quo tempore grandaeva erat. conf. Taubah. Ebn-Kotaib. p. 47. 117. Anthol. gr. p. 111. 149. 211. 212. Cit. Alaghani.

Laila filia Korrani ben-Balijj 28, 12.

Ante Mohammedem vixisse videtur.

Laits ben-Malic 26, 94.

Tempore Ahmru ben-Hind.

Lakith ben-Sorarah 3, 47. 5, 148. 8, 11. 22, 47.

Tempore Almondsiri ben-Mäi-ssema et pugnae جبله appellatae.

Lamis (femina) 18, 4.

Lebid ben-Rabiah Ahmerita (poeta celebr) 1, 77. 7. 47. 16, 3. 19, 6. 21, 49 136. 22 40.

Tempore ante Mohammedem (Nohmani b. Almondsir) et post eum vixit et Cufae, quo sub Ohmaro se contulisset, versus finem regni Moahwijahi actate 145 annorum diem obiisse dicitur. conf: De Sacy Calil. w. Dimn., in quo libro Lebidi Moallak est, Ebn-Kotaib. p. 45. 116. Herbel. T. II. 479. Cit. Alaghani.

Lebid ben-Ahmru 24, 67.

Tempore Alhâritsi ben-Djebelah natu majoris.

Lobad (vultur) 7, 47. 16, 3. 22, 233.

Locais (gens) 7, 98.

— — b. Afza b Ahbd-Alkais 28, 12.

Ante Mohammedem vixisse videtur.

Allodjaim ben-Schonaif Jarbuihta 8, 22.

Lodjaim ben-Zahb b. Ahli 5, 148. 21, 61.

Ante Mohammedem vixisse videtur. conf. Ebn-Kotaib. p. 128. Anthol. gr. 239.

Lokaïm (b. Hassal) 3, 49. 13, 31. 20, 30. 24. 13.
27, 48.

Tempore Lokmani Ahditae.

Lokaith b. Sorarah (vel. Lakith de quo vid.)
Allokathah (locus) 21, 96.

Lokman (Ahdita) 1, 142. 414. 3, 21. 49. 7, 47.
10, 27. 12, 4. 13, 145. 14, 30. 16, 3. 18, 46.
250. 20, 30. 22, 233. 24, 13. 27, 48. 28, 127.

Tempore antiquo et fabuloso vixit. conf. Schult. hist.
Joct. p. 22.

Lokman (sapiens) 3, 80. 129. 6, 171. 24, 366.

Antiquo tempore vixit. Herbel. T. II. p. 485.

Maahd (gens) 16, 70. 20, 3. 21, 96.

Ebn-Kotaib. p. 63.

Maahdita 11, 6.

Maahds ben-Zirm Chosäihita 11, 12.

Machsum 1, 371.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Almadajeni (scriptor) 11. 34.

Mader 2, 140.

Madjnun.

Poeta gentis Banu-Ahmir. Nomen ejus est Kais, alii
dicunt id fuisse مهدى. Eum re vera exstitisse, sunt,
qui dubitent. conf. Ebn-Kotaib. p. 47. 117. Cit. Ala-
ghan. et Anthol. gr. 150.

Magi 24, 470.

Mahdi Schiitarum 2, 168.

Mahn ben-Ahtijjah Almodshidjita 19, 12.

— ben Sajidah b. Ahbd-Allah Schaibanita
6, 88

Anno 151 praefectus Sidjistanæ diem obiit. conf.
Ebn-Kotaib. p. 134. Herbel. T. II. p. 546. Ebn-
Challik.

Mahw (familia) 7, 98. 20, 101.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 124.

- Majjad ben-Honn ben-Rabiah** 11, 6.
Videtur ante Mohammedem vixisse.
- Maimuna (uxor Mohammedis)** 10, 175.
Conf. Ebn-Kotaib. p. 112.
- Makkil ben-Jesar (socius Mohammedis)** 1, 445.
Almakruh 6, 10. 25, 30.
Ante Mohammedem vixisse videtur.
- Malic** 23, 86. 408. 24, 561. 25, 68, 28, 127.
Tempore Lokmani Ahditac.
- Malic (filius Ausi ben-Haritsah)** 7, 55. 18, 141.
Ante Mohammedem vixisse videtur.
- Malic (filius Faridji)** 22, 37.
Tempore Djadsimahi regis Hirae. conf. Ebn-Kotaib.
p. 182.
- Malic Althajjan** 25, 106.
Videtur ante Mohammedem vixisse,
- Malic ben-Ahbd-Allah ben-Hobal** 23, 402.
Ante Mohammedem tempore Sohairi ben-Chabbab.
- Malic ben-Ahmru Alahmeli** 3, 44.
Tempore regis Ghassanidarum.
- Malic ben-Ahmru Ghassanida** 5, 150.
Videtur ante Mohammedem.
- Malic ben-Auhf b. Abi-Ahmru Schaibanita**
10, 36.
Tempore regis Ahmrui ber Hind.
- Malic ben-Badr ben-Sahd** 21, 96.
Occisus est die الهبأة appellato, qui ad bellum Dahis
et Ghabrah pertinet. conf. Ebn-Kotaib. 106.
- Malic ben-Becr ben-Sahd b. Dhabbah** 24, 121.
Ante Mohammedem vixisse videtur.
- Malic ben-Caumah** 13, 116.
Videtur ante Mohammedem vixisse.
- Malic ben-Djahfar ben-Cilab** 25, 105.
Pater Thofaili Alchail erat. conf. Ebn-Kotaib. p. 115.

Malic ben-Djobair Alahmeri 18, 84.

Quum Ferasdakus proverbio usus sit, ante Mohammedem vixisse videtur.

Malic ben-Djowain Thajjita (poeta) 23, 479.

— ben-Hajj 12, 76.

In Haririi opere p. 147. مالك جنى appellatus est. Tempore Ahmiri ben-Althofail vixit.

Malic ben-Hodsaifah ben-Badr 18, 223.

Conf. Hodsaifah ben-Badr.

Malic ben-Ihdjlan 23, 128.

Tempore Abu-Carbi regis Jemanensis.

Malic ben-Kenan 8, 11.

Videtur tempore regis Almondsiri ben-Mäi-ssema.

Malic ben-Masmah 19, 54. 27, 113.

Tempore Ahnafi et Ohbaid-Allahi b. Sijad.

Malic ben-Almondsir 12, 126.

Filius Djarudi poetam Ferasdak in carcerem conjecit.

Malic ben-Almontafic 23, 422.

Tempore Bisthami ben-Alkais.

Malic ben-Nowairah (poeta) 20, 39. 26, 44. 22, 117.

Vixit tempore, quo Mohammedes Meccae religionem suam publicavit et ante mortem Mohammedis Islamismo se addixit. Tum genti Banu-Jarbuh praefuit. Post mortem Mohammedis prophetissam Sidjahi secutus est et a Chaledo ben-Alwalid sub Abu-Becro victus et ab eodem, ut volunt, quod ejus uxorem amaret, occisus est. Alii eum a Dhiraro ben-Alaswar occisum esse dicunt. conf. Hamas. 269. 370. Cit. Alaghani.

Malic ben-Ohbaidah b. Hobal 23, 402.

Ante Mohammedem tempore Sohairi ben-Chabbab vixit.

Malic ben-Alräits Masinita 12, 105.

— ben-Said Manat 1, 409. 12, 20. 23, 86. 26, 23.

Tempore antiquo. conf. Ebn-Kotaib. p. 94.

Malic ben-Sobaih 21, 96.

Tempore belli Dahis et Ghabrah.

Malic ben-Sohair (Kaisi frater) 21 96.

Eodem tempore. conf. Hamas. 449. et Abulf. hist. Anteisl. p. 142.

Almamun (chalifa)

Natus anno 170, imperium anno 198 suscepit, anno 218 diem obiit.

Manschim 2, 21. 13, 124.

Dissensio de hac persona est; sed ante Mohammedem vixit.

Almanzur (chalifa) 14, 62. 24, 277.

Anno 132 praefectus Mesopotamiae, Armeniae, Aderbidjani, anno 136 in imperium successit, anno 150 diem obiit.

Maria 3, 112.

Maria (filia Ahbd-Almanat ben-Malic) 25, 103.

Erat uxor Sorarahi b. Ohdos b. Said Manat ben-Darim.

Maria (filia Aldjaihdi Ahbditae 12, 109.

— (filia Alkahmi v. Thsalimi ben-Wahhab) 7, 3. 25, 149.

Ejus soror erat Hind Alhonud uxor Hodjri Cenditae. Erat mater Alharitsi ben-Abi-Schamir Ghassanidae. conf. Ebn-Kotaib. p. 162. 163.

Marid (arx) 3, 32. 18, 213.

Masahdah 1, 118.

Vir hujus nominis in pugna die Alwakba appellatur. Hamas. 10 sqq. In Citab-Alaghani viri مسعدة بن البختري mentio facta est; num idem sit, non liquet.

Almascherijja (filia Nahseri) 5, 148.

Paulo ante Mohammedem vixisse videtur.

Masihah (mulier) 27, 38.

Masin 24, 108.

— ben-Malic ben-Ahmru 6, 10. 23, 381.

Ante Mohammedem tempore Ahhd-Schamsi.

Masruk (dies pugnae) 6, 32

Masruh Calbita 19, 26.

Tempore Djeriri poetae vixit.

Mathrud 3, 77.

Matih 7, 95.

Mawasil (arx) 5, 140.

Mawijah (locus) 23, 498.

Mawijah (uxor Hatimi Thai) 5, 155.

— — (filia Ahfseri) 12, 18.

Regina, quae tempore, quo Hatim Thai juvenis erat, regnabat.

Mawijah (filia Mihnadj) 6, 163.

Conf. Dogha.

Mecca (oppidum) 5, 182. 15, 52. 24, 144. 28, 162.

Medina (oppidum) 4, 31. 7, 95—97. 10, 64. 13, 156.

Meradj (sed videtur rectius Misadj) 18, 2.

Mertsad ben-Sahd Ahdita 12, 77.

Tempore Lokmani Ahditae.

Merwah et Zafah (montes) 1, 145.

Merwan 12, 15.

— — ben-Alhacim 13, 135. 23, 119. 24, 44.

Medinae praefectus sub Moahwijaho et Jasido, anno 64 in Syria et Aegypto chalifa salutatus, anno 65 mortuus est aetate 63 annorum.

Merwan (Alkarraths) ben-Sinbah b. Hodsaifah Ahbsita 10, 36, 12, 108. 18, 221. 26, 94.

Cognomen Alkarraths accepit eo, quod in regionem Jemen incursionem fecerat aut quod ne quis illa folia colligeret, interdixerat. Vixit tempore Almondsiri ben-Mäi-ssema et Ahmrui ben-Hind.

Mesopotamia 7, 9.

Mesdjah (gens) 9, 4.

Mihrau 27, 87.

Antiquo tempore vivens, quum in versu Mohallemi appelleretur.

Mikdam ben-Ahthif Ihdjrita 20, 37.

Tempore Cosrois.

Milhab ben-Schehab 22, 106.

Mina 10, 195.

Locus qui ab urbe Mecca distat trium milliarium spatio Abulf. Geogr. 81.

Misadj 18, 2.

Nomen gentis quae pars gentis Kodhaah est.

Miscin Aldaremi (poeta) 1, 64. 403. 13, 40. 24, 48.

Miscin cognomen est, nomen habuit Rabiah ben-Ahmir. Jasid ben-Moahwajah patris favori eum commendavit. Ferasdaki quoque coactaneus est. conf. Cit. Alaghani et Anthol. gr. 372. 399.

Moahds (ben-Djabal) 6, 147.

— — ben-Muslim 18, 249.

Vixit tempore Merwanidarum et Ahbbasidarum.

Moahwwids Alhocama Moahwajah 25, 105.

Frater Thofaili Alchail erat.

Moahwajah 1, 422.

Fortasse idem quam sequens.

Moahwajah ben-Becr (Amalekitarum princeps) 3, 49. 23, 517.

Lokmani Ahditae tempore.

Moahwajah (b. Abi-Sofjan) chalifa 1, 15. 280. 2, 109. 6, 1. 154. 164. 7, 94. 10, 6. 29. 64. 12, 32. 16, 8. 18, 217. 20, 10. 66. 22, 92. 23. 34. 82. 288. 24, 19. 402. 25, 25.

Anno 60, aetatis septuagesimo aliis septuagesimo quinto aut secundo diem obiit. conf. Abulf. Ann. T. I. 327. 377. Herbel II. 625.

Moahwajah b. Ahmru 24, 205.

Est frater Zachri et Chansae.

Moahwajah ben-Koschair 1, 31.

Moahwajah ben-Scheel 21, 96.

Tempore belli Dahis et Ghabrah.

Almoaihdi 3, 47.

Tempore Mondsiri ben-Mäi-ssema.

Almocahber Dhabbita 23, 79.

Tempore Cosrois et diei Almoschakkar appellati.

Mochabad (filius Jasidi ben-Almohalleb) 1, 309.

Almochabbel Sahdita (poeta) 23, 30.

Circa Mohammedis tempus, nam Sibrikanum ben Badr versibus satyricis perstrinxit.

Almochajjel (idem vitio scribendi ortum nomen) 18, 112.

Mochalis ben-Mosahim Calbita 6, 93.

Tempore Nohmani vixit.

Mocharik (idem qui Mader appellatur) 2, 140.

Almochtaris 6, 152. 9, 23.

Modhar (gens) 1, 32. 3, 103. 18, 67.

Pars ejus regionem Jemamah incolebat. Harir. 551. conf. Ebn-Kotaib. p. 65.

Modhidj (gens) 19, 12. 53.

Conf. Abulf. hist. Anteisl. p. 188.

Modjaschih ben-Darem 23, 313.

Diu ante Mohammedem vixit. conf. Ebn-Kotaib. 95 et Hamas. 370. infr.

Modjaschih ben-Masuhd Solamita 14, 104.

Tempore Ohmari praefectus in oppido Bazra.

Modjdijj ben-Ahmru 23, 321.

Tempore, quo Abu-Sofjanus contra Medinam pro-
fectus est.

Modric 23, 344.

Tempore ante Mohammedem.

Almofghaikah (vallis) 21, 96.

Almoghira ben-Schahbah 14, 104.

Socius Mohammedis, qui pugnae الحديبية (anno 6) et cacteris post hanc commissis intererat. In pugna Aljarmuc (anno 13) uno oculo privatus est. Vir erat prudentis consilii ab Olunaro Cufae praefectus et postea a

- Moahwijaho. In isto oppido diem obiit. conf. Cit. Alaghan.
- Almohadjjenben-Hasn Alharitsi (poeta) 23, 111.
- Almohadjir ben-Abi-Omajjah 11, 35.
- Tempore mortis Mohammedis praefectus erat.
- Almohalleb (ben-Abi-Zofrah Alasdi 1, 458. 5, 123. 22, 221.
- Filia ejus Hind Hedjdjadjo nupta erat. Frater ejus Almoghira erat. Tempore Abbd-Almalici b. Merwan Hedjdjadus, sub cujus imperio erat, eum haeticos ملاحية appellatos debellare jussit. Mortuus est anno 82. conf. Ebn-Kotaib. p. 145. Cit. Alaghani et Harir. 471.
- Mohalhel ben-Rabiah (frater Colaibi) 12, 19. 13, 114. 18, 211. 28, 8. 47.
- Conf. Ebn-Kotaib. p. 127. Pocock. spec. hist. Ar. p. 83.
- Mohallem 2, 138. 27, 87.
- Conf. Ebn-Kotaib. p. 107.
- Almohdi (Chalifa) 5, 157. 7, 140. 16, 62.
- Imperio potitus est anno 158, mortuus anno 168 aetatis anno quadagesimo tertio.
- Mohammed (pseudo-propheta) 1, 1. 2. 3. 68. 126. 154. 378. 2, 38. 3, 107. 5, 33. 6, 5. 72. 113. 147. 7, 92. 118. 8, 51. 9, 21. 13, 11. 17, 6. 18. 91. 104. 168. 179. 19, 7. 51. 20, 9. 66. 21, 68. 22, 30. 23, 46. 146. 208, 321. 362. 368. 24, 5. 87. 94. 253. 366. 25, 14. 58. 28, 18.
- Conf. Pocock. spec. hist. Arab. mult. locis. ed. alt. et Gagnier vita Moham.
- Mohammed b. Abi-Sadjjad (poeta) 18, 22.
- — ben-Kodamah 4, 30.
- Tempore grammatici Ferrae vixit.
- Mohammed ben-Sobaidah 1, 279.
- — — Wasih 26, 110.
- Mohammedani 3, 172.
- Moharib (vir gentis Kais Aihlan) 13, 124.

Conf. Ebn-Kotaib. 108. Videtur ante Mohammedem vixisse.

Moharrem (gentis Almsah princeps) 1, 371.

Ante Mohammedem vixisse videtur.

Almonachchal 6, 110. 23, 272.

Poeta celeberrimus tempore Nohmani ben-Almondsir vivens conf. Anthol. gr. 313. Cit. Alaghan.

Almoncar (nomen angeli) 1, 80.

Almondsir ben-Amru'l'Kais (rex) 5, 151. 6, 2.

Conf. Ebn-Kotaib. 490. Videtur eadem persona, quae Almondsir b. Mäi-ssema appellatur. conf. Abulf. hist. Anteis. p. 126.

— — ben-Mäi-ssema (rex) 1, 57. 186. 3, 47. 23, 403. 27, 121.

Idem qui Almondsir ben-Amru-l'Kais appellatur in proelio ad Ain-Obah victus et occisus est. Appellatur quoque Dsu-l'Karnain. conf. Ebn-Kotaib. p. 192. Hamas. 402.

Mondsir ben-Almondsir ben-Amru'l'Kais 13, 124.

Est eadem persona, quae sequitur. conf. Abulf. hist. Anteis. p. 126.

Mondsir ben-Almondsir ben-Mäi-ssema 18, 22. 24, 67.

Conf. Harir. 326. et Abulf. hist. Anteis. p. 126.

Monkids (pater Basusae) 13, 114.

— — ben-Althammach 12, 17.

Tempore regis Ahmrui ben-Alnohman vixit.

Almontaschir ben-Wahab Bahelita 18, 231.

Ante Mohammedem vixisse videtur.

Morad (gens) 2, 76, 23, 4.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 143.

Morair 6, 75.

Antiquo tempore.

Almorakkisch 3, 148. 18, 160.

Viri hujus natu minoris nomen est Rabbiah ben-Hermelah. Vixit tempore regis Almondsiri. Herbel. T. II. 701. Anthol. gr. 459. 461. Cit. Alaghan.

Morarah 6, 75.

Tempore antiquo.

Morrah (gens) 12, 17.

— — (vir tempore antiquo vivens) 2, 138.

— — (servus) 3, 60.

— — Asadi'ta 7, 39.

Morrah ben-Dsohl 23, 6.

Tempore Colaibi Wajel vivens.

Morrah ben-Mahkan Tamimita 2, 150.

Poeta gentis Sahd ben-Said Manat tempore Omajjadarum vixit. A Djeriro et Ferasdako celebritate victus est. Cit. Alaghan.

Mosafir ben - Abi-Ahmru ben-Omajjah 21, 21. 133.

Vixit tempore Alnohmani et Sofjani ben-Harb. Ab Ahmruo ben-Hind Meccam rediens apud locum ^{للبيالة} diem obiit. Ejns mortem Abu-Thalebus ben-Ahbd-Almothalleb carmine questus est. conf. Cit. Alaghani.

Almosajjeb ben-Ahlas 21, 17.

Tempore, quo Tharafahus juvenis erat, vixit. conf. Ebn-Kotaib. p. 48.

Mosailemah 11, 38. 22, 226. 240.

Se prophetam gerens a Chaledo ben-Alwalid victus est. conf. Ebn-Kotaib. p. 129. Harir. 458.

Mosainah (gens) 20, 71.

Ebn-Kotaib. p. 89. et Abulf. hist Anteisl. p. 196.

Almoschakkar (arx) 5, 177. 23, 78.

In regione Bahrain. conf. Abulf. Geogr. 85.

Moses 3, 157. 171. 21, 160. 24, 456.

Mosis mater 20, 102.

Almosthaugir ben-Rabbiah 23, 148.

Patre usus est Rabiho ben-Cahb. conf. Ebn-Kotaib. p. 96.

Almotalammes (poeta) 5, 112. 9, 52. 14, 31. 16, 10. 21, 17. 22, 44.

Vixit tempore Ahmruī b. Mondsir et Tharafahi. conf. Ebn-Kotaib. p. 48. 120. 194. Anthol. gr. 460. 462. et Abulf. hist. Anteisl. 126.

Motammem ben-Nowairah 20, 39.

Vixit tempore, quo Mohammedes Meccae prophetam se confessus est. Sub Abu-Becro a Chaledo ben Alwalid propter defectum a religione occisus est. Fratre Malico usus est. conf. Cit. Alaghan, Ebn-Challik.

Motenabbi (poeta) 1, 30. 6, 207. 220.

Natus 303 occisus est 354. conf. a Bohlen: Commentatio de Motenabbio Herbelot. T. II. p. 727. Anthol. gr. 128. 431. 470.

Almothalleb (filius Ahbd-Menafi ben-Kozajj) 21, 132.

Ante Mohammedem. conf. Ebn-Kotaib. p. 83.

Motharref ben-Alschochajjir 23, 242. 24, 250.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 117.

Mothih ben-Jjas 3, 19. 16, 62.

Poeta Cufae natus tempore Omajjadarum et Ahbbsidarum haud celeberrimus. Cognomen Abu-Solma gerebat et Zendicismi suspectus erat. Cit. Alaghani.

Almotsakkab (poeta) 2, 51.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 48. 122.

Almotsallam 6, 149. 23, 272.

Vixit tempore, quo Ohbaid-Allahus ben-Sijad Bazrae praefectus erat ab anno 53 usque ad 61. conf. Abulf. Ann. T. I. p. 385 et 405. adnot. hist.

Mozihb (frater Ahbd-Allahi b. Alsobair)

Praefectus utriusque Iracae erat. Occisus est anno 71, quum Ahbd-Almalico obsequium praestare noluisset, relictus a suis. conf. Abulf. Ann. T. I. p. 418. conf. Cit. Alaghani.

Mudlidj ben-Sewad Thajjita 6, 168.

Musir 20, 2.

Muslim ben-Ohkail b. Abi-Thaleb 2, 80.

Anno 60 Cufae occisus est.

Muzihb b. Sahn ben-Abi-Wakkaz 21, 26.

Naahm (vallis) 23, 391.

Naahmah (cognomen Baihasi) 18, 26.

Alnaahmah (equi nomen) 13, 114.

Nabah (arbor) 25, 25.

Alnabeghah (Dsobjanita) 1, 3. 65. 2, 145. 6, 171
7, 47. 10, 64. 14, 90. 16, 3. 22, 136. 23, 333..
24, 12. 67. 25, 120.

Poeta celeberrimus, qui nomen Sijad gerens tempore Nohmani ben-Almondsir vixit. conf. Ebn-Kotaib. p. 117. Cit. Alaghani. Primum apud ejus fratrem Ahmru ben-Alharits tum apud ejus fratrem Nohmanum erat. conf. Abulf. Ann. T. I. p. 63 adn. Anthol. gr. 435. Cognomen quoque habuit ابو امامة.

Alnabeghah Djahdita (poeta) 1, 48. 6, 17. 22, 49. 100.

Cognomen habuit Abu-Laila; nomen autem Hassan. Vixit tempore paganismi et Islamismi. conf. Ebn-Kotaib. p. 117. Cit. Alaghani. Anthol. gr. 129. Harir. 138.

Nadhadi (mons) 4, 25.

Nadjaf (locus) 7, 121.

Nafiah Alasrak 1, 48.

Tempore Ebn-Ahbbasi.

Nafids 7, 96.

Tempore Solaimani ben-Ahbd-Almalic.

Nahschal ben-Darem 23, 313. 25, 6.

Tempore Alharitsi ben-Ahmru vel paulo ante vixit. conf. Ebn-Kotaib. p. 95.

Nahschal ben-Harri (poeta) 22, 57.

In Hamas. p. 189 citatus est.

Alnahmir ben-Kasith (gens) 5, 156. 12, 21.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 124.

Nait ben-Obad 22, 49.

Namerita 12, 21.

Tempore Cahbi ben-Mahn.

Alnamir ben-Taulab-Ohelita 12, 73.

Vixit ante Islamismum, tum se ejus fidei addixit. Habuit fratrem Haritsum ben-Taulab. conf. Anthol. gr. p. 110. 149. 467. et Cit. Alaghani.

Alnas-Aljas 1, 283.

— (vid. Kais b. Aihlan) 1, 283.

Naschirah 22, 235.

Tempore Djassasi vixit. —

Naschith 6, 151.

Erat servus Sijadi ben-Abi Sofjan. conf. Abu-Sofjan.

Nassal Almadhik Solami 25, 105.

Frater Thofaili Alchail erat.

Alnathf ben-Alchaibari 23, 71. 27. 161.

Vixit tempore, quo Badsan, ut videtur, praefectus regionis Jemen sub Cosroe erat.

Naufal 12, 73.

Tempore ante Islamismum et Islamismi vixit.

Naufal (filius Ahbd-Menafi ben Alkozajj) 21, 132.

Vixit tempore Almothallebi. conf. Ebn-Kotaib. p. 83.

Nawara (filia Halli) 12, 20.

Ante Mohammedem vixisse videtur.

Alnawara (uxor Ferasdaki poetae) 22, 199.

Nazr (gens) 27, 136.

— ben-Dohman 18, 248.

Tempore fabuloso vixisse videtur.

Nazr ben-Hedjdjadj Solamita 14, 104.

Tempore Ohmari vixit.

Nedjah Harurita 1, 48.

Tempore Ebn-Ahbbasi.

Alnedjar (gens)

Alnedjaschi (poeta) 1, 158. 18, 93.

Ab Ahlio punitus ad Moahwijahum se contulit.

Nedjd (regio) 4, 28. 5, 181. 24, 231. 25, 24.

Regio inter regiones Hidjas et Irak. conf. Abulf. Geogr. 78.

Nedjran (gens) 23, 479.

Nesar (gens) 18, 67. 211.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 64.

Nesarii filii (Modhar, Jjad, Rabiah, Anmar) 1, 32.

Alnimr ben-Taulab (conf. Alnamir)

Alnisar (dies pugnae) 23, 214.

Ante Islamismum. conf. dier. No. 1.

Noa 2, 168. 19, 66. 25, 154.

Nobaischah ben-Habib Alsolami 6, 169.

Ante Islamismum, nisi fallor, vixit.

Nofail ben-Ahmrú ben-Cilab (gens) 4, 28.

Alnohman (rex) 1, 57. 146. 165. 2, 28. 5, 8. 6, 171. 15, 50. 18, 215. 24, 298.

Videtur idem, qui Alnohman ben-Almondsir appellatur.

Alnohman ben-Mäi-ssema 24, 299.

Videtur idem, qui sequens appellatur nominibus omissis Alnohman b. Almondsir b. Almondsir b. Mäi-ssema.

Alnohman ben-Almondsir 1, 361. 2, 26. 163.

6, 93. 9, 9. 10, 64. 176. 12, 48. 20, 94. 21, 20.

49. 23, 116. 189. 283. 24, 258. 25, 1. 26, 52.

Erat filius Almondsiri ben-Almondsir. conf. Ebn-Kotaib. p. 168. 194. conf. Abulf. hist. Anteisl. p. 126.

Pocock. spec. hist. Ar. p. 73 sqq. ed. alt.

Alnohman ben-Thewab Ahbdita 1, 362.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Nokaidis 8, 28.

Tempore Bisthami ben-Kais.

Nomair (gens) 4, 24.

Conf. Ebn-Kotaib. 112.

Noschbah ben-Morraha 22, 72.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Odhach (locus) 1, 230.

Ohaihah ben-Aldjollah Ausita 1, 43. 3, 75. 5, 8.

Medinae princeps, vixit tempore Amru-l'Kaisi ben-Hodjr. conf. Harir. 241. Cit. Alaghani.

Ohbaid-Allah ben-Ahmir 18, 138.

— — — — Sijad 2, 79. 6, 173. 27, 113.

Ab anno 53 usque ad annum 61 Bazrae praefectus, quacum Cufre praefectura aliquod tempus conjuncta erat. Anno 67 occisus est.

Ohbaid ben-Alabraz 1, 57. 2, 128. 6, 2. 7, 116. 9, 9. 10, 41. 13, 41. 27, 21.

Poeta qui tempore, quo Hodjrur Amru-l'Kaisi pater occidebatur, vixit et ab Almondsiro ben-Mäi-ssema occisus est. conf. Ebn-Kotaib. p. 196. Cit. Alaghan.

Ohbaid ben-Dharijjah Namirita 20, 49.

Ohbaidah ben-Hobal 23, 402.

Ante Mohammedem tempore Sohairi ben-Chabbab vixit.

Ohcenschah ben-Mohzin 23, 319. 27, 193.

Tempore Mohammedis.

Ohcahts (locus) 6, 29. 7, 98. 19, 53.

Ohel (gens) 21, 21.

Ohclita 6, 47. 23, 435.

Ohkab (camela) 8, 26.

Ohkbah ben-Salam 5, 157.

Ab Abu-Djahfaro Manzuro regioni Bahrain (quae ad provinciam Jemamah pertinebat) praefectus est.

Ohkail (vel Ahkil) filius Faridji 22, 37.

Tempore Djadsimahi Alabrasch. conf. Ebn-Kotaib. p. 182.

Ohkail (rect. Ahkil Ham.) ben-Ohlfah Morrita.

Poeta inter Koraischitas multum honoratus tempore Omajjadarum, nam ipse Jasidus b. Ahbd-Almalic ejus filiam Aldjarba in matrimonium duxerat. Ab ea cognomen ابو الجريا, a filio ابو العريس accepit. In Hamasa saepius occurrit, ubi Ahkil b. Ohlaffah est; sed in codice Berol. Ohkail est. conf. Cit. Alaghani.

Ohkail ben-Thofail ben-Malic 2, 69.

Ante Mohammedem.

Ohkdah (regio) 1, 420.

Ohmailah ben-Chaled b. Alahsal 14, 86.

Conf. Abu-Sajjarah.

Ohmair 12, 55.

— — ben-Ahmarah ben-Mahbad b. Sorarah
5, 148.

Tempore Lakithi vel paulo serius.

Ohmair ben-Hobab Solamita 20, 95.

Tempore Ahbd-Almalici ben Merwan.

Ohman (regio) 17, 25.

Conf. Abulf Geogr. 99.

Ohmar (chalifa) 6, 75. 96. 10, 7. 13, 109. 14,
104. 20, 3. 22, 63. 23, 217. 243. 25, 65. 26, 49.
28, 70. 123.

Anno 13 chalifa salutatus, anno 23 occisus est.

Ohmar ben-Ahbd-Alahsis (chalifa) 1, 24. 3,
85. 6, 138. 10, 173. 11, 34. 20, 54. 23, 217.
24, 166.

Anno 99 chalifa salutatus anno 101 obiit. Herbel.

T. III. p. 171. Anthol. gram. 49. Cit. Alaghani.

Ohmar ben-Mahmar 18, 70.

Tempore poetae Alahdjadj vixit.

Ohmma (Amalekita) 23, 43.

Tempore antiquo.

Ohmra (filia Saahdi b. Ahbd-Allah etc) 12, 109.

Eadem est, quae Omm-Charidjah cognominatur.

Ohnwah 3, 47.

Tempore Lakithi.

Alohnzolain (via) 1, 264.

Ohod (mons) 4, 27.

Ohodensis (pugna) 23, 146.

Conf. Cit. Alaghani.

Ohrahbah 24, 304.

Tempore Zachri ben Djahd vixit.

Ohrfuthah ben-Ahrfadjah 21, 21.

Alohrjan ben-Sahalah Thajjita (poeta) 20, 77.

Ohrkub 7, 103. 24, 325.

Quum poeta Alahscha ejus mentionem faciat, tempore priore vixit.

Ohrwah ben-Hasan (poeta) 23, 485.

— — (b. Ohtbah) b. Djahfar b. Cilab (Alrah-hal) 2, 69. 20, 94. 26, 17.

Tempore Thofaili ben-Malic et Nohmani ben-Almond-sir vixit.

Ohrwah ben-Alward 20, 65. 23, 9.

Poeta, qui tempore ante Islamismum et post Islamis-mum vivens cognomen عروة الصعاليك gessit. Moham-medes eum ex Medina relegavit. conf. Cit. Alaghani.

Ohsfan (locus) 23, 402.

Conf. Abulf. Geogr. 82.

Ohtaibah ben-Alharits (b. Schehab) 19, 52. 53.

Die خو appellato ante Islamismum occisus est. conf. Ebn-Kotaib. 94.

Ohtaibah ben-Alnahhas Alihdjli 7, 8.

Cufae tempore Hothaihi vixit.

Ohtbah ben-Djahfar 24, 298.

Vixit tempore Nohmani, Abu Lailae cognominati.

Ohtsman (chalifa) 1, 81. 110. 6, 1. 7, 95. 10, 29. 12, 32. 23, 327.

In imperium successit anno 24, occisus est anno 35.

De aetatis anno dissentiunt.

Ohwaimir 1, 356.

Ohzajjah (femina) 18, 66.

Omajjah (gens) 9, 63.

Omajjadae 1, 31.

Conf. Herbel. T. III. 76.

Omamah (uxor Auhli b. Mohallem) 24, 12. 198.

Omm-Ahzima 23, 217.

Filia Ahzimi ab Ahbd-Alahsiso ben Merwan in matrimonium ducta mater Ohmari ben-Ahbd-Alahsis est.

Omm-Albanin 25, 105.

Mater Abu-Berae est.

Omm-Chaled 10, 64.

Ut alii dicunt, eam tempore Nohmani ben-Almondsir, alii autem eam tempore Moahwijahi vixisse contendunt.

Omm-Charidjah 12, 109.

Ante Islamismum vivens mulier. In libro Citab-Alaghani legimus, eam matrem gentium ليث بن بكير et الديل esse conf. Harir. 491.

Omm-Alchijarah 3, 100.

— — Djabira 10, 160.

— — Djamil (Djomail) 7, 118. 26, 96.

In Haririi opere p. 181. ea Djomail appellata est. Erat filia Harbi et soror Abu-Sofjani, patrua Moahwijahi et uxor Abu-Lahabi.

Omm-Djondah 13, 89.

Omm-Alfaras (equa) 23, 238.

— — Kirfah 18, 223. 24, 414.

Erat uxor Malici ben-Hodsaifah ben-Badr.

Omm-Raitha (filia Cahbi ben-Sahd etc.) 7, 117.

Tempore Mohammedis aut paulo ante.

Omm-Salamah 7, 95.

Tempore Mohammedis.

Onais ben-Merdas Solamita 19, 52.

Conf. Ahbbas ben-Merdas.

Orion 5, 76.

Osaïd (frater Sohairi Djadsimah) 22, 16.

Tempore Nohmani ben-Almondsir.

Osaïd ben-Ahmru ben-Tamim (gens) 18, 67.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 93.

Osaïd ben-Alhodhair 23, 146.

Pugnae Ohodensi interfuit,

Persis 10, 64.

Pharao 24, 456.

Pinehas 7, 169.

Rabiah 1, 32. 28, 55.

— — (b. Ahmir b. Rabiah ben-Zahzaah) 6, 176.

— — (Nesari filius) 22, 104.

— — (gens) 1, 35. 146. 5, 157. 171. 18, 211.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 65. Hamas. 124. l. 18.

Alrabiah 24, 277.

Cubicularius Manzuri erat, postea Vezirus. Mortuus est anno 169 aut 170. Ebn-Challik.

Rabiah Alahwaz 25, 106.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Rabiah Alcamil 25, 104.

Tempore Kaisi ben-Sohair.

Rabiah Almokthar ben-Rabiah 25, 105.

Frater Thofaili Alchail erat.

Rabiah ben-Ahbd-Alrahman 18, 88.

Post Mohammedem videtur vixisse.

Rabiah ben-Ahmru (Hautsarrah) 25, 101.

Ante Mohammedem videtur vixisse.

Alrabiah ben-Cabb Masinita 24, 261.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Rabiah ben-Djerad Alaslami 24, 65.

Tempore Actsami b. Zaifi.

Rabiah ben-Ihdjl 6, 163.

— — — Korth 21, 96.

Tempore belli Dahis et Ghabra.

Rabiah ben-Mocaddam Alcenani 6, 169.

Vixit tempore Ahmru b. Mahdi Carb. Die الكديد
appellato a viro حبيب السلمى بن نبیشه occisus est.
Pugna autem erat inter homines e gente Banu-Solaim
b. Manzur et Banu-Firas ben-Malic ben-Cenanah.

Rabiah ben-Mochaschin 1, 146.

Ante Mohammedem videtur vixisse.

Rabiah ben - Sijad Ahbsita 6, 11. 8, 65. 12, 108. 21, 49. 96.

Tempore Nohmani b. Almondsir et Kaisi ben-Sohair conf. Cit. Alaghani et Abulf. hist. Anteisl. p. 142.

Rafih Thajjita 18, 1.

Tempore Abu-Becri.

Alrahajin (cohors Nohmani) 2, 163.

Rahama (vel Rohma) filia Alchesredji 2, 78. 10, 3.

Tempore ante Mohammedem.

Alräih (poeta) 9, 61. 10, 59. 23, 318.

Nomen ejus est عبيد بن حصين بن معاوية. Vixit tempore Djeriri et Ahbd-Almalici ben-Merwan. Filius ejus Djendal poeta erat. conf. Anthol. gr. 134. 452. Ebn-Kotaib. p. 113. Cit. Alaghani.

Rajja (mulier) 3, 16. 135.

Alrajjan 21, 61. 23, 4.

Videtur ante Islamismum vixisse.

Alrajjan (frater Nohmani) 15, 50.

Rajiha (serva Ahmrui b. Tsahlebah) 3, 62.

Tempore Nohmani.

Rakabah h. Ahmir 1, 186.

Rakaschi (femina) 12, 22.

Ramatäin (locus) 3, 20.

Ras-Aihn (oppidum) 22, 314.

Conf. Abulf. Geogr. 279.

Rauhm (puella) 12, 25.

Rauk (frater Mahni ben-Ahtijjah) 19, 12.

Rebab (femina) 12, 57. 18, 160.

Refaah ben-Marar 13, 156.

Rei (oppidum) 2, 11. 16, 62.

Conf. Abulf. Geogr. 421.

Rijah (poeta) 3, 185.

— — ben-Alaschall Alghanawi 25, 106.

Rikah 18, 201. 26, 46.

Rikasch (filia Ahmrui b. Ohtsman) 2, 138. 3, 74.
7, 30.

Tempore antiquo vixisse videtur.

Rikasch (ad gentem Cenamah pertinens mulier) 10, 9.

— — (soror Djadsimahi Alabrasch) 22, 37.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 180. Monum vet. p. 34. et
Abulf. histor. Anteislemica ed. cl. Fleischer p. 120.

Robb 23, 509.

Roha (gens et oppidum) 8, 50.

Abulf. Geogr. 277.

Rohaim ben-Hasm Helalita 9, 19.

Rohm ben-Ahmir b. Ahnsah 1, 371.

Rohama vid. **Rahama**.

Rokjah (filia Djoschami b. Moahwijah) 18, 123.

Roschajjah (serva) 4, 37.

Tempore Mondsiri ben-Mäi-ssema.

Rubah (Abu-Djahhaf et Abu-l'Ahdjadj) poeta 2, 66.

3, 82. 5, 35. 8, 55. 10, 70. 16, 5. 18, 160. 22,
74. 23, 218.

Poeta celeberrimus, qui chalifas dynastiae Omajjadarum et
Abbasidarum carminibus celebravit et tempore Alman-
zuri diem obiit.

Alrufaidat (gens) 3, 47.

Ruh ben-Sinbah Chodsamita 23, 280.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Sabaah ben-Auhf b. Selaman b. Tsoal b.

Ahmru b. Alghauts 1, 86.

Sabaci 9, 4.

Sabath (locus) 20, 89.

Sabba (regina) 2, 4. 3, 32. 7, 9. 13, 47. 18, 54.

213. 23, 143.

Conf. Monum. vet. p. 36. et Abulf. histor. Anteisl.
p. 122.

Sabban 6, 120. 13, 116.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Saboh (filius Ahmiri b. Ohbaid etc) 24, 282.

Tempore Zaifii patris Actsamii vixit.

Sabra (serva Alahnafi) 27, 6.

Sadjahi 11, 38. 19, 51.

Filia Ohkfani prophetissam se profitens inter Tamimitas post Mohammedem. Mosailemah se cum ea conjunxit.

Post ejus mortem Islamismo se addixit. conf. Cit. Alaghani. conf. Ebn-Kotaib. p. 95.

Sadum (locus) 5, 194.

Sadus (gens ad gentem Dsohl pertinens) 18, 160. 23, 79.

— ben-Schaiban 23, 479.

Tempore Hodjri et Bihram Djuri.

Sahban Wajel (tempore Moahwijahi) 7, 94. 25, 145.

Ad gentem Bahilah pertinuisse dicitur. conf. Ebn-Kotaib. p. 102. 409. Herbel. III. 157. Harir. p. 42.

Sahd 1, 219. 362. 477. 5, 148. 7, 78. 27. 154.

Plurium videtur personarum, ante Mohammedem viventium nomen.

Sahd (et Soahd) 6, 29. 12, 5. 25, 40.

— (faber) 8, 18.

— (gens) 1, 219. 2, 99. 5, 8. 100.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 68.

Sahd (stella) 1, 477.

— (frater regis Ahmrui b. Hind) 1, 6.

— -Allah (gens) 23, 280.

Alsahdi (poeta) 23, 382.

Sahd-Aldsahib (stella) 1, 477.

— Alkarkarah 2, 26.

Tempore Nohmani ben-Almondsir.

Sahd ben-Ahbd-Allah b. Kodhar b. Tsahlebah 12, 109.

Ante Mohammedem videtur vixisse.

Sahd ben-Hind (frater regis Ahmrui ben Hind) 1, 6.
14, 10.

Sahd ben-Maahds 23, 146.

Tempore Mohammedis.

Sahd ben-Malic ben-Dhobaiah Cinanita 1, 31.
146. 10, 176. 12, 48.

Avus Tharafahi ben-Alahbd fuisse dicitur. Vixit tempore belli Basus et Nohmani ben-Almondsir. conf Hamas. 248.

Sahd ben-Naschib Masinita 21, 51.

Post Mohammedem vixit.

Sahd ben-Said (Manat Alfisr) 2, 78. 10, 2. 12,
20. 23, 30. 86. 25, 14, 26, 23.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 95. Harir. 451.

Sahd ben-Schems 13, 114.

Basusi tempore.

Alsahdaman (fratres e gente Ahbs) 19, 53.

Sahir (filius Felhasi) 12, 106.

Sahl ben-Harun 25, 113.

— ben-Malic Fesarita 1, 187.

Tempore Nohmani.

Said ben-Alachnas Ohdsrita 23, 318.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Said Alaranib 18, 144.

— Alchail (poeta) 12, 16. 229.

Said Alchail inter principes erat, quos Mohammedes ad Islamismum propagandum conjunxit et quibus dona dedit. A Mohammede Said Alchair nominabatur. Tres habuit filios عروة, حريث, مهلهل appellatos, omnes poetas. conf. Ebn-Kotaib. p. 200. Anthol. gr. 147 Cit. Alaghani.

Said Alkana 8, 11.

Tempore Abu-Carbi regis Jemanensis.

Said ben-Sorarah 19, 53.

Tempore ante Mohammedem vixisse videtur.

Sahd 1, 362.

Ante Mohammedem vixisse videtur.

Säihd ben-Djobair 23, 103.

Traditiones eum docuerat Ahbd-Allahus ben-Alahbbas et Ahbd-Allahus ben-Ohmar etc. Ab Hedjdjado 'anno 95 aut 94 aetate 49 annorum occisus est.

Säihd ben-Harits Namirita 20, 98.

Cognomen *عص* habuit et genealogiae maxime gnarus erat.

Säihd ben-Tsabet 22, 25.

Tempore Hatimi Thai vixit. conf. Hamas. 644.

Säihd ben-Zuhan Ahbdita 24, 345.

Tempore, quo Ahjischa incolas Cufae contra Ahlium excitare volebat, Cufae praefectus erat.

Säihd ben-Ahbd-Alrahman ben-Hassan 19, 39.

Poeta tempore Omajjadarum; sed non tam celebris, quam ejus avus Hassan ben-Tsabet. Ad Heschamum pervenit preces facturus pro se genteque sua. Cit. Alaghan.

Säihd ben-Ahmru b. Alahz 24, 309.

Tempore Ahbd-Almalici ben Merwan vixit.

Säihd ben-Ahmru Alharschi 2, 152.

— — Alahz (frater Ahmru) 5, 182. 23, 418.

Praefectus Cufae sub Ohtsmano; tempore autem, quo Ferasdakus Sijadum fugere coactus erat, Medinae praefecturam tenebat sub Moahwijaho. Mox autem in ejus locum successit Merwan ben-Ahbd-Almalic.

Saihdah 1, 362.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Sajidah 2, 1.

Alsajjid Himjarita 22, 282.

Nomen ejus Ismail est. Ohbaid-Allah ben Sijad eum in carcerem conjecerat, e quo a Moahwijaho liberatus est. Adhuc tempore Manzuri vivebat. Cit. Alaghani.

Sainab (mulier) 11, 1.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 112. Videtur post Mohammedem vixisse.

Salamah (cantrix) 23, 516.

Medinae nata et educata, a Mahbado artem edocta, cognomen القس a viro eam amante accepit. Apud Jasidum ben-Ahbd-Almalic degebat.

Salamah Alchair 1, 31.

Filius viri قشير بن كعب ربيعة بن عامر بن صعصعة appellati. Cognomen سلمة الشر الخير ob fratrem Salamah mali cognominatum accepit. Filium سمرة appellatum habebat. Hic filius filio utebatur سلمة appellato. Hujusce filius Jasid ben-Althatsrijjah fuisse dicitur.

Salamah ben-Djendal 21, 11.

Conf. Harir. 58 et in Hamasa citatus est.

Salaman (femina) 18, 262.

Salamano (v. Salamani) (locus) 23, 57.

Salih (gens ad Kodhaah pertinens et reges) 7, 1. 23, 479.

Conf. Ebn-Kot aib. p. 155.

Salim 2, 87.

— (filius Darae) 24, 107.

— ben-Ahbd-Allah b. Ohmar 27, 161.

Mortuus est anno, quo Hescham ben-Ahbd-Almalic itinere sacro Medinam venit.

Sallagh aut Sallah 8, 48. 15, 49.

Salm 12, 57.

Salma (femina) 25, 151.

Salomo 22, 74.

Salul (gens) 19, 7.

Sammah (avis) 22, 70.

Samorah (servus) 3, 56.

Samuel ben-Ahdijja (Judaeus) 3, 32. 18, 213. 26, 93.

Dominus Taimae et arcis Alablak ad Judaeos Jetsrebi pertiuens tempore Amru-ſKaisi (ante 564 post Ch.) vixit Abulf. hist. Anteisl. p. 132.

Sarab (camela) 13, 114.

Sarih (filia Josairi ben-Jacob) 22, 223.

Tempore antiquo vivens.

Sarijjah ben-Ohwaimir ben-Abi-Ahdi Ohkai-
lita 23, 119.

Tempore Merwani ben-Alhacim.

Sarkäah Aljemamah 2, 145. 6, 171. 13, 120.
18, 37.

Lokmani Ahditae filia fuisse a nonnullis dicitur.

Sathih 2, 33.

Vates, qui circa tempus nati Mohammedis natus esse
dicitur. conf. Harir. 177. Abulf. Ann. T. I. p. 7.

Saturnus (planeta) 7, 141.

Sauäa Ahnbarita (femina) 12, 109.

Ante Mohammedem vixisse videtur.

Alsauro (opum nomen) 22, 102.

Sawat (gens) 25, 109.

Schabats 23, 318.

Schabib Alharurita 6, 157.

Schabir ben-Hamdan (gens) 21, 37.

Schacir (filius Hatimi ben-Nomairah) 12, 56.

Schaddad Haretsita 25, 113.

— — Ahbsita (pater Ahntarahi) 23, 472.

Schadjaat (clivus) 1, 140. 25, 6.

Alschahbah (cohors Nohmani) 1, 186.

Schahbita Alschabi 6, 212. 27, 30.

Cognomen (cum Fatha, Kesre et Dhammah enunciare
licet.) Abu-Ahmruï Ahmiri b. Schaharil jurisconsulti.

Schahfain (montes) 23, 9.

Schahwah (dies pugnae) 21, 96.

Schaibah 24, 92.

Tempore Chansae filiae Ahmrui ben-Alscharid Conf.
Ebn-Kotaib. p. 85.

Schaiban (filius Dsohli b. Tsahlebah 24, 121.

Tempore antiquo.

Schaham ben-Dsil-Nabain Ahbdita 5, 78.

Schaithan ben-Modlidj Djoschamita 13, 123.

Schakik Ahbsita 10, 64.

Tempore Nohmani ben-Almondsir.

Schamam (et Schimam) mons 4, 24. 16, 61.

Frater ejus mortem Ohmari carmine deploravit. Adhuc tempore Ohtsmani vixit.

Alschammach (poeta) 21, 22. 23, 323.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 48. 107. Anthol. gr. 461.
Cit. Alaghani.

Schammas Fesarita 21, 49.

Tempore Nohmani ben-Almondsir.

Schammas ben-Ahbbas 23, 344.

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Schamr ben-Ahmru 24, 67.

Tempore Mondsiri ben-Mäi-ssema.

Alschanfara (poeta) 18, 230.

Ante Mohammedem vixit.

Schann 26, 102. 28, 14.

— — ben-Afza (gens) 16, 1. 28, 12.

Scharanbats 6, 173.

Tempore Ohbaid-Allahi ben-Sijad.

Schardj (locus) 13, 31. 20, 30.

Alscharf (regio) 1, 408.

Alscharfi ben-Alkathami (scriptor) 6, 46.

Alscharic ben-Ahmru b. Kais Schaibanita
1, 361.

Tempore Nohmani b. Almondsir.

Scharich (conf. Schoraich).

Scharika (nomen mulieris) 13, 21.

Schaula (serva) 5, 129. 13, 153. 25, 131.

Schaur 10, 161.

Schehab 3, 47.

Tempore Mondsiri b. Mäi-ssema.

Alscheratan (stellae duae) 7, 28.

Schihra (stella) 3, 147.

Schikkah (Hindae filius) 3, 47.

Tempore Mondsiri ben-Mäi-ssema.

Schithsaths 12, 105. 23, 523.

Schobaits (aqua) 3, 124.

Locus in regione Nedjd Conf. Abulf. Geogr. 232.

Alschodach 21, 38.

Tempore ante Mohammedem.

Schodjah ben-Warka 26, 105.

Tempore Abu-Becri.

Schomaila (mulier) 14, 104.

Tempore Ohmari.

Schorahbil 1, 166. 20, 96.

Rex tempore Baihasi, qui avunculus Amru-l'Kaisi erat.

Die Colab ab Abu-Henescho occisus est. conf. Rasmussen hist. Ar. ant. Islam. p. 116.

Schoraih 22, 167. 27, 154.

Vixit tempore Ahlii ben-Abi-Thaleb.

Schoraik ben-Alharits 18, 11. 24, 164.

Schotair ben-Chaled 14, 83. 27, 140.

Tempore Nohmani.

Alsalam Rithab (tempus) 24, 264.

Selma (filia Thsalemi) 20, 96.

Tempore regis Ahmrui ben-Alnohman.

Alsemawa (regio) 22, 37.

Conf. Abulf. Geogr. p. 275.

Serab 13, 157.

Sibrikan ben-Badr 1, 1.

Tempore Mohammedis. conf. Ebn-Kotaib. 96.

Siam (nomen equi) 13, 45. 27, 54.

Sibthah ben-Almondsir Salihita 7, 1.

Ante Mohammedem. conf. Djidsah.

Siffinense praelium (anno 37) 24, 263.

Sijad (Bazrae praefectus) 6, 151. 20, 52. [25, 25. 28, 47.

Filius Abu-Sofjani post mortem Almoghirahi a Moah-wijaho Bazrae quoque praefecturam accepit. Mortuus est anno 53.

Sijad Ahbsita 25, 104.

Tempore Kaisi ben-Sohair vixit.

Sijad Alahdjani 18, 67.

Poeta, qui mortem Almoghirahi ben-Almohalleb deploravit. Secundum nonnullos Izthachri vixisse dicitur et quum Persica enunciatio ejus sermonem corrupisset, الاعجاب cognomen accepit. Alii dicunt, eum Izpahani natum in Chorasana vixisse et diem obiisse. Cit. Alaghani.

Sijad-ben-Abijah 2, 2.

Tempore Ferasdaki.

Sijad ben-Hasdir 10, 7.

Tempore Ohmari.

Simac 3, 44.

Sinan ben-Djabir (poeta) 23, 231.

Sinan ben-Abi-Haritsah (Morrita) 6, 165. 15, 51. 20, 96. 21, 96. 23, 384.

Princeps gentis Ghathfan a Sohairo carminibus laudatus est. Tempore belli Dahis et Ghabra et regis Alaswadi ben-Almondsir vixit.

Sinan ben-Auhf 10, 36.

Tempore regis Ahmrui ben Hind.

Sinimmar 5, 8.

Tempore Alnohmani ben-Amru-l'Kaisi ben-Ahmir Alcalbi. conf. Abulf. hist. Anteis. p. 126.

Sirbal 10, 17.

Sirhan ben-Hasalah 12, 2.

Soahid 6, 29. 12, 5. 25, 40.

Ante Mohammedem vixisse videtur.

Sobaih ben-Ahmrui Tsahlebita 21, 96.

Tempore belli Dahis et Ghabra.

Sobair ben-Ahbd-Allah 10, 87. 27, 158.

— — — **Alahwwam 24, 252.**

Anno 36 in pugna cameli occisus est. conf. Ebn-Kotaib. p. 82. Herbel. T. III. p. 619. Cit. Alaghani.

Sochaila (serva) 24, 240.

Circa 200 annos ante Islamismum vixisse dicitur.

Sohail (stella) 7, 73.

— — **ben-Ahmru 12, 11.**

Videtur ante Mohammedem vixisse.

Sohaim ben-Watsil Rijahita (poeta) 1, 120.

In proelio Wakbae appellatur. Hamas. p. 16. Ohtsmani et seriore tempore vixit.

Sohair 21, 96.

Tempore certaminis equorum Dahis et Ghabra.

Sohair (poeta) 3, 37. 4, 8. 5, 18. 6, 139. 11, 10.

12, 111. 18, 53. 207. 25, 21.

Sohair ben-Abi-Solma 13, 22. 124.

Sohair tempore paganismi princeps poetarum erat. conf. Anthol. gr. 451. Cit. Alaghani et Moallak.

Sohair ben-Chabbab (Et جناب et حباب scribitur)

Calbita 23, 402.

Poeta ante Mohammedem et dux gentis Colaib tempore Alharitsi ben-Mariae Ghassanidae et Abrahahi. Ob vini potum eum mortuum esse dicunt. conf. Cit. Alaghani et Abulf. hist. Anteis. p. 136. 184.

Sohair ben-Djadsimah Ahbsita 22, 16. 24, 298.

Tempore Nohmani ben-Almondsir. Erat pater Kaisi b.

Sohair Ahbsitae regis. conf. Ebn-Kotaib. p. 105. 115. et Abulf. hist. Anteis. p. 140.

Sohair ben-Malic 21, 49.

Tempore Nohmani ben-Almondsir.

Sohair ben-Omajjah Schaibanita 23, 403.

Tempore Mondsiri ben-Mäi-ssema.

Soham (canis) 27, 80.

Sohman (vel Sahman) canis 20, 1.

Alsokar et Albokar 5, 110.

Solacah (mater Solaici) 18, 231.

Solaic ben-Alsolacah 1, 117. 15, 13. 18, 28.
79. 231. 24, 419. 26, 100.

Ante Mohammedem. Occisus est a viro انس بن مدركة الخثعمي
appellato. conf. Ebn-Kotaib. p. 120
Cit. Alaghan.

Solaim (gens) 14, 104. 20, 95.

Conf. Imperium Joctanid. p. 36.

Solaiman ben-Ahbd-Almalic (chalifa) 1, 31. 7,
96. 14, 59. 17, 10.

Imperio potitus est anno 96, diem obiit anno 99. conf.
Herbel. T. III. 339. Ebn-Challik.

Solaiman ben-Rabiah (poeta) 3, 54.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 102.

Solma (filia Ahmrui ben-Said ben-Lebid) 12, 109.

Erat mater Ahbd-Almoththalebi ben-Haschem. conf.
Anthol. gr. 452.

Solma (filia Wajeli) 3, 62.

Mater Nohmani ben-Almondsir fuisse dicitur.

Somail 24, 107.

Somair ben-Rabiah Bahelita 5, 150.

Ante Mohammedem vixisse videtur.

Sophi 21, 163.

Sorah (canis) 5, 171.

Sorarah ben-Ohdos (Tamimita) 3, 47.

Tempore Almondsiri ben-Mäi-ssema et Ahmrui ben-
Hind. Hamas. 371. Cit. Alaghani ad يومه أواره.

Sorfah (animalculum) 14, 87. 25, 103. 28, 1.

Sowaid ben-Rabiah 1, 6. 28, 1.

Tempore Ahmrui ben-Hind vixit.

Suk Hodjir (locus) 21, 96.

Alsun (idolum) 6, 195.

Susa (locus) 23, 548. Conf Abulf. Geogr. 46.

Syriacus 23, 539.

Tabalah (oppidum) 27, 162.

Taabbatha-Scharran

Poeta cujus nomen est ثابت بن جابر بن سفيان ante Mohammedem vivens. conf. Ebn-Kotaib. p. 49. 98. Cit. Alaghan. Anthol. gr. 340. 344.

Tadjah 12, 127.

Taghari (vicus) 24, 296.

Taghleb (gens) 2, 28. 13, 114. 22, 49. 225.

Taghlebitae 20, 95.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 122.

Tahort (oppidum) 23, 548.

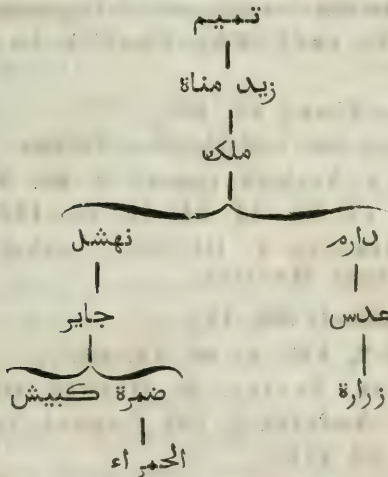
Conf. Abulf. Geogr. 139.

Altaim (gens) 21, 120.

Taim-Allah ben-Tsahlehah (gens) 13, 115. 15, 59.

Conf. Ebn-Kotaib. p. 130.

Tamim (gens) 1, 146. 2, 11. 4. 25. 5, 177. 18, 23. 21, 96. 23, 77. 78. 214. 24, 4.

Tamim ben-Morr (vel Morrah) (gens) 1, 409. 11, 38.

Tardj (locus) 5, 152.

Taubah ben-Alhomajjir (Ohkailita) C. 6, 138.
23, 119. 26, 14.

Tempore, quo Merwanus ben-Alhacem praefectus
Medinae erat. Alachjalijjam amabat. Occisus est re-
gnante Moahwijaho. conf. Ebn-Kotaib. p. 117. Cit.
Alaghani.

Tebalah (regio) 24, 3.

Tehamah (regio australis Hidjasi) 15, 52. 18, 66.
27, 102.

Conf. Abulf. Geogr. 78.

Thabakah 26, 1. 102.

Thai (gens) 1, 348.

Conf. Ebn-Kotaib. 140.

Thajjib 6, 229.

Thalhah ben-Ahbd-Allah ben-Chalf Chosä-
ihta 7, 94.

Liberalitate et generositate notus uno oculo privatus
est, quum Saihd ben-Ohtsman sub imperio Moahwijahi
urbem Samarkand expugnaret. Cognomen gerebat
طلحة الطلحات conf. Ebn-Challik. in vita Al-
mohallebi.

Thalhah ben-Sinan 21, 96.

Vixit tempore finis belli Dahes et Ghabra.

Tharafah ben-Alahbd (poeta) 2, 28. 7, 27. 10,
38. 12, 25. 14, 31. 34. 21, 17. 28, 127.

Conf. Herbelot. T. III. 384. Anthol. gr. 123.
Reiskii Tharaf. Moallak.

Thsariban (animal) 26, 150.

Thesm (gens) 2, 145. 6, 66. 10, 95.

Conf. Hist. Joctan. 28. Herbel. III. 487. et
Abulf. hist. Anteis. p. 180. Pocock. spec. hist.
Ar. p. 38 sq. ed. alt.

Thirimah (b. Hacim) (poeta) 9, 48. 22, 38. 135.

Tempore Islamismi vivens. Cognominibus الطرماح
الطويل et أبو ضبيبة et أبو موعر usus est. In gente Taim-

Allat b. Tsahlabah sedem habebat et sectae الشراة الزارقة usque ad mortem addictus erat. In Syria adultus Cufam se contulit et tempore Alcomaiti docebat. conf. Cit. Alaghani.

Thofail 13, 13. 16, 72. 28, 127.

Personarum diversarum antiquo et seriore tempore viventium nomen est.

Thofail-Alchail 25, 105.

Paulo ante Mohammedem.

Thofail ben-Dallal 26, 106.

Incola Cufae.

Thofail ben-Malic 20, 91. 26, 17.

Ahmiri ben-Malic frater.

Thofawah (gens) 6, 154.

Tholaihah ben-Chowailid 23, 319.

Mohammedis tempore vixit.

Althomm ben-Ahjjasch 22, 106.

Thowais 7, 124. 13, 158.

Thowais cognomen est. Ejus nomen erat Thaus طاوس.

Medinae anno 92, aetatis octogesimo secundo obiit. conf. Ebn-Challik.

Althsahran (locus) 6, 152.

Thsilmah (mulier) 21, 121.

Thodhollila (vallis) 12, 65.

Torbah (regio) 18, 23.

Towait (gens) 3, 152.

Tsabir (mons apud Meccam) 13, 29.

Conf. Abulf. Geogr. 81.

Tsabit Alakram 23, 319.

Tempore Mohammedis.

Tsabit (ben)-Kothnah 10, 78.

Tempore Omajjarum vivens poeta, socius Jasidi ben-Almohalleb erat. In Citab-Alaghani ثابت قطنة scriptum est.

Tsahlabah (vir) 18, 95.

- Tsahlabah (gens) 2, 30.**
- Tsahlan (mons) 1, 102. 4, 24.**
- Tsakif (gens) 3, 149.**
- Altsakefita (poeta) 1, 54.**
- Tsamanin 28, 31.**
Conf. Abulf. Geogr. 69. 270.
- Tsamud (gens vetus) 13, 117.**
Conf. Herbel. III. p. 481. Pocock. spec. hist. Ar.
p. 36 sq. ed. alt.
- Tsanijjah Adjdjsa (locus) 23, 321.**
- Tsaur ben-Abi-Simahn Ohkailita 23, 119.**
Tempore Merwani ben-Alhacem.
- Tsaur ben-Ahzim Albacäi 21, 96.**
Tempore belli Dahis et Ghabra.
- Tsaur ben-Schahmah Ahnbarita 21, 138.**
- Tsawab 16, 76.**
Tempore antiquo vixisse videtur quum Alachmasus
ben-Schehab ejus in versu mentionem fecerit.
- Altsawijjah (locus) 24, 299.**
- Tsermida (locus) 25, 50.**
- Tsoahlah (vir) 18, 234.**
- Tsomail 28, 127.**
Lokmani Ahditae tempore.
- Wabr (animal) 8, 68.**
- Wabar (regio) 8, 64.**
- Wacih ben-Salamah Ijadita 22, 15. 58.**
Praerat post Djorhomum templo Meccano ante Mo-
hammedis tempus.
- Alwadhajih (cohors Nohmani) 2, 163.**
- Wadjra (locus) 10, 162.**
- Waha 1, 39.**
- Wahab ben-Ahbd-Manaf ben-Sohrah ben-
Cilab 21, 57.**

- Tempore Ahbd-Almoththalebi avi Mohammedis.
- Wahab ben-Alharits (gens) 18, 66.
- — — Munabbih 1, 96.
- Et in Kamuso Wahb scribitur. Sanaac in regione Jemen anno 114 aut 116, aetatis nonagesimo diem obiit. conf. Anthol. gr. 311.
- Wahwah 23, 436.
- Wahwaah 27, 92.
- Wajil ben-Rabiah 18, 211.
- Idem est ac Colaib-Wajel.
- Wajil ben-Zoraim Aljeschori 23, 177.
- Poeta quem Ahmruus ben-Hind rex tributis colligendis in gente Tamim praefecerat. Ibi occisus est. Hamas. 270.
- Waka (cod. B. Warka) b. Alaschahr
Conf. Ebn-Lisan Alhommarah.
- Walid ben-Ahbd-Almalic chalifa 20, 95,
Imperio potitus anno 86 diem obiit anno 96.
- Walid ben-Ahkabah (vel Ohkbah) ben-Abi-Mo
aith 6, 3, 10, 64, 22, 92.
- Abu-Wahb cognominatus. Frater Ohtsmani ben-Ahffan ex eadem matre natus post Sahdum ben-Abi-Wakkaz Cufae praefectus erat, a cujus praefectura, quod vino indulgeret, remotus est. Ohtsmano occiso Moahwijahum ad vindictam excitavit.
- Walid ben-Tharif Alcharedji 18, 283, 24, 538.
Post Mohammedem vixisse videtur.
- Waradah (mater Tharafahi) 26, 100.
- Alwaratsah (filia Tsahlebahi) 2, 138.
Tempore Dsohli ben-Schaiban,
- Wardan (nomen asini) 15, 27.
- Waseth (oppidum anno 84—86 conditum) 3, 130.
Conf. Abulf. Geogr. 307 sq.
- Zachr (ben-Ahmru Alschirbid v. Alscharid) 1, 74, 263,
24, 92.
- Frater Chansae ante Islamismum die ذو الأئله appel-

- Iato a Jasido ben-Tsaur Asadita occisus est. conf. Ebn-Kotaib. p. 110. Cit. Alaghani.
- Zachr (filius Kaisi Alachnaf) 6, 164.
— ben-Djahd (poeta) 24, 304.
Tempore Omajjarum et Ahbbasidarum vixit. Cit. Alaghani.
- Zachr ben-Moahwajah Alsolami 9, 19.
— — Nachschal ben-Darim 25, 6.
Tempore Haritsi ben-Ahmru *أكل المرار* cognominati.
- Zachra (vel Zochra) (filia Lokmani Ahditae) 1, 146.
20, 30. 24, 13.
- Zachrah (uxor Hozaini b. Ahmru) 18, 2.
- Zaduf 22, 99.
Tempore ante Mohammedem vixisse videtur.
- Alza dufa (filia Djalisi Ahdsaritae) 23, 318.
Tempore ante Mohammedem vixisse videtur.
- Zafijjah (filia Cahili ben-Asad ben-Chosaimah) 5, 148.
Diu ante Mohammedem vixisse videtur, quum Chosaimah gentis auctor sit.
- Zafijjah (filia Abu-Sahli ben-Hescham) 12, 11.
- Alzahb ben-Ahmru Alhindi 23, 189.
Nomen viri in codicibus diverso modo scriptum reperitur.
- Zahbah (soror Actsami b. Zaifi) 24, 282.
- Zahrah (Hozaini uxor) 18, 2.
- Zahzaah ben-Ahmir (filius Alfisri) 23, 30.
Diu ante Mohammedem vixit.
- Zahzaah ben-Moahwajah 10, 166.
Circiter ducentos annos ante Islamismum vixisse dicitur. conf. Ebn-Kotaib. p. 112.
- Zahzaah ben-Zuhan (Moahwijahi tempore) 24, 402.
- Zaleh (propheta tempore Djemschidi ad gentem Tsamud missus) 13, 117. 22, 49.
- Zalmaah ben-Kalmaah 14, 65.
Omnino ignota aut ficta persona.

Alzamman (regio) 1, 408.

Alzanäih (cohors Nohmani) 2, 163.

Ziffin (locus) 6, 164.

Conf. Abulf. Geogr. 269.

Zifrid (avis) 5, 159.

Zillijan (olus) 3, 60. 6, 76.

Zohban Djormita 23, 486.

Poeta post Mohammedem vivens.

Zohra (soror Lokmani Ahditae)

Conf. Zachra.

Zojaid (frater Chidhri) 24, 293.

Zoraim ben-Kais ben-Hobal 23, 402.

Tempore Sohairi ben-Chabbab.

Index proverbiorum

sententiarumque, simulque dierum pugnis illustrium, quorum in tomo tertio mentio facta est*).

A.

- Aban (mons) 1148.
Abhorrens a parentibus 128.
Abiisti in longum 1046.
— — in vanum 1047.
Abierunt dispersi 1048.
Abreptus est 1447.
Abripiens magis 807 809.
Absens 2295—97.
Abstinens a rebus mundanis (215).
Abstinentia a rebus illicitis 3230—1.
Abu-Ahmrah 3.
— Daghfa 2.
— Ghobschan 791.
— l'Hosain 1396.
Accessus ad aquam 2908.
Accidit 402.
Accipiens, quod ei debetur 13.
Accipiter deserti 816.
— — in nido 1683.
— — decrepitus 3169.
Acetum 506.
— — vinum 823.
Acies forcicis 950.
— gladii 951.
— scalpri sutorii 952.
Acrimonia 693.
Actiones temerariae 105.
Acutior 546.
Adamus 1841.
Adeps-lana 1477.
Adferre rem 3152.
— — vitam 3153.
— — id, quod apud te est 3154.
Adflans torrem 988.
Adhortatio 908.
Adjala (locus) 1122.
Adjutor despectus 890.
Adjuvans animâ fratrem (69).
Admiratio sui 1926. 2378—9.
Admiratione sui impletus 715.
— — majore dignus 1925.
Admissarius 2311.
Admissarius praegnans 2011.
Admittere rem 523.
Admonitio efficacissima 246.
— — optima 881.
Admonitionem admittere 30.
— — admittentes 133. 3263.
Adolescens prudens 2275.
— — resipiscens 1455.

*) Quae Mohammedis aliorumque facete ingenioseque dicta a p. 607. sqq. occurrunt, eorum numerus uncinis in indice hoc modo () inclusus est.

- Adolescens sine poenit. 1450.
Adolescentia 1218. 1457.
Adolescentiae ebrietas 1379.
Adsensus — dejectus 1188.
2439.
Adspiciens 987.
Adspectus 329.
— — primus 3079.
— — viridium rerum (6).
Adsuescere 354.
Adveniens 2446.
Adventus 2447.
Adversari animae 836.
Adversans 2710.
Adversitas—commoda vita 159
Aedificium 2719.
Aegrotus 2697.
Aegroti medicina 2888.
Aerumnam (in) incidere 3002.
— — (in) conjectus (144).
Aestatis tempus 2817.
Aestatem gustare 1053.
Affirmatio rei 939.
Agere 522. 3173. (189).
— bene 1432.
Agendi ratio 1427.
Agens rem 2713.
Agmen parvum 1052.
Agnus — agna 102.
Ahbbasus 1556.
Ahdijj ben-Djanab 708.
Ahmar Ahd 692.
Ahnbarita 1078.
Ahnsae diei occurrit 2879.
Ahza (equa) 758.
Alam demittere 817.
Alauda mas 2535.
Aleppo 2784.
Alimenta quotidiana acquirere 1967.
Alwah b. Hobairah 8.
Amare aliquem 515. 520. 521.
— cum ira 516.
— rem 517.
— simium 513.
— se ipsum 514.
Amare femora equorum 519.
Amor 359. 527—530. 1531.
2024—5. 2916. (186).
Amor animae 3188.
— mundi 524. 1324.
— patriae 525.
— mendacis 1604.
— sufficientiae (192).
Amoris confirmatio 66.
— lapis Lydius 656.
— radix — odii radix 60.
Amorem remove 3046.
— producere 337.
— non novit 1982.
Amori virorum addictus 2872.
Anans 2026. 2465.
— pauper 2027.
— sufficiens 2802.
Amatus 531. 2816.
Amati conspectus 1087.
Amicus 1484. 1659. 1661.
— imperatoris — inimicus 3290.
— firmus 1660.
— honorandus 722.
— optimus 860.
— pessimus 1497.
— sine vitio 1657.
— opum 1658.
Amicorum multitudo 358.
Amicum abjicere 2489.
Amicitia 1663. 1664.
Amicitiam ostendere 1901.
Ancilla 785.
Angustia 1771. 1772.
Angustias gustare 1054.
Angustior 1773.
Anhelitus (182).
Animae occisor 2430.
Animam committere 3280.
Animae (15).
Animarum pretium (137).
Animal vorax 747.
— libere dimittere 1446.
Animus (148).
— excultus 2406.

- Animus idem 370.
 — metuit 2329.
 Animi 378.
 — angustia 1768.
 — cultura 677.
 — levitas 694.
 — medicina 1000. 1534.
 Animo firmiore praeditus 314.
 Animum excolere 1813.
 Animi induruerunt (81).
 — amant — et odio habent (34).
 Animorum amplitudo 3236.
 Annonae pretia 1362.
 Antileua levis 1143.
 Antiquum et recens 4.
 Antistes agens (130).
 Aqua 407. 1182. 2996—3000.
 — in scrobe montis 1681.
 Aquae murmur 772.
 — bulla 901.
 — color 2894.
 — mixtus 2950.
 Aquae dulcis locus 1510.
 — pravitas 2995.
 Aquam manu cap. 700. 2413.
 — lambens 712.
 — manducans 711.
 — (ad) ire 1207.
 — invenire 1711.
 Aquae Thosaim 3229.
 Aquila 198. 809.
 Arabs campester 169. 1114.
 Arabes 1972.
 Aranea 2178.
 Arbor 940.
 — spinosa 2896.
 Arborea 1997.
 Arboris Ghadha pruna 723.
 Arcani particeps 3111.
 Arcus 2529.
 Arcus optimus 891.
 Arena 2036.
 Argentum — stannum 2339.
 Argumentum 544.
 Arietes — agni 2588.
 Arma 1386. 1387.
 Arrogat sibi etc. 2745.
 Arrogans sibi 2612.
 Arrogantia vana 134.
 Ars 570. 571. 1709. 1710.
 Artis possessor 1639.
 Artuum amputatio 2493.
 Aschahb 1574. 2812.
 Asinus 690. 741. 742 1042.
 1994. 3272.
 — fullonis 688.
 — in sole ligatus 689.
 — lapidibus portandis destinatus 690.
 Asinis vehi 2150.
 Asinos silvestres venari 2195.
 Asinae pullus 294.
 Asinam — mulget 2469.
 Asperior 792. 793.
 Asperitas in consuetudin. 784.
 Astrologus 2737.
 Astutia 740.
 — egeni 738.
 Atomi in aere volitantes 813.
 — pulveris 822. 949.
 Attingere rem non posse 2196.
 Attritus magis usu 840.
 Auctor (209).
 Audere strenue 412.
 Audax 954.
 Audacia 2448.
 Audire 1415. 1416.
 — multum 2610.
 Auditum magis valens 1417.
 Auditus — visus 911.
 Audiens 1418.
 Augmentum 1287.
 Aura 1183.
 Aures avertere 3288.
 — claudere 1319.
 — melis assecutus est 2878.
 Aurium extremas partes amputatas habens 2885.
 Aurum 232. 678. 3099.
 Aurora 3246.

Aurorae lux 3122.
Auxilium 2378.
 — optimum 2190.
Avarus 150. 151.
 — dives 1473.
 — erga se 148.
Avarior 152. 1474.
Avari nummus aureus 961.
Avaritia 2764. 2899. (158).
 — et ignorantia 149.
Avaritiam adhibens 2166.
Aves decidunt 85.
 — avolarunt 1867.
 — ad volatum mittere
 1869.

Aviditas 566. 567. 694. 978.
 2252. (172).
Aviditatis ruptura 356.
Avidus 413. 1523.
Avidus periit 3172.
Avidi occisor 2429.
Avidior 568, 569.
Avis 2692—3.
 — pullus 588. 828.
 — Kirilla 589.
 — Thirrik 707.
Avium Katha transitus 1343.
Avus 384.

B.

Baculus claudi 1337.
 — fractus est 141.
 — pulsabatur 672.
Banu-Tsoahl (gens) 1201.
Baradjim (gens) 1539.
Barba filii 1822.
 — longa 1849.
Bazra urbs 774.
Beatitudo 1360.
Beatus est 1863—5.
Bellum 561. 837.
Benedicat tibi Deus! 1522.
Benedictio 179. 2929.
Benedictione major 2047.
Benefacere 610. 611.
Benefac! 608.
Benefactum (30).
Beneficentia 173. 2252. 3086.
Beneficium 621. 622. 1434.
 1707. 1995—6. 2330. 3253.
 (37). (44). (159).
 — completum 299.
 — multum 2596.
 — vetus 1017.
 — sperare 1130.
 — conferre 2352.
 — occultare 2661.

Beneficia duo 3087. (6).
Benignitas 1176. 2868.
Benignus 623.
 — erga baculum 1533.
Bestiam mittere in pratum
 1149.
Bibe! 1508.
Bibit aquas stagnantes 1509.
Bibendum dare genti 1372.
 — — vinum 1374.
 — — dulce 1373.
Blanditiae 2252.
Bolaik (equus) 2213.
Bonum 886. 892. 893. 1703.
 2807. (54).
Bonum — malum 1689. (66).
 (201) (203).
Bonum facere 1705. 1706.
 2354—5. 2985.
Bonum viri remotum 207.
Boni augmentum 1286.
Bono operam dare 2405.
Brevis 2480.
Bubo 2806. 3183.
Buccella 2876.

C.

- Cadas 3271.
Caro pecorum 1437.
Caecus 2172—3.
Caeca 2169. 2461.
Caecitas 3049.
— animorum 2170—1.
Caedes 2428.
Caespitatio 1413.
Calamitate frangi 1229.
Calamitas 1483. 2707.
Calamitati occurrit 2877.
Calamitates parvae 2046(138)
Calamorum stridor 1665.
Calami scriptorii 2532.
Calceum, clavum videre 1075.
Calceos habens 2825.
Calceos sibi induere 3083.
Calor 557.
Calidior 559. 560. 723. 940.
Calvus 458. 2461. 2552.
Calvus nudipes 596.
Camela annosa 1397.
Camelae-capellae 3137.
Camelus 426 650.
— scabiosus 220.
— Turcomannicus 425.
Cameli pullus mas natus 855.
— pediculus 3187.
Cameli—quod in ossibus cari-
osis inveniunt 1760.
— scabiosi 3029.
Camelos repelle! 1144.
Camelos amisisti 1759.
Candela 1553.
Canis 413. 789. 1150. 1338.
1417. 1472. 1549. 1631.
1696. 1977. 2554. 2747—9.
— claudicans 1423.
— vivus 2746.
— fori 3182.
— cauda 1039.
— sors 1424.
Canum custodia 3274.
Canem surgere facere 2574.
Canicula libidinosa 1565.
Canities 1590.
Cantatrices Aldjeradah 1875.
Capere velle 1235.
Capiat servus Dei (38).
Capiens — suspecti 30.
Cape — sine! 23. 24.
— a me! 29.
— a morte! 26.
— a tempore! 27.
Capistrum trahere 387.
Capra 2175. 2550.
— Choththah 2408.
— cornibus inflexis 3239.
Caprae 308.
— Alfisri 423.
Capram mulge 2468.
Caput (94).
— albicat 3089.
— incanuit 1587.
— amputare 2488.
— — podex 1069.
— orphani 1070.
— implens res 2977—8.
Carceres 1312.
Carminis recitatio 3053.
Caro 1062.
Caucabijjah (oppidum) 935.
Causa 2723.
Cauti 3219.
Cautio 3269. 3279.
Cautior 555. 556. 587—589.
Cautissimus 586.
Cavere 552—554. 564. 565.
3275. 3277.
Cavere a pravo 3095.
Celerior 1335—1343.
Celsitudinis perpetuitas 997.
Cepa ejusque pellis 1915.
Certant venti mareque 2427.
Certitudo (207).
Chalinus tuus 1496.
Chautah 1632.
Chawwat 3108.

- Cibus optimus 862.
— vespertinus 2340.
Cibum levem facere 810.
Cibare — potu rigare 1790.
Cingulum sellae ruptum fuit 2491.
Circumcidentis locus 2496.
Cithara sine chorda 1834.
Ciliorum interiores partes rubrae 552.
Clamor 1722.
Clamor gravidae 1666.
Clamor et increpatio 3191.
Clamorem altum tollere 1169.
Clarior 1756.
Claudicare 1093.
Claustrum super pudendo 1894
Coelum purum 163.
— septimum 240.
Cogitare 2393—95.
— de re sua (115).
— de fine 594.
Cogitat paucum 2503.
Cogita primum! 142. 183.
Cogitatio 2252. 2392.
Cognosci 345.
Cognoscitur vir 2953.
Cognitio (198).
— certa 1066.
Colaib Wajel 692.
Collige et vola! 2875.
Colloqui cum fratribus 558.
Collum pulchrarum 2177.
Collyrium 2778.
— illinere 496.
Colostrum noluit 4.
Columba 685. 705. 1317.
Columna 2729.
Colus 2891.
Comestio una 78.
Comitas 1177.
Commeatus 1515.
— in hoc mundo 2301.
— duorum 1284.
Commercium 2168.
— habere 2164.
Commoditas vitae 2707.
Commodum percipere 346.
Communio 2787.
Compensa unam partem indolum altera 2418.
Computus 2186.
Computum relinquere 842.
Concha alba 3223.
Conchae 777.
Confabulari 1021.
Confligere 1998.
Confessio 1791—92.
Confusio 235.
Confusus est 1123.
Conjunctus cum amico 3244.
Conjux 625.
Consessus eorum, quos non amas 2280.
Considerare 1238.
Consilium 1086. 2379.
— capere 2014.
— sincerum dare 3057.
— rogare (76).
Consilii rectitudo (164).
Consortium optimum 879.
— sapientum 2018.
— animarum 2019.
Consortio uti 2023.
Consuescit 2672.
Consuetudo 2180—82.
— familiaris 117—18.
— cum regibus 2608.
Consulere 1566. 1568.
Consulens (non) 715.
Consultatio 1569.
Consultatio amicorum 2378.
Contemplatio 2235.
Contemptus - honoratus 1030.
Contemptum reddere 2258.
Contentus 2538.
— animus 2540.
— est conditione vili 1155
— est eo quod valet 2479.
— se ipso (132).
— paucis 2215. 2536—37. 2539.

- Contumelias nuntiare** 759.
Convenire 1687.
Conveniens (non) 291.
Conviva optimus 866.
 — **bonus** 417.
Cophinus 2205.
Cophinum dare 2045.
Cor 2516—26. 2939. 3214.
 — **frigidum** 1599.
Conda (46).
 — **ingenuorum** 2527.
Coram 2884.
Corium rubrum 1490.
Cornua quaerens 1817.
Corpus 885.
 — **animus** 157.
 — **non dolens** 156.
Corporis poculum 2582.
 — **moles** 2440.
Corporum alimentum 2541.
Corrigia soleae 970.
Corrumpentes 1103.
Corruptela etc. 1365. (123).
Corrumpere rem 849.
Corruptio plebis 2332.
Corvus 301, 2808.
Corvi rostrum 1493.
Corvus canescit 1589.
 — **decidit** 3270.
Coxit bene 3069.
Coxisti bene 465.
Crabrones duo 1260.
Creatura 924. 930. 931.
Crenam (in) redire 1575.
Crepitus ventris 1211. 1481.
 1747. 1748.
Cribrum 3032.
Per cribrum non cernens 195.
Crimen 1038. 1247. 2770.
Crimen — obsequia 1037.
 — **non commisit** 2462.
Crinis 947.
Crinem torsit 2306.
Crines albi 2892.
Contumelia fratrem adficere
 2207.
- Cruris pars tenuior** 2768.
Culex in capsula 1773.
Culter magnus 1335. 2433.
 3199.
Culpam iu se videre 1304.
Culter magnus 1335. 2433.
 3199.
Cultura 42. 43.
 — **in viro** 40.
 — **in animo insita** 41.
 — **animi** 44, 45. 2156.
 2404. 2415. 2644. 2764.
Cunctans 200. 201.
Cunctando assequeris 129.
Cunctatio 1269.
 — **in periculo** 3294.
Cupere id, quod est 2809.
Cupere turbidam aquam 1831
Cupidus 1833.
Cupido etc. 1832. 1842. 2270.
 2271. (100)
 — **horae** 1562.
Cupidini obedire 1837. 1838.
Cupidinem plantare 2252.
Cupidior 1565. 3108.
Cupiens despectus est 1830.
Cupiditas 1282. 2779. 2902.
Cupiditatis servus 1905.
Cupiditates 1563.
Cupiditatibus resistere 1605.
 — **abstinere** 2656.
Cupitus magis 1564.
Cura 2783. 3177.
Curae 1157. 2886.
Curarum finis 3116.
Curis vanus sis! 3220.
Currere 403.
 — **in habenis spei** 404.
 — **magno cursu** 1192.
Currens (magis) 405. 406.
 407.
Cursus 1481. 1570.
 — **vehemens** 1824.
Curvitas 94.
Curvi umbra 1879.

Cuspidum caro 2839.
Custodio 562.

Custodiens magis 563. 1631.
Custodes dormiunt 1758.

D.

Dactylus 306. 679. 680.
Dactyli-polenta 305.
— régionis Thajef 1761.
Dad (mulier) 914.
Daemon 2293.
Daemonibus obsessi 2942.
Debilitas 1928—31. (157).
Debitas infirmissima (85).
Debilitatis indicium 959.
Debilis 87. 1927. 1932.
— et superbus 1749.
— potentia (143).
Debiles duo 1750.
Debilem ne contemnas! 651.
Debitum 1003-5 2247. 3109.
Decipi 2241—4.
Decipiens 851.
— (magis) 754. 755. 756.
763. 764. 766.
Deceptus 767.
Decretum divinum 182.
Decreta a Deo res 2441. 2822.
Decere (non) 2547.
Decorticavit baculum 2467.
Decortinatio 2841.
Dedecus 2257.
Dedecora ferre 3107.
Defectus 1445.
Defini brachio tuo! 2436.
Defini in agendo! 2438.
Deleat eum omnino 64.
Delira! 2334.
Dens vitiosus 1745.
— molaris 546.
Dentes canis 1383.
Dentibus mordere 1746.
Denudare gentem 510.
Deplorare 238.
Derisorem expellere 779.
Deserens alterum 770.
Desertum 1444.

Desiderium (202).
— — invidia (160).
— hujus mundi (16).
Desiderio impleri 1830.
Desideria (173).
Desperare 144. (118).
Desperans 3200.
Desperatio — spes 3301,
— cupido 3302.
Despectus 694. 1521.
Destinatae a Deo res 9.
Destitutus 1953.
Destruere 776.
Detrimentum 730.
Deus 1089. 1356.
— facit, quod vult 2353.
— videt (72).
Deum nosse 1978.
— timere (107). (213).
Dei cultus 1050. 1913.
— nomen 1421.
— decreta 1156. 1161.
— arcanum 1321.
— amicus 1405.
— promissum 1556.
Deo appropinqua! 2451.
Deo dignissimus (73).
Devotio caeci 1264.
— feminarum 1265.
Devotior 1266.
Dexteræ locus 3050.
Dhalal ben-Djauschani 1753.
Djadsimahi compotores 3043.
Aldjahhaf 1494.
Diabolo publ. maledic. 2820.
Dicere verbum 2565.
— bonum aut silere (33).
Dicere in absentia regum 2560
Dicere: non 2561.
Dicere rei contingenti 2562.
— canenti 2563.

Dicti pravitas 1431.
Dicentis prava conditio 2990.
Dies 819. 3320.
 — hesternus 2785. 2968.
 — hodiernus 3321.
 — gaudii 3312.
 — injuste tractati 3313.
 — valedictionis 3314.
 — novus 3315.
 — quo stellae apparent 3316.
 — quo stipendium non est 3317.
 — fortunae secundae 3318.
 — docti 3319.
Dies apti ad opus faciendum 1100.

Dies pugnarum.
 p. 553 - 606.

Dies Alabwa 154.
 — Adjadain 165.
 — Alahbla 7.
 — Ahkil 31.
 — Alahrish 177.
 — Ahschasch 30.
 — Ahtsâl 86.
 — Alahwas 215.
 — Aihnain 51.
 — Ain-Abagh 109.
 — Alahkr 201.
 — Alalil 95.
 — Alamil 96.
 — Armats et Aghwats 175.
 — Authas 150.
 — Badr 135.
 — Albahrain 188.
 — Balandjar 206.
 — Baldah 127.
 — Albalich 184.
 — Balka 50.
 — Banu - Koraitshah 142.
 — — Mozthalik 143.
 — Albasus 65.
 — Albeida 57.
 — Benat-Kain 105.

Dies Bir-Mahwenah 138.
 — Albischr. 34. 183.
 — Boahts 84.
 — Bosachah 158.
 — Bosjan 46.
 — Caesareae 179.
 — Canafai - Ohrusch 100.
 — Alchabur 37.
 — Chaibar 146.
 — Alchandak 141.
 — Chasasa 16.
 — Chasir 200.
 — Alchauch 98.
 — Chaww 82.
 — Chowajj 83.
 — Circesiae 205.
 — Alcofah 44.
 — Alcohail 43.
 — Alcolab 17.
 — Alconasah 207.
 — Cypri 178.
 — Dab 124.
 — Dahis et Ghabra 67.
 — Aldahnah 130.
 — Dair-Aldjamadjim 214.
 — Aldar 224.
 — Aldare 85.
 — Darat-Djoldjol 126.
 — Darat-Masal 120.
 — Aldatsinah 71.
 — Destebi 210.
 — Dharijjah 42.
 — Djabalab 11.
 — Djabbanat-Alsobaih 195.
 — Djadud 73.
 — Djalula 167.
 — Aldjamal (cameli) 225.
 — Djauscha 222.
 — Djaww-Nithah 61.
 — Aldjifar 2.
 — Aldjirah 108.
 — Djoraidjan 219.
 — Djuatsa 161.
 — Dodjail 191.
 — Aldodjail 212.
 — Dorna 38.

- Dies Aldsanajib 107.
— Dsat Alramram 72.
— Dsat-Alrikah 140.
— Dsat-Alsalasil 152.
— Dsorohroh 63.
— Dsu-l'Atsal w'al'Artha
106.
— Dsu-Bahda 27.
— — Dsararih 70.
— — Kar 10.
— — Nadjab 28.
— — Oratha 26.
— — Tholuh 25.
— Dulab 190.
— Dumat-Aldjandal 156.
— Fadjdj 221.
— Faif-Alrih 55.
— Alfaldj 13.
— Alfaruk 123.
— Alfesad 54.
— Alfidjar 4.
— Alfolah 79.
— Alghabith 40.
— Alghabithain 41.
— Ghaul 58.
— Alhadjdjaf 35.
— Halimah 90.
— Haramit 94.
— Alharir 93.
— Haritsi-Aldjaulan 115.
— Alhaschsac 186.
— Alhibaah 97.
— Alhinw 52.
— Hirae 163.
— Alhirrah 180.
— Alhodaibijah 145.
— Hodjr 117.
— Alhofrah 129.
— Alhojaima 32.
— Honain 149.
— Horairah 9.
— Aljamamah 159.
— Aljarmuc 164.
— Irab 24.
— Alkadesia 169.
— Kadim 122.
- Dies Alkah 132.
— Kainokah 155.
— Kandabil 202.
— Alkarah 74.
— Karah Ahwa 110.
— Alkarn 45.
— Alkazr 204.
— Kazr Karanba 199.
— Koba 112.
— Kodaid 208.
— Kodais 174.
— Kohkoh 76.
— Korakir 49.
— Koschawah 23.
— Koss Alnathif 172.
— Alkozaibah 113.
— Allais 171.
— Allihabah 15.
— Alliwa 29.
— Almadajin 168.
— Almadjuran 218.
— Almadsar 203.
— Malham 75.
— Manahdj 77.
— Mardj Ahdsra 181.
— Mardj Rahith 182.
— Mardj Alzoffar 166.
— Almarrut 21.
— Mascin 193.
— Mobajidh 101.
— Mochaschin 36.
— Almodhajjih et Alza-
han 116.
— Almoraisih 144.
— Mosallak 121.
— Mutah 147.
— Nachlah 5.
— Alnadjrah 216.
— Nadjran 103.
— Nahawend 170. 228.
— Alnaschsasch 14.
— Alnibah 89.
— Alnisar 1.
— Alnodhair 139.
— Alnodjair 92.
— Ofak 133.

- Dies** *Ohcaths* 8.
 — *Ohod* 136.
 — *Alohschairah* 134.
 — *Alohthsala* 39.
 — *Owarah* 56.
 — *Alrabadsah* 197.
 — *Alrahrahan* 42.
 — *Rostakabads* 213.
 — *Alsab* 217.
 — *Safari* 33.
 — *Safawan* 111.
 — *Alsahf* 176.
 — *Alsakifah* 157.
 — *Sahbal* 114.
 — *Sarijah Abradjih* 137.
 — *Sarud* 78.
 — *Alsawijah* 211.
 — *Alschakikah* 22.
 — *Schamthah* 6.
 — *Schib Bawwan* 196.
 — *Sibtharah* 220.
 — *Silla et Sillira* 192.
 — *Sindjar* 119.
 — *Alsitar* 3.
 — *Alsochaich* 125.
 — *Alsollan* 59.
 — *Alsowairain* 118.
 — *Alsuban* 53.
 — *Sulaf* 189.
 — *Tabuk* 153.
 — *Altahalok* 66.
 — *Altamr* 160.
 — *Tardj* 102.
 — *Tell-Mahra* 198.
 — *Althaff* 223.
 — *Althajef-Thichfah* 19.
 — *Thowalah* 81.
 — *Thsahr* 69.
 — *Tihschâr* 128.
 — *Tostar* 173.
 — *Tsabrah* 87.
 — *Tsaital* 131.
 — *Altsanijjah* 88.
 — *Altsartsar* 187.
 — *Alwadjdj* 64.
 — *Wadi-l'Kora* 209.
- Dies** *Alwakaba* 47.
 — *Alwakith* 20.
 — *Waridat* 104.
 — *Alwatidah* 91.
 — *Alzafkah* 18.
 — *Zanah* 162.
 — *Zauad* 186.
 — *Alziabh* 99.
 — *Ziffin* 226.
 — *Alzimmatan* 48.
 — *Alzolaib* 68.
 — *Alzouaibiaht* 60.
- Difficultas rei** 2017.
 — *in loquendo* 2194.
- Digitus** 1623. 1624.
 — *tinctus* 2924.
- Digitum relinquere** 843.
- Dignitas** 2007—8.
 — *hujus mundi* 2003.
 — *scientiae* 2004.
 — *consessus* 2005.
- Diligentia** 382. 446.
- Dignitas magnorum** 243.
- Dignitatis gradus alti** 339. 717.
- Diligentiam adhibens** 2705.
- Diligentia utere** 411.
- Dimices (ne) cum eo, qui te novit** 2426.
- Dimidium numeri mille** 3063.
 — *prudentiae* 3064.
- Djodsam** 1361.
- Dirigam me versus te** 2417.
- Disce, o adolescens** 2106—7.
- Discernere non posse bonum a malo** 1988.
- Discus massae farinae** 1777.
- Discipulus intelligens** 2889.
- Dispositio pulchra** 616.
- Disputando contendere.** (188)
- Disrumpens magis** 1528.
- Dissensio** 1375.
- Dives** 2625. 2695. 2744.
 — — *pauper* 3026. (150)
 — *honoratus est* 2285.
 — *fieri qui vult* 1126.

- Divitis tardatio** 2973.
Divitum portae 252.
Divitiae 2623.
Divitiae nullae 2288.
 — **animae** 2287.
Divitiarum situs 1891.
Divulgatus est 1594.
Docere insipidum 2143.
Doceri tenera aetate 2144.
Doctus 1080. 1255. 1256.
 2131—38. 2695. 2925.
 2940. (42.)
Doctus, qui opus facit 1812.
 — **moritur** 3003.
Docti error 1255.
 — **infortunium** 2307.
Doctorum mors 357.
 — **societatem colens** 715.
 — **meminisse** 2607.
 — **atramentum** 2946.
Doctrina 137. 626. 2064. 2112.
 2114. 2118—2126. 2252.
 2623. 2763. 3100.
 — **et nobilitas** 648.
Doctrina occulta 3009.
Doctrinae consessus 418.
 — **caput** 1068.
 — **gradus** 1121.
 — **perfectio** 2761.
Doctrinam non petiit 1808.
 — **quaere a cunis!** 1809.
 — **petite!** 1811.
Doctrinâ imbuiere 2476.
Dolor unius horae 3204.
Dolet 86.
Domestici 2222.
Dominus 1088. 1439. 2771.
 (121.)
 — — **socius** 1090.
Dominum venerari 1203.
Dominum aliquem appellare
 1420.
Domini indicium 2140.
Domina mea 1303.
Domina et duae servae 1302.
Domus 775. 2914.
 — **optima** 856.
 — **possessor** 1638.
 — **tua** 2189.
Donum 178 (151).
 — **optimum** 882.
 — **praemittens** 2443.
Dona dans cum stultitia 2706.
Donorum torques 2530.
Dorcas 3092.
Dormire 1186 (80).
Dormit inimicus 3138.
Dormivit agmen Arabum 3140.
Dormire (168).
Secure dormire 3141.
Dormi in ventre ferae 3142.
Non dormire 3143. 3146.
Dormire animo curis vacuo
 3144.
 — **inter sepulera** 3145.
Dormiens 2477.
 — **multum** 2605.
Dorsum 414.
 — **fricare** 652. 653.
Drachma adulterata 918.
Drachmae 244. 920.
 — **quarta pars in cista.**
 1923.
Dubium haerere 1232.
Ducens melius 3161.
Dulcis linguae 675.
Dulcior 679—683.
Duo 371.
 — **ejusd. animi** 370.
Durans res 2913.
Durabilis 231. 232.
Dure tractare 2176.
Durior 1678.
Durities cordis 2466.
Dux (174).
Dynastia 2678.

E.

- Ebn-Allaits 314.
 — Faswah 1041.
 — Mosaikija 2048.
 — Alrumi 3157.
 Ecclesiae famulus 769.
 Edistis pistacium 68.
 Edit dactylos 69.
 — fur 70.
 — elephantem 71.
 Ede cibum Judaci! 73.
 Edere parum 74.
 Esus 75.
 — et fuga 76.
 Educans 118. 1120.
 Educator 1119.
 Ego 2543.
 Elata est res 445.
 Eleemosynae 1651. 1655. 1656
 Eleemosynae onus 3233.
 Eleemosynarum umbra (22).
 Eloquentia 245.
 Emaciare 324.
 Emit 269.
 Eques 2322.
 — equi variegati 1560.
 Equitum vestigia 958.
 Equus 406.
 — generosus 467.
 — Alahzae pulvis 2032.
 Equo alius vehi 1190.
 Equi — arma 627.
 — praecurrentes 1204.
 Equorum transitus 1342.
 Equa rufa 1454.
 Erogare 1668.
 Errans nocet 1752.
 — magis 1752.
 Error cum coetu 800.
 Eruditio 50. 416. 630.
 Eruditio puerili aetate 49.
 Esse 2789.
 Eunuchus 1789.
 Eventus rerum observ. 3075.
 Evidens res 500.
 Evitare tres res 437.
 Excusare se 1966. 1971.
 Excusationem admittere 720.
 2422.
 Excusatio 1968. 1970. (108).
 — pulchra 1969.
 Exemplum videre 1071.
 — capere 1917.
 Exitium 3176.
 Exitus-introitus 2412.
 Experientia 393.
 — res probare 390.
 — edoctus 392.
 Experientiarum multit. 2612.
 Explicatio 1511.
 Exspecta! 2830—32.
 Extremitates duae 932. 2725.
 Extremum quod cupit homo
 242.

F.

- Faba 2699.
 Facies 1679. 2567. 3205—9.
 Faciem denigrare 1435.
 Facere rem 2163.
 — omitte-aggreddere (35).
 — modo solertis 1708.
 — id, quod ipsi placet
 2159.
 Non faciam etc. 2356—2375.
 Feci plus quam fides postulat 2149.
 Factum (194).
 Fecimus quod nostr. erat 2160
 Fecerunt mel farinamque 2161.
 Facundia 1688.
 Facundior 248. 249.
 Facta lucere 3123.
 Falco 196.

- Falconum risus** 1728.
Fama egregia 1716. 1717.
Fames 476.
Fame adfligere canem 478.
Familia magna (97).
Familiaris 2743.
Familiaritatis conditio 1512.
Familiam in bonis relinquere
 (29).
Familiam excolere 48.
Farina 946.
Fastidium 343.
Fathimah (mulier) 572. 2351.
Fatigans corpus 295.
 — (magis) 296.
Fatigatus cursu 230.
Fatigatio brevis 1844.
Fatum 7. 3047—8.
Fatua 1164.
Febris 1684.
Felis 1262. 1460. 2485. 2553.
 — — canis 1210.
Felicitas 1358. (11).
Felicitas vitae 180.
Felix 1356. (40). (122).
Felix eris etc. 181. 233.
Felix-miser 1354.
Felix fit 1355.
Femina struthionem possidens
 1646.
Fenestras obstruere 1318.
 — aperire 2304.
Fera 2681.
Ferrum-clavis 3052.
Festinantia 694.
Festinatio 1934.
Festinare nimium 1935.
Festum 1205. 2206.
Fides 349. 351. 580. 1044.
 (185).
Fides vera in religione (41).
 — legentis — fides mu-
 lieris 113.
Fidei non committere 340.
Fidi debilitas (102).
Fiducia in Deo 1858.
- Fiduciam ponere** 3194—96.
 — in fato ponere 2190.
 — ne ponas! 2463.
Fieri 1724.
Filias sepelire 942.
Filius 3283—85.
 — et nepos 683.
 — — pater 1117.
 — matris 2898.
 — alius 3282.
 — sapiens 257.
 — hodierni diei 3286.
Filium vendere 3212.
 — excolere 46.
 — instruere 47.
Filum 894. 953.
Finis rei 2331.
 — consideratio 3077—8.
Finem (ad)pervenit res 3115.
Firmitas fidei 312.
 — regum 313.
Firmus 311.
Fluctus ad colles pervenerunt
 240.
Fluvius Kadhīb 1453.
Fodit puteum profundum 638.
Foedior 2411—12.
Folium transfigere 788.
Foramen 2821.
Forma — animus 1426.
Formae pulchritudo 615. 617.
Formica 2817.
 — parva 820.
Formicae 3112.
Fornax fervida 143. 2848.
Fortis — animus 253.
Fortior 1487.
Fortitudo (17).
Fortitudinis signum 2927.
Fortuna 383. 497. 904. 1365.
 (171.)
Fortuna — mens 636.
Forum pauperum 1442.
Fossa mali 637.
Fraenum exuere 832.
Franci 829.

Frangens (magis). 635.
Frater 2670.
Frater vitio liber 1795.
Frater optimus 859.
— **pessimus** 1499.
— **tuus** 36. 38.
Fratri obedire 1839.
— **dare** 2044.
— **praestare** 37.
Fratres temporis 39.
Fratrum praesentia 1860.
— **multitudo** 2609.
— **defectus** 3159.
Fratribus (a) **alienus** 1168.
Fraternitas 889.
Fraudis libra 3234.
Fricans 655.
Frigus veris 175. 176.
Frigida nix 177.

Frustratio — exprobratio.
(184.)
Fuga tempore suo 2316.
Fugax 3033. 3092—3.
Fugere se ipsum 3167.
— **imperium** 3168.
Fulcimentum 2722.
Fulmen 807.
Fulminis splendor 1340.
Funis e fibris palmae 536.
— **super dorso** 537.
— **brevis** 1770.
— **largus** 3237.
Funus Judaci 438.
Funeris exequiae 439.
Furari 1347—1349.
Furacior 1350. 1351.
Furfures 1206.

G.

Gallus 896. 1316.
— **disertus** 1001.
— **mensis** 1002.
Galli sorbitio 624.
Gallina 268. 906.
Gallinae — oves 909.
Gallinas edunt 2300.
Gaudium 1327. 1328. 2320.
2623.
— **manifestare** 1902.
Gaudii pars postrema 34.
Gaudio adficiunt quatuor 1097.
Genae percutiendo adsuefacta
est 765.
Genam terrae infligens 710.
Generosus 468. 724. 2634.
2638—40. 2796. 3200.
Generosae filius 2641.
Generosorum actiones 3221.
Generositas (174).
Gens 2735.
Genus 440. 441. 925.
Ghasijjah (gens) 2256.
Gladius 1270. 1448—51. 1702.

Gladius Alzamzamah 2969.
Gladii sine viris 3098.
Glis in alveari 2303.
Gloria viri 2312.
Gloriari 2313—4.
Gloriandi causa (145).
Gloriatio falsa 1596.
Gnarus 1993.
Gossipium 2396.
Grammatica 3030. 3031.
Grana in terram spargens
170.
Gratia et patientia (98).
Gratiam Dei vincere 2580.
Gratias agere 1540. 2657.
— **agens** 1541.
Gratiarum actio 1545.
Gratus in commoda vita
2794.
Gratior 2846.
Gratulatio 1133.
Gravitas 2252.
Gravior 320. 321.
— **pondere** 1148.

Gummi rubrum 1489.
Gusta! 1063.

Gutta 2486—7.
Guttur arripuit 17.

H.

Habenam ad portam pone!
3251.

Hafzus 2838.

Halima 2786.

Hastae cuspidis 2970.

Hastarum cuspides 1785.

Hauranum descendere 3155.

Haustus 2715.

Herba medica 1468.

— odorata 2790.

Herinaceus 792.

Hiems dura 1470.

— recessit 2338.

Hiemis fructus 3148.

Hind gens 3267.

Hircus 2549.

Hirundines dimittere 1868.

Hoc 3163.

Homo 922. 923. 926--928.
1084.

— qui ducitur 2326.

— praestantissimus 2348

— se submitit 355.

— filius defectus 2566.

— laetus 262.

— filius diei sui 119.

— cogitat 120.

— temporis servus 121.

— iracundus 123.

— nescit 124.

— aqua lutoque composi-
tus 125.

— ex loco cognoscen-
dus 126.

— sepulchri tutelae se tra-
dere potest 127.

Homines servi benefact. 122.

Homines 217. 3124—3135.
(181). (26). (49). (169).

— aequales 2545.

Homines, quitaes esse de-
bent, ut rex in iis fiduciam
ponat 1113.

Homini interitus 295. 315.

Homini pulchritudo 427.

Hominibus maxime necessa-
rius 728.

Honor alterius mundi (31).

— viri 2006. (25).

Honorem defendens 1494.

— petere ab amico 1805.

Honoratus prudens 2010.

— non est 2001.

— sibi ipsi (135).

Hora 1441

— occurus 1330.

— in vita rosae 1440.

Hordeum 2100.

Hospes 1765.

— avari 1763.

— generosorum 1764.

Alhozaib regio 907.

Hostiam mactare 3170.

Humidus 2813.

Humiliare se — extollere se
3252.

Hyacinthi 2645.

Hyaena 703. 704. 773. 1788.

— et lupus 91.

Hydria et operculum 526.

Hypocrisis 694.

Hypocrita 1252. (12).

Hypocritarum sacrificia 1010.

I.

- Iacturam majorem faciens** 791
Iaculator melior 1201. 1202.
Ibrahim b. Adham 1266.
Idoneum 1685.
Iecor — splen 3094.
Iecori caro adhaerens 826.
Iejunare 1719.
Iejunans 1720. 1721.
Iejunium longum 1853.
 — **solvere** 2350.
 — **hiemis** (53).
Ignarus (167).
Ignis 560. 2548 3119.
 — **insecti volantis** 3120.
Ignem manu capiens 2414.
 — **capere festina!** 164.
Ignitabulum 1267.
Ignominia huj. mundi (14).
Ignominia adfici 1234.
Ignorare rem 448.
 — **valorem suum** 449.
Ignorans 2101. 2904.
Ignorantis elatio 1174.
 — **aversio** 2494.
 — **pulchra conditio** 3085.
Ignorantem fuge! 203.
Ignorantium natura 330.
Ignorantem monere 3056.
Ignorantia 450—453. 979.
 2106. 2378—79.
Ignorantiae noxa 1732.
Illicitum est 581.
Illicitum intermittere 289.
Impatientia 409. 410. 411.
Impediens 545.
Imperator acceptum habere
 etc. 2423.
Imperator optimus 867. 2345.
 — **pessimus** 1500.
Imperatores 1393.
Imperatum a Deo intermit-
 tere 283.
Imperium (82).
 — **vilius** 989. 1495.
 — **insipidi** 990—992.
 — **regum** 993.
 — **fortunatum** 2420.
Imperitia — segnitia (161)
Imponere peragendum 2854.
Impotens ad Venerem 2174.
Improbus 2380. 2796.
Improba 2310.
Improbi socius 1633.
Improbior 1921.
Improbitalis fructus 364.
Imprudens 2586.
Impudentior 1679.
Impurum 1680.
Inanis 2292.
Incantatio 827.
Incarcerare 533.
Incedere in pariete 1394.
 — **nudum** 1395.
Incolae Thusi 130.
 — **palatiorum** 1381.
Incolumitas 1408—1411. 2837.
Incolumitati operam dare 2850
Incolumis corpore (32).
Incolumem esse velle 1803.
 — **servat** 89.
 — **vivere** 1576.
Increduli 2659.
Incrementum petere 1796.
Incurtio hostilis 649.
Indoles generosa 2633.
 — **bona animi** 839.
 — **optima vilis** 857.
Indoles grata (142).
Indolis pulchritudo 428.
Infelicio 1539.
Infelicitas (7).
Infortunium 481—484. 486—
 491. 551. 1016. 1714. 1715.
Ingenium 332. 824. 2064.
 2066. 2069—70. 2073. 2764.
 (217.)
Ingenium paucum 694.
 — **eripere** 1219.

- Ingenii subtilitas** 945.
 — opes 2343.
 — amplitudo 1288.
Ingenia gentis cujuslibet 2093.
Ingeniosus 2076.
Ingenuus 558. (136)
Ingenui manus 3305.
Ingenuos odio habens 3300.
Ingenuorum pectora 1648.
Ingratus 220. 221.
Ingrata nobis res 2662.
Ingratitudo 2658.
Ingratitudinis consuet. 2179.
Inimicitia unius 1525.
 — a natura insita 1963.
 — latet 2763.
Inimicitiam serere 1245.
 — multam exercens 2606.
Inimicitiae 2728.
Inimicus 1230. 1954. 1957.
 1960—1.
 — patris 1955.
 — ridens 1962.
 — vehementissimus 139.
 — vetus 1956.
 — sine noxa 1958.
 — prudens 1959.
 — tuus dormit 3138.
Inimicum relinquere 835.
Inimico se tradere 1400.
 — obsequium praestare 1835.
Inimicorum incrementum 1285
Initium 2704.
Initus appetens 2016.
Injuriam ferre 716.
Injustitia 694. 1382. 1882—6. 1889. 1946.
 — longa 1848.
 — uti 442.
 — Alchaifakani 1880.
Injustitiae jumento vehi 2833.
Injustitiam cave! (74).
Injustus 224. 980. 1881. 1887. 2038.
- Injusti vestimentum** 2835.
 — domus 265.
 — umbra 1877—8.
 — obscuritas 1828.
 — finis 2056.
 — poena 2057.
Injusto opem ferens 2192.
Inopia 2505.
Inquietudine adfici 2818.
Insania 434. 3186.
Insanus 435. 436.
Insectum Kommal 2333.
Insidias struere 714.
Insidipus 454—7. 1305.
Insidipi socius 1643.
Insidipis propriae res 366.
Insolentia 134.
Insusurratio 3242.
Instruere infantes festinate! 165.
Insula 408.
Integer — fatigatus 1918.
Integerior 1632.
Integritas 2836. (50).
Integritatis vestis 373.
Intelligere 2403.
Intelligentiae exiguitas 134.
Intelligentior 674.
Intentiones suas sequi 277.
Interdicere rem 3114.
Interitus 325. 2335. 3174—5.
Internum 2718.
Interrogandi pulchritudo 616.
Interrogatus 1295.
Intimus 256.
Intrare 495.
Intrans 2677. 2721.
Intuitus multi 2622.
Inunctio in toto corpore 2906.
Invidere 597. 598.
Invidia 290. 599—601. 694. 1486. 2252.
 — longa 1846.
Invidus 602. 603. 1577. 2514. 2664. 2666. 2923. 2983. 3297. (127).

- Invitare cum amore 938.
 Invocare Deum 925.
 Involucrum mortui 3257.
 Iobi calamitas 1731.
 Iocus 2960.
 Iocum cave! 2961—2.
 Ioco otioque adsuefact. 2184.
 Iosephus 2785.
 Ira 2261—4.
 Ira avari 2302.
 Irae initium — finis 138.
 Iram (ad) excitari 2266.
 (ad) inclinare 3023.
 — cohibere 996.
 — ostendere 1899.
 Ira subigi 1939.
 Irasci 629.
 — celeriter 1334.
 Iratus 3200 (206).
 Irruere 2421.
 Irruit visu suo 737.
 Irruens audacius 388. 389.
 Iter 1367.
 Iter canum 1366.
 — nocturnum 1353.
 Incundissima res 2845.
 Iudex 228. 328. 657. 2482.
 Iudex injustus 2481.
 Iuramenti exceptio 683.
 Iurisconsultus 157. 593.
 Iurisprudentia optima 869.
 Ius denegare 2991.
 — (ad) inclinare 3016.
 — suum abjicere 212.
 — fratris tui 218.
 Iustus 1662, 1941. 1942. 3065.
 3068.
 Iustorum proba opera 1691.
 Iuste agens 2165.
 — agere 3066—7.
 Iustitia 579. 1944—5. 1947.
 — regis 1943.
 Iustissimus 1949.
 Juventutis recordatio 1018.
 Juvenis 2309.
 — sine stipendio 2274.

K.

- Kaisita 304.
 Kathra 1202.
 Kobah ben-Dhabbah 709.
 Kodamah 249.

L.

- Lacerta 1727.
 Lachryma nubis 1184.
 Lactis radii 915.
 Laetitia ob mundum 1329.
 Laetitia — tristitia (166).
 — movere corpus 1782.
 — adficere 1320.
 — majore adficiens 1330.
 Laetitiae initium 139.
 Lactus sis etc.! 191. 192.
 — — tristis 1924.
 — ne sis etc. 2318—19.
 Lacta ob calamitatem alius
 1551.
 Lanca 2646.
 Lanius 2470.
 Lapis 231. 2675.
 — contritus fuit 943.
 Lapide terrae peti 1196.
 Lapidem jacere funda 1198.
 — in manu habens 2711.
 Lapsus multitudo 2620.
 — pedis 1253.
 — linguae 1254.
 — docti 1256.
 — in loco lubrico 1257.
 Lascivum se gerere 2931.
 Latrones 583.
 Laus 2810.
 — post mortem 2949.

- Laus propria** 1579.
Laudem petere 1814.
Laudo Deum 686.
Laudare sponsam 1544. 2948.
— **virum** 1542. 1543.
2947.
Laxitates animae 1163.
Legatus 1153. 1154. (170)
Legare rem in via Meccae
3273.
Lenem se gerere 955.
Leniter tractare res 934.
Lenitas 1178. (45)
— **hominis** 1175.
Leo 58. 1298. 1472. 1487.
2528.
Leonis catulus 1461.
— **juba** 2988.
Lepra 2775.
Levis, mundus 811.
Levior 812—6. 1871—2.
Liberari ab ingrato 3027.
Liberalis 462—464. 1315.
1412.
— **opibus** 461.
Liberalior 1316. 1317.
Liberalitas 466. 2252.
Liberalitatis perfectio 2762.
Libidosior 1460. 2277.
Libra (88).
Libum 2576.
Libum adtulit 492.
Ligans 538. 1092.
Lignum 2698.
— **multum** 2624.
— **viride** 3264. 3266.
Lignatus est 634.
Linea curva 799.
Lingua 250. 1254. 1916. 2861
—66. 3296.
Lingua muta 2856.
— **officii neglecti** 2857.
— **status** 2858.
— **candelae** 2859.
— **prudentis** 2860.
— **optima** 874.
Lingua prompta 1035.
— **dulcis** 1964.
Linguae custodia 641. 643.
1407. 1580. 1691.
— **longitudo** 1854.
Linguam ligare 2061.
— **cohibere** 2655. 2981.
3193.
Linguarum messis 2583.
Linxit digitum 2871.
Lippus 1194.
Litigare 797. 798.
Locus 2736.
— **angustus** 2823.
— **patens** 2921.
— **ubi res est et non est**
509.
Loco supremo convenit 1686.
Locum sibi parare 2993.
Loca depressa 2148.
Locusta 380. 400. 635. 1331.
Locustarum multitudo 2613.
Lomajji nox 2890.
Longinquitas 210.
Longior 1857.
Longitudo — **prudentia** 1856
Loqui cum securitate 2760.
— **noctu** 2759.
— **absente fratre** 2559.
— **clanculum de religio-**
ne (116).
— **cum stulto** 805.
— **pleno ore** 853.
— **sine veneratione** 2544.
— **sine cogitatione** 2558.
Loquela — **silentium** 3072.
Loquens obscoenius 171.
— **cum majore difficulta-**
te 2197.
Lorum in baculo est 2033.
— **dupliciter contors.** 2097
Lucernae nutrimentum 1332.
Lucernam accende! 1755.
Lucta cum ignorante 1667.
Lucrum (174).
Lude solus! 2869.

- Ludibrio habere** 1314.
Luna 2533.
 — plena 303.
 — — tenebrae 162.
 — hiemis tempore 1682.
 — oritur 1821.
Lupus 230. 478. 569. 755.
 757. 764. 1008. 1015. 1921.
Lupum fugit 2315.
Lupa pia 174.
Luscus 2208.
Lusus optimus 875.
Lutum 1283.
Lux e fornace 1818.
Magnitudo 1014.
Major in animo suo 2048.
Major natu uno die 2585.
Maledicere (211).
Malefacere 2815. 2985.
Malic b. Said Manat 713.
Malignior 757.
Malum 1506. 2867.
 — in sacco 1505.
 — non noscens (99).
 — repellere 941. 3105.
 — multum inferre 2376.
Mali initia 1076.
 — noxa 1732.
Malis maximis annumerandae res 1099.
Malum Punicum 3164.
Mandatum in errorem inducentis 96.
 — Dei 95.
Manere 995.
Mansuetus 669.
Mansuetior 673.
Mansuetudo 670. 671. (185).
Mansuetudinis fructus 361.
Mansuetudini operam dare 2478.
Manus 2738. 3161. 3308. (216).
Manus — facies 1826.
 — duae 3309.
 — haustum vituper. 2200
Manus vulnerat — sanat 3306.
 — in cadavere 3310.
 — angusta 1767.
 — viridis — candida 32.
 — superior 3314.
 — alba 33.
 — in utero 556.
 — robusta 1480.
 — multae 2601. 2611.
 — demittere super muros 633.
 — se comprimunt 1243.
Manum sub capite ponere 3249.
 — osculare! 3307.
Mare 512.
 — — canales 2471.
 — intrare 913.
Maria 2788.
Margaritae 1784.
Maritus 1274. 2792.
Marsupium 1297.
Mater muti 92.
Mater Mathili 1925.
Matri tuae ratio sit erinium! 93.
Matrimonium 1272. 3213.
Meccae gens 132.
Meccam iter facere 540. 541.
 — proficiscens 542. 543.
Medici — leges 1774.
Medullam habens — macilentia 1292.
Mel 2814.
Mellis favus 681.
Melior 1866.
Meliores res in mundo 2917.
Membra colligere 422.
Memoria 694. 2623.
Memoria melius tenet (51).
Memoria pueri 640.
Memoriae operam des! 642.
Mendicitas 1475.
Mendicatio 1294.
Mendica 1476.
Mendax 2873. 2983.

- Mendacem sequere** 276.
Mendacium 134. 694. 2627
 —30. 2764. 2930.
Mendacia proferre 205.
 — nota sunt 1981.
Mendacii funis 2626.
Mentitur vir 2955.
Mentiens 2631.
Mentiens ut prosit 114.
 — magis 2632.
Mensis Ramadhan 1195.
 — Februarius 1246.
 — dies 1559.
Mensem (post) 2883.
Mentionem facere 1013.
Mensuratio 3243.
Mentum radere 668.
Mento longo praeditus 2694.
Mercator 2720.
 — meticulosus (55).
 — et astrologus 280.
 — animarum 279.
Mercatoris gloria 281.
Mercatura 282. 1091.
 — optima 865. (174).
Merda 787. 1208.
Meretrix et vafra 2431.
Meritis vincere etc. 1903.
Merx 2720.
Metus multus 2604.
Miles pauper 2398.
Mille (non) pro eo 84.
 — drachmae 82.
 — menta 83.
Milvus 808.
Minge post coitum! 260.
Minor 2515.
 — corpore 1675.
Ministrare tribus 326.
Miseria 1536.
Miser 1537. 1538. (113).
Misericors 1135—1141.
Misericordia removetur 471.
 1170.
Misericordia dignus 368.
Moderationi operamdes! 1950
Modeste agens 2587.
Modestia 3254—55.
Modum excessit 2324.
 — tenere (110).
Mohammedanus (1). (28).
Mohammedanorum ratio (24).
Molitor 1781.
Monachi multi 2603.
Monens 3045.
Monuit (qui) te 3262.
Monitum sincerum 1226. 1371.
 1676.
Monitum amici—inimici 3058
 — Schaulae 3059.
Monita multa 2618.
Monocolorum terra 1914.
Mons Hadhan 320.
 — Tsahlan 372,
 — Barak 475.
Montis cacumen 1670.
Morbus diurnus 1850.
 — lethalis 2098.
 — incurabilis 485.
 — e coelo 2769.
Morbo pectoris laborans 1649
Morbi molestiae 2964.
Mors 1084. 2764. 3010. 3012
 —15. (62).
 — probi et improbi 3009.
 — dira 3011.
 — principum 3008.
Mors asini 3007.
Mortis mora 2956.
Mortis recordatio 1020.
 — poculum 2581.
Mortem quaerit 147.
 — fugiens 3166.
 — cupi! (68).
Morti propinquus 286.
 — dicatus 2569.
Morientis invidi 3003.
Mortuus non est 3002.
Moriens laude dignus 3004.
Moritur agricola 3005.
Mortes super calamitatibus
 2992.

- Mores pravi** 1428.
 — boni (185).
Morum pulchritudo 613.
 — castitas 658. 2049-51.
 (165).
Moribus bonis instructo occurrere 2887.
Moses 498.
Mosis baculus 508.
 — imperium — Pharaonis imperium 115^s.
Movere se 572.
 — libras 576.
 — maxillas 577.
 — ignem 578.
Motus 2676. 3071.
 — fortunae 574.
 — infortunii 573.
 — oculorum 575.
Mucus nasi 2669.
Mulge et bibe! 666.
Mulget 3215.
Mulier 2958. 3193.
 — optima 880.
 — sine pudore 2957.
- Mulieres** 1396. 2853. (112).
Multiloquus 2819.
Mulus 223.
 — circumactus 222.
Mundare vestem 3080.
Munditiei indicium 3081.
Murus 732.
Mundi quid 3171.
Mundus 962-968. 1084. 1228.
 1263. 2265. 2799. (104).
 (114). (146). (155). (196).
Mundi hujus res 424.
 — dulcedo 676.
 — vitia 2665.
 — res nos fugiens 2703.
Mundum fugere 3156.
Mus surdus 1351.
Musca 1466.
 — avolat 1870.
Muscae 899. 1009.
 — effugium 3028.
Mutuo dari 353.
Mutus 236.
 — Mutus intelligens 783.
Myrrha 2034.

N.

- Narrat et mentitur** 3298.
Narratio — silentium 548.
Narrator optimus 549.
Nasus longus — rostrum elephantis 2880.
Nasi mollem partem amputare 386.
Nativitas 1152.
Natare in aqua frigida 1296.
Natura prava — forma deformis 3299.
 — pulchra 605.
 — maxime vincit 1776.
Naturae indoles prava 694.
 — pravitas 1429.
Necessariam rem perficere 2193.
 — non invenire 3198.
- Necessitates** 1733.
Negligere 1299.
Negligens te 3241.
Negotium, quod dormitatio reparat 1082.
Nescire et discere cupere 2546.
 — 922—932.
Nesciens 1712.
Nescientem fluctus abripuit. 1452.
Nictus oculi 1336.
Nido maledicere 2874.
Nigrior 1493.
Nihil 1057.
Nimium 2716.
Nix liquefit 1051.
Noae navis 1368.

- Nobili loco natus** 53.
Nobilis femina 2695.
Nobilium consessus 419.
Nobilitas 1518—1520. 2623.
 (174). (199).
 — **apparens** 1517.
 — **terrarum** 1516.
Nocet — **non prodest** 1730.
Nocebo (non) 1757.
Nodus 2059.
 — **in ligno** 2060.
Nodum solvere 849.
Nodi 1.
Novisti (non) **genus** 1991.
Nosse se ipsum 1669.
Novis ejus agnum 1990.
Noscens bonum 1985.
 — **animam suam** 1986.
 — **te** 1989.
 — (non) **aedificandi ar-**
tem 1987.
Notior 1560.
Notitia rerum 2741.
Novum — **vetus** 2674.
Nox 389. 917. 1308. 2055.
 2932—4.
 — **gravis** 261. 321.
 — **luna lucente** 2826.
 — **clara fuit** 1237.
- ①.
- Occisor recessit** 2328.
 — **Nabeghabi** 2935.
Noctu non obire 264.
 — **magis factum** 1353.
Noxa hominum 1398.
Noxam non inferre 54.
Nozairus 921.
Nubes tonans 1697.
 — 1313.
Nuces numeratae 474.
Nucem dat 2039.
Nucleus initium arboris 3150.
Nudum conspicere 1074.3074.
Nudi 1213.
Nuditas pedis 3082.
Nudo terrorem incutere 3158.
Numerabis (non) 2589.
Numerate undas maris 1937.
Numeratur (non) **inter incolas**
 1938.
Nummus argenteus 919.
Nuntius 758.
Nuntium admittere 2416.
Nuntium deferre 3104.
Nuptiae 1861.
 — **sororis** 1973.
Nurus 2557.
Nutrimtum 2726.
- Obaeratus** 1007.
Obediens (non) 1085.
Obedientior 1841.
Obedientissimus homin. (71).
Objurgatio stulti 1919.
Oblivio 134.
 — **mortis** 3051.
Obstupefactum esse 750—1.
Obtrectator 3110.
Occasio transit 2323.
Occasionem arripere! 163.
Occidis radicem meam 3006.
Occidit me et ploravit 2425.
Occidi (131).
Occisor — **scortator** 189.
- Occultior** 820—2.
Occultare rem ab inimico
 2594.
Occultum esse 348.
Ocreae 2104.
Oculus 12. 2223—34.
 — **hominis** 255.
 — **obriguerat** 285.
Oculum laedens res 494.
 — **libere dimisit** 1827.
Oculi Dei (67).
Oculos direxi 3073.
Odium 336.
Odio plenior 650.
 — **quem habetis** (91).

- O**
Odiosa res 2911.
Odiosissimus 219.
Odoratu magis valens 1549.
1550.
Officium 1173.
Officia implere — negligere
2483.
Officio non satisfacero (156).
Oheaschus 1300.
Ohman 1967.
Oleum 780. 1598. 2781. 2804.
— mensurare in tenebris
2827.
Olfac me! 1547.
Olfactus 1548.
Olus 2777. 2976.
Olitores 2648.
Olla 559. 2740.
Ollam mutuo accipere 51.
Omen bonum 22.
Onager 3033.
Operam dare 1364. 2671.
Opes 2214. 3017—22. 3099.
3100. 3210. 3289. (48.)
(180). (200).
— non erogare 2984.
Opes multae 1436.
Opes optimae 863. 876. 877.
— colligere 1011.
— levipendere 3185.
— consumere vano modo
67.
— perire 1045.
Opum possessor 1640.
Opinio intelligentis 1895.
— prudentis 1896.
— bona 1893.
— incerta 20.
— prava 1430. (190).
Opinari 895.
- O**
Oppidum Haleb 665.
Optimus in gente 870.
Opulentia 2289. 2378 (199).
— optima—pessima 2291
Opulentiam gustare 1055.
Opulens 2290.
Opulenta (gens) — pauper
2575.
Opus 2730—1.
— hodierni diei (93).
— aggredi 18.
— parvum 2167.
— concameratum 3076.
— suum facere fastidiens
128.
— optimum 833.
Operis fructus 363.
Opera proba 1273.
Orbata sit! 323.
Orbitas 3287.
Origo ignota 1463.
— nobilis 61.
Ornamentum interioris 1290.
Orphanus 2907. 3245. 3304.
Oryza 1597.
— cum lacte 1145.
Oscitatio somnolenti 2152.
Oscula 258.
Otis 698.
Ovis 699.
— Aschahbi 1574.
Oves emere cavens 1524.
Ovum — gallina 266.
— 267. 1465.
Ova excernens 268. 1331.
Ova non rumpit — erura non
coquit 2377.
Ovum avis Anuk 2012.
— ruptum fuit etc. 2492.

P.

- P**
Pagorum gens 131.
Palum 2882.
Pallium 840.
- P**
Palma Mariae 2017.
— procera 2766.
Palmae 499.

- Palmarum spinæ** 2286.
Palumbes 2632.
Panis 760. 761. 2668.
— bis coctus 2653.
Panem debito emere 1526.
Panni Sabiritici oblatione 1975
Panniculus 394.
Papillarum foramina angusta habens 2009.
Paratus et promptus 3024.
Paradisus 432. 433. 2915.
Paradisum et gratiam sibi comparare 1221.
Paradisum petere 1815.
Par rei 2555.
Parcus erga familiam (47).
Pardi cute tectus 2739.
Parum 2510. 2512—13.
— casei 2507.
Parvus 1672. 2108.
Parvum reddere 1673.
— putare 1674.
Pascere sine! 1122.
Passer 2031.
— in manu 2029.
— ejusq. filium 2030.
Pastores (3).
Pater commovetur 1250.
Patiens 1127. 1540. 1606. 1607. 1620. 2794.
Patientior 1621.
Patienter ferre 1609—1612. 1622.
Patientia 1613—1619. 2251. 2651. 2774.
Patientia pulchra (61).
— animæ 190.
— uti 1847.
— carere 582.
— (cum) exspectare 1608
Patienter ferre 720.
Patrem curare 1166.
— honorare 2636.
— venerari 3265.
Patruus 2153—55.
Paucum 2511.
Paucum censere 1098.
— amari 2508.
Paucum — multum 287.
Pauper 752. 2385—90. 2401. 2963.
Pauperior 2391. 2399—2400.
Paupertas 726. 2378. 2381—2384. 2824. (199).
— pessima 1502.
Paupertatem manifestare 1890
Pavidus 379.
Pavidio 3 380. 381.
Pax 1690.
Pacem colere 1403.
Paxillus 1621. 2391.
Peccare 803.
Peccato animam dare 2042.
Peccatum committere 1040.
Peccati lytrum 3225—26.
Peccata delentur 1142.
Pecora multa adduxit 480.
Pectus 2776.
Pecunia 532.
Peditus asini 584.
Penetrantior 2969.
Pennæ posteriores 2910.
Pensare pravum benefacto 2419.
Percutere 1735—1738.
Percutere — cibum dare 1734
Percussio amici 1739. 1740. 1743.
— linguae 1741.
Percutiens maxime 1744.
Percussio sine utilitate 1677.
Perdens magis 2333.
Peregrinae pravum — bonum 1501.
Peregrini sponsor 2660.
Peregrinatio 2248.
Peregrinus 2249.
Peregrinae 2250.
Perficior 303.
Perficere non posse rem 1840.
Perficere bene 1807.
Perfide ne agas etc. 110.

- Perfidia 694.
Perfidus 854.
Perfide agere 2236.
Perfidior 2237.
Perforans magis 2970.
Perit etc. — manet etc. 2402.
Periens (magis) 296. 1762.
Periculo, se exponens 806.
Pericula, obire 1192.
Periculis, se non expon. 1976.
Permittere 2642.
Pernoctavit sine cibo 263.
— cum sella 1134.
Persona sine cultura 1478.
Personae, quibus adulari debemus 1105.
Pes 1253.
Pes — mens 2577.
Pede incedere 2966.
— offeudit 762.
Pedem posuit in stapede etc. 2251.
Pedem praemittens 2444.
Pessimus hominum 1503. 1504.
Pestilentia (211).
Petere 1291.
— tranquillitatem 1799.
— magnum 1800.
— animum content. 1801.
Petens altiora 2146.
Petit canistrum sine uvis 1804.
— lucrum etc. 1805.
Petunt te res ad vitam necessariae 1806.
Pete hoc! etc. 1810.
Petra uvida 3044.
Petram transportare 3106-7.
Petulantia — honor 1095.
Pica 555. 1350.
Pia opera peragere 2183.
Pietas 2770.
Pietas (beneficentia) 172.
Pigritia et multus somn. 2649.
Pilus unus 1529. 1530.
Pili erecti sunt 2497.
Pinguis et prudens 1077.
Piscis magnus 1726. 2035.
2534.
Pisces in coelo 1820.
Placere 1160.
Planta Chollah — planta Hamdh 825.
Planta foetida arida 1034.
— Kaschah 1032.
Plantae Thartsuts fruct. 1492.
Plejades 215. 317.
Plejadum distantia 3136.
Plorare — fricare 237.
Ploratum excitans 1049.
Pluma 814.
Pluere 2972.
Pluvia 1132.
— reparat 2299.
— mense Nisan 2708.
2971. 2994.
Pocillator 158.
Podex 667. 1310. 1311.
— mulieris 1309.
— in re 100.
Poena 2054.
Pomitentis dens 2459.
Poenitens peccati 307.
Poenitentia 401. 1488. 3038
— 3042.
Poenitentiam non agens 2445.
Poesis Alcomaiti 1857.
Polire 21.
Porcus 234. 568. 1794.
Portam aperire 849. 2305.
— claudere 849. 1380.
2498.
— pulsare 2460.
Portandum imponit 718. 719.
Portio 3055.
Possidens quatuor res 1096.
Potentiam non invenire 3201.
Potiri re 2437.
— rebus, quas amamus
3148—49.
Potestas — ingenium 735.
Potestatem habere in inimicum 2434.

- Potestate praeditus** 830.
Potu magis satiatus 1239.
Potus optimus 862.
Praecedere 1300.
Praeda jactu occisa 2573.
Praedium 2691.
Praefectus (126).
 — **justus** 3292.
 — **injustus** 57. 3291.
 — **misserrimus** (90).
Praegnans facta 535.
Praemium alterius vitae 374.
Praesens — absens 1083.
Praesentior 631.
Praestantes duo 511.
Praerere cum prava agendi ratione 2238.
Preces publicae 52.
 — **ursi et daemones** 1698.
Presbyter 2464.
Pretium nullum 1582.
Pretii caritas 2278.
 — **carus** 2279.
Primi 2798.
Prostratum honorate! 2635.
Principatus (199).
Princeps 104. 841.
 — **bonus** 105.
 — **sine justitia** 103.
 — **gentis** 1438.
Principes pessimi 1507.
Principum multitudo 2614.
Probare virum 2945.
Probatur homo 2943—4.
Proventus tuus 1073.
Proverbia 2941.
Probitas (174).
Probi probitas 1898.
Probitatem occultare 1307.
Procerus 1693.
Prodesse 3096.
Prodigientia 134. 694. 1345—1346.
Proficiscens noctu 929.
Promissum generosi 3258—61
Promissis non satisfacere 833
Promissis contrarium facere 834. 2901.
Promissum — minae (60).
Propensior in puerum 725.
Properavit in matre tua etc. 1933.
Propinquus 2454—5 (133).
Propinqua res 2452.
Propinquissima res 2456.
Propinquier 960—970.
Propinquitas 2733.
 — **pravorum** 2453.
 — **hominum** 2616.
Propinquitatis conjunctio (211)
Propositum 3178—9.
 — **firmum** 2015.
 — **altum** 2584.
 — **animi** 2954.
Proprietatum duarum optima (79).
Protervia 202.
Providus 585.
Provinciae 139.
Prudens (1.) 226—27. 284. 2077—92. 2380. 2796. 2803. 2904—5. 3197. 3200.
 — **cognoscitur** 1983.
Prudentis cupido 1561.
 — **consortium** 1644.
 — **lapsus** 2187.
 — **signum** 2139. 2141.
 — **res publica** 2145.
Prudentes 905.
Prudentia 331. 1281. 1718. 2063. 2065. 2067—8. 2072. 2074—5. 2378. 3256. (174). (177).
 — **feminae** 3062.
 — **levissima** 1751.
 — **perfecta** 297. (85).
 — **praestantissima** 2346.
 — **viri** 956—7.
Prudentiae caput 1067.
 — **parum** 2500. 2502.
Prudentia carens 2595.
 — **sua contentus** 2284.

- Prudentiam cognoscere** 1227.
Prudentissimus 2094—6. (92)
Pruna noctis 421.
Puerum mittere 206.
Pudendum 2188.
Pudor 744. 745. 748. 2651.
Pudet 749.
Puella fusca 1951.
Puellam in matrimon. ducere
 1231.
Puer 786. 1474. 2043.
 — **duobus oculis carens**
 1422.
 — **prudens** 1625. 1626.
Puerorum principatus 2185.
Pulcher 507.
Pulchra 2978.

- Pulchram in matrimonium pe-**
tere 804. 1223.
Pulchre agere 609.
Pulchrior 430.
Pulchrum 604.
Pulchritudo 2063. 2623.
 — **faciei** 3070.
 — **formae** 615. 617.
 — **interrogandi** 616.
 — **viri** 618. 2062.
Pulex 1793. 1871—2.
Puniam te! 1965.
Purior 1681. 1682.
Pustula in palpebra 1873.
Putens -- funis 145.
Putei latera (ad) jaci 1497.

Q.

- Quaerens** 2920. 2922. (154).
Querela 1546.
Querimoniae 1385.

- Quies** 1214—1217. 2294.
Quietem conservare 2474.
Quietem invenire 1212.

R.

- Ramus mollis** 2260.
Rami virides 2259.
Rarus 3034—35.
Rarior 2011.
 — **invento** 2012.
Recessus a plebe 2013.
Recte disponere res 2475.
Rectum (contra) luctans (147)
Recte se instituere (77).
Recta agendi ratio 338.
Recusatio 2986.
Recusare pulchro modo 2987.
Redire 1124.
Regendi modus pulcher 606.
Regio (140).
 — **optima** (141).
Regnum 2982.
Rejiciens rem ad ipsum ve-
nientem 504.
Relictio 292.

- Religio** 1006. (43). (119).
 (185). (204).
Religionis prima res (4).
 — **columna** (27).
Religionem relinquere 781.
Remedium 350. 739. (202).
 — **cum fraude** 3097.
Remedia adhibere 2495.
Remotio ah amore 211.
Remotus 213. 317.
 — **ab oculo** 2298.
 — **ab hominibus** 2797.
Remotior 215.
 — **a bono** 214.
Remotissima res 2457.
Removeat Deus postremum
 209.
Remuneratio 375. 2643.
Repens magis 900—903.
Reptilia (95).

Reprehensionis celeritas 1948
Reprehensiones audire 53.
Repudio dimisit 1825. 1826.
Repugnare 342.
Res terram findens 1583.
 — **cujus corvus non avolat** 1584.
 — **duae in domo non conjunctae** 1585.
 — **duae non abrumpuntur** 1586.
 — **parvae** 1671.
 — **apud te est** 1578.
 — **nulla** 1581.
 — **optima** 860. 864.
 — **multa** 2683.
 — **novae** (109). (191).
 — **prohibitae** (125).
 — **a Deo decretae** 662. 684.
 — **a lege praescriptae** 844. (86).
 — **retrocedens** (101).
 — **aedificata super quiete** 101.
 — **apparebit** 99.
 — **cognoscitur** 97.
 — **pervenit ad te** 98.
 — **eos jussi etc.** 106.
 — **nulla perseverat** 229.
 — **necessaria** 725. (197).
 — **omnis** 2684-9.
 — **nonspectans** 1514. 1532.
 — **quae extrema oris parte editur** 1058.
 — **quae gustatur** 1059.
 — **manducatur** 1060.
 — **fletum pariens** 1081.
 — **duae** 796.
 — **duae fidae** (96).
 — **tres** 341. (63).
 — **quatuor** (87).
 — **quinque utendae sunt** 2282.
 — **quinque absurdae** 847.
 — **proveniunt** 547.
 — **desiderantes alias** 1401.

Res nutrientes 1102.
 — **quatuor in quatuor** 1104.
 — **non durantes** 1106.
 — **quibus occurri non debet** 1107.
 — **ad quas audacter accedendum non est** 1108.
 — **quae reduci non possunt** 1109.
 — **quas prudens non cupit** 1110.
 — **in quibus fiducia non ponitur** 1111.
 — **tristitiam depellentes** 1112. (5).
 — **ad vitam necessariae** 1147.
 — **ad vitam necessarias quaerite!** (36).
Rem aggredi 912.
Responsum dare 459.
Responsum non dare 288.
Responsa lenia 460.
Revereri 2801.
Rex 1390. 1391. 2983 (10).
 — **irascens** 3450.
 — **justus** 1940.
 — **optimus** 878. 2347.
 — **sine justitia** 1389.
Regis propositum 2472.
 — **res** 298.
 — **minister** 768.
 — **socius** 1641.
 — **societas** 1647.
 — **umbra** 1876.
Regum interitus — regnorum corruptio 2103.
Retinere rem 534.
Rete posuit 3054.
Ricinus 903. 2458.
 — **parvus** 200.
Risus gratus 187.
 — **falconum** 1728.
 — **sine causa** 1729.
 — **multus** 2621.
Rixa (134).

Rixam (in) incidere 3268.
 Rosa 501. 3228.
 Rubedo in facie 687.
 Rubicundior 1489—1492.

Rubi fructus 1491.
 Ruptura 3295.
 — larga 3238. 3240.

S.

Sabah 1965.
 Saccharum 1564.
 Sadjahi 2277.
 Saepe rem faciens 2600.
 Sagitta alis carens — alata
 2449.
 — prima 221.
 Sagittae ala 1469.
 Sagittarum radices 2435.
 Sagittam jacere 849. 1199.
 1200.
 Sahban Wajel 248.
 Sahd-Allah 1361.
 Sale furfuribusque contentum
 esse 1159.
 Saliens magis 1793.
 Salus dicta 1406. (56).
 Salutari 1401.
 Salutem dicere 1402.
 Salivam ei ejice! 185.
 Salvus 2281.
 Salvum in mundo 1224.
 Samlakah nomen 3203.
 Sanguinis punctum 3103.
 Sanguinem suum effundere
 1367.
 Sanitas 1627-1630.1862.2053.
 Sapientia 517. 658. 2909. 2919.
 — cognita 1980.
 Sapientiae fructus 360.
 — caput 1064. 1065.
 — principium (19).
 Sapiens 660. 661. 936. 2803.
 2805. 2900.
 Sapientum fides (23).
 Satanas hominum 1527.
 — gaudium adtulit 2317.
 Satiari 347. 365. 369.
 Satietas viri 1459.

Satyra excellentior 3157.
 Scabies Aegyptiaca 391.
 Scarabaei nigri 503.
 Schaula fidelis 1572.
 Schehab-Aldin 1555.
 Scire (non) 344.
 Sciens 2928.
 Scienti nutus sufficit 1992.
 Sciens et discens (57).
 Scientia 1172. 1892. 2109-11.
 2113. 2215-17. 2119. 2127-
 30. (185)
 — imperii 1392.
 — pulchra 607.
 — optima 619.
 — cum mansuetud. con-
 juncta 1766.
 Scientiae fontes (195).
 — indagatio 146.
 — fructus 362.
 — tributum 1251.
 — fatigatio 1602.
 — parum 2506.
 Scientiam quaerere 1797. 1798
 — vincere 2580.
 Scientiis operam dans 2690.
 Scorpio 654. 902. 2557.
 Scorpiones 897.
 Scortatio 1261.
 Scortatus 694. (18)
 Scortatum cavete! 3276.
 Scortans magis 1262.
 Scrutator rerum 3102.
 Secans magis 2433.
 Secretum 1322-26. 2724. (78)
 — custodire 639. (89).
 — divulgare 2336-7.
 — celans 2592-3.
 — detegere 2652.

- Securim ad caput pone!** 3250.
Securitas — 1866. 2846.
 — cum paupertate 115.
Securitatis promissum 15.
Securitatem concedere 352.
Securus a malo sui ipsius
 2407.
Securum se putare ab ini-
mico 109.
Securus ne sis ab inimico
 112.
Sedere 415.
Seditio 2308.
Seges 155.
Segnis in precibus faciendis
 2650.
Segnities 694. 994.
Senex (13).
 — *resipiscens* 1592.
 — *firmiores nervos habet*
 1593.
 — *gentis Mahw.* 706.
Senectus 1591. 2663. 2903.
Separatio 90. 838. 2327.
Separationis ignis 3117.
Sepulcrum 2700. 2781. (129)
Sequacior 278.
Serenitas mensis Canun —
nubes mensis Schubath
 2240.
Sermo turpis 2601.
 — *optimus* 871—873.
 — *pulcher* 2755.
 — *superfluous* 2342.
 — *paucus* 2501.
 — *multus* 2597. 2599.
Sermo 216. 2702. 2753. 2756.
 2811. 2847: (162)
 — *disertissimus* 247.
 — *paucus* 715.
 — *prudentis* 2752.
 — *regum* 2754.
 — *pulcherrimus* 620.
Sermonis praestantia 469.
 — *lenitas* 2936.
Sermonis vitium 2203.
Sermonis multitudo 2617.
Sermonem cavere 11.
 — *audire* 1414.
 — *rectum proferre* (111).
Sermone carere 1567.
Serere 1246—48.
Satum tenue 1249.
Serpens 197. 2157. 2197.
 2855. 3202.
Serpentis foetum educans
 1116.
Servus 1906—7. 1909—12.
 2276.
 — *baculi* 1908.
 — *Dei optimus* (128).
Sibilans 985. 986.
Sidera observare 1185.
Signum sagittae 194.
Silens (58).
Silentium 548. 999. 1289.
 1376—78. 1692. 1699—1701.
 2782. 3036. 3038. (187)
Silentio deditus 2849. 2851.
Simia 1031. 2412. 3160.
Simiae salta! 1187.
Similis feminae 2793.
 — *Ihzamo* 2795.
Similior 1465—69.
Simillimus bestiis 1464.
Sinan 587. 673.
Sinapi semen decidere e manu
 4125.
Sinceritas 116.
 — *pauca* 2499.
Sitibundior 2035—6.
Situla 2099.
Societatis conditio 1513.
Societatem colere cum doctis
 1635.
 — *cum suspectis inire*
 2021.
 — *cum fortunato* 2022.
Socius (174). (193).
 — *tuus* 1642. 2772—3.
 — *inimicus* 1179.
 — *fili* 1180.

- Socius honorum** 1636.
— vetus 884.
— astutior 2379.
Socors 2269.
Socordia 2245—6
— diuturna 1851.
Sol 900. 1756. 2791.
— terrae 933.
— occidit 960.
Solis utilitas 1704.
— facies 2267.
Solitudo 3216—7. (174)
Sollicitudines 3180—1.
Solus 3211.
Somniare de domina 5.
Somnus 1079. (176).
— multus 2619.
— matutino tempore 1601
Sordida res 2732.
Sors 1425.
Sorte bona non potiri 3147.
Speculum fratris 2952.
Sperare (175).
— bonum 1131.
— beneficium 1130.
Spes longa 107. 1843. 1845.
Spem fallens magis 771.
— relinquere 778.
Spe magis frustratus 855.
Spina 793. 1571.
— fracta fuit 2647.
Spinam evelle! 2531.
Spiritus alimentum 2542.
Splendidior 1552.
Spoliare commoditatem 1384.
Sponsa 1552.
— stulta 1974.
Spurcior 1794.
Stabula 2002.
Stamen telae 736. 2840.
Stapedi adhaerere 2852.(84)
Statura 2432.
Status tuus 733. 734.
Stellae Ferkedan 2670.
Stercus 254.
Stetit in lubrico loco 2571.
Stibium 948.
Stomachus 3193.
Strangulatus 1554.
Stratum (mens.) tollere 1595.
— imposuit 3247.
Strenuitas 204. 658.
Strenuus 203.
Strenuior 1471. 1472.
Strenni impetus 479.
Struthiocamelus 1550.
— camelo similis 3088.
— camela 3093.
Studium 443. 2623.
Stulte agere 1163.
Stultus 753. 1220. 1369. 1370.
2742. 2796. (163).
Stulti dominium 3293.
— societas 1645.
Stulta 1952.
Stultior 700. 706. 708—714.
Stultissimus 701. 702.
Stupidus 697.
Stupidior 698. 699. 703—05.
707. 785. 786.
Stupida sis! 696.
Stupida coxit 1775.
Stupidi cogitatio 1561.
Stupiditas 694. 695.
Subditus — rex 1167.
Subditorum conditio 1595.
Subito 2881.
Submergi vehiculum 2253.
Submersurus 2254.
Submersus 2255.
Submissio tempore necessi-
tatis 2410.
Submissus 2800.
Submittens se Deo (59).
Submittere se 1890.
Succum spissum 2696.
Sufficiens 3193. (151)
Sufficit tibi etc. 2667.
Sume ab agmine! 25.
— a te ipso! 28.
Sulphur 2397.

Summam suam ad mercaturam destinatam nosse 1979.
Superbia 2252.
 — — **pravi mores** 367.
Superbiaevestis induere 2833.
Superbus 309. 310.
 — **et stultus** 377.
 — **erga homines** 715.
Superbior 896. 1268.
Superbum se gerens 2586-7.
Superfluum 2341.

Superfluum omittere 1713.
Suppellex vilis 2938.
Supremus gentis 2151.
Surdus innuit 1339.
Surgens matutino tempore 234.
Sus 2041.
Suscipiens in se 715.
 — **quod ipsum non spectat** 2751.
Susurro 2162.

T.

Tacere 1404.
Talpa 2237.
Talum ejus tollat Deus! 2147.
Tamimita 304.
Tardatio 2974.
Taurus 716.
Tegere se diebus 2268.
Tegens magis 1308.
Tegmenti longitudo 1855.
Tempus 972—6. 1209. 1258. 1259. 1301. 2679—80. 2965. (153).
 — **matutinum** 2283. 2727.
 — **matutium — vespertinum** 1606.
 — **gravissimum** 1922.
 — **lente procedens** 971.
Tempori fidem habere 108.
Temporis filius 551.
 — **momentum** 2484.
 — **podex** 2767.
 — **objurgatio** 3162.
Tenebrae 818
 — **magnae** 1479.
Tenuior 946—53. 1182—84.
Teredo 815.
Terra 631.
 — **victus quotidianus** 55.
 — **mollis** 56.
 — **humida** 318.
 — **in qua ignotus es** 239.
 — **putei gentis** 1897.
 — **humida** 3303.

Testis 1557.
Testimonium 1558.
Thesaurus utilissimus 2764.
Thuribulum — flabellum 1823.
Tibiae partem tenuiorem accipere 2037.
Tibiae partem tenuiorem dare 2040.
Timere 848. 849.
Timete invocationem Dei! (39)
Timens 2709.
 — **jacturam facit** 3189.
 — **securus est etc.** 111.
Timidi lancea 1193.
Timor 2325. 3190.
 — **domini (Dei)** 160. 794. 795. 850. 1999. 2063. (149).
Torrens 388. 405.
Tractare leniter 616.
 — **bene rem, quae adest** 1936.
Tractans res 2959.
Tragacantha 214.
Tranquillitatem animae petere 1799.
Tribui 2673.
Tributarium cave! 1036.
Tributum regis diabolorum 782.
Tripodis tertia pars 327. 1622.
Tristis 153. 590. 3105.
Tristitia 59. 333. 591. 731. 1306. (202).

- Tristitiâ adfcit 1094.
 — adfici 3023.
 — adfecta 592.
 Tristitiæ remedium 998.
 Tristitiam serere 1244.
 Triticum circumvertitur 981.
 Tuber terræ album 1033.

- Tumultus et increpatio 493.
 Tunica polita 376.
 Turpe 612.
 Turpiter age! etc. 2409.
 Tympanum pulsare 944. 1779.
 Tympanum non pulsatur 1778.

U.

- Ullus 982.
 Umbra 278.
 Ungens ex ampulla oleo ca-
 rente 977.
 Unguis 1678.
 Unio 447. 916.
 Ursus 1419. 2105.

- Ursum fugere 3165.
 — praefficere 1388.
 Ursa 898.
 Utensilia 1462.
 Uvae pelliculam gustare 1057.
 Uvas velle 1236.

V.

- Vagina sine cuspidē 887.
 Vallis 3224.
 — rivi 2989.
 Vanum 161.
 — sibi vindicare 937.
 Vapor meridianus 771.
 Variiegatus praegnans 2750.
 Vas fictile 184.
 Vas ne rumpatur! 1535.
 Vehemens in litigando 2895.
 Vena colli 969.
 Venam secare 2490.
 Venari 1723.
 Venator 156.
 Vendere 270 - 74.
 Venia perfecta 301.
 Venieus 502.
 — ad nos 504. 505.
 Venter non stat 2572.
 Ventri operam dare 1637.
 Ventris impletio 153 (117).
 Ventus 1241. 1242. 1399. 1754.
 — lenis 812.
 — vehemens 1072.
 — regis 1240.
 — bonus 1859.

- Venti flant 2967.
 Veris perfectio 300.
 Verax in sermone 1650. 2000.
 2979.
 Veracitas 1652—3.
 Verbum 2734.
 — viri 2568.
 — occultum 3091.
 — vanum (65).
 — a sapiente prolatum
 3084.
 — et urina 2570.
 — proferre 2758.
 — dimittere 1151.
 Verba pulchra 431.
 — multa (75).
 — lenia 2937.
 Verbis probrosis petere 729.
 Veritas 645- 6. 2764.
 — in verbis 1654.
 Veritatis defensio 3061.
 — flos 3120.
 Veritatem sequere! 275.
 — dicere 2564.
 Vertebrae parere 2.
 Verum dicere principi 2344.

- Vespertilio** 380.
Vestigium — terra 10.
Vestigium sequi 3222.
Vestimentum 1780.
 — optimum 862.
Vestis longitudine quinque spithamarum 2897.
Vestes pelliceae 595.
Vetula evasit 1588.
Vetus — novum 1920.
Vezirus 852.
Via lactea 3235.
 — major 385.
 — segnis 1786.
 — in regionem **Hidjas** ducens 1787.
Viae dux (70).
Viae te projecerunt 1783.
Viis parvis incessit 16.
Vicinus tuus 539. (83)
 — avari 470.
 — pauper 471.
Vicinum patienter ferre 1603.
Vicine mi! 472. 473.
Victoria 1874. 2273. 3060.
Victus quotidianus 1146.
 — sufficiens 1162.
 — ratio 721.
Videns — 3184.
 — — caecus 801.
Vigilantior 1423.
Vile quaerere 1816.
Vilis 1022—25. 1029. 2828. 2980. (124)
Vilitas 1026—28. 2893.
Vilis gens (64).
Vilis res 65.
Vilior 789. 1031—34.
Vincere 2272.
Vinciri loro 1482.
Vincula constringere 2578.
Vindicta 2829. 2926.
Vindictae celeritas 1333.
Vindicans se 3062.
Vindicare se qui nequit 3192.
Vinum 846.
Vipera 3281.
Vir (179).
 — in domo sua 2637.
 — pulchritudo 429. 618. (52)
 — virtus 3101.
Viri 1129.
 — **Alzähdi** 1128.
Viros sibi comparare 1012.
 — pondera! 3232.
Virtute praediti (9).
Virtutem exercens (183).
Virtutis artificia (20).
Virtutes 802.
Visitata curanda 1280.
Visitare 1274.
Visitatio amati 1278.
 — debilium 1279.
 — optima 867.
 — multa 2615.
Visitans 1277.
 — imperatorem 1275.
 — tempore vespertino 1276.
Visu acutiore praeditus 199—199.
Vita 2218—20.
 — commoda 302. 1016. 2411. (106)
 — suavis 334.
 — tristis 335.
 — solitaria 2378—9.
Vitae bona conditio 1181.
 — angustia 1769.
 — longitudo 1853.
Vitium 3227.
Vitio vertens 2201.
Vitium in capite 2202.
 — fratris cela! 2595.
Vitia sua videns 193. (214).
 — minime nosse 2504.
 — nostra ad nos adducens (120).
Vitiorum commemoratio 1019
Vittam cepit 14.
Vituperans (212).
 — plebem 2198.

Vituperans nobilem 2199.
— senectutem 2204.
Vituperio dignissimus 647.
Vivere 2216—7.
— in secessu 845.
— pessime 1433.
Vivens diutius 2157—8.
— medicando 2209.
— dolo 2210.
— post inimicum 2211.
— in alia religione quam
sua 2212.
Vociferatio 2221.
Velle aliquem 1225.
Voluptas 888.

Voluptas mundi 2842.
— vitae 2843—44.
Voluptates 1043.
Vorat me leo 72.
Voracior 80. 81.
Voracissimum 79.
Vox non 1341.
Vulnerare 395.
Vulnus 396. 397. 2714.
Vulnera 398. 399.
Vulpes 259. 319. 754. 763.
Vultur 199.
Vultur Lobad 6. 2158.
Vultur sine alis 3113.
Vultus laetitia 188.

Index Arabicus

proverbiorum Meidanii. *)

۱

الابرة ۲۲, ۲۹۵

۲۳, ۲۸, ۲۴۸. ۱, ایللی ۲۵۱, ۱, ایل

۴۰۹. ۴۰۸. ۱, ایل

۳۴۴. ۱, ابو وثیل ۲۸۲, ۱۸, ابولهب

۴۵۷, ۲۳, ایا ۳۰۷, ۲۳, ابوک

۱۸۸, ۱, ابی ۱۴۸. ۱۴۷. ۲۷, ابوه

۲, بابی

۳۳۵, ۲۳, یابی ۱۹۰. ۱۴۸. ۱, ابی

۳, تابی

۱۹۱, ۱, اناک ۳, ۱۴. ۳۴۸. ۱, ائی

۵۷, ۱, انتک ۳۴۱, ۱, اتناه

۳۲۷, ۲۴, یانی ۳۴۷, ۱, اتتکم

۳۳۴, ۲۴, یات ۱۳۹, ۳, تانی

۱۱۹. ۴۹. ۳۰. ۲۸, یانیک

۳۴۹. ۳۱۵. ۲۹۹. ۲۷۴. — ۲۷۱, ۲۳

۳۸۳, ۱, ماتنی ۸۲, ۲۱, یوتی ۳۹۳, ۲۴

۱۹۲, ۱, اثر^{۵.۴} ۳۵۸, ۱, اثرت

۱۰۶. ۱, الاثم

۸۰, ۱, احدى ۱۹۵. ۴۰. ۹, احد

۱۱۹. ۱۴۲. ۱۹۴. ۱۹۶. ۲۷, ۷۱. ۱۸۱.

۷۳, ۱, اخدت ۱۷۶. ۱۰, اخذ

۹۴, ۱, اخدت ۱۲۲

۸۹, ۱, اخده ۲۶۴. ۱۹۷. ۱, ۱۰

۹۲. ۱۳۱. ۳۰۸. ۳۹۴. ۱۸, ۱۰

۲. ۱, اخذ ۴۰۳, ۱, اخذنی

۴. ۵. ۹. ۴۰. ۹۷. ۹۳. ۱۴۳.

خدی ۱۴۴. ۱۴۹. ۱۵۲. ۱۵۵

۱۵۹. ۱۴۵. ۳, خده ۷, ۱۱, ۷

۱۵۷, ۱, الاخذ ۸۲, ۷, خدها

۴۳, ۳, اتخذ ۸۴, ۲۱, یوخذ

۹۷, ۱, اتخذتم ۵۰, ۲۱, ۱۲۵.

۹۳, ۳, اتخذوه

*) In indice prima aut nominis aut verbi in proverbio occurrens vox quaerenda est. Prior in indice numerus, quem signum commatis sequitur, caput; posterior, cui punctum postpositum est, proverbii in capite locum designat.

- ٢٧، ١٠، ٩، ٧، ١١١. ٣٩١. ١، آخر^٥
 ١٣١، ٢٣، توخر^٥ ١٥٨، ١، آخرها^٥
 ٣٧٨، ١، أخلي^٥
 باخ^٥ ٧٤، ٢٧، ١٠، أخ^٥ ٣٥٥، ١، أخ^٥
 ٢٤، ٣٩١، أخوك^٥ ٩٨، ١٩٨، ٢٥٢
 أخوالكظاظ^٥ ٢٤٣، ١، أخوالظلماء^٥
 آخا العزاء^٥ ٤٣٨، ٢٣، آخا ٢٣٣، ١،
 ١٣٧، ١، آخا الهيبجاء^٥ ٢٤٥، ١،
 آخي^٥ ٣٩٢، ٧١، ٩٤، ١، آخاك^٥
 ٢٧٤، ٢٤، بأخيك^٥ ١٦٦، ١،
 ١٨، ٢٥، آخنك^٥
 ٢٣، ١٧٦، ١٠، يودب^٥ ٤٤٢، ٢٤، آدب^٥
 المودب^٥ ٥٧٨، ٢٤، الآدب^٥ ٩٤٥
 ١٨٠، ٢٥، ١٨٠.
 مودم^٥ ٢٧، ١١٦.
 ٢٤٤، ١، أذني^٥ ٢٧، ٢، بأذن^٥
 ١١١، ٢١، توثيني^٥
 ٢٤، ٣٣٧، مارينة^٥
 الأرض^٥ ٨١، ٢٥، بارض^٥ ٧٠، ٣، أرض^٥
 ١١٦، ٢، بالأرض^٥ ٤، ٢٤، ٤٩، ٢٠،
 ١٢١، ١، أريض^٥
 ٤٨، ١٠، أرطبي^٥
 ١٣٩، ١، أزميت^٥
 ٤٥٢، ١، الأسد^٥
 ٩٤، ٢٧، أسك^٥
- ٢٤، ١٥، ياس^٥
 ٧٢، ١، أصوص^٥
 ٣٣٠، ١، أصاخ^٥
 ٢٨، ٧، للأفيكة^٥
 ٢٤، ٢٧، ١٥٩، ١، أكل^٥
 ٣٩٩، ١، أكلتم^٥ ٥٩٧، ٥٣، ٤٩٣
 ١٩٠، ١، أكله^٥ ٨٠، ١، أكلت^٥
 ٢٤، ٣٠٠، ٤٠٤، ٢٨، ٩١، ١٠٧، ١٤٤.
 ٩١٣، ٣٣٩، ٢٣، تناكسل^٥ ١٥٧
 ٢٨، ٩٣، ياكله^٥ ١٦٥، ١٧، ١، أكل^٥
 ٢٣٩، ٢٢، ٢٥٨، ٢٥٩، ٢٤٤
 ٢٥٩، ١، أكل^٥ ٣٣، ٢٢، كلى^٥
 أكله^٥ ١٥٦، ١، الأكل^٥ ٩٩، ١، أكلا^٥
 ١، آكل^٥ ١٠، أكله^٥ ٣٣٩، ١،
 ٤١٤، ٤٢٢، ٤١٤ — ٢١٠
 ٢٣، ١، الأكمة^٥
 ١٢٧، ٩، يولف^٥ ٢٧، ١، ألف^٥
 ٤٢٢ — ٤١٩
 ٢، ١١٥، بالمر^٥
 ٢٣، ٥٤، ٢٠، ١٧٦، ٤٩، ١٦، ١٨، أله^٥
 ١٠٦، ١٠، ١٥، ١٠، ١٥، ٣، قاله^٥ ٥٥
 ٢٣، ٢٤٥، اللهم^٥
 ٢٣، ٣٩٠، ١، آليئة^٥
 أم عامر^٥ ٦٢، ١، أم^٥ ٤٥٦، ٢٣، أم^٥
 أمك^٥ ١٣٣، ٢٨، ٩١، ١، أمه^٥ ٢٤، ٧،

بَدَه ١٨, ١٣٨

بَدَل ٢, ٦

بَدَن ٢, ١٩٩

أَبْدَاهُمْ ٧٣, ٢, بَدَت ٣٣, ٢, بَدَا

الْبَادِي ٧٨, ٢, أَبْدَاهِي ٧٧, ٢,

١٢٢, ٢٧

بَدَل ٢, ١٨٨

بُدْم ٢٤٢, ٢٤

أَبْر ١٥٣, ١٤٤, ١٤٣, ٢, أَبْر

بَرَقَتْ ٤٧, ٢, بَرَى ١٧٨, ٢١, بَرَى

بَرِيئًا ١٩٣, ٧٥, ٢, بَرِيئَتْ ٤٨, ٢,

١٥٢, ٣٣

بَرَح ٣٤٣, ٨٣, ١, كَبَّرَ ٣٣, ٢, بَرَحَ

بَرَد ٢٣, ٢, بَرَدَ ٩٥, ٢, بَرَدَ ٨, ٢, بَرَدَ

١٣, ١٣, بَرَدَ ١٤, ٣١, أَبْرَدَهَا ١٩٨

١٥٥, ٢, أَبْرَدَ ١١٤, ٢٧, بَرَدَ ١٢٤

١٥٩, ١٥٧, ١٥٨, ١٩٤

بَرَزَ ٧٢, ٢, بَرَزَ ٩٠, ٢, بَرَزَ ٨٤, ٢, بَرَزَ

١٠٨, ٢٧, ١٥, ١٩, ٤٥, ٢, بَرَزَ

الْبَرَقَ ١١١, ١, كَبَّرَ ٥٤, ٢, بَرَقَ

٧, ٢, بَرَقَ ٥٨٤, ٢٣

تَبَرَّكَل ٣٣, ٤٠٠

تَبَرَّكَل ٣٣, ٤٠٠

تَبَرَّكَل ٣٣, ٤٠٧

بَرَمَ ١٢٠, ٢, أَبْرَمَ ٨١, ٢, أَبْرَمَ

١٧, ١٠٧

بَسْتَانَ ٢٠٨, ٢, الْمِسْتَانَ ٥١٢, ٢٤, بَسْتَانَ

بَشَّرَ ٢٠٩, ٢, بَشَّرَكَ ١٣٣, ٢, بَشَّرَ

تَبَشَّرَنِي ٣٤, ٧, أَبَشَّرَنِي ١٨٩, ٢,

٣, ٥٠

أَبْشَعُ ١٧١, ٢, أَبْشَعُ

بَصَبَصَ ١٠, ٢, بَصَبَصَ

١٤٧, ١٤٥, ٢, أَبْصَرَ ٢١٧, ٢, أَبْصَرَ

٩٣٩, ٣٣, يَبْصُرُ ١٥٠ —

بَيَّضَ ٣٥٣, ٣٣, بَيَّضَ

١٠٠, ٢٢, كَمَسْتَبِضِعَ ١٠٣, ٢, البَصَاعَةُ

أَبْطَأَ ١٩٨, ١٥٩, ٢, أَبْطَأَ

٢, ٩٢, بَطَّاحَةٌ ٢, ٩٢

تَمَطَّرَ ٣٣, ٣٠٢

أَبْطَشَ ١٩٣, ٢, أَبْطَشَ

١٨٥, ٣٣, لَلْهَاطِلِ

٥, ٢, بَطَّنِي ٢٠, ٢, بَطَّنِي

١١٤, ٢, البَطَّنِ ٢٩, ٢, بَيَّطْنَهُ

٩٠, ٣١, بَطَّنِينَا ١٠٧, ٢, البَطَّنَةِ

٣١٣, ٣٣, اسْتَبَطَّنْتُمْ

٤٧٠, ٢٣, تَبِعَتْ ٩٤, ٢٧, يَبِيعُ

أَبْعَدَ ٩٥, ٢, بَعُدَ ٤١٠, ٢٤, بَعُدَ

٤٤١, ٣٤, تَبَاعَدَتْ ٤٨, ٣, تَبَاعَدَتْ

٣٨٨, ٣٤, ١٤٩, ٢, أَبْعَدَ ١٣٩

١٠٩, ١٠٢, ٩٩, ٢, ١٢, ١, بَعْضَ

١٩٢, ١٩١, ١٩٠

بَعْضِي ١, ٢٨, بَعْضِي

٨, ١, أَلْبَغَاتُ ١٨٧, ٢, بَغَاتُ

أَبْغَضَ ٢, ١١٩ ١١٤. ٢, ١١٣. ٢٣, ٥٥٩. ٥٦٨. ٢٤, ٤٥٨
١٩٥

أَبْغَل ٢, ١٠٩. ٢٠٩. ٢٢, ١٩٩

أَبْغَيْتُ ٢, ١٢٩. ٤, ٢٧٩. ١, ١٢٩

٣١٣. ٢٤, ١١٢. ١, ١١٢. ٢, ٥٣

أَبْغَى ٢, ١٧٢. ١, ٣٩٦

١٣٥. ٢٢, ٣٣٥

أَبْغَى ٢, ٤. ٧, ٩

أَبْغَى ٢, ٨٥

أَبْغَى ٢, ٥٧

أَبْغَى ٢, ٤٠. ١٨, ٨١

أَبْغَى ٢, ٥٤

أَبْغَى ٢, ٩٣. ١٠١. ٢٤, ٤٤. ٤٦٩. ٤٩٠

أَبْغَى ٥, ٢. ٢, ٨٧. ٢, ٢٣١

٢٣, ٣٨٧. ٢٣, ٤٢١

٢٣, ٣٩٧. ٢٣, ٢٠. ٢٤, ٢٠٠

١٧٣. ١٦٩. ١٦٢. ٢, ١٩١. ٢, ١٩١

أَبْكَرَ ٢, ١٧٦. ٢, ٩٢. ٢, ٢٠٠

أَبْكَى ٢٣, ١٣٣. ٢٣, ٤٩٧. ٢٤, ٢٢٤

٢٨, ٩٥. ٢٢, ٢٢. ٢٢, ٢٢٤

١٧٧. ٢, ١٧٧. ٢, ٥. ٢١, ١٧٧

أَبْلَتُ ٢٤, ٣١. ١٠, ٩. ٢٤, ٣١

أَبْلَدٌ ٢٣, ٤٩٣. ٢٣, ١٩٤. ٢, ١٩٤

١٧٠. ٢, ١٧٠. ٢, ٩١. ٢, ٩١

أَبْلَدَحٌ ٢٣, ٢٤٨

أَبْلَغَ ٢, ٩. ٢٥. ٣٧. ١٠٠. ٧, ٩. ٢٢,

٥٢. ١١٣. ٢٣, ٥٥٩. ٥٦٨. ٢٤, ٤٥٨

أَبْلَغَ ٢, ٩. ٧, ٩. ٢, ٩٦

أَبْلَغَنَ ٢٣, ٢٤. ٢١, ٢٦. ٢١, ٢٦

أَبْلَغَ ٢, ١٣٩

أَبْلَى ٢١, ١٧٤. ٢٣, ٢٠٧. ٢٣, ٢٠٧

أَبْلَايَا ٢, ١٢٨. ١, ٣٥. ١, ٣٥

أَبْلَى ٢٤, ٣٣٣. ٣٤, ٣٣٣. ٢٤, ٣٣٣

٨٩, ٣٣٤

أَبْنَانٌ ٢, ١١٩

أَبْنَكَ ٢, ٢١٠. ٢, ١٥٣. ٢٤, ١٥٣

أَبْنِيكَ ٥, ١٢٨. ٥, ١٢٨. ٢, ٩٩. et schol.

أَبْنَى ٢, ١٣٥. ١, ٣١. ١, ٣١

أَبْنَى ٢, ٢١١. ١, ٢١١

أَبْنَى ١٢٠, ١. ١, ١٢٠

أَبْنَى ٢, ٦٧. ٢٨, ٦٧

أَبْنَى ٢٧, ٢٦. ٢٧, ٢٦

أَبْنَى ٢, ٤٢. ٧٠, ٤٢. ١, ٤٠٧

أَبْنَى ٢٤, ٢٤٨. ٢١, ٢٤٨. ٢١, ٢٤٨

أَبْنَى ٢٨, ١٤٢

أَبْنَى ٢, ١٧٤. ١٧٥. ٢, ١٧٤

أَبْنَى ٢, ٤٩. ٥٩, ٤٩. ٢, ٤٩

أَبْنَى ٢, ١٩٩

أَبْنَى ٢٣, ٥٥٤

أَبْنَى ٢٣, ٤١٠

أَبْنَى ٢, ٤٤. ٦٤, ٤٤. ١١٩, ٤٤

أَبْنَى ٢, ٧٤. ٢, ٧٤

أَبْنَى ٢, ٨٤. ٢, ٨٤. ١٨٣, ٨٤

ث

فَأَدَاءُ ٤, ١
 فَايِرٌ ٧, ٩ schol. ^{٤٥٤} فَأَرَّ ٤, ٣٩
 فَاطَاةٌ ٤, ٣
 فَتُولُو ٤, ١٤
 فَتَبَّتْ ٤, ٢٢ أَتَبَّتْ ٤, ٣٢
 ٤, ١٨ أَتَبَّتْ ٤, ٣٥-٣٧. ٤١
 فَتَثَبَّتْ ٣, ١٠٤
 فَتَثَبَّتْ ٢٣, ٥٩٩
 فَتَثَبَّتْ ٤, ٩
 فَتَثَبَّتْ ٢٤, ٢٨٤ III ٤٩٩
 فَتَثَبَّتْ ٢٤, ١٤٠ ٥٣٩ ٥٩٩ ٥٣١
 فَتَثَبَّتْ ٤, ١٩. ٢٧, ١١٠
 فَتَثَبَّتْ ٢٤, ٤٣٩ أَتَثَبَّتْ ٤, ٢٤-٣٤
 فَتَثَبَّتْ ٤٠. ٤٢-٤٥ مَثَبَّتْ ٢٤, ٢٤

فَكَلَّتْكَ ١٧, ١٠ ثَكَلْتِ ١, ٤ فُكَلَّ
 ٤, ٢٠. ٢١ الشَّكَلَى ٤, ٧
 فُكَلَّ ٤, ٨
 فَكَلَّتْ ٢٣, ٢٤٩
 فَكَلَّتْ ٤, ١٣. ١٤. ١٧
 فَكَلَّتْ ٤, ١١ فَكَلَّتْ ٤, ٦ فَكَلَّتْ
 ٢٣, ٤٥٩
 فَكَلَّتْ ١٣, ١٢٤ ثَوَّبَ ٤, ٤ ثَابَ
 ٢٥, ١٤٠ ثَوَّبَكَ ٤, ٢٣
 فَكَلَّتْ ٧, ٩ ثَايِرٌ ٤, ٤. ١٥
 فَكَلَّتْ ٤, ٥ كَالثَّوْرِ ٤, ١٢
 ٢٢, ٥٧
 فَكَلَّتْ ٤, ٢

ج

جَوْسًا ٢, ١١١
 جَبَّتْ ٥, ١٤٤
 جَبَابٌ ٥, ١٠٢
 الْجَبَانُ ١, ١٠
 أَجَبْنُ ٥, ١٤٨. ١٥٨-١٦٤
 جَبَّهَتْ ٢, ٢٠٠ جَبَّهَتْ ٢, ٢٠٧
 جَبَّشٌ ١٨, ٤١ جَبَّشٌ ٥, ٤٢
 جَبَّشٌ ١٨, ١١٩. ١٠١. ١١٩
 جَبَّشٌ ٥, ١٠٠. ١٣٧. ٢٣٣, ١٧٧. ٢٨٨

جَدَّ ٥, ١٠٣. ٩٢. ٧٤. ٥ جَدَّ
 ٥, ٢٠١ جَدَّةٌ ٥, ٨٣. ١٤٩ جَدَّكَ
 جَدِيدَةٌ ٢٣, ٣٧٢ جَدِيدٌ
 ٥, ٧٥
 الْجَدِيَّةُ ٥, ٢٠٨
 أَجَدَبَ ٢٤, ٤٢
 جَدَجَ ٥, ٦
 جَدَعًا ٥, ٣٣٣ جَدَعُ ٥, ٦٧
 أَجَدَى ٥, ١٩١

جَدَا ٣, ١٥٠, ٥, ١٢٣

جَذَب ٥, ٢٩٩, ١, جَاذَبْتَهُ ١٣٦, ٥, جَذَبَ ٢٤, ٥٩٦

جَدَّيْلُهَا ٣٣٠, ١, الْجَدَلُ ١١, ٥, جَدَل ١, ١٢٥

جَدَّتِي ٣, ١٧٤, ٣, ٢١٠, ٥, الْجَرَّةُ

أَجْرًا ٥, ١٤٩-١٥٤, ١٥٧, ١٧٧, ١٩٨, ١٨٥, ١٨٦, ٢١٤

جَرَبِي ٥, ٢٥, ١٨, ٢٤, جَرَبُ

التَّجَارِبُ ٣, ١٤٤, ٢٠, ٥٥

سَمَّ جَرَبِيكَ ٢٥٤, ١, الْمَجْرَبُ

جَرَجَر ١, ١٤٣, ٥, ٧٥

جَرَحَهُ ٤, ٣٣, جَرَحَا

كَالْجَرَادِ ١٩٢, ١٨١, ١٨٠, ٥, أَجْرَدُ

٣, ١٨٤, ١٢٢, ٧٤

جَرِشَا ١, ٢٢

جَرَع ٥, ٨٩, ٥, جَرَعُ

بَجْرَعَةَ ٣, ١, أَجْرَعْنَ ١٨٦, ٢٧

جَرَفَكَ ١٢٦, ٥, جَرَفَا

٣٣, ٤١٣٢, جَرَمُ

جَرِي ٥, ٣, ١٤, ٦٥, ٦٦, جَرِي

٢٨, ٢١, ٣, ١٧٣, ٣, تَجَرِي ٢١, ٢٨

١٧, ١٥, ٥, ٥٣, ٥, أَجْرِي ٥٩٤

١٠٤, ٥, أَجْرِي ٩٤, ٢, ١, ٥

١٠, ١٢٤, ١٠, جَزَا

٢٠, ٢٢, ٢٠, الْجَزِيرَةُ

تَجَزَعَنَّ ٣٨٠, ٢٤, ٢٣, ٤٨١, جَزَعُ

٥, ٩١, حَبِثَ ١١٩, ١٩٧, ٨, ٥, جَزَاءُ ١٢٤, ٧, جَزَيْتَكَ ١٢٩, ٥, جَزَاهُ

٧٧, ١, يَجْرِي ١١٥, ٥, جَزِيَّتَهُ

٣, ١٧٠, ٣, تُجَارِي

٢٣, ٢٤١, جَسَدِي

٣, ٢١, ٢٥, ٤١, sch, تَجَشَّأَ

٥, ١٧٧, أَجْشَعُ

٥, ٥٩, جَشَمْتُ

٥, ١٣, جَعَّجَعَةً

٢٨, ١٢, جَعْرَاتُ

٥, ٣٢, ١١٣, ١٩٥, ٢٢, ١٦١, جَعَلَ

١٩٥, ٢٣, ٤٦٥, ٢٤, ١٥٩, ٣٨١, ٤٦٤

٢٤, ٩٥, جَعَلْتُ

٥, ١٣٥, ٥, جَعَلْتَهُ ٣٨, ٥

٥, ٢٨, ٣٣, ٤٨, ٩١, أَجْعَلُ

٥, ٤٤, ٢, أَجْعَلُوا

٥, ٨٩, ٢٣, أَجْعَلُهَا ٥٥, ٥

٥, ٩٥, ٢٤, يَجْعَلُ ٢, ٢٨, ١٣١

٣٣, ٣٠٣, ٣٣, تَجْعَلُ

٣٨٩, ٥, ٩٧, جَفَّ

١١, ٤, جَفِيْرُ

١٩٠, ٥, أَجْفَى

٥, ٥, ٤٠, ٥, جَلَّتْ

٥, ١٣٣, ٥, جَلِيْلَةٌ ٢٠٦, ٥, الْجَلْدُ

١٧٥, ٥, أَجْدَلُ

جَلَب ٥، ٩٠ جَلَبَتْ ٥، ١١
جَالِب ٥، ٣٧

جَلَدًا ٥، ١٣٧ جَلَدًا ٣، ٣١

جَلَدِي ٣، ٢١٦ جَلَدِي ٢٣، ٢١٦

جَلَرِي ٥، ٩١

جَلِسَ ٥، ٨٤ جَلِيس ٥، ٢١١.

جُلُوف ٥، ٢١٣ جُلُوفٌ ٥، ٢١٣

جَلِيف ٥، ١٣٨ ٥،

جَلَوًا ٥، ١٧١ جَلَوًا ١٠، ١٠، ٥، ١٠ جَلَى

جَلَاء ٥، ٩٠ جَلَانِي ٥، ٧١

جُمَارَةٌ ٥، ١٥

جُمَش ٢٤، ٥٥٢

جُمِعَ ٥، ٥٤ جُمِعَ ٢٣، ٣٩٥. ٢٤،

جُمِعِينَ ٣، ١٠٣ جُمِعِينَ ١٤٧، ٢٨، ٥٩.

جُمَاعَةٌ ٥، ٣٣٩ جُمَاعَةٌ ٢٤، ٣٣٩

جُمِعَ ٥، ١٧١

جُنَّ ٢، ١٢٤ جُنَّ ٢٣، ٤٣٧ جُنَّ

جُنَّةً ٥، ١٩٧ جُنَّةً ١٨، ٢٧٧

جُنَّ ٥، ١٧٩ جُنَّ ٥، ٧١ جُنَّ

جُنُون ١٨، ٣٧

جَانِبَ ١، ١٢٣ جَانِبَ ٢، ٢٤ جَانِبَ

جَانِبِي ٢٢، ٧١ جَانِبِي ٢١، ١٠٨

جَانِبِي ٣، ١٠، ٢٤، ٢٩٥

جُنْدَب ٢٨، ٩

جُنْدَانَان ٥، ١١٤

جُنَى ٢٧، ١٠٠ جُنَى ٢٧، ١٠٠

جَنَيْتَهَا ٥، ٧٩ جَنَيْتَهَا ٢١٠، ٢٣٠،

جَانِيكَ ٥، ٧٠ جَانِيكَ ٢٣٥٨، ٩٢٩

جَانَاؤُهَا ٥، ٥٧

جَهِيْرَةٌ ٢٨، ١٣

جَاهِرَةٌ ٢٣، ١٩٢ جَاهِرَةٌ ٥، ٢٠٢

جَاهِرَةٌ ٢٢، ٣١٠

جَهْلٌ ٥، ١٤٠. ٢٤، ٦٠٧ جَهْلٌ

جَهْلِكَ ٥، ١٩٨ جَهْلِكَ ٢٧، ١٣٧

جَهْلٌ ٥، ٢٠٩ جَهْلٌ ٥، ٢٠٤

جَهْلٌ ٥، ١٧٨. ١٨٧ - ١٨٩، ١٦٣

جُهَيْنَةٌ ١٤، ٣٠. ١٨، ٢

جَايِبَةٌ ٢٧، ١٣٢

جَوَادٌ ٥، ١٧ جَوَادٌ ١، ٤٩ جَوَادٌ ٢٢، ٤٩

جَوْدٌ ٥، ١٥٥. جَوْدٌ ١٧، ١٠

جَوْدٌ ١٥٩، ١٨٣. ١٠، ١٠

جَارَكَ ٥، ٨٨ جَارَكَ ٥، ٢٧ جَارَكَ

جَارِي ١٨، ١١٩ جَارِي ٥، ٩٩

كَمَجْبِرٍ ٥، ١٩٤ كَمَجْبِرٍ ١٤٩

جَاوَرَ ٢٣، ٢٢٩ جَاوَرَ ٢٢، ٢٢

جَاوَرِينَا ٥، ٧٤

جَاوَزَ ٥، ١٢٢. ١، ١٢٢ جَاوَزَ ٣، ٣٥

جَوَعَ ١٠، ١٠٤ جَوَعَ ١٠، ١٠٤

جَوَعِينَ ٣، ١١ جَوَعِينَ ٤٧

جَوَعٌ ٥، ١٧٠ - ١٧٤

جَوَلَ ٢٤، ٥٠٧ جَوَلَ ٢٤، ٢١٤

جَوَّلَ ٢٤، ٣٥٥ جَوَّلَ ٥، ١٩٩

جَاهُ ٥, ٢٠

جَاءَ ٥, ١٥٢. ٢, ٢٤٠. ٢٨٤. ٢٨٤. ٢٨٤. ٢٨٤. ٢٨٤.
١٧-٢٣. ٢٩-٣١. ٣٤-٣٧. ٣٩. ٤١.
٤٣-٤٤. ٤٩. ٥٢. ٥٣. ٥٤. ٥٥. ٥٦. ٥٧. ٥٨.
٦٠. ٦١. ٦٢. ٦٣. ٦٤. ٦٥. ٦٦. ٦٧. ٦٨. ٦٩.
٧٠. ٧١. ٧٢. ٧٣. ٧٤. ٧٥. ٧٦. ٧٧. ٧٨. ٧٩.
٨٠. ٨١. ٨٢. ٨٣. ٨٤. ٨٥. ٨٦. ٨٧. ٨٨. ٨٩. ٩٠.
٩١. ٩٢. ٩٣. ٩٤. ٩٥. ٩٦. ٩٧. ٩٨. ٩٩. ١٠٠.
١٠١. ١٠٢. ١٠٣. ١٠٤. ١٠٥. ١٠٦. ١٠٧. ١٠٨. ١٠٩. ١١٠.
١١١. ١١٢. ١١٣. ١١٤. ١١٥. ١١٦. ١١٧. ١١٨. ١١٩. ١٢٠.
١٢١. ١٢٢. ١٢٣. ١٢٤. ١٢٥. ١٢٦. ١٢٧. ١٢٨. ١٢٩. ١٣٠.
١٣١. ١٣٢. ١٣٣. ١٣٤. ١٣٥. ١٣٦. ١٣٧. ١٣٨. ١٣٩. ١٤٠.
١٤١. ١٤٢. ١٤٣. ١٤٤. ١٤٥. ١٤٦. ١٤٧. ١٤٨. ١٤٩. ١٥٠.

جَاءَكُمْ ٢٧, ٢٢٩. ٢٣٠. ٢٣١. ٢٣٢. ٢٣٣. ٢٣٤. ٢٣٥. ٢٣٦. ٢٣٧. ٢٣٨. ٢٣٩. ٢٤٠. ٢٤١. ٢٤٢. ٢٤٣. ٢٤٤. ٢٤٥. ٢٤٦. ٢٤٧. ٢٤٨. ٢٤٩. ٢٥٠. ٢٥١. ٢٥٢. ٢٥٣. ٢٥٤. ٢٥٥. ٢٥٦. ٢٥٧. ٢٥٨. ٢٥٩. ٢٦٠. ٢٦١. ٢٦٢. ٢٦٣. ٢٦٤. ٢٦٥. ٢٦٦. ٢٦٧. ٢٦٨. ٢٦٩. ٢٧٠. ٢٧١. ٢٧٢. ٢٧٣. ٢٧٤. ٢٧٥. ٢٧٦. ٢٧٧. ٢٧٨. ٢٧٩. ٢٨٠. ٢٨١. ٢٨٢. ٢٨٣. ٢٨٤. ٢٨٥. ٢٨٦. ٢٨٧. ٢٨٨. ٢٨٩. ٢٩٠. ٢٩١. ٢٩٢. ٢٩٣. ٢٩٤. ٢٩٥. ٢٩٦. ٢٩٧. ٢٩٨. ٢٩٩. ٣٠٠. ٣٠١. ٣٠٢. ٣٠٣. ٣٠٤. ٣٠٥. ٣٠٦. ٣٠٧. ٣٠٨. ٣٠٩. ٣١٠. ٣١١. ٣١٢. ٣١٣. ٣١٤. ٣١٥. ٣١٦. ٣١٧. ٣١٨. ٣١٩. ٣٢٠. ٣٢١. ٣٢٢. ٣٢٣. ٣٢٤. ٣٢٥. ٣٢٦. ٣٢٧. ٣٢٨. ٣٢٩. ٣٣٠. ٣٣١. ٣٣٢. ٣٣٣. ٣٣٤. ٣٣٥. ٣٣٦. ٣٣٧. ٣٣٨. ٣٣٩. ٣٤٠. ٣٤١. ٣٤٢. ٣٤٣. ٣٤٤. ٣٤٥. ٣٤٦. ٣٤٧. ٣٤٨. ٣٤٩. ٣٥٠. ٣٥١. ٣٥٢. ٣٥٣. ٣٥٤. ٣٥٥. ٣٥٦. ٣٥٧. ٣٥٨. ٣٥٩. ٣٦٠. ٣٦١. ٣٦٢. ٣٦٣. ٣٦٤. ٣٦٥. ٣٦٦. ٣٦٧. ٣٦٨. ٣٦٩. ٣٧٠. ٣٧١. ٣٧٢. ٣٧٣. ٣٧٤. ٣٧٥. ٣٧٦. ٣٧٧. ٣٧٨. ٣٧٩. ٣٨٠. ٣٨١. ٣٨٢. ٣٨٣. ٣٨٤. ٣٨٥. ٣٨٦. ٣٨٧. ٣٨٨. ٣٨٩. ٣٩٠. ٣٩١. ٣٩٢. ٣٩٣. ٣٩٤. ٣٩٥. ٣٩٦. ٣٩٧. ٣٩٨. ٣٩٩. ٤٠٠. ٤٠١. ٤٠٢. ٤٠٣. ٤٠٤. ٤٠٥. ٤٠٦. ٤٠٧. ٤٠٨. ٤٠٩. ٤١٠. ٤١١. ٤١٢. ٤١٣. ٤١٤. ٤١٥. ٤١٦. ٤١٧. ٤١٨. ٤١٩. ٤٢٠. ٤٢١. ٤٢٢. ٤٢٣. ٤٢٤. ٤٢٥. ٤٢٦. ٤٢٧. ٤٢٨. ٤٢٩. ٤٣٠. ٤٣١. ٤٣٢. ٤٣٣. ٤٣٤. ٤٣٥. ٤٣٦. ٤٣٧. ٤٣٨. ٤٣٩. ٤٤٠. ٤٤١. ٤٤٢. ٤٤٣. ٤٤٤. ٤٤٥. ٤٤٦. ٤٤٧. ٤٤٨. ٤٤٩. ٤٥٠. ٤٥١. ٤٥٢. ٤٥٣. ٤٥٤. ٤٥٥. ٤٥٦. ٤٥٧. ٤٥٨. ٤٥٩. ٤٦٠. ٤٦١. ٤٦٢. ٤٦٣. ٤٦٤. ٤٦٥. ٤٦٦. ٤٦٧. ٤٦٨. ٤٦٩. ٤٧٠. ٤٧١. ٤٧٢. ٤٧٣. ٤٧٤. ٤٧٥. ٤٧٦. ٤٧٧. ٤٧٨. ٤٧٩. ٤٨٠. ٤٨١. ٤٨٢. ٤٨٣. ٤٨٤. ٤٨٥. ٤٨٦. ٤٨٧. ٤٨٨. ٤٨٩. ٤٩٠. ٤٩١. ٤٩٢. ٤٩٣. ٤٩٤. ٤٩٥. ٤٩٦. ٤٩٧. ٤٩٨. ٤٩٩. ٥٠٠. ٥٠١. ٥٠٢. ٥٠٣. ٥٠٤. ٥٠٥. ٥٠٦. ٥٠٧. ٥٠٨. ٥٠٩. ٥١٠. ٥١١. ٥١٢. ٥١٣. ٥١٤. ٥١٥. ٥١٦. ٥١٧. ٥١٨. ٥١٩. ٥٢٠. ٥٢١. ٥٢٢. ٥٢٣. ٥٢٤. ٥٢٥. ٥٢٦. ٥٢٧. ٥٢٨. ٥٢٩. ٥٣٠. ٥٣١. ٥٣٢. ٥٣٣. ٥٣٤. ٥٣٥. ٥٣٦. ٥٣٧. ٥٣٨. ٥٣٩. ٥٤٠. ٥٤١. ٥٤٢. ٥٤٣. ٥٤٤. ٥٤٥. ٥٤٦. ٥٤٧. ٥٤٨. ٥٤٩. ٥٥٠. ٥٥١. ٥٥٢. ٥٥٣. ٥٥٤. ٥٥٥. ٥٥٦. ٥٥٧. ٥٥٨. ٥٥٩. ٥٦٠. ٥٦١. ٥٦٢. ٥٦٣. ٥٦٤. ٥٦٥. ٥٦٦. ٥٦٧. ٥٦٨. ٥٦٩. ٥٧٠. ٥٧١. ٥٧٢. ٥٧٣. ٥٧٤. ٥٧٥. ٥٧٦. ٥٧٧. ٥٧٨. ٥٧٩. ٥٨٠. ٥٨١. ٥٨٢. ٥٨٣. ٥٨٤. ٥٨٥. ٥٨٦. ٥٨٧. ٥٨٨. ٥٨٩. ٥٩٠. ٥٩١. ٥٩٢. ٥٩٣. ٥٩٤. ٥٩٥. ٥٩٦. ٥٩٧. ٥٩٨. ٥٩٩. ٦٠٠. ٦٠١. ٦٠٢. ٦٠٣. ٦٠٤. ٦٠٥. ٦٠٦. ٦٠٧. ٦٠٨. ٦٠٩. ٦١٠. ٦١١. ٦١٢. ٦١٣. ٦١٤. ٦١٥. ٦١٦. ٦١٧. ٦١٨. ٦١٩. ٦٢٠. ٦٢١. ٦٢٢. ٦٢٣. ٦٢٤. ٦٢٥. ٦٢٦. ٦٢٧. ٦٢٨. ٦٢٩. ٦٣٠. ٦٣١. ٦٣٢. ٦٣٣. ٦٣٤. ٦٣٥. ٦٣٦. ٦٣٧. ٦٣٨. ٦٣٩. ٦٤٠. ٦٤١. ٦٤٢. ٦٤٣. ٦٤٤. ٦٤٥. ٦٤٦. ٦٤٧. ٦٤٨. ٦٤٩. ٦٥٠. ٦٥١. ٦٥٢. ٦٥٣. ٦٥٤. ٦٥٥. ٦٥٦. ٦٥٧. ٦٥٨. ٦٥٩. ٦٦٠. ٦٦١. ٦٦٢. ٦٦٣. ٦٦٤. ٦٦٥. ٦٦٦. ٦٦٧. ٦٦٨. ٦٦٩. ٦٧٠. ٦٧١. ٦٧٢. ٦٧٣. ٦٧٤. ٦٧٥. ٦٧٦. ٦٧٧. ٦٧٨. ٦٧٩. ٦٨٠. ٦٨١. ٦٨٢. ٦٨٣. ٦٨٤. ٦٨٥. ٦٨٦. ٦٨٧. ٦٨٨. ٦٨٩. ٦٩٠. ٦٩١. ٦٩٢. ٦٩٣. ٦٩٤. ٦٩٥. ٦٩٦. ٦٩٧. ٦٩٨. ٦٩٩. ٧٠٠. ٧٠١. ٧٠٢. ٧٠٣. ٧٠٤. ٧٠٥. ٧٠٦. ٧٠٧. ٧٠٨. ٧٠٩. ٧١٠. ٧١١. ٧١٢. ٧١٣. ٧١٤. ٧١٥. ٧١٦. ٧١٧. ٧١٨. ٧١٩. ٧٢٠. ٧٢١. ٧٢٢. ٧٢٣. ٧٢٤. ٧٢٥. ٧٢٦. ٧٢٧. ٧٢٨. ٧٢٩. ٧٣٠. ٧٣١. ٧٣٢. ٧٣٣. ٧٣٤. ٧٣٥. ٧٣٦. ٧٣٧. ٧٣٨. ٧٣٩. ٧٤٠. ٧٤١. ٧٤٢. ٧٤٣. ٧٤٤. ٧٤٥. ٧٤٦. ٧٤٧. ٧٤٨. ٧٤٩. ٧٥٠. ٧٥١. ٧٥٢. ٧٥٣. ٧٥٤. ٧٥٥. ٧٥٦. ٧٥٧. ٧٥٨. ٧٥٩. ٧٦٠. ٧٦١. ٧٦٢. ٧٦٣. ٧٦٤. ٧٦٥. ٧٦٦. ٧٦٧. ٧٦٨. ٧٦٩. ٧٧٠. ٧٧١. ٧٧٢. ٧٧٣. ٧٧٤. ٧٧٥. ٧٧٦. ٧٧٧. ٧٧٨. ٧٧٩. ٧٨٠. ٧٨١. ٧٨٢. ٧٨٣. ٧٨٤. ٧٨٥. ٧٨٦. ٧٨٧. ٧٨٨. ٧٨٩. ٧٩٠. ٧٩١. ٧٩٢. ٧٩٣. ٧٩٤. ٧٩٥. ٧٩٦. ٧٩٧. ٧٩٨. ٧٩٩. ٨٠٠. ٨٠١. ٨٠٢. ٨٠٣. ٨٠٤. ٨٠٥. ٨٠٦. ٨٠٧. ٨٠٨. ٨٠٩. ٨١٠. ٨١١. ٨١٢. ٨١٣. ٨١٤. ٨١٥. ٨١٦. ٨١٧. ٨١٨. ٨١٩. ٨٢٠. ٨٢١. ٨٢٢. ٨٢٣. ٨٢٤. ٨٢٥. ٨٢٦. ٨٢٧. ٨٢٨. ٨٢٩. ٨٣٠. ٨٣١. ٨٣٢. ٨٣٣. ٨٣٤. ٨٣٥. ٨٣٦. ٨٣٧. ٨٣٨. ٨٣٩. ٨٤٠. ٨٤١. ٨٤٢. ٨٤٣. ٨٤٤. ٨٤٥. ٨٤٦. ٨٤٧. ٨٤٨. ٨٤٩. ٨٥٠. ٨٥١. ٨٥٢. ٨٥٣. ٨٥٤. ٨٥٥. ٨٥٦. ٨٥٧. ٨٥٨. ٨٥٩. ٨٦٠. ٨٦١. ٨٦٢. ٨٦٣. ٨٦٤. ٨٦٥. ٨٦٦. ٨٦٧. ٨٦٨. ٨٦٩. ٨٧٠. ٨٧١. ٨٧٢. ٨٧٣. ٨٧٤. ٨٧٥. ٨٧٦. ٨٧٧. ٨٧٨. ٨٧٩. ٨٨٠. ٨٨١. ٨٨٢. ٨٨٣. ٨٨٤. ٨٨٥. ٨٨٦. ٨٨٧. ٨٨٨. ٨٨٩. ٨٩٠. ٨٩١. ٨٩٢. ٨٩٣. ٨٩٤. ٨٩٥. ٨٩٦. ٨٩٧. ٨٩٨. ٨٩٩. ٩٠٠. ٩٠١. ٩٠٢. ٩٠٣. ٩٠٤. ٩٠٥. ٩٠٦. ٩٠٧. ٩٠٨. ٩٠٩. ٩١٠. ٩١١. ٩١٢. ٩١٣. ٩١٤. ٩١٥. ٩١٦. ٩١٧. ٩١٨. ٩١٩. ٩٢٠. ٩٢١. ٩٢٢. ٩٢٣. ٩٢٤. ٩٢٥. ٩٢٦. ٩٢٧. ٩٢٨. ٩٢٩. ٩٣٠. ٩٣١. ٩٣٢. ٩٣٣. ٩٣٤. ٩٣٥. ٩٣٦. ٩٣٧. ٩٣٨. ٩٣٩. ٩٤٠. ٩٤١. ٩٤٢. ٩٤٣. ٩٤٤. ٩٤٥. ٩٤٦. ٩٤٧. ٩٤٨. ٩٤٩. ٩٥٠. ٩٥١. ٩٥٢. ٩٥٣. ٩٥٤. ٩٥٥. ٩٥٦. ٩٥٧. ٩٥٨. ٩٥٩. ٩٦٠. ٩٦١. ٩٦٢. ٩٦٣. ٩٦٤. ٩٦٥. ٩٦٦. ٩٦٧. ٩٦٨. ٩٦٩. ٩٧٠. ٩٧١. ٩٧٢. ٩٧٣. ٩٧٤. ٩٧٥. ٩٧٦. ٩٧٧. ٩٧٨. ٩٧٩. ٩٨٠. ٩٨١. ٩٨٢. ٩٨٣. ٩٨٤. ٩٨٥. ٩٨٦. ٩٨٧. ٩٨٨. ٩٨٩. ٩٩٠. ٩٩١. ٩٩٢. ٩٩٣. ٩٩٤. ٩٩٥. ٩٩٦. ٩٩٧. ٩٩٨. ٩٩٩. ١٠٠٠.

الجيش ٢٤, ٣٩٩

ح

حَبَّ ٢٤, ٢٨٣

حَبُّكَ ١, ٤٠١

حَبَابٌ ٢٢, ٢٣, ٣٠٨

حَبَّاتٌ ٢٤, ٢٥٢

حَبِيبٌ ٢٤, ٣٧٧

أَحَبُّ ١٩٨, ١

أَحَبُّ ٩٩, ٩

أَحَبُّ ٥٢١, ٥٤٠

أَحَبُّ ٤٩٣, ٤٤٤, ٤٢٤, ٤٣٣

أَحِبُّوا ٢٤, ٥٧٩

حَبْدًا ٤, ١, ٩, ٦٨, ٢٦, ٥٠, ٢٨, ٤٨

حَبْرًا ٩, ١٤٣

حَبِصٌ ٢٤, ٥٤

حَبِطٌ ٢٣, ٣٣٧

حَبْلٌ ٢٧, ٤٢

حَبْلٌ ٢٢٧, ٩

حَبْلِي ٣٨٠, ١٣٧

حَتَفَهَا ٩, ٥

حَتَانِي ٩, ٢٦

حَتِيثٌ ١٠, ٧٣

حَجَّجٌ ٢٨, ١٦٢

حَاجِبٌ ٢٥, ١٥٦

حَجْرَةٌ ٢٣, ١٧٢

حَاجِرَةٌ ١, ١٤٩

حَجَّجٌ ٣, ٧٣

حَجِّي ٩, ٥٤

أَحَدٌ ١٣, ١, ٥٠

أَحَدٌ ٩, ٢١٧

أَحَدٌ ٩, ٦٨٨

أَحَدٌ ٢٤, ٨٤

أَحَدٌ ٢٨, ١٣٣

أَحَدٌ ٢٣, ٥١٧

أَحَدٌ ٩, ٢٩

أَحَدٌ ٩٥, ٤٢

أَحَدٌ ٣, ٣١

أَحَدٌ ١, ٢٥٧

حَدِيَّكَ ٤، ٢٣٤ كالحامى ٢٢، ٢٣٤
٥٥، ٢٥، ٢١

أَحْدَرُ ٤، ١٨٧، ١٨٨، ١٨٩، ٢٠٣

حاذف ٢٧، ٩٧

أَحْدُو ٢٣، ٣٤٤ ٤، ١٥

أَحْدِيًّا ٤، ٢٣ حدونك ٢٣

حَرَّ ٤، ٩٥، ١١٨، ٢٨، ٢٣٥، ١

حَرًّا ٤، ٢٣، ٢٠، ١٩، ٢٣٣، ٤٠١

أَحْرَ ٤، ٩٢، ١٠٨، ٢٤١، ٢٤٧

أَحْرَةً ١، ٣٢١، ١٤، ٥٩

أَحْرُ ٤، ١٩٠، ١٩١، ١٩٢

أَحْرَبُ ٤، ١٣٣، ٧٧، ٢٢٠، ١٠

أَحْرَبَاءُ ٤، ١١٤

أَحْرَبُ ٢٨، ٥٢، ٣٣٧، ٣٧٧

أَحْرَبُ ٤، ١٤٠

أَحْرَسُ ٤، ٢١١، ٤٣

أَحْرَسُ ٢٤، ٣٩٩

أَحْرَصُ ٤، ١٣٤، ٨٧

أَحْرَصُ ٤، ٢٠٠، ٢٠٨، ١٣٤، ٢٤٤

أَحْرَفُ ٢٤، ٥٠٨

أَحْرَقَ ١، ١٤٤، ٢١٩، ٢٢

أَحْرَكَ ٤، ٢٢٩، ١٠، ٢٢٩، ١

أَحْرَكَ ٤، ١١١

أَحْرَكَنَ ٢٣، ٢٤٤، ٤٢٢، ٤

أَحْرَمَ ٤، ٣٣، ٣٣، ٣٣

أَحْرَمَ ٣٣، ١١٤

حَزَّتْ ٤، ٨١

أَحْزَمَ ٧، ٩، ٧٢، ٩١

أَحْزَمَ ٤، ١٤٥، ١٤٩، ١٩٧

أَحْزَمَكَ ٢٣، ٣٧٠

أَحْزَى ١٨، ١٤٥

أَحْسَا ٤، ١٢٨، ٣٣٢، ٢٣٣

أَحْسَسَ ٢١، ٧١، ٢٣٣، ٣٨٥

أَحْسَبَ ٤، ٢٢٥، ٢٢٤

أَحْسَبَ ١٨، ٣٩، ٢٨، ٣٩٩

أَحْسَبَهَا ٣، ١١٩، ٢٨٦

أَحْسَبُكَ ١، ٢٢، ١٢، ٣

أَحْسَبُ ٤، ١١، ١٩، ٢٠، ١١٩، ١٢٤

أَحْسَدَ ٢٨، ١٧٠، ٢٤، ٢٤٥

أَحْسَدُ ٢٢، ٢٥٩، ٢٣٩، ١٤٢، ٤

أَحْسَوْدُ ٤، ٢٥٨، ٣٢١

أَحْسَنَ ٤، ١٣٥، ١٣٣، ٢٤

أَحْسَنَ ٢٣٧، ٢٤، ٤٣، ٢

أَحْسَنَ ٤، ٢٥٠، ١، ٢٥

أَحْسَنَةً ٤، ١٣٨، ١٤١

أَحْسَنَ ٤، ١٩٣-١٩٥، ٢٠٩، ٢١٩

أَحْسَنَ ٢٣، ٣١٣، ٢٤

أَحْسَنَ ٢٣، ٥٠٠، ٤٩٨، ٥٠

أَحْسَنَ ٢٤، ١٨٨، ٣، ١٢٨

أَحْسَنَ ٢٣، ٣٩٩، ٤٧٢، ١١

أَحْسَنَ ٢٤، ٥٢٠، ٢٤، ١٨٩

أَحْسَنَةً ٢٤، ١٤، ٢٤

أَحْسَنَ ٤، ٢٥٨

- ١٢, ٢٣ أَحْسَبُكَ ٨٢, ٩ أَحْسُ
 ٢٤, ٤٠ مُحَاسِينَا
 ٩٩, ٢٨ يَحْشُ ٤٠, ٩ أَحْشُكَ
 ٨٣, ٩ أَحْشَفَا
 ٢٣, ٩ حَوَّلِي ٢٣١, ٩ حَصَلْ
 ٢٣٣, ٩ حَصَنَكَ ١٠٩, ٩ أَحْصَنَ
 ٣٥٥, ٢٣ حُصْنِيهَا
 ١٤٩, ٩ الْحَصَاةُ
 ٧٣, ٧ حِصَارُ
 ١٧, ٢٧ يَحِطُّ
 ١٠٩, ١٧, ٢٧, ١١٨, ٧ يَحِطُّبُ
 ٢٤, ٢٧, ١١٩, ١٠٢, ٩ حَظُّ
 ٤٠٠, ١٥
 ١٨٩, ٢٢ كَالْحَظُّورِ
 ٤٤, ١ حَظِيَّةُ ٩٨, ٩ حَظِيَّيْنِ
 ٣١٤, ٢٤ حَقْنَا
 ٢٥٩, ٩ أَحْفَرُ ٢٥٩, ٢٤, ٧١, ٣ حَفَرُ
 ٢٣, ٢٥ الْخَافِرَةُ
 ١١٤, ٨٠, ٩ أَحْفَظُ ١٢, ٩ حَفَظَا
 ٨٩, ٢٨ يَحْفَظُ ٢٥٥, ٩ أَحْفَظُنِي
 ٤١٩, ١ أَحْفَظُ ٩١, ٩ حَافِظُ
 ٢١٢, ٩ الْحَفِيظَةُ ٢١٢, ٩
 ٨٩, ٩
 ٣٨٩, ٢٣ تحفلن
 ٢٣٢, ٩ حَفَّ ١١٣, ٩ حَفَّ
 ٨٥, ٩ الْحَفَّ ١٩, ٢٠ بَكَكْ
 ٣٢, ٢٧, ٩٢, ٩ أَحْفَّ ٢٥٠
- ٢٨, ٣ تَحْفَرُهُ ٣٣١, ٢٤ حَفَرَ
 ١٢٣, ١ حَقَّاقِنُ
 ٢٣, ٣٧٢ تَحْفَنُهَا
 ١١٠, ١ حَكَّكَتُ ٣٧٨, ٣٩, ٢٤ حَكَّ
 ١١٨, ٩ حَكَّمَكَ ١٢٥, ٢٤ حَكَّمْ
 ١٤٤, ٩ الْحَكِيمُ ١٣٧, ٩ الْحَكْمَةُ
 ١٧٢, ١٧١, ٩ أَحْكَمُ
 ٢٢, ٩ أَحْكَى ٢٨٩, ٢٢ حَكَايَةُ
 ٩٤, ٩ حَلَّ ٤٨, ٩ حَلَّ
 ١٨٠, ٣ تَحَلَّى ٣, ٢٤
 ١٣٢, ٣
 ٨, ٩ حَلَّاتٌ
 ٣٨٩, ٢٤ مُحَلَّلًا ١٣, ٩ حَلَوَةٌ
 ٧, ٩ حَلَبَتْ ١٩١, ٢٤, ١٨, ٩ حَلَبَ
 ١٥٠, ٢ حَلَبْنَهَا ١٥٠, ٩ حَلَبْتُ
 ٢٠, ٢٨ يَجَلِبُ ١٤, ٩ أُحَلِبُ
 ٤١, ٩ أُحَلَبْتُ ١٠٥, ٢٣ تَحَلَّبُ
 ٥٧, ٩ احْتَلَبُ ١٠٤, ٢٣ لَتَحَلِبْنَهَا
 ٣٧٧, ١ الْحَالِبَةُ
 ١٠, ٩ حَنُوبَةٌ
 ٩٠, ٨٩, ٩ حَلَفَ ٧٩, ٩ حَلَسَ
 ٢, ٩ أَحَلَفَى ٢, ١٩, ٤٥, ٩ حَلَقَتْ
 ٩٤, ٢٧, ٩ كَالْحَلَقَةِ, كَحَلَقَةِ ٩٤
 ١٤٥, ٩ الْحَلْمُ ١٤٢, ٢٢ حَلَمَا
 ١١٢, ٩ الْحَلِيمُ ١٦, ٩ حَلَمِي

تَحَلَّم ٣٥، ١٩٤. ١٩٥ ٩، أَحَلَّم ٣، ١٧٧
٣٥، ١٩ حلوة ٣٧٩، ٢٣، حَلَوًا
١٩٥، ٢٤، ٢٠٧. ٢٠٢، ٩، أَحَلَّى
٣٥، ٩، حَمِيم ٣٣١، ٢٣، حَمْر
٩، ٧٥، الْحُمَّى
٣٨، ٣، حَمْد ١٠٠، ٢٩، ٩، حَمْد
١١٩، ٢٢، أَحْمَد ١٣٩، ٩، الْحَمْد
٣، تَحْمَدِي ٢٧٧، ٢٣، تَحْمَد
١٤٨، ٩، حَمَادَاك ٢٥
٣، ٢٢، حَمَارًا ٢٢٩، ٩، حَمَار
٢٤٩، ٩، الْحَمِير ١٩٥، ١، حَمَارِيك
٢٢، كَحْمَارِي ١٢٩، ٢٧، حَمِير
١٢٨، ١، لِأَحْمَر ١٧١
١٤٩، ٢٣، حَمْرَةٌ
٢١٩، ٩، أَحْمَص
٧١، ٩، أَحْمَق ١٢٣، ١٠، حَمَقَاء
١٧٣-١٨٩. ١٧٣-١٧٧. ١٩٠-١٥٧. ١٥٢-٩٤.
٢٠٥، ٢٠٤
١٣١-١٣٩، ٩، حَمَلَه ٧٤، ٩، حَمَل
٢٨، ٢٨، ٥٢٠، ٢٣، ٣٨٦، ١، يَحْمَل
٥٤٣، ٢٤، تَحْمَلَه ١٣٠، ٢٣، تَحْمَل
٩١، ٢٣، حَمَلْتِك ١١٧، ٩، حَمَلْتَه
٧١، ٣، تَحْمَل ١٢، ٢٨، يَحْمَل
٩٣، ٩، الْكَامِل ٢، ٢٨، حَامِل
٢٣٠، ٣٧، ٩، ٢١٩، ١، أَحْمَل

٥٤، ٢١، حَمَى ١٣٢، ٩، حَمَى
٣٣، ٣٣، تَحْمَى ٧٤، ١، يَحْمَى
٣٠، ١٠، حَام ٢٣٥، ٩، حَمَاك
٣١٦، ١، حَمِيَّة ١٤، ١، الْحَمَاة
يَحْن ١٠، ٩، حَنْت ٣، ٩، حَن
٥٣، ٢٤، حَانَةٌ ٣٣٣، ٢٣،
٢١٤، ٢٠١، ٩، آحَن * ٢٠٤، ٢٢، كَالْحَانَةِ
١٢، ٢٧، حَنْدَرَةٌ، حَنْدُر
٥١، ٩، حَنْظَلَةٌ
٣٣، ٩، حَانِيَةٌ
٤٠٩، ٧١، ٢٣، حَاء
١٠٥، ٢٧، حَوَاة
٥٢، ٩، حَوْبِك
٣٠، ٩، حَوْنَا
١٧١، ٢٣، لِحَاجَةٌ ٥٧٣، ٢٣، حَاجَةٌ
٤٢٦، ١، اِحْتَاَج ٢٤٥، ٩، لِلْحَاجَةِ
٢٥٧، ٩،
١٧، ٩، ٣٥٦، ١، حُور
٧، ٧، حُش
١١، ٢، حَوْضِك
١٣٩، ٩، حُطِّمُونَا
١٢٠، ٣، تَحْوِفِي
٩٩، ٢، ٧٧، ٨٤، ٩، حَال
٣٣، ٢١، حَيْل ٣٥٧، ١،
٣٩، ٩، حَوَّلَهَا ١٤٠، ٢٨،
٥٤٥، ٥٥٨، ٢٤، حَيْلَةٌ ٩٩، ٩،

مَحَالَةٌ ٥٩٣، ٣٤، ٣٤٠، ٤، الحَبْلَةُ
 ١٩٩، ١٩٨، ٤، أَحْوَلُ ٤٣٩، ٢٣
 ٢٢٤، ٤، الحَاوِي ٣٤، ٣٢٥ حَوَيْتَ
 ١٠٤، ٤، حَايِكَ ٢٣، ٤٤١ حَايَ
 ٤، ٤، حَايَاكَ ٢٣، ٤٣ بَجِييَ
 ٢٤، ٢٤، اسْتَحْيِي ٥٧، ٢٧، تَحْيِيْنَ
 ٣٨، ٢٧، ٢٣٨، ٤، حَيَاءُ ٤٧٣

١١٣، ٤، الحَيَاءُ ٧١
 ٢١٨، ١٥٩، ١٥٨، ٤، أَحْيَى
 ٣٢، ٨٨ كَالْحَيُودِ
 ٢٠٩، ١٩٧، ٤، أَحْيَى
 ٣٤، ٣٣٩، ٤، الحَيْضُ
 ٢٢، ١٣٩ كَالْمَحْتَضِ
 ٤٢٧، ١، لِلْحَيْطَانِ
 ٤، ٤، حَيْنٌ ٢٨٤، ١، حَانَ

خ

٧، ٨٥ الحَايَزَايُ
 ١، ٣٢٨، خَبَّتْ ١٣١، ١٢٧، ٧، أَخْبُ
 ٢٣، ٢٤٩، مَخْبَأً ٢٥، ٢٧، تَخْمِثِينَ
 ٧، ٤٣، خِبَاةٌ
 ٧، ١٢٥، أَخْبِثْ adn. ٥، الخَبِيثُ
 ٧، ٩٠، خَبْرَهُ ٧، ٩، خَبْرٌ
 ٣٧، ٢٨، يَجْبُرُ ٧٨، ٧، خَابَرَتْ ٥٩
 ٣٥، ٥، أَخْبَرَهَا ٣، ٢٣، تَخْبِرُ
 ٢٨، ٤٢، يَجْبِرُكَ ١٤، ٧
 ٧٤، ٧، خَبْرَاءُ ٤٤، ١٧، ٧
 ٨٤، ١٨، الخَبِيرُ
 ١٣، ٤٤، خَبِرَ
 ٢٢، ٢٠٢، خِبَاسَةٌ
 ١٣٥، ١٣٤، ٧، أَخْبَطُ
 ١، ١٢٤، كَالْحَاثِلِ

٧، ١٧٢، أَخْتَمُ
 ٧، ١٣٩، أَخْجَلُ
 ١، ٤٠، خَدَشَ
 ١، ٢٨٠، بَخْدَعَةً ٢٣، ٤٥١، بَجَدَعَ
 ٧، ١٣١، أَخْدَعُ
 ٣٤، ٩٠، خَدَمَ
 ٢٣، ٤٣٤، تَخَرَّ
 ٧، ٧٧، خَرِلْنَ
 ٢٨، ١٥٩، ٢١، يَخْرُجُ ٧، ١٤، خَرَجَ
 ١٧٤، ٧، أَخْرَجَ ١٣٨٧، ١٧٤، تَخْرُجُ
 ٢١، ١١٥، تَخْرُجُ
 ٣، ٢٧، تَخْرُسِي
 ٨، ١٣، خَرَطَ
 ٧، ٢٣، ٢٢، ٥٩، كَالْحُرُوفِ
 ٢٢، ٥٩
 ٧، ١٠، ١٢، ١٣، خَرَقَاةٌ ١٧٤، ٧، أَخْرَقَ

- v, ١٦٥ أَخْرَقَ v, أَخْرَقَةٌ v, ١١٩, ١١٧
 ٣٤, ٣٠٨ مُخْرَبٌ
 v, ١٣٣, ١١٣, ١٣٤ أَخْرَى
 ٩, ١٥٢ v, ٩٧, ١١٨, ١١٩ أَخْسَرُ
 ٣٤, ١٠٩ تَخْشِبُ
 v, ١٣٧ أَخْشِنُ
 ٣٤, ٣٥٩ أَخْشَى v, ١٣٠, ٣٣, ٣٣
 ٣, ١ الْخِصَاصُ
 v, ١٤٠ أَخْصَبُ v, ٣٣٣, ١ خَصَبَ
 ٢٧, ٨٩ يَخْصِفُ
 ١, ٢٤ خَصَلَتَيْنِ
 v, ٤٩ خَاصِمٌ v, ٣٧, ٣٤ خَاصِمٌ
 v, ١٥٤ خَاصِمٌ v, ٢٤٣, ١ تَخَاصَمَ
 v, ١٧١ الْخِصَمَى v, ١٥٠ خِصَمَى
 ٢٢, ٣٢٨ كَالْخِصَمَى
 ٣٤, ١٠٥ خِصَاصُ
 v, ١٩٩ الْخِصْرُ
 v, ١٦٨ الْخِضْوَعُ
 v, ٧٠ خِضْلَةٌ
 v, ٧٥ خَطِيبَةٌ
 v, ٥٧ الْخَطَأُ
 v, ١١٣, ٢٤ الْخَوَاطِي
 v, ١١٣, ١٣٣, ١٣٣, ١١٠, ٢١, ٧١ أَخْطَأُ
 v, ٩٩, ١٠, ٧١ الْخَطِئَةُ
 v, ٩, ٦٨ خَوَاطِئًا
 v, ١٣٣, ١١٣, ٢٤ الْخَوَاطِي
 v, ١٠٠-١٩, ١٤١ أَخْلَفُ
 ٢٠, ٧٥ خَلَقْتُ
 v, ٩, ٦ خَطَبَ
 v, ١٦٣, ٥٨ أَخْطَبُ
 v, ٩٤, ١٣٨
 v, ١٤٧ خَاوَرُ
 v, ١٣٤ أَخْطَفُ
 ٣, ١٣٤ تَخْطَى
 v, ٣٩ خَفِيفٌ v, ١٤٨, ١٤٩
 v, ١٠٧-١١٣, ٣٩, ٢٩, ١٤٧
 ٢٣, ١١٥ يَخْفَى v, ١١٤, ١٤٩
 ٢٧, ١٦٥, ٢٣٩, ٢٤, ٣٩١, ٢٤, ١٢٧
 ٢٤, ١٢٧
 ٢٤, ١٢٣ بَحَلٌ v, ١٤٢, ٢٧ خَلَّ
 v, ٧١, ٧٢ خَلَّةٌ v, ١٢٩
 v, ١٥٣ خَلِيلِي v, ١٤٧, ٢٣ خَلَالِي
 ٢٢, ٧٩ مُخَلِّينَ
 ٢٤, ٣٥٢ مُخَالِبٌ
 ٣, ١٧٩ تَخَلَّصْتُ v, ٨٩ خَالِصٌ
 ٥, ١٣٥ اِخْتَلَطَ v, ٥١ خَانَطُوا
 v, ٢١, ٣٢ اِمْتَحَلَطَ v, ٣٧, ٣٣
 v, ٣٠ خَلَعُ
 v, ٨, ١٦٢ خَالَفَ v, ٦, ٢ خَلَفَ
 v, ٧٩, ٢٩ أَخْلَفَ
 v, ٧٣, ١٥ أَخْلَفَكَ
 v, ٨٧, ١٥ خَلِيفَةٌ
 v, ١٠٠-١٩, ١٤١ أَخْلَفُ
 ٢٠, ٧٥ خَلَقْتُ

أُحْلِمَ v, 173

أُحِلُّ v, 174 خَلَّتْ v, 27 خَلَا

v, 93 خَلَّ ٨, ٩. ٣١. ٩٢

خَلَّةَ v, 42 خَلَيْتُ v, 151

أَخْلَى v, 38 خَلَاوُكُ v, 132. 135

خَمَّرَ v, 71 أَخْمَرُ v, 44. 27, 121

خَامِرِي 133, 152. 22, 133

v, 24. 25

أَخْمَعِي v, 84

أَخْنَثَ v, 95-97. 124

أَخْنَفَسَاءَ v, 44

أَخْنَفَ v, 40 يُخْنَفُ ١, 359

كأَمْخَتْنَفَقَةً 23, 179

15v

أَخْتَى v, 47

أُخُوخَ v, 170

خَوْقَ v, 71

تَخَنَّهُ 28, 33 24, 533

أَخَوْنُ v, 131

أَخِيْبُ v, 98. 130. 121

خَيْرُ ١, 145. 202. 343. v, 22.

28. 33-35. 37. 39. 48. 52-

55. 59-61. 65. 89. 87. 156-

158. 2, 120 23, 344. sch.

458, 592. 403. 24, 147. 548.

27, 40. 48 أَخْيِرُ v, 83. 23,

344. sch. خَيْرَكُمُ v, 92

2, 12 خَيْرَتَهَا v, 177

23, 2 خَيْرَتِ v, 44

خَيْرِكُ 23, 2

خَشَ v, 7

خَاطَ v, 142

أَخْيَلُ v, 18-20. 81 خَيْلَتِ ١, 359

أَخْيَلُ v, 99. 128-130

أَخْيَلُ ١, 44 مَخِيلَةٌ 24, 359

مَخَائِلُ 24, 245

د

دَابَّ v, 9

يَدَبُ ٨, 21. 24, 342

دَابَّةُ ٩, 78 27, 91. 28, 38

دَابَّ ٨, 91. 21, 24

دَابَّ 24, 220

دَابَّ ٨, 101. ١, 101

دَابَّةُ 22, 92

دَخَلَ ٨, 71. 24, 379. 429

دَخَلَتْ ١, 441 28, يَدْخُلُ

2, 14. 23, 349. 148

دَخُلُوا ٨, 33 431

2, 14 مدخل 24, 541

دَرَى ٨, 10. 31 دَرَتْ ٨, 14

أَدْرَاهَا ٨, 17

دَرَأَ ٣٣, ٣٩
 دَرَبَ ٨, ٢٩
 الدَّرَجَةَ ٨, ٨٢ ٢٧, ٢٧
 دَرَدَبَ ٨, ٢٥
 ٨٨, ٢١ يُدْرِكُ ٢٣, ٨٠ ٨, أَدْرَكَ
 ١٤, ٨ أَدْرَكْتَنِي ٢١, ١٦ يُدْرِكُ
 ٨٠, ٨٢ الدَّرَاهِمَ
 ٢٣, ٢٨٠, ٣٣٩ يَدْرِي ٢٣, ٣٣٩
 ٢٨١, ٣٩٤, ٢٤, ١٢٠ ١٥٥ يَدْرِي
 ٢٣, ٣٣٧, ٢٤, ٢٣٥ أَدْرَى ١,
 ٢٣٢ يَدَارُ ٢٤, ٣٩٢
 ٢٤, ٥٠٠ المِدَارَةَ ٢٤, ٢٥١ أَدْرَى ٢٤,
 ١٩٤
 ٨, ٢٩ دَعَامَةَ
 ٨, ٣٤ دَعَا ٨, ٢٧ يَدْعَى
 ٢٣, ٣٠٩ ٢٤, دَعَوَى ٢٣,
 ٥٢ دَعَوَى, دَعَا
 ٨, ١٩ دَفَعَ ٨, ٢٨ يَدْفَعُ
 ٨, ٣٥
 ٣, ٤١ دَفَعْنَا
 ٢٤, ٤٥٥ دَفَعْنَا ١٣, ١٢٤
 ٨, ١٣ دَفَعْنَا
 ٨, ٧٩ يَدْفَعُ ٢٨, ٥٨-٦٠
 ٨, ٤٣, ٧٢ دَفَعْنَا ١٥١,
 ١٠ دَفَعْنَا ٨, ٢٢
 ٢٣, ٥٩٨ دَفَعْنَا
 ٨, ٤٤, ٤٥ دَفَعْنَا

٨, ٤٨ أَدَمَ
 ٨, ٤٤ أَدَمَاءَ
 ٨, ١١ أَدَمَتْ
 ١٨, ٢٧٩ أَدَمَارَ
 ٨, ٣٨ أَدَمَةَ
 ٨, ٤٨ أَدَمَ ١٥, ٤٨ أَدَمَ
 ١, ٥٤ يَدَمَ ٨, ٥٣
 ٩, ١٤٧ نَدَدْنُنُ
 ٨, ٨٣ الدِّينَارَ
 ٨, ٤٧ أَدْنَفَ
 ٨, ٧٩, ٨١ أَدْنِيَا
 ٨, ٣١, ٩٣ أَدْنَى
 ١, ١٧٦ أَدْنَى ٨, ١٨
 ٨, ١٦٢ أَدْنَى ٢٧, ٥٤-٥٧
 ٨, ٤٧ دَهْوَرًا
 ٨, ٥٤٢ دَهْنًا ٢٤,
 ١٣٠ يَدُهْنَ ٢٨,
 ١, ١٧٥ الدَّوَاهِيَةَ ٢١,
 ٨, ٢٦ أَدَهَى
 ٢٢, ١٢٨ كَدَوْدًا
 ٨, ٥٠, ٢٤, ١٤٢ دَارًا ١٨, ١٠٣
 ٢٤, ١٤٣ بِالْأَدَارِ
 ٢٤, ٥٧٧ مَدَوْرًا ١٩, ٢٣٢
 ٢٤, ٣٣٨, ٥٣٨ ٢٠, ٧١, ٢٤, ٢٠, ٢١٧, ١٧٠
 ٢, ٢٠ دَاءُ الْأَضْرَائِرِ ٢٧, ٣٩ دَاءُ
 ٢, ٢٢ دَاءُ الْمَمْلُوكِ ٢, ٢٢ دَاءُ ظَبْيِي

دواء انشف ٧٤ ، ٨ ، دوا ١٩٩

٣٠٥ ، ١ ، ديس

يُدَاوِي ٦٥ ، ٢٥ ، الدَوَاء ٩ ، ١

٤٢ ، ٨ ، دِيكُهُ

٢٤ ، ٤٤٨

١١٣ ، ٢٢ ، تَدِين ٨ ، الدِّينُ

ذ

٧ ، ٢٣ ، ذَا حَيْسَلَةَ ٢٠ ، ٢٧ ، ذَا

٩ ، ٤٢ ، أَذْكَى

٢٣ ، ذَات سَوَارٍ ٢٣٤ ، ١ ، ذَا مَرَّةٍ
٢ ، ٢٠٥ ، ذَات ١

٢٤ ، ٤١ ، مَذْكِيئَةَ

٢٤ ، ٤٦٣ ، ذُئْبًا ٧١ ، ٧٠ ، ٨٠ ، ٩ ، ذُئْبٍ
١٤ ، ١٣ ، ٩ ، ٧ ، ٩ ، الذُّئْبُ

٩ ، ٣٥ ، ٢٣ ، ٧٤ ، ٣٤ ، ٩ ، كَلَّ

٨٢ ، ٩ ، انذَلَّ ٧٢ ، ٩ ، ذَلَّ ٢٤

٢٣ ، ٢٩٣ ، ٢٢ ، كَالذُّئْبِ ٣٣٩
٩ ، ٤٢ ، ٤٥

٩ ، ٥٤ ، ٣٤٥ ، ١ ، الذَّائِلُ
٣٥ ، ٤٩ - ٤١ ، ٤٣ - ٤٩ ، ٢٠ ، ٥١ ،
٢٧ ، ٤٣

٩ ، ٤٤ ، ذَبَابٌ

٩ ، ٨٠ ، ذَمَمْتَنِي

٢٢ ، ٢٩٤ ، كَذَّبَ

٣٣٤ ، ٢٠ ، ٧٣ ، ٩ ، ٨٩ ، ١ ، ذَبَّ

٩ ، ٢٧ ، ذَا نَمِينٍ

١٣ ، ٢٤ ، ٣٣٠ ، ٢٣ ، ذَبَّ
٢٤ ، ٣٤٠

٢٢ ، ٧٣ ، ٢٢ ، انذَّحَتْ
٢٢ ، ١٣٠ ، كَذَّبَانَةٌ

٢٢ ، ٢١ ، ١٩ ، ١٢ ، ٩ ، ٨٢ ، ١ ، ذَهَبَ
٢٥ ، ٢٩ ، ٢٨ ، ٢٩ ، ٣٢ ، ٧٤ ، ٧٧ ، ٧٨ ،

٢٤ ، ٣٤٠ ، يُذْبَانَةٌ

١٧ ، ٩ ، ذَهَبْتُمْ ٣٨٢ ، ٢٤ ، ٣٨ ، ١٨ ،

٩ ، ٢ ، ذَرِيٌّ

٢١ ، ٣٧ ، ٣٩ ، ٤١ ، ذَهَبْتُمْ

٣ ، ١٣٨ ، تَذَرِيعٌ

٥ ، ٩ ، اذْهَبِي ٣٨ ، ١٠ ، ٢٠ ، ٩ ،

٢٣ ، ٤٣٤ ، تَذَرُهُ

٢٨ ، ٢٨ ، ٤٤٢ ، ٢٣ ، يَذْهَبُ

٢٤ ، ٤٥٩ ، ذَكَرَ ٢٤ ، ٣٣٣ ، ٩ ، ذَكَرَ

١٣٣ ، ٢٢ ، كَذَى انْعَزَّ ٢٧٦ ، ١ ، ذُو بَزْلَاءَ

١ ، ٢٣٣٣ ، ١ ، ذَكَرَتْ ٧٩ ، ٩ ،

٣٣٣٤ ، ٢٤ ، يَذُدُّ ٧٥ ، ٩ ، ذُدَّتْ

٩ ، ٢٣٣ ، ١٠ ، ٢٣ ، ٢٣ ، ٩ ، اذْكَرُ

١١٩ ، ١٣٥ ، ٢٤ ، ذُقْتُ ٤٨١ ، ٢٤ ، ذاقَ

٣ ، ٩ ، ذَكَرْتَنِي ٤٨٤

٢٠ ، ٩ ، ذُقُّهُ ٢٧٨ ، ١ ، ذُقُّنَا

٣ ، ١٤ ، ١٣٥ ، ١٩ ، ٩ ، نَذَكَرْتُمْ

٢٤ ، ٤٧٤

٢٢ ، ٣٠٠ ، ذُكُورًا

- ٢٠٨—٢٠٣. ١٩١. ١١٨. ١٨. ١، رأْس
١٠٩. ٥. ٤. ٣. ٢٢. ١، رأْس
١٢١، ١٨، رُوَس ٢٣٤، ١، الرأْس
٩٨، ٢٢، رُوَسْم
٤٤٩، ٢٣، رُوَسْم ٣٠، ١، رُوَسْم
٣٠، ١، رُوَسْم
٤٩٩، ١، رُوَسْم ٨٤، ٣٨، ١، رُوَسْم
١٠، رُوَسْم ١٥٢، ١٠، رُوَسْم
٤٨٣، ٢٤، ٢٩٩، ١، رُوَسْم ٥٨
٢٩٤، ٢٣، يَرِي ٥٥، ١، رُوَسْم
٣٠١، ٢٩٢، ٢٤، يَرِي ١٧٢، ٢٨، ٩٠٤
٢٢، ٨٠، ١٢، ١١٧، ٧٧، ٣، تَرِي
١٤٣، ٢٧، ٤٣٥، ٢٣، ١٩٩، ١٩٥
أَرِي ١٠٠، ١، أَرِي ٥٩٥، ٢٣، تَرِي
١٠، أَرِي ٣٧١، ٢٤، يَرِي ٥٠، ٢٣
٩٧، ١٠، أَرِي ١٥٣، ١، أَرِي ٢١
٣٣٣، ٢٨، يَرِي ١٤٠، ٥٤، ١، أَرِي
٢٢٢، ١٨، لَرِي ٢٩، ١، أَرِي
تَرِي ٣٧، ١٠، أَرِي ١٥، ٢٣
٢٨، ١، ٩، ٧، رُوَسْم ٣٩٢، ٢٣
١، رُوَسْم ٤٤٠، ٣٨١، ٢٩٣، ٢٣
٤٠٩، ١، الرُوَسْم ١٧٧
٤٣٥، ٢٣، رُوَسْم ١٨٩، ٢٧، رُوَسْم
٣٩٥، ٢٤، رُوَسْم
٩٩، ١٠، أَرِي
٢٣٣، ٢١١، ١٢١، ١، رُوَسْم
- ٢٤، ٥٢، ١، رُوَسْم ١٨، ٢٠، رُوَسْم
٢٧، ٢٨، يَرِي ٢٩٠
١٣٩، ١٠، أَرِي ٢٢٧، ١، لَرِي
١٨٧، ٢٢، كالمربوط
١٢٤، ١٠، رُوَسْم
١٥٣، ١٨، الرُوَسْم
١٩٩، ١، الرُوَسْم
١٩٣، ١٠، رُوَسْم ١٠٨، ١٠، رُوَسْم
٧، ١، الرُوَسْم
٥٢، ١، أَرِي
١٧٠، ١٣٢، ٤٩، ٤٣، ١٠، ٢٣، ١، رُوَسْم
رُوَسْم ٣٩، ١٠، رُوَسْم ٢٣، ٢٥
٩، يَرِي ٤٩، ١٠، أَرِي ١٠٢، ١٠
٥٣، ١، أَرِي ٥٩، ٥٨
٢٥، ١٠، أَرِي ٧٤، ١، رُوَسْم
٦٥، ١، الرُوَسْم ٩٨، ١، الرُوَسْم
١٠، أَرِي ١٨٩، ٢٤، للرُوَسْم
١٨٥، ١٩١
١٤٩، ٢، أَرِي
٤٠٩، ٢٣، يَرِي ١٥٩، ١٠، رُوَسْم
١٧٣، ١٠، رُوَسْم
٣٩٤، ٢٤، رُوَسْم
٢٣، ٢٤، أَرِي ١٩٥، ١٠، أَرِي
٣١، ١٠، أَرِي ٩٩، ٤٢، ١٠، أَرِي
١، رُوَسْم ٢٣٣، ٢١١، ١٢١، ١، رُوَسْم

تَرَدَّدَ ٣٤٥، ٢٩٧، ٢٤، يَرَدُّ ٢٣
 تَرْتَدَّتْ ٩٣، ١٠، اُرْتَدَّتْ ١١٣، ٣،
 ٢٣، ٣٩٦
 الرَّدَى ١٠، ٢٣٥، ٢٣٦
 اُرْدَى ١٠، ٢٣٧
 رَزَقَ ١٠، ١٧٤، ١، رَزَقَكَ ١٠، ٢٥٤
 ٢٤، ٩٨، اُرْزَمَتْ ١٠، ١٢٠، رَزَمَةٌ
 ١٠، ١٩٩، اُرْزَنَ ١٠، ١٩٩
 اُرْسَبَ ١٠، ١٨٩
 اُرْسَجَ ١٠، ١٨٧
 ٨٦، ٨٧، ١٠، اُرْسَلَّ ٢٣، ٩٤٠، رسول ٢٣
 ٩٠، ٢٣، تُرْسَلُ ٢٣، ٣٠٥، يُرْسَلُ
 ٨، ١٨٨، اُرْسَى ١٠، ٨٨، الرَّشْفُ
 ٩، ١٧٨، رَضَاعُ
 ١٠، ٢١٠، ٨٥، ١٠، رَضَى
 ١٠، ٢٤، ٢٨، ١٠، ٢٤، ٤٥٩، يَرْضُ
 ٢٣، ٢٧٥، ٢٣، تَرْضَى ١٠، ٩٩، ١٠،
 ١٠، ٢٥، رَضَى ١٠، ٧، تَرْضَيْتَ
 ٢٣، ٥٩١، رَطْبًا
 ٢٨، ٢٩، يَرْعَدُ ١٥١، ١٠، رَعْدًا
 ١٠، ٢٠١، اُرْعَنُ
 ١٠، ١٩، اُرْعَى ١٠، ١٠، رَعَى
 ٢٤، ٢٨٢، ٢٣، ١٨، ١٣٦، ٧،
 ٩٥، ٩٣، ٢٤، مَرَعَى ١٨، ١٧٩
 ١٠، ٨٩، الرَّغَبُ
 ٢، ١٨، الرَّغِيفُ

كِرَاعِيَةٌ ٢٩، ١٠، اُرْعَوُا ٢، ٨٠، الرَّغْوَةُ
 ٢٢، ٤٩
 ٣، ١١٥، تَرَفَّدُوا
 ٢٤، ٢٤٤، الرَّفْشُ
 ٣، ٢٩، تَرَفَّضَ
 ٩٨، ١٠، اُرْفَعُ ١٣٣، ١٠، رَفَعَ
 ١٣، ١٣٣، ١٠، ١٩٨، اُرْفَعُ ٢٣، ٣٩٨
 ١١٢، ١٠، الرَّفْقُ ٢٤، ٥٣٤، رَفَّقَ
 ١٠، ٩٠، ٨٨، ٥، الرَّفِيفُ ١٥٤
 ٢، ٩٨، بِالرِّفَاءِ
 ٢٤، ٢٤٩، رَفِيفٌ ٢٤، رَفَّ
 ١٠، ١٩٠، اُرْفَى ١٠، ١٤٤، الرَّفِيفُ
 ١٩٣، ١٩٤
 ١٠، ١٦٧، اُرْقَبُ ١٠، ٤٠، اُرْقَبُ
 ١٠، ٢١٥، رَقَصَ
 ٢٤، ٥٠٤، الرَّقْعَةُ
 ٢٢، ٦٥، كَلَارَقَمٌ ٢٧، ١٠٧، يَرْقُمُ
 ١٠، ٢٣٤، اُرْقَى
 ٢١، ١٣١، ١٠٩، ٤١٣، ٢٧، ١٠، رَكِبَ
 ٩١، ٩٢، رَكِبْتُ ١٠، ٩١، ٩٢
 ٩٢، ٩٣، ٢٨، ٥٣، ٢٤، ٩٢، اُرْكَبُ ١٠، ٩٢
 ٢٢، ١٨١، كَرَاكِبٌ ٢٣، ٤٧٥
 ٢٢، كَرَّكِبْنِي ٢٠٩، ١٠، رَكُوبٌ
 ٢٤، ٥٦، ٢٧، ١٤٠، اَلْمُرْكُوبُ
 ٢٣، ٣٩٣، يَرْكُضُ ١٠، ١٢٢، رَكَّضَ
 ١٠، ١٠١، رَكُوضٌ

رَمَدَتْ ١٠، ٣٣٠، ٣٣٣

بِالرَّمَلِ ٢٧، ٢

v. ٩، ١٠ رَمَى ١٥٠، ١٢٩، ١٠ رَمَى

٢٥، ٢٤، ٥، ٤، ٣، ١٠ رَمَاهُ ١٧٥

رَمَتْنِي ١١٣٨-١١٣٩، ١٣٥، ١٢٧، ٩٩

١٠ رَمِيَتْ ٤٤، ١٠ رَمَوْا ٢، ١٠

تَرَمَى ١٢٥، ٩، يَرَمَى ٢٠٧، ٣٣، ٧

الرَّمَامِ ٤١، ٢١، الرَّمَى ١١٤، ٢٤

رَمِيَتْ ١٠٤، ٢، رَمِيًّا ٣٩، ٢١

١٩٧، ١٨٦، ١٠، أَرَمَى ٦٢، ١٠

١٠، ١٢٦، أَرَمِبَ

١٩٧، ١، الْمَرْبَعَةُ

٨، رَهْبَوْتِي رَهْبَوْتِ

٥٧، ١٠ رَهْبَاكُ

٣٣٣، ٢٣، تَرَاهُنْ ١٩١، ١٨، الرّهان

٨١، ٢١، تَرَهَّبَا

١٢٢، ١٠، أَرَوَّاحُ ٢٠٠، ١٠، أَرَوْحُ

٥٩، ١٠، اسْتَرْوَحُ

١٠، ٤٣١، ١، أَرَّانَ ٩-١٢، ١٠، رَوَيْدًا

١٤٩، ١، أَرْدَتْ ١٥٦، ٢٢

تَرِيدَنِي ٥٣٤، ٢٤، يُرْدِكُ ١٥٦، ١٠

١١٤، ١٠، أُرِيدُ ٣٢٤، ١

١٦٠، ١٠، زَارَ

٩٧، ١٠، أَرْوَعَانًا ١٣، ١٠، رَوْغِي

١٩٩، ١٠، ٨٩، ١، أَرْوَعُ

١٤٩، ١، رَمَتْ ١١٣، ١٠، الرُّومِ

أَرْوِيَّةُ ٩١، ١٠، الرَّأْوِيَّةُ ٨٣، ٢٤، رَوَاءُ

١٨٤-١٧٨، ١٠، ٤١٠، ١٠، أَرْوَى ١٥٧، ١٠

٣٠، ١٧، أَرْوَى ٤٤، ٢٨، ٢٤، ٧٨، يَرْوَى

١٥١، ٢٢، مَرِيْبَا

٧٧، ١٠، رَيْثُ

١١٣، ١، رَجَا ٣١٣، ٣١٢، ١٤، ١٠، رِيحُ

١٥، ١٠، رَجَّهْمَا

١٠٤، ١٠، الرِّيعُ

٢١٢، ١٠، رَيْفُ

٣٩٢، ١، رِيَانُ

ز

١٠، ١، تَرَبَّدَهَا ١٢٠، ٢٥، أَرَبُ

٥٨، ١، الزَّبُونُ

١٩٣، ٢٢، تَزَوَّبَى

١١، زَحَاجَتُهُ

٣١٣، ١، نَزْحَارُ

٧٩، ١، زَحَفُ

٢٩٣، ١، زَاحِمٌ

٤٢٦، ١

٥٦، ١١، الزَّرْبِيَّةُ

٣٦٧، ٢٤، يَزْرَعُ ١١، ٢٤، زَرَعُ

١٩٩، ١٠، زَارِعُ ١٨٥، ٢٢، تَزْرَعُ

٥٥، ١١، الزَّوَارِيفُ ٢٧، ١١، أَزْرُقُ

زَعَمَتْ ۱۱، ۱۷. ۳۳، ۵۴. ۱۱۴	أَزْهَدُ ۱۱، ۳۳
زَقَ ۱۱، ۸ زَقَهُ ۱۱، ۲۴	أَزْهَى ۱۱، ۳۹-۴۱
أَزْكَى ۱۱، ۳۴	أَزْوَاجُ ۱۱، ۲۵
زَكَاتَةٌ ۱۱، ۴۳. ۴۴. ۵۰	زَوْجُ ۱۱، ۹
زَلَّ ۱۱، ۱۷۳. ۱، ۱۰	زُرُورًا ۱۱، ۱۴
زَلَّةٌ ۱۱، ۲۹. ۳۲. ۵۲	أَزُورُ ۱۱، ۱۲
زَلَّ ۱۱، ۴۸	زُرُورًا ۱۱، ۱۲
أَزْلَمَ ۱۱، ۹	زُرُورًا ۱۱، ۱۲
أَزَامَهَا ۱۱، ۱۹	زُرُورًا ۱۱، ۱۲
أَزْمَلَةٌ ۱۱، ۴۹	زُرُورًا ۱۱، ۱۲
أَزْمَانُ ۱۱، ۲۴. ۲۴۴	زُرُورًا ۱۱، ۱۲
أَزْمَانَةٌ ۱۱، ۵۷	زُرُورًا ۱۱، ۱۲
أَزْيَبُ ۱۱، ۱	زُرُورًا ۱۱، ۱۲
أَزْيَجِي ۱۱، ۳۳۹	زُرُورًا ۱۱، ۱۲
أَزْدُ ۱۱، ۱۳. ۲۹	زُرُورًا ۱۱، ۱۲
أَزْدَانُ ۱۱، ۴. ۵	زُرُورًا ۱۱، ۱۲
أَزْدِي ۱۱، ۳۸۰-۳۵	زُرُورًا ۱۱، ۱۲

س

كَسُورُ ۱۱، ۹۹	سَامَةٌ ۱۱، ۳۷۰
سَاقَا ۱۱، ۹۷	سَبِي ۱۱، ۳۴۱
سَأَلْتُ ۱۱، ۱۰۴	سَبَّ ۱۱، ۹۳
سَأَلَ ۱۱، ۹۹	سَبَّحَ ۱۱، ۴۵
سَأَلْتَنِي ۱۱، ۳۸۰	سَبَّحَانَ ۱۱، ۱۵۶
سَأَلَ ۱۱، ۸۹	سَبَدٌ ۱۱، ۵۹
السَّأَلَةُ ۱۱، ۲۴	سَبَفَ ۱۱، ۳۴. ۳۵. ۲۴، ۴۷۱

أسيف^{٣٠٤} ١٢، ١٤٧
سبيل ٣٠، ٣٧
سَبِينَاةُ ١٢، ٩٥
أستر^{٥٠} ١٢، ١٥٠، ١٨٢، ٤٧٠
كالمستتر ٢٧٨، ٢٤، استتر^{٥٠}
١٢، ٨٩
أسن^{٥٠} ١٢، ١٧، ١١٩، ٨١، ٧، ٤٤٢، ١٨٠، ٥٨، ١٤، ٤، ٢٠، ٥٧، ٩٩
١٢، ١٩، استه ١٢، ٢٠، استي ١٢، ٢٠
١٤، ٥٩، استها ٢٠، ١٥
أسجد^{٥٠} ١٢، ١٨١، ١٤٩
السَّاجُور ١٢، ١٧٠
سَاجِدٌ ١٢، ٣٣٣
١٠٤، ٢١، السَّحَاب ١٢، ١٤، سَحَابٌ
١٢، ١٧٧، ٩٨، ٨٧، ١٢، سَحَابِيَةٌ
٣٣٣، ٤٠٥، ٢٣٣، تَسَاكَّرُ
١٢، ١٩٣، سَخِنَ
١٢، ٢٠٣، ٢٤، ٥٩٠، ٢٣، ٤، ١٢، سَدٌ
١٢، ٤٤، سَدَادٌ
١٢، ٤٠، سَدَكٌ
٢٧٢، ٢٤، سَرَّهٗ
١٢، السَّرَّ ٧، ١٢، سَرَكٌ ٣٣٤، ٢٣٣
١٨، ١١٩، سرور ١٨، ١٥٠، ١٢، أسر^{٥٠} ١٩
٢٤، ٤٩٠، السرور
١٢، ١١٥، كَالسَّرَابِ ١٩، ٤٢، أسرب^{٥٠}
١٢، ٧، السَّرَّاحُ ١٢، ٢٤، سَرَّحَانَ
٢٧٩، ٢٤، سَارِحَةٌ

سَرَعَانَ ١٢، ٣٣٧، ٩٧، ١، سَرِيعٌ
١٢، أسرع^{٥٠} ٧٤، ١٢، أسرع^{٥٠} ٣٣٩
١٠٨—١١١، ١٢، أسرع^{٥٠} ١٠١، ٨٢
١١٢—١١٧، ١١٣—١١٤
١٢، ١٠٥، أسرق^{٥٠} ٥٣، ١٢، سُرِقَ
١٢٣—١٢٨
سَرَّأَوِيلَهُ ١٢، ١٥٦
١٢، أسرى ١٧، ١٨، ٣، ١٢، سَرَّتْ
١٣٣٩، ١٣٥، ١٣٤
١٢، ٩، سَوَاسِيَةٌ
سَاعِدَايَ ٥، ١٢، ٤٧٧، ١، سَعَدٌ
بِالسَّاعِدَيْنِ، بِالسَّاعِدِ ٢٠، ١٢
سَعَادَةٌ ١٢، ٧٧، السَّعِيدُ ٣١، ٢
٤٠٨، ٢٤، مَسَاعِدَةٌ ٥٣٣، ٢٤
١٢، ١٧٥، السَّعْرُ
٢٣٣، ٥٧٥، أُسْعَطَتْ
٢٤، ٥٩، سَعْنَةٌ
٢٣٣، ٥٩، ١٢، أسع^{٥٠} ٢٤، سَعَى
١٠، سَاعَ ٢٧٧، ١، اتسعى ٣٣٤
١٢، ١٣٧، ١٣٣، أسعى^{٥٠} ٩٤
٢٤، ٥٠٢، يَسْعَبُ
٢٨، ١٣٤، يَسْتَفُّ
١٢، ١٤٤، أسفد^{٥٠}
١٢، ٨٨، ٨٩، السَّقْفُ
٣٨٨، ٢٣٣، أسفل^{٥٠}
١٢، ١٧٤، ١٢، ٤٨، ٥٤، سَفِيهٌ ٧٩، ١٢، سَفِهَ

أَسْفَ ١٢، ١٤٤

سَقَطَ ٩١، ١٣٠، ١٢، ٢٠، ٢٢٨، ٩، سَقَطَ

تَسَقَطَ ٩٩، ١٢، سَقَطَتْ ١٢، ١٢

كالساقط ٩١٨، ٢٣٣، ٢٣٣، ١٣، ٨٩، ١٢

أَسْفَى ٩١، ١٢، سَقُوا ٢١٢، ٢٤، سَقَى

١١٣، ٢٨، يَسْقَى ٢٢، ٢١، ١٢

سَقَانِي ٢٤، ٢٢٣

أَسْنَكْتَ ١٢، ٤١

تُسَكَّبُ ٢٧، ١٧٨

سَكَبَ ١، ٤٩١

١٨٠، ٢٤، اسكت ١٠، ١٢، سَكَتَ

١٠، السكوت ٢٢٨، ١٠، سَكُوتُ ٨٢، ١٨، ٨٨

sch. ٢٧، ٩٩ ساكن

سَلَى ٣١، ١٢، سَلُوا ٤٩٠، ٢٤، سَلَّ

٧٧، ٢٢، كَسَلَّ ٩٢، ١٢

١٢، ٤٩ سَلَاتُ

١٢، ٣١، أَسْلَخَ ٢، ٧٦، بِسَلَاخٍ

١٢، ١٥٣، سَلْطَانُ ١٢، ٨٣، سَلَطَ

١٢، ١٧٩، ١٢، ٤٢٨، ١، السُلْطَانُ

١٢، ١٢٩، أَسْلَطَ ٣، ١٨٧، التَّسْلُطُ

١٢، ١٩٧ السَّلْفُ

١٢، ١٠٠ سَلْفَةٌ

١٢، ٩٥، سَلَكُوا ٢٤، ٢٩٤، سَلَكَ

١، ٩٩، تَسَلَّمَ ٩٠٢، ٢٤، سَلِمَتْ

تَسَالَمَ ٤٤، ١٠، اسلمى

١٢، السَّلَامُ ٢، ٨٧، بِسَالِمٍ ٢٠٨، ٢٤

١٧٢، ١٢، ٢٨، ١، السَّلَامَةُ ١٧٢

١، ٣٨٩، انسلأ

٢٤، ٥٣، سَمَ

أَسْمَعْتُ ٤٢، ١٢، أَسْمَعُ، أَسْمَعُ

١٢، ١١٢، ١٣٤، ١٣٥، ٨، ١٢، أَسْمَعُ

١٢، ٩٢، ١٢، أَسَمِعَ ١٥٥، ٩٤، ١، سمعت

تَسْمَعُ ٢٤٩، ٢٤، يَسْمَعُ ١٨٠

أَسْمَعْتُ ٨١، ١٢، أَسْمَعُ ٣، ٤٧

تَسْمَعُ ٢٩٩، ٢٣٣، يَسْمَعُ ٢١، ٩٢

سَمِعَا ٤٨٢، ٢٤، تَسْمَعُ ١، ٣٩٥

سَمَاعُ ٩١، ٥٦، ١٠، سَمَاعٌ ١٢، ٩٢

أَسْمَعُ ١٩، ٢٠، سَمِعَا ١٢، ١٥٥

١٢، ١١٢، ١١٩، ١٢٣، ١٤٣

١٢، ٥٠، سَمِنُوا ٣٨٠، ٤٠، ٥٠، سَمِنَ ١٢، ١٢

٢٥، ١٢، أَسْمِنُ ٢٥، ١٢، ٣، ١٢٧، سَمِنَ

٢٧، السَّمِينُ ٣٧، ١٢، سَمِنَكُمْ

١٢، ١٢١، ١٢، أَسْمِنُ ١٢٠

١٢، ١٠٠، سَمَيْتُكَ ٣٩، ١، سَمَيْتَ

١٢، ٢٣، أَسْتَمِتُّ

٢٨، ٢٤، بالسانح

١٢، ١٧٨، أَسْتَنْدْتُ ٤٩٥، ١، سَنْدَانَا

١٢، ١٨٤، السَّنُورُ ٣٢٧، ٢٢، سَنُورُ

٢٤، ٧٤، سَنَامَهَا

الشَّبَعَانُ ١٣، ٧٣

أَشْبَفَ ١٣، ١٣٥. ١٣٦

الشُّبُهَةُ ١٣، ٧١، ١٢، ١١. ١٣، ٥٥٣. ٢٧٤. ٨٤. ٢٤، ٧٨. ٣١.

أَشْبَهَ ١٣، ١٣٣. ١٥٥، ١٦٧، ١٤٧

شَتَّى ١٣، ١

شَاجِر ١٣، ٣٢

أَشَجَعَ ١٣، ٣٣٩ الشَّجَاع ١٣، ١٩١

أَشَجَى ١٣، ٧١ شَاجَى ١٣، ١٩٠

أَشَحَّ ١٣، ٤٢ الشَّحِيح ١٣، ١٤٤

شَاحَمَتِي ١٣، ١٨٣، ١ شَاحَمَ ١٣، ٣٧

شَاحَب ١٣، ٣٧

شَاحَس ١٣، ٥٨

أَشَدَّ ١٣، ٣٩، ٩٥، ١٨، ١٣ شَدَّ ١٣، ١٣

أَشَدَّ ٢٣، ٨٢. ٥٤. ٢٤، ١٣

أَشَدَّى ١٣، ٤٥، ١٣، ١٨٨

أَشَدَّة ١٣، ٧٢، ١٨، ٣

أَشَدِيد ١٣، ١١٠، ١٥٠

أَشَدَّ ١٣، ١١٣. ١٢٢. ١٤٥-١٤٧. ١٠٣، ١٤٩. ١٩٢. ١٩٤. ١٩٥. ٢٧، ١٠٣

أَشَرَّ ١٣، ٤٩-٤٧. ٤٤. ٣٣. ١١-٤. ١٣

أَشَرَّ ١٣، ١٠٧. ١٠١. ٩٠. ٨١. ٧٩. ٧٥.

أَشَرَّ ١٣، ١٣٩. ٢٤. ٩٩. ٢١. ١٧٥. ١٩٩. adn.

أَشَرَّ ١٣، ٢٥٧. ٢٣٣. ٢٣٣. ١٨. ٧٢. ٩٩. ٩١.

أَشَرْنَا ١٣، ٨٣، ٤٣ شَرَبَ ١٣، ١٠٧

يَشْرَبُ ١٣، ١٠٨، ١٣، ٤٤٣. ٣٩، ٥٧

أَشْرَبْتَنِي ١٣، ٧٠

أَشْرَبَ ١٣، ٨٧، ١٥٠. ١٥١. ١٤٣

أَشْرَدَ ١٣، ١٣٧. ١٣٨

أَشْرَطَ ١٣، ٩٠، ١٧١

أَشْرَفَ ١٣، ٧٧، ١٨، ٩٥

أَشْرَقَ ١٣، ١٥. ١٣، ٢٢٣. ١٠، ١٠

أَشْرَقَ ١٣، ٢٩، ٨٣، ٢١، ١٣، ٢١

أَشْرَكَ ١، ١٥٢

أَشْرَهَ ١٣، ١٣٣، ١٤١

أَشْرَى ١٣، ٩٩. ٢٤، ٢٧٧، ٢٣، ٣٠٢. ٢٤، ٤٧٢

أَشْتَرَّ ١٣، ٥٢٣. ٤٧٩. ٤٧٨.

أَشْتَرَى ١، ٣٣٧، ١٣، ٣٣٧

أَشْتَرَى ٢٣، ٢٩٨. ٢٤، ٣٣٧. ١١٨. ١٩٢

أَشْصَاء ١٨، ١٢٥

أَشْطَطَ ٢٣، ٢٠٨

الشَّيْطَانُ ١٣، ٣١، ١٩١. ١٣، ١٨٠

أَشْعَبَتْ ١٣، ٨٥

أَشْعَثَ ١٣، ١٤٣. ١٩٩

أَشْعِير ١٣، ٤٩. ٢٧، ١١٥

أَشْعَقَيْنَ ٢٣، ٩

أَشْعَرَتْ ١٣، ١٠٧

- شَعَبِل ١٣، ١١٢ شَعَل ١٣، ٣٤ شَمَلت ١٣، ٩٧
 شَعَلت ١٣، ١٧٣ شَمَلت بالشمال ٢٧، ٤٥
 شَعَلت ١٣، ٢ شَعَلت ١٣، ٢٤٢ شَمَن ٢٨، ١٤
 ١، ٢٤٢ شَعَل ١، ٢٥٩ شَمَنَ شَمَنَها ١٣، ١٠٩
 ٩، ١٧٨. ١٣، ١١٥. ١٦٧ شَمَوَة ١٣، ٨٨
 ٢٤، ٣٧٩ شَمَنَة ١٠، شَانَمَة
 شَفِيع ١٣، ١٧٤ شَمَنَة ١٣، ٢٠
 ١، الشَّقِيف ٢٤، ١٥٢ شَمَنَة شَمَنَة
 ١٣، ٢٣ شَمَنَة شَمَنَة شَمَنَة ٢٤، ٤٤٣
 ١٣، ٢٧ شَمَنَة شَمَنَة شَمَنَة ١٣، ٢٧
 ١٣، ٢٢. ١٩، ٤٨ شَمَنَة شَمَنَة
 ١٧٦ شَمَنَة شَمَنَة شَمَنَة ١٣، ٨٤. ١٧٢
 ١٣، ١٥٩ شَمَنَة شَمَنَة شَمَنَة ١٣، ١٣٤.
 ٢٨، ٩١ شَمَنَة شَمَنَة شَمَنَة ١٣، ١١٣
 ١٣، ١١٩ شَمَنَة شَمَنَة شَمَنَة ١٣، ٢٤، ٢٠٩
 ١، شَمَوَت ١٣، ١٠٩ شَمَوَت شَمَوَت ١٣، ٤٧
 ١٣، ١٩٨ شَمَوَت شَمَوَت ١٣، ٨٩
 ١٣، ١٠٢ شَمَوَت شَمَوَت ٢٤، ١٨٣
 ١٣، ٩٨ شَمَوَت شَمَوَت ٧، ٢٩ شَمَوَت شَمَوَت ١٣، ١١١
 ١٣، ١٠٤. ٢٢، ٢٧٣

١٢١، ٢٤ الشيخ ١٣، ٩٣، ٥٧، ١٣ شيا ٥١، ٢٣، لَشَيْبَى ٥
أَشْتَت ١٥٧، ٢٥، ٣٩٧، ١، النشي ١٣، ٥٤
١٣، ٨٨ شَيْبَا
٣٥٣، ٢٤، مَشْبَعَة ٣٥٤، ٢٤، مَشَامُ

ص

٢٣، تَصَحَّبَ ١٢١، ٧، أَصْحَبَ
أَكْحَبَ ٢٥٥، ١، صَاخِمَتْنَا ٤٨٣، ١، ٢٢٤
٣٨٢، ١، صَاخِرَاءُ
٤٥١، ١، صَدَى
١٥، ١٤، صَدْرُكُ ١٣٠، ٢٧، بَصْدَرُ
٨، ١٤، صَادَفَ
صَدَقْتَهُ ٢٨، ٢٠، ١، ١٤، صَدَقْتِي
٢٣، ٤٥٥، يَصْدُقُ ١١، ١٤
٢٩، ٧٨، ١٤، ١٤، ٢٥٣، انْصَدَقَ
٥، ٢٤، صَدَقَةٌ ٨٠
٢٢، ٢٩٢، ١٤، ١٢٥، ١٠، ٢١٨، ١٠
٩١، ٩٠، ١٤، أَصْدَقُ
صَرَى ٨١، ١٤، صَرَرْنَا ٥٩، ١٤، صَرَّ
٢٥٣، ١، لَأَصْرَى ٤٤، ١٤
٦٢، ٢٩، ١٤، صَرَحَ ٨٠، ٢، صَرَحَ
٢١، ٢١، ٤١، ٥٨، ١٤، صَرَحَتْ
انْتَصَرِيحَ ٩٣، ١٤، الصَّرِيحُ
١٨، ١٣٩
٩٥-٩٩، ١٤، أَصْرَدُ
٥٢٧، ٢٤، مَعَارِمَة

١٤، ٦٧، صَبَّانُ
٣٣، ١٩، صَائِي
٧٤، ١٤، صَبَابَتِي ٢١٩، ١٠، صَبَابَةٌ
١٠٤، ١٤، أَصَبُ
٨٢، ١٤، صَبِيحَ ٣٥، ١٤، صَبَاخِنَاهُمْ
١٤، ١٤، أَصْبَحَ ٥٣، ٥٢، ١٤، أَصْبَحَ
أَصْبَحُوا ٣٣٨، ١، أَصْبَحَ ٥٠
٧٥، ٢٨، يَصْبِحُ ٦٩، ٢١،
صَبُوحُ ١، ١٨، انْصَبَاخُ ٢٣١، ١٠،
١٤، ١٨، ٧٩، ١٠، ٧٠، ١٤،
١٤، ١٤، صَبَّحَتِي ١٣٩
٤٢، ٤، ١٤، صَبْرًا ١٢٧، ١٤، صَبْرُ
يَصْبِرُ ١٢٩، ١٤، صَبْرُكَ ٨٣، ٦٩،
أَصْبِرُ ٩٥، ٢٤، ٩٣٣، ٥٨٩، ٢٣،
٢٧، ٧٨، ١١٢، ٨٥، ٨٤، ١٤،
٧٢، ١٤، صَبَّعَتْ
١٣، ١٤، الصَّبِي ٢، ١٤، صَبَاءُ
١٧٣، ٥، أَصْبَحُ ٢٢٧، ١٠، صَاخَتْ
١١٤، ٨٦، ١٠٣، ١١٤
٢٣٣، ١، كصاحب ٤١، ١٤، صاحب
٢٨، ١٨، اصْحَابُ ٢٩٩، ٢٢

صِرَاةٌ ١٤, ٧٣
 أَصْعَبُ ١٤, ١٠٠. ١١. ١٠٩
 الصَّعُو ١٤, ١٣٠
 صَغْرًا ١٤, ٣٠
 صَغْرًا ١٤, ٢٤
 أَصْغَرُ ١٤, ٤٨. ١١٠. ١١٥
 أَصْغَيْتُ ١٤, ١٢٢
 ١٢, ١٢٨ كصفيحة
 أَصْفَرُ ١٤, ٢٧. ٥١
 ١٤, ١١٠ صَفَرْتُ
 ١٤, ٧ صَفَقَةٌ ١٤, ١٢٣
 ١٠٨. ٩٢-٩٤. ١٤, ١٢٨. ١٣, ١٣٣ أَصْفَى
 ١٧, ٥٣ انْتَصَفَى
 ١٨, ١٤ صَفَّرَ
 ٧, ١٤ صَكَا
 ٩٣, ١ لَصَلَّ
 ١٣٢, ١٤ صَلَابَةٌ ٧٩, ١٤ صَالِبِي
 ١٠٧, ١٤ أَصْلَبُ
 ٤١, ٣٣ يَصْلَحُ ١٤, ٣٣
 ٥١, ٤٨٧. ٣٤ يَصْلُحُهُ
 ١٣٢, ١٤ الاصلاح ٤٥٣, ١
 ٤٤, ١٤ صَلَخًا
 ١١, ٢٧ صَلَوْدٌ ١٤, ٢١
 ٣٥, ١٠ صَلَفٌ
 ٤٥, ١٤ صَلْمَعَةٌ
 ٧١, ٤ الصلبيان ١٧٥, ٢٤ صَلَّى
 ٢٤, ٨ يصطلي

١٤, ٨٤. ١٢, ٣ صَمِي ١٤, ٣ صَمْتٌ
 ٣, ١٣٣٣ تَصَامَمَ ١٧, ٥
 ٥٤, ٣٣٣, ١٤ أَصَمُّ
 ١٤, ٢٤ أَصَمَى
 ٩, ٣ تَصَنَّعَ ٥٥٤, ٢٤ صَنَعُ
 ٣, ٣٣٣٣ صَانَعُ ٢٨٩, ١ صَنَعًا
 ١٣, ١٣٣٣ الصناعات ١٩, ١٤ صَنَعَةٌ
 ٥٧٩, ١٣, ١١٣. ٨٧-٨٩. ١٤, ١٤ أَصْنَعُ
 ٧٧, ١٤ اصطناع
 ١٣, ٥٣١
 ٤٣, ١٤ صَمَّ
 ١٢, ١٤ صَهَبَ
 ١٢٥, ١٠, ١٤ أَصَابَ ٣٤, ١٤ صَابَتُ
 ١٤٢. ١٤, ٢٠. ٥١. ١٣٥ أَصَبْتُ
 ١٢, ١٤, ٣٤, ١١١ اصابه
 ٤٩, ١٤ اصابتهم
 ١٤, ٤٩
 ٣٩, ١٤ صَوْتُ
 ١١٤, ١٤ صُورَةٌ
 ٧٥, ١٤ الصُّوفُ
 ١٢, ١٤ أَصْوَلُ
 ١٣٩, ١٤ صَامَرُ
 ٤٠٨, ٣٤ يَصْنُ
 ٢٩٤, ١, ٥٥ صَاخَتْ ١٤, ٥٥
 ١٣٢, ٢٥, ٨٨
 ٢٥, ١٤ أَصَاخَ
 ١٣٣٣, ٢٨, ٥٤٨ يَصِيدُ ٢٤, ٢٤ صَدْنَا

صارت ١٤، ١٢١، ٢١، ١٢٤، ١٣٠، ١٣١، ١١٨، ٩٨، ١٠
١٤، ١٢٨ صَبَغَ ٢٧، ٧٥ صَاغَكَ
٢٠، ٢ الصَّيْفُ ٢٩، ٤٩، ٥٧، ٣٩، ٢٣، ٢٢، ١٩، ١٤ صَارَ
١٤، ١٢٨ صَبَّ ٩١، ١ صَبَّأَ ٩١، ٢٢ صَبَّ ٢٤، ٢٢

ض

ضَرَحَ ١٤، ١٤ ضَرَبَ ١٤، ١٤
ضَرَبْتُ ٢٨، ٢٧، ٢١، ١٥، ١٥، ١٥
٢٨، ٢١، ٢١، ٢٨، ١٧١ يَضْرِبُ ٢١، ٢١، ٢٨، ١٧١
١٥، ١٥، ١٣، ٤٣، ٤٣ أَضْرَبُ ١٥، ١٣، ٤٣
١٣، ٢١، ٢١، ١٧٩ الضَّرَاطُ ٢١، ١٣، ٢٧، ٩١
٣٣، ١٥، ١٣٩ ضَرَّعَ ٣، ١٣٩ تَضَرَّعَ ٣، ١٣٩
٢٢، ٢٨ كَالضَّرِيعِ ٢٢، ٢٨
١٥، ٣٣ ضَرَمَ ١٥، ٣٣
١٥، ٢٠ ضَعِيفٌ ١٥، ٢٠ ضَعَفَ ٢٤، ٥١٢
١٥، ٥٨، ٤٩، ٥٨ أَضَعَفَ ١٥، ٤٩، ٥٨، ٥٩
١٥، ٤ ضَعُتْ ١٥، ٤ ضَعَا ١٥، ٢٣
٢٤، ١٧١ ضَعَا ٢٤، ١٧١
١٥، ٩، ٨، ٢٨، ٩، ١٥، ٩، ٨، ٢٨، ٩، ١٥، ٩
١٥، ٢٤ أَضَلَّ ١٥، ٢٤ أَضَلَّتْ ٢٤
٨٣، ٢٧، ٢٧ الضَّلَالُ ٥٠-٥٤
٢٣، ١٤٨
٢٧، ٩٩ ضَلَعَ ٢٧، ٩٩
٢٣، ٩٣ لَأَضْمَنَّكَ ٢٣، ٩٣
٢٣، ٣٠٦ ضَمِيرٌ ٢٣، ٣٠٦
٢٢، ١ يَضُونَ ٢٢، ١

صَنَكَ ١٠, ٣٢٢

أَضَوَّ ١٥, ٩٣

يَضْوِي ٢٨, ٩٩

أَضَى ١٥, ١٨

أَضِيعُ ١٥, ١٠٨ ٣٣, ٣٤, ٧, يَضَعُ ٢٧-٢٩, ٤٠

صَافَكَ ١, ٣٨ ٢٤, أُصِيفُ ١٥, ٣٨

صَيَّفَ ٣٧٠, ٣٤, ١٠٣, ٢١, ضَافِ

١٥, ٩٥, ١, صَيَّفَ ٢١, ١٥

١٢, أُضَيِّفُ ١٩, ١٥, ٥٥-٥٧

ط

طَاطَ ١٩, ٣٣٤

تَطَّاطَا ٣, ٧٢

طَبَّيبٌ ١٩, ٧٨ ١٩, ٣ ٢٨, ٣ ٢٨, ٣

كَاطَبَيْبٌ ٢٨, ٣ ١٩, ٨٧, ٢٧, ١٨٤

طَبَّأَخَهُ ٢٤, ٤٩٥

١٩, ١٠١, الطَّبَّيْلُ ١٩, ٨٩ ١٩, ٢٨٠

طَاحَتْ ١٩, ٢٩

طَاحَرَبَةٌ ٢٤, ١١٨

أَطْرَى ١٩, ٤

طَرَأَيْثٌ ١٩, ٢٤

١٩, ١٠٢, ١٠٤

١٠, ١١٥, ١٩, ٤٨, ٢٧, ٣٥, ١٠٤

١٩, ٢٤ طَرَفَةٌ ١٩, ٢٢

٢٨, ٨٧ يَطْرُقُ ١٩, ٢٢ طَرِيقَةٌ

٢٤, ٢٤ ١٩, ٩٨ طَرِيقَةٌ

١٩, ٥ طَرِيقٌ ١٩, ١١ طَرِيقٌ

١٩, ٨٨ طَرِيقَتَكَ ١, ٣٤ طَرِيقَتِكَ

١٩, ١٠

١, ٣٨١, طَعَامٌ ١٩, ٣٧ طَعَمَ

١٩, ٩٣ ١٩, طُعْمَةٌ ٤٧٦

٣, ٤٥ ٣, تَطَعَّمَ ١٩, ٩٠

١٩, ١٧ الطَّاعِنُ ١٩, ٢٠ طَعَنَ

١٩, ٣٩ طَعَنْتَ ١٩, ٢٣ طَعَنَ

٢٣, ٧١ لَاطَعَنَّ

١٩, ٧١ أَطْعَى

٢٤, ٤٩٢ طَفَّرَ

١٩, ٧٣ أَطْفَلُ ١٩, ١٠٥ طَفِيلِي

٢٤, ١٣٤ طَلَّ

١٠, ٧٨, ١٩, ٨, ٢٨ طَلَبَ

٢٤, ٣٨٧, ٥٢٣, ٥٧٥ طَلَبْتِ

١, ١٧٠ أَطْلَبُ ٢٨٩, ٣٣ أَطْلَبُ

٢٨, ٨٥ ٣, تَطْلِبُ ٢٨, ٨٥

١٩, ٤٧ أَطْلِبُهُ ١٩, ٤٧ أَطْلِبُ

٢٢, ٢٢ كَطَالِبٍ ١٩, ٢٩ طَالِبٌ

١٩, ٩٣ طَالِبٌ ١٩, ٩٣

١٩, ١٠٣ أَطْلَعُ ١٩, ٥٢ طَلَعَ

ظَهَرَهَا ١٨، ٩٤ ظَهَرَ ٢٧، ٣٥ يَظُنُّ ٢٨، ١٥٩ ١٧، ٩ ظُنُّوا
١٧، ١٩ ظَاهِر

ع

عَبَاب ٢٣، ٤٧١

أَعَبْتُ ١، ٢٤٠

عَبْد ١٨، ٩، ١٢، ١٣، ٥٢٥، ٢٤، ١٢٩

العَبْد ١٥، ٢٨، ١٠١، ٢٧، ٩-٩

عَبِيد ٥، ٢٧، ١٣٢، ٤٩، ١٨

١٨، ٤٩

اعْتَبِرَ ٥، ٢٨، عَبْرَى ١٤٠، ٣١، ٤٠

التَّعْبِيرُ ٣٠، ٢٠، الاعتِبار ٨٣، ١٨

٣، ١٨٩

١٥٣، ١٥٣، ٣١٧، ٢٩٠، ٢٤، عَتَبَ

٥٩١، ٣٣٤، ٣٣، ١٥٠، ١٨، عَتَاب

٣٤، ٣٤٥، ١٤٢، ١٤١، ١٨، العَتَاب

أَعْتَبْتُ ٢١٤، ٢١٠، ٢٣٣، العَتَبِيُّ

٣٤٥، ٢٤، معَاتِبَةٌ ١٩٩، ١٨

٢٤٩، ١٨، أَعْتَفَ ٩٤، ٢٣، عَتَفَ

١٨، ١١٢، عَتَبْتَهُ

عَشْرَةٌ ٥٧، ١٨، عَشْرًا ٣، ١٨، عَشْرَتُ

١٨، ١٤٩

١٧، ١٨، العَجَبُ ١٩١، ١٨، عَاجَبٌ

٢٤، العَجَائِبُ ٣٣، ١٨، عَاجِبًا

أَعْجَبَ ٣١، ١٨، أَعْجَبَ ٥٤٤

٢٤، ٢٤٥، يُعْجَبُ ٤٧١، ٢٤

٥٨٢، ٢٤، الْمُعْجَبُ

٣٣٥، ٢٤، ١٩٤، ١٩٣، ١٨، العَجَزُ

١٨، العَجِيزَةُ ٣٤٤، ١، عَاجِزٌ

٢٥٥-٢٥١، ١٨، أَعْجَزَ ٢٩٧

٣٧٣، ٢٣

١٢٨، ١٨، عَاجِزٌ

٢٣، ١١٨، ٤٧، ١٨، عَاجِلَتُ

٩٨، ١٨، عَاجِلٌ ٤١، ٢٥، ٣٧٧

١٠، عَاجِلَةٌ ١٨، ٧١، اسْتَعْجَلْتُ

١٧١، ١٨، العَاجِلَةُ ٣٧١

٢٤٠، ٢٣٨، ١٨، ١٨٤، ١٠

١٦، ٣، تَعْجِيلٌ

١٠، ٢٣٠

عَدَدٌ ٧٨، ٢٨، يَعْدُ ١١٢، ٢٤، عَدَّ

١٨، ٥

٢٤٥، ١٨، أَعْدَلُ ١٩، ٢٠، عَادَلَا

٣١٤، ٣١٠، ١٩٢، ١٣٩، ٢٣، يَعْدُهُ

٢٧٤، ٢٣، تَعْدَمُ ٣٧٢، ٣٤٠

٢٨٢، ٢٧٨

٥٥٩، ٣١٤، ٢٥٢، ٢٣، ٧٠، ١٨، عَدَا

٤٩٧، ٢٤، عَادَى ٣٧٥، ١، تَعْدُو

٩٣، ١٨، عَدُوٌّ ٥١٧، ٢٤، تَعْدَى

١٥٢، ٢٣، عَدَاهُ ٧١، ١٨، عَدُوٌّ

٢٣١-٢٣٤، ١٨، أَعْدَى

٩٥، ٢٣، تَعْدُونَ ٥١٧، ٢٤

٢٣٧، ١٨، أَعْدَبُ ١٥٩، ١٨، عَدَابٌ

عَصَا ١٨، ٤٥ العَصَا ١، ٣٢، ١٤٤.

عَصِيْبَت ٣٣، ١ العَصِيْبَةُ ١٤، ٢،
٣٣، ٣٤

عَصَّ ١٨، ١٤، ٣٤، ٣٤٧، ١ يعص

عَصَّ ١٨، ٣٨، ١ لِعَصَّ ١٤٤

عَصَّة ٢٠، ٢٨، ٣٢، ١٩

عَصَلَةٌ ١٨، ٨١، ١ أَعْصَلَةٌ ١٨

عَطَبٌ ١٠، ٣٢٩

عَطَّرَ ٣٣، ٣٤٩، ١٣، ١٣٤، ٢، ٣١، ٢

عَطَّشَان ١٨، ١١٠، ١ عَطَّشًا

عَطَّشَ ١٨، ٣٣٤-٣٣٩، ٢٥٩

عَطِيْنَةٌ ١، ٣١٥

عَاظَ ١٨، ١٣٩، ١ عَاظَتِ

عَاظِي ١٨، ٣٠، ٤٠، ٣٤، ٣٨١

عَاظَاهُ ١٧، ٢٧، ١٨، ٣٥

عَاظَانِي ١٨، ١٥٦، ٣٢، ١٠، ١٨

يُعْطِي ٢٧، ١٢٨، ١٨، ٢٠، ١ عَطِيْتُهُ

عَطَّ ١٨، ٤٤، ٧٣، ١، ٣١٨، ١ نَعَطِي

عَاطِي ١٨، ١٦٧

كَالْعَاظِفِ ٣٢، ٣١

العِظَام ١٠١، ٢٥، ١٠٤، ١٢، ١٣، ٢٥، ٧٤

العِظَّة ١٨، ٢٩٣

عَاطَفَةٌ ٣٤، ٤٩

العَافِيَةُ ٢٠، ٤٢، ١٨٩، ١٨، ١٨٩

المُعَافِي ١، ١١

العُقُوقُ ١٨، ٥٠، ٢٠٩، ٣٢، ٣٢

أَعَقَّ ٢، ١٥٣، ١٨، ٣٣٣

العُقُوبَةُ ١٨، ١٧٠

يَعْقِدُ ٢٣، ٩٣٣، ٢، ٢٨، عَاقِدٌ

أَعَقَّدُ ١٨، ٣٤٢

عَقْرِي ٩٧، ٥، عَقْرًا ١٤٤، ١٨، عَقْرَةٌ

٢٣، تَعَقَّرَهَا ١٨، ١٧٩، ٤٧، ٥،

أَعَقَّرَ ١٨، ٣١٩

عُقُولٌ ١٨، ٢٨٥، ٢٩٥، ١٨، العُقُلُ

عُقَالِكُ ١٨، ١٧٢، ٣٤، ١٠٣

عَقِيلَةٌ ١٨، ١٠٦، ١ عَاقُولٌ

أَعَقَلُ ١٨، ٩٢، ١٨، ٢٥٠

أَعْقَمُ ١٨، ٣١٩

عَدَرَتِ ١٨، ٣

العِكْمُ ١٨، ١٥٣

أَعَلَّةٌ ١٨، ٣٣١، ٣٣، ١١٧، ١٨، عِلَّةٌ

أَعَلَّ ١٨٦، ١٨٥، ١٤، ٢، بَعَلَّةٌ ١٦٨

يَعْتَلُّ ٣، ٨٤، ٣، تَعَلَّلَ ١٨، ٤٨

المُعْتَلَّتِ ١، ١٣٢

٢٧، ١٠، أَعْلَجَهَا ٣٧٨، ٢٤، يَعْالِجُ

العُلُوفُ ١٨، ٨٩

عَلَقَتْ ١٨، ٤٨، ٩٥، ٢٤، ٧١، عَلَقَ

عَلَّقَ ١٢٠، ١٨، عَلَّقَتْنِي ٤٩، ٣١

أَعْلَفَ ٣٣، ٤٧٣، ١٨، ١٠٤، ١٨

أَعْلَفَ ١٨، ٢٤٣، ٣، تَعْلَفَ

مَعْلَفٌ ٢٥، ٧١

يَعْلَمُ ١٨، ٨٠ عَلِمَانَ ٦١، ٢١ عَلِمَ

تَعَلَّمَ ١٦٤، ١ يَتَعَلَّمُ ٢٣، ٤٨٢

عَالِمٌ ٨٣، ١٠ أَعْلَمَ ٢٧، ١٨٣

عَالِمًا ١٢٧، ١ نَعَالِمٌ ١٠، ١٤٥

أَعْلَمَ ١٣٩، ١٨ عَلِمُوا ٢٢، ٢٩١

٢٥٠، ٢١٠، ٢٠٩، ١٨، ٣٣٩، ١٧٤، ١

تَعَلَّمَ ٢٠٥، ١٨ أَعْلَمَهُ ٢٦٧، ٢٦٩

تُعَلِّمُنِي ٩٠١، ٤٠٢، ٢٣، ١٧٧، ٢

كَمُعَلِّمَةٍ ٣٤٩، ١ مَعْلَمًا ٢٤، ٣

٢٣، ٤٥

١٨١، ١٨ عَالِي ٢٢٦، ١ عَالِيَهَا

١٤٤، ١٣ أَعْلَى ٢٢، ١٤٠ كَالْعَلَاوَةِ

٢٧، ٧٧

١٨٠، ١٨٠، ١٨٠ عَمَّكَ ١٠٢، ١٨ عَمَّ

٨٤، ٥٧، ٢٨ عَمَّا

٤٠٠، ٢٤ اعْتَمَدَ

— ٢٤٦، ١٨، ٢٤٦ اعْمَرَ ١٢٣، ١٨ اعْمَرْتَ

٢٤٩، ٢٤٨

٢٧٠، ١٨ اعْمَقَ

الاعمال ٤١٣، ٢٤، ١٥٧، ١٨ اعْمَلْ

٥٣، ٩، ٧

٢٦٦، ١٨، ١١٥ اعْمَى اعْمَى ١٨، ١١٥

٢، ٢٢ عَمَّرًا ٤٣، ١٨ عَمَّرَ

٤٠٢، ٢٣ تَعَمَّرَ

٣٣٩، ١٨، ١٣٤ العُنُوقُ ١٨، ١٣٤ عَنَاقُ

٢٧٥، ١٨، ٢٧٥ عَمَّيَّةُ ٢٧٧، ٢٤ العنَاءُ

١٨٧، ١، ١٨٧ أَعْنَى ٦١، ١٨، ٤١ عَنِيتَه

١٧٣، ٢٨، ١٧٣ يعني

٣٤٣، ٢٤، ٢٤ معاود ٢٢، ٤١ أَعَاوَدَكَ

٢٤، ٢٤ عَهْدَكَ

١٤٨، ١٠٠، ٩٢، ٨٢، ٩٣، ٥٩، ١٨، ٤١ عَادَ

٤، ١٨، ٤ عَادَتْ ٢٧، ٧٤، ١٧٣

عُودِي ١٠٩، ١٠٣، ١٩، ٢٨، ٢٨، ٢٨

تَعَوَّنَ ٤١، ٢٢، ٢٢، ٢٢، ٢٢، ٢٢، ٢٢، ٢٢

٢٧٧، ٢٤، ٢١، ١٩٢، ٢١، ٢١، ٢١، ٢١

١٦٠، ١٧، ١٦٠، ٣، ٢٩، ١٨، ١٨، ١٨

٨٦، ١٨، ٨٦، ١٣٥، ١٨، ١٨، ١٨، ١٨

٢٨٨، ١٨، ٢٨٨، ٢٤، ٢٤، ٢٤، ٢٤، ٢٤

٣٤٣، ٢٤، ٢٤، ٧٤، ٢٥، ٢٩٠

٥٢، ٢٥، ٢٥، ٧٩، ١٨، ١٨، ١٨، ١٨

١٩٧، ١٨، ١٩٧، ١٨، ١٨، ١٨، ١٨، ١٨

٤٠٢، ١، ٤٠٢ عَوَّكِي

١٨، ٧١ عَيْلٌ

٢١، ١، ٢١، ١٥٥، ٢٥، ٢٥، ٢٥، ٢٥

١٤٠، ١٨، ١٤٠ اسْتَعْنَتَ

١٤٨، ٢٤، ٢٤، ٥، ٥، ٥، ٥، ٥، ٥، ٥، ٥

٨٨، ٩٢، ٢١، ١٨، ١٨، ١٨، ١٨، ١٨، ١٨

٤٠٢، ١، ٤٠٢، ٧٦، ١، ٤٠٢، ٧٦، ١، ٤٠٢

١٨، ١٣، ١٤، ١٣، ١٣، ١٣، ١٣، ١٣

٢١٤، ٢١٤

١٥٤، ١، ١٥٤ عَيْبَةٌ ٢٤٧، ١، ٢٤٧

٢٤٤، ١٨، ٢٤٤ عَيْشِي ١٨، ١٨٥ عَاثٌ

٣٣٩، ٣٨، ١٨، ٢٧٣ عَيْرٌ ١٨، ٢٧٣ عَارٌ

- ١٩, ٧٢ غَشُّ
 ١٨, ٦٠ أَعْشَمُ
 ١٩, ٤ غَشْمَشْمَشُ
 ١, ٢٨١ لَغَضِيضٌ ١, تَغَضُّ
 ١٩, ٢. غَضَبٌ ٢٤, ٤٧٢ غَضَبٌ
 ١٩, ٢٤ غَضِبَهُ ٩٧. ٩٨ أَنْغَضَبُ
 ١٩, ١٨ غَضِبَانَ ٨٣, ١٩
 ١, ٢٤١. ٢٤, ٢٩
 ٢٣, ١٥٤ غَضَرَا
 ٣, ١١ تَغَعَّرَتْ ١٩, ٢٣ أَعْفَرُوا
 ٣, ١٣٣ تَغَاعَلُ
 ١٩, ١٤ غُلُّ ١٩, ١٤ غُلُّ
 ١٩, ٧٣
 ١٩, ٣ غَلَبَتْ ١١٢. ٥٩. ٢٤ غَلَبَ
 ١, ١٣٤ تَغَلَّبَ ١٩, ٢٠ غَلَبْتَهُمْ
 ٢٣, ٢١٩ لَيَغْلِبُنَّ ٢٨, ١١٠ يَغْلِبُنَّ
 ١, ١٣٣ يَغْتَلْتُ, مَغْتَلْتُ
 ١٩, ٨٠ أَلْغَطُ
 ١٩, ٣٨. ٥٩ أَلْغَطُ
 ١٩, ٢٥ غَلَفَ
 ١١, ٣٨. ١١ أَعْلَمُ ٢٢, ٣٩ بَعْلَامُ
 ١٩, ٥٤. ٩٢. ٩٣
 ١٩, ٥٣ أَعْلَى ١٠, ٢٣٥. ١, ٤٥٧
 ٨, ٣٦ غَلِيَانُ
 ١٩, ٣٣ غَمَامُ
- ١٩, ١٩ الْعَمَجُ
 ١٩, ٨ غَمَرَاتٌ ٣, ١٣٤ تَغَمَرُ
 ١٩, ٥٨ أَعْمَجُ
 ١٩, ٣٩ غَمْطُوكُ
 ٤, ١ غَمِيمَةٌ
 ١٩, ٢٧ غَمِيَتْ ١٩, ٩ يَغِي
 ٢٤, ٦٥. ٢٨, ١٠٧ اسْتَغَى
 ٢٤, ٣٧٣ اسْتَغْتَتْ ٢٤, ٣٧٣ يَغْنَهُ ٤٩٢. ٥٢٩
 ١٢, ١٧٩ اسْتَغْنُ ١٩, ٤
 ١٩, ٧٤ أَلْغَمَاءُ ١٩, ٧٤. ١٩, ٣٣٩
 ١٩, ٣٣٩. ٤٠ أَعْنَى ١, ١٣٥ أَلْغَى
 ٢٤, ٢٢٨
 ٤, ١ غَارٌ
 ١٩, ٥٧ أَعْوَصُ ١٩, ٧٠ غَاصَ
 ١٩, ٣٥ غَايَةٌ ١٩, ٤٧ أَعْوَى
 ١٩, ٥٩٤. ٢٤, ٧١ غَابَ ١٩, ٦١
 ٢٤, ٢٥٥ أَعْتَابُ ٢٤, ٣٤
 ١٩, ٧٨
 ١٠, ٣٣١ schol. اسْتَغَاتُ
 ١٩, ٨٤ كَالْمَسْتَغِيثِ ٢٢, ٢١
 ٢, ٩٧. بَغَيْرَ ٣١٧. ٣٤٩. ٢٤, ٢٤
 ٢٣, ٩٩ لَغَيْرَ ١, ٣١٤
 ١٩, ١٠. ٩٤ أَلْغَيْرَةُ ١٩, ٧٦
 ١٩, ٥٥
 ١٩, ١٥ غَيْضُ
 ٩, ١٦٤ adm. غَيْطُ

- ١٢٤، ٢٠، الأفلاس ٧٦، ٢٠، أَفْلَسُ
 ٢٠، ٩٠، انْفَلَقَتْ
 ١٨، ١٨٧، ١، فُلَانٌ
 ٢٣، ١٠٩
 ١٠، ٢٧، يَفْعَلُ ١٠، ٢٧، ٣٧١، ٣٧٦، ٤٢٧
 ٢٣، ٣٣٥، ٢٣، أَفَعَلَهُ ٩٥، ٢٠، أَفَعَلَ
 ٣٤٢ schol. ٣٤٧—٣٥٠
 ٢٢، ١٩٩، كَفَاقٍ ٣٠٨، ٢٢، فُقِيَ
 ٢٠، ٧٣، فُقِدَ
 ٢٣، ١٣١، ٢٣، لَافِقِرٌ ٧٧، ٢٠، أَفْقِرُ
 ١، ٤٣٨
 ٩، ٥٣، فُقِعَ، فُقِعَ
 ٢١، ٩٥، فَكَّ
 ٢٣، ٢٨٩، تَفَاكَهَنَ
 ٢٣، ٣٧٤، يَفْلَدُ
 ٢٠، ٨-١٠، أَفَلَتَ
 ١، ١٧٩، قَالَجَ
 ٢١، ١٦٦، أَفْلَحَ

ق

- ٢٧، ١٤٣، أَقْبَلُ ٣٠، ٣٠، قَبَّحَ ٢١، ١٨٥، القَبِيحُ
 ٢١، ١٤٢، ١٥٠، أَقْبَحَ ٢١، ١١٩، أَقْبَحَ
 ٢١، ١٥٥، قَبِرَ ٢١، schol. ١
 ٢٥، ٢٥، المَقَابِرُ ١٥٥، ٢١، قَبِرَ
 ٢٢، ٨٥، كَالْقَابِسِ
 ٢٢، ٨٢، كَالْقَابِضِ
 ٢١، ٧٧، الانْقِبَاصُ ٣٣٨، ١، لُقْبِصَةٌ
 ٢٧، ١٤٣، أَقْبَلُ ٢٧، ١٤٣، أَقْبَلُ
 ١٨، ٢٨٣، ٢٤، ٥٣٨، قَتَلَ
 ٢١، ٥٦، أَقْتَلُونِي ٨٠، ٢١، قَتَلْتِ ٧٦
 ٢١، ٤٥، قَاتَلَ ٢١، ٢٧، ٢٧، ٢٧، قَاتَلَ
 ٢١، ١٤٧، أَقْتَلُ ٣٢٧، ٢١، قَتِيلٌ ٩٨
 ٢٤، ٢٢، مَقْتَلٌ

قَدَّ ٣٣، ٨ قَدَّتْ ٣١، ٩٨ .
 اقْتَدَحَ ٣٣٩، ٣١ اقْتَدَحَ ١٠، ٣١ قَدَحَ ٣٣، ٣٣٧
 ٣٣، ٣٣٧
 ٣٤، ١٠ اقْدِرْ ٣١، ١٣٧، ٢ يقْدِرْ ٢، ١٣٧
 ٥٣٢، ٣٤ يقْدِرْ ٣١، ١٧٠ قَدَّرَ ٣١، ١٧٠
 ٢٧، ١ المقْدِرَةُ ٣، ١٨٩ التَّقْدِيرُ ٣، ١٨٩
 ١٧٢، ٣١ قَدَّمَ ٣١، ٤٤٠، ١ قَدَّمَهُ
 ٢١، ١٥٧ يقْدِمُ ٢٨، ١٤٥ يقْدِمُ
 ٨٢، ٣٤ قَدِمَ ١١، ٣١ اسْتَقْدَمْتُ
 ١٨٤، ٣١ الِاقْدَامُ ١٤٤، ٣١ اَقْدَمُ
 ٣، ٣١ التَّقْدِيمُ ٣، ٩١ تَقْدِيمُ
 ١٧٢، ٣٧، ٧٣ مقْدِمَاتُ ٣٧، ١٧٢
 ١٢٩، ٣١، ١٥٤، ٢ اقْدَرُ ٢، ١٥٤
 ٥٧، ٣٤ قُدِّعِمَةٌ
 ٣٣، ٩٩ اقْرَ ٣١، ١٠٠ القُرُ
 ٣٣٣٣، ٣٤ قَرَارَةٌ ٣٣، ٣٣٣٣
 ٩١٥، ٣٣ يقْرَأُ
 ٣٢، ٣٣ قَرَّبَ ٣١، ١٩ تقاربوا
 ٣، ١٤ قَرَّبَ ٣١، ١٩٤ قَرَّبَ ٣، ١٩٤
 ٣٧، ٨٤، ٢٧، ٨١، ٣٤ قَرِيبٌ ٣١، ١٤٤
 ١٠١، ٣١ قَرِيجَةٌ ٣٨٥، ١ قَرِجَ
 ٣١، ١٠٥ القَرْدَانُ ١، ٣٧ يقْرَدُ ٣١، ٣٧
 ٣١، ٣٥
 ١٣٣، ٣١ اقْرَشَ
 ٣٤، ٤٨٩ المستَقْرَضُ ٣٤، ٤٨٩
 ٣٤، ٥٨٣

١، ٣٧١ انْقَارُطٌ
 ٣٤، ١١٥ قَرَعَتْ ٣١، ١١ قَرَعَ
 ٣٣، ٤٤٨، ٢٧، ١٥
 ٣١، ١٠٥ اقْرَفَ ٣٨، ٨٠ قَرَفَ
 ٣٢، ٧٨، ١ انْقَرَمَ ٣١، ١٠٤ قَرَمَ
 ٩، ٣٤ نَقَرْنَ ٣١، ٩٩ قَرْنَ
 ٣١، ١٢ القَرِينِيْنَ ٣١، ٨٩ قَرُونَ
 ٣١، ١١٨ قَرِينُكَ ٣١، ١٩، ٢
 ٣١، ٣٩ انْقَرَبِي
 ٣١، ١٣٣، ١٣٨ اقْرَبِي
 ٣٣، ٣١٩ تَقَسَّطَ
 ٣٨، ٢٨ يَغْشَرُ ٣١، ٤٤ قَشَرْتُ، قَشِرَ
 ٣١، ٤٤ افشَرُ ٣١، ١٥٨
 ٣١، ٧٢ افشَعَرْتُ
 ٣١، ٧٣ افشَمَتْ ٣١، ١٨٠ افشَصَ
 ٣١، ٧٨ افشَدِي ٣٤، ١٠ افشَدُ
 ٣١، ١٤٤ افشَدُ
 ٣١، ٧٤ افشَرَّ ٣١، ٥٨ قَصِيرَةٌ
 ١٢، ١٧١ الِاسْتَقْصَاءُ
 ٣١، ٣٠ انْقَضَبْتُ
 ٣١، ١٢٤ اقْضَى
 ٣١، ١٩٨ قَطَعَتْ
 ٣١، ٥٥ تَقَطَّعَ ٣١، ١٠٢
 ٣١، ١٧٨ تَقَطَّعَ ٣١، ١٧٨
 ٣١، ١٤٥ اقْطَعْ ٣١، ٨

أَفْزَفَ ٢١, ١٤١

قَاعِدٌ ٢٢, ١٩٧

بِقَعْفِعٍ ٢٢, ٧

أَفْزَعُ ٢١, ١٤٨

تَفَعَّرَ ٣, ٦٠

أَفْضَفَ ٢١, ١٣٠, ١٣١

أَقْلَدُ ٢١, ٧٠ ٣١٥, ٢٠٤, ٢٤, ٢٤ قَل

٢٣, ٩٣, ٢٣ غَلِيلٌ ٢١, ١٩٩ ٢١, ٢١ قَلَّةٌ

٢١, ٤٨ أَقْلٌ, قَلَّلَ

٢١, ٩ قَلَّبَ ٢١, ٩, ٢٠ قَلْبٌ

٢١, ٤٠ قَلِبْتُ ٢١, ٢٧ ١٠, ٢٠ تَقَلَّبَ

٢٨, ١٠٩ يُقَلِّبُ ٢٠, ٢٠ أَقْلَتْ

٢١, ١٨٢ أَنْقَلَبَ ٢٠, ١٢١ تَقَلَّبَ

٢١ ١٨١ أَنْقَلُوبُ

٢٤, ٢٤ قَلْبَةٌ

٣, ١٣١ تَقَلَّدَهَا

١, ٣٢٩ الْقَلُوبُ

٢٣, ٤٢ لَأَقْلَعَنَّكَ ٢٣, ٢٤٠ يَقْلَعُ

٢١, ١٧٧ قَلَمٌ ٢١, ١٨٣ أَنْقَلَمَ

٢١, ٢٩ قَلَيْنَا ٦, ٧ تَقْلَيْنِ

٢٠, ٢١ أَنْقَمَرُ

١, ٤٧٨ قَمِيصٌ

٢١, ١٠٤ قَوْمَانَةٌ ٢١, ٥٩ قَوْمَمَ

٢٣, ٣٥١ مَغْنَمَةٌ

٢٤, ٢٠٧ مَفْنَعٌ ٣٤٤, ٣٥٠, ٢٤, ٢٤ قَنَعٌ

٢٣, ٣٣٤ تَقَمَّسَ ٢٣, ٣٣١ لَأَقْمُوتَكَ

٢١, ١٨ قُودُوه ٢١, ١٣١, ١٣٢-١٣٨

٢١, ٢ قُورِي

٢١, ١٠٧ الْقَوْسُ

٢١, ١١٢, ٢٧, ٢٧ قَالَتْ ٢٣٢, ١, ٢٣٢ قَالٌ

٢٣, ٢٣ قَلَّتْ ٢٩٨, ١, ١٥٦ قَلَّتْ

٢١, ١٧٠ قَلُّ ٢٨, ١٥٦ يَقُولُ ١٧٠

٢٧, ٤٩, ٢٧, ٣, ٢١ قَيْلٌ ١٩٧, ١٥١

٢١, ١٩٥, ١٩, ١٠, ٩٣, ٧٥, ٢١, ٢١

٧, ٩, ٨٥ الْقَوْلُ

٢٣, ٤١٤ يَقُومُ ٢٩١, ١٧١, ١, ٢٨٢ قَامَ

٢٣, ١٠٠ أَقَوْمٌ ٢٣, ٢٤, ٢٣, ٢٤, ٢٣, ٢٣

٢٣, ١١٨, ٢٣٤ لَأَقِيمَنَّ

٢١, ٢٨٢ الْقَوْمُ ٢٠, ١٨٧

٢١, ١٢٢ أَقْوَى

٣, ١٤٢ تَقَى

٢١, ٣٧, ٢٣, ٥٥٥ انْقَيْدَ

٢١, ٩٨ يَقَادُ ٢٣, ٣٠

٣, ٩٩ تَقْبِيسٌ

٣, ١٠٤ تَقْبِيلٌ ٢١, ١٠٤ أَقْبَلُوا

ك

كَبَتَ ٢٢, ٣٠٥

كَبَدَى ١, ٣٩٠

الْكَبِيرُ ٢٢, ١٤٥ أَكْبَرًا ٣٧, ٣٣

أَكْبَرُ ٢٢, ٢٢٣. ٣٣٣ ٢٢, ٣١٣

كَالَكَبِشَ ٢٢, ٦٠ كَالكَبِشِ ٣, ١٨٢

كَابَى ٢٧, ١١١

كُنِمَتَ ٢٢, ٢٨٠ كُنِمَتْ ٢٧, ٢٧١

أَكْنَبَ ٢٢, ١٦٧. ٣٣٤

أَكْنَمَ ١, ٤١٦ كَنْمَ ٢٤, ٥٦٥

٢٢, ٢٤٢

أَكْتَرَّ ٢٢, ٩٠ كَثُرَ ٢٢, ٨٠

٢٢, ١١٦. ٢٢, ١٩٤. ٩, ١٤٢. ٩, ١٠٥

كَثْرَةٌ ١, ٢٥٩ لَثُرَتْ ٢٤, ٢٥٤

٢٤, ٥٣٥. ٢٢, ١٧٥. ٢٢, ١٩٤. ٩, ١٤٤

كَثِيرٌ ١, ٣٤٠ كَثْرَةً ١, ٢٨٩

١٧٦. ١٢٢. ٢٢, ١٢٢. أَكْثَرَ ٢٢, ٣٠٤

٢٢, ٢٤١. ٢٤, ٢٥٤. ٢٢, ٢٤١

كَثُرَى ١, ٥٣ مَكْثَرَ ١٠, ١٧٧

٢٢, ٢٩١ المكثر ٢٤,

كُدَادَةٌ ٢٢, ٢٠٣

أَكْدَحَ ٢٢, ١٢١

الْكَدْرُ ٢٢, ٣١٤

كَدَمَتَ ٢٢, ٤١

أَكْدَتَ ٢٢, ١١٩

يَكْذِبُ ٢٢, ١٨٩. ٢٢, ٢٢٨. ١, ٢٢٨

٢٢, ٢٣٩. ٢٨, ٣٨٢. ٢٢, ٢٣٩

تَكَذَّبَتْ ٢٢, ١٤٩ كَذَّبَتْكَ ٢٢,

الْكَذْبُ ١, ٣٥٤ كَذَّبَ ٢٢, ٤١٩

الْكَذُوبُ ١, ٣٣٦ كَذُوبًا ٢٢, ٢٠٧

٢٢, ٢١٠ - ٢٢١. ٢٢, ٢١٠. ٢٢, ٢١٠

٢٢٧ - ٢٢٩. ٢٤٠

الْكَرَابُ ١٧, ٨

كُرِدَى ٢٢, ٢٩٠

٩, ٩٧. ٩, ٩٧ تَكَرَّعَ ١, ٢٢

يَكْرِفُ ٢٨, ٨٩

٢٢, ٣١٨. ٢٢, ٣١٨ يَكْرَهُ ٢٢, ٩١١

٢٢, ٤٨. ٢٢, ٤٨ أَكْرَمَتْ ٢٢,

٢٢, ١٣٦. ٢٢, ١٣٦ أَكْرَمَ ٢٢, ٤٨

٢٢, ٥٠. ٢٢, ٥٠ أَكْرَمَ ٢٢, ٣٣٠

٢٢, ١٣٨. ٢٢, ١٣٨ كَرِهْتَنِي ٢٢, ٤٢

٢٢, ١٩٥. ٢٢, ٢٩١ كَرِهًا ٢٢, ٢٩١

٢٢, ١٩٥. ٢٢, ١٩٥ كَرِهًا ٢٢, ١٩٥

٢٢, ٢٣٧. ٢٢, ٢٣٧ مَكْرَهُ ٢٢, ٢٣٧

يَكْسِبُ ٢٢, ٢٣٠. ٢٢, ٢٣٤. ٢٢, ٢٣٤

٢٢, ٤٨٤

٢٢, ٣٢٥. ٢٢, ٣٢٥ اِكْسَرَى ٢٢, ٧٢

١, ١٤٣. ١, ١٤٣ لِيَكْسِرَ

٢٢, ١٠٣. ٢٢, ١٠٣ كَسَفَا

٢٢, ٢٢٥. ٢٢, ٢٢٥ اَكْسَى ٢٨, ٥٣

٩, ٣٥. ٩, ٣٥ كَشُوتَ ٩, ٣٥

تَسْتَحَارُ ٢٢, ٢١٦

لَمْ تَكْشُرْ ١, ٢٧٤

يَذْطُرُ ٢٣, ٣٣٠

كَالِدَعِيَّةِ ٢٢, ٢٩٨ كَعِيَّةِ ٢٢

كَفَّهَ - كَفَّهَ ٢٢, ٤٣٣ كَفَّاهَا ٢٢, ٢٩٥ كَفَّ ٢٢, ١١٠

كَفَّتْ ٢٢, ٩٨

كُفِّرَ ٢٤, ٥٩ كُفِّرَ ٢٢, ١٧٧

أَكْفَرُ ٥, ١٨٧ أَكْفَرُ ٢٢, ٣٢١. ٣٢٢. ٢٣٥. ٢٢٢. ٢٣٤. ٢٣٥

الْكِفَالَةُ ٢٢, ٣١٧

كَفَى ٢٢, ٥٣. ١٤٩. ١٥٥. ١٧٠. ١٨٠

كَفَيْتُ ٢٢, ١٢٠. ٢٤٧. ٢٤. ١٠٦

يَكْفِيكَ ٢٨, ٤٥. ١١٣. ١٥٣

كَفَاهُ ١٧, ٢٣. ١٣, ٧٣

كَفَانِي ١٧, ٢٤

كُلُّ ١, ٥٨. ٢١٩. ٢, ٢٠٣. ٨, ٤١

٩, ٤٣٣. ١٠, ٢٧. ٢٠, ٢٩. ١١٥

٢٢, ١٠-١٧. ٢٣-٢٧. ٣٤-٣٥

٥٨. ٩٧. ٩٥. ٩٩. ١١. ١٠٢. ١٠٤

١٠٧-١١٠. ١١٢. ١٢٥. ١٣٧. ١٤٧. ١٤٨

١٥٣. ١٥٤. ١٥٨. ١٦٩. ١٧٣. ١٧٤

١٧٩. ١٨٣. ٢٠٤. ٢٤٩-٢٥٥. ٢٦٠

٢٧٠. ٢٣, ٤٤. ٢٤, ٧٥. ٧٩. ١٢١

٢٤٩. ٥٥١. ٥٧٢. ٢٥, ١٢٠. ٢٧, ١٨٢

٢٢, ٣٣٩. ٢٤, ٤٤٤

٢, ٣٠. ٩٨. ٢٧٢. ٢٨, ٨٤

٢٩, ٢٣٣. ٢٣, ٤٧٥. ١, ٤٧٥

١١٨. ١٢٧. ١٥٩. ١٦٩. ١٨٧

١٩٠. ١٩٣. ٢٠٠-٢٠٣. ٢١١. ٥٦٥

٥٨٠-٥٨٣ وَلَا ٢٢, ٧٩. ١٧٢. ٢٠٠.

٢٤, ٣٩٧. ٢٤, ٣٩٧. ٢٢, ٩٩

وَلَا ٢٢, ١٩٠-١٩٢. ٥٧٢-٥٧٥

٢, ٣. ٢٢, ٩٣. ٣٠٣. ٢٢, ٢٢

٢٢, ٢٢٣. ٢٢, ٢٢٣. ٢٢, ٢٢٣

٢٢, ١٧. ٨. ٢٢, ١٥٠. ٢٠٠

٢٢, ٧٠. ٧٠. ٢٢, ٩٤. ٢٢, ٩٤

٢٢, ١٨. ٢٨٣. ٣٠٧. ٢٢, ٢٢

٢٢, ٢٧٨. ٢٢, ١٧٨. ٢٢, ٢٧٨

٢٢, ٢٩٢. ٢٢, ٢٩٢. ٢٢, ٢٩٢

٣, ٨٩. ٣, ٨٩. ٣, ٨٩

١, ٢٩٠. ١, ٢٩٠

٢٢, ٢٩٨. ٢٢, ٢٩٨

٢٢, ٢٣٢. ٢٢, ٢٣٢

٢٢, ١٢٤. ٢٢, ١٢٤

٢٢, ٩٠. ٢٢, ٩٠

٢٢, ٢٣٨. ٢٢, ٢٣٨

٢٢, ٢٣٨. ٢٢, ٢٣٨

٢٢, ١٩٢. ٢٢, ١٩٢

٢٢, ٧١. ٢٢, ٧١

٢٢, ٣١٩. ٢٢, ٣١٩

٢٢, ٢٧٤. ٢٢, ٢٧٤. ٢٢, ٢٧٤

٢٢, ١٢٥. ٢٢, ١٢٥. ٢٢, ١٢٥

٢٢, ٣٠٨. ٢٢, ٣٠٨. ٢٢, ٣٠٨

٢٢, ٢٧٥. ٢٢, ٢٧٥. ٢٢, ٢٧٥

٢٢, ٢٧٥. ٢٢, ٢٧٥. ٢٢, ٢٧٥

مكان ٢٣، ٤٨٧. ٢٨، ٣٣٣

كُوَيْتَ ٢١، ٢٠٠ كُوَيْتَ ٢٣، ٢٢٢

٢٣، لاكويته ٩٤، ٢٨، يَكْوِي

٩٠ الكَيَّ ٢٢، ٢٠

كَادَ ٢٢، ١٢٤. ١٨٢ كَادَت ٢٢، ١٤٣

الكَيْدَ ٢٢، ٣١٥

اَكْبَسَ ٢٢، ٣١٢. ٢٤، ٥٣١ اَكْبَسَ

٩، ١٨٣. ٢٢، ٢٣٦

٢٣، ٩١٠ يَكَايِلُه ٢٨، ١١٧

ل

٥١١-٥١٧. ٥١٣-٤٩٧. ٤٨٦. ٢٣، اَلَمَرُّ

٢٣، ٢٥٨ اَلتَّمَامُ ٨، اللِّثَامُ

١٥٥، ٢٣، لُبَّ

٣٢٥. ٣٧٨. ٣٥١. ٢٣، يَلْبِثُ

٤١، ٣، تَلْبِثِي ٢٣٦، ٢٣، تَلْبِثُوا

٣، ١٤٠ تَلْبِيْدُ

٣، ٣٤. ٣٤، ١٨، تَلْبِسُ ٢٣، تَلْبِسْتُ

٢٣، ٤٦٨ تَلْبِسْنَ ١٤٣

٩١، ٢٢، كَلْبِسُ

١٣، ٢، اللِّثْيَا

٢٣، ٣١٦ اللِّجَاغَةُ ١٤٩، ٢٣، لَجَّ

٢٣، ٤٩٥ اَللَّجُّ

١٤٢، ٢٣، اَلْجَيْنِكُ ٩١٠، ٢٤، جَاءَ

١٨٤، ٢٣، لَأَجْمَنُكَ ١٥٢، ٢٨، يَلْجِمُ

٢٣، ٢٦٤ حَظُّ

٢٣، ٢٢٠ حَفَنِي ٥٧٧، ٢٣، حَافٌ

٢٣، ٢٢٨ اَلْحَقْفُ ٢٣، اَلْحَقْفُ

٢٠، ٢٧

١٠١، ٢٤، حَمَّةُ ٥٤٤، ٢٣، حَمَّةُ

٥١٧. ٥١٦. ٢٣، اَلْحَنُّ

١، ٣٨٧، تَلَاَحَتٌ ٣٣٣. ٢٤، لَاحَاكُ

٣، ٣٣٣ تَلَدَّغٌ

٥٨٦. ٢٣، اَللَّدَاتُ

٢٨، يَلْدُ ٥١٢-٥٠٨. ٢٣، اَلَّذُّ

٢٤، ٩١٤ تَلَدَّذٌ ١٠١

٢٠٤، ٢٣، لَزَّةٌ ٥٤، ٢٣، لَزَّ

٢٣، ٤٩٠-٤٨٧. ٢٣، اَللَّرْقُ

٥٨٤، ٢٣، اَللَّرْمُ ٥٦٣، ٢٣، لَرَمَهُ

١٠، ٢٧، ٤٩٤-٤٩١. ٢٣، اَللَّرْمُ

٢٨٧، ٢٣، يَلْسَعُ

٥٧٦. ٥٧٨. ٢٣، ١٧٢. ١، لِسَانُ

٢٢، ٣٦٣ اَللِّسَانُ ٥٧٢

٢٣، ٨٣

٥١٤-٥٢٣، ٢٣، اَللِّصُّ

٨٧. ٢٧، يَلْطَمُ ٩٣، ٢٣، لَطَمَهُ

٥١، ١٦، لَطِيمٌ ١٧١، ٢٨

٢٣، ٣٢ لَعَنَ

٢٣، ٣٣٣ لَعَا

كَلْفَة ٢٤, ١١٧

الْأَلْقَاب ٢٣, ٥٨٧

الْأَلْقُوج ٢٣, ٢٨

أَلْقَمَتُهُ ٢٢, ٧٥ أَلْقَمَهُ ٢٣, ١٩٦ أَلْقَمَ ٢٣, ١٩٦

٢٣, ٥٥٢ يَلْقَمُ ٢٨, ٤٢

لِقْوَةٌ ٢٢, ٧

٢٣, ١٢١. ١٢٤. ٢٢٤. ٢٣١

٢٣, ٩٨ لَقَيْتُ ٢٣, ٥١٤ لَقِيَهُ ٢٣, ١١٣

٢٣, ١٤. ٢٢. ٢١. لَقَيْتَهُ ١١٣

١٣٩. ١٣٩. ١٣٩. ١٣٩. ١٣٩. ١٣٩

١٣٩. ١٣٩. ١٣٩. ١٣٩. ١٣٩. ١٣٩

٢٣, ٢٥٣-٢٥٥ لَقَيْتَهُمَا ٢٣, ٢٣٥

٢٣, ٤٩ يَلْقَى ٢٤, ١٥٦

٢٣, ٢٣٣ لَأَقْبَتَ ٢٣, ٤٥

٢٣, ٣٧ أَلْقَى ٢١, ٢٣

٢٣, ١٨٥. ١٩٧. ١٩٨. ٢١٥. ٢٣١

٢٣, ٩٧ أَلْفَ ٢٣, ٤٥ أَلْفَتُ ٢٣, ٩٧

٢٣, ١٩٩ تَلْفَاكَ ٣, ١٩٩

٢٣, ٢٥٢ تَلْفَتَ ٢٣, ٥١٣

٢٣, ٧٦ تَلْمَسُ ٣, ٥٨٥

٢٣, ٥٧٨ يَتَلَمَّظُ ٢٣, ٥٧٨

١, ١٣٣ أَلْتَمَعِيَ ١, ١٣٣

٢٣, ٤٤٤ تَلْمَعُ ٢٣, ٤٤٤

٢٣, ٤٨٥. ٥١٢-٥١٥ أَلْمَعُ ٢٣, ٤٨٥

أَلَّهُ ٢٣, ٨٤

أَلُوطٌ ٢٣, ٥٠٩-٥١١

يَلْتَاظُ ٢٣, ٣٣٨

١, ٤ لَيْمِرٌ ٢٣, ٢٩٥ تَلَمَّرَ ٢٣, ٢٩٥

١, ١٠ مَلُومٌ ١, ١٠

٢٣, ١٢٩. ١٥٣. ٢٢٧ نَوَى ٢٣, ١٢٩

٢٣, ٩٠. ٧٧. ١٢٨. ٢٣٩. ١ نَوَيْتُ ٢٣, ٩٠

٢٣, ٥٨ نَوَيْتُكَ ٢٣, ٥٤٩

٢٣, ٦٥. ٢٨, ٥١ نَوَيْتَهُ ٢٣, ٥٤٨

٢٣, ٣٥. ٣٣. ١٧. ٢٩. ٢٣, ٤. ١١ نَوَيْتُ ٢٣, ٣٥

٣٨. ٤١. ٤٩. ٥٧. ٦٤. ٧٩. ٧٨-٨٢. ٨٥. ٨٨. ٩٩-١٠١. ١٠٣. ١٠٧

١١٠. ١٢٠. ١٣٣. ١٣٣-١٣٧. ١٤٣

١٧٢. ١٨٣. ١٨٩. ١٩١. ١٩٩. ٢١٨

٢٢٣. ٢٢٩. ٢٣٩. ٢٣٨. ٢٤٤. ٢٥١

٢٥٩. ٢٦٤. ٢٨١. ٢٨٠-٢٨٠. ٢٨٠

٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠

٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠

٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠

٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠

٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠

٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠

٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠

٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠

٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠

٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠. ٢٨٠

م

ماز ٢٤, ١٠٨

يَمَازِي ٢٨, ٩٧

يَمْتَنِج ٢٨, ٩٨

يَسْتَمْتَع ٢٣, ٤٣٤. ٢٨, ٩٩

يَمْتَنِّ ١, ١٠٧

يَمْتَل ٢٣٢, ١, مَمْل ١٣١. ٢٣, ٢٤. مَمْل ٢١, ٢٧٣

٢٠, ٢٤. ٢٤, ١٧٠. ٢١, ٢٧٣

يَمْتَلِي ٢, ٤٠. يَمْتَلِي ٢, ٣٤. ٩١, ١١٣

يَمْتَص ٢٤, ٣٧٥

يَمْتَح ٢٤, ٣٢١

يَمْتَحِل ٢٤, ٤٢٩-٤٣٢. ٤٣٨

يَمْتَحَن ٢٤, ١٧٤

يَمْتَحَا ٢٤, ١٠٧

يَمْتَحَنَة ٢, ١٧

يَمْتَحِض ٢٤, ٢٥١

يَمْتَحِط ٢٤, ٤٢١

يَمْتَد ٢٨, ١٠٠. يَمْتَد ٢٠, ٢٠١

٢٣, ٥٩٧. يَمْتَد ٢٣, ١١٥

يَمْتَد ١٩, ٤٣

يَمْتَدِح ٢٤, ١٣٧. يَمْتَدِح ٢٤, ٣٢٣

يَمْتَدِئِي ٢٤, ٣٤٤

يَمْتَر ٢٤, ٤٠٩. يَمْتَر ٢٤, ٤٣٣. ٤٠٩

يَمْتَر ٢٤, ١٥٠. يَمْتَر ٢٤, ٣٤٩

يَمْتَر ٢٤, ٤٢٢. ٤٢٣. ٤٣٤

يَمْتَر ٥, ١٥٠. يَمْتَر ٧, ٩. يَمْتَر ٢٣١, ١

٢٤, ٨٧. ١٣٩. ١٩١. ٢٣٧. ٣٢١.

٣٧٢. ٥٩٧. ٥٨٤. ٥٨٩. ٢٨, ١٥٩

يَمْتَرَة ٢٤, ٣٨٤. ٥٨٧. ٥٨٨

يَمْتَرَة ٢٢, ٢٧٧. يَمْتَرَة ٢٢, ٢٧٧

يَمْتَرِحِي ٢٤, ٣٩٤

يَمْتَرِي ٣, ٣٣

يَمْتَرِي ٢٤, ٤٨٤

يَمْتَرِي ٢٤, ٩١. يَمْتَرِي ٢٤, ٩١

يَمْتَرِي ٢٤, ٨٧

يَمْتَرِي ٢٤, ٤٢٠

يَمْتَرِي ٢٠, ١

يَمْتَرِي ٢٤, ١٦٧. يَمْتَرِي ١٠, ٢١٧

يَمْتَرِي ٢٤, ١٩٩. يَمْتَرِي ٢٣, ٢١٨

يَمْتَرِي ٢٤, ٣٥٧. يَمْتَرِي ٢٤, ٣٥٧

يَمْتَرِي ٢٤, ٤٢٢

يَمْتَرِي ٢٤, ١٩٤. يَمْتَرِي ٢٧, ٨

يَمْتَرِي ٢٣, ٤٢٣. يَمْتَرِي ٢٣, ٤٢٣

يَمْتَرِي ٣, ١١٩. يَمْتَرِي ٢٩٧

يَمْتَرِي ٢٤, ١٤٩

يَمْتَرِي ٢٨, ١١٩

يَمْتَرِي ٢٤, ٥٧٣

يَمْتَرِي ٢٧, ٩٦

يَمْتَرِي ٢٨, ٤٩. يَمْتَرِي ٢٤, ٣٤٢

يَمْتَرِي ٢٤, ٥٩٩. يَمْتَرِي ٢٤, ٣٢٨

يَمْتَرِي ٢٤, ٣٢٨

المبيت ٢٧، ١٧٧ المال ١٨، ١٢. ٢٤، ١٣٠. ماله
٢٨٧. ٢٠، ٤٨. ٢٤، ٩٣. ٥٨٩ التمييز ٣، ١٨٥
٢٣، ٩١٤ يميز
٢٤، ٢٨٢ اموال

ن

٧، ٢٥ ناجزاً ٦، ٢٥ أنجز
٢٥، ١٧٩ أنجز
٢٤، ٣١٢ مناجل ٢٤، ٣٤٨
٨، ٣ الناجم
٢٤، ٢٣٣. ٢٥، ٤٨. ٥٤ نجوت
٢٥، ٣٠. أنج ٦٨، ٢٥، ١٠، ١٨
٢٥، ١٨ نجاً ٢٠، ٤٠
٢٤، ٣٣٢
٢٣، ٢٣٠ أنكحيت
٢٥، ١٣٣ أنكب
٢٥، ٩٢ أنكس
٢٥، ١٣٨ أنخي
٢٥، ١٣٤ أند
٢٥، ١٥٠ أندس
٢٥، ١٠٣. ١٣٣. ١٠٢. ٩، أندم
١، ٤٥٥ النداء ٢٥، ٧٥
٢٤، ٩٠ أندى ٢٥، ١٤١
١، ١٨١ النذير
٢٤، ١٨٧ نزعها ٢٥، ٧٣
٢٥، ٧٤ أنزع
٢٥، ٩٧ نزع
٢٥، ١٥٩ نزلت ٢٥، ١٥١

٢٥، ١٧٩ أنأى
٢٧، ١٨٨ نبأ
٣، ٣٥٨. ٢٣، ٣. ١، ينبت
١٣، ٣٥٧
٢٤، ٥٠. ٢٨، ٣٨٨. ١، ينبج
٢٥، ٢٠ النبع ١٨
٢٥، ١٢١ أنبش
٢٥، ٤١ أنباص
٢٥، ٢٥ النبع
٢٥، ٢٧. ٢٥، ٢٠ نبل
٢٥، ٩٥
٢٨، ١٧٦ ينبو
٢٧، ٣ ننتج
٢٥، ١٠٨. ١١٧. ١١٨ أنتن
٢٥، ٢٠٧ منتر
٢٥، ٣٨٣. ١، لينتجب
١٠٣-١٠٧
٢٥، ٣١ النجاج
٢٥، ٢٤ أنجد
١، ٩٨ لمنجد ٢١، ٤ تجدته
٢٥، ٢٣ نجارها ٢٢، ٢٤ النجار
٢٣، ٢٣٣. ٢٣، لآجرك

- ٣٨، ٢١ أَنْصَفَ ٢٥، ٩٣ نَصَفَ ٣٤٦، ١ أَنْزَلَتْ ١٩٢، ١ أَنْزَلَتْ
٢٣، ٤١٢ يَنْتَصِفُ
٢٥، ٢١ يَنْصَحُ
٢٥، ١٤٠ أَنْصُرُ
٢٣، ٣٣٣ تَنْطَحُ ٢٥، ٥٧ نَطَحَ
النَّطَاحُ ٢٣، ٣٢٩ يَنْتَطِحُ
١٨، ٤٢
٢٥، ١٤٤ نَطَفَ
٢٥، ٢١ أَنْطَقَى ٢٥، ١٤٥ أَنْطَقَ
١، ١٤٠ لَانْظَرَ ٢٥، ٣٩، ٣٩، ١٤٠ نَظَرَ
٢٥، ٤ نَظْرَةً ٢٤، ٤٤٥ نَظَرَ ١٣٨
٢٥، ١٩١ نَظِيفَ
٢٠، ٣٠ نَظُمَ
٢٥، ١٢١ أَنْعَسَ
١٠، ٨٠ يَنْتَعِلُ ١٠، ٥٠ نَعَلَكَ ٢٣، ٢٥٩
٢٧، ٩٥ نَعِمَ ٢٥، ١٩ نَعَمَ
٢٥، ١٩ نَعِيمَ ٢٤، ٢٨٢، ٢٨، ٤٨
٢٣، ١٢٧ أَنْعَمَ
٢٤، ١٠٤ نَافِخٌ ٢٣، ٧٠ أَنْفَخَ
٢٣، ٧٠ يَنْفِخُ، نَفَخَتْ
١٤٢، ٢٥، ١٤٠ أَنْفَدَ ١، ١٤٠
نُفُورٌ ٢٥، ١٢٠ تَنْفِرُ ٢٥، ٨٢
٢٥، ٣ نَفْسًا ١٨، ١٧٨، ٢٥، ٣
٢٥، ٢، ٣٧ نَفْسِي ٢٣، ٢٤٢
- ٣٤٦، ١ أَنْزَلَتْ ١٩٢، ١ أَنْزَلَتْ
١٨، ١٧٥ النازلة
١، ١٧١ نَزَتْ ٢٥، ١١ لَيَنْزُوا
٢٥، ١٩ نَزَوْا ٣، ٣٩ تَنْزُوا ٢٩٧
٢٥، ١٣٨ أَنْزَى ٢٢، ٢٢ كَالنَّازِي
١٢٨-١٣٠، ١٤٧
٢٥، ١٧٢ النَّسِيئَةَ ٨٣، ٢٥ النَّسِيءُ
٢٣، ٣١٢ تَنْسِبُهَا ٤٩، ٢٥ تَسَبَّ
٢٥، ٩٩-٩٩ أَنْسَبَ
١، ١٥١ نَسِيجَ
٢٥، ٢٤ تَسْوَلَةٌ
٢٥، ٤٥ يَنْسِي ٢٥، ١٠٠ ٤٢، ١ النساء
٢٣، ٤١٤ تَنْسِي ٨٨، ٢٧
٣، ١٢٨ تَنَاسَ
٢٥، ١٥٤ نَشَأَ
٢٢، ١٨٨ نُشِبَةً ٢٥، ٥٥ نَشَبَ
٢٥، ٥١ نَشَرَ
٢٢، ٩ أَنْشَطَ
٢٣، ١٩ لَأَنْشَقَنَّكَ
١، ١٩٤ بِنَصِيبِي
٢٥، ١٧٠ نَصَحَهُ ٢٥، ٤٩ النَّصِاحَ
٢٥، ١١٧ يَنْصَحُ
٢٥، ١٣١ أَنْصَحَ
٢٥، ١٤ أَنْصُرُ ٢٧، ١ نَصَرَ
١، ٣٨٩
٢٥، ٤٩ نَاصِعٌ

لَنْفَسَ ٢٥، ١٩ ٢٥، ٧-٩. لَنْفَسَ ٢٥، ١٩
١٣، ٤ لَنْفَسَ ٢٥، ١٩

لَنْفَسَ ٢٥، ١٨٢ ٢٤، ١٨٢

لَنْفَسَ ٢٥، ٨٥ ٢٣، ٣٣٨

لَنْفَسَ ٢٥، ٣٣٥ ٢٣، ٣٣٥

لَنْفَسَ ٢٣، ٣٩٥. ٢٤، ٥٤٩

لَنْفَسَ ١، ٤٣٤. ٢٣، ٣٩٨. ٢٤، ٤١٤

لَنْفَسَ ٢٤، ٤٠٣ ٢٣، ٤٠٣

لَنْفَسَ ٨، ٩ ٢٣، ٣٣٣. ٢٤، ٤٩١

لَنْفَسَ ٢٥، ٤٠ ٢٥، ١٧٨

لَنْفَسَ ٢٥، ١٥٨

لَنْفَسَ ٢٥، ٤٧ ٢٣، ٣٣٩.

٢٥، ٨٨

لَنْفَسَ ٢٥، ٣٣٣ ١، ٣٧

لَنْفَسَ ٢٥، ٣٣٣. ١٩٩

لَنْفَسَ ٢٤، ٣٣٥ ٢٥، ٢٨

لَنْفَسَ ٢٣، ٣٥٩

لَنْفَسَ ٢٣، ١٢٨

لَنْفَسَ ٢٥، ٥٤

لَنْفَسَ ٢٥، ٤٩

لَنْفَسَ ٢٥، ٣٤

لَنْفَسَ ٢٥، ١٤٥

لَنْفَسَ ٢٥، ١١٤. ١١٥. ١٣٤

لَنْفَسَ ٢٥، ٩٩

لَنْفَسَ ٢٣، ٥٩٩ ٢٣، ٢٧١

لَنْفَسَ ٢٥، ١٧ ٢٥، ١٧

لَنْفَسَ ٢٥، ١٦٧ ٢٥، ١٦٧

لَنْفَسَ ١٠٠. ١٠١. ١٠٩. ١٤٩

٢٩٢. ٢٤، ١٩٢

لَنْفَسَ ١، ١٨١ ٢٣، ٥٣٩

لَنْفَسَ ٢٥، ١١٩ ٢٥، ١١٩

لَنْفَسَ ٢٣، ١٤٥ ٢٣، ١٤٥

لَنْفَسَ ٢٣، ٧٨

لَنْفَسَ ٢٥، ١٧٣

لَنْفَسَ ٢٥، ٨٩ ٢٥، ١١٠

١١٣. ١٣٥

لَنْفَسَ ٢٣، ٩٠

لَنْفَسَ ٢٣، ٣٨٣

لَنْفَسَ ٢٣، ١٣٤ ٢٣، ١٣٤

لَنْفَسَ ٢٥، ١٤٨

لَنْفَسَ ٢٣، ٣ ٢٣، ٣

لَنْفَسَ ٣، ٤٣ ٣، ٤٣

لَنْفَسَ ٢٥، ٧٩

لَنْفَسَ ٢٥، ١٥

لَنْفَسَ ١٠، ٨١. ٢٣، ٨٣. ٢٣، ٤٧٥.

لَنْفَسَ ٢٥، ٩٠ ٢٥، ٩٠

لَنْفَسَ ٢٥، ١٣٩ ١٠، ٢٧

٢٨، ٧٤

لَنْفَسَ ٢٣، ١٩٠ ٢٥، ١٣٣. ٢٣، ٢٣٠.

٥٩. ٩٢. ٧٣. ٨٩. ٨٧. ١٩٩. ١٩٨.

١٧١. ١٧٤. ١٧٥. ١٧٧

لَنْفَسَ ٢٥، ٣٨

لَنْفَسَ ٢٥، ٣٣ ٢٣، ٣١٨

تَهْوِيد ٣, ١٣٦

أَهْوَل ٢٧, ١٩٩

هَامَةٌ ٢٧, ١٤٠

هَوْنٌ ٢٧, ٩١ ٢٧, ٢٥. ١٢, هَان

هَانَ ٢٤, أَهَانَ ٢٤, ٥١٩ هَانَتْ

أَهْوَانَ ٢٤, ٥٤٧ هَوْنَ ٢٤, ٤٤٠

١, ٣٠ ٢, أَهْوَنُ ١, ٣٠

٢٧, ٩٣. ١٤٩-١٤٣. ١٦٧. ١٦٨

تَهْوَى ١٩, ١ يَهْوَى ١٥, ٢٧ هَوَتْ

٣, ٨٢ ١, أَلَهْوَى ١٩, ٢٠٣.

٢٧, ٣١. ١٢٧. ١٦١

عَاب ٢٧, ١٣٣. ٢٤, ٤٥٣.

عَيَّجَ ٢٧, ٦ هَاجَتْ, هَاجَ

عَيَّجَا ٢٨, ١٠ ٢٨, نُهَّجَ

أَلْهَيْدَان ٢٧, ١٢٨

٢, ٧٩ انْهَيْطَ, انْهَيْطَ

٣, ١٢ تَهَيَّفَ

٧, ٢٢ عَيْلَ

٢٧, ٤ عَيَّنَ

١٤, ١٠ ٢٧, ١٩. ٢٣. ٢٩-

٢٨. ٧٣. ٨١

و

٨ ٢٣. الوَامِ ٣٣, ٣٢, ٣٩, وَامٌ

٢٤, ٢٣١ وَأَبَرٌ

٢٤, ٢٤٩ تَوْتِيرٌ

٢٩, ١١٥ أَوْثَبَ ٢٩, ١٣٨ أَوْثَبَةٌ

٢٩, ١٣٩ أَوْثِيقَةٌ ٢٣١, ١٠, وَأَثَفٌ

٢٩, ١٤ وَجَدْتُ ١٥, ٢٩, وَجَدَ

٣١, ٢٣٣. ٢٣٣, ١, وَجَدْتُ

وَجَدْتَنِي ٢٩, ١٨. ٢٣, ٢١. وَجَدْتُ

٢٩, ٧٣ وَجَدْتَهُ ٥٤, ٢٩

٢٣, ٧٢ أَجَدَ ٢٣, ١٩١ يَجِدُ

٢٣, ٩١٩ يُوَجِدُ ٢٣, ٢٣٣ يَجِدُ ١٩٢

٢٣, ٤٦٩ أَتَجِدُهُ ٢٣, ٤٦٩

٢٣, ٩٧. ١١٩ وَجَدَان ٢٩, ٣٨

٢٩, ١١٩ أَوْجَدَ

٢٤, ٥١ يَجْعُ

٢٠, ٦. ٢٩, ٢٠. ٦٥. ١٣٢.

٢٨, ١٤٥ وَجَّهَ ٢٣, ٢٨٤. ٢٩,

١٣٧ أَلْوَجَّهَ ٢٣, ١٣٠

١, ٢١٩ أُوَجَّهَ ١٣, ٢٩

٢٩, ٨٩ وَأَحَدَةٌ ٢٣, ١٣٣, وَاحِدٌ

٢٩, ٣٣ أَلْوَحْدَةُ

٢٩, ٧٩ أَلْوَحْشَةُ

٢٩, ١٩ وَحْمِي

٢٩, ١٠٥. ١٠٥. أَوْحَى ٢٩, ٩٠ وَحَى

٢٤, ٥٧ مَوَدَّةٌ ٢٩, ٨٧ أَوْدُ

٣, ٧٢. ٨, ٢٠. ٣٣. ٣٧. ٣٩. ٤٤. ٤٥.

وَقَرَّ ٣١، ١٢٧ نَوَقِرَى ٣، ٤٩ أَوْلَجُ ٣٩، ١١٣، ٨٩ لَجَّ ٢٣،
 ٧٨ النَوَقَس ٣١، ٧٨ وَلَدَت ٣٩، ٩١ يَلِدُ ٢٣، ٤٢٨
 وَقَعَ ١٩، ٢٨، ٢١، ٩٩، ٢٢، ٢٨٧، الْوَلَدُ ١، ٢٤٩، ٢٣، ٩٢٥ تَلَدَ
 ٢٩، ٢، ٩، ٣٠، ٣٥، ٤٠، ٩١، وَلَدَكَ ٣٩، ٧٢ وَوَدُ ٣٩، ٢٨
 ١٢٩، ١٣١ وَقَعَت ٢٣، ٥٥:٣، ٢٣، ١٧ أَوْلَدَهَا
 ٣٩، ١١، ١٣٤ وَقَعَتْ ٣٩، ٧٥ ٢٣، ٥٥ أَوْلَعُ ٣٩، ١٠٨
 ١٩٧، ١، وَقَعُوا ٣٩، ٢٤ وَقَعَا ٣٩، ١٠٧ أَوْلَعُ ٣٩، ٥٣
 ٣٩، ٣-٨، ١٠، ٤٠، ٤٨، ٥٩، ٧١، وَوَعُ ٣٩، ١٠٣ أَوْلَعُ
 ٧١، ٨١، ٨٢ تَقَعُ ٢٣، ٩٢٨ ٣٩، ١٠٣ أَوْلَعُ
 نَوَاقِع ٢٣، ٢٩٣ تَقَعْنَ ١، ١٩ أَوْلَى ١، ٢١٤ تَوَلَّى ٣٩، ٤٩ وَلَّ
 ٣٩، ٩٢ مَوْلَاكَ ٢٤، ٣٣٩
 تَوَلَّى ٣٤، ٣١٥ فِ ١٠، ٣٤ تَوَلَّى ٢١، ٩٧ وَتَى
 ٣٢، ٣٣٩ تَوَلَّيْتُكَ ٣٢، ٤٤ وَتَى ٢١، ٩٧ أَوْقَنُ ٣٩، ١٢٤
 ٣، ٥٩ أَتَقَى ٣، ٥٧، أَوْقَنُ ١، ٣١٧ مَوْهُونُ ١، ٣١٧
 ٥٨، ٩٩، ١٢٧، ١٩٢ وَأَقْبِيَةَ ١٨، وَأَهَا ٣٩، ١٤ وَأَهَا ٣٩،
 ١٧٧ أَوْقَى ٣٩، ٩٩ الْوَأَقْبِيَةَ ١٨، ١٣٣ وَوَقَى ١٨، ١٣٣ أَوْقَيْتُ
 ٣٩، ١١٧ ١٨، ١٣٣ أَوْقَى ٣٩، ١٣٣ وَوَقَى ١٨، ١٣٣ أَوْقَى ٣٩، ١٢٥
 ١٤، ٥١٤ أَتَكَلَّ ٢٤، ١٧٧ تَوَكَّلَ ٣، ١٧٧ وَوَيَلَّ ٢٣، ٣٢٣ sch. ٣٩، ٤٤، ٩٢.
 ٣، ١٩٤ أَتَكَلَّمَا ٣، ١٩٤ وَوَيَلَّ ٢٣، ٣٢٣ sch. ٣٩، ٤٤، ٩٢.
 ٣٣، ٢٩٩ تَوَكَّلَ ٣٣، ٢٩٩ وَوَيَلَى ٢٨، ٥٥ ٢٨، ٥٥

ي

يَدِك ٧، ٩ يَدِي ٧، ٥١ ٢٨، ٥١ يَدِي ٧، ٥١
 يَدِي ١٧، ٢٨ يَدَاكَ ٢٨، ٧٢ ٢٨، ٧٢ يَدَاكَ ٢٨، ٧٢
 يَدَيْنِ ١٨، ١٨ يَدَيَّ ١٨، ١٩ ١٨، ١٩ يَدَيْنِ ١٨، ١٨
 لِيَدَيْنِ ١٨، ١٨ أَيْدِي ٢، ١ ٢، ١ أَيْدِي ٢، ١
 ٢٣، ٢٤٣ ١، الْإِيَادِي ٢٣، ٢٤٣ ٢٣، ٢٤٣ ١، الْإِيَادِي ٢٣، ٢٤٣

Addenda et corrigenda ad Meidanii proverbialia.

C. I. P. 2. l. 24. Loco verborum لوياتي legendum اوياتي et melius vertendum: num venit bonum cum malo i. e. num bonum malum producit et statim post: non venit bonum cum malo i. e. bonum malum non producit. P. 3. l. 5. Videtur corrigendum مطمعة; sed quum codex, e quo versus desumptus sit, in manibus non habeam, nil pro certo adfirmare ausus sum; nam et alterum ferri potest. Prov. 4. In Scharaf-Aldini et Hamasae opere الموصيين legitur; id quod metro contrarium est, si proverbium e versu desumptum esse statuimus. At vero ut omnia proverbialia, quibus metrum est, e versibus derivata sint, necesse non est, sic fieri potuit, ut proverbialia e versibus derivata usu mutarentur. In codice, qui a nonnullis Abu-Ohbaido adscribitur الموصيين. In codice illo hunc interpretandi modum legimus: ان الذين يحتاجون لك ان يوصوا لحوايج اخوانهم هم الذين يسهون عنها لقلّة عنايتهم وانت غير غافل ولا ساه عن حاجتى قال يضرب للرجل الموثوق, Quibus praecepta dari necesse est ob res necessarias fratrum suorum, ii sunt, qui ob paucam curam ab iis aberrent; tu vero incuriosus non es et a re mihi necessaria non aberras. Dixit, proverbium de eo, in quo fiducia ponatur, adhiberi.“ In Hamasae opere p. v. 9. explicandi proverbii causa legimus, iis, qui a re necessaria

aberrent, praecepta dari opus esse. P. 7. l. 9. legas: Ebn-Djoahdus. Prov. 11. Legitur quoque نبيس بمخدوع و كذب الوامق l. 4. infr. post vocem الناطف. Ibi العائف rectius de virgine, quae taedio adficetur intelligitur. Prov. 12. Quem proverbio sensum tribuimus, is verbis hisee Abu-Ohbaidi confirmatur: احسبه اراد انا اصابتك مصيبة فاعلم انه قد يكون احل منها فليهن ذلك عليك مصيبتك „Puto cum voluisse; quod si calamitas te adfligit, scito, ea majorem inveniri et hoc calamitatem tuam tibi leviolem reddat“ Prov. 15. Narrant Hasanum Bazrensem in consessu suo dixisse: ان من جنود الله الزبد „Cremor lactis unus exercituum Dei est.“ Prov. 16. Proverbii verba ad metrum Camil, quae in scholiis sunt ad metrum Thavil referri possunt. Prov. 18. Et hoc proverbium ad metrum Camil referri potest; at vero in Abu-Ohbaidi dicto opere الظن legitur, ut metrum non sit. P. 14. l. 2. legas: Ohmarus b. Ahbd-Alahsis. l. 9. legas: donec res ab altero significata clara voce dicatur. Prov. 27. In codice Scharaf-Aldini ان omissum est, quod Abu-Ohbaidus habet. P. 16. Clarissimus Fleischerus cum cl. Quatremero l. 2. vocem بالعلى cum sequente مصر conjungit, ut sensus sit: nocet celsitudini (dignitati). Sensus honus est; sed me quominus facerem impeditum quod بالعلى antecedit tum quod بالعلى in fine prioris hemistichii, مصر in initio posterioris hemistichii est, ita ut, sensu non obstante, duae voces melius separatae viderentur. Prov. 34. leg. طريقتك Prov. 36. In codice, qui Abu-Ohbaido adscribitur, لتهنا legitur, et sensus tribuitur „ut beneficiis homines adficias“. P. 22. l. 12. leg. فلا اكون. Prov. 48. Quae in scholiis adnotavi, praeclare illustrantur fabula lepida, quae in libro a me edito Fakihat-Alcholafa p. 91 et 92 legitur. Ibi quoque l. 2

infra voces شعيرة الفخ (res enim in dubium vocari potest), non puto significare, granum hordaceum laquei, sed crinem parvum laquei (i. e. tenuem crinem, quo laqueus confectus est). Grano enim, quod avis conspicit, allicitur, crine autem laquei, quem non videt, capitur. Prov. 50. In Hamasa p. 214. l. 14. proverbium sic adnotatum est auctore Abu-Mishalo: انْف في الماء وَاَسْت في السَلْمَاء „Nasus in aqua et podex in terra“. In versu لَدَا legas. Prov. 51. legas اذِن. Prov. 57. Ex Abu-Ohbaidi codice observamus, nonnullos illum virum Alharits ben-Abi-Schamhar (شَمْهَر) appellare. Prov. 58. legas العَصْرَط. Prov. 60. In versu loco vocis locusta legas: chamaeleon. Prov. 62. In Hamasae loco p. ٢٥٥. legimus, proverbium e versu Koradi ben-Gbowajjah (sic corrigendum est) desumptum esse. Tum vero mutatum proverbium sic prolatum est: كَمَا مَهْدَت لِلْبَعْل حَسَنَاء عَاقِرٌ „Sicut pulchra sterilis marito lectum stravit“. Prov. 64. In Meidanii opere proverbii verba cum Miscini versibus conjuncta sunt, ut inde originem duxisse videantur; at vero quum ille poeta aliorum proverbialia in versus suos inseruerit, de proverbii origine dubitare licet. Prov. 65. In versu تَلَمَّه scribas. Prov. 66. legas عُدْلَةٌ, quamquam in codice meo ille alter enunciandi modus adscriptus est. Prov. 68. Vetus esse proverbium apud Abu-Ohbaidum legimus. P. 32. l. 5. scribas نَكْس. Prov. 75. Verba اُن جَرَجَر etc. in codice Abu-Ohbaidi tanquam alterum proverbium adnotata sunt. P. 33. l. 7. legas عِلَاتِنَهَا et l. 15. „Et quum tibi bonum... Prov. 78. Cum hoc proverbio conjuncta quoque sunt verba: وَسَاحِقُ الْمَخَلِّ مِنَ الْفَسِيلِ: „et longae palmae e surculo“. Prov. 84. Abu-Ohbaidus

refert, proverbium adhiberi de viro, qui rarissime conspicitur aut cujus agendi ratio per longum temporis spatium non nisi semel appareat; Ehn-Kotaibahus autem dicit, proverbium adhiberi in re, quae ab utraque parte malo omni sit, quemadraodum caper montanus, sive dextrum sive sinistrum latus nobis obvertat, malo omni sit. Pejori autem omni esse, si sinistrum latus homini obvertat. Prov. 85. legas in scholis اول صيد. P. 38. l. 1. pro verbis nonnisi robustus legi potest nonnisi aufugiens, nam codices aut شديد aut شريد habent. Prov. 97. versus posterius hemistichium melius sic vertitur „liberalis quum dat, non est simul exprobrans.“ Prov. 99. Proverbium vulgo usitatum esse, Abu-Ohbaidus dixit. Prov. 100. Hemistichium metri Camil est. Loco verborum partes resectae clarius videtur partes dimidiae. Prov. 106. Hoc proverbium ab Abu-Ohbaido Ebn-Masuhdo tribuitur. P. 43. l. 23. leg. Dhabbah et l. 25. pro obiturum leg. oriturum. Prov. 113. In hoc proverbio quod Hamas. 678. occurrit, vocabulum اعصار et de nube, in qua tonitrua et fulmina sunt, intelligi potest. Prov. 117. Verborum sensum esse legimus: Usque ad matutinum tempus patientia utaris; tum pete a me, ut me tibi captivum tradam. Pag. 48. l. 4. leg. re رجبة appellata et l. 8. Alhobabus Alanzarita. Prov. 132. Invenimus quoque scriptum ليغتلت. Prov. 134. legas occidit! Prov. 136. In Scharaf-Aldini opere ان لم legitur. Prov. 139. In codice Abu-Ohbaidi الامور legitur. Prov. 140. legas شَجَعَات; sed diversus vocis enuncian-di modus reperitur. Prov. 144. Voce الام dentes significari non posse, quae significatio voci الازم sit, in codice Abu-Ohbaidi legimus. Prov. 146. Legas الحلم

De hoc proverbio conf. Schult. monum. vet. p. 39. sqq. In Hamasa p. 98 sq. res amplius descripta est. Gens Jemen dicit, virum, cui baculus pulsatus sit, fuisse Ahm-rum b. Homamah Dausitam; gens Modhar Ahmirum b. Althsarib Adhwanitam; gens Rabiah Kaisum b. Chaled Schaibanitam; gens Banu-Kais b. Tsahlebah Sahdum b. Malec b. Dhobaiah. Prov. 149. Loco verborum أن أردت in codice Abu-Ohbaidi legitur أن رمت. Prov. 152. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 153. In versu corrigendum est نافعاً. Scribendum quoque esset نافعاً propter verbum ليس, si grammatices accurata ratio haberetur; sed in codice, ni omnino fallor, نافع est, et nescio, num omnes Arabes isti regulæ semper satisfaciant. Prov. 156. In codice Abu-Ohbaidi إتيان و سلاحان legimus. Prov. 158. In Abu-Ohbaidi codice legimus, grammaticum Alferra dictum tres enunciandi modos شرباً, aut شرباً et شرباً admisisse, ut prior vox portionem aquae significet, duae posteriores nomina actionis sint. Prov. 159. Versus est metri Ramal. Prov. 160. legas utrem. Prov. 165. l. 2. infr. legas نصرنا. Prov. 168. Proverbium est pars versus Ohaihahi ben-Aldjolah, cui metrum Basith est. Prov. 171. In codice Abu-Ohbaidi legimus, Alazmäihum sic scripisse إذا نزل بك الشر ,,Quum malum apud te deversatur, sede!“ i. e. tranquillus sis et ne ad id properes! Prov. 174. legas غص. Prov. 176. In nonnullis codicibus in versu loco vocis رعت est رعت. Quod si admittis, vocabulum الظماء cum Teschdido enunciandum est et verbis الصوايا accusativi casus tribuatur necesse est; attamen vero et alter a me receptus legendi modus admitti posse videtur; nam littera ا in fine vocis الصوايا, quum

homoioteleuti causa sit adjectum, omnino obstare non videtur, modo Bildju enunciatur. P. 68. In altero versu لبيست بقول legendum est. Si Meidanii commentarium accurate sequimur, genitivus وقول a praecedente اول pendet; pro quo in commentario رجوع legimus, quocumque وحقة conjungi potest, cui significatio veritatis tribuenda est. Prov. 178. Loco vocis تحريك lege غيرك Prov. 179. In Samachscharii opere sic legitur انت من هذا الامر فالج بن خلاوة Prov. 180. In Scharaf-Aldini opere sic legitur: انا تثق وصاحبى مثق Prov. 183. Proverbium adhibetur, quum quis pauco contentus est. Prov. 185. Proverbium vulgo usitatum significat quoque, quendam rem ante tempus conveniens quaerere. P. 73. l. 1. leg. قَتَى l. 2. يهوى. Prov. 193. In codice Abu-Ohbaidi يحدث بعده est. Ad metrum Camil referri potest. Prov. 197. Licet et in codice meo et in Kamusi opera توله scriptum reperitur, tamen fortasse

تصلل scribendum est, ut cum scribendi modo vocis تصولة consentiat. Prov. 204. In scholiis loco verborum perficere possint, melius scripsissem „assequantur.“ Prov. 207. Pro شاء etiam لشاء legitur. Prov. 208. l. 4. schol. Loco verborum vel consuetudinem legenum consuetudinem. Prov. 210. in versu legas بجدد. Prov. 211. Melius sic vertendum puto proverbium „Tu adhuc in terra dura es; surge igitur. In scholiis autem pro in fine regionis clarius erit in ora regionis. Prov. 230. Proverbium ad metrum Sarih referri potest. Prov. 256. legas مفصل P. 92. l. 8. Metrum versus est Ramal, de quo vide librum meum. p. 236. sqq. Prov. 262. Proverbium vulgo usitatum fuit. Prov. 264. Voci العنصلين forma du-

alis (Alohnzolain) tribuenda est; العنصل autem est nomen vallis inter regiones Aljemamah et Aldahna sitae. Dualis forma vallem ejusque circumjacentes partes designat. Abu-Mohammedes Alahrabi versum a me citatum أراان etc. in quo متشاييم legendum est, tanquam proverbium adnotavit conf. Hamas. p. 91. l. 16. Praeterea diverso modo proverbium proferunt طريق العيصين aut

العصينين aut العيصين. Vocem عيص arboretum significare, العيص nomen loci esse dicunt cod. Abu-Ohb.

Prov. 265. legas ينزأ. Prov. 274. legas لنكشر. Prov. 282. leg. vasis. Prov. 283. In scholiis melius scribendum est الياس, quamquam in uno codice اليبس reperitur.

Prov. 285. legas ظلمت. Loco vocis عذاب etiam عقاب reperitur. Fieri potuit, ut vox من repetita ultima syllaba vocis تامين in nonnullos codices irrepserit. Prov. 292. Ad metrum Camil referre licet. Prov. 301. Quamquam vocem مقلاة a radice قلت derivant et in lexicis مقلات scribitur, tamen in pluribus codicis مقلاة scriptum est. Prov. 302. Quod si voci يخلط activi vocales das, vertendum erit: „Mater Koaihsi etc. miscent modo etc. Res autem illae, e quibus cibus Hais compositus est, quum ob diversitatem suam miscendo non intime conjungantur; fieri potest, ut proverbium illorum hominum pravam agendi rationem designet. Prov. 315. In codice Berol. est. عطينة et عجينة, qui legendi modus, quamquam sensum bonum praebet, tamen scholiis contrarius est. Prov. 316. Re diligentius perpensa proverbium adhiberi puto de viro, qui alterum debilem in auxilium vocat, ut talis vir debilis cum corrigia rupta, quae inutilis sit,

comparetur. Prov. 319. In scholiis loco verborum l. 8. والساخايم والساخا ثم. Verba autem clarius et melius sic verterem: Munifici invicem estote, ut mutuus vestrum amor sit; dona vobis invicem date, ut odium et iracessent etc. Prov. 340. legas in versu تَلْفَيْتَ. Prov. 341. In codice Samachscharii أن omissum est. Legas الظئنة. Prov. 352. legas أوى. Prov. 361. In nonnullis codicibus أن loco انه legitur. Hoc legendi modo admissio proverbium verti debet. „Crastinus dies eum expectanti propinquus est.“ Prov. 363. In libro Citab-Alaghani legimus principes gentis, qui ob multas in remotas regiones jussu regis incursiones factas irati essent, fratrem instigasse, ut rege occiso imperio potiretur. Regem Hassanum autem vir Dju'l'Schanajir Himjarita appellatus, qui regiae stirpis non erat, occidit. In priore versu legas سَهْرًا. Prov. 370. Scribendum est ظَلَبًا. Pro ابجر Abdjar in codice Berolin. الجو legitur. Viri filius nomen Hadjdjar حجر gerebat. Prov. 371. Loco nominis يذكر in libro Citab-Alaghani تذكر legimus. De nomine Chosaimah ben-Fahd est dissensio. In codice Abu-Ohbaidi et in libro Citab-Alaghani scriptum reperi: خديمة بن نهيد conf. Meid. 15, 52. In libro Citab-Alaghani res paulo aliter narratur. Prov. 376. Legendum est ظَلَمْتَ ظُلْمًا اَمَّا. Prov. 378. Quum in adnotationibus C. 7, 138 in codice meo et Berol. ان اخا الخلاط legatur, hoc praeferendum esse puto. Prov. 378. Verba in loco profundo abseondas de ovibus dici possunt; sed auctore Firuzabadio vox وراط etiam in camelis usitata erat. Prov. 385. legas بكت. Prov. 396. انتقاء scribendum est. In scholio legas: Ebn-Schahabus. Prov. 403. In versu legas imposuisti. Prov.

405. scribas السَّيِّئَةِ. Prov. 407. lege كُدِّبَهَا et scribe Codajjon. Prov. 411. In scholiis آخر delendum et vertendum est „domestici sunt tinea opum.“ Prov. 426. In duobus codicibus لم تنزاحم أن legitur. Tum vertendum est: „si non premis“, quod a multitudine hominum aut camelorum ad aquam accedentium et se invicem prementium desumptum est. Prov. 429. De sensu hujusce proverbii conferas C. 26, 66. Prov. 439. leg. يصبر. Prov. 440. leg. أَجَلٌ. Prov. 442. Pro تاكل etiam legitur تشرب bibas. Prov. 445. E loco Abulfedae geogr. p. 296. proverbium lucem accipit, nam ibi legimus, salsam aquam tempore accessus maris usque ad fluvii Mahkili os pervenire. Ulterius salsam maris aquam non procedere. Flumen Dei igitur in proverbio designat maris aquas tempore accessus. Prov. 461. scribas سَكْبَاجٌ. Prov. 465. scribas فاصبر Prov. 466. In scholiis scribe: parvus. Prov. 467. legas الملسوع, quod melius est, quam المسلوع codicis mei. In codice Berol. recentiore sic proverbium legitur: بين ما يجي الترياق من العراق الملسوع فارق Prov. 469. Verba: scito eum efficere velle, ut lapset (in ventriculum) designant: scito eum deglutire velle. Prov. 470. legas بَكَرٌ Prov. 481. leg. عَشَقٌ.

C. II. P. 149. l. 4. pro: dico ei legas: dico de eo. Prov. 3. scribas لا; tum proverbium ad metrum Thawil referri potest. Prov. 5. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbii verba ad virum directa esse, qui soleas suas adhiberet in loco, ubi eae opus non essent, dum quidam timeret, ne in locum incideret, ubi soleis carere non

posset. Prov. 6. Interdum dicunt خَلْفَ أَعْوَرَ conf. Djeh. s. عور p. 150. l. 4. leg. يزيدُ et l. 5. منصور. Prov. 11. scrib. بَاعَتْ et sic in versu. Prov. 12. In Scharaf-Aldini codice sic proverbium legitur: ابعِدْ خَيْرَاتِهَا تَحْتَفِظْ „Num post optimas earum (amissas) custodis“. Explicandi gratia additur. In prava rerum administratione adhibetur. A pastore desumptum est, qui, postquam optimae sua culpa periere, reliquas conservare studet. Prov. 25. De hoc conf. C. 5. 34. Prov. 26. l. 2. legas Hadjar et sic p. 157. conf. C. 22. prov. 100. Prov. 28. l. 3. leg. in versu من بعض. Prov. 37. Proverbium vulgo in summa diligentia, quocum molestia conjuncta est, adhibetur cod. Abu-Ohbaid. P. 165. l. 5. legas ob quem non pro: qui non. Prov. 48. Proverbii sensus est. Res finita est, ut mihi jam nullum officium implendum sit. Prov. 51. leg. بِئْسَ; in tertio versu corrige فاصبر. Prov. 62. scri-

bendum est شَبَّوَةٌ et sic in versu. Ex isto versu proverbium desumptum esse probare videtur Samachscharius, qui قد بكرت habet. Prov. 70. Proverbium, quod in Hamasa. pag. ١٣٥. l. 6. occurrit, sic enunciandum puto „O infortunium! malum tuum super capite tuo sit!“ Prov. 73. In Hamasae commentario p. ١٩٨. l. 15. legimus, proverbium in initiis boni et mali adhiberi. Prov. 76. Melius vertissem: occidendus. Prov. 78. leg. ابدآيهن. Nomen feminae, quod Rahama scripsi, dubito, quomodo enunciandum sit. C. 10. 2. scripsi Rohma; vocalis enim Dhamma in codice reperitur. In codice Berol. رَحمٌ Roham adnotatum legitur; sed iste codex non semper fiducia dignus est. Prov. 79. Di-

citur quoque (conf. Harir. 33) ما زال في الهيئات والميئات. Prov. 84. In duobus codicibus الصريح sine puncto diacritico est. Hoc legendi modo admissio loco vocis clamans scribendum est manifestum; sed in ista verborum conjunctione dubito, num vocabulum significatione omnino aptum sit conf. prov. 80. Prov. 93. Ad metrum Basith referri potest. Prov. 94. leg. بينهم. Prov. 97. Ad metrum Wafir referre licet. Prov. 103. scribas البصاعة. Prov. 110. Hoc in proverbio quoque inspectio verti potest, ut C. 1. 334.; quamvis rerum status diversus est. Prov. 114. leg. وعاء. Prov. 121. In codice Berol. بيضة ovum legitur. Meidanius verba de re nota, quae occultari non potest, intelligenda esse putavit. Prov. 122. Proverbium monet, ne quis cum eo societatem ineat, cujus dignitas omnibus cognita non sit; sed dubia. Prov. 133. Loco vocis كحفة, quae in codice meo est, praefendum videtur كحنة, quod amorem camelae in pullum et mugitum, quo eum manifestat, significat; sic enim in codice Berol. et Pocock. est. Est igitur in proverbio amor camelae vel mugitus camelae scribendum. Prov. 139. Rectius Kossus قس et sic in aliis locis. L. 4. Legas inscripsit pro voce: scripsit praemittens nomen auctoris et nomen, ejus ad quem directa erat. P. 190. l. 1. leg. يرجع. P. 192. lin. ult. legas تجر Prov. 160. In versu legas: نهئة صقر. Prov. 174. legas القمرون. Prov. 177. In scholis legas non discit. Duplex autem est legendi modus لا تعلم et لا يعلم. Prov. 184. Scribas: Vende mercem primum quaerenti, nam id tibi commodo erit. Prov. 185. Clarius scripsis-

sem propter sata. Prov. 187. Ad metrum Wafir referre licet. Prov. 192. legas نُذِّل. Prov. 197. In codice Berol. recentiore sic legitur: بين وعده وأبكاره فترة. Prov. 198. In codice Berol. recentiore pro الملاح leg. الملاح. Prov. 199. leg: بَدَنٌ. Prov. 212. leg. الدُّدُلُ Doldol. In scholio legas: mulae est, quam.

C. III. Prov. 1. In codice Abu-Ohbaidi legimus, grammaticum Alahmar appellatum sic proverbium adnotasse: تركته ترك ظبي ظله „Reliqui eum modo, quo dorcas latibulum suum relinquit et in Kamuso اتركه legitur. Prov. 4. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium vulgaris usus inter homines esse. Prov. 7. In codice Berol. ترك الكذب „mendacium ommittere“ legimus. Prov. 11. Abu-Ohbaidahus dixit, proverbii auctorem esse Actsamum ben-Zaifi. Abu-Ohbaidus dixit, esse proverbium antiquum; sed a vulgo in usum quotidianum adhibitum et mutatum, ut لا تاكل ثدييها dicat. Hanc mutationem non probat. P. 212. l. 1. In codice Abu-Ohbaidi Alharits ben-Alsolail et l. 3. pro Sabba est Rajja. Prov. 12. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 15. Si hoc proverbium ad metrum Redjes referre vis, enunciandum est bali. Prov. 20. scribas تجشما quod magis ad verbum vertere potuissem „aut maximam operam dedisset“. Prov. 22. Ad metrum Redjes referri potest. In codice Abu-Ohbaidi legitur in capite, quod inscriptum est: في قضاء الحاجة قبل سوالها „De re necessaria perfecta, antequam petita fuit.“ Prov. 23. leg. الطنة. Prov. 24.

In Scharaf-Aldini et Abu-Ohbaidi codice تعلمي legimus; sed in codice Berol. et meo secunda forma est. Prov.

27. In Kamusi opere لا مخترسة legimus. Prov. 29. Signum Teschdidi litterae ف impositum in codicibus B. et Lugd. invenimus et formae quintae verbi ea significatio propria est. In Alkathamii versu autem وترفض legendum est. Aut proverbium ex Alkathamii versu ortum est, aut Alkathamius vetus proverbium in versum suum inseruit. Quod si prius verum est, in proverbio ترفض legatur necesse est; sin posterius, quin Alkathamius metri causa proverbium mutaverit nil obstat. conf. Hamas. ١٢٨. l. 12. Prov. 30. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium a vulgo adhiberi et significare quoque, hominem rem alieno loco petere. Prov. 34. Proverbium vario modo adnotatum invenimus. In Haririi opere p. 562. leg. يشكو الى غير مصمت Conquereris cum eo, qui ad silentium non redigit i. e. tui nullam rationem habet. In codice Abu-Ohbaidi انك لتشكو الى غير مصمت Tu conquereris cum eo, qui ad silentium non redigit. Sed ex Abu-Ohbaidi sententia vox مصمت cum loquendi modo هو على هو على cohaeret, ut vertendum sit. ,,Tu cum eo conquereris, qui rem ad finem non perducet.“ In versu legas فاصبر. Prov. 36. Ad metrum Camil referri potest. Prov. 38. In Commentario Merzukii ad Hamasam p. 32. v. 1. legimus, proverbium de eo adhiberi, qui longa spe decipiatur. Prov. 45. legas تَطعم. Pag. 223. l. 8. legas بالمعبدى. Prov. 52. In scholiis scribendum est: Verbis hisce utitur is, qui ob inimici calamitatem gaudium percipit. Prov. 58. In codice Abu-Ohbaidi proverbii auctorem Ahbd-Allahum b. Ohmar fuisse legimus. Prov. 59. legas بالجذاع. Prov. 62. In codice Abu-Ohbaidi verba مبررى و المناقة و مامها omissa sunt. P. 230. l. 11. legas: مبررى.

Prov. 75. In codice Abu-Ohbaidi additur: **والذود الى الذود ابل**, „et parvum camelorum agmen cum parvo conjunctum magnum fit“. Prov. 81. Proverbium in libro Citab-Alaghani ubi de Findo agitur, Ahjischae tribuitur. P. 237. l. 3. legas **فكدت**. Prov. 83. Proverbium in scholiis C. 20, 35. diverso ordine legitur. Prov. 86. Prior versus sic vertendus est. „Me multum vituperat propter difficultatem meam animaeque roborem, quem videt mater Ahmrui et nescit“. Prov. 88. legas **النعمام**. Prov. 95. Meidanii sententia esse videtur, **تَبِعْ** enunciandum esse; at vero ex Kamusi opere videmus **تَبِعْ** صلةً enunciari posse. Prov. 97. leg. **نعامة**. Prov. 100. In codice Abu-Ohbaidi **أم الربيع** invenimus; praeterea **جملاً** enunciandum est. Prov. 103. scrib. **خِلافة**. In versibus scribas **برد** **فارجمي** et **صادقة**. P. 243. l. 15. Sic melius vertendum est: Vos rogo, ut Deum imploretis, ne amorem (moerorem) meum sentiatis. In versu pro **من يامن** lego in codice Berol. **ما يامن**, quod non probo; sed quum ibi scriptum sit, versum sic verto. Qui se tutum habet ab Hedjdjadjo, ei aut poena amara erat aut nodus firmus i. e. aut dira poena adficitur aut diu in carcere manebit. P. 244. leg. **أم**. Prov. 107. ad metrum Thawil referri potest. Prov. 124. leg. **Transiit**. Prov. 127. In codice Berol. recentiore proverbium sic invenimus: **انتف شر اللاييم اذا احسننت اليه**; et Prov. 129. ibidem pro **تمرض** legitur: **المرض**. Prov. 131. Fortasse **تقلدها** pro **تقلدها** induis scribendum est; in versu autem te ornavit legas. Prov. 137. 138. 139. ad metrum Ramal, Sarih et Redjes referre licet.

Prov. 141. 142. 143. ad metrum Redjes pertinent. Prov. 161. leg. أتعب من. Prov. 169. ad metrum Modharih. Prov. 170. et 171. ad metrum Motakarib. Prov. 172. ad metrum Thawil. Prov. 173. autem ad metrum Basith, cujus prius hemistichium sic sonat: ما كلما يتمتى المرء يدركه ,,non omne, quod homo optat, assequitur“ referri potest. Prov. 180. Fleischero clar. proverbium ad Sur. 5, 4. adludere videtur, ubi morticina carne vesci interdicitur, ut vertatur: ,,Caro morticina (المَيْتَنَة) ei licita est. Prov. 193. Pro النباح legas النباح.

C. IV. Prov. 5. In codice Scharaf-Aldini pro جلدہ legitur انغه. Prov. 8. leg. عرشه. Prov. 9. leg. ازلفى; alii autem codices habent الترغيبس. Prov. 10. Nonnulli codices الترغيبس habent, quocum locupletandi significatio conjuncta; sed vix dubito, quin voci الترغيبس eadem significatio data sit, quum in aliis bonis codicibus tam in textu, quam in scholiis reperiatur. Prov. 13. In codice Berol. recentiore loco vocis نجح leg. تنتج. Prov. 21. ad metrum Camil referri potest. Prov. 23. scribas اربعاء. Prov. 41. leg. اصير. Prov. 43. leg. اربعاء.

C. V. Prov. 1. In scholiis est varia lectio غلاء adnotata, quam verti tanquam pluralem ,,sagittae jactus vehementes,“ sed est potius forma nominis actionis, cui certaminis, quod sagittis jactis fit, significatio tribuenda videtur. Prov. 3. Ad metrum Wafir referri potest. Prov. 4. ad metrum Redjes. Prov. 7. In scholiis ad proverbium C. 3, 105. البعير scripsimus, sed quum in nostro codice et Berol. tam in scholiis quam in proverbio البعير legatur, duplex proverbii legendi modus existere videtur. Admissa autem voce البعير ad metrum Ramal referri potest. Prov. 8. In scholiis dictus Alnohman

est filius Ahmru-l'Kaisi. Pag. 280. l. 12. In codice Abu-Ohbaidi, ubi hic versus cum uno separato coniunctus est, legitur *سوى رسة*, ut cum praecedente conjungatur, „non erat ei crimen praeter id, quod per septuaginta annos aedificium firmaverat. Prov. 11. In scholliis legas *حلبت* et *حلب*. Prov. 12. In Scharaf Aldini opere proverbium sic legitur: *انه لجدل حكاك*. Prov. 15. legas: quae editur. Prov. 21. Abu-Saidus sic proverbium retulit: *جاء فلان من حاجته وقد لفظ لجامه* cod. Abu-Ohb. Prov. 25. legas *تغليه*; duplici enim modo in codicibus proverbium legitur aut: *جربى ثقليه* aut *جرب ثقله*. Prov. 26. scrib. *ابن*. Prov. 27. In versu jam praefero legendi modum *اطوف ما اطوف*, „Circumvagar, quamdiu circumvagar.“ Prov. 28. In Abu-Ohbaidi codice *جعلاه نضب عيني* legitur. Contrarium huic sensum C. 23, 89. habet. Prov. 29. In codice Abu-Ohb. legitur quoque *لنتته*. Prov. 34. Proverbium quoque in eum adhibetur, qui rem, quam petiit, non consecutus est, ut nil secum portaret. Prov. 35. Sunt quidam Arabes, qui *اللتيا* cum vocali Dhamma enuncient, id quod Hariarius errori turpi tribuit, vocalem Fatham rectam esse dicens conf. Anthol. gram. p. 36. Prov. 37. Pro voce *clunes* legas *coxas* et sic in adnotatione. Prov. 38. In codice Abu-Ohbaidi legimus, eum quoque significari, qui diligentiam in re omiserit aut eum, qui fatigatus et lassus inde redierit. Prov. 42. In codice Abu-Ohbaidi loco vocis *فاتك* legitur *بذك* cum eadem significatione. Prov. 50. De hoc conferas quoque 21, 110. et 23, 252. Prov. 56. leg. *جشمت*. Sed fortasse est *جشمت* ratione habita ejus, quod in scholis 22, 94. legitur, ubi *كَلَعَت* est, et *عَرَقَ*. Prov. 58. In codice Scharaf-Aldini le-

gitur والرشف انشرب. In Djeuharii opere et Kamuso والرشف
 أنقع. Hoc praferendum est. Prov. 65. Rubahi versus
 sic vertendus: „O ulinam nos et tempus modo indefesso-
 rum equorum curremus!“ Verba mea sensum verborum
 وليت المنا والدهر جرى اسمه, qui est alter legendi modus,
 ut المنا pro المنايا sit, ex sententia Meidanii exprimunt.
 Prov. 69. Observamus, Meidanium nonnisi Alrakim
 enunciari velle. Prov. 71. l. 5. leg. Tum alius qui-
 dam hunc sensum etc. Prov. 74. In libro Fahihat-Al-
 cholafah p. ٢٩ verba proverbii Mohammedi tribui vi-
 dentur. Prov. 78. leg. Schaihamum. Prov. 79. leg.
 الثمرة et عويص. Prov. 80. In codice Abu-Ohbaidi le-
 gitur: أثبت به. Prov. 81. Meidanus verbis concu-
 tiens clunes pinguem significari dixit: pinguem autem
 esse aliis inutilem. Cui sententiae non assentior. Prov.
 83. De hoc conferas 12, 56. In Scharaf-Aldini opere
 legitur: اللهم جدا لا كدا. Prov. 84. leg. Pravus so-
 cius. Sed fortasse scholii verba, sicut in meo codice
 scripta sunt, pars proverbii sunt; nam in codicibus aliis
 vox أى omissa est et in codice Berol. tanquam prover-
 bium conjuncta sunt omnia verba et eodem colore de-
 scripta sic: جليس السوء كالقبن أن لم يحرق ثوبك دخنه
 „Pravus socius fabro ferrario similis est; si vestem tu-
 am non comburit, eam fumo inficit.“ Proverbium vero
 cohaerere videtur cum Mohammedis verbis, quae doct.
 Fleischerus in libro Alis hundred Sprichw. p. 118.
 sq. adnotavit. Prov. 87. leg. بالهيبى والجيبى. Prov. 91.
 Nescio num ob errorem جلىرى scriptum sit an sic for-
 tasse in Samachscharii opere legatur. In Meidanii opere
 „obducite“ جلىرو legitur. Tum quoque scribas putatis.
 Prov. 97. leg. حطبت. Prov. 98. Si شمر enunciatur,

proverbium ad metrum Redjes referri potest. Prov. 99. Quemadmodum enunciavi, in codice meo scripta est vox. Sed scribi quoque potest *يَعْلُك* ab *عول*. In codice Ber. *يَعْلُك* legitur. Licet quoque suffixo masculini formam dare. Prov. 102. Meidanius *جباب* enunciavit, quum pluralem esse dicat; sed alter quoque enunciandi modus ferri potest. Prov. 104. Enunciari quoque potest *بُكْر*, qui enunciandi modus in femina usitatus est. Prov. 109. Vocem *نَفَش* erigendi significationem habere, videmus e loco libri Fakih. Alchol. p. 145. l. 14., ut loco vocis *evellens* scribatur *erigens*. Totum autem proverbium a gallo irato plumas colli erigente desumptum est. Prov. 110. In Kamuso Calcut. legitur quidem *بِنَات غَيْر*; sed num rectum sit, dubito, nam in duobus codicibus *غَيْر* est. Quae autem Meidanius ad explicandam vocem adtulit, ea ex Djeuharii opere desumpta, ubi *غَيْر* legitur, tanquam nomen formae singularis. In scholiis autem *بِنَات غَيْر* legas. Prov. 115. De hoc conferas prov. 61. Prov. 120. In codice Berol. legitur *لِيلِكُمْ لَيْل*, in codice Lugd. *لَيْلَتِكُمْ لَيْلَة*. Prov. 122. In codice Ber. loco vocis *تَكْرَة* legitur *نُكْرَة* infortunium grave; id quod probandum est. Prov. 123. In versu *بِحَمِي ذَرَاهَا الْأَرْقَم* et *رَمَادَا الْمَهْتَب* enuncies. Prov. 127. Melius dixissem mala et malam. Prov. 133. legas: *بِحَمِي ذَرَاهَا الْأَرْقَم*. Prov. 138. Proverbium metrum Sarih aut Redjes habet. Prov. 140. Proverbium hoc Abu-Mohammedes Alahrabi sic adnotavit: *جَهْلُ النُّعْمَانِ لُغَانِيْنِ وَادِي سُبَلَات*. Legas *سُبَلَات*. Prov. 142. Dixit Alazmāihus, Arabes

opes in duas classes dividere, quarum una appelletur
 opes in duas classes dividere, quarum una appelletur
 الناطق loquens, altera الصامت silens. Priorem com-
 plecti omnia animalia i. e. servos, jumenta etc., posteri-
 orem omnes res tam praedia et fundos, quam utensilia
 et pecuniam. Abu-Ohbaidus autem dixit, vulgo opes
 silentes (الصامت) esse pecuniam. Prov. 150. l. 9.
 In verbis, quae citavi codices multum inter se discrepant.
 In verbis, quae in proverbii consuetudinem venerunt
 ولا المرء في نسيبي ولا اليربوع في نسيبي rectum legendi
 modum offerre puto, ita enim in optimo Scharaf-Aldini
 opere legitur. In codice Berol. correcta est vox in شى,
 et idem in codice pessimo Samachscharii et codice Lugd.
 et meo legitur. Non dubito, quin scribis vox نسيبي,
 quum obscura esset, corrigendi ansam dederit. Pag. 328.
 l. 2. scribas: duae syllabae Min - Ali - - ن, ut Mi —
 nali ن - ن fiat, contrahendae sunt. Prov. 175. l. 12.
 scribas مرادة. Prov. 196. scr. الضراط. Prov. 198.
 In codice Ber. recentiore جاهل et عاقل legitur conf.
 Burckh. Nro. 196. Prov. 203. Proverbium metrum
 Basith habet. Prov. 204. Apud Burckhardtum legimus
 فقرك loco vocis كفرك. Prov. 205. Burckhardtus (prov.
 198.) proverbio sensum tribuit: uterque varia re occu-
 patus est. Prov. 211. u. 212. leg. اجلس. Prov. 214.
 loco vocis به legas له.

C. VI. Prov. 3. legas: sagitta, quae ad..... Prov. 6.
 In quibusdam codicibus pro فاربعة legitur فاربيع. Prov. 7.
 In Abu-Ohbaidi codice legimus, proverbium in virum adhi-
 beri, qui postquam clamorem sustulerit, sileat et nil amplius
 faciat. Prov. 10. Observandum est in aliis codicibus
 nomen feminae Alhaidjumanah scribi; alter quoque
 legendi modus in aliis codicibus sic adnotatus est: لا تهنت
 „ne laetetur.“ Prov. 13. De hoc conf. 24, 31. Prov.

14. conf. C. 13, 16. Prov. 16. Scribi potest: mansuetudo, nam vox *حلم* intelligentiam et mansuetudinem in viro conjunctam designat. Prov. 22. Praefero, quemadmodum in libro meo: Fakh. Alchol. p. 127. l. 12. legitur: *حبك للشى*. In codice Abu-Ohbaidi bonam regulam a quodam sapiente adlatam legimus: *اذا اشكل عليك امران فلم تدر ايهما ادنى الى الصواب والسداد فانظر اتقلهما عليك فاتبعه ودع الذى تهوى فانك لا تدرى لعل الهوى هو الذى زينته في قلبك وحسنه في عينك*. „Quod si duae res tibi dubiae sunt, ut nescias, utra veritati et recto propior sit, considera, quacnam tibi molestior sit et eam sequere, dum eam, quam desideras, sinis, nescis enim, an fortasse desiderium eam et animo et oculis tuis exornaverit.“ Prov. 26. In codice meo et Berol. *في* non est. Sive unum Scharaf-Aldini sive alterum legendi modum sequeris, verbis aut metrum Ramal aut Redjes tribui potest. Re vera vero in tanta lectionum varietate proverbium origine versum non fuisse puto. Prov. 29. In Hamasa p. 104 l. 2. infra proverbium explicatur verbis: *اي يتصل بعضها ببعض*. e. una cum altera conjuncta est.“ Prov. 37, leg. *احمل*. Prov. 43. In codice Abu-Ohbaidi *الى كليهم* legitur. In Hamasa p. 99° l. 7. ut in textu. Prov. 50. Scribas *اكامر*. Prov. 58. In codice Berol. recent. *الى فوقه* legitur. Legas quoque *يرجع* et sic in sequente proverbio. Prov. 60. Scribas: *regit?* Prov. 63. Scribas *اللسان* et sic in versibus. Prov. 66. Ad metrum Motakarib referri potest. Prov. 72. In codice Abu-Ohbaidi *الحزم في الامور* scriptum est. Prov. 75. l. 8. infr. pro: fratres quae sivist scribendum videtur: fratres vindicasset. Prov. 83. In Abu-Ohbaidi codice legimus proverbium inter vulgum vulga-

tum esse. In versu legas **كَنْتِ** et **فَأَقْبَلِي**. Prov. 88.

legas **وَلَا حَرَجَ** „et non erit crimen“ i. e. Si Mahni agendi rationem imitaris, bene ages! Prov. 91. Loco verborum firmum animi studium melius scripsissem **Cautio prudens**. Pag. 371. l. 4. inf. loco verbi: **فَشْكِي** scribas **فَشْكِي**. Pag. 373. l. 7. 8. Scribas: fulcumento sustulit et occidit. Prov. 98. Ut scripsi, sic in meo codice voces enunciatae sunt; sed rectius videtur **صَلْفَيْنِ** et **حَظِييْنِ**. Prov. 103. Clarius scripsissem „cum cantharidibus.“ Prov. 106. In codice

B. **تَأْيِيْتَه** legitur; sed sexta ut quinta forma ferri potest. Prov. 108. In codice Abu-Ohbaidi et codice Ber. **وَالْعَبْد** legitur. Prov. 110. In libro Citab-Alaghani legi, Monachchalum Jeschoritam filium Ahmrui vel Masuhdi etc. a Nohmano ben-Almondsir aut occisum aut incarceratum aut vivum sepultum esse, quod eum cum uxore sua Almotadjarradah cognominata (Nonnulli eam Mawijjah appellatam, alii Hindam filiam Almondsiri Alaswad Calbitam fuisse dicunt) rem habuisse vidisset aut rei suspicionem haberet. Prov. 116. leg. **عِظَايَةَ** et **حِرْبَاءَ** in scho-

lio. Prov. 120. In Hamasa P. vv proverbium sic ab Abu-Mohammede Alahrabi adlatum invenimus: **أَحَادِيثَ**

„Narrationes Sabbani podici suo expositae anno, quo per clivosum locum ivit.“ Metrum Thawil verbis est. Prov. 122. Legas **جَانِي**. Prov.

125. In versu jam praefero **فَلَا يَقْدَفُ**. Ne jaciatur.

Pag. 381. l. 1. scribas **يَسْتَمَعُ**. Prov. 128. leg. **حَسَا**.

Prov. 132. Efferrī quoque potest حَمِي. Prov. 138. In codice viro المطرف بن الشيخير الحسنة: Pulchra inter duo arcus cornua et optima res est media et pessimus incedendi modus est elatior.“ Melius autem in adnotatione“ quomodo ipse se haberet“ scripsissem.

Prov. 140. scrib. أَجَلَه. Pag. 388. l. 22. legas: iturum esse, ut de pretio cum eo agam. Pag. 389. l. 2. loco vocis قصر legas صرام l. 4 infr. leg. يرجع. P. 391.

l. 1. locus est intelligendus ubi Abrahamus stetisse putatur. Prov. 154. In proverbio C. 10, 183. Ebn-Habannakah legitur. Pag. 393. l. 18. leg. ἀπομυσοβμενος l. 3. infr. Alharuritae. In aliis codd. Alcharuritae.

Prov. 158. In versu legas وأجرأ. Pag. 394. l. 9. leg. Taubahum ben-Alhomajjir. Pag. 395. l. 6. infr. leg. patrem vocat. Pag. 399. l. 4. inf. loco vocis pedem legas agmen. Pag. 400. l. 17. leg. من بين مقتول وبين هالك.

Prov. 172. l. 7. Aptius ad Meidanii verba scribendum fuisset pro: dum unum etc. „dum uni contra alterum victoriam non adjudicavit.“ Prov. 173. De-

lenda est adnotatio infra posita. nam verba metro destituta sunt. Prov. 183. ser. والالوان. Prov. 185. In

codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium vulgo usitatum esse. Prov. 193. Proverbium inde ortum est, quod

mulier quaedam ista in scholiis adducta verba dixerat.

Prov. 205. In Scharaf-Aldini opere legitur: الممتاخطة بكوعها. Pag. 411. l. 18. leg. زف. Prov. 207. Re di-

ligentius perpensa, vita reducta i. e. quam quis ob morbum aut aliam causam amissam putat, vertendum esse

puto. Prov. 221. In opere Scharaf-Aldini verba ذات

والعرض والطول non leguntur. Prov. 224. leg. حَسْبِهِ.

Prov. 225. legas حَسِبَ et loco vocis intelligens clarius mansuetus dicitur. Prov. 227. Ad metrum Motakarib referri potest. Prov. 228. leg. colligit. Prov.

230. leg. حَصَلَ. Prov. 233. Vox الباغى et de injusto, tyranno intelligi potest. Prov. 234. لَطِنٌ. Prov. 236. Ad metrum Motakarib referri potest. Prov. 237.

leg. طَلَبَ. Prov. 240. In Hamas. p. ٣٣٣ l. 15. legitur ابْلَغُ. Prov. 251. leg. تَرْجِعُ. Prov. 256. Rectius cum cl. Fleischer sic vertendum est: Puteum fodi et tum terra imple et ne mercenarium otiosum esse sinas i. e. Inutiles res peragenda sunt, ne mercenarius otiosus sit et corrumpatur.

C. VII. Prov. 3. In codice lego, Mariae filium fuisse Alharitsum claudum natura (الاعرج). Abu-Ohbaidus vero dixit, ejus filium fuisse Alharits majorem (الأكبر) b. Djabalab b. Alharits b. Tsahlabah ben-Djafanah. Alii dicunt, Mariam pertinuisse ad gentem Djafanah, alii ad gentem Cendah. Jacobus dixit, Mariam fuisse filiam Akammi (اقم) b. Tsahlebah b. Ahmru b. Djafanah. Prov. 5. Delenda est linea: Simili ratione etc. Prov. 6. In codice Abu-Ohbaidi legitur quoque ما استطف لك vid.

Kam. et Dj. et ما اطف لك. Prov. 7. In codice Berol. خَشَّ scriptum est, ut a verbo خَشَى derivetur, et sic scribendum putaveram; sed re diligentius perpensa خُشَّ cape! legendum puto. In Samachscharii opere legitur حَشَّ; quod a حَوْش concitavit circumveniens, ut in retia ageret, derivandum est; addidit enim auctor explican-

di gratia: *أى خذ من حوالیه*; et mandatum leniter agendi inesse dixit. Tertius denique legendi modus est *خس*, quod mihi *decipe!* significare videtur. Prov. 8. In codice Ber. recent. legitur: *خالف تعرف*; l. 2. infr. legas *لا ولكنك* يتف. Pag. 425. l. 15. Samachschario verba *لا* de molliter vivente adhibentur. Pag. 427. l. 2. Nunc non dubito, quin rectus legendi modus sit: *خبر ما*, quemadmodum in codice Samachscharii est, ubi pro *باغت* legitur: *جاءت*. Pag. 428. l. 5. leg. *خَلَّ* l. 6. infr. Loco vocis Djadsimahi leg. Ahmrui et l. 2. loco vocis Djadsimahi leg. Ahmrui. Prov. 21. ad metrum Sarih referri potest. Pag. 432. l. 5. pro noctu veni scribas: *حومي* oculos defige! Prov. 27. In Abu-Ohbaidi opere legi, proverbium in poesi vetere reperiri et modo Colaibo Wajel modo Tharafaho adscribi. In usum adhibuit id Ebn-Ahbbasus dicens Ebn-Alsobairo, quum Alhosainus b. Ahli in Iracam tetendisset, ut significaret, in Iracam exeuntem Alhosainum ei Hidjasum reliquisse. Prov. 30. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium adhiberi, si res alieno loco ponantur. Prov. 32. Proverbium significare, bonum cum malo, excellentem cum pravo et nobilem cum ignobili mixtum esse, quia lac *خاثر* appellatum optimum ejus sit, spumam autem inutilem Ebn-Alsiccius dixit. Prov. 34. In codice Ber. rec. *المال* legitur. Prov. 38. In codice Abu-Ohbaidi *حيسايك* legitur. Prov. 39. Legitur quoque *غنى قليل* et *نفع قليل*. Prov. 42. l. 2. infr. Quum in codice Berol. *فتنفج* (non *فینفج* ut in meo) legatur hoc ad lacertam referendum est, ut vertatur: *Viam ei patefacias, ne inter pedes tuos incedat et tu inleris.* Prov. 44. legas *خير* et veritas: eligere jussus est. Prov. 51. In codice Abu-Ohbaidi legimus, traditionis verba esse.

Prov. 56. Enunciari quoque potest خَيْرُهُ nuntiavit, id quod Meidani verbis in scholiis aptius est. Prov. 59. In codice Ber. rec. posterior proverbii pars omissa est. Prov. 62. In codice Ber. et Lips. post خَيْرُهُ insertum est لَكَ. Tum vertendum est. „Sine eum, ejus bonum paucum est, inter homines alii tibi praeter eum sunt.“ Prov. 65. leg. „custodiunt.“ Prov. 68. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 69. In Hamasa pag. 4v. استنك legitur. Prov. 83. In codice Abu-Ohbaidi proverbium ad traditiones refertur. Prov. 98. In codice Scharaf-Aldini أَخِيْب legitur. In primo versu in meo codice تخفيها ونعلنها, نبيديها, in codice B. تبديها et نعلنها et تخفيها legitur. Legas vero in versione „de se divulgat et occultat.“ Legitur quoque الرحال ad sellas. Pag. 455. In versu l. 17. legas يبيثرب. Prov. 110. leg. عَصْفُور. In Scharaf-Aldini opere cum articulo legitur. Prov. 120. In versu scribas ترجع. Prov. 131. In codice Abu-Ohbaidi additur حرشته et sic in Hamasa 4 l. 3. infr. Prov. 137. In Scharaf-Aldini opere المحكك „ad fricandum destinatus“ additur. Prov. 138. leg. Kossus. Prov. 153. pro foecundum leg. secundum. Prov. 162. leg. ترشد. Prov. 164. Si اُخْرِقْ enuncias, vertendum est: „Asperitas (aliorum) lenitate (nostra) fraenatur.“ Prov. 169. loco vocis quocum leg. cum eo i. e. si cum eo comparatur. Prov. 173. leg. رِيحَانَةٌ. Clar. Fleischerus locum Harir. p. 498 in scholiis l. 10. nobis indicavit sequentem, qui huic proverbio explicando egregie inservit: والريحانة من صفات المرأة قال علي في وصيته لابنه محمد لا تملك المرأة من الامر ما يجاوز نفسها فان المرأة ريحانة وليست بقهرمانه; videmus enim, voce ريحانة in describen-

dis mulieribus adhiberi, ut vox *خلم* in proverbio amica, uxor sit. Hanc ob causam voci *قهرمانه* curatricis rei familiaris significationem tribuimus (conf. lex. m.) Fleischeri sententiae omnino adsentientes. Proverbii, quod igitur veteris originis est, sensus est: Uxor aut amica viro non nisi voluptati est, non commodo; ne igitur rem familiarem administrandam ei tradat.

C. VIII. Prov. 11. In Haririi scholiis p. 40. legitur *مصطحجا*, in Hamas. p. 133. proverbium sic legitur *دمت لجنبك قبل الليل مصطحجا*. Prov. 12. In codice Abu-Ohbaidi *نقك* legitur. Prov. 14. l. 3. leg. Hadjar. Prov. 19. Consentaneum proverbio est id, quod quidam veterum dixit: *ادفع الشر بمثله اذا اعياك غيره* „Depelle malum simili re, si re alia destitutus es“. Scribas vero *بعود*. Prov. 20. In versu citato, qui primus poematis versus est, secundum commentarium vocem *حديثنا* ab omisso verbo *حدث* narra pendet, ut alterum *حديث* (sic enim scribendum est), loco appositi sit. Quae res si ita est, veritas: sed narra nobis rem, quae camelis accidit. Prov. 22. Varius reperitur scribendi modus in codicibus in nomine viri. Meus codex *اللجيم*. Berol. *اللجيم*, Lugd. *اللجيمي* habet. Prov. 29. Si *بالرّم* enunciatur, vertendum est „assuefac agnos labiis herbas decerpere. Prov. 34. Jam praefero *القوم*, ut vertetur: invitavit gentem. Prov. 37. Scribas *يعبر*. Prov. 48. conf. C. 15, 49. Prov. 51. l. 6. pro *ورسوله* leg. *ولرسوله*. Pag. 487. l. 17. Re deligentius perpensa verba: *ان النصيحة لله ان* etc. sic rectius vertenda esse puto: *النصيحة* sincerum monitum (vel subjective sincerum propositum), quoad Deum spectat eo constat, quod servi

(hominis) agendi ratio non nisi Deo consecrata sit; النصيحة، quoad prophetam spectat, quod (homo) admittat puro animo invitationem prophetiae, neque ei contrarium animum habeat; النصيحة، quoad Mohammedanos spectat, id, quod nullo modo se ab iis distinguant. Dicunt vero النصيحة، quoad doctores Mohammedanorum spectet, eo constare, quod ab iis dissensione non discedat et eorum effatis non repugnet“. Num النصيحة للمسلمين rectum sit, dubitare licet, quia statim النصيحة لائمة المسلمين sequitur; sed ferri potest. Quo minus vero in omnibus phrasibus العبد homo subjectum sit, primum mihi يتميزوا obstare videbatur, praecedente et sequente singulari verborum; nunc vero id negligentius scriptum esse puto pag. 488. l. 10. pro scribis ejus leg. scriptis ejus (Corano) pag. 491. l. 11. leg. قَرَّب. Prov. 62. leg. قَرَّبْتِي. In versibus leg. باحسن et واقبحهم et يدب et دعيميص. Prov. 65. leg. المتمنى. Prov. 71. In codice Ber. rec. legitur الى النار et loco vocis رطب legitur: اخضر; sed ignis non de igne inferno dictus videtur. Prov. 73. Ad metrum Thavil referri potest. Prov. 81. In opere Scharaf-Aldini ومكافاة omissum est. Prov. 84. In codice Ber. rec. الدرهم تكسب الدرهم legitur.

C. IX. Prov. 11. In codice Abu-Ohbaidi legimus, in opere Abu-Ohbaidahi esse notam in margine, quae اشك magis confodiens legendi modum offerat. Prov. 12. Post الخيبة addendum est الخيباء، quo vis vocis augetur. In codice Ber. والخيباء legitur. Prov. 13. In codice Abu-Ohbaidi يغبط legitur. Ad metrum Sarih referri potest proverbium. Prov. 24. De nomine In s dubito. Fieri potest, ut Anas aut Ans enuncietur. In codice

Abu-Ohbaidi legimus, esse qui dicerent, tribus vicibus cum percussum esse et tertia vice عبد يودبه مولا dixisse. Prov. 27. Clarius proverbium explicatum esset, si dixissem: Homines ad unum omnes viles comparantur cum plantis Dsunun, inter quas planto Rimts, pabulo inserviens, non est. Prov. 39. l. 3. legas: ut forma jafahllon sit. Prov. 44. legas ذباب سيف et veritas acies gladii. Tum ad metrum Redjes referri potest. Prov. 48. In versu scribas: فَبَيْلَةٌ. Prov. 63. Ad hoc proverbium cl. Fleischerus docuit, die decimo Moharremi celebrari memoriam necis Hosaini, qui in agro Kerbelensi prope Cufam a militibus Jesidi Omajjadae interfectus esset. Abulf. Ann. 1, p. 320. Lane's Account II., 166. sq., quae res optime facit ad proverbium explicandum.

C. X, 1. Magis ad verbum scripíssem: Pavit (male) et tum camelos bibere nolentes habuit“ i. e. eos ita pavit, ut eorum ventres vacui aut nimis pabulo impleti essent. In codice Abu-Ohbaidi legitur: pavit eos; sed eos pabulo non satiat; quae est causa, cur aquam non bibant. Prov. 5. Poeta rectius Chofaf. b. Nadbah scribitur. Prov. 9. In codice Abu-Ohbaidi duplex legendi modus يتمرق et يتمرق adnotatus est. Prov. 11. In codice Abu-Ohbaidi legitur رويد et in codice Berol. حتى فالتنجا; sed vox حتى glossa est. Prov. 14. aut فالتنجا aut فالتنجا scribendum est. Prov. 18. conf. C. 18, 38. Prov. 20. In Samachscharii opere حامر انه legitur. Prov. 22. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium in vituperanda aviditate adhiberi. Pag. 528. l. 3. leg. experta est. Prov. 31. ad metrum Basith referri

potest. Prov. 34. scrib. أَرَقَّ. Prov. 36. Alterum legendi modum تَهَب et in codice Berol. legitur. Est igitur vox a هَب derivanda et vertenda“ celer est dum cunctatur (cunctans). Non igitur est, quemadmodum putaveram, passivi forma, ut تَهَب pro تَوَهَب dictum esset. Prov. 37. In meo codice legitur قطرة, in codice Berol. مطرة. Prior vox quamvis eundem sensum habere potest, tamen مطرة, quod et in Kamusi et Djeuharii opere invenitur, nunc praefero. Prov. 41. Loco vocis بالاياب in codice Abu-Ohbaidi بالسلامة legitur. Prov. 43. scribas: cujus crena rupta est et cuspis excidit. Prov. 46. scrib. أَرْجَع. Prov. 47. l. 2. schol. legas ركب رأسه ركوب المغمصنة رأسها. Prov. 57. Vulgus eodem sensu dicit: رب فرق خير من حب. Proverbium quoque hunc sensum habere potest: quod (avarus) te metuit, melius est quam quod te amat, nam ob metum tibi dona dabit, non amore ductus. Pag. 542. l. 3. infr. pro: non remanet et non dimittitur leg.: neque superstitem neque incolumen esse sinit. Prov. 60. الممسك in scholiis se cohibentem, eum intelligas esse, qui se cohibet in opibus erogandis. Prov. 70. pro verbis clarum esto! melius scripsissem intellige! Ellipsis post hoc verbum statuenda est. conf. Rubahi versum. Prov. 72. In Hamasa p. 17. proverbio praemissa est vox يَا. Adhiberi autem de re, quae futura speretur, ibi legimus. Prov. 73. conf. C. 10, 36. Prov. 75. Fleischerus cl. ex codice Krüg. أخفى studiosior legendum esse putat. In codice Berol. أخفى legitur, qui legendi modus e scholio male derivatus videtur. Pag. 550. l. 3. scr. prov. 27. Prov. 78. scr. طَاب l. 6. pro interitum scr. dedecus.

Prov. 82. Est autem, quemadmodum nunc video, Obu-Ohbaidi diversa intelligendi ratio. De viro adhiberi dixit, ejus dignitas major sit, quam ut verba ad eum dirigantur. Responderi igitur omisso responso. Prov. 84. Pro verbis in scholio: qui astutia ab alio vincitur, legas: qui in calamitatem incidit. Verbi auctorem fuisse Alharitsum b. Ohbad in codice Abu-Ohbaidi legimus. Proverbium quoque in magnis calamitatibus adhibetur, quibus tanquam tenebris dies obscuratur. Prov. 86. In codice Ber. rec. legitur **ووصيه**. Prov. 87. Loco vocis **حليما** in codice Abu-Ohbaidi **حليما**. Adscribunt quoque hoc et praecedens proverbium Lokmano sapienti, qui verba filio suo dixerit. In codice Abu-Ohbaidi versus citati Tharafaho tribuuntur. Prov. 88. scr. **الرشف**. Prov. 95. Si **جَمَلًا** legis ad metrum Ramal referri potest. Prov. 97. Cl. Fleischerus adnotavit in codice Krug. proverbium sic legi: **أروغانا يا ثعاله وقد علقن بالحباله**; in meo vero codice et Berol., quemadmodum imprimendum curavi, legitur. Prov. 107. conf. prov. 141. Vocabulum **نعمة** et commodam vitam significare potest. Prov. 110. leg. conf. prov. 69. Prov. 115. leg. **لسان** et in adn. **العينان**. Prov. 116. leg. me! Prov. 118. leg. **لسان**. Prov. 123. scr. **يهدى**. Prov. 132. In codice Abu-Ohbaidi legitur **عاد في حافرته**. Prov. 139. Clarius dixissem: Sic tu in conviciis quasi aufugiens locum tuum reliquisti et grassatus es. Prov. 143. pro **يقعد** leg. **يقعد**. Pag. 566. l. 1. pro Nonne leg. quidni. Prov. 160. scr. novit. Prov. 166. Scrib. Saepe aliquis. Prov. 168. scr. **شاة**. Prov. 174. In Samachscharii opere legitur: **رزقك لا** conf. C. 5, 83. Auctor versuum

الاعور الشنى in codice Abu-Ohbaidi appellatur. Ibidem in posteriore versu منهبيها et قاصراً legitur. Pag. 574. l. 5. Quamquam حن de sono usurpatur, quem edit camelus ob amorem in pullum, tamen hoc in loco, monente Fleischer, ob proverbii et phrasis praecedentis sensum propter sitim id facere lacertam, verba significare puto. Pag. 575. l. 4. pro legendi scribas interpretandi. Prov. 188. In Scharaf Aldini opere رصاصه legitur. Prov. 192. Meidanius formam سَكَا alteri سَكَاء praefert. Pag. 576.

l. 12. Post verba أرق من دمع الغمام inseras „Tenuior quam lacrymae nubis albae,“ Prov. 195. In codice B. rec. legitur: من تمر في البصرة. Prov. 209. Re diligentius perpensa الخنافس enunciandum et vertendum est „Scarabaeis vehi“ ut sensus sit: pessimo modo vehi melius est, quam optimo modo pedibus incedere conf. Burekh. 309. Prov. 215. رقص. Et tanquam passivum enunciavi et verti potest. Prov. 231. Ad metrum Redjes referri potest.

C. XI. Prov. 1. l. 1. sch. Leg. Ahbd-Allahi b. Iherimae l. 3. Ebn-Sohaimahus. In versu secundo leg. الشقى Prov. 9. In codice Abu-Ohbaidi legitur القعود. Prov. 12. Usitatus est حَبَا et غَبَا; sed in codicibus cum Dhamma scriptum est. Pag. 588. l. 8. infr. legas بِأَغْبَاب. Prov. 17. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 25. In adn. scrib. is est, qui pulchritudine. Prov. 28. scr. أَرْمُولَةٌ. Prov. 30. scr. الكَرِش. Prov. 32. Re diligentius perpensa lectio تنسى „in oblivionem adducit, quam quoque, ut nunc video, codex Berol. ha-

bet, praeferenda videtur. Prov. 33. Loco vocis جيرانه in opere Scharaf-Aldini اهله aut قاره, in codice Abu-Ohbaidi اهله aut جاره legitur. In scholiis ad Meid. C. 24, 131. est جيرانه واهله. Proverbium autem de re adhibetur, quae parvi habetur, dum se nobis offert et non desideratur. conf. C. 24, 131. Prov. 38. ساجح Sadjahi scribendum est. Prov. 48. scr. المكارى Prov. 51 et 52 leg. لسانك et اللسان. مَلَّتْهَا. Prov. 56.

C. XII. Prov. 2. sc. ben-Hasalah. Prov. 4. Proverbium in virum adhibetur, qui rem vult; sed a quodam accidente impeditur. Versus autem Auhfo ben-Malie b. Dhobaiah tribuitur, quem die التخالق appellato dixisse eum contendunt conf. Hamas 253. Prov. 5. In versu leg. سوانا. Pag. 603. l. 1. scrib. مثل et سوانا. Prov. 11. De voce جابة confer. Anthol. gram. pag. 39. Prov. 17. In libro Citab. Alaghani proverbium sic legitur: است الحالب اعلم. Prov. 23. l. 2. schol. leg. الفصلان حتى القريعي. Pag. 610. l. 22. Accuratus scripsissem: lambebat, mordebat. Prov. 34. Observandum est, et in codice Abu-Ohbaidi غرار subjectum proverbii esse. Prov. 35. In codice Abu-Ohbaidi legitur سيق سيئه مطره. „Torrens ejus pluviam ejus praecessit.“ Prov. 39. leg. الشرف. Prov. 46. scrib. أَقْطَت. Prov. 48. l. 10. sch. In Hamas p. 78 legimus, Saahdum dixisse لو نهى عن الأولى „si prius ei interdictum fuisset.“ Prov. 49. Dicitur quoque والعدم Prov. 54. Legas: stultus, qui aut stultus est, qui. Familiam Sobairi stultitia adfectam fuisse dicunt

conf. Herbel. T. 1. p 13. Prov. 55. l. 2. inf. leg. Ohmairus, filius ejus. Prov. 56. In versu secundo leg: فداء et vers. tert. واحد. Pag. 622. l. 2. leg. Alrabab ; l. 23. Deleas سر. Prov. 66. In codice B. recent. leg. ظنة. Prov. 69. In versu leg. يسك. Prov. 72. conf. C. 28, 40.

Legitur quoque خُرَزَّة et خُرَزِينَ في خُرَزِينَ. Prov. 77. Verba Ahbd-Allaho b. Masuhd, quae in sermone sacro (خطبة) dixit, adscribuntur. l. 6. legas: mari. Prov. 79. Melius سَفَّة enunciatur, ut in codice Ber. legitur et in versione pro: te leg. eum. In scholio l. 3. leg. الأعميين. Prov. 93. In codice Samachsch. يشق scriptum et الحجّة omissum est. Prov. 93. In codice Ber. سبنتى. Proverbium mulierem impudenter loquentem et clamorosa designat. Prov. 100.

Si وآمنت scribitur, proverbium ad metrum Sarih referri potest. Prov. 105. In codice Abu-Ohbaidi الص legitur. Prov. 109. In codice Abu-Ohbaidi legimus, eam filiam Sahdi b. Korad ad gentem Badjilah pertinentis fuisse; rectius vero appellari virum Sahd b. Ahbd-Allah b. Korad b. Tsahlabah. Proverbium autem vulgum adhibere. Linea 12 sch. Nomen patris Ahticae C. 25, 107. paulo aliter dictum est. Legas praeterea Alchorschobi. Si in versu tertio هنالك in duas voces separatur, et قَنَا pro قَنَا est, verti potest: Ne cibus tibi proficiat! Prov. 141. l. 4. inf. Post vocem ولوغه inseras: ونحسة الكلب أنفه. Prov. 152. Cui Pocockii versio, quae cum Krüg. codicis scribendi modo consentit, placet, ei vox a ساس derivanda est. Prov. 155. Loco vocis opulentiae leg. cantus. Prov. 162. In codice Ber. rec. additur لم يدر ,,dum nescit.“ Prov. 172. leg. السامر. Prov. 174. In

codice Ber. rec. السلامة غنيمة legitur. Prov. 179. Ad proverbium intelligendum facit versus Ohaihahi ben-Ald-jolah, qui aut proverbii auctor esse aut id in usum suum vertisse videtur:

استعن أو مت ولا يغرك ذو نشب من ابن عمر ولا خال
 انى مقير على الزوراء امرها ان الحبيب الى الاخوان ذو المال
 „Dives fias aut morere! ne te decipiat spe vana opum
 possessor sive patruelis sive patruus sive avunculus sit.
 Ego opibus operam do eas colens, nam opum possessor
 fratribus dilectus est.“

Prov. 183. In codice Ber. rec. legitur على قضاء حوايجكم

C. XIII. Prov. 4. In codice Abu-Ohbaidi legitur
 الشر الحياه الى مخ العرافيب. اجاءك. Abu-Saidus sic adtulit:
 In eum dicitur, qui vilem, avarum adit, sive dona accipit
 sive non accipit. Prov. 5. l. 4. pro podex (cameli)
 legas ulcus (cameli), quo ab onere portando prohibetur.
 Prov. 6. Proverbium hoc Alaghlabo adscribitur.

Cod. Abu-Ohb. Prov. 11. leg. يذكى. Prov. 20.

Et legitur نشنشة. Prov. 26. In codice Scharaf-Aldini
 legitur نغير. Prov. 29. legas شيطان الحماطة. Prov.
 38. leg. شحمتى. Prov. 40. Proverbium Actsamo Al-
 zaifi tribuitur cod. Ab. Ohb. Prov. 45. leg. زيمر

Siama conf. C. 27, 54. Prov. 60. leg. الشرط. Huic pro-

verbio simile dictum apud Har. p. ٣٢. schol. legitur
 „Mohammedani servi conditionum suarum sunt“.

Prov. 67. l. 9. sch. Pro timorem melius scribas impatientiam. Prov. 73. Pro voce

للجاياع in codice Krug. et Berolinensi (ex correctura ut

videtur) للجاياع legitur. Prov. 79. leg. شحجى. Prov.
 87. ser. شريب. Prov. 91. Re diligentius perpensa cum
 Pocockio et Fleischero cl. sic legendum et vertendum

puto: شم مخنابة امه شبل, Olfecit (v. superbivit) mucrone nasi leaenae“. Prov. 93. Proverbium ad metrum Sarih referri potest. Pag. 678. l. 3. leg. pica. Prov. 956. يطعم. Pag. 679. l. 2. pro Sarih ser. Redjes. Prov. 101. Scribas شر مرغوب et vertas. Pessima res expetita. Prov. 114. In Scharaf-Aldini opere الميسوس legitur. P. 684. adnot. 1) Putaveram, Arabes versus illos versus interitus appellasse, quod tantae calamitatis causa essent; at vero quum camela, qua conspecta versus diceret, in area domus procubisset, ab hoc loco nomen versus areae domus accepisse putandi sunt. Pag. 686. l. 4. In Hamasa p. 252. res diverso modo narratae sunt. Prov. 115. pro Chawwats ben-Haibar C. 19, 62. Chawwat b. Djobair in omnibus codicibus legitur. Prov. 116. Proverbio hoc vulgus utebatur. Prov. 117. leg. قاشر. C. 25, 137. Prov. 120. infr. leg. قاشر. Prov. 121. l. 3. sch. Accuratius dixissem „et feriens caudam movet pag. 695. l. 10. Quum قَط ut قَد suffixa admittant, non dubito, quin voci قَط suffixa addi possint. Pronomen tu ad camelam et poetam (me et te) referri potest, et post suffixum primae personae singularis poeta nomen tanquam appositum addidit. Fleischero autem clar. قَطنا nomen viri sc. Ebn-Modrici videtur. Kathan nomen plurium virorum est, hujus autem nominis Kathan b. Modric non inveni. Hoc vero nomine in versu admisso verbo interposito nomen poeta separavit. Ad proverbium 23, 37. idem versus a Meidanio adductus est. Ibi قَطن in meo codice aliisque legitur. In Berol. vero قَطنا. Pag. 696. l. 5. inf. الصبابة. Pag. 697. l. 8. In codice Berol.

et Krüg. loco vocis البين legitur البان. Hoc praefere-
 dum est et vertendum: „Et salix Aegyptia ea est
 separatio festinans et propinqua“ Pag. 697. l.
 6. leg. إلقاوها et الوصال. Pag. 699. l. 3. infr. leg. hominum
 matrem appellabant, quod. Prov. 151. leg. اشرب وآكل et
 ابعد. Prov. 171. Fleischerius cl. legendum et verten-
 dum putat: شُرطه satellites ejus. Tum putat in ad-
 notatione ad hoc proverbium pro لمن يقول بالمرد legendum
 esse لمن يعول بالمرد et vertit, „ei, qui in im-
 berbibus fiduciam ponit.“ In proverbio igitur gens
 paradisi, imberbes, delicatos designarent. conf. C. 27,
 185, ubi gens paradisi de simplicibus dicta est. Hoc ingenioso
 correctum et dictum esse nemo non videt. Rectum au-
 tem id esse, ego neque omnino negare neque affirmare
 ausus sim.

C. XIV. 5. Fleischerus cl. صَمِيّ enunciandum pu-
 tut nixus regula, qua imperativi vocalis vocali futuri si-
 milis redditur. Dubitare vero licet, num ista regula in
 verbis formae intransitivae ob sensus ambiguitatem, quae
 inde interdum prodire possit (ut in صَمُوا), semper ob-
 servetur. In Kamusi opere Calc. صَمِيّ legitur. In codice
 Abu-Ohbaidi verba مهمما يقل تقل omitta sunt. Prov. 6.
 Legitur in codice Ber. تَحْرَمُه, in codice Abu - Ohbaidi
 لا تحرمه. Inde sequitur, verti quoque posse: ne eam effu-
 gere sinas! Prov. 7. In codice Abu-Ohbaidi يشاهدها
 legitur. Pag. 714. l. 11. leg. significatura. Prov.
 17. Versus in codice Berol. sic legitur: اذالقى (ا. لقى) السفير
 بها ونادى لها صمى ابنة الجبل السفير. Cum hoc co-
 dex Krüg. consentit, tum autem versus sic vertendus

est: Quum legatus ei (bello) occurrit et ei acclamat: surda sis, o filia montis! legatus. Prov. 19. In codice Abu-Ohbaidi أصنعة في صنعة legitur. Pag. 718. l. 1. pro saepissime leg. jam diu est, quod. Prov. 22. In codice Abu-Ohbaidi legimus virum أسن بن أبي الحجير appellatum proverbii verba regi Alharitso b. Abi-Schamir primum dixisse. Dicunt quoque: صار الامر الى النزعَة „Res ad eos pervenit, qui ei perficiendae pares sunt.“ Prov. 25. Post المندة addas: للنناشد et in proverbio ante qui inseras ei. Prov. 27. In versu legas الجحر. Prov. 29. leg. يئبي. Prov. 30. In codice Abu-Ohbaidi hoc legimus: فان كان ذلك الفعل منهم عاما ولم يكن لبعضهم فيه: Quod si illa agendi ratio iis communis est et patientia et constantia nullus eorum excellet, dicitur: صغراها مرأها. Prov. 33. Pro ساء legitur in Scharaf-Aldini opere سواه „id quod ad eum non attinet“. Prov. 34. In versu legas رشدا. Prov. 35. In Hamasa p. 196. l. 2. infr. altera lectio خليناهم adnotata est. Prov. 68. l. 9. schol. leg. الاقشر. Prov. 70. Proverbium ad metrum Redjes aut Sarih referri potest. Prov. 71. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 73. 74. ad metrum Sarih aut Redjes. Prov. 75. Ad metrum Redjes referri potest. Pag. 735. l. 5. pro et male leg. tum male. Prov. 77. In codice Abu-Ohbaidi legimus proverbii verba traditionem esse. Prov. 78. leg. والكذب ut quoque in codice Berol. et Krüg est. Prov. 80. Ad metrum Sarih referri potest. Prov. 85. l. صاغط. Prov. 86. Ad metrum Sarih referri potest. Prov. 103. In versu legas يطمشن. Pag. 746. l. 17. leg. C. VIII, 67. Prov.

109. leg. *Difficilius*. Prov. 117. Ad metrum *Ramal* referri potest. Prov. 123. Voci *صفعة* hoc in proverbio significationem vocis *صفقة* ob caetera proverbii vocabula tribui. Cui haec significatio non arridet, is vocem *صفعة* de verberibus intelligat necesse est. conf. Burckh. p. 380. Prov. 124. In codice Ber. *صبعة* superbia legitur. Prov. 134. In codice Berol. *الطرف* legitur. Caeterum proverbium sic vertendum esse puto: „Omne id, quod in grammatica *ظرف* (vas) i. e. adverbium temporis et loci appellatur, conversionem i. e. casuum mutationem non admittit. Prov. 135. Burckhardtus de avari excusationibus dictum vult.

C. XV. Prov. 1. ad metrum *Sarih* referri potest. Prov. 2. Ad metrum *Redjes* referre licet. Est autem duplex enunciandi modus aut *ضرب* aut *ضرب*. Passivi forma explicatum est ab Alazmäiho verbis *ضرب عن وجهه ورد* „Remotus est a ratione sua, et repulsus ab eo, quod vespertino tempore ad stabulum camelos reduceret.“ Prov. 3. In codice Abu-Ohbaidi *قد ضرب* legitur. Prov. 4. Proverbium, quod ad metrum *Redjes* referri potest, adhiheri legimus in codice Abu-Ohbaidi de injuria homini illata, cui altera additur. Prov. 5. ad metrum *Redjes* referre licet. Prov. 6. Si *نققه* enuncias ad metrum *Redjes* pertinet conf. Hamas. p. 115. Prov. 10. leg. C. XXI, 86. Prov. 11. In codice Abu-Ohbaidi legitur *ضرب*. Prov.

14. Legendum puto *صترج الشمس*, ut verbum *صترج* suppleatur. conf. C. 5, 94. Vocales quoque in codice Berol. adnotatae sunt. In scholiis ibi quoque *يكايد مثله* „sui similem in malignitate experitur“ legitur; sed hoc correctum est ex *يكايد*, quod prima manu scriptum erat.

Prov. 17. ad metrum Redjes referri potest. Prov. 21. In codice Berol. اضطرت et اجالت legitur. Admissa voce اضطرت metrum Ramal proverbium habet. Num vero voci الرسن loci salebrosi significatio tribuatur (conf. prov. 27.), dubitare licet. Prov. 23. In codice Berol. وهو صغًا invenimus, nec non a Fleischerō certiones facti sumus, in codice Krüg. ut in codice Paris., quem doct. Kunkelus inspexerit, ضغًا legi. Quod si ita est, tum vertendum: et is multum vociferans est. Prov. 25. In hoc proverbio, quod ad metrum Ramal referri potest, يموت scribas. Prov. 26. scrib. عشر. Prov. 27. Quod si صرط enunciatur, ad metrum Sarih pertinet. Prov. 31. Proverbium hoc fortasse ex Corano Sur. 9, 25 derivatum est, ubi idem loquendi modus reperitur. Prov. 35. metrum Redjes. Prov. 36. metrum Sarih. Prov. 37. et 40. metrum Redjes est. Prov. 45. De nomine عايشة est magna dissensio, nam in quibusdam codicibus et عاسية et عاشية legitur. Prov. 52. In versu leg. فئات. Prov. 56. In scholio leg. حجرة. Prov. 58. leg. قراشة. Prov. 67. In proverbio legendum est: ضع الامور موضعها etc.; in scholiis: تضعك. Prov. 68. Loco vocis السقيم in Burckhardti libro المنجترى legitur. Narrant, auctore Burckhardto, iudicem verberibus insonti inflictis efficere voluisse, ut misericordia commotus peccator confiteretur.

C. XVI. Prov. 1. legitur quoque على بلولة. Prov. 2. Invenitur quoque: طارت به عنقاء مغرب conf. Fakih. Alchol. p. 109. l. 25. Prov. 4. habet metrum Motakarib. Prov. 5. In versu leg. عاذل. Prov. 7. In codice B. فزعة scriptum est. Prov. 20. In scholiis l. 2. legendum est “et id a voce ثجلة desumptum est” وهو من الثجلة

quod in numullis codicibus legitur et l. 4. واشباهها. Prov. 25. Metrum Thawil habet. Prov. 26. In codice Berol. عذرك مناجح legitur. Prov. 26. In versu, cui metrum Chafif est, legas أن. Prov. 30. in codice Ber. عليها legitur. Prov. 32. legas مرثمه. Prov. 33. Verba in scholiis أصى etc. sic vertenda sunt: Pipi, o parve pipiens, nam duo parvi abeuntes magis cocti sunt; nam vox دویرجان mihi forma deminutivi a صایان et صویان mihi forma deminutivi a دارج derivata in duali videtur. Prov. 35. Si proverbio metrum Redjes esse putamus, unice vera lectio codicis Lugd. تنفعك est. In lectione ينفعانك generis vocis بيديك, in lectione تنفعك metri ratio non est. Prov. 38. Dicitur quoque طوله. Prov. 39. Diu dubitavi, num verba لست منه في شىٰ cum proverbio conjungenda essent, an separanda et explicandi gratia addita; sed tam in codice meo, quam in Berol. colore rubro distincta sunt. Prov. 41. Tam in proverbio quam in versu melius طول scribas. Prov. 42. scribas بالغتي. Prov. 44. et 45. metrum Redjes est. Prov. 46. In Abu-Ohbaidi codice تظهر legitur; in versu طلب scribas. Prov. 49. l. 11. pro verbis „esse necessarium“ accuratius scribendum est: argutum sonum emittere. Prov. 52. leg. طنب. Prov. 62. l. 5. in versibus legas والحلان. Prov. 67. leg. عفر. Prov. 71. Vir Aschab Althannmah nomen gerebat Schohaib ben-Djobair شعیب بن جبیر et eliens Ohtsmani, anno 54 diem obiisse dicitur. conf. Harir. p. ٢٧. In scholio l. 6. pro loco legas joco. Prov. 84. leg. الظماء. Prov. 87. Metrum Thawil est. Prov. 88. Via nudipedis est contra eos, qui soleas habent, et via calvi

contra eos, quibus galeri sunt. i. e. Qui re carent, iis invident, qui rem possident. Prov. 90. lege طُول. Prov. 92. Metrum Motakarib est. In codice Berol. الغُور scriptum est, sed si vocales الغُور admittis, periculum vertendum est. Prov. 97. ad metrum Redjes referri potest. Prov. 101. ad metrum Sarih referre licet. Prov. 102. Fortasse vocabulum النهيد rem altam vertendum est, qua res magnae, quas quis petit, significantur. Prov. 104. Vox أطرح fortasse vertendum est „vitae deliciis fruerere!“, ita ut curae abjiciantur.

C. XVII. Prov. 2. Dicitur quoque proverbiali modo: لقبيت منه أننى العناق „Aures melis ex eo attigi“ i. e. „In eo omnino frustratus sum“; quod eius aures omnino nigrae sunt. Prov. 9. l. 7. schol. leg. ذو. Prov. 23. In versu primo لعمروسة et مرميل scribendum est. Si in tertio versu هنا لك separatim scribis et هنا pro هنا dictum esse statuis, verti potest: ne cibis tibi proficiat! Prov. 26. In scholiis leg. C. XII. 106. et XVI. 73. Prov. 30. In versu legas يرويه et يلهمه.

C. XVIII. Prov. 1. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium a nonnullis Alaghlabo Ihdjlitae tribui et adhiberi de rebus hujus alteriusque mundi. Pag. 71. l. 1. Accuratius autem scribendum fuisset lotos magnas et Conspectis autem arboribus; in versu vertendo verbis magis aptum esset: dum ab iis vela somnolentiae removentur i. e. dum clare conspiciunt res: P. 73. Tertius versus in quibusd. codicibus diversis vocalibus in vocibus وَلَهَا et بُعَيْدَ notatus est. Qui enunciandi modus mihi eam ob causam praefendus videtur, ut لَهَا cum لُ in versu praecedente congrua sit.“ Vertendus

igitur est.“ Eorum conjugibus autem propter eos (oc-
cisos) paulo post quietem noctis vociferatio erat.“ Cae-
terum in codice Abu-Ohbaidi nomen gentis Merah, scri-
ptum inveni مزاج Misadj, id quod rectius videtur. l. 11.
versionis legas: socio ejus. Prov. 3. In codice Abu-
Ohbaidi legi, Alsobairum dixisse, proverbium de eo ad-
hiberi, qui grandaevus scientiam quaerat, quam puer ne-
glexerit. In proverbio pro sed legas itaque et pro re-
liquerat leg. reliquit. In scholiis autem loco ver-
borum quum lanae accuratius et clarius legas dum
postea lanae. Prov. 4. leg. لعترها. Prov. 8. In co-
dice Abu-Ohbaidi posterior proverbii pars non legitur.
Vox تبا in codice Ber. vocali Dhamma insignita est, in
lexicis cum vocali Fatha scribitur. Prov. 14. In Hama-
sae opere pag. 377. legimus, grammaticos Cufenses
بدردر, grammaticos Bazrenses بدردر enunciare. Prov.
15. Enunciari quoque potest اعبيتنى. Proverbia de ho-
mine exoso adhibentur; sed ita ut ejus agendi ratio diu
nobis non placuerit, aut ut ejus agendi ratio posterior
pejor sit quam anterior. Prov. 17. ad metrum Redjes
referri potest. Prov. 24. l. 2. infr. pro كفر legas نفر.
In Hamasa quoque pag. 214. l. 10. infr. proverbium sic
ut in Samachscharii opere, adnotatum est. Prov. 29.
In Hamasa pag. 820. legimus, proverbium adhiberi de
annoso, quocum agatur modo in juvenibus usitato aut
qui ipse juvenum modo agat. Prov. 30. ad metrum Re-
djes referri potest. Prov. 32. In Djeuharii opere legimus,
dici رضى فلان من الوفاء بالفاء ,,Quidam contentus est vi-
li, si completam rem consequi non potest.“ Prov. 35.
In adnotatione legas C. XVIII, 229. Prov. 41. Duplex
enunciandi modus ferri posse videtur; legimus enim in
Kamuso هو حيش وحده; sed ibidem عيبر وحده inveni-

tur. Prov. 46. In Abu-Ohbaidi codice pro voce تجنى legitur: دلت „indicavit.“ Pag. 90. l. 11. leg. Banu-Dhid, quae gens pars Ahditarum erat. Prov. 48. Metrum Camil est. In adnotatione l. 13. pro verbis „comam demissam quae habebat legas proceram. Prov. 53. Hemistichium metri Wafir est. Prov. 54. ad metrum Redjes referri potest. Prov. 56. In codice Abu-Ohbaidi اعصبه „constringe eum“ legitur. Prov. 59. In Abu-Ohbaidi opere legimus, proverbium adhiberi de viro, qui bene agat posteaquam prave egerit. Prov. 64. Versus citatus Alhothaiaho adscribitur. Prov. 65. Ad metrum Redjes referre licet. Prov. 66. metrum Camil est. In adnotatione l. 6. legas: عبيد العصا. Pag. 100. l. 1. In Hamasa pag. 52. diversa cognominis causa adnotata est. Prov. 67. Proverbium ad metrum Redjes referri potest. In adnotatione l. 2. codex Lugd. عرضت, cod. Berol. اعرضت (conf. prov. 90.) habet. Pag. 101. pro „id quod, in ea est, et quam complectitur, suspicio“ clarius erit „suspicio, qua tanquam indutus et involutus est.“ Pag. 102. l. 4. legas hireum regentis et sic quoque l. 10. L. 16. legas Ebnat-Farudja. Prov. 68. In codice Abu-Ohbaidi اعلى تحطبت, et hic enuncandi modus alteri praefendus videtur. In codice Berol. اعلى تحطبت legitur. Prov. 71. Si فامتلت enuncias, proverbium ad metrum Sarih referendum est; sin vero فامتلت, ad metrum Redjes pertinet. Vocem autem accuratius vertissem verbis; „sed tum cineribus (eam) supposuit.“ Prov. 72. ad metrum Chafif referri potest. In scholio l. 3. 4. secum conjunxissent verti, quod ضاموا in codice scriptum erat; sed melius jam esse puto ضاموا injuria adflixissent.

Prov. 73. ad metrum Redjes referri potest. Prov. 75. ad metrum Sarih referre licet. In scholiis l. 16. pro verbis Sic dominum, ut caveret, monuit scribas“ sic dominum tuitus est, qui pro eo certans pignori et familiam et opes posuerat. Prov. 82. pro rex leg. res. Prov. 88. leg. cum silentio. Proverbium autem in Hamasa p. 54. sic prolatum est: عى صامت خير من عى ناطف. Prov. 92. Vox موخر non nisi in meo codice legitur; omittenda igitur videtur in proverbio. Prov. 93. ad metrum Redjes referri potest. Prov. 95. In Djeuharii opere legimus versum Almofadhdheli Noeritae hunc: وسائلة بشعلمة بن سير وقد علقنت بشعلمة العلوق. „Quot feminae de Tsahlabaho ben-Sair interrogant; sed Tsahlebaho jam mors adhaesit.“ Si ex hoc versu desumptum est proverbium ei metrum Wafir est. Prov. 94. In codice Abu-Ohbaidi legimus Alazmäihum in proverbio ظهرها تحل habere. Prov. 97. Versus potius ad metrum Camil referendus est. conf. libr. meum p. 214. Prov. 99. Abjecta postrema vocali ad metrum Redjes referre licet. Prov. 100. ad metrum Chafif referri potest. Prov. 103. Grammaticus Abu-Hatem voci قمقم significationem extremi gutturis, quod in sermone commoveretur, tribuit, ut sensus sit: super hoc sermo factus est. Prov. 112. Ad metrum Redjes referri potest. In adnotationibus l. 6. legas Almochabbelus. Prov. 114. In codice Abu-Ohbaidi قد اعذر legitur et sic in libro Fakih. Alchol p. 136. Prov. 117. Ratione habita vocalium in codice Par., quas cl. Fleischerus mihi indicavit, et collato proverbio C. 23, 341. sic scribendum, ut quidam rhythmus indicetur, et vertendum puto: علة ما علة، ارناد واخلة وعمد المغاللة، ابزوا علة ظلة لصهركم ظلة. „Praetextus, non est praetextus; sunt clavi

et ligna acuta et fulcra tentorii; prodito igitur; cognato vestro est umbraculum vel si ^{أبرزوا} mavis: proferte cognato vestro umbraculum. Prov. 119. ad metrum Redjes referri potest. Prov. 125. Dicitur quoque ^{لقينته على} „Eum festinantem vel re necessaria occupatum inveni.“ Proverbium ad metrum Redjes referri potest. Prov. 127. Jam puto vertendum esse: „Confessio peccati crimen delet.“ Prov. 128. Ad proverbium Sarih referri potest. Prov. 132. Ad metrum Redjes referre licet. Prov. 134. leg. ^{أفتقر}. Prov. 136 et 137. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 143. Ad metrum Redjes referendum est. Prov. 153. leg. ^{العكم}. Prov. 157. leg. ^{الفاقرة}. Accuratus vertendum est: „Re vertebrae frangente.“ Prov. 160. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium a Malico b. Nowairah primum adhibitum esse in sequente versu: ^{جزينا بنى شيبان صاعا بصاعهم وعدنا} „Genti Banu-Schaiban mensurâ ipsorum mensurae aequali retribuimus et iteravimus sicut inceperamus et iteratio majori laude digna est.“ Prov. 163. In caeteris codd. praeter Sacyanum legitur ^{الى نصابه}, quod praeferendum est. Prov. 166. De camelo procumbente dicitur: ^{ضرب الارض بجرائه}. Prov. 168. l. 3. leg. ^{رخى}. Prov. 169. De hoc confer. C. 24, 96. Prov. 172. scribas ^{رميه}. In codice Ber. est ^{رميته} „praeda, quae sagitta petitur.“ Prov. 182. Observandum est in codicibus tum ^{غدي} tum ^{غدي} legi. Posterius fortasse ex ^{غدي} crastinus abjecto Teschdido contractum est. Prov. 192. Ad metrum referri potest, nisi quod in metre Redjes syllaba ultima non producitur. In fine scholii legas: ^{أبو الهيثم}. Prov. 196. Post Ohrfuthah signum commatis ponas.

Prov. 198. Ad metrum Sarih referri potest. Prov. 199. l. 3. schol. legas *بِهَا لَا يَمَّا كُونَ*. Prov. 200. Si

مَطْرَح, quemadmodum in codice Ber. est, legis, proverbio metrum Redjes est. In Meidanii commentario alter intelligendi modus indicatus est, qui vero verbis proverbii minus aptus videtur. Haec sunt verba : *وَجْتَمَلُ* *أَنْ يَعْزِي بِهَ أَنْهَآ تَنْكَمَلُ وَقَدْ عَجَزَتْ عَمَّا يَسْتَمِرُّ عَوْرَتِهَا* „Fieri potest, ut significet, eam abire dum nil comparare possit, quo pudendum tegatur.“ At vero vocabulum *تَنْكَمَلُ*, quod in codicibus legitur, vix ferri posse videtur. Fortasse *تَنْجَمَلُ* pulchre se habet vel bene se habere ipsa putat, corrigendum est. Prov. 201. ad metrum Sarih. Prov. 204. ad metrum Redjes referendum est; sed legas *فِي دَرٍ*. Prov.

206. Si *عَافِيكُمْ* legitur, ad metrum Redjes referri potest. Prov. 207. ad metrum Redjes. Prov. 208. ad metrum Sarih referre licet. Pag. 145. l. 5. infr. pro: *balatu* legas *latratu* et l. 4. *latratus*. Pag. 146. l. 8. Quod *سَبَّ* *أَسْتَبَّ*, ut Fleischerus cl. suadet, pro *أَسْتَبَّ* dictum esse statuis, lexicographi enim octavam verbi *سَبَّ* formam non adnotarant, vertendum est „consessum bene constitutum esse“. Prov. 223. Illa Omm-Kirfah appellata mulier filia Rabiahi ben-Badr erat. (cod. Abu-Ohbaid). In pluribus codicibus sic legitur : *وَكَانَ يَعْزِي فِي بَيْتِهَا خَمْسُونَ سَيْفًا خَمْسِينَ رَجُلًا كَلِمًا (كَلِمًا) لَهَا مُحَرَّمٌ* „tum de viris intelligendum videtur, qui voverant, se istis gladiis non nisi in honorem illius mulieris et ad eam defendendam usuros esse.“ Fleischerus cl. qui *مُحَرَّمٌ* (sed in codicibus *مُحَرَّمٌ* est) enunciandum putavit, sensum ita constituit, ut viris illis in ejus gynaeceum intrare fas es-

set, sed nefas, eam uxorem ducere propter arctam generis conjunctionem. Prov. 234. l. 4. In codice Berol. نكح Nohaih (pro Bohaih) legitur. l. 7. legas: „Aucta siti“. Prov. 246. l. 2. pro: Alsidjadjus leg. Alsijadius. Prov. 248. vers. 2. leg. فاتا. Prov. 250. In scholiis adductum proverbium: أعلم من ابن تقن neque in meo nec in codice Berol. legitur; sed أرهمى من ابن تقن, de quo conferas C. 10, 186. Nescio ex quo codice illud desumserim. Prov. 252. Ebn-Alahrabius rem accidisse viro tradidit, qui in olla res coqueret. Prov. 253. versusum metrum Ramal est. Prov. 255. De versu vid. C. 24, 367. Corrigan vero فاحذر. In scholiis lin. 8. legendum est عنبة. Prov. 274. In aliis codicibus, quam in meo, بيت القصيدة legitur. conf. Burckh. N. 442. Prov. 278. Proverbium ad metrum Thawil referre licet. In libro Burckhardti prov. 443. قارورة est, quod probat, aut voci قرارة eandem vasis vitrei significationem tribuendam, aut vocem mutandam esse in قرازة, ut Fleischerus cl. ingeniose docuit, quod vocabulum novissimis temporibus eandem significationem habere, dubium non est. Prov. 281. Quod si proverbium, quemadmodum Fleischerus doct. docuit, Corani verba Sur. 2, 61 (conf. Sur. 5, 65.) ولقد علمتم الذين اعتدوا منكم في السبت فقلنا لهم „Et profecto noti sunt vobis ii, qui die Sabathi legibus contrarii erant; et quibus diximus! estote simii ab hominibus remoti“ spectat, latiore sensu de illis Judaeis, qui in simias mutati dicuntur, intelligendum est. Prov. 282. scribas Abu-Lahab. Prov. 283. conf. C. 24, 538. Prov. 287. Opes, quas quis alit, servi esse videntur. Proverbium igitur monere videtur, ne quis nimium servorum numerum, qui commodo non sint, habeat. Prov. 288. pro frater cum ea natus accuratius soror gemina. Prov. 292. Ex verbis Mohammedis: أخير

معقود بنواصي الخيل „Bonum adligatum est ad antias equorum“ conf. Burckh. 453. originem duxisse videtur.

C. XIX. Prov. 3. leg. جَلَّتْهَا. Prov. 5. Metrum Redjes est. Prov. 7. In codice Abu-Ohbaidi اغدة „num carbunculus; sed in libro Citab Alaghani غدة legitur. In linea 6 pro Ahmrus legas Ahmirus. Prov. 8. Ut هي in initio, si الغمرات legitur, suppleri potest, sic quoque القصة الغمرات, ut sic proverbium restituendum sit: القصة الغمرات تغلم ثم تنجلي; at vero codicis Ber. scriba, verba الغمرات تنجلي tanquam novum proverbium scripsit. Prov. 10. Licet in meo codice legitur اغيرة, tamen melius اغيرة scribendum est. Prov. 11. Ad metrum Ramal referre licet. Prov. 12. Ad mesrum Sarih referri potest. In codice Abu-Ohbaidi pro غيرك legitur غريمك „creditoris tui“. Auctor istius operis dixit, proverbium dehortari, ne nostris contenti in aliorum opes visum dirigeremus. l. 6. in schol. legas: hisce verbis prolatis: امنن على كفيت „Benignus erga me sis! tu a calamitate securus sis! (sic enim in codice Berol. legitur; in codice meo امنن o Mahne!) quae postea in proverbii consuetudinem venerunt. Prov. 19. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 20. In scholiis melius فالج scribendum est. Prov. 26. Quod in proverbio voci غنظ transitivum sensum tribui, ut intelligeretur de moerore, quo avolans locusta virum afficeret, id eam ob causam feci, quia in scholio vocabulo غنظ significatio irae et moeroris tributa fuit et postea de Alahjario dictum est: فاعتاظ „et magna ob eam ira exarsit“; attamen vero proverbium quoque de angore, quo inter dentes viri locusta afficeretur, intelligere licet. In versu posteriore le-

gas للايغار. Prov. 27. leg. duabus. Prov. 28. leg. الدرّة. Prov. 31. Ad metrum Redjes. Prov. 32. ad metrum Sarih referre licet. Prov. 34. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 43. In versu legas غَرَّر. Prov. 45. In versu legas: receptaculi aquae fraudulentum. Prov. 50. Quod si Forohl viri antiqui nomen esse putas, voci اغزل significatio „magis excellens carmine amatorio“ tribui potest. Prov. 51. Re diligentius perpensa lectio „جعل يتناول النجوم“ praeferenda videtur, ut sensus sit: ut Plejades capere studeret.“ Pag. 188. l. 1. leg. Sadjahi. Prov. 64. leg. غَيْرَة. Prov. 66. De suspecto et cunctante adhibetur. conf. C. 2, 168. Prov. 76. leg. الغَيْرَة. Prov. 79. Re diligentius perpensa pro: الغناء opulentia, الغناء cantus legendum esse puto. Prov. 80. leg. يرجع. Prov. 82. Jam nunc praeferendam puto passivi formam, qualis in codice Berol. adnotata est. „Famelico debitum solvendum differendum non est.“

C. XX. Prov. 2. In codice Abu-Ohbaidi الصيْف legitur et sic in Anthol. gram. p. ٥٢. Pag. 198. l. 5. In codice Berol. est هذا ومدقة خير, quemadmodum in Samachscharii opere legitur. Pag. 198. In versu posteriore legas: ضيعت. Prov. 8. Vox علماء, quae mihi nomen appellativum in virum transferendum videbatur, teste Kamuso nomen viri proprium Ihlba est. Prov. 15. Legitur quoque ما لا تدرى. conf. Hamas. p. ٩٣٣. Prov. 22. Pro voce الجزيرة في in insula, quod in meo codice reperi, in aliis codicibus الجزيرة في est, quod magis placet; vertendum igitur est: „In crimine gens consortes sunt.“ Prov. 28. Pro quacunque accuratius quadam scribas. In codice Abu-Ohbaidi voci شكبيرها foliorum par-

vorum, quae post magnum crescunt, significatio tributa est. Ille autem a Samachschario adnotatus proverbii modus ab Alazmäiho deductus est. Prov. 29. In versu priore ^{٥٠}مَرخ, quemadmodum in pluribus codicibus legitur, melius scribendum est. Erravi autem in eo, quod dixerim priorem versum mancum esse. Postrema syllaba vocis الملوك cum sequente hemistichio jungendum est. Prov. 30. leg. gladii tui et in scholio l. 3. gentis et p. 209. l. 1. pro hominem legas neminem. Prov. 34.

In codice Berol. تطلب legitur. Prov. 35. Scribas فَرَقًا. In linea 5 schol. codex Berol. habet يتغدى بكم. Permutatum esse videtur يتغدى et يتغدى. l. 3. infr. pro Chalifae leg. principis. Prov. 39. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 44. Ad metrum Redjes aut Sarih referri licet. Prov. 45. In hoc proverbio, quod ad metrum Sarih pertinet, vocabulum العود quoque ramum aut lignum significare potest. Prov. 50. Proverbii enunciandi modus, quem in scholiis adnotavimus, idem in codice Abu-Ohbaidi reperitur. Caeterum a Meidanio receptus modus eum sensum, qui in scholiis est, praebere potest. Eum admisimus C. 21, 77., ubi idem proverbium repetitum est. Praeferendus est. Prov. 51. In scholio legendum est: اذل رقاب الناس غل المطامع. Prov. 52. Ad metrum Sarih referri potest. In scholiis legas بيصنتهم. Prov. 53. In Djeuharri opere اهلك الناس الاحمران legitur. Prov. 63. In proverbii, cui metrum Thawil est, versione „dimissum“ legas. Prov. 64. Proverbio aut metrum Redjes aut Sarih habet. In adnotatione legas C. 21, 24. Prov. 65. In primo versu citato scribi quoque potest: فشانك, ut verbum omissum sit. Scribas vero أرجع. Prov. 66. In scholio l. 1. leg. enunciandae. Prov. 68.

scribas أقعسا. In codice Berol. est قعسا. Prov. 69. Ad metrum Redjes pertinet. Prov. 71. Accuratius scribendum est: „In minus mutato statu.“ Prov. 72 et 73. Ad metrum Redjes pertinet. Prov. 80. In codice Berol. legitur أفسد من السوس „Magis corrumpens quam tinea“ et quoque أفسد من السوس في الصوف „Magis corrumpens quam tinea in lana“. Prov. 81. Dicitur: اللهم O Deus! hyaenam et lupum!“ i. e. conjunge hos duos in grege, ut unus alterum impediatur, quominus gregem dilaceret. Prov. 86. schol. l. 1. 2. Re diligentius perpensa vox الافاعي cum voce فاسية conjungenda non est, quum in lexicis non nisi فاسية pedens tanquam cognomen scarabaei reperiatur. Prov. 89. Madajin est nomen urbis in Tigridis ripa orientali sitae a Bagdado versus Austrum unius diei itinere remotae. Erat urbs capitalis, regis Persarum palatio ornata, quae provinciae nomen dedisse videtur, quam ob causam oppidum Sabath in ripa occidentali Tigridis situm appellatur Sabath-Madajin. conf. Abulf. geogr.; est autem pag. 228. l. 4. de Cosroe Perwizi filio sermo. Prov. 90. l. 6. schol. pro dactyli decidissent, legas luna decidisset, siquidem in aliis codicibus loco vocis التمر dactyli legatur القمر luna, quod praeferendum est. Prov. 91. In nomine viri illius scribendo codices non consentiunt; rectum autem videtur: Abu-Bera Malic b. Djahfar b. Cilab. Prov. 97. Nomen كلثوم rectius Coltsum enunciandum est. Prov. 98. In Meidanii commentario et Kamusi opere Said b. Cajjis Namirita vir appellatur. Prov. 108. Ad metrum Ramal. Prov. 110 et 111. ad metrum Basith referri possunt. Prov. 112. In codd. Berol. aliisque القطر pluvia legitur, quod bonum est. Prov. 119. Legitur quoque فرشته. conf. Harir. ٣٣٩. Prov. 120. scribas غير et طلبها. Prov.

121. sic quoque legitur عند تغلب الاحوال تعلم جواهر الرجال cod. Par. rec. Prov. 125. scribendum أَفْرَشٌ. Ad metrum Redjes referri potest.

C. XXI. Prov. 4. In codice Abu-Ohbaidi explicandi causa additur, mulierem a flavo colore, qui ipsi proprius esset, praetextum puerperii petiisse, ut maritus ei ista proverbii verba dixerit. Proverbium ad metrum Sarih referri potest. Prov. 7. legas أَفْصِدُ. Prov. 8.

In codice Abu-Ohbaidi proverbium cum altero: انقطع قوى من قايبة „Prodiit pullus ex ovo“. conf. C. 2, 48. 21,

30. confertur. Prov. 9. In codice Abu-Ohbaidi قَلْبِ scriptum est, ut „conversa est res“ vertendum sit. Prov.

11. In codice Abu-Ohbaidi: „Jam tibiam suam ei percussit“ legimus additis verbis: يعنى اذا قامت الحرب على ساقها i. e. quum bellum super tibia sua stat (quum ardet), ex quibus verbis, istum loquendi modum paulo aliter de bello intelligi posse, videmus. Prov. 14.

Pro الوصاد legas الوساد. Prov. 16. Hocce proverbium

in codice Abu-Ohbaidi sic legitur: قد يبلغ الخضم القضم

Prov. 19. Scribendum est الردهة, si Kamusum sequeris; at vero in codice Ber., quemadmodum impressum est, legitur. Prov. 21. Proverbium, quod ad metrum Basith

referri potest, refertur de Ahmruo b. Alahz, qui id in quendam dixerit. In libro Citab-Alaghani, ubi matrimonium filiae Ahtabahi narratur, Abu-Sofjanum matrimonii rem retulisse, legimus. Prov. 22. conf. C. 12, 122.

Ad metrum Chafif. referri potest. Prov. 23. In versibus a me citatis, monuit. cl. Fleischerius, enunciandum esse

معرس, cui voci significatio est loci, ubi viatores ad finem noctis quietem capiunt. Qui enunciandi mo-

dus quum mihi vehementer placeat, vertendum erit: quasi
 esset (vita) locus, ubi princeps in summo cuspe quietem
 capit. Sic optime dicere poterat ob vehementes vul-
 neris, quod sanari non poterat, dolores. In ultimo versu
 scribas: **وانبهِتِ واسمِعِ** et **اُدْنَان**. Prov. 24. Ad metrum
 Sarih pertinet. Prov. 29. Ad metrum Chafif referri potest.
 Prov. 30. Proverbio sensus est „rem absolutam esse“. Prov.
 34. Ad metrum Redjes pertinet. Prov. 36. Pro verbis „tum
 post firmiter liga aut laxa!“ clarius scripsissem: tum post
 vehementia utere aut leniter age! Prov. 37. sch. l. 2. pro
 Schaber scribas Schacir. Prov. 38. Quod l. 2. adnott. legitur
 Ahdhal, id in codice Berol. Ohdhal scriptum est. Prov. 46.
 Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 51. schol. l. 5. dele
 vocem nam. Ni fallor, in proverbio firmum animi propositum,
 quo rem aggreditur homo et perficit, commendatur. Nimia
 cautio cum prudentia conjuncta, si a consilio capiendi et
 exsequendo nos retinet, inutilis est habenda. Prov. 52. Ahj-
 scha quum imperator Ahlius eam captivam fecisset, dixisse
 fertur: **قد بلغت منا البلغين**. Vocabulum **البلغين** et cum
 vocali Dhamma litterae Ba enunciatur. Prov. 53. Cum hoc
 proverbio C. 1, 222. conferatur. Prov. 54. Mohammedes
 pseudopropheta haec verba aut primum dixit aut post
 adhibuit. Prov. 55. In proverbio, quod ad metrum Sarih
 referri potest, vox **الدوية** in littera cum Teschdido
 scribendum est, sed saepissime fit, ut omittatur in enun-
 ciando. Idem proverbium, transpositis verbis C. 25, 15.
 repetitum est. Prov. 56. Ad metrum Chafif referri potest.
 In scholiis l. 3. scribas Alaschtaro Alnachäi. Prov. 57.
 Proverbium ad metrum Camil referri potest. Caeterum in
 codice Ber. sic legitur: **قد كان مرة فليوم لاناك**. Avum
 pseudoprophe-

tae Mohammedis (schol. l. 2.) Ahbd-Almothalleb (et sic in indice) scripsimus, quod pluribus locis sic enunciatum reperimus. Lexicographi autem Ahbd-Almoththalib scripserunt. Est filius Haschimi et nomen Ahmir gerebat. **Prov. 59.** Ad metrum Ramal referri potest. **Prov. 62.** Quod si, quemadmodum cl. Fleischer referente in codicibus Paris. legitur, لقد initio ponis, proverbium ad metrum Wafir pertinet. **Prov. 64.** Ad metrum Redjes referri potest. **Prov. 66.** In scholio leg. C. VI, 243. **Prov. 69.** Ad metrum Redjes referri potest. **Prov. 73.** Ex Ferrai grammatici sententia dici potest: اقصد الموت et قصه الموت. **Prov. 75.** In codice Abu-Ohbaidi legitur sic in proverbio: لو قيل et أسوي العوج. Abu-Ohbaidus quoque retulit proverbium vulgaris usus maxime adhiberi a mulieribus de rectitudine et curvitate rerum. **Prov. 77.** Legas الآنس et conf. C. 20, 50. Prius autem a me citatum versum nunc sic verto: Quod si me ut hilarem gero, scurra appellor; sin vero me cohibeo, morosum me dicunt. **Prov. 88.** Ad metrum Sarih pertinet. **Prov. 89.** Legas قرن. In codice Berol. vero اقران legitur. **Prov. 90.** scribas قبلك. **Prov. 90 et 91.** Suppressa ultima vocali ad metrum Redjes referri possunt. **Prov. 93.** Hocce proverbium ad Persas quoque transiit conf. Roebuck proverbs in the Persian and Hindostanee languages Calcutt. 1824. Nr. 34. **Prov. 94.** Praefero enunciandi modum a cl. Fleischer e codice Par. mihi indicatum „عرتني“ Jam mihi indicavit modum incedendi meum et ingemuit“, ut subjectum verborum camela sit, quae viam erranti indicavit. **Prov. 96.** l. 5. legas: Kaisi b. Sohair ben-Djadsimah (quod a nonnullis Djodaimah v. Djodsaimah scriptum esse reperi). Pag.

276. l. 1. Nomen Haml b. Badr nunc accuratius Hamal b. Badr scribendum puto. Pag. 277. Pro verbis: Post apparitionem verti quoque potest: post inspectionem. Ibidem nomen Chodsaifah (quemadmodum in quibusd. locis codicum reperitur) accuratius Hodsaifah in omnibus locis scribendum est; ibid. l. 6. infr. scrib. Ah-racijjus ben-Ohmairah. Pag. 278. l. 7. Locus اللقطة appellatus in Hamasa اللقطة (Allofathsah) scriptus est. Ibid. p. 263. l. 19. idem locus لقاطة, ut in Meidanii opere, reperitur; sed cum glossa marginali, alios لقاطة scribere. Priorem Ahntarahi versum nunc sic accuratius vertendum puto: Quis unquam vidit virum instar Malici ab hostibus occisum, quod duo equi certaminis cucurrerant. Scribas vero عينا et أن. l. 20. legas Mosainitae pro Masinitae. Pag. 279. l. 2. scr. جَزَّر l. 19. Ex codice Paris. videmus, in verbis ويقال بغيقة praepositionem non esse; sed loco vocis Almoghaikah ab aliis Boghaikah dici. Pag. 280. l. 8. et 13. leg. Alhabaah, l. 23. scrib. quae filia Alduli filia Hanifah, mater Rewahahi erat. l. 28. et in iis quae sequuntur Hadjar pro Hodjr enunciandum est. Pag. 282. l. 11. Scripsi Hanbadhi et postea Hinbiz, quod codices in scribendo nomine dissentiunt. Hinbiz rectum videtur l. 2. infr. leg. ad patrem occisi. Pag. 283. l. 1. Accuratius scribendum est: mutilatus erat. Prov. 101. ad metrum Redjes. Prov. 103. ad metrum Sarih. Prov. 104. ad metrum Redjes pertinet. Prov. 105. Si مَدَّحَب legitur, abjecta prima syllaba, ad metrum Thawil, sin مَدَّحَب ad metrum Redjes pertinet. Prov. 106. ad metrum Sarih referri potest. Prov. 108. Ad metrum Redjes referre licet. Prov. 109. In codice Berol. legitur ,,نوى الهبات“, possessores donorum“, ut videtur, correctum. Prov. 112. In hocce proverbio voci النغلة corruptionis

significationem tribui, quod in scholiis de indole sermo est, quibuscum aliae conjunctae sunt, ita ut corruptionem pellis cum lanae in pelle reliquae corruptionem conjunctam esse putarem. At vero C. 27, 156., ubi de corrupta pelle ipsa sermo est, in scholiis nostrum proverbium citatur additis vocalibus, النَّعْلَةَ, ut de pelle corrupta in proverbio sermo esse debeat. In scholio nostro legitur: *لأنه قد نغل ما حواليه* „quoniam corruptum erat id, quod circum eum (pellem) est“, ita ut in lanae evulsae restantibus causam corrumpendi viderem. In posteriore autem scholio legitur: *فینغل ما حوالیه* „et tum corrumpitur id quod circum eum est“, id quod non nisi pelles in deprendendo id circumdantes significare possunt, ita ut in uno pelle corrupto causa cernatur, cur etiam caeteri in deprendendo corrumpantur. Quod si ita est, non video, quomodo proverbium plures indoles pravas in uno viro conjunctas significare possit; nil obstare videtur, quin pravum significet, qui quasi se solaturus dicat, se unicum pravum non esse, alios quoque esse pravos. Prov. 115. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 116. Cum hoc proverbio conferas proverbium 86. In passivo illius proverbii causa erat, cur et hic passivum admitteremus. Secunda verbi forma adnotata erat in codice de Sacyano. Si activum formae admittis, accusativus objecti omissus est. Prov. 119. Cl. Fleischerus me certiore fecit, in codice Par. *الفرس المرأة* esse. Quod si ita est, scribendum est *أفبح* et ad verbum vertendum „Duo turpissimi emaciati sunt equus et mulier“ Pag. 289. l. 5. legas: codex Ber. Prov. 120. In meo codice *بروق* legitur. Prov. 121. Scribas *ظلمة*. Caeterum hoc proverbium intime cohaeret cum. prov. 127., ut fortasse unum ex altero or-

tum sit. Prov. 123. In scholiis l. 1. pro **لِّظَمَاءِ لِّلْمَارِ** legas aut **لِّلْمَارِ** aut **ظَمَاءِ لِّلْمَارِ** id quod praeferendum est, quippe quum dicatur: **مَا بَقِيَ مِنْهُ إِلَّا ظَمَاءُ لِّلْمَارِ**. Prov. 124. Versus in codicibus quibusdam corruptus sic scribendus est: **لَمْ يَرِدْوَ لِّلْحَاجَةِ فِي لِّلْحَاجَةِ أَقْصَى مِنْ الدَّرْهَمِ فِي كَفِّهِ** „Cui res perficienda erat, is nunquam in re perficienda efficacior rem vidit, quam drachmam in manu“. In codice Berol. verba **لَمْ يَرِدْوَ لِّلْحَاجَةِ فِي كَفِّهِ** tanquam novum pro-verbium distincta sunt. Prov. 125. Vox **جَلْمَر** accuratius „forfex, qua lana tonditur“ vertenda est. Pag. 292. l. 3. legendum est **يُقَالُ** „ut diceretur“. Prov. 128. In versu pro leo scribas leno. Prov. 129. In adnot. scribas C. 27, 160. Prov. 132. Adnot. l. 2. pro Abu-Ohbaidah codex Berol. habet Abu-Ohbaid l. 4. pro Almothalleb scrib. Almoththaleb. Prov. 133. Adnot. l. 4. scribas: Almoththaleb. Prov. 136: Adnot. l. 3. leg. Ebn-Mihdjani. Prov. 139. Verba in numero et in verbo uncinis includenda sunt. Prov. 140. Post verba quam pollex lacertae adde pollex otidis. Prov. 141. leg. **فَرِيحٌ** et **حَلَمَةٌ**. Re diligentius perpensa in omnibus voci **أَقْطَفَ** significationem „propinquire gressu incedens“ tribuendam puto. Prov. 142. Nunc videmus, in codice Berol. **لِّلْحِدَانِ** legi. Quae vox casus fortunae designat, quibus ut fini opulentiae vestigia foeda tribui possunt. Prov. 154. Ad metrum Camil referri potest. Prov. 157. Ad metrum Basitth pertinet. Prov. 159. adnot. l. 2. pro seducere studuit legas errore omnino captus est. Prov. 166. Scrib. **السَّاكُتُ الصَّمُوتُ**. Prov. 167. Adnot. l. 5. pro **رَجَالٌ** scr. **رَجَالٌ**. Prov. 174. Leg. **تُبَلَّى**. Ad metrum Wafir prima syllaba omissa referri potest.

Prov. 175 et 176. prima syllaba omissa ad metrum Thawil referri possunt. Prov. 179. In cod. Par. legitur كثرة النعم. Prov. 184. Codicis Lugd. lectio القنية omnino praeferenda est. Prov. 186. Scrib. مَنَدَمَة.

C. XXII. Prov. 2. l. 3. pro evenit leg. evasit. Prov. 4. In codice Abu-Ohbaidi legimus, patrem filium morte amisisse. Prov. 5. In codice Abu-Ohbaidi legi, proverbium adhiberi de dono, quod avarus semel dederit. Prov. 9. Ad metrum Sarih referri potest. In hoc proverbio, ut in praecedente scribas كَأَمَّا pag. 311. l. 1. leg. بَخْتَال. Prov. 12. Ad metrum Ramal pertinet. Prov. 15. Proverbio metrum Chafif est. Legas praeterea: e pede suo. Prov. 20. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 23. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium adhiberi de viro opulento, qui, quum opibus abundet, multa haud necessaria expensa ferat. Prov. 24. In bonam malamque partem adhibetur. Proverbium posterius hemistichium versus Abu-Kaisi ben-Alaslat est, qui ad metrum Sarih pertinet. Pag. 316. l. 2. scrib: equum. Prov. 28. In proverbio lactis copia scripsi, non quod vocabulo دُرْك talis significatio sit, sed ut multitudinis sensum, qualis in scholio explicatur, redderem. At vero quae vocabulo دُرْك significatio proprie hoc in proverbio tribuenda sit, non omnino liquet. Quod si voci inum rei significationem esse statuis, jusculi partem reliquam in olla significare potest. Mos enim Arabibus erat, ut si olla utendi causa ab altero accepta redderetur, una cum ea jusculi pars in fundo relicta remitteretur. Hoc admissio in proverbio multitudinis significatio, qualis in scholio indicata est non reperitur; sed pauci et ejus quidem, quod pro re antea accepta remunerandi causa redditur. Prov. 30. In Haririi opere pag. 205. diversa interpretandi

ratio adnotata est. Virum, cui ex pluribus rebus necessariis una et quidem magna perfecta sit, verbis uti, aut alterum ad eum ista verba dirigere significaturum, eum, ista re absoluta, caeteras non absolutas leviter ferre debere. Prov. 32. Scribas كَلِّ ut in versu sequente, ubi corrigiae scribendum est. Prov. 33. Enunciari quoque potest سَرِي, ut nominis forma sit. Proverbium ad metrum Sarih referri potest. Prov. 34. Ad metrum Ramal pertinet. Prov. 35. Scribas سَتْبَلِيهَا. Prov. 36. Si كَلَّمْ enuncias ad metrum Sarih referri potest. Prov. 37. l. 13. schol. leg. allocutus est. In versuum versione autem post scortata sis exciderunt verba „an cum servo et tu servo dignus es.“ Prov. 42. In codice Abu-Ohbaidi فُجِدَعْت legitur. In versu primo in codice Berol. et Lugd. اُحِين legitur; sed quum non viderem, quomodo aut tempori aut exitio id tribueretur, sed vocem اَلْجَبْنِ melius conjunctam putarem cum sequente اَلْجَبْنِ, alteram lectionem praetuli. In tertio versu legas اَصْطَلِمْتُ l. 13. sch. leg. haberet. Prov. 44. In tertio versu variam lectionem وَاَلَا تَجْلَلُهَا, nescio quo loco inveni, cui hunc sensum tribuo“ et si id (feretrum) non tegis (i. e. mortuo quem cavens occidisti) te (occisum) ei imponent. Prov. 45. scr. اَلْبِيضَاع. Prov. 47. sch. l. 4. leg. qui die. Pag. 326. In primo versu in duobus codicibus لَصَا جَهَّوم لصا جهوم „fures duo Djahrami.“ Djahram nomen oppidi in Perside, Djorhom nomen gentis Jemanensis est.“ Proverbium rem significat, quae ab utraque parte ingrata est. Prov. 49. In versu altero scrib. تَسْغَلِبُ. Prov. 50. Ad metrum

Wafir referri potest. Prov. 52. Ad metrum Wafir referri potest. Prov. 54. In codice Berol. *العَبر* et *يقاتل* legitur. In scholio, quod ex Meidanio adnotavimus, in codice B. *أَمِنَ* et *ضَنَّ* scriptum reperitur; sed non video, quomodo *أَمِنَ*, ita ut vir is sit, qui securus sit, cum sequentibus verbis congruat. Passivum *أَمِنَ* autem, quum *أَمِنَ* intransitivum sit, non posse admitti puto. Prov. 56. In codice Abu-Ohbaidi invenimus, legi quoque *الكلاب مع البقر*. Abu-Ohbaidus dixit, originem proverbii vulgo, cui usitatum sit, ignotam esse. Prov. 57. Vulgus putat, daemones taurorum dorsis vehentes a bibendo retinere, nam sic Alahscha cecinit:

لكالشور والجنتى يركب ظهره وما ذنبه ان عافت الماء مشربا
 „Ut taurus, cujus dorso daemon vehitur, et quod crimen ei est, si (vaccae) ad aquam, ut bibant, accedere nolunt.“
 In versu autem priore scholii *وبنوعدن* legendum est. P a g. 331. l. 17. leg. *كلمتان* l. 23. In codice B. est Boschair b. Alhodjair Ijadita. Prov. 60. Ad metrum Camil referri potest l. 6. infra. Fortasse *Ihlba b. Arkam* legendum est. Verba autem lin. 3. magis ad verba vertas: Tibi non deerit noxius; sed tibi deerit utilis. P a g. 333. Verba potius sic vertenda sunt: „Tu es similis Kodaro contra gentem Irem“; mactaverat enim Kodarus filius Salifi camelam Zalehi, quae res in causa fuisse dicitur, cur Deus gentem Tsamud perderet. In illis autem verbis gens Irem loco gentis Tsamud posita est c o n f. Harir. p. ١٧٤ Lin. 7. Magis ad verbum vertendum est: Possessor rei ejus arbiter est i. e. potestatem in eam habet. Prov. 62. In codice Par. *رايت* et *فكرتهم* legitur; sed in meo et Ber. est, ut scripsi.

Poeta autem, qui versum composuit, est Ebn-Adham Calbita, cujus Nabeghahus Dsobjanita in versibus suis mentionem fecit. Prov. 63. In codice Abu-Ohbaidi et Hamas. p. ۳۲۰ legitur اعْتَس. Prov. 65. In codice B.

يَنْتَقِرُ legitur. Pag. 337. l. 6. Accuratius تعامى scribendum est, et تَنْجِزِي, quemadmodum cl. Rödigerus Fleischer ex codice Gothano confirmavit. Veritas igitur: aut tu mihi perficies postremum ejus (quod promisisti). Idem doct. Rodigerus Fleischerum certiore fecit, scholion dicere, لا افعل sequentis versus esse pro افعل „tum vertendum: Juro per Deum, non faciam!“ Quod si vero in ultimo versu, quemadmodum in nonnullis codicibus scriptum est, اَبَى legitur, vertendum est: Recusat mihi sepulcrum i. e. impedit, quominus faciam sepulcrum,

Prov. 67. scribas وَوَدَّ. Prov. 68. scrib. الطَّيْمَ. Prov. 72. l. 1. schol. leg. Omamah. Pro Chalfus etc. in codice Abu-Ohbaidi Chalidus b. Rewahah b. Ghathfan legitur. l. 9. sch. loco verborum: Mulier autem audiens legas: Mulier introducta ad eum videns quālis esset. In codice autem inscripto: كتاب مرأة الكاينات شرح عجايب المخلوقات auctore Kazwinio legimus; غوير et كسير nomen scopulorum duorum magnorum in medio mari inter Bazram et Ohmanum sitorum esse, qui navibus periculosi sint. Difficiles quum evitatu sunt, nomina accepisse. Dicit: غوير وكسير وثالث ليس فيه خير „Ghowair et Cosair et tertius, in quo bonum non est.“ Pag. 341. In prioribus versibus magis ad verba vertendum erat: Et jam ad nos venit tempus Alfithahli et petra mollis erat, ut lutum, eram oppigneratus etc.; sed sensum sequentium versuum ratione habita constitui: l.

7, leg. **سَلِيمَان**. Srov. 75. leg. **كَأَنَّمَا**. Prov. 76. Si ad camelos refertur, versioni addendum est, qua incedunt. In scholio legas. Aldjohfa. Proverbio autem metrum Thawil est, ut versui sequenti, cujus auctor Al-sobair dicitur. Prov. 77. scrib. **كَسَلَّ**. Prov. 78. Si lexica sequeris, **النَّكْعَة** enunciandum est; sed in codice de Sacyano **النَّكْعَة** legitur et fieri potest, ut duplici modo ut **رَتَّعَة** et **رَتَّعَة** enunciatur. Prov. 79. Scribas **فَلَاقُوا** et proverbium ad metrum Sarih aut Redjes referas. Prov. 84. Proverbio metrum Basith est conf. T. 1. p. 684. vers. Prov. 89. Scrib. **الْفَرَّاشِيْنَ**. In codice B. in margine legimus, regem Ahmruum b. Hind interrogasse Alharitsum Altauam (didymum) Jeschoritam de origine Almotalam-mesi et quum responsum tulisset e gente Banu-Dhachmah Adhcham (**بَنُو ضَاخَمَةَ اَضَاخَمَر**) dixisse: **مَا هُوَ اِلَّا كَسَاوِطٌ بَيْنَ الْفَرَّاشِيْنَ**. Prov. 90. In scholio leg. **كَمَشْمَر**. Prov. 91. scrib. **زُور** et in scholio pro **يُرِيْد** legas **يُرِيْد**. Prov. 92 In versu **كِدَابِغَة** scribas. Prov. 93. leg. **كَأَنَّمَا**. Prov. 94. schol. 11. Pro dubia voce **مَعْلَان**, momente cl. Fleischeri, **مَعْلَان** scribendum videtur. Prov. 95. Proverbium ad metrum Redjes pertinet. Scribas vero **غَيْرَه**. Prov. 97. In hoc proverbio, quod ad metrum Wafir referre licet, **كَسُوْر** scribas. Prov. 98. Proverbium ad metrum Redjes referre licet. In codice Abu-Ohbaidi inveni, ni fallor, legi quoque **وَقَبِيَّة**. Prov. 99. Vir, qui ad Ahmruum fame sitique adfectus venisse dicitur, Ahjidsus erat conf. C. 27, 126. in versibus citatis. Prov. 100. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium hoc au-

tiquum vulgo usitatum esse. Conf. quoque Hamas p. 431, ubi legimus proverbium *كمستبضع الملح الى بارق*, „Sicut is, qui salem Barekum vendendum portat.“ Prov. 103.

In codice Abu-Ohbaidi *اَكْسَفَا* inveni. Prov. 106. Vocem *وابك*, pro qua in codice Ber. *وانك*, reperitur, potius ob conjunctionem cum praecedente *حل*, enunciandum est, monente cl. Fleischer, *وابك*, „deplora Thommum“ quamvis particulam *وا* praepositio sequi potest. In quarto versu *كنت* legas. Prov. 108. ad metrum Redjes referri potest. Prov. 115. In proverbio, quod Hamas. 4. l. 5. paulo aliter legitur, *عينك* scribas. Pag. 356.

Melius *يُنال الحمد* scribitur. Prov. 120. sch. in nonnullis codicibus *حجيك الصليب*, „crux tecum sit“ est, quod responso furis magis convenit. Prov. 124. Proverbium in Hamasa p. 372 *الكمر اشباه* legitur. Prov. 125. Proverbium aut ad metrum Redjes aut ad Sarih referri potest. Prov. 128. Pro: Ut lamen cotis, quod scribas: Latior facies cotis, quae. Prov. 132. In codice Abu-Ohbaidi proverbium sic adnotatum est: *كالعنز* „Ut capra cultrum quaerens.“ Prov.

137. In versu *من غالب الايام*, „qui cum diebus certat“ legendum puto, et sic in codice Berol. existit et vocabulum *مكذوب* tam in proverbio quam in versu eum significare potest „cui mendacium dicitur“ conf. C. 23, 394. Prov. 139. Quod si voci *احتناص* significationem „receptaculum aquae construxit tribuitur, quam vero significationem non omnino probasse videtur Meidanius, verti quoque potest: sicut is, qui ad latus vaporis meridiani receptaculum aquae construit.“ Prov. 146. schol. l. 6. pro aut leg. id est. l. 7. pro *يصكبتهم* leg. *يصكبهم*. In codice Abu-Ohbaidi legimus. Dixit Abu-Phasanus, dixisse Abu-Mohammedem Salamah versum

لاقيت اذا incipientem. Qui autem legendi modus metro aptior est. Prov. 147. Ad metrum Redjes aut Sarih referri potest. Prov. 149. leg. عزمك. Prov. 151. et 152. Ad metrum Ramal referri possunt; sed dubitare licet, nam duo proverbia in unum conjungenda sint. Prov. 153. Cum proverbii sententia convenit id, quod in Corano Sur. 17, 86. legitur. Prov. 154. Ad metrum Ramal pertinet; scribas vero صعلوك. Prov. 155. Ad metrum Thawil pertinet. Prov. 156. leg. أعطاك. Prov. 160. Legas: Invite. Fleischerus cl. putat, si Beithar viri nomen sit, verbo حج Meccam iter faciendi significationem tribui posse. In codice Berol. حج legitur, ut tanquam imperativus verti possit. Prov. 164. Fleischerus cl. proverbii sensum proposuit, cui non possum non assentire. Ut is, qui hasta confossus, ne turpiter fugiens putetur, ulterius in hostem procedit, etsi majore dolore penetrante magis hasta adficitur, sic qui ignominiosam rem suscepit, poenitentiam ortam celans eadem ratione agere pergit, ut dissimulando homines fallat. Prov. 171. In versu priore lego in codice meo et Ber حمارة العبادى asinus Ibaditae, id quod, nisi error est, ob sequens الذى factum videtur. Sed apud poetas الذى ad praecedentem Dualem referri posse videtur, quum الذى loco pluralis adhibitum inveniatur. Prov. 172. scribas موتشَب Prov. 173. leg. الجريب. Prov. 177. Ad metrum Camil pertinet. Prov. 178. ser. التنتاج. Prov. 179. scribas اناء. Prov. 181. Commentarii verbis magis consentaneum in scholiis scribendum fuisset: qui duas res aggreditur, quarum neutra occupatur. Prov. 192. In codicibus, quos inspexi, est كلاء

البعيضة البغيضة لا يكتمه البغيضة البغيضة; sed ita ut alterum البغيضة in-
 titium scholii sit, non pars proverbii. Fleischerus cl. vero
 in codice Krügeriano البغيضة البغيضة adnotatum reperit,
 ita ut et alterum البغيضة pars proverbii habeatur. Quod
 si verum est, vertendum est: quod exosus exosum non
 celat. Prov. 193. In versu scribas: دليل. Prov. 194.
 scrib. كرها. Prov. 199. l. 10. sch. leg. وحلقتة conf.
 De Sacy Anthol. gram. p. 49 l. 14. Pag. 377. l. 19.
 In eo, quod الضرار nomen proprium angeli, qui Adamum
 e paradiso expulerit, putabam, Reiskii auctoritatem se-
 cutus sum; at vero Fleischerus cl. hujusce angeli no-
 men nullibi reperiri dixit. Quod si ita est; vocabulo
 الضرار significatio; adversari Dei voluntati tribu-
 enda est in versu. Prov. 201. ser. الجلام. Prov.
 202 — 205. Ad metrum Redjes referri possunt. Pag. 381.
 l. 11. In codice B. اخذ الصبحان, in meo اخذ الصبحان
 legitur. Prov. 213. Ser. اليهيو. Prov. 216. In scholio
 scribas: قد ارتجن قد احترق. Prov. 217. Magis ad ver-
 bum vertendum est: Maxime mentiens eorum, qui repunt
 et gradatim incedunt. Prov. 219. In duobus codici-
 bus صنع legitur Prov. 223. sch. l. 2. leg. ducentos et
 decem. Prov. 225. schol. l. 3. leg. كاس. Pag. 388. l.
 1. leg. أناسر. Prov. 246. Hoc in meo codice non est:
 sequens exstat. Prov. 252. Ad metrum Redjes referri
 potest, Prov. 259. leg. وتغف. Sic in meo codice le-
 gitur. Sed in aliis تغف. Tum a radice عف derivandum
 vertendum est: caste vives. Prov. 262. In codice Ber.
 العبرة et الخبرة scriptum reperitur. Hoc modo admissio ver-
 tendum est: Quot amicos ratio, quae rerum habebatur,

mihī acquisivit; sed notitia (qualis amicus novus esset) mihī eripuit. **Prov. 263.** In codice B. لاعِبٍ. Hoc admissio vertendum est: Ac si ejus lingua gladius ligneus ludentis et ensis percutientis esset. **Prov. 264.** Proverbium ad metrum Motakarib referri potest. **Prov. 266.** Ad metrum Sarih referri potest; sed in cod. B. وقد جف legitur. Isto legendi modo admissio ad metrum Redjes pertinet. **Prov. 267.** Ad metrum Thawil pertinet. **Prov. 268.** In codice Pocock. legitur الأعوان „non vestit adjuutores suos i. e. dat et non accipit; at vero in aliis codicibus legitur لاعواز „ob paupertatem“ i. e. quemadmodum mendicus veste donatur; sed ut honore adficiatur. **Prov. 269.** Verti quoque potest: ut templum Dei, quae visitatur et non vitat. In scholio l. 3. leg. تزور **Prov. 274.** In lexicis incudis nomen سندان est; سندان est vulgaris loquendi modus. **Prov. 279.** leg. بالتوراة. **Prov. 280.** in scholio scribas: litterae commendaticiae. **Prov. 281.** Proverbii verba, quemadmodum cl. Fleischerus monuit, e Corani verbis Sur. 88, 6. 7. derivata sunt. Vertenda igitur sunt: sicut planta Dharih, quae neque pinquefacit, neque famen pellit. „De ista autem planta magna lexicographorum dissensio est“. **Prov. 282.** Ad metrum Sarih referri potest. **Prov. 297.** Proverbium mihī nunc sic vertendum videtur: „Verbum sapientiae (provenit) e ventre vacuo.“ Quibus autem verbis sensus inesse videtur, eum, qui ventri non nimium indulgeat cibo, sapientiam sibi comparare non posse et sapienter loqui, quum plenus venter studiis et sapientiae comparandae non conveniat. **Prov. 302.** Proverbio metrum Wafir est. **Prov. 303.** Ad metrum Sarih referri potest. Ingeniose autem cl. Fleischerus proverbium vertit: Canis cui subsutus est porcus i. e. homo naturae

caninae, sub cuius quasi pelle latet alter naturae porcinae
Prov. 305. Verti quoque potest: **Prostravit. Prov. 306.**
Mens occulti futurum tempus designat, quod nobis res a.
Deo decretas, quas nescimus, adducit. Prov. 309. In
 versu scribas: يزيد. **Prov. 311.** Ad metrum Redjes per-
 tinet. **Prov. 314.** Pocockius proverbium vertit: „Turba-
 tio aquae a capite fontis est.“ Hic mihi vertendi modus
 nunc arridet, ut proverbio sensus sit: Quod si fontem in
 initio suo turbas, et postea aqua fontis turbida est. Tum
 in negotia transferri videtur. **Prov. 319.** In codice B.
 منبهة et منقصة scriptum reperi. **Prov. 320.** In codice B.
 تكلمه legitur. Talis quoque sensus proverbio tribui po-
 test: Generosus quamquam videt opes suas et opes alio-
 rum beneficiis dandis diminui et perire, tamen ob istam
 experientiam a beneficentia non retinetur, ut naturae suae
 indolem semper sequatur. **Prov. 323.** Ad metrum Re-
 djes referri potest. **Prov. 325.** In codice B. pro انفك le-
 gitur نفسك.

C. XXIII. Prov. 2. In codice Ber. legitur خيرت
 et لاخترت i. e. si tu, o femina, eligere potuisses, profecto
 elegisses! **Prov. 3.** In codice Abu-Ohbaidi legitur: لانتَهتْ
 الآخرة. **Prov. 4. l. 1. schol.** In cod. Abu-Ohbaidi pro: Ahm-
 ruus ben-Mamah legitur Ahmruus ben-Omamah
 (امامة). Pag. 407. l. 8. scribas: aves Katha noctu. **Prov.**
10. Ad metrum Sarih pertinet. Scribendum باسمائه. Pag.
 411. l. 5. leg. مفرعا. **Prov. 17.** Metrum Redjes est. Fieri
 quoque potest, ut proverbii sensus sit: Res, quibus homo
 laetus fit, majoris aestimandae sunt, quam ut pretium iis
 sit. In versu pro هنا in pluribus codicibus هذا legitur.
 Hoc admissio vertendum est: „Parti rei, ex qua animus
 recreatur, pretium non est.“ **Prov. 18.** Proverbium versu

quem in codice Abu-Ohbaidi legimus, optime explicatur:

اعرض عن العوراء ان اسمعته واقعد كانك غافل لم تسمع

„Averte te a sermone turpi, si eum audis et sede tanquam socors, ut eum non audivisse videaris.“

Prov. 23. l. باخمس. Prov. 24. scrib. لأبلغن. Prov. 26.

Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 27. In Hamasa

p. ١٣٠. l. 9. sic legitur proverbium: لألحقن قطفها بالوساع

„Profecto efficiam, ut parvos gressus faciens (equus) eum attingat, qui amplos gressus facit.“

Prov. 29. In codice Abu-Ohbaidi بعيرهم legitur; est igitur hemistichium metri

Thawil. In scholio l. 3. pro: Alahlba leg. Alihlba.

Prov. 30. scrib. بى. Pag. 416. l. 10. Scrib. الكبراً.

Pag. 417. In versu l. 1. scholiastes vocem مينة de ove inter mulgendum quiescente et tranquillo, vocem مسفتة de concinnatis mulctris succo spisso intelligi vult. Fleischerus cl. autem Ell. Bockthorii auctoritatem sequens, qui رب القرظ succum spissum e fructibus acaciae expressum esse dixit, hoc de succo spisso acaciae, cujus ope corium concinnetur, dictum esse contendit; attamen vero quum utres, antequam, consuantur, pice oblini sciamus conf. C.

28, 96., quin idem in mulctris factum sit, nil obstare videtur.

Prov. 33. Verba: Nunc jam dictum est: Cave lupum, lupum! ذيب الذيب قد قبيل الذيب dubitavi, num

re vera ad proverbium pertineant, quum in meo codice non legantur.

Prov. 34. Proverbium in eo quoque adhibetur, qui in re expeditum se ostendit.

Prov. 35. De hoc proverbio conf. C. 9, 57. Proverbii autem causa in eo posita videtur, quod vulpi timiditas tribuitur. conf. C. 5,

164. 166. In versu الثعلبان scribas. Prov. 38. leg. بعشك.

In Hamasa p. 382. هذا omissum est. Prov. 39. legas

دراً. Pag. 420. l. 8. infr. leg.: Amalekitam. Prov. 45.

In scholio scribas: ذات المرار في الاعوام. Prov. 46. In co-

dice Abu-Ohbaidi legimus, in quadam traditione esse ver-

ba: ليس الخير كالعيان. Prov. 47. In codice Abu-Ohbaidi

legitur: امر يهلك امرء عرف قدر نفسه. Pag. 422. l. 8.

Vocabulum ضياع, quod causa interitus vertimus, verti

quoque potest: domestici, qui alendi sunt. L. 10. pro voce

الندامة مع السفاهة, عامية العقل. L. 13. In meo codice sic mel-

lius separantur verba: خبير الامور مغبة الصبر, بقاء المودة عدل التعاقد

quod pag. 423. l. 6. sic vertendum est: Poenitentia cum igno-

rantia est; fulcrum ingenii est mansuetudo; optima res

est finis patientiae; perpetuitas amoris est aequitas in

mutuo foedere. Prov. 51. Quam tanquam Abu-Ohbaidi

sententiam adnotavi, non est ipsius propria; sed gram-

matici, quem adduxit. Prov. 52. Scribas: اُصِمَّتْ. Dicitur

quoque بيلدة اُصِمَّتْ et بصكرء اصمت et اُصِمَّتْ. Prov. 55.

In Hamasa v. 5 legimus الله يعلم. Proverbium de viro ad-

hiberi, qui rem de se palam faciat, dum aliter cogitet.

Prov. 58. Ad metrum Redjes pertinet. Prov. 61. De

hoc proverbio. conf. C. 14, 20. Prov. 68. In codice

Abu-Ohbaidi diversus intelligendi modus adnotatus est:

Si eques ipsum persequentem effugere vult, tum vero

timenti res eo adducitur, ut cingulum jumentum remissum

ad ubera perveniat, dum ipse eques a jumento descen-

dere nequit, ut cingulum liget; sed hoc potius cum pro-

verbio C. 5, 50. congruit. Prov. 70. In codice Abu-

Ohbaidi sic legitur: Jam inflames, si in carbones inflare potuisses.

Proverbium autem Alaghlabo tribuit, qui in versu sic dixerit. Prover-

bum autem Alaghlabo tribuit, qui in versu sic dixerit. Prover-

bum autem Alaghlabo tribuit, qui in versu sic dixerit. Prover-

bum autem Alaghlabo tribuit, qui in versu sic dixerit. Prover-

bium autem adhiberi, si quis alieno loco rem quaerat. **Prov. 72.** In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium significare, locum assequendae rei necessariae non esse. **Prov. 74 et 75.** Haec proverbia, sic ut praecedens fortasse in unum conjungenda sunt. **Prov. 76.** In Kamusi opere legimus, proverbium esse: طعن في حوص امر ليس منه في شى, quod in eum dicatur, qui rem ad ipsum non spectantem aut inutilem tractet. Legi quoque حوص et حوصى. **Prov. 78.** Legitur quoque الاسر. **Prov. 84.** Enunciari quoque potest يُلهى ,,prout in tuam injicitur.“ **Prov. 87.** In codice Abu-Ohbaidi proverbium hoc Ohbaido b. Alabraz tribuitur. Legitur quoque لا اعرفنك. Pag. 434. l.1. Legas 484. in codice Ber., quod لا يكسب ,,Non acquirit“ incipit. **Prov. 89. conf. C. 5, 28. Prov. 96.** Ad metrum Redjes referri potest. **Prov. 97.** Proverbium Abu-Beerus die Alhodaibijjah Ohmaro primum dixisse fertur. In versibus, Abu-Catswadum qui auctorem habent (conf. C. 16, 46.), legas طلب. **Prov. 98.** Ad metrum Sarih referri potest. **Prov. 102.** In codice Abu-Ohbaidi proverbium sic legitur: لمثل هذا كنت احسبها الحسى. **Prov. 103.** Proverbii, quod Saihdum ben-Djobair auctorem habere diximus, originem hanc fuisse legimus. Saihdus rogatus, ut traditionem, quam antea narraverat, repeteret, recusans hisce verbis usus est. Proverbii autem verba sic quoque interpretantur.“ Non omni tempore dico: mulge et tum bibe! ut فاشربْ enunciatur. **Prov. 104.** In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbii sensum esse: nil a me obtinebis“ ejusque originem in paucitate lactis positam esse. **Prov. 108. conf. C. 7, 34. 24, 128 Prov. 109.** Quam adduximus interpretandi

rationem, ea non est Abu-Ohbaidi; sed Meidanii. Abu-Ohbaidus, qui Alazmaihi sententiam, Jracae regionem Sewad a multitudine appellatam esse, adnotavit, sic suam sententiam explicavit: Ego vero eam a virore in palmis, arboribus satisque dictam puto, quod Arabes colorem nigrum cum viridi jungunt et unum loco alterius ponunt. Prov. 111. l. 3. schol. leg. Almohadjjel.

Prov. 112. leg. عُدْرًا. Proverbium pars versus est, cui praecedit: صاحبها صاحبها ولا تعجل بلومك صاحبها. Cunctare et socium tuum vituperare, ne festines! Prov. 113. Legitur

quoque: الفتنكرين لقيت منه بنات البرج والاقوريات et البحرين vario modo enunciantur. Prov. 116. sch.

l. 2. pro verbis: يعنى قويا legas: المستمر. Pag. 442. lin. 17. pro contrahit leg. contrahe. l. 19.

pro et invenis leg. invenis. Prov. 122. leg. longa cilia. Prov. 129. Ad metrum Redjes referri potest.

Prov. 141. 147. 148. Ad metrum Redjes referri possunt. Prov. 152. In scholio pro servi legas juvenis. Prov.

159. Vox زعم tribus vocalibus enunciari potest. Prov. 161. Pro voce طيبا mihi recta lectio videtur: طينا

lutum, quae in codice Ber. reperitur. Prov. 163. Ex sententia Abu-Ohbaidi vulgus proverbium adhibet. Prov.

171. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 172. Ad metrum Sarih aut Redjes referri potest. Prov. 174.

Aliis verba سرأة النهار initio diei significant. Prov.

176. Proverbium, in quo الضحى legas, ad metrum Redjes referre licet. Prov. 177. In priore versu pro voce

مخطيا legitur in codice B. مخطبا, cui significatio „in matrimonium petentis,“ tribuenda videtur. Prov. 180. Ad

metrum Camil referri potest. Prov. 183. Ad metrum Sarih referri potest. Prov. 189. Proverbii auctor, quem

Abu-Ohbaidus appellavit, in codicibus vario modo scriptus est. In codice Lugd. الصقعب بن عمرو النهدي in Berol. الصعب بن عمرو النهدي; in meo الصقعب بن عمرو النهدي. Prov. 191. Ad metrum Ramal referre licet. Prov. 192. leg. مختل. Prov. 205. Meidanii est sententia, virum verbis indicare voluisse, se a muliere vindictam non sumere, ita ut ذات سوار armillâ ornata simplicem mulieris significationem habeat. Prov. 213. Sch. l. 2. scrib.: Almoththaleb. Prov. 214. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium vulgare inter homines esse. In versu legas: فاعتبوا. Prov. 221. In priore versu leg. تطعمينه; sed jam praefero primam verbi formam, ut vertatur: non gustabis eam. In codice Ber. يطعمته scriptum est. Prov. 223. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 228. In Kamuso, ubi voces cum vocali Kesre scriptae sunt, explicandi gratia additum est: أى الشى بالشى أى اذا جاءك أى شى من ناحية فافعل مثله, id est: rem cum re i. e. quum ad te venit res e quodam latere; fac similem“ et idem in Djeuharii opere. Prov. 231. De hoc conf. C. 5, 132. Prov. 236. Ad metrum Sarih aut Redjes referri potest Prov. 237 et 238. Ad metrum Redjes referri possunt. Prov. 239. leg. الصبقي; quamvis in codice B. الصبقي est. Prov. 242. Pro Alsachachir scribas Alsachajzir conf. C. 24, 250. Prov. 244. In scholiis l. 5. verba: ان الفتنة تقبل بشبهة وتدبر ببيان sunt: rebellio accedit cum re dubia (quod ejus exitus haud scitur) et recedit cum re clara (quod ejus eventus jam clarus est. Prov. 249. In codicibus pluribus الاثلاث legitur; sed in Djeuharii opere tanquam pluralis vocis اثلة adnotata est vox. Prov. 251. In codice Abu-Ohbaidi proverbium viro e gente Ahd tribuitur. In scholio

leg. C. 1. 362: Prov. 252. leg. الحَقَب. Prov. 260. scrib. الماشم. Prov. 266. Proverbium ad metrum Redjes referre licet. In codice B. pro من legitur عن. Prov. 268. Proverbium ad metrum Sarih referri potest. In codice B. يخاشن „qui asperum se praebet“ legitur. Prov. 269. Proverbium antiquum esse, ex eo patet, quod Sahdus b. Malec b. Dhobaiah id adhibuit. conf. Harir. AV., ubi videre licet, auctorem duplicem legendi modum in textu adhibuisse. Prov. 271. In scholio l. 5. leg. illorum viro- rum nomen Jedscorum Abn-Ahnsah gessisse. Prov. 272. De proverbio conf. C. 6, 110. De versu autem, cujus metrum Thawil est, conf. C. 6, 149. Prov. 275. In co- dice B. بحرزة legitur et sic legendum puto, quamvis in nonnullis significationibus radix جزر cum radice جزز con- venit. Prov. 278. Et ex Meidanii sententia in viro so- lerte adhibetur. Prov. 280. In codice Abu-Ohbaidi le- gimus, proverbium in vulgo verbis mutatis usitatum esse conf. Tom III. Pro'v. 1361. In codice Ber. in versu أَحْمَتٌ „ad silentium redactus es“, quod praeferendum videtur. Prov. 281. In codice Abu-Ohbaidi, ubi ما يدري est, legimus, proverbium inter homines vulgatum esse. Prov. 283. schol. l. 7. Alahjjari responsum hoc erat: Edo fratris mei carnem; sed alteri eam edendam non permitto. Prov. 288. schol. l. 4. pro دونك leg. دونه. Prov. 298. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 304. Initium versus ad sensum magis sic nunc verto: „In- tende id cui par es“. Pag. 492. In meo codice in primo versu العَطَب scriptum, quod pro العَطَب est. Metrum ver- suum Monsarih est. conf. libr. meum p. 255. Metrum patitur quoque العَطَب - - - ; nisi in fine hujus versus ut in caeteris pes - - - esse debet. In quarto versu pro

الى القطب leg. على القطب. Prov. 307. In codice Abu-Ohbaidi legitur نَفِدَ (et terra) non evanesceret, et in scholio sic: اى انك لا تدرك بهذا ثار ابيك ولا تقدر ان تنفد التراب i. e. tu hac re patris tui necem non vindicabis et efficere non potes, ut terra evanescat. Prov. 308. Ex Abu-Ohbaidi sententia de Ohmaro et Ahlio haec verba referuntur. Pag. 496. l. 5. pro voce quamdiu legas nam. Prov. 318. In proverbio leg. جملى. In codice Abu-Ohbaidi pro هذا legitur هذا. In Hamasae loco p. fol legitur sic: لا ناقة لي فيها ولا جمل. In scholio l. 1. pro Ahbbad leg. Ohbad. Pag. 500. l. 4. Verba occidistis. Prov. 323. In Abu-Ohbaidi codice verba: ولا تنشد القريض omissa sunt. Pag. 205. l. 23. In codice Ber. نحاما legitur. Hoc admissio vertendum est: quas in terram infixas a loco removit ventorum tractus. In versu راکتر sensum vocis مرکوزة habere videtur. Pag. 503. l. 5. In codice Ber. pro بخدمه legitur تخرمه. Tum vertendum est: „et non cessat quocunque modo id rumpere“ l. 9. Verba وما كانت ترد nunc vertenda puto: et jam non repellatur l. 10. Post voces عنك شيا codex Ber. haec verba inserta habet: قال واجزءاه على المديح الجيد يمدح به. Dixit: من ليس اهله قالوا اوص فان هذا لا يغنى عنك شيا. O quam dolenda est laus praeclara, qua indignus laudatur! Dixerunt: praecipe! nam illud tuo loco nil prodest. Pag. 504. l. 6. In codice B. pro دمبما دمبما legitur. quod rectum est. L. 11. Post verba. exclusis feminis inserenda sunt verba: Dixerunt: Deus id non jussit; dixit: at ego hoc jubeo. Prov. 335. Pro verbis: لا افعله non ad te veniam. Prov. 336. leg. في اثر في اثر. Prov. 338. In

codice Abu-Ohbaidi haec leguntur verba: **أى لا يلدخلف** بقلبي ولا يوافق شيمتى ولا خلقى أصل لا يلتناظ بصفري أى يعافى صفر البطن بدواء فلا ينجع فيه ولا يلتناظ به لانه اذا التناظ به نجع فيقول لا يوافقنى كما لا يوافق الصفر (الصفير) دواء لا ينجع فيه وليس أن يكون الصفير القلب أو (الصفير) i. e. Non adhaeret cordi meo et non convenit naturae meae. Origo proverbii لا يلتناظ بصفري in eo quaerenda est, quod in morbo ventris Zafar appellato medicamentum adhibent; sed effectum in eo non habet et ei non adhaeret, nam si ei adhaereret, effectum haberet. Dicit igitur: mihi non convenit, quemadmodum medicamentum morbo Zafar non convenit, dum effectum non habet. Quod vocem الصفير cor aut animam significare dicunt, nihil est; nam illa significatio audita non fuit.“ Pag. 512. l. 13. In codicibus varius est legendi modus in voce واحدى. Codex meus وأجزى et sic Berol. ex correctura; in codice Lugd. واحدى. Prov. 347.

Enunciandum puto **عهد شوال** جهر. Prov. 251. Legas: Proverbium autem ad metrum Sarih referri potest. Prov. 352. leg. تبيس. In Djeriri carmine توبس reperitur. Prov. 353. In codice Abu-Ohbaidi ما يبص legitur. Prov. 355. leg. زناء. Prov. 357. Ad metrum Sarih aut Redjes referri potest. Prov. 359. In Hamas p. ٥٣٦. legitur الشوكة بالشوكة. In codice Abu-Ohbaidi لا تنفر; sed hoc vitiosum videtur. Prov. 364. In codice G. pro voce يفل legitur يقطع. Prov. 365. In codice Abu-Ohbaidi legitur: لا يجتمع عيران في حانة ولا اسدان في غابة ولا لا يجتمع عيران في حانة ولا اسدان في غابة ولا يجمع السيفان في غمد واحد sequentia: non congregantur duo asini in una asina et duo leones in uno saltu et non duo admissarii in una camela et non duae lunae in coelo“. Proverbium autem cohaeret cum proverbio C. 23, 481.

conf. Hamas. ٦٣٤. Prov. 369. conf. prov. 631. Prov. 371. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 372. l. 4. schol. leg. quae parsimoniae. Prov. 373. leg. يَعْجِز.

Prov. 375. leg. لِبَاءٌ. Pag. 522. l. 15. post جَلَجَلْتَنِي ad-
das اليوم. Nunc vertendum puto: Non me hodie mo-
vebis! Prov. 379. Legendum est فَتَسْتَرْط. In codice
Abu-Ohbaidi legimus, vulgum dicere وَلَا مَرٌّ فَتَلْفَظ. Prov.
381. Veritas: Non est consilium ei, cui mendacium dic-
tum est et sic pag. 525. l. 8. Pag. 524. l. 3. pro Sahb
leg. Sahdi. Prov. 387. In codice Abu-Ohbaidi legi, pro-
verbium hoc vulgo usitatum esse. conf. C. 23, 421.

Prov. 390. Si lexicographos sequeris مُجْرِبٌ enunciandum
est. In codice meo مُجْرِبٌ legitur. Prov. 391. In codice
Ber. legitur. طريق برك واد, id quod mihi magis
placet. Prov. 398. Verba inter alia dixisse fertur Mo-
hallet b. Althofail (in Meidanio opere حَكَمُ الْيَمَامَةِ re-
gionis Jemamah praefectus constitutus) die Mosailmah
suos ad fortitudinem excitans. Sam. Sensus autem est:
Nulla res post huncce diem superstes erit. Prov. 399.
l. 3. schol. Pro verbis: sine genere leg. ex alia re
quam genere. Prov. 402. schol. l. 1. leg. Chabbab.
l. 2. pro: Djisl in codice Berol. Djandal جَنْدَلٌ legitur.
Prov. 406. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium
a vulgo adhiberi. Auctor ejus appellatur (in libro Citab-
Alaghani) Ohbaidus b. Alabraz, qui verba die infausto,
quo ab Alnohmano b. Mäissema occideretur, dixisse fer-
tur. In codice B. تَرَحَّلِنٌ legitur. Prov. 407. In codice
B. ثَبْرَكٌ legitur. Pag. 534. l. 3. pro: parentes leg.
viros. Prov. 415. Traditionis verba esse in codice

Abu-Ohbaidi legimus. Prov. 417. leg. وُصَلَات. Prov. 420. Ad metrum Redjes aut Camil referri potest. Prov. 421. sch. l. 4. leg. 387. Prov. 421. sch. l. 1. leg. Bis-thamo. Prov. 424. In codice Abu-Ohbaidi loco vocis قول legimus قول. Prov. 429. Pro verbis لا محالة legitur quoque لا بد. Adhibetur quoque proverbium, quum spes abrupta est. Prov. 434. Leg. تُدْرِه et فيلذم; quamvis in meo codice فيلذم legitur. In codice Ber. فيلذم scriptum est. Verbum ذرأ autem est idem quod ذرأ. Prov. 436. In codice B. تساغ scriptum est. Prov. 439. Kahkah b. Schaur vir erat e gente Banu-Ahmru b. Schaiban b. Dsohl b. Tsahlebah e gente Banu-Becr b. Wajel. conf. Harir. p. 215. Prov. 442. Hoc proverbium repetitum est Nr. 633. Prov. 446. In scholio l. 1. leg. لا ينقاد له et pro: non obeditur veritas: se ei non submittit. L. 6. pro: apud eam leg. ad eam. Prov. 454. Enunciari quoque potest تَقْرَصْنِي. In meo codice est تَقْرَصْنِي. Prov. 470. Ad metrum Sarih referri potest. Prov. 476.

Ob metrum الحُصْر enunciandum videtur. Pag. 552. l. 8. Verborum „ducentis munus tradam“ sensus est: obsequium praestabo. Prov. 481. Cohaeret proverbium cum C. 23, 365. conf. Hamas ٩٣٤. Pag. 553. l. 11. leg. غياره. L. 2. Vox تستأخبرها magis ad verbum vertenda est „ab ea bonum petis“. Prov. 497. In codice B. ابن قرصعة legitur. In scholio l. 2. leg. Albijarius. De prov. conf. C. 26, 112. Prov. 516. Proverbium incolis Syriae proprium erat: conf. Clar. Kosegarten. Cit. Alaghan. p. 22. Prov. 217. Puellae istae, quae cognomen جرادات عان (Ahditarum locustae) gerebant, Ahbd-Allaho b. Djadah (جدعان) fuisse dicuntur, viro liberali generosoque.

Quem quum Omajjah ben-Ali-l'Zalt 'Tsakafita carmine laudasset, dono eas accepit conf. Cit. Alagh. Prov. 530.

leg. صَبَاح. Prov. 531. In Burckhardti libro Nr. 587 برقع „ornamentum frontis equi“ esse dicitur. Prov. 533. Burckhardtus habet: ما بقى بعد عبادان قربة et addit, de eo adhiberi, qui ridiculo modo natalitatis locum gloriatur. Ahbbadan esse vicum in ripa orientali Tigris et provinciae Sew adscribi conf. Abulfed Geogr. p. ٢٩١. ٢٩٩. Prov. 535. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 536. Ad metrum Camil pertinet. Prov. 537. Ad metrum Chafif referri potest. Prov. 538. Ad metrum Ramal referri potest. Prov. 541. In codice Ber. للمستشار „ei qui consilium rogatur“ legimus, id quod rectum videtur. Prov. 546. Ad metrum Sarih referri potest. Prov. 547. Aedificium Abrahami templum Meccanum designat, quod Abrahamus fundasse dicitur. conf. Cor. C. 2, 121. Illo autem altero legendi modo نار ابراهيم „ignis Abrahami“ alluditur ad ignem, ejus in Alcorano, nescio quo loco, mentio facta est, quo Abrahamus non adflictus putatur. Proverbium igitur rem levem esse significat. Prov. 548. l. 3. schol. Verba in rem levem adhibetur delenda sunt. Prov. 551. Quibusdam العصا nomen equi est, ut سير incessus significationem habeat conf. Harir. ٢٠١. Prov. 553. Fortasse hoc ad metrum Redjes pertinet. Prov. 556. In codice B. legitur ليس كل من „si os ejus obstructum fuisset“ quod magis placeat conf. prov 612. Prov. 566. scrib. لسان. Prov. 569.

leg. بَلْقَاء et in versione deleas: occurrens. Intrita autem significari videtur, in qua et carnis et adipis frusta sunt. Pocockius باقاء, quemadmodum scripseram, enunciauit; vertit enim: sint coram eo offae intritae non paropsis

(vacua sc.). Prov. 570. Ad metrum Chafif referri potest. Prov. 571. Ad metrum Wafir pertinet. Prov. 572. Codex B. habet (inter lineas) من عى et tum انظاهر. Hoc quoque Pocockius, qui vertit: lingua mendax balbutiens est manifesta et occulta. Prov. 575. Magis ad verbum sic vertendum puto: Si tu mihi tanquam medicamentum in nares inditus fuisses etc. Id significare videtur: parvi te habeo. In codice Ber. leg. اسقطت, in Pock. اسقطت. Prov. 577. In codice Ber. est يعلى عليه. Fieri potest, ut verba: لمن يعلو ويعلى explicandi causa addita sunt et sic Pocockius de eo intellexit, qui supra alios est, et alios supra se habet. Prov. 579. Pro جنبكا scrib. جبكا. Prov. 589. scrib. يصير. Prov. 590. leg. in elephante. Prov. 592. Ad metrum Camil pertinet. Prov. 608. leg. بومص. Prov. 610. In codice Diez. pro بالقفران legitur بالمكيال. Prov. 615. De hoc confer. Burckh. Nr. 595. Prov. 618. De hoc confer. Burckh. Nr. 596. Prov. 631. leg. البصلة. conf. prov. 369. Prov. 633. conf. prov. 442. Prov. 634. leg. بالجوزة. Prov. 638. Ad metrum Ramal referri potest.

C. XXIV. Prov. 1. Proverbium ad metrum Redjes referri potest. In Kamuso الرغب enunciatur. Scribas vero الشفعة Pag. 587. leg. تجعل. Prov. 3. Tebalah quoque oppiduli nomen est, cujus praefecturam Hadjdjadjus spreverat. Prov. 7. Ut camelos ad celerem gressum incitent, utribus vetustis motis sonum excitant Pag. 589. l. 1. Legitur quoque أنا loco vocis أن. Tum versibus sensus satyricus esse non potest. Prov. 12. Cubicularii nomen mulierisque iisdem consonantibus عصام scribitur, sed fieri potest, ut mulieris nomen Ahzami, cubicularii autem Ihzam enunciatur. Pag. 590. l. 1. infra. Pro voce

obscura كالبرديتين in codice B. كالبرديتين legitur. Ejus autem significatio non magis sensui convenire videtur. Pag. 592. l. 1. leg. dimittit et pectit. Pag. 593. l. 2. pro parvae leg. parvi. Pag. 594. l. 16. Nomen in codicibus modo شهر modo شهير legitur. Pag. 594. l. 1. legas : Chofafus b. Nadbah, Prov. 14. Alazmäihus dixit, proverbium deridendi causa in virum adhiberi, qui prave agat in re. Rem autem tribui filiae Monkidsi e gente Banu-Ahmru b. Sahd b. Said Manat, matri Djassasi, quae ex hoc facto cognomen الهائلة acceperit. Tum adhiberi in viro, qui rem bene agat. Cod. Abu-Ohbaid Prov. 16. In codice B. legitur, ut videtur, ex correctura مضى مضيا. Prov. 22. In versu priore leg. كلامك Paq. 598. l. 11. leg. تَفَقَّلَنَّ. Prov. 26. Praefero جَحْرِقْ, Prov. 27. Adhibetur in eum, qui moram trahit et difficilis est ad rem peragendam. Prov. 28. In codice Abu-Ohbaidi legimus, haec cujusd. sapientis verba esse. Est igitur potius sententia, quam proverbium. Prov. 29. leg. أَمَلِكْ. Prov. 32. In codice B. يدان legitur. Prov. 34. conf. prov. 60. Prov. 35. leg. نَعْرَةٌ. Prov. 36. In codice Abu-Ohbaidi proverbium legimus in capite, quod inscriptum est: de morte avari, dum ejus divitiae integrae sunt et donis non diminutae. Proverbium autem ab Abmruo dictum fuit Abbd-Alrahmano ben-Auhf. In codice. Berol legitur: *أى لم ينتغصص*, ut illa codicis auctori proverbii explicandi gratia addita visa sint, at vero verba *أى لم ينقص*, quae horum causa addita sunt, probare videntur, illa proverbii partem esse. Prov. 39. Dicitur quoque: *ما حك جلدى مثل ظفري*. Prov. 56. Vulgo usitatum erat. Prov. 60. leg. نَصِيحْ et conf. prov. 34.

Prov. 64. Rectius قَلْبَةً enunciatur; quamvis in meo codice قَلْبَةً notatum est. Prov. 72. conf. prov. 90. Prov.

73. legas صفاته ما تَنْدَى „Uvida non est ejus petra.“

Prov. 79. Ad metrum Sarih referri potest. Prov. 81.

leg. يَشْبَه. Ad metrum Ramal referri potest. Prov. 82.

Ad metrum Sarih referri potest. Prov. 83. scrib. رِوَاءُ

Prov. 84. In codice Abu-Ohbaidi legimus, hocce proverbium ad Ahbd-Alrahmanum ben-Abi-Bacrah referri.

Dixit Abu-Becrus Mohammed b. Ohmar b. Ahbd-Alahsis rectum esse Ohbaid-Allah b. Abu-Bacrah. Cognomen

autem Bacrah inde accepisse, quod ope trochleae e muro oppidi Althajifi se demisisset et ad prophetam venisset.

Prov. 87. In codice Abu-Ohbaidi legimus, Mohammed-

dem dixisse: انما المرء بخليته فلينظر امرؤ من بخال. „Vir per amicum suum est; videat igitur vir, quem amicum

sibi sumat.“ Prov. 88. pro voce اَمْرٍ leg. اَمْرٍ. Prov. 89.

Vocabulo عِبْكَ significatio tribuitur „stercoris urinaeque pars, quae ovium lanae adhaeret“, ut proverbii sensus sit: ما اباليه

„Non curo eum cura simili curae ob stercoris particulam“ conf. prov. 34. Prov. 90. In codice

Abu-Ohbaidi legimus, proverbii sensum desumptum esse a carne macra, quae lapidem candentem, si imposita sit,

adipis humore non madefaciat. Prov. 91. Praefero حَلْبَةً, ut proverbii metrum Redjes sit. In codice L. et P. est

حلب; sed et in Kamuso, ubi واديه est, حلبه legitur.

Pag. 617. l. 1. infr. legas قَبًا. Vocabulum سامية mihi significare videtur, gregem aliorum camelorum, quibus strenui comparantur, quos Zachrus tanquam admissarius (dux) ducit. In libro autem Citab-Alaghani, ubi de Ja-

sido b. Althatsrijjah agitur, proverbium viro أمية بن الأشكر
 appellato adscribitur. Ahmirus b. Althofail ejus filiam in
 matrimonium petebat. Prov. 93. Unice vera lectio est
 الابامة, quod tribus vocalibus enunciari potest. Prov. 94.
 scrib. المجدية. Prov. 95. Ad metrum Redjes referri
 potest. Prov. 97. Legas شولها et proverbium ad me-
 trum Redjes referas. Prov. 99. In codice Abu-Ohbaidi
 امر legitur. Prov. 104. Rectius enunciari videtur صرمة.
 Prov. 107. De proverbio conf. Hamas. ١٩٣ l. 8. infr.
 Pag. 623. l. 5. scribas: وقلدتم. l. 10. post piaculum in-
 seras verba: si ejus gens piaculum vobis dat. Prov.
 117. In codice B. pro أين legitur أنى. Prov. 119. In
 codice Abu-Ohbaidi duo semper conjuncta sunt. ex gr. ما
 نقت عضاضا ولا علوسا. Alferräum habere ما نقت
 ما نقت عدوفا ولا علوسا, Alahmarum: ما نقت عدوفا ولا
 عدوفا; inveniri quoque: ما نقت عدوسا ولا علوسا. Pag. 627.
 l. 4. Mohammedes Alahrabi hunc versum proverbii loco
 in Hamasa p. ٤٤٣ l. 10. adnotavit. Prov. 121. In Ha-
 masae scholiis tanquam duo proverbii adnotata sunt
 conf. Ham. p. vi. l. 9 et ٨٢. l. 13. Prov. 122
 Hocce proverbium ex Mohammedis verbis fortasse deri-
 vatum est: اللهم انى استعديك على قريش فانهم اصغوا
 O Deus! ,, انى وصغروا (f. صغروا) عظم منزلتى وقدرى
 ego te contra Koraischitas tanquam ultorem invoco, nam
 vas meum inclinarunt et magnitudinem dignitatis et po-
 tentiae meae diminuerunt.“ Prov. 123. In codice Abu-
 Ohbaidi legimus: ,, ما عنده خل ولا خمر, Neque acetum ne-
 que vinum apud eum est: i. e. nil boni, quod de avaro
 adhibetur. Pro: Abu-Ohbaidus codex B. Abu-Ahmu-
 ruus habet. Prov. 129. In codice Abu-Ohbaidi inveni,
 legi quoque آخر^٤ ut sensus sit: Mendicatio est vilissimus

viri quaestus ; verba autem Kaiso b. Ahzim, non Actsamo b.

Zaifi tribuenda esse. **Prov. 130.** Scrib ما له et magis ad verbum vertendum est : Quid ei est ? pecora habeat non concipientia et scabie infecta ! **Prov. 131.** In codice Abu-Ohbaidi العالم أن legitur. Abu-l'Thajjibo b. Ohlbun Almohdi verba sequentia tribuuntur : مثل العالم العيين العذبة يرغب فيها الابعدون ويهد فيها الاقربون فاذا غاصت ندم الجميع . „Doctus similis est fonti dulci, cujus desiderium longe remoti habent et qua abstinent propinqui ; sed si evanescit, omnes poenitentia ducuntur. **Prov. 123.** In Hamasa p. ٩٨ l. 8. infr. legimus, proverbii verba Sahdum b. Malic b. Dhobaiah dixisse regi Alnohmano, quibum eum, qui ipsi colaphos infligi juberet, contentum redderet. **Prov. 133.** In codice Abu Ohbaidi post vocem عهدة additum est له et in altero loco لها. Ibi quoque legitur : هذا المثل ليس من الاول بعينه ولكنه نحو منه „hocce proverbium cum primo loquendi modo non omnimodo, sed quodammodo convenit.“ **Prov. 134.** Idem est proverbium quam **89.** **Prov. 136.** Ad metrum Redjes referri potest. **Prov. 139.** In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbii auctorem esse virum, qui, quum speculum invenisset et faciem suam deformem in eo conspexisset, ista verba dixerit. Qui hanc causam admittit, possessores tui rejecerunt, veritat necesse est ; sed in altero codicis loco legimus, proverbium de avaro adhiberi, quem familia fugiat. conf. **prov. 317.** **Prov. 158.** Putavimus ob sensum, qui proverbio tribuitur, formam quartam passivi voci ينبح tribuendam esse ; sed re diligentius perpensa primam verbi formam esse statuimus. Verbo عوى quum transitivum construendi modum non habeat, passivi forma dari non licet ; factum autem id est, ut formae ينبح conveniens sit ; vertendum igitur ad verbum est. „Ei neque ululatur neque

latratur i. e. neque prava neque bona verba ad eum diriguntur. Nisi fallor, et activi enunciandi modus admitti potest, ut vertatur: neque ululat neque latrat i. e. neque metum injicit, neque bonum nunciat. Prov. 159. Meidanio ما quid? erat, nam explicandi gratia ايشى quaenam res? addidit. Tum vertendum: Quae res frigus hiemis par fecit aestui aestatis? Prov. 166. conf. C. 6, 164. ubi Alahnafo simile proverbium tribuitur. Prov. 169. In codice Abu-Ohbaidi pro كظنى legitur ظنى. Proverbium quotidiani usus est. Prov. 170. Conf. Hamas p. ۷۳۸ l. 3. infr. Prov. 175. In cod. B. الاخير legitur. Prov. 175. In versu legas: rectum reddidit. Prov. 185. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 188. Verba traditionis esse a socio Mohammedis relatae in codice Abu-Ohbaidi legimus. Prov. 201. Ad metrum Basith pertinet. Prov. 204. Sic vertendum est: Quum gentis impudentes pauci sunt, ea despecta est conf. C. 9, 74. In scholio pro verbis quem defendat leg. qui eum defendat. Pro فخر in codice B. et P. legitur فجر scortatus fuit. Prov. 223. Ad metrum Ramal referri potest. Prov. 226. leg. حُرِّها. Prov. 227. leg. غَرَق et شَرَق; tum metrum pro-verbii Redjes est. Prov. 234 et 235. Ad metrum Redjes referri possunt. In posteriore ينام mihi praeferendum videtur. Prov. 240. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 247. Pro جنبها in codice D. صاحبها legitur. Prov. 252. Nunc vertendum puto: Quid avertit (te) ab eo, quod initio apparuit? Prov. 256. In Ebn-Challik. opere VIII. 63, 12. pro voce مغواة leg. مهواة. Prov. 257. In codice B. يقطع عربيا. Et غريب et غريب nomina viri sunt; nescio igitur, quid rectum sit. Pag. 660. l. 15. leg. يُكْسَع quod vertendum puto: instigatur. Prov. 262. Quo modo vox مرقاة enuncianda sit,

dubito. Pag. 662. l. 11. pro qui invenit id, quod non accipit scrib. qui quaerit id quod non accipitur. l. 6. Post verbum بجزدانك in codice B. inserta sunt haec: وقال في موضع آخر يضرب الامر قد فات ولا يطمع فيه قال ومثله عهدك بالغاليات قديم ومثله هبهات طار غرابها بجزدانك وانشد وعهدى بعد الغاليات قديم وقال ابو زيد من امثالهم متى عهدك باسفل فيك وذلك ان سالته عن امر قديم لا عهد له به. „Et dixit altero loco: adhibetur in re praeterita, cujus desiderium nemo habet. Dixit et huic simile est: Diu est, quod scarabaeos (vel caput pediculorum causa perscrutantes) vidi et huic simile est: diu est, quod ejus corvus cum muribus ejus avolavit et recitavit sequentia verba: وعهدى بعد الغاليات قديم; et dixit Abu-Saidus, eorum proverbii accensentur verba: متى عهدك باسفل فيك et hoc adhibetur, quum de re eum interrogasti antiqua, quam non vidit.“ L. 18. scr. من السلام l. 24. leg. ذلك. Prov. 266. Proverbio laudatur recessus ab hominum consuetudine. Prov. 268. In Haririi schol. p. ٢٧٧ legitur يتنطق. Prov. 271. Ad metrum Redjes pertinet. Prov. 281. Ad hoc proverbium Pockius adnotavit, incolas regionis Nedjd malum ominari a transeunte a dextera, incolas Hidjasi e contra. Prov. 283. Scholion magis ad verbum sic vertendum est: „Dicunt, sensum esse: qui amat, intelligens est et ei, quem amat, industrius est i. e. ut ei placeat, ejus desiderio satisfacere studet. Prov. 285. In codice Abu-Ohbaidi مطلا كنعاس. Hic autem legendi modus ex hemistichio ,, لاقيت مطلا كنعاس الكلب ,, inveni moram instar somnolentiae canis“ desumptus videtur. Prov. 288. In versu leg. قرنا. Prov. 289. In codice Diez. sic legitur: من عتب الدهر طال عتبه. Pag. 673. l. 18. pro filius ve-

hemens verti debet filius Schubuḥi, quod nomen poetae est. Pag. 674. l. 11. Magis ad sensum sic vertendum est; nam tempus tanquam socors cum non negligit.“ Prov. 293. Schol. l. 2. In codice nomen viri Hoschaim enunciatur est. Pag. 675. Leg. qui cum saepius vincente certat. Prov. 296. leg. ظفّار Thsafari. Duo sunt loca ita appellata in regione Jemen. In uno est terra rubra, quae tincturae inservit. Conf. Abulf. Geogr. p. 92 et 93 et Kam. Prov. 298. Enunciari quoque potest أقرّ. Prov. 308. In Haririi opere legimus Abu-Ohbaidum proverbium adtulisse in capite viri diu silentis, ut socors habeatur, dum malum intendit. Pag. 681. l. 7. leg. nam quum in conspectum hominum adduceretur, socii eum defenderent et impedirent, quominus occideretur. Prov. 310. Vox مختلا tanquam nomen loci aut nomen actionis cum vocali Kesre aut Fatha enunciari potest. Prov. 311. In Ahu-Ohbaidi codice proverbium Actsame b. Zaifi tribuitur L. 1. infr. pro sine dubio leg. sine astutia. Prov. 313. Voci يبيع quoque significatio expetit sc. mundanas res tribui potest. Prov. 314. Ad metrum Redjes pertinet. Prov. 315. Vix dubito, quin فل rectus legendi modus sit, quamvis et قل ferri potest. Prov. 316. In scholio leg. Alasahri b. Abi-Homran Aldjohfi. Prov. 317. In codice B. ما طرحك legitur conf. prov. 139. Prov. 318. conf. prov. 174. Prov. 319. Fortasse vox مجلل vertenda est: stragula tectus. Prov. 323. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 324. In codice B. et P. يفلح legitur. Prov. 328. Ad metrum Camil referri potest. Prov. 329. Fortasse in proverbio post عال inserendum est منا, quia sic in versu est, ex quo proverbium desumptum esse dicitur. Versus autem ille in codice Abu-Ohbaidi Ahmruo b. Hischam tri-

buitur. **Prov. 331.** In codice B. حرم³ legitur; sed praeferendus mihi videtur modus, qui in codice Abu-Ohbaidi

حرم³ „rem facit illicitam“ invenitur. Sic autem proverbium intelligendum. Qui magna beneficia conferre non potest et hanc ob causam beneficia omittit, is officio deest. Tra-

ditionis verba sunt: لا تردوا السائل ولو بظلف محرق³ „Pe-

tentem ne repellite et si nil nisi ungula usta danda es-

set.“ **Prov. 332.** In codice B. legitur من صانع المحاكم³

„qui praefecto adulatur“. Haec videtur correctio ad sensum

facta; altera autem illa من صانع بالمال³ qui opibus

erogatis adulatur, clarior est contruendi modo. In

illo autem المال³ صانع³ vox المال³ personae locum tenet, qui

opibus adulatur, ut eas sibi conciliet et eroget. **Prov.**

333. l. 1. schol. In codice B. Ohkail; in Hamasa vero

Ahkil reperitur. Versus autem priores Abu-Achsamo C.

13, 20 adscripti sunt. **Prov. 334.** Ad metrum Sarih re-

ferri potest. **Pag. 690.** l. 7. Pro: „ne aliquando ipse

indicaretur“ leg. „ne aliquando ipsi adversarius fiat“ l. 15.

post: vituperantur inseras haec: quis autem eorum

maxime intelligens est? respondit: qui in colloquio id cog-

noscit, quod viris, quibuscum convenit, maxime conve-

niens est. **Prov. 344.** In schol. l. 3. pro 345. leg. **290.**

Prov. 347. conf. C. 18, 17. **Prov. 349-51.** Ad metrum

Redjes referri possunt. **Prov. 353.** Ad metrum Redjes

aut Sarih referri potest. **Prov. 354.** In scholio sic legen-

dum: qui e re utilitatem cepit, in qua alius diligentiam

adhibens molestiam tulerat. **Prov. 355 et 356.** Ad me-

trum Redjes referri potest. **Prov. 357.** Ad metrum Sarih

referri potest. **Prov. 358.** Ad metrum Redjes referri potest.

Prov. 359, 360. Ad metrum Sarih referri possunt. **Prov.**

361, 362. Ad metrum Redjes referri possunt. **Prov.**

363. Re diligentius perpensa legendi modus: فلا يتكمدن على الناس به non rectus videtur; sed legendum est على الناس ,,ne ob eam rem de hominibus glorietur“. Prov. 365. In codice Abu-Ohbaidi legitur: فقداه et الاخ. Sed proverbio quoque talis sensus tribui potest: Quod a fratribus objurgamur, melius est quam quod iis caremus. Pag. 698. l. 2. infr. Verba من امرك in codice Abu-Ohbaidi post بتترك posita sunt. Prov. 367. In codice Gott. legitur: لم يحصد عنبا. Vox حصد proprie de uvis adhiberi non potest; sed قطف conf. C. 18, 255. Prov. 368. Viri nomen in nostro codice Henesch scriptum, in diversis locis codicibusque diverso modo scriptrum invenitur. Modo ابو حشش et ابو حشش modo حشش aut حنش Rectius Abu-Henesch videtur. Prov. 371. Ad metrum Sarih referri potest.

Prov. 372. In hoc proverbio fortasse يعرف enunciandum et cognoscetur vertendum est. **Prov. 373.** Pro voce يغنيه nunc, ut in codice B. invenitur, يغنيه legendum puto, et vertendum: ,,is consequi non potest id, quod ipsi sufficit. **Prov. 376.** In codice B. pro الجشع legitur الجشع aviditas, id quod sensui convenire non videtur. **Prov. 380.** Ad metrum Redjes pertinet. **Prov. 381.** Hoc Actamo b. Zaifi tribuitur. **Prov. 383.** In codice Abu-Ohbaidi الابلق omissum est. In versu, cui metrum Camil est, يخشي legendum est. **Prov. 385 et 386.** Ad metrum Redjes referri possunt. Pag. 703. l. 2. infr. Post verba: turpitudine est inseras: Et manus superiori est exitus et vindicta est quies neque contra te neque pro te. **Prov. 389.** In codice B. ملء legitur ,,id quo oculi tui implentur“. **Prov. 390.** Proverbium nunc sic vertendum puto ,,Qui regnat praehabet i. e. qui rebus praefectus est, sibi gentique suae benefacit eamque ob

causam vituperatur. **Prov. 391.** In codice B. et meo حرجه „pilentum ejus“. Est autem pilentum, quo mulieres vehuntur, loco mulierum. Voce حرمه sacrum ejus uxores ejus intelligendae sunt. **Prov. 392.** Ad metrum Redjes referri potest. **Prov. 395.** Clarius sic vertissem: „si (uter) succo spisso concinnatus est, humorem non emittit“. Loco vocis ما in codice B. من qui legitur, ut persona cum utre comparata sit. **Prov. 398.** Proverbium ad metrum Redjes referri potest. Quod vero in scholio vox أول الكلام „cursus jumenti“ et شوط الدابة عن initium sermonis“ explicata est, id non sic intelligendum videtur, quasi isti voci illae significationes propriae sint; sed mihi tanquam exempla apposita videntur, nam voci عن significatio apparitionis rei, sive cursus equi sive alia res sit, convenit. **Prov. 399.** Clarius scripsissem: Se custodiunt i. e. talis est, a quo alii se custodiunt, dum ipse custos est. **l. 2. pro: pravam leg. pravum.** **Prov. 400.** In codice Abu-Ohbaidi legimus, Alazmäihum hoc proverbium et alterum من حظك نفاق أيمك in quibus de fortuna sermo est, protulisse; at vero Abu-Ohbaidus utrumque inter traditiones ad Mohammedem referendas esse dixit. **Prov. 401.** Proverbium loco proverbii 314. legitur. Sensus est: qui antea in nos beneficia contulit, dives futurus est, dum ei gratiam rependimus. **Prov. 406.** In versu pro: agminum leg. agmina. **Prov. 413.** Scholiastes voci الصبر medicamentum i. e. myrrham esse dixit. Hoc praeferendum est, quia حقل de morbo ventris usurpatur. **Prov. 417.** scrib الرِّخْمَة. **Prov. 423.** Vocem بالحاء prioris versus in versione non expressi. Ad verbum est cum vituperatione. Ut arbor illa quodammodo laudari et simul vituperari potest, sic vestra laus cum vituperatione conjuncta est. Tum quoque

vos eum aggredi non audetis, quomodo illa arbor non aditur. Prov. 424. In versu primo leg. تجانف; in versu secundo مضر. Corrigan quoque Reiskii adnotationem in lexico meo, qui sine dubio falsa hujus versus lectione deceptus voci مضر opulenti significationem tribuit. Prov. 427. In codice Berol. عنز legitur; sed nil inveni, quod hunc legendi modum probaret. Pag. 715. l. 1. pro: Djarwus in codice B. جزء بن أساف. Djosus b. Osaf legitur. Prov. 433. loco verborum من اللسان legas من السنان et pro القدر leg. القدر. Prov. 438. leg. بكاء. Prov. 446. scr. نظر et مثل. Prov. 446. Ad metrum Camil pertinet. Prov. 448. scrib. Nulla re stulto tam bene medicamur, quam si ab eo declinamus. Prov. 471. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 483. Ad metrum Chafif referri potest. Prov. 483. Ahnafo tribuitur conf. C. 6, 164. adnot. Prov. 486. conf. prov. 602. Prov. 487. Pro يصلحه leg. يصلحه. Prov. 490. leg. بكاء. Prov. 500. Ad metrum Redjes referri potest. In versione scr. pectinen. Prov. 503. In Burekh. Nr. 675. sic legitur: ردها له, „Qui principis pullum gallinae edit, reddet ei vaccam. Prov. 512. In Abu-Ohbaidi opere hoc Actsamo b. Zaiifi tribuitur. Prov. 523. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 529. In hoc proverbio voci استغنى significatio contentus est tribuenda videtur, nam veterum quidam dixit: عز الرجل استغناؤه عن الناس: Dignitas viri eo consistit, quod hominibus carere potest“ et Mohammedi in traditione haec verba tribuuntur; استغنوا Homi- nibus carete et si esset fragmento dentifricii.“ Prov. 534. Clarius sic vertissem: Qui leniter agit, reparat et qui non dexter est, lacerat. Prov. 537. Ad metrum Basith referri potest.

Prov. 538. Conf. C. 18, 283. Prov. 547. Ad metrum Sarih referendum est. Prov. 550. Scrib. الموت. Ad metrum Sarih referri potest. Prov. 552. Ad metrum Redjes referri potest. Prov. 556. Re diligentius perpensa codicis Lugd. legendi modum praeferendum esse puto; sed sic vertendum: Nulla re amor tanta ira accenditur, quanta reprehensione conf. prov. 448. Prov. 561. Hoc proverbium in libro Fakihi. Alcholafa p. 40. l. 2. sic legitur: ما بي دخول جهنم ولكن بي شماتة اليهود Proverbii autem sensus esse videtur: Non me adficit intrōitus ignis inferni; sed me adficit ludibrium Malici. Prov. 571. In Burckh. libro Nr. 682. تفرزنت legitur. Prov. 573. leg. Pecten, quem. Prov. 582. leg. مغضب. Prov. 596. Leg. praevertant. Prov. 602. conf. prov. 486. Prov. 612. Scrib. غالب.

C. XXV. Prov. 4. Scrib. علف. Prov. 7. Ad metrum Camil referri potest. Prov. 12 Ad metrum Rimal referri potest. Prov. 13. Ad metrum Redjes pertinere potest. Pag. 750. l. 13. Pro نميما leg. نميما. l. 1. infr. pro لتقريين leg. لتقهرين. Pag. 751. l. 14. pro: turpis leg. foedus et l. 23. Pro: tu cognosces etc. scribas: Tu scis, te, si timore impletus esses, ad auxilium me cito vocaturum esse. Alium autem quam me non desiderares et profecto! strenuum me esse videres; magnam enim ego rem aggredior, nobilem defendo et uxores tueor. Prov. 16. In codice Abu-Ohbaidi et B. القراراً legitur, quod metri causa probandum est. Prov. 19. In Hamasa p. ٩٩٤ l. 8. proverbium sic legitur: نعيم كلب في بوس اهله. In versu in codice B. يفدى i. e. ei dicitur „libereris“ (non male); sed in meo codice يغدى est. In priore

versus hemistichio status belli, in posteriore status penuriae describitur. Prov. 21. In versu primo et secundo رخمر legas. Prov. 24. In opere Ebn-Challikani VIII., 129. legimus, Hadhanum montem magnum esse inter regionem Neddj et Tehamah, a regione Tehamah unius diei itinere remotum. Prov. 25. Proverbium ad metrum Camil referri potest. Prov. 27. Est pars versus metri Wafir. Proverbii sensus est, servum non nisi rebus ignobilibus studere. Prov. 32. leg. in initio. Prov. 33.

Scribas: المطى. Proverbium autem ad metrum Redjes referri potest. Sensus est: Quum in tali via pedes lapsent, inde cognosci potest, num jumentis fatigatis vires supersint, Prov. 36 et 37. Ad metrum Camil referri possunt. Prov. 39. Ad metrum Camil referri potest. Prov. 49. leg. أنسب. Prov. 50. In schol. 2. Pro: audire scrib. adire. Prov. 60. In Abu-Ohbaidi codice et B. legitur: اقلا et sic legendum videtur, quamquam et alterum ferri potest. Prov. 61. Nil obstare videtur, quin voci خلفة

in proverbio praegnantis camelaе significatio tribuatur. Prov. 64 et 65. Ad metrum Redjes referri possunt. Prov. 74. In codice Abu-Ohbaidi legimus, انتزاع العادة etc. sapientis effatum esse. In scholio l. 4. leg. القظام الشديد, „Ablactatio difficilis est“ conf. C. 20, 130. Prov. 76. et 77. Ad metrum Redjes referri possunt. Scribas vero: Praeda in via obtingens, in qua duci lucrum est. Prov. 78. Ad metrum Sarih referri potest. Prov. 79. Ad metrum Redjes pertinet. Prov. 80. Ad metrum Sarih referri potest. scrib. حفاك. Prov. 81. et 82. Ad metrum Sarih referri possunt. Prov. 83. Ad metrum Redjes pertinet. Prov. 84 et 85. Ad metrum Sarih referri possunt. Prov. 87. In codice Abu-Ohbaidi legimus,

proverbium a vulgo adhiberi, quum unus alterum vituperet. Prov. 88. Ad metrum Camil referri potest. Prov. 93. Pro voce العقل in codice B. العقول legitur. Prov. 97. Schol. l. 2. In meo codice viri nomen وقا Waka in B. ورا Warka est. Prov. 98. Nomen illius poeta maxime Cotsajjir enunciatur; sed quum in versu citato sine Teschdido enunciandum sit, Cotsajjir ex voce Catsir mutatum nomen videtur, nisi potius admittere vis, in versu ob licentiam poeticam mutatum esse nomen. Tum Cotsair in versu enunciandum videtur. Amata, quam carminibus celebrare solebat, Assah nomen gerebat. Scribendum igitur est in versione Assahae. Pro multum donaret magis ad verbum multum loqueretur vertendum est et addendum „et Laila Alachjalijja mortuum defleret.“ Prov. 104. In libro Citab Alaghani illa Fathimah filia Alschabi, cui nomen erat Ahmru b. Nazr b. Harithsah b. Anmar b. Baghid, appellatur. In scholio l. 7. leg. Ohmarahum Alwahhab et Anas Alfawaris. Prov. 107. conf. C. 21, 132. Patris nomen C. 12, 109. diverso modo adnotatum est. Prov. 108. scrib. مِسْرَقَات, quamvis in meo codice مَرَقِ scriptum est. Prov. 109. l. 15. Dixit in versu: „Si fuisset princeps gentis Savat“, quia gens Savat b. Solaim ad tribum Aschdjah pertinebat. Prov. 112. In codice B. pro ابني جناب filii Djennabi legitur: ابني خباب filii Chebabi. Pag. 782. l. 9. leg. للفضة. l. 17. leg. وربما. Prov. 113. schol. 3. Vox صيفة in versu, quam mansio lunae vertimus, proprie significat „locum vacuum inter duas stellas, qui infelix habetur“. l. 12. leg. ففارقته. Prov. 132. In scholio pro: Cap. XII, 98. leg. C. VII, 98. Prov. 137. Ex proverbio C. 13, 117. videre licet, vocem انكد in felicior vertendam esse. Prov. 145. Leg. كُوس Kossus.

Prov. 153. In meo codice scriptum est نَكِّ، in Berol.

نَكِّ. Vocem واتك ad verbum „nitere!“ vertendum est.

Prov. 158. leg. ذُلَّة. Prov. 159. Referri potest ad metrum Basith. conf. Burckh. 690. Prov. 160. Verti quoque potest: Ad spectu avari, ut verbum omissum sit. conf. Burckh. 694. Proverbium vero ad metrum Camil referri potest.

C. XXVI. Prov. 1. Ad metrum Redjes referri potest. In codice Abu-Ohbaidi legimus, Ibrahimum b. Ahbd-Allah Alherewi audivisse Schannum et Thabakam harios duos ante Islamismi tempus fuisse, qui in hario-lando eadem de re interrogati consensissent. Prov. 4. legitur quoque خدبات, quod de morsu serpentum intelligendum est. Pag. 806. Pro verbis „Te ab ejus opere (Deus) defendat“ nunc scribendum puto: Tibi ejus opus suffecit Prov. 15. In codice Diez. additur طيبة, dicitur quoque وجد عنده ثمرة الغراب „Invenit apud eum dactylum corvi“. Pag. 807. l. 16. Pro verbis: quod adspicit scr. in quo summum diligentiam adhibet. Prov. 17. l. 5 et 6. scrib. matri suae durum se praeberet, ut mater eum verberaret, Cabscham autem eam retinuisse, dum verbis: filium meum, filium meum! uteretur. Prov. 18. In codice Abu-Ohbaidi legimus, Almotharresum in opere كتاب اليواقين dixisse: اخبر يقله et ثقلة, ut utroque modo enun- ciari possit. Prov. 20. In codice B. المأخوذش legitur. Ad metrum Camil referri potest. Prov. 21. Proverbium ad metrum Redjes aut Camil referri potest. Legi quoque potest: اوسعتهم „dixisti“. Quod si Cahbo b. Sohair verba

tribuuntur, sic legatur, necesse est. **Prov. 22.** Proverbium ab Alazmäiho in Hamas. p. 14. citatum est. Ibi ^{ضرطه} est, ut posterior pars versus Redjes sit. **Prov. 23.** Alazmäihus paulo diversam explicandi rationem adtulit. يعني انه اورد ابله شريعة الماء ولم يوردها على بشر يحتاج فيها الى الاستنقاء لها فيتعنى فيها ويتعب ولكنه اشتمل بكسايه ونام ^{Significat,} eum camelos adduxisse ad aquae accessum, neque eos duxisse ad puteum, ubi ipsis aqua haurienda fuisset, qua re fatigaretur; sed eum vestimento involutum dormivisse, dum cameli ad aquam accederent.“ **Prov. 24.** In codice B. legitur بعكمى; sed hoc non rectum puto. De duobus aequalibus quoque هما عكما غير dicitur. conf. **C. 27, 50.** **Prov. 29.** In codice Abu-Ohbaidi et B. اودت legitur. **Prov. 31.** In proverbio vituperium pravorum hominum consortii est, ut prudenter agat, qui iis se non immisceat. **Prov. 32.** Ad metrum Sarih referri potest. **Prov. 36.** leg. Chollah. **Prov. 38.** In Kamusi opere voci الرقين significatio drachmae tributa; sed fieri potest, ut hoc e falso enunciandi modo ortum sit, nam usitatius est dicere الرقين tanquam pluralis vocis الرقة. **Prov. 39.** Ad metrum Sarih referri potest. **Prov. 40.** conf. prov. 54. **Prov. 44.** Actsami filius, in codice Lugd. حبشيسا Hobaisch, in codice B. حبشيسى Hobschijz, in meo حبشيسى Hobaischijz scribitur. **Prov. 45.** Ad metrum Camil referri potest. **Prov. 47.** Ad metrum Sarih referri potest. Legas vero ورتته. **Prov. 51.** Ad metrum Sarih referri potest. **Prov. 54.** conf. prov. 40. **Prov. 55.** Ad metrum Motakarib referri potest. Verba وليس ولشى مرد non clare vertisse mihi videor; sic fortasse melius „et nulli rei est concessio“. **Prov. 66.** Ad metrum

Wafir referri potest producta syllaba postrema. **Prov. 70.** Loquendi modus in versu وقعت بقمر „incidit in locum, ubi manet“ de infortunio, e quo egredi non potest, adhibetur. **Prov. 75.** Ad metrum Sarih referri potest. **Prov. 77.** Ad metrum Redjes referri potest. **Prov. 78.** Ad metrum Sarih referri potest. **Prov. 79.** leg. تَسْرَامِي. **Prov. 91.** Nomen in Hamasa Iherimah enunciatur. **Prov. 96.** Nomen جميل vario modo enunciari potest. Num noster enunciandi modus rectus sit, affirmare non ausus sim. Vixit illa mulier circa Islamismi tempus, quum Ohmarum chalfam adierit putans eum fratrem Dhirari esse. In scholio l. 6. leg. Alorat. Pag. 833. l. 11. Verba هما ساقا غادر شرر adhibentur de vituperato, in quo virtutes sunt. conf. Hamas. l. 7. infr. conf. C. 27, 9. **Prov. 98.** Nomen viri in meo codice Alharits ben-Ahbbad in Berol. ben-Ohbad scriptum est. Ahdijjus die قِصَّة vel قِصَّة, quo pugna erat inter Becritas et Taghlebitas, captivus factus erat. Kam. **Prov. 100.** In tertio versu citato legas تفصح et veritas: E numero multum pudibundarum fratrem suum ignominia etc. **Prov. 106.** In Kamusi opere vir Thofail ben-Solal (زلال) Cufensis appellatur. **Prov. 110.** In scholio l. 2. leg. كلفة. Pag. 840. pro: quum leg. quam. **Prov. 112.** In codice B. ابن توضع legitur. **Prov. 131.** Verbis locum tectum latrina significatur.

C. XXVII. Prov. 1. In Kamuso legimus, proverbium significare, quendam lenem et tranquillum esse, quod victus sit, non quod pacem fecerit i. e. lenem se praebet, quamquam in animo odium fovet. **Prov. 4.** In scholio l. 13. leg. perferenda erant. Pag. 848. l. 11. leg. **XXVI, 97. Prov. 12.** In codice Abu-Ohbaidi legitur quoque حنديرة. Pag. 853. l. 4. leg. factura. **Prov. 26.** Ad metrum Sarih referri potest. **Prov. 27.** Ad metrum Redjes

referri potest. Prov. 31. schol. l. 10. pro: in errorem inducimur scrib. erratum est. i. e. - Nomen amoris non هوى; sed هوان esse debuisset. Prov. 32. In codice B. leg. يترك; sed non bene. Prov. 34. Ad metrum Sarih referri potest. Prov. 37. In Kamuso legitur هم مثل المعى والكروش. Prov. 38. In Kamuso mulieris nomeu مارخة „Marichah“ appellatur et sic in codice B. Prov. 49. In Djeuharii opere هُنَّتْ وَلَا تَنْكَأْ legitimus. In eodem opere

تنكه ad radicem نكه refertur. Tum quoque تَنْكَة admittunt a verbo نَكَى derivatum; cui significationem fugatus fuit tribuunt. Prov. 50. In codice Abu-Ohbaidi legitimus, proverbium inde desumptum esse, quod mulier magna molestia pressa puerum suum vocare negligat. Djeuharius autem hoc a cursu equorum derivatum esse dixit, quod in equo generoso ad excitandum clamor opus non esset. Prov. 52. Quod si proverbium ad metrum Sarih revocatur, posterior pars manca est, ut fortasse وان scribendum sit.

Nec vero dubito, quin مهزولة et احلابة enunciatur. Prov. 53. Legitur المشعل „Vas in quo dactylorum vinum paratur“, pro المحلب. Prov. 54. Hisce verbis ad Schoraihum b. Dhobaiah directis ad incitandum usus est Roschaidus b. Wamidh; incursione enim in hostes facta camelis positus erat. Rem describens dixit:

هذ اوان الشد فاشتدى زيمر قد لغها الليل بستوان حطمر
 „Hoc tempus est currendi; curre igitur, o Sijame! jam eos (camelos) nocte quasi involutos Hothamus abegit!“
 Hothamus autem cognomen Schoraihi est. Pag. 862. l. 4. leg. ساج et vertas „dum mare tuum tranquillum est“.

Prov. 58. leg. قدرى. In codice Ber. يَنْقَى, in codice

Poc. **يبقى** reperitur. **Prov. 63.** Conferas versus in libro Fakih. Alcohol. p. 11 infr., ubi **غير لالى** legendum est. **Prov. 64.** E codice Abu-Ohbaidi videmus, proverbium designare avidum in inopia. **Prov. 68.** In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium in calamitate quoque adhiberi. Eum negligi ob vehementiam calamitatis. **Prov. 69.** De hoc conf. **C. 1, 109.** **Prov. 74.** Ad metrum Basith referri potest. **Prov. 78.** Tertium ollae sustentaculum est petrae pars, ad quam olla adponitur. Tripodibus autem patientia adscribitur. conf. **C. 14, 112.** **Prov. 87.** Mihran nomen viri virtute et sapientia insignis est. Fluvius quoque hoc nomen habet. **Prov. 89.** Verbo **خصف** hoc in proverbio significatio tribuenda videtur „addidit corii partem (خصفة), qua solea duplicatur.“ In codice B. **مخصف** legitur. In scholio legas non pertinent. **Prov. 90.** Fortasse proverbio prima persona perdidit et adduxi tribuenda est. Sic in codice B. enunciatur. Sed pro **بسايرها** in cod. B. **تسمرها**, quod vitiosum videtur. **Prov. 92.** Ad metrum Redjes referri potest. **Prov. 93.** Vocis **طليئة** enunciandi modum in codice de Sacyano reperi; at vero in codice B. **طليئة** habet. Golius **طليئة** nescio qua auctoritate nixus recepit. **Prov. 97.** In versione lectionem alteram **يقلك** reddidi. **Prov. 99.** Ad metrum Ramal referri potest. **Prov. 100.** Ad metrum Sarih referri potest. **Prov. 106.** In scholio **ل 7.** Pro: multum doni legas multum boni. **Prov. 109.** Leg. **يجطب**. Dicitur quoque **فلان يجطب** **غيره** conf. Hamas. 9v. **Prov. 112.** In priore versu **الاعصن** scribas. **Prov. 118.** Si **قرفى** Effunde legitur, proverbium ad metrum Sarih referri potest. **Prov. 121.** In Djeuharii codice Abbid b. Alabraz enunciatum in-

venimus; in aliis libris Ohbaid. Prov. 125. In codice

Abu-Ohbaidi legitur: هُمُّكَ مَا هَمُّكَ ,,Sollicitudo tua sollicitudo tua est“, ut ما expletivum sit. l. 7. schol. اذابك in codice B. tanquam duae voces اذى بك. Pag. 881.

l. 4. infr. leg. دُعْرًا. Pag. 882. l. 2. leg. وَيُزَادُ. Prov. 127. schol. l. 3. leg. الثَّوَاءُ. Prov. 130. Nisi in codice de

Sacyano وَذَّرَّ scriptum fuisset et scholii verba tertiam praeteriti personam indicare viderentur, وَذَّرَّ et هَيَّجْ scripsissem et vertissem: ,,Concita ad errorem et relinque! Tum quoque, quia voci ذَّرَّ aversionis الَاعْرَاضُ et irae significatio a Firuzabadio tribuitur, nil obstat, quin verbo ذَّرَّ recedendi et se avertendi significatio sit. Prov. 131.

leg. قَلًّا. Prov. 132. leg. مَغْرَبَةٌ. Prov. 134. In codice

Abu-Ohbaidi legimus, proverbium tum in eo adhiberi, qui scientiam sibi arroget instrumentis deficientibus, tum in eo, cui multi adjuutores non sint. Prov. 135. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbium ab Abu-Ohbaidaho relatum

esse, dum nil praeterea additur; legas vero تُولَعُ. Prov. 136. In codice Abu-Ohbaidi legimus versus citati auctorem esse Jasidum ben-Chadsak, qui eum inter plures versus Ebn-Alahlao recitaverit. Prov. 141. leg. هَيَّجَتْكُمْ.

Prov. 142. In Kamuso هَبْلَكَ legitur; sed, ni fallor, quoque هَبْلَكَ enunciari potest, ut astutiae significatio admittatur. Prov. 146. Meidanio proverbium in virum, qui nocet et inutilis est, adhibetur. Prov. 154. In Hamasa p. 521. l. 16. sic legitur: أولُ الوردِ التمشريع. In codice Abu-Ohbaidi legimus, esse, qui proverbium alio, quam modo a nobis adnotato interpretentur. p. 890. l. 3. leg. تَرَوِي.

Prov. 156. l. 2. infr. sic legas: Quod si vero talis pellis a coriario concinnatur, aptari non potest; sed ceterae pelles circa eam corrumpuntur. **Prov. 165.** Dicitur quoque: هو دعيميص هذا الامر. „Is Doahmizus hujusce rei est“ i. e. hujusce rei maxime gnarus. **Prov. 171.** Tribui quoque potest voci احدى significatio beneducti; quae forma comparativi raro a participio passivi deducitur. conf. **Hamas. 44. l. 3.** **Prov. 172.** Ad metrum Camil referri potest. **Prov. 186.** In codice B. كجربة legitur. **Prov. 187.** leg.: pallii. **Prov. 188.** leg. نَبَأٌ. Pag. 900. l. 3. „Hassanus laudis ejus.“ significatur poeta Hassan ben-Tsabet tempore Mohammedis vivens. **Prov. 194.** scrib. اهتلك, ut in codice B. est. Proverbium ad metrum Sarih referri potest.

C. XXVIII. Prov. 2. Si legendi modus حامل admittitur, voci حل significatio vocis حلول divertendi tribuenda est. In Kamusi opere sub radice حبل adnotatus est legendi modus حايل. **Prov. 4.** Legitur quoque in codice Abu-Ohbaidi: يا ماء لو غصصت بغيرك اجزت فاذا: غصصت بالماء فليس لي حيلة O aqua! si per aliam rem quam per te suffocatus fuisset, id transmitterem; sed quum aqua suffocor, remedium mihi non est.“ In Samahscharii loco ante لو غصصت addendum est لو. **Prov. 5.** In codice Abu-Ohbaidi sic legitur: تا عبري مقبله ويا: سهرى مدبرة. Adnotatus quoque est alter modus يا عبري et يا صبري. **Prov. 6.** legendum est ضلّ aut ضلّ. **Prov. 7.** leg. للافيكه. **Prov. 14.** In hoc proverbio Schann gentis nomen est. conf. **C. 16, 1. 26, 102.** **Prov. 15.** Ad metrum Redjes referri potest. **Prov. 16.** In omnibus codicibus vox مانعا tanquam proverbii pars scripta est; at vero si omittitur, est homoioteleuton, metrum Mon-

sarih --- | --- et sensus perfectus „A paupertate praetextum petit et in opulentia est.“ In codice B. الأيسار legitur. Prov. 19. Ad metrum Thawil pertinet. Pag. 909.

l. 7. leg. شَعْرَةَ l. 9. deelas: in mingendo. Prov. 93. Admisso legendi modo مباركك versus metri Redjes est. Prov.

31. De vico Tsamanin. conf. Abulf. Geogr. p. 49. 2vo.

Prov. 38. conf: C. 24, 342. Prov. 40. conf. C. 12,

72. Prov. 41. In codice Lugd. optimo يغدى nutrit;

in meo et B. يفدى liberat. Hoc fortasse praefendum

est. Prov. 42. scr. أرثغاء. In codice B. يُشرب scriptum

est. Proverbium ad metrum Sarih aut Redjes referri pot-

est. Prov. 46. schol. l. 10. leg. الليل. Prov. 47. For-

tasse ad metrum Monsarih referri potest. conf. libr. meum

p. 256. Prov. 48. Ad metrum Sarih aut Redjes referri

potest. Pag. 919. l. 14. leg. Assecutus sum id, quod volui;

majora igitur peto. l. 22. leg. Kesre evitasse et ad vo-

calem Fatha, quae levis esset, transiisse, quemadmodum...

Prov. 53. In codice Abu-Ohbaidi يركب est. Prov. 58.

In codice B. يصى legitur. Prov. 59. Ad metrum Redjes

referri potest. Prov. 64. Fortasse ad metrum Monsarih

referri potest. conf. prov. 47. Prov. 78. Vox الحجر

mihi non placet, quippe cujus significationes sensui con-

venire non videantur. In codice B. الحجر est, id quod non

magis aptum est; dubitabam igitur, num الحجر cum sig-

nificatione trabis (ut الحجر) admittatur, ut cum illo in

novo testamento consentiat conf. Hamas. p. 404, vers. 3.

Prov. 91. schol. l. 5. Pro قايبة et قاب ovi legas: قايبة et

قايبة ovi. Prov. 101. leg. يَلْد. Prov. 103. Proverbium ad

metrum Sarih potius referendum est, ut enunciatur الرَبِّب.

Prov. 105. Pro: domus vacuae verti quoque potest:

regiones desertae. Prov. 106. In codice Abu-Ohbaidi

يعادو legimus; proverbium autem significare malum in auctorem suum redire. Prov. 107. In codice B. لم يخلف
Clarius fortasse vertissem „non attritus est“ i e. factum peragit, e quo ipse nullum incommodum percepit, ut laudem non mereatur. Proverbium ad metrum Redjes referri potest. Prov. 110. In codice Abu-Ohbaidi legimus, proverbii verba in traditione Moahwijjaho adscribi. Altera autem lectio est: يملك الكرام ويملكهن الليام. Prov. 119. In codice Abu-Ohbaidi legimus, vetus esse proverbium, quod jam Mohammedes adhibuerit. Prov. 157. Pro verbis: in angustiam redigitur magis ad verbum verti potest: suffocatur. Prov. 170. Sic ut impressi; voces يفصل in meo codice scriptae erant. Leg. alios.

Corrigenda ad Tomum tertium.

Pars prior.

Pag. 185. l. 12. leg. in regione. p. 369. l. 12. pro: aegrotus leg. ob paupertatem p. 435. l. 10. leg. locustarum p. 471 l. 11. leg. injustitiae p. 535. l. 20. leg. reddat.

Pars posterior.

Pag. 5. l. 27. leg. proverbia p. 8. l. 3. Addas: C. 23, 217. 508. 516. 24, 244. 26, 103. 27, 162. 164. p. 134. l. 12. leg. proverbiorum p. 136. l. 30. leg. paene p. 142. l. 20. leg. C. I. p. 143. l. 1. leg. C. II. l. 22. leg. C. III. p. 150. l. 18. leg. Sect. 4. p. 236. Post lineam 19 addas: Ahmru b, Alahlba b. Alhaisum Sadusita 23, 29. p. 241. l. 13. post: necatus est addas: Hamas. 67. l. 12. infr. p. 248. l. 23. Post: occisus est addas: die Alschaki p. 293. l. 3. leg. Almohadjjal p. 308. post lineam 35 addas: Säidah زائدة (scriptor) 24, 57.

١٣٤ أُسْرِي مِنْ جَرَادٍ

134. Magis noctu proficiscens, quam locustae.

Vocabulum أُسْرِي a voce اسرى iter nocturnum derivandum esse dicenti Hamsaho Scharaf-Aldinus adsensit; sed eodem iure a verbo سراً „ova excrevit locusta“ derivari potest, ut „plura ova excernens quam locustae“ proverbii sensus sit et hoc mihi magis placet.

١٣٥ أُسْرِي مِنْ أَنْقَدٍ

135. Magis noctu incedens, quam herinaceus.

Eodem sensu dicitur اسرى من قنغد Scharaf-Aldin. Et dicitur: „بات فلان اسراء القنغد“ i. e. Scortando et furando noctem consumpsit. Herinaceus per totam noctem circumvagari dicitur.

١٣٦ أُسْعَى مِنْ رَجَلٍ

136. Magis incedens, quam pes.

Hamsahus dixit, se nescire, in proverbio hominis an locustae pes significetur.

١٣٧ أُسْهَرُ مِنْ قَطْرِبٍ

137. Vigilantior, quam animalculum Kothrob appellatum.

Animalculum sic appellatum noctu non dormit. Sic Abu-Ahmruus proverbium adnotavit. Alii loco vocis اسهر legunt اسعى magis incedens, animalculum enim illud noctu multum vagatur. Scharaf-Aldinus et Samachscharius utrumque proverbium adnotaverunt.

١٣٨ أُسْهَرُ مِنَ التَّجْمِرِ

138. Vigilantior, quam stella.

١٣٩ أُسْرِي مِنَ الْخِيَالِ

139. Magis noctu incedens, quam phantasma.

١٤٠ أسهر من جدجد

140. Vigilantior, quam gryllus.

١٤١ أسمن من يعرو

141. Pinguior, quam animal Jahru appellatum.

Codices in scriptione vocabuli يعرو non consentiunt. In proverbii textu meo يعرو; quocum Scharaf-Aldinus consentit; in scholiis يغزو legitur. Codex Berol. يعغر, cod. Lugd. يعرود et codex Pocock. يغرو habet. Unus in scholiis يغزود. Animal illud in Chorasana vivens, dum molestiam fert, pinguescere dicitur.

١٤٢ أسرع من الريح ومن البرق ومن الجواب ومن
الأشارة ومن البين ومن اللوح ومن الطرف
ومن لمح البصر ومن طرف العين ومن رجع
الصدى ومن رجع العطاس ومن حلب شاة ومن
مضغ ثمرة ومن لمح الكف ومن السم الوحي
ومن اماء الى قرارة ومن كلب الى ولوغه ومن
لحسة الكلب أنفه ومن لغت رداء المرتدى
ومن السيل الى الحدور ومن النار في بييس
العرفج ومن شرارة في قصباء ومن النار تدي من
الحلفاء وأسرع من دمعة الحصى ومن قول قطة قطا

۱۳ شَرُّ اِخْوَانِكَ مَنْ لَا تُعَاتِبُ

103. Pessimus fratrum tuorum est, quem non obiurgas.

Horum verborum eadem ratio est, quae in sequentibus: „Obiurgare fratrem melius est, quam eum desiderare.“ Vocabulum تعاتب est pro نعاتبه. Qui autem legit يعاتبك, ei hoc est pro يعاتبك „te obiurgat.“

۱۴ الشَّمْسُ اَرْحَمُ بِنَا

104. Sol in nos misericordior est.

Quod hieme nos calefacit. Pauper istis verbis uti solet.

۱۵ شِدَّةُ الحَذَرِ مِنْهُمْ

105. Vehementia cautionis suspicionem parit.

۱۶ شَنِيبَتُهَا فِي اَهْلِهَا مِنْ قَبْلِ اَنْ تَرَايَ اِلَيَّ

106. Odio eam habui in gente sua, antequam ad me deducta erat.

Ab uxore desumptus loquendi modus in exosum adhibetur. In proverbio legitur تَرَايَ; sed Meidanio „تزدی, colligitur, congregatur“ rectum videtur, quum in lexicis verbo زای illa significatio tributa non sit. Admitti quoque posse videtur, تَرَايَ esse pro تَرَاهِي, „tolleretur,“ quemadmodum dicatur: „زهی السراب الشی“ Vapor meridianus rem sustulit.“ Ad metrum Redjes referri potest.

۱۷ شَغَرَتْ لَدُ الدُّنْيَا بِرِجْلِهَا

107. Sustulit ei mundus pedem suum.

۱۷ b. شَرُّ اَلْاِخْلَاءِ خَلِيلٌ بِصَدْرِهِ وَاَنْشُ

107 b. Pessimus amicorum est amicus, quem delator mutat.

In eum dicitur, qui in amore multum mutabilis est.

١٠٨ اشْرَبْ تَشْبَعُ وَاحْدَرْ تَسْلَمُ وَأَنْفِ تَوْقَهُ

108. Bibe! satiatus eris; cave! salvus eris; te custodi! custoditus eris.

Abu-Ohbaidus dixit, proverbium monere, ut in rebus cauti simus. Littera autem *s* in voce تَوْقَهُ aut nil ad sensum faciens otiosa est, aut pronomen ad vocabulum suppleendum الشَّرُّ (malum) referatur oportet.

١٠٩ شَاوِرْ فِي أَمْرِكَ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ اللَّهَ

109. In re tua eos consule, qui Deum timent!

Proverbium hoc Ohmaro adscribitur.

١١٠ شِدَّةَ الْحِرْصِ مِنْ سَبِيلِ الْمَتَالِفِ

110. Vehementia cupiditatis est una viarum eius, qui societatem colit.

Adhibetur in eum, qui cibi aliarumque rerum cupidus est, et hanc ob causam nobiscum societatem colit.

١١١ شَوَى زَعَمَ وَلَمْ يَأْكُلْ

111. Se carnes assavisse dixit, et non edit.

Id est: Dixit, se assandae carni praefuisse, tum non edit. De eo adhibetur, qui rei praefectus eam reliquit.

١١٢ شَغَلَ الْحَلَى أَهْلَهُ أَنْ يُعَارَ

112. Possessores suos ornamentum occupat, ut mutuum non detur.

Id est: Necessè est, possessores ornamenti se ornare; et haec est causa, cur id mutuum non dent. Conf. prov. 2. De eo dicitur, qui rogatur, ut rem det, qua carere non potest. Ad metrum Chafif referri potest. Conf. libr. m. p. 262. In codice B. يُعَارَا legitur, quod metro magis convenit.

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 16 25 25 06 004 5